Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

Bibliothecæ Lewenburgi.

LVCIANI SAMOSATENI OPERVM

Tomus II.

Cum

GILBERTI COGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſque DIALOGI adiectas, correctiores & locupletiores reperies.

BASILEAE.

I 1542/50

NÁRODNÍ A UNIVERSITNÍ KNIHOVNA V PRAZE

53467 / I. II.

DEORVM Dialogi.

ΔΙΟΣ ΚΑΙ Ερμοῦ. *IOVIS ET MERcurij.*

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

Ἦν δ' ἰνάχου παῖδα τὴν ἰασίδα οἶσθα, ὦ Ερμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ἰὼ λέγεις Ζ. ἀλλ' ἔτι παῖς ἐκείνη ἐστίν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τρέφειν δεῖ. ὦ πρόπαππε! ἀναπαύῃ; Ζ. βουλευτέα οὖν ἡμῖν Ἥραν ἐξαπατῆσαι αὐτήν. ἀπὰ ἐμοῦ μὲν ἄπό τι δεινὸν ἐπιμιμήσεται τῇ βουκολίασον. βουκόλον τινὰ νομόμαλον Ἄργον τοῦνομα ἐπίστησον, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. ἐκ-

Ilā [a] *Inachi puellā pulchram nosti, Mercuri?* ME. *Etiam. Io dicis.* IVP. *Non amplio puella ista est, sed iuuenca.* MER. *Monstrosum hoc.* [b] *Quomodo mutata est?* IVP. *Zelotypia mota Iuno transformauit ipsam. Sed nouum aliud quoddam malum insuper excogitauit. Infelici illi bubulcum quendā multioculum, Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam pascit, insomnis ac peruigil ipse existes.* MER *Quid igitur nos oportet facere?*

Z. καταλάμβ& ἐς τὴν Νε-
μέαν (ἐκᾶ δίκτ ὁ Αργος βα-
πολᾶ) ἐπᾶνον ἂ ἀπόκ]ενον:
τὴν δ' Ἰὼ ὁβᾷ ἐ πειρᾶγες ἐς τὴν
Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, ἴσιν
ποιήσω. καὶ τὸ λοιπὸν ἔσε
θεὸς ὑπ' ἐκῶν, καὶ τὸν Νεῖλον
ἀναγέτω, καὶ τοὺς ἀνέμους ἐπ-
πεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς
πλέονλας.

IVP. Deuolans [c] in Nemeã
syluam (illic alicubi Argus
pascit) illum quidem inter-
ficito: ipsam verò Io per pe-
lagus in Aegyptum abducés,
Isim facito, & deceterò
[d] pro deo ab incolis habea-
tur, [e] Nilumq; attollat, &
ventos immittat, & præterea
nauigantes seruet.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INACHI puellam.] *Io, iuxta poëtas, Inachi filia fuit: quam à Ioue compressam, Iuno in iuuencæ formam conuertit, eiq; præfecit Argum exploratorem: quem ferunt per ambitum capitis multorum oculorum luminibus ornatum. Deinde interfecto Argo à Mercurio, Io æstro ua in furorem acta est, vt se in mare præcipitaueris: quod ab ea Ionium dicitur. Sed cùm hæc tandem in Aegyptum, Mercurij ductu, peruenisset, Isis est. Quam fabulam in primis Lucianus hic, & in Nothi & Zephyri dialogo est executus.* b Quomodo mutata est.] *in Græco τῷ articulus ponitur interrogatiuè pro, τίνι.* c In Nemeam syluam.] *Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, in qua leonem ferunt occidisse Hercules.* d Pro Deo ab incolis habeatur.] *Isis multa credebatur curare valetudinum genera, cuius etiam tutelæ commissi erant nauigantes. Quibus nominibus eius sacra obijt Delia peregrè mari Tibullo profecturo:* Quid tua nunc Isis tibi Delia. e Nilum.] *Aegypti fluuium, qui attollitur circa æstiuum solstitium mirum in modum.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Εξηγηλικὸς καὶ προσαπλικός.

Inachiden narrat formam traxisse iuuencæ
Iuppiter, ob zelum coniugis arte noua.
Vt quoq; custodem dederit polyommata Argum:
Quem priuarit vita postea Mercurius.

ILLAM Inachi puellam.] *ἐρώτησις.* Etiam] *ἀπόφασις & asseueratio.* Zelotypia mota.] *Διήγησις & παράγματος.* Sed & nouum.] *ὁ πρόσθος, αἴτιον & ἄλλο μέρος.* Et decæteró] *II. pars προσαπλικὴ, per enumerationem.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ καὶ Ἑρμοῦ. — *NEPTVNI ET Mercurij.*

Eodem interprete.

NEPTVNVS.

ESTIN, Ἑρμῆ, νιῶ ὡς συχάρ ὦ Διΐ; Ερ. ἥδιστα μῶς, ὦ Πόσειδον. Ποσ. ὅμως πρόσαγγελον αὐτὸν Ερ. μὴ ἐνόχλει, φημί, ἄκαιρον γάρ. ὥστε ἐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν ὧν παρόντι. Ποσ. μῶν τῇ Ηρασωνίσιν; Ερ. ἔκ, ἀπ' ἐτρεῖόν τί ὅτι. Πο. σωίμι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. ἀλλ' ἔστ, ἀπὸ μακαλεῖς ἴχνος αὐτός. Ποσ. πόθεν, ὦ Ερμῆς ἄδηλον γὲ τοῦτο φής. Ερ.

LICÉTne, Mercuri, conuenire Iouem nunc? MER. *Nequaquam,* Neptune. NEP. *Attamen intrò renuncia de me ipsi.* MER. *Ne molestus sis, inquam. Importunũ enim hoc: quare nõ poteris ipsum videre in præsentia.* NEP. *Num igitur cum Iunone concumbit?* MER. *Non, sed diuersum quiddã est.* NEP. *Intelligo, [a] Ganymedes intus est.*

MER. *Neque hoc: sed ipse infirmus aliquantulum est.* NEP. *Vnde hoc, Mercuri? Nescio enim quid graue narras.*

Ερ. αἰσχύνομαι ἀπεῖπε, τοιοῦτόν ὄν. Πο. ἀπ' ἐμοῦ μὲν θεόν τι οὐκ ἔστιν. Ερ. τίνος ἄρτίως, ὦ Ποσείδον. Πο. ἄπαγε. τίνος ἐκείνος; ἐκ τίνος; ἐπεὶ ἐπιπλήξω ἄμας ἀνθρώπους ὄντας. ἀπ' ἐμοῦ μὲν ἐπισύμαινε οὐδὲν ἐμοὶ πρᾶγμα ὄγκον τινά. Ερ. οὐκοῦν λέγε δή. ἐκείνη ἔχει τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ δὲ κεφαλῆς ἔτεκεν ἄνθις, ὥσπερ φὴς Αθηνᾶν. τοιάδε δὴ φὴς κεφαλὴν ἔχειν. Ερ. ὄκ. ἀπ' ἐν ᾧ μηρῷ ἐκύει τὸν ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. οὐ γὰρ ὁ γυνωσθεὶς, ὡς ὅλον ἀμεῖνον ἐνοφορεῖ, καὶ παυσαχόθι τὸ σῶμα ὄζει; ἀπὸ τῆς ἡ Σεμέλη ἐστί. Ερ. θυβάα, τῶν Κάδμου θυγατέρων μία. ταύτην σωεῖναι θὼρ ἐγκύμονα, ἐποίησεν. Πο. ἔστα ἔτεκεν, ὦ Ερμῆ, αὐτὴ ἐκείνη; Ερ. καὶ μάλα, ἐ καὶ παράδοξον ἔναι σοι δοκεῖ. φὴς δὴ γὰρ Σεμέλῃ ἐπιθεῖσ' ἡ Ηρα, (οἶσθα δ' ὡς ζηλότυπός ὄν) πάθοι

MER. *Pudet dicere, tale quidpiam est.* NEP. *At nihil eo tibi opus est apud me,* [b] *patruus vtiq; cùm tibi sim.* MER. *Peperit paulò antè, Neptune.* NEP. *Apage. An peperit ille? Ex quo? Itaq; latuit ille nos* [c] *Hermaphroditus existiens? At* [d] *neq; veteros eius tumorem aliquem præsetulit.* MER. *Rectè dicis: neque etiam ille partum intra se habebat.* NEP. *Noui, rursum ex capite peperit scilicet,* [e] *quemadmodum & Mineruam. habet enim ille caput quoddam puerperum.* MER. *Neque illud, sed* [f] *in femore gestauit partum illum, videlicet ex Semele receptum.* NEP. *Euge generosus, vt ille totus nobis, & ex omni parte corporis imprægnando idoneus atq; fœcundus est. Sed quænam* [g] *Semele ista est?* MER. [h] *Thebana mulier,* [i] *ex filiabus Cadmi vna. Huic congressus prægnantem eam reliquit.* NEP. *Deinde verò ipse pro illa peperit?* MER. *Atque admodum, etiam si tibi alienum ac mirum videatur. Nam* [k] *Semelen dolis aggressa Iuno,* ([l] *nosti autem vt sit zelotypa hæc*) persua-

ἐκεῖθεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Διὸς, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν ἥκειν παρ' αὐτόν. ὡς δ' ἐπείσθη, καὶ ἦκεν ἔχων τὸν κεραυνὸν, καὶ νεφέλην, καὶ ὄρος. καὶ ἡ Σεμέλη καὶ ὅλη ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ ἀναλαβόντα τὸν γαστέρα τοῦ γυναικὸς, ἀνακομίσαι αὐτὸν ἔτι αὐτῷ τὸ ἔμβρυον ἐπαμφιεσάμενον. καὶ ἐκόλπωσε, διελὼν τὸν μηρὸν, ἐντίθησιν, ὡς ἀφλεγὴς θείη ἐνταῦθα, καὶ νῦν τρίτῳ ἤδη μηνὶ ἐξέτεκεν αὐτὸ, καὶ μαλακὰς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἔχει. Ποσ. νεῶν οὖν πῶς τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐν τῷ Νύσῃ ὄρει μίσσει, παρέδωκα τοῖς νύμφαις ἀναθρέψαι, Διόνυσον ἐπονομάσθητε. Πο. ἐκεῖνο ἀμφότερα Διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὁ Διὸς ὄνομα; Ερ. ἔοικεν. ἄγε δή μοι σὺ ὕδωρ αὐτῷ ἐπίχεε πῶς τὸ φῶμα οἴσομεν, καὶ τἄλλα ποιήσωμεν, ὅσα ἂν νομίζηται ὥσπερ λεχοΐ.

persuadet illi vt petat à Ioue quò cum fulmine ac fulgure ad se veniat. Quæ quum verbis huius inducta credidisset, venisse{t}que Iupiter fulmen secum portans, conflagrauit tectum, ipsaque Semele ex igne periit. Me autem iubet Iupiter, vt incisa illius aluo, [m]partum ad se afferam, imperfectum illum quidē adhuc, & [n]intra septimū mensem conceptū. Quod vbi feci{s}sem, ille dissecto fœmore suo, intrò illū recipit, vt ibi perficeretur. Atque ita iam tertio postquam factum illud est mense, denuò illum peperit, & nunc ex doloribus aliquantulùm languidus est. NEP. Vbi igitur infans ille iam est? ME. [o]In Nysam hinc ablatū, tradidi illum Nymphis enutriendum, [p]Dionysium cognominatū. NEP. Ergo virumque, Dionysij huius & pater & mater ille est. ME. Ita videtur. Abeo igitur, vt illi [q]aquā ad vulnus afferam, ac cætera, ea quæ ex more atque consueto fieri solent, quasi puerperæ procurem.

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a GANYMEDES.] *Poëtæ fabulantur Ganymedem Troïs filium fuisse, & ob admirandam eius pulchritudinem ab aquila Iouis armigero raptum, ac pocillatorem Iouis mensæ adhibitum, quam rem Iunonem indignissimè tulisse. Homerus tamen cum non à Ioue, sed à dijs raptum tradit, neque ad concubitum, vt quidam fabulantur: ad quam fabulam hic Lucianus alludit, sed ad pocillandum, vt dixi. Cic. Tusc.* 1. *Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait propter formam, vt Ioui pocula ministraret. Hom. Iliad. v.* *b* Patruus cùm tibi sim.] *Iouis patris tui frater.* *c* Hermaphroditus.] ἀνδρόγυνος. i. vtrunq; sexum habens. *d* Neq; vterus tumorem præ se tulit.] *Est enim propriè mulieris vterus. Hinc quæ grauidæ sunt, dicuntur vterum ferre* εὐ γαστέρα ἔχειν. *Propriè etiam ad fœminas pertinet párere & fœtum emittere.* *e* Quemadmodum & Mineruam.] *Mineruam emisit Iupiter cerebro suo percusso, quum videret Iunonem sterilem, & ferendæ proli ineptam. Hinc Lucanus:*

Hanc & Pallas amat, patrio quæ vertice nata est.

f In fœmore.] *Bacchum, cùm adhuc immaturus infans esset, matre Semele fulmine extincta, Iupiter femori suo adsuisse dicitur, ibiq; gestasse donec maturus fœtus fieret: inde bimatrem ipsum vocauerunt.* *g* Semele.] *Mater Bacchi ex Ioue.* *h* Thebana mulier.] *Cadmus rex Thebarum eius filia Semele.* *i* Ex filiarum Cadmi vna.] *Nam quatuor fuerunt, Semele, Agaue, Ino & Autonoë. Cum Semele Iouem concubuisse notum est, ex Ouidij* 3. *Metam. & Fastis, & ex alijs, ea à Plutarcho in Camillo pellex dicitur.* *k* Semelen dolis aggressa Iuno.] *Iam Semelen complexu Iouis grauidam, & ad pariendũ vicinam, dolis Iunonis circumuentam atq; inductam à Ioue petijsse, vt ea ad se specie, eoq; habitu ventitaret, quo fuerat tum, cùm primùm Iunonis nuptias expetiuerat: Iouem autem, qui ei pollicitus erat, se quicquid illa peteret, concessurum, in curru ad eam venisse cum fulgure & fulmine, vllamq; metu exanimatam esse (vel vt alij volunt) fulmine conflagrasse: Bacchũ verò è flamma ereptum, in Iouis femur coniectũ & insutũ esse, docet Euripid. in Bacchis.*

l Nosti

l Nostiaũt vt ſit zelotypa.] *Verũ eſt ex ameris vehemẽtia na. ci zelotypiam, nec illic eſt amor, vbi non eſt zelotypia. Qui enim non zelat, non amat.* *m* Partum imperfectum.] *Bacchus bis genitus. Ouid. 3. Metam* Tutaq; bis geniti ſunt incunabula Bacchi.] *n* Intra ſeptimum menſem. *Cic. 1. de Nat. deor. Diana adhibetur ad partus, quod ij matureſcunt, aut ſeptem aut nouem lunæ curſibus.* *o* In Nyſam.] *Arabiæ vrbẽ, in qua, vt Diodor. ait, Bacchus educatus à Nympʰis fuit, vnde & Nyſæus.* *p* Dionyſium cognominatum.] *Ab Indis. à Ioue ſcilicet, & Nyſa nomine accepto* *q* Aquam ad vulnus afferam.] *De cura puerperæ & infantis recens nati, conſulendi ſunt noſtrorum medicorum libri. Liberata infante & ſecundis puerpera, obſtetrix ſpongiam puram calida merſam ſumit, ipſamque in ſedili adhuc deſidentem leniter, vbi opus eſt, abluit, & quædam oleis calidis roſarum, violarum vel chamæmeli deungit, & calidis pannis fotum in ſuum locum dirigit, Quibus præſtitis ad lectum imponitur*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγητικὸς: *De Baccho ex femore Iouis nato.*

Excisum quondã Semeles de ventre puel ũ, *Hor. lib.*
Ac femori inſutum, Iuppiter edit ouans. *1. Car.*
In Semeles vtero es cõceptus, ſed Ioue natus: *oda 19*
Hinc etiam nomen Bacche bimatris habes.

LICE'TNE.] *ἐρώτησις & occaſio dialogi.* Nequaquam.] *Negatio.* Attamen.] *ἀντερώτησις.* Importunũ enim hoc.] *Ratio.* Non poteris.] *Concluſio.* Peperit paulò anté.] *ἀφήγησις γενικὴ rei.* Apage.] *Abominatio rei abſurdæ à ſigno.* Rectè dicis. Neq; etiam.] *ἀπόκρισις ἀποφατικὴ.* Quemadmodũ, & cætera.] *A ſimili.* Sed quę nam.] *ἐρώτησις περὶ τοῦ ποίου.* Thebana mulier.] *Διήγησις.* Illa peperit.] *θαύμασις τῆς παραξολογίας.* Nam Semelem.] *ὑφήγησις poſt aſſeverationem.* Conflagrauit tectum.] *τὸ πραχθέν.* Me autem.] *τὸ ἐκβαῖνον.* Quod vbi feciſſem.] *τὸ ἐπόμενον πραχθέντος.* Iam tertio.] *ὁ χρόνος.* Ergo vtrunque.] *ἐρώτησις ἁπλῆ.* Ità videtur.] *ἀπόκρισις* Abeo igitur.] *ἐπίλογος.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Ηλίου.

MERCVRII ET Solis.

Eodem Interprete.

MERCVRIVS.

Ω Ἥλιε, μὴ ἐλάσῃς τὰ-
μιππον, ὁ Ζεὺς φη-
σι, μηδὲ αὔριον, μη-
δ' εἰς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἕνδον μενῶν, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔσω νὺξ μακρά. ὅσα ἐνύτωσαν μὲν αἱ ὧραι αὖθις τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε σῶν μακροῦ σιωπόν. Ηλ. Μανὰ ταῦτα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἀπόκοπα ἥκεις παραγγέλων. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔλοξα ἐμ τῷ δρόμῳ, καὶ ἐξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, ἐᾷ τά μοι ἄχθεται, καὶ νῦν νύκτα τριπλασίαν ἡμέρας ποιῆσαι διέγνωκεν; Ερ. ἥκιστα δεῖ τοῦτο. ὀλίγου δεῖν εἰς τὸ ἔσω ἔλασας. ἀλλά τι νεῶ αὐτὸς ἐπεμήνισεν χωλεῖσθαί οἱ νῦν νύκτα. Ηλ. ποῦ δὲ καὶ δύνῃ, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ.

AVdi, ô Sol, [a] ne hoc die currum agas, inquit Iupiter, neque in crastinum, neque etiam in diem perendinum: sed intus mane, fiatque interea perpetua vna nox longa. Quare [b] equos quidem iterum soluant Horæ: tu verò restingue ignem, & nunc tandem post longum interuallum temporis te ipsum recrea. SOL. Noua hæc atque omnino aliena denuncians venis. Sed nunquid transgredi siue peccare visus sum inter agendum, & extra fines cursum habuisse, atque id nunc irascitur ille mihi, noctem q; triplo maiorem die facere statuit? MER. Nihil tale: neque hoc etiam perpetuò fiet: sed ipse nunc opus habet noctē sibi fieri consueto longiorem. SOL. Vbi autē etiā ille est? aut vnde ipse emissus es, vt hæc nunciares mihi?

MER.

Ερ. ἐκ Βοιωτίας, ὦ Ἥλιε, παρὰ τὴν Ἀμφιτρύωνος γυναικός, ἣ φωσφόρῳ. Ηλ. ἐρῶν αὐτῆς; ἔστα δὲ οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. ὀλαμῶς. τυχθῆναι γάρ τινα δεῖ τῆς ὁμιλίας ταύτης μείζονος, καὶ πολυαθλοτάτου θεοῦ. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀποτελεσθῆναι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τυπτησιεργέτω ἡμᾶς ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ' οὖν, ὦ Ερμῆ, ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τοῦ Κρόνου· αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἰσομεν. οὐδὲ ἀπόκοιτος ἐκεῖνος περὶ τῆς ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἀφλιπὼν ἂν τὸν οὐρανὸν ἐν Θήβαις ἐκοιμᾶτο. ἀπὸ ἡμέρας μὲν τοῦ ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀνάλογον τῶν ὡρῶν. ξένον δὲ καὶ παρακμαῖον ἂν ἦν, εἰ ἄρ' ἐκοινώνησέ ποτε ἐκείνος θυγατρὶ γυναικί. νῦν δὲ δυσλύτου γυναίου ἕνεκα χρὴ ἀνατρέφεσθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπτίζειν ἡμᾶς ὑγιοῦσθαι τοὺς ἵππους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, δύσπορον δὲ τὸν

MER. Ex[c] Bœotia, ab [d] vxore Amphitryonis, cum qua concumbit SOL. Amator illius! atq; ita illi satis non est nox vna? MER. Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc cõcubitu magnum, atq; multorum certaminum victorem deum. hoc igitur vna nocte absolui ac perfici impossibile est. SOL. Sed absoluat, atque ad exitum perducat ille, [e] quod faustum felixq; sit. Veruntamen hæc, Mercuri, [f] temporibus Saturni non fiebant. (soli enim hic nos sumus) neque ille tum [g] ab vxore Rhadiuertebat, aut seorsim cubabat: neque etiam [h] relicto cœlo Thebis dormiebat: sed dies quidem tum dies erat, nox autem ad suum certum spacium secundum proportionem horarum agebatur: peregrinum vero aut immutatum nihil. Neque ille tum vnquam cum muliere mortali quicquam rei habuit. At nunc infelicis mulierculæ causa oportet omnia sursum & deorsum verti, ac equos quidē præfractiores & difficiliores fieri ob ocium & desidiā,

viam

ἀλλ' ἀριβῆ μὴν ὅσαν, ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν, τὰς δ' ἀνθρώπους ἀθλίως ἐν σκοτεινῷ δια-βιοῦν τοιαῦτα ἀρλαύοντας τῶν Διὸς ἐρώτων, καὶ ἐὰν ὁ ἀθλητὴς οὗτος περιμένοντάς τε ἄν ἐκεῖνον ἀρτιλύσῃ τὸν ἀθλητήν, ὃν λέγεις, ἕως μακρῷ ὦ Ἥφαιστε. Ερ. σιώπα, ὦ Ἥλιε, μή τι ἐμὸν ἀρλαύσῃς ? λόγων. ἐγὼ δ' παρὰ τὴν Σελήνην ἀπειθῶν, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπέστειλε, τὴν μὲν σχολὴν πο-βαίνειν, τὸν δὲ ὕπνον μὴ ἀνιέναι τὰς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν ἔτω τὴν νύκτα γεγενημένην.

viam autem asperiorem, eò quòd toto triduo non vsurpabitur: homines præterea miserè in tenebricoso viuere. Hoc boni ex amoribus Iouis consequentur illi scilicet, sedebuntq; expectantes donec ille athleta istum quem dicis, absoluerit sub longis tenebris. MER. Tace, ô Sol, ne quid mali pro his dictis tuis nancisceare. Ego verò ad lunam hinc abiens, & ad Somnum, renunciabo etiam illis quæ Iupiter mandauit: illi quidem, vt ne procedat citiùs: huic autem, vt ne remittat à se homines, quò ignorent longam adeò noctem hanc fuisse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus vt solet facetè, si non potius ridens Ethnicorum deos, ludit in Herculem τριέσπερον, sic dictũ à trinoctio illo, quod traditur eo concipiendo insumptum τριέσπερον appellat Homeri commentator Iliad. ξ. fabulam delibans trinoctij concubitus Iouis & Alcmenæ, quæ nota est vel ex Plauto, & hîc aperitur. Vide Tzetzẽ in Lycophronem, & Varinum in voce τριέσπερος. Item Gregorium Nazianz. in lib. contra Iulianũ, vbi καὶ τὸν βασιλέα παρίσομεν αὐτοῖς καὶ τὸν τριέσπερον τριέσπερος λέον. i. triue-

triuesperleo cognominatus est Hercules à Lycophrone in Alex. si Isaacio credimus, quod tribus vesperis in vnam coniectis Iupiter cum Alcmena concubuerit, vnde natus est Hercules. τριοίλιτος à Pallada in Epigrammate dicitur. Αλεξίκακε τριοίλιτος. i. tribus continuis noctibus procreate. Vna enim nocte ex tribus facta generatus fertur, quæ τριοίλιτος νὺξ Ibidem, Herculis autem genealogiam & gesta diligenter persequitur Diodor. Siculus lib. 5.

a NE currum agas] *De Solis curru & laboribus Lucianus noster in Bis accusato. Iam primum certè Sol quidem hic iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs,* &c. *equos quos illis poëtæ ascribunt, Ouid. 2. Metam. hos nominat:*

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusq; Phlegon, tinnitibus auras
Flammiferis implent —. b Equos soluant Horæ.] *Horæ ab Ouidio 2 Metam. Solis assectæ & ministræ finguntur cum aliis temporis partibus: ita enim canit:*

A dextra leuaq; dies, & mensis, & annus,
Seculaq; & positæ spacijs æqualibus Horæ. *Dictæ autem sunt à Sole, vt Macrobius putat. Aegyptij enim Solem vocabant Horum.* c Bœotiæ.] *Quæ est regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta.* d Vxore.] *Alcmena Electrionis filia, filij Persei & Andromedes. Illa cùm iam nubilis esset, & à multis peteretur, Electrion pater nuptias eius proposuit illi præmium qui necem filiorum suorum vltimus esset: id Amphytrio suscepit Verùm quum in ea expeditione versaretur, Iupiter imagine eius assumpta, toto trinoctio cum ea concubuit. Quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemque tempore Ioui Herculem, Amphytrioni Iphiclum peperit. Huius concubitus etiam meminit Inferàs in Charidemo.* e Quod faustum fœlixq; sit.] *Bene precantis est, quemadmodum Græci dicunt: ἀγαθῇ τύχῃ, secundâ fortuna & fœlix, quod bene vertat.* f Temporibus Saturni.] *Saturni vita fuit beata & luxus exoticj, doliique ignara, quo regnante auream ætatem extitisse fabulantur poëtæ:*

—quæ

—quæ vindice nullo
Sponte sua sine lege fidem rectumq; colebat,
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,
Viuebant, *vt canit Ouid. Damascius Syrus in Philosophica historia: Nisi quispiam deus voluerit hominibus gratificari, exemplar Saturniæ vitæ proponendo*, &c. *g* Ab vxore Rhea.] *Quæ cæli & terræ filia fuit, alio nomine Cybele dicta. h* Recto cœlo Thebis dormiebat.] *Thebe fuit in Bœotia vrbs à Cadmo condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Herculis clarissima patria.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Απόλλωνος — *MERCVRII ET Apollinis.*

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τί σκυθρωπὸς εἶ, ὦ Ἄπολλον; Ἀπ. ὅτι, ὦ Ἑρμῆ, δυσυχῶ ἐν ζωῖς ἐρωτικοῖς. Ἑρ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ ζωΐδιον. σὺ δ' ἐστί. δυσυχᾶς; ἢ τὸ κατὰ τὸν Δάφνιν σε λυπεῖ τι; Ἀπ. δάμασσε. ἀπ' ἐρώμενον ᾠχθῶ ἢ κάκωνα τὸν Οἰβάλου. Ἑρ. τί θυμε γρ, ἔπι μοι, ὁ Υάκινθος; Ἀπολ. καὶ μάλα. Ἑρ. πῶς τίν; ὦ Ἄπολλον; ἢ τίς

QVid verò tristis es, *Apollo?* APOL. Quoniam, ô Mercuri, miser atque infelix circa amores sum. MER. Dignum quidem mœrore hoc: sed tu quo pacto miser atque infelix es? An adhuc dolore afficit te id quod cum [a] Daphne accidit? APOL. Nequaquam, sed amasium deoleo Laconem illum [b] Oebali filium. MER. An mortuus est [c] Hyacinthus? dic mihi. APOL. Atque admodum. MER. Vnde, *Apollo?* aut quis

τὶς ἄτος ἀνίκατος ἰῶ, ὡς ἀκ-
κῖᾶναι τὸ καλὸν ἐκεῖνο με-
ράκιον; Απ. αὐτῷ ἐμοὶ τὸ ἔρ
γον. Ερ. ἐκοινῶ ἐμάνης, ὦ Α-
πολλον; Απ. ὀκ· ἀλλὰ δυσύχη-
μά τι ἀκέσιον ἐγγένοιτο. Ερ.
πῶς; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λό-
γον. Απ. δίσκου γὰρ ἐμάνθανεν,
ἐμοὶ δὲ συνδιάκονον αὐτῷ. ὁ δὲ
κάκιστα ἀνέμων ἀκλήμων καὶ
ἵκρυς καὶ ἄρα μὴ ἐκ ποδὸς
καὶ αὐτός. ἐμανθάνομεν δὲ, καὶ
μὰ φέρων τὴν ὑπηρεσίαν·
ἐγὼ μὲν ἀνέρριψα, ὥσπερ εἰώ-
θαμεν, τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω·
ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ ταϋγέτου καταπ-
νεύσας, ἐπὶ κεφαλὴν τῷ
παιδὶ ἐνέσησε φέρων αὐ-
τὸν, ὥστε ἀπὸ τῆς πληγῆς ἅμ-
μά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸν
παῖδα εὐθὺς ἀπολέσθαι. ἐπ'
ἐγὼ τὸν μὲν ἵκρυν αὐτίκα
μαλ ἐμοὶ ἀμάλῃ καταλοξώσας,
φεύγοντι ἐπισκόμῳ ἄχρι
τοῦ ὄρους· τῷ παιδὶ δὲ καὶ
τάφον ἐχώσαμεν ἐν Αμύ-
κλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κα-
τίβαλε.

quis ita ab omni amore alienus fuit, vt occiderit formosum illum puerum? APOL. *Meum ipsius factum hoc est.* MER. *Quid igitur? insaniuistin' Apollo?* APOL. *Nõ, sed infortunium quoddam inuito mihi accidit.* MER. *Quomodo? cupio enim audire rationẽ hanc.* APOL. [d] *Disco ludere discebat, atque ego vnà cum illo ludebam. Cæterùm ventorum omnium pessimè perditus* [e] *Zephyrus amabat quidem longo iam tempore etiam ipse illum. Verùm neglecto eo, & contemptum ipsum non ferente, ego quidem, quemadmodum consueueramus, discum in alium sursum versus iaculabar, ille autem deorsum à* [f] *Taygeto spirans, ablatum hunc in caput puero inflixit. ita vt ex ea plaga & cruor manaret affatim, & ipse puer statim moreretur. Verùm ego euestortis in eum sagittis, fugienti ad montem vsque persequendo. Puero autem & tumulum extruxi in* [g] *Amyclis, quo loco discus eum prostra-*

stigio Zephyrum vbi ipse fugiebat, tem-

nit;

τίθαλε ἡ ἀρ' ἅμα καὶ ἄνθος ἀναδοιῶσα τὴν γῆν ἐποίησε, κάλλιστον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἀνθέων ἁπάντων, ἔτι καὶ γράμματα ἔχον, ἐπαάλυντα τῶν νυμφῶν. ἆρά σε ἀλόγως λυπεῖσθαι δοκῶ; Ερ. νὴ, ὦ Ἀπολλον. ἤδειν γὰρ θνητὸν σε ἐπαινοῦντα καὶ ἔτι ἀθάνατον.

uit: & florem ex cruore illius terrã induere feci, suauissimum illũ quidem, Mercuri, atq; omnium fragrantissimum, præterea & literas quasdam habentẽ, quæ mortuum ipsum quasi deplorant. Num tibi igitur præter rationem mœstus fuisse videor? MER. Sanè verò, Apollo. Noras enim mortalem te comparasse amãsium tibi: quare dolere non debes, mortuo iam illo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNE accidit.] *Vide proximè sequentem dialogum Mercurij & Apollinis, & quæ in eum annotauimus.* b Oebali filium.] *Oebalus Hyacinthi pater, Lacedæmoniorum rex fuit, à quo regno Peloponnesi Laconiæ pars, Oebalia dicta est.*

c Hyacinthus.] *Hyacinthus puer fuit Amyclæus, eodẽ tempore ab Apolline & Zephyro adamatus. Verùm cùm in Apollinis amorem propensior esset, agrè id ferens Zephyrus, amorem in odium conuertit. Cùm itaq; Apollo cum Hyacintho suis deliciis disci iactu sese exerceret, Zephyrus nocendi occasionem nactus, discum ab Apolline emissum flatu suo in caput Hyacinthi conuertit, puerumque interemit. Cuius mortem cùm ægerrimè ferret Apollo, tellus in amatoris Dei solatium, cruorem eius commutauit in florem sui nominis. Refertur hæc fabula in Palæphato, libro de Fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio libro 10. Metamorph.* d Disco ludere discebat.] *Erat publici exercitamenti genus, quo discus æneus arte simul & viribus ita ab humo torquebatur in altum, vt intra certum spatium decideret. Rotunda quædam erat moles siue ænea, siue ferrea, vel plumbea vel saxea, cuius iactu homi-*

nes

nes inter se adhuc hodie certant. Huiusmodi disco etiam vtuntur hodie mimi & histriones, qui quæstus gratiâ coram populo gesticulantur, dum nescio quid ad disci formam rotundam & æneum iaculantur in aërem, dinde virgâ excipiunt, quos discobolos appellat Plinius libro 35. capite 11. hoc est, disci iactatores. e Zephyrus amabat.] *Zephyrus ab occasu æquinoctiali flat, Latini Fauonium appellant, quo plantæ omnes germinant & pullulant: vnde ζωηφόρος dictus, quasi vitam ferens. Vide Gell. lib. 2. cap. 22.* f Taygeto.] *Mons est Laconiæ, Amyclis imminens.* g Amyclis.] *Amyclæ vrbs Laconiæ, àqua Amyclaus dictus Hyacinthus.* h Literas.] *Suidæ hyacinthus est genus violæ vernæ, colore obscuræ purpuræ, quod venis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, vt duarum Græcarum literarum α & ι figuram referant, quæ res Poëtis duplicis fabulæ occasionem præbuit. Nam & Hyacinthum puerum ab Apolline dilectum, quem imprudens disci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt, interiectionemq; dolentis ai, quæ ex duabus illis literis conficitur, velut testimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inscriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuersum aiunt, dum impatientiam prælati sibi Vlyssis ipsum interemit, duasque primas eius nominis literas in hoc flore manssisse impressas. Ouidius vtramque fabulam complexus est lib. 13. Metam. his versibus:*

—rubefactaque sanguine tellus
Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui priùs Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis medijs pueroque viroque
Inscripta est folijs, hæc nominis illa quærelæ.

& hoc ænigma apud Virgilium;

Dic quibus in terris inscripti nomina regum
Nascantur flores: & Phyllida solus habeto.

Idem Ouidius:

Ipse suos gemitus folijs inscribit, & *ai ai*
Flos habet inscriptum, funestaq; litera dicta est.

Hyacinthum Latini vaccinium appellant.

ΗΡΑΣ ΚΑΙ Λήτυς. — IVNONIS ET Latonæ.

Eodem Interprete.

IVNO.

Καλὰ μὲν γέ, ὦ Λητοῖ, καὶ τὰ τέκνα τίκτοιτ' ἂν λιπαρά. Λητ. ὁ πᾶσαι, ὦ Ἥρα, τοιοῦτες τίκτειν δυνάμεθα, οἷόν γε ὁ Ἡφαιστος ὅτιμ. Ἡρ. ἀλλ' οὔτ' μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ὤν, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ διακοσμήσας ἡμῖν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτοῦ, οἱ δὲ σοὶ παῖδες, ἢ μὴ αὐτῇ ἀρρώστιαι πέρα τοῦ μετρίου, καὶ ὄρεος, καὶ τὸ τέλος τοῦτο ἐς τὴν σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντων ἴσασιν οἷα ἰσθίει ξένους δειροῦσα, καὶ μιμουμένη τοὺς σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δὲ Ἀπόλλων προσποιεῖται μὲν πάντα εἰδέναι καὶ τοξεύειν, καὶ διδασκάλου εἶναι, καὶ ἰατρὸς εἶναι καὶ μαντεύεσθαι, καὶ διατάσσεται μὲν ἐργασίας τ' μαντικῆς, τὸ μὲν ἐν

PVlchros [a] enimuerò Latona & liberos procreásti Ioui. LATO. Non enim omnes, ô Iuno, tales párere possumus, qualis [b] Vulcanus est. IVN. At hic [c] claudus quidem, vtilis certè tamen est, [d] artifex optimus existens, ac cœlum nobis exornauit quoq; [c] Veneremq; vxorem duxit, à qua & studiosè obseruatur. Contrà autem, [f] tuorum liberorum altera quidem virilis vltra modum, & [g] montiuaga est. & postremò [h] in Scythiam quoque profecta, omnes sciunt qualia comedat, hospites mactando, ac Scythas ipsos imitando, qui humana carne vescũtur. [i] Apollo autem simulat quidem omnia scire sese, & [k] iaculari, & [l] cithara canere, &

[a] medicũ esse, & [n] vaticinari: & ericlis vaticinandi tabernis hîc in

ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τοὺς χρωμένους αὐτῷ, λοξὰ καὶ ἀμφοτεροδέξιον πρὸς ἑκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀπαντῶν, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλατεῖ μὲν ἄρα τοῦ βιβλίου τὸ πολὺ γὰρ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχοντες αὐτοὺς καταγελᾶσθαι. πλὴν οὐκ ἀγνοεῖταί γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ τραγῳδῶν. οὕτως γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φονεύσει μὲν τὸν ἐράμενον ὁ Αἴσκης; οὐ προεμαντεύσατο δὲ ὡς φόνευτα αὐτὸν ἡ ἀδελφή, καὶ ταῦτα, οὕτω καλὸν καὶ κομήτην ὄντα. ὥστε οὐχ ὁρῶ καθότι καλλιτεκνοτέρα τῆς Νιόβης ἔδοξας. ΛΗΤ. ταῦτα μέν σοι τὰ τέκνα, ἃ ξυνοικοῦσα, καὶ ὁ ψευδόμαντις, οἶδα ὅτι καὶ πλατεῖ σε ὁρῶμεν ἐν τοῖς θεοῖς. καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ μὲν ἐπαινέσασα εἰς τὸ κάτω, ὁ δὲ λιθαρίζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμενος ὑφ' ἁπάντων.

hîc in [o]*Delphis, illic* [p] *in Clarо &* [q] *Didymis, decipit consulêtes se, obliqua et in vtrâque partê quæstionis propositæ inclinantia respondendo, ne vidêlicet erroris possit damnari atque ita ex hoc quæstû facit, & diuescit. Multi enim amentes sunt, séq; ipsos exhibent præstigijs deludendos. Verùm non ignoratur vtique à prudentioribus, quòd pleraque falsa ac ficta dictitet: quippe ille ipse vates ignorabat, quòd interfecturus* [r] *amasium suũ esset discoincq; prædixerat ipse sibi, quòd* [s] *fugitura ipsum esset Daphne, idq;* [t] *adeò formosum* [u] *atq; comatum. Quare nõ video quâ causâ pulchriores liberos te quàm* [x] *Nioben illam procreasse putârit.* LAT. *At verò liberi hi, hospitum mactatrix ista videlicet, & mendax vaticinator ille, scio quo pacto mordeãt te, dũ cõspiciũtur inter deos: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, ille autem citharam personat in conuiuio, omnibus ipsum admiratione prosequẽtibus.*

HP.

Ηρ. ἐφίλασα, ὦ Λητοῖ· ἐκεῖνον θαυμασὸς, ὃν ὁ Μαρσύας, ἃ τὰ δίκαια οὐ μᾶσσα δικάσας ἤθελον, ἀπέδαρς ἂν αὐτὸς ὑρατήσας τῇ μουσικῇ; νῦν δὲ ὑατασοφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλούς. ἀ δὲ Λαλάσσα παρθένος, ἕτω ὑαλή ἐστιν, ὥστε ἰδὲ ἔμαθεν ὀφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ακταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ νυνίσιος ἐξαγορεύσῃ τὸ αἶσχος αὐτοῦ, ἐπαφῆκεν αὐτῷ τὰς ἐλαφους· ἐκεῖνος γὰρ δὴ, ὅστι τὰς τηκέδας ἐμαίνετο, παρθένος γε ἦν αὐτὴ ἔσα. Λητ. μέντοι γε, ὦ Ηρα, φρονεῖς, ὅτι ξύνευνος τῷ Διὶ, καὶ συμβασιλεύσας αὐτῷ, καὶ σὴ ἔτο νύμφη ἀδελφὸς. ἀλλὰ ἄπιθι· ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις ἀκρύουσαν, ὁπόταν σε ὑαταλίπωσι τὸν γαμέτην ὑατὴ ταῦρος ἢ κύκνος γενόμενος.

IVN. *Nequeo risum continere, Latona. Illúmne admirantur? Y quem Marsyas, si iustè modò iudicare Musæ voluissent, excoriassent meritò, vt qui ipse in Musica vicerat: nunc autè circumuentus miser ille periit, iniustè sanè damnatus. Hæc autè formosa tua virgo, ita formosa nimirum est, vt posteaquam animaduertit sese* z *conspectam ab Actæone fuisse, veritate adolescens ille turpitudinem ipsius euulgaret, immiserit illi canes: vt interim non dicam, quòd neq; parturientibus* A *obstetricatura fuisset, si virgo vtiq; & ipsa foret.* LAT. *Valdè animo elato es, Iuno, eò quòd cum Ioue concumbis, & vnà cum eo regnas: & propterea absq; metu contumelioſa es. Veruntamen videbo te non ita multò pòst rursum lachrymantem, quando te relicta in terram descenderit ille,* B *in taurum aut* C *cygnum conuersus.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LAtona Cœti Titanis filia, à Ioue oppressa, ex eo gemina cõcepit prolem, Apollinem videlicet & Dianã, quod Iuno adeò egrè tulit, vt immisso contra illam Pythone

thone serpente, per totum terrarū orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad sororem Asterien in insulā Orthygiā peruenisset, à qua suscepta est, ibiq; Dianam peperit, quæ euestigiò obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare responsa Ouid. 6. Metam.

Magna gemelliparæ venerantur numina diuæ.

Plin. lib. 34. Latona puerpera Dianam & Apollinē infantes sustinens, Porrò Ortygia insula Delos posteà vocari cœpit, quod cum anteà aquis mersa fuisset, subitò Iouis iussu conspicua fuerit reddita. Nam δηλῶν Græci dicunt, quod nos ostendere, seu manifestare. Vide inter marinos Iridis & Neptuni dialogum, in quo de Latonæ puerperio, & Delos insula vt emerserit.

a PVLCHROS liberos.] *Apollinem & Dianam. Latonæ liberorū vituperatio & commendatio.* *b* Vulcanus.] *Iouis & Innonis filius ob deformitatem cœlo in Lemnum insulam deiectus, vbi ab Eurymone Oceani filia, & Thetide nutritus est. Ea autem ruina, quæ de cœlo decidit, claudus factus est.*

c Claudus quidē.] *Vulcani cōmendatio hic, sed vituperatio de sacrificijs habetur, vbi scribitur, Iunonē citra virilem concressum subuentaneo conceptu grauidam, Vulcanū edidisse, atq; eum quidem non admodum fortunatū, verum excusorem ac fabrum æreariū: quiq; perpetuò tū in igni, tum in fumo versetur. Tum autē ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina, cùm à Ioue præceps datus esset è cœlo. Quod ni Lemnij pro sua bonitate eum, dum adhuc ferretur in aere, suscepissent, perierat nobis Vulcanus nō aliter quā Astyanax è turri deiectus.* *d* Artifex. opt. exist.] *Fingitur deorū faber, & Iouis fulmina, dijsq; arma aduersus Gigantes fabricasse. Officinam habere fertur in Lemno, & Cyclopes ministros. Cic. lib. 3 de Nat. deor. Tertius è Ioue & Iunone, Lemni fabricæ traditur præfuisse.* *e* Venerē vxorem duxit.] *Admissus non est ad deorum mensam, quinetiam cū Mineruæ nuptias expetisset, repulsam passus est. Vnde Virgilius* Ecl. 4:

Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est,

Aliam deinde sibi vxorem quærens, Venerem duxit, quã postea vnà cum Marte in adulterio deprehendit. f Tuorũ liberor.] *Dianæ obtrectatio. A Iunone accusata, à Latona defenditur.*

g Montiuaga.] *Stat. in Achill.* Littora multum montiuagæ dilecta deæ. *& Horatius lib. 4. Carm. Hæc ob virginitatis amorem ferunt hominum consortia frigisse, & venando syluas incoluisse. Ob hanc causam syluarum & nemorum deæ putabatur. h* In Scyth. prof.] *Septentrionalem regionem à meridie Tauro terminatam laudatissimum templum habuit in Taurico, vbi carne tenũ humana litabatur. Fuerunt autem & Scythæ & Tauri, siue Sarmatæ inhospitales, moribusque immanissimis, vt qui hospites omnes Dianæ solerent immolare, Vescebantur humanis carnibus, & interfectorum caluarias habebant pro pateris. i* Apollo om. scire.] *Apollinem artium præsidem ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. k* Iaculari.] *Arcum & sagittas habere scribunt, tum iaculatorem & sagittarium faciunt, ac in Græcos sagittas immittentem. l* Cithara carnere.] *Citharædum ac citharœdorum deum putauit antiquitas. m* Medicum esse.] *Medicinæ inuentorem, ac ipsum etiam medicum constituerunt. n* Vaticinari.] *Vatem, & vaticinij deũ existimant, & pro vate diuino accipiũt. o* Delphis.] *Delphorum oraculum notissimum, quod summam fidem apud mortales obtinuit. Creditum enim est antiquitùs, nullum oraculum fuisse certius, quã Apollinis. p* In Claro.] *Isaacius Lycophronis interpres, Clarum montem & vrbem, non longè à Colophone ponit, vbi fuerit Clarius Apollo. q* Didymis.] *Fuit apud Miletum templum Apolloni dicatum, dictum & Didymeum ab Apolline Didymeo, & geminæ specici. r* Amasiũ suum.] *Hyacinthum, cuius fabula est notissima, vel ex proximè præcedenti dialogo Mercurij & Apollonis. s* Fugitura esset Daphne.] *Thessala virguncula, quæ vim Apollinis fugiens conuersa est in laurum. Martialis libro* 11: Torquebat Phœbum Daphne fugitiua. *t* Adeò formosum.] *Virgilius in Bucol.* Orphi Calliopæa Lino formosus Apollo. *u* Atque comatum.] *Hinc intonsus. x* Nioben.] *Niobe Tantali filia, Amphionis vxor, liberos ex eo suscepit duodecim, sex mares, totidemq; fœminas. Hæc liberorum multitudine, & pulchri-*

pulchritudine ferox, Latonam præ se contemnere ausa est, cùm diceret illam duos solùm perperisse, Apollinem & Dianã. Idcirco Dij hac contumelia offensi, Niobæ filios ad vnũ interemerunt: Hæc Homeri interpres Il. ω. γ Quẽ Marsyas.] *Plat. & Ouid. Satyrum fuisse scribunt. Palæphato* ἄγροικον *vocat generatiori vocabulo. Eius fabula refertur ab Hygino, Tzetza: de eius certamine & excoriatione Ouid. 6. Fast. Diod. Sicul & in Tragopodagræ annot. Luciani.* ϛ Cõspectam ab Actæone.] *Actionis, qui à canibus laceratus traditur. fabula est notissima*

Obstetricatura.] *Diana Lucina parientibus fauere creditur. Virgil.* Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. *Eius autem proprium munus est dissendere cõrporis rimas, & meatibus viam dare, quod accelerando partui salutare est.*

β In Taurum.] *Iupiter salacissimus nihil non factus propter mulieres in Tauri speciem transformatus, Europam Agenoris regis Phœnicum filiam rapuit, & per mare in Cretam transuexit.* ϲ Cygnum conuersus.] *Cum Nemesi Oceani filia in anserem mutato concubuit.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Irridet prolem Latonæ liuida Iuno,
Ediderit tetrum quum tamen ipsa fabrum,
Fabula naturam ostendit Iunonis acerbæ,
Quæ se supremi iactat vbique toro. PVLCHROS enimv.] ἀνάδισμ⊙ν. Non. n. om. tales pár.] τὸ τεκτονικὸν μέρος. Artifex. opt. exist.] ἐπαρ⊙ῦν Φαίαξι. Cœlum nobis exor.] αὐτοπάθεια ψευδὴς μεταφορᾶς. Illic in Claro.] *Postremi membri expositio.* Obliqua & in vtr.] *Apollinis oracula ἐπαμφοτερίζοντα.* Verum non.] ἐπίκρισις. Ipse vates.] ἐπιμαρτυρία. Idque adeó.] αἰτιολογία συλλογική. Quare non video.] *Conclusio per collationem.* At verò liberi.] Δόκησις Φαύλου. Ob pulchrit. laud.] αἰτιατικωτέρα ἐκφορά. Nequeo risum.] *Irrisio.* Illúmne.] *Inficiatio.* Vt qui ipse.] *Approbatio.* Hæc aũt form.] *Altera pars de Dianæ fabula.* Vt interim non dicã.] παράλειψις. Valdè an. el. es.] *Conclusio σκωπτική.* Ast ego quæ Danaũ incedo regina, Iouisq; Et soror & coniunx. Veruntamen.] ἀπειλή.

ΘΕΩΝ ΚΡΙ-σις.

DEARVM IV-dicium.

Eodem Interprete.

IVPITER.

Ερμῆ, λαβὼν τοῦτο τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον (νέμει δ' οὗτος ἐν τῷ Γαργάρῳ) καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν ὅτι σε, ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεὺς ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι τοῖς θεαῖς, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. σοῦ δ' ἀγῶνος τὸ ἆθλον, ἡ νικήσασα λαβέτω τὸ μῆλον: ὥρα δ' ἤδη καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δ' ἀποθοῦμαι τὴν δίαιταν, ἐπίσης τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ ἄγε οἷόν τι ἐμοὶ, ἁθρόως ἅπασαι νενικήσασθον, ἄκων τε καὶ ἀνάγκῃ, μιᾷ τὸ καλλιστεῖον ἀφέντα, πάντως ἀπηχθάνεσθαι τοῖς λοιποῖς. ἀλλὰ

MErcuri, accepto hoc pomo abi in Phrygiã ad Priami filium, pastorem armenti (pascit autem in Ida monte, qua parte Gargarum vocant) ac dic illi: Iupiter, inquiens, ô Pari, iubet te, posteaquam & ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter deas, quænam illarum omnium formosissima sit. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est, vt & ipsæ vos abeatis ad iudicem. Ego verò ablego à me arbitrium, vt qui ex æquo omnes vos amem: ac, si modò posibile foret, libenter omnes vos victrices videre vellem, præsertim quando & necesse est, qui vni pulchritudinis summam adiudicabit, eũ omninò in odium cæterarũ pluriũ incurrere. Quare

καὶ ταῦτο μὲν αὐτὸς οὐκ ἱκανὸς ὑμῖν δικασὴς. ὁ Φρύξ, ὃν ὁρᾷς, ἐφ' ὃν ἄπει, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενὴς, τἄλλα δὲ ἀφελὴς καὶ ὄρεια, κοὐκ ἄν τις αὐτὸν ὑποπτεύσειε τοιαύτης θύρας. ΑΦΡ. ἀγαθὸ μέν, ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπισπάσασθαι ἐμοὶ δικασταῖς, θαρρῶν βαδιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἄν καὶ μωμήσαιτό μου; μὴ δὲ καὶ ταύτης ἀρίστην τὸν ἄνθρωπον. ΗΡΑ. οὐδ' ὣς μᾶς, ὦ Ἀφροδίτη, δικάσει μέν, οὐδ' ἄν ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιτραπῇ τὴν δίαιταν. ΑΦΡ. ἀλλὰ δεχόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἄρ' ἐστὶ, τὸν Πάριν. Ζ. ἦ καὶ σοὶ τεθύτα, ὦ θύγατερ, ἐσωφρόνει; τί φῂς; ἀφρόνως, καὶ ἐρυθριᾷς; ἔστι μὲν ἴδιον τὸ ἀδαῆ δαῆναι τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύεις δὲ ὅμως. ἄπιτε οὖν· καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνητε ὃν δικασῇ ἄνδρα ὑφηνιμένοι, μηδὲ κακὸν ἐντρίψασθε τὸν νεανίσκον.

Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum: adolescens autē ille Phrygius, ad quem hinc abitis, regio quidem genere prognaeus est, & Ganymedis huius cognatus: caeterùm simplex & montanus: neq; quisquam illum cognitione hac indignum meritò putauerit. VEN. Ego verò, Iupiter, etiam si Momū ipsum præstituas nobis iudicē, præsenti animo iturā sum ad documētum mei præbendum. Quid enim adeò reprehēderit ille in me? Sed oportet etiam hisce placere hominem. IVN. Neq; nos, Venus, timemus quicquam, et iamsi Mars iste tuus [b] electus sit arbiter: sed recipimus & hunc Parin, quisquis etiam fuerit. IVP. Num igitur & tibi eadem hæc, filia, placent? quid respondes? auertis te, & erubescis? Est quidem peculiare hoc virginibus vobis, verecūdia affici erga talia. sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte ne infensiores fiatis iudici, quæcunque victæ fuerītis: nēve malum aliquod inferatis ipsi adolescentulo.

οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσους εἶναι καλὰς πάσας. ΕΡ. προϊωμεν ἐνθὺ τῆς φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος. ὑμᾶς δὲ μὲ βραδίως ἀκολουθεῖτέ μοι, ἡ θαρρεῖτε. οἶδα ἐγὼ τὸν πάτερ. ναυίας ἐσὶ καλὸς, καὶ τἄλλα ἱρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κείνᾳ ἱκανώτατος, ἐκ ἄν ἱκεῖνος λιπάσαι καλῶς. ΑΦΡΟ. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμοῦ λέγεις τὸ δίκαιον ἡμῖν μὲν τὸν δικαστὴν· ἑτέρα δ' ἄγαμός ἐσιν οὕτος, ἢ καί γυνή τις αὐτῷ συνοίκει. ΕΡ. οὐ παντελῶς ἄγαμός ἐσιν, ὦ ἀφροδίτη. ΑΦΡΟ. πῶς λέγεις; ΕΡ. λοιπή τις αὐτῷ συνοικεῖ ἰδαία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος δὲ καὶ λευκὴ ὅρα, ἀλλ' οὐ σφόδρα προσέχειν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα τοῦτα ἐρωτᾷς; ΑΦΡΟ. ἄπλως ἐρώμην. ΑΘΗ. παραπροσθώμεθα, ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταύτῃ διανοηθέντε. μὴν;

Neque enim fieri poteſt vt æqualiter omnes formoſæ ſitis. MER. *Procedamus ergo rectà verſus Phrygiam. Ac ego quidem præibo, vos autem non lentè & ſequimini me, & bono animo eſte. Noui ego Paridem hunc: adoleſcens eſt formoſus, & quod ad cætera attinet, amori deditus, & ad talia diſceptanda maximè idoneus: neque ille facilè iudicauerit malè.* VEN. *Hoc quidem totum bene, adeòque pro me narras, iuſtum videa licet eſſe nobis iudicem. Verum autem & vxore adhuc caret hic, an & mulier quæpiam ipſi cohabitat?* MER. *Non omnino abſque vxore eſt, Venus.* VEN. *Quomodo hoc dicis?* MER. *Videtur quædam cum eo habitare mulier Idæa, ſic ſatis formoſa, cæterùm ruſtica, atque inter montes malè conſueta: ſed non admodum adhibere animum ipſi videtur. Cuius igitur gratia hæc interrogas?* VEN. *Nullius ſanè rei, ſed ita temerè in mentem venit.* MIN. *Malè legationem obis, heut tu, qui priuatim cum hac conſilia con-*

fers.

μιν&; Ερ. οὐδέν, ὦ Αθηναῖα. Μανὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν· ἀπ' ἀρτίου μι, ἃ ἄγαμαι & ὁ Πάρις ὅμην. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦδε πολυπραγμονοῦσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φασὶ δ' οὖν ὅτι ἄπωθεν ἐπιθυμῶν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό μι. Αθη. τί οὖν, ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκεῖ. Αθη. τί δὲ τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὖ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπάξειν δὲ χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον αὐτὸν εἶναι καλὰ τὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὰ μέμφομαι, οὐδὲ προσκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταῦτα ἰδίᾳ καλεῖν· μεμψιμοίρα γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ ζηλοῦντα. Ερμ. καὶ αὕτη σχεδὸν τὰ αὐτά μι ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἷον μανεῖσα, εἴ τι καὶ ταύτῃ λαλᾷ τὸ

fers. MER. *Nihil mali, Minerua, hoc: neque etiam contra vos, sed interrogabat me, an vxore adhuc careret Paris.* MIN. *Quamobrem igitur hoc superstitiosè aoeò illa curat?* MER. *Nescio. Aiebat igitur quòd temerè ita in mentem veniſſet hoc, neque ex compoſito interrogaſſet me.* MIN. *Quid ergo? carétne vxore adhuc?* MER. *Non videtur* MIN. *Quid autem? bellicæne rei ſtudio aliquo tenetur, atque amans gloriæ eſt, an nihil aliud quàm bubulcus eſt?* MER, *Verum quidem non poſſum dicere: coniecturam autem facere licet, iuuenis cùm ſit, etiã has res conſequi illum cupere, ac velle præcipuũ in prælijs eſſeſe.* VEN. *Vides? nihil ego nunc conqueror, neque crimini verto tibi, quòd cum hæc ſeorſum nunc loqueris. Querulorum enim hoc, non*

Veneris. MER. *Etiam hæc fermè eadem interrogauit me: quamobrem grauiter ne feras, néve putes eò minus conſecuturam eſſe te, quòd huic quoque ſimpliciter & abſque*

dolo

τὸ ἀπλοῦν ἀπικεινάμιν. ἀλλὰ μιταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προιόντων, ἀπισπάσαμεν τῶν ἀστέρων, καὶ σχεδόν τι κατὰ τὴν Φρυγίαν ἰσμὶν. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν Ἰδαῖον ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς· ἆ δὲ τὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν Δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρ. ὅπου δὲ ὄντες εὖ γὰρ κἀμοὶ φαίνται. Ερ. ταύτῃ, ὦ Ηρα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐκ ὁρῶ τὴν ἀγέλην. Ερ. τί φὴς; οὐκ ὁρᾷς βοΐδια κατὰ τὸν μικρὸν οὐτωσὶ δάκτυλον, ἐκ μέσων τῶν πετρῶν προερχόμενα; καὶ τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταβαίνοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀναπηδῶντα μὲν πρόσω ὀρχούμενον δὲ τὴν ἀγέλην; Ηρα. ὁρῶ νυνὶ, ἄγγελόν τινα ὄντα. Ερ. ἀλλ' ἐκεῖνός γε. ἐπαυλὴν δὲ πανυμέγαν ὁρῶμεν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἃ

dolo respondi. *Verùm interea dum sermones cedimus, iam multùm progressi, reliquimus post nos stellas, & propemodum Phrygiam continguimus. Ego verò etiam Idam video, adeoque totum Gargarum exactè: & si non fallor, ipsum quoque iudicem verum Paridem.* IVNO. *Vbi autem is est? neque enim ipsa etiam video illum.* MERCVR. *Hac versum, Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus, vbi antrum illud & armentum videt.* IVNO. *At non video armentum.* MERCVR. *Quid ais? annon vides buculas secundum meum hunc digitum, ex medijs rupibus progredientes: & quendam à scopulo deorsum currentem, pedum manu tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum?* IVNO. *Video nunc tandem, si modò ille est.* MER. *Ille verò. Sed quia propè iam sumus, in terram,*

si

ἀ λοιπᾶ, καταστάντω βαδίζωμεν, ἵνα μὴ δι' ταραχῆς ἔξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιππάμενοι. Ηρα. νὴ λίγας, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπὰ ἢ κατιβιβήκαμεν, ὥρασοι, ὦ Ἀφροδίτη, προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. συ γὰρ, ὡς τὸ ἀληθὲς, ἔμπαρ & ἔτοῦ χωρίου, πολλάκις, ὡς λόγ &, κατιλθοῦσα πρὸς Ανχίσιν. Αφροδ. οὐ σφόδρα, ὦ Ηρα, τούτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερμ. ἀπ' οὖν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὲ αὐτὸς ἐνδιέτριψα τῇ Ἰδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τοῦ μειρακίου τοῦ φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὡς ἐκείνου καταπεμφθὰς ἐς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἤδη ἐν ὥρᾳ ἀπῆλθε, συμπαρεπέμπλν αὐτῷ, καὶ συνεκύφισον τὸν κλόν. καὶ ἄρα μέμνημαι, ἀφ' ταυτησὶ τῆς πέτρας αὐτὸν ἀνάρπασσν. ὁ μὲν γὲ τότε ἔτυχε σηείσων πρὸς τὸ ποίμνιον κατα-

si videtur, demissi, pedibus faciamus iter, ne conturbemus illum superne eximprouiso deuolando. IVNO Recte dicis, atque ita faciamus. Cæterum posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, ac viam nobis ducendo commõstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ sæpius, vt fertur fama, huc ad Anchisen descenderis. VENVS. Non admodum, Iuno, me tua ista mouet dicacitas. MERCVR. At igitur ego vos ducam nam & ipse frequenter in Ida versatus sum, quando Iupiter amabat adolescẽtulum istum [d] Phrygium: ac sæpiùs huc veni ab illo missus, vt quid ageret puer, obseruarem: & cùm tam in aquilam conuersus esset, vnà quoque [e] cum ipso aderam, & vnà formosum illum subleuabam. Et, si modò satis memini, ab hac ipsa rupe illũ in sublime abripuit. Nam hic quidem fortè tum fistula canebat ad ouile

Iupiter

καταπλάμιν & ὅ ὄπιθεν αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα τοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ σώματι πλὴν ἐπὶ τῇ λιφαλῇ τιάρᾳ ἀκὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα τεθαραγμένον, καὶ τῷ στραχήλῳ ἀπεστραμμένῳ εἰς αὐτὸν ἀφεβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τὴν σύριγγα ἔλαβον, ἀφεβεβλήκει γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοῦ φόβου. ἀλλὰ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὐδὲν σημαίνει, ὥστε πρόσιμεν αὐτῷ. χαῖρε, ὦ βουκόλε. Πά. νὴ καὶ σύ γε, ὦ γενναιότατε. τίς δ' ὢν, δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ὑμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδεια ὀρεσπολεῖν, οὕτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀλλ' οὐ γυναῖκάς ἐσιν. Ηραν δέ, ὦ Πάρι, καὶ Αθηνᾶν, καὶ Αφροδίτην ὁρᾷς, ἀμὲ τὸν Ερμῆν ἀπέσταλκεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ὠχριᾷς; μὴ δείδιθι· χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε κρίνασθαι περὶ τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τις αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ

Iupiter autem à tergo ipsi delabens, leuiter admodum vnguibus circumiectis, & ore in tiaram, quam super caput habebat, impresso, in altum sustulit puerum, perturbatum, & ceruice reflexa in ipsum intuentem. Tum igitur ego fistulam sustuli: abiecerat enim illam præ timore. Atenim arbiter hic propè est, quare compellemus ipsum. Salue bubulce. PARIS. *Et tu certè adolescēs. Quis autem ipse es qui huc ad nos aduenerit: aut quásnam has adducis mulieres? Non enim eiusmodi apparēt, quæ in montibus versari commodè queant, formosæ adeò cùm sint.* MERC. *At non sunt mulieres. Iunonem verò, Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium videlicet Iupiter ad te misit. Sed quid tremis & expalleſcis? ne metue: nihil enim periculi hîc. Iubet autem, te iudicem esse pulchritudinis ipsarum. Quandoquidem enim, inquit, & formosus ipse es, & doctus rerum*

τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τὴν γνῶσιν
ἐπιτρέπω. τῆ δ' ἀγῶνα τὸν
ἄθλον ἔσῃ, ἀναγνὺς τὸ μῆ-
λον. ΑΦ. φέρ' ἴδω τί καὶ βέ-
λτιον ἢ παλὰ, φησὶ, λαβέτω.
πῶς ἄρ' ὄν, ὦ δέσποτα Ερμῆ,
δυνατὸν ἐγὼ θνητὸς αὐτὸς,
καὶ ἄγροικος ὤν, δίκασὴς γε-
νέσθαι παραδόξε θέας, καὶ μέ-
γου & ἢ κατὰ βυκόλου; τὰ γὰρ
δικαῖτα κρίνειν, τῶν ἀβρῶν
μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὲ
μὲν, οὗτα μὴ ἀγὸς ὁποτέρα
ἢ καλλίων, καὶ δάμαλις ἄλ-
λης δαμάλεως, τάχ' ἄν δικά-
σαιμι κατὰ τὴν τέχνην. ἔνεσα
δ' πᾶσάν τε ὁμοίως καλὰ, καὶ
ἐν οἶδ' ὅπως ἄν τις ἐκ τῶν ἑ-
τέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μετα-
γάγοι τὸ ὄψιν ἀφαπάσας. ἐ
γὰρ ἐθέλω ἀφίσασθαι ῥᾳδίως.
ἀπ' ἔνθα ἄν ἀπιδέσῃ ζεφύ-
τερον, τοῦτο ἔχεται, καὶ τὸ πα-
ρὸν ἐπαινεῖ, κἄν ἐπ' ἄλλο με-
ταβῇ κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ
παραμένει, καὶ τὸ πλησίον
παραλαμβάνεται. καὶ ὅλως
περὶκεῖ-

rerum amatoriarum, cognitionem hanc tibi commendo: cæterarmis autem præmium scies lecto hoc pomo. PA. Cedo, vt videam quid sibi etiam velit. Pulchra, inquit, capiat. Quo pacto igitur, ô here Mercuri, potero ego, mortalis cùm sim ipse ac rusticus, iudex esse tam inopinati spectaculi, & maioris adeò quàm pro bubulci captu? Nam huiusmodi causas disceptare, delicatorũ atque vrbanorum magis est. Quod autem ad me attinet, vtra capella formosior altera sit; & iuuenca num alia aliam superet, fortassis ex arte dijudicare possim. Hæ verò & formosæ pariter omnes sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliam trãsferendo aspectum auellere queat. Non enim facilè abstinere vult: sed cuicunque se primo applicat, ei inhæret, & quod præsens est laudat. Inde si ad aliud transierit, etiam illud formosum videt, & immoratur: & semper ab ijs quæ propriora sunt, ceu per successionem excipitur. Et in summa, circumfusa mihi

est

περικέχυται μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιείληφέ με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς, ὥσπερ ὁ Ἄργος, ὅλῳ βλέπειν δύναμαι τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πάσαις ἀρέσας τὸ μῆλον· καὶ γὰρ οὐ καὶ τόδε τοῦτο μὴ ἓν συμβεβήκει τῇ Διὸς ἀδελφῇ, καὶ γυναῖκα ταύτας ἅμα, θυγατέρας· πῶς ἔρα ἐγχαλεπὴ ἡ ὄψις ἡ κείσει; Ερμ. ἐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τι ἀναβαλέσθαι πρὸς τὴν Διὸς κεκινυσμένον. Αλε. ἴσθι τοῦτο, ὦ Ερμῆ, πᾶσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς ἥττους τὰς ὑφικνουμένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν διαμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη πραίνειν τὴν κρίσιν. Αλε. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἄν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον εὐθὺς βούλομαι, ποτέρα ἐξαρκέσει σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀφούσαι δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως;

est pulchritudo ipsarum, & totum me complexa tenet. Ac doleo quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene tum iudicasse, si omnibus pomum hoc reddidero. Nam & rursum illud quoque accedit, quòd hæc quidem Iouis soror & coniunx est: illæ verò filiæ. Quomodo igitur non periculosum etiam hoc pacto iudicium hoc fuerit? MER. Nescio, nisi quòd non licet detrectare Iouis imperium. PARIS. Vnum igitur hoc, Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunq; victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. MERC. Ita facturas se aiunt. Tempus autem iam tibi est, vt peragas iudicium. PARIS. Faciemus periculum. Quid enim agat quispiam? Cæterùm illud primùm scire volo, vtrũ satis erit spectare ipsas, vt nunc sunt, vestitas: an verò etiam exuere sese necesse erit, vt diligentiùs inspici atque, examinari eo possint:

σως; Ερ. τοῦδ μὴ σὸν ἆρ ἦν ἀφελέσθαι, κἀποσπάσαι τοῦτο κἀξελθεῖν. Πά. ὅπως κἀθέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόλοιο, ὦ αὐτέ. σὺ δ' ἐπίσκοπε, ἐγὼ δ' ἀπεχάφλω. Ηρα. καλῶς, ὦ Πάρι, κἀμὲ πρότερον ἀφθόνομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω ταῖς ὠλένας λευκὰς, μηδ' ὧν βοῶπις εἶμι, μίαν φρονῶ ἐπίσης δὲ ἅμι πᾶσα κἀμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἀφέλῃ, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κυσὸν ἀποθῆται φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε καταγοητεύσῃ δι' αὐτῆς. καί τοι γε ἐχρῆν μέλ' ἄττα κἀμὲ λευκοπισμένην παρεῖναι, μὴ δὶ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἐπῳδάν τινα, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύναι. Πά. ἦ λέγουσι τὸ πρὶν τὸ κυσῦ, κἀπόθες. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ κἀγὼ Αθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπίδεικνύς, ἀλλ' ἐπισείσας τὸ λόφον, κἀ-

sint? MERC. Hoc tuum officiū erit videre, vtpote iudicis. Ac imperes ipsis licet, quomodocunq; etiam volet. PAR. Quomodocunque etiam volo? Nudas igitur videre volo. ME. Exuite heus vos. Tu verò inspice eas. Ego interim auertam me. VEN. Rectè, ô Paris. Atque prima certè exuam me, vt noris, quòd non solùm lacertos habeam candidos, neque etiam magnos & augustos oculos præ me ferendo superbiam. Aequaliter verò sum tota & vniformiter pulchra. MI. Ne priùs ipsam exueris, ô Paris, quàm ceſtū à se deposuerit, (incantatrix enim est) ne te præstigijs circumueniat per illum. Et certè quidem oportebat neque etiam studiosè ita exornatam hîc adesse, neque tot coloris but fucatam, perinde ac verè meretricē aliquā, sed ipsam formā nudam exhibere spectandam. PA. Rectè sanè admonent illud de ceſto: atq; etiam depone illum. VE. Cur non igitur & tu Mineruagalea deposita nudum caput spectandū exhibet: sed concutis conum-

κὴ τὸ δίπαελὼ φοβᾶς; ἢ δι-
ὰ θίας μή σοι ἐπίσχῃ) τὸ γλαυ-
κὸν τῶν ὀμμάτων, ἄνω τοῦ
φοβεροῦ βλεπόμενον; ΑΦΡ.
Ἰδού σοι κόρυς αὕτη ἀφῄρη-
ται. Αφρο. Ἰδού σοι κὴ ὁ
κιθός. Ηρα. ἀπ' ἀρθυσώ-
μεθα. Πάν. ὦ Ζεῦ τεράστι ἡ
θίας, τὸ κάπνους, τῆς ἀθονίας.
οἷα μὲν ἡ παρθενία, ὡς δὲ
βασιλικὴν αὐτὴ κὴ σεμνὴν
ἀποκάμπτ, κὴ ἀληθῶς; ἄξιον
τῦ Διός. ὁρᾷς δὲ ἀθίως, κὴ
γλαφυρόν τι, κὴ προσαγω-
γὸν ἐμαθίασφ· ἀπ' ἄθης μὲν
ἄπις ἔχω τῆς ὠθαιμονίας. ἀ
λοπῆ δὲ, κὴ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
ελω ἐπιθῦμ βόλομαι, ὡς νῦν
γε ἀμφοβολός εἰμι, κὴ οὐκ
οἶδα πρὸς ὁ,τι τὴ ἀποβλέψω,
πάντῃ τὰς ὄψεις περιεσπώμε-
νος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν.
Πάν. ἄπιτε δῆτ ἀλλὰ. σὺ δὲ
ὦ Ηρα, περίμενε. Ηρα. πε-
ριμένω. καπαθάρ μι ἀκέα
βῶς ἴδῃς, ὥρα σοι κὴ τἄλλα
ἤδη σκοπεῖν, ἃ λαλά σοι τὰ
δῶρα τῆς νίκης ἡ ἐμᾶς. ἢν γάρ
μ;

& perterres iudicem? An ve-
reris ne tibi obijciat & re-
prehendat cæruleum istud o-
culorum, si dempto terribili
isto aspiciatur? MIN. Ec-
ce tibi galea hæc ablata.
VEN. Ecce tibi & cestus
hic. IVN. Sed exuamur
tandem. PAR. O Iupi-
ter monstrifice, quod spectac-
culũ! quæ pulchritudo! quæ
voluptas! qualis virgo hæc!
vt verò regalis illa & vene-
rabilis effulget, adeóq; verè
digna Ioue: tuetur aũt sua-
ue quiddam & iucundum,
ac blandum & illecebro-
sum. etiam arrisit. Sed iam
satis habeo felicitatis huius.
Si videtur autem, etiam seor
sim vnamquamque inspicere
volo: quoniam nũc certè am-
biguus sum, neq; satis scio ad
quid etiam me referam, vi-
sũ in omnes partes distra-
cto. VEN. Ita faciamus.
PAR. Abscedite igitur vos
duæ: tu verò Iuno hic ma-
ne. IV. Maneo. Ac posteq-
quã me diligenter inspexeris, tempus tibi erit & cætera iã spe-
ctare, num pulchra victoriæ meæ dona proposita tibi. Nam si

me;

μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς ἐν καλῷ, ἁπάσης ἴσῃ τῆς Ασίας δυνάστης. Πά. οὐκ ἐπὶ λάφοις μὲν τὰ ἡμέτερα. πλὴν ἀπ' ἄσπιδος πεφεύξεται γάρ ἄπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Αθηνᾶ. Αθη. παρέσκευάσοι. κἄτα ἰδοῦ μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς καλῷ, οὗ ποτε ἥττων ἄπει ἐκ μάχης, ἀπ' ἀφροδίτης. Πά. ἐγὼ δὲ Αθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. ἀρκεῖ γάρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν ἐπέχειν τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολιμπάνειν ἡμῖν τοῦ πατρὸς ἀρχὴ. θαῤῥεῖν δὲ, οὐ μεσυκτίσας γάρ, κἂν μὴ ἐπὶ λάφοις δικάσωμεν. ἀπ' ἐνδυθι κἄθη, καὶ ἐπίθου τὴν κόρυν· ἱκανῶς γάρ ἔδορ. τὴν Αφροδίτην παρεῖναι καιρός. Αφρο. αὐτή σοι ἐγὼ πλησίον, καὶ σκόπει καθ' ὃν ἀκεβᾶς, μηδὲν παραπίπτων, ἀπ' ἐνδελεχείων ἑκάστῳ τῶν μελῶν· ἀ δὲ θέλεις, ὦ καλὲ, καὶ τάδε

me, Pari, formosiorē esse iudicaueris, vniuersæ Asiæ dominus. PAR. At non donis nostra hæc geruntur. Sed tamen abi. mox enim agetur quicquid æquum visum erit. Tu verò accede Minerua. MIN. Adsum tibi. Quòd si igitur me, ô Pari, formosam esse iudicio declaraueris, haud vnquā expugna victus abibis: bellatorem enim te, & victoriarū compotem efficiam. PAR. Nihil, Minerua, opus mihi est bello & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam ac Lydiam: & ab hostibus quietum est patris imperiū. Sed tamen confide. neq; enim eò minus feres: tametsi ob munera neq; quaquam iudicium feramus. Sed indue te tandē, & impone galeā, satis enim te inspexi. Ac nunc Venerem adesse tempus est. VE. Eccam meipsam tibi. Ac cōtemplare singillatim vnumquodque diligenter, nihil cursu præteruehendo, sed immorando singulis etiam membris. Quòd si verò placet, ô formose, etiam

τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ τινα ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, ἀτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ τοιαυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄσυλα, ἀλλὰ διαφθείραι τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὺ ἀπολαύσασα τῶν ὀρέων; τί δ' ἂν ἀπόναιο τῶν σῶν κάλλους ἐν βόσει; ἤρκει δὲ καὶ σοι γυναικίνα, μὴ μέντοι ἀγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἵα κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγωγὴν, ἀπό τινα τῶν Ἐπιδαυρίων, ἢ Ἀργείαν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵα περ ἡ Ἑλένη δῆτα, νέα καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτικά. ἐκείνη γὰρ ἐμὲ καὶ μόνον θεάσαιτό σε, οἶδ' ἐγὼ, πάντα ἀφεῖσα, καὶ παραγενομένη ἑαυτῇ ἑκόντα, ἕψεται, καὶ συνοικήσει. πάντως

hæc mea dicta accipe. Ego enim iamdudum aspiciens te iuuenem adeo, & formosum, qualem nescio an vllum aliũ nutriat Phrygia, beatum quidem te puto ob pulchritudinem: reprehendo autem, quòd non relictis hisce rupibus & saxis, in vrbe alicubi vitam degis, sed corrumpi pulchritudinem istam finis in solitudine. Quid enim te montes isti iuuant? aut quid proficiunt pulchritudine ista tua boues? Decebat autem te iam & vxorem duxisse: non tamen rusticam aliquam & indigenam, quales per Idam passim mulieres sunt: sed ex Græcia aliquam, vel Argiuam, vel Corinthiam, vel Lacænam, cuiusmodi Helena illa est, adolescentula & formosa, & nulla parte me ipsa inferior, & quod maximum est, amori quoque dedita. Nam illa, si solùm etiam aspiciat te, satis scio, relictis omnibus, seq; ipsa ceu in deditionem tradita, sequetur & cohabitabit tecum. Prorsum

τως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς. Πά. οὐδέν, ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα λιγουμένης. Αφρ. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας. ἐκείνης δ' καλῆς, ἐφ' ᾧ ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνῳ γενόμενος. ποία δέ τις τὴν ὄψιν; κύκνῳ μὲν, οἵαν ἀκούει κύκνου γίγνεσθαι καλόν. ἁπαλὴ δέ, ὡς ἐν ὠῷ φαφῆσα· γυμνὰς τὰ ποτὰ, καὶ παλαιστικὴ, καὶ οὕτω δή τι περιεσπούδας, ὥστε καὶ πόνιμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θησέως ἅρπορ ἔτι ἁρπάσαντος. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδή ποθ' ἡ ἀκμὴ καθῆκεν, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν Ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπέπτησαν. πρότερος δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. ἐγὼ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φῄς; τὸν τῆς γεγαμημένης Αφροδίτης ἃ σὺ, καὶ ἄγροικος. ἐγὼ

sum autem & tu audisti iam aliquando de ipsa. PAR. *Nihil etiam, ô Venus. Nunc autem lubens audiero omne quicquid est de illa te narrante.* VENVS. *Est haec & filia quidem Ledæ formosæ illius, ad quam Iuppiter è cœlo deuolauit in cygnum conuersus?* PAR. *Qualis autem aspectu est?* VENVS. *Candida quidem, qualem consentaneum est esse è cygno prognatam: tenera autem, vt quæ in ouo enutrita fuerit: nuda plerunque exercem sese, & palæstricæ rei dedita. Adeò igitur magnopere ab omnibus passim expetitur, vt & bellum ipsius causa susceptum fuerit, cùm Theseus nondum nubilem illam rapuisset. Postea verò cũ iam ad florem ætatis peruenisset, optimi quiq; Achiuorum ad petendas illius nuptias se se obtulerunt. Antepositus autem reliquis tum Menelaus fuit, ex genere Pelopidarum natus. Quòd si autem voles, ego tibi conficiam has nuptias.* PAR. *Quid narras? eiúsne quæ nam nupsit alteri?* VENVS. *Iuuenis adhuc es, & rusticus.*

ἐγὼ δὲ οἶδα, ὡς καὶ τὰ τοιαῦτα δρᾷμ. Πά. πῶς; ἐπίλω γὰρ καὶ αὐτὸς αὐτά. Αφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσας ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ελλάδος παπαιὰν ἀφίξῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ἤν τε ἀφίκῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεται σε ἡ Ελένη. τοὐντεῦθεν δὲ ἐμὸν ἄμ ἔπτο ἔργον, ὅπως ἐραθήσεται σοῦ, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστον ἔναί μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιποῦσαν ἄνδρα, ἰθιλήσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάρρει τοίνυν γε ἕνεκα. παῖδε γάρ μοι εἰσὶν δύο καλὼ, ἵμερος καὶ ἔρως. τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε γε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ἅλως παρελθὼν εἰς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν· ὁ δ' ἵμερος, αὐτῷ σοι συνιζυθείς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν, ἵμερτόν τι θήσει, καὶ ἐράσμιον. καὶ αὐτὴ δὴ συμπαρουσα, δι' ἐμὲ ἔσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθεῖν. ἅπαντες αὐτῇ ἀναπείσομεν.

Ego verò noui quo pacto talia perficere conueniat. PAR. *Quomodo? cupio enim & ipse scire.* VEN. *Tu quidem proficiscêris ad perlustrandam Græciam, atque vbi Lacedæmona peruenieris, videbit te Helena. Post illa verò, meum iam opus erit efficere, quò illa amore tui capiatur, teq; sectetur.* PAR. *Hoc ipsum etiam incredibile mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cum homine barbaro atque hospite è patria nauigare in animum inducat.* VEN. *Bono animo esto. Nam huius certè rei gratiâ liberos duos habeo pulchros, Amabilitatem & Cupidinem videlicet, quos tibi tradam, qui tibi duces itineris futuri sint. Ac Cupido quidem totus subingrediens illam, vi coget amare mulierem. Amabilitas autem tibi ipsi circumfusa, id quod ipsa est, & expetibilem te reddet, & amabilem. Deinde autem & ego vnà præsens rogabo Gratias, quo & illæ comites se præbeant: atq; ita omnes ipsam ad hoc quod volumus impellemus.*

μαρ. Πάτ. ὅπως μὲν τάχα χαρήσω, ἄδηλον, ὦ Ἀφροδίτη. πλὴν ἐρῶ γέ πώς τῆς Ἑλένης, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἶομαι. καὶ πλέω ἀνὼ τῆς Ἐπιδάυρου, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἅδην ποιῶ. Ἀφρο. μὴ πρότερον ἀπαθὴς, ὦ Πάτερ, πρὶν ἐμὶ τὴν προμνήστριαν καὶ νυμφαγωγὸν ἀμεψασθαι τῇ κλίσει. πρίπει γὰρ κἀμὲ νικητήριον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάσαι ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, ἥρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον, τὸ τῆς μάλιστα πρίασθαι. Πάτ. δίκαιόν μέ τι ἀμείψασθαι μετὰ τὴν κρίσιν. Ἀφρο. βέλτιον ἡγοῦμαι; Πάτ. μηδαμῶς, ἀπ' ἀρχῆς πάλιν. Ἀφρο. ὑπισχνοῦμαι δή σοι τὴν Ἑλένην παραδώσειν γυναῖκα, ἣ ἀπολεῖται γὲ ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς ἐς τὴν Ἰλιον,

lemus. Quomodo fortaſsis hoc procedet, incertum adhuc, Venus eſt: veruntamen amo iam Helenam, & neſcio quo pacto etiam videre ipſam mihi videor, & nauigo rectà verſus Græciam, & in Sparta peregrè abſum, & redeo viâ cum vxore, & doleo quòd non omnia hæc iam nunc facio. VENVS. Ne prius amaueris, Pari, quàm pronubam me & ſponſæ conciliatricem iudicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoriæ compotem factam adeſſe vobis, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim licet tibi hæc, & amorem, & formam, & nuptiarum pomo iſto mercari. PAR. At metuo ne me poſt latum iudicium negligas & contemnas. VEN. Vis igitur vt iurem tibi? PAR. Nequaquam, ſed tantùm promitte denuò.

VEN. Promitto igitur, Helenam traditurum me eſſe vxorem tibi, & futuram comitè proficiſcenti ad ipſam: deinde &

Ιλιον, καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα.
Πά. καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὸν ἔρωτα, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάρρει· καὶ τὸν πόθον καὶ τὴν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. ἔχουν ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ilium venturam esse ad vos. Atq; adeò ipsa præsens adero, & ad omnia opitulabor. PAR. *Etiam Cupidinem & Amabilitatem & Gratias tecum adduces?* VEN. *Bonum animum habe: quin & Desiderium [1] & Hymenæum prætereà comites assumam.* PAR. *Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.*

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius iudicij occasionem dedit Eris, rixarum dea, in Thetidis & Pelei nuptijs: ad quas reliqui dij omnes, præter Eridem, hoc est, discordiam (quid enim huic turbulentæ atque insanæ Deæ cum nuptijs?) inuitati conueniunt. Eris vltura iniuriam suam, pomum elegantissimum cum hac inscriptione, *ἡ καλὴ λαβέτω*: id est, pulchriori detur, in mensam discumbentium proijcit. Iupiter, ne qua fieret in nuptijs commotio, Mercurium ad Paridem mittit: vt ipso iudice, pomum detur venustiori. Habita inter deas tres longa disceptatione, Paris promissæ Helenæ occasione, Veneri dat pomum. Ipse ad Spartam nauigio proficiscitur, Helenam rapit, raptam ad Ilium deducit. Hinc illæ lachrymæ, hinc illud decennale bellum, quod tota Græcia ad Troiam gessit: quod quidem ab Homero libris 24. vsque ad Hectoris interitum describitur. Extat etiam Coluthi Thebani de Helenæ raptu liber vnus. Vide prætereà infrà dialogum Marinum, Panopes & Galenes. Item conuiuium Lapitharũ: postremò Charidamum.

a PRIAMI filium pastorem.] *Nam & Paris pastor fuisse dicitur, atque tunc cum iudicem formæ inter Deas fuisse ferunt.* Virgi-

Virgilius: —amârunt dij quoque ſyluas
Dardaniusque Paris, *&c.*

b Electus ſit arbiter.] *Nec nos, bella Venus, noſtræ formæ metuimus: ne quidem ſi ad tuum Martem huius arbitrium cauſæ deferretur.* *c* Cum eo habitare.] σωοικεῖν *hoc loco verbum eſt tectum, & pudoris ac verecundiæ plenum, idemq́; valet quod infrà diximus in primo meretricio Dialogo* ἐπὶ τῷ ἔχειν. *Laërtium quoque in Ariſtippo vſum eſſe conſtat, pro cohabitare.* *d* Phrygium.] *Catamytum puerum Ganymedem, Troïs filium, quem ob elegans ingenium in Ida paſcentem rapuiſſe Iupiter, in aquilam converſus, fingitur. Fabula eſt apud Ouidium: & de eo loquitur Theocritus in Syracuſiis, Iouis puerũ pocillatorem eũ vocans, repudiata enim Hebe Ioui pocula miniſtrat. Itẽ Xenophon in Sympoſio. De eo Virg. in princ. 1. Aen.*
—& rapti Ganymedis honores. *e* Cum ipſo aderã.] *Volabam, Mercurius de Ioue Ganymedem rapturo. In raptu Ganymedis diſſentiunt autores: nam Homer à dijs, Virg. 5. Aeneid. ab aquila, Ouid. 10. Met. & noſter Lucian. à Ioue in aquilam verſo raptum ſcribunt. Illud quidem dicunt omnes raptum, vt Ioui, ſicut Ouidius loquitur, pocula miſceret.* *f* Abſcedite vos duæ.] *Euocatio imperfecta* ἄπιτε οἱ δύο. i. *abite vos duæ.* ἄπιτε *Græcè, Latinè vnius literæ mutatione,* abite.

g Filia quidem Ledæ.] *Iupiter, propter mulieres nihil non factus eſt. Cygnus Ledam compreßit, Tyndari regis vxorem, quæ ouum peperit: vnde nati ſunt Dioſcuri, Pollux & Caſtor & Helena, vt eſt apud Ouidium 6. Metam. & 14. Iliad. Apud Athenæum lib. 2. exponitur eius quoq; fabulæ origo.* De Helenæ forma, *procerum cùm Græcorum, tum Troianorum robore & moribus, & alijs virtutibus, vide Daretem Phrygium, in hiſtoria belli Troiani, qui ei interfuit* αὐτόπτης. *Helenam ob formæ elegantiam primũ à Theſeo, deinde à Troiano Paride raptam, hiſtoriæ tradunt. De Helenæ pictura vide Plin. lib. 35. c. 3.* *h* Theſeus.] *De Theſeo eſt apud Iſocratem in encomio Helenæ, Euripidem in Helena. Eius vitam ſcripſit Plutarch.* *i* Pronuba.] προμνήστρια, ἡ νυμφαγωγὸς *dicitur, quam Xenophon* προμνηστίδα *vocat.* Προμνᾶσθαι *eſt, pronubæ officio fungi, & nuptiarum conglutinatricis,* i. συνεμπροσθείας γάμου. *& ars i.*

ρσα προμηστικὴ dicitur, quasi conciliatrix, ars conciliandi & copulandi. προμνᾶσθαι ctiam, αὐτὴ ἡ προμνῶσα dicitur. Idem Lucianus in Herodoto: προμνησαμένη τὴ Ἀστίνομ τὴν ἑαυτοῦ προξενήσ ἰνγατέρα *Quod ideò dixit, quia Proxenides artem picturæ admiranus, qui nuptias Alexandri pinxerat, generum sibi eum asciuit vtrò. & Pomo isto mercari.] Mercandi verba variùs datiuo iunguntur. In Græco.* τερπνὸν τί μίλτε. *Sunt qui putant subaudiendum* λέγε, *alijs placet,* αὐτὶ. *& Hymenæum.] Hymenæus nuptiarũ deus, quẽ Poëtæ fabulantur Veneris & Liberi filiũ fuisse, primũq; certas nuptias instituisse.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς iudicij Paridis.

Paridis iudicium, vti vult Proclus Diadochus in Platonicis Commentarijs, nihil aliud est & delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorum, hoc est, Palladiæ vitæ amorem, vel animi affectus vecordia seductus, ad Venereæ, & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat.

Matris Acidaliæ iuuenis deceptus amore,
Non curat reliquas cæcus habere deas.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Præferimus Cyprides munera praua tamen.

Iudicium Paridis αὐτοχέδιος.

Priamides iuuenis, quo non formosior alter,
Qui tenuit magni Troia sceptra senis:
Pallados & Veneris formæ, Iunonis & olim
Arbiter electus, talia verba tulit:

Ad Iunonem.

Quamuis magna potes Iuno, coniunxq; fororq;
Illius excelsi qui iuga summa tenet:
Non tamen his moueor, curæ mihi non tua dona,
Haud referes formæ præmia chara tuę.

Ad Palladem.

Frustra tu certare paras quoq; Pallas amica:
Ingenij quamuis gloria magna tui.

Nam-

Namq; Venus Cytherea placet, calor ossibus ardet,
Munera iudicio nunc feret ipsa meo.

Ad Venerem.

Hoc igitur capias malum, quæ mitia reddis
Corpora, quæque potes flectere cuncta Venus.
In grauibus mihi sola dabis solatia curis,
Quâ nihil æthereus charius orbis habet.

Exegesis.

Est adeò stygijs mens nostra immersa tenebris,
Vt non quæ bona sint, quæ mala, dispiciat.
Palladę quid melius? Iunone potentius ipsa?
Eligit hic Venetis munera fœda tamen.
Noxia quæque petunt homines caligine cæci,
Iudicioque perit plurima turba suo.
At reputes quæso Paridis tu semper amores,
Cautiùs vt viuas, lector amice vale.

MERCVRII.] *ἡ τῦ διὸς σὺν σαφὴς, à persona, actu, & loco, & ipsum mandatum.* O Pari.] *ἡ δεκάτη ἐν ὄλυ.* Certaminis aūt.] *Occupatio.* Vt & ipsæ.] *ἀνοίκειον ἀρχή.* Ego verò abl.] *Concludit ablegationem sui arbitrij.* Quare equidem ipsc.] *Altera pars comparationis πρόσωπο ποιΐα.* Ego verò.] *καὶ χήσις τῆς ἀφροδίτης, ac probat iudicem.* Seu oportet etiā.] *Occupatio.* Neq; nos, Venus, tim.] *Responsione probat & Iunonem iudicem.* Nū igitur.] *ἀποστροφὴ Iouis ad Palladē, ἐγκέφαλον ipsius natam.* Abite igitur & vid.] *σὺν σαφὴς καὶ παραίτησις.* Neq; enim fieri pot.] *αἰτιολογία.* Ego quidem præbó.] *Profectionis initium.* Adolescēs est form.] *Descriptio Paridis.* Hoc quidem.] *ἐπιπλοκὴ.* Verùm aūt.] *Veneris callida interrogatio.* Videtur.] *A conditione vel fortuna.* Cuius igitur grātia.] *Occupatio.* Malè legation.] *ἐπιτίμησις ἢ μέμψις.* Nihil mali.] *Defensio sui ad προσυγκλημα.* Quid autē bellicæ.] *Minervæ interrogatio περὶ τῆς πολεμικῆς, καὶ τῆς φιλοδοξίας.* Vidésne? nihil ego.] *ἀνασκευὴ respondet.* Etiam hæc fermé.] *Interfatio Veneris.* Quamobrem?] *ἄνησις.* Propemodum Phrygiam.] *Profectionis continuatio.* Hāc versum iuno.] *διαλλαγὴ.* A scopulo deorsum.] *A figuris iudicem describit.* Sed quia.] *Consilium Mercurij.* Redē dicis.] *Iunonis oratiuncula.* Locorum perita es.]

σκώμμα. Non admodum Iuno.] *Veneris responsio.* Atq; igitur ego vos inducam.] *Mercurij pollicitatio.* Nam & ipse.] *Ratio.* Vt quid ageret puer obser.] σκώπλα τὸν ἄνεμον. Et si modò satis memini] *Interseris fabulam de rapto Ganymede.* Tum igitur ego fist. iust.] *Redit ad ipsam rē.* Salue bubulce Paris.] *Compellationes ἢ ἀσπασμοί.* Quis enim ipse es qui huc ad nos.] *ἐρώτησις θαυμαστική.* Non enim eiusmodi.] *δείξις τῶν γυναικῶν.* At non mulieres.] *ἀφήγησις.* Sed quid tremis.] *Confirmat Paridem trementem.* Quandoquidem form. ipse es.] *αἰτιολογία.* Cognitionem hanc tibi.] *ἐπιτροπή.* Cedo vt videam.] *Petitio.* Quo pacto.] *Reiectio.* Mortalis cùm sim.] *Extenuatio sui ἀπὸ τοῦ ἀδυνάτου.* Nam huiusmodi.] *Ratio per comparationem.* Hæ verò & form.] *Ἀ difficili, ὅτι χαλεπὴ ἡ κρίσις.* Non enim facilé.] *αἰτιολογία.* Et in summa.] *ἐπιφώνημα.* Doleo q̃ non & ipse.] *Δίχη.* Benè tũ iudicasse.] *Ἀ tuto.* Nescio nisi quod.] *Proponit ipsis conditionem.* Facturas se aiunt.] *Recipiunt conditionem.* Tempus tibi est.] *Iussio.* Quid enim agat.] *Occupatio.* An verò etiam,] *διαίρεσις.* Hoc tuũ offic. erit.] *Permissio.*] Nudas igitur videre volo.] *Expositio suæ sententiæ* Tu verò inspice eas.] *Iussio.* Quòd non solùm lacert. hab. cand.] *Venus seipsam commendat.* Nec priùs ipsam.] *Interlocutio.* Et certè quidem.] *κατηγορία.* Cur non igitur.] *αὐτικατηγορία.* An metuisti.] *θαυμασμός.* Ecce tibi galea.] *ἀφαίρεσις τοῦ πυσῶν.* O Iupiter.] *αὔξησις.* Vt verò.] *Clausula.* Tuetur aũt.] *Δεύτερος ἐξέτασις τῶν ἐπῶν.* Si videtur.] *Ἀσεμνως ad illud.* Tu verò Iuno.] *δεύτερος προσλαλιὰ ad Iunonem.* Ac posteaquam.] *ὑπόκρισις ad corrumpendum iudicem.* Non donis nostra hæc geruntur.] *Recusatio donorum.* Accede Minerua.] *Vocatio Mineruæ.* Quòd si igitur.] *ὑπόκρισις.* Nihil Minerua.] *Recusatio.* Pax enim.] *Ratio à contrario.* Confide.] *Hortatio.* Venerē adesse tempus est.] *Transitio ad Venerem.* Contemplare singillatim.] *Permissio.* Quòd si verò placet.] *ἀξίωσις.* Te iuuenem adeò form.] *ἔκπληξις.* Beatum quidem te.] *μωμοσκοπία.* Ob pulchritudinem.] *αἰτίασις.* Reprehendo autem.] *δεύτερος.*

Quid

Quid enim tu fruaris his.] *ἀπολογία, ab iniucundo & inutili.* Decebat autē.] *Ἀ decoro.* Quales per Idam.] *Ἥτις.* Cuiusmodi Helena est.] *ποδαπὴ.* Adolescentula & formosa.] *εὐσωπογραφία.* Prorsum autē.] *εὐκαπίψωσις.* Est hæc filia quidem Ledæ.] *διήγησις à parentibus aspectu vel forma, & corporis temeritudine.* Theseus nondum nubilem.] *Proci Helenæ.* Menelaus.] *Maritus Helenæ.* Quòd si voles.] *ἀπίχησις.* Quid narras.] *τὸ ἀδύνατον.* Tu proficisceris.] *ὑπόπτωσις τοῦ δυνάτου.* Post illa verò.] *ἀπόχησις.* Incredibile mihi videtur.] *Repetit τὸ ἄπιστον.* Bono animo esto.] *Pollicetur adiumentum suum.* Cupido quidem.] *πρόφασις.* Veruntamen amo iam.] *Vincitur Paris non à gloriæ cupiditate, aut regnandi libidine, sed ab amore turpi.* Videre mihi videor.] *φαντασία.* Ne priùs amaueris.] *ἀξίωσις τοῦ ἁρμόττοντος.* Decet enim.] *Ἀ decoro.* Omnia enim.] *Ἀ possibili.* Ne me pòst negligas.] *Petit fidem sibi dari.* Promitto igitur.] *Promissio Helenæ & suæ opis.* Ob hæc igitur.] *Conclusio iudicij.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ μαίας.

a *MERCVRII* & b *Maiæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MERCVRIVS.

Ἔστι γάρ τις, ὦ μῆτερ, ἐν οὐρανῷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαῖα. μὴ λέγε, ὦ Ἑρμῆ, τοιοῦτον μηδέν. Ἑρμ. τί μὴ λέγω; ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κἀμοῦσαν, ἐν πρὸς τοσούτοις ὑπηρεσίαις ἀσχολούμενος; ἔωθεν μὲν γὰρ ἐξαναστάντα, σάρσαν τὸ

Est verò, mater, Deus quisquam in cœlo me miserior? MAI. Caue ne quid istiusmodi dixeris, Mercuri. MER. Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum solus sustineam, quibus delassor, in tam multa ministeria distractus. Nam manè protinùs surgendum est mihi, statimq; verrendum

cœnacu-

συμπόσιον. ἀλλ' ἡμῖν δεῖ σκηνὴν ἐπιστῆσαι τῷ ἐκκλησίαν, ἔπειτα ὅταν θεπίσαντα ἅπαντα, παρεσκευασμένοι ὦμεν Διΐ, τὴν διαφοράν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὖθις ἄνω τε καὶ κάτω μηδὲν ἀμβροσιομαθὲς μηδὲ ἀπανθὲς ἔτι ἀκονιμένον, πάντα θεῖα τῷ ἀμβροσίᾳ. πρὶν δὲ τὸν νεώνυμον τέτορα δινοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγὼ ἐνίκτον. τὸ δὲ πάντων δεινότατόν, ὅτι μηδὲ νυκτὸς δεδώδα μόνῳ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκροπομπὸν εἶναι, καὶ παρεσκευάσθαι ἐς δικαστήριον. ὁ γὰρ ἱκανά μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν παλαίστραις εἶναι, λόγῳ τῶν ἐκκλησίαις παρεῖναι, καὶ ῥήτορας ἐκδιδάσκειν, ἀπ' ἔτι καὶ νεκυικὰ συνδιαπράττειν μεμισεισμένον. καὶ δι τὰ μὲν τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερον ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δέ, διαθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ τοῦ-

cœnaculum, vbi dij compotantes. Tum vbi curiam, in qua consultant, vndique strauero, ac singula ita vt oportet, composuero, Ioui necessum est assistere, ac [c] perferendis illius mandatis toto die sursum ac deorsum cursitare. insuper quum reideo, pulueulentus adhuc, [d] ambrosiam apponere cogor. Porrò priusquam [e] nouitius iste pocillator aduenisset, ego nectar etiam ministrabam. Quodq; est ominium indignissimũ, soli omnium ne noctu quidem agere quietem licet: verùm id quoque temporis necesse habeo defunctorum animas ad Plutonẽ deducere, manumque gregi me ducem præbere, tum autem & tribunalibus assistere. Neque enim mihi sufficiebant scilicet diurna negotia, dum versor [f] in palæstris, dum in concionibus præconis vices ago, dum & oratores instruo: ni hæc quoq; prouincia accidat, vt simul etiam vmbrarum res disponam. Atqui [h] Ledæ filij alternis inter ipsos vicib. apud superos atque inferos agitant; mihi necesse est quotidie tum

hoc

τα λαλεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱοὶ, ἐκ γυναικῶν δυσλύπων γεγόμενοι, νῦν κεκοίνωνται ἀφροντιδῶς· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντὸς ἀπογόνων αὐτοῖς, καὶ νυνὶ ἄρτι ἥκουσά μου ἀπὸ Σιδῶνος καὶ παρὰ τοῦ Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ᾗ πέμπομαί μου ὀψόμενον ὅ, τι πράττει ἡ παῖς, μηδὲ ἀναπνεύσαντα, πέμπομαι αὖθις ἐπὶ τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον τὴν Δανάλυν. ἔστ' ἐκεῖθεν, εἰς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, ἐν παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἰδεῖν. καὶ ὅλως ἀπηγόρευκα ἤδη. ἀγαθόν μοι δοκεῖ τὸν ὦ, ὡς ἂν ἥκιστα πιπράσθαι, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Λακαδαιμονίᾳ. Μά. ἆλλα ταῦτα, ὦ τέκνον. καὶ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρὶ, καὶ ναυτίαν ὄντα. καὶ νυνὶ ὥσπερ ἐπίμφθης, σόβα εἰς Ἄργος, ἔστα εἰς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδύνων λάβοις.

ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐκεῖ.

hoc, tum illud pariter agere. deinde [i] duo illi Alcmena ac Semele miseris prognati mulieribus, ocioſi in conuiuijs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus, illis miniſtro ſcilicet. Quin nunc quum recèns [k] Sidone à Cadmi filia reuerſus eſſem (nam ad hanc me legárat, viſum quid ageret puella) priuſquam reſpiraſſem, & ad huc anhelum de via, rurſum ad [l] Argos emandauit, viſurum qui cum Danaë ageretur. Rurſum inde in [m] Bœotiam profectus, inquit obiter Antiopam viſito. adeò vt planè iam pariturum me negârim. quòd ſi mihi lictuiſſet, lubens profectò feciſſem id, quod ſolent ij, qui in terris duram ſeruiunt ſeruitutem. MAI. *Miſſa fac iſta, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, quum ſis iuuenis: ac nũc, quòd iuſſus es, Argos cõtende, deinde in Bœotiam: ne ſi ceſſáris, fueriśq; lentior, plagas etiam auferas: nam iracundi ſunt, qui amant.*

GIL.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a MERCVRII.] *Mercurius superis & inferis ex æquo communis: denique μυσταγωγὸς ipse, hoc est, mysterij præfectus, ac Deorum interpres, conqueritur miseriam & immensos labores suos.* *b* Maiæ.] *Maia Atlantis filia fuit ex Pleione nympha, ex qua Iupiter Mercurium suscepit, vt est apud Virgil. 8. Aen.*

c Perferendis illius mandatis.] *Idem erat & nuntius deorum, vnde κήρυξ & Ἀγγελος vocatur.* *d* Ambrosiam.] *ἀμβροσία cibus est apud Hom. deorum αἰὲν ἐόντων, vt Nectar potio. Martial.* Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit. *Apul. in 6. Tunc poculum nectaris quod vinum Deorum est. Hæc illis tantùm à Poëtis tribuuntur, si quando domi cibum capiunt, nam alibi mulcere carnium delectantur.* *e* Nouitius ille pocillator.] *Ganymedem intelligit, quem ab aquila raptum, & in cœlum transuectum aiunt. Theocritus in Syracusiis: O' aquilæ eburneæ, Ioui puerum pocillatorem aduehentes. Autor Priapei carminis:*

—— raptus alita sacra,
Miscet amatori pocula grata suo.

Nam Ioui ad pocula stare finxerunt. Cic. 1. Tuscul. Non enim ambrosia Deos aut nectare aut Iuuentute pocula ministrante lætari arbitror. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait, propter formam, vt Ioui pocula administraret: non iusta causa, quare Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad deos transferebat: diuina mallem ad nos. *f* In palæstris.] *Palæstræ præsules Deos antiqui habuerunt, Mercurium & Herculem: quo significarent, cum ingenio robur coniungi debere. vnde palæstricam, Mercurij artem appellat Heliodorus lib. 10. τὴν συαγώνιον ἑρμοῦ τέχνην ἠκριβωκὼς:* id est, *in concertatoria Mercurij arte exercitatissimus.* g Oratores instruo.] *Quia orationi præest, λόγιος dicitur.* *h* Ledæ filij.] *Leda Tyndari regis coniunx fuit, cum qua Iupiter in forma cygni concubuit, & illa duo ouа protulit: ex quorum vno nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnæstra. Cùm aiit Castor in pugna aduersus Athenienses cecidisse, Pollux suâ immortalitate illi communicauit, impetrauitq; à Ioue, vt alternatim viuerent. Virg. 6. Aen.*

Si fra-

Si fratrem Pollux æterna morte redemit.

Hos sæpè celebrant Pindarus, Theocritus & Lycophron in Cassandra. Laudat quoque Isocrates in Helenæ encomio. i Duo illi Alcmena.] *Hercules & Bacchus. nam Iupiter ex Alcmena Herculem suscepit, Bacchum verò ex Semele Cadmi filia. Ambo in deorum numerum relati sunt.* k Sidon.] *Vrbs insignis Phœniciæ Cananæorum, apud quam (admum regnasse scribit Eusebius, cuius filia fuit Semela, cum qua Iupiter concubuit.* l Argos.] *Ciuitas clarissima in Peloponneso, à qua Argiui Græci dicti sunt, quorum rex fuit Acrisius Danaæ pater, cuius amore captus Iupiter, in imbrem aureum se conuertit, & per tegulas in puellæ gremium se dimisit, quæ munitissima turri includebatur.* m Bœria.] *Regio in finibus Græciæ, Euboea insulæ obiecta: ab Attica aũs Cithærone monte discreta.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ὀδυρτικὸς, *querulus. Conqueritur enim de miseria & laboribus suis immersis:* & ὑποτακτικὸς, *horsatorius ad obedientiam Ioui præstandam.*

Munus Athlantiades queritur, magnósve labores,
Et quæ sint etiam munia tanta probat.
Pareat vt summo, sedes cui lucidus æther,
Hortatur gnatum sedulò Maia suum.

ET sverò.] ἡ τῶ ὀδυρμῶ ὑποτάσις συγχεχυμένη. Cauene.] κατασκοπή. Quid non.] ἐπιπαρασκευὴ κατ' ἀπαρίθμησιν. Pocillator.] ὑδροχοΐδης. Priusquam aduenisset.] *Alterum tempus.* Defunctorum animas ad Plutonem deducere.] Mercurius ψυχαγωγὸς καὶ νεκροπομπός. Neq; enim mihi.] ἐπεξεργασία. Dum versor in palæstris.] ἀναπαιδότις. Atqui Ledæ filij.] ἡ ἀντιθέσις ἀναπεξέτασις διὰ τῶ αὐχήσεως ἐπάνοδος· ἐπανελθὼν γὰρ ἐπὶ τὰς πόνους. Rursum inde.] *Fastidium magnum laborum perpessorum* Missa facista.] διατροπὴ, ἢ παραγωγὴ διὰ τῶ περὶ πονητοῦ. Argos contende, ne si cessaris.] παράπλεξις αἰτιολογική. Nam iracundi.] *Ratio* ἠθική.

MARINI DIALOGI.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ.
Neptuni et Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

NEPTVNVS.

Ο μὲν τοῦ πόντου τοῦδε εἰς ὃν πᾶς ἄνθρωπος λανθάνει θανάσιμον καὶ ἀπ' αὐτῆς λανθάνω. τὸν δὲ σκληρὸν ὑμεῖς, ὦ Νηρηίδες, παραλαβοῦσαι, τῇ Τρῳάδι προσφέρεσθε, ὡς ταφέα ἂν τῶν ἐπιχωρίων. Νηρη. μηδαμῶς, ὦ Ποσειδον, ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἐν ᾗ ἐπωνύμῳ πελάγει τετάφθω. ἐλεοῦμεν γὰρ αὐτὸν, οἰκτίσαι ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς πεπονθότα. Ποσειδ. τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλως καλὸν, ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῷ φάραγγι αὐτῷ ἀλλ' ὅπερ ἔφης, ἐν τῇ Τρῳάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τεθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσται αὐτῷ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ Ἰνὼ πάσεται, καὶ

Retum hoc quidem angustum in quod [a] *puella hæc delapsa submersa est, Hellespontus ab ipsa vocetur. cadauer autẽ ipsum vos* [b] *Nereides acceptũ in* [c] *Troadem auferte, vt ibi ab incolis sepeliatur.* NER. *Nequaquã, Neptune, sed hic incognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, vt quæ miserabilia maximè* [d] *à nouerca passa fuerit.* NEP. *At hoc quidẽ,* [e] *Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hic illam alicubi sub arena iacêre: sed quod dixi, in Troade in* [f] *Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio eĩ erit, quòd paulò pòst eadem ipsa quoque* [g] *Ino patietur,*

κὴ ἐμπεσᾶται τοῦ τῦ Αθά-
μαντ& διοκωμῳδήσ τὸ πέ-
λαγ&, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κι-
θαιρῶν&, λαβάπερ λαβέ-
κα, ἐς τὴν θάλασσαν, ἔχου-
σα κὴ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῦ ἀρ-
κάλης. Νηρ. ἀπὸ λᾳκέ-
νην σῶσα λιήσα, χαεισά
μη& ὦ Διονύσῳ τροφὸς
γὰρ αὐτοῦ κὴ τίτθη ἦν ἐκ.
Ποσειδ. οὐκ ἐχρῶ οὕτω πο-
νηρὰν οὖσαν· ἀπὸ τῶ Διο
νύσῳ ἀχαεισᾶν, ὦ Αμφιτρί-
τη. οὐκ ἄξιον. Νηρη. αὐτη
δ' ἅρατί πεσᾶν&, λατίπτωσεν
ἀπὸ τῦ ἀρι: ὁ ἀδελφὸς δ' ὁ
Φρύξ& ἀσφαλῶς ὀχᾶται;
Πο. ἀκότως· νεανίας γὰρ, κὴ
ἐμιώατα ἀντίξεν πῶς τὴν
φορὰν. ἀλλ' ὦ ἀηθείας ἐπι-
βᾶσα ὀχήματ& παραλό
γου, κὴ ἀπιδοῦσα ἐς βάθ&
ἀλαν ἐς, ἐκπαγᾶσα, κὴ τῶ
βάμβα ἅμα σχεθᾶσα, κὴ ἐκ
λιγγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν
τῆς πίσεως, ἀκρατὴς ὑπὸ
τοῦ λιράτου τοῦ
κριοῦ, ὧν τὰς ἀπέλκαλο. κὴ
λατίπτωσεν ἐς τὸ πέλαγ&.
Νη. ἀλλ'

& præcipitabitur, persequente illam Athamante, in pelagus ex summo [h] Cithærone, quà in mare porrigitur, [i] vnà cum filio quem in ulnis gestabit. NER. Sed & illã seruare conueniet, gratiam hanc Baccho faciendo. [k] Educauit enim illum Ino, eadẽq; nutrix illius fuit. NEP. Non decebat, adeò prauam. Sed tamen Baccho non gratificari, [l] Amphitrite, indignum foret. NER. Sed quid accidit [m] huic quòd ab ariete decidit, frater autem eius Phryxus tutò vehitur? NEP. Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Ille verò, eò quòd insueta eius rei erat, consenso videlicet vehiculo nouo & inopinato, & despiciendo in profundum immensum, perculsa animo, & pauore pariter attonita prætereà & vertigine correpta, præ vehementia & impetu volatus retinere cornua arietis amplius non potuit, quibus se eousq; sustentauerat: atq; ita in mare décidit.

Νη. ἀλλ' οὐχὶ καλῶ τὴν μητέρα νὴ φίλιον βοηθεῖν παίδων; Πο. οὐκοῦν, ἀλλ' ἡ μοῖρα ποιεῖ τῶν νεφέλης ἄλλα πατέρα.

NER. An non igitur matrē ipsius Nephelen decebat opē ferre cadenti? NEP. Decebat sanè, sed [n] Parca quàm [o] Nephele multò potentior est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

NOuercas inuidere liberis ex priore vxore natis. Illis enim innatum esse fatale quoddam & irreconciliabile odium in priuignos, etiā indicat Euripedes in Ione: φθονεῖν γὰρ φασὶ κυπρίας τέκνοις. i. Inuidere enim aiunt nouercas liberis. V. de apud Erasmum: Odium nouercale.

a PVELLA delapsa.] *Helle Athamantis regis Thebarum, & Nepheles filia, q̄ vnà cum Phryxo fratre, nouercales insidias metuens, cīe accepto à patre aureo pontum vellere trāiecere, magnitudine periculi contersta, in mare decidit, eiq; nomē fecit: quod etiā hodie ab eius nomine Hellespontum vocant eruditi. fretum est angustum inter Propontidem, & mare Aegaeum, Asiam ab Europa, epitm non amplius stadiorum interuallo disterminans. Ouid. 11. Metam.*

Augustum circa pontum Nepheleïdos Helles
Laomedonteis Latonius astitit aruis.

Idem 13. Metamorph.

Longus in angustum qua clauditur Hellespontus.

b Nereides.] *Nereus Deus maris est Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride vxore eademq; sorore maximā maris Nymipharum turbam, humanam effigiem habentium suscepit, quae à nomine patris Nereides appellantur. Earum nomina vide apud Hesiodū in Theogonia.* c Troiadem.] *Asiae minoris regionē, quam Ptolemaus minorē Phrygiam appellat, Hellesponto adiacens.* d A' Nouerca.] *Ino, quae Cadmi & Harmoniae filia & Liberi patris & Semele Iouis filij nutrix & Ideo à Iunone afflicta, cīe qua Athamas Thebanorū rex secundas cōtraxit nuptias, post quam Nephele (ex qua iam ille Phryxum & Hellen susceperat) liberi patris furore agitata in syluas se contulerat. Haec, vt erat, ita ve vera se nouercam gessit, priuignosq; identidem apud patrem*

patrem accusans, eò compulit, vt consenso aureo ariete fugę sibi consulerent. Quā rem ægrè ferens Ino, Athamanti Furias immisit, quæ in tantā eum adegerūt rabiem, vt cum Inò ad se accedentē aspiceret, hanc quidē Leænam, filios sibi suos eiusdē catulos esse arbitraretur, atq; rapiū Learchum altero ex filijs saxo illiserit, idē in vxore exemplum editurus, nisi illa arrepto Melicerta altero filio, vnà cum illo in mare se abiecisset, vbi deorū miseratione in deam marinā est transformata, quā Græci quidem λευκόθεαν, Latini autē Matutam appellant. Cic. Tusc. & lib. 3. de Natur. deor. Ino Cadmi filia nónne λευκόθεα nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Melicertes autē in Palæmonem, quem nos Portunum *nominamus. Hæc historiā fabulosè tractat. Ouid. 6. Fast. & 4. Metam. Pausanias in Atticis, Hyginus in Mythologijs suis cap. 1. 2. 3. & 4. Lucianus in epigrammate quodam.* e Amphitrite.] *Nerei filia & vxor Neptuni. Hic pro ipsis Nereidibus accipitur.* f Chersonseo.] *Peninsula: terra est, in insulæ modum mari cincta, vno tantū, eoq; angusto spatio continenti adiuncta.* ἀπὸ τῆς χέρσου. g Ino.] *Cadmi filia furentem maritum cùm fugeret, se in mare præcipitauit, & pro dea est habita.* h Cithæron.] *monte Bœotiæ. Libero patri sacro.* i Vnà cum filio.] *Melicerta.* k Educauit.] *Ino Bacchum infantem matertera dicitur enutriuisse.* l Amphitrite.] *Nereides.* m Hunc quod ab ariete decidit.] *Helle.* n Parca.] *Dea fatalis quæ nemini parcit.* o Nephele.] *vxore Athamantis Helles & Phryxi matre.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Περὶ τοῦ πτηνοῦ, καὶ διυγητικοῦ, de Helle ab ariete in mare delapsa.

Hellen cùm vexit, Phrixumq; per Hellespontum,
Olim aries, dorso decidit illa metu.
Aſt huius frater Colchos est vectus aduſq;,
Sola ſorot liquit nobile nomen aquæ.

FRETVM. hoc.] *περὶ τοῦ πτηνοῦ.* Vos Nereides.] *ἀπεροφή.* Nequaquā.] *ἀπόφασις.* Miseremur enim ipsius.] *αἰτιολογία.* At hoc quidē.] *μεταπτώσις ἀπὸ τοῦ ἀδίκου καὶ αἰχροῦ.* Sed quod dixi.] *Repetit mandatum sumum.* Illud aūt pro solatio

crit.] τὸ παραμύθιον ἡ ἀφόρητος τῆς πηρώσεως. Educauit enim illum Ino.] *Ouid. 3. Metam.* Sed tamen Bacche.] *Occupatio.* Sed quid accidit.] παραδοξία. Illa verò.] *Narratio, quomodo Helle sit delapsa in mare.* Et vertigine correpta.] *Causæ.* Atq; ita in mare décidit.] *Ipsa res.* An' non igitur matrem ipsius Nephelen decebat op.] *Obiectionem ἀντεπαγωγῇ diluit.*

ΙΡΙΔΟΣ ΚΑΙ Ποσειδῶνος. *IRIDIS ET Neptuni.*

Iacobo Micyllo interprete.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλαναμένην, ὦ Πόσειδον, ἀπὸ τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήχεσθαι συμβέβηκεν. ταύτην, φησὶν ὁ Ζεύς, σῦσον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, σημεῖα πάντα ἀσφαλῆ· δέεται γάρ τι αὐτῆς. Πο. παρέξεται ζῦτο, ὦ Ἰρις· ἀτὰρ δὲ ὅμως παρίξει αὐτῷ τὴν χρείαν ἀναφανεῖσα, καὶ μηκέτι πλέουσα; εἰς. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῇ δεῖ ἀφικνεῖσθαι· ἤδη γὰρ πόνους ἔχει τῶν ὠδίνων ἔχει. Πο. τί δ'; οὐχ ἱκανὸς

INsulam [a] *istam errãtem, Neptune,* [b] *quæ à Sicilia reuulsa atque vndis submersa, mari innatat, eam ita, iubet Iupiter, consistere facias iam, atque apparêre, vt & tandem manifesta atque conspicua* [c] *in medio Aegæo inconcussè maneat, fundata firmiter admodum illa. opus enim illa nonnihil habet.* NEP. *Fiet hoc, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, & non ampliùs fluctuans?* IRIS. [d] *Latonam in ipsa oportet párere. iam enim malè habet à doloribus.* NEP. *Quid igitur? annon*

οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς ἐντικῆσαι; ἐᾶ δὲ μὲ οὕτω, ἀλλά τι πᾶσα ἡ γῆ οὐκ ἄν ποθ' ἱκανὴ γένοιτο τὰς ὠδῖνας ἐνεγκεῖν, ὦ Ποσειδόν· ὁ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τόπον ὠδίνων· ἀποδοχεῖόν τι οὖν ἐστιν αὐτὴ ἀμάμαστός ἐστιν· ἀφανὴς γὰρ εἶ. Πότερον νήσῳ σοι δοκῶ, ἢ ἄνθρωπος, ἢ ἀναδύθηναι αὖθις, ἐκ τοῦ βυθοῦ, καὶ μηκέτι ὑποφέρεσθαι, ἀλλὰ βεβαίως μένειν καὶ ὑπόστασιν ἐνδαιμονεστάτην ἔχειν φῶ τὰ παιδία δύο, τὼ Λατοῦς καὶ Διὸς θεῶν καὶ ὑμῖν, ὦ Τρίτωνες, διαπορθμεύσατε τὴν Λητὼ ἐς αὐτήν, καὶ γαλήνια ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δέ, ὃς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτήν, φοβοῦμαι τὰ φυόμενα, ἐπειδὰν τεχθῇ, αὐτίκα μάλα ἐπιθέσθαι, καὶ τιμωρήσασθαι τῇ μητρί. σὺ δὲ ἀπάγειν ὡς Δία, πάντα εἶναι εὐπρεπῆ. ἔσκεψαι ἀ Δῆλος, κἀγὼ ἀ Λητὼ, καὶ τί πλέον.

annon sufficit illi cœlum, vt in eo pariat? Quòd si minus autem illud, at certè nec tota terra pars illius recipere posset? IRIS. *Non, Neptune. Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno* c *Tellurem, ne præberet Latonæ parturienti vllum receptaculum. Hæc igitur insula iuramento non tenetur: absciſa enim tum fuit.* NEP. *Intelligo rem. Igitur* f *subsiſte insula, atq; emerge iterũ ex profundo, & non ampliùs fluctuet aut tumbes, sed immota maneas: ac ſuſcipe, ô feliciſsima & fratris mei* h *liberos duos, deorũ omniũ pulcherrimos.* i *Et vos Tritones trajicite Latonam in ipſam, omniaq; trãquilla ſint.* k *Serpentem autem iſtum, qui nũc* l *velut œſtro exagitat illam, perterrefaciendo, ipſi infantes poſteaquam in lucem ediſi fuerint aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò vade renuncia Ioui, omnia bene habere. Stabilia eſt inſula: veniat Latona, ac pariat.*

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a INSVLAM iſtam errantem.] *Delon maris Aegæi, Cycladum omnium clariſſimã, in qua Latone Apollinẽ ac Dianam dicitur enixa, de qua Cic. 3. in Verr. & Virg. 3. Georg. Dicta aũt putatur δῆλος, ἀπὸ τῦ δηλῦν, quod cùm antea mari tecta eſſet, Latonæ locũ ad pariendũ quærẽti, repentè ſe offẽderit.*

b Quæ à Sicilia.] *Tyrrheni maris inſula q̃ olim agro Brutio creditur adhæſiſſe, poſteaq́ue impetu maris auulſa fuiſſe. Inde nomen hoc credit̃ traxiſſe, quaſi Sicilita. i. reſecta. Virg. 3. Aen.*

Hæc loca vi quondam, & vaſta conuulſa ruina,
(Tantum æui longinqua valet mutare vetuſtas)
Diſſiluiſſe ferunt, cùm protinus vtraq; tellus,
Vna foret——. *c* In medio Aegæo.] *Ampliſſimo maris mediterranei ſinu.* *d* Latonem.] *Latona Cœi Titanis filia à Ioue compreſſa geminã ex eo prolẽ cõcepit. Quã rem tã ægrè tulit Iuno, vt immiſſo aduerſus illã Pythone ſerpente per totũ terrarũ orbẽ pellicẽ perſecuta ſit, & ne partui quidẽ vicinæ quietem, locúmve pariendi cõceſſerit donec illa tandẽ poſt longos errores ad Aſteriem ſororẽ ſuã peruenit, in Ortygiã inſulam tũ permutatã in Delon. à qua ſuſcepta, primũ Dianã peperit, q̃ eu ſtigiò obſtetricis officiũ matri præſtitit, Apollinẽq́; naſcentẽ ſuſcepit, qui poſtea adultus, maternæ iniuriæ memor, Pythonẽ ſagittis interfecit.* *e* Tellurem.] *Terræ Deam omniũ matrẽ & alumnam.*

f Subſiſte inſula.] *Neptunus ad Delum in qua paritura erat Latona.* *g* Fratris mei.] *Iouis.* *h* Liberos duos.] *Dianã & Apollinẽ.* *i* Et vos Tritones,] *Tritones plures. Virg. 5. Aen.*

Tritonesq́; citi, Phorciq́; exercitus omnis

Idem 10. Aeneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Extorrens freta: cui laterum tenus hſpida nanti
Frons hominem præfert: in Priſtin deſinit aluus

Sunt qui triremis nomẽ volunt eſſe à Tritone in ea depicta, belua marina. Nam & nunc quoq; ſuum cuiq; nauigio nomẽ inditum eſt. Sic Scyllã ſic Pegaſum nomina nauiũ fuiſſe putat Palephatus περὶ ἀπίστων, nõ monſtra, vt poëtæ fabulati ſunt. Tritonem Lycophron τηλέφῳ vocat, alij, Neptuni & Amphitritæ, ſuperio-

superiori quidem corporis parte vmbilicotenus humanam effigiē referens, sed posteriori vsq; ad caudam esse delphinem : reuera nihil aliud, quam ἰχθυοκένταυρον. Lycophronis enarrator citat Aceſandrum quendam authorem, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celaenus liberos esse, alij Tritenem Oceani & Tethyos faciunt, patris & Neptuni tubicinem : pro tuba concha vti, quam buccinam vocitatam volunt. Quidam in literas retulerunt, Tiberio Cæsari quendam nunciasse Tritonem in specu quodam visum, auditumq; concha canentem. Eadem perſuaſio irrepsit de Nereidibus, quæ ſquamuis in hiſpido corpore veſtitæ humanam effigiem habeant, de quibus proximè præcedenti dialogo annotauimus. Huiuſmodi Tritones piſces velociſſimi pro dijs culti inueniri, Plin. lib. 9. cap. 5. graueſſimis teſtimonij probat. Hodieq; viſuntur Romæ imagines pleraq;. Tritonem eiusque buccinam deſcribit Ouid. 1. Metamorph. & 2. k Serpentem.] *Pythonem miræ magnitudinis, ex putredine terræ poſt diluuium Deucalionis natum, quem Apollo ſagittis ſuis confixit. Cuius rei memoria ne vllo tēporum lapſu obliteraretur, ſacra certamina inſtituit, quæ à nomine ſerpentis Pythia appellauit, vt idem Ouid. 1. Metam. l* Velut œſtro.] *Oeſtrum inſecti genus horrendo ſtrepitu, vnde & nomen inditum. Nam Latini aſilum appellant, vulgus Tabanum. Hoc animali Iuno pellices ſuas exagitauit, nec paſſa eſt conquieſcere : Vnde poëtæ diuino furore correpti, œſtro perciti dicuntur. Oeſtrum deſcribit Virg. 3. Georg.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητὴς : Quomodo Delus inſula fluitans ſubſtiterit.

Vt fluitans Delus conſiſtat, nunciat Iris:
Ortygia, Aſterie quæ antè vocata fuit.
Hoſpitium tandem Latonæ præbuit iſtic,
Cùm Pytho vſque adeò perſequeretur, eam.

INSVLAM.] *Subiecti tractatio κατ' ἀφήγησιν.* Eam, ita iubet Iupiter.] *Prædicatum κατ' εὐθυλώ.* In medio Aegæo.] *Alludit ad nomen inſulæ, quo ipſa fuit appellata.* Opus enim] *Ratio.* Fiet hoc Iri.] *Pollicetur ſe morem geſturum*

sturum: & interrogat causam finalem. Latonem in ipsa oportet párere.] ἀφήγησις. Quid igitur? ánnon sufficit illi cœl.] *Obiectio.* Non Neptune.] *Responsio.* Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno Tellur.] *Maior assumptio.* Abscondita enim tum fuit.] *Probatio.* Subsiste.] ἡ προτροπή, Fratris mei.] *Scilicet Iouis.* Liberos duos.] *Apollinem & Dianam.* Et vos Tritones traijcite Latonem in ipsi.] ὑποστροφὴ προτροπὴ ἡ παράκλησις, Tu verò valde, renuncia Ioui, omn.] *Conclusio.*

ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

XANTHI ET Maris.

Eodem Interprete.

XANTHVS.

ΔΕξαι με, ὦ θαλασσα, λιπαρὰ πεπονθότα. κατάσβεσόν μου τὰ τραύματα. Θαλ. τί τοῦτο, ὦ Ξανθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξανθ. Ηφαιστος. ἀπ' ἀκλωβράκαμαι ὅλως ὁ κακοδαίμων, καὶ βοῶ. Θαλ. διὰ τί δὲ οἱ ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξανθ. διὰ τὸν υἱὸν τὸν Θέτιδος. ἱκετεύσαντα γοῦν Φρύγας ἱκέτευσε, θεὸς ὢν ἱκετεύσε τῆς ὀργῆς, ἀπ' ἐκείνου τῶν νεκρῶν ἀνίσταται

SVscipe me, ô Mare. grauia. n. passus sum. extingue mihi vulnera. MAR. Quid hoc rei est [a] Xanthe? quis te deussit? XAN. *Vulcanus, sed igne candesco prorsus miser, & efferuesco.* MA. Cur autem iniecit tibi ignem? XAN. *Propter filium Thetidis. Postquam enim occidentem illum* [b] *Phryges supplex deprecatus sum,* [c] *ille autem ab ira nihil remisit, sed*

φρασθῆναι μοι τὸν ῥοῦν, ὑπαίθριος τὸς ἀθλίους ἐπιπλυθῆναι, ἐπικαλύσαι, βίλωμι, ὡς φοβηθεὶς ἀπόσχοιτο τῶν ἀνθρώπων. ἐνταῦθα ὁ Ἥφαιστος (ἔτυχε γὰρ πλησίον πως ὤν) πᾶν, ὅσον οἷόν τε, πῦρ ἄχει, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ ἄνωθι ἄνωθι, φέρων, ἐπιπλεῖ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πτελέας, καὶ μυρίκας, ὤπτησε δὲ καὶ τὸς λακοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας, αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπερκαχλάσας ποιήσας, μικρᾶ δεῖν ὅλον ξηρὸν ἔθηκεν. ὁρᾷς δ' ὅτι, ὦ φίλε διαιθέμενος ἀπὸ τῶν ἐπικαυμάτων; Θά. βούλομαι, ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς ἀκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀφ' ὧν νικῶμι. ἢ θέρμη δὲ, ὡς φῂς, ἀπὸ τοῦ πυρός, καὶ ἀκότως, ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, οὐκ αἰδεσθεὶς ὅτι Νηρηΐδος υἱὸς ἦν. Ξάν. οὐκ ἴσθ' ὅτι ἐπιβαίνεις γαίοντας ὄντας ζῶν φρύγας; Θά.

sit, sed occisorum corporibus etiam obstruxit mihi alueum: ego misertus miserorum, occurri, ut aquis inundarem atq; inuoluerem illum, quò eo periculo absterritus, ab occidione virorum cessaret. Ibi igitur Vulcanus (nam tum fortè quadam propè aderat) vt muerso igne, quàtum opinor vsquam habebat, quantumque & [d] in Aetna, & si quibus alijs locis vllus est, allato, processit obuiam: ac exusit quidem vlmos & myricas, assauit autem & infelices pisces & anguillas: me verò cùm efferuescere fecisset, parùm abfuit quin totum aridum ac siccum reddiderit. Vides nimirum quo pacto exustionibus istis deformatus sim? MAR. Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, vt consentaneum est, cruore, à cadaueribus calore auctè, vt ais, ab igne venientè. Ac meritò, Xanthe, vt qui [e] cõtra * Fortassis nepotẽ legẽdũ: id est pro υἱὸν, ἔκγονον. filium meum impetũ feceris, non veritus quòd [f] Nereidis filius ille esset. XAN. An' non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorum adeò meorum?

MER.

Θάλ. τὸν Ηφαιστον ἆρα ἔλαθε λανθάνουσα Θέτις ὂν ὑὸν ὄντα τῆς Αχιλλέως;

MAR. *Vulcanum verò annon contrà decebat misereri Achillis, & Thetidis adeò filij?*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a XANTHE?] *Xanthus Lyciæ amnis in campis Troianis, qui & Scamander dictus, à colore aquæ flauo dictus, quia color in Tyberi conspicitur. Vnde Horatius:*

Vidimus flauum Tyberim.

Xanthum διώνυμον nuncupat Homerus Iliad. ξ:

Ξάνθῳ διωνύμῳ, ὃν ἀθάνατοι καλέουσι Ζάνθον.

& θ his verbis:

νόσφι νεῶν ἀχαιῶν πολεμίῃ ἐπὶ δινήεντι

Huius meminit Eustathius circa finem Iliad. β. & Strabo lib. ιδ. b Phrygas.] *Troianos minoris Asiæ populos è Thracia oriundos. De hac Troianorum memorabili fuga ac cæde luculenta narratio extat Iliad. 20. & 21. itemque Virg. 1. Aen.*

c Ille autem ab ira nil remisit.] *Achillis ira implacabilis fuit & μῆνις, quæ est argumentum Iliadis. Horat. lib. 1. Carm. Od. 6:*

—nec grauem
Pelide stomachum cedere nescij.
Nam ne dijs quidem cessit in acie.

d In Aetna.] *Monte Siciliæ, qui perpetuo incendio clarus est, ἐοάς; nomine à poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iustinus lib. 4.* e Contra filium meum.] *Achillem ex Peleo Thetidis Nerei filiæ filium ipse verò Nereus Oceani filius fuit. Fortassis legendum pro ὑὸν ἔκγονον: id est, Nepotem*

f Nereidis.] *Thetidis, quæ vna fuit Nereidum.* g Filium Thetidis.] *Achilles Pelei & Thetidis filius fuit, qui Hectorem occidit.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

περιχαλκὴς: Petit enim Xanthus fluuius, à Vulcano penè exustus, auxilium à mari.

Ignipotens rapidis incenderat omnia flammis,
Vnà etiam exustus fortè Scamander erat.
Præsidium ponti quærens nihil impetrat ille,
Audax obstiterit quod semel Aeacidi.

SVSCIPE me.] *Vnus.* Grauia enim passus.] *αἰπὰ.* Quid hoc rei est.] *Rogatio gemina.* Postquam enim occidentem.] *A causa narratio, & factum Achillis, quod est causa impulsiua sui facti.* Ego misertus miserorum.] *Causa impellens.* Vt aquis inundarem.] *Factum suum.* Ibi igitur Vulcanus.] *Redit ad Vulcanum, & ipsam rem, post causam expositam.* Etsi quibus alijs locis.] *ἀφανέα.* Exussit quidem vlmos.] *ἀφαίρεσις, vel ἀποδόσις.* Videz nimirum.] *Conclusiuncula querelæ.* Turbidus es, ô Xanthe.] *Concessio ἀποστροφὴ.* Ac meritò Xanthe.] *συμπερασμὸς & accusatio.* An'non igitur decebat.] *Defensio ab honesto.* Vulcanum verò, an non.] *ἀντιστροφὴ* regerit par.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΕΙΔΩΝ.

TRITONIS ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΤΟ κῦτος ἡμῶν, ὦ Νηρεΐδες, ὅ τι πλὼ τοῦ Κηφέως θυγατρὸς τῆς Ἀνδρομέδας ἐπέμψατε, οὔτε τῆς παιδὸς ἀδίκησεν, ὡς οἶσθε, καὶ αὐτὸ ἴδιον τι ἔπαθεν. Νηρ.

BAlæna ista vestra, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, neque puellam ipsam iniuria aliqua effecit, perinde vt vos putatis, & ipsa iam mortua est.

NER.

Νηρ. ἀπ' τινος, ὦ Τείθρα; ἢ ὁ Κηφεὺς, ἢ ἀβάπτιν πόθεν, τὴν κόρην ἀπαγαγὼν ἐπιβουλῇ παλλακὴν, λοχήσας μετὰ τῶν ἑταίρων; Τεί. οὐκ ἀλλ' ἴσε, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ λιβωτῷ ἐμβληθὲν ἐς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῷ μητροπάτορι, ἰσώσατε, οἰκτείρασαι αὐτούς. Ἰφι. οἶδα δὴ λίγας. ἀκὸς ἦν ἔτι νεανίαν ἤνα, καὶ μάλα γενναῖα ὄν τι καὶ καλὸν ἰδέαν. Τεί. οὕτω ἀπώλεσεν τὸ ληστήν. Ἰφι. δεῖ, ὦ Τείτων, οὐ γὰρ ἀν σῶσαι ἡμῖν δικαῖα ἐκτίνειαν αὐτὸν ἐχρῆν. Τεί. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐγένετο. ἐκάλει μὲν οὕτω τὰς Γοργόνας ἄθλόν τινα ἕνα τῶν βασιλέα ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δ' ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην. Ἰφι. πῶς, ὦ Τείτων, μόνος, ἢ οὐκ ἄλλους συμμάχους ἔχων; ἄπορος γὰρ ἁλόντος. Τεί.

NER. *A quo, Triton? Num Cepheus tanquam illectamento aliqua proposita puella, agressus illam occidit, ex insidijs cum multa vi adortus?* TRI. *Non: sed nostris arbitror,* [b] *Iphianassa,* [c] *Perseum illum,* [e] *Danaës puerum illum paruum, quem vnà cum matre in area abiectam in mare ab auo materno, conseruâstis, miserti illorum videlicet.* IPHI. *Noui quem dicis Consentaneum verò, illum iam adolescentem factum esse, atq; admodum generosum, & pulchrum aspectu.* TRI. *Hic occidit balaenam.* IPHI. *Quamobrem Triton? Neq; enim huiusmodi cõseruationis præmia persoluere nobis debebat.* TRI. *Ego vobis exponam omnem rem, ita vt gesta est.* [e] *Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc quasi quoddam certamen regi perageret. Postquam autem peruenit* [f] *in Libyam.* IPHI. *Quomodo Triton? solúsne, an & alios secum socios abduxit? nam alioqui difficile hoc iter.*

TRIT.

Τεί. ἆρ' οὖν ἀίρω. ἀπέπτη γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἤδη. ἐπεὶ δ' οὖν ἔχω, ὅπου διατῶνδε, ἃ μὲν ἐκάθευδον, οἶμαι· ὁ δ' ἀρτίως μὲν τῆς Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ἄχρι ἀφαλοῦς γε. Ἰφι. πῶς ἰδοῦσ' ἀθλίως γάρ ἐστιν. ἢ ὃ ἄρ' ἴδε, οὐκ ἔτ' ἔπομαι τὰ τοῦτα ἴδοι. Τεί. ἡ Ἀθηνᾶ μὲν ἀσπίδα προφαίνουσα, (ἐκείνως γὰρ ἤκουσα καὶ διηγουμένου αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀνδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον) ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ὥσπερ κατόπτρου, περίοχον αὐτὴν ἰδοῦσα τὴν ἐκόνα τῆς Μεδούσης, ἔπειτα λαβόμενος τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης, ἐνορῶσα δὲ τὴν ἐκόνα, τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἅρπην ἔχουσα, ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ πρὶν ἀνεγρέσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὴν ἀπάλιον ταύτην Αἰθιοπίαν ἐγγὺς ἦν, ἤδη πρόσγαιος καὶ πετόμενος, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρο-

TRIT. *Per aërem profectus est & alatum enim ipsum Minerua reddidit. postquam autem eò loci venit vbi illa agebant, illæ quidem dormebant, opinor: at hic amputato Medusæ capite, iterum auolauit.* IPHI. *Quo pacto autem aspexit illos? Aspici enim nequeunt: vel quisquis illas aspexerit, non amplius quicquam posthac aspicit.* TRIT. *Minerua illi clypeo velut face aliqua prælato (talia enim audiui ipsum narrantem apud Andromedam, postea & apud Cepheum) Minerua igitur, inquam, in clypeo refulgente, tanquã in speculo aliquo, exhibuit ipsi spectãdam Medusæ imaginem. Postea sinistra, arrepta illius coma, & inspecta imagine,[h] dextra autem sublata harpe, abscidit caput ipsius: atque ita priusquam sorores reliquæ expergiscerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ oram*

venisset, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt Andro-

Ἀνδρομέδαν προκαμμένω, ἐς πέτρην θ' ὥρας πεδιήτ' θ' πεσπαλαιομένω, καλλίσλω, ὦ θεοί, καθαμμένω τὰς λόμας, ἡμίγυμνον πολὺ ὑπὲρ τῶν μασῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. καταμικρὸν δ' ἀπὸς ἔρωτι, (ἐχρῶ γὰρ συμσῶσαι τὴν παῖδα) βοηθᾶν διάγνω. καὶ ἐπειδὴ τὸ λῆτ θ' ἐπὶ μάλα φοβερὸν, ὡς καταπόμπον τὴν Ἀνδρομέδαν. ὑφαρπασθεὶς ὁ ναυίσσος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἄρπλην, τῇ μὲν καθικνεῖται, τῇ δὲ πελάνυς τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ τίθνηκεν οὖν, καὶ ἀπάγην αὐτῆς τὰ πομπὰ, ὅ ἔδει τὴν Μέδουσαν ὁ δὲ λυσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑποσχὼν τὴν χεῖρα, ἀνεῖξαι ἀκροποδητί καταιοῦσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νυμφαμέν ἐν δὴ Κηφέως, καὶ ἀπαξε αὐτὴν ἐς Ἄργ θ'.

Andromedā expositā in rupe quadam prominēte palo affixam, pulcherrimam, ô Dij, promissa coma, & seminudam longè vsque infra vbera. Ac primum quidem miserius fortunæ illius, interrogat causam damnationis huius. Paulò autem pòst amore captus, (oportebat enim incolumem seruari puellam) opem ferre illi statuit. Atque vbi iam Balæna accessisset, terribilis admodum, & quasi mox absorptura Andromedam, in altum sublatus adolescens, manu ad capulum admota, hasta pen tenens, altera quidem ferit, altera autem Gorgona spectandum proferens, [i] in lapidem illam conuertit, Illa igitur mortua est, & diriguēre ipsius membra omnia [k] quæcunque Medusam aspexerunt: at hic solutis vinculis, quib. virgo alligata fuerat, suppositáq; manu suscepit illam summis pedum digitis descendentem è rupe, arduam illa quidem atque procliui: & nunc cum eadem nuptias peragit in ædib. Cephei, abduceiq; illam secū Argos.

quare

ἕνεκα ἀντὶ θανάτου, γάμον οὐ τὸν τυχόντα ηὕρετο.

quare pro morte nuptias, neque eas vulgares, illa inuenit.

Νη. ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ ὡς γιγνομένῳ ἄχθομαι. τί γὰρ ἃ πᾶσι ἀλίσκεται ἡμᾶς, ἄττα ἀδικεῖ μήτηρ ἐμεγαλαύχησε τότε, ἢ ἄξιον καλῶν ἔναι; Τοῦ. ὅτι οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, μήτηρ γενέσθαι. Νη μηκέτι μεμνήμεθα, ὦ Δωρὶ, ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρος καὶ γυνὴ πρὸς τὸν ἀξίαν λαλήσειν. ἱκανὸν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ πάσῃ. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

Equidem non ita valde ægrè fero factum hoc. Quid enim adeò nobis iniuriæ fecit puella, si mater ipsius superbè extulit sese tunc, ac pulchrior nobis esse voluit? TRIT. *Quòd hoc pacto magnum dolorem perceptura fuisset ob filiam, mater certè illius cùm sit,* NER. *Ne meminerimus Dori istorum amplius, si quid barbara mulier suprà quàm decebat loquax fuit. Satis enim supplicij tulit, quæ tanto in metu, filiæ causa constituta fuit. Gratulemur igitur nuptijs.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a RALAENA.] *Andromeda Cephei regis Aethiopum & Cassiopes filia ob matris iactantiam, quæ se Nereidas forma antecellere gloriabatur, illarum indignationem incurrit, & scopulo alligata, ceto deuoranda exposita fuit, sed Perseî virtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, captus specie eius exarsit, pactusque à virginis parentibus, vt sibi eam matrimonio*

trimonio darent, si Balænam interemisset, voti compos factus est, hoc est, *& Balænam interemit, & Andromedam vxorem duxit.* *b* Iphianassa.] *Prœti Argiuorum regis filia & Melampi vxor fuit. Hoc etiam nomine appellatur à Lucretio libr. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytemnæstra, cùm inquit:*

Aulide quo pacto Triuiai virginis aram
Iphianassai turpârunt sanguine fœdè
Ductores Danaum delecta prima virorum.

c Perseum illum.] *Perseus à dijs ipsis armatus Medusam interfecit: multosque, inter quos Atlas fuit & Acrisius, vertit in lapides, quibus iactis Deucalion olim humanum genus refecit.*

d Danaës puerum illum paruum.] *Danaës fabula habetur apud nostrum Lucianum in Dialogo Doridis & Thesidis, & apud Ouid. 6. Metam.*

Aureus vt Danaën Asopida luserit ignis:
Mnemosynen pastor, variusq; Deoida serpens:
Te quoque mutatum toruo Neptune iuuenco
Virgine in Aeolia posuit —.

e Missus hic fuit ad Gorgonas.] *Gorgonum fabulæ meminit Lucianus de Domo, & in Philopatre, Medusæ porrò imaginibus, vbi eam saxificam vocat. Tres fuisse traduntur, Stanyo, Euryale, & Medusa, cuius caput à Perseo desectum, in suo clypeo posuisse narratur. Hæ habitasse Dorcadas insulas dicuntur, in Oceano Aethiopico, contra hortos Hesperidum, vno tantùm oculo, quo vicissim vterentur, quoties lubitum esset: cæterùm forma luculenta, ac crinibus aureis. Ab agilitate nomen inuenêre, γοργὸς. f* In Libyam.] *Africam. In extrema Africæ ora fuisse producuntur, quartum Medusa sola fuit mortalis, quam ideo solam peremit Perseus Orci siue Plutonis galea contectus. Huius comas Minerua in angues mutauerat, quòd in suo templo vitiata esset. Et oculis Perseus in clypeum æneum, in quo ipsius Gorgonis imaginem videbat, manum in Medusam librans eius caput dissecuit. Reliquæ sorores volantes (erant enim his alæ, quibus per aërem ferebantur.) Perseum quidem insequebantur, sed cùm illum*

propter

propter galeam videre nequirent, persequi desierunt. g Alatum enim ipsum Minerua reddidit.] *Perseus ductu Palladis & Mercurij volucer ob talaria allata ad Gorgonas deuolauit cum falce adamantina, pera & galea Plutonis, ficti diximus.* h Dextrâ autem harpe.] ἅρπη *ensis in summitate falcatus quo Mercurius occidit Argum, Perseus Meduſæ caput amputauit.* i In lapidem conuertit.] *Balæna cui Andromeda erat expoſita, in lapidem conuerſa.* k Quęcunque Meduſam aſpexêre.] *cùm Meduſa ſola circa littus proximum vagaretur, eam fugientem Neptunus amplecti voluit, quum in Mineruæ templum vſque ſequutus, vbi violaſſet, dea irata, eius aureos crines in totidem angues conuertit, effecitque, vt qui eam intuerentur, illicò verterentur in lapides, quod iam antè annotauimus. Perseus è Libya in Seryphum reuerſus, multos Gorgonis capite obiecto, obtuentes in ſaxa vertit, inter quos Polydectes. Ouid. libr. 5. Metam.* l Equidem nonita valde ægrè fero.] *Andromedam à Perſeo liberatam eſſe.* m Simater.] *Caſſiopea. Hic ἡ αὐτὸς mutatis diſſimulatur. Integrum eſſet, εἰ ἐγὼ αὐτὸς παῖδα ἐμὸν ἤλγησεν ὧδε: Si vidiſſet affixam doluiſſet. Sed continetur prior pars in dictione οὕτως: & altera accedit ὧδε mutatis, participio enunciata, εἰ γε μήτης ὡς ἀληθῶς ἐμὸν, ἤλγησεν ἂν.* n Barbara mulier.] *Caſſiopea Cephei regis Aethiopum vxor, & Andromedes mater.* o Nuptijs.] *Perſei & Andromedæ, de quibus Ouid. 4. Metamorph. ſub finem, & 5. in principio.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγήλικὸς : Quomodo Perseus filius Danaës balænam contra Andromedam emissam occiderit, & ipsam puellam liberauerit, & tandem in vxorem duxerit.

Iusserat Andromedam conuinci nexibus Ammon:
Pro matre id Veneris vltio certa fuit.
Liberat hanc Perseus, qua conditione volebat:
Belua nil potuit, factus & hicce gener.

BALAENA ista vestra, Nereides.] *ἀφήγησις γλοιὼ, & propositio bipartita.* A' quo.] *Relatio de interfectore.* Tanquam illectamento.] *causa impellens.* Ex insidijs] *Modus.* Aggressus illam.] *ἐξήγησις.* Puerum illum paruum.] *ἐπιστοποιοφία.* Consentâstis miserè.] *ἐπαινος.* Noui quæ dicis.] *Confessio.* Consentaneum verò.] *Ratio ab ætate, familia & corpore.* Hic occidit balænam.] *Continuatio narrationis causæ.* Ego vobis exponam.] *ὑπόθεσις.* Missus hic fuit] *Narratio.* Postquam autem peruenit.] *Causa finalis.* Quomodo Triton.] *τὸ γλοιὸ, Quibus auxilijs? quomodo? interpellatione rogat an μονομαχία fuerit, an bellum.* Quo pacto autem aspexerit.] *ἐπανάληψις.* Aspici enim nequeunt.] *Gorgones.* Talia autem audiui ipsum.] *A' testimonio.* Minerua igitur inquam.] *ἐπεράληψις.* Postea sinistra.] *ὁ Δίφορος & ἡ ἅρπη διήγησις.* Harpe.] *ἅρπη ensis falcatus Perſei fuit.* Porrò vbi circa matitimam.] *Accedit propiùs ad deliberationem Andromedæ.* In rupe quadam prominente, palo affixam] *A' fortuna: id est, supplicij fœditate & indignitate, à situ, ab habitu, ab ætate & sexu.* Misertus fortunæ illius.] *πάθος.* Oportebat enim incolumen] *Causa.* Opem ferre illi statuit.] *Consilium.* Vbi iam balæna accessisset.] Der Ritter S. Georgius. Quasi mox absorptura.] *τὸ περιχθεὶς* In lapidem illam conuertit.] *μεταμόρφωσις.* Diriguêre ipsius membra.] *τὸ ἐπόμενον.* Solutis vinculis.] *περάγμα περιχθὲν.* Summis pedum digitis.] *ὁ τρόπος.* Quare pro morte.] *ἐπιφώνημα ex repu-*

repugnantibus.] Equidem non ita valde ægrè fero.] ἐπίκρασις αἰλολογική. Quid enim adeò nobis iniuriæ.] ἐμμελῶς. Quod hoc pacto.] ἀπόκρασις εὐχρὴς φυσική. Ne meminerimus.] *Conclusio.* Satis enim supplicij tulit.] *Ab æquo.* Gratulemur igitur.] *Clausula.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙ. ΚΑΙ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ. — *MENIPPI, AMPHILOCHI & TROPHONII.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Φὼ μῶν τοι, ὦ Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅπως ναῶν ἐκτυφλίθητε, καὶ μάντεις λοιπὸν, καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων θεοὺς ὑμᾶς ἀπεφήναντο εἶναι. Τρο. τί οὖν ἡμᾶς αἴτιοι, ἃ ἐκ' ἀνοίας ἐκεῖνοι διαῤῥιπτοῦσι ῥιψηκινδύνως λοξάζουσιν; Μεν. ἀλλ' ἐκ ἂν ὑπέλαβον, εἰ μὴ ἦτε καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντες, ὡς τὰ μέλλοντα προαγορεύετε, καὶ πολλῶν ἀνεκφόρων τοῖς ἀνθρώποις.

Os nimirum, [a] *Trophoni* atque [b] *Amphiloche*, quūm sitis mortui, tamē haud scio quō-nam modo [c] *phanis* estis donati, vatesq́ credimini, ac stulti mortales deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid? an nobis igitur imputādum, si per insciti illi de mortuis huiusmodi opinantur? MEN. Atqui non ista fuissent opinati, ni vos tū quum viueretis, eiusmodi quædam portenta ostentassetis, tanquam futurorum fuisse-

Τρο. tis præscij, quasiq́ prædicere potuissetis si qui percontarentur.

Τρο. ὦ Μενίππε, Ἀμφίλοχος ὁ μάντις οὗτος ἆρα ἀδελφός, ὅ, τι ἀνὴρ ἀπόκρισιν ἕτοιμος ἔχει περὶ ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, εἴ τίς με κατέλθοι παρ' ἐμέ. σὺ δὲ ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν· οὐ γὰρ ἂν πίστεις σοὶ τέθοιτο. Μεν. τί φῄς; ἃ μὴ εἰς Λεβάδειαν ἦλθον, καὶ ἐπλημμύρουν τοῖς ὀθόνιοις, γελοίως μάλα ἐν τῶν χειρῶν ἔχων, ἐσερπύσω δὲ τὸ σῶμα ταπεινοῦ ὄντος εἰς τὸ στόμιον, ἓν ἂν ἴδοιμι γάμιλιν. ἀδελφὸν ὅτι νεκρὸς ἦν, ὥσπερ ἡμᾶς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ διαφέρων, ἀπὸ πότε ἥρως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τινὸς καὶ θεοῦ σωθέντος. Μεν. ὁ μὲν τις ἄνθρωπος ἦν, ὡς φῂς, μήτε θεὸς, καὶ σωκαμότερόν ἐστι; νῦν οὖν ποῦ φοιτᾷ τὸ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπολέλυθε; Τρο. χρᾷ, ὦ Μένιππε, ἐν Βοιωτίᾳ. Μεν.

TRO. *Menippe, nouerit Amphilochus hic ipſe pro ſeſe reſpondendum eſſe: cæterum ego* [d] *Heros ſum, vaticinorque ſi quis ad me deſcenderit. At tu videre nunquam omnino Lebadiam adiiſſe, neque enim alioqui iſta non crederes.* MEN. *Quid ais? equidem niſi* [e] *Lebadiam fuiſſem profectus, ac lineis amictus,* [f] *offam etiam ridiculè manu geſtans, per anguſtum aditum in ſpecum irrepſiſſem, nequaquam fieri potuiſſet vt te defunctum eſſe cognoſcerem, perinde atque nos, ſoleáque præſtigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipſam diuinandi artem, quid tandem eſt Heros? neque enim intelligo.* TROPH. *Eſt quiddam partim ex homine, partim ex Deo compoſitum.* MEN. *Nempe quod neque ſit homo, quemadmodum audio: neque Deus: verùm pariter vtrunque. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nunc receſſit?* TROPH. *Reddit oracula, Menippe, in Bœotia.* MEN.

Μὴν οὐδὲ, ὦ Τροφώνιε, ὅτι καὶ λέγεις. ὅτι μὲν γοῦν ὁ νεκρὸς, ἀκεφάλως ὁρῶ.

MEN. *Haud intelligo quid dicas, Trophoni, nisi quòd illud planè video, te totum esse mortuum.*

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

Hic confutantur & damnantur deorum Gentilium oracula & responsa & fatidicę Mathematicorũ artes, Astrologia iudiciaria, cuius vsus est, vt rerum euentus incerta tempóra pronunciet. Hæc omnia Christo ex illibata virgine nato passim in orbe terrarum obticuisse, & tanquã ranæ in Seripho obmutuisse, testes sunt Augustin. de ciuit. Dei. Euseb. lib. 5. c. 1. & 8. lib. 7. c. 6. Plutarch. de orac.

a TROPHONI.] *Tradunt autores, Trophonium virum quempiam fuisse supra modum gloriæ famelicum, extructóque sibi subterraneo fano & domicilio in Lebadia Bœotiæ, oracula reddidisse. deinde vbi ille fame interijsset, genium quendam in id demigrasse, atque oracula reddere perrexisse. pòst superstitione mortalium plures oraculi causa, sacra stola amicti, placentasque quas lemuribus & serpentibus obijcerent, gestantes, in id antrum demisisse sese, ac dies complures fuisse commoratos, qui postea nunquam visêre. Quæ quidem fabula Erasmus noster in centuria 7. Chiliadis primæ, Patricij Scoti puteo contulit. Sed enim Trophonij oraculi celebritas, & frequens apud scriptores mentio est, vt apud Ciceronem in Tusc. & de Natura deorum, Herodotum in Clio, Philostratum in Apollinio Tyanei vita, Pausaniam. Quod certè Lucianus noster hic, & alibi videt.* *b* Amphiloche.] *Amphilochus, in Oropo Atticæ pro deo vates cultus, vt T. Liuius in 5. lib Decad. 5. scribit. Templumq; vetustum fontibus, riuisq; habuit, ad quod v sendum P. Aemylius victor prædyt. Meminit & Strabo & Pausaniae, qui & eius aram Athenis describit. Item in Malo Ciliciæ vrbe,*

cuius oraculum Pausanias sua ipsius ætate cætera omnia adit superare. Thucydides lib. 2. Histor. Amphilochum scribit Amphiarai filium, post bellum Troianum cùm domum reuersus esset, Argos exosum, domicilium condidisse in sinu Ambracieta vrbem, quam de nomine primæ vrbis & suo Argos Amphilochium appellauit. c Phanis.] *Templis.* d Heros.] *Seruius potestates supernas existimauit corporibus sese humanis infundere, vnde procrearentur heroës,* hoc est *semidei. Hi animas cœlestes credebantur gerere, sacrasque mentes, atque sub humana effigie in totius mundi commoda procreatos antiquitas existimauit. Hinc sunt qui eos ἀπὸ τῆς ἀρετῆς,* hoc est, *à virtute nuncupatos dixerunt, quòd scilicet virtute præditi essent.*

e Lebadiam.] *Lebadia oppidum est antiquum in Bœotia, teste Gell. lib. 12. cap. 5. Bœotia aut Europæ regio, in qua Thebe ciuitas fuit, Athenis non cedens claritate. In Lebadia porrò fuit Triphonij oraculum. Plutarch. in lib. de defectu Oraculorum: ἡ ἐν Λεβαδίᾳ τοῦ Βοιωτίου. Apud Euseb. ἡ περὶ Λεβάδειαν.*

f Offam.] *Qui ex Trophonij antro oracula sciscitabantur, nudi in aditu speculi sedere soliti sunt. Gestabant autem placentas, quas Lemuribus occurrentibus obijcerent.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγορεῖν ἢ αἰσχυνθῆναι.

Amphilocho vati fanum positum, atq; Triphoni
Quidam miratur, stultitiamq; hominum.
Fatidicos ridet quosdam & responsa Menippus:
Idq; putat verè solius esse Dei.

Vos nimirum Trophoni.] *κατηγορία.* Cùm sitis mostui.] *ὧν τῶν μοχθηρῶν.* Quid ?an nobis.] *κακολογία.* Atqui non ista fuissent opinati, in vos.] *Causam in eos transfert.* Nouerit Amphilochus.] *ἀπόδειξις.* Cæterùm ego Heros sum.] *ἀπόκρισις ὑπὲρ αὐτῶν.* At tu videre nunquã.] *Obiectio.*

ἔθιο. Equidem nisi.] *Solutio à signis, per assuetionem.* Sed age per ipsam diuinandi artem.] ἐφόπτεις ὀρνιθ. Est quidam partim.] ἀνθρωπίσκος ὁμοῖος Nempe quòd neq; sit homo.] *Repetit* ἔρον. Quò nunc recessit.] *Interrogatio.* Reddit oracula.] *Responsio.* Haud intelligo quid dicas.] *Conclusio ἐρωτικὴ.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Charontis.

Iacobo Micyllo interprete.

MERCVRIVS.

ΛΟγισώμεθα ὦ πορθμεῦ, ἃ λοιπά, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἄδλα, ὅπως μὴ αὖθις ἐνίσωμέν τι περὶ αὐτῶν. Χά. λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ ἄμεινον γὰρ ὠθεῖσα περὶ αὐτῶν καὶ ἀπραγμονίστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐντελαμῶ ἐνόμισα πέντε δραχμῶν. Χά. πολλοῦ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Αἰακόν, τῶν πέντε ὠνησάμην, καὶ προσωτέρω λύρα ὀβολῶν. Χά. τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκίστραν πρὸς τοῖς πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ

RAtionem supputemus [a] portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuò aliquando de eo inter nos contendamus. CHAR. *Supputemus, Mercuri. Satius enim est maturè id agere, deinde & minoris negocij.* MERC. [b] *Anchoram, vt mandaras, comparaui tibi quinq; drachmis.* CHAR. *Caro dicis.* MER. *At per Plutonem, quinq; emi illam: & præterea lorum, quo* [c] *remum alligares, obolis duobus.* CHAR. *Pone quinque drachmas, & obolos duos.* MERC. *Et pro refarciendo velo quinque obolos*

ἐγὼ ἐκτίβαλον. Χά. μὴ τοῦτο προσίθει. Ερ. μὴ ἐγρὸν, ὡς ἐπιπλάσω ἢ σκαφιδίῃ τὰ ἀνιφόρα, μὴ ἄλως ᾖ, μὴ ἐκπόλιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. οὐκοῦν, ἄξια ταῦτα ὀνίσω. Ερ. ταῦτά ἔστιν, ἃ μή τι ἄλλο ὑμᾶς διέλαθεν ἐν ᾧ λογισμῷ. πότι δ' ἔστι ταῦτ' ἀφελόσαν φῄς; Χά. νυνὶ μέν, ὦ Ερμῆ, ἐδόκουν. ἔστι δὲ λοιπός τις ἢ πόλεμος ἐκπεφυγὼς ἀθρόους τινὰς, ἐνίσω τότε ἐκπεφελάσας ἐν ᾧ πλέον παραλογιζόμενος τὰ πορθμία. Ερ. νυνὶ οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ ἐκεῖσε ἐνέχομαι γενέσθαι, ὡς ἂν ἀφ' ἑτέρων ἐκπλεύσωμι. Χά. ἀλ' ἔστιν ἄλλως, ὦ Ερμῆ. νυνὶ δὲ ὀλίγοι, ὡς, ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν, ἐρημία γάρ. Ερ. ἄμεινον ἔτως, ἐὰν μὴ ὑμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀπ' οἰκίας παλαιοῦ, ὦ Χάρων, οἶσθα

ego exolui. CHAR. *Etiam hos appone.* MER. *Et* [d] *ceram ad oblinendas nauigij rimas tibi emi: & clauos præterea, & funiculum vnde* [e] *hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis.* CHAR. *Rectè, laudo, hæc vili emiſti.* MER. *Hæc ſunt quæ tibi expoſui: niſi ſi quid reliquum eſt quod me fugit inter computandum. Quando autem hæc redditurum te promiſtis?* CHAR. *Nunc quidem, Mercuri, non poſſum. Si verò peſtis aliqua aut bellum confertos & frequentes huc demiſerit aliquos, licebit mihi tum allucrari aliquid ſubtracto eiàm nonnihil ex portorio.* MER. *Proinde ego nunc ſedebo, peſſima quæque vt eueniant precando, vt inde fructum aliquem capiam.* CHAR. *Fieri aliter non poteſt, Mercuri. Nam pauci nunc, vides, ad nos deſcendunt. Pax enim eſt.* MERC. *Satius eſt ita eſſe, etiam ſi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti iſtius ſolutio. Verùm enimuerò priſci illi, Charon, noſtri*

οἷοθα οἷοι παρῃνίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἷματι & ἀνάπλεω, καὶ τραυματίαι οἱ πλεῖστοι. νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τινὶ τοῦ γυναικὸς, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξωδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὲ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲν ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα πέπυσαι, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὲ πιεπόθητά γε ταῦτα. Ερ. ἐκοιῶ δὴ ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, μικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

nosti quales aduenire solebant, quàm fortes atque animosi omnes, cruore madidi, & vulneribus pleni plerique? Nunc autem aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab vxore, aut præ nimia voluptate tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque similes prioribus illis. Plurimi autem ipsorum etiam pecuniarum causa veniunt, factis (vt videtur) mutuò sibi insidijs. CHAR. *Omnino enim expetibiles illæ sunt.* MERC. *Proinde neque ego videar peccare grauius aliquid, si vel acerbius abs te exigam ea quæ mihi debes.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PORTITOR.] *Charon Noctis & Herebi filius tria inferni fluminia seu paludes obseruare dicitur, puta Acherontem, Stygem, & Cocytum, & per illas mortuorum animas ad profundum Herebi transuehere, obolum quem danacem Græci vocant, à vectoribus accipiens, Charontem portitorem, Virgil. in 6. Aeneid. pulchrè describit.* b ANCHORAM.] *Hic recenset aliquot nauium instrumenta. Anchora dens est ferreus ad figendas naues.* c REMUM.] *Remi perticæ seu conti, quibus naues & rates impelluntur agunturque. Remis vela ad-*

dun-

duntur, vt alæ ad nauium celeritatem funes & rudentes tum ad vincula, tum ad nauium tractus & retinacula. d Ceram.] *Græci κηρὸν pro cera picisque mixtura accipiunt: consule Plin. lib. 16. cap. 12. Hinc ceratæ naues dicuntur, cera piceque simul confusis oblitæ. e* Hyperam.] *Hyperæ sunt funiculi, quibus antennarum cornua traducuntur. vnde prouerbium: Omissa hypera, pedem quæris. Vide Suidam & Erasmum nostrum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Nauta petit quod debebat talariger ales,
Vera subducta sed ratione prius.
Mercurius queritor technas, hominumq; furores
Semper quod peior sit quoq; posteritas.

RATIONEM supputemus.] *Propositio iubentis.* Supputemus, Mercuri.] *Assensio.* Satius enim est.] *Ratio.* Anchoram vt mandâras.] λογισμὸς *per enumerationem.* Vnde Hyperam fecisti.] ὑπέρα *funiculi sunt, quibus antennarum cornua traducuntur. Vnde prouerb. Omissa hypera pedem quæris. Erasmus & Suidas.* Rectè laudo.] *Collaudatio.* Hæc sunt.] *Conclusio supputationis.* Quando autem hæc. *Postulat solutionem.* Nunc quidem, Mercuri.] *Petit dilationem.* Fieri aliter non potest.] λογισμὸς. Nam pauci nunc.] *Consilium suum exponit.* Pax enim est.] *Ratio* Verùm enimuerò prisci illi.] *Comparatio mortuorum.* Proinde neque & ego.] *Conclusio.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ.

MENIPPI ET Cerberi.

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ω Κέρβερε (συγγενὲς γάρ τί μοι, κύων καὶ αὐτὸς ὤν) ἐπί μοι πρὸς τῆς Στυγὸς, οἷόν ἐστιν ὁ Σωκράτης, ὁπότε ἐπὶ τὰς ἡμᾶς; ἀκὸς ἦσθα ὄντα, μὴ γλαυκῶπα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπόταν ἐθέλοις. Κέρ. πόρρω θες μοι, ὦ Μένιππε, παντὰ ποιεῖν ἐπιτήδειον προσέπω ποιήσασθαι, καὶ ἐὰν ἀνυπερθέτως ἀπειλῶν τὸν θάνατον ἀσκῶν, καὶ τὸν ἐμφοβοῦντα ζῶντα ἔξω τοῦ στόματος ἐκδιδῶν ἐθέλων. ἐπεὶ ἦλθε τίνυψιν ἄσων τὸ χάσμα, καὶ ἔδειξε τὸν βόθρον, ἐμβλέπων ἔτι ἀμείνοντα αὐτὸν λαικὸν ὡς ἐνεὸν ἐστίσπα τῶν ποδῶν, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκάνει, καὶ τὰ ἐαυτοῦ παιδία ὠλόλυζε, καὶ πανδημεὶ ἐγώνιζε. Μὴν.

HEus, Cerbere, quando quidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, quum & ipse [a] sim canis, dic mihi per [b] Stygiam paludem, quomodo sese habebat [c] Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, Deus quum sis, [d] non latrare modò, verumetiam humano more loqui, si quando velis. CER. Quū procul adhuc abesset, [e] Menippe, visus est constanti atque interrito adire vultu, perinde quasi mortem nihil omnino formidaret, tanquam hoc ipsum vellet ijs qui procul à specus ingressu stabant ostendere: verùm simulatque despexit in hiatum, vidit q profundum atque atrum antri recessum, simul q ego cunctantem etiam illum [f] aconito mordens, pede correptum, detraherem, infantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihil q non faciebat, in omnem speciem sese convertens. MEN.

Num

ἀκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος οὗτος, καὶ ὡς ἀληθῶς καταφρόνα τὸ πρᾶγμα; Κὴρ. ὅκ ἀν᾽ ἐπίστο ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐόρα, καταθρασύνετο, ὡς δῆθεν ὡκ ἄκων ποιήσων, ἃ πάντως ἤδη ποθῆν, ὡς θαυμάσονται οἱ θεαταί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων τῶν τοιούτων ἀπῆν ἂν ἔχοιμι, ἕως τοῦ σημείου τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, τὰς ἐνδοθεν ἔλεγχ᾽ ἀκριβάς. Μέν. ἐγὼ δ᾽ ὡς σοι καταπεπληθόμην ἔδοξα; Κὴρ. μόνος, ὦ Μένιππε, ἀξίως τοῦ γένους, καὶ Διογένης πρόσου, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσῆτε, μηδ᾽ ὠθούμενοι, ἀν᾽ ἑκουσίοις γελῶντες, οἰμωγὴν παραγγέλαντες ἅπασιν.

Num igitur fucatè ſapiens erat ille, neque verè mortem contemnebat? CER. *Haud verè: cæterùm vbi vidit id eſſe neceſſe, audaciam quandam præ ſe ferebat, quaſi verò volenti id eſſet paſſurus, & quod aliqui volenti nolenti tamen omnino fuerat ferendum, videlicet quo ſpectatoribus eſſet miraculo. Equidem illud in totum de viris iſtiuſmodi verè poſſim dicere, ad fauces vſque ſpecus intrepidi ſunt ac fortes: porrò intùs quum ſunt, nihil molius ueque fractius.* MEN. *Cæterùm ego quónam animo tibi viſus ſum ſubiiſſe ſpecum?* CER. *Vnus mortalium, Menippe ſic mihi viſus es ſubire, vt tuo dignum erat genere: & prior te* [h] *Diogenes: propterea quòd neutiquam adacti ſubieritis, aut intruſi: verùm tum vltronei, tum ridentes, atque* [i] *omnibus plorare renunciantes.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SIM canis.] *Cynici vulgo pro canibus habiti sunt, non ob aliud, nisi quòd recte quidem arguerent vitia mortalium, sed absq; delectu personarum, temporis & loci.* *b* Stygiam.] *Per Stygiam paludē. Hunc deorū poëticorum iusiurandū religiosum & grauissimū esse volunt. Homerus Odyss. & Virg. lib. 6. Aen.*

— Stygiamque paludem,
Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Qui enim per eam peierauerit, illum oportet annum & diebus nouem ambrosia & nectare defraudari. *c* Socrates.] *Hic de Socratis sapientia atque constantia seu fortitudine agitatur, de qua Hieronymus: Eundem semper vultum, inquit, habere non possumus, quod de Socrate falsò gloriantur philosophi. Philosophus Atheniensis fuit, Sophronisci statuarij & Phanaretes obstetricis filius, Apollinis oraculo omnium sapientissimus iudicatus, qui æquabilitatem in omni vita adeò seruauit, vt idem semper vultus, eademque frons siue prosperis siue aduersis rebus exiterit vsque ad extremum. Præceptores habuit Anaxagoram & Damonem. Postea ad Archelaum physicum se contulit. vbi cùm animaduerteret naturalis speculationis nullum esse fructum, primus Ethicen inuenit:* id est, *moralem philosophiam, ad quam transiens fertur dixisse: Quæ supra nos, nihil ad nos. Vxores eodem tempore duas habuit, Xantippen & Myrtonem, quæ cùm crebrò inter se iurgarent, & ille eas solitus esset deridere, quòd propter se fœdissimum hominem, simis naribus, recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus disceptarent, nouiss. mè verterunt in eum impetum, quem fugientem diu persecutæ sunt. Interrogauit Alcibiades, cur vxores tam acerbas domo non exigeret? Quoniam, inquit Socrates, cùm illas domi perpetior, assuesco, & exerceor, quò foràs petulantium iniuriam facilius feram. Nónne tu tolerare asseres perstrepentes? Illo annuente: Quoniam mihi ouæ & pulli pariunt. Et mihi, ait; Xanthippe filios gignit. Xanthippe verò adeò molesta fuit, vt ipso cum discipulis disserente, mensam non raro subuertevit. De eius patientia Gellius, facilitate verò Aelianus scribit. Accusatus tandem ab Anyto quodam dimi-*

sit, & Me-

te,& Melito poëta,& Lycone oratore, quòd de dijs male sentirent,iuuentutemq́; præpostera Venere corrumperet, cùm à iudicibus de more interrogaretur, Quánam potissimùm pœna se dignum censeret: Vt,inquit,in Prytaneo alar de publico. Quo responso irritati iudices,capitis eum damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt.qua ille intrepidè accepta, & non alio quàm quo vinum solet,vultu exhausta,supremum vitæ diem clausit. De quo Persius:

—barbatum hoc crede magistrum
Dicere,sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Ex Comœdijs Sotadis hoc quoq; de eo extat: Socratem imendus facit sapientem, ac malè Socratem in carcere interemit. Epota enim cicuta,mortuus est.Cicer.1. de Orat. pluribus illius historiam persequitur. Et Erasmus in Alcibiadis Sileno. d Non latrare modò.] *Virgil. 6.Aeneid.*

—licet ingens ianitor antro
Aeternùm latrans exangues terreat vmbras. *Et,*
Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Personat —. *e* Menippus.] *Phœnix philosophus Cynicus, conditione seruus, qui reliquit lucubrationes crebris salibus. Cynicaq́; mordacitate refertas: ad quarum imitationẽ M. Varro Satyras conscripsit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, vt tradit Macrobius in Saturn. laqueo vitam finijsse dicitur à Diogene Laërt. Dicis hic se esse canem. canes enim vocantur Cynicæ sectæ philosophi. f* Aconito mordens.] *Id est,veneno, ἀπὸ τῦ κοινῦ. Est autem aconitum, omnium venenorum ocyssimum, authore Plinio, quod contraxit spuma Cerberi, ab inferis extracti. quod passim describitur ab autoribus in primis poëtis, sed ignoratur adhuc hodie. g* Quod volenti nolenti.] *Vsus huius adagij, Velim nolim, est, quum contra sententiam animi fit aliquid. Pro eo Plautus sæpe vsitur ingratijs, vt in nostro Adagiorum collectaneo annotauimus. h* Diogenes.] *Philosophus Cynicus celeberrimus. i* Omnibus plorare renunciantes.] *Hac prouerbiali voce Lucianus sæpè vsus est,de qua nos in primo Necricorum dialogo,& nostro Adagiorum collectaneo.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

ἀνδρεία Σωκράτους : *Fortitudinem Socratis falsam fuisse.*
Socratis exponit trepida de morte Menippo,
Cerberus infernas vt metuatque domos.
Nescio quàm fortis fuerit : sub iudice lis est,
Mors etiam magnos territat vsque viros.

HEVS Cerbere.] *συμπαθητικὴ ἐρώτησις, ἢ ἀξίωσις.* Verisimile.] *Ratio ἐνδεχομένη à possibili.* Verùm etiam.] *ἀφήγησις.* Quum procul.] *Primum tempus.* Quasi mortem.] *Factum.* Verùm simul atque.] *Alterum tempus.* Nihilq; non.] *Conclusio.* Cæterùm..] *Expositio suæ sententiæ de Socrate.* Equidem illud.] *ἐπίκρισις γενικὴ.* Quónam animo.] *Interrogatio de seipso.* Vnus mortalium.] *ἐπίκρισις ἐπαινετική.* Propterea quód.] *αἰτιολογία.*

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

a *CHARONTIS & Menippi.*

Erasmo Roterodamo interprete.

CHARON.

ΑΠόδος, ὦ λαπάραξ, τὸ πορθμεῖον Μεν. Βόα, ἃ ἔστι τοῦ ἰδιώτου, ὦ Χάρων. Χάρ. ἀπόδος, φημί, ἄνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Μεν. οὐκ ἂν λάβοις παρ' ἐμοῦ γε. Χάρ. ἴσθι δ' ὅτι ὀβολὸν μὴ ἔχων; Μεν. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτον ἔχω. Χάρ. τί δ' οὐκ ἄλλον τινὰ οἶσθα, ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω. Χάρ. τί μὴν ἄρα ἔξεστιν, ἢ τὸν Πλούτωνα, ὦ μιαρὲ, certè non habeo. CHA. At qui præfocabo te per [c] Ditè, impu-

REdde [b] naulum, scelestè. MEN. Voci ferare, siquidem istuc tibi voluptati est, Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro traiectione debes. MEN. Haud quaquam auferre quicquam ab eo qui nihil habebat. CHA. An est quispiam, qui ne obolum quidem habeat? MEN. Sit' ne alius quispiam præterea, equidem ignoro: ipse

ρὶ, λῶ μὴ ἀφλῶς. Μφ. κἀγὼ ὧδ' ξύλῳ σου κατάξας σμικύσω τὸ κράνιον. Χάρ. μάτην οὖν ἔσῃ πλανώμενος, τοσοῦδε χρυσοῦ; Μφ. ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀφλότω, ὅς μοι παρέδωκέ σοι. Ἑρμ. νὴ Δία ὀναίμην, ἐμίσθωσέ γε καὶ ὑπερκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χάρ. ἐκ ἀρπήσομαί σου. Μφ. τοῦτο γὰρ ἕνεκα νεωκήσας τὸ σορεθμέον παράμυρε, πλὴν ἀπ' ὀβολοῦ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν πάθοις; Χαρ. σὺ δ' ἐκ ἤδεις, ὡς ἐγὼ μισθὸν λέγω; Μφ. ἤλεγξμὴν, ἐκ ἔχομαι δέ. τί οὖν ἐχρῆν σε τοῦτο μὴ ἀφανεῖν; Χάρ. μόνῳ σοὶ ἀχθέσθαι προῖκα πλανᾶσθαι. Μφ. ὁ προῖκα, ὦ βέλτιστε· καὶ γὰρ λύτλης, καὶ τὰ ἑώπατα ἐπιλαβόμενος, καὶ ἐκ ἔκλαιον μόνῳ τῶν ἄπωθεν ἐπιβατῶν. Χάρ. ἐδὲν ταῦτα πρὸς τὰ σορεθμία· τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ, ἐγὼ θέμις ἄπρως γίνεσθαι. Μφ. ἐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις εἰς τὸν βίον. Χάρ. χαίρων λίγεις, ἵνα καὶ

risissime, ni reddas. MEN. At ego [d] illiso baculo tibi comminuam caput. CHAR. Nũ ergo te tam longo traiectu gratis tranjuexero? MEN. Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. MER. Bellè mecum agatur per Iouem, siquidem futurum est, vt etiam defunctorum nomine persoluam. CHAR. Haud omittam te. MEN. Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanquã [e] quod non habeo, quinam auferas? CHAR. At tu nescibas quid tibi fuerit apportandi? MEN. Sciebam quidem verùm non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi semper in vita manendum? CH. Solus ergo [f] gratis fuisse tu[illegible] ME. Haud gratis, ô prae[illegible]: siquidem [f] sentinam exha[illegible] & remum arripui, & vestimentum omnium pus non inulaui. CHAR. Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas est secus fieri. MEN. Proinde tu me rursum in vitam reuehe. CHAR. Bellè dicis, nimirum vt verbera

πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ Διὸς Αἰακὸν προσπάβω. Μφ. μὰ τὸν Κόκλυτόν γε. Χά. ἀλλ' ἔξομ τί μοι τῷ πόρῳ ἔχεις. Μφ. θέρμους ἐθέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χάρ. πόθεν ζητοῦντα εὑρήσω, ὦ Ἑρμῆ, τὸν ἰωὰ ἄγαγθ; οἷα δὴ καὶ ἐλάει παρὰ τὴν πλοιῶν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων ἀλαλαγμῶν καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ἄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων; Ερμ. ἀγνοεῖς, ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διαπορθμεύσεις; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, ἀδέσμωτον αὐτῷ μέλει, οὗτος δέ ἐστιν ὁ Μένιππος. Χάρ. καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ. Μένιπ. ἀλλὰ λάβοις ὦ βέλτιστε· ἀλλ' οὐκ ἂν λάβοις.

verbera etiam & ab Aeaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergo moleſtus ne ſis. CH. Oſtende quid habeas in pera. MEN. [h] Lupinum ſi velis, & [i] Hecatae cœnam. CHAR. Vnde nobis hunc [k] canem adduxiſti, Mercuri? tũ qualia garriebat inter nauigandum, vectores omnes irridens, ac dicteriis inceſſens, vnũ[illegible] e cantillans illis plorantibus? MER. An ignoras, Charon, quem virum tranſuexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ ſit. Hic eſt Menippus. CHAR. Atqui ſi vnquam poſthac te recepero. MENIP, Sireceperis? ô præclare, ne poſsis quidem iterum recipere.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a CHARONTI Poëtæ inferorum fluminum cuſtodiam & cymbæ gubernaculum tribuunt. b Naulum.] Parvum numiſma in ὸς mortuorum inditũ, Charonti pro portorio ſoluendum. c Ditem.] Plutonem inferorũ Deum, Iouis & Neptuni fratrem. d Illiſo baculo.] κεκρωτῷ ξύλῳ. Materia pro inſtrumento, vt Latini ferrũ pro gladio. Aliàs βάκτρον ἢ βακτηρία. e Quod nõ habeo.] Alludit ad illud Plauti in Aſin. Nudo detrahere veſtimẽta me iubes. De quo in noſtro Adagiorum

collectaneo. f Sentinam.] *Nauis partem inferiorem, in quam quicquid instillat aquarum, influit, corrupta; malè olens. Cicero de Senect. Alij sentinam exhauriant,* &c. g Aeaco.] *Hunc Poëtæ fabulantur apud inferos vnà cum Minoë & Rhadamantho iudicem delectum esse, & sontium crimina discussere, & vnicuique pro meritis pœnam constituere. Lucianus noster in Necyomantia, portorio apud inferos colligendo præfectum facit. In Cataplo is Mercurium obiurgat.* h Lupinum] *Lupini vniuersam atq; adeò mirabilem historiam lege apud Theophrastum lib. 8. apud Plin li. 18. cap. 12. & 22. cap. vlt. Editur frumentorum inopia, & instar lupi terræ sit appetens, dicitur lupinum.* i Hecatæ cœnam.] *Hecate Iouis & Latonæ filia, & soror Apollinis. Huic triplex numen attribuitur. vnde etiam à Virgil 8. Aeneid. Tergemina vocatur. Nam in cælo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, teste Seruio, q. centum victimis placetur, aut quod centũ annos faciat errare insepultos. Sub nouilunium ditiores vespere cœnam mussitabant (vt dicebatur) in triuijs, nocte pauperes aderant, clausis portis, qui eam famelici diripiebant, postridie persuadentes vulgo, Hecaten id quod appositum esset, deuorasse. Vnde quoties significare volumus quid per tumultum diripium, Hecates cœnam appellare licebit. Eandem & præpartam ac sordidam veteres appellabant, quod apud inferos vmbræ tenui ac vilissimo cibo victitare dicantur, vt maluæ ac porro. Idem in dialogo Diogenis & Pollucis.* k Canem.] *Id est, impudentẽ. Nota est eius bestiæ impudentia, inde & Homericũ illud κυνώπης & Cynicorum appellatio fluxit. Sed & apud Terent. in Eunuch. & canis & os durum impudentiam significat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Εξευρὼν. De naulo enim Charanti reddendo litigant.

Nauita de naulo quærit rogitando Menippum,
Vt soluat vectus per Phlegethonis aquas.
Sed nihil extorsit, nec erat soluendo Menippus:
Post vitam nullas namque tenebat opes.

REDDE

REDDE naulum.] *Postulatio.* Redde inquam.] *Repetit postulationem.* Haudquaquam.] *Recusatio cum ratione.* Equidem ignoro.] *Inficiatio.* Ipse cerié.] *Asseueratio.* Atqui præfocabo te.] ἀπειλή. At ego illiso baculo.] αἰτιατικὴ. Num ergo tecum.] διὰ Ἑρμοῦ. Mercurius meo nomine.] *Reiectio in Mercurium.* Haud gratis.] ἀντεισαγωγή.

ΑΧΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ.
Achillis et Antilochi.

Ottomaro Luscinio interprete.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Οἷα πρὸς ταῦτα, Ἀχιλλεῦ, πρὸς τὸν Ὀδυσσέα ἔοικε λέγειν, περὶ ζῶν θανάτου; ὡς ἀγωνιῶν καὶ ἀνάξια ζῆν διδασκάλου ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος; ἃ προοίμιον, εἰ ὁπότε ἔρις, βέλτιον ἐπάρῃ ὧν, θητεύειν παρά τινι τῶν ἀπόρων, ᾧ μὴ βίος καὶ πολὺς ἔη, μέτριον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν ἐνταῦθα. ταῦτα μὲν οἶμαι ἀγωνιῶντά τινα φρύγα ἄπολιν, καὶ πίαζον καλῶς ἔχοντα φιλόξενον ἴσως ἐκείνῳ λέγειν τὸν Πυλίων δῖον, τὸν φιλοκινδυνότατον

Quæ nam sunt illa, Achilles, quæ tu Vlyssi iam primùm commemorando in mortem executus es, at minimè generosa, ac Chirone atque Phœnice, quibus tu aliquando vsus es præceptoribus, parùm digna? Audiui enim magis ex re tua futurum tibi videri, si vilis agricolæ munus obiens, inopi, cui nec victus suppetat, loces operâ, quàm vt omnibus vita functis dominereris. Quæ si rudis quidâ, plebeius, ex media Phrygia ortus, atque immodicus insuper etiam vitæ affectator diceret ferendum fortè id esset, atque condonandum nonnihil rusticitati: verùm ex Peleo prognatum, & ex omni heroum numero periculorum

ἀνώτατον ἡρώων ἁπάντων, ταπεινὰ ὅτῳ περὶ αὐτοῦ δόξαν καθεῖναι τοσαύτην ἀσχημοσύνην, καὶ ἐναντιότητας πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὁπόσας ἐξὸν ἀκριβῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολὺ κόσμιον βασιλεύειν, ἐκὼν πρεσβεύειν τὸν μετὰ τὰ ἀγαθὰ θάνατον. Αχιλ. ὦ πατὴρ Νεστορ, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπαρ ἔτι τῶν ἐνταῦθα ἦν, καὶ τὸ βέλτιον ἐπένευον ὁπότερον ὧν ἀπενοούμην, τὸ λυσιτελοῦν ἐπένευον δοξάσειν προτίμων τοῦ βίου. νῦν δὲ σαφέστερά μοι ἤδη, ὡς ἐπένευν μὴ ἀνοήτως, ἃ καὶ οἶδα, τί μάλιστα οἱ ἄνω ῥαψῳδούσι μετὰ νεκρῶν δὲ ὁμοτιμία, καὶ ὅτι τὸ μάτην ἐπαινεῖν, ὃ Ἀντίλοχε, ὅτι ἰσχὺς πάρεστιν, ἀλλὰ μάτην ἄπαντα ἐπὶ τῷ ζῴῳ ὅμοιοι, καὶ κατ' ἴσον ἀπόλωνται, καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ ἀφθο-

contemptorem acerrimum, in tam abiectam & humilem de seipso descendere opinionem, fœdum sanè atque pudendum inprimis. Deinde ijs, quæ in vita strenuè gessisti, equidem haud scio, quomodo ista conueniant. Nam dum in Phthio regnare tibi ad senectam vsque licuisset, citra gloriam tamen: tu glorioſam oppetere mortem maluisti, quàm potiri regno. ACHIL. At, ô Nestoris fili, nondum etiam tũ feceram rerũ earum periculum, & qui cui præferrem ignorans, gloriosam hanc infelicem præponebam vitæ. Atqui serò iam tandem intelligo, quàm egerim imprudenter. Apud viuos enim reperies fortè, qui res benè gestas celebrent literarum monumentis: sed hîc apud manes non video, quàm frugiferum opus effecerim, vbi vnus est honor omnium. Sed neque vires iam adsunt corporis, Antiloche, aut forma. interciderunt omnia: pari rerum statu viguntur omnia. nullum sapientiæ, aut alterius rei discrimen est. Adde quòd nulli iam ex Troianorum mortuis formi-

Ἀνδίασι με, ὅτι οἱ τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύουσιν. ἰσηγορία δὲ ἀκριβὴς, καὶ νεκρὸς ὅστις ποτ' ἦν, ἢ μὴ λακὸς ἦν καὶ ἀσθενής. ταῦτά με ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ θνητῷ ὄντι. Ἀντ. ὅμως τί οὖν ἄρ τις πάθοι, ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντας ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε καὶ ἐμὲ μενοῦν ὦν νόμῳ, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς ἀθανατωτέροις. ἅπασι τὶ ὁρᾷς τοῦτο πάσχοντα, ὅσοι πρὸ σοῦ ἦσαν, οἱ δὲ, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. Φέρε δὲ παραμυθίαν καὶ κοινωνίαν σοῦ πράγματος, καὶ τὸ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἶσθα ἄρα, οἶμαι, ἀξιοῦντα ἀνιᾶσθαι, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε θνητοῦντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνθρώποις. Αχιλ.

formidabilis ſum, nemini Græcorum venerãdus: prorſus omnium de mortuis pareſt opinatio eſt, ſiue bonifuerint, ſiue improbi. Hæc ſunt quæ me angunt, & miſerè ſolicitant, & ob quæ doleo, quòd non potiùs loco operas, & viuo. ANTIL. *At verò, Achilles, quid agat quiſpiam? quando ſic naturâ comparatum eſt, vt omnes prorſum cogantur ſemel vitam relinquere. quæ lex quum in vniuerſum iam obtinuit, nec abrogari vllo modo queat, patienter hanc feras oportet. Cæterùm aſpice nos, quotquot penes te ſumus: denique & Vlyſſes quoque poſt puſillũ aduenier: vnde ſolatium tibi meritò afferet ſocietas: id quod & aliis in rebus plerunque vſu venire ſolet. Non enim ſolus videris in hæc mala conieclus: en tibi Herculem, Meleagrum, & alios pleroſque, qui non parum multos in admirationem traxêre: qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, ſi quis eos ad inopes & victu indigos mittat, vt illis pro mercede ſeruiant.*

Αχιλ. ἔτοιμοι μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δ' ἐγὼ ὑμᾶς ἔνιους. καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντας. Αν. ἔπ, ἀλλ' ἀμείνους, ὦ Αχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελῶς ζῶν λίαν ὀλίγων ἐστὶν ὧμῶν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δίδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλεῖν, ὥσπερ σὺ τοιαῦτα ἀναλόμενοι.

ACHIL. *Sociorum hæc quidem admonitio est: verùm haud scio quo pacto eorum quæ in vita aguntur, memoria impendiò me excruciat. Arbitror autem & vestrùm vnumquemque ita affici, etiam si non palàm confiteamini: nequiores sanè in eo, quòd tacitè huiusmodi per quietem tolleratis.* ANTIL. *Non equidem Achilles, sed longè tibi præstamus: quippe qui intelligimus, quàm sit inutile de ijs rebus verba facere. Silere enim & æquo animo sustinere omnia quæ accidunt, datum nobis est: ne tibi affectu isto similes, ipsi quoque ridiculi omnibus merìò videamur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AEQVA omnibus moriendi conditio, & vt inquit Horatius lib. Carm. ode 28:

Omnes vna manet nox. lib. 2. ode 3.
Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur vrnam.— de Arte poët.
Debemus enim morti nos nostraque—.

Porrò quòd hìc fuit in precio, fit illic nullo denique honore. Huc accedit illud Horatij ode 28:

Mista senum, ac iuuenum densentur funera: nullum
Saeua caput Proserpina fugit.

Dixit

Dixit Proſerpinam nullius vnquam caput fugiſſe, quo minus illud more ſuo tonderet, aut ſaltem tondendum curaret. Exiſtimabant enim antiqui, eos qui morti eſſent proximi, à Proſerpina, mortis ac vitæ arbitra, primum tonderi, & his quaſi primitijs Orco initiari, nec aliter diem ſuum obire poſſe. Id autem ex Euripide, & Virgilio apertè cognoſcere licet. Virg. quidem Didonis difficulter morientis cauſam hanc adfert:

Nondum illi flauum Proſerpina vertice crinem
Abſtulerat, Stygioq; caput damnauerat Orco.

Addit Poëta rem Proſerpinæ officio fungi. Ac ſimiliter ait Statius initio 2. Syluarum de Glaucia iamiam perituro,

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno:

id eſt, Proſerpina. Apud Euripidem Θανάτου, ſiue mors introducitur Alceſtidis comam ſecans.

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Aequalem omnium apud inferos eſſe conditionem, nemi-nemq; præferri mortalium: & de Achillis apud inferos puſillanimitate.

Ingentem quanquam Pelides Hectora vicit,
Martia cui ſemper prælia ludus erant.
Non tamen eſt melior timidis in Ditis auerno:
Nominis eſt illo gloria parua loco.

QVAE'NAM ſunt.] *Propoſitio per interrogationem* ἐλεγχικὴ μετὰ παῤῥησίας. Audiui enim.] *Ratio* αἰτιολογική. Quæ ſi rudis.] *Approbatio per comparationem.* Verùm ex Peleo.] αὐτοπάθεια ἀπὸ τοῦ ἀνταποῦς. Ex omni heroum numero.] *Exornatio* ἐπιτροχασμὸς ἐπὶ τὸ χεῖρον. At, ô Neſtoris fili.] ἀπόκρισις ἐδυτική. Atqui ſeró.] αὐτοκατάκλεισις. Apud viuos enim.] κωλύσεως τοῦ ἀναλέγειν. Sed neque vires.] *Expoſitio huius ſententiæ.* Adde quod.] αἴτησις. Hæc ſunt.] *Concluſio querimoniæ.* At verò Achilles.] τὸ παραμύθιον. Quando ſic natura

comparatum eſt.] *A necessario.* Vt omnes cogantur.] *Ab exemplis æqualium.* Cæterùm aſpice nos.] παραίνεσις. Non enim ſolus.] *A communi malo.* Et tibi Herculem.] *Gaudium eſt miseris ſocios habere pœnarum.* Sociorum hæc.] *Conceſſio.* Verùm haud ſcio.] *Correctio.* Arbitror autem.] ἀπόφασις. Non equidem.] κάθηνσις. Silere enim.] *Fortis eſt σιωπᾶν, φέρειν & ἀνέχεσθαι τὰ ἥκιστα.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ

MENIPPI ET Mercurij

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ποῦ δ' οἱ καλοί εἰσιν, ἃ κατὰ καλοὰ, ὦ Ερμῆ; ξυφάγησόν μυείλιλω ὄντα. Ερ. ὦ σχολὴ μᾶν, ὦ Μένιππε. πολὺ μὲν ἐπάνω αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα γάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Αχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ελένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μεν. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὲν ἐπάνω ἐστίν, ἃ πάντων οἱ ποιηταὶ θωμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν.

AT[a] vbinam formoſi illi ſunt, ac formoſæ, Mercuri? ducito me, docetoq́, vtpote recèns huc profectum hoſpitem. MER. *Haud mihi licet per ocium, Menippe: quin tu iſthuc ipſo è loco dextrorſum oculos deflecte. Illic & [b] Hyacinthus eſt, & Narciſſus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter quicquid eſt veterum formarum.* MEN. *Equidem præter oſſa nihil video calualiaſq́ carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil ſit omnino diſcriminis.* MER. *Atqui hæc ſunt quæ poëtæ cuncti miranturac celebrant, oſſa ſcilicet quæ tu videris contenere.*

MEN.

Μὲ. ὅμως τοῦτο Ἑλένην μοι δεῖξον, εἰ γὲ ἄρ᾽ ἐγγυοίλω ἐγνωκε. Ερ. τετί τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν; Μή. ἔτα οἱ χίλιαι νῆες καὶ τὴν ἐπληρώθησαν ἐξ ἁπάσης Ἑλλάδος, καὶ ζοὴν ἐπεσον Ἑλλήνων τε καὶ βάρβαροι, καὶ ζοαῦται πόλεις ἀνάσαλοι γεγόνασιν; Ερ. ἀπ᾽ ὀπ ἔοικε, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τοῦτο γυναῖκα. ἔφης γὲ ἄρ᾽ καὶ σὺ ἀνιμίσεσθαι ζοὶ ἐπ᾽, ζοῦτ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ, καὶ τοσοῦτο χρόνον ἄλγεα πάσχειν ἐπὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβεβλῆσθαι πότε τοῦ βαφέως, ἄμορφα ἤδη καὶ ἀνθοῦντι ὁμοῖα. ὅτι μέν ζοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τοῦ χροιᾶν, καλὸν ἰσως ὄν. Μή. ἐκοινῶ ἔγε, ὦ Ἑρμῆ, θαυμάζω, εἰ μὴ σωφίσαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος ἐτῶν ὀκτωκαίδεκα, καὶ ἐφθίσθαι ἀπανθοῦντος, νοεῖντος. Ερ. ὦ σχολὴ μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφήσαι. ὡς τι ἐπιτηδειότερον τόπον, ἔνθα ἄν ἐθέλῃς, κάτω καταβαλὼν σεαυτόν· ἐγὼ δὲ ζοὺς ἄλλους γυμνὰς ἐς ἡλιμιτοῦσομαι.

MEN. *At Helenam saltem mihi commonstra: nam ipse quidem haud queam dignoscere.* MER. *Hæc videlicet caluaria, Helena est.* MEN. *Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex vniuersa Græcia acto delectu sunt impletæ, tantaq; tũ Græcorũ tum Barbarorum multitudo conflixit, tot vrbes sunt euersæ?* MER. *Cæterum, Menippe, non vidisti mulierẽ hãc viuã: qã si fecisses, forsan diceres tu quoq; vitio dãdum nõ esse*

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioqui si quis flores etiã are factos mareidosq; cõtẽplet, posteaquã coloris decus abierint deformes nimirum videãtur: at ĩdẽ donec florent, colorẽq; obtinẽt, sunt speciosissimi. ME. *Proinde illud iã demiror, Mercuri, si Græci nõ intellexerũt sese pro re vsq; adeò momẽtanea, quæq; tam facilè emarcescerent, elaborare.* MER. *Haud mihi vacat tecũ philosophari, quare delecto loco vbicunq; velis, prosterne te, quiesce ac recumbe: mihi iam aliæ sunt traducendæ vmbræ.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VBI'NAM formoſi ſunt.] *Forma bonum fragile eſt, & fugaciſſimum: nam cito pede labitur, & velut roſa areſcens perit.* *b* Hyacinthi.] *Hyacinthi fabula eſt in Dialogo Mercurij & Apollinis.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet formoſos: quorum eximia pulchritudo ac ſpecies poſt mortem nulla eſt.

Forma nihil prodeſt, folijs leuiorq; caducis:
Perdidit hæc multos, milléve damna dedit.
Hanc etiam propter ceciderunt mœnia Troiæ:
Ob formam vt placeant deſine velle tuam.

VBINAM formoſi.] ἐρώτησις ἀπὸ τῶν πολλῶν: καὶ ἀξίωσις. Quin tu iſthuc.] ἀποτροπή. Illic &.] διάλυσις. Atqui hæc ſunt.] *Irriſio.*

Forma bonum fragile eſt: quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & ſpacio carpitur ipſa ſuo.

Et huius ſcilicet.] *Obiectio.* Cæterúm.] ὁμολογία. Proinde illud demiror.] ἀνάμνησις παραμυθητική. Haud mihi vacat.] *Præciſione concludit.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ Χείρωνος. — *MENIPPI ET Chironis.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

ΗΚουσα, ὦ Χείρων, ὡς θεὸς ὢν, ἐπιθυμήσας ἀποθανεῖν. Καί. ἀπὸ τούτων ἥκουσας, ὦ Μένιππε;

EQuidem inaudiui Chiron, te, deus quum eſſes, tamen optaſſe mortem. CHIRON. *Vera nimirum ſunt iſta quæ audiuiſti Menippe:*

ΜΕΝ. καὶ τίθνηκα, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος ἂν δικαίως. Μίν. τίς δ' σὶ ἔρως τοῦ θανάτου ἔσχεν, ὦ πάσου τοῖς νεκροῖς χαίμαλος; Χάρ. ἱρᾶ πρὸς σὲ οὐκ ἀσαώδη ὄντα. οὐκ ἤδη ἔτι ἡδὺ ἀκηκοέναι τῆς ἀβαθασίας. Μίν. οὐχ ἡδὺ δῆτα, ἥντα ὁρᾷς τὸ φῶς; Χάρ. οὐκ, ὦ Μίνιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ ἔγωγε νομίζω τι, καὶ οὐχ ἁπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δ' ἤδη, καὶ ἀκηκοὼς τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς ἅ ὥρας δ' αὐτά, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἐξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα, θάτερον θατέρῳ. ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ἐν γὰρ ᾧ αὐτῷ ἀεί, ἀπὸ καὶ ἐν ᾧ μετασχεῖν ὅλως, τὸ τερπνὸν δοκῶ. Μίν. εὖ λέγεις, ὦ Χάρων. τὰ ἐν Ἅιδου δ' πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ πεπόμενος αὐτὰ ἥκεις; Χάρ.

pe: planè & mortuus sum, sicuti vides, quum mihi licuerit immortalem esse. MEN. *At quænam te mortis cupido tenebat, rei videlicet quã vulgus hominum horret:* CHIR. *Dicam apud te, virum neutiquam stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui.* MEN. *Quid? an iniucundum erat te viuere, lucemque tueri?* CHIR. *Erat inquam, Menippe. nam quod iucundum vocant, id ego neutiquam simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verùm quum ego semper viuerem, atque ijsdem perpetuò rebus vterer, sole, luce, cibo, tum horæ eædem recurrerent, reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent, atque alijs alia per vices succederent:* [b] *satietas videlicet eorum me cœpit. Neque enim in eo voluptas est sita si perpetuò fruaris ijsdem, sed omnino in permutando posita est.* MENIPPVS. *Probè loqueris, Chiron: cæterùm hæc quæ apud inferos agitur vita, quinam tibi procedit, posteaquam ad hanc tanquam ad potiorem te contulisti?*

CHIR.

Χε. οὐκ ἀπλῶς, ὦ Μένιππε, ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικόν, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔδρᾳ ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φαιδρῷ εἶναι, ἢ ἐν σκότῳ. ἄκνως τοίνυν διῆμεν, ὅπερ ἄνω, οὔτε πανῆγυριν ἄγοντες, ἀλλ' ἀνεπιδεεῖς τούτων ἁπάντων ὄντες.

Μι. ὅρα, ὦ Χείρων, μὴ σεαυτὸν παίζῃς σιωπῶν, καὶ εἰς τὸ αὐτό σοι ὁ λόγος ᾖ σιωπῇ. Χε. πῶς τοῦτο φῄς. Μέν. ὅτι ἡ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεὶ, καὶ τὸν αὐτὸν ἐνίοτέ σοι προσκορὲς, καὶ ἐνταῦθα ὅμοια ὄντα, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιτο, καὶ διὰ μεταβολήν γε ζητεῖν τινα καὶ ἐντεῦθεν εἰς ἄλλον βίον, ὅπερ οἶμαι ἀδύνατον. Χε. τί οὖν ἂν πάθοι τις, ὦ Μένιππε; Μέ. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασὶ, σωφρονοῦντα ἀρίστου δαι καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν οὐ τῶν ἀφορήτων οἴεσθαι.

CHIR. *Haud insuauiter, Menippe: siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum, sed eiusmodi rerum omnium egentia vacamus.* MEN. *Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, néve eâdem tibi recidat oratio.* CHIR. *Quamobrem istuc ais?* MEN. *Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem similibusq; rebus vtendum erat: quum hic itidem similia sint omnia, eundem admodum parient fastidium, ac deintegrò tibi quærenda erit vitæ commutatio, atque hinc quópiam aliam in vitam demigrãdum: id quod* [c] *arbitror fieri non posse.* CHIR. *Quid igitur faciundum, Menippe?* MEN. *Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò prædicant,* [d] *præsentibus rebus sis contentus, bonisq; consulas quod ad est: neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

*ARGVMENTVM.

HVius Menippi & Chironis facetiſſimi Dialogi argumentum & Chiron interrogatus à Menippo, quamobrem, cùm ei immortali eſſe liceret, mori maluerit, reſpondet, perpetuum rerum tenorem & ſimilia omnia ſuo tempore viciſſim recurrentia vitæ ſatietatem ſibi peperiſſe. Eadem ſunt omnia ſemper, inquit, Lucret. lib. 3. Altera pars Dialogi eſt præſentibus eſſe acquieſcendum, iuxta illud τὸ παρὸν δεῖ πιεῖν ſiue δεῖ πίνειν: *id eſt*, Quod adeſt, æqui bonique facere oportet, quo vtitur Plato in Gorgia. Ne nos alienarum rerum cupiditate maceremus, inquit Eraſmus noſter, ſed quæcunque contigit, ſors eam velut optimam amplectamur. Magna enim felicitatis pars eſt, vt ſua cuique fortuna placeat.

a CHIRON.] *Chiron Centaurus, Saturni & Phyllira filius, dimidia ſui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poëtæ, Saturnum, cùm Phylliram Oceani filiam adamaret, eiuſque fruereturconcubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, ſubitò in equum ſe conuertiſſe: Phylliram autem ex eo grauidam effectam, fœtum peperiſſe, cuius anterior pars hominem, poſterior equum referret, eumq; Chironem nominaſſe. qui vbi primùm adoleuit, in ſyluas ſeſe contulit, ibiq; herbarum vires edoctus, in præſtantiſſimum medicum euaſit. Senex tandem effectus, (ſenem enim Theocritus in Thalyſia dixit) atque vitæ longioris pertæſus, à ſuperis impetrauit, vt immortalitatem, (vtroque enim parente immortali natus erat) ſibi morte liceret commutare.* *b* Satietas.] *Ariſtoteles 2. Rhetoricarum præceptionum lib. ſcribit, quod ſemper idem ſtatus perpetuúmque habitus, parit ſatietatem: varietatemque & viciſſitudinem iucundam eſſe. Fit enim, inquit iuxta naturam tranſmutatio. Vnde illud dictum eſt, viciſſitudo rerum omnium iucunda. Id quod reperijt lib. Moralium Eudem. 7. Euripide,*

Euripides in Oreſte, μετὰ βολὴ παίτων γλυκὺ : id eſt, *Mutatio iucunda rerum eſt omnium. Eôdem alluſit Virg. in Palæmone* :

Alternis dicetis, amant alterna Camœnæ.

Mimus : *Nil iucundum, niſi quod commendat varietas. Item* : *Bonarum rerum conſuetudo peſſima eſt. Ea rerum natura, inquit Eraſmus noſter, eiuſmodi ſenſus humani faſtidium, vt nihil eſſe poſſit tam ſuaue, quod non abeat in naſeam, ſi paulò diutiùs vtare* : *nihil tam egregium, quod idem diu placere poſſit. Iuuenalis* :

—voluptates commendat rarior vſus.

Terent. in Eunucho :

Tædet harum quotidianarum formarum.

In Phormione :

At enim tædet audire eam millies.

Cic. ad Atticum lib. 2 : *Prorſus vitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſeriarum pleniſſima. Varietas, inquit Eraſmus, tantam in omni re vim habet, vt commendatione nouitatis interdum & peſſima ijs optimis placeant.* c Arbitror fieri non poſſe.] *Sibylla apud Maronem, ad inferos viam Aeneæ non negat quidem, ſed deterret à difficultate ridus, quam componit cùm deſcenſus facilitate* : *obliquè notans temerarium Perithoi & Theſei conatum, qui ab inferis redire non valuerunt. Nam ab inferis reditus via, vt angusta, ita infrequens eſt, & rarum videt viatorem, vt quoque noſter Lucianus in Diogenis & Alexandri dialogo ſcripſit* : *neque enim fas eſt reuerti quenquam, qui ſemel paludem tranſmiſerit*, &c. d Præſentibus rebus ſis contentus.] *Menippus hic nos cum Chirone admonet, vt quemcunque ſtatum ſors dederit, in eo lætè tranquilleq; viuamus. iuxta illud* : ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάγειν, *Quæ præſtò ſint, in hiſce vitam nectito.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Exosus Chiron præsentis munera vitæ,
Tetras exoptat posse videre domos.
Esse isthic etiam fastidia multa docetur:
Vtere præsenti non meliora sciens.

EQVIDEM inaudiui.] ἀφήγησις ψευδής. Vera ista.] *Asseueratio.* Atquæ nam te.] *Innexio.* Dicam apud te] ἀπόφασις. Iam mihi desierat.] διήγησις. Quid? an iniucundum.] *Interpellatio.* Erat inquam.] *Ratio primæ sententiæ.* Verùm cùm ego.] *Continuat narrationem commemorando ea quæ fastidium satietatemq; vitandi adferre solent.* Neque enim in eo.] *Ratio ex loco communi.* Cæterùm hæc.] *Secunda interrogatio.* Haud insuauiter.] *Responsio & ratio.* S quidem æqualitas.] *Occupatio.* Vide Chiron.] *Hortatio.* Nempe.] *Ratio à minori.* At de integro.] *Consilium eius quod fieri non potest.* Quid igitur.] *Petit aliud consilium.* Præsentibus sis contentus.] γνώμη ἀφοριστική.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΙ. λωνίδης, ἢ Νεκυομαντία.

MENIPPVS, SEV Necyomantia.

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

VIdetur hoc Dialogo Lucianus illud maximè commendatum voluisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, priuatorum videlicet hominum vitam optimam atq; tutissimam esse: quod idem Græci noto illo prouerbio dictitant, τὸ λαθε βιώσας. Nam diuitias, potentiam, gloriam, & cætera quę mundus appetit, vana omnia & incerta esse: præcipuè autem diuitum atque magnorum hominum vt vitam ipsam periculosam, & pompis solennibus, item tragicis quoque fabulis similem esse, ita miseros plerunque sortiri exitus. quod eo decreto videtur intelligere vel-

le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Necyomantia: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitum responsum, quo vel maximè appareret eum Dialogi scopum habendum esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & inaximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cũ fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

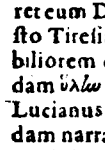

Χαῖρε μίλαθρον, πρόπυλόν τ' ἰσίας ἰμῆς, ὡς ἄομεν ὅσ σ' ἰσέδομεν, ἰς φάος ἐλθόντα. Φι. ὁ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων, ὁ μινυθὴν ἄκρος, ἁμὲ ἰὼ παραβλήτω Μενίππως ὅλως. τί δ' αὖ βούλη τὸ ἀλλόκοτον τῦτο σχῆμα ταῦτ', πῖλος καὶ λύρα,

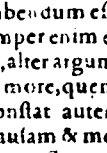

Aluе atriũ, domuiq; vestibulum meæ. Vt te lubens aspicio, luci redditus. PHI. *Nũnam hic Menippus est, canis ille? Nõ hercle alius, nisi ego fortè ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habitus huius insolẽtia? claua, lyra,*

λύρα, καὶ λεοντῆ; πόθεν εἶδον; Ἀλλ' ὅμως εὐφ. χαῖρε, ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλὰ γὰρ χρόνον οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Μέ. Ἥκω νεκρῶν κομιζόμενος, καὶ σκότου πύλας λιπὼν, ἵν' Ἅιδης χωρὶς ὤκισται θεῶν. Φι. Ἡράκλεις, ἐκπλήττει Μένιππ' ἡμᾶς ἀποθανών, πάλαι ἐξ ἀρχῆς ἀναβιβιώσκων; Μέ. οὐκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν Ἅιδης μ' ἐδέξατο. Φι. τίς δ' ἡ μανία σοι ἦν καινῆς νῦν παραδόξου λαύσης ἀφορμίας; Μέν. νεότης μ' ἐπῆρε, καὶ θράσος ἦν πλέον. Φι. θαῦμα μακάριον πραγμάτων, καὶ λέγει ὑπερφυῶς ἁπλῶς, καταβὰς ἀπὸ τραμβέων. τίς ἡ πολύ; τί σοι ἦν κάτω πορεία δ' ἐδόκουν; ἄπλους γὰρ οὐκ ἐδάκη τις, ἀλλὰ σπάσιος ἡ ὁδός. Μέ. ὦ φίλτατε, ἐμὲ μὲν κατάγαγε ἐς Ἅιδαο, ψυχὴ χρυσόμιτρον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φι. οὕτως, ἀλλ' ἁπαλαίας. οὐ γὰρ ἂν ἔτως ἐμέμφου ἐρραψῳδηκὼς

lyra, leonis exuuiæ? Adeundus tamen est. Salue, Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. *Adsum reuersus mortuorum è latibulis,*

Fortibusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHIL. *O Hercules: clam nos bis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò?* MEN. *Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.*

PHIL. *Quænam causa tibi fuit nouæ huius atque incredibilis viæ?* MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI. *Siste, ô beate tragicè, & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quænam hæc vestis? quæ causa tibi itineris inferni fuit, quum alioqui neq; iucunda, neq; delectabilis sit via?* MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,
Consulerem manes vt vatis Tiresiai.

PHIL. *Atqui deliras: alioqui non hoc pacto caneres*

πρὸς ἄνδρας φίλους. Μι. μὴ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμενος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀτὰρ ἀπό μοι φῶς τὰ παρ' ὑμῖν ἔχει, ἢ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρότερ, ἁρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Μίν. ἄθλιοι, καὶ λίαν δαίμονες. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἀναγκαῖον κυρώσεται παρὰ τοῖς κάτω, καὶ οἷα κιχαροτόνηται τὰ ψηφίσματα παρὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδαμῶς μεχανὴ τοῦ ἀφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φῄς; διεσκεδασταί τι νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τῶν ἐνθάδε; Μί. νὴ Δία καὶ πολλά, ἀλλ' ὅ θέμις ἐκφέρειν ὠμὰ πρὸς ἅπαντας, οὐ δὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μηδαμῶς, ὦ Μίνιππε, πρὸς τοῦ Διός,

apud amicos consarcinatis versibus. MEN. *Ne mireris, amice, nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic implctus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm dic mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur.* PHIL. *Nihil noui: sed quemadmodum prius actitabant, rapiunt, peierant, fœneruntur, vsuras colligunt.* MEN. *O miseri, atq; infelices. Nesciunt enim qualia de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque forte iacti sunt in diuites illos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere.* PHIL. *Quid ais? Nonne aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est?* MEN. *Per Ioue, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset.* PHIL. *Ne quaquã, Menippe, per Ioue: ne amico sermonẽ hunc inuideas.*

Nam

μὴ φθονήσῃς τ λόγων φίλῳ ἀνδρί. πῶς γὰρ ἐδόκει σιωπᾷν ἱερᾶς, τάτ' ἄπορα, καὶ πῶς μυ- μνημένον. Μι. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ πίταγμα, καὶ οὐ πάνυ ἀσφαλὲς, πλὴν ἀπὸ σῦ γε ἕνεκα ζημιῶδες. ἔδοξε λὴ, τὸς πλουσίους τότους, καὶ πολυχρυμάτους, καὶ τὸ χρυσίον παπάκλασον ὥσπερ πῶ Δα- νάῃ φυλάττοντας. Φι. μὴ πρότερον ἄπῃς, ὦ γαθὲ, τὰ δὲ δογμένα, πρὶν ἐκεῖνα ἀκου- σθῆν, ἃ μάλιτ' ἂν ἡδέως ἀκού- σαμί σου. ἥτις αἰτία σοι γῆς καθόλῳ ἐγένετο; τίς ὁ τ πο- ρείας ἡγεμὼν; ἔπ' ἐξῆς, ἅτε ἔδῳ, ἅτε ἤκουσας παρ' αὐτοῖς. ἀκὸς γὰρ λὴ, φιλόκαλον ὄντα σὲ, μηδὲν τῶν ὀφθῆν θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπᾷν. Μέν. ἀνάγκαιον καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὑπό- τι φίλῳ ἀνὴρ βιάζοιτο; καὶ λὴ πρῶτά σοί θέλω πῶ γνώ- μῃ πῶ ἐμῇ, καὶ ὅθεν ὥρ- μήθη πρὸς πῶ παράβασιν, ἐγὼ γὰρ ἄχει μὲν ἐν πολλοῖς ἦν, ἀπόνῳ Ὁμήρε τε Ησιόδε, πο- λέμους τε ᾄσεις διηγεμένους, *Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatũ præterea sacris, edisseres.* ME. *Dura profectò iubes, & neutiquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurũ tanquam Danaën seruãtes abstrusum.* PHI. *Ne prius, ô beate, quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quæ abs te audire libentissimè velim: quæ videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quæ illic viderit, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quæ visu aut auditu digna videbantur, nihil omnino prætermississe.* ME. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgente amico? Ac primùm sanè tibi expediam quæ res animũ meum ad hùc descensum impulerit. Ego igitur quùm adhuc puer essem, audireq; Homerũ atq; Hesiodum seditiones ac bella canentes, non semideorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἀμαθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, καὶ οὐ παρέργως ἐπινοῦμην πρὸς αὐτά. ἐπὰ δὲ ἐς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἄκουον τῶν νόμων, τἀναντία ζῆν ποιητὰς λεγόντων, μήτε μοιχᾶσθαι, μήτε κακουργεῖν, μήτε ἁρπάζειν. ἐν μεγάλῃ οὖν καθέστηκεν ἀμφιβολίᾳ, οὐκ εἰδὼς ὅ,τι χρησαίμην ἐμαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγοῦμην μοιχᾶσθαι, καὶ κακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἢ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον· οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, ἢ μὴ συμφέροντα ταῦτα ἐνόμιζον. ἐπὶ δὲ ἀπορίᾳ. ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τι ἐμαυτὸν, καὶ ἐκείνοις αὐτῶν χρῆσθαί μοι ὅ,τι βούλοιντο, καὶ ἵνα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrum & sororum nuptias: haec mehercle omnia bona pulchráq; putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam ætatem peruenirem, hic leges rursus iubentes audio poëtis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur haesitabundus cõstiti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putaui moechaturos, aut seditiones inuicem fuisse moturos, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos istos adire, atque his me in manus dedere, rogaréq; vti me vicunque liberet vteremur, vitaq;

λὸν ἁπλῶ καὶ βεβαίαν ὑπο-
δεῖξαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν
δὴ φρονῶν, προσήειν ὡθούμε-
νος, ἐληλύθειν δ' ἐμαυτὸν εἰς αὐ-
τό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ κα
πνοῦ βιαζόμενον. παρὰ γὰρ
δὴ τούτοις μάλιστα ἐώρων
ἐφισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ
τὴν ἀποείαν πλείονα. ὥστ-
μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδει-
ξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν
βίον, ἀμίλλη ὁ μὲν αὐτῶν
παρῄνει τὸ πᾶν ἥδεσθαι, καὶ
μόνον τοῦτο εἰκῆ ποιεῖσθαι με-
τίναι, τοῦτο γὰρ εἶν τὸ εὖ-
δαιμον. ὁ δέ τις ἐμπαλιν,
πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν,
καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν,
ῥυπῶντα καὶ αὐχμῶντα. καὶ
πᾶσι δισαρεστοῦντα, καὶ λοι-
δορούμενον, σιωπᾶν ἐπιῤῥα
ψῳδῶν τὰ πάνδημα ἐκεῖνα
τοῦ Ησιόδε περὶ ἀρετῆς ἔ-
πη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν εἰ-
πὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλ-
λον καταφρονεῖν χρημάτων
παρεκελεύετο, καὶ ἀδιάφορον
εἶναι τὴν κτῆσιν αὐτῶν.
ὁ δέ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν
ἔναν-

vitæque viam aliquam simplicem ac certam ostenderent. Hæc igitur mecum reputans, ad eos venio, imprudens profectò, [d] quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conïcerem. Apud enim hos maximè diligenter obseruans, summam reperi ignorantiam, omniaque magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur.[e] Alius etenim soli me iussit voluptati studere, atque ad eum scopum vniuersum vitæ cursum dirigere: in eo ipsam sitam esse felicitatem. Alius rursus omnino laborare corpusque sui, vigiliis ac squalore subigere, miserè semper affectum, contumeliisque obnoxium assiduè, Hesiodi sedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & sudorem videlicet, & accliuem in verticem montis ascensum. Alius contemnere iubet pecunias, earumque possessionem indifferentem putare. Alius contrà bonas ipsas

ἄνω καὶ τὸν πλοῦτον αὖ τὸν ἀπιφαίνειν. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ, καὶ ζωστόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὅσα μέρη παρ' αὐτὰ ἤκουον ἑκάστοτε ἀκούων, καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σοφόν τινα καὶ πιθανὸν λόγον ἐποιεῖτο, ὥστε μήτε τὸν θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντα, μήτε τὸν ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ ταῦτα, ἀδόκητα σαφῶς ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι ἅμα καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτεχνῶς δ' ἔπασχον τοῖς μυσάττουσι τὰ ζωτὰ ὅμοιον, ἄρτι μὲν ἐπαινοῦντα, ἄρτι δὲ ἀναιροῦντα πάλιν. ἔτι δὲ καὶ τῷ τὸν ἀκούοντα ἀτοπώτερον, τὸν γὰρ αὐτὸν τοῦτον ἐώρακον ἐπιτρεπόμενον τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὸν γοῦν καταφρονεῖν πανταχοῦ τῶν χρημάτων, ὁρῶν ἀπὶξ

etiam diuitias esse pronunciat. De mundo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de contrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei qui celidam, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contrà quicquam hisce re potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Prætereà quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis præceptisq; summopere pugnare. Eos enim qui spernendam censebant pecuniam, auidissimè conspexi colli-

ἐπιξ ἰχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τὸ δὲ τιμὴν δόξαν ἀποβαλομένους, αὐτοῦ ἕνεκα πάντα ἐπιμηδεύοντας, ἀλλοῦ δέ τι αὖ σχεδὸν ἅπαντας ἐπὶ τὴν δόξαν τὸν βίον ἀναφέροντας, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ τοῦτῃ προσηρτημένους. σφαλεὶς οὖν καὶ τούτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσχέραινον, ἀρίμα παραμυθέμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνηθεσι διαβεβουμένων ἀνόητα δή τι ἔδρων, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν πειρώμην, καί μοι ποτε διαγρυπνοῦντι τοῦτων ἕνεκα, ἔδοξέν μοι Βαβυλῶνα ἐλθόντα, ἀληθῶς ἄν τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἤκουον δ' αὐτοῦ ἐπῳδάς τε καὶ τελετὰς τισιν ἀνοίγειν τὰς Ἅιδου πύλας, καὶ ἁλάζειν ὃν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ἐπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄδυτον

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aſpernabantur, omnem vitæ ſuæ rationem in gloriam referebant. Vos luptatem rurſus omnes fermè palàm inceſſebant, clanculùm verò ad eam ſolam libenter confluebant. Ergo hac quoque ſpe fruſtratus, magis adhuc ægrè moleſtéque tuli. Aliquantulum tamen inde memet conſolabar, quòd vnà cum multis & ſapientibus & celeberrimis viris ipſe inſipiénsque eſſem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. [f] Peruigilanti mihi tandem, atq; hiſce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem & ex Zoroaſtri diſcipulis ac ſucceſſoribus conuenirem. Audieram ſiquidem eos inferni portas carnib. quibuſdam ac myſterijs aperire, & quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rurſus inde reducere.

ἄριστον οὖν ἡγέμην ἅπαντα πρᾶ τινῶν τούτων διαπραξάμενον τὴν κατάβασιν, ἰὼν πρὸς Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθὼν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ἄρα ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἅπαντες ἕλοιντο, τοῦτον φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τάχους, ἔτεινον ἀνὰ βαβυλῶνα· ἐλθὼν δὲ συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὴν κόμην, γέροντι δὲ μάλα σεμνῷ καὶ ἐμπείρῳ, τὸ μὲν ὄνομα ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. Λιτανεύσας δὲ καὶ παθητικώσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ παθηγήσασθαί μοι τῆς ὁδοῦ. παραλαβὼν δή μου ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἅμα ἕῳ ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενον, ἔλουεν, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἔωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἣν οὐ σφόδρα κατέμανθανον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι

Optimè ergo me facturum putaui, si cum horum quopiã de descensu paciscer [h] Tiresiam Bœotium consulerẽ, ab eoq́ perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quámque sapientissimus quisque potissimùm elegerit. Ac statim quidem exiliens quàm poteram celerrimé Babylonem versus rectà contendi. Quò quum venio, diuersor apud Chaldæorum quendã hominem certè sapientem, atque arte mirabilem, coma quidem canum, admodúmque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecranſq́ vix exoraui, vt quauis mercede vellet, in illam me viam deduceret. Ac tandem homo me susceptum, primùm quidem dies nouem ac viginti cùm Luna simul incipiens abluit ad Euphratem, manè Solem orientem versus perducens, ac sermonem quempiam longum musitans, quẽ nõ admodum exaudiebam. Nam (quod in certamine

ποι τῶν ἐν ζοῖς ἀγῶσι λυρύπων, ἐπίφοχόν τι καὶ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο. πλὴν ἀπ' ἐφάνης τινὰς ἐπικαλέσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τοῦτο πρὸς ἄλλο, πρὸς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀφρίσας, ἐπανέπεσε πάλιν, ὐδ'ὅπα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀκρόδρυα. ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ ζοῦ Χοάσπου ὕδωρ. ὑπὸ δὲ πάθει ἐπὶ τῆς πόας. ἐπὶ δὲ ἅλις ἔχει τῆς προδιαζύσεως, περὶ μέσας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγριτα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε ζί με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δαδὶ λαὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα λαὶ τοῖς ἐπ' ἐκείνῳ ἐπιζυβορύσας. εἶτα ὅλον με καθαμαχύσας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπθείμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς ἔχομ, ἀναποδίζοντα. καὶ τὸ λοιπὸν, ἀμφὶ πλέον ἔχομεν. αὐτὸς δὲ οὗν μαγικόν τιν'

certamine præcones inepti solent) volubile quiddam atque incertum proferebat, nisi quòd quosdam visus est invocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens, deducit rursus, oculos nusquam in obuium quemquam deflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspi lympha. lectus verò in herba sub dio fuit. Ac postquam iam præparati satis hac diæta fumus, medio noctis silentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgauit simul, atque abstersit, [1] facéque lustrauit ac squilla, tum pluribus itidem aliis: & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à spectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis parte nauigationi nos præparauimus. Ipse igitur magicam quandam

τιν' ἐδυ σολιὰ, τὰ μοιμὰ ἐοικυῖαν τῇ Μηδικῇ. ἐμὶ ἢ τετοισὶ φέρων, ἐνισκύσας ὧν πίλο, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ πε- ρίτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρικελεύσ- θετο, ἰὼν τις ἔρηταί τε τὸνο. μα, Μῴππον μὲν μὰ λέγειν, Ἡρακλέα δ', ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλ. ὡς δὴ τί ζῶντο, ὦ Μῴππε; ὁ γὰρ σωίημι πλὴν ἀτίαν ὅτι τὸ σχῆμα τ', ὅτε τῶν ὀνομάτων. Μῴ. καὶ μὰν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ ὁ πανε- πιπᾶς ἀπόῤῥητον. ἐπεὶ γὰρ οὗτοι πάνυ μὲν ἐῶν ζῶν τ', ἐς Ἅ- δου καταγελάσθεσθαι, ἠνέγκατο, ἢ μὲ ἀπατήσειν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν πλὴν ἔ Αἰακὸ φρουρὸν δια- φυγὼν, καὶ ἀκωλύτως παρικο- μῆσαι, ἅτε σωηθέστερον, πα- γκακῶς μάλα παραπεμπόμε- νον τὸ τὸ σχῆμα τ'. ἤδη δ' ἐμοὶ φαίνετο ἡμέρα, καὶ κατ- αβαίνειν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγιγνόμεθα. παρασκάσασθαι δ' αὐτῶν καὶ σκά- φη, καὶ ἱερεῖα, καὶ μυστήρια καὶ ἄπαντα ὅσα πρὸς τὴν τελε- τὴν χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπαντα

quandam veſtem induit, Medorum veſti vt plurimùm ſimilem: ac me quidem his, quæ vides ornauit, claua videlicet, ac leonis exuuijs, atque inſuper lyra. Iuſſit prætereà vt nomen ſi quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheum. PHIL. Quid ita, ô Menippe? neque enim cauſam aut habitus, aut nominis intelligo. MEN. Atqui perſpicuum id quidem eſt, ac neutiquam arcanum. Nam hi qui ante nos ad inferos olim viui deſcenderant, putauit ſi me his aſſimilaret, fore vt faciliùs Aeaci cuſtodiam fallerem, atque nullo prohibente tranſirem, vtpotè notior tragico admodum illo cultu emiſſus. Iam igitur dies apparuit, quum nos ad flumen ingreſi, in receſſum incumbimus. Parata ſiquidem ab illo fuerant, cymba, ſacrificia, mulſa, & in id myſterium denique quibuſcunque opus erant. Hæc poſtquam ergo quæ prompta

ἅπαντα τὰ παρισκευασμένα, ὅτω δὴ κἀκεῖνοι βαίνομεν ἀχνύμενοι, βαλιρὸν δακρυ χέοντες. καὶ μίχρι μέν τινος ὑπιφερόμεθα ἐν ὕδατι, ἔπα δ' ἐσπλώσαμεν ἐς τὸ ἔλος, καὶ τὸν νέμυλον ἐς ὃν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ τοῦτον, ἀφικνούμεθα ἐς τι χωρίον ἴρυμον, καὶ ὑλῶδες καὶ ἀνάπλεον, ἐς ὃ ἀρβάνδης (ἡγεῖτο δ' ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τινὰ ὀρυξάμενοι, καὶ τὰ μῆλα ἰσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων δᾷδα λαμπομένην ἔχων, ἐκέκραγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ, ὡς οἷός τε ἦν, ἀναπραγών, δαίμονάς τινας ὁμοῦ πάντας ἐπεβοᾶτο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐρινύας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ ἀπανηλῆ Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ὡς θὺς δὲ πάντα ἐκεῖνα ἐσαλεύετο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τὸ δάφος ἀνερρήγνυτο. καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερκάτω φο

ptacrant, imposuimus, tum nos quoque

Ingredimur tristes lacrymisq; implemur obortis.

Atq; aliquantisper quidem in fluuio ferimur: deinde in syluam delati sumus, ac lacum quendam, in quē Euphrates conditur. Tum hoc quoque transmisso, in regionē quandam peruenimus solam, syluosam, atq; opacam: in quam descendentes) præibat enim Mithrobarzanes) & puteū effodimus, & oues iugulamus, & foueā sanguine conspergimus. At magus interim accensam facem tenēs, haud ampliùs iam summisso murmure, sed voce quàm poterat maxima clamitans, dæmones simul omnes conuocat, Pœnas, Erinnyes, [k] *Hecatem nocturnam, excelsamq; Proserpinam: simulq; polysyllaba quædā nomina barbara, atq; ignota commiscet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine solùm ducere, ac porrò Cerberi latratus audiri: & iam res planè tristis ac*

mœsta

πάτησεν· ὁ δὲ ὑπέτρεσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀϊδωνεύς. καὶ τοῦτο μὲν ἤδη τὰ πλεῖστα, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ ἡ Πλούτωνος καὶ τὰ βασίλεια. καὶ τηνικαῦτα δὲ ὅμως δεῖμα ἔχε σμαλέος, ἣν μὴ Ραδάμανθυν ἴνα ρομεν, τηνικαῦτα μικρὸν δεῦρο ἔτι δέος. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκησε μὲν ἔοι, καὶ παρεκίνησε ταχὺ δὲ μεταπεσόντος τοῦ λύρου, παραχρῆμα ἐκοιμήθη καὶ ζοῦ μέλος. ἐπεὶ δὲ πρὸς τοῦ λίμνην ἤλθομεν, μικροῦ μὲν ἐπεραιώθημεν. ὧ γὰρ ἤδη πλήρους τὸ πορθμεῖον, καὶ οἷμωγὴς ἀπάντων. φασματίαι γὰρ ἅπαντες ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ τοῦ ἰσχαλέου, ὁ δὲ ἄλλο τι σωτηριμμένος, ἐμοὶ δοκεῖν ἔκ τινος πολέμου παρόντος. ὅμως δὲ οἷον ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς ἔδε τοῦ λεοντοῦ οἰηθεὶς μετὰ τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἰσεξήλασέ μου, καὶ διεπόρθμευσέ τι ἄσμενος, καὶ ἀκροβατίσαι διεκώλυεν τοῦ ἀκροπόρου. ἐπεὶ δὲ ἦμεν ἐν τῷ σκότῳ, προῆλθε μὲν ὁ Μίθρας

mœsta fuit, Vmbrarum at timuit rex imis sedibus Orcus. Ac protinus quidem infercrũ patebant plerag, lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendentes hiatũ, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primùm quidem latrabat, commouitq; sese: at quum ego lyram cecinissem correptã pulsassem, cantu statim sopitus obdormit. deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè nõ licuit. Iam enim onustum erat nauigium, & eiulatu certè plenũ. Vulnerati quippe in eo nauigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus: vsqueadeò, vt mihi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon quum leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, transque vexit libentissimum exeuntibus quoque nobis monstrauit semitam. Sed quoniam iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithras

Μιθροβαρζάνης, ἀπόμπλω δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμην τοῦτον, ἕως πὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, ὡς ἀσφοδέλῳ κατάφυτον. ἔνθα δὴ στειπτὸν ἡμᾶς τιθέντας τῶν νεκρῶν σκιαὶ. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντας, παρεγγυόμεθα πὸς τὸν Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ μὴ ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος, παρεστήκασαν δὲ αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Ἀλάστορες, καὶ Ἐρινύες. ἐτέρωθεν δὲ προσήγοντο πολλοί τινες ἁλύσεσι, ἀλύσει μακρᾷ δεδεμένοι, ἐλέγοντο δ' εἶναι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοὶ, καὶ τιλῶναι καὶ κόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτον ὅμιλον τῶν πάντα λυκάνθρωπον ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δέ οἵ τε πλούσιοι καὶ τοκογλύφοι προσῆσαν, ὠχροὶ καὶ πεγάσαρδοι καὶ πολλαγροὶ, κλοιὸν ἕκαστον αὐτῶν, καὶ λόραπα σιδηρᾶν ἐπιπέμποντες. ἐφεστῶτος δὲ ἡμῖν, ἐρωτᾷ μέν τι τὰ γιγνόμενα, καὶ ἀκούσας τῶν ἀπολογουμένων. κατηγόρουν δὲ αὐτῶν κάνοι τινὲς

Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum quoddam venimus maximum, asphodelo consitum, vbi circunfusæ vndique mortuorum stridulæ nos sequuntur vmbræ. Tum paulò procedentes longiùs, ad ipsum Minois tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio forte quodam sublimi sedens: astabant autem illi Pœnæ, Tortores, mali Genij, Furiæ. Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longa fune vincti. dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quiduis in vita patrantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibāt, pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisque trabe vinctus erat, ferri pondere duorum talentorum impositio. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ dicuntur auscultamus. Accusant aũt nonnulli quidam

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA KRAKOWSKA

τινῶν ἢ παράδοξοι ῥήτορες. Φιλ. τίνες οὗτοι, πρὸς Διός; μὴ γὰρ ὀκνήσεις καὶ τοῦτο εἰπεῖν. Μεν. οἶσθά που τοὺς τὰς πρὸς τὸν ἥλιον ἀποτιλουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; Φιλ. πάνυ μὲν οὖν. Μεν. αὗται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, διατιμοροῦσί τε καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ διηγήσονται τὰ πεπραγμένα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἄστε καὶ σωθῆσαι, καὶ μηδέποτε ἀφισάμενα τῶν σωμάτων. ὃ δὴ οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀνέπεμπεν ἕκαστον εἰς τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφιξόμενα κατ' ἀξίαν τοῦτο μεμφόμενος. καὶ μάλιστα ἐπῄνουν ἔπαιζε, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τετυφωμένων, καὶ μονονοὺ καὶ προσκυνᾶσθαι ἀπαιτούντων, τὸ τε ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονίαν αὐτῶν, καὶ τὸ ὑπερόπτιον μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὲ ἐμιμνῄσκοντο θνητοί τε ὄντες αὐτοί, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες.

quidam atque admirabiles rhetores. PHIL. Quinam ergo hi per Iouem sunt? Ac ne isthuc quidem te pigeat dicere. MENIP. Vmbrásne vnquam istas nosti, quas opposita Soli reddunt corpora? PHIL. Quid ni? MENIP. Hæ nos igitur quum primùm functi vitâ sumus, accusant, testantur, atque redarguunt quicquid in vita peccauimus. Et sanè quædam ex his dignæ admodum fide videntur, vtpotè nobiscum versatæ semper, nostrisq; nusquam digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans, impiorum relegabat in cœtum, pœnas ibi sceleribus suis dignas luiturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes, dum viuerent, ac dignitates inflauerant, quibus adorari sese ferè expectabant: nimirum breui penituram eorum superbiam, fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent, mortales ipsi quum sint, sese bona quoque mortalia consequutos.

At

οἱ δ' ἀφλυσάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλοῦτον λέγω καὶ γένη καὶ δυναστείας, γυμνοὶ κάτω νεννεκότες παρεστήκεσαν, ὥσπερ τινα ὄνειρον ἀναπιμπλάμενοι τῆς παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίας. ὥστε ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν ὑπερήχαιρον· καὶ εἴ τινα γνωείσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἂν ἡσυχῇ πως, ὑπεμίμνησκον. οἵ δ' ὡς παρὰ τὸν βίον, καὶ ἐλίκον ἐφύσατο, ὡνίκα ποτὲ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τῶν πυλώνων παρεστήκεσαν, τὴν πρόοδον αὐτῶν προσμένοντες, ὠθούμενοί τε, καὶ ἀπελαυνόμενοι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ὁ δὲ μόλις ἄρα ποτὲ ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυρᾶς τις, καὶ χρυσοῦς ἢ διαποικίλου, τὴν δλαιμονίαν ὥητο καὶ μακαρίους ἀφαίνειν τοὺς προσιόντας, ἢν τὸ στῆθος ἢ τὴν δεξίαν προτείνων, μόνη καταφιλῆν. ἐπαινοῦντες μὲν ἦν ὡς ἀπόντος. ὧν δὲ Μίνως μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐλικάδη δίκη. ἔγραφε γὰρ τὸν Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια εἰς τε Δίωνα κατηγορηθέντα, καὶ

At nunc ſplendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, puma, nudi ac vultu demiſſo ſteterunt, tanquam ſomnium quoddam humanam hanc felicitatem recogitantes: adeò vt hæc dum conſpicarer, nimiùm quàm delectatus fuerim. Et ſi quem eorum fortè agnoueram, acceſſi, atque in aurem ſi lenter admonui qualis in vita fuerat, quamopere fuerat inflatus tum, quum plurimi mane fores eius obſidentes, pulſi interim excluſíq; à famulis, illius expectabant egreſſum: at ipſe vix tandem illis exoriens puniceus, aureus, aut verſicolor, felices ac beatos ſe facturum ſalutantes putabat, ſi pectus dextrámve porrigens permitteret oſculandam. Illi verò audientes iſta, moleſtè ferebant. At Minos quiddam etiam iucundicauit in gratiam. quippe °*Dionyſiũ Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus, & à Dione accuſatum,*

καὶ ἀπὸ τοῦ σοβεῖν λαβόμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος (ἄγουσι δ' αὐτὴν ἐν τιμῇ, καὶ δοκοῦσι μέγιστον ἐν ζωῇ λάτω) μικρὸν δέον τῇ Χιμαίρᾳ προσληθέντα, παρέλυσε τῆς βασάνου, λύτρα πολλὰ αὐτῇ τῶν παιδευομένων πρὸς ἀργύριον χρήσασθαι δόξαντα. ὅμως δὲ διὰ κασηρείας, πρὸς τὸ δικαστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δή, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἦν ἀκοῦσαί τε καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῖς πυρὸς ὀφλισκανόντων, καὶ στρόβοι καὶ λύφωνες καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπάρασσε, καὶ ὁ Κέρβερος ἐλάκα δακνε. ἐκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλῆς, δῆλοι, σατράπαι, πλούσιοι, πένητες, πλήσιοι χοί, καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τε τολμημένων. ἐνίους δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἔναγχος τελευτηκότων. οἱ δὲ ἐνυκτάλυπτοι, καὶ ἀπεστρέφοντο. ἢ καὶ πρόβλητοι μᾶλλον ἦσαν

& graui Stoicorum testimonio conuictum Cyrenæus Aristippus interueniès (nam illum valde suspiciunt infesti, eiusque plurimùm ibi valet auctoritas) fermè iam Chimæræ alligatum, absoluit à pœna, asserens illum eruditorum nonnullos olim inuisse pecunia. Tum nos à tribunali discedentes, ad supplicij locum peruenimus: vbi, ô amice, & multa & miseranda audire, simul ac spectare licuit. Nam simul & flagrorum sonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium tum rotæ, & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciaturq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mendici, diuites: & iam scelerum omnes pœnitebat. Et quosdam quidem eorum dum intuemur, agnouimus videlicet qui nuper è vita decesserant. At hi se pudentes tum occulebant, nosq; subtrahebant aspectui: aut si nos aliquando respiciebãt, id ser-

ἐστὶ τὰ καὶ λυπηρὰ καὶ ταῦτα, πῶς οἷα, βαρὺς ὄντως, καὶ ὑπερόπλως παρὰ τὸν βίον. Τοῖς μὲν οὖν πένησιν ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδίδοτο, καὶ ἀναπαυόμενοι μᾶλλον ἐπολάμβανον. καὶ μὴν καὶ τὸν Ἠξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα. καὶ γὴν γε Τιτυὸν, Ἡράκλεες ὅσον, ἐπεὶ γὴ τόπον ἐπέχων ἀγρὸν. Διελθόντες δὲ καὶ τούτους, εἰς τὸ πεδίον ἐσβάλομεν, τὸ Ἀχερούσιον, εἰς ὃ εἰσκομίζονται, ὡς τότε τοὺς ἡμιθέους τε καὶ τὰς ἥρωίνας, καὶ τῶν ἄλλων ὅμιλον νεκρῶν, διατὰ ἔθνη καὶ φῦλα διατεταμένους, τοὺς μὲν παλαιούς τινας, καὶ νεάτιωντας, καθὼς φησὶν Ὅμηρος, ἀμενηνὸς, τοὺς δὲ νεαλεῖς, καὶ σωματικότατα, καὶ μάλιστα τοὺς Αἰγυπτίων αὐτοὺς, διὰ τὸ πολυανθρωπεῖν τῆς ταριχείας. τὸ μὲν οὖν δυσχινώσκειν ἕκαστον, ἀπάνυ τι ὠφέλιμον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀπαλοὶ γίνονται ὅμοιοι τῶν ὀστέων γεγυμνωμένων;

id seruiliter admodum abiecteque faciebant. atque hi quidem quàm olim putas onerosi fastuosique in vita? At paulatim malorum dimidium remittebatur, & quum interquieuissent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, aspexi, Ixionem, Sisyphum, Phrygiumque grauiter affectum Tantalum: genitumque terra Tityum, dii boni, quantum! Integrum stratus agrum occupabat. Hos tandem prætereuntes, in campum venimus Acherusium, vbi semideos heroidásque reperimus: atque alios simul mortuorum turbam in gentes tribúsque dispositam, alios quidem vetulos quosdam ac marcidos, atque (vt Homerus ait) euanidos, alios verò iuueniles & integros, & hoc potissimùm ob illam condiendi efficaciam Aegyptios. Verùm dignoscere quemlibet haud proclive fuit: adeò nudatis ossibus omnes erant inuicem simillimi;

πλὴν μόγις καὶ ἀφ' ποσοῦ ἀναθωρᾶντες αὐτὸς ἐγνώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀκάλυπτοις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, καὶ ὀλίγα ἔτι τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν φυλάττοντες, ἀμυδρὰ ποσῶν ἐν τοῖς σκιαδεῖς ἐλλοχῶν. καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι καὶ διάκενον ἀνθρώπων, καὶ γυμνὰς τὰς ὀδόντας προφαινόντων. ἀπόρως πρὸς ἐμαυτὴν, ὧ τίνι ἀφανίζομαι τὸν θρασίτιμον ἀπὸ τῆς καλῆς Νηρέως, ἢ τὸν μισάτιμον ἀπὸ τῆς Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυῤῥίαν τὸν μάγειρον ἀπὸ τῆς Ἀγαμέμνονος. ὀλίγα γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀπ' ὁμοίας τὰς ὁσᾶν ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ ἀπ' ἐφθὸς ἔτι ἀφανίζεσθαι δυνάμενα. ὅτι γάρτοι ἐκεῖνα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσοικεῖσθαι, χορηγὸν καὶ διατάξαντα ἑκάστῳ τύχην, διαφόρα καὶ ποικίλα ἑαυτοῖς νομπεύσοι σχήματα προσάπτοντα. τὸν μὲν γὰρ λαβὼν

nisi quod vix tandem eos dijudicantes agnouimus. Quippe conferti considebant obscuri atque ignobiles, nullas sumq; seruantes ampliùs pristinæ formæ vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, muicem omnino similes, qui terrificum quiddam per cauos oculorum orbes transpicerent, dentesq; nudos ostenderent, hæsitabam certè mecum, quónam signo P Thersitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phæacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone: quippe quibus iam nihil veteris permansit indicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incognibilia, nullis inscripta titulis, nullisq; vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pomæ cuipiam longæ videbatur, cui præsit ac disponat quæque Fortuna, ex his qui pompam agunt, diuersos variosq; cuiq; habitus accommodans. Alium siquidem

Fortuna

& ἡ τύχη, βασιλικῶς διεσκεύασεν, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ λορυφόρους παραδοῦσα, καὶ τὴν λειφανὴν κεφαλὴν στέμματι. ὡς δὲ οἰκείτερον σχῆμα περιέθηκε. τὸν δέ τινα καλὸν ἐν ἰκόσμησε τε & ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πομπάκις δὲ & μέσης τῆς πομπῆς μεταβαλὼν τὰ ἐνίων σχήματα, ἐπιδοὺς τὴν δεσποτικὴν ἐσθῆτα, ὡς ἐτάχθησαν. ἀλλὰ μεταμφιάσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ἀναγκάσει τὴν τε οἰκείαν καὶ ἀχμαλωτικὴν σκευὴν ἀναλαβεῖν. τὸν δὲ Μαιάνδριον, τίνας ἐν ζοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετενέγκασι καὶ μίξει μέν τινος ἄσαι χρῆσθαι τῷ σχήματι ἐπέταξε. & ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τὴνικαῦτα ἔκας & ἀφεὶς τὴν σκευὴν, καὶ ἀφανισθεὶς τὸ σχῆμα μετὰ τῆς σώματος, ὅσος περ ἦν πρὸ τοῦ, γίγνεται. μηδὲν τῆς πλησίον διαφέρων. ἔστι δ' ὅτε ἀγωνοσιώνης,

Fortuna deligens, regijs ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium serui rursus ornatum induit: hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit. nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin habitus quorundam plerunque in media quoque pompa demutat. neque perpetuò eodem finit ordine cultuq; progredi quo prodierant, sed ornatu commutato Crœsum quidem cogit serui captiui vestes induere: Mæandrium autem olim inter seruos incedentem, Polycratis vicissim ornat tyrannide: & aliquantisper quidem eo cultu permittit vti. verùm vbi iam pompæ tempus præteriit, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, efficitur, nihilo à vicino differens. Quidam tamen ob insciti

ἐπεσθὲν ἀπαιτῇ τὸν ἰόσμον ἐπισθὲς ἡ τύχη, ἄχθονται τε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείαν τινῶν στεισκόμενοι, καὶ ἐκ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀφαιδόντες. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τραγικοὺς ὑποκριτὰς τάχυς, ὅταν τὰς χρείας τῶν ῥαμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, ἢ τύχοι, μικρὸν ἔμπροσθεν μαλα σεμνῶς τὸ τῆ Κίπροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης πεζὸς ἐλθὼν ἐκ τῆ ποιητῆ ἐκκυκλωσομένης. ἤδη δὲ ὥρας ἔχοντος τὸ ῥάματος, ἀφελυσάμενος ἕκας ἀυτῶν, τὸ χρυσόπαστον ἐκεῖνο ἐσθῆτα, καὶ τὸ πρόσωπον ἀφέμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, ψυχῆς καὶ ταπεινὸς ἐπειρχεται, ὁκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαικλείους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος, διαῦτα

quum ſuos fortuna cultus exigit, ægrè ferunt atq; indignantur, tanquam propriis quibuſdam bonis priuati: ac non potius alienis, quibus pauliſper vtebantur, exuti. Quin in ſcena quoq; vidiſſe te plerũq; puto hiſtriones iſtos tragicos, qui (vt fabulæ ratio poſcit) modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones: idemq; (ſi ſors retulerit) paulò antè tam grauiter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòſt ſeruus, poëta iubente, progreditur. At quum fabulæ iam finis affuerit, quiſque auratas illas veſtes exuitus, perſonam deponens, & ab altis illis crepidis deſcendens, pauper atque humilis obambulat, haud ampliùs Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, ſed Polus filius Charicleẽ Sunienſis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius. Sic

οὕτω καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἐδόκει, Φίλιππε, ὦ Μένιππε, οἱ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ἐπὶ γῆς, καὶ στήλας καὶ ἀνδριάντας καὶ ἐπιγράμματα, ἆρα τιμιώτεροι παρὰ κάτω τοῖς νεκροῖς τῶν ἰδιωτῶν εἰσιν; Μεν. νὴ Δία, ὦ οὗτος. ἐγὼ γοῦν ἰδιώτου τοῦ Μαυσώλου αὐτοῦ, λέγω δὴ τοῦ, Κάρα, ἐν τῷ τάφῳ περιβόητον, οἶδα ὅτι ἂν ἐπαύσω γελῶν, ὅτω ταπεινῶς ἐρρίπτει παραβύστῳ τινί, κατάγελων ἐν ᾧ κειμένῳ λίθῳ τῶν σκληρῶν, ἐμοὶ δοκεῖν. τοσοῦτον ἀφανίσαι τὸ μνῆμα ἐπιπολῆς ὄγκῳ ἰδαφιαίῳ τινὶ λιτοτάτῳ ἄχθος ἐπικείμενον. ἐπαθὰν γάρ, ὦ ἑταῖρε, ὁ Αἰακὸς ἀπομετρήσαι ἑκάστῳ τὸν τόπον, λίθοισι δὲ τὸ μέγιστον πλέον ποδός, ἀνάγκη ἀγανακτοῦντα καταπατῆσαι τὸ μέτρον σωτικαμένου. ποσῷ δ' ἄν, οἶμαι, μᾶλλον ἐγένετο, εἰ ἰδιώτου τοῦ παρ' ἡμῖν

Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHI. *Dic mihi, Menippe, isti qui magnificos altosque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, num hilone sunt apud inferos plebeijs quibuslibet umbris honoratiores?* MEN. *Nugaris tu quidem. nam si vidisses Mausolum, Caremilum dico pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses. ita in antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum commodi mihi videtur ex monumento referre, quòd impositio tanto pondere laborat magis & premitur. Nam quum Aeacus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimum, haud ampliùs pedem) necesse est eo iacere contentum seseque ad loci*

Basio- *modum contrahere. At vehementius multò risisses opinor,*

Βασιλίας καὶ σατράπας, πῶς
χοῦντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ὅτι
ταυτοπολοῦντας ὑπ' ἀπορίας, ἢ
τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμ
ματα καὶ ὑπὸ ἢ τυχόντος ὑβρι
ζομένους, καὶ καταῤῥήγνυ σαι-
μένους, ὥσπερ τῶν ἀνδραπό-
δων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιπ-
πον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἰγὼ θεα
σάμην ὅτε δὴ κρατῆρα ἐμαυτῷ
διωνατὸς ὢν, ἐδάχθη δή μοι
ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθῷ ἀκέσα
νος τὰ ὑποδήματα. πομπόν δὲ καὶ ἄκλυς ὢν ἐδάρην ἐν
τοῖς τριόδοις μετατάττοντας,
Ξέρξας λέγω καὶ Δαρεῖος, καὶ
Πολυκράτης. Φιλόπα δὲ λιγυῖ
τὰ περὶ τοὺς βασιλέως, καὶ μι
κρὸν ἄπιστα. τί δ' ὁ Σωκρά-
της ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ
τις ἄλλος τῶν σοφῶν; Μέν. ὁ μὲν
Σωκράτης ἰατρὸς παρεγέγο-
νει, διελέγετο δ' ἅπασι· συ-
νῆσαν δ' αὐτῷ Παλαμήδης καὶ
Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις
ἄλλος λάλος νεκρός. ἔτι μέν
τοι ἐπεφύοντο αὐτῷ καὶ διε-
φθείροντο ἐκ τῆς φαρμακοποσίας
τὰ

si reges hosce nostros satrapasq; vidisses apud eos mendicantes, & aut falsamente ventientes aut primas ipsas literas vrgente inopia profitentes: & quemadmodum contumelijs à quouis afficianiur, atque in faciem cædantur, perinde atque vilissima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conspicatus, continere me certò non potui. ostensus est mihi in angulo quodam detritos calceos mercede resarciens. Quin alios prætereà multos erat videre mendicantes in triuijs, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycrates. PHIL. *Admiranda narras ista de regibus, penéq; incredibilia. Socrates autem quid facit, ac Diogenes, & si quis est sapientum alius?* MEN. *Socrates profectò etiam ibi obuersatur, omnesq; redarguit: t versantur autem cum illo Palamedes, Vlysses, & Nestor, & quisquis est alius inter defunctos garrulus. Inflantur autem illi etiamnum atque intumescunt exhausto veno-*

no cru-

τὰ σκίλη. ὁ δὲ βέλτιστος Διογένης, πρὸ μὲν Σαρδαναπάλου τοῦ Ασσυρίου, καὶ Μίδου τοῦ Φρυγὸς, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτελῶν. ἀκούων δ' οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην ἀναμιμνησκόντων. γελᾷ τι καὶ τέρπεται. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ὕπνος κατακαίμενον, ἄλλα μαλακῇ καὶ ἀηδόνι τῇ φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλυπτων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ δυσκόλως μόλις κάμνοντας, οὐ φέροντας τὸν Διογένην. Φι. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα λοιπόν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες διενοεῖσθαι κατὰ τῶν πλουσίων; Μεν. οὐκ ἐπίστασαι; ἐγὼ οἶδ' ὅτως περὶ τούτου ἐβουλεύσαντο θεοί μέν, ἀκούσαντος ἀπεπαυόμην ἐγὼ τοῦ λόγου διατρίβοντος· γάμου γάρ αὐτοῖς, πρόθυμοι οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν δεόντων συμφερόντων. ἰδὼν δὲ πολλοὺς συνθέοντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς πολλοῖς, ἠθέλησα

no crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicimus Assyrio, Midaque Phrygio, atque aliis item pluribus ex istorum sumptuosorum numero manet, quos quum eiulantes audit veteris fortunae magnitudinem recogitantes, & ridet & delectatur, ac supinus cubans vi plurimùm cantat, aspera nimis atque iniucunda voce illorum eiulatus obscurans, adeò vt id aegrè ferentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda sede deliberent. PHIL. De his iam satis quidem: caeterùm quódnam illud decretum est quod initiò dixeras aduersus diuites esse sancitum? MEN. Bene admones: nescio enim quo pacto quum de hac re dicere proposuissem, ab instituto sermone procul aberraui. Dum igitur tibi versabar, magistratus concionem aduocauerunt, his videlicet de rebus quae in commune conducerent. Conspiciens ergo multos concurrere, me quoque cum illis simul immiscens,

ἀνὴρ εἷς καὶ αὐτὸς ἓν τῶν ἐκκλησιαστῶν. Διορκήσῃ μὴν ὅμως καὶ ἄπορα, τιλαυτόμορ δὲ τὸ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ δὲ αὐτῶν λαμπρὸν πομπὰ καὶ δόναξ, βία καὶ ἀλαζονεία, καὶ ὕβρις καὶ ἀδικία, τέλος ἀναστὰς εἷς τῶν δημαγωγῶν, ἀνέγνω ψήφισμα τοιόνδε·

vnus de numero eorum qui in concione aderant, effecerat. Agitata sunt igitur & alia multa, postremò verò de diuitibus negocium: in quos posteaquam plurima fuissent obiecta violentia, superbia, fastus, iniuriæ: assurgens tandem ex populo primas quidem, huiusmodi decretum legit:

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πομπὰ καὶ πρόσωπα οἱ πλούσιοι ἄγουσι πρὸ τοῦ βίου, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τῶν πενήτων ὑβρίζοντες. δεδόκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθάνωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καὶ ἁπτὰ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω εἰς τὸν βίον, καταπεμφθῆναι εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν τῷ τοιούτῳ διαγάγωσι μυριάδας ἐτῶν πενήτων καὶ ἕκοσιν ὄνοι, ἐξ ὄνων γιγνόμενοι, καὶ ἀχθοφορούντες, καὶ ὑπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι, ξυντιθέσθω δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. ἕως

DECRETVM.

Quoniam, inquit, multa diuites perpetrant in vita rapientes, ac vim inferentes, inopesq; omni modo despectui habentes: Curiæ populoq; visum est, vt quum functi vita fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum alijs sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, × in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; à pauperibus agitati: deinde vt liceat illis è vita excedere. Hanc sententiam

τῷδὲ γνώμῃ Κρανίῳ Σκη-
πτίωνος Νικυσιεὺς, φυλῆς
Αἰγαντιάδος. Τοῦτο ἀ-
ναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσ-
ματος, ἐπεψήφιζον μὲν ἅ
ἄρχοι, ἀντιχαροτόνησε δὲ
τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεμύ-
κατο ὁ Βριμὼ, καὶ ὑλάκτη-
σεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ
ἐντελῆ γίγνεται, καὶ κυρία
τὰ ἀνειγραμμένα. ταῦτα
μὲν δὴ τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.
ἐγὼ δὲ, οὗπερ ἀφίγμην ἕ-
νεκα, τῷ Τειρεσίᾳ προσιὼν
ἐδεόμην, ἐκέλευον αὐτὸν, τὰ
πρόντα διηγήσασθαί μοι, ἃ
πάρεστι τὸν ἄριστον βίον. ὁ
δὲ γεραιὸς (ἦν δὲ τυφλόν
τι γηρύσιον, καὶ ὠχρὸν καὶ
ἀκαλόφωνον) Ὦ τέκνον, φη-
σί, τὴν μὲν αἰτίαν οἶδα ἐγὼ
τῆς ἀπορίας, ὅτι παρὰ τῶν
σοφῶν ἐφοίτας, οὐ τὰ αὐτὰ γι-
γνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ ὁ
φίλιος λόγος πρός σε ἀφίκ-
ται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ῥαδαμάν-
θυος· μηδαμῶς, ἔφην, ὦ πα-
τέρων, ἀλλ' ἀπέ, καὶ μὴ
φθονήσῃς μοι τοῦ τυφλό-

sententiam dixit Caluarius patre Aridello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, scisuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus. sic enim rata quae inferi statuunt, authenticáque fiunt. Quae igitur in concione agebantur, erant huiusmodi. Tum ego stans tim, cuius gratia veneram, Tiresiam adeo: atque illi reuti erat ordine narrata, supplicaui vt mihi diceret, quódnam optimum vitae genus putaret. Hic verò subridens (est autè seniculus quispiam caecus, pallidus, voce gracili) O fili, inquit, causam tuae perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem inuicem ijsdem de rebus sentientibus, verùm haud fas est id tibi proloqui; si quidem quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed dic amabo, neque me contemnas, qui in vita

τδνμ πρὶ ὀντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δὲ μὲ ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τ' ἄκων ἀφοσιώσας, ἀκέραια πρὸς τὸ οὖς, φησίν, ὁ τ ἰδιωτ ἄριστος βίος, καὶ σωφρονέστατ, ὡς τ' ἀφροσύνης μετεωρολογίας, καὶ τῆς καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπῆς, καὶ καταπαύσας τῶν ζητημάτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ ζητούντα λῆρον ἡγησάμενος, τ' ζ μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσῃ, ὅπως τὸ πρόσωπον ὑμᾶς, καὶ φαιδράμενος γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ πρὸ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὡς ἀπὸν, πάλιν ὧρζο κατ' Ασφοδελὸν λειμῶνα. ἐγὼ δ' (καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ ἐλέγετο) ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Μιθροβάρζανες, φημὶ, τί διατρίβομεν, καὶ οὐκ ἄπιμεν ἄνθις ἐς τ βίον; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα, θάρρει, φησὶν, ὦ Μένιππε. ταχέως γάρ σοι καὶ ἀπράγμονα ἀποδείξω ἀπαγαγὼν μετρίως τι χωρίον τ ἄκρως ἐσκοτισμένον, ἀλλ' ἀπαγαγὼν μετρίως τι χωρίον τ ἄκρως ἐσκοτισμένον, ἀλλὰ λαμπρόν τι καὶ λιπαρὸν, ὥσπερ

tate etiam ipso cæcior obtero. Abducens ergo me, procul ab alijs auferens, ad aures mihi inclinans: Optima est, inquit, idiotarum priuatorumq; vita, ac prudentissima quamobrem ab hac vanissima sublimium cõsideratione desistens, mitte principia semper ac fines inquirere, & vafros hosce syllogismos despuens, atq; id genus omnia nugas æstimans, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus bene compositis, minimè curiosus, nulla re solicitus, quamplurimùm potes hilaris vitam ridensq; traducas. Hæc quum dixisset, rursus in Asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) Agè, inquam, ô Mithrobarzane, quid cũctamur, ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille: Confide, inquit, ô Menippe, breuem quippe

facilémque tibi monstrabo semitam. Et me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens subobscurum, tenuéque, ac velut

per

διὰ Λαλθείας ἱερίου φῶς, ἐκεῖνο, ἔφη, ὃ τὸ ἱερὸν τ Τροφωνίε, ἐκεῖθεν καταβεβηκότι οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. ταύτῃ ὄψει ἄνιοι, μὴ ἄνθρωπος ἴσον ἐπὶ τ Ελλάδ. ἀσφαλὲς δὲ οἷς ἀρυμμένοις ἐγὼ, μὴ τ μαγον ἀσπασάμενον, χαλεπῶς μάλα διὰ τοῦ σωμάτος ἀνδρυλῶς, ὃν οἶδ' ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

per rimam influens lumen: illud, inquit, z Trophonij templum eſt, atque illac ad inferos è Bœotia deſcenditur. hac aſcendes, atque illicò eris in Græcia. Ego igitur hoc ſermone gauiſus, ſalutato mago, difficilè admodum per anguſtas antri fauces ſubrepens, neſcio quo pacto in Lebadiam peruenj.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus non ſolùm hîc, ſed in Vitarum auctione, & pluribus alijs in locis perpetuam diſcrepantiam philoſophorum atque diuerſas doctrinas notat. Itidem Seneca in Ludo demortui Claudij Cæſaris, & in eundem Beatus Rhenanus Seleſtadienſis. vbi quàm nihil inter veteres philoſophos vſpiam conueniat, videbis. Poſtò hîc falsè taxat vel magorum præſtigias, vel inania poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philoſophorum interſe digládiationes. Occaſio dialogi ab interſſu & habitu Menippi,

a O MISERI.] *Occaſio argumenti. b* Ac primùm ſané.] *Narratio continens cauſam deſcenſus ad inferos. c* Audirem Homerum atque Heſiodum.] *Cum poëtæ Epici plerunq; narrent fabulas libidines quibus magnos deos irretitos fingunt, etiam ipſum deorum imperatorem Iouem, multis; impiè de Dijs immortalibus commiſcentur, ideo à Platone è ſua republ. Homerum exterminatum puto, quòd moribus noceret.*

d Quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem.] *Id eſt, emitans grauius malum, in alterum diuerſum incideram. Senarius extat prouerbialis : κάπνον γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ*

ῶν ἀνιπτον, *fumum fugiens, in ignem incidi. Vtitur & Plato lib. de Rep. 8. cum ait, populum, dum recusat ingenuis seruire, quasi vitato fumo seruitutis, in eius flammam incurrere, & seruis etiam seruire. Item Plutarch.* ἀεὶ δυσωπίας: *Ineptæ autem verecundiæ illud accidit, vt fumum fugiens infamiæ, in ignem conijcian' sese. i. in aliud maius. Vide Erasmum in Adagior. prima Chil.* e Alius etenim.] *Philosophorum incertæ & diuersæ doctrinæ.* f Peruigilanti mihi.] *Sequitur nunc quomodo ad inferos descenderit.* g Ex Zoroastri discipulis.] *In fragmentis Berosi Chaldæi legitur, Zoroastrem Persam fuisse Cham, Noë filium, à patre maledictum, ac primũ inuenisse artes magicas, & mundi principia, syderumq; motus diligentissimè speculasse. Vnde & Zoroastres dictus est, quod velut ζῶον ἄστρον, quasi viuens astrum ab omnibus coleretur, propter doctrinam ac sapientiam. Meminerunt huius Plato, Plutarchus, Laërtius, Psellus, Iustinus, Plinius, Apuleius, & multi alij.* h Tiresiam.] *De Tiresia nobis dictum est in dialogo Menippi & Tiresiæ. Hom. Odyss. x qui eum apud inferos solum sapere, aut cæteros vmbrarum vagari modo. Cic. de Diu. 1. i* Faceq; lustrauit.] *Qui enim id faciebant, certum carmen insusurrabant, & væda, scilla, ouis, sulphure, alijsq; circumpurgabant quod Lucianus* ἀπαγνίζειν *dicit. Idem etiam* ἀπαγναίειν *Græci dicunt, & ἀπαγίστης est* ἀπαγνίστης, *qui circumlustrabat, & circumpurgabat, quod quia res certæ certaq; februâ circumferebantur, circumferre Latini vocauerunt. Itaq; apud Maronem, circumferre vnda, est lustrari, lustratione curari & vnda purgare.* Idem ter socios pura circuntulit vnda.

k Hecaten.] *Hecate triformis & tergemina à pœtis vocatur, eandemque esse putant cum Proserpina. Verùm hic à Proserpina Hecaten separat Lucianus.* l Asphodelo consitum.] *Ex multis Luciani locis colligere licet, Asphodelum herbam esse plebeiam ac vilem, atq; hac victitare manes; apud quos nullus luxus, nulla sit ambitio. Quin etiam apud Theocr. idyllio 7. Asphodelus inter rusticanas herbas commemoratur. Proinde poëta, regum ac locupletum immoderatos luxus taxat, illorum fastibus popularium mediocritatem anteponens. Hesiodus lib. 1. operis, cui titulus ἔργα & ἡμέραι ad fratrem Persam:*

ἐσθ'

ἐσθ' ὅσον σὺ μαλάχης τε καὶ ἀσφοδέλου μέγ' ὄνειαρ.

Magna sit vtilitas maluæ asphodeliq; virentis. *Vide ea quæ annotauimus in libello de Luctu.* m Accusant autem.] *Iudicia & accusatores & pœnæ defunctorum.* n Peritura eorum superbia.] *Detestatur nimiam hominum superbiam, qualem ferunt fuisse Tarquinij, cui Superbi cognomen inditum à moribus quidam docent. Dionysius libr. 4. scribit Tarquinium à Romanis superbum cognominatum esse, quòd insolentia quadam tyrannica & moribus superbissimis præditus fuerit.* o Dionysium.] *Vide Ouid. lib. 4. de Ponto, & 3. Tristium, elegia 9. Erasmum quoq; in prouerbio: Dionysius Corinthi.* p Thersitem à Nireo.] *Deformissimus vir ad Troiam venit Iliad. 2.* q Ab altis illis.] *Altiores planis:* id est, *nudis pedibus proscenium introëuntes; quibusdam excalceatis & planipedes dicuntur.* r Dic mihi.] *Obiectio.* s Nugaris tu quidem.] *Vanam esse gloriam, quam in hac vita plerique appetunt.* t Versantur cum illo Palamedes.] *Idem Lucianus in Menippo, Aeaco, Pythagora & Socrate, Menip. Cæterum Socrates vbi Aeac. cum Nestore ac Palamede ille plerunq; nugatur.* u Quoniam.] *Decretum contra diuites apud inferos à Caluario latum, vt diuitum animæ quæ rursus in vitam remittendæ essent, in asinos demigrarent, donec in tali rerum statu, ad multa annorum millia asini ex eiusmodi asinis renati, onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitarentur. Sunt autem verba Menippi, qui descenderat ad inferos, consulturus vatem Tiresiam, quam viam vt optimam eligere deberet, philosophis omnibus dissentientibus, nec eadem studia, easdemve opiniones sequi iubentibus. Is reuersus exponit Philonidæ supplicia apud inferos diuitum & improborum, eorumque miseros exitus, de ijsdemq; decretum illud vnanimi consensu curiæ infernalis latum esse affirmat.* x In asinos demigrent.] μετεμψυχώσεως. *i. de migratione animarum in varia corpora tum etiam brutorum, vide elegantissimum dialogum Luciani, qui Gallus dicitur.* y Optima.] *Summa & scopus totius argumenti* z Trophonij.] *Per Trophonij antrum Menippus hic se iocatur ab inferis rediisse.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Quum breuis hæc fumo leuior sit vita caduco:
Et tamen excedat quod facit omne modum,
Quam teneat callem, medium seruare Menippus
Vtpote sit, cæcas curat adire domos.
Ergo refert primum diris quæ vidit in vmbris:
Decretum infernum, peruariosque locos.
Consilium tandem vatis, quæ vita sequenda:
Cuius responsi, quisquis es, esto memor.

SALVE atrium.] *Occasio Dialogi ab incessu & habitu Menippi.* At quid sibi vult.] *ἀπαγόρευσις.* Salue Menippe.] *ἀσπασμός.* Vnde nobis.] *ἐρώτησις.* Adsum reuersus.] *ἀπόκρισις ἀφηγηλικὴ καὶ τὰ μετρὰ ταῦτα.* O' Hercules.] *ἐκφώνησις θαυμαστικὴ.* Non, sed me.] *Responsio de genere suæ discessus.* Quæ nam causa.] *Αἰτιολογία τῆς αἰτίας.* Iuuenta me.] *Reductio causæ efficientis.* Siste, ô beate.] *ἀξίωσις καὶ κατάσασις ἀπὸ τῶν ἱματίων.* Quæ nam hæc vestis.] *ἐρώτησις ἄλλου.* Res dilecte grauis.] *ἀπόκρισις ἀδ posterius membrum καὶ τὰ ἑξῆς.* Vt consulere n.] *A causa finali.* Atqui deliras.] *ἐπιτίμησις.* Quid ais, nouine.] *Interrogatio.* Per Iouem.] *Assenueratio quantitate.* Verùm prodere.] *Occupatio.* Nequaquam.] *Pollicetur taciturnitatem.* Verùm tui gratia.] *κατάχρησις.* Decretum est.] *Narrationis principium.* Ne prius, ô beate.] *Interpellatio ordinis instituendi gratia facta.* Quæ videlicet. *Διαίρεσις τοῦ διαλόγου.* Verisimile enim.] *Ratio.* Parendum etiam in his.] *Assensus ad istam petitionem.* Nam quid facias.] *κατάστασις τῶν πρώτων.* Ac primùm.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* Ego igitur.] *Narrat quid ex poëtarum lectione hauserit.* Seditiones ac bella.] *τὰ παραθεσίμα καὶ μεσαίτατα.* Postquā verò.] *Alterum tempus.* Hic leges.] *Quid leges de Diis statuant.* Hic hæsitabundus.] *τὸ ἀπορον, ἢ μεγάλη.* Neque enim Deos.] *ἐπίκρισις ἰδικὴ καὶ προσαπόδοσις.* Nisi de his.] *τὸ ἄπορον.* Neque rursus.] *ὁ λογισμὸς, καὶ τὸ διάπορον παραθέσεως.* Hæc igitur mecum.] *Consilit se ad philosophos.*

Alius

Alius etenim.] μιγισμὸς vanarum sectarum. Corpus siti.] ἡ ἀπάθεια. Alius iubet.] τὰ ἀδιάφορα καὶ προηγμένα. De mundo verò.] Academici eorum, qui, ἄτομοι καὶ ἰδέαι. Vt nec ei qui.] In vtramque partem probabiles disputationes. Prorsum igitur.] τὸ ἐπαναί. Præterea.] Hactenus de doctrina, nunc de vita Eos enim.] Distributio, contemptores diuitiarum. Iiverò.] οἱ σοφισταί. Ergo hac.] Conclusio. Aliquantulum tamen.] τὸ παραμύθιον. Peregrinanti mihi.] παρασκευὴ ad modum descensus. Venit in mentem.] ὁ λογισμός Vt conuenirem.] Α causa. Eos carminib.] Magnorum potentia & superstitio. Optimè ergo.] Concludit consilium. Si cum horum quopiam.] τὸ πολιτικὸν αἴλιον τῆς καθόδου. Ac stanti quidem.] Narratio perfectionis & aduentus. Quo cum venio.] τὰ πραχθέν. Coma quidem eanum.] προσωποποιΐα à narratione habitus, animi & corporis. Nomen aũt.] Α nomine Orans igitur.] τὸ βραχθέν. Suscipiens verò.] τὰ τῶ μιθροδαίζοντος πραχθέντα. Primum quidem.] τὸ ἀπὸ, à tempore. Ad Euphratē] Α loco. Volubile quiddã.] τὸ λειχθέν, ἢ ἐπωδή. Post illam igitur] τὸ παραλαφθέν. Cibus quidem.] ἡ σιτία αὐτῶν. Potus.] τὸ ὕδωρ At quoſquam.] τὰ δὲ ἀπὸ τὰ πραχθέντα ὑπὸ τὸ μιθροδαίζοντος. Deinde totum.] τὸ αὖθις τελικόν. Nos præparauimꝰ.] τὸ τὸ ἀμφιτέρου. Iussit pẽteretá] ἡ παραπλάνησις. Quid ita. ô Menippe.] Inuestigatio causarũ. Atqui perspicuũ.] Prodit causas istius habitus, & mutati nominis. Nam hi qui ante.] Narratio de nauigatione. Iam igitur dies.] ὁ χρόνος καὶ ὁ πόρος. Parata siquidẽ.] τὰ ὀργανα, καὶ σπουδαῖα αἴτια. Iam egredimur.] Profectio. Puteũ offendimꝰ.] τὰ πραχθέντα. Summisso murmure.] τὰ λεχθέντα, ἢ ἐπωδή. Dæmones conuocat.] Poetica τῶν πάνυ Orci, carminibus magicis excitati.] Ac porrò] Secundus accessus ad inferos. Vmbrarũ.] Distributio. At quum.] Consilij habitus, euentus. Iam enim.] Occasio. Sed quoniam.] Tertius transitus per inferos. Tum pauló.] Descriptio inferorum & eorum iudicij. Nos igitur.] Attentio. Per Iouem.] ἀξίωσις. Hę nos igitur.] Accusatores qui. In hos præcipuè.] Quos pœnæ potissimùm maneant. Atnunc splendida illa.] καθαγιασμὸς diuinum defunctorum. Etsi quem eo-

rum.] *Menippi σαρκασμός.* At ipse vix.] *τὸ πρᾶγμα.* At Minos.] *Iudex infernalis iudicat in gratiam.* Cyrenæus.] *Cyrenæus Aristippus eum absolusit à pœna, ob beneficia in doctos collata.* Tum nos.] *Transitio ad locum supplicij, ὡς ἐς τὸ κόλασητήριον.* Nam simul.] *ἡ ἐκδοχὴ τοῦ Κερβέρου.* Cerberus lacerat.] *σωματοποιεῖται.* Et quosdam.] *ἄλλο τοῦ μυσαρμοῦ μέρος.* Id seruiter.] *ἡ ἀποπτεία.* Sed illa quoque.] *ἄλλο μέρος.* Hos tandem prætereuntes.] *Transitio ad campum.* In campum venimus.] *Campus Acherusius sine Elysius.* Alios quidem.] *Distributio.* Verum dignoscere.] *Occupatio.* Cùm igitur multi.] *Aequalitas inferorum.* Quónam signo.] *Deridet formosos, & alios despares fortuna.* Hæc igitur.] *ὁμοίωσις.* Alium siquidem.] *Distributio.* *Fortuna hominum varia & incerta.* Quin habitus.] *Amplificatio, in qua docet humanam vitam esse fabulam.* Sed ornatu.] *τὰ μὲν τῶν πομπῶν, καὶ ἡ ἀποκριτεία.* Aliquantisper quidem.] *Fortunæ bona non propriè nostra sunt, sed extra nos posita, fluxa & caduca.* Quin in scena.] *Illustratio à similitudine à scenicis fabulis, earumq; personis histrionibusq; ductæ.* At cum fabulæ.] *τὰ μὲν τοῦ δράματος.* Sic se mortalium.] *Conclusio.* Dic mihi.] *Obiectio.* Nugaris.] *ἀπόκρισις ab exemplo, vanam esse gloriam, quam plerique maximi viri in hac vita expetiere.* Hoc tantum.] *ἐπανόρθωσις γέλοια.* Nam cum.] *αἰτιολογία.* At vehementius.] *ἡ ἀποδιοπομπή.* Si reges.] *τὸ δεύτερον de regib. de satrapis.* Perinde.] *τὸ παραδειγματικόν.* Quin alios.] *τὰ ἄλλα τῆς ἐπανορθώσεως παραδείγματα.* Socrates autem.] *μετάβασις.* Etiam ibi.] *ἀφήγησις.* Cæterùm quódnam illud decretum.] *Tertia pars, περὶ τοῦ ψηφίσματος τῶν πλειόνων τοῦ ἀπὸ τῆς ἀποπλανήσεως ἐπανόδου.* Dum igitur ibi.] *ἀφήγησις.* Concionem.] *ἡ ἐκκλησία.* Conspicientes.] *οἱ ἐκκλησιασταί.* Agitata sunt.] *τὰ δογματικὰ προσλήψεις.* Quoniam.] *Decretum contra duumviros factiõs.* Curiæ.] *ἡ ἀναγνωσις τοῦ ψηφίσματος.* Corpori.] *Divisum pœnæ.* Quę igitur.] *Clausiuncula.* Tũ ego.] *Secunda Dialogi pars suscitatoria.* Est autẽ.] *Tiresiæ descriptio.* Haud quaquam.] *Tergiversatio.* O patercule.] *Instat orando.* Optima est.] *Summa & scopus totius argumenti.* Ideo ab.] *πρόοδος.*

Hoc

ne. Hoc solum.] *Epicureum consilium.* Hæc quum.] *Conclusio.* Egò igitur.] *Discessus ab inferis, & reditus in Græciam.* Hoc sermone gau ius.] *Concludit dialogum.*

ΕΡΜΟΥ, ΧΑΡΩΝΟΣ, ΣΙΛΗΝΟΥ Ὑ ΣΟΛΩΝΟΣ, ἢ ΠΙΣΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΟΙ.

CHARON, SILENUS Contemplantes.

Petro Mosellano interprete.

ARGVMENTVM.

EIusdem fermè argumenti est hic Dialogus cum superiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atq; audire supplicia & inferos exitus diuitum atq; potentum fingitur, ita hic Charon apud superos hominū dementiam contemplatur, stulta illorum consilia & actiones deridendo: quippe qui in his quæ incerta ac momentanea maximè sunt, puta robore corporis, potētia, diuitiis, fortuna, gloria, & id genus alijs, omnem spem atq; fiduciam collocent: mortis verò, quæ omnium certissima, & mox consecutura est, nullam rationem habeant. Id quod ipse Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat: & paulò suprà quoq., vbi homines stultitiæ suæ admonet, & ad meliorem mentē reuocat. Tractantur autem hæc primò per speciem, propositis exemplis Milonis, Cyri, Crœsi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere, descriptis hominum & priuatorum & regum affectibus, studijsq; postremò etiam confutata opinione quam multi de defunctorum honorib. habebant: & in summa non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates, & flumina, denique omnia morti subiecta esse ostenduntur: quam eo faciliorem cuique esse, quo mundanis istis rebus ac opib. minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam προμαθὴς est, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde prospectus in omnes terras pateat, extruit.

MERCVRIVS.

Ιγιαῖς, ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας ἐς τὸν πρὸ ἡμέρας, οὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπιθυμίᾳ, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν ὁποῖά ἐστι τὰ ἐν ᾧ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ· ἢ τίνων σπουδῶν ἔχονται, πάντων οἰμώξεσι λατιόντες παρ' ἡμᾶς· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλωσεν. ἀπαυθάμην δ' οὖν, παρὰ τοῦ Ἄδου καὶ αὐτὸς, ὅσπερ καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λαθὼν ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς. δοκεῖ μοι δοκῶ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι ξεναγήσας γάρ, εὖ οἶδ' ὅτι μὴ ξυμπεινοσῇς, ᾗ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν ἀδὰς ἄπαυστα. Ερ. οὐ σχο-

Vidᵃ rides, ô Charon? aut cur deserto nauigio in hanc lucem ascendisti, non admodum assuetus superûm rebus interesse? CHA. Cupido me cepit, ô Mercuri, videndi & quænam in vita gerantur negotia, & quibus studijs homines teneantur: tum etiam quibus bonis exuti plorent omnes, vbi ad nos descenderint. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo illius Thessali adolescentis commeatu à Dite impetrato, vt vnum saltem diem à naue abesse liceret, in lucem ascendi: ac mihi vîdeor in ipso planè tempore incidisse. ᵇ Nam peregrinus cùm sim, sat scio te non grauari, quin obambulando me ducas, singuláque demonstres, vt qui vniuersa iam habeas comperta. MERC. Non

οὐ σχολή μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπαίρχομαι γάρ τι δρᾶκουσόμβ& ὧν ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δ' ὀξύθυμός μ& τί ὄτι, καὶ πάσχα μὴ βραδύνωντά μι, ὅλον ὑπομίτριον ἰσθι ἔναι, παραδοὺς ὧν ζόφῳ. ἢ ὅπερ τὸν Ηφαιστον πάλιν ἐποίησι, ῥίπτ ψῃ λαβών τιτανὸς τοῦ ποδὸς ἀπὸ θυσιστηρίου βληθεῖς, ὡς ἐπισκάζων γίγνωτα παρίχωμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Καὶ πειρώμενος οὖν μι ἅπως πλανήσομαι ὑπὲρ γῆς, καὶ τῶν τα ἐτῶν& καὶ ξύμπλους, καὶ σωδιαστορ& ὤν. καὶ μῶν λαπὰς ἔχω, ὦ πᾶ Μαίας, ἱκάνωμ γοῦν σι μεμνῆσθαι, ὅτι μηδὲ ἀποτί σι ἢ ἀντλῆν ἐκέλευ&, ἢ πρόσκωπον ἔναι· ἀλλὰ σὺ μὲν ῥίγησας ἐπὶ τοῦ λατάγματ& ἐκταθεὶς, ὤμους οὕτω λαρτζοὺς ἔχων. ἢ ἄ τινα ἄκομ νικρὸν ὕροις, ἱκάνο παρ'

Non est ocium, ô portitor. Nam abeo iam nunc, ne gocium quoddam quod ad mortalium statum pertinet, ab Ioue summo datum expediturus. Ille autem ad iracundiam propensior est: vt planè verear ne cunctantem me vel totum vestræ sortis esse permittat, caligini videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è summo deiciat cælo: nimirum quò & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risus moueam. CHA. *Despicies ergo me temerè & indecorè in terra oberrantem. præsertim amicus, & nauigationis socius, tum & nostræ reip. ex parte legatus? Atqui conueniret, ô Maiæ proles, illorum te etiã num meminisse, quod te vel sentinam exhaurire, vel[c] remum agitare ne vnquam quidé iusserim: [d]quin tu interim, quanquam adeò robustius es humeris, in nauigij dorso porrectus sternis: aut si quam fortè ex vmbris loquacem offenderis, cum hac inter nauigandum perpetuò con-*

παρ' ὅλον τὸν πλοῦν σφαλίᾳ. ἐγὼ δ' πρεσβύτης ὢν, τὴν ναυκρατίαν ἕλκων, ἱρίθω μόνος. ἀλλὰ πρός τοῦ παρόντος, ὦ φίλτατον Ερμῆλιον, μὴ καταλίπῃς με. πρὶν γνῶναι δ' τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδίων ἐπανέλθοιμι, ὡς ἂν μὲ σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν γνωρίμων διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλουσα, διοπτεύουσιν ὅπου στῶ, ὅτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς ἀλλαλάζων, ὦ Κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνημένῳ τῶν χαρίτων. Ερ. Τοιγὰρ τὸ πρᾶγμα, πλημμελῶν αἴτιον καταστάντα μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς πρεσβύσεως, ὃν ἀκόνδυλον παντάπασιν ἐμοὶ ἰσόμορον, ὑπουργητέον δ' ὅμως. τί γὰρ ἂν μὴ πάθοι τις, ὁπότε φίλ' τις ἂν βιαίοις; πάντα μὲν δὴ σιδηρᾶ καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς, ἀμήχανόν τι πρᾶγμα, ὦ πορθμεῦ· πολλῶν γὰρ ἂν ἑτέρων ἡ δεσποτικὴ χρείας. ἔτα ἐμὲ μὴ ληρεῖσθαι δεῖ πάντα, καθάπερ ἀρτιφανῆ τὸν

fabularis: ego verò quantùuis senex, remigium agens duplex, solus remigo. At te per patrem obsecro, ô charissime Mercuriole, ne me deseras: sed vt nouo aliquo conspecto redeam, indicaque quæ nam in vita geruntur. Quòd si tu me neglexeris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Vt enim illi lubrico gressu per caligines tiubant, ita rursus ego ad lucem tibi hallucinabor. Quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro?

MER. *Hæc profectò res verberum mihi causa existet, adeò vt iam hinc commonstrationis huius mercedem non sine tuberibus nobis fore prospiciam: obsequendum tamen. Quid enim facias, vbi amicorum quispiã impellat? Principiò ergo te omnia singulatim & exactissimè conspicias, frustra laboras, ô portitor nã hoc multorũ annorũ fuerit negociũ: deinde & ipsi mihi verendum, ne interim tanquã transfugam Iupiter,*

ὑπὸ Ζοῦ Διὸς, σὲ δ' οὐ κἂν αὐτὸν δυνηθῆναι ἐνοχλῆσαι τὰ Ζοῦ θανατοῦ ἔργα, οὐδὲ τὸν Πλοῦτωνα ἀρχὴν ὑμιῶν, μὴ οὐκ ἀναγωγώτατα πολλοῦ χρόνου. καὶ ὁ τιμώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσεται, μηδὲν ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ λιφόλαια τελωνομενοῦμεν, ἔστ' ἂν σκυπέον. Χά. αὐτὸς, ὦ Ἑρμῆ, ἐπιτήδευε τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δ' ἐθέλω αἰδεσθεὶς ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. Τὸ μὲν ὅλον, ὦ Χάρων, ὑψηλὸν μὲν ὑμῖν ἐπαχθές, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἰδοῖς. σὺ δ', ἐὰν μὲν ἐς τὸν ἀνω ἀνελθεῖν δύνασθαι, ἐκ τοῦ, ἐκ ἂν ἐκαμον, ἐκ τοῦ εὐπαθῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθίδοις. ἐπὰ δὲ θέμις, ἀλλήλοις ἀεὶ ξυνόντε, ἐπιβατεύειν τῶν βασιλέων Ζοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν, ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χάρ. οἶσθα, ὦ Ἑρμῆ, ἄπειρ ἄμεινον ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπεδὰν

Iupiter me abdicet : tibi verò quò minus mortis munia peragere possis, fuerit impedimento : neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore vmbras adueheres nullas. Postremò & Aeacus, qui portorio colligendo præfectus est, stomachabitur, vt qui tanto tempore ne obolũ quidem luerifecerit. Verùm qua via ipsa rerum capita videre possis, iam consilium nobis erit captandũ. CHA. *Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit, videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hic agatur, nescio.* MER. *Breuiter, ô Charon, editiore alioquo loco opus erit, vt inde cuncta queas prospicere. Cæterùm si in cœlum subuolare tibi foret facultas, non laborarem⁹. Cùm autem te, cui semper cum mortuorum simulachris commercium fuit, Iouis regiam calcare minimè liceat : iam tempus fuerit, excelsum aliquem montem disquirere.* CHAR. *Nosti, ô Mercuri, quæ ad vos inter nauigandum dicere consueuerimus*

ἐπαλλὰξ πλέωμεν ; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμᾶς μὲν ὦ ἀγνοίας ἐλαύνειν πλὴν ὀθόνῃ ἔᾶσαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τῆ πομπῆς, ἢ σωκλάσαι ὧ πνεύματι. ἐγὼ δὲ πλὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν, αὐτὸς γὰρ ἐπίσταμαι τὰ βέλτιω. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ σὺ πράξεις, ὁπόθ' ἁλῶς ἴσθι νομίσας, κυβερνήτης ὢν ὧν. ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἐπιβάλλει νόμῳ, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος καὶ κελεύουσί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, ἀλλὰ τὸν γὰρ ἄσομαι τὸ πειθήνιον, ἐξευρήσω πλὴν ἱκανὴν σκοπιάν. ἆρ' ὅν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος ἐπιδοκεῖ; καὶ δὴ οὐ φαύλου τινὸς ἀνεμνήσθην, ἐς τὸν Ολυμπον ἀποβλέψαντι, συγκαμεῖν δέ τι καὶ ὑπεργῆσαι καὶ σὲ δεῖ

Χά.

siquidem vbi procellosus ventorum flatus obliquo velo incubuerint, vt in sublime tollantur fluctus : ibi vos, quæ est vestra imperitia, iubetis vel velum trahere, vel pedem paulisper accommodare, vel etiam ipsius venti cursum sectari. at ego quietem vos agere iubeo: ipsum enim me, quod optimum sit, non ignorare. Quin ergo & tu quidem hæc imitaris, & in præsentia quum sis gubernator, quæ tibi conuenire visa fuerint, facito : ego verò, vt est vectorum conditio, tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. MER. *Rectè admones, ô Charon. ipse enim quid facto opus sit, sciero : at speculam nobis idoneam inuenero. Num ergo Caucasus idoneus, aut hoc alior Parnassus, aut vtroque eminentior Olympus ille? Atqui in Olympum mihi intuenti, non contemnendi cuiusdam consilij in mentem venit : verùm ad hanc rem tuo & labore & obsequio pariter erit opus.*

CHA.

Χά. πρόσπαιε, ὑπεργήσω γὰρ ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. Ὁμηρ& ὁ ποιητὴς φησι, τὸς Ἀλωέως υἱέας, δύο ὄντας αὐτὸς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐπιχειρῆσαί ποτε τῷ Διὶ Ὄσσαν ἐπὶ βάθρων ἀναστήσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ, εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἐπαναβῆναι τοῦτῳ ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐπεῖνω μὲν οὖν τὸ μηχανήσω (ἀτασθάλω γὰρ ἦσαν) δίκας ἐτισάτην. νὼ δ', ἐπὶ ἐμοὶ τῷ θεῶν ταῦτα βουλεύσωμεν) τί ἐχεῖ οἰκοδομοῦμεν ἢ αὖθις κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάνω τὸ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀφεῖναι βύσσαρον τῷ σκοπῷ; Χά. μὴ μανθάνωμεν, ὦ Ἑρμῆ, ἀν' ὄντες ἀναβῶμεν ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τῷ Ὄσσαν; Ἑρ. ἀλλὰ τίνι ἂν ἄρ', ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγχωνιάσειν ἐν τοῖς βρεφυλλίοις ἐκείνοις, καὶ ταῦτα θεὸς ὑπάρχοντας; Χάρ. οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπιθανόν τινα τῷ

CHA. *Tuũ ergo fuerit imperare, ô Mercuri: equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.* MER. *Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cùm & ipsi duo essent, ad hæc pueri, statuisse olim vnà cum radicibus Ossam euulsum Olympo superimponere, deinde & huic Pelion: quòd arbitrarentur hoc pacto sufficientem se gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli cùm impij essent, audaciæ suæ pœnas dederunt. Nos autem, qui hæc in deorum iniuriam minimè molimur, cur non & ipsi eandem viam ædificamus, montem monti agglomerando, quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum?* CHA. *Et duobus nobis, ô Mercuri, vires suffecerint ad loco mouendum vel Pelion, vel etiã Ossam?* MER. *Quid ni, ô Charon? an tu nos abiectiores magisq; imbecillos infantulis illis iudicas? maximè quum simus dij.* CHA. *Nequaquã, sed res ipsa incredibilem quandam*

τὴν μεγαλοργίαν ἴχνη. Ερ. ἀληθῆ. Ιδιότης γὰρ ἦν, ὦ Χάρων, καὶ ἄκρα ποιητικός. ὁ δὲ γενάδας Ομηρ, ἀλλὰ δυοῖν μοχλοῖν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, ἅτε ῥᾳδίως συντιθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα πρᾶγμα ἦν λοιπὰ, ἢ Ατλαντα μὲν δὴ ἄλλοτι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, ὃν ἄρα, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκήκοας δὲ ἴσως καὶ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ηρακλέους, ὡς ὑπεδέξατό ποτε αὐτοῦ ἐκεῖνον Ατλαντα, καὶ ἀναπαύσας πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ἐπιθεὶς ἐαυτῷ τὸ φορτίον. Χά. ἀκήκοα καὶ ταῦτα· ἀλλ' ἐθέλοις ἄν, σὺ ἄρ', ὦ Ερμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ ἄλλοτε. Ερ. ἀληθῆ λέγεις, ὦ Χάρων· τίνες γὰρ ἴσασι σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄρ'; ὥστε ἀναμοχλεύωμεν τὸν Οσσαν τοῖς ὄρεσιν, ὅπως ἡμῖν ὑφηγήσεται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ομηρ, αὐτὰρ ἐπ' Οσσῃ Πήλιον ἐνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα, καὶ ποιη-

magnificio operis oſtentatione continere videtur. MER. *Non iniuria: ruſticus enim es, & in elegantia poëtica minimè verſatus. At egregius Homerus, duobus ſtatim verſibus acceſſum nobis parauit in cœlum, adeò facilè congeſtis montibus. Porrò demiror hæc tibi prodigioſa videri, quum tamen Atlanta non ignores, qui vel ſolus cœlum ipſum fert, vniuerſos nos ſuſtinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audiſti, quomodo ipſe illi Atlanti in officium ſucceſſerit, ipſeque ſe oneri, tantiſper dum ille interquieſceret, ſuppoſuerit?* CHA. *Audio ſanè huiuſmodi: an autem veræ ſint, tu & poëtæ videritis.* MER. *Veriſſima, ô Charon: alioquin qua gratia viri illi ſapientes mentirentur? Itaque quod felix faustumq; ſit, primùm Oſſam eruamus: quemadmodum carmen præſcribit, & ipſe architectus Homerus: at ſuper Oſſam, Pelion arboribus conſum. Vides quàm citra negotium pariter, & quàm*

poëticè

ποιησῶμεν ἐξεργασάμενοι; φέρε δή, ἀναβὰς ἴδω ἐγὼ ταῦτα ἐκανά, ἢ ποικοδομᾶν τι ἀνάσσει. παπαῖ, μάτην ἔτι ἐς μὴν ἐν τῷ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑῴων μόγις Ἰωνία καὶ Λυδία φαίνεται· ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, ὁ πλησίον Ἰταλίας καὶ Σικελίας· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτώων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴστρου μόνα, μᾶλλον δὲ καὶ Κρήτη ὁ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, καὶ ὁ Οἴτη, ὡς ἴοις πρῷ, ἔστα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά. ἔστω ποιῶμεν. ὅρα μόνον, μὴ ἐπιπόνερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀφανίσαντες πέρα τοῦ δέοντος, ἔπειτα συναταράξωμεν αὖθις, μικρᾶς τὰ Ὁμήρου οἰκοδομητικῆς παραβάλλοντες ξυντριβούσης τῶν ὑρανίων Ερ. βάρρει, ἀσφαλῶς γὰρ ἔξει ἅπαντα. μετατίθει τὸν Οἴτην, ἐπινευσάτω καὶ ὁ Παρνασσός. ἐλά, ἐπάνειμι αὖθις. οὐ ἔχει. πάντα ἐρᾷ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χάρ. δέξον, ὦ Ερμῆ, πόδα.

poëticè effecerimus? Age hac mole conscensa dispiciamus aut hæc faciant satis, aut plura superstruere oporteat. Papæ, quid hoc? Hæremus adhuc in ipsa cœli radice. Etenim ab oriente Sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: ab occidente verò nō ampliùs Italia ac Sicilia. Porrò à septentrione, ea solū quæ Istro adiacent, apparent. Illinc autem Creta, neque hæc admodum aperte. Quare sicuti videtur, & Oetam transponere oportet. postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHA. Sic faciamus. At hoc solùm vide, ne plus æquo attenuando opus, ipsum tenuius fragiliusq; reddamus, ita vt tandem vnà cū ipsa mole deturbati. Homericā illā ædificādi rationem nimis amarè experiamur, nimirum caluariæ ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon. res omnis in vado erit. tu Oetā trāspone, aduolutetur & Parnassius. En iterū conscendā. Bene habet, cūcta iam conspicio: & tu nunc ascende. CHA. Manum mihi porrige, ô Mercuri,

neque

τὴν χέρα, ὑγρὸν ἐπὶ μικρὰν μὲ τοιοῦτον τὸν μηχανὴν ἀναβιβάσας. ΕΡ. ἄγε νῦν ἴδωμεν ὁπόσα, ὦ Χάρων, ἅπαντα, ὅπως ἂν ἡ ἄμφω, τὸ ἀσφαλὲς καὶ φιλοθάμονα ἔσῃ, ἀπ' ἴχνους τῆς ἀληθείας, καὶ φάδιος μὲν ἀναβὰς τὸ ὀλισθηρὸν κατάβῃ. εὖγε ἀνακέκλυθας καὶ σύ, καὶ ἐπάνω μικρὸς γυμβὸς ὁ Παρνασσός ὅσον μίαν ἐπάνω ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθιζάνωμεν. σὺ δέ μοι δὸς ἐν κύκλῳ περιβλέψαι, ἐπισκόπει ἅπαντα. ΧΑ. ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμὸς ἡ Κωκυτὸς καὶ Πυριφλεγέθων τε καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικροὺς, καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. ΕΡ. πόλεις ἐκεῖνάς ἐστιν, οὓς φωλεοὺς ἄν νομίζεις. ΧΑ. οἶδα, ὦ Ἑρμῆ, ὡς ὑμῖν πέπρακται, ἀπὸ μάτην τὴν Παρνασσὸν αὐτὴ Κασταλία, καὶ

neque enim paruam ac humilem molem me facis ascendere. NER. *Si singula contueri gestis, ô Charon, discrimini te committas oportet.* [h] *Non enim ita comparatum est, vt simul & extra periculum sis constitutus: & tamen, quæ cupis, liceat spectare. Posthæc hac mea dextra niteris, ac pedetentim scandendo, ne in lubrico pedem figas caue. Nunc omni ex parte res bene se habet, quum & tu superaris. Iam verò quoniam bicipiti vertice prominet hic Parnassus, vterque altero occupato considamus. Tu autem nunc oculis in orbem mihi ductis, intuere vniuersa.* CHA. [i] *Terram video amplam, ac paludem quandam ingentem, quæ vndique terram circumfluit. Tum montes ac fluuios & Cocyto & Phlegethonte ampliores. Adhæc, homines admodum exiles, pariter & horum nidulos quosdam.* NER. *Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris.* CHA. *Videsne quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? quin frustra sede mouimus Parnassum vnà cum Castalio, tum*

&

καὶ τλὼ Οιτλω ἡ τὰ ἄλλα ὄρη μετακινήσαμεν. Ερμ. ὅτι τί; Χά. ἐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀφ' τῦ ὑψηλῦ ὁρῶ. βελόμλω δ' ἐπόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀπὸ τὰς ἀνθρώπους αὐτὰς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν, ὥσπερ ἔτι μι τὸ πρῶδον ἐν τινὶ ἄλλῳ γελῶντα, καὶ ἥρω μικρόν, τι γελῶλω. ἀκούσας γάρ τινος, ἥσθλω ἐς ὑπερβολλώ. Ερ. τί δ' τῦτ' ἦν; Χά. ἐπὶ δεῖπνον, οἶμαι, καλεῖς ἀπό τινος τῶν φίλων, ἐς τλὼ ὑστεραίαν μάλιστα ἔχω, ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀφ' τῦ τέγους ἀφαιρεῖς τινες πεῖσαι, δοκοῦσί μοι πεῖσαντες τῦτον, ἀπικλαγεῖν αὐτόν. εἰσέκλασα δ', ὑπιτηλήσαντος τλὼ ὑποψίαν. ἔοικα δὲ καὶ ναῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι καὶ ἀκούοιμι. Ερμ. ἴσ' ἀφέμας, καὶ τῦτο ἐγὼ λάβομαί σι καὶ ὀξυδερκέσ[τερον]

& Oetam cætero[q] montes omnes. MERC. Quid ita? CHA. *Equidem è sublimi exactè despicio nihil*: desiderium autem erat non urbes solùm, neque montes ipsos tanquam in tabula depictos intueri, verùm & homines ipsos, tum quæ faciant, quæq[ue] loquantur, exaudire: haud scio an prius cùm tu obiisti mihi facies ridentem conspiceres, ac quidnam rideres percunctareris. Nam cùm ridiculū quiddam audirem, mirum in modum delectabar. MERC. Quódnam hoc erat. CHA. [k] *Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus esset, in posterum* (inquit) *diem veniam, maximè. atque interim dum hæc diceret, tegula quædam nescio quo deturbante à tecto in caput huic irruens, ipsum necauit. Risi ergo hominem, vt qui promissa minimè præstaret. Sed & nunc quò magis audiam, magisq[ue] videam, descendendum mihi censeo.* MERC. *Quietus es. nam & huic malo remedium inuenero, atque incantatione qua-*

λιπαίνοντ ἐμ βραχεῖ ἀφφα-
νῆ, παρ' Ομήρου τινὰ καὶ πρὸς
τοῦτο ἐφόλιν λαβών. Διάπει-
λαν' ἔπω τὰ ἔπη, μέμνησο
μηκέτι ἀμβλυάπλειν, ἀλλὰ σα-
φῶς πάντα ὁρᾶν. Χά. λέγε
μόνον. Ερ. Αχιλῆι δ' αὖθι
ἀπ' ὀφθαλμῶν ἶλον, ἣ πρίν ἐ-
πῆεν, Οφρ' εὖ γινώσκης ἢ μὴ
θεὸν, ἢ ὃ γ' ἄνδρα. Χά. τί δῆτα;
Ερ. ἦλυ ὁρᾶς. Χά. ὑπερφυῶς
γε τυφλὸς ὁ λυγκεύς ἐκεῖ-
νος, ὡς πρὸς ἐμέ, ὥστε σὺ τὸ
ἐπὶ τούτῳ πρόβλιδασκέ με, καὶ
ἀρκείνε ἐρωτῶν τι. ἀλλὰ βέ-
βαια δοκεῖς Ομηρον διὰ σὲ ἐ-
ρωμαΐσαι, ὡς μάθοις δ' ἂν σὺ
τὸν ἀμελῆ ὄντα μὲ τῶν Ο-
μήρου; Ερ. καὶ πόθεν δ' ἔχοις
τί τῶν ἐκείνου ἀλγύειν, ναύτης
ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χά. ὁ-
ρᾶς; ὀνειδισικὸν τοῦτο ἐς τὸν
τέχνιν. ἐγὼ δ' ὁπότε διεπόρθ-
μουν αὐτὸν ἀποθανόντα,
ὡσπερ ῥαψῳδοῦντ ἀκού-
σας, ἵνιον ἔτι μέμνημαι· καί

ne quadam ab Homero de-
cepta, videndi aciem acutis-
simam tibi vel breui redi-
dero. Ac posteaquam carmi-
na ipsa pronunciâro, memor
sis non amplius hallucinari,
verùm aperiè cuncta con-
tueri. CHA. Dic solum.
MER.

Dimoui nubem, visum
quae texerat antè,

Vt tandem agnoscas quis
sim hominésve, deíve.

CHA. Quid est? MER. An non iam vides? CHA. Maximè, lacus sanè Lyn-
ceus ille, si mecum com-
ponatur. Itaque dum cæpi
hoc primùm me velim do-
ceas, mihiquè percuncta an-
ti respondeas. Sed heus tu,
vin' & ipsum me in Home-
ricis versibus tecum agere,
quò videlicet intelligas,
neque ipsum me ab Homeri
elegantia abhorrere?

MER. Vnde tu quæso il-
lius aliquid scire posses, nauta cùm sis, & cum remis rem ha-
beat? CHA. Vides, opprobria sunt hæc in artem. At ego
cùm illum vita iam functum traijcerem, multa ex ordine ca-
uentè audiui, quorũ nonnulla adhuc in memoria hærent. Por-

rò tem-

Οἱ χαμαὶ ὑμᾶς ὁ μικρὸς τότε τις ἐπέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ἄλλό τι ἀσήμαντον ἄσμα τινὰ ᾄδειν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸ πέλαγος, ὥσπερ τῷ ῥώμῃ τινὰ, ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θύελλας ὀρόθυνε, καὶ ἅμα πομπὴ ἐπὶ τῶν ὑδάτων τὴν θάλασσαν ἐποίει· ἐμπῶν, χειμῶνα ἄφνω ἐπάγων καὶ ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν πάντας ἡμᾶς τὸν ναῦν, ὅτι πρὸ τῆς ναυτιάσεως ἐπέπαυτο, ἀπέμισγε τὸ ῥᾳδιουργεῖν τὰς πομπὰς αὐτῆς Σκύλλη καὶ Χαρύβδει καὶ Κύκλωπι. Ερ. ὀλιγοπόνηρον ἄρα ἦν, εἰ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γε ἐφυλάξαμεν. Χά. ἀπὶ γάρ μοι. Τίς γὰρ ὅδ' ὁ μέγας τις, ἔξοχος ἀνὴρ, ἀΰς τε μέγας τις, ἐξοχος ἀνθρώπων εἰσοράᾳ, καὶ εὐρείας ὤμους. Ερ. Μίλων οὗτος, ὁ ἐκ Κρότωνος ὁ ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου.

τὸ tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim posteaquam cantilenam quandam nauigantibus non admodum prosperam neque salutarem fuisset auspicatus, [n] carminum vi impulsus Neptunus, & nubes conuocauit, atque tridente velut vnco quodam hamo iniecto, cùm fluctuum procellas excitauit, tum aliis multis turbis vniuersum miscebat mare, adeò vt parùm abfuerit quin tempestas quæ vnà cum densa caligine imminebat, nauem nobis subuertisset. Tum ergo & ille nauseabundus, bonam carminum partè Scyllæ & Charybdi euomuit: sed & Cyclopi. MER. Non ergo difficile fuit, ex tanto vomitu paucula alia quæ reseruare. CHA. At dic mihi,

Crassus & ille quis est, vir magnus, conspicuusq;, Vertice sublimi, atq; humeris latissimus, amplis?

MER. [o] Milo Crotoniata hic est athleta. Applaudunt autẽ ei Græci, quòd taurũ sublatum solus per mediũ ferat stadium.

CHA.

Χά. καὶ πόσου δικαιότερον ἄρ' ἐμέ. ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυμβαλὼν, ἐνθένδε εἰς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγωνιστοῦ τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τῷ θανάτῳ, μόλις ἡμῖν ὅπως αὐτὸν ἐπόσπιλίσα; ἆρα οἰμώξεται ἡμῖν ἀηδαδὴ, μνημονεύσων τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τῆς κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ ταύρου φορᾷ. τί οἰεῖ οἰκτεῖραι αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Βρ. πόθεν ἐν θανάτου νῦν μνήμονα γένοιτο ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Μά. ἓν τοῦτο, ὃν ἂν μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπόταν ἄρ' ἐλπίσῃ, μὴ δὲ ἐλπίδα, ὡς ἔπος τοῦρος ἔτι ἄραθαι δυνάμενον. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλος, ὁ σιμὸς ἀνήρ; οὐ ἔλλο,

CHAR. *At quantò iustiori causa, ô Mercuri, ipsum me laudibus veherent, qui paulò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in nauiculam imponam? nempe vbi à morte inuictissimo aduersario lucta superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget qua cruris implicandi ratione sit deiectus: tum profectò nobis plorabit, recordatus & harum coronarum, & huius applausus. Nunc autem quia propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, ac mirificè sibi placet. Quid ergo de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi immisnere speret?* MER. *Quid? ille mortis recordaretur in tanto flore?* CHAR. *Missum hunc face, ô Mercuri, risum nobis haud ita multò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum nauigans, ne culicem quidem amplius, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velis, quis alius ille vir grauis, ac seueritate quadam verendus, nec tamen Grae-*

cus,

λῶ, ὃς ἔοικεν ἀφ' οὗ ἂν ὁ σοφὸς Ἕρμ. Κῦρ ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς πρῶτος ἀρχὴν ἔσχε τοῦ Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ποιήσων ἔθνος, καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος οὕτω ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα πορθήσας, νῦν ἐπὶ τοσούτοις ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθέλῃ τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χά. ὁ Κροῖσος δὲ πῶ ποτε βλέπει πρὸς ἐκεῖνος ἀπόβλεψον εἰς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τριπλοῦν τάχ', Σάρδεις ἐκείνην. νὴ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς, ἤδη ἐπὶ λίνεος χρυσοῦς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χάρ. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖσ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, ἔδη γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσον ἄσημον χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, ἐπίμοι, τίνα κτῆμα τῶν πάντων ἀνθρώπων οὐθαμοῦ ἔστιν ἔναι; Χάρ. Τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρᾷ; Ἑρμ.

cus, quantum ex peregrino habitu cõijci potest? MER. Cyrus, ô Charon, Cambysis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Persas transtulit, atque idem Assyrios nuper deuicit, & Babylonem expugnauit. ad hoc exercitum in Lydiam traducere iam parat, hoc iam in animo destinans, vt Crœso superato imperium habeat in omneis. CHA. At quo Crœsus vbi tandem ille est? MER. Illorsum oculos flectite in magnam illam arcem, quæ triplici muro est septa, Sardeis illæ. Annon Crœsum ipsum vides in aureo sedentem solio, ac cum Solone illo Atheniense disserentem? Vis auscultemus, qua de re verba faciant? CHA. Volo, ô Mercuri. CROES O' hospes Atheniensis, quia iam diuitias nostras vidisti, thesauros scilicet, & quantũ nobis auri sit rudis, tum & aliam supellectilem preciosam: dic mihi, quénam omnium hominum felicissimum arbitratus? CHAR. Quid tandem dicet Solon?

Ερμ. θάρρει, ὦ Μέρ ἀγωνίς, ὦ Χάρων. Σόλ. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλεόβιν καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονιστάτους γενέσθαι, τοὺς ἱερείας παῖδας. Χάρ. Ἀργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρόσω ἀποθανόντας, ἐπειδὴ τὴν μητέρα ἐπεδείσατο, ἕλκειν ἐφ' ἁπλοῦς, ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖσ. ἔσω, ἰέναι τοὺς ἐφ' ἁπλοῦς πρῶτα ἐκείνους εὐδαιμονίας· ὁ δὲ ὑστερος ἐφ' ἅ τίς ἂν ἄγοι; Σολ. Τίνα δ' ὁ Αθλωβιος, ὃς τὸν πατέρα, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖσ. ἐγὼ δὲ ἀθάνατα, ἢ δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σόλ. οὐδέπω οἶδα, Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ θάνατος ἀκέραιος τοιούτων, καὶ τὸ ἀχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χάρ. διάπυσε, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν ἐπιλέλησαι, ἀπὸ τοῦ πρόθυμος αὐτὸ ἀξιοῖς γνῶναι τῶν περὶ τῶν τοιούτων δείσαι, ἀπὸ τίνας ἐκάνους

MERC. *Otioſo es animo, nihil, ô Charon, vel ingenerosum, vel contemnendum.* SOL. *Felices quidem admodum pauci: verùm ex his quos ego noui, Cleobin & Bitonem ſacerdotis filios, arbitror felicisſimos extitiſſe.* CHAR. *Argiuæ ſacerdotis hic dicit: quimuper poſtquam matrem vehiculo inſidentem ad ſacrarium vſque, ipſi iugum ſubeuntes, adduxiſſent, è viuis ſtatim exceſſerunt.* CROES. *Eſto, habeant illi felicitatis primas: at quis tenebit ſecundas?* SOL. *Tellus Athenienſis, qui præterquàm quòd benè vixit, mortem etiam pro patria abire non recuſauit.* CROES *Ego verò, ô ſcelus, non tibi videor felix eſſe?* SOL. *Nondum, ô Crœſe, ſtatui, quod necdum ad vitæ metam peruueneris. rectiſſimus enim eius rei index ac certiſſimus mors ipſa exiſtit, & vita ad finem vſque feliciter perducta.* CHA. *Optimè facis, ô Solon, quòd noſtri non es oblitus, quoniam cymbam ipſam his de rebus iudicare cenſes. Sed quinam illi, quos*

κάνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερμ. πλίνθους τοῦ Πυθίου κρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν κρισμῶν. ὑφ' ὧν καὶ ἀφῃρέθη μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκ τόπων. Χάρ. ἐκεῖνο γάρ ὅπερ ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀφῃρέθη τὸ ὕπωχρον μετ' ἐρυθήματος; νυνὶ γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκούων ἀεί. Ερμ. ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πεπολέμηται. Χάρ. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ πράσσειν, ἀμὴ ἄρα τὸ μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ερμ. ἀλλ' οἶσθα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ πρᾶξεις, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ δουλεῖαι, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορεῖαι καὶ δουλεῖαι; Χάρ. διὰ τοῦτο, ὦ Ερμῆ, τὸ μὲν πολὺ τοῦ χαλκοῦ διαφέρομεν; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶσθα, παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἀπολαμβάνων.

quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestat? MERC. Aureos Pythio latores dicas, oraculi eius mercedem, cuius beneficio paulò post peribit. Fuit enim vir ille plus æquo vanitate deditus, adeò vt omninò ex ipsis pendeat. CHAR. Et illud est aurum splendidum scilicet, quod pallidum refulgere videbam? nunc enim, quia antè tam sæpè de eo audiebam, ipsum primùm video. MERC. Hoc celebre illud est nomen, cuius gratiâ tantoperè pugnatur. CHA. Atqui non video quonam pretio commendetur: nisi hoc fortè ad rem pertinet, quòd qui ferunt, eo grauantur. MERC. Non enim nosti quot huius gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes.

CHAR. Propter hæc ne, ô Mercuri, quòd parum ipsi æris præstat? Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus (quod & tu ipse non ignoras) obolum cum delectu accipiam.

Ερμ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς πολὺς πολύς, ὥστε ἀπαν σπεύδ-ξ]ται ὠνῆσαι αὐτῶν. Ζεῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ βάθους οἱ μισταποδύ]δν ἀνορύττουσι, πολλὰ δὲ ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χάρ. Δεινόν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτερίαν, οἳ τοιοῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ καὶ βαρέως χλώματος. Ερμ. ἀλλ' ὁ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἐρᾷν αὐτοῦ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. Δαλαγιλᾷ γὰρ τὸ Κροίσου, καὶ τῆς μεγαλοψυχίας δοῦ βαρβάρου. καὶ μοι δοκεῖ, ἐρωτᾷ τι βέλτιον αὐτόν. ἐπακούσωμεν δή. Σόλ. ἆρά μοι, ὦ Κροῖσε, οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν παλαιῶν τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', ὁ γὰρ ὅσιν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα ἀδὴν διὸτον. Σολ. ἐκοινῶ μακάριον οἴει τὸν θεὸν ἀπφαίνειν, εἰ πλούσιοι ἐν οἷς ἄλλοις καὶ παλαιοῖς χρυσοῖς; Κροῖ. πῶς γὰρ

MER. *Est ita vt dicis, ô Charon: verùm æs: quia magna est eius copia, non est in precio: aurum verò, & huius quidem parum, hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt, attamen ex terra prouenit, quemadmodum & plumbum, & reliqua metalla.* CHA. *Insignem quandam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum etiam grauem.* MER. *At Solon ille aurum minimè mirari videtur, vt & planè vides. Nam cùm Crœsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari iactantiam deridet, adeò vt videatur etiam mihi hæc ipsa de re Græsum velle percunctari. Quamobrem auscultemus.* SOL. *Dic mihi, ô Crœse, putásne* [8] *laterum horum indigere Apollinem?* CROES *Per Iouem nullum enim ipsi est donarium Delphis suspensum tam magnificum.* SOL. *Arbitraris ergo te Deum beatum reddere, si inter alia multos tuo beneficio & aureos lateres possideat?* CROES. *Quid*

nil

ἢ ὅ; Σόλ. πολλά μοι λέγεις, ὦ Κροῖσε, πλοῦτον ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς ἐκ Λυδίας μεταπεμψόμενα τὸ χρυσίον λύσαι αὐτὸς, εἰ ἐπιθυμήσαιμι, Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἡμῖν. Σόλ. ἔπειτα μοι, σίδηρος δέ, φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖσ. ὃ πάνυ τι. Σόλ. Ζῷ βελτίων ἄρα ἐν Λυδίᾳ ἐστὶ Κροῖσος, πρὸς ἀμείνων ὁ σίδηρος τοῦ χρυσίου; Σόλ. εἰ δ' ἐκεῖνο μηδὲν ἀγαναχτῶν, μάθοις ἄν. Κροῖσ. ἰρώτα, ὦ Σόλων. Σόλ. πότερον ἀμείνας οἱ νύττοντάς τινας, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτ; Κροῖσ. οἱ σώζοντες δηλαδή. Σόλ. ἆρ' οὖν ἦν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσί τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺν ποιήσῃ τοῦ στρατοῦ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σόλ. νῦν ἄρα μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἵοις ἂν οἱ ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας ἀχμάλωτος. Κροῖ. ἀφεμί, ὦ ἄνθρωπε.

Σόλ.

ni? SOL. *Magnam mihi paupertatem in cœlo narras, ô Crœse, si deos, cùm fortè desiderent, aurum ex Lydia aduehere oportebit.* CROES. *Vbi enim alibi auri proueniret tantũ, quantum apud nos?* SOL. *Rursus illud mihi dicito: ferrum in Lydia nascitur?* CROE. *Non temerè.* SOL. *Potioris ergo rei indigni estis* CROES. *Quinam? ferrũ præstantius auro?* SOL. *Si citra stomachum respondere velis, facilè quidem intellexeris.* CROES. *Interroga tu modò, ô Solõ.* SOL. *Vtri præstantiores? an qui seruant ac defendunt, an qui seruantur & defenduntur?* CROES. *Qui seruãt profectò.* SOL. *Quid ergo? Si (quemadmodum quidam narrant futurum) Lydos Cyrus adorsus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus?* CRÕOS. *Ferro sanè, ferro.* SOL. *Et si huius copiam non apparaueris, futurum vt egregrium illud aurum captiuum ad Persas abeat.* CROES. *Bona verba, ô homo.*

Ηλ. μὰ γήλοιζ μὲν οὐ ἔτω ταῦτα, φάναι δ' οὐ ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖσ. ἀκοῦ κἀγὼ ὡς θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀναθεῖναί μι, τὸν δὶ χρυσὸν ἀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σὺ δὲ σιδήρου ἱκανὸς γε δόξεις εἶναι. ἀλλ' ἴσως τε χαλκὸν, ἴσως τε χρυσὸν ἀναθῇς· ἄλλοις μὲν ποτε ἰατῆμα καὶ Ερμαιον ἔσῃ ἀνατεθεικώς, φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς ἢ τινι τυράννῳ κλεπτῇ. τὸ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν. Κροῖ. ἀεὶ σὺ μὲν ἐμοὶ πλούτῳ προσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ερμ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πτύης ἄνθρωπον ἐκ τοσούτου, τὸ δὲ πενιχρὸν ἰλαυθέρως λέγων· μιμνήσεται δ' οἷμαι μικρὸν ὕστερον ἐκείνου Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀναβαίνειν τὸ Κύρου ἀναχθῆναι. ἔοικε

SOH. Dij meliora velint, quàm vt hæc hoc modo fiát. Verùm tu hac via videris ferrum auro nobilius fateri. CROES. Ferreos ergo lateres Deo me consecrare iubes, aurum autem reuocare? SOL. Neque ferro ille indigueris, sed siue æs, siue aurum dicáris, alijs fanè futuram prædam ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotijs, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. deus autem aurifices tuos planè nihil moratur. CROES Semper tu quidem diuitias mihi inuides, & oppugnas. MER. Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina quædam res & noua videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ vrgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ita mul-

to post Solonis recordabitur: nimirum quando eum à Cyro captum, in constructum rogum oportebit conscendere.

Nam

ἦκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρόλυ
ἀναγινωσκούσης, τὰ ἑκάστῳ
ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ
ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον
μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦ-
ρον δὲ αὐτὸν ὑπ' ἐκείνης τῆς
Μασσαγέτιδος ἀφανῆ. ὁρ-
ᾷς γὰρ Σκυθίδα, γὰρ ἐπὶ
ζυγοῦ ἵππου ζυγοῦ λευκοῦ ἐλαύ-
νουσαν; Χάρ. νὴ Δία. Ερμ.
Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ γὰρ
λιφαλῷ γε ἀρτιμοῦσα ζυ-
Κύρου ἄντη, ἐς ἀσκὸν ἐμ-
βαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς
δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐζοῦ, τὸν
νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖ-
νός ἐστιν. οὕτως βασιλεύσα
μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυ-
ρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ
Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μα-
νεὶς ἀφανέστατα, ἀπεκτόνας
τὸν Απιν. Χάρ. ὦ πονηροῦ
ἀνθρώπου· ἀπὸ νεῶ τίς ἂν
αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως
ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων;
ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς μετ'
ὀλίγον οὕτως μὲν ἀχμάζον-
τες ἔσει, οὕτως ἢ γὰρ λιφα-
γὰρ ἔξω ἐν ἀσκῷ αἵματος;
ἐκεῖνος

Nam quæ cuique Parcarum fuso sint decreta, ipsam Clotho nuper legentem audiui, in quibus & hæc erant scripta: [u] Crœsum quidem à Cyro captiuum duci, ipsum autem Cyrum à Massagëti de illa necari. Viden' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo? CHAR. *Per Iouem.* MERC. *Tomyris est, quæ sua ipsius manu Cyri caput detruncatum in vitrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides adolescentem?* [x] *Cambyses ille est. Is patre defuncto in imperium succedet. Ac vbi mille modis errârit & in Lydia, & in Aethiopia, tandem insania correptus, occiso à se Api, migrabit è vita.* CHAR. *O risum inexhaustum. Sed numquis vel aspicere sustineat ipsos, adeò sibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum scilicet paulò pòst fore captiuum, hûc autem caput in vitre sanguine pleno habiturum?*

ἰκανὸν ἔτι ἐστὶν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ
ἐλῶ πορφυρᾶν ἱματείδα ἐμ-
πεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα,
ᾧ τὸν λαπύλιον ὁ μάγειρος ἀνα-
δίδωσι, τὸν ἰχθῦν ἀνατε-
μὼν νήσῳ ἐν ἀμφιῤῥύτῃ;
βασιλεὺς δέ τις, ὡς ἔοικε, ἄνευ.
Ερμ. ἔστι παρὰ δάς, ὦ Χά-
ρων. ἀλλὰ Πολυκράτη ὁρᾷς
τὸν Σαμίων τύραννον, πα-
γκαλλίμονα οἰόμενον εἶναι. ἀλ-
λὰ καὶ οὗτος αὐτὸς ὁ Ζεὺς
παρεσῶσος οἰκτίρει Μαιαν-
δρίῳ προδοθεὶς Ορούτῃ τῷ Ἀρ-
ταφέρνους, ἀνασκολοπισθήσεσθαι,
ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαίμονος
ψίας ἐν ἀκαρεῖ χρόνου. μὴ ταῦ-
τα γάρ τις Κλωθὸς ἐπήκουσε. Χά.
νῦν, ὦ Κλωθοῖ, γλυκῶς καὶ
αὐτός. ὦ βελτίστη, καὶ τὰς λι-
φαλὰς ἀπότεμνε, καὶ ἀνασκο-
λόπιζε, ὡς ἂ μάλιστα ἄνθρω-
ποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαυ-
ρίσθωμεν, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρας
ἀληθινώτερον διοπτεύσωμεν.
ἐγὼ γοῦν ἥδομαι, ὅτι γνω-
σόμεθα αὖθις ἕκαστον γυμνὸν ἐν
τῷ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυ-
ρᾶ,

At quinam is est, â Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem corona adornat, cuiq; coccus piscis ventre dissecto annulum exhibet? in gente mari septa regis se nomine iactat? MER. *Belle, ô Charon, quod interim occinis: cæterùm* Y *Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat: verùm & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Orœtæ satrapæ prodicus, in crucem suffigetur. Miser sanè, qui vel temporis momento ex vniuersa felicitate exciderit. Nam & hæc nuper ex Clotho audiui.* CHAR. *Præclarè, ô Clotho, ita & ipsos in cruce suffige, & eorum capita generosè detruncа, quò se homines tandem agnoscant, sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum vt postea quantò altiori ruina, tantò grauiori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in nauigio agnouero, eum maximè ridebo, quando neq; purpuram*

neq;

ἀλα, μήτε τιάραν ἢ πίλον χρυσῶν κομίζοντας. ΕΡ. καὶ τὰ μὲν τούτων οὕτω ἔχει. τὰ δὲ πλήθη, ὦ Χάρων, ὁρᾷς, τοὺς πλουτοῦντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς διαφερομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς ναυτιλλομένους, τοὺς προσαιτοῦντας; ΧΑ. ὁρῶ ποικίλον τινὰ τύρβον, καὶ μισθοῦ ταραττῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν οἰκτρὰς ὄντως εἰς ἐμέσεως, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἰδιώτης κίνυφος ἔχει, καὶ τὸν πλησίον λυγτᾷ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι καὶ φέρουσι τὸν ἴσον ἀνέσιρον. ὁ δὲ πανταχόμενος καὶ αὐτοὺς ἐκτάφανοῦς οὕτω ὄχλος, τίνες εἰσίν; ΕΡ. ἐλπίδες, ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίση, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν ἐκάτῳ ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ

neq; regium capitis tegmen, denique neq; solium secum adferat aureum. MER. Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed & vastam quandam multitudinem vides, atque ex hac alios nauis gantes, alios bella gerentes, alios nimirum litigantes, alios terram arato proscindentes, alios fœnerantes, alios postremò alios mendicantes? CHA. Turbam quandam video variam ac promiscuã, & vitam perturbationũ plenam. Ad hæc ciuitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam peculiaremque singuli habent aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabrones, aquintque ferúntque imbecilliorem, ac viribus inferiorem. At agmen illud quod ex improuiso ipsos circumuolitat, quinã sunt? MER. Spes, ô Charon, & metus, & amentia, tum voluptas, auaritia, ira, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permixta. Atque in eadem cum ipsis rep. degit ira, odium,

καὶ φιλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία, καὶ φιλαργυρία. Α φόβος μέν, καὶ ἐλπὶς ὑπεράνω φυτόμενοι, ὁ μὲν ἔμπληκτον ἐκπλήττει τινὰ, καὶ ἀναπίμπλησι ποιεῖ. αὐτὰρ ἐλπὶς ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμενα, ὁπόταν ἄρα μάλιστα εἴκαί τις ἐπιλήψεσθαι ἀυτῶν, ἀναπτάμενα οἴχονται, ἐκφυγόντας αὐτοὺς ἀφιπτοῦσα, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον ἄνω πάσχοντα ὁρᾷς ἀπὸ τοῦ ὕδατος. ἂν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ Μοίρας ἄνω ἐπιπλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἐρτῆσθαι ξυμβέβυκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χάρ. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπλεκόμενον γε τὰ πολλὰ, τὸ μὲν ἑκάστῳ, ἑκάστου δ' ἄλλου. Ερ. ἀκούεις, ὦ πορθμεῦ. ἁμαρτάνει γὰρ ἑκάστῳ μὲν τοῦτον φερόμενον, τούτῳ δ' ἄλλον.

Alii ab hoc, huic autem ab alio.

emulatio: tum & imperitia, hæsitantia, auaritia. A Porrò metus & spes ipsos superuolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit: hæ autem supra caput in altum vergentes, vbi quispiam apprehendere conetur, in sublime volantes aufugiunt, illis inhiantib. relictis: quod ipsum & Tantalum apud inferos ab aqua pati vides. Quòd si aciem intenderis, conspicies in alto & Parcas ipsas expenso singulis adnere tenuia quædam fila, quibus vniuersum mortalium genus subnixum dependet. Vidén' quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulis demissos? CHA. Equidem filum vt plurimum admodum tenue ac fragile cuiq; è sublimi innexum video, hoc quidem illi, illud verò alij. MERCVR. Rectè vides, ô portitor. B Nam ab ipsa fata imminet interitus, Atque hunc hæredem fore eius,

ἀκ· καὶ πληρονομῆσαι γε τοῦτον μὲν ἐκεῖνος, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δὲ αὖ τοῦτο· διόμαι γάρ τι καὶ ἐπιπλοκὴ λέγειν. ὁρᾷς δ' ὃν ἀπὸ λίαν βλοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀρρᾳγὴς τοῦτο τὸ λίνον, ἐπεὰν μηκέτι ἀνέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν ἦχον ἐργάσεται, αὐτὸς δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς ἀωρέμενος, ἦν καὶ πίσῃ, ἀψοφητὶ κάτεισι, μόγις καὶ οἷς λάθοιμ' ἐξαπροφώτος οὗ βέβηκα. Χά. παγκάλοια ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ. Ερ. καὶ μὲν δὴ ἐπεὶ ἔχοις ἄν κατὰ τὸν ἀξίαν, ὅπως ἐπὶ καταγέλασι, ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα ἃ ἄγαν σπουδῇ αὖ, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἰκτρά, ἀναρπάζουσι γιγνόμενοι ὑπὸ τῆς βιαίας θανάτου. ἄγγελοι δὲ αὐτῶν καὶ ὑπηρέται μάλα πολλοί, ὡς ὁρᾷς· ἐπίκαιροι καὶ πυρικοὶ, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ

ius, cuiuscunque filium fragilius fuerit: rursus autem illum huius. tale enim quiddam connexio illa portendit. Vides ergo cunctos à tenui filio suspensos. Atque hic quidem ex ipsis in alium subtractus, sublimis est: verùm paulò pòst, vbi ponderi tanto sustinendo non amplius par fuerit, filo dirupto decidens, ingentem excitabit strepitum. C Alius autem, qui paululùm tantùm D à terra fuerit subductus, tametsi cadat, citra tamen strepitum iacebit, adeò vt ruinam vix ipsi exaudiant vicini. CHA. Nimis quàm ridicula sunt hæc, ô Mercuri. MER. Atqui ne verbis quidem vllis pro dignitate consequi possis, quàm sint ridicula maximè ardua ipsorum studia, & quòd nonnumquam interea dum multa speculantur, intereunt, ab optima scilicet morte arrepti: cuius nuncij & ministri, vt cernis, admodum sunt multi, puta febres tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus quercetæ dictæ) tabes, pulmoniæ, tum

καὶ ξίφη καὶ λῃστεῖα καὶ ἐλέγχους, καὶ δίκας αὖ, καὶ τύραννοι. καὶ τούτων ὅλως αὐτοῖς ἀσύχιλα, ἐς ἄρτιον πράττωσιν. ὅταν δ' σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀπλοζῆ, καὶ ὤμοι μοι. ἐπὶ ὠθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐννενόηκεν οἱ θνητοί τι ἐσμεν αὐτοί, καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιεικῶς ἐμπήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ἐπὶ γῆς ἀφέντες, ἴσως τι ἂν σωφρονίστερον, καὶ ἧττον ἂν ἐνθένδε ἀχθαν ούντες. νῦν δ' ἐπὶ ἐπίσαν ἐς χρῆσθαι οἷς παροῦσιν, ἐπειδὰν ἐπισὰς ὁ ἀφηρίτης ἐκαλῇ, καὶ ἀπάγῃ, μιλήσας ὧν συντρῷ ἢ τῷ φθόῃ, ἀγανακτοῦσι πρὸς τὸν ἀγγελὸν, οὐδοτι προσδοκήσαντες ἀφοπαθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσῃ ἐκεῖνος, ὁ τὸν οἰκίαν σπεύδῃ οἰκοδομούμενος, καὶ τὸς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι, ὅτι ἀ μὴ ἐξέτελος αὐτῶν, ὁ

tum gladij, latrocinia, aconita, iudices quoque, ac tyranni. Et horum nihil omnino mentem eorum subit, tantisper sanè, dum conatus eorū feliciter processerint. At sic quando sua se spe falsos senserint, & tū illud ohe frequēs in ore, pariter & eheu eheu, & hei mihi, hei mihi. Quòd si iam inde ab initio secū perpenderēt, mortales se esse, ac posteaquam paululum hoc temporis in vita fuerint peregrinati, hinc relictis rebus terrenis omnibus velut è somno migraturos, profectò & prudentiùs circumspectiúsque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu vsuros se perpetuò sperant, cùm minister aut vocārit, aut abducere fuerit conatus irretitos vel febre, vel tabe: stomachantur, & ducēti reluctantur, propterea sanè quòd abstrahendos se à bonis præsentibus ne expectārint quidē. Sedenim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando, operarios vrget, si prospexerit eam quidem finem habituram: ipsum autem se, cùm iam-

ἤ ἄρτι ἐπιβὰς ἢ ὄροφον ἀνίσοι, ὡς κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύσειν, αὐτὸς μηδὲν λαπτύσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐπαινῶ μὲν οὖν ἔγωγε, ὅτι ἄῤῥενα παῖδα ἔτικτεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους δὴ τοῦτο ἐποίησεν, καὶ τὸνομα τὸ πατρὸς τιθέμενον, ἂ ἐπίσταται, ὡς ἐπίπαν γινόμενον· ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄρα σοι δοκῇ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γιγνόμενος; ἀπὸ τοῦ αἰτίου, ὅτι ἢ μὴν ἐν τυχοῦσι τοῖς ὡς παιδὶ ἐπαίνου ὁρᾷς, τοῦτον τὸν ἀθλητοῦ πατέρα, τὸν Ολύμπια νενικηκότος· τὸν γέτονα δὲ τὸν ἐπομίζοντα τὸ παιδίον ἔχ ὁρᾷς, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτὸς κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσὶ, καὶ τὰς ξιφοκαίρουσας τὰ χρέματα, εἶτα περὶ ἀπολαύσοντα αὐτῶν καλυμένους ὑφ' ὧν εἶπον, ἐπιόντων ἀγγέλων τινὰ καὶ ὑπισχνεῖται. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὴν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὖ τοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί

iamdudum faſtigium impoſuerit, deceſſurum, domo ita reſicta hæredi, vt is fruatur, ipſe autem miſer ne ſemel quidem in ea cœnet? Iam qui ſtirpe virili auctus, conuiuio excipit amicos, patris nomen, nempe ſuum, puero imponit: ſi præſciret puerum ſeptem annos natum emoriturũ, numquid ob proſlem ſibi videretur gaudio fore tam immodico? Verùm in cauſa eſt, quòd in eũ quidem intuetur, cui in filio res proſperè cadunt, cui patrem eſſe contingit vel athletæ, vel eius qui vicerit olympia. Vicinum autem, qui natum ere mandum effert, non inſpicit, neque nouit quo funiculo quámque tenui ſibi ſit ſuſpenſus. Quin & eorum qui de finibus digladiantur, quanta ſit turba vides: & quàm multi coaceruent pecunias, qui tamen antequam ipſis frui liceat, ab imminentibus quos dixi tum nunciis tum miniſtris auocantur. CHA. *Video iſthæc omnia & mecum ipſe cogito quidnam ſit eis in vita iucundum: aut*

ἢ τί ἐκεῖνο ἐστιν, οὗ σπερμένοι ἀγαπᾶσθαι. Ερ. Ἦν γὰρ τὰς βασιλείας ἴδῃ τις αὐτ, οἴων ἀνδρῶν μονάρχεται ἔνια δοκοῦσιν, ἐγὼ δ' ἀβίωτα, μὴ ὡς φὴς, ἀμφιβόλως δ' τύχης, πλείω τῶν ἡδίων τὰ ἀνιαρὰ ὑπείσκε πάσχοντα αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχὰς, καὶ μίση καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς καὶ κολακείας· τούτοις δὲ ἅπασι δουλεύειν. ὦ ψυχὴ καὶ νόους, μὴ πάθῃ, ἐξ ἰσοτιμίας ἀκλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τοιαῦτα πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἄν ἄγη. Χά. ἰδιῶτα γοῦν σοι, ὦ Ερμῆ, ἐκεῖνα ἔφη τινὶ ἰοειδεῖ μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτ. ὕδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἰδιάσω, ἐπὶ κρουνῷ τινι ἁλλομένας ῥᾳδίουτι ἀνισαμένας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναιρόμενος ὁ ἀφρὸς; ἐκείνων δίνιω ἀμυδρότητι μικρὰ ὄντι, μὴ ὠφέλιμά τινα ἐκραγέντα, ἀπισθήσαν· ἀλλ'

aut quid tandem sit illud quòd spoliati tantopere stomachentur. MERC. *Quinetiam si ipsorum reges, quos vel omnium felicissimos esse apparet, introspiciat quispiam diligenter: ninurum præterquam quòd instabili & ancipiti fortunæ ludo ianctantur, inuenerit eis inhærere tristia longè plura iucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odijs, tot insidijs, tot iris, tot adulationibus miseri illi inuoluuntur. Prætermitto & luctus, & morbos, tum & affectus qui ex æquo tum vulgo & his dominantur vsqueadeò, vt non minoris fuerit & temporis & negocij, horum hîc recensere mala, quàm & priuatorum.* CHA. *Tibi ergò, ô Mercuri, dicere nolo, cuinam mortales Fassimiles mihi videantur, atque horum vita omnis.*

G *Vidistin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo cum strepitu scaturiente existentes? Tumores illos inflatos dico quibus cogitur spuma.* H *Earum sanè quædam sunt paruæ & exiles, quæ iam statim dissolutæ euanescant.*

Alia

ἄλλ' ἐπὶ πλέον διαρᾶσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐτὰς τῶν ἄλλων αὖται ὑπερφυσώμεναι, ἰσμέγιστον ὄγκον ἄρονται, εἶτα μὲν τοι κἀκεῖναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν μείζους, οἱ δ' ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυλλῶσι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' ὧν ἀφεῤῥαγῶσι ἀναγκαῖον. Ερ. οὐδὲν χεῖρον οὖν τοῦ Ὁμήρου ἅπασας, ὦ Χάρων, ἐς φύσεις τὸ γένος αὐτῶν, ὁμοίοις. Χά. καὶ τοιοῦτοί ἐσμεν, ὦ Ερμῆ, ὑφ' οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν καὶ κλήσεων ἀμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς δεῦρο ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν, ἐπεὶπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμὲν, ἀνα-

Aliæ verò diutiùs durant, at quæ aliis adsè coaclis vehementer inflantur, ac in maximum fur ̃ut tumorem tandem & hæ dissoluuntur omnino, pereunt ̃q neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumefiunt, ita vt alij sint maiores, alij autem minores. posteremò alij quidem momentaneam, mox ̃q desiciente flatione: alij verò prius deficiant, quàm omnino consistuantur. At omnes desinere & euanescere necesse est. MER. *Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui vniuersum mortalium genus arborum foliis comparat.* CHA. *At cùm tam fragilis sit eorum conditio, vides tamen vt inuicem auidè contendant pro imperijs, pro honoribus, possessionibusque certando: cùm tamen ipsos, vniuersis hispostsè relictis, vnico tantùm obolo onustos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco,*

ἀναβοήσας παμμίγιθον παρανίσω αὐτοῖς, ἀπίχιθι μὴ τῶν ματαίων πόνων, ἴδε δὲ ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λίγων· ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα; παύσασθε λάμοντον· οὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε, ὅθεν τῶν ἐνταῦθα συμπῶν ἐλπιόμενον ἔσται, ἀλλ' ἄν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀφθανάτῳ. ἀλλ' ἀναγκη τὸν μὴ γυμνὸν οἴχεσθαι, τὴν οἰκίαν δὲ καὶ τὸν ἀργὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλλων ἔσεσθαι, καὶ μεταβάσεσθαι τοὺς δεσπότας. ἃ ταῦτα καὶ τὰ διαῤῥήγνυσθαι ἐπικούσαμι ἐμβοήσαμι αὐτοῖς, ὅτ' ἂν οἷά μιχθῆναι, τὸν βίον τὸν σωφρονέστερος ἂν γένεσθαι παραπολύ; Ερ. ὦ μακάριε, ὅτ' οἶσθα ὅπως αὐτὸς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀεπάτη σβεσθήσεται, ὡς μήδ' ἂν τυπάνῳ ἔτι σβεσθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα, τοσοῦτο κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόν περ Ο-

quàm possum magna voce acclamando eos adhorter? primùm quidem, vt à conatibus & stultis & vanis abstineant: deinde vt mortem semper præ oculis habentes, hunc vitæ cursum transigant, in hanc sententiam verba proclamans: Κ Ο *stulti, quid tanto studio in his rebus molimini? Desistite à laboribus, neq; enim perpetuò viuetis. Nihil ex his quæ hîc præclara habentur, perpetuum est: nec aliquid istorum, quum moriendum est, secum auferre quispiam poterit. Quin necesse est hominem quidem (quisquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atque agrum & aurum in aliorum transire manus, semperque dominum mutare. Hæc atque eiusmodi alia si vnde exaudiri possint, ipsis inclamarē, annō putas vitæ eorum magnæ fore vtilitati, ita vt etiam prudentiores longè inde fieri queant?* MER. *O beate, nescis quàm fortiter eos* L *tum ignorantia tum error occupauerit, adeò vt eorū aures ne terebro quidē ampliùs aperire queas. Tanta obturārūt cera, haud aliter*

ἀνασσοῦς

ἄλυσιν τὰς ἑταίρας ἔφασαν, ἀλλ' ἢ Σαρλάνων ἀκροάσωνται. πόθεν ἂν οὖν ἐκεῖνοι ἀκούσαιεν, ἢν μὴ σὺ κινδυνεύσῃς διαῤῥαγῆναι; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη ἀπεργάζεται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσίν αὐτῶν ὀλίγοι, οἱ παραδεδεγμένοι τὴν ἀκοὴν εἰς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφικνοῦνται, ὀξὺ βλέποντες τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες οἷά ἐστιν. Χά. ἀκοῦσαι ἐκείνοις γὰρ ἐμβάλωμεν; Ερ. πρεσβύτερον τοῦτο λέγεις πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποσάντες τοῦ πολλοῦ, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ ὅλως ἐὰν ὅλως ἀρίσκουσα αὐτοῖς, ἀπὸ δῆλοί εἰσι, φασμὸν ἤδη βεβοῦσις παρ' ὑμᾶς ἀφ' ἧς βίας, καὶ ἅμα μισοῦσα, ἐπεὶ ἔχουσις αὐτὰ τὰς ἀμαθίας. Χά. οὖν, ὦ γενναῖε, πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσίν, ὦ Ερμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀπὸ κατίωμεν ἤδη. Χα. εἰ ἔτι ἐπόθεν ἀφίκνεται, ὦ Ερμῆ,

aliter ac sociorum aures & Vlysses, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. At quinam audire poterint, etiam si vocem in tantum intendas, vt rumperis? Nempe quod apud vos oblivionis fons potest, idem hîc præstat ignorantia. Quanquam sunt in eis & pauci quidam, qui quoniam cerâ in aures non accipiunt, ad veritatem ipsam declinant, atque in ipsis rebus cernentes acutum, quales sint agnoscant. CHA. Vel illis ergo solis acclamare. MER. Superuacaneum fuerit, ea quæ sciunt, ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turba semoti, rideant quæ alij facitârint? Tum neutiquam conuenit ipsis cum vulgo, adeò vt iam nunc appareat, ipsos fugam è vita ad nos adornare. Verùm omnibus odiosi sunt, eò quòd istorum imperitiam redarguant.

CHA. Belle, ô generosi vos: tametsi, ô Mercuri, admodum sunt pauci. MER. Vel hos esse fuerit satis. Sed nunc descendamus. CHA. Vnum adhuc discere desiderium

καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἕξη τὴν παιδαγωγίαν πεποιηκὼς, τὰς ἀρθύκας τῶν σωμάτων ἵνα κατορύξωσι, θάψαντα. Βρ. πεῖα, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλακιά ἐστι. Χά. τί ἄρ ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πρὸ τοῦ χώματος, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καὶ σῖτον ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γὰρ ἐκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ. τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅιδου; πλὴν ἐοίκασί γ' ἔιν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δεῖπνα μὲν, ὡς οἶδά τι, πρεπτομένας τὴν κνίσσαν καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκεῖνος ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὦ τὰ κρανία ξηρότατα; καί huc bibere vel esitare, rium est, quod vbi docueris, perfectam sanè doctrinam dederis. nam conuiuij gratio, in quæ cadauera reponant dum in terram defodiunt. MER. Sepulchra, conditoria & monumenta hæc vocant. Cæterùm tumulos illos ante vrbes vides, tum columnas, & pyramidas. Omnia illa mortuorum sunt receptacula, cadauerumq; tentoria. CHA. Quid ergo N saxa illi coronãt, vnguentoq; inungunt? aliq; præ tumulis constructo vrgo, ac foueam effossam, sumptuosas illas exurunt cœnas, & O vinum mulsumq; (quantum coniecturis assequi possũ) in ipsas foueas infundunt? MER. Equidem ignoro, ô portitor, quid hæc ad eos qui apud inferos agunt, pertineant: verùm illis persuasum est, vmbras ab inferis reduces cœnare quidem, vtcunque liceat, circum nidorem volitando, bibere autem è foueis mulsum. CHA. Illos adquorum caluariæ sunt aridissimæ? Atqui

καὶ ζητεῖτ' ἐμοὶ λέγων τοῦτα, δυσμήρικα καλάζοντι αὐτούς. οἶσθ' οὖν, ὦ Διώνυσ' ἄρ' ἔτι ἀνιᾶσθαι, ἐπαχθόνιοι γιγνόμενοι, ἐπὰν τοι κἀπὶ παγκάλοια ἄρ, ὦ Ἑρμῆ, ἔπασχον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, ἃ ἔδει μὲν κατάγαν μόνον αὐτοὺς, ἀπὰ κἀπὶ αὖθις ἀνάγαν ποιμένους. ὦ μάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ ἀδόντες ἐπὶ κοίλοις ὄρεσι διαλύκατα τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι Κάτεαν' ὁμῶς ὄσ' ἄτυμβ' ἀνήρ. ὅσ' ἔπαχθ' τύμβου.

Ἐνθ' ἦ τιμῆ ἴρ', κρείων Ἀγαμέμνων.

Θερσίτᾱ δ' ἰῶ Θέτιδος καλὸς ἀχιλλεύς.

πάντες δ' ἐσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,

Γυμνοί τε ξυροί τε, παῖ ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ἡράκλεες,

Atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, qui quòd quotidie ipsos deducas, probè nosti ubi semel terram fubierint, denuò velle ad superos remeare queant. Quos & ipse maximè videns pereo rer, tot negotijs exerpunt, si eos trajiciendo non deducere pollem, sed reducere coguntur, si quando velint, libere. O Sysiphe, quæ est hæc amentia? Non scis tis, quàm bati dissimilibus fi nibus viventium & mortuorum res sunt sitæ? quòquo pacto se res habeant apud nos, ubi

P *Mortuus est æquè tumuli qui nescit honorem,*

Et qui sortitur spectandi funera sexi:

Atque honor unus adest & regi Agamemnoni, & Ivo:

Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles.
Umbræ nam pariter siccæ nudæque pererrant
Asphodeli campos confracto vertice cunctæ.

MERCR.

Ηράκλες, ὡς πολλὰ τὸν Ομηρον ἐπαντλῆς. ἀλλ' ἐπειπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον ἐπὶ ἐκεῖνο τὸ Τρωικὸν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν Ῥοιτείῳ. Χά ὲ μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι, τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νίνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ιλιον αὐτήν. πολλοὺς γὰρ μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν, μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψῦξαι τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νίνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴπῃς ὅπου ποτ' ἦν ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἡ τεῖχος πυργώσεσι, καὶ τάφρον περίβολον, ἡ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ἠφανίσθη· μένει δ' ἔτι ἡ Νίνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς ἀσχολοῦμαι δεῦρο

Papæ? quàm multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulchrum tibi volo indicare. Vides illud quod prope mare situm est? illic Troianum est Sigeum. Eregionè autem conditus est Aiax in Rhœteo. CHA. *Non magnifica neque insignia sunt monumenta. Verùm celebriores vrbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus,* Q. Ninum *scilicet Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul & Ilium ipsum. nam illinc oriundus, multos memini traiecere, adeò vt totis iam decem annis neque nauem subduxerimus, neque ea interim refixerit.* ME. *Ninus quidem, ô portitor, iam est euersa, ita vt ne vestigium eius sit reliquum, neque vbi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæque magno illo ambitu est septa, haud ita multò post & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare*

λᾶξαί, σοι, ἢ μάλιστα ὁ Ἴλιον. ἀφανίξεις γὲ, εὖ οἶδ', ὅτι τὸν Ὅμηρον καταλιθῶν, ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πολὺ ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὐτοί· ἀφθήσεσθαι γὲ, ὦ πορθμεῦ, καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παραξόστιρον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου οὖν ἔδει τάφος ἐν Ἄργει τι καταλείπεται. Χά. παπαὶ τῶν παίμων, Ὁμήρου, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ἴλιον ἱερὸν καὶ ἀρυάγμαν, καὶ τὸ τίμενος Κλεωναί. ἀπὸ μεταξὺ λόγων, τίνες ἆσιν οἱ ποταμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀγωνίζονται φονεύσιμοι; Ερ. Ἀργεῖόν σε ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν Μιθυῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον ὡς αὐτοῦ ὀνόματι. Χά. ὑπὲρ τίνος δ' αὖ ζῶσι, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ τῆς χώρας αὐτῆς, ἐν ᾗ μάχονται. Χάρ. ὦ τῆς ἀνοίας, οἵας

strare putet: omnium verò maximè Ilium: alioquin, vbi descenderis, sat scio, præfocaris Homerum, propterea quòd tam magnificis versibus has nugas decantare non erubuerit. Veruntamen & quondam extiterunt felices, nunc autem mortuæ sunt & ipsæ. R. *Vrbes enim, ô portitor, perinde ac homines emoriuntur: & quod longè mirabilius, solidi etiã fluuij, & ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat.* CHA. *Vah, quæ laudes, Homere, quanquè superba nomina.*

Ingens Ilium, ac mœnibus amplum. Tum structiæ belle Cleonæ.

Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicant, & qua pro re se mutuò cædunt? MER. *Argiuos vides, & Lacedæmonios, ô Charon, atque semmortuum Imperatorẽ Othryadem, suo ipsius nomine tropheum inscribentem.* CHA. *At pro quo eis est pugna?* MER. *Pro eo ipso agro in quo pugnant.* CHA. *O hominum amentiam,*

φῆτε οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὁ. πλεῖστον Πελοπόννησον ἔχωσι ἐφ' αὑτῶν κλίσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. καὶ δὲ πεδίον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες ὧν ἀρότρῳ. Ερ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμᾶς δὲ καταβάντες ἤδη, καὶ καλὰ χώραν ἀνθεληλουθότες αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθὰ εἰκάλω, σὺ δ' ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δὲ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νικροσυλῶν. Χά. εὖγε ἐποίησας, ὦ Ερμῆ, εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι δὴ σὲ τῶν ἀποδημίας, οἷά εἰσι τὰ τῶν πολυπραγμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλούσιοι, χρυσῶ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρων δὲ οὐδὲς λόγος.

qui haud sciunt se, etiam si nunc quisque eorum totam Peloponnesum possideat, vix tamen vix pedis locum ab Aeaco accepturos. Campum autem aliàs alij colent, sæpe etiam hoc trophæo per aratrum revulso. MERC. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis regrediamur, ego quidem quò sum ire iussus, tu verò ad nauem. Equidem pòst paulùm veniam & ipse, tibi umbrarum gregem mecum adducens. CHAR. Probè fecisti, ô Mercuri, atque in eorum album adscriberis, à quibus beneficio me affectũ perpetuò agnoscam: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione plurimùm sum adiutus. VO qualia infelicium hominum studia!

Reges, lateres aurei, magnifica sacrificia, prælia:
Charontis autem nulla habetur ratio.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hic & in Cataplo siue tyranno mira gratia humanæ conditionis miseriæ depinguntur.

a QVID rides.] *Propositio.* *b* Nam peregrinus cùm sim.] *Exhortatio à facili & conditione personæ.* *c* Rem nunc agitare.] *ὡρόσκωπτ.* *Qui remo datus hæret custos, vt Virg. loquitur.* *d* Quin tu interim.] *A meritis & recompensatione.* *e* Principiò ergo.] *Exordium aliud à rei magnitudine ac difficultate.* *f* Breuiter editiore loco.] *Consilium de capiendo loco vnde prospectus pateat.* *g* Egregius Homerus] *Locus ad quem alluſit, est Il. λ. ὀσσαν ἐπ' ὀλύμπῳ, &c.* *h* Non enim ita comparatum est.] *Accedit ad rem & contemplationem omnium quæ in terris vel geruntur vel appetuntur.* *i* Terram video amplam.] *Brevis hypotyposis terræ.* *k* Cùm quidam ab amicorum.] *Tacita reprehensio per collationem.* *l* Cœcus Lynceus ille.] *Charon à Mercurio duobus Homericis versibus acutissimos oculos nactus. Vide ea quæ de Lynceo annotauimus in Hermotimo, & in Icaromenippo. Charontem Virg. 6. Aen. describit. Suidas abundè meminit.* *m* Homericis versibus.] *Digressio de Homeri versibus.* *n* Carminum vi] *Ex Odyss. 8 est locus.* *o* Milo Crotoniata.] *Nihil aliud Milonis Crotoniatæ vires tam famosas fecit, quàm exercitatio assidua, qui taurum in Olympico certamine suis humeris sine fatigatione in humeris gestare per stadij spatium minimè potuisset, nisi lactantem vitulum quotidie portasset. Ex eo enim factum est, vt quantum crescebat vitulus, tantum & Milonis augerentur vires, vnde nihil mirum, si idoneæ tanto oneri ferendo fuerunt.* *p* Cyrus.] *Primus fuit qui apud Persas regnauit, transtulitq; imperium, capto auo Astyage à Medis ad Persas, de quo multa apud Herodotum & Iustinum habes: quamuis Xenophon alio modo hæc referat. Is non solùm potentia & imperio fuit clarus, sed etiam prudentia, consilio, religione, pietate.* *q* Crœsus.] *Lydorum rex fuit opulentissimus: hinc pro ditissimo sæpe ponitur.*

Cuius historia luculenter exponitur ab Herodoto libro primo, & à Pindaro in Olympijs. r Felices quidem.] *Locus communis de felicitate, & contra diuitias.* s Laterum.] *Alius locus, de donarijs consecratis.* t Aurum ex Lydia.] *Multum auri in Lydia prouenire, receptum est. Hinc prouerbialiter dicitur, Lydia harena, vnde aurum conficitur. Habetur quoque terrarum fertilissima, quemadmodum ex Chrysanthe oratione apud Xenophontem facilè colligitur:* ἀλλὰ γὰρ ἐκεῖ, &c. *Enimverò, inquit, postquam non de Syria solum certabimus, vbi triticum est multum, & pecudes, palmaq; fructiferæ: verùm de Lydia quoque, vbi multum vinum, multæ fici, multum oleum, mareq; alluit, per quod plura aduehuntur,* &c. u Crœsum.] *Profligauit Cyrus Crœsi Lydi copias, illumque captum habuit, de quo Herodotus in Clio & Euterpe.* x Cambyses ille est.] *Cambyses Cyri filius, Persarum & Medorum rex, qui quantum à patre diuersus fuerit, ex historicis facilè apparet. Nam sororem contra ius & leges Persarum in vxorem duxit, eamque passò pòst peremit. Fratrem etiam Smerdem curauit interfici. Patrijs regnis Aegyptum adiecit. Sed offensus illorum superstitionibus, Apidis, cæterorumque deorum ædes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui in Libya deserta arenis obrutus, vniuersus interijt. Ipse quoque cum suo se gladio imprudens læsisse, deorum (vt creditur) vltione, leuissimo ex vulnere mortem oppetijt: qua de re vide Herodotum lib.* 2. y Polycrateam.] *Fortuna.* z Sed & vastam.] *Communis descriptio studiorum & cupiditatum humanarum, & primò priuatorum: deinde publicarum personarum.* A Porrò spes & metus.] *Spes & metus vt nos afficiunt, vide in Pseudomante, & quæ ibi annotauimus.* B Nam ab ipso fato.]

Stat sua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ —. C Alius autem.]
— tolluntur in altum
Vt lapsu grauiore ruant —.

D A terra subductus.] *Tolluntur in altum, vt lapsu grauiore ruant.* E Tum illud ohe.] *Hîc neutri generis Articulus praponitur τὸ ληφθὲν ex τεχνικῶν, i. materialiter sumptis sicut & infinitiuis. vt etiam in Rhetorum magistro, & de Me-*

eede conductis. F Mortales assimiles.] *Vitas hominũ bullis similes facit : quarum aliæ simulatque natæ sunt, protinùs euanescunt: aliæ paulò diutiùs durant : omnes breuissimis quibusdam internallis, aliæ succedunt aliis. Neque quicquam profectò potuit excogitari quod melius repræsentaret , quàm nihil sit hæc vita nostra, quæ nihil fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Vnde homines Homero μιμνήσκοντοι sunt, citò periturí , fecit Iliad. σ. ijdem cum foliis conferuntur , quorum alio ventus humi prosternit, alia virescunt tempore verno. Et hoc sibi vult prouerbium ab Erasmo nostro copiosissimè explanatum , huic loco plurimùm inseruiens, Homo bulla. Est enim bulla tumor ille inanis, qui visitur in aquis , momento temporis enascens simul, & euanescens.* G Vidistine bullas.] *Amplificatio per collationem, Homo bulla.* H Earum sané.] *Amplificatio per collationem.* I Arborum foliis.] *Homines arborum foliis similes.* K O stulti qui tanto studio.] *Commonitio Charontis.* L Tum ignorantia.] *Ignorantia & error , quibus hominum animi excæcantur.* M Vnum adhuc discere] *Confutatio opinionis de defunctorum honoribus.* N Saxa illi coronant.] *Moris fuit apud antiquos , vt non tantùm cadauera vngerent , quò aut diutiùs seruarent ea , aut ne à vermibus depascerentur , sed etiam cippum , cui corollas & serta imponerent :*

Serta nouercali dederat fragrantia cippo.

Hinc τὸ σελῶς ἀξαι prouerbio dictum ab antiquis , quoties morbum capitalem innuebant , & vitæ periculum imminere. Plutarch. in Aristide. Idem Lucianus in Commentario περὶ πένθους. & Virgil. 6. Aeneid. de Miseno :

—— corpusque lauant frigentis & vngunt.

pòst Homer. Iliad. 6. O Vinum mulsumque.] *Vino sauillam lauabant. Quidam in lib. 2. Epigr. Vino sibi exhiberi cupit, quæ mortuis præstari solent, ne impensè pereant. Vide Commentarium de Luctu.* P Mortuus est æquè] *Omnib. promiscuè moriendum est. Moritur simul & qui sepulchro caret vir , & qui tumbam sortitur: in eadem namque sorte sunt Irus mendicus & rex Agamemnon.* Κάτθανε *pro* κατέθανε *per syncopen. aorist. β. Irus mendicus celebratus est in Odyss. Homeri.*

Vnde prouerbium factum: Iro pauperior. Agamemnon dux exercitus Græcorum ad Troiam, quem Homerus celebrat in tota Iliade. Q Ninum scilicet Sardanapali vrbem.] *Ninos, Stephano, vrbs Assyriorum, quam condidit Ninus Beli filius, & primus Assyriorũ rex, & Semiramidis maritus. Cites Ninũ, Strabo initio lib. 16. De ea Phocylides apud Dionẽ, Chrysostomus in Borysthenicis orat. 36.* R Vrbes enim.] *Non homines tantùm, verùm & vrbes, & propè cuncta morti obnoxia esse.* S Ita vt Inachi.] *Inachus primus Archiuorum rex fuit, qui Inach fluuio nomen dedit, à quo Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula Inachia dicta est, & Argiui ipsi Inachidæ appellati, autore Stephano, cuius verba hæc sunt:* Ἰναχία, ἡ Πελοπόννησος, ἀπὸ μέρους τῆ ἀρχῆ ἀπὸ Ἰνάχυ τῦ ποταμῦ, τὸ ἐθνικὸν Ἰνάχι. *T* Argiuos vides.] *Monumenta & gloria rerum gestarum.* V O qualia.] *Epilogus & scopus Dialogi.*

SEQVVNTVR ORATIONES, QVARVM QVAEDAM ADHVC INter Mortuorum dialogos, & Meretricum: quædam adhuc inter Saturnales Epistolas priùs relatæ fuêre: nonnullæ quoque Dramaticæ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ. Λυκίνῳ χῦ Ἑρμοτίμῳ.

HERMOTIMVS, SIue de Hæresibus, id est, Sectis. Lucino & Hermotimo.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

HIc Dialogus didacticus est. Disputat autem de sectis philosophorum, quę nam optima sit, & ad felicitatem, quam omnes promittunt, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, tamque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum

sit,

sit, eligere tandem concluditur, satius esse non philosophari, quàm frustrà ætatem ac operam in eo quod assequi nequeas, consumere. Series dialogi ita se habet. Occasio & exordium ab incessu & habitu Hermotimi Stoicæ philosophiæ sectatoris sumitur, qui quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam superauerat, disputationi occasionem & materiam subministrat. Primo igitur quæritur, quanto omnino tempore opus sit ad virtutem & felicitatem consequendam, Luciano longitudinem illius vt nimiam accusante, Hermotimo autem contrà præmia & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis prooemio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, puta quænam philosophorum secta ex vtilissima atque optima sit, & quomodo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimus Stoicam præfert eas, eamq; e relationes quasdam non satis idoneas adhibens, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputationem quasi de integro orditur. Ac primò quidem virtutis iconem quandam proposita ostendit, cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa turba, tamq; graui causa optimum & certissimum ducem, quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse rursum diceret, eamque rei argumentum etiam hinc non satis idoneum afferret, Lucianus per prosopopœiam reliquorum philosophorum, seipsos immeritò causa indicta damnari, ac Stoicis istis recentioribus præponi quærentium, apologiam subiungit Hermotimumq; reprehendit, qui quos nunquã cognôrit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit quænam philosophandi via alijs præferri debeat, omnes æquè relinquendas esse. Hinc varijs similitudinibus vtrinq; res agitur, Hermotimo defendente Stoicam viam, & contendente apud vnum aliquem deprehensa veri-

tate,

tare, non esse opus alios vltrà consulere : contrà autem opponente Luciano, sed apud vnum aliquem nondum inuentam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit: quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur vel partem illorum etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse vt omnium omnia scriptà euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse : Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem vniforme sit, & antea aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hæc idem alijs quoque argumentis ostendit, difficultatem eligendi & iudicandi tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse. & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare : quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur, philosophandum hoc pacto non esse: id quod

mox Hermotimus facit, ex pœnitentia
priore vita atque habitu
reiectis.

LVCIA-

ΣΟΝ, ὦ Ερμότιμε, ὡς βιαίως καὶ μὴ τὸ βαδίσματος σπουδὴν τινὰ μεμπράσθαι, παρὰ τὴν διδασκαλον ἐπηγομένῳ ἑαυτὸν. ἐνίοτε γοῦν τι μεταξὺ προϊὼν, καὶ τὰ χείλη διασάλευσε, ῥῆμα ὑποψιθυρίζων, καὶ τῇ χειρὶ ἅμα τοῦτο μετέφερε, ὥσπερ τινα ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτῆς διατιθέμενος. ἐράτημα δέ, ἢ τί τῶν ἀγκύλων σωτιθεὶς, ἢ σχῆμα σοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ἐνταῦθα βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀλλ' ἐνεργὸς εἶης, ἀεί τι πράττων, καὶ ὃ πᾶς δοκεῖ γυμνοιτ' ἂν εἰς τὰ μαθήματα Ερ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τοῦ γὰρ λαθεῖν σωτηρίαν, καὶ ἃ ἔπη πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπεμπαζόμενον ἐπιὼν τῇ μνήμῃ ἐπασσα.

Vantum[a] cùm ex rodice, tum properādi studio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorē gradum maturanti similis esse videris. Volutas verò sedula agitatione inter progrediendum aliquid in animo, cùm ipsa labia commouere soleas sensim, & tacitè submurmurando. Quinetiam ipsam manum iam in hanc, iam in alteram partem transfers, quæstionem aliquam apud te digeras. Quæstionem autem aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiam disceptationem sophisticā comminiscēris, [b] ita vt neque per viam incedens, otium agere sustineas, verùm semper in negotio feruens & sedulus, nunquam non quidpiam seriæ rei conficis, adeò vt itineris quoque laborem ad disciplinarum exercitium referre soleas. HERC. Sanè per Iouem, Luciane, tale quiddam est quod dicis. Commodùm enim hesternæ disputationis conuersationem, quæq; ille ad nos differuerat, singula recogitando inter eundum in memoriam reuocabam.

Aequum

χὴ δ' μηδ' ὥρα καιρὸν, οἶ-
μαι, παριέναι, ἀδόκητος ἀλη-
θὴς ὂν τὸ ὑπὸ τοῦ Κώου ἰατ-
ροῦ ἀρημένον· ὡς ἄρα Βρα-
χὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δ' ἡ
τέχνη. καὶ δοκεῖ μὲν ταῦτ' ἐλεγχ-
κῆς εἶναι ταῦτ' ἔλεγεν, ὦμαι-
σιον πρᾶγμα. φιλο-
σοφία δὲ καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ
ἀντίφικ, ἰῶ μὴ πάνυ τις
ἐργολάβος, ἀτεχνῶς ἀεὶ καὶ
γοργὸν ἀφελκύσῃ τι αὐτῆς.
καὶ τὸ λινδυώσυμα οὐ περὶ
μικρῶν, ἢ ἄθλιον ἂν εἶναι ὧν
πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ
παραπολύμενον, ἢ οὐδαμοῦ
νῦσαι φιλοσοφίσαντα. Λυκ.
τὰ μὲν ἄθλα, ὦ Ερμότιμε,
θαυμάσια, καὶ οὐκ ἄρνησαι.
οἶμαι γὰρ μὲν οὐ πόρρω σε ἥ-
ναι αὐτῶν, εἰ γὰρ καὶ ἁπάσαν
ὥστε χρόνῳ, ὁπόσον φιλοσο-
φεῖς, καὶ προσέτι τῷ πόνῳ,
οἷόν

Aequum verò esse opinor, ne quod tempus vacuum laboris temerè & negligenter prætereamus: præsertim cùm nobis obscurum non sit, verissimum esse quod medicus dixit Hippocrates, nimirum hanc vitam angustiis circumscriptam esse terminis, ipsam verò artem infinitæ prolixitatis. Sedenim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidem res multo minore labore perdiscitur: cæterùm c philosophia multo tempore haud ita comprehensu facilis est, nisi quis summa vigilantia inconniuens perpetuò oculos habuerit in eam coniectos. Atqui neque de paruis rebus aut ludicris in periculum venimus. Aut enim oportet miseram & aerumnosam, in promiscua priuatorum multitudine, ætatem agere: aut Philosophiæ studijs excultum, vitam felicem degere. LVC. *d Enimverò ipsa præmia, quæ dixisti, ô Hermotime, admirationis plena sunt, & quantiuis precij existimanda. Porrò opinor, illa ipsa fermè te contigisse, neq; ita procul à te esse sposita, si quo modo fas est coniecturam facere e ex temporis longitudine, quod in philosophiæ studijs perdiscendis contriuisti.*

Insuper

πλέον μοι ὁ μίσθιον ἐκ πονηρᾶς ἀγωγῆς ἔχειν λοιδορίας. ἐγὼ γάρ τι μεμνημαι, σχεδὸν ἄκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστι, ἀφ' οὗ σε ἐδέρκετο ἄπαντα ποιοῦντα ἑώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν σωτήρων ἀναγραφόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ τὸ φροντιδῶν, καὶ τὸ σῶμα λιτοκληκότα. λοιδορεῖ δέ μοι ἀπ' ἀρχῆς ὅταν ποτὲ ἀνιγόμενος σαυτὸν, ὅτι σὺ ὅλος ἦναι ἐν τῷ πράγματι. ταῦτ' οὖν σκοπεμένῳ μοι, φαίνῃ ἐκεῖσε μακρὰν ἐπιλύψεσθαι τῆς ὑδαιμονίας, ἅγε μὴ λήθῃς ἡμᾶς, καὶ πάλαι αὐτῇ σιωπᾷν.

Ερμ. πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ὃς νῦν ἄρχομαι παρακούειν σοῦ λόγου; ἀρτίως γάρ πόρρω μάλα κατὰ τὸν Ἡσίοδον οἶκα, ἢ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὸ μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τραχύς, ἱδρῶτα ἐκ πολλὸν ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις.

Λυκ. *Insuper etiã ex labore, quem mihi non mediocrem iamdudum impedisse visus es. Quippe, si recte cõmemini, hic fermè annus est vigesimus, ex quo te nihil aliud rei facere conspexi, quàm præceptoris frequentãtem, & quam primùm libris prono & ad hæc dissertationum philosophicarũ cõmentarios describendos capite intentum, ad hæc semper diutinis curis & cogitationibus pallidum & exsuc co corpore prorsus aridum, adeò vt somni quoq; parcissimus mihi visus sis. ea tua est in studijs vrgendis frequentia & sedulitas. Hæc itaq; cùm mecum memoria repeterem, breui fore spero, vt exoptatã tam felicitatem apprehidas: aĩq; adeo, nisi nobis ignaris imposueris, iamdudum cum illa conuersatus es.* HER. *Vndénam hãc animo spem concipis, ô Luciane, qui ad viam prolato iam primùm capite prospicere incipio? Ipsa porrò virtus, si quid Hesiodo credimus, valdè procul sita est, ad quam pertingendam vt via est longa, ita non minùs ardua & aspera, non parũ sudoris & laboris vjatoribus exhibens.*

LVC.

Λυκ. ἐχ ἱκανὰ οὦ ἴδρωταί σοι, ὦ Ερμότιμε, καὶ ἀδοιπόρηται; Ερμ. ὅ φημι, ἀδρ γὰρ ἐκώλυέ με πανσάμενα εἶναι, ἐπὶ ᾧ ἄκρῳ γνόμενον. τὸ δὲ νῦν ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀλλὰ τῷ γε ἀρχῷ, ὁ αὐτὸς οὗτος Ησίοδος ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε κατὰ μέσον τὸν ἤδη λέγοντα, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Ερμ. ἀλλ' ἴσως οὐδὲ τοῦτο. πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἐλείποι. Λυκ. ἀλλὰ πῶς γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα. Ερμ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον, ὀλιγωρίᾳ ἴσως τραχείας, καὶ δεῖ χεῖρα ὀρέγοντος. Λυκ. ἐκεῖνο ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τοῦ ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ομήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιείς, τὸς αὐτὸς λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀ-

LVC. *Ergo nondum satis tibi sudatum est, neque satis cõfectum itineris?* HERM. *Mihi quidem non videtur. nihil enim præpedimento mihi esse viderem, quò minùs per omnia felix essem, si vnquam mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc verò, Luciane, tantùm adhuc incipio.* LVC. *Atqui principium ille ipse Hesiodus, dimidium totius esse dixit. Itaque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, fortasse non multũ à vero aberrabimus.* HER. *Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum nobis confectũ sit.* LVC. *Proinde vbi tandem in itinere te constitutum esse rectè dixerimus?* HER. *In ipso montis radice consistentem, ô Luciane, modò porrò ire conantem. Est verò omninò via lubrica & aspera: ac planè eo opus est, qui manu protensa ascendentem subleuet.* LVC. *Nunquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis idoneus est, quèadmodum Iupiter Homericus catenam quandam auream, ex summo demittens, suas ipsius orationes opinor, quibus te vide-*

δὲ διαστᾶς λήκυθος, καὶ ἀναπεφίλ πρὸ αὐτόν τι καὶ πλὴ ἀριστίδου, αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερ. αὐτὸ ἔρηθα, ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσον γὰρ ἐπὶ ἐκείνῳ, πάλαι ἂν ἐπεφοίτα ἄνω, καὶ σωλῶ ἀναβαίνει δ' ἐμοί τι ἐνδῶ. Λυ. ἀλλὰ θαρρεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, ἐς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὄντα, καὶ πλὴ ἄνω τὸν ἀμφοτέρων, καὶ μάλιστα ἐκείνῳ ἀναπροθυμοῦντι, πολλὰ ἀναφαίνεται, ὡς ἐγγύς ἐστι ἀναβησομένῳ, ἐς ἄκρον ἄκρα ἄναγε ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔσεσθαί σε, οἷον μυσταγωγὸν μυήσεως τὰ ἅγια, ἢ Πανάθηναια; Ερ. ὀλίγον φῄς, ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἐπ' ἐς πλὴ ἐξῆς Ολυμπιάδος; Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον, ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μετὰ δύο μὴ δὲ Ολυμπιάδας πάντως, ἢ πομπεῖον ἂν ὑμῶν ἐπιθυμίαν καταγνοίη τις,

te videlicet subductū, cùm ad festum ad Virtutem subleuare queat, præsertim cùm ipse multo antè ascenderit? HER. Hoc ipsum profectò, Luciane, quod dixisti, à præceptore sedulò factum est. Etenim quantum ad illius operā attinet, iā olim subductus sum, & cū illis cōuersationem habui: quātum verò ad me attinet, nondum ascendi. LVC. Atqui bonū animum habere oportet optima spe mente cōcepta, ad itineris finē & felicitatem in summo propositā conspicientem: maximè verò illo animo sis inclamationibus cohortante & inclamante. Veruntamen valdè scire velim, quæ nam spes ab illo tibi ostensa sit, superato iam cacumine: an mox futurum cōiectandum sit, te in summo fore post mysteria, aut omnino post Panathenæa? HER. Perexiguum est quod dicis, Luciane. LVC. An post quinquennium iam subsequens? HER. Et hoc quidem modicum est cùm ad virtutem exercendam, tum ad felicitatis possessionem cōsequendam. LVC. h Proinde ad summum post decennium, nisi extremè pigrō & lenti haberi velis,

ἀ μηδ' ἐν τοσούτῳ χρόνῳ δύνασθαι, ὅσον πρὶς ἀφ' Ηρακλέων στηλῶν ἐς Ινδοὺς ἀπιθέναι, ἔστ' ἐπανιθέναι ῥᾴδιον. ἀ καὶ μὴ νῦν, μηδ' ἀεὶ βασίλειός τις, ἀπ' ἐν τοῖς δηλ μίλου ἔθνεσι περιπλανώμενος. καὶ τοι πόσῳ τινὶ βέλτιον ὑψηλοτέραν καὶ λιθοστρώτον θῶμεν ἐν τῷ ἄνω, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, τῆς Αόρνου ἐκάστης, ἢ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν Αλέξανδρος κατὰ κράτος ἤλθεν; Ερ. ἀλλ' ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, δοκεῖ εἶναι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον οὐκ ἂν πάσῃ, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατεργασθῆναι καὶ ἁλῶναι, δοκεῖ ἄν μόνοις Αλέξανδροις πεισθέλωσιν. καὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν, νῦν δ' ἀνέρχονται ὀλίγοι μάλα ἐρρωμένως, καὶ πεσόντες ἐπὶ πολὺν, οἱ μὲν ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δὲ ἐπὶ πλέον. ἐπειδὰν δ' κατὰ μέσον τὸν ὁδὸν γένωνται, πολλοῖς

cùm neque tanto tempore ad virtutis fastigium ascendere queatis, quanto vnus aliquis terà columnis Herculeis ad Indos vsque haud difficulter ire atque redire possit, si non rectà aut citra intermissionem perpetua profectione inter faceret, verùm apud populos iacentes in medio paulisper commoratus oberraret. Et quònam modo tandem credibile est, petram, supra quam vobis Virtus habitare creditur, altiorem decliuioremque esse illa [i] Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexandro summa vi euersa est funditùs? [j] HER. [k] Dissimile prorsus est quod adfers, si Luciane. neque enim eadem res est quam tu confingis, quæ tam in exiguo temporis spacio confici aut capi queat, non si infiniti Alexandri ad vnum omnes suas vires

coniunxerint: quoniam multi qui conscendere molliebantur, fuerunt iam verò non parùm multi valde forti ascendunt animo, & proficiunt partim quidem non nimium, partim verò altiùs. Cæterùm vbi medium itineris iam attigerin multis per-

νοῖς ζῶις ἀπόροις καὶ ἀνοχλήτοις εἶναι ἐντυχάνουσι, ἀφλοσοφητοῦσί τε, καὶ ἀναστρέφουσιν ἀθαμώνουσιν, ἢ ἰδρῶτι ῥεόμενοι, ἢ φερουσῶν ἢ καμάτων. ὅσοι δ' ἂν ἐς τέλος ἀγαπητῶς ὑπομείνωσιν, οὗτοι πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου εὐδαιμονοῦσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιοῦντες, οἷον μύρμηκας ἀεὶ ἄνω ὄψεσθαι πάντες τινας τοὺς ἄνους. ΛΥ. παπαῖ, ὦ Ἑρμότιμε, ὀλίγους κατὰ μέρος ἀφορᾷνας, ὅτι κατὰ τὸν πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παυλάπασιν ἐν χῷ τῆς. ἐπικότως. ὑψηλὰ γὰρ καὶ μετέωρα φρονεῖς, καὶ ἄνω βλέπεις. ἡμᾶς δ', ὁ συμφιτὸς καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἰσοῦμεν, μετὰ τῶν πη θεῶν ὑμᾶς προσκυνεῖσθαι, ὑπερνεφέλους γενομένους, καὶ ἀνιλθόντας οἷ πάλαι σπεύδετε. ΕΡ. ἆρ' γέγονεν. ὃ καὶ ἀνιλθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἔτι καμπολὺ τὸ λοιπόν.

nis perplexi difficultatibus, protinus omnia faſtidiunt, & reuertuntur grauiter anhelãtes, multoq; ſudore perfluentes, itineris laboribus abſterriti. Quicunq; autem omnibus grauiter ſuperatis incommodis & diſcriminibus, in finem vſque animoſè perduranerint, illi tandem ad faſtigium vſque conſcendunt, & ex illo felices facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem exiguunt, alios quidem mortalium non ſecus atque formicas è ſublimi contemplantes. LVC. Papæ, ô Hermotime, quantulos homuncionesnos eſſe oſtendis, qui neque Pygmæis quidem ipſis non conferre dignaris: ſed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis? Non iniuriâ alta & quæ ſurſum ſunt, ſapis. Nos verò infimæ plebeculæ extrema fex, & quotquot per humum repentes ſumus, poſt deos etiam vos ſupplicibus votis deueneramus in alto conſtitutos, animumque properandi addentes conſcendentibus. HER. *Vtinam ſaltem aſcendendi facultas vnquam nobis daretur: verùm multum adhuc viæ conficiendæ ſupereſt.*

Λυ. ὁμως ὑπ ἔφηθα ὀπόθεν. ὡς χρόνῳ παραβαλεῖν. Ερ. ἀλλ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖνε, τἀκριβές. ἀπάξομεν δέ σε ὀπλέω τῶν ἄκοσιν ἐτῶν ἔσεσθαι, μισθὸν ἅπαντος πα κὴ ἐπὶ ὧν ἄκρῳ ἐσόμενοι. Λυ. Ηράκλεις, πολυ|λίγας. Ερ. κὴ γὰρ πρὶ μείζω, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τοτὶ μὲν ἴσως ἀμηθὲς, ὑπὲρ δὲ τῶν ἄκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσομ ζησαῦτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου μαθυπίσχετο, ἢ μόνον σοφὸς, ἁπλᾶ κὴ μαντικὸς ὢν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίσαυται; φασὶ γὰρ ἀληθῆ τὰ τοιαῦτα. ὁ γὰρ δὴ σὸς ἀνὴρ ἀνὸς ἐπὶ ὧν ἀφίκτο, ἃ βιάσαμ μείζω πρὸς τῶν ἀριστίων, τοσάτδε πόνους ἀνέχεσθαι, κὴ ταλαιπωρεῖν νύκτωρ κὴ μεθ' ἡμέραν, οὐκ ἀδότα εἰ σε πλησίον ἤδη ζῶν ἄκρου γενόμενον, τὸ χρεὼν ἐπισὰν, καταπάσασα καδόμενον τῦ πο-

LVC. *At tu nondum expasuisti, quanto temporis spacio opus sit vt in complexu virtutis interquiescas.* HER. *Neque ipse admodum hoc ipsum exactè calleo, ô Luciane: opinor tamen non minùs viginti annis peropus esse, quibus exactis omnino me in summo fastigio futurũ esse confido.* LVC. *O Hercules, perlongum est quod dicis.* HER. *Siquidem de maximis rebus nobis labor est propositus.* LVC. *Fortasse illud verum esse non valde negauerim. Quòd aũt viginti annos adhuc victurus sis, quónam modo præceptor tuus certum reddidit, nedum sapiens existens, verùm etiam fatidico spiritu præditus, aut vnus ex illis [m] qui Chaldaica disciplina sunt imbuti? Aiunt itaq; & hæc sciri [n] posse. neque enim verisimile est, adeoq; iniquum esse, vt tu vitæ tuæ incertus, num vnquam in humanis agens virtutè amplexurus sis, tantos labores temerè susciperes, tot perpessis diu noctúq; difficultatibus: præcipuè verò cũ prorsus ignores, nũ in propinquo summitatis te consistentem imminens Parca, pe-*

de cor-

λὸς, ἐξ ἀτιμίας τῆς ἐλπίδος. Ερ. ἄπαγε, λύσφημα γὰρ ταῦτα, ὦ Λυκῖνε. ἀπ' ἄκρης βεβῶναι. ὡς μίαν γὰρ ἡμέραν εὐδαιμονίσω, σοφὸς γεγόμενος. Λυ. καὶ ἱκανά σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων μαθημάτων μία ἡμέρα. Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀπαρκοῦσα, ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ ἄλλα ἄνω ὅπη εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα χρῆν ἐπεμένειν ἐπὶ αὐτοῖς, πόθεν ἔχεις ἀδήλως; ὁ γὰρ ἐμὸς ἐγὼ ἀνεπίπλευσας. Ερ. ἀπὸ τοῦ διδασκάλου μοι δοκῶ, λέγοντι ὃ δὲ πάνυ οἶδεν, ἄτε ἀπρόσιτα καὶ ἄδηλα ὄντα. Λυ. ἴσως δὲ πρὸς θεῶν ποῖα τὰ περὶ αὐτοῦ, ἢ τίνα τοῦ εὐδαιμονίαν ἐν τοῦ ἔχει, ἅπερ τινὰ πολλοῦ καὶ δόξαν καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερ.

de correptum, atque ab omni spe potiundæ virtutis deiectum, deorsum detractura sit. HER. *Apage istà: quippe nefes & irreligiosum est talia loqui, ô Luciane. Atqui abundè sat est, si vnicam tantùm dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar.* LVC. *Ergo protantis exantlatis laboribus vnius dieculæ spacium tibi satis esse videtur?* HER. *Mihi equidè breuissimum etiam tempusculum satis est.* LVC. [n] *Cæterùm illam supernè contingendam felicitatem, cuiusmodinam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, vndénam habes perspectam & cognitam? neque enim ipse vnquam in virtutis vsque cacumen ascendisti.* HER. *At ego præceptori differenti fidem habere soleo, cui hæc ad vnguem explorata esse dubium non est, cùm præ omnibus sit in summo virtutis fastigio excelsissimus.* LVC. *Dic verò per Deos, qualiánam illic esse, aut cuiusmodi tandem felicitatem grauiter ascendentes manere affirmabat? Numquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut voluptates quaspiam non æstimandas?*

Ερ. ὐφίμεί, ὦ ἑταῖρε. ἀλλ' γὰρ δὴ ταῦτα, πῶς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀπὸ τίνα φησὶ τἀγαθὰ, ἃ μὴ ταῦτα ἔξαρ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀνθρώπους ἐληλύθοντας; Ερ. Σοφίαν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως ἀπηκριβωμένον, ἧς ἕνεκα ἔχαλάτους δὲ καὶ δόξας καὶ ἡδονὰς, καὶ ὅσα σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀπερισπάστως ἀνήρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ, καταλαμφθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἀφεὰ λὸν ὑπόλοιπον ἄλλο παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρόν τι, καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπλασε τὸν τοῦ θεοῦ διακεκινημένον ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ἀπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ ἀπὸ τινος πυρὸς, ἅπαντα

HER. *Bona verba, ô amice: neque enim hæc quicquam faciunt ad vitam virtuti vacantem.* LVC. *Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi qui ad exercitij finem deuenerunt, habituri sunt?* HER. *Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti pretium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certò & constanter perfuturum nihil sapientem desideraturum. Porrò diuitias, dignitates, voluptates, & cætera quæcunque sunt corporis, hæc iniquam in vniuersum infrà relinquit: quibus exutis & abiectis, omni euicta difficultate in summitatem emergit: non secus atque Herculem in Oeta monte combustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum deum factum. Etenim ille cùm à se abiecisset quicquid à matre humani atque mortalis contractum acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructa pyra incendio purgatus, in cœlum subuolasse creditur. Ad hunc modum illi quoque philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam*

ἅπαντα ταῦτα περιῃρημένους, ἃ τοῖς ἄλλοις θαυμαστὰ εἶναι δοκεῖ, ἐκ ὀρθῶς λογίζεσθαι ἀντιβάντας ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ἀλαμονείας νῦσι, πλούτου καὶ δόξης καὶ τῶν ἄλλων. ἀπ' ἐκείνων μεμνημένοι ἔτι, καταγελῶντες δὲ τῶν οἰομένων τοῦτ' εἶναι. Lv. Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ ἀνδρεῖα καὶ ὑπερμεγέθη λέγας περὶ αὐτοῦ πολὺ ἀπὸ τούτου μοι ἔπει, καὶ κατηρχόντων ποτὲ ἐπὶ τὴν ἄκρας, ἂν ἐθελήσωσι, καὶ σύμβιοι ζῶσι κάτω, ἃ καταλελοίπασιν, ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀναλοῦντας αὐτὰς μίσθαρ, καὶ σωθῆναι τῇ ἀρετῇ, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἀλαζονείας καταγελῶντας; Ερ. ὑμόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀπ' ὃς ἂν ἀρετῆς πρὸς ἀρετὴν, ὅτι ὀργῇ, ὅτω φόβῳ, ὅτ' ἐπιθυμίας ᾖ ζῶσιν ἄμ ἀσφαλῶς, ἀλλ' ἅμ' ἀνυποίτως, ἀλλ' ὅλως πάθοι ἄμ ἔτι ζῶσιν πάθοι ἄμ

quædam perpurgati, omnibus illis recisis, & à se amputatis quæ vulgi animis digna precio & admiratione videtur, parùm recto & sano vtentes iudicio, conſenſo cacumine, felicẽ & beatam dicunt vitam, diuitiarum, dignitatũ & voluptatũ ne mentes quidẽ ampliùs, è ſublimi deridentes eos potius à quibus hæc alicuius momẽti eſſe ducũtur. Lvc. Ita ſanè per Herculẽ Oetæum, Hermotime, eſt quædam animi excellentia, magnitudoq; & felicitas, quæ penes ipſos eſt. Cæterùm hoc mihi quæſo ediſſere, an nunquã è faſtigio illo virtutis, vbi velint, regrediantur poſtliminio, reb. quas à tergo reliquerunt, vſui ſint? An omnino neceſſariũ eſt ſemel delatos in vertice, ibidem perpetuã vitã agere, eũ ipſa virtute ſuauiter cõuerſantes, medio vngue oſtẽſis diuitijs, honoribus & voluptatib9? HER. Nõ ſolũ hoc illis liberũ eſſe ſciat, ô Lucĩane, ſed quemcũq; virtute cõſummatũ cõſpexeris, eundẽ neq; iracũdiæ, neq; timori, neq; vllis concupiſcentijs tu piter dediticũ eſſe aut ſeruire putato. Nõ ſi reb. inſigniter dubijs iactetur, aut triſtitia affectꝰ fuerit, vllũ animo dolorẽ cõcipit.

Λυ. νὴ μὰ ἄγχι μὲν οὖν, μηδέν ὑπισχνούμενος, ἀπᾶν τἀληθὲς ἀπ' εὐφημίας καὶ, οἶμαι, μηδὲν ὅσιον ἂν, ἐξετάζων τὰ παρὰ τῶν σοφῶν γιγνόμενα. Ερ. μανθάνω. ἀπ' ἐπιόν, τι καὶ λέγεις; Λυ. ὅρα, ὦ Ερμότιμε, ὡς ἔγωγε νὴ πάνυ ὀκνῶ Ερ. ἀπὸ μὴ ὄκνει. ὦ γενναῖε, πρόσχες μόνον τὸν νοῦν λέγω. Λυ. τὰ μὲν ἄλλα, ὦ Ερμότιμε, δι' ἐμοῦ σοφῶ σοι παρεσκεύασται, καὶ ἱκανῶς οὕτως ἔχειν, ὡς τις ἐγνωκὼς αὐτὸς, καὶ ἀνεξέτως καὶ δικαίως, καὶ τἄλλα, καὶ πῶς ἔχει πρὸς τὸν λόγον. ὁπότε δὲ καὶ πλέτου ἔφοβα καταφρονεῖν φῂς, καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ ἐντεῦθα (μόνα γάρ ἐσμὲν) ἐπίστευον, ἀναμνησθεὶς ἃ πρότερον ἔλεγον ποιῆντα, βόλα, φῶ τινα; καὶ ἱκανὸν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος; Ερ. μανθάνω μὲν ἔγωγε, καὶ ἐπαινῶ τὴν σπουδὴν, καὶ ἀποδέχομαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ἐπιτρέπω ἐπὶ τὸ ἔργον ἰέναι. ἐπεὶ καὶ ἐμοὶ ἐδόκει ἐκ τῶν ἔμπροσθεν λόγων ἱκανὸς εἶναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπιτρέπειν καὶ ἐπαινεῖν ἐστὶ τοῦτο, ἐπιτρέπω καὶ ἐπαινῶ· τὸ δὲ ἐπιτρέψαι καὶ ἐπαινέσαι ἔτι ἄλλο τι. ἐπεὶ καὶ ἐπαινῶ καὶ ἐπιτρέπω καὶ

Ερ. μηδαμῶς, ἀπὰ κεφαλῆς φάναι, ὅσις ἐστὶν. Λυ. Διάβολον ἀνδρὸς οὗτος, ὁ σὸς, ἀνὴρ τοῦτ' ἄμα σεβοῦς ἄξιος καὶ λίγων κἄδηλος τὸ ὕστερον. Ερ τί δῆτα δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν ξένον οἶσθα τὸν Ηρακλεώτην, ὃς ἐκ παιδὸς σοφιστικοφόρητος αὐτῷ, μαθητὴς ὤν, τὸν ξανθὸν, τὸν ἐριστικόν; Ερμ. οἶδα, ὃν λέγεις, Δίωνα αὐτὸν ὀνομα. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπεὶ τὸν μισθὸν, οἶμαι, μὴ ἀποδίδοὺς μετὰ καιρὸν, ἀπήγαγεν περὶ τὸν ἅρχοντα ἔναγχος, πρεσβύτης γε αὐτὸς θαυμαστὸν περὶ τὸν πρωκτὸν, καὶ ἐβόα, καὶ ὀργίζετο, καὶ ἃ μὲν τῶν συνόντων τινὲς, ἐν μέσῳ γενόμενοι, ἀφείλοντο τὸν γναθίσκον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ἵνα ἴδοι, προσὼν ἄν, ἀπεπαγῆν αὐτοῦ τὸ ῥῖνα ὁ γέρων, οὕτως ἀγανακτεῖ. Ερ. μοῦρος γὲ ἀὴρ ἐκείνος, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε, περὶ

HER. *Numquam facias, verùm nominatim peſtringe eundem, quicunq; tandem fuerit.* LVC. *Ille ipſe præceptor tuus, vir cùm aliàs quidem venerandus, tum ætate penè confecta.* HER. *Quid igitur ſe indignũ admiſit ſceleris?* LVC. *Hoſpitem illum Heracleotem, qui multo iam tempore in ipſa philoſophiæ ſtudijs diſcipulus eius fuit, flauicomũ & contentioſum illum nouiſti?* HER. *Noui quem dicis: Diom, ni fallor, illi nomen eſt.* LVC. *Illum ipſum dico. proinde cùm fortaſſe non reddidiſſet illi mercedẽ in tempore, ad prætorem paullò antè rapuit miſerum, pallio eius collo iniecto vociferans, & excandeſcens admodum: & niſi è familiaribus quidam è manibus furioſi adoleſcentem eripuiſſent, qui fortè fortuna ei rei interfuerant. periculum erat ne nares miſero mordicùs auulſiſſet ſenex. adeò impotenter debacchabatur incenſus iracundia.* HER. *Semper quidem & aliàs durus & implacabilis eſſe conſueuit, ſi quis non in tempore pactam mercedem. Luciane,*

περὶ τὰς ἀφελείας, ἐπὰ τὰς γε
ἄλλας. οἷς λανθάνῃ, πολλὰς ὄν-
τας, ὀλίγοι τινὲς πω ἐφικό-
μενοι· ἀφελιδόασι γὰρ αὐτῷ καὶ τὰ
καρὸν τὸς τόκους. Λυ. τί δ᾽; ἂν
μὲν ἀφελιδῶσιν, ὦ μακάριε, μέ
νει γε αὐτῷ καθ᾽ ἑαυτὸ ἡδονὴ τῆς
φιλοσοφίας, καὶ μηκέτι τὴν τῶν
Οἴτης καταπεπλημμυρῶν ὀφει-
μένων; Ερ. οἶδ᾽ γὰρ, ὅτι ἀνὴρ καλὸς
κἀγαθὸς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐσ-
πούδακεν· ἀλλ᾽ ἔστιν αὐτῷ πολ-
λὰ νεανικὰ, ὧν ἐπιλάθοιτο, μὴ ἐν
ἀφείᾳ καταβιώσεται. Λυ. δέον
δ᾽ Ερμότιμον, ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ
νε ἐπὶ τοῦτο ἀριστῶν, ὡς σωφρο-
νισμουοῖεν αὐτῷ, πλέον κα-
ταθρουῦντα. Ερ. σχολή μοι, ὦ
Λυκῖνε, περὶ τούτων διαλέγε-
σθαι τοιούτων· ἅδην ἤδη ἀκροά
σασθαι αὐτῶν, μὴ καὶ λάθω τινὲς
ἀπολοφθείς. Λυ. θάρρει, ὦ γεν-
ναῖε. τὸ γὰρ μέσον ἐστὶν ἐκκλεῖσαι
πύγχλαι, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σε
ἤδη ἔτι λοιπὸν τῇ ὁδοῦ Ερ.

nunceret: nunquam tamē ad-
uersus illos non paucos, quib-
bus vsuræ pendendæ gratia
mutuò dedit vtendam pecu-
niam, quicquā tale designa-
uit. siquidem ad præscriptum
tempus præsentaria pecunia
semper redduni fœnora. LV
Quid? súntne, ô beate, qui il-
li pendant fœnora? P An dū
etiam illi à philosophia di-
ligentissimè perpurgato, ea-
rum rerum faciendarum cu-
ra est, quibus in Oeta reli-
quis nihil opus habet? HER.
Equidem hæc sui gratia, vt
tu fortassè falsò suspicaris,
non facit: sed sunt illi im-
fantes pueri, quorum, ne o-
lim presti inopia grauiter e-
gere ant, curam habere cogi-
tur. LVC. Atqui conue-
niebat, ô Hermotime, vt ex
illos ad virtutem subduce-
ret, quò communi cum illa
felicitate posthabitis diuitijs vnà fruerentur. HER. Non est
mihi sanè hisce de rebus tecum disputandi ocium, Luciane:
accelero enim vt ipsum iam audiam, ne per ommem ætatem
in obscuro mihi delitescēdū sit. LV. Bono animo esto, ô bone:
quippe hodie à philosophicis cōmentationib. vacatio promul
gata est. Itaq; quod reliquū est itineris, tecū vnà cōficiā. HE.

Quoma-

πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἄν ἴδοις αὐτὸν, οὔτε γὰρ πίστιν ἔχει προσῆκον. πινακίου γάρ τινος ἐπικρεμαμένου ὑπὲρ ζυγῶν κυλίνδρου, μικροῖς γράμμασι λέγον. τὴν δὲ συμφιλοσοφῶν. ἐλέγετο δὲ παρὰ Εὐκράτει, ὡς πολλὰ, λαμπάδος χθὲς γαμίλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν ᾧ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθύδημον τὸν ἐκ ζυγῶν Περιπατητικόν τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἐκάνοι ἀθάσιν ἀντιλέγειν δὲ τοῖς Στωϊκοῖς, ἐπί τι δ' ἂν τοῖς λοιδορικοῖς ποτ' ἐμοῦ πωλῶν ὀφελεῖν, καὶ ἰδῶσα μάλα πολλὰ, εἰς μίαν νύκτας ἐκταθείσης, ὅς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπισχόντα, οἶμαι, πλείονα ἢ ἐκανῶ, τῶν παρόντων, ὡς ἐκάστῳ, φιλοτιμίας πρωτεύοντων. καὶ

Quomodo dicis? LVC. In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur videndi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præ foribus suspensa, literis maiusculis in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationibus non vacabimus. Porrò tuum præceptorem apud Eucratem filiæ suæ natilitia celebrantem hesterna nocte casu nitasse dicebant: multa præterea in symposio super rebus philosophicis commentatum esse: ad hæc aduersus Euthydemū Peripateticum nonnihil exasperatū esse, suscepta cum eo ipso his de rebus contentione, pro quibus nunquam nō cum Stoicis digladiari solēt Peripatetici. Præmia verò vociferationes, etiam capitis dolorē, & vehementē quidem, contraxisse, & in multam usq; noctem sudasse producta in longum disputatione. Quinetiam iusto largius, vt arbitror, poculis semet inuitauerat: cū hi qui aderant, frequētius, vt par est, præbibēres, eūdē philotesij prouocasset.

Ipsu-

ἀλλ' ἐλθόντα πλέον, ἢ κατὰ γέροντα, ὥστε ἀναπαύσας ἡμῶν τε, ὡς ἔφασκον, πολλά· καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρέα, ὀπόσα ὦ παιδὶ κατόπιν ἐπῆν παρεληλυθέναι· καὶ σημηνάμενος ἐπιμελῶς, τὰ ἀπ' ἐκείνου καταλύσια, μηδένα ἐᾶν ἐσελθεῖν παραγγείλας. ταῦτα ἀκούσας Μίδου ἤκουσε, ζῆν οἰκεῖον αὐτῷ, διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἳ καὶ αὐτοὶ ἀνίσχυρον μάλα πολλοί. Ερ. Ἰκρατήσατο δ' ὁ πάτηρ, Λυκῖνε; ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, ἢ τί καὶ ζιδζον ἔλεγεν ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασί, ὦ Ἑρμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι, τὸ δ' ὅλον τῆς νίκης μᾶλλον ἡμᾶς ἐφίζω, καὶ παραπολὺ ὁ πρεσβύτης ἐπεκράτησε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον οὐδ' ἀναμωτί φασιν ἀπελθεῖν, ἀλλὰ πρᾶγμα παμμίγεθες ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐπὶ

Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quàm senì conuenerat, semetipsum onerauit, adeò vt domum reuersus multa euomere cogeretur. Solas verò carnium portiunculas, quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas dederat, numeratas recepit, ne quem intromitteret magnopere interminans. Hæc itaque è Meda famulo eius audiui, discipulis quibusdam commemorante, qui & ipsi, cùm illorum essent non pauci, domum regressi sunt. HER. *Vter verò illorum, Luciane, obtinuit victoriam, præceptor meus, an Euthydemus?* Nunquid etiam *tale quippiam Midam commemorantem inaudisti?* LVC. *Initiò quidem, Hermotime, aiebat illos penè per omnia fuisse pares. ipsum verò finem victoriæ tandem penes vos fuisse, ita vt senex longè fuerit in plus superior: Euthydemum verò inceruentum haudquaquà abiisse, nempe qui permagnum in capite inflictum vulnus haberet.*

Cùm

ἐπὶ γὰρ ἀλαζόνα λίαν καὶ φιλονεικικὸν, καὶ πάθοιμ' ἂν ἄθυμον, ὃς ἐμοὶ μὲν ἐπιτήδειος ἦν, ὅμως δὲ πρᾴως ἔφερεν ἀνθρώπου ἐλεγχόμενον, ὁ διδάσκαλός σου ὁ βέλτιστος, ὃν ἔλαχες, σκύφον Νεστόρειόν τινα καταφερῆ αὐτῷ, πολυτίμητον καταπλήττων, καὶ οὕτως ἐκράτησεν. Ερ. τοῦτο, ὦ γύναι, ἐγὼ μὲν ἄλλως ἔχω πρὸς τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἄκαιρα τοῖς ἱεροῖς πολεμεῖν. Λυ. ταυτὶ μέν, ὦ Ερμότιμε, ἄνδρα γέροντα πρᾴως ἐνεγκεῖν, ἀργηλόν, καὶ θυμοῦ ἱεροῦ, σκύφον ὅτῳ βαρὺν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολὴ γὰρ ἄγομεν, τί οὐ διηγῇ μοι ἐταίρῳ ὄντι, ὃν πρόπαν ὡρμήθης τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, ἃ δυνατὸν, ἐπισωθοίμοροίλῳ ὑμῖν τὸ ἀφ' οὗ δι' ἀρξάμενος; οὐ γὰρ ἀπεικός τι μὲ δηλαδὴ φίλοι ὄντα.

Cùm enim immodicè esset arrogans & contentiosus, nec persuaderi vellet, nec seni se præberet facilè redarguendum atq; cõuincendum, præceptor tuus ille vir optimus eidem iuxtà accumbẽti inusitata magnitudine & ponderè scyphum Nestoreum, quẽ fortè tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit: atq; hac quidem ratione victoriæ palmam superato aduersario obtinuit. HER. *Mæcte animo præceptor: atqui haud sanè alio modo æquum erat agere cũ his qui recusant cedere melioribus.* LVC. *Probabilia quidem admodum sunt quæ dicis, Hermotime. Quorsum enim attinebat vt Euthydemus hominem senem exasperaret, alienum ab iracundia, animóq; longè præstantiorem, scyphum insuper tam grandem & grauem tenentem in manibus? Sedenim ociũ iam agimus: quid obstat quò minus mihi tuo familiari exponis, quánam modo sub initium philosophari inceperis, vt & ipse, si fieri possit, communem vobiscum profectionem suscipiam, nunc primùm facto ad eandem exordio? Neque enim temerè me excludelis à cõmuni itinere hominẽ familiarẽ.*

HER.

Ερμ. ἀ ἀλλὰ σοφὸς, ὦ Λυκῖνε, ὅσον ἐμὲ βραχεῖ ὄντι μείζω σοῦ τῶν ἄλλων, καὶ παῖδας, καὶ ἴσως ἐν ὀλίγῳ ἅπαντας, ὡς πᾶς σὺ, δοκοῦντα ὑπερφρονήσεις αὐτός. Λυ. ἐπανόμαι, ἀ μετὰ εἴκοσιν ἔτη γενοίμην τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερ. ἀμείνων ἢ αὐτὸς ἐμαυτὸν σὲ γενόμενος ὑπερήμην φιλοσοφῶν, ἀπαρκοῦντος σχολὴν, ὅτῳ, οἶμαι, σὺ νῦν σχολάζεις. Λυ. δοκεῖτα γὰρ, ὦ Ερμότιμε. ὥστε πάλιν αὖ πάλιν ἄγε, λαβὼν, ἃ μὲ δίκαιον γὰρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο εἰπὲ, διδοῖς ἀνθρώπῳ τοῖς μανθάνουσιν, ἢ οὔ τι μὰ ὀρθῶς λέγω, ἀλλ' αὐτοῖς, ἢ οὐκ ἐξεῖναι τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερ. ἀ πάνυ. σὺ δὲ, ἢν τι βέλτιον ἐρωτᾷ μεταξὺ, μὴ ἀντίλεγε· ἐξὸν γὰρ ἔτι μάθῃς. Λυ. τοῦτο νὴ τὸν Ερμῆν, ὦ Ερμότιμε, αὖθ', οὗ ἐνώνυμόν ἂν τυγχάνεις. ἐπεὶ γὰρ εἰπέ μοι, μία τις ὁδός ἐστιν, ἢ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν

HER. *Si modò hæc res tibi cordi esset, Luciane, breui uti debis quantũ excellas omnes cæteros. Pueros, sat scio, contemnaberis omnes alios præ te tãtũ ipse ingenio & intelligẽtia præpollebis.* LV. *Mihi verò abundè satis esset, si post viginti annos iã exactos talis euaderem, qualis tu nunc es.* HER. *Profectò & ego ipse eũm in tua essem ætate, tunc primùm ad philosophiam animum appuli, iã fermè annos 40. natus, à quib.te non multũ abesse arbitror.* LV. *Rem ipsam putãsti, Hermotime: tot enim annos iam habeo. Quare si eam iam cõprehensam tenes, age & me adducito: haud enim iniusta postulo. Et primùm quidem hoc mihi respondeo, est ne philosophiæ candidatis relicta & concessa contradicendi libertas, si quid parum rectè dictum illis videbitur: aut non hæc libera est natu iunioribus?* HER. *Haud admodum. tibi tamen, si quid volueris, interea & quærendi & contradicendi facultatem liberam facio. ita enim facilius perdisces singula.* LV. *Euge sanè per Mercurium, ô Hermotime, dic mihi, ésne vnica via ad philosophiam adducens, videlicet*

Stoico-

Στοϊκῶν ὑμῶν; ἀληθῆ ἴσως ἴσως ἔφην, ὡς ἐγὼ ἔμοιγε δοκῶ, ἂν μὴ ἄρα ποθεν ἀκούσω ἑτέρου, μάλα πολλοὶ, ἡδέως τοι καὶ ἐπικουρίοι, καὶ οἱ τὴν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ ἄν Διογένους ἄρα τινὸς, καὶ Ἀντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ δὴ καὶ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι παλαιοῦ. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν, πόρρω δέ, ὦ Ἑρμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἀλλ' ἀφορᾷ; Ἑρ. καὶ πάνυ διαφορᾷ. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς οἶμαι, πάντως που ἂν ἐν ἐκείνοις εἴη, ἀλλ' ἐκ πάντα, διαφορά γε οὐδεμία. Ἑρ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. Εἰπὲ δὲ ὦ Φιλότης, ἀπόκειταί μοι, τῷ πολλὰ πεισθῆναι τὸ πρῶτον οὐ, ὁπότε ἤρξω φιλοσοφεῖν, πολλῶν μὲν ἀνθρώπων ἀκούσαντα, πολλὰ δὲ καὶ παντοδαπὰ συγγράμματα, σὲ δὲ τὰ μὲν τῶν Σωϊκῶν ἴσως. καὶ δὴ ἐκείνης ἀρξάμενον ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τῶν ἄλλων ἀποδοκιμάσαντα· τῶν δὲ

Stoicorũ vestrorũ? Nisi enim falsa audierim, etiam alios complures esse certum est. HER. *Et valde quidem multi sunt: videlicet Peripatetici, & Epicurei, & qui Platonis titulo philosophiam profitentur. Sunt item complures quoq; Diogenis & Antisthenis assectæ, tum etiam ipsius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; longè numerosiores.* LVC. *Vera sunt hæc: omnino enim illorũ magnus est numerus. Vtrum autem, Hermotime, eadem omnes vno ore dicant, an diuersa?* HER. *Diuersissima.* LVC. *Prorsum tamen vnum aliquid esse verum, in quo consentiant omnes, credibile est: ita vt non omnia pugnent quæ ab illis pro vero affirmantur.* HE. *Admodum.* LVC. *Proinde age, ô amice, hoc mihi expedi, cuinam fidem habuisti tu sub initium, quando ibas philosophiæ operam daturus, cùm multas videres ianuas tibi apertas & patentes, omnibus alijs progrediendo deuitatis, in Stoicorum potissimùm diuertens, tanquam hæc sola vera fuerit, ac illa quæ compendiosam ad virtutem viam ingredientibus exhiberet,*

alij

ἅπαντα ἐς τυφλὰ καὶ ἀνίσχναφρασσῶς; τίνι ταῦτ' ἐτεκμαίρῃ τότε, καὶ μά μοί τὸν νοῦν δὴ τὸν σαυτὸν ἐννόα, τὸν ἄρτι ἀμίδρομον, ἄρτι δὲ ἀκριβῆ ἤδη τὰ βελτίω διανέμοντα τοῖς πολλοῖς ἡμᾶς διωάμβροτον, ἀπ' ἔτους ἀπόκρινα, ὁποῖ ἐτότε ἦθα ἰδιώτης, καὶ ἁλλὰ ἤ νῦν ἐγώ. Ερ. ὃ σιωίημι ὀ, Ἰ ὦ ἑτοῖ βέλτιστε, ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μάλ' ὦ πάνυ ἀκριβὲς ἀρόμενον πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Ἀντισθένους, καὶ τὰ ἀμείνω τοὺς νεωτέρους, τὸν Χρυσίππου καὶ Ζήνωνα, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἐς σοφίαν οὐ πισεύουσι, τοὺς μὲν ἄλλους ἔασον, ἐξ ἁπάντων δὲ πειρῶ πολλῶν ἄνδρα σκέψασθαι, ἀξιοῖς καὶ ταῦτα φιλοσοφῶν; ἆρα καὶ σὺ ὅσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πυθὼ ἐξέπεμψε καὶ τὰ Στοικῶν, ἀείσας ἐξ ἁπάντων σκέψαι; ἔθ' ὅρα αὐτῷ ἄλλον ἐπ' ἄλλοις ἐλθεῖν

aliis omnibus in obliqua & deuia ducentibus? Quibusnam argumentis aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? Ac mihi nō eum qui nunc es, in animo concipe, siue semisapientē, siue absolutæ sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ multis millibus optima discernere & iudicare possit: sedita respondeac quispiam homo idiota, qualem tunc agebas, aut ego nunc possim. HER. *Quid sibi hæc tua verba velint, Luciane, haud intelligo.* LVC. *Atqui non admodum obliquū est quod percōtabar, cūm multi sint philosophiæ principes, videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes: præterea maiores nostri, Chrysippus & Zenon, aliique complures quotquot tandem sunt: cuinam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, vt ea ex omnibus desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te, vt Chærephontem, Apollo Delphicus ad Stoicorum placita delegauit, vbi prædixisset oraculo illos ex omnibus longè esse optimos? Siquidem illi mos erat, alium ad aliā philo-*

φιλοσοφίας αἱρέσεως, τῷ ἁρμόσθσθαι, οἶμαι, ἑκάστῳ ἀεὶ τὸ πρέπον. ΕΡ. ἀλλ' οὐκ ἔγωγε, ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ μόλις πως εἰκάζω τοῦτο. ΛΥ. πότερον οὖν οὐκ ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγεῖσθε καὶ αὐτὸ, ἣ ἱκανὸς ἦν αὐτὸς ἑαυτῷ τὸ βέλτιστον, κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; ΕΡ. ὡμολογήκαμεν. ΛΥ. ἐκοῦν καὶ ἡμᾶς ἄρα ἀπέδοσθε τοῦτο πρῶτον, ὅπως ἀμφιγνοοῦντες ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἀναθώμεθα, καὶ ἵνα ἄρ τις ἕλοιτο, παρὰ τὰς ἄλλας. ΕΡ. ἐγὼ δὲ φράσω, ἑκόντων τῶν πολέμιος ἐπ' αὐτῷ ὁρμᾶσθαι, ὅτι ἕκαστον ἀμείνων ἕκαστα αὐτῷ. ΛΥ. πόσῳ τινὶ πλείους τῶν Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἢ Περιπατητικῶν ἢ ἀρίστων; ἐκεῖνοι γὰρ αὐτοὶ λέγονται, καθάπερ ἐν τοῖς χοροποιίαις; ΕΡ. ἀλλ' οὐκ ἀρίστων ἔγωγε, ἕκαστον δὲ.

philosophiæ ratione & formam cohortandi, quippe cui probè perspectum erat, opinor, quæ cuique potissimùm congrueret. HERMOT. Nihil tale est, ô Luciane, neque de his unquam Deum consuluí. LUC. Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione? aut ipse sufficiens tibi videbare, qui quod optimum erat & præstantissimum, per teipsum posses eligere, non consulto Deo monitore? HER. Ita mihi quidem videbar. LUC. Quin igitur & nos isthuc ipsum doces, quônam modo statim ab initio queamus noscere quæ optima sit & verissima philosophandi ratio, & quam quispiam prætermissis alijs rectissimè eligeret? HER. Ego haud quaquam isthuc dicere grauabor. Cùm multos viderem ad eandem certatim viam affectantes, facilè æstimabam Stoicam philosophandi rationem cæteris esse præstantiorē. LUC. Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorū? Proinde illos numerâsti, veluti in ferendis colligendísque suffragijs vsuuenire solet. HER. Æquè non numeraui, sed coniecturis deprehendi.

Λυ. ὡς ἀκριβῶς διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ τοιούτων ἀπασμῷ φῂς καὶ πιθανὰ κρίνας, ἀκρυπτόμενος λέγειν πρός με τἀληθές. Ερμ. ἐμόνον ἤκουσ', ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἑκάστων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκύθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ καὶ φιλόπλουτοί τε καὶ ἰσχυρικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τετυφωμένοι καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν πολλοὶ ἔφασκον, ὅτι ἀνεξίκακοί εἰσι, καὶ πάντα γιγνώσκουσι· καὶ ὅτι ἑαυτῶν ἕνεκα πάντ' ἐστὶ τἄλλα, μόνοι δὲ βασιλεῖς, μόνοι πλούσιοι, μόνοι δὲ ὀρθοί, καὶ σωφρόνως ἅπαντα. Λυ. εἶεν· ἄκουσον δὲ καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἄλλοι διαβολὴ περὶ αὐτῶν. ἃ γὰρ δὴ ἐκείνοις ἂν οὐδεὶς ἐπίσευσε, ἐπαινοῦσι τὰ αὐτῶν. Ερ. ἀληθῶς, ἀλλ' οἱ ἄλλοι εἶπον. Λυ. οἱ μὲν δὴ ἀνεξίκακοι οὐκ

LVC. *Vt quid igitur me tã topere cupientem non doces, sed vana spe lactas ac decipis, affirmans, de tantis rebus coniecturã & multitudine fretum iudicasse?* HER. *Non solùm hoc quidem, ô Luciane, sed omnes quoque cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidem esse corruptos deliciis, voluptatumq; extremè amantes. Peripateticos autem ad rem attentiores, parandi cumulandiq; diuitiis inseruire, & quosdam ex illis immodicè contentiosos. Porrò Platonicos arrogantes, & nimio fastu turgidos, gloriæq; cupientissimos. Cæterùm de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, videlicet quòd viriles essent, masculo animo præditi, & nihil illos fugeret: & quòd eam viam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter in vniuersum nihil non esset.* LVC. *Videlicet ista tibi de illis dixerunt alij. Neque enim verisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suáque superbè collaudantibus te credidisse.* HERMOT. *Non, verùm hæc ab alijs prædicata audiui.* LVC. *Facilè tamen coniicio hæc diuersa*

οὐκ ἔλεγον, ὡς τὸ ἀκρότ. οὐδεὶς ἂν φαίη οἱ τὰ ἄπαντα φιλοσοφοῦντες. Ερ. οὐ φαίρ. Λυκ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς, ὅπως ἀνθρώπους ἐξαπατᾷς μι, καὶ ἀλήθειαν τἀληθῆ, ἀπ' οἰκ Μαρίτα δόξαν λαλεῖσθαί τινι, ὡς πιστεῦσαι ὅτι Ερμότιμον ἄνδρα σωφρόνως, ἔτη τρία γεγονὸς τεσσαράκοντα, περὶ φιλοσοφίας καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίσασθαι, καὶ κατὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἀποφαίνεσθαι ἀκριβῶς, καὶ τ κράτιστον ἀξιῶν. ἐγὼ πιστεύσαμί σοι διαῦτα λέγοντι. Ερ. ἀπ' οὐδὰ, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ σοῖς ἄπασι μόνον ἐπίσασθαι, ἀπὰ καὶ ἐμαυτῷ. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους ὡσκῶς, φρονιίζοντας ἀεί, ἀτρέμα πως, ἐν χρῷ εὐσεβείας τοῦ πάσης, ἀλλ' ἐπὶ

uersæ sectæ & opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophantium fuerint, nescio. HER. Ne ij quidem. LVC. Prouide homines idiotas hæc dixisse credibile est. HER. Et valde quidem. LVC. Obsecro, vt iterum me deceptum ab omni re deijcere soleat: neque verum sermonem exponis, sed existimas te cum *Margita quopiam insulso & stupido verba facere: vt planè persuasum haberem, Hermotimum virum singulari præditum cùm ingenio tum industria, annos nunc natum 40. hominib. tamè idiotis de sapientiæ studio, de viris philosophiæ candidatis credidisse: illorumq; inductum testimonio & prædicatione, rectiore via philosophantium electionem fecisse. neq; enim ista tibi prædicanti facilè crediderim. HER. Atqui hoc quidem te fugiat, Luciane, me non solùm credidisse alijs, verùm mihi quoq; ipsi. Etenim conspiciebam illos honestè & ornatè incedentes, splendidè & decenter amictos, numquam non certis commentationib. cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles, z demissa barba, & longa

ἐᾶν ἀδρὸν, ἐᾶν αὖ μαλακὸν καὶ τὸ ἀδιαφόρως ὑπερκύπτον, ὡς ἔκπληκτον εἶναι, καὶ λιχνικὸν ἀτιμάζων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μέσου βαδίσματος, ὃ δὴ ἄκρον πάντων ἔνιοί φασιν. Lvc. Ἆρ' οὖν μᾶλλόν ἐδόκουν ποιοῦντες αὐτὸς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἐωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον, ὃν Ἑρμότιμον, πράττοντας οἷον δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως μαινομένοις ἐοικότας ἐν ταῖς ξυνουσίαις, καὶ τἆλλα, ὃς ἐπιδέκνυται; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρις ἂν σὺ πλουτῇς ἀνάβολὴ, καὶ ὁ μόγων βαθὺς, ἢν χρῷ ἁπαλός; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἆρα ἔχομεν τρόνι λανόνα, καὶ σάθμιον ἀκριβῆ τοιοῦτον, ὡς Ἑρμότιμός φησι· μὴ χλιὰν σχήματον, μὴ βαθισμάτων, μὴ κόμης

coma venerandos, nihil molle aut parum virile, aut citra delectum aliquid admittentes, quod quidem alijs stuporem induceret, aut planè videretur impudens & Cynicum, sed in media & regia via constitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse optima. Lvc. A Nunquid igitur & hæc illa quæ paulò antè præceptorem facientem me vidisse testabar, ipsos designantes vidisti? videlicet fœnori & vsuræ seruientes, amarulenter & contentiosè mercedem à discipulis exigentes, in conuiuijs aut colloquijs immodestè & pertinaciter digladiantes, aliáq; quæcunq; indecorè plerunq; peccare consueuerant? Aut fortasse harum rerum nullam curam habendam esse existimas, modò vestitus sit probè mundus, & nitidè compositus, & barba profunda, prolixáq; in capite cæsaries? Quarem posterũ, vt video, hic nobis certus erit canon & regula rectè philosophantes exactè cognoscendi, quem videlicet proponit Hermotimus: oportétque omnino ex habitu mundiore, grauioréq; incessu, & capillo prolixiore, optimorum cognitionem

φᾶς διαγινώσκειν τὸς ἀεὶ ἐσομένους; ὃς δ' ἂν μὴ ἴχνη ταῦτα, μὴ δ' σκυθρωπὸς, ἢ, καὶ φρονιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀχθομένοις καὶ ἀχθομένοις; ἀπ' ὄρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ερμότιμε, παίζειν πρός με, παραμυθούμενος ἃ ἴσασι πατόμενος σωίημι. Ερ. διὰ τί δ' οὖν φῂς; Λυκ. ὅτι ὦ γαθὲ ἀνθρώπων ταῦτα ἐξέτασιν λήψει, καὶ ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκεῖνο ἀσχημονέστερον, καὶ τὰς ἀναβολὰς ἐκσμιώτερον, Φειδίου τινὸς, ἢ Αλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ ἀμορφότατον ἐκπεσαντος. ἀλλὰ καὶ ὅτι μᾶλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι δεῖ δεῖσθαι, τί ἄρα πάθοι τις, ἀτυφλὸς ἂν ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν ὧν διαγνῶ ἢ καὶ ἀμείνω πεφύκασιν πρὸς ἡμᾶς, ὅτι σχῆμα, ὅτι βάδισμα ὁρᾶν δυνάμενος;

gnitionem sumere. Itaque cui hæc deesse viderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus, & mihili æstimandus est. Sed vide, Hermotime, ne & hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. HERMOT. Quorsum istud dicis? LVC. Quòd hæc, ô bone, Rectiùs statuarum sit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illæ habitu ferè sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcamenes, aut Myron ad pulcherrimum absolutæ formæ archetypum expresserit. Quòd si etiam maximè inde coniectura capienda est in illis dignoscendis, quid ille aget, qui visu captus, philosophiæ perditæ desiderio tenetur? Qui enim fieri posset, vt in habendo delectu non tota via aberret, cùm neque habitum neque incessus perspiciendi facultatem habeat?

μὴν ; Ερ. ἀλλ' ἔμοιγε οὐ πρὸς τυφλὸς ὁ λόγος, ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλει τῶν ἐκείνων. Λυ. ἀλλὰ μήν, ὦ ἑταῖρε, καίτοι πρέπον τί τὸ γνώρισμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν ἀλλὰ, οἱ μὲν ἔξω τῆς φιλοσοφίας μύσται τυφλοί, ἐπεὶ μὴ ὁρῶσι. διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἴσως τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πολὺν ἄχθοιντο ἐπὶ τῇ συμφορᾷ· οἱ δὲ βλέποντες, διὰ πολὺν ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν δοκοῦντο σωφρονεῖν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀποστῆναι τῆς ἔξωθεν ταύτης πλεονεξίας; ὅθεν βούλομαι ἀπεῖναι, τοιοῦδε ὄντος, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνδρῶν ἔρωτι πρὸς σοφίαν αὐτοῖς, καὶ ἀξίους ἀμείνονα. χίγνεσθαι ἐς τὰ τῆς γνώμης ; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν οἷόν τί σοι ἦν, ἀφ' ὧν

HER. *Ego verò, ô Luciane, non ad cæcos verba facio, neque illorum mihi quicquam curæ est.* LVC. *Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, adcóque omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi videtur, à philosophiæ commercio cæci exclusi maneant, posteaquam orbati sunt oculis: tameisi cumprimis operæprecium mihi videbatur, illos præ omnibus aliis philosophiæ studio incumbere, ne acceptam amissi visus calamitatem ferrent immoderatiùs.* C *Cæterùm illi qui probè vident, etiamsi fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quônam pacto ea quæ in animo tecta sunt, peruidere possunt ab illa externa vestitus mundicie? Nisi enim me fallat animus, tale quiddam est quod dicturus sum, nimirũ te parandæ & colligẽdæ sapientiæ cupidine cum istiusmodi viris conuersari, vtq; eam indies aucta, cumulatiùs euadas melior.* HERMOT. *Et maximè quidem.* LVC. *Quid igitur tibi promptum fuit, atque*

ἦν ἴφησθα ἱκάνωρ τῶν γνω-
σομάτων διορᾶν τ' ὀρθῶς φι
λοσοφοῦντα, ἢ μὴ· οὐ γὰρ φιλεῖ
τὰ τοιαῦτα οὕτω σαφῆ εἶναι
θαι, ἀλλ' ἔστιν ἀπόρρητα, καὶ
ἐμφανῆ λήρημα, λόγοις καὶ
συμβουλίαις ἀναδακνύμενα, καὶ
ἔργοις δὲ ὁμοίοις ὀψὲ μόλις.
ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκήκοας, οἶμαι,
ἔ τινα ἠτιάσατο τὸν Ἡφαίστου,
ἐξημαλάκευτον ἰδόντα. φησὶ
γοῦν μύθος, εἰσιέναι Ἀθηνᾶν καὶ
Προμηθέα καὶ Ἥφαιστον ἐντυ-
χίας οὔσης, καὶ τὸν μὲν Προμη-
θέα, τι ἀνθρώπου τινὰ ἀναπλάττει,
τὴν δὲ Ἀθηνᾶν οἰκίαν ἐπινοῆ-
σαι· ὁ δὲ Ἥφαιστος τὸν ἄνθρωπον
ἄρα σωτηριάζειν. καὶ ἐπὶ τὸν
Μῶμον ἐλθόντας, ὃν μὲν
δικαστὴν προείλοντο, θαυμά-
ζειν ἐκεῖνον ἑκάστου τὸ ἔργον·
τὸν δὲ ἄνθρωπον, ἄ τινα ἠτιάσατο,
ψόγον ἂν εἰς λέγειν, ἐπὶ
τῷ ἀνθρώπῳ δὲ τῷ ἐμέμψατο,
καὶ

atque adeò facta possibile,
vt ab ijs ipsis quas dixisti
cognitionibus, philosophantem aut secus perspiceres? Neque enim ista perinde
solent propalàm esse conspicua, sed sunt abstrusa valde,
atque adeò in obscuro reposita, quæ multis vix orationibus & congressibus, postremùm verò opibus consimilibus licet animaduertere. D Qualia enim Momus
in Vulcano reprehenderit,
opinor aliquando inaudiuisse te: quòd si me fallit opinio, audi iam nunc. sic enim habet E fabula: nimirum Mineruam, Neptunum,
& Vulcanum contentionem inter se suscepisse de
artificij præcipatu & præstantia: atque ipsum quidem
F Neptunum taurum effinxisse, G Mineruam verò
domum excogitasse: porrò H Vulcanus hominem composuit fabricauitq. Cæterùm vbi iam ad Momum ventum esset,
qui certaminis arbitrum & expensorem elegerant, & ille singulorum opera diligentissimè inspexisset: I in alijs quidem quæ
reprehenderit, superuacaneum fortasse foret referre: illud tamen in hominis opificio potissimùm * calumniatus est,

καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἡφαιστον, διότι μὴ καὶ θυείδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὰ στέρνα, ὡς ἀναπτασσομένας, γνώμην γίγνωσθαι ἁπάσαις ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ, καὶ ἃ ψεύδεται, ἢ ἀληθεύει. ΕΡΜ. Ἀλλ' οὐ δῆτα, ἀτὰρ ἀμβλυώττων, ἔτι περὶ τῶν ἀνθρώπων διαπορεῖ· σὺ δ' ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν διόπτρας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδοθεν, ὡς ἔοικε, δι' ὧν στέρνων, καὶ ἀνίσκεσθαί σοι τὰ βουλήματα, ὡς ἀδύτου μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀπὸ καὶ πότε ἀμείνων ἢ χείρων. ΕΡ. παίζεις, ὦ Λυκῖνε, ἐγὼ δὲ καλὰ θεὸν ἀπόλλω, καὶ μεταμέλεταί μοι τῆς αἱρέσεως, ἱκανὸν δὲ τοῦτο πρὸς ἐμέ. ΛΥ. ὅμως ἐκεῖνον ἔπεσο, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμὲ, ἀπὸ πρόσωπα μὴ πραγματεύμενον ἐν σκιᾷ ὡς συρφετῶ; ΕΡ. οὐδέν σε δεῖ ἄρα σοι ἀρέσκειν, ἔξεστι δ' ἄπιθι. ἀπ'

atque ipsum quidem architectum Vulcanum nō mediocriter perculsit, quòd artifex non in pectore ostiola quædam addidisset, quibus apertis & reclusis perspicuum fieret omnibus quid ille vellit, aut in animo strueret & cogitaret: num mentiretur an verum diceret. Atque ille quidem velut cæcutiens sic de hominibus statuit: tu verò nobis ipso etiā Lynceo es perspicacior, qui, sicuti videtur, per pectus ipsum quæ intus sunt, cernis: sunt'q; tibi aperta omnia, adeò ve non solùm certò teneas quid quisque velit aut cogitet, verùm etiam vter sit melior aut deterior. HERM. Tu quidē, Luciane, ludos ex me facis: ego verò Apollinis ductu & auspicio delectum habui, neque prorsus electionem moror: atque hæc quidē satis Hermotimo. LVC. Attamen ne sic quidem mihi dignaris exponere, ô amice, sed me in ima vulgi fece versantem superbè contemnis. HERMOT. Nihil fortasse illorum tibi placebit, quæ dixero. LVC. Nequaquā, ô bone, verùm

ἀλλ' ἀλλ' ἰδίας ἀπᾶρ, ὀκνοῖον ἄν μι ἀρίσαιτο. ἐπὰ δ' ὅμ σὺ ἐπὰν ἀπερύθη, καὶ φθονᾶς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσα γυροίμεθά σι φιλοσοφήσαντες, ἐγὼ παράθομαι, ὅπως ἄν οἷός τι, ἢ καλ' ἐμαυτὸν ἐξαπᾶν πλὺν ἀς ἀεὶ περὶ τούτων λόγων, καὶ πλὴν ἀσφαλεσάτην αἵρεσιν. ἄκου δ' ἢ σύ, ἀ βούλη. ΒΡ. ἀλλὰ βέλομαι, ὦ Λυκῖνε· ἴσως γάρ τι χυσιμον ἐρᾶς. ΛΥ. σκόπει δὴ, καὶ μὴ καλαγελάσης, ἢ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναξητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ἔτως, ἐπὰ μὲ σὺ ἰδίας ἐφίεσθαι ἄπᾶν, ἀλλὰς ἄμεινον. ἴσα δή μοι ἀ μὲν ἀρτὰ τοιοῦ δέ τι, οἷον πόλις τις, ἰδιώτας ἔχουσα τὰς ἐμπολιτευομένους (ὡς φαὶν ἄν ὁ Διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐπᾶν ποθὲν ἀφιγμένος) σοφὸς ἢ τὰ ἀκρότατον, ἀνθρώπος ἄπαν-

verùm nihil eorum vis dicere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me cenlas de industria, nobis invidens, ne fortè tibi pares euadamus, si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus: periculum faciam, si quo modo fieri possit, vt per me exactam iudicandi rationem, minimèque fallibilem delectus habendi viam inueniam. Quocirca tu, si volueris, arrectis auribus attento fac sis animo. HER. Prorsus isthuc volo, ô Luciane: fortasis quiddam scitu dignum dicturus es. LVC. At vide ne naso me suspendas, si illud omnino rusticè & ineptè proposuero. Ita enim facto opus esse video, postea quam tu qui harum rerum es multò peritior, illud manifestius & disertius explicare grauaris. Itaque virtutem vrbis instar esse fingas volo, quæ ciues habeat honestissimè & integerrimè Rempublicam administrantes, quemadmodum tuus quoque præceptor, qui isthuc aliquando peruênit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea summa sapientia viros exornatos, magno infractôque animo

ἅπαντας δικαίους, σώφρονας, ὀλίγον θεῶν ἀποδέοντας. οἷα δὲ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, ἄδηλον ἂν εἴποις, φασίν, ἐν ἑκάστῃ τῶν πόλεων τοσαύτῃ οὔσῃ, ἀπ' ἐν ἀρχῇ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται, μέλα ἀκότως. ἀ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις πόλεσιν, οἰμαι, τὰς στάσεις καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ἂν ἕνεκα ἐπιβουλεύσειν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ πολλῶν ὧν ἐκείνοις· ὁ γὰρ ἔστι χρυσίον ἔστι, ἔστι ἡδονὰς, ἔστι δόξας ὀρῶσιν, ὡς διαφέρεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀπὸ πάσας τῆς πόλεως ἐξανῃρήκασιν αὐτὰ, ἐκ ἀναγκαῖα ὑγκάμψοι ξυμπολιτεύεσθαι, ὥστε γελοῖόν τινα, καὶ παυδαίμονα βίον βιῶσι, ξὺν εὐνομίᾳ καὶ ἰσότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις

præditos, iustitiæ seruantissimos, modestia admirandos, parùm infra Deorum conditionem consistentes. Cuiusmodi multa apud nos designantur, rapina, violentia, iniuria, habendi cupidine: eorum flagitiorum ne tantillum quidem quemquã audere in ea vrbe conspicere, sed pacati & concordes Reipublicæ munia simul obeunt & administrant. Nec iniuria. Ea enim quæ alijs in vrbibus seditionũ & factiosarum contentionum concitandarum occasionem suppeditant, quorũque gratia alter alterum clandestinis petit insidijs, ea inquam omnia è medio illorum sublata & remota sunt. Neque enim aut aurum, aut voluptates, aut honores habent in precio, tanquam alicuius momenti ista apud illos habenda sint, verùm iam olim hæc in vniuersum, tanquam parùm necessaria existimantes ad bene gerendam Rempublicam, vrbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt vitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus denique.

ἅπασιν ἀγαθοῖς. Ερ. τί δῆτα, ὦ Λυκῖνε, ἐν ἄξιον ἄπαντας ἡγεῖ ἀριθμεῖν, πολίτας γίγνεσθαι τοιαύτης πόλεως, μήτε λάμα ζαν ὑπολογιζομένους τὴν ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε πᾶν τὸ μῆκος τοῦ χρόνου ἀπαγορεύοντας, ἃ μέλλουσιν ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοί, καὶ μηθεμίαν τοῦ πολίτου τάξιν; Λυ. νὴ Δί' ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον, τὰ δ' ἄλλα ἀμελητέον, καὶ μήτε παρίεσθαι τὰ ἐνταῦθα ἐπιλαμβανομένους, ποιεῖσθαι λόγον, μήτε πάλαι γονέων, ὅτῳ ἔοικε, ἐπικατεχόντων καὶ ἀναθμυζομένων ἐπικλᾶσθαι· ἀλλὰ μάλιστα μὲν ἁρπάσαντας παρακαλεῖν ἐπὶ πλοῦν αὐτοῦ ὁδόν, εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, ἀσπασάμενον αὐτοὺς, χωρεῖν εὐθὺ τῆς πανωδαίμονος ἐκείνης πόλεως, καὶ αὐτὸ ἀπορρίψαντας τὸ ἱμάτιον, εἰ τύχοι

denique bonis institutam. HER. Quid igitur, ô Luciane? annon tibi videtur æquissimam esse, vt omnes certatim eius vrbis ciues fieri desiderent, ita vt itineris tam laborioſi molestiam pro nihilo reputent, neq; temporis longinquitate victi animum despondeant, certò & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerũ relatum iri, eiusq; politiæ se participes futuros? LVC. Sanè per Iouem, ô Hermotime: omnibus omnes neruos in hoc intendendos esse arbitror, cætera verò negligenda. Nec patriæ tenaciter nobis inhærentis magna cura habenda est: neque valde mouerì decet aut frangi animo, parentum aut liberorum nos detinentium complorationibus: sed & illi pari opera ad eandem profectionem nobiscum suscipiendam cohortandi sunt. Quòd si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem non potuerint: illis relictis & posthabitis, recta ad vrbem omnium felicissimam animosè tendendum erit, reiectis etiam vestimentis, si eisdem amicti detineremur,

illic

ἀτόπως ἐπαληθεύσοι, καταβύ-
κοιγε ἰσοῦμαι ἐκεῖσε· ἐγὼ δὲ
οὐδ', εἰ μή τις ἀφελέσθαι, καὶ
γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη
γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύ-
τερ ἀνδρὸς ἥκουσα λιπαρεστέρου,
ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι,
καί μοι πρόθυμος ἐπιδοὺς ἐδό-
κει τῷ πόλιν· ὑπέσεσθαι γὰρ
αὐτὸς, καὶ ἐλθόντα ἐγγράψειν,
καὶ φυλέτην ποιήσασθαι, καὶ
φρατρίας μεταλάσαν τῆς
αὐτῆς, ὡς μετὰ πάντων οὐδαμοῦ
μονοείλω. ἀπ' ἐγὼ ἀκριβέ-
στερον ἐπ' ἀνοίας καὶ νεότη-
τος τότε, πρὸς ἡγεμονικάτερα
σχολὴν ἔτως ἦν ἄρ αὐ-
τὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πάσεα,
καὶ πρὸς τοῖς πόλεσι ἴσως ἄρ.
ἔλεγε δ' ἔγωγε περὶ τῆς πό-
λεως, ἄγε μίμνημα, ἄπαντι
ποτὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε,
ὡς ξύμπαντον μὲν ἐπέλυσις
καὶ ξένοι ἄγε, αὐθιγενὴς δὲ ὀ-
λίγοι, ἀπὸ καὶ βαρβάρους ἐμ-
πολι-

illic hauddubiè conueſtiendi. Neque enim periculum eſt ne quis te eò nudo corpore delatum excluſurus ſit. Iam enim & alias virum multa canicie reuerendum diſſerentem audiui, quênam illic ſe res haberent: meq; magnopere cohortabatur ille, vt me ſibi ad vrbê eunti comitem adiungerem. ſiquidem pollicebatur itineris ducem ſe fore, & quòd me ciuitate donare vellet, vnumq; ex tribulibus facere, ſuo adſcriptum ſodalitio, adeò vt nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæterùm ego id ætatis rectè monenti non obtemperabam, ſtultitia & rudibus annis dehortantibus: nondum enim egreſſus eram annum quintum & decimum. Portaſſis ſi ſecutus fuiſſem, iam in ſuburbio aut

præ portis conſiſterem. Porrò de ciuitate, ſi rectè commemini, cùm alia multa, tum hæc quoque prædicare ſolebat, quemadmodum omnes eius vrbis incolæ eſſent aduenæ & peregrini, nec vllus eſſet indigena. Quin etiam illud addebat, non parum multos in eadem Republica verſari barbaros,

&

πολιτεύεσθαι πονηρὸς, καὶ δίκαιος καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς καὶ πενιχροὺς, καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν γὰρ διὰ νόμου εὐδοκιμοῦντα τιμημάτων ποιᾶσθαι τὴν ἐγγραφὴν, οὐδ' ἀπὸ σχημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλλους, οὐδ' ἀπὸ γένους, οὐδὲ λαμπρῶν ἐκ προγόνων, ἀπὸ ταῦτα μὲν οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀπρεπῆ δ' εἶναι τῷ πολίτῃ γίνεσθαι σώφρονα, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνου, καὶ τὸ ἁλιτάρχης, μὴ τὸ μὴ ἐνδεῖσθαι, μηδὲ μαλακίζεσθαι πονοῦντα. ὡς ὅσις ἂν ταῦτ' ἐπιδέξηται καὶ δίνεξιθοι, πορφύρῃ δ' ἄχρι πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα πολίτου ὄντα τοῦτον, ὅσις ἄρ' ἦ, καὶ ἐσότιμον ἅπασι· τὸ γὰρ χάρων ἢ ὑραίτων, ἢ νύμφης, ἢ δίκης, ἢ ἐπὶ-

& seruilis conditionis homines, informes, modicos, pauperes, breuiter neminem non eius Reipub. fore participem, quem penes modò volumas esset eò tendendi: quandoquidem illic morem ciuitate donandi adueuas, affirmabat non sumi aut ab externa cultus & vestitus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate, neque à generis splendore, aut claris maioribus, sed ea pro nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos qui ciuitatis ius indipisci velint, intelligentia instructos esse, rerumq; honestarum tungi cupidine, labore non frangi, nullis voluptatum illecebris capi, neque effœminari aut emollescere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingruentibus. Quisque itaque præstiterit, ex-

posuitq; vbi primùm vrbem attigerit, actutùm in ciuium communionem assumitur, quicunque tandem fuerit, patrem experturus honorem. Porrò peior an melior, an nobilis, an ingenerosus, an seruus, aut liber, aut an prorsus infimæ

ἢ ἰκανόν τι, ἢ ὅλως ἄν, ἢ λέγεσθαι ἐν τῇ πόλει. Ερ. ὁρᾷς, ὦ Λυκῖνε, ὡς ὁ μάτην, ἢ περὶ μικρῶν μάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ ἔγωγε αὐτός, ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν σοι ἐρῶ, καὶ ἴσως ὅτι τί ἂν μοι πρὸς ταῦτα εὐξαίμην γένεσθαι. ἐμοὶ δὲν πλησίον ἴσως ἡ πόλις, καὶ φαύλως ἐλάν ἅπασι, πάλαι ἂν, εὖ ἴσθι, μηδὲν ἐνδιδόασας, αὐτὸς ἔσω εἰς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν ἐν τοσοῦτῳ. ἐπεὶ δέ, ὡς ἡμεῖς φαμεν, σύτε, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόρρω ἀπῴκισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τινα ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν καὶ ἀναμύνα τὸν ἄεισον. ἢ ἐκ οἶσθα σὺ οὕτω χαλεπὸν ποιεῖν; Ερ. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἐλθοί τις; Λυ.

infimæ sortis & conditionis homo sit, in ea ciuitate ne nominantur quidem. HERM. *Hinc perspicere potes, Luciane, quòd non temerè aut pro rebus ficulneis tantos sudores perferam, cùm adeò felicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiscam.* LVCI. *Et ô ego quidem harum rerum communi tecum cupiditate teneor: atque haud scio, an quicquam sit quod perinde præ his mihi votis expetendum putem. Iam si in propinquo vrbs sita foret, & omnium prospectui exposita: iam olim, vt scis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuissem ingressus, inq; ea multum iam temporis versando contriuissem. Posteaquam verò (quemadmodum vos perhibetis, nimirum tu, & Hesiodus ille rhapsodus) valde procul hinc remota est: operæpretium mihi esse videtur, vt & viam ipsam quæ recta nos ad vrbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studij in duce quamoptimo deligendo ponamus. An non ita quoque tibi faciendum videtur, Hermotime?* HERMOT. *Et quinam alia ratione eò quis peruenire?*

LVC.

Λυ. ἐκὸν σοὶ μὴν ἐπὶ τὸ ὑπὲρ ἐχνεῶν, καὶ φάσκε ἀληθῆ, πολλὴ ἀφθονία τῶν ὑπισχνουμένων· πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρίστασθαι αὐτόχθονες, ἱκανῶς ἔχοντες· ἐὰν πλέονες. ὁδὸς γὰρ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀπὸ πολλῆς διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀπλᾶς ὅμοιον· ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἡδὲ ἐπὶ πλεῖον φέρουσα ἑστηκεν, ἡδὲ ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄπειρον ὑπὸ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν διὰ λειμώνων καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, ἥνυδός τε καὶ ἀλύπως· ἡδὲ ἀντίτυπον ἅπαν καὶ λύσσατον ἔχουσα. ἡ δὲ περιόδους καὶ τραχεῖα, πολλὰ ἥλιον, καὶ λίψ τε καὶ λάμασον πᾶσι φαίνουσα. καὶ ὅμως αὗται πᾶσαι πρὸς τὴν πόλιν ἄγουσαι, μίαν ὁδοιπορίαν τὰ ἐναντιώματα τελοῦσαι, ἔνθά δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐγί-

Luc. Nónne vides igitur immensam multitudinem promittentium & affirmantium se viæ peritos esse? Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se indigenâ esse perfacilè deierat. Cæterùm non esse unam tantùm viam, illud apparet liquidò, sed innumeras & valde diuersas, nec quicquam habentes in quo inter se conueniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam vergit, illa ad solem exorientem: mox altera ad Septentrionem viatorem ducit, altera verò rectà ad Meridiem. Rursus hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub umbra amœna & delectabili, nihil habens asperitatis aut difficultatis: altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multùm exhibens viatoribus cùm sitis tum ardoris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cùm multæ sint, ad eandem urbem quæ una est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis animum meum habet perplexitas & hæsitantia.

Etenim

ἐφ' ὃν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὸν ἀρχὸν τῆς ἀτραποῦ ἑκάστοτε ἱδρυμένος, ἐν τῇ ἀσφαλεῖ μάλα τις ἀξιόπιστος καὶ ὀρθίαν τινὰ τὸν χάραν, καὶ πεζοπορίαν κατὰ τὸν αὐτὸν ἀνιέσαν, λέγων ἑκάστοτε αὐτῶν μόνον καὶ τὸν εὐθὺν ἀναβαίνοντα, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μήτε αὐτοὺς ἐλαυνθόντας, μήτε ἄλλους ἡγήσασθαι δυναμένους ἀκαλαθήσαντας. λάθρα γὰρ ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφίκωμαι, καπάλιν τὰ ὅμοια ὑπισχνεῖται περὶ τοῦ αὐτοῦ ὁδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους κακίζει, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό, τι δίνασι πλεῖστον τῶν ὁδῶν καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ἐμπίπλησι ταραχῆς με, καὶ ἀπορίας ποιεῖ, καὶ μάλιστα οἱ ὑπερμόνως ὑπερβαίνοντες μέτριοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν, ἑκάστοι ἐπαινοῦντες. ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐν τίνα τραπόμενος, ἢ τῶν πάνυ ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην

Etenim in quacunque fortè fortuna incidero, virum quempiam circa ingressum diuerticuli consistentem offendo, antiqua virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, vehementerq; cohortantem, vt ipsius viam ingrediar. Vsqueadeò certatim vnusquisque illorum se compendiosæ viæ gnarum esse iactat identidem, alios verò tota via aberrasse, neque vnquam eò peruenisse, neque aliorum insequentium duces esse posse. Tandem vbi proximum accessero, audio & illum de via sua magnificè pollicentem, alios q; malicioſè vituperantem. Ad eum quoque modum facit is qui huic vicinus est, & sic deinceps omnes reliqui. Hinc itaque viarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animumq; meum incertum diuersè distrahunt, maximè verò duces ipsi præter modum vociferantes, dum quisque sua immodicis laudibus deprædicat. Neque enim calleo in quam declinans, aut quem potissimùm ex ducibus sectatus, vtbem

μὲν δὴ πρὸς τὴν πόλιν. ΕΡ. ἀπ' ἐγὼ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορίας· τοῖς γὰρ προοδοιπορήσασιν, ὦ Λυκῖνε, πισεύσας οὐκ ἂν σφαλείης. ΛΥΚ. τίσι λέγεις, τοῖς κατὰ πόλαν ὁδὸν ἐληλυθόσιν, ἢ τίνι τὰν ἡγεμόνων ἀκολουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄπῃ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀφ' τῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰς ἄνθρας μεταληλυθόσι. ΕΡ. πῶς τοῦτο φῄς; ΛΥΚ. ὅτι ὁ μὲν τὴν Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνου ἐπαινέσεται ἁγησάμενον· ὁ δὲ τὴν Ἐπικούρειον ἐκείνην, καὶ ἄνδρα ἄνδρι· σὺ δὲ τὴν ὑμετέραν. ἢ πῶς γέ, ὦ Ἑρμότιμε, οὐχ ὅτως; ΕΡΜ. πῶς γὰρ οὔ; ΛΥΚ. εὐδὲν ἀπάνυσας μετὰ τῆς ἀρείας, ἀπ' ἴσης ὁμοίως ἄγνοῶ ὅ μᾶλλον χὴ πισεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων· ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν

bem accedere quem. HER. At ego te, Luciane, ab omni hæsitatione liberabo. Etenim haud facilè, si ijs, qui ante nos idem itineris confecerunt, fidem habueris, aberrabis. LVC. Quibus tu habendam fidem dicis? aut quem ex ducibus sequuti sunt? aut per quam viam ingressi sunt? Iterum enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis. HERM. Quonam modo isthuc dicis? LVC. Quoniam quidem qui in Platonis viam digressus est, & illo duce se in viam dedit, illam haudquaquam laudaturus est. rursus qui Epicurum ducem sibi sequendum elegit, Epicuri. ita omnino alius aliam commendabit: tu verò vestram omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum esse, Hermotime, credendum est? HERM. Et cur non? LVC. Proinde ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cùm etiamnum ignorem ex viatoribus quinam potissimùm fides adhibenda sit. Video enim vnumquemque illorum, & in

τὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς παραμυθίαν, καὶ ἐκεῖνο ἐπαινεῖσθαι, μὴ λέγοντα ὡς ἄντη μόνη ἄγοι ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐμοὶ δοκεῖ ἔχω εἰδέναι ἀ ἀληθῆ φησιν· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφίκοιτο πρός τινα πόλιν, κἀκεῖνο αὐτῷ ἴσως. ἀ δ' ἐκεῖνον εἶδεν, ἴσως ἐμοὶ, ἐμοὶ δὲ ἐπιθυμοῦντι ἐγώ τι καὶ σὺ πολιτεύσασθαι κλέος ἂν Κόρινθον ἀπενεγκεῖν, οἶδ' ἂν Βαβυλῶνα ἀφικόμην· οἴεται Κόρινθον ἥκειν ἀφικνούμενον, ἄδηλον ἐμοιγε ὄν ἔτι. ἐγὼ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἐλθόντα, Κόρινθον ἐλθεῖν, ἄλλην δὲ μόνην πόλιν οἶδεν ἀ Κόρινθος· ὁ δὲ καὶ μάλιστα ἂν ἀφικέσθαι με καθίσησιν, ἐκεῖνόδε, τὸ ἀληθές, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν· καὶ γὰρ ἀ Κόρινθος μία ὁδός, εἰ δ' ἄλλαι πανταχόσε μέτεισιν· ἃ μὲν τις ἴσως σφόδρα παραπαίοι, ὡς οἴεσθαι καὶ τὴν ἂν

pſum & ducem eius, vnius tantũ viæ feciſſe periculum, ac illam laudare, affirmantem hãc ſolam eſſe, quæ perducat ad vrbem. Ego autem num verum dicat, ſcire non poſſum. Quòd enim ad finem aliquem delatus ſit, & ciuitatem quandam conſpexerit, fortaſſe illi haud difficulter conceſſerim: cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in cuius Republica ego & tu verſari concupiſcimus, in Corinthum delati, ille autem Babylonem profectus, Corinthum ſe vidiſſe putârit: hoc quidem etiamnum mihi incertum eſt. Neque enim ille qui aliquam ciuitatem vidit, ſtatim & Corinthum vidit: ſiquidem non ſola Corinthus eſt ciuitas. R *Quod autem omnium maximè me facit animi incertum & ambiguum, illud eſt, quòd ſciam neceſſariò vnam atq; adeò veram eſſe viam, ſiquidem nec plures quàm vna Corinthus eſt, aliæ autem quoquo gentium magis viatorem quàm in Corinthum perducunt. Niſi quis vſqueadeò delirus eſſet, & mente captus, vt putaret & eam quæ ad*

Hypera

Ὑπερβορέους, καὶ τοῦτο ἂν ἐθέλοις ἄγειν ἐπὶ Ἰνδούς, ἂν Κόρινθον ἐκ παντὸς τρόπου. ΕΡΜ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἅμα γὰρ ἀμαχόσε ἄγεται. ΛΥΚ. ἐκοῦν, ὦ ἑταῖρε Ἑρμότιμε, ἐπειδὴ βουλῇ, ἐπὶ τοῦτο ἀφορμᾶσθαι τῶν ὁδῶν καὶ ἐγχειρῆσαι. δεῖ δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ λόγου ποιήσομεν, ἔνθα ἂν ἡμῖν οἱ πόλεως ἡγεμόνες, ἐπὶ ποῖον τινὰ ἄπιμεν, ἐπὶ Νίσου ἢ ἔτους, ἀντὶ τῆς εἰς Κόρινθον ἀγούσης, τοῦτο ἐπὶ Βαβυλῶνος ἢ Βακτρων ἀπιόντες· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνο ἀσφαλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέψαντας, εἰς τάχα ἄν τοῦτο ἀφίκοιτο ἐληλυθότες, ἃ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν, λύτινα οὐδαμῶς ἀκριβῶς γε καὶ οὕτω γνῶσθαι, καὶ ἴσως ποτὲ ἐγγὺς ὢν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δὲ ἐπὶ πᾶσι τοῦτο μεγάλων ἂν οἶμαι δεῖν παραβόλως ἀνασχέσθαι, εἰ δ' ἐς τοσοῦτον ἥκομεν ἐκ ταπεινείας τοῦ ἐλπίδος ἐπὶ

Hyperboreos; & eam quæ ad Indos tendit, in Corinthum recto tramite perducere. HERM. *Quónam pacto hoc fieri posset, ô Luciane, cùm alia aliò tendat?* LVC. *Proinde, ô bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Neq; illud vulgò iactati prouerbij committendum est, vt quocunque nos pedes duxerint, eò inconsultò abeamus: quomodo ita hauddubiè decepti, pro Corintho ad Babylonios aut Bactra abiremus. Atqui ne hoc quidem valdè mihi consultum factu videtur, vt fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortasse apprehendentes, si citrà omnem viarum exactam perquisitionem, in vnam aliquam quamcunque tandem temerè irrueremus. Nihil enim obstat quò minùs & fieri possit, & fortasse iam olim in tanta temporis longinquitate factum est. Haudquaquam verò æquum esse opinor, vt tam inconsideranter de rebus adeò magnis spem abiciamus, aut ita in angustum coactam cõstringamus;*

ἰκὶ ῥιπὶς, ὡς ὁ παροιμία φη-
σὶ τὸν Αἰγαῖον ἢ τὸν ἰόνιον
διαπλεῦσαι θέλον[τας. ὅτι γὰρ
ἀτιασαίμεθ' ἂν ὀλόγως τῷ
τύχῃ, ἁ τοξεύσα καὶ ἀκον-
τίσουσα, μὴ πάντως τύχῃ
τοῦ ἀληθοῦς, ἐνὸς ὄν[τος ἐν
μυρίοις τοῖς ψεύδεσιν. ὅπερ
δὴ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ ὑπάρ-
ξαι, ὡς δίοιμι τὴν πλανάδα
διαταξεῦσαι, ὁ δὲ τῷ μὲν
ἐνθυμίῳ ἔτυμος, ὁ τοῦτο[ν, οἰ-
μαι. ἀπὸ παραπολὺ ἐκεῖνο
ἀπολυτήριον τῶν ποινῶν,
φυθήσεσθαι, καὶ πεισθέν-
θαι τῷ τοξεύματι ἐκπίλαι, ἢ
πάν[τως ἐκεῖνο τὸ ἐν ἐξ ἁπάν-
των. ὁ δὲ λύσιν ὅτι ἐμι-
κρὸς, ἢ ἀντὶ τῆς ἐκ ἀνδὺ ἀ-
φέσεως, ἐς τῶν πολλαπλασίων
μίαν ἀγνοουμένων ἐμπίσοι-
μι, ἐκπίλου[σι δ' ἄμεινον εἶναι
σῴζεσθαι τῷ τύχῃ ὑπὲρ ἐ-
μοῦ, ἀπάλαμ οἶμαι δὲ γ' ἐ-
νασχίψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆ-
ναι ὀπίσω ῥᾳδίως, ἢν ἄπαξ
ἐκπέσῃ

virgultea scapha (quod aiunt) Aegæum aut Ionium transmittere volentes. Neque enim rectè aut probabiliter fortunam incusaremus, si sagittando & iaculando non prorsus assecuta sit veram illam viam, vnam nimirum inter tot infinitas falsas & erroneas existentem: quod nec Homerico quidem sagittario concessum fuit, qui cùm debuisset columbam arcu fixam deïcere, linea vincula rupit: opinor autem fuisse Teucrum. Sedenim hoc multò magis rationi consentaneum est, spem habere multa vulnerandi, & iaculo petendi, quàm omninò illud vnum ex omnibus: quoniam periculum non mediocre est, si pro recta & compendiosa via in vnam ex erratis cit & deïjs imprudentes incideremus, speranres fortunam meliorem pro nobis electuram esse. Opinor autem in tali re comparatione vtendum, & demonstrandum esse. Neque enim promptum & facile est reuocare iurasum, saluùmque & incolumen retrò euadere, si quis soluta

ἐπιδῶ τῇ πλείσην τῆς αὐτὸν, τὰ ἀπόγεια λυσάμην & ἀπ' ἀνάγκη ἐν ᾧ πλάγει διαφέρεσθαι ναυτιῶντα ὡς τὸ πολύ, καὶ λιθιάτα, καὶ καρηβαρώντα ἀπὸ οὐδενός. Λίαν ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπὶ σκοπιήν τινα, σκέψασθαι, εἰ ἐπιφορόν ἐστι καὶ ἔσον τὸ πνεῦμα ταῖς ὡς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι, καὶ τὰ Διὰ κυβερνήτην ἵνα τὸν ἔσον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν ἐπαγωγωτάτην; οἷαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον κλύδωνα. Βρ. ἔστω γε ἄμεινον, ὦ Λυκῖνε, παρασκολύν. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἅπαντας ἐν πλῷ περιπεσὼν, ἐν ἅπασι ἄρ' ἔγνωσο, ὅτι ἀγχιμόνας ἀμείνους, ὅτι κυβερνήτας ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ νῦν ἐθελήσας γε ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἱκάνοις ἔσῃ, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη προϊών, ἅπαντες ἀναθέντες ἑνὶ πειθόμενοι, οὐ πάνυ ἀγαθοῖς ἡγεμόσιν, οὐδὲ ἀμείνοσι τῶν νῦν ὄντων. ἐπεὶ καὶ ἐμοὶ ποτε ἐπῆλθε πλεῖν ἐς Κόρινθον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπλευσα, ἐπὶ δὲ τὸ ἀκοῦσαι Δημητρίου τοῦ Κυνικοῦ, ἀνδρὸς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς σοφωτάτου.

soluta naui mari se semel commiserit: verùm necessarium est, in pelago fluctiuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem vt plurimùm, & metu perculsum, capiteque marinis fluctibus grauatum. Aequum verò fuerat, sub initium priusquàm vela ventis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cũ iudicio illi deligendus fuerat: praterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse posset. HERMV *Est quidem, Luciane, quod dicis, nõ improbandum. Verùm enimuerò hoc satis certò scio, quòd si etiam per circulum omnes ad vnum accesseris, non tamen alios iuuenes neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia præditos quàm Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo.* LX *alioquin*

ἀδωάζομ. Λυκ. ὁρᾷς ζῦτο, ὡς λοιδορ, ὦ Ἑρμότιμε, ἄρρικτα; ἄπορ γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ἀτῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ὑπομὼν & ἡ οἱ ἄλλοι μὲ ἀπιθᾶν με ἐς τὸν Κόρινθον, ἃ μὲ μηθ' ἑκὼν ἔκα &. ὥς τι, ἢ πᾶσι πιστόν μοι, ὅπως γιλοιότατον, ἢ ἀπιστεῖν ὁμοίως μακρῷ γὰρ ἄσφαλέστερον τὸ τοιοῦτον, ἄχρις ἂν ἕνρωμέν τὰληθὲς ὑπισχνέμενον, ἢπὲρ φίλου, ἀμαθάς μοῦ ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι ὅσις ἐξ ἁπάντων ὧδ' ὁ ἀληθούων, ἵνοίμην γὰ ὑμῖν τέρα, ἢ πιστεύσας, ἀνεφὶ φίλῳ ἀνδρὶ μόναγε ἀθλότατα τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι ταύτην, ἔπειτα φίλων τε ἀναδιδάσκειν ποιήσειν Πλάτωνα καὶ Πυλαγόραν, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ τὸς ἄλλας, οἱ δ' ἐρησόμενοι ἱρωτῶν μι, καὶ νὴ Δί'

fruſtra hanc viam tentabis. LVC. *Annón ſentis, ô Hermotime commune quiddam te dixiſſe? haudquàquè enim hoc ipſum dixerit & quiſque qui communem cum Platone viam ingreditur, & qui Epicurum ducem ſequitur, inſuper & alij, me videlicet Corinthum nunquam venturum, niſi cum illorum aliquo itineri memet accingam: ita vt neceſſarium mihi eſſe videam, aut omnibus ſine diſcrimine credere, quod abſurdiſſimum eſt: aut omnibus iuxtà diffidere, quòd quidem multò tutiſſimum eſſe opinor, donec vera pollicentem inuenerimus.* Y *Age verò, ſi quemadmodum nunc ignarus ſum, etiamnum certum non habens, quinam ex omnium philoſophantium ordine & numero verum diceret, veſtræ ſectæ me addicerem, habita tibi fide viro amico & familiari, attamen Stoicæ ſaltem philoſophiæ perito, tantúmque vnicam illam viam ingreſſo: poſtea verò deorum aliquis ab inferis in vitam reuocaret Platonem & Ariſtotelem, præterea etiam alios omnis generis philoſophos: illi autem circumſiſtentes interrogarent, & per Iouem*

Δι' ἃς δικασάμενον ἀγανοιῶς τὸν, ὕβρεως ἔχας & δικάζοιν λέγοντος. ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί παθὼν, ἢ τίνι πυθόμενος, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προτίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παραπολύ, χθὲς καὶ πρώην γνωρίμους, μήτε λόγε μεταδόντας ἡμῖν, μήτε παρ' αὐτῶν ὅλως, ὧν φαμὲν, εἰ ταῦτα λέγοις, τί ἂν ἀφελοίμην αὐτοῖς, ἢ ἐξαρκέσει μοι, ἂν ἅπαξ, ὅτι Ερμοτίμου ἐπάθομεν, φίλου ἀνδρὸς; ἀπὸ φαύλων ἄν, οἶμαι ὅτι, ἡμῶν, ὦ Λυκῖνε, οὐχ ἥσσων, τὸν Ερμότιμον ἕτοιμος ἴσθι, ὅστις ποτὲ ἐστὶν, ὅτι ἐκεῖνον & ἡμᾶς· ὥστε ἐκ τούτων ἀπάντων καταγινώσκειν, ὅτι ἰδίᾳ ἡμῶν καταδιατρίψας, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὅλην ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ὅτι ταύτῃ ἴσως ἀκριβῶς καταγνόντι. οἱ δὲ γε νομοθέται, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἔστιν ὅπως ἐάσουσι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, ἀλλ' ἕτερον μὲν ἀκοῦσαι, τὸν

Iouem quoque in ius pertractum contumeliæ accusarent, dicentes: Quid verò passus es, optime Luciane, aut à quo persuasus Chrysippum & Zenonem nobis, qui multò ante fuerimus, proposueris, homines heri & paulò antè natos, cùm nos neque sermonis participes feceris, neque prorsus quæ loquamur tentaris? Quòd si hæc ab illis diceremur, quid. nam illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixero me ab Hermotimo viro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent, sat scio: Nos verò, Luciane, quis ille sit Hermotimus, iuxtà cum imperitis ignoramus, sed neque ille nos novit: quare æquum non fuit, omnibus in totum repudiatis nos indicta causa condemnare, fidem da: vicam tantùm in philosophia viam, sed neq; illam fortàsse exactè satis perspectã habeti.

Σ Sedenim legum conditores, ô Luciane, ad hũc modũ nõ imperant faciendum iudicibus, nimirum vt altero tantũ audito, alteri

τὸν ἕτερον οὐκ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ἔοικεν ἀντιτάξουσιν τοὺς λόγους, ἐξετάσοντες τὰ ληθῆ τε καὶ ψευδῆ, καὶ ἰδίᾳ μὲν ἕκαστον ποιοῦσιν, ἐξεταζόμενα διδόασιν ὁ νόμος καὶ ἕτερον δικαστήριον ξυνιέναι, ἄλλα ἀκούσεσθαι αὐτούς. ἢ τάχ' ἄν τις αὐτῶν καὶ προσερροιτό μοι, ἀπεί μοι, λέγων, ὦ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μηδέποτε ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν, ἔροιτο τὸ μὲν ἀφ' ἡμῶν ἀπειδημηκέναι τὸ παράπαν, ἴσως τινὶ ξυμβόλῳ τῶν Αἰθιόπων διϊσχυρίζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμόθι τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκοὺς ἢ ξανθοὺς, μὴ δὲ ἄλλό τι, ἢ μέλανας, ἆρα πιθανοίτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ ἄλλοι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν παρὰ Αἰθιόπων, οὐ δὲ δὴ πόρρωθεν ἥκων ἀλλὰ, ὦ θαυμάσιε, οἰκῶν ἐν

alteri facultas pro se loquendi ea, quæ ex usu esse intellexerit, non concedatur: verùm utrumque iuxtà audiendum esse præscribunt, quò faciliùs diuersis sermonibus inter se examinatis & perpensis, quæ vera, quæ falsa sint, inuenire queant. Quod nisi fiat facultatum fuerit, permittit lex appellandi libertatem, vt in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par est. a Ait si quis Aethiopum fortassè illorum me interrogaret, dic mihi, inquiens, ô Luciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines conspexisset, quales nos sumus, propterea quòd nunquam peregrè extra patriam profectus sit, in quadam corona & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, diceréque nusquam gentium homines alios aut flauos reperiri, neque vllius alterius coloris quàm nigros: nunquid alijs fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quispiam ex senioribus Aethiopibus. Tu verò vnde hæc cognita & explorata affirmas, audacissime & neque

πῶς γὰρ ἀπειλήμμενος παρ' ἡμῶν οὐδαμόσε, οὐδ' ἐν Δίᾳ πω παρὰ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖά ἐστι, φαίλω ἄρ' ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν Ἑρμότιμον; Ερ. οὕτω δή καὶ τάτατα γε ἐπεπύσμην δεῖν μοι. Λυ. καὶ γὲ ἔμοιγε, ὦ Ἑρμότιμε, ἀλλὰ τὸ μετὰ τοῦτο οὐκ ἔτ' οἶδα ἃ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξω· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦδε πάνυ δοκεῖ.

Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξω λαβών ὁ ἀνήρ, καὶ φόσ πρός μ' ὠθίσπος, ἀναλαγὸν τοίνυν κἀθάπερ τις ἡμῖν, ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα ἐπῄδας, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ἑρμότιμος, ἀπελήλυθώς δὲ μηδ' ἀπόπλους, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Ἐπίκουρον, μὴ δ' ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. ἆ τοίνυν λέγει,

neque enim vnquam à nobis susceptā ad exteros populos profectione peregrinatus es, neque per Iouem qualia apud exteras nationes sint, vnquam peruestigāsti, aut præsens oculorum testimonio didicisti. An verò hunc senem non rectè & grauiter sentire prædicarem? Aut quid tu consilij in medium adfers, Hermotime? HER. *Imò verò tuæ sententiæ assentior: iustissimè enim mihi videtur eius temeritas ita posse compesci.* LVC. *Et quidem mihi, ô Hermotime. Cæterùm quod posthac dicturus sum, quomodo tibi mecum conueniat, scire non possum: mihi quidem & illud iam valde persuasum est.* HERMOT. *Qualénam illud est?* LVCIAN. *Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus: β Ergo absurdè propositus est nobis quispiam, Luciane, qui saltem Stoicorum placita calluerit: quemadmodum amicus ille tuus Hermotimus, cùm nunquam peregrè profectus, neq; ad Platonis Academiā se contulerit, neque apud Epicurum diuerterit, neque omnino cum alio quoquam familiaritatem contraxerit. Itaq; si dixe-*

γοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθῆς παρὰ τοῖς τοιούτοις, οἷα τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐστί, καὶ ἀπλανὴς φύσις, οὐκ ἂν ὑπόλογος βροτὸς ἄνευ δόξαι σοι, περὶ πάντων ἀπροφασίστους, καὶ ταῦτα, ἢν ἐθέλῃς, οὐδὲ λιπὼν πόλιν ἐξ Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προενεγκάμενος; τί βούλει, ἀποκείνωμαι αὐτῷ; τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο λυπαδὲ, ὅτι ἡμᾶς τὰς μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἂν κατὰ ταῦτα φιλοσοφῶν ἀξιόντες. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα· ὁ δὲ διδάσκαλος καὶ κἀκεῖνα μετὰξὺ καὶ λίγεσι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀναπείθει γε αὐτά, προσθὲς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐντεῦθεν σιωπήσεσθαι ἡμῖν τὸν ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὐχὶ δὲ ἀναγκάσαντας ἂν ἐπεῖν πρὸς ἐμέ· οἷα ποιᾶ, ὦ Λυκῖνε, ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ

rir nihil ita pulchrum aut ita verum inueniri apud omnes reliquos, qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur: annon iure optimo temerarius & audax tibi videri debeat, de omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi sumens, maximè verò cùm tantùm vnius sectæ peritus sit, neque vnquam ex Aethiopia vel alterum pedem protulerit? Quid verò existimas illi respondendum esse? Num verissimum illud, nos videlicet Stoicis addictos, illorum philosophiam perdiscere, iuxta quam disputemus philosophari? & neque tamen nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab aliis: siquidem præceptor noster, & illa inter disserendum proponit, refellens subuertensque illa satis arguté. Num verò existimas hoc responso audito tacituros esse Platonicos & Epicureos, tũ etiam alios? Annón in risum soluti iure optimo ad me dicerent: Qualiqua facit familiaris tuus Hermotimus, ô Luciane,

qui

ἄξιοι τοῖς ἀνταγωνισταῖς περὶ ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται διαφέροντα ἅπαντα τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἄρα ἐκεῖνοι φασίν, ἢ οὐκ ἀδύνατον, ἢ μαινόμενοι τὰ ἀληθῆ. οὐκοῦν τοῦ τινα καὶ τῶν ἀθλητῶν ἤδη ἀσκούμενον πρὸ τοῦ ἀγῶνος, παλαίοντα ἐν τῷ ἀέρι, ἢ πυγμὴν τινα παραφέροντα, τὸν ἀνταγωνιεῖσθαι δεῖν ποιοῦντα, ἐνθὺς ἀνακηρύξαι αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὤν, ὡς ἄμαχόν τινα; ἢ ἐκεῖνα μὲν οἴεσθαι ῥᾴδια ἔσεσθαι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ μανικύματα, οὐδ' ἂν ταραττόμενον αὐτὸν, τοῦτο δὲ νῦν πλεῖν ἡγήσασθαι κίνδυνον, ὁπόταν παραγένηται τὸν ἀνταγωνιστὴν αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὃ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὔ; μὴ δῆτα μηδ' Ἑρμότιμον, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἴεσθαι

qui dignatur aduersarijs de rebus noſtris fidem habere, prorſus exiſtimans eiuſmodi eſſe omnia noſtratia, qualia ipſi falsò confingunt & dicitant, quorum aut ipſi imperiti ſunt, aut ipſam veritatem de induſtria celantes obfuſcant improbi?

Aut igitur ſi viderit aliquem ex athletis exercentem ſe priuſquam in arenam deſcenderit, calcitrantem in aëra, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quaſi cæderet aduerſarium, illud ideo ſtatim proclamabit præfectus certaminis eſſe inuincibilem? Aut non potius exiſtimabit perfacile & tutum eſſe, ita pueriliter & iuueniliter Thraſonem gloriarum plenum agere, nullo aduerſario illi repugnante: ipſam autem victoriam tunc primùm decernendam eſſe, quando aduerſarium fortiter deuictum proſtrauerit, & ſuperior certando euaſerit, altero laſſitudine confecto, alioquì verò nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab his quibus præceptores fui aduerſum nos abſentes in vmbra dimicant atque digladiantur,

illas

ὑμᾶς ἡμᾶς ἐκεῖνοι, ἢ τὰ ἀ-
ληθῆ τοιαῦτα ἦν, ὡς ἄνευ
πόνου καὶ ῥᾳδίως· ἐπεὶ τό γε τοῖς
τῶν ὁμοίων ἂν ἦν τοῖς τῶν
παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ
καταβαλόντες ἐκεῖνοι ἀ-
θρῷα, οὓς ἀναῤῥίπτουσιν. ἢ
καὶ νὴ Δία τοῖς τοξόταις μα-
νῖσαι, οἱ ἁῤῥᾳ τινὰ σκο-
πήσαντες, ἵπτανται ἐπὶ κοντοῦ
πήξαντες, οὐ πόῤῥω προβε-
βηκότες, εὐχόμενοι ἀφιγμένοι,
καὶ ἢν τύχωσί ποτε, καὶ
ἐμπήξωσι τὰ κάῤῥα, ἀνί-
ησιν ἀνὴρ, ὅς τι μέγα
πεποιήκασιν, ἐπιβεβλη-
κὼς αὐτοῖς τὸ βέλος· ἀπὸ τῶν
φυγάδων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι
γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκυ-
θῶν ὅσοι τοξόται, ἀπὸ πρώ-
του μὲν αὐτοὶ ἱππεύοντες
ἀφ' ἵππων, ὡς τὰ πολὺ τοὺς
ξυνόντας· ἵπτανται δὲ καὶ τὰ τοξ-
ευόμενα κινοῦντα ἀξιόχρεα,
οὐχ ἑστῶτα, οὐδὲ πεφυκότα
τὸ βέλος, εἰ ἄρ' ἐμπέσοι, ἀπὸ
σφοδρᾶς φερόμενον, ὡς ἵππου μά-
λιστα,

illos victores esse putet: aut
ea quæ à nobis asseruntur,
tam sine negocio posse refel-
li aut subuerti: quoniam
illud persimile esset puero-
rum ædiculis, quas illi vt in-
firmas parare solent, ita pro-
tinus subuertunt ac diruunt.
Aut per Iouem etiam his quæ
exercitio sagittandi sunt oc-
cupati, qui stipulis quibuſ-
piam colligatis, & super
contum fixis, nec ita procul
positis, emisso telo iaculan-
tur: ac si quando fortè for-
tuna collimantes scopum te-
tigerint, stipulasq; præfixas
iaculo penetrauerint, illicò
exclamant quasi re magna
peracta, si telum per sar-
menta euolârit. Cæterùm
nequaquam ad hunc mo-
dum Persæ facere consue-
uerunt, sed neque Scythæ,
quotquot illorum arcu &
arte iaculandi præcellunt:
verùm initiò ipsi equis insi-
dentes, obequitando emit-

tunt iaculum: deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimant, & non stabilia, aut sagittam expectantia donec inciderit, sed complurimùm fugientia, nempe fe-

rãs,

ρεῖν. θηρία γάρ τοι ὡς τὸ πολὺ διατοξεύσει, καὶ ὀρνίθων ἴσως τινὰ τυγχάνεσιν. ἢν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν ἄλλο παραβῶσι τὴν τόνου τῆς νευρῆς, ξύλον ἀντίτυπον, ἢ ἀσπίδα ὁμοδούλων προβλήμενοι διαπέφευγεν, καὶ οὕτω πιστεύουσι μὲν ὅπλων σφίσι χορῆσαι τοὺς θεούς. ἀλλὰ τοίνυν, ὦ Λυκῖνε, παρ' ὑμῶν Ερμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ φρύγανα προβλήμενοι διατοξεύσει, ἔπειτα φασὶν ἀνδρῶν ἀπλισμένων διαπραγμάτευμα. καὶ ἀκόντας ὑμῶν γραφάμενοι, συνελεύσονται πρὸς ἐκείνας, καὶ διατάσαντες, ὡς τὸ ἐπὶ τοῖς, διαπᾶν ὑμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτὸς τὰ τῷ Αχιλλεῖ ἐκεῖνα, ἃ φησι περὶ τῦ Εκτορος,

ὁ δ' ἐμὲ κόρυθός γε νέοντα σιν μίτιχον.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν δὲ μέρει ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἂν

ras, & maximè volucres feriunt. Quòd si nonnunquam scopus quoque feriendus est, emissi teli firmitate & impetu ligneum transuersim obiectum, aut scutum bouinis coriis confectum præponentes, transfigunt: ac tunc quidem bonam spem habent fore vt eorum tela etiam per arma, vbi vsus ceris, penetrent. Quapropter, ô Luciane, dic nostris verbis Hermotimo, præceptores eius sarmentorum seu stipularum fasciculos propositos telis petere: deinde ambitiosè gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depictas pugilum more depugnare: quibus etiam, vt par est, superatos, non prostratos esse existimant. Atqui vnusquisque nostrûm ad illos dicere possemus, quod ab Achille dictum est de Hectore:

Ille meam haudquaquam galeam, cristasq; comantes
Aspicere audebit——. Hæc quidem vno ore dicturi sunt omnes singulatim autem alius alia. Plato haud

ἀ ἄρ μοι δοκῇ καὶ διηγή-
σασθαί τι τῶν ἐκ Σικελίας,
ὡς ἄρ ἐδόκει τὰ πλεῖστα. ὧν
γὰρ Συρακουσίῳ Γέλωνι φα-
σὶ δυσωδίαν ἔνεκα τὸ σῶμα,
καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν
αὐτὸν, οὐδενὸς τολμῶντος
ἐλέγξαι τύραννον ἄνθρα,
μέχρι δή τινα γυναῖκα ξέ-
νην, συνοικήσασαν αὐτῷ,
τολμῆσαι καὶ ἀπεῖπεν ὅπως ἔ-
χοι. τὸν δὲ παρὰ πλὺ γυ-
ναῖκα ἐλθόντα πλὴ ἑαυτῆ ὀρ-
γίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐφιλόνεικ-
κρὸς αὐτὸν, ἀδεῶς μᾶλλον πλὴ
δυσωδίαν. πλὴ δὲ παρακε-
κλῆσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐ-
τῇ· ἥκιστα γὰρ τοῦ μὴ πικρα-
ρεῖσθαι ἄλλου ἀνθρὸς, μηδὲ
ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆ-
ναι ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις τοι-
οῦτό τι ἀπεπνεῖν τοῦ σώμα-
τος. καὶ Ἑρμότιμος τοιαῦ-
τα, ἅτε μόνοις τοῖς Στωϊ-
κοῖς ξυνὼν, φασὶν ἄρ ὁ Πλά-
τωνα,

hauddubiè mihi videtur ali-
quid narraturus eorum quæ
facta comperit in Sicilia,
quorum non pauca habet
comperta. Siquidem per-
hibent Gelonem Syracusio-
rum tyranno ex fuisse pu-
tridum, infectumque gra-
ueolentia: id quod per mul-
tum temporis illum latuit,
cùm nemo auderet ob hoc
ipsum reprehendere, virum
præpotentem tyrannide, do-
nec illi mulier peregrina ad-
ducta, rem vt se haberet,
sumpta audacia exposuis-
set. Qua re ille inflam-
matus iracundia, vxorem
suam accesit, graniter cum
ea expostulans, quòd illi
non palàm feciſſet fœtidi
oris graueolentiam, cùm
eius vitiosæ animæ probè
fuisset conscia. Illa verò o-
rauit sibi habendam esse ve-
niam, propterea quòd nun-
quam antea vllum alium vi-
rum sit experta, neque cum quoquam tam propè congressa,
ita vt pro certo putârit in vniuersum omnes viros non aliam
animam ore exhalare. Itaque Hermotimus, quia cum so-
lis Stoicis commercium habuit, procul dubiò diceret Pla-
to, non

των, ἀκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἄν καὶ Χρύσιππος ἢ ἄλλος τις, ἢ ἔτι πλείω ζώων, ἄν τι λείπωμεν αὐτὸν ἄκριτον, ἐὰν τὰ Πλάτωνος ὀρμήσωμεν. πισώσας τινὶ τῶν μύθων Πλάτωνι ὠμπλακότων. ἵνα τὸν λόγον ξυνάλλων φῶμι, ἄγεις ἄν ἄλυπον ἦ, τίς ἀληθὴς ἡ προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μεθ' ἡμέραν ἀρξάμενος ὕβρεως ἐς τὰς ἄλλας τὸ βιοῦν τον.

Ηρ. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς Ε-λείας Πλάτωνα μὲν καὶ Αρι-στοτέλην καὶ Επίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀφιέμεν ἐάσο-μεν· οὐ γὰρ καλ' ἐμὶ, ἀντα-γωνίζεσθαι αὐτοῖς. νῦν δέ, ἐγώ τε καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐ-τῶν ἐξετάσωμεν, εἰ τοσοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰ-θίοπας δέ, ἢ τὸν Γήλωνα καὶ γυναῖκα, τί ἔδει καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

to, non iniuriâ nescius est qualiánam aliorum sunt ora. Non dissimilia fortasse & Chrysippus diceret, & his etiam multò plura, si illo indemnato & indicta causa relicto ad Platonis Academiam à quodam eius assecla perfuasus me recipe-rem. Iam, vt tandem pau-cissimis verbis totius rei sum-mam complectar, iua sta-tuo, dum quidem in incerto fuerit quænam vera sit se-cta philosophandi, nullam esse eligendam, propterea quòd non careat contume-lia, si hac electa, aliam ne-glexerit. HERM. Per so-cietatem domesticam, Lu-ciane, age Platonem qui-dem & Aristotelem, quin etiam Epicurum & alios missos faciamus. Neque e-nim ex dignitate mea est, vt aduersus illos ego con-flic-ter. Cæterùm nos duo, e-go inquam & tu, accuratè discutiamus, num res philosophi-ca tale quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethio-pas autem, aut Gelonis vxorculam, quorsùmmam opus e-rat ex Syracusis vsque ad nostrum colloquium accersere?

Λυ. Ἀπ' ἰκάνοι μὲν ἀπίτω-σαν· ἐπὶ τὸ σοφόν· ἢ σοι δοκοῦσι πρὸς τὸν λόγον σὺ δ' ἀνίησιν ἄδε, θαυμα-σὸν γάρ τι ἐρᾶν ἔοικας. Ερ. Δοκῶ μοι, ὦ Λυκῖνε, τὴν πάν-υ δυνατὸν ἂν, μόνον τὰ τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, ἐπ' δίνυν τάχιστα ἀφ' τούτων λάβῃ μὲ τὰ τῶν ἄλλων ἐπι-ξίλθῃ τις ἐκμανθάνων ἕκα-στα. οὕτοσὶ δὲ σκόπει, μῶν τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς τὰ δύο δυάδας τὸν τέτρα-φα ἀριθμὸν ἀποτελοῦσιν, ἔ-φα δυάδας πυθόμενος σε πυ-θέσθαι τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀρι-θμητικοί, μή τις ἄρα ἕτερος πρὸς, ἢ ἐπὶ λέγων αὐτὰς ἐᾷ, ἢ αὐ-τίκα ἐδάης ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀ-δαὴς λέγῃ; Λυ. αὐτίκα, ὦ Ερ-μότιμε. Ερ. τί τοῦ' ἂν ἀλλοῖ-τερον ἔναί σοι δοκῇ, ἐντυγχά-νοντά τινα μόνον τοῖς Στωϊ-κοῖς

Luc. *Sanè illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad noſtram diſceptationem parùm utiles & ſupervacanei viſi ſunt. Tu verò dic modò: appares enim ſimilis quiddam admirandi dicturo.* Herm. *Mihi equidem proſſus videtur, Luciane, omnibus modis fieri poſſe, eum quē tātummodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad vnguem cognitis verum noſſe, tametſi aliorū decretis poſthabitis nequaquam ſingula perdiſcendo excuſſerit. Conſidera verò tecum, ad hunc modum ratione inita, ſi quis hoc tantum ad te dixerit, duabus dyadibus numerum quaternarium abſolui. Ergo tibi iam circumeundum eſt, & viritim exquirendum ab aliis omnibus, quotquot arithmeticæ non ſunt rudes, ne fortè quiſpiam inter illos ſit qui dicat, bis duobus quinque aut ſeptem conſtitui. Annon illicò tibi planum ſit eum virum vera dicere?* Lvcia. *Illicò quidem, ô Hermotime.* Herm. *Qui igitur tibi fieri poſſe non videtur, eum qui ſolùm in Stoi-*

corum

πεῖς λέγουσι τἀληθῆ, πάθοιθά τι, ὦ οὗτος, καὶ μικρὸν δεῖσθαι τῶν ἄλλων, ἀφ' ὅτα ὅτι οὐκ ἄρ' ποτὲ τὰ τέτταρα πρός τι γένοιντο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέγωσιν· Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔμε, ὦ Ἑρμότιμε· τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμένοις ἀκάρπως, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἃ τί ἂν φαίης εἶναι ἢ τινι ἐν τοιούτοις, λέγοντι τὰς δύο δυάδας συντιθέναι, τὸν τέτταρα, ἢ ἑπτάδικα ἀριθμὸν ἀπεργάζεσθαι; Ερ. ἐκ ὑπογωγῆς, μὰ μὰ μὰ οὐ μὰ τὸν τέτταρα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, ἐντετύχηκάς ποτε, καὶ πῶς Χαείτων παρὰ ἀληθῶν, Στωϊκῷ τινι, καὶ Βιτυρέῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. ὀλαμῶς. Λυ. ὅρα τοίνυν, μή πως μὴ παραλογίσῃ, ὦ γύναι, καὶ ταῦτα, corum scholam inciderit veritatem dicentium, illorumque sermonibus planè persuasum, aliorum non ampliùs egere ductu & auspicijs, cum certus iam factus sit, nunquam fore vt quatuor quinque fiant, non si infiniti Platones aut Pythagoræ diuersum affirmauerint? LVC. Nihil aduersum, quod aiunt, dicis, ô Hermotime, cũ ea quæ omnibus iamdudum sunt certa & persuasa, reb. dubijs & incertis assimulare non dubites, longè latéque inter sese dissidentia. Quid autem respõdes? essene aliquem quo cum tu sermonem sociaris, contendentem duas dyadas coniunctas, aut septenarium aut vndenarium numerum constituere? HERMOT. Haudquaquã ego, nisi fortasse per insaniã deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrescere. LVCIAN. Quid autem? incidistine aliquando (& per Gratias verum dici volo) in Stoicum aliquem & Epicureum de rerum principijs, & bonorum fine inter se non dissidentes? HER. Nunquam. LVCI. Proinde etiam atque etiam vide, ne tuis falsis & euanidis rationibus me fraudulenter

ταῦτα, φίλον ὄντα ἐμοὶ τῶν γὰρ ὑμῶν, οἵ τινων ἀληθύσασιν ἐν φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἴδιωκας φέρων τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων, ὡς οὗτοί εἰσιν οἱ τὰ δίς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον ἐστὶ οὕτως ἔχει. φαῖεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ὑμᾶς δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμᾶς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ τὸ ἡδύ; καὶ ὅταν ὑμᾶς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζει καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πολυνικικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συναιρῶν, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καίτοι ἀντιλαμβανομένων τῶν ἄλλων,

decipias, maximè verò amicum tuum existentem. Cùm enim nos subinde quæramus quinam in philosophiæ studijs vera loquantur, tu nihil cunctatus hoc præoccupatum Stoicis attribuisti, dicens illos esse qui bis duo quatuor esse statuerint: quod quidem obscurum est num ita se res habeat. fortasse enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem: nos autem quinque aut septem illa esse dicimus.[k] Annon videntur hoc ipsum tibi egregiè præstare, cùm vobis hoc solum quod honestum est, bonum esse putantibus, Epicurei voluptatem summum bonum esse statuant? Et cùm vos pertinacissimè contendatis omnia esse corporea, Plato tamen eius opinionis est, vt censeat in rerum natura nonnihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimium auidè illud quod in dubio versatur, tanquam minimè dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cùm alij hoc sibi vendi-

cent,

ἕκαστον, καὶ λιχνόνλων αὐτῶν τὸ ἕλαιον, ἵνα δὴ κείσεως μάλιστα, οἶμαι, δεῖ. ἂν μὲν ὃν πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ὄντι μόνων, τὰ δὶς δύο, τεσσαρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' ἂν αὐτῷ τούτου πίεα ἀμφίλεγεσθαι, πάνλων ὁμοίως ἀπεικότων, ἃ ἐδύνατο ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. Ερ. ὅμοι λοκεῖς, ὦ Λυκῖνε, ξυνιέναι, πῶς βούλομαι ἀπεῖναι. Λυκ. οὐκοῦν σαφέστερον καὶ λέγεις, ἐὰ τι τοιοῦτόν φησας. Ερ. ἔστι αὐτίκα οἷόν τι λέγω. βῶμεν γάρ τινας δύο ἐσελθόντας ἐς τὸ Ασκληπεῖον, ἢ ἐς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερὸν, ἔπειτα μὲν τοὶ φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλυῖαν, λύσαι δὲ πρῶτον ἀμφοτέρους ἐρευνᾶν αὐτοὺς, ὁπότερος ὑπὸ πόλπον ἔχει τὴν φιάλην.

cent, dicántque illud esse, sanè ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porrò autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos verè autumare bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quamdiu verò ea de re inter ipsos contentiosè disgladiantes anceps est controuersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut competentum habere, videri nos ad gratiam ferre iudicium. HERMOT. Non videre mihi, Luciane, intellexisse quid dicere voluerim. LVCIAN. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiam dicturo, tantum vide ne tale aliquid dehinc adducas. HERMOTIM. Scies actutum, cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam è rebus sacris esse sublatam atque deperditam: hauddubiè iam summopere necessarium est, vt ambos inuestigatione habita perscrutemur, vtérnam illorum phialam in sinu abditam habeat.

Αν. ἢ μάλα. Ερ. ἴχεθ᾽ ὑπάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ, ἄγε ἀπόλωλεν; Ερ. ἐκεῖνο ἄρα παρὰ τῷ πρεσβυτέρῳ νῦν ἡμᾶς ὠφελῶ, ὅτι τὸν ἕτερον ἀφανῆ σας, πρόθυμον γὰρ ὡς ἐκτήσα. Λυ. πρόθυμον. Ερ. καὶ ἄγε μὴ εὑρόιμεν ἐν τῷ πρότερον κόλπῳ, ὁ ἕτερος πάντως ἔχα, καὶ οὐδὲν ἐφύμνις οὐδὲ οὕτω δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερ. καὶ ἡμᾶς οἶνον, ἂν εὑρόιμεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τοῦ φιάλου, ὅτι ἐρωῶμεν ὅσοι ἐσμὲν ἀξιώσομεν, ἔχοντες ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν; ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. ὀρθῶς, ἄγε εὑρόντες ἔχοιτε ἀθύμως ὡς ἐκεῖνο ὦ τὸ ἀπολωλὸς, ἢ ἀ ὄλως γνώσιμον ὑμῖν ἄγαν τὸ ἀνάθημα νῦν ᾖ, ὦ ἑταῖροι, πρότερον μὲν ὁ δοῦλοι οἱ παρελθόντες εἰς ἕνα ἦν, ὡς ἀναγκαῖον ἐῶν ἕτερον αὐτοῖν τὰ φῶτα ἔχειν, ἀπὸ μάλα

LVC. *Maximè.* HER. *Omnino autem alterum habere neceſſe eſt.* LVC. *Et cur non, ſi quidem deperditam eſt?* HER. *Proinde ſi apud priorem amiſſam phialam inuenerit, alterum nequaquam exuendum eſſe putas. iam enim palàm eſt illam non habere.* LVC. *Sanè palàm eſt.* HER. *Et ſi in prioris ſinu reperta non fuerit, alterum habere ſanè conſentaneum eſt: neq; hic longa perſcrutatione opus eſt.* LVC. *Certè enim habet.* HER. *Ergo nos quoque ſi apud Stoicos phialam iam inuentã habemus, alios perſcrutandos eſſe ſuperuacuum & indignum exiſtimamus, habentes quod dudum tantopere quærebamus: aut quamobrem inani labore nos ipſos ampliùs defatigaremus?* LVC. *Nullius profectò gratia, ſi reperta phiala penes vos fuerit, illáq; inuenta pro certo compertum habetis illud ipſum eſſe quod erat deperditum: aut planè vobis cognitum eſt donarium. μ Iam verò, ô amice, non ſaltem duo ſunt qui templum ingrediuntur, vt neceſſarium ſit alterum habere rem furto ſubtractam, verùm*

profectò

μάλα πολλοί τινες. ἔτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ ἄδηλον ὅ,τι ποτ' ἐστὶν, ἆρα φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἅπαξ ἅπαξ ἄνω λέγουσι, καὶ οὐδὲν πρὸς ἀλήθειαν αὐτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦν, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ μὲν χαλκοῦν, οἱ δὲ πασσίτερον ἔναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀμφοῦσαι τοὺς ἀσιληθόντας, ἃ βούλεται τὸ ἀργυροῦν τὸ ἀπολωλός. καὶ γὰρ ἄν παρὰ τῶν πρώτων εὕροις φιάλην χρυσῆν, ἔτι καὶ τοὺς ἄνους σοι ἀφανιτέον. Ερ. δῆτα τί, ὦ Λυκῖνε; Λυκ. ὅτι ἄδηλον ἡ φιάλη τὸ ἀπολόμενον· εἰ δὲ καὶ τοῦτο πάντες ἂν ὁμολογήσαιεν, ἀπ' οὔτι γε χρυσῆν ἅπαντες φαίεν ἔναι σοὶ φιάλην. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γένοιτο, ἀλλ' οὐκοῦν ἀνόλοις χρυσῆν, καὶ οὐ παρὰ τῶν πρώτων εὕροις φιάλην χρυσῆν,

profectò illorum magna est copia. Deinde non minus obscurum est, quid illud tandem sit quod deperditum est, num phiala quæpiam, num scyphus, num corona. Quotquot enim sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat: quippe qui neque de ipsa materia vnanimiter consentiunt, verùm hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem aureum, partim verò argenteum illud esse dictitant. Itaque planè operæprecium esse vides, detractis vestimentis omnes in templum ingressos exui, si animus est rem amissam inuenire. Quanquam enim apud primum aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo secus tamen & cæteri pari opera sunt exuendi.

HERMOT. Quamobrem, ô Luciane? LVCIA. Propterea quòd incertum sit, num phiala illud ipsum sit quod erat amissum. Tametsi verò & hoc vno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes auream fuisse phialam confirmabant. Porrò autem vt maximè inter omnes constet auream, phialam esse amis-

τῷ, οὐδὲ οὕτω παύσομαι διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ δήλον ἐστί, ἃ αὐτὴ ἐν σεαυτῇ θεᾷ. ἢ οὐκ οἶσθα ποῖαι φιάλαι ἦσαν χρυσαῖ; Ερ. ἔγωγε. Λυ. δίκαιον δὲ ἐπὶ πάντας εἶναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστου ἐρευθόντα πάντα ἐς μέσον καταθέντα ἐκάστῳ ὅ, τι ποτὲ αὐτῶν πρέποι ἂν θεῶν κτῆμα οἴεσθαι. καὶ γὰρ αὖ τὸ τῷ ποθεινῷ ἀφοσίαν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἑκάστου τῶν ἀποδυομένων ἔχει τι πάντως, ὁ μὲν σκύφον, ὁ δὲ φιάλην, ὁ δὲ στέφανον. καὶ ὁ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὁ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὁ δὲ ἀργύρου. ἃ δὲ ὁ ἔχει, τοῦτο ἐπρόκειτο, ὀδόπω δῆλον. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἄπορεῖν, ὅτινα ἐπρόσθετον ἔπῃς, ὅπως καὶ ἃ πάντες τὰ ὅμοια ἔχομεν, ἄδηλον ᾖ τῷ ὅτως ἔσται ὁ τὰ τῆς θεᾶς ὑφαρπαμένος. ἔτι δὲ καὶ ἰδιαζόντως

sam, tamen ne sic quidem alios perscrutandi finem facies: neque enim tibi constabit, num Dei sit illa ipsa: aut non reputas infinitas esse phialas aureas? HERM. Sanè censeo. LVC. Igitur omnibus modis necessarium est, perscrutantem omnes accedere, & illis quæ apud quemque inuenerit, in medium depositis, conijcere quidnam ex eisdem diuinum donarium potissimùm sit existimandum. Etenim quod omnium maximè dubio inuoluit animum, illud est, quòd vnusquisque exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum, ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam. Nondum verò clarum est & perspicuum, num hæc sit res sacra, quod habetur. Quare magnam tibi impositam esse vides necessitatem dubitandi, quemnam ex tanto numero sacrilegij insimules. Vbi verò omnibus essent paria & similia, iuxtà foret incertum cognitu, quinam diuina donaria fustulisset. sunt enim harum rerum possessiones etiam priuatæ

πεξέχαμ. τὸ δ' αἴτιον τῆς ἀγνοίας ἴσως ὅτι, οἶμαι, τὸ ἀνεπιγράφορον ἅπαντα τῷ ἀπολομένῳ φιάλῳ. θῶμεν γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ὡς ἔστιν ἐπιγεγραμμένον τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τε ἀναθοῦσα, ἤτοι ἂν εἰκάσειεν, καὶ εὑρόντες τῷ ἐπιγεγραμμένῳ, ἐπικαύμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς ἄλλους· οἶμαι δέ σε, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γε, καὶ πολλάκις. Λυ. ἦ οὖν πολλάκις καὶ περὶ τοὺς ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐκαθέζου; Ερ. νὴ Δία, ἐναγχος Ολυμπιάσιν ἐπὶ τὰ καλὰ τῶν Ευανοδίκων, Εὐανδρίδου τοῦ Ηλέως θέαν μοι προκαλλαβόντος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐσπεύδομεν γὰρ ἐγὼ θεν ἅπαντα ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ελλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα, ὅτι καὶ ἡδέως, πῶς κληροῦσιν, ἢ τινα ᾧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ πανυατae. Cæterùm ignorantiæ causam vnam esse arbitror, quòd nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amusiam esse phialam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illum templo dicatam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigaremur, & ea quæ inscriptis unecula notata foret reperta, finem faceremus exeundi, & alios perturbandi. Opinor autem, Hermotime, iam te sæpenumero v gymnicis certaminibꝰ interfuisse. HER. Et rectè quidem opinaris: iam enim persæpe interfui. LVC. Nunquid igitur etiam aliquando iuxta Athlothetas consedisti? HER. Per Iouem nuper in Olympijs lævum latus iudicum sedendo claudebam, Euandrida Elei filio inter ciues suos spectaculum mihi præoccupante. Cupiebam enim singula propiùs inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudices. LVC. Proinde etiam illud exploratum habes, qua sortiendi ratione vti soleant, cuinam cum quoq; luctandum,

πάγκρατίάσαι; Ερμ. εἰκὸς γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἅπασι, ἐγγύθεν ἰδεῖν. Ερμ. τὸ μὲν παλαιὸν, ἐπὶ Ηρακλείους ἀγῶσι θεωρῶν, φύσει λάφυρος. Λυκ. μή μοι τὰ πάλαι, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὲ ἄδων ἐγὼ ὄψομαι, ἐπαινέσεις. Ερμ. κάλπις ἀργυρᾶ πράκτωρ ἱερὰ τοῦ θεοῦ, ἐς ταύτην ἐμβάλλονται κλῆροι μικροί, ὅσοι δὲ ἀναμιγεῖσι τὰ μίγιστα, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται δὲ ἐς μὲν ἄλφα, ἐν ἑκάστῳ, ἐς δὲ βῆτα, καὶ ἐς ἅπασι δύο τὰ γράμματα, καὶ ἐξῆς κατὰ τὰ αὐτὰ, ἢν πλείονες οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. προσιόντων δὲ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, προσεύχόμενος τῷ Διΐ, καθάπερ τῷ χαρᾶ ἐς τὴν κάλπιν, ἀναστᾷ τῶν κλήρων ἕνα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερον,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOT. Planè perspectum habeo. LVC. Longè itaque promptiùs & meliùs tu expedies, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus. HERMOTIM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. LVCIA. Ne mihi quæso priscorum instituta percenseas, Hermotime, sed quæ ipse coram conspexisti, cedo. HERMOTIM. Initiò quidem ξύρνα argentea a Deo sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes coniiciuntur, fabaceæ fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera α, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita vt semper binæ sortes ijsdem sint insignitæ literis. Accedit deinde quisque ex athletis susceptis votis Ioui supplicans: immissáque in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & pos-

ξτιρ Θ, καὶ παρισὰς μαν. γορόρ Θ ἱκάσῳ, ἀντίχα ἀὸ ὧν τῷ χάρα, οὐ παρίχων ἐναγνῶναι ὃ, τι τὸ γράμμα δηλῳ, ὃ ἀνίσπαιρ. ἁπάντων δὲ ἤδη ἐχόντων, ὁ Αλυτάρχης, οἶμαι, ἐπᾶρ Βπανοδὶς πᾶρ αὐτῶν ἵλις (οὐκ ἴτι γὰρ ὧὗτο μέμνημαι) περιὸν, ἐπισκοπᾶ ὧὺς λαῤῥοὺς ἐν κύκλῳ ἱσάντων. καὶ ἔτω τὸν μὲν τὸ ἄλφα ἔχοντα, ὧὃ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνίσπακότι, καλέσαρ ἢ παραπατίᾶσαρ συγάᾶλε· τὸν δὲ τὸ βῦτα, ὧὃ τὸ βῦτα ὁμοίως, καὶ τὰς ἄλλους τὰς ὁμογράμμους κατὰ ταῦὰ τα. ἔτω μὲν γὰρ ἂρ ἄρτιοι ὧσιρ οἱ ἀγωνισαὶ, οἷον ὀκτὼ ἢ τέσ-σαρσι ἢ δώδεκα. ἐπ' ἀνῳρίτοι, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμματι περιὸν ἑνὶ λαῤῥῳ ἐγγραφὴν συμβάλλεσθαι αὐτοῖς, ἀντίχραφον ἄλλο οὐκ ἔχαρ. ὃς

post illum alius. Quibus singulis assistens ꝛ flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sunt. Cæterùm vbi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim amplius memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat sortes in circulo consistentium. Atq; qui ita eum quidem quia habuerit, cũ altero sortem ꝛ inscriptam habente, aut luctã, aut ρ Pancratio decertaturum committit. Deinde pari ratione etiam cum, qui β habet extractum, cum altero eiusdem literæ. qui tenor committendi seruatur etiam in alijs consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, seu pari existente, nimirum si octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd si dispares accesserint, quinque videlicet, aut septem, seu nouem, tum litera quæpiam superuacua sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam sibi respondentem.

ὅς γ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐφιδρύσει πειρήσων, ἕξ' ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ εἰ τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀληθοῦς, τὸ μέτριον ἀκροᾶται τοῖς ἀκμαιοτάτοις συμπαθῆσαι. Λυκ. ἴσχ' ἀρίσιμα. τοῦτο γὰρ ἐθέλω μαθεῖν. οὐκοῦν ἐννοεῖς ὅτι, ἀνασπάσαι ἅπαντος, καὶ ἔχουσι τοὺς ἀκμαίους· νῦν μὲν δὴ (βούλομαι γάρ σε ἐκ ταυτησὶ τῆς ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα· καὶ οὐ πρότερον εἶπας· μάθοις ἄν, ὅσις ὁ ἐφιδρός ἐστιν, εἰ μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθοις, καὶ συλλάβοις αὐτούς. Ερμοτ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῄς; Λυκ. ἀδιάφορόν ἐστιν οὕτως ἐνρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο, τὸ σημαῖνον τὸν ἐφιδρον. εἰ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ὁ μὲν ἔσχε, ἐκεῖνός ἐστιν·

Quicunque ergo illam extrahendo consecutus fuerit, alijs ad vltimum vsque præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint: neque enim habet literam suæ oppositam. Estque illa non mediocris athletæ felicitas: quippe qui adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. LVCI. Iam quidem paulisper interquiesce. etenim illud est, cuius egebam maximè. ergo illorum iam nouem sunt, omnésque immissa in vrnam manu sortem extraxerunt. tu verò age iam circumeundo (prospectatore enim certaminis, iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haudquaquam enim credo priùs te cogniturum, quis ex illis præses dicendus sit, quàm ad omnes veneris, & illos inter se composueris.

HERMOT. Quorsum verò ista dicis, Luciane? LVC. Horsum videlicet, quòd nullo modo fieri posse videatur, vt illicò reperiatur litera illa declarans præsidem: fortasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa sit.

ἐστιν ὃ γὰρ προείρηται, ὅτι
τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι ὂν τὸ χα-
ρακτηριοῦν τὸν ἔφηβον. ἀπ'
ἐκείνων ὧν εἰ ἐντύχῃς, ἐκεῖ-
νον τὸν τὸ ἕτερον α ἔχοντα, καὶ
ἐρώμενον, ἐκείνους μὴ πάλιν συν-
ηλόγησας. ἐντυχὼν δὲ ἄνθρι
τὸ βῆτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ὃν
που ἀφεὶς, ζητῶν, τὸ ἀνάπαλον
ἐπανορθούμενος· καὶ ἐπὶ πάν-
των ὁμοίως, ἄχρις ἂν ἐκεῖνον σὺ
μετὰ πάντων, ὃ τὸ μόνον
γράμμα ἔχων τὸ ἀναπαλτὸν
μενον. Ερμοτ. τί δ', ἐὰν ἐκείνῳ
πρῶτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς,
τί ποιήσας; Λυκ. ἔμοιγε.
ἀπὸ σὺ ὁ Ερμοτιμος, ἐὰν
μὲν ἀσπάσαι ἄν, τι καὶ πράξας,
πότερον αὐτίκα ἐρᾷς ὅ τι οὖν
τός ἐστιν ὁ ἔφηβος, ἢ δεύ-
σας ἐπὶ πάντας ἐν λύκνῳ ἐν
δούλᾳ, ἵνα ᾖς εἴπῃ αὐτῷ γράμ-
μα ὅμοιόν ἐστιν. ὡς ἔγωγε μὴ
ζοὺς πάντων ἀκούσας ἴδοις,
ἐκ ἂν μάθοις τὸν ἔφηβον.
Ερμοτ. καὶ μάλ', ἔφη Λυκῖνε,
ῥᾳδίως

sit. neq; enim vlla exceptione prædictum est ꝛ aut μ aut ι fore eam literam, quæ præsidem sit constituta. Atqui vbi in α inciderit, alius α habens tibi quærendus est: quo inuento, illos inter se ad congrediendum componis. Deinceps in β prolapsus, alterum β vbi sit studes inuestigare, quod inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem. HER. *Quid autem si ad illum fortè fortuna prima aut secunda vice delatus fueris? quid tum faciendum tibi videtur?* LVC. *Nihil equidem: verùm tu Græcorũ iudex, scire volo quid facturus sis, an actutũ eundem pro præside sis proclamaturus, aut potiùs putes omnes in circulo necessariò accedendos & inspiciendos esse, num vspiam consimilis penes aliquem relicta esset litera, vt nisi omnium sortes viritim tibi inspectæ fuerint, nunquã cognoscas præsidem.* HER. *Atqui perfacilè scire possum, Luciane,*

nouum

ἐφίσεως ἂν μάθοιμι. ἐπὶ γὰρ τῶν ἑνὸς λῶ, τὸ ε ἔνατον πρᾶξαι ἢ ἀστρολογῆσαι, οἶδα ὅτι ἔφησθ' ὁ ζεὺς ἔχων ἐπὶ. Λυκ. πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; Ἑρμ. ὅτε, τὸ α λύρα αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δ' τριῶν ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀνασπάσασι, καὶ ἀνάλωτα ἤδη ἐς δύο ἀθλητὰς ὀκτὼ ὄντας, τὰ τέσσαρα γράμματα. ἄλλον ἂν ὅτι μόνον ἂν ὅτω περιττὸν ἓν τὸ ἐξῆς γράμμα, τὸ ε, καὶ ὁ ἔλυτο, ἀνασπαστὸς, ἐφιδρύσῃ. Λυκ. πότερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς σοφίας, ἢ θέλεις ἀνέπω τάχα μοι δοκοῦντα, οἷα ἂν ᾖ; Ἑρμ. νὴ Δία, ἀμφότερα μέν σοι, εἰ δέ τι ἂν ὀλίγον ἀνέπαφον ἔχοις πρὸς τὸ ζητούμενον. Λυκ. σὺ δ' ἴσως, ὡς ἐξῆς πάντως γράφομένων γραμμάτων, ἤρξας, οἷον πρώτῳ τῷ α, λώτερος ἐπονομάζεσθαι. ἐγὼ δὲ τὸ ε πρῶτον ἔθηκα, ὡς ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐπιγεγραμμένον ἑώρων. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνο ἐξαλήλιπται, ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτηδείως ἔχειν τὸ ε πρῶτον ἐπιγράφεσθαι, ὡς ἐκεῖνο ἐπιγεγραμμένον ἦν. Ἑρμ. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἔθηκα τὸ ε, ὡς ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐπιγεγραμμένον ἑώρων. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνο ἐξαλήλιπται, ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτηδείως ἔχειν τὸ ε πρῶτον ἐπιγράφεσθαι, ὡς ἐκεῖνο ἐπιγεγραμμένον ἦν. Λυκ. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ἔθηκα τὸ ε, ὡς ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐπιγεγραμμένον ἑώρων. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνο ἐξαλήλιπται, ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτηδείως ἔχειν τὸ ε πρῶτον ἐπιγράφεσθαι, ὡς ἐκεῖνο ἐπιγεγραμμένον ἦν.

nonem illorum existentibus. Etenim se primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. LVC. Quónam pacto, ô Hermotime? HERMOT. Ad hunc quidem modum: illorum enim duos α habere certum est. consimiliter etiam alij duo β sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, duos illorum γ, alteros δ extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò superesse ε, quod qui extraxerit, præses hauddubiè constituitur. LVC. Vtrum igitur, Hermotime, collandem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor? HERMOT. Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiamque etiam cogitans, quidnam his ratione probabili possis contradicere. LVC. Equidem tu, quemadmodũ literæ pinguntur ex ordine, dixisti, velut primo loco α ponitur, secundo

ρα ἀπὸ β, καὶ κατὰ τὴν τάξιν, ἕξεις ἄρ' ἐς ὃν αὐτῶν τελευτᾷ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι ὀνυμαίσαι ἕτω γίγνεσθαι. τί δαί, ἃ ἐγκλόνδην ἀτάκτως πρότερα γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα, λοιπὰ ἐπὶ τῶν ἑνὸς τῶν ὀκτὼ γράφωμεν, τὸ δὲ ξ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ ἡμῖν ἔμπροσθεν ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσας πρῶτον ἂν ῥᾳδίως τὸ ξ; ἆρ' ὀρθῶς ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτό, ἐπειδὰν ἐπὶ πάντας ἔλθωμεν, ἵνα μὴ

καὶ χαρακτῆρας, οἷα ποιοῦσι τὰ Αἰγύπτιοι γράφοντες ἀντὶ τῶν γραμμάτων, ἰλλοκεφάλους τινὰς ὄνους, καὶ λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἵνα μὴ ἐάσωμεν, ἱππείρ ἀμόκους ὄντας περὶ ἃ τὰ μονοσάλια καὶ ἄωλα ἐπιγράψωμεν, ὡς οἶόν τι, ἐξάσαντες ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν ἡμιόλοιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ ἰυγγας δύο· ὧδε γὰρ ἂν γένοιτο, οἶμαι τὸ ἐπίσημον. ἰδὼ δ' ἂν οὕτω καὶ τοῦτο τὸ ἡμίολον ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἔξεις ἀπεφάνασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἵππον ποιῶν, ἢν μὴ πειθηνίου τινὸς ἄκουσας ἐπιδῶν, ἢ τις καὶ ἄλλος ἔχει; ΕΡ. ἀκ ἔχω ὅ,τι σοι ἀποκρίνωμαι, ὦ Λυκῖνε. ΛΥΚ. ἀκότως· ἐγὼ γὰρ ἀπόσωσον ἤδη. ὥστε ἢν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τῶν ἱερῶν φιάλῃ

& characteribus sortes connotarentur, cuiusmodi permulta literarum loco depingunt Aegyptij, puta homines caninis aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, si videtur, missa faciamus, cùm sint peregrina & exotica, & à nostro instituto prorsus aliena. Age verò simplicia illa & vniformia sortibus inscribamus, quemadmodum fieri potest assimulantes, nimirum binis sortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, postremò duos canes. Porrò nonæ, tanquam præstantissimæ, leonis imago insculpta sit. Proinde si mox initiò in sortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibúsnam coniecturis persuasus dicet eam esse, quâ præses designatur, nisi omnes accuratè circumspiciendo perlustraueris, num quis etiam alius præter hunc adsit, habens sortem leoniferam? HERMOT. Nihil habeo, Lucciane, quod tibi ad hæc respondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid possit aptè responderi, adeò vt si animum induxerimus, aut eum inuenire ponès quem sacra sit

phialæ

φιάλην ἐνεγκεῖν, ἢ τὸν ἡγεμόνα τῶν ἀθλητῶν, ἢ τὸν ἄρξαντα ἀγωνοθέτην ἡμῖν ἐς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας εὐτυχέστατα ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξιτάσομεν, ἄκρως παρόμενοι, καὶ ἀφθόνως καὶ πολυπραγμόνως. μόλις γὰρ ἂν ἔγωγε τὰληθὲς ἐκμάθοιμι, καὶ εἴ γε τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας πέρι, λίαν τινα φιλοσοφητέον, οὕτως ἂν ἔτι μόνος ὁ τὰ ὑπὸ πάντων αὐτῶν λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι, ἀπλῶς, καὶ οὐκ ἂν πισεύσαιμι αὐτοῖς, εἰ καὶ μιᾶς ἀπέραζοι ὦσι· τάχα γὰρ ἂν ἐκείνην εἴη· οὐ γὰρ δὴ, εἴ τις παρασησάμην καλὸν ἄνθρωπον, λέγοι δοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πισεύσαιμι ἂν· ἀλλ' οὐδὲ μὲ εἰδείην, ὅτι πάντας ἀνθρώ-

phiala, aut qui inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio felicissimè in Corinthum vrbem illam florentissimam peruenire queamus, omnes necessariò accedendos esse putem, summáque diligentia detractis vestimentis, omnibus tentatis solertissimè exquirendos: etenim vix etiam sic veritatem indagantes perueſtigabimus. Quòd si quis mihi vnquam futurus esset consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, contendens omninò operam esse nauandam philosophiæ studijs: ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum esse cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis habiturus, donec etiam vnius fuerint nesciæ, quæ fortasse ex illis esse posit omnium optima. v Neque enim si quis adducto homine formoso dicat hunc ex omnibus hominem esse formosissimum, statim ille suis verbis mihi fidem facturus est, vt credam eum vera loqui, nisi certum habuero omnes homines illi visos esse: fieri enim fortasse potest, vt hic homo

ἀνθρώπους ἱδρυσαμένῳ, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὔτ' ἂν καλὸς, ἀλλὰ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι ἀδύνατον, μὴ ἑωρακότα ἅπαντας ἡμᾶς ἀλλὰ οὐκ αὐτὸ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ καὶ ζοῦ καλλίστου δεόμεθα, καὶ ἂν μὴ ζοῦτο ἴυρωμεν, ἀλλ' ἡμῖν πολὺ πιθανώτερον ἡγησόμεθα. ἐγὼ γὰρ ἀγαπήσομαι, ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντι, ἀπ' ἐκείνου τὸ ἀπρέτατον ζητοῦμεν καὶ, ὅσον ἀνάγκη ἐν ἔναι Ερμ. ἀληθῆ. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἁπλῆν ἁπάσης ὁδοῦ πεπαραμύθιον ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ὅς τὰ τε τοῦ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν δόξας, πολυτρόπου μίαν ἅπασιν ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πεῖραν λαβὼν ὡς μόνου ἄγοντος τῆς εὐδαιμονίας. ἀγάρ τινα τοιοῦτον ἴυρεῖν,

homo non sit contemnendæ elegantiæ: quòd autem summæ sit inter omnes formæ & venustatis, scire haud quaquam possum, nondum visis omnibus. Nos porrò non formoso tantùm egemus, sed formosissimo: quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in quæ lemcunque tandem amabilis & honestæ formæ hominem inciderimus, verùm summam illam, qua maior esse non potest, formæ elegantiam perquisitam. quam necessariò vnam esse negare non potest HERMOT. *Vera sunt hæc.* LV. *Quando ergo aliquem mihi produces totius in philosophia itineris peritum, quémque ea non fugiant, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, aliisq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam solam esse viam, quæ rectà ducat viatores ad felicitatem tantoperè quæsitã. Etenim si talem quempiam*

μὴ, πανσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερ. ἑᾴδιον, ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα ὑφ' ἡμῶν. Λυ. τί δὴ ἂν πράξομεν, ὦ Ερμότιμε; ἐκ ἂν ἀπαλλαττοίμεθα, οἶμαι, ἐπὶ μυλλοὺς ἡμόνας τοιούτου ἕνεκα τὸ παρὸν ὑπορύττοντες; ἆρα τόδε πάντων λῷστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, ὡς πάσης περιόδου χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ἐκ πάντων λεγόμενα; Ερμ. ἔοικεν ἀπό γε τούτου, πολὺ ἐκεῖνο μὲν ἐναντίον ἦν, ὁ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ἑᾴδιον ἐκδόντα ἑαυτὸν, καὶ πιστεύσαντα τοῖς ὀδόντιν, ἀναφανῆναι αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῇ πρώτῃ, ὡς φῂς, διατρίβοντας; Λυ. ἐγώ σοι φράσω, τὸ τῆς Θησέως ἐκεῖνο

piam quærendo consecuti essemus, desineremus nos molestiis onerare negociis. HERMOT. Haud quaquam, Luciane, eiusmodi vir inuentu facilis est. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abiiciendus est. propterea quòd eiusmodi ducis inopia in præsentia laboramus. Ergo illud aggrediamur, quod factu mihi videtur multò consultissimum & tutissimum, vt quisque ab initio exorsus, omnes sectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine consultando examinet quæ dicta sunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus esse videtur, nisi quòd illud quod non multò antè à te dictum est, cum his mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue esse, cum qui vni viæ iam sese tradiderit, expansis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri potest, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Thesei instituum

νο μιμησόμεθα. καί τι κίνδυνος παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης καθόντος, ἅπαντες εἰς τὸν Λαβύρινθον εἰσορμήσομεν, ὡς ἔχοντες ἀπραγμόνως μηνυόμενοι αὐτὸ ἐξανύσαι. Ερ. τίς ἂν ἔτι ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν, ἢ πόθεν ἡ λίνον ὑποροῦμεν; Λυ. θάρρει, ὦ ἑταῖρε, δοκῶ γάρ μοι ὑρᾶν καὶ αὖ τινος ἰχνίοις ἐξεληλυθυίας ἄρ. Ερ. τί δὴ τοῦτο δῆτα; Λυ. ἐπιμορῶ ἐρῶ, ἀλλά τις Θρᾷττα, τὸ Νῆφε, καὶ μίμνη ὁ ἀπιὼν ἄρ. ἦν γὲ μὴ ῥᾳδίως πιστεύωμεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαστικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀμφιπόντες καὶ τοῖς ἐξῆς λόγοις, ἴσως εὑμαρῶς ἂν τὰς Λαβυρίνθους ἐκφύγοιμεν. Ερ. εὖ λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. ἆρ' ἐπί τινα δ' αὖτ' ἂν πρῶτον ἔλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν δὴν ἄδηλον; ἀρξάμενοι δ' ἀφ'

tuum imitabimur, filoque à tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingredimur, nec dubito quin sine negocio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit aut vnde filum parabimus? LVCIA. Bonum habe animum, ô amice: iam enim videor mihi repperisse, cuius ductum sequuti, hauddubiè egrediemur. HERMOT. Quòdnam igitur illud est? LVC. Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus viri summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento diffidendum esse. Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, alijs quoque fandi copiam concesserimus, fortassè haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus. HERMOTIM. Bene sanè dicis. Illud quoq; nobis faciendum intelligo LVC. Videlicet: cæterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem quicum-

ἀρ' ὀτεῦν, οἷον ἀπὸ Πυθαγόρου, ἢν ἄτυχη. πόσῳ ἄρ μοῦφ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρεια ἅπαντα; ἐμοὶ ἐξαίρετα καὶ τὰ ἔτη ἱκανὰ τὰ τῆς σιωπῆς. σοὶ δ' ὅμ' οἷς πιστὰ, ἱκανὰ τριάκοντα οἶμαι εἶναι μὴ, ἀπὸ πάντως γε ἕκοσι. Ερ θαμῶ ἔτως, ἔτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι δεύτερον δηλαδὴ δοκοῦντα ἕτερα, ἔτι μᾶλλον καὶ Ἀριστοτέλει ἐκλάπλω. Λυ. ὀγδόῳ Ερ. Χρυσίππῳ δὲ μηδὲν ἔτι ἐρωτῶμαι σε πόσα. οἶδα γὰρ, παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι, τεσσαράκοντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως. Ερ. ἔτα ἐξῆς Επικούρῳ, καὶ οἷς ἄλλοις. ὡς δ' ὁ ποσὰ ταῦτα τίθημι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἢν ἐννοήσῃς, ὅσοι ὀλίγου νῦν τότε ἦσαν Στωϊκοὶ ἢ Επικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογοῦντες μὲν πάντα ἀληθῆ τὰ τῆς ἑαυτῶν αἱρέσεως ἵκας θ', ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quanquidem ita cessit. ℣ Quàtum verò temporis statuemus omnibus Pythagoricæ philosophiæ placitis perdiscendis sufficturum? Volo autem annos in quibus sub initium Pythagoricæ sectæ candidatis consiescendum est, excipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore 30. aut ad minimum omnibus modis viginti peropus est. HER. Ponamus ita esse. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilò pauciores Aristoteli. LVC. Non pauciores profecto. HER. Chrysippo autem quot impendendi sint, non est quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadraginta vix sufficturos esse. LVC. Ita sané. Deinde Epicuro & alijs. Quòd autem non nimium illis tribuere videar, hinc perdisces facillimè, apud animum tuum considerando quotnam sint octogenarij cùm Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatentes nondum cuncta suæ sectæ sibi esse explorata & cognita,

ὡς μηδὲν ἐνδεᾶν σοφίσμ. ἐς τὰ μαθήματα. ἐ δ' μὴ, ἀπὸ Χρυσιππός γε, καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων φαῖεν ἄν. καὶ πᾶ τούτων, ὁ Σωκράτης ὀλίγ. φαυλότερ& αὐτῶν, ὃς ἐκείνοις μὲν πάντα, ἀπὸ μιᾶς ὅλως ἀληθοῦς τινὸς, ἢ τοῦ μόνου, ὅτι οὐκ οἶδε, λογισόμενος ὀλίγ. ἐξ ἀρχῆς, ἥκουσι τῷ Πυθαγόρᾳ τὴν θυμ., εἶτα Πλάτωνι ζῳῶν ἔτη, εἶτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα σωθείη ἐν ἀκριβεῖ γένοιτ' ἄν, ἐ δέκα μόνας θᾶμεν τὰς ἀριθμὸς ἐν φιλοσοφίᾳ. Ερ. πῶς δῆτα πόσια, ὦ Λυκῖνε. Λυ. βούλ' ὦν, ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι; ἢ τὸ ἥμισυ ὅλου; Ερ. αὐτὸς ἂν ἐθέλοις ἄμεινον· ἐγὼ δ' ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν καὶ οὕτω δοξῶ

ita vt in disciplinarum cognitione nihil in ipsis desiderari queat. Quòd si alij in hoc tergiuersari videntur, non tamen, vt opinor, hoc negabit Chrysippus & Aristoteles, & Plato, potissimùm autem præ cunctis Socrates, illis certò non postponendus, qui omnium testimonio professus est, se non tantùm omnia, sed in vniuersum nihil nosse, aut hoc tantum se scire, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde totidem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs concessimus. Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi, si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas constituerimus? HERMOTIM. *Plures quàm ducenti, ô Luciane.* LVCIAN. *Ergo si tibi consulium factu videtur, quartam partem annorum auferamus, saltem quindecim studijs nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam.* HERMOT. *Tu quidem multò melius, hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos ad bunc*

δὲ πᾶσαν ἐξελθοιμι, ἐπὶ γραμμὰς ἰοῦσι ἀρξάμενοι. Λυκ. τί δ' οὐ πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε. ἆ ζωὴ τόδε τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναπτέον ἐκεῖνα τὰ ἔνδοξα ὁμολογημένα, ὡς ἐκ ἄρα τῆς ἄλλοις ἐκ πολλοῦ τὸ βέλτιστον, μὴ ἐχὶ παραθεὶς ἅπαντας, ὡς τὸν γε ἄνω πείρας ἀρόμενον, μανθάνομεν; ἢ κεῖσε τὰληθὲς ἀναζητοῦντα; ἢ ἔστως ἐλέγομεν; Ἑρ. ναί. Λυκ. πᾶσα ζημίαν ἀνάγκη, ἵνα ζοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλοιμεν ἢ τι ἀρύσασθαι, ἅπαντα παραθέντες, καὶ ἐλόμενοι φιλοσοφῆσαι, καὶ φιλοσοφήσαντος εὐδαιμονῆσαι. πεῖρα δ' ἔστω ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασὶν ὀρχούμενος ἄν, οἷς τύχωμεν προσπαίοντες. καὶ ὅ, τι ἄν πρῶτον

hunc modum omnes sectas percursuros, tametsi statim ab ineunte pueritia philosophiae studium exorsi fuerint. LVCIAN. Quid autem faciendum suades, Hermotime, cùm ita se res habeat? An subuertenda & refellenda ea existimas, quae iam antè haud dubitanter confessi sumus, neminem videlicet vnquam electurum id quod ex multis omnium est praestantissimum, nisi omnium facto periculo singula degustauerit? adeò vt qui magistra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut responso veritatem inuestigandam esse. An non istiusmodi inter nos dicta sunt? HERMOTIM. Sanè. LVCIAN. Proinde summoperè necessarium esse video, tantum temporis nos aetatem agere, si vnquam omnibus pertentatis rectè eligere consilium est, iamque acto delectu philosophiae incumbere, percepta & cognita felicem vitam viuere queamus. Priùs verò quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, saltaremus, in quaecunque incideremus, illiso pede impingentes. Et quodcunque

πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ. τοῦτ' ἐστὶ τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνουτος, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθές. εἰ δὲ καὶ ὑπερῳμι ἄκων, κατά τινα εὐτυχίαν τύχῃ τοιαυτησόντος αὐτοῦ, ἐκεῖσε ἐλθόντες βεβαίως ἀδήλομεν, ἐκεῖνό ἴσμεν, ὃ ζητοῦμεν· πολλὰ γὰρ ἴσως ὅμοια αὐτοῖς, ἑκάστου αὐτὸ ἐστὶ τἀληθεσάζον. Ερμ. ὦ Λυκῖνε, ἐκ εἶδ' ὅπως ὑλογαμῶ δοκεῖς μοι λήγειν, ἀτὰρ (ἀρκοντως γὰρ τἀληθὲς) ἐ μετρίως ἀνιᾷς με διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἐκεβολομμούσῃ ἐδὲν δέον. ἴσως δὲ καὶ ἔοικα ἐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἐξελυθήσειν τάμαρον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι ὅτι, ὃς μὲ πολυφίλου ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, ἐς ἀρείας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδιώδαζον ἀφανῆ τῆς ἀληθείας τῷ ἐρωτᾶν, ἐπῶν χρόσδον διαμηχῶν. Λυ. ἐκδν,

primum in manus nobis venerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter veritatis ignorantiam. Quòd si etiam maximè bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam scimus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parùm multa his ipsis similia, singulis affirmantibus, hoc ipsum esse multò omnium verisimum. HERMOTIM. Haud scio, ô Luciane, quàm mihi videare argumenta perstaſionis bonarúmque rationum plena inter disputandum producere: verùm enimuerò non mediocriter me perturbas ista differendo, nisi mitimque arguè & anxiè disquirendo, quod ad rem parùm attinet. Fortasse autem videor etiam inauspicatò hodie pedem domo extuliſſe, cùm egreſſus tibi obuiam venerim, qui me prope ſpei portum conſiſtentem in ineuitabilem animi deſperationem ieciſti, & Veritatis inuentionem impoſsibilem eſſe oſtendens, tantum videlicet temporis requirentem. LVCIAN. Cum

ἦκεν, ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν ὧν πατρί σου Μενεκράτει, καὶ τῇ μητρὶ, ὅτις ποτ' ἐκαλεῖτο, ἃ γὰρ οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῇ φύσει ἁπάντων, ὅτι σε μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔστησαν, ἀπὸ πλείστων ἁψαμένην μὴ πλείω βιῶναι τὸ μύριοστὸν ἑκατόν, ἄνθρωπον ὄντα. ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκοπούμενος, εὗρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀφελές. Ερμ. ἐκ, ἀλλ' ὑβρισὰς ἀεὶ σὺ, καὶ ἐκ οἷ' ὅ, τι ποιεῖν μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐκ τοὺς φιλοσόφους ἀφανίζοντας ἀσκάπτους. Λυκῖν. ὦ Ερμότιμε, εἴ τις μὴ ἀληθῆ ἦν, ὑμᾶς ἂν ἄμεινον ἔποιητοί σοφοί, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος· ἐγὼ δὲ τὸ γιγνόσκειν οἶδα, ὡς ὁ πάνυ ἀληθὲς ἦν αὐτὴ

Cur ergo hoc ipſum, ô amice, non multò iuſtius cum patre ſuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expoſtulas? aut potius cum natura omnium noſtrûm parente, quòd te quoque non vt Tithonum, annoſum & longæuum conſtituerit, ſed præfinito deſtinârit homini vitam etiam longiſſimam centum annorum numerum non excedentem? Cæterùm ego tecum conſiderando reperi, quo è diſputatione noſtra potiſſimùm potuit elici. HERMOTIM. *Nequaquam, verùm iuſtemper quidem conuiciator es: atque haud ſcio quinam factum ſit, vt tu extremè odio habeas philoſophiam, eósque qui ſapientiæ ſtudijs ſunt addicti, ſalibus & dicteriis deluſos, naſo ſuſpendas.* LVCIAN. *Cuiuſmodinam res ſit veritas, ô Hermotime, vos longè meliùs & promptiùs, qui ſapientia ornati eſtis, expedietis: nimirum tu, & præceptor tuus. Ego ſaltem hoc me planè ſcire arbitror, hanc non nimium auditu iucundam & dulcē*

αὐτὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἀπὸ πολλοστημορίου τοῦ ψεύδους παραπολύ. ὑπερσωφρονέστερον γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τοῦτο ἄδηλον. ἡ δέ, ἅ τις μηδὲν εἰδήμων ἐν αὐτῇ σωφροσύνα, μετὰ παῤῥησίας διαλέγεται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ διὰ τοῦτο ἄχθονται αὐτῇ. ἀλλ' γέ τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθῃ μοι, τἀληθῆς ἐξωρόντι πρὸ τέτων μετὰ σοῦ, καὶ δηλώσαντι οἵων ἐρῶν ἐγώ τε, καὶ σύ, ὡς ἐ πάνυ ῥᾳδίων. ὅσπερ ἂν ἀνθρώπ[illegible]ν ἐρῶν τύχῃ χαλκῦν, καὶ ὡς τύχοιμι, ἀποδαμβάνων ἄνθρωπον ἐὸν· ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν ὡς λίθου ἢ χαλκὸς ἦν, ἐμιμησάμην πρός σε τὴν ἐνοίας, ὅτι ἀδωράστων ἐρᾶς, καὶ τότε δύσοιτο ἐμὲ ἔνδον ὃς ἂν σωφρονῇ, διότι σε οὐκ ἔων ἐξαπατᾶσθαι, ἀπάτης

esse mortalibus, quoniam longè lateque mendacio est inferior & vilior. Est enim hoc apud homines multo in speciem formosius & præcellentius, atque hoc nomine quoque auditu iucundius & dulcius. Illa verò quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob rem plerisque intolerabilem adfert molestiam: quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea dicta fert humaniter, quibus tecum sus per hisce rebus veritatem erui, tibique planè indicium feci, cuiusmodi ea sint, quorum vtrique iuxtà immodice & amore & desiderio teneamur, quàm prorsus illa nactu non sint facilia: veluti si statuam aliquam non informen infando amore deperires, eaque te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem: ego verò intuitus aut lapideum aut æreum esse simulachrum pro mea in te beneuolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relicta copia, te amore capi, ac tu iniquum tunc & malenolentem me tibi censeres, quia nolim te decipi, absurda

φαίνοται καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερ. οὐκοῦν ζῆν, ὦ Λυκῖνε, φὴς, ὡς ὁ φιλοσοφητέον ἡμῖν ἀπὸ καὶ ἀρχῆς ἀπαλλαττόντας αὐτοὺς, ἰδιώτας καταβιῶναι; Λυ. καὶ πού ζῆν ἄκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὲ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀπ' ἐκείνῳ φιλοσοφητέον, ὁδοί τινα πολλαὶ ἄρσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐκδυσκολαίνουσαι, ἃ δ' ἀναγκαῖα ἐν αὐταῖς ἄδηλον, ἀφ' ἧς χρὴ ἀπαλλάττεσθαι τῶν ἀδιαφόρων. ἀδιάλλακτον δὲ γε ἐμοὶ φαίνεται, πολλῷ πολυθρυλλητέον, ἐπὶ τὸ ἄριστον, ἃ μὴ ἐπιπάντα τοῖοι τισι παρέρχεσθον, ἔστιν ὅπως μακρὰ ἡ πᾶσα ὁδὸς ἔσται. σὺ δὲ πῶς ἀξιοῖς (ἄνθρωπος γὰρ ἱκάνωμαι) ὅτῳ πρώτῳ ἄρ' ἐντυχὼν. ζῆτῳ ἴσως, καὶ συμφέρει

absurda & monstrosa nec spei consentanea sperantem. HERMOTIM. *Eò igitur hæc tibi dicta sunt, Lucian, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse, sed oportere nos socordiæ & inertiæ addictos priuatam vitam in terris agere?* LVCIAN. *Et quando aut vbi ista me dicentem audiuisti? Ego quidem non eò, quasi non sit philosophandum, ista dico, verùm quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, viæ autem ad illam sint non paucæ, quarum nullum non perhibetur compendiosissimum esse ad virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum incerto sit quæ ex illis vera sit: diligentem & exquisitam diuisionem faciendam esse existimo. Quî enim fieri posse sperem, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit? Deinde, num longa adhuc superfit peregrinatio, aut an finis iam instare visus sit. Cæterùm quid tibi videtur? Iam enim deintegrò te interrogabo: num eum qui sub initium tibi occurrerit, sequêris?*

συμφιλοσοφήσας, ἀκήκοέν θ' Ερμοτιμος ποιήσεταί σε; Ερμότ. καὶ τί δι ἀπειναίμιλιν ἄν ἔτι; ὃς οὔτε αὐτὸν ἱκανὸν οἶμαι εἶναι φῆσαι, ἢν μὴ Φοίνιξ θ' ἔτη βιώῃ, πολύτας ἐν κύκλῳ περιιὼν, καὶ παρόμοιος θ', οὔτε τοῖς πεπιπαραμυθίοις πιστεύσειν ἄξιοῖς, ὅτι τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυκῖν. τίνας φῆς τοὺς πολλοὺς ἀλόντας καὶ πεπαραμυθίους ἀπόντων; ἆ γὰρ τις διοῦτός ὄφ', ἱκανὸς ἦν μοι γε καὶ εἷς, καὶ σὲ ὅτι πολλῶν ἀκύειν. ἢν δ' ἐκ τοὺς οὐκ ἀλόντας λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσοφέλησέ με πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν, ἢ ἓν ἀλόντον, περὶ ἁπάντων ἀφραίνοντας. Ερμότ. μόνος δ' ἂν τάχιστα κατάλοιο, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι. Λυκῖν.

eúmque illo communibus philosophiæ discipimis inuigilabis, atque ille te certum faciet? HERMOTIM. Quid verò tibi amplius respondeam, qui neges quenquam rectè discernere posse, nisi Phœnicis annos vixerit, omnésque per orbem periculum faciendo acceſſerit? Neque dignum ducis fidem habere illis qui iam olim harum rerum sunt expertiſsimi, neque multis illis ista collaudantibus, suoque teſtimonio comprobantibus? LVCIAN. Quos tu mihi multos illos narras? num qui harum rerum sunt probè gnari, & ijdem iam omnium facta indagine periti? Quòd si quiſpiam talis eſſet, mihi quidem vel vnus ſufficeret, neq; multis opus haberem. Porrò ſi imperitos dixeris, nunquam illorum multitudine adduci potero ad credendum, donec de omnibus nullius ignari definiendi facultatem ſibi parauerint. HERMOT. Proinde tu ſolus veritatem perſpexiſti, cæteri verò quotquot philoſophantur, vn vniuerſum omnes vecordes ſunt, & ſine iudicio?

Ἀνεῖν. καταψεύδη μεν, ὦ Ἑρμότιμε, λέγων ὡς ἐγὼ προτίθημί σε ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἃ τάττω ὅλως ἐν οἷς ἀδόσι. καὶ οὐ μνημονεύεις, ὧν ἐφλω, οὐκ αὐτὸς ἀδίκως τὰληθὲς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀγανακτῶν, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν. Ερμότ. ἀλλ', ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐμὲ πολλοῖς ἐλαθεῖν χρεῖόν καὶ παραβλῶπα ὥς φασι, καὶ τὸ μὲν ἄλλος ἐλλιθῶσι τὸ βέλτιον, ἃ οὕτως, ὥλογον ἴσως· τὸ δὲ τῇ πέρᾳ ἐκείνῃ ξυνάπτα ἴσῃ ἀναδιδόναι, παγχάλεπον, ὥσπερ ἐχ οἷόν τε ὄν, ἀπ' ὀλίγων μαθημάτων τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ ζητοῦν, καὶ πολλῷ ῥᾳδιώτερον ἀνόμενον, φασί γέ τοι τῶν πλαττόντινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα

LVCIAN. *Tu quidem, Hermotime, falsò me mendacij coarguis, cùm dicere non vereris quòd me ipse cæteris omnibus anteponam, aut omnino in numerò eruditorum haberi contendam: parúmque memor esse videre eorum quæ per me antè dicta sunt. Neque quidem me præ alijs veritatem dignoscere contentiosè vociferor, verùm ingenuè fatеor me cum alijs omnibus iuxtà ignarum esse.*

HERMOT. *Atquì, Luciane, quòd ais omnes accedendos esse eorúmque experimentum sumendum quæ dicuntur ab alijs: neque aliam rationem meliorum eligendorum supereſſe, fortasse non valdè improbârim. Cæterùm cuique experientiæ tot annos impendi oportere, perquàm ridiculum mihi videtur: quasi verò non & è paucis cuncta perdiſci queant. Mihi equidem iſta perpendenti, haudquaquam graue aut operoſum hoc videtur, quódque multo exercitio eget minimè. Siquidem audiunt quendam ex ſtatuarijs, & opinor autem fuiſſe Phidiam, tantum*

ὄννυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλογίσασθαι, εἰ λίαν ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄννυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δή, εἰ τις οἶδε χεῖρα μόνην ἀνθρώπου λάβοις, τὸ ἄλλο σῶμα καταπαλύψας, ἆρα, οἶμαι, αὐτίκα, ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ ὑποκαλυμμένον, εἴσῃ μὲν τὸ πᾶν σῶμα ἴδοις. καὶ οἶσθα τὰ μὴ ὑποφαινόμενα, ὧν ἅπαντων λέγουσι. ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ἀκριβολογεῖσθαι τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐρωτήσεως δεόμενον, οὐ πάνυ ἂν παχυτέρου ἐς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀπ' ἐκείνων. Λυ. πανοῦ, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' ἔρηκας, ἐκ τῶν μερῶν ἀξιῶν τὰ ὅλα ἀληθῆ. καί σοι ἐγὼ τὰ ἐναντία ἀποδεῖξαι μέμνημαι, ὡς ὁ μὲν τὸ

tantum ab vngue leonis conspecto æstimasse in quantam magnitudinem totus leo exurgeret, si iuxta vnguis rationem fuisset sculptus atque formatus. Neque mihi dubium est, quin & tu, si quis tantum hominis manum tibi commonstraret, reliquo corpore obuelato, nihil cunctatus actutum scies hominem esse quod absconditum est, etsi totum corpus non videris. Ita quoque rerum capita, de quibus multus est multorum sermo, sine negocio in exiguo etiam puncto diei perdiscet. Accurata autem & exacta harum rerum cognitio, cui consequendæ longa perquisitione opus est, nullo modo ad electionem melioris requiritur, verum etiam ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. LVCIAN.

¶ Papæ: quàm firma sunt & fortia quæ dixisti, Hermotime, contendens ex partibus totum cognosci posse? Quanquam ego me tuæ sententiæ diuersum audire memini, vt qui totum

τὸ ὅλον ἁπλῶς, ἁπλᾶν ἂν καὶ τὸ μέρος, ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐκέτι καὶ τὸ ὅλον. ἔστω δὴ καί μοι τόδε ἀπόκρισις, ὁ Φειδίας ἄρα ποτὲ ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, ἢ μὴ ἑωρακὼς ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔσχες ἂν ἐπῆν ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶν, μὴ πρόσθεν ἁπλῶς, μηδ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέλει ἐγὼ ἀποκρίνομαι ὑπὲρ σοῦ τῷδε ἀναγκαῖα, ἅτι οὐκ ἂν ἔχοι; ὥστε μανθάνω ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀπιὼν φαίη, μάτην ἀναπλάττεις τὸν λέοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὦ πᾶ, λέγεις. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; ὧν μὲν γὰρ Φειδίᾳ, καὶ σοὶ οὐδὲν ἄλλο σοῦ γνωσέσθαι τὰ μέρη αἴτιον ἦν, ἢ τὸ ἀφανὲς τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δὲ, οἷον τῷ

tum cognouerit, etiam partem perspectam habeat: porrò qui partem saltem, is non statim etiam totum habet cognitum. Iam tu hoc mihi quoque responde, quomodo Δ Phidias quondam, leonis vngue conspecto, cognoscere potuit leoninum esse vnguem, nisi antè aliàs totum leonem vidisset? An verò tu hominis manu saltem visa dicere posses hominis esse, cùm antea hominem neque vidisses neque cognouisses quam? Cur autem taces? Nunquid vis vt ego pro te respondeam ad quæstionem tibi propositam, videlicet quòd nullo modo posses? ac deò vt periculum sit, ne Phidias infecta re abeat, leone quicquam incepto & exculpto. Nihil enim ista ad Bacchum, quæ à te proponuntur, faciunt: aut quomodo hæc inter se sunt similia? Neq; enim tibi & Phidiæ alia cognoscendarum partium causa fuit, quàm prior totius cognitio, hominis dico & leonis. Cæterùm in philosophia, nempe quam

πῆ Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀφ' ὧν μέρος καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις, εἰ πῶς ἂν ἀφανέσειε ὡς καλὴ οὐγὰρ οἶσθα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἱκανῶς ἔσχες. ὁ δὲ φῄς, ὅτι τὰ κυριώτατα ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἅπασης φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ ἡμέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θεοὺς οἴονται εἶναι, τί ψυχάς, καὶ τίνων μὲν σώματα φασὶ τὰ ὄντα, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ καλὸν, ἀγαθὸν καὶ ἐνδαίμονα τίθενται, καὶ τὰ ζῳωτικὰ, οὕτως μὲν ἀκούσαντας ἀφανίσασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον οὐδενός· ἀληθὲς δὲ ὅστις ὁ τἀληθῆ λέγων ὄψιν, ὅρα μὴ μορίου ἔσχες ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δεηθέντα. εἰ δέ τι γε ἱκανοὶ πεθόντων, ὑπὲρ αὐτῶν ζητῶν ἐπα-

quam tradunt Stoici; quòd nam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cognosces? Aut quomodo illa vt honesta & pulchra demonstrabis? Neque enim totum nouisti cuius illa sunt partes. Quod autem dicis, totius philosophiæ capita auditu facilè posse comprehendi etiam in modica diei portiuncula, nimirum quæ rerum sint principia, qui finis, quam opinionem de Diis habeant philosophi, præterea quid animum esse sentiant, & quòd nonnulli omnia corporea esse affirment, rursum alij etiam pleraque incorporea esse contendant: tum quòd pars illorum voluptatem, pars autem nescio quod honestum, summum bonum felicitatémque esse statuãt, atq; id genus sexcenta alia: hæc inquã auditu facilè discerni & definiri posse, nihilque in his excutiendis & statuendis esse operæ: nosse autem eum qui vera dicat, vide ne non vnius saltem dieculæ particulam requirat, sed multorum potius dierum opus & labor sit. Z Aut quid animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus aliquot librorum

ἐκαζοντωδίας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἕκαστοι συγγράφασιν, ὡς πάσαγν, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα, καὶ ἃ σοὶ νῦν ῥᾴδια καὶ ὠμαθῆ; νῦν δ' μαίνεσθαι, οἶμαι, ἀλλήσει σοι μάντασθαι πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν ὑποκειμένων, ἃ μὴ ἀνίκητα τὴν διαφορὰν, ὡς ἀκριβῶς ἐπίστω αὐτὸς ἅπαντα, μαθὼν ὅλον ἕκαστον κατανοήσας. ἐπὶ δὲ γε ἄντη γένοιτ' ἂν ἐν ἔργῳ σπουδαίας, δεῖ ἀναβολὰς, ἀ μετασχάμενον τὸν μάντιν, ἀπὸ σμικρῶν ὑφαλόμενον ἁπάντων, σφαιρίζοιο ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαπάλαι γάρ σοι ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δεῖξας ἐν ᾧ ζῷ ἱερεῖον ἅπαντι, ἃ τινά σοι αἱρετέον. ἃ δὲ βέλτιον καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ἔσται

brorum centurias & chiliades conscribere non grauati sunt? nimirum non ob aliam causam, quàm vt persuasum facerent omnibus, vera esse, vt mea fert opinio, pauca illa & modica quæ tibi videntur facilia, nulloque labore comprehensibilia. Iam verò omnino vate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam: nisi, vt dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, vt in deligendo accuratè vniuersa discutias, & vnumquemque totum ad vnguem exploratum cognoueris. Haud enim ualde negauerim, hoc pacto philosophiam in compendium contrahi posse, neque habituram multas variarum rerum comprehensiones, neque vllam moram aut cunctationem, si constitutum vatem omnium rerum capita percensentem audieris, & inter audiendum ad singula mactatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infinitis laboribus Deus te subleuabit, posteaquam ex oblatis extis tibi commonstrauerit, quænam potissimùm tibi eligenda sint

H Quòd si autem volueris, & aliud multò minoris negocij compendium

ἐπιτήδειά σοι, ὡς μὴ ἐπιρρᾴα καταθύῃς ταυτί, καὶ θυσιαλῇς, τῷ μηδ' ἱρεῖα τινὰ τῶν μεγαλομίσθων παρακαλᾶν· ἀπ' ἐς ἀλλᾶντα ἐμβαλὼν γραμματέα, ἔχοντα τῶν φιλοσόφων ἐπώνυμον ζῦνομα, λίνῳ πᾶλα τῶν ἀνύβων ἀμφιθαλῆ τινα, προσιόντα πρὸς τὸ ἀλλᾶντα ἀνελίσθαι ὅ, τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὸ χέρα ἔλθῃ τῶν γραμματέων, καὶ τὸ λοιπὸν κατὰ τὸν λαχόντα ἐκεῖνον, ὅσις ἂν ᾖ φιλοσόφων. Ερμότ. ταυτὶ μέν, ὦ Λυκῖνε, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ κατὰ σέ. σὺ δ' εἰπέ μοι, ἤδη ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτὸς; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμότ. ἆρ' οὖν ὥρισας ἅπαντας ἐν Λύκῃ ζῦς ἐν τῇ πόλει καπήλους, ἀγοράσομέν τε καὶ πραδόσθων καὶ ἀντιξεταζομένους ζῦς οἴνους. Λυκ. ἀλλὰ μᾶς. Ερμ. καὶ μήν, οἶμαί, ὅτι

compendium eligendi tibi subyciam, quod secuto, neque victimæ tibi offerendæ sunt, neque vllus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi adsciscendus est: verùm conjectis in vrnam literulis, cuiusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum aliquem impubcrem florescente ætatula, ad vrnam accedentem extrahere eam literam, quæcunque primùm illi sub manum venerit: ac tandem inspecta literula ducem cognosces, quem tibi in philosophia sequendum existimo. HERMOTIM. Ista quidem, Luciane, scurrili dicacitate à te, & non ex animo dicta sunt. Tu verò respondè mihi, numquámne ipse vinum commercatus es? LVCIAN. Et persæpe quidem. HERMOTIM. Numquid ergo per orbem circuire soles quotquot in vrbe sunt caupones, degustans, licitans, atque expendens vina? LVCIAN. Nequaquam. HERM. Opinor enim illud, cui

σοι ὦ πρώτῳ χρυσῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀπροφυλάκτως. Λυ. νὴ Δία. Ερμ. καὶ ἂν πόλιν τὸ ὀλίγον ἐκεῖνον γώμαρ ἔχῃ ἄρ' ἐπᾶρ, ὁπωσῖ ἅπας ὁ οἶνός σου. Λυ. ἔχομ γοῦν. Ερμ. ἆ δὲ δὴ ἐλαχίστῳ πρωτιλθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ μοι τὸ ψῆφισμα βέλομαι, λόγε μοι, ὦ οὗτοι, ἐπιτιμῶν ὅλον ἵνας ὑμῶν τὸν οἶνον, ὡς ἁπαντὸς ἐπιξενιθὼν, μάθοιμι ὅσις ἀμείνω ἢ οἶνος ἔχει, ἢ ὅθεν μοι ὠνητέον ἐστὶ ταῦτ' ἐλαχίστ, οὐκ ἂρ οἶδ' ἐγὼ καταχυλάσαι σε αὐτούς; ἆ δὲ καὶ ἐπιτήδειον ἡγοῖο εἶναι, τάχ' ἂρ καὶ πρόχειρα ἔοι ἂν ὕδατος; Λυκ. οἶμαι ἔγωγε, καὶ δίκαιά γ' ἂρ πάθοιμι. Ερμ. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δῆτα ἐκπιεῖν τὸν οἶνον, ἀπομαμύξας ἀπ' ὀλίγου τοῦ γώματος ἀδρόα ὁποῖον

cui sub initium bono & digno incideris, auferendum tibi esse. LVCIAN. Ita per Iouem. HERMOTIM. Promde à modica illa & tenui deguſtatiuncula pronunciare iam potes de toto vino cuiuſmodi ſit. LVCIAN. Haud dubiè poſſum. HERMOTIM. Porrò ſi diceres, aſſiſtens cauponibus, Poſteaquam vini ſextarium coemere ſtatuerim: agite, ô amici, date quæſo vnuſquiſque veſtrûm totum dolium mihi ebibendum, vt omnibus exhauſtis certum habeam quinam veſtrûm generoſiora vina venalia habeat, & vnde mihi vinum ſit commercandum: quòd ſi hæc inquam diceres, ánnon iure optimo pro inſano ab illis deridendus eſſes: atq; ſi illos acriter inſtando perturbandi finem non faceres, fortaſſe etiam aqua ab illis perfunderêre? LVC. Sanè opinor, & profectò meritis meis digniſſima paterer. HERM. Non ſecus ſe quoque habent res philoſophicæ. quid enim neceſſarium eſt totum vas exhauſtire potando, cùm etiam à modica illa deguſtatiuncula nobis

ὅποῖον τὸ πᾶρ ὄψιν; Λυκῖν. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ὀλιγοδιέξοδος ἐκ τῶν χειρῶν. πολλὴ ἄρα σοι ἄνοιθεν γε εἰσῆλθεν ἐπιστροφὴ, ἐς τὸν αὐτὸν ἀνθρωπον ἐμπεσόντι. Ἑρμότ. πῶς δῆτ' ἔφης; Λυκῖν. ὅτι ἀνθομολογουμένου πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώσιμον ἅπασι τὸν οἶνον, ἀκριβῶς αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες, ἀφανῶν ὄντων ὅτι ἔχουσι· οὐκ ἴσον ἀπεῖναι καθέτι σοι ὅμοιον φιλοσοφίᾳ καὶ οἴνῳ εἶναι, ἆρα καὶ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀμφίλογοί εἰσι τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ λάσιοι πώλοι, λυρασσόμενοί τε οἱ νόμοι, καὶ πολιτευόμενοι κακομετρούμενοι. οὕτως δ' ἐπισκοπῶμεν ὃ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον

promptum sit nosse quale sit futurum? LVCIAN. Quàm lubricus es, ô Hermotime, quámque tergiuersando laberis è manibus? verùm profectò tua tergiuersatione paruùm promouisti. cùm enim speraris te effugisse, in easdem plagas incidisti. HERMOTIM. Quorsum ista dicis? LVCIAN. Quoniam rei per se planæ & indubitatæ, omnibus certæ & cognitæ, nempe vino, longè dissimillima assimilando comparas, & ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit, in obscuro consistentibus, ita vt ego mehercle dicere nequeam, quatenus tibi vinum & philosophia similia videantur: nisi fortassè in hoc solo, quòd & philosophi in quæstu habeant disciplinas venum expositas, quemadmodum caupones vinum, quas quidem commiscentes dolosè & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc verò modum quod dicis considerabimus. Ais autem vinum in vase exceptum, totum esse

ὅμοιον ἑαυτῷ, μὴ μὰ Δί᾽ ἀλλ᾽ ἄδικον, ἀλλὰ καὶ εἴ τις γένοιτο, ἀρνοῖμ᾽ ἂν ὀλίγον ὅσον οὐδέπω, ἐπεὶ καὶ αὐτίκα ὁπωσοῦν πᾶσ᾽ ὁ οἶνος ἅδει, ἀπόλουσθον καὶ τοῦτο, καὶ ἀλλ᾽ ἄρ᾽ ἔχων γέ τι ἀνταίσω. ὅρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, μὴ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷόν ὁ Διβάσκαλος ὁ σός, ἆρα ταὐτὰ πᾶσι ὑμῖν λέγει ὁσημέραι, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἢ ἄλλα ἄττα; ἢ καινὰ γάρ ἐστι, πρόδηλον, ὦ ἑταῖρε. ἢ ἐν ἅπασιν ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἐπιτρίβει αὐτοῖς, ἵνα μὴ ὁ Λυσίας πορισάσθω, καὶ πρίωνα ἀνήσηται, καὶ πρίωνα ἀνήσηται, ἃ τὰ αὐτὰ ἐλέγχει, ἀλλ᾽ ἀπέχῃ ἄν σοι καὶ ἄπαξ ἀκούσαντι; Βρομ. πῶς γὰρ οὔ; Λυκ. πῶς οὖν οἷόν τί σοι λῷον ἔσται πρῶτον γεύσασθαι ἅπαξ τὰ πάντα; ἢ τὰ αὐτά γε, ἐπ᾽ ἄλλοτε ἄλλα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλήλυθε, ἐκ ὥσπερ ὁ οἶνος καὶ ὁ αὐτὸς λῷ. ἔστι, ὦ ἑταῖρε; ἢν μὲ

esse sui simile. & profectò nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam dequstauerit illud, hausto saltem modico, statim comperium habet, quale totum sit dolium: & hoc in confesso est apud omnes, nec est quòd quicquam tibi in his contradicam. Vide verò etiam posthac, philosophia, eiusq; alumni, nempe præceptor tuus, num eadem quotidianis prælectionibus ad vos differit, ipsdéq; de rebus nunquam non verba facere consueuit, annon subinde alio tempore alia nobis solet proponere? Esse enim non parum multa philosophiæ abstrusa mysteria, iã olim, amice, nemini obscurum est. An non verò tu etiamnũ, vt par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberrando, si semper sonat eadem per eadem, at fortasse satis est si semel quippiam audiueris? HERMOT. Et cur non? LVC. Quinam igitur fieri potuit, vt tu primo gustũ statim nosceres vniuersa? Neq; enim semper eandẽ cantilenã nobis solet occinere, sed subinde noua nouis differendo agglomerat. Non, bamice;

ἓν μὲ ὅλον ἐκπίῃς ἢ πίθον, καὶ ἅπαξ μεθύων ψδίας· ἀτιχνῶς γὰρ ἐν ᾧ πυθμενίζει λοιπὰ μοι ὁ θεὸς καταπρύψας τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν, ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῶν· λύσεα οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι εἰς τέλος, ἢ οὔποτ' ἂν εἶδες τὸ νηκτάριον ἐκεῖνο πόμα, οὗ πάλαι διψῶν μοι λοιπᾶς. σὺ δ' οἶσθα τὸ βιοῦν ὅν αὐτὸ ἐᾶν, ὡς ἀ μόνον γώνιον αὐτοῦ, καὶ σπάσαι μικρὸν, ὅθεν αὐτίκα σε πάνδοκον γενησόμενον, ὥσπερ φασίν ἐν Δελφοῖς τῶν προμάντιν, ἐπιδιὰ πίσης ἱεροῦ νάματος, ἔνθεον ἀνδρὸς γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν οἷς πεσοῦσιν. ἀλλ' ἐκ ὅτου ἔχεν οἷσιν. σὺ γ' ἂν ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἐναρχόμενα ἔτι ἔλεγες. ὅρα βίωνα, μὴ ᾧδε δὲ μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν.

ὁ μὲν

vt vinum quod ſemper idem eſt, adeò vt niſi totum vas ſtrenuè exhauſeris, nequicquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fundo mihi viſus eſt Deus philoſophiæ adyta abſtruſiſſe, ſub ipſam fecem vſque. Itaque totum dolium poſtremò exhaurias neceſſe eſt, ſi vnquam conſilium tibi fuit nectaream illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam olim auidiſſimè ſitire mihi viſus es. Porrò autem eam perſuaſionem tibi perſuaſiſti, vt putes tale quippiam eſſe philoſophiam, vt ſi ſaltem leuiter illam primoribus, quod aiunt, labijs deguſtaueris, ſtatim fore vt omnibus ſapientiæ numeris euadas abſolutiſſimus: quēadmodum perhibent de diuinatrice K illa in Delphis, quæ ſimulatque ſacra fluenta deguſtaueri, actutum afflata numine, accedentibus reſpondet oracula. Atquī non ita ſe habet philoſophiæ ſtudium. Itaque te, quem vltra mecāū iā dolij ebibiſſe conſtat, adhuc incipere perhibeas. A Quare vide ne rectiùs huic philoſophia comparari queat.

Dolium

ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μήτε σοι, καὶ ὁ λοπὰς ὅδε, ἐπίσεσ μὴ οἶνος, ἀπὸ παντοδαπῆς τινὸς, πυρὸς ἁθρόου, καὶ μιτὰ ζιζανίου λάμοι, ἔπειτα λευθαὶ, καὶ ἀπὸ τούτοις φακοί, ἔπειτα ἐρίβινθοι, καὶ ἀπὸ πολλὰ ποικίλα πρός. ἃ δὴ σὺ ἀνέσθαι ἐθέλων τῶν σπερμάτων, καὶ ὀσφιλὸν ἢ πυροῦ, οὕτως ἔλῃ, ἀνέθωκέ σοι δᾶγμα ἐς τὸ χάρα, ὡς ἴδοις· ἆρα οὖν ἔχοις ἂν ἀνεῦν, εἰς ἐκεῖνο ἀφορίσασθαι, ἃ καὶ οἱ ἐρίβινθοι καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ ὠταπεῖς, καὶ οἱ λυαμοὶ οὐ διάκενοι; Ερμ. ἁλαμῶς. Λυ. οὐκοῦν ἀπὸ φιλοσοφίαν ἀφ' ἑνὸς, ὅτου φύσεως τὸ πρᾶον, μάθοις ἂν ἅπαξ ὁποῖά ἐστιν. οὐ γὰρ ἔστι τι ἓν, ὥσπερ ὁ οἶνος, ὃ πρὸς οὐ κατὰ πολὺ ἀπέχει ἴδεσ, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τῷ γεύματι. τὸ δὲ ἑτεροῖόν τι ὄφθη, ὑπέρεχε

Dolium enim & caponem adhuc tibi ſinemus, nihil autem inſit vini, ſed potius omnium frugum confuſum quoddam ſeminarium, in ſummo quidem triticum, cui ſubſint fabæ, quibus deinde ſubiectum ſit hordeum, mox lentes, quintò cicera, poſtremò aliæ quæpiam diuerſorum ſeminum ſpecies & genera. Iam ſi inſtitorem accederes ſeminum mercandorum gratia, illéque à ſummo tritici aliquot grana inſpicienda in manum tibi traderet: poſſésne igitur conſpectis granis dicere ciceres eſſe mundum, & lentes probè purgatas, fabas autem manes? HERMOTIM. *Nullo modo.* LVCIAN. *Proinde neque philoſophiam ab vno aliquo eorum quæ quis dixerit, vniuerſam pernoſces, cuiuſmodi tota ſit. Neque enim vna aliqua res eſt, quale eſt vinum, cui quidem tu illam, tametſi valde inæquali comparatione contuliſti, contendens ſimilem eſſe totam primo guſtui. Quòd autem diuerſum quiddam viſum eſt,*

φὺ παρίχου τῆς ἐξετάσεως
λιόμενον. οἶνον μὲν γὰρ
φαῦλον πρίασθαι, ἢν ἀνοῖν ὀ-
βολοῖν ὁ λιμένων. αὐτὸν δέ
τινα ἐν τῷ συρφετῷ πραπο-
λεῖσθαι, ὡς καὶ αὐτὰς ἐν ἀρ-
χῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν ἄνω
κακόν. ἄλλως τε, ὁ μὲν ὅλον
ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν οἶνον, ὡς
μοτυλίου πρίασθαι, ἡμιθᾶσι ἂν
τὸν κάψηλον, οὕτως ἀνίβας
γανώμενον. φιλοσοφία δὲ
ἐκὰν ἂν τοιοῦτος πάθοι, ἀπὸ
βαθέος ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐ-
δὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνε-
ται, οὐδὲ ἡμιθᾶσιαι ὁ λεκάνη-
νος ἐπιῤῥᾷ γὰρ, κατὰ τὴν πα-
ροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξαπολέ-
μενον ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἔνθ' τῶν
Δαναϊδῶν πίθος. ἐκεῖ γὰρ
ἡ γε τὸ ἐμβαλλόμενον οὐ
συνέχων, ἀπὸ λιμένος ἀνθύ-
ντινθον δ' ἂν ἀφέλῃς τι, πᾶ
ἂν τὸ λοιπὸν γίγνεσθαι. ἐθέλω
δὲ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον φράσαι
φιλοσοφίας πρὸς γάμους, ἢ μή
σε νομίσῃς βλασφημᾶν πε-
ρὶ

curiosa perscrutatione non eget. Etenim siquis vinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obolorum iacturam facit. Porrò autem in media plebe versari, sicut & tu dixisti statim initiò, non mediocre malum est. Alioqui qui totum vas eposare voluerit, vt vini sectarium coëmat, damno cauponem afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil autem tale philosophia patitur: verùm tametsi nimis multa biberis, vas tamen non imminuitur, neque vllam iacturam facit cauponam exercens. In idem enim loci fluit exhaustum negocium, laborq́, iuxta prouerbium, & contrà fit atque in M Danaidū dolio. illud enim quicquid infusum fuerit, non continet, sed protinus hàc atque illàc perfluit. Hinc verò etiam si multa absteleris, multò tamen plura relinquuntur. Cæterùm aliud quddā nō dissimile de philosophiæ gustu tibi proponā. tu verò caue putes in philosophiæ contumeliam

φὶ ὠότῖς, ἢν ἅπω ὅτι φαρμα-
κῳ ὁ λιθείῳ ἴοικφ, οἷον ἰω-
νείῳ ἢ ἀκονίτῳ, ἢ ἄλλῳ τῶν
ζιουτωνῶν· ἀθ γὰρ ταῦτα, ἰ-
πέπερ θανατηφόρα ὄντα, ἀ-
ποκτέινει ἄν, ἔ τις ὀλίγον
ὅσον ἀπαριῶν ἀπξύ(ς αὐ-
τῶν, ἅπρῳ ὦ ὄυνχι ἀπολυ-
σαῖο, ἀλλὰ ἢν μὴ ζοσῖον. ὅ-
σον χὴ, κὴ ὅσως, κὴ ξυὼ
εἶς, οὐκ ἂν ἀφθάνοιο πᾶσα
γνῶναι μὴν. σὺ δ ἀξιοις
τὴν παιχνιδωνὶ ξαρκεῖν, ὡς ἀρ-
κετὸν σωτὴν ζῶν ὅλον γνῶναι.
Ερμότ. ἴσως ταῦτα, ὡς βέλτι-
στε Λυκῖνε. τί οὖν ἑκατὸν ἔτη χὴ
βιῶναι. κὴ ζοαῦθ' ὑπομεῖναι
πρᾶγματα; ἢ οὐκ ἂν ἅπαξ φι-
λοσοφήσαιμι; Λυκῖν. οὐ
γὰρ, ὦ Ερμότιμε, κὴ λανὸν
εὐθὺ, εἶτε ἀληθῆ λέγεις ἐν
ἀρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχὺς, ἡ
δὲ τέχνη μακρή. νῦν δ οὐκ
οἶδ' ὅ, τι πάθῃ ἀγανακτῶ,
ἐμὲ μὲν

meliam istia me dicere, si dixero illum similem esse exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est Nicuta, aut acomitum, aut aliud tale quippiam. Neque enim illa tametsi sint lethalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis ablato, summo vnque degustauerit: verùm si non tantum, quantum ad conficiendam mortem necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quibus sumendum sit, certè non morieris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimum quodque sufficere. HERMOT. Sint sanè ista, Luciane, quèm admodum ipse volueris. quorsum igitur centum annos nobis viuendum autumas, & tantorum negociorũ molem sustinendam, quasi verò alioqui nobis philosophari non foret integrum? LVC. Non profectò, Hermotime: neque hoc tibi graue & arduum auditu videatur. Etenim si sub initium vera dixisti, O vitam videlicet breuem esse, artem verò longam: nunc nescio quî fiat vt tu grauiter succensere soleas,

ἐ μὴ ἀνθημερὸν ἡμῖν πρὶν δυῦσαι ἅλιον, Χρύσιππ' ἢ Πλάτων ἢ Πυθαγόρας γένοιο. Ερ. πρίνῃ μι, ὦ Λυκῖνι, πάντως σωτηριώνας ἐς σχολὴν, ἐπὴν ὑπ' ἐμοῦ λαυὸν παθὼν, ἐπὶ φθόνῳ λήψεσθε, ὅτι ἐγὼ μὴ πρόκοπον ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δ' ὠλιγώρησας ἐμαυτοῦ τηλικοῦτος ὤν. Λυκῖν. οἶσθ' ἔν ὃ δράσεις; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ λυρυβαντιῶντι, μὴ πρόσχῃς τὸν νοῦν, ἀπ' ἴσα λυρᾶν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πόχώρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πείραιο καταὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δεδογμένα περὶ ζώντων. Ερμό. ἀπ' ἀκρίτας σὺ, βίαιος ὤν, ἀφέσθαί τι, ἢν μὴ πράσθῃ ἀς πάντων. Λυ. μὴ μὲν οὖν ἀλλὰ ναὶ χρὴ, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄκων ἐπαύσομι βίαιον ἀκόλουθον ἐμὲ, ἀναίτιον δοκεῖς μοι, κατὰ τὴν ποιητήν.

nisi priusquàm sol diurni curſus pensum absoluerit, nobis Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. HERMOT. Insidiosè imponis mihi, ó Luciane, mécq; in anguſtum conſtringis, nihil vnquam mali à me paſſus, nimirum præ inuidia, quòd ego quidem in diſciplinis nonnullum operæprecium fecerim, te ipſum verò nihili pendens dare ſoles neglectui, nullis diſciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate exiſtens. LVCIA. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquam atra bili percito, & inſanienti, ne dicto audiens eſto, néve mentem adhibeas, ſed ſine nugari me libere: tu verò, vt quidem iam facis in præſentia, porrò perge viam tuam, atq; ad illa quæ initiò decreuiſti perſequi, alacriter contende. HER. Atqui tu nullam mihi permittis diligendi copiam: tam vehementer & violenter vrges, niſi omnium experimentum ſumpſero. LVCI. Siquidem planè peritum eſſe oportet, vt ne quid interim dicam aliud. Quòd autem me violentũ dicis, videre mihi inſontem & inculpabilem

iuxta

φοιητλώ. ἀπιθάδα αὐτὸν, ἐξ' ἄν μὴ ἕτερός σοι λόγ& συμμαχήσας ἀφίληται τῆς βίας, ἤδη ἀγόμενον, ἰδοὺ γάρ τοι καὶ τάδι σοφῶ βιαίστερα φαίη ἄν τοι ὁ λόγ&, σὺ δ' ἐπάνω παρὰς, ἐμὲ ἴσως ἀπατιάσει. Ερ. τὰ πρῶτα, θαυμάσιε, ἔστω δὲ, ἄ τι ἀρρητον καταλέλειπται αὐτῶν. Λυκ. οὐκ ἱκανὸν ἔναί φησι, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ διεξιλθεῖν δι αὐτῶν, ὡς ἔστιν ἄδε ἐλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τὸ μηδὲν ἰνδεᾶν. Ερμότ. τίν& τοῦτο. Λυκ. ἀκριβείας τιν&, ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξεταστικῆς παρασκευῆς, καὶ νοῦ ἀξί&, καὶ διανοίας ἀκριβοῦς καὶ ἀδιαπάστου, οἵαν χρὴ ἐν πλείστοις περὶ τῶν τηλικούτων διαπράττεσθαι, ἃ μάλιστ' ἄν ἅπαντα ἐωραμένα εἴη. ἀρθότατον δ' ἔμοιγε φησι καὶ ὦ τοιούτῳ χρόνου ἐκ ὀλίγου, καὶ πᾶσι θείμην ἅπαντα ἐς μέσον, σκοπεῖσθαι διαμίσαντα, καὶ βραχ

iuxta poëtam incusare. nisi dum alteratibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est, auferetur à violentia. Ecce his multò etiam vehementiora tibi proponeret oratio, tu verò illa omissa me fortasse incusares. HER. Qualiánam? demiror enim si quid etiamdum abstrusum illi relictum sit. LVC. Parum esse ait, neque sufficere omnia perspexisse, illáq; obiter perlustrasse, vt posiit iam optimum eligere, verùm adhuc opus esse re quapiam maxima. HER. Qua tandem? LVC. Critico quopiam, ô admirande, excussóq; iudicio, menteq; acuta & solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse summopere necessarium est de rebus tantis iudicantem. Aut semel nequicquam vniuersa visa sunt. quinetiam permultum temporis huic tribuendum esse confirmat, quod omnibus exactè & diligenter excutiendis & indagandis sufficiat, omnia huiusq; in medium propositis eligere oportere cunctantem, &

βραδύνοντα, πόλλάκις ἐπὶ σκοποῦντα, μήτι ἀληθείαν οὗ λέγονται ἐπάσαν, μήτι σχῆμα ἢ δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ ἀδίκημον, ἀλλὰ καθὰ τοὺς Ἀρεοπαγίτας χρὴ ποιοῦντα, οἳ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' ἐς τὰ λεγόμενα ἀποβλέποιεν· καὶ τόθ' ἥδη ἐξέσται σοι βεβαίως ἐπομόσαι φιλοσοφεῖν.

ΕΡΜΟΤ. μετὰ τὸν βίον φῄς. ἐκ γὰρ τούτων, ἐδηλώσ ἀνθρώπων βίῳ ἐξαρκέσειεν ἄν, ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν καὶ ἑκάστου ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδόντα κρῖναι, καὶ μείναντα εἰδέναι, καὶ ἐπόμενον φιλοσοφῆσαι· μόνως καὶ δὴ ὅτου ὑγιοῦναι φῂς τέλησις, ἄμαχος ἂ ἔ.

ΛΥΚΙΝ. ὀκνῶ γάρ σοι ἀπεῖπεῖν, ὦ Ἑρμότιμε, ὅτι ἐδὲ τοῦτό πω ἱκανὸν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λελῆθέναι ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοί μέν τι ὑγρηκέναι βέβαιον, ὑγρόντες δ' ἐδέν, ὥσπερ

tardantem: nullo modo autem differentis annos spectandos esse, neque habitum suspiciendum, neque opinionem sapientiæ reuereri oportere, sed in morem Areopagitarum cuncta esse facienda, quibus mos est nocte & in tenebris cognoscendis causis dare operam, vt non m dicentes, sed in ea quæ dicuntur, defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philosophari.

HERMOT. Iuxta vitæ rationem tu dicis. ex his enim quæ dixisti, & nullius hominis vita satis longa esse potest vt omnia percurrat, & vnumquodque non oscitanter perspiciat, perspectáq; iudicet, iamq; iudicata eligat, delectúq; habito philosophetur. Hæc enim sola ratione verum inueniri posse contendis, alioqui nequaquam. LVCIAN. Vereor ad te dicere, ô Hermotime, ne hoc quidem satis esse, verùm adhuc mihi videmur nosmetipsos fallere, existimantes aliquid certi & firmi nobis inuentum esse, cùm tamen nihil inuenerimus: quemadmodum

ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες, ποικίλης ἰδεῖν θήρας τὰ δίκτυα, καὶ βάρος τι δοκοῦμεν, ἀνέλκουσιν ἰχθύσι πολλοῖς γεμίσαντες, ἢ λίθον τινὰ ἀνασπῶντες, ἢ λιμένα μεστὸν ἰχθύων ἐλπίσαντες, ἔπειτα ἐπειδὰν ἁλῶσιν ἀναπεπταμένον, ἢ λίθος τις ἀναφανῇ, ἢ κεράμιον ψάμμου πλῆρες· σκόπει, μὴ καὶ σοί τι δεινὸν ἀνασπάσαμεν. ΕΡΜ. ἀλλ' οὐδέν τί σοι τὰ δίκτυα ταῦτα βάλλεται· ἀστιχῶς γάρ μοι πεπλέκται. ΛΥΚ. ἐμοὶ μὲν οὐδὲν πρὸ ἀνιαρόν· σοὶ δὲ ἴσως ἐλθὰν νέφος, ἢ καί τις ἄνεμος ἐπιπνεύσας ἐκπεσὼν παρῆρεν, καὶ τοῦτο ἐρωτᾶν μοι δοκεῖς, εἰ πω δεῖ τοῦτο δεῖλον ἡγεῖσθαι νομίσω, ἢ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. ΕΡΜΟΤ. τί φῄς; εἰδέναι τούτων τις πάντως ἔχει; ΛΥ.

admodum hoc ipsum non rarò usu venire solet piscatoribus, qui cùm in capturam retia iecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. deinde postquam attrahendo nimium delassati fuerint, aut ingens lapis aut vas aliquod arena refertum, præter spem illis apparet. Proinde etiam ataque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtraxerimus. HERMOTIM. Non intelligo quid sibi ista velint retia, planè tamen ijsdem me irretitū inuoluis. LVCIAN. Proinde ego te rursum extricare conabor. Neque enim mihi dubium est peritia natandi te præcellere, si quis etiam alius. Etenim ego, etsi ad vniuersos venerimus experimenti sumendi gratia, & illud aliquando fecerimus, nondum tamen planum & certum esse existimo, penes quem illorum, illud quod quærimus, delitescat. Possibile enim est, vt eius omnes in totum ignari sint. HER. Quid ais? an opinaris penes nullum illorum esse? LVC.

Λυ. ἄδηλον. ἢ δοι ἀδωάζον λοιπὰ ἅπαντας ψώδισθαι, τὸ δ' ἀληθὲς ἄμοτι ἂν, ἢ μηδένὸς αὐτῶν τυγχάνειν τοῦ ζητουμένου. Ερμ. πῶς οἷόν τε; Λυκίν. ἴσως γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, ἄκοσιν. οἷον λυάμυς τις ἄκοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπιπλησάμενος, ἐρωτάτω ἄλλα τινὰς, ὁπόσοι ἐσὶν οἱ λύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ. οἱ δ' ἀναλογισάμενοι, ὁ μὲν ἑπτὰ, ὁ δὲ τριάκοντα λογίσασθαι, ὁ δέ τις δέκα ἢ πενταδέκα, καὶ ὅλως, ἄμοτι ἄμοτινα ἀριθμὸν, ἐνδέχεται μέν τοι καὶ ἀληθεύσαι τινὰ ἀληθῶς, ἢ γάρ; Ερμ. καὶ μάλα. Λυκ. ὁ μὲν δὴ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄμοτε ἄλλους ἀριθμοὺς ἀπαρ, τὸς ψώδας, καὶ ἐκ ὄντας, μηδένα δ' αὐτῶν φάναι, ὅτι ἄκοσιν ὁ ἀνὴρ λυάμυς ἔχει. ἢ τί φής; Ερμότ. ἐκ ἀδωάζομ. Λυκ. καλὰ

Lvc. *Incertum est. Numquid non videtur tibi fieri posse, vt mentiantur omnes ipsaque veritas alia quæpiam, res sit, quæ penes nullum horum inueniri queat?* Her. *Quinam fieri posse credam?* Lvc. *Ad hunc modum: sit enim nobis certus aliquis numerus ex composito constitutus, nempe viginti. Iam si quis viginti fabas in manum sumeret, & ea clausa decem quospiam interrogaret, quotnam fabas in manu sua concluſas haberet: illi autem ducli conjectura, hic quidem septem, ille triginta, alter verò decem aut quindecim, prorsusque alius alium numerum diuinaret: possibile enim est aliquem fortè fortuna verum dicere: annon verisimile tibi videtur?* Her. *Sané.* Lvc. *Ergo ne hoc quidem factu impossibile credendum est, vt omnes ex æquo alius alium numerum dicat, falsum tamen, & à quo longè lateque absit certus ille numerus, adeò vt nullus ex illis dicat virum in manu sua habere viginti fabas. Quid autem tu ad ista respondes?* Hermotim. *Fieri posse.* Lvc. *Non*

κατὰ ταῦτα δίνιν ἅπαντες μὴ οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητῆσιν ὁποῖόν τί ὄν, καὶ λήψονται ἄλλο τι αὐτὴν εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ, ὅσα ἕτερά φασι περὶ αὐτῆς. ἐκεῖνος μὲν δὴ καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν. ἐκ ἀπεικὸς δὲ, καὶ ἄλλο τι παρὰ αὐτὰ πάντα, καὶ εἰκαμὲν ἡμᾶς ἀναπαλιν, ἢ ἐγκλῶ, πρὶν τὴν ἀρχὴν εὑρεῖν, ἐπαγγεῖλαι πρὸς τὸ τέλος. δόξα δ', οἶμαι, πρόπερον φανερὸν γενέσθαι, ὅτι ἔγνωσαι τἀληθὲς, καὶ πάντως ἴχνη τις αὐτὸ ἀδὸς τῶν φιλοσοφούντων, εἶτα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐξῆς ἂν ἐν ζητῆσαι ἢ πασιν ἰσίν. Ερ. ὥστ, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φὴς, ὅτι δεῖ ἂν ἐν πάσης φιλοσοφίας χωρὶς σωμεν, δεῖ τότε πάντως ἑξεῖν τἀληθὲς εὑρεῖν. Λυκῖν. μὰ ἐμὲ, ὦ ἄριστε, ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτὸν, καὶ

Non alia ratione quotquot philosophantur, felicitatem quærere insistunt, cuiusmodánam tandem res sit, planéque alius aliud quiddam esse somniando confirmat: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia quæpiam de illa commentitiatur. Consentaneum autem est, vnum quiddam ex illis esse felicitatem. Contrà verisimile est, præter hæc omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè videmur conuerso rerum ordine, secus quàm oportet, ante inuentum principium ad finem festinare. Oportebat autē priùs, vt mea fert opinio, manifestum esse, veritatem esse cognitam, esseque ex philosophantium numero alium quem, qui eandem certò cognôrit. Deinde primùm quærere, cui potissimum fides adhibenda sit. HER. *Ergo ea ista dicis, Luciane, quòd etsi omnem philosophiam excusserimus, nunquam tamen facultatem nobis parabimus veritatem inueniendi.* LVCIAN. *Quid me interrogas, ô bone? quin potius istum sermonem exquiris?*

& for-

μὴ ἴσως ἂν ἀπεκνήσαντό σοι, ὅτι ἀδηλόν ἐστιν, εἰ ἂν ἄλλῳ τινὶ, ἢ εἴ τι τοιοῦτον ἄλλο, ἂν οὕτω λίγουσιν. Ερμότ. ἆλλ' ἔστι ταῦτα, εἰ ἄρα, εἰ ἄρα σὺ φῂς, νῦν ἡμῖν, ἀλλ' φιλοσοφήσομεν, ἀπὸ δὲ τούτου ἡμᾶς ἰδιώτου τινὰ βίον ζῆν, ἀφέντας δὴ φιλοσοφεῖν. Λυκ. δοκεῖ ξυμβαίνειν, εἰ ἄρα φῂς, ἀπολωλέναι ἤδη φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνθρώπῳ ἀνθρώπῳ γε ὄντι ἀξιοῖς γὰρ τὸν φιλοσοφήσαντα μέλλοντα, ἐπειδὰν πρῶτον φιλοσοφίαν τινὰ ἀείσεσθαι, ἢ δὲ χάρισαι ὅτῳ οἱ ἐλάττονος μόνου ἀκεῖσθαι ἂν γένοιτο, ἀ δὲ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντος, ἐπειμεθα τοῦ ἀληθεστάτου. ἔπειτα λογιζόμενον ἐν τῷ ἀριθμῷ, ὁπόσον ἑκάστῳ ἱκανὸς ἔσται, ὑπερξηπλῶσ᾽ ἀφμηκανῶσθαι τὸ πρᾶγμα ἐς γῆν ἅπασαν, ὡς ὑπερμύριον γένεσθαι τὰ ἔτη τὸ ἑκάστου βίου τοσαῦτα ἢ

& fortasse respondebit tibi, nunquam hoc fore, quod ad incertum fuerit, num vllum illorum sit de quibus illi verba faciunt. HER. Proinde nunquam, vt tu contendis, philosophiæ dabimus operam: sed necessarium omnino esse video, ea abdicata priuatam quandam vitam cum vulgo nos agere. LVC. Illud quidem accidit quod dicis, philosophari promptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit, ineuitabile. Iubet enim, vt is qui philosophiæ operam daturus sit, statim initiò optimam quanq; deligat. Ipsius autem delectus habendi ratio in hoc solo accuratè tibi videtur consistere, si tota philosophia perlustrata elegerimus quàm verissimam. Deinde numerum quoque annorum computando, quantus vnicuique perscrutandæ satis est, longè late excidisti omni spe frustratus, ipsum negocium producens atq; reijciens in aliud seculum, ita vt ipsa veritas vniuscuiusq; vitæ vlra præstitutum tempus vix deprehendi queat.

Postremò

καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐκ ἀνχλοίας σου ἀφῶνεις, ἄδηλον ἐᾶν λέγων, εἴ τι εὕρηται πᾶς τῶν φιλοσοφώντων πάλαι τάληθὲς, ἢ τι καὶ μή. σὺ γ' ὦ Ερμότιμε λιώσαο ἂν ἐπομόσαι μοι ὀμόσαι μι. καίτοι πόσα ἄλλα παραδόξα ἐκέμ σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυκ. ἐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν ἢ Επικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἐᾶν φασκόντων, τὸς μὲν ἁλήθειαν τὸς λόγους ἐκάστους, τὸς δὲ μή, καίτοι τὰ γε ἄκρα πάνυ ἀξιοπίστως ὄντας; Ερμότ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυκ. τὸ δίκαιον ἀμφοτέρους τὸς ἀλότας, καὶ διαγνῶναι ἀπὸ τῶν ἐκ ἀλότων μὲν, φασκόντων δ' οὖν σοι δοκεῖ πάνυ ἐργῶδες ἔργον; Ερμότ. καὶ μάλα. Λυκ. λιώσαο δίκαιον σε, ἀμίμητος Στωϊκῶν ἢ ἄλλων ἅπάντων ἀνδρῶν ἐπιδεῖξαι, ἐπεὶ

Postremò ne hoc quidem vt ambiguum vnquam pro pendisti, cùm incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit veritas, nec ne. Cæterùm tu, Hermotime, posséne iureiurando interposito confirmare ab illis inuentam esse? Ego quidem nequaquam iurare velim. Non illibenter verò & alia multa taceus prætergredior, quæ & ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. HERMO. *Qualiánam sunt illa?* LVCIA. *Nónne audis Stoicos aut Epicureos aut Platonicos dicentes esse partim quidem qui teneant omnium rerum rationes: partim verò illarum prorsus esse tudes & imperitos, ex quibus permulti sunt fide longè spectatissima?* HERMO. *Vera sunt hæc.* LVC. *Proinde discernere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nónne res tibi videtur plena laboris & negocij?* HERMOT. *Ita profectò.* LVCIAN. *Oportebit itaque te, si volueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi*

ἀκὴ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείστους αὖ τῶν ἐνθάδε, καὶ παραθῶμαι, καὶ τὸν ἀμείνω πειράσασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ μετὰ πολὺ τῶν τοιούτων διαμείψαντα, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων ἀποκεκριμένος. καὶ σὺ καὶ τοῦτο ὅρα ὅσον δεῖ τῷ χρόνῳ, ὃν ἐκὼν παρεῖκα, δικαίως μὲν σὺ ἀγανακτήσῃς καὶ τοι τόγε μέγιστόν τι ἆθλα, καὶ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὲ τοῖς ἀδήλοις τε καὶ ἀμφιβόλοις, ἐμοὶ τοῦτό γε, οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πίστις καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τῷ ἄδηλόν τι καὶ ὕποπτον εἶναι, καὶ χρείαν ἐκ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγνώσεως ἄκρον τι δόκιμα καὶ ἀνέλεγκτα, καὶ ἃ παρακεκομμένα,

tametsi non ad omnes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemque periculum facere, melioremque præceptorem præstituere, qui priùs multis sit exercitatus, quique censoria quadam eligendorum præceptorum faculiate animum tuum imbuat: ne videlicet tibi imponat, deterior per electionem cæteris præpositus. Atqui hoc tibi quoque considerandum venit, quantum hoc requirat temporis, quod ego de industria prætermisi, veritus ne tu meis verbis stomacharere. Et sanè quod maximum iuxtà ac summopere necessarium est, in talibus puta rebus hisce dubijs & ambiguis vnum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & inconstans tibi relicta est veritatis, eiusque inuentionis consequendæ alioqui nihil aliud, quàm vt discernere queas & seiungere à veris quæ falsa sunt, vtque possis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adulterina, à fucatis & factitijs.

Hanc

ὦ ἄριστε, διαπτύω τινὰ λύ-
ραμιν καὶ τέχνην ποιεσάμε-
νος, ἣν ἐπὶ σὲ ἐξέτασιν
τῶν λεγομένων, ἢ καὶ μὲ, τὸν
ἔπειτα, ὡς οὐκ ἀνιόσα σε τῆς
φιλίας ἕνεκα ὑφ' ἑκάστου, ἢ
θαπτῶ προσλαβόντι ἀκολου-
θεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα.
μᾶλλον δ' ὥσπερ ἀμπελίδος ὅ.
τι τοιαῦτα ἴσῃ, ἐφ' ὅ, τι ἂν
μέρος ἐπανθῇ σοί τις, ἄκρου
τοῦ κλῆνος ἀγόμενος, ἢ καὶ
τὸ Διὸς καλάμου τινὶ, ἐπ' ὀλί-
γον παραπλασία τινὰ, καὶ πρὸς πᾶν τὸ τυχὸν
καμπτόμενος, μᾶλλον μικρά-
τις αὖρα ἀναφύσῃ, ἀνασα-
λεύσῃ αὐτόν. ὡς ἄρα τινα
ἔνεστι διδασκαλον, ἂν ἀρε-
πάξιας τύχῃ, καὶ τῶν ἀμ-
φισβητουμένων ἀκριβῶς,
τέχνην τινὰ ἀλλὰ, διδάξαι
σε, πολὺ ἀπλουστέραν
τε ἔχων· οὐτίκα γάρ σοι
τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τὰ-
ληθὲς ἀναχθὲν τῷ ἀφθαστι-
κῷ

Hanc inquam facultatem & artem consequutus conferre te potes ad supradictorum perpensionem: sin minus, planè tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse quò minùs ab vnoquoque naris, (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florescentem oliuæ ramum te sequi, perinde vt oues. Magis autem aquæ, cuius in mensa vsus est, assimilabere: in quamcunque enim partem te quispiam traxerit summo digito, ducêris. aut per Iouem arundini cuipiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quemcunque statum semet flectenti: & si tenuis & permodica quapiam aura flauerit, illam illicò commouere solet. Non secus tecum quoque agetur, præceptorē quopiam inuento: qui si de demonstrationibus & rebus dubijs discernendis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis hauddubiè temetipsum onerare negotijs. Siquidem auctuum quod optimum est tibi comparebit, ipsáq; veritas arte illa compendiaria & demon-

κῆ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, ἢ σὺ βεβαίως ἐλόμῳ, καὶ ἐκείνας, φιλοσοφίας, καὶ τὸν πρὸ θήζαρ ὠνηλαμοσίαν ἐτησάμενος βίωσιν μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συμβάλλων ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμ. οὗτος, ὦ Λυκῖνε· μακάριόν γε ταῦτ' ἀκούειν, καὶ ἐλπίδος ἐμικρὰς ἐχόμενα λέγεις. καὶ ζητητέος, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἀνὴρ τις οἷός τε, διαγνώσεσθαι τὸν διαφεύγοντα τὸν διαφεύγοντα ποιήσων ὑμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδείκτους, ὡς τά γε μετὰ ταῦτα ῥᾴδια ἤδη καὶ ἀπράγμονα, καὶ ὁ πολλῆς διαφιβῆς ἀλόμενος. καὶ ἴσως ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτόμόν τινα ταύτῃ ἡμῖν, καὶ ἀείσω ὁδόν. Λυκ. καὶ μὴν ἀδύπω χάριν ἄν μοι ἐδείης ἐκότως· ἤδη γάρ σοι ἐξωρμικὼς ἴδεα ξα,

stratiua eruetur, neque non mendacium, deprehensum redarguetur: tuque iam cerato & constanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscēdæ nauabis operam, atque ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cum illa sociabis iucundissimam, vniuersis bonis in totum semel fruens, & abundans. HERM. Euge, ô Luciane, quantò iam præstantiora, & spem non mediocrem ostendētia, quàm dudum dixisti? Estque nobis omninò, vt par esse videtur, eiusmodi vir quispiam studiosè conquirendus, cuius opera earum rerum cognitionem & iudicium nobis paremus, & quod maximum est, infallibilem demonstrationem. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cōprehesu facilia, nec nimium operosa aut laboriosa futura, quæque non multùm sint requisitura exercitij. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quòd nobis tandem compendiariam quandam & optimam viā inueneris. LVC. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ. neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstraui,

quo

ξα ὡς ἐγγυτέρω σε ποιή-
σω τῆς ἐπιστήμης· τὸ δὲ πο-
λὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ
πρότερον ἦμεν. ἀρ' ἐστὰ τὰς
παροιμιαζομένους, πυκὰ
μοχθήσαντας, ὁμοίως ἐσμέν.
Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ
γάρ τι λυπηρόν τι καὶ δύσκο-
πὶ ἔοικας. Λυκ. ὅτι, ὦ ἑ-
τᾶρε, ἐὰν ἐυρωμὲν ὑποχύσε-
μόν τινα ἀδηλίαν τε ἀπόδε-
ξιν, καὶ ἄπορον διδάξαν, ἐκ
αὐτίκα, οἶμαι, πιστώσομεν αὐ-
τῷ, ἀπά τινα ζητήσομεν τὸν
κρῖναι δυνάμενον, ἢ ἀληθῆ
ὁ ἀνὴρ λέγει· ἐκεῖνο τέτου δὲ
πορήσομεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν,
ἢ ὁ ἐπιγνώμων οὔτ' οἶδε
διαγιγνώσκειν τὸν ὀρθῶς δια-
νοούμενον, ἢ μή· καὶ ἐπ' αὐτῇ ἄν-
δρὸς τέτου ἄπλοῦν ἐπιγνώμο-
νος, οἶμαι, ἀᾶ. ἡμᾶς γὰρ πό-
τερ' ἂν ἀληθῆ δοξάσειεν
τὸν ἄνδρα κεῖνον δυνάμενον;

quo pem tibi firmorem, aut
ei te vicinorem fecissem:
sed multò magis ab omni
spe remoti excidimus, quàm
antè fueramus. Ac prorsus inxtà vulgò iactatum
prouerbium nobiscum agitur: Cùm multum laborauerimus, in eodem loco sumus. HERM. Quorsum inquit, hoc, Luciane? Videre quidam supra modum triste & admirandum dicere. LVC. Quoniam, ô amice, tametsi inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur se quandam scire demonstrationem certam & infallibilem, seq; docturum alium: non statim propterea, vt opinor, illi fidem habebimus, sed alium aliquè quærere conabimur, qui iudicio exactè habito discernere valeat, num vir ille vera polliceatur. Iam vbi etiam illum ex sententia nacti erimus, nihilo secus tamē etiamdum incerti erimus, num ille quem ad cognoscendum adsciuimus, probè cognoscere possit rectè iudicantem, nécne, & sic iterum deinceps ad priorem alio ad cognoscendum apposito nobis opus erit: nos enim vndènam tanta præditi intelligētia, sciremus discernere eum, qui optimorū iudiciū habere possit?

ὁρᾷς ὅποι ταῦτα ἐκτείνεται, καὶ ὡς ἀπείραντον γίγνεται, πλῶσαί σοι, καὶ καταληφθῆναι μὲ ἀδύνατον. ἐπὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἷόν τε εὑρίσκειν, ἀμφισβητουμένας ὄψει, καὶ μηδὲν ἰσχυρὰς βέβαιον· ἀφ' οὗ πλεῖστα αὐτῶν, διὰ ἄπορον ἀμφισβητούμενον πέρας ὑμᾶς βιάζονται ἀδήλοις, ἃ δὲ τοῖς πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανίσματα σωπάζουσι, δόξαν αὐτοῖς κοινουμένων, ἀποδείξεις αὐτῶν ἄνευ φάσκουσιν, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν ἄνευ θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ἄνευ φαίνονται. ὥστε, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν λύκῳ θέοντες, ἐπὶ τέλῳ αὖ τῷ ἀρχῇ καὶ ἀρχαίᾳ ἐπανεληλύθαμεν. Ερ. οἷά με ἀγάσω, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι θησαυρὸν ἀποφήνας; καὶ ὡς ἔοικεν, ἐκλάτομοι

Vidésne quousque protendatur, & quàm immensum fiat, anxio & suspenso animo esse eum, qui comprehendere nequeat? Quandoquidem ipsas quoque demonstrationes, qualescunq; tandem inueneris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non minùs dubias ad persuadendum nos certæ esse pervim adigentur. Aliæ autem rebus omnium confrsu manifestis obscurissima coniungentes, & ne tantillum quidem cum illis participantia, illorum tamen demonstrationes esse perhibentur: veluti si quis contenderet, itademonstrari posse Deos esse, quòd in illorum cultum & honorem aræ passim cõstructæ cernerentur. Proinde, ô Hermotime, nescio quónam modo, quemadmodum ij, qui in curriculo currunt, ad ipsius initij carceres, & omniũ rerũ desperationẽ deuenimus. HER. *Quàm insigni me afficis iniuria, Luciane, cùm & pro thesauro non nisi carbones mihi exhibeas?* X *Et quemodum verisimile esse videtur, tot anni quos studijs philosophiæ impẽdi,*

mihi

μοι τὰ ὁσαῦτα ἴτη, καὶ μάταιον ὁ πολύς. Λυκ. Ἀλλ', ὦ Ἑρμότιμε, πολὺ ἱλαρώτερον ἀνιάσει, ὧν ἐννοήσεις ὅτι ὁ μόνος ἐξ ἁπάντων τῶν ἀκαθάρτων ἀκαθαρτότατος, ἀπὸ πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, περὶ ὄνου σκιᾶς μάχονται οἱ φιλοσοφούμενοι. Ἦ τίς ἄρα ἀνώκαλος ὅτι ἐκείνων ἀπάντων χωρῆσαι, ὧς ἔφην, ὅπερ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νυνὶ δ' ὅμοιόν μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὥσπερ ἄ τις ἀπορύοι, καὶ ἀπιῶτο τὸν τύχον, ὅτι μὴ ἀνώκαλος ἀνεληλύθοι ἐκ τῆς ἀρανοῦ, ἢ ὅτι μὴ βύθιος ἐπὶ πολὺ ὡς τὸν θάλασσαν, ἢ ἐκ Σικελίας ἐς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀρθὰς πλέως αὐθημερὸν ἐκ τῆς Βακτρίας ἐς Ἰνδοὺς τυχοῖ. τὸ δ' αἴτιον ἡ λύπη, ὅτι ἁλιπεπὴς, οἶμαι, ἢ ὄναρ περὶ ἁλὸς τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, ἐπρύτανον ἐξεπόνησε. Μοὶ δὲ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων ἀπαλλαγῆναι ἐπιθυμοῦντι, ἐπιτρέπεις ἤδη; Λυκ. Ἔγωγε, καὶ ἐπαινῶ γε τὴν προαίρεσιν. Ἑρμότιμος δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν ἐργασίαν ἐτράπετο, καὶ ἐν ὀλίγῳ ἐπιδοὺς ἑαυτὸν ἐν τῇ τέχνῃ, ἐπιστήμων ἰατρὸς ἐγένετο, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ Ἀσίᾳ διέτριψε, καὶ πολλοὺς ἐθεράπευσε τῶν ἐπιδημούντων, καὶ πολλὰ χρήματα ἐκτήσατο.

mihi planè ſine fructu periere: inſuper etiam labor ille & ſudor immodicus nequicquam exhauſtus eſt. LVC. Sedenim, ô Hermotime, multò minùs animo perturbato diſcruciaberis, ſi cogitaueris te non ſolùm rerum ſperatarum deſiderio falli & fruſtrari, verùm omnes, vt habet proverbium, de aſini vmbra digladiantur philoſophi. Aut, potéſtne: quiſpiam per hæc omnia, quæ dixi, vagari & diſcurrere: quod quidem nullo modo fieri poſſe iam antè ipſe confeſſus es? Nunc autem non abſimile quiddam mihi videre facere, quòd ſi quis profundendo lachrymas fortunam culparet, quòd illi in cœlum non liceret conſcendere, aut quòd non perinde vt monſtra natantia mare ingreſſus à Sicilia natanda apud Cyprum emergeret, aut quòd non in ſublime ſublatus remigio alarum, vno die è Græcia ad Indos vſque extremos peruolaret. Cauſa autem eius triſtitiæ ea eſt, quòd ſperauerit, vt opinor, aut viſum aliquando ſomnium eiuſmodi, aut rem à ſeipſo ita ſibi conficiam, cùm parùm

ἐξετάσας ἃ ἐφικτὰ ὤχετο, καὶ ἃ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, ποθὰ καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀφ' ὧν ὕπνου ἐκθορεῖν ἐποίησεν, εἶτα ὀργίλως αὐτῷ, ὅτι μόλις ζωὸν ὀφθαλμὸν ἀνοίγων. καὶ τὸν ὕπνον ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποσείσας, ὑφ' οὗ ἐνυστάζετο, ὧν ἑώρας. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τὴν ἐμπλεῖον μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἅμα μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἄλλα ἀνδραμονοῦσιν· οἷα ποθὰ ὁ θεὸς ἐκείνῳ ῥᾳδιουργῆσαι, ἐν τύχῃ μεγαλόδωρος ὤν, ὅσα, καὶ πρὸς ἄνδρ' ἀντιλέγοντα, ἢ ἄρτι πλουτεῖν τινὰ γνώσεσθαι, ἢ ἐν κολοσσαῖος τὸ μέγεθος, ἢ ἐν ὄρη ὅλα χρυσᾶ ἐνεῖσθαι. ἢν δ' οἷμαι τῶν τοιούτων ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ παῖς προσιὼν, ἐρωτᾷ τι

sub initium expenderit, num ea in optatis habuerit, quæ consequi poterat, neque essent præter hominis naturam. Præcipuè verò te, ô amice, multa & admiranda versantem in somnijs, cùm pupugisset ratio, è somno te exilire fecit: deinde in illam commotus excanduisti, vixdum aperiens oculos, somnumque non facilè discutiens præ voluptate eorum, quæ vidisti. Patiuntur idem tecum persæpè, qui inanem quandam voluptatem & euanidam sibi cõfingunt, cùm interea sibi videntur ampliter esse nummati, effodientes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet, felicem vitam agentes: Υ qualia perquàm multa Dea illa sine negotio operatur, nempe votum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradicens, adeò vt si quis alatus fieri concupiscat, aut Colossæa mole esse cõspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quòd si igitur hæc ab illis in animo versantibus puer accedens postu-

† ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ, τι ἔ, φατέον πρὸς τὸν ἀπαντῶντα τὸ εἰκός, ἢ ποῖ πεμπόντα, ἅτοις ἀγανακτοῦσιν, ὡς ἐπὶ ῥᾳδίοις μὴ παρῳχλήσαντ& ἀφαιρουμένοις ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ γαθὰ ἐκ ὀλίγου δέουσι πᾶν ἐκεῖνα τῶ παιδὸς ἐκπραγέν, ἀπὸ σὺ, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμέ, ἃ σι θησαυρὸς ἀνορύττοντα, καὶ φιτόμενον, καί τινας ἐννοίας ὑπερφυᾶς ἐννοοῦντα, καί τινας ἐλπίδας ἀνυποπτους ἐλπίζοντα, εἰ& ὦν, οὐ πεῖθομαι δὴ παντὸς τοῦ βίου, ὀνέρῳ ἐ δὲ μὴ ἴσως, ἀτὰρ ἐνέρῳ γε σωόντα, θανασάντα δ, ἀξιῶ πράττειν τι τῶν ἀναγκαίων, ἢ ὅ σι παρεπίμψει ἐς τὸ λοιπὸν ἐ βίς τὰ λοιπὰ ζῶντα φρονοῦντα. ἀπὰ, ὅ γε νῦν ἔπρατ-

laret aliquid rerum neceſſariarum, videlicet unde panis eſſe coëmendus, aut quidnam reſponſi dandum ſit prolocatis ædibus penſionem flagitanti, qui multo iam tempore expectaſſet, adeò inflammantur iracundia, ac ſi ab interrogante & odiosè interturbante omnibus illis bonis vel cum puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati, ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mordicùs abripere. Veruntamen, ô amice, ne hûc ad modum velis quoque erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem, & volentem, cogitationesq; quaſpiam naturæ noſtræ non conſentaneas animo concipientem, eaq; ſperantem, quæ nullo modo te conſequi poſſe video, amicus tibi exiſtens, non patiar, aut permittam per omnem vitam nequicquam ſomnio iucundo fortaſſe illo & dulci, & ſomnio tamen congredientem oblectari, cùm vehementer cupiam te regreſſum ad ſanitatem agere quiddam, quod magis ex uſu tuo eſſet, cúmque te emittere cogitem, vt reliquum ætatis quod ſupereſt, ad communes cum alijs vitæ actiones ſapientius inſtitutum componeres. Nam quod hactenus feciſti, & nunc

πραγῆς, μὴ ἐπιφόρεσε, ἐκβὰν τῶν ἱπποκενταύρων καὶ Χιμαιρῶν καὶ Γοργόνων διαφέρεσθαι, καὶ ὅσα ἄπιστα, ὄνειροι, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς, ἱκανῶς ἔστι διακριθῆναι, ὅτι γνώμης πάσης, ὅτι γνώσεως ἀπεστέρηται, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἐκπλήττονται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα διὰ τὸ ξένα καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὲ μυθολογοῦντί τινι ἀκούσας, ὡς ἴσως τις γυνὴ ὑπὲρ φύσιν τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτὰς, ἢ τῶν ὀρανίαν εἶναι, μὴ πρόσω πορευθεὶς ἐπύθου, ἀλλὰ βλέψας καὶ ἅμα ὡς ἐν γῇ ἔστι ἄνθρωπος ἄντυξ, κόρας αὐτὸς, ὥσπερ φασὶ τὴν Μήδειαν ἐξ ὀνείρατος ἐρασθῆναι τοῦ Ἰάσονος. ὁ δὲ μάλιστα σε πρὸς ἔρωτα ἐπιάγει, καὶ τὸν ἄπους ἔτι, ὁπόσοι ζῶν αὐτῷ ἐπλάνησαν

facis, atque etiam tecum versas in animo, nullo discrimine à fabulosa Hippocentaurorum & Chimaerarum Gorgonumque narratione discerni potest. Praeterea quaecunque alia cùm à somniis offeruntur, tum à Poëtis & Pictoribus confunguntur, quae neque fuerint vnquam, neque pòst vnquam fieri possunt: quibus tamen promiscua vulgi multitudo credit, & non mediocri voluptate ista videndo, aut audiendo afficitur, quia peregrina sunt, & admiranda, nec passim obuia. Et tu fabulatore quopiam audito, confirmante mulierem quandam esse supramodum formosam, quippe quae ipsas Gratias pulchritudine superet, quaeque planè cœlesti quadam forma praedita sit, non priùs ad animum tuum expendens num vera diceret, & num vspiam gentium esse putanda sit eiusmodi tam amabilis formae mulier, statim eandem miserè deperires, quemadmodum perhibent [aa] Medeam ex solo somnio exarsisse in amorem Iasonis. [bb] Hoc autem quod maximè ad amorem te illexit, aliósque quotquot eius simulachrà

desiderio

ἔφην ἐγὼ, τοῦτό μοι δοκεῖ ἀκόλουθον εἶναι τῷ τὸν λόγον ἐπαινοῦντι, περὶ ὑμῶν εἰκάζειν, ἐπείπερ ἐπιστεύθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. ὡς τοῦτο γὰρ ἴσως ῥᾴστη μόνον, καὶ διὰ τοῦτο ἄλλην ὑμᾶς τῆς ῥήσεως, ἐπείπερ ἅπαξ τῷ πρώτῳ παθεῖν ἐπείθεσθε αὐτῷ, καὶ ἴσχυε ἐπὶ τῷ ἀγαπωμένῳ, διῆκε ἕλκυσιν αὐθαίρετον ὁδοῦ. φέρε γὰρ εἰπεῖν μικρὰ ταῦτα, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς ἔτι ἐπιστρέφομεν ἀλλὰ τῷ ἄσοδον, ἐξήτασεν ἀληθὴς ἦν, καὶ ἃ μὲν ἔλαθε παθεῖν οὐκ ἐχρῆν ἀσκοπεῖν, ἀλλ' ἀκολούθει τοῖς τῶν προσφκότων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, κύριον ἐπὶ τῇ ἐσόδῳ, καὶ κατὰ τῷ ἀρχῷ, οὗτος σκέψασθαι ἄπερ ἀσιτητέον. ὁ δὲ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἂν

desiderio inflammati sunt, illud erat, veluti mihi coniecturam facienti res apparet, quòd is qui de mutiliere memorabat, posteaquam statim initio narrationis creditus est vera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse videretur. *In hoc enim solum attenti estis, & per hoc nare vos trahit, posteaquam semel illi sub initium ansam suppeditastis, vosque ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam viam. Nulla enim difficultate conficiuntur & reliqua, vt ego quidem opinor, neque quisquam ex vobis iuxta ingressum conuersus æquirebat num verus sit, & an oblitione seu errore ductus eam viam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verùm ille eorum qui præcesserunt sequendo* insistit vestigijs, *veluti oues præcedentem pastorem aut arietem consequuntur, cùm æquum fuerat statim in ingressu perpendere nunquidnam eam viam diuertendum fuerat. Illud autem quod dicturus sum, manifestiùs fortasse & faciliùs intelliges,*

ἐῶ τι τοιοῦτον ὅμοιον πε-
ραθεωρήσῃ αὐτῷ. λέγουσι
γάρ τινες τῶν μυθολό-
μων τούτων ποιητῶν, ὡς γέ-
ροντό ποτε τριπήχας, καὶ
ἐξάχειρ ἄνθρωπος, ἅρ τὸ
πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως
ἐπίστευε, μὴ ἐξετάσας ἀ δυ-
νατὸν, ἀπλᾶ πεισθεὶς, ἀνθὼ
ἀκολούθως ἂν ἐπᾴοι καὶ τὰ
λοιπὰ, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ
αὐτὸς ἕξειν ἔξ, καὶ ὦτα ἓξ,
καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἀφίε,
καὶ ἥδιον δὴ τριῶν τοιούτων,
καὶ ἀκριβεῖς τριάκοντα ἕξειν,
οὐχ ὥσπερ ἕπας ἡμῶν
δύο ἐν ἀμφοτέραις χερσί·
καὶ ἀ πολιμᾶν δέοι, αὐτὰς
μὲν χάρῳ, ἑκάσῃ πέλτην ἢ
γέρρον ἢ ἀσπίδα ἔχων, ἀ
δὲ τρεῖς ἄ, ἀ μὲν πέλεκυν ἐκ-
φέρων, ἀ δ' ἀκόντιον ἀφίε, ἀ
δὲ τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔ-
τι ἂν ἀπιστήσαι ταῦτα λέγον-
τι

*si tale quiddam non abſi-
mile priori perſpexeris.
cc. Quòd ſi enim quiſpiam
ex poëtis Herculea audacia
nihil non affirmare auden-
tibus, diceret olim fuiſſe
tricipitem quendam, & ſe-
nis manibus inſtructum ho-
minem: iam ſi ſtatim mitiò
iſta non grauatim credenda
ſuſceperis, neque habita ra-
tione diſcuſſeris, num fidei
conſentanea dixerit, ſed
nihil cunctatus conſtanter
credis ita ſe habere: pari
ratione & reliqua inferet,
videlicet quòd etiam ſenos
habuerit oculos, neque non
ſenas auriculas, præterea
quòd tres voces ſemel pa-
riter emiſerit, quodque per
tria ora cibum ſumpſerit,
quòd triginta digitos ha-
buerit, non quemadmodum
quiſque noſtrûm, decem in
utriſque manibus. Tum
quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat: una-
quæque aut peltam, aut parmam Perſicam, aut clypeum:
tres autem aliæ, illa quidem ſecurim ancipitem ferebat,
altera haſtam vibrabat, tertia gladio vtens depugnabat.
Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedigna-
bitur?*

ει αὐτῷ; ἀπόλυθα γὰ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν σκόπειν ἔπειρ ἀκρίβεια, καὶ ὁ συγχωρηθεὶς οὕτως ἔχειν. ἐν δ' ἅπασι ἐκεῖνα λῆς, ἐπιῤῥᾷ τὰ λοιπὰ, καὶ οὐ ποτε σήσεται, καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς οὐκ ἔτι ῥᾴδιον, ἐκείπερ ἀκόλουθα καὶ ὅμοιά ἐστι τῇ συγχαρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμᾶς πάσχειν. ἀτὰρ δὴ ἄρα τοῦ καὶ προθυμίας, εὐκίνητα τάσαν ἄλλα τὰ λοιπὰ τῷ ὅσον ἕκαστον, ὅτως ἡμῖν ἔχει, προχωρεῖν. ἀτὰρ τῆς ἀκολουθίας ἐλκόμενοι, οὐκ ἐννοοῦντες, ἃ μὴ χίνοιτ' ἂν ἀπόλυθόν τι αὐτῶν, καὶ ψεῦδος ὅμοιόν τι ἄλλῃ τὰ δὶς ὠφελεῖν, ἐπεὶ ἔναι, καὶ σὺ πιστώσασθαι αὐτῶν, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ, ἐπάξει λαθεῖν, ὅτι καὶ τριάκις πέντε, τεσσαρακαίδεκα πάντως ἐστί, καὶ μήκεις ἂν ὅτι ἐθελήσῃ, οἷα

bitur? valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandum fuerat, num ista omnia citra cõtradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter & pro certo habere. Porrò autem si semel illa concesseris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, postea quam ista à principio priùs concesso nõ discrepant, sed planè cum illo conueniant, cuiusmodi & vos partimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expẽdentes ea quæ circa quæq; ingressum vobis obiiciuntur, quo pacto cum ꝛcta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentiæ ductu protracti, parùm aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori videtur consentaneum, etiam falsum esse possit, velut si quis diceret bis quinque septem esse: & tu illi fide habita persuasus, apud te non numerares, hauddubiè consimili quoque ratione inferet, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet quousque libuerit, aut sibi visum fuerit:

quali-

οἷα καὶ ὁ θαυμασὸς γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τὰς ἐν ἀρχῇ ἀπόπατά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῶσα αὐτῇ ἀξιῶσαι, ὡς συσσῶναι ἀλυσίδινα, σκιάδα τινα ἀμυρᾶ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἵνα σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τοῦτοις οἰκοδομῇ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ ὡς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἐκ ψευδῶν τῶν ἀρχῶν ὁρμώμενος. καὶ ἃ τοῦτο τοίνυν καὶ ὑμᾶς δίωξω τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἐκείνας, ἃς ἐκεῖνοι τοῖς ἐξῆς, καὶ γνώσεσθε τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὸν ἔλεγχον ἀγαθὸν ἔσεσθαι, ψευδῆ ὄντας. ἔστι οἱ μὲν ὑμῶν ἀναθεωρήσουσι τὰς ἐκείνοις πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ καταγνώσονται τῶν ἐξαπατησάντων ἑκάστου· οἱ δὲ ἄλλοι ἐξηπατημένοι, ὀψὲ ποτὲ γέροντες ἤδη γενόμενοι, ὀκνήσουσι

qualia permulta admiranda illud dd Geometria facilitare consueuit. Etenim illa ab his qui primùm eam artem exprdiuntur, cùm postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eaque ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere equeuntia signa, nonnulla indiuisibilia, literulasq; quaspiam informet, vliaq; eius generis consimilia, eiusmodi fundamentis putridis substruit, volens ad demonstrationem facien. dam vera adducere, tametsi à falsis facto initio artem exordiatur. Non secus vos quoque vnamquamque sectam exorsi, cæteris quibusque deinceps sequentibus fidem habetis, veritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam, esse existimantes. Interea partim quidem vestrûm spebus nequicquam amplis & magnificis animo conceptis immoriuntur antè aliquanto quàm veritatem conspexerint, eorumque à quibus illis turpiter impositum est, nouerint: partim verò tametsi sagaciter subodorati fuerint se miseris modis deceptos esse, serò tamen cùm iam penè senio sint confecti,

piget

ἐκνεῦσαι ἀναισχύντως, ἀδόξους μὲν, ἃ δικαίως τιμιωτέρους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι ὅτι πράγματα παίδων ἔχουσιν, οὐ σωφρόνως, ὡς τὰ μμίνουσι τοῖς αὐτοῖς ἀπ' ἀσχολίας, μὴ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. μὴ ὑπόσους ἄν δύνωνται. προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὲ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀπέχωσι παραμυθίαν, τὸ μὴ πολοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια παθεῖν αὐτοῖς. καὶ γὰρ οὐ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ἰῷ τἀληθὲς ἔπεσιν, οὐκ ἔτι συμφοί, ὥσπερ νῦν, καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς δόξουσιν, οὐκ τιμήσουται ὁμοίως. ὀκ ἂν οὖν ἐπόντος ἄποιγν, ἀδόκτου ἄφ' ὧν ἐπιστάντων, ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξουσιν. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὃς ἀνθρέας τολμῶσι λέγειν ὅτι ἐξηπάτηνται, καὶ

piget illos ab incœpto regredi, verentes ne tanti nati cùm sint, confiteri coganutur se puerilibus negocijs hactenus fuisse occupatos. Proinde pudore obstante in studijs semel cœptis perseuerant, ea immodicè collaudantes & commendantes. Et quoscimque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, vt non ipsi soli decepti viuant, sed consolationem habeant ex his qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acutè perspexerunt, quòd si veritatem semel ingenuè fatererentur, fore vt non ampliùs venerandi haberētur, quemadmodum in præsentia, neque supra plebeiam sortem in illo precio æstimarentur: sed ne tantillum quidem, vt

prius, vllo honore habito honestè consulterentur. Quare haudquaquam libenter istá fatendo commemorant, cùm non sint nescij à quibus rebus sibi excidendum foret, & æquali cum alijs omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, vt in perquàm paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse confirmare audeant, alios

καὶ τοὺς ἄλλους ἀπτῶπαν, τῶν ὁμοίων παρομίνους. ἢ ἢ οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις φιλαλήθη τε καὶ τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ ἀ βούλῃ, φιλόσοφον· οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν, οἰόμενοι καλῶς, ἢ ἰδιότητα, ἀπηρύθρωνται τὸ λαμπρὸν τοῦτο ὄνομα, καὶ αἰσχυνῶς, καὶ τοῦ πρωτιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μὲν, ἀληθῆ, λάσιμον, αὐτοῦ καταβαλόντες, καὶ κάθηται ἴσως αὐτῶν, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος πραχθέντων. ὑποθύμιοι δὲ ταύτην φιλοσοφίαν· ὀρθὴν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἄλλην δὲ μηδ' ὁτιναοῦν, ἴδωμεν ἐφικτὴν αὕτη, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι

alios ab inauspicato instituto auertere, atque adhortari similia tentare quæ statuissent. Quòd si in eiusmodi virum vnquam incideris, illum sanè veritatis amantem, & virum bonum, & iustum, atq; etiam, si vis, philosophum compellato. Hunc enim solum huius nominis compellatione dignũ existimauerim: cæteri verò aut nihil de vero compertum habent, vtcunque sibi eiusmodi gnari & periti esse videantur: aut si aliquid exploratum habuerint, illud tamen præ paruitate animi, & pudore, & desiderio, quo præ alijs in præclara hominum opinione & precijs haberi concupiscunt, occultant sedulò. Et sanè per Mineruam quæcunq; hactenus à me disputata sunt, missa faciamus hoc ipso loco abiecta, & sit sempiterna quædam omnium illorum oblivio: qualem fuisse perhibent earum rerum quæ sub Euclide dure Athenis peractæ sunt. Cæterùm ponamus philosophiam Stoicam præ omnibus alijs veram & rectã esse, dispiciamusq; num illam vllo modo queant cõsequi, aut num hi frustra lassitudine afficiantur malè locata opera, quicunq;

ὅσοι ἐφίενται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασίας τινας, λίαν ἀληθεύουσιν οἱ τὸ ἀκρότατον ἐνθουσιῶντες. μόνους γὰρ τούτους πάντα συμβούλας ἔχειν τὸ ὡς ὄντι ἀγαθά. τὸ μετὰ ταῦτα δὲ οὐ πάνυ σοι δόξει, ἂν τινι ἐντυγχάνῃς Στωϊκῷ δίστε, καὶ Στωϊκῶν ὧν ἄκρῳ, οὔθ' ἅπαξ λυπεῖσθαι, μήτ' ἐφ' ἡδονῇ καταστῆναι, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνου δὲ κρείττονι, καὶ πλέον καταφρονοῦντι, καὶ σωφρόνως ἐνθάδε μόνοι, ὃ μεῖζον ἢ τὸν λανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα τοῦ καλῶς ἀνθρωπίνου βίου. ὁ γὰρ καὶ καλὸς μικρότατον ἐνδέων, ἀτελὴς· κἂν πάντα πλέω ἔχῃ, ἀλλ' οὐχί, οὐδέπω ἐνθάδε μόνων.

Ερμότ. quicunque eius consequendæ desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, videlicet per omnia felices & beatos fore, quicunque ad summum philosophiæ fastigium vnquam conscenderint. Solos enim illos omnibus bonis hauddubiè semel potiuros perhibent: Sed enim quod deinceps dicturus sum, tu me longè exactiùs scire potes, num vnquam cum eiusmodi Stoico tibi cõmercium fuerit, atque inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus affectus animi vlla tristitiæ nebula perturbaret, quem nullæ voluptatum illecebræ commouerent, quã non inflammatus iracundia aliquando in furorem erumperet; qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret: breuiter, qui per omnia felix esset: quam regulam & amussim certissimam esse oportet vitæ planè virtuosæ. Etenim in quo vel nimium quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi cæteris omnibus abundet: hoc tamen cùm consecutus non sit, nondum exopeatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est.

Ερμότ. οὐδένα τοιοῦτον ἔδον. Λυ. οὔκουν, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἴσως. ἐς τίνα οὖν ἀφορμὴν ἀφικόμην, φιλοσοφίας, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν λοιδόρον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε ἄλλον ἐς δικαιολογίαν ἀναγόμενος, μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ ἐξ τοῦτο δαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς ἔποιες, ὡς ἐπόμενος, κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, ἐκεῖ οὐδὲν ὄφελος, ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς οἰκίας ἴσμεν, καὶ ἐν ᾧ θαλάμῳ, ὅ, τι παρὰ πλὺ θύρας ἔξω ἐστὸς, καὶ ὁ πόρρω· διαπίπτοιεν δ' ἄν, ὅστις μᾶλλον οὕτως ἀνιάσεται, ὁρῶν ἐγγύθεν οἷον ἐστίχηκε. ἔτα, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας (δόσω γὰρ τοῦτο σοι) τοσαῦτα πονῆς καταπόνος σαυτὸν, καὶ

HERMOT. *Nullum quidem tale vnquam me vidisse mihi sum conscius.* LVCIA. *Euge, Hermotime, quandoquidem lubens mendacium non dixeris. ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cùm neq; præceptorem tuum, neq; illius, neque vllum alium ex prioribus, neq; si ad decem retrò secula descenderis, quēquam Stoicorum perfectè sapientem videas, & per hoc quoque fuisse felicem? Neque enim, vt opinor, hoc à te rectè dicetur, sufficere si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaquam nihil inde fructus & vtilitatis capi possit.* ff *Nihilo secus enim extra viam sub dio diuersatur is qui iuxta ostium foris stat exclusus, quàm qui eminus adhuc labore itineris conficitur: nisi quòd verisimile est illum non mediocri perturbatione discruciari, videntem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde vt quamproximè etiam felicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perferet, temetipsum miseris modis absumens & conficiens,*

at

καὶ παραλυμαίνει σὲ ὁ βίος ὁ τοσοῦτος, ἐν ἀκηδίᾳ καὶ καμάτῳ καὶ ἀγρυπνίαις, κάτω νυσταλέα, καὶ ἐσαῦθις πονήσας, ὡς φῇς, ἅπαξ ἅπασιν ἴσῃ τὴν ἀχίνδυνον, ἵν' ὀγδοηκονταέτης γενόμενος. ἆ τις ἐγγυᾶται σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, ὅμως ἔσῃ ἐν τοῖς μηδὲ πλησιονέσιν, ἀμὲν μόνος οἷος τοξεύσαι τοῦτον, καὶ ἁρπάσαι δύνῃ, ὃ πρό σου μάλα πολλοί, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ φιλότιμοι παρελκὺ δύσκουτες, οὐ κατίλαβον. ἀπὸ καὶ κατάλαβε, ἀ δοκεῖ, καὶ ἴσχε ὅλον συναβάν· τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ὁρῶ ὅ, τι πολ' ἂν ἄλλο τάχα βόν, ὡς ἀνδράσιν ἀοκεῖν τῶν νέων τῶν τοσούτων. ἔπειτα εἰς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἐπλάσθης αὐτῷ, γέρον

atque ita tantum ætatis per socordiam & supremam negligentiam tibi elapsum est, immenso labore & vigiliis multis attenuato, & obstipo capite in terram defixo. Quinetiam deinceps, vt dis, alios viginti annos, ad minimum laboribus emetipsum exercebis, vt octogenarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus est, te certò tot annos victurum? Nihilominus tum eorum in numero habeberis, qui felicitatis nondum sunt compotes: nisi tu solus putes illud te constanter consecuturum, & insectando capturum, quod ante te non parùm multi, & boni, multóque velocitate præstantiores omnibus viribus consequi constanter comprehendere non potuerunt. 88 Sed esto, si videtur, te comprehendisse, iamque votis tuis optata omnino contigisse: tamen omnium primùm bonum illud, cuiusmodinam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis & exhaustis dignum & conueniens æstimari debeat. Deinde non video quàm illo pro reliquam ætatem iucundè & dulciter fluxi posse, tan-

φωμ ἤδη, καὶ παγὺς ἤδη ἔξωρ ὤν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασίν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων· ἀ μή τι ἐς ἄκρον, ὦ γενναῖε, βίον προγυμνάζεις σαυτὸν, ὡς ἐς ἱκανὸν ἐλθὼν, ἄμαυρον διαγάγοις, ἀ δ' ὡς ὅμ τινα τρόπον καὶ βιῶ, ὅμοιον ὡς ἔτι ἐς τοσοῦτον σκαλεῖ τε, καὶ ἀνθρωπίζοι, ὡς ἀπαγόσων ἄμαυρον ἄχρις ἂμ λάθῃ ὑπὸ λιμοῦ ἀφθαρείς. ἀπὰ μὲν οὖν ἱκανόν σω διαπεπόνηκας, οἶμαι, ὡς ἡμῖν ἀρετὴν ἐν ἔργοις λόγου ἐσίν, οἷον ἐν τῷ λέγειν πράξειν, καὶ σοφὰ καὶ ἀνδρεῖα. ὑμᾶς δὲ (τὸ δὲ ὑμᾶς ὅταν ἄπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφωτάτων φημὶ) ἀφεῖντες ταῦτα μετ' ἐμοῦ, καὶ ποιεῖν, ῥημάτια λύσιμα μετιτᾶτε, καὶ συλλογισμὸς,

tus natu cùm sis, quippe iam incuruatus senio, & ad omnem voluptatem capiendam parùm aptus & accommodus, iam capulo vicinus, & alterum pedem (quod aiunt) loculo infertum habens: nisi fortassè, ô generose Hermotime, ad aliam vitam varijs laboribus temetipsum exerceas, vt in illam iam delatus viuas molliùs & suauiùs, certior iam factus quemadmodum vita in posterum instituenda sit. hh Quod mihi perinde videtur factum, atque si quis deambulatiuncula & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quò maiore cum voluptate cœnaret, donec nescius præfame necaretur. Cæterùm nec hoc vnquam mihi animaduertisse videre, vt opinor, solidam virtutem in actione consistere, videlicet in rectè & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. ii Vos autem, summi nempe philosophi, quos per vos quoties dixero innuere soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parùm estis occupati, voculas, quasdam miseras confectantes meditamini, connectentes syllogismos

λογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διαφθείρῃ, καὶ ὃς ἂν πρατῇ ἐν αὐτοῖς, παλίντις κ& ὑμῖν δοκῇ. ἀφ' ὧν, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τουτονὶ θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας ἐς ἀρετὴν καθίστησι, καὶ οἴδ'ὅτι, ὡς μὲν ἐρίσθαι καὶ σοφίσασθαι καὶ φανουργῆσαι, καὶ ἐς ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καιρὸν ἀτιχνῶς ἁφῇτις (οὕτ& δὴ ὦ περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φιλοσοφεῖν ἀσχολεῖσθαι, τὰ φύλλα καταχίοντες ἀπόλλυτε ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἃ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε, ὦ Ερμότιμε, πάντες ἔοικεν ἐς ἐσπέραν Ερμότ. ἐκ, ἀπὸ τοῦ. Λυ. ἢ ἔμ' ὀχεῖ καὶ ὀρθῶς τις φαίη, τὼν logiſmos & perplexitates, æque in his maiorem vitæ partem ſine fructu conteritis. At quicunque in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic victoriæ palmam vnanimi conſenſu defertis. Quo nomine, vt ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere vobis eſt in admiratione & exiſtimatione multa, vir quidem ætatis decrepitæ, quia ſuos aſſectat vnà ſecum ſermonem ſociantes, perplexis & captioſis quæſtiunculis probè calleat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quiſque pacto kk ſophiſticis nugis ſit circumducendus, optimus nimirum doloſè & callidè agendi, inſq; non euitabiles laqueos conïciendi magiſter exercitatiſſimus. *Hoc planè nihil aliud eſſe confirmare auſim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos eſſe, adeò vt tantùm folia in diſputationibus veſtris viciſſim decutere videamini. Aut fortaſſe alia quæpiam ſunt, Hermotime, quæ vos à ſummo mane ad veſperam vſque facere credendum eſt?* HER. *Non profectò, ſed ea ipſa ſunt quæ facilitare ſolemus.* LVC. ll *An'non igitur rectè quis dixerit,*

πλὴν σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἰάσασθαι τὸ σῶμα, ἢ τοῦ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ἄκεσ ι μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιῆσαι, ὥσπερ εἴ τις ἐς ὄλμον ὕδωρ ἐκχέας, ὑπέρφο σιδηρῷ πλήσσοι, πράττων ἀναγκαῖόν τι καὶ προὔργου οἰόμενος, ἐπεὶ ὡς ὅτι μᾶλλον ἀρβάλῃ, φασὶ τοὺς ὄμους πλήττων, ὕδωρ ὅμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἐρωτᾶσαί σε· εἰ θέλοις ἂν ἔξω τῶν λόγων τὰ ἄπαντα οὕτω σε διασκάλῳ, οὕτω μὲν ὀργίλον, ἔτι δὲ μικρολόγον, οὕτω δὲ φιλόνεικον ἂν, καὶ φιλάδολον, νὴ Δί', ἀκὴ μὴ ἐν τοῖς ποθεῖς δοκεῖ. Ερμ. τίσι, ἦν Λυκῖνε; Ερμότιμε, θέλεις διηγήσομαι, ἃ πράλαι ἤκουσα ὑπέρ φιλοσοφίας τινὸς λόγου τοῦ, ἀνδρὸς πάνυ γηγηράκοτος, ᾧ πάμποκοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀποῦ δὲ

nos relicto corpore solam vmbram venari? aut neglecto viui serpentis tractu, saltem exuuium confectari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui infusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatu tunderet, rem quampiam summopere conducibilem se facere existimans, ignarus tamen, etiam si humeros, vt aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet contusam, manere aquam? Permitte verò vt ego te deinceps liberè interrogem. dic mihi, num in votis habeas excepta eruditione in cæteris omnibus, per omnia præceptori tuo esse similis: nempe vt ita sis ad iracundiam propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentiosus, denique in tantis voluptatibus deditus, tametsi per Iouem tua paucis esse

videatur? HERM. Quibus tandem? LVC. mm Si placuerit, Hermotime, ea tibi commemorabo, quæ virum quempiam multa canicie infectum, super philosophia disserentem audiui, ad quem permulti iuuenes sapientiæ comparandæ gratia certatim cõmigrant. Cùm enim à quodã ex discipulis

mercedem

χὰρ παρά τινος τῶν μαθη-
τῶν τὸν μισθὸν, ἢ χαλέπλα,
λίγων ὑπερέμιρον ἔνα, καὶ
ὑπερθύμως τοῦ ὀφλήμα-
τος, ἵν ἕλα πρὸ ἡμερῶν
ἐπλήρου τῇ ἕν
καὶ νέᾳ· οὕτω γὰρ συνέ-
θω καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐχαλέ-
πλα. παρεκὰς ὁ θεὸς τοῦ
γεωργοῦ, ἄγροικος ἄνθρω-
πος, καὶ ἰδιώτης, ἐς πρὸς τὰ
ἀμύητρα, πίσπορος, ἔσπερ, ὦ
θαυμάσιε, τὰ μάλιστ' ἀδιαῖ-
θα λίγων, ἃ ῥήματα πα-
ρὰ σοῦ περιάμενοι, μηδέπω
ἐπλήκαμεν διάφορον. καί
τοι, ἃ μὲν ἡμῖν πέπρακας,
ἐπίστασαι καὶ αὐτὸς, καὶ οὐ-
δὲν ἴσασμεν χέχρεόν σοι τῶν
μαθημάτων τὰ λ' ἄπλα, ὧν
ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμῶν, ἀνύσα-
σά σοι τὸν γεγενόσον, ὁ δ'
οὐδὲν ἀμάνων γέγονεν ἀλ-
λ' ἢ ὧδε τοῦμὸν χάλλος Βρι-
σηΐδ-
ος πλὴν θυγατέρα σπαρτά-
σας, παρθένον ἔσαν δικαίθ-
μιον ὀπίσω δίκλιν ἔρχεσθαι
πόρ.

mercedem exigeret, vehementer ineanduit, affirmans vltra præscriptum tempus solutionem debitū sibi prorogari, quad ante decimumsextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse. & ob hoc quidem indignabatur. Cùm autem fortè fortuna adstaret ibidem eius inuenit amiculus, homo rusticus, & nostratium rerum minimè peritus: Desine, inquit, vir admirande, te magna iniuria affectum esse contestari, si vocula à te commercantes nescio quas, mercedem tibi nondum reddiderimus. Ea enim quæ nobis fecisti, etiam dum ipse integra habes & possides, neque quicquam tibi immutatum est ex disciplinis tuis in cæteris autem quibus subinitium adolescentem tibi offerens, eumdem desiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est, quippe qui mei vicini Echecratidis filiæ raptæ per vim vitium intulit: & fanè pœnam dedisset damnatus iudicio, nisi

ώμην, ἃ μὲν ἐγὼ τὰλάντου ἀ-
ημιάμην τὸ πλημμέλημα
παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Β-
ιτικράτους. τὴν μητέρα δὲ
πρόην ἐρράπισεν, ὅτι αὐτοῦ
ἐπάβητο ὑπὸ κόπου ἐπορμί-
ζοντος τὸν κάδμον, ὡς ἔχοι
συμβολὰς, οἶμαι, καταθῆναι.
τὰ μὲν γὰρ εἰς ὀργὴν καὶ θυ-
μὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ
εἰς τόλμαν, καὶ ψεῦδος μα-
κρόν τινι ἅμιλλαν ἔχει πίρυ-
σιμ, ἢ νυῦ. καί τοι ἐβουλόμην
ἂν αὐτὸν εἰς ταῦτα ἀφιλῆ-
σθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐ-
κεῖνα ἀδύκει, ἃ καθ' ἑκάστην
ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν
ἀνομένους, ἐπὶ τὸ δεῖπνον
ἀνέρχεται, ὡς προκόπτων
ἥρπασεν παιδίον, καὶ ὑπίσχη-
ται ἀποδώσειν αὐτὸ, ἂν ἄρα
κείνητα ὁ πατὴρ αὐτοῦ οἶδ' ὅ,
τι ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡ-
μέρας οὔσης, μὴ νύκτα ἔ-
ναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα
ἡμῖν ὁ γραῦς ἀναφύει,

si ego à vicino paupere ta-
lento mulctam redemissem.
Porrò autem ipsi matri me-
per incusiit alapas, quòd ip-
sum in manifesto furto de-
prehendisset, sub sinu ca-
dum efferentem, vt habe-
ret, nisi fallor, vnde cum
sodalibus bibens deponeret
symbolum. Etenim quan-
tum ad iracundiam & fu-
rorem, & impudentiam, &
audaciam, & proloquendi
mendacia, aliàque vitia at-
tinet, superioribus quidem
annis longè meliùs sese ha-
bebat, quàm nunc, cùm his
ipsis sit omnium contami-
natissimus. Atqui planè
mihi persuaseram in hisce
vitandis & dediscendis il-
lum præcipuè à te adiutum
& formatum iri, magis qui-
dem, quàm quòd illa perdi-
sceret, quæ quotidie ille ad
nos, quibus illa audire supr-
uacaneum est, in mensa con-

suevit differere, quemadmodum [un] crocodilus rapuisset puer-
um, patriq; pollicitus esset se redditurum, si respondisset ne-
scio quid. Aut quòd cùm dies sit, necesse esse noctem non es-
se. Nonnunquā & cornua nobis affingere solet generosus il-
le, ne-

ὐκ οἶδ' ὅπως πιεπλίκωμ τ λόγον. ἡμᾶς δὲ γιλᾶμεν ἐπὶ τούτοις, καὶ μάλιτα ὅταν ἐπιβυσάμενοι τὰ ὦτα, μιλιτᾷ πρὸς αὐτὸν ἔξας τινὰς, καὶ σχίσας καὶ καταλήψας καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστιν, ἀπὸ δὲ πάντων πιφοίτηκεν, οἷον ξύλων καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τὴν γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα ληρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀπ' ἐμοῦ τὸν λῆρον τοῦτο, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς. ὅθεν πολύσοφος μὲν μόνον πλέσιον, μόνον βασιλεὺς ἐστὶ τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνδραπόδια καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμὲ διαῤῥήτα τοῦ ἀνδρὸς ἀπόντος, ὁ φιλόσοφος, ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρωβυτικήν. ἔφη γὰρ, ἀπ' ἐμοῦ τὸν λῆρον τοῦτο, ἔφη, ἐκμάθω ἀκριβῶς. ὅθεν πολύσοφος μὲν μόνον πλέσιον, μόνον βασιλεὺς ἐστὶ τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνδραπόδια καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμὲ διαῤῥήτα τοῦ ἀνδρὸς ἀπόντος, ὁ φιλόσοφος, ὅρα οἵαν ἀπόκρισιν ἀπεκρίνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρωβυτικήν. ἔφη γὰρ,

le, nescio quo pacto sermonem connectens. Nos autem his auditis ridere solemus, maximè verò quando obstructis auribus secum la agitatione meditatur, habitus & dispositiones quaspiam: praterea catalepses & imaginationes, multa denique id genus nomina percurrendo. Quinetiam non rarò ipsum dicentem audiuimus, Deum in cœlo non esse, sed per omnia certatim penetrare, nimirum per ligna, per lapides, per animantia, vsque ad ea quæ sunt omnium despectissima. Cæterùm matrem illum interrogantem, cur ad hunc modum deliras ista secum nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit, exactè perdidicero, nihil video obstare mihi quò minus solus diues, solus rex sim, cæteri verò mihi collati, mancipia & hominum purgamenta existimandi sint. Hæc cùm dixisset vir ille, vide, mi Hermotime, cuiusmodi responsum ille dederit philosophus, quàm verò maturum & senile. Atqui nisi

ἀλλ' ἄχρι μὲν ἐμοὶ ἐπαγωγίας ἦν οὗτος, οὐκ οἶδα μακρῷ χέρω ἆρ' αὐτὸν ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ νὴ Δία ἔσως ὧν ἀμφ' ᾧ παραδιδόσθαι; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμ βιβλικὴν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταῦτα αἰδὼς, καὶ ἅτε τοῦ μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητός ἐστι μοι φέρειν τινὰ σχολὴν αὐτοῦ, ἃ ἀναξίως φαίνοιτο τῷ σχήματος καὶ τῷ ὀνόματος, ἃ δὴ παρακαλυπτα πασαγωγὰ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἴην, ἃ καὶ μὴ, ἂν βελτίω ἀπέφηνα, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' ὃν ἐκέκτησο, ἃ μὴ ἥρπακεν, οὐδ' ὑπνος φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αὐτίτθαι διάδηλόν σοι περὶ τὰ παιδία, ὃς ἀπιτήδειον αὐτοῖς ἐν ἀρχαῖς σκάπτειν καὶ γὰρ ἂν μηδὲν πώποτε μάθῃ ἀγαθόν τι δώσουσι, ἀλλ' ὃν φαῦλον ὄν ἂν ποιήσωσιν, ἐκεῖ μένουσιν. ἐγὼ μὲν ὃν τὰ ἅπαντα ἀφηγήσαί μοι λόγῳ,

me ille, inquit, accessisset, nónne putas quòd longè peiora flagitia admisisset, aut per Iouem etiam traditus fuisset torquendus carnifici? Nunc autem frenum quoddam illi iniecit philosophia iuxtà ac verecundia, & ob hoc ipsum modestior vobis nostra opera factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incuit, quòd indignus habitu & nomine philosophiæ appareat. Cæterùm quæ à nobis abstulit, ea illum in disciplina continent: ita vt iustus esse videar, si mercedem à vobis accepero, etsi illum haud multò meliorem reddiderim. nam in his quæ nondum admisit, philosophiam reueritus est, posteaquam nutrices quoque talia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris ædes illis adeundas esse. Siquidem

vsquam alibi locorum pueris relicta est copia bonum quiddam perdiscendi: sed neq; mali quippiam vnquam in se admittunt, quamdiu sub præceptorum custodia militauerint. Ego quidē oēs officij mei partes in excolendo iuuene mihi impleſſe videor.

δοκῶ. καὶ ὅρα γὰρ εἰ ἄρα τῶν ἀνδρῶν τὰ ἀρέσκοντα, ἔστι μοι ἐς αὖθις παρακαλέσαι, ὅ τι ἂν ἐθέλῃς ἐρωτᾶν, καὶ πᾶσι ἀποκρίνεσθαι, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων περὶ συλλογισμῶν, περὶ κατασκευῆς, περὶ ἀσθενείας, καὶ ἅπαντα τοιαῦτα. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐπιθυμῶ, καὶ παροξύνουσι συμπράττειν, τί καὶ σοὶ δοκῶ; ἐμὲ γὰρ πολλὰ ἀναγκάσει μετασκευάσαι αὐτῶν. διαφέρειν γάρ μοι δοκεῖ ἄνδρα γέροντα & νέον πρὸς φιλοσοφίας ἔλεγχον. σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν ἔσεσθαι, ὡς δεῖ τοῦ φιλοσοφοῦντος, ὡς μηδὲν, τῶν φαύλων ἐπιθυμῆσαι μηδὲ ἐπιτηδεύσαι. ἢ ἐπ' ἄμφω ἐπιτήδειον ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφῆσαι ἀξιοῦμεν, ὡς μὴ τῶν ἰδιωτῶν ἀφιλοσόφητοι ὄντες φαινοίμεθα; τί οὖν ἔτι ἀποκνεῖς καὶ τοῦτο εἰπεῖν, τί δοκεῖ σοι

videor. Iam quicunque tibi placuerit noſtrarum rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto eras me accedas, & videbis quàm promptè & expeditè interroget alios, quámque ingeniosè & argutè ad quæſita reſpondeat: tum quantam eruditionem ſibi mea opera parárit, & quos iam libros euoluerit de proloquijs ac ſyllogiſmis, de complexionibus & officijs, deq; aliis multis & variis. Cæterùm quòd matrem pugnis cæciderit, atque etiam raptas virgines vitiárit, quid ad me attinet? neque enim me illi pro pædagogo conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu fortaſſe & ipſe, Hermotime, diceres abundè ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorũ, quæ mala & vitioſa ſunt, faceremus. An verò non initiò longè ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimabamus, nõ ob hoc ſaltem, quòd paulò quã priuatus quiſpiã ex vulgo honeſtiores eſſemus? Cui igitur nõ & ad hoc digna pijs dare reſpõſum eſt? HER. Quid verò aliud tibi reſpondeã,

Ἔστι νὴ Δία πρύσω ὀλίγα λίαν· ἐς τοσοῦτό μου ἐκαθίκετο ὁ λόγος ὑπ' ἀληθοῦς ὤν, καὶ ὀδύρομαι, ὅσαν ἄθλιος ὑπὸ χρόνον ἀνήλωκα, καὶ πόσῳ τινὶ μισθὸς οὐκ ὀλίγους τινῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γάρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀνανήφων, ὁρῶ οἷα μυρίων ὤν ἄρων, ὀπόσα ἂν πεπονθὼς ἀφῆκα ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δὲ δακρύων, ὦ χρηστέ; τὸ γὰρ τοῦ μύθου ἱκανῶς πάνυ σωφρονοῦν οἶμαι, ὃν Αἴσωπος διηγᾶτο. ἔφη γάρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ υἱόνι καθεζόμενον, ἐπὶ πλοῖ λυμαινόμενον, ἀεὶ μᾶλλον τὰ λύματα σφαλιζόντα καὶ ἀχθόμενον καὶ ἀνιώμενον, ἄχρι δὴ πλοῖ λιμνάζοντα ὑπὸ πλείστων ἀπάντων ἀνθρώπων; τί ὦ γύναι ἀνιᾷ τῶν παρελθόντων ἕνεκα; λίαν τὰ ἐντυθὲν ἀρξάμενον ἀεὶ μᾶλλον, ἀμήχανα ἐκάνωσε. καὶ σὺ τοίνυν ἐπείπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἄρξαι ἀριθμεῖν τοὺς, ἐς τὸ βίον

quàm quòd propemodum etiam mihi lachrymandū intelligo: vsq; adeò me commouit oratio tua nimiùm vera. Et iam quidem grauiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insumpsisse & contriuisse, ad hæc mercedem tam grandem pro laboribus impendisse. Iam enim tanquā ex ebrietate profunda ad sobrietatem reuersus, video, cuiusmodi illa sint, quorū amore capiebar, tum quantas ærūnas pro illis consequendis ego miser exhauserim. Lvc. Fletu quidem & lachrymis haud opus est, ô bone, longè aūt præstabilius & prudentius esse opinor, quod in fabulis Aesopus cōmemorat. Ait enim quendam in maris littore consedisse, pp conantem singulas vndas pernumerare: cumq; vndarū mutuò se trudentium multitudine obrueretur, animoq; grauiter angeretur, quòd eas numero complecti non posset, aduenies callida vulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid discruciaris, inquit, propter vndas quæ prætergressæ sunt? hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu

quando-

βίον τι κοινὸν ἅπασι βιῶν ἀ-
ξιῶν, καὶ συμποιτεύσῃ τοῖς
πολλοῖς, ὁρῶ ἀκόλουθον καὶ τὰ
τυφομενόν σοι νῦν ἔσεσθαι, καὶ ἐκ ἂν
σχοίης, ὧν πρὸ ὀφθαλμῶν φρονεῖς, ἀγνοῶν
ὅσον ἄνθρωπος μεταβάσεως καὶ
μεταχωρήσεως πρὸς τὸ βέλτιον.
ταῦτα πάντα, ὦ φιλότης ὑπό-
λαβε καὶ μὴ νομίσῃς λαλᾶ
σοι Στοᾶς παρεσκευασμένον, ἢ
ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκοὺς ὑπαναφαινόμενόν σοι
ἀφηγεῖσθαι, ἀλλὰ λοιδορῶν ἅπαν-
τας ὁλοσχερῶς, τὰ μὲν αὐτὰ πρὸς σὲ
ἔπος ἂν, ἃ τὰ πλάτωνος, ἢ
Ἀριστοτέλους ἤρεσε, τὸν ἄνδρα ἀ-
κέστορα ἐρήμην καταγνόντα, νῦν
δὲ ἐπὶ τὰ Στωϊκὰ μετοικίσαντα, πρὸς τοὺς Στοᾶς ἀφ-
ιστάσθαι ὁλοσχερῶς ἔδοξεν, ἐκεῖνον
ἐξαίρετον πρὸς αὐτοὺς ἔχων.
Ερμ. οὐ λίγεις. ἅπαντα γοῦν
ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοί-
μην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.

quandoquidem ita tibi videtur, posthac magis ex vsu tuo feceris, si communem cũ aliis vitam viuere decreueris, ac ita quidem cũ multis in Repubi. versaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens, aut sperans. Nec est quòd pudore afficiaris, quòd iam primũ decursò vitæ spacio tactè sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. ¶ *Proin de hæc omnia, ô amice, quæcunque à me dicta sunt, nolim putes me de industria præmeditatũ & instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cum illis essent susceptæ inimicitiæ, dixisse, sed communem aduersus omnes orationem esse putato. Neque alia contra te protulissem, si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorem esse, testatus esses, cæteris dicta causa contemptis, & posthabitis. Nunc autem postquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram instituimus, nihil alioqui simultatis aut diſsidij aduersus illam susceptum habentes.* HERM. *Benè sanè dicis. Iam itaque abeo, vt ego me totũ vnà cum vestitu & habitu commutem.*

Videbis

ὄψει γοῦν ἐν ὀλίγῳ μακρὰν ὅτι πώγωνα, ὅσπερ νῦν, λάσιον καὶ βαθὺν, ὅτι δίκλαν λιχανομυζόμενον, ἀπ' ἄκρας πάλλας καὶ ἀνώμερα. τάχα δὲ καὶ τορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς ἅπαν δὴν ἄπαντα ὅτι μικρῷ μοι τῶν νῦν ὑπάρχων ἱκανῶν μέτεστιν. ὡς ἄθλιος καὶ ἐξημίωσαι λιμὸς τὴν ἐμὴν ἄναλκα ἱκανά, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν καὶ οὐ ἴδια, ἐκ ἂν ὑπέμεινα καὶ ἐπιδέομαι μεῖον δὴ ἔτο, ἐς τὸ ἔμπαλιν, ὦ Χρύσιππε, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσωμι ὧν φασι. σοὶ δὲ οὐδὲν μικρὰν χάριν οἶδα. Ὦ Λυκῖνε, ὅτι μοι παραφρόμενον καὶ βολιτοῦ τινος χαμαίζηλον καὶ πραϊτος, ἐπιδώσω δούλα ἐμαυτὸν, καὶ κατὰ ἓν ῥεῖν ῥιζοῦσθαι ὧν ὕδατι, ἀνίσπαστος ἐπισὰν, τὸ τῶν πραγμάτων ὧν τοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανῆς. λοιπὸν δέ μοι ἐκ ἂν δέοις ἂν καὶ ξυρήσασθαι τὴν ἐπιφαλῆ, ὥσπερ οἱ ἐκ ναυαγίων

Videbis igitur in breui, non veluti nunc, me neque barbatam densa & profundã horridum, neque ita afflictam & asperam victus rationem, verùm molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem. fortasse, neq; purpuram induere grauabor, vt omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non amplius curæ esse. Atq; vtinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quæcunque ab illis vnquam audita deuorauí. Et vt pro certo sciat, neq; helleborum ebibere formidabo propter hoc ipsum, contrà quàm Chrysippus cõsueuit, ne quid eorum vnquam posthac quæ dixerunt, mihi in mentem veniat. Cæterùm tibi, Luciane, non mediocrem habeo gratiam, quòd me hactenus iactatum & circumlatum à turbida torrente & aspero, iuxtaq; fluxum vnà cum vndis fluitantem extraxeris, assistens iuxta Tragœdorũ prouerbium, Deus ex improuiso ostensus. Videor autem mihi nõ absurdè facturus, si & caput rasero, quemadmodum facere soliti sunt, qui è naufragijs

μὴν ἐκσοβήσῃτον ἀνάθρωι, ἀπὶ χὴ τοιοῦτον τύμβρον ἄξιον, ἐοικότως ἀχνὰ ἀποσκάψαι θ' τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δ' ἐστὶ λοιπὸν ἤδη ἄκων μετ' ἐμοῦ ὁδῷ βαδίζειν ἐντύχω, ὅπως ἐκφανήσομαι, μεταστήσομαι, ὥσπερ τὰς μυτιλήνας τῶν κυνῶν.

naufragijs enatant, incolumes, ita vt salutis meæ festinitatem hodie concelebrem, posteaquam tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porrò autem conspectum philosophi posthac, & si inuitum inter eundum alicui obuiam venero, non secus deuitabo extra viam declinando, quàm rabiosos canes fugere solco.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hic eorum stultitiam eleganter exagitat, qui ab incunte adolescentia ita se alicui disciplinæ philosophorum addixerant, vt eius omnia placita ac decreta sequerentur: &, vt Vlysses Homericus ait, solùm Tiresiam apud inferos sapere, cæteros σκιὰς ἀίσσειν, ita ipsi, qui ex eadem essent hæresi, ijs veritatem patere solis, cæteros omnes vagari temerè, & huc illuc à vero auios ferri iudicarent. Negat autem id eos statuere potuisse: Non enim aliorum cognouisse rationes: vt, omnibus diligenter examinatis ac perpensis, constituerent, qua tandem vna cunctę alję pręponderarentur. Scitum autem est illud, siue ἀπόδειξον est, siue, vt creditur, ψόφοδεόν. Μηδὲ πρῶτα δικάσσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Id igitur non fecisse ipsos, sed infirmissimo ętatis tempore, aut secutos amico cuidam, aut vna alicuius, quem primùm audijssent, oratione captos, de rebus incognitis iudicasse, & ad quancunque disciplinam quasi tempestate delati essent, ad eam tanquam ad saxum adhę-

adhæsisse. Porrò inanis illa philosophia, quam etiam Paulus summo studio cauendam docuit, si non alio nomine semper apud cordatos fuisset in odio, certè eam ob causam debebat sapientibus & ingeniosis hominibus iure optimo esse suspecta & inuisa, quòd hæresibus penè innumeris, & per hoc diuersissimis esset infecta & obscurata. Quemadmodum ènim corpus, quod ex diuersis inter se membris nec cohærentibus compositum est, verum & naturæ opificio consentaneum esse non potest, sed potiùs monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis Poëticæ adumbrauit Horatius: ita nec vlla vnius alicuius disciplinæ professio, seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & vitiata est. Qui enim ad aliquem finem eius rei vllus potest patère exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se conueniunt? Veluti de rerum principijs, & bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiunt, discordant & dissident philosophi: cùm hic aërem rerum principium fuisse contendat, ille aquam: ab Homero fortè persuasus, affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similares, quartus ignem, quintus aëris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras, ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μέγα φιλοσοφικῶς confirmat. Rursus hic bonorum finem in voluptate & delicijs sitam habet, ille in indolentiæ præstantia, alius in ficto & fallo virtutis vocabulo: est, qui in dignitate & summis atque ampliſſimis honoris & gloriæ gradibus vitæ beatæ summam collocat. Nam quorsum percensere attinet, quàm contraria & pugnantia de mundo, anima & dijs statuerint: cùm hic interiturum mundum, alius sempiternum fore confinxerit: hic innumerabiles, alius nouos subinde exoriri commentus sit? Quo de numero est mollis

&

& voluptuarius ille Epicurus & Democritus. Iam quì sunt è schola Pythagorica, animam numerum seipsum scientem esse definierunt: Aristoteles entelechiam primam corporis: alius, quatuor elementorum harmoniam. Et ne cuncta persequendo nimius sim, cuique pro suæ rationis intellectu, aut (quod verisimilius est) pro nocturnis somnijs semper alia atque alia res visa est anima: adeò, vt si collatæ inter sese fuerint de illa philosophorum opiniones, anima res erit omnium monstrorum monstrosissima. Deinde, quot illorum sunt, qui deos omninò esse negant: rursum, quot sunt qui innumeros esse somniant? Omitto, quàm absurda & ridicula de Sole & Luna impudenter mentiantur. Præterea quàm stulta & insulsa, quàm vana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de vacuo, de tempore, de ideis, de atomis, de nubibus, de ventis, de pluuijs, fulminibus, tonitribus, deque reliquis hoc genus meteoris disputant: ita vt si rem propiùs contempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud, quàm confusissimam quandam repugnantissimarum opinionum confusionem, & verborum pugnas nunquam finiendas: vt rectè in hoc Dialogo eleganti mihi scripsisse videatur Lucianus: *παῖδας, ὡς ἔοικεν, ἀπεῖναι, καὶ ὀυκ ἐᾶσθαι μάχεσθαι τοὺς φιλοσόφους.* His ergo nugis cùm melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingenijs prædita perderetur, & ad ciuilium rerum administrationem capessendam in vniuersum inutilis redderetur: credo, Luciano implacabili philosophorum hosti, fuisse in consilio, vt hunc de sectis Philosophicis dialogum conscriberet: vel vt illorum insignem stultitiam pro more suo salsè subsannaret: vel vt palàm faceret, nullo modo quenquam exactam philosophiæ cognitionem parare posse, propter sectas in ea multiplices, & vias diuersissimas. Mihi, quoties animo & memoria mecum repeto veterum philosophorum discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ

& ipſa ita ſectis & diuerſis viuendi modis diſcerpta eſt, vt neque in ea quicquam manſerit ſanum, ſincerum & integrum, profligata fide, & vera pietate extincta, donec lucis Euangelicę exortu impoſturæ diaboli ſagaciter deprehenſæ ſunt, & hæc ignorantiæ noſtræ caligo diſcuſſa eſt. Sed ad Lucianum regrediamur, qui ſi hoc tempore reuiuiſceret, & nonnullorum gymnaſiorum ſtudia vigilantiùs conſideraret: dij boni, quot illi miſero Hermotimi forent conſcribendi? Nam ſi quis facta collatione noſtros philoſophos cum veteribus compoſuerit, & vtrorumque philoſophiam penitiùs excuſſerit, non dici poteſt, quantò feliciores priſci illi noſtris exiſtimandi ſunt. Qui tametſi in multas hæreſes eſſent diſtracti, & omnibus fermè opinionib. inter ſeſe diſcordabant: digniores tamen habuêre magiſtros, quos ſequerentur, nempe Platonem, Ariſtotelem, Cratippum, Zenonem, Epictetum, aliosque innumeros. Noſtri planè neminem (neglectis his quoque nominibus & titulis impudenter gloriari ſolent) quàm ſpurciſſimam illam fecem indoctiſſimorum ſophiſtarum, & immundiſſimas illas ranas, neque non locuſtas loquaciſſimas, Occam, Scotum, Thomam, & qui inde nati ſunt innumerabiles peruerſores, rectiorum ſtudiorum peſtes præſentiſſimas, ſectarum magiſtros ſtupidiſſimos Modernalium, Realium, Thomiſtarum, &c. Vide verò, quæ iſtorum, hominum fuerit amentia, aut potiùs extrema cæcitas & peruerſitas, cùm ad perdiſcendas ſacras & diuinas literas, per iſtam ſectarum colluuiem omnibus vix alia via fuit aſcendendum: nemine ſcilicet in album theologiſtarum recepto, niſi alicui ſectæ nomen antè dediſſet, eamque fermè nugaciſſimarum nugarum plenis faucibus exhauſiſſet, & ita promouiſſet, vt clamore, barbarie, & impudentia, cum quouis ex æquo decertare poſſet. Ex his itaque locuſtis magiſtri noſtri orti ſunt, præclarum illud genus hominum: per quod non ſolùm quicquid humanarum fuit literarū

extremè

extremè corruptum & contaminatum est, verùm omnia quoq; sacra irreligiosissimè profanata sunt. Qua de re (quando iam omnibus liquet) hic non est prolixiùs disputandi locus. Iam quanquam & apud Germanos rectiora studia caput erigere cœperint: mirum tamen, quàm multis in locis adhuc frigeant, regnante etiamdum peruersæ & inanis philosophiæ studio magistrorũ nostrorum propugnatione & opera. Et formantur adhuc artium & philosophiæ magistri, belli scilicet & insignes asini, quibus ne nomen quidem philosophiæ rectè cognitum est: non, quòd hunc ritum in Gymnasijs coronandi, aut ornandi meritos damnem: sed quòd indignum esse putem, eiusmodi bestias hoc potissimùm insigniri tutulo, à quo adsunt longissimè, siue eorum vitam spectes: siue eruditionẽ perpendas. Nam cùm perhibeant, ex philosophia vtrumq; iuxtà & morũ elegantiam, & multarum rerum cognitionem parari: illi tamẽ interim neq; vlla morum ciuilitate sunt ornati, neq; vlla literatum peritia, aut rerum vel tenui iudicio perpoliti. Et hi tandem sunt, quibus in Academijs integrum est docere literas, clauum scholæ tenere, iuuentutis magistros esse, melioribus doctoribus per sycophantiam & impudentiam loco motis & ejectis. Illorum ergo fastum & arrogantiam, hoc Dialogo egregiè ridet Lucianus.

a QVANTVM cùm.] *Exordium ab occasione.* *b* Ita vt neq; per viam.] *Idem & Mercenario præceptore: Ne in via quidem inter eundum musas negligit, sed ambulationis otium bene collocat.* *c* Philosophia multo tempore.] *Philosophiæ studia inquisitione, studio ac vigilantia & labore multo constant. Planè in fundo, inquit Lucianus pòst, visus est philosophiæ adyta abscondisse Deus, sub ipsam fecem vsq;.* *d* Enimuerò.] *Occasio disputationis, ex diurna auscultatione.* *e* Ex temporis.] *In Græco τῦ τε χρόνυ: id est, ὁν τῦ χρόνυ.* *f* Vndé nam.] *Ratio auscultationis, à descriptione virtutis.* *g* Atqui principium, Hesiod. dimidium totius.] *Refer-*

tur ab eodem Luciano in somnio seu vita sua. A Platone lib. de R.p.2: Sclsne, inquit, principium cuiusque operis maximum quiddam esse, præsertim & iuueni, & cuiuis, qui tener sit, & flexibilis? Demetrius Phalerius de elocutione: Deinde nos, inquit, ad comparationem conferimus, affirmemus illud: Principium dimidium esse totius. Vide Eras. chiliad. 1. cent. 2. adag. 39. h Proinde ad summum.] Elevatio studij tanquam inanis, à simili i Aorna.] In India petra Aornos est, quæ propter frigora & altitudinem ab auibus vitatur. De ea Lucianus in præceptore Rhetorum. k Dissimile prorsus.] Dilutio, à negatione & euentu. l Neq; ipse.] Redu ad primam quæstionem, quamdiu philosophandum sit, vt felicitas illa summa comparetur. m Qui Chaldaica disciplina sunt imbuti.] Id est, Mathematici. Genethliaci enim omnes qui ex natalitio syderes futura præsagiunt, Chaldæi vocantur. Quod enim illa natio syderum observationem peritissima fuit, factum est, vt Mathematici ita vocarentur. n Cæterùm illum.] Causa tanti laboris & effectus. o At vbi eoldem.] Effectus & confutatio, ab exemplo. p An dum.] Dilutio exempli, à causa. q In præsentia quidem.] Inuitat ad disputationem, ficta opportunitate occij, cum descriptione quadam præceptoris Hermotimi, cuius exemplo mox ad confutandos Stoicos vtetur. r Ego haud.] Rationes quibus Stoicam viam præmunierit. s Atqui non.] Confutatio ab absurdo. t Non solùm.] Alia ratio. Hinc est quòd voluptuarij homines Epicurei discantur, quod est maximum conuitium, vt idem Lucian. in Alexandro, Pseudomante & falso Vate, ait. u Obiecto.] Confutatio eiusdem rationis. x Margita quopiam loqui.] Inerte & nullius pretij stolidoq; homine. Margitis enim meminit ex Homero Arist. atque Clemens Alexand. Vide Eras. Chiliadas de Margite. Demosthenes apud Plutarchum: Alexandrum puerum & Margiten nominabat. y & tu ne hoc.] Ratio. z Demissa barba.] ὁ χρὼν κάρειος. Sic in Vitarij auctione, vbi in Stoicos quædam annotauimus. A Nunquid igitur.] Confutatio à superiori exemplo. B Reliqui.] Alia, per absolutionem. C Cæterùm illi.] Vnde iudicandus & cognoscendus sit sapiens,

plens. D Qualia.] *Amplificat fabulæ.* E Fabulæ.] *Hujus fabulæ mentionem facit Plato. Momum Hesiodus in Theogonia ait Noctis matre, sine patre progenitum. Hic deo mos est, seipsum nihil quidem operis edere, sed aliorum deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Nam μῶμος & Græcè reprehensionem significat.* F Neptunum taurum effinxisse.] *Sive vt alij, equum veluti arationi, vecturæque accommodum in primis animal in medium fecisse. Idem Lucian. in Nigrino quoque vt hic, taurum fuisse scribit: Momus, inquit, reprehendebat tauri artificem Deum, qui non præposuisset oculis cornua.*

G Minervam domum excogitasse.] *Pallas domicilium effendit, cuius vsus contra iniurias aëris omnes inseruiret.*

H Vulcanus hominem fabricauit.] *fictum hominem pro facile præstantissimo opere exhibuit.* I In alijs quæ reprehenderit.] *In tauro, ex Nigrino diximus.* * Calumniatus.] *Caussatus.* K Quod artifex.] *Vulcanus. Vitruuius Pollio libro de Architect. tertio, in præfatione, hanc sententiam Socrati tribuit: Socrates (inquit) memoratur, prudenter doctissimeq; dixisse, oportuisse hominum pectora fenestrata esse, vt non occultos haberent sensus.* L Non addidisset ostiola.] *clathros, seu fenestellas, per quos, ne quid occultum lateret intus, introspici posset.* M Lynceo es perspicacior.] *perspicaces, intelligentes, & acutè subtiliterq; viuentes, Lynces dicitur, nõ à lynce animali, vt tradũt quidã, sed à Lynceo Argonautarũ vno, qui diffitabatur vltra parietẽ videre, vt ait Hieronymus contra Ioannẽ Origenistã, vnde Valer. Flaccus inquit in primo:*

—quumq; æthera Iuppiter vmbra
Perdiderat, solus transibit sydera Lynceus. *Et Horat.*
—ne corporis optima Lynceus
Contempsere oculis —. *Cicer. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat. Sunt qui tradant, vt ait Lycophronis interpres, Lynceum primum reperisse fodinas metallorum, aeris, argenti, auri, & hinc vulgò natam fabulam, quòd ea quoque præuideret, quæ sub terra sunt, quæque apud inferos fierent. Plin. lib. 4. cap. 10. ait: nouissimam, primamque*

lunam in Ariete primum eadem die conſpexiſſe, Apollonius in Argonauticis ſcribit Lynceum vſqueadeò fuiſſe perſpicacem, vt etiam terram ipſam oculorum acie penetraret. Hinc prouerbium: Lynceo acutior ſiue perſpicacior. Idem in Icaromonip. repentè quaſi Lynceus quidam affectus, cuncta diſcernis. Idem in Charonte ſiue contemplantibus: item Menippi & Tireſiæ dialogo memnit. N Nequaquam.] *Redit ad caput quæſtionis latius quàm planius exponendo illam, fictio icone virtutis, & eius viæ.* O Ego quidem harũ rer.] *Hactenus virtutis imaginem deſcripſit: iam & de via ad ipſam, quæ (vt inquit Heſiodus) in altiſſimo tuco conſtituta, non niſi cum ſudoribus poteſt adiri. Volentibus enim ad eam peruenire, ſenſus & concupiſcentia ſe opponunt: & omnes ferè homines fraudibus & dolis ita præpediunt, vt ſuſcepti itineris faciant pœnitere.*

P Quibus tu habendam.] *Redit ad quæſtionem ſuperiorem, quænam via philoſophandi potiſſima ſit.* Q Cuinam potiſſimùm fides adhibenda ſit.] *In Græco τῷ articulus ponitur infinitè: i. ſine interrogatione, pro τίνι.* R Quod autem.] *Amplificatio à ſimili.* S Quocunque nos pedes.] *Quocunque via patuerit, nullo nobis ab inuito loco quò eamus propoſito ἢ πόδες ἄγουσι, ſic loquuntur Latini, Quò pedes ducunt, Perſ. Sat. 3:*

An paſſim ſequeris coruos, teſtaq;, lutoq;,
Securus quò pes ferat, atq; ex tempore viuis?

Horat. in Epodis ode 16:

Ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vndas
Notus vocabit aut proteruus Africus.

Plaut. in Mercat. Nec podagricus, nec articularius eſt, quem rus pedes ducunt. *Virg. Mæt.* Quò te Mœri pedes? *Vnde noſtrum Adag. Quocunq: Deus.* T Haudquaquam verò.] *Alia à fine.* V Eſt quidem.] *Redit ad id quod ſuprà propoſitum fuit, Stoicam viam eſſe optimam.* X Alioqui fruſtra.] *Confutatio, à relectiore cauſæ* Y Age verò.] *Proſopopœia cæterorũ philoſophorum ſe, e contra Stoicos defendentium.* Z Sedenim.] *A iuſto, & forma iudiciorum.* « Aut ſi.] *Ab abſurdo & ſimili.* β Ergo abſurdé.] *A modo & officio iudicandi.*

iudicantis. γ Neq; tamen.] *Obiectio, cui respondet à qualitate personæ.* δ Aut igitur.] *Amplificatio à simili.* ε Quoniam illud.] *Alia, à collationibus.* ζ Siquidem perhibẽt.] *Alia, ab exemplo Gelenii.* η Iam vt tandẽ.] *Finis & scopus.* θ Mihi quidem.] *Alia defensio Stoicorum, continens hãc quæstionem: An ex vna aliqua via veritas comparari possit, an omnes sint cognoscendæ.* ι Nihil aduersum.] *Confutatio.* κ. Annon.] *Ab exemplis.* λ Ponamus.] *Alia defensio per diuisionem.* μ Iam verò.] *Confutatio ab inæqualitate similitudinis.* ν Gymnicis certaminibus.] *Quoniam cœperunt aliquando nudi in ludis & palæstra decerta Græci, authore vel Orsippo Megarensi, vel Acantho Lacedæmonio, ideò & gymnasia cùm ipsæ exercitationes ludorum tum loca, & gymnici ludi sunt appellati.* ξ Vrna argentea.] *De sortibus Athletarum. Pulchrè monstrat quónam modo sortes athletis obueniebant, quomodóve pares ad certamen isungebantur.* ο Deo.] *Apollinis.* π Flagellifer.] *Dei minister.* ρ Pancratio.] *Pancratium quid, idẽ Lucian. de Gymnasiis. Philostratus de Athletis refert Pancratium palæstrã simul & pugillatũ vocari. Certaturi ante omnia per aliquot dies sese exercebãt maiore quàm poesta labore. verbi gratia, cursu certaturi, in arena cum ocreis per aliquot dies currebant: postea solutus, tanquam compedibus liberatus, maiorem obibat operam. Item saltu certaturi, cũ manibus priùs oneratis assuescebant. Præterea carne vescebantur bubula, quæ fortiores redderet: abstinebant à cæteris deliciis, præsertim coitu. Hæc ille.* σ Olympicis] *Olympicũ certamen quinto quoq; anno fieri solebat, in honorem Iouis Olympici, cuius autorẽ Herculem fuisse putant.* τ Non iniuria.] *Adaptatio similitudinis, & finis quæstionis, omnes esse cognoscẽdas vias ei qui verã eligere velit.* υ Neq; enim.] *Amplificatio à simili.* φ Quãtum verò tẽporis.] *Quo, & quanto tempore quiq; philosophi cognoscendi. Et hic locus fiinẽ disputationis cõtinet, seu scopum, de quo suprà. videlicet, quòd impossibile sit omnes philosophorum doctrinas & vias cognoscere, vt ex iis quæ vera sit eligatur.* χ Veritatis inuentionẽ.] *Alludere videtur ad Democriti dictũ, In profundo veritatẽ esse demersam. Cic. in Acad. & Lactant.* ϗ

Instit. lib. cap 28. Thucid. verò ait lib. 1. sequem apud multos esse veritatis v-stigationẽ, adea se potius quæ in promptu sunt conuertentes. ψ Tithonum.] *Poëtæ fingunt, Tithonũ adamatũ ab Aurora in cœlũ sublatũ fuisse, atq; illius succo perfusum, ad tantã peruenisse senectutem, vt tãdem optauerit, vt in cicadã verteretur. Inde Tithonios annos pro longa senectute vsurpauit idem Lucianus in dialogo Zenophantæ & Callimedæ:* ἢ τὰ Τιθωνὰ ἔζη λέγειν. *Atq; vltra Tithonum vixebat senex. Basil. ad nepotes cap. 17.* Τιθωνὸν τὸν γεγῶτα. ω Et quando.] *Redit ad propositionẽ, mitigando illã diuisionem.* A Atqui Luciane.] *Confutatio temporis quod Luciano præfinitũ fuerat ad singulos cognoscendos.* B Opinor fuisse Phidã.] *Plutarch. in cõmentario de defectu oraculi, videtur ad Alcæum referre. Sic enim scribit:* ὑπερ' ἀλκαῖον ἐξ ὄνυχος τὸ λέοντα γεφύοντας. *Nõ Alcæi more leonem ex vnguibus depingentes, hoc est, exre minima maxima colligentes. Siue autem Phidias fuerit, siue Alcæus, hinc tamen sumptum videtur illud adagium apud omnes vsurpatissimum, leonem ex vnguibus, cùm ex minimo quoque vel indicio, vel argumento, vel causa, rei totius summam intelligimus.*

Γ Papæ! quàm.] *Diluit obiectionem ab ipius argumenti seria, & inæqualitate exempli.* Δ Phidias.] *Statuarius insignis, cuius opera præclarè prædicat Plin. lib. 36. Mundi suæ historiæ.* E Nihil enim ista.] *Hæc clausula in prouerbium abijt, quo significatur, illa nihil ad rem attinere, & nimium inæqualem esse comparationem. Idem vsus est illa in Baccho: de quo vide Erasmum in Chiliad.* Z Aut quid.] *Amplificatio à signo.*

H Quòd si autem.] *Irrisio.* Θ Tu verò.] *Aliud simile, quo idem contendit, ex parte totum cognosci posse.* I Quoniam rei.] *Respondet eadem vt supra ratione, inæqualem esse collationem.* K Illa in Delphis.] *Delphos tellus à principio vaticinari solita fuit, quæ paulò pòst Daphnem conflituit à qua Themis eandem facultatem adepta est: à Themide verò Apollo dono accepit. qua de re Pausanias in Phocicis.*

Λ Quare vide.] *Superiorem similitudinem diluit alia.*

M Danaidum.] *Plato scripsit, puellas Danaidas apud inferos hoc genus pœnæ pendere, vt assiduè aquam in dolium*

pertusum

perusum, vasis item pertusis inferant. N Cicuta.] *Venenō cicutæ noxij apud Athenienses tollebantur.* Σ Neque enim.] *Aliud acerbius paulò, cum præfaticuncula.* O Vitam breuem.] βίος τυτίκιον ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν, *Philotheo interprete. Vita siue tempus vitæ nostræ breue ab ab Hippocrate etiam dicitur in primo Aphorismo de artis comparatione, quæ quidem longa est. In Græco verbum substantiuum ἐστὶ subaudiur. Quanquam etiam simpliciter vita nostra breuis, fugax ac momentanea est. Siquidem vniuersum vitæ nostræ tempus, Dauids teste, anni sunt septuaginta, vel ad summum octoginta. Quam quidem, de vitæ breuitate Dauidis sententiam, Eobanus Hessus ijs versibus scitissimè expressit:*

Tam nostri tacitis labuntur curribus anni,
Quàm citò quæ loquimur verba perire solent.
Viuitur humanos bis septem lustra per annos:
vix tectè vt valeas, lustra bis octo feres.
E quibus eximios quos viuimus omne laborum,
Et genus, & miseri fata doloris habent.
Tam citò definimus, tã fors hęc nostra caduca est
Tam citò ceu penna præpete vita fugit.

Quare rectissimè etiam ab Horatio dictum Od. 4. lib. 1:

Vitæ summa breuis spē nos vetat inchoare longã.

& Virgil. 10. Aeneid.

—breue & irrep arabile tempus
Omnibus est vitæ—.

Iuuenalis Satyr. 9:

—festinat enim decurrere velox
Flosculus, angustæ miserēq; breuissima vitæ
Portio—*De Hippocrate autem maximo Medicinæ parente hoc solum hic dicā: Eum totam Græciā pestilenti lue Thucydidis tempore, magna cū gloria liberasse, itaq; etiā aureis statuis, eisque tanquam deus à seruatis illis populis donatus est.*

Π Critico quopiā.] *Argumentum à difficultate.* P Areopagitarum.] *De Areopagitarum integritate, & simul authoritate, multa scribit in Anacharside, & Isocrates in Areopagitico. Præstabant enim moribus Athenis, in pago & vico Martio.*

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia morimur* ἀχρὶ λείμμοι, *& sollicitis, propria setis curãtes.* T Ad hũc modum.] *Amplificatio à simili.* Υ Proinde.] *Aliud argumentum à difficultate eligendi præceptoris* Φ Pro thesauro carbones.] *Prouerbium est de his qui spe sua frustrantur, sperantes magnũ quiddam se repertures, tum verò nugas offendunt. Vsus est in Zeuxide, in Philopseude in Timone, de Auro inuento: tursum in Votis. Lege Erasmum in Chiliad.* X Et quemadmodum.] *Aliud, ab inutili doctrina philosophorum, & spe fallaci discentium.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio à collatione.* Ω A fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum.] *Virgil. 6. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum vestibulo stabulare cum somnijs. Centauros fingunt poëtæ duplici natura:* hoc est, *humana & equina, quos fuisse negat lib. 4. & 5. Lucret. Sed neque Centauri fuerunt inquit. Probat quoq; nunquam fuisse Chimæram, quæ à Poëtis dicitur conflare è leone, draconе & capra. Tragelaphus ex altera parte hirci, altera cerui. aa* Medeam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iason cum Argonautis rapuit. bb* Hoc aũt.] *Alia, à causa impellente. cc* Quòd si enim.] *Amplificat similitudine quadam. dd* Geometria.] *Hanc Philo* ἀχλῶ καὶ μυτρέπολιν *omnium disciplinarum appellat: & Plato eius artis expertes, maximè ad scholam sud admittebat. ee* Cæterùm ponamus.] *Redit ad Stoicam viam* κατ' ἀνθρωπον: *offendens, etiam illa vera & optima existente, tamen non esse frustra adeò in illa tempus terendum: quia nihil reipsa præstent eorum quæ vulgò pollicentur. ff* Nihilo secus.] *Antipophora persimile. gg* Sed isto.] *Alia confutatio ab elevatione præmij propositi. hh* Quod mihi perinde.] *Amplificatio à simili. ii* Vos autem.] *Alia à virtutis effectu seu fine, cum qua effectus Stoicæ philosophiæ comparat. kk* Sophisticis.] σοφιστὴς *fuit suapte natura honestissimum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, qui non aliud fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quisquis tandem vsus verum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum improbitas professioni conciauit inuidiam, vt Sophistæ vocabulum in*

vitia

ponitur. Varius tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiunculis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll. An non igitur.] *Amplificatio collationis.* *mm.* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ.* *nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in* 1. *Necricorum dialogo, & in Vitarum auctione.* *oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, qua fingitur Hermotimus pœnitentia ducti prioris vitæ, adeò frustra consumptæ.* *pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologum visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ἴσον γὰ ὁ μόχθος ἐπ' ἀδὺ κύμασι μετρᾶν.
ὅσσ' ἄμμος χέρσον οὐ μὴ γλαυκὰς ἀλὸς ὠθεῖ.

Namq; perinde fiet, quasi numerare labores,
Quot venti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. Georgic. hunc sequutus:

Quem qui scire velit, Libyci velit æquorit idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur harenæ:
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quod Ionij veniant ad littora fluctus.

qq Proinde hæc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, ΗΑΝ-ΤΙΟΧΟΣ. *ZEVXIS, VEL Antiochus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admitatione sit, fieri communi quadã hominũ natura, qui sola nouitate plerunq; detineantur, interim aliorũ nulla habita ratione. Idẽ enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter nouitatem

uitatem argumenti, multam artem impenderat: & Antiocho in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata, sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Νας χ ὁ ἐμὸς ἤνυσεν λόγος, ἀπήδουσι δέ μοι τῶν ἀκηκοότων πολλοὶ (καὶ γὰρ ἦσαν. οἶμαι, καὶ τὰ τοιαῦτα πῶς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν; προσιόντες ἔλεξιοῦν, καὶ θαυμάζοντες ἐφ' ἑκάστῳ. ἐπὶ πολὺ γὰρ προὔπεμπον, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι πως καὶ ἐρυθριᾶν μ', μὴ ἄρα ἀπόπλουν τὴν ἀξίαν τῶν ἐπαίνων ἀπολείπω. τὸ δ' ὅλον ἐκφλαῦρον αὐτοῖς τοῦτο ἦν, ἐμοὶ πάντων ἐν καὶ τὸ αὐτὸ αἰσχυνομένοις, πλὴν μέλ-

Abita[a] *nuper in cõfessu ves*tro oratione, domũ me con*ferebam. Permulti autem ex ijs qui orationi interfuerant, mé accesserunt. Nihil enim prohibere opinor, quin & ista vobis meis iam familiaribus exponam. Itaque accedétes porrecta dextra me consalutabant, & admiratione perfequentibus similes esse apparebant. Multo autem itinere comitatusso me deducétes, alius aliunde exclamabat, laudabatq́, donec pudore quoque me suffunderent, verentem ne longè lateq́ à dignitate laudum quas in me congerebant, relinquerer. Caput autem & summa laudationũ hæc illis fuit, & omnes vno ore vnam eandémque sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearum compositionem & sententiam*

φλυαρῶν συγγραμμάτων ξένον οὐδὲν, καὶ πολλὰ ἐν αὐτοῖς τὸν νεωτερισμόν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ ἐπῇν ἄμεινον, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπωθοῦνται. ὦ τῆς καινότητος Ἡράκλεις, τῆς παραδοξολογίας. ἀνήκουστον ἔνθρωπος, οὐδὲν ἂν τις ἄλλοις τῆς ἐπινοίας νηφάτερον. εἰ μὴ δικαίως τοιαῦτα ποιητὴν, ὡς ἐκπεπληγμένος ὑπὸ τῆς ἐπιφοράσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν καὶ τίαν ἔχοις ψόφησιν, καὶ διαλαλῆσαι τὰ δικαιότατα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ ποσῶς αὐτοῖς φρονοῦντα ἄξιον τὰ ἄπαντα; πλὴν ἐμοί γε (ἀρέσκειν γὰρ) οὐ μετρίως ἐδόκει ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐγὼ πολλὰ ποτὲ ἀπολαβόμενον κατ' ἐμαυτὸν ἐγχώμιον, ἐνεφόρουν ὑπὸ τοῦ μόνον χαρίεν τοῖς ἐμοῖς ἔνεστιν, ὅτι μὴ σαπρόν, μηδὲ κατὰ τὸ κοινὸν βάδιδ

sententiam peregrinam esse, ac multum in se complecti nouitatis. Multò verò satius est, eadem illa verba cõmemorare, quibus illi tum vsi fuêre. O nouitatem, inquiũt. O Hercules, dictionẽ inauditam. Homo promptus & agilis. Certè nemo dixerit quicquã orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus verba permulta faciebant, prout quisque inter audiendum oratione mea effectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mẽtiendi & assentandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem aliàs contemptui habentes, non magni faciebãt? Veruntamen ego (neque enim tacitum dissimulabo) non mediocriter illorum laude discruciabar. Tandem verò illi abeuntibus cùm ad me rediissem, mente atque animo sic mecum agitaui: Ergo tantum hac gratia & veinuflate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi

de viam

λέξα τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἄρα καινῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκαμμένων, ἢ νοῦν ὀξὺν, ἢ πρεπούσας τινὰς, ἢ χαρίεντα διηγήσεις, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, οὐδὲν δὲ πόρρωθεν τοῦ μύθου. οὐ γὰρ ἂν πρώτου αὐτὰ ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆς προαιρέσεως, καὶ ξενίζον. ἐγὼ δὲ ὁ μάταιος καὶ ὤμην, ὅτι ἀναπείθοντός μου τοῖς ἐπαινοῦσι, τάχα μή τι καὶ αὐτὸ τοῦτο πρὸς εὐνοιαν αὐτοῖς· ἀληθὲς γὰρ ἦν τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ τῷ ὄντι ἡδὺ διαχρισμένως ὑπάρχειν τοῖς ἀκούουσιν.

οὐ μὴν τοῦτόγε, οὔτι ὅλον γε τῇ καινότητι νέμειν ἀξιῶ, ἀλλὰ τῷ μὴ, ὥσπερ ἐν ποδήκης μοίρᾳ συνωκοδομῆσθαί τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον συνεπιλαβέσθαι καὶ αὐτῷ· τὰ δὲ τὸ ὄντι ἐπαινέσθαι, καὶ

di viam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis admixtum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterea sententia argutè dicta exornata sunt, nulla industria, nulla Atticæ linguæ venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaborata, sed ab his omnibus longè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed verborum nouitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hoc ipso eos, si vnquam ad me collaudandum subsilirent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, nouam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neq; adeò summâ, nouitati concedi volebam: verùm hanc nō aliter atq; cumuli loco adijci, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita, vt ea e

ἀεὶ ἐκ τῶν ἀκούοντων ὠφελούμενα, ἵνα καὶ ἄνακ. ὥστε οὐ μετρίως ἐπερέμελε, καὶ διευλαβούμην μισθὸν ἀξιῶν, ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἄνακλίνωσι, καὶ τὰ ἴσα τοῖς. τὸ δὲ κατὰ τὸν προοίμιον, Ἀνθρακὸς ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦ μᾶλλον καὶ ὀλίγου δεῖν, θαυμασιουργὸν τι φέρ ἐπαινον ἐπαινεῖσθαι περὶ αὐτῶν. βούλομαι γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐπεὶ φέρ, ἄριστος γραφέων γενόμενος, τὰ μὲν ἄλλα καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἐγραφεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπεῖχε, καί τι ἀπόκρυφον ἂν καὶ ξένον ἐπινοῆσαι, ἐπ' ἐκείνῳ τοῦ ἀκείνου ἡ τέχνης ἐπιδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἐπιδείξασι, καὶ θέσπιν Ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναφέρουσάν γε παιδίον παιδίῳ Ἱπποκενταύρῳ διδύμω, ἔτι μικρὰ νηπίω. τῆς δὲ εἰκόνος ταύτης ἀντίγραφός ὅδε νῦν

vt quæ vera laude & audi-torum applausu digna haberentur, illa essent. Itaque non modicè commouebar, penè eò adductus, vt illis fidem haberem, vnum atq; adeò solum inter Græcos esse confirmantibus atque id genuis alia. Thesaurus autem, iuxta prouerbium, nobis carbones erant. [b] *At propemodum vt præstigiator quispiã ab illis laudor. Volo itaque vobis pictoris institutum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere solitus est, aut admodum pauca nempe heroas, aut deos, aut bella: semper autem noui aliquid comminiscẽdi illi consuetudo fuit. Cæterum inter alia audaciæ suæ egregia famonora, & Hippocentaurum fœminam ipse Zeuxis adumbrauit, alẽtem adhuc veribus pueros Hippocentauros, geminos nimium infantes. Illius picturæ exemplum nunc*

Athenis

Αθήνησι, πρὸς αὐτῷ ἱκανῶ ἀκριβῆ τῇ ἐξάθμῃ μιᾷ γλωττῃ μιμήσῃ. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτοῦ, Σύλλας ὁ Ρωμαίων στρατηγὸς ἐπὶ τῷ μιᾷ τῶν ἄλλων ἐς Ἰταλίαν πεπομφώς· ἔπειτα περὶ Μαλέαν, οἶμαι, κατεαγότος τοῦ ὁλκάδος, ἀπολέσθαι ἅπαντα, καὶ τὸν γραφέα. πλὴν ἀλλὰ τῷ γε ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τοῦτον ἔδοξεν, ἢ αὐτὸς ὑμῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, λέξω διὰ λόγου, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ἄν, ἀλλὰ πάνυ μιμνήσκομαι, οὐ πρὸ πολλοῦ ἰδὼν ἴσως τὴν τῶν γραφείων Αθήνησι. μὴ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε τῷ τέχνῃ, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ ἀφέστερον ἀγνοῆσαι συναγορεύσαιεν. ἐπὶ χλόης δὲ θαλερᾶς ὁ Κένταυρος αὐτῇ πεποίηται, ὅλῳ μὲν τῷ ἵππῳ χαμαὶ κλιθήσῃ, καὶ ἀρτίτανται ἐς τὸπίσω οἱ πόδες, τὸ δὲ γυμνικὸν ὅσον αὐτοῦ ἐπὶ

Athenis repositum conferrè tut, ad veram imaginem accurratissimè expressum: ipsum verò archetypum Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot pretiosis in Italiam misisse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque submersa, periisse omnia, atque ipsam etiam picturam. At enim verè imaginis imago mihi visa est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valdè peritus sim: sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuper admodum Athenis in picturis cuiusdam ædibus viderim. Ipsa quoque admiratio qua nunc artem diligenter contemplando prosequebar non parum nunc mihi afferet admiraculi ad cuncta manifestiùs declaranda. c In cespite nimium floreſcente & viridi Centaurus ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi posita, pedes posteriores retrò extendit. Qua verò

parte

ὑπέρ βτα, ἡ ἐπ' ἀγκῶνός ἄτερ. οἱ δ' ὀπίσθιοι οἱ ἔμπροσθεν, οὐκ ἔτι καὶ οὗτοι ἐκτεταμένοι, οἷον ἐπὶ πλησμονῆς ἀμφότεροι, ἀλλ' ὁ μὲν ὀκλαζόντι ἔοικεν, ὁ δὲ καμπὴν ὑπολαμβάνῃ τῇ ὀπλῇ, ὁ δ' ἕτερος ἐπανίσταται, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀντιλαμβάνεται, οἷόν φασιν ἵππους παραμύθιον ἀναπαύλης. τὸν μὲν γονυπετοῦντ' ἢ τὸ μὲν ἄνω, ἐκ δὲ κάτω τὰ ἐν τοῖς ἀγκάλαις, καὶ τρίφυλλον ἀνθρωπικῶς, ἐπίχυσιν ἡ γυναικεῖον μαστόν· τὸ δὲ ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς ἡμιωπικὸν τρόπον. ἄνω τῆς ἀκάνθης, οἷον ἀπότιν ὁλοσώας ἱπποκενταυρός τις, ἀνὴρ ἐπέρης λιγναδὶ, ἐκ τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν ἐπιθηλυμένης, ἵππου κύπελ γενᾶν, ἐκ ὅλου φανόμενον, ἀπ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον ἐν ἀριστερᾷ τῇ ἀγκάλῃ, καὶ ὑπὲρ ἐν αὐτὸν ἀωρᾶν, ὡς ἀνδίξασθαι καὶ παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit vsque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porrectim extensi sunt, veluti iacentis in latere, verum aliter quidem geniculatim influxo similis est, vngula retrò tracta incurua existens. Alter autè contrà exurgit, & solum attingit, quemadmodum ferè sunt equi subsilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante se habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, muliebrem mammam in os illi inserens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari solent. In superiore parte tabulæ, veluti è scopulo Hippocentaurus quispiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutriens maritus, prominenti capite ridens prospicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem sustollit in hoc, vt pueros re ludicra cum risu perterrefaceret.

Ad

μὴ δρ ἄπαντα τῆς γραφῆς, ἐφ' ὃ ὃ δὲ τοῖς ἰδιώταις ἡμῖν ὀλίγον τὴν ἐμφανῆ ὄψιν, τἀλλὰ ὅλως ὅσα μὴ ἔχει λιπαμεν ἢ τέχνης, οἷον τὸ ἐκπεπλῆνα ι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ ἀθρόαν δοκεῖν, μὴ ἢ χρωμάτων ἀκριβῆ τἀλλὰ κράσιν, μὴ ἔυκαιρον τἀλλὰ ἐπιβολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον καὶ ἢ μιγῆναι τὸν λόγον, καὶ τἀλλὰ τῶν μέτρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα καὶ ἁρμονίαν, γραφέων ἁπάντων ἐπαινούντων, οἷς ἔργον ἐλλογᾶται τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ ἢ Ζεῦξιδος ἐκεῖνο μᾶλλον ἐπῄνουν, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἁπάσῃ ποικίλος τὸ πρόσωπον ἐπέδειξε τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιήσας σφόδρα ἁγριον, καὶ λοιμιδῆ ἄγαν, ἐβδόμῳ τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ πολλὰ, οὐ κατὰ τὸν ἵππον αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἕτερον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ

[d] *At reliquæ picturæ partes, propter quas non vbique accurata artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secus tamen summa industria erant elaboratæ, videlicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non temperaturarum adiectionum circũdictionibus. Insuper decentibus inumbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solèt pictores, quibus studium est ea omnia cognoscenti. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodemque argumento habita diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicárit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque qua humanam refert speciem.*

Plurimùm

καὶ ἐξάρας αὐτοῦ τοὺς ὤμους ὑπερμεγέθεις, τὸ βλέμμα, ἁπαλόν τοι γελῶντος, θηριώδους ὅλου καὶ ὀρεινόν τι, καὶ ἀνήμερον, τοιοῦτον μὴν ἡμέρου. τῷ θήλεϊ δ', ἴσμεν γε τῆς ἁρμονίας, οἷα μαθηταὶ ἀφ' Θετταλαί εἰσιν, ἀμιγῆ δέ τι, καὶ ἄβατοι. τὸ δ' ἄνω ἐμοὶ δοκεῖ γυναικοειδὲς, καλλιστεῖον ἐξ ὧν ὧμεν, ἡμέρα δὲ μόνα σαίνειν ἐᾷ. καὶ ἡ μίξις δή, καὶ ἡ ἁρμονία τῶν σωμάτων, ἁπλοῦ σωζομένου, καὶ σωζόμενα ὡς γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν ἁρμα, καὶ οὐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ πόσα γαγῆς τραπομένη, λανθάνει τῷ ὄψει, ἐκ θατέρου ἐς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ μὲν γὰρ δή, τὸ ἐν τοῖς νεανίαις, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν ὡς ἁπαλῷ ἔτι φοβερόν. καὶ τόδε θαυμαστὸν, οἷον ἔλεξέ μοι, ὡς ὅτι πᾶσι λιπὼν μέλαν πῶς τὸ σκύμνον τῷ

Plurimùm autem sublimibus illum fecit humeris, vultum: ridentis præ se ferentem, prorsus tamen ferinum & montanum, ac immansuetum. Tali quidem imagine virtum expressum exuli. Porrò faminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbrauit, quales cumprimis sunt illæ Thessalæ indomitæ, nec dum sessoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem summa formauit elegantia, extra ambas auriculas: eas solas informes reliquit, & horidas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, sensim & non densè subsurgens, atque ex lento accessu deriuata, spectatium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem existantibus, non secus atq; pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu sauus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti visum est, admiratione singulari carebat, tum quòd admodum pueriliter ad leoninum

τὸ λίουτ& ἀναρλίπουσι, μιτ-
ταξὺ τῆς θυλῆς ἑκάτερ& ἐξ-
ωκλημμένοι, ἐν χρῷ τῇ μητ-
ρὶ πεφισάμενοι. ταῦτα δ' ἔν ἐνιδεξάμεν& ὁ Ζεῦξις,
αὐτὸς μὲν ὤιετο ἐκπλήξειν τοὺς
ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ
αὐτίκα μὲν ἐθάων. ἢ τί γὰρ
ἄν ἐποίουν, καπίσω θεάμαλι
ἐνθυχάνοντ&; ἐπήνουν δ' μάλ-
ιστα πάντων, ἄπορ λάμὶ
πρόλιν ἐπάνοι, τῆς ἐπινοίας τ'
ξένον, καὶ τῶν γραμμῶν τ' γρα-
φῆς, ὡς οὐδὲν, καὶ τοῖς ἔμπε-
σὼν ἀγνοημοσύνῳ δόξαν. ὥστ' ὁ
Ζεῦξις σωεὶς ὅτι αὐτὸς ἀσχο-
λεῖ ἐ ὑπόθεσις, λοιπὸν ἦσα, καὶ
ἀναίρει τ' τέχνης, ὡς ἐν παρ-
ρίῳ τιθέμενον τῷ ἀκριβέσερον
τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Μικκίων, τὸν μα-
θητὴν, ἐξίβαλε τὴν ἄδην τῶν ἀσε-
νῶν, καὶ ἀράμενοι ἀπαλομίζε-
τε οἴκαδε. οὗτοι γὲ ἡμῶν τὸν
πηλὸν τῆς τέχνης ἐπαινέσει,
τῶν

catulum respicerent, inter-
rea vterque dependens ab
vbere, colore matrem re-
ferentes. Haec ergo cùm
singulari artificio Zeuxis
expressisset, ipse quidem
in eam veniebat cogita-
tionem, vt putaret ob artis
eximiam praestantiam at-
que excellentiam omnes in
stuporem & admirationem
spectantes se ductarum. Il-
li autem actutum exclama-
bant. Aut quid aliud fa-
cerent, pulcherrimo inci-
dentes spectaculo? Enim-
verò laudibus certatim ex-
tollebant omnes, quemad-
modum & nuper me illi,
nempe inuentum peregri-
num, neque non nouum pi-
turae consilium ignotũ prio-
ribus. Vt verò Zeuxis ani-
maduertit quòd argumenti
nouitate tantùm illorum de-
tinerentur animi, eoq; ea
ipsa ab arte perpendenda
abduceret, ita vt neglectui darent exactam rerum expressarum diligentiam: affatus discipulum: Age, inquit, ô Miccion, euolutam picturam atque sublatam domum aufer. etenim illi nos tantùm ob infuetam artis materiam collaudant:

eorum

τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, ἃ μὲν καλῶς ἐγ-
γέγ, καὶ κατὰ τὴν τέχνην, οὐ
πολλὴν πίστιν τῶν λόγων, ἀλ-
λὰ παρωλιγωρημένῃ τὴν ἀκρί-
βειαν τῶν ἔργων ὑπὸ τῆς ὑπο-
θέσεως καινοτομία. ὁ μὲν
οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὀργιλώτε-
ρον ἴσως. Ἀντίοχος δέ, ὁ
Σωτὴρ ἐπικληθείς, καὶ οὗτος
ὅμοιόν τι παθεῖν λέγεται ἐν
τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. ἃ
βούλομαι, διηγήσομαι καὶ τοῦ-
τοις, ὡσπερ ἐγγέγ. ἀδῆλον γὰρ
τοῦτους ἀλκίμους ὄντας, καὶ
πολλὰ παμπόνους ὁρῶν,
καὶ τὴν φάλαγγα καρτε-
ρῶς συναρᾶξαν, καὶ ἐκ
μετώπου μὲν τοὺς ἐσπίζον-
τας τοὺς χαλκοθώρακας αὐ-
τῶν, ἐς βοθρον δὲ ἐκ τῶν πλα-
γίων καὶ ὄπισθεν τεταγ-
μένους ὠθίζειν, ἐκ μέρους δ' ἐκατέρωθεν τὴν ἵππον ἀνασπᾶσθαι οὐ βαδίως ἐκ
τοῦ μίσου τὰ ἅρματα ἐκ-
πλήσασθαι μέλοντα, ὁρᾷ
πανηφόρῳ ὀγδοήκοντα,

eorum verò quorum elegantia exornata est, quæ ab arte magistra absoluta sunt, nullum illi dignantur habere respectum: sed vincit operis diligentiam, argumenti nouitas. Ad hunc quidem modum Zeuxis, & fortassè quàm par erat, commotius. Cæterùm Antiocho, cui cognomen erat Soteri, & illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna, quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si vultis, & hanc vobis historiam ordine, vt gesta est, percensebo. Cùm non ignoraret & corporis viribus & audacia Galatas esse præditos, inusitatamque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter coniunctam, à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in profundum semper armatos viginti quatuor ordinatos, in vtrunque autem cornu equitatũ qui viginti millibus equitũ constabat, dispertitũ esse, porrò è medio octogenta currus falcatos erupturos,

καὶ σωφρόνως ἐπ' αὐτοῖς διὰ τοσούτους, ταῦτα ὁρῶν, πολὺν πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχητὶ ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνος γὰρ, διὰ ὀλίγου τῆς στρατείας ἐκείνης παρασκευασθείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν αὐτοῦ πολίμου ἀφίκετο, δυσμιδῆ ὀλίγας ἄγων, καὶ τοῦτων πεντακοσίους τὸ πολύ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δ' ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη σπένδεσθαι, καί τινα ἀντρεπῆ διάλυσιν ἐνεισκήπτειν τοῦ πολέμου. ἀλλὰ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα παρῶν ἀθυμεῖν. καὶ ἅσαν ἐκκαίδεκα ἐλέφαντας ἦγεν Ἀντίοχος. τούτους ἐκέλευσεν ὁ Θεοδότας τέως μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε, ἀκριβῶς ἀνύτας, ὡς μὴ κατάδηλοι ἔσοιντο ὑπερφανόμενοι τοῦ στρατοῦ. ἐπεὶ

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, spem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis existentibus. Siquidem ipse modicè instructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, sanè perquàm paucos ducens aduenerat, ac illos quidem vt plurimùm sciutatos & nudos. Sedenim ex ijs qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferendisq; pacis conditionibus, & bello conuenientissimè componendo secum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelsi & generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cùm præstò esset, regem perturbato animo esse non sinebat. Et erant Antiocho

undecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iussit interea, quoad eius fieri posset, habere quàm occultissimè, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus.

Vbi

ἐπαλλὰν δ' σημεῖόν ὁ σαλ-
πιγκτὰς, καὶ δεῖν συμπλέ-
κεσθαι, καὶ ἀς χάρας ἐφέρ-
κει ὁ ἵππος ὁ τῶν πολε-
μίων ἐπιλαφύσσεται, καὶ τὰ
ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίσ
ξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ
ἁμαξήλατοι, ἐπαφῶσι, τό-
τε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐ-
λεφάντων ἀμαυτῆρ ἐφ' ἑ-
κατέρα ζεῖς ἱππεῦσι, τοὺς
δὲ ἐκτὸς δ' ἀντιπαφέναι τοῖς
ἁρματηλάταις καὶ σωμ-
μασκῆς. ἀ γὰρ τοῦδ' γέ-
νεσθ, φοβηθέσονται αὐτῶν,
ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς δὲς
Γαλάτας ἄνθις ἐπιστρωφῶ-
σθαι φεύγοντες. καὶ οὕτως
ἐψεύσθη. οὐ γὰρ πρόσθεν ἐ-
πόησε ἐλέφαντα, οὔτε αὐ-
τὸς Γαλάτας, οὔτε οἱ ἵπποι
αὐτῶν, οὔτ' πῶς τὸ πα-
ραπαλήσιον τῆς ὄψεως ἐταρά-
χθησαν. ὥστε πόρρω ἔθι τῶν
θηρίων ὄντων, ἐπὶ μόνον ἐκ-
πρεπόντων ἤκουσαν, καὶ δεῖν
ἐπόησε ἄδον ἀκριβόντ-
τας ἐπισκοπότερον, ὡς ἂν
ἐκ

Vbi verò tubá ſignum da-
tum eſſet, ac iam infe-
ſtis ſignis concurrendum,
& manus conſerendæ fo-
rent, ac hoſtium equita-
tus impreſsionem faceret,
& Galatæ aperta phalan-
gè currus immitterent, tunc
tnà cum quatuor ele-
phantis vtrumque equitio
bus eſſe occurrendum do-
cebat: octo autem reli-
quos aurigis & curribus
eſſe immittendos. Hoc e-
nim facto, inquit, illo-
rum equi perterrebuntur,
ac retrò fugientes, in ip-
ſos Galatas illapſi impe-
tum facient. Nec opinionem
eius rei prædictæ euentus
fruſtratus eſt. Cùm enim
antea nullum elephantum
vidiſſent cùm ipſi Galatæ,
tum equi illorum, adeò no-
uo & inopinato elephanto-
rum ſpectaculo animis con-
ſternati ſunt, vt longè adhuc
à beluis conſtituti, poſtea
quàm ſolùm rugientes au-
diſſent, dentésque candore

relucentes vidiſſent, veluti ex toto nigro corpore, tum

ἐπιλαν & τῶν παντὸς σώματος, καὶ τὰς πλευμονίας, ὡς ἐς ἀραγλὼ ἐπιφανησομένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι ἐκκλίναντες, σωὺ οὐδεμιᾷ ῥύμῃ ἔφερον· οἱ μὲν πεζοὶ, πεσόντες ἐπ' ἀλλήλων ζὺς λοφατοῖς, καὶ συμπαλαίοντες ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς ἔτυχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτοὺς· τὰ ἅρματα δ' ἀνασπάσαντα, καὶ ταῦτα ἔμπαλιν ἐς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναμωτὶ ἐπιφέροντο ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ τῦ Ὁμήρυ·

Διφροὶ δ' ἀνατυμβαλίαν ἔσαν.

οἱ ἵπποι δ' ἐπεὶ πρῶτον ἔπαυσε τῦς ἐς τὸ ἀθὺ ὁδοῦ ἀποπίπτοντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλαφάντων, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, κὰν ὅχια ῥᾳδιάλιον, τίμωνες νὺ Δία, καὶ διαρραπίζοντες τοῖς ὄνυξιν, ἅ τινας τῶν φίλων λαβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐπὶ ταράχῳ τοιῷδε, ἐπιβάλλοντο, ἵππους ἐπὶ οἱ ἐλέφαντες συμπατοῦντες. ἐπὶ δὲ τοῖς πεσοῦσι καὶ ἀπολλυμένοις ἐπιφερόμενοι οἱ ἐλέφαντες, ἐπάτουν τε καὶ ἀνήρουν, ἐπὶ τὸ πλῆθος ὁρμῶντες. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῶν ὀπισθοφυλακίων ἐπὶ τὸ μέσον ἐγένοντο, ἐνταῦθα ἐπὶ τὸ πλῆθος ὁρμῶντες, ἐπάτουν τε καὶ ἀνήρουν. ἐπεὶ δὲ ἐκ τῶν ὀπισθοφυλακίων ἐπὶ τὸ μέσον ἐγένοντο, ἐνταῦθα

etiam proboscides ad prædam & direptionem faciendam sublatas: priùs quàm ab arcubus tela extorsissent, versis retrò habenis, nulloque seruato ordine aufugerunt. f Sedenim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis: currus autem subuersi, & illi deinceps denuò in suos non citra sanguinem ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri:

Subuersi currus passim iacuêre supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auersi declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant, proscindentes per Iouem atque discecantes acutis falcib. quoscunque ex amicis comprehendissent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebantur, pedibus

φυμπαζομῶτες, καὶ συμ-
αναῤῥίπλουντες ἐς ὕψος
τοῖς πτερυμάσας, καὶ συμ-
αρπάζοντες, καὶ ἐς ὀδόν-
σι πιεσιάροντες, καὶ τι-
λῶ, οὕτω κατὰ μικρὸν
τῶ παραδιδόασι τῷ Αν-
τιόχῳ πλὴν ὀίγων. οἱ Γα-
λάται δὲ, οἱ μὲν ἐτεθνάκε-
σαν, πολλοῦ δεῖ φόνου γενο-
μένου, οἱ δὲ ζῶντες ἐλαμ-
βάνοντο, πολλῶ πολυ ὀλίγοι,
ὅσοσοι ἐφθάσαν ἐς τὰ ὄρη ἀ-
φαρυχόντες. οἱ Μακεδό-
νες δὲ, ὅσοι συὺ Αντιόχῳ ἦ-
σαν, ἐπαιάνιζον. καὶ πε-
σόντες ἀπὸ ἀναχόθου,
ἀνέδουν τὸν βασιλέα, καλ-
λίνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ
Λαρισσαῖος, ὥς φασιν, ἀσχυ-
νόμενος, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς
χρὴ ἡ σωτηρία ἐν ἐπαιάδικα
τοιοῖς θηρίοις ἐγένετο, ὡς
ἀ μὴ τὸ κάνδυ τοῦ θυμάτος
ἐξέπληξε τοὺς πολεμίους. τί
ἂν ἡμεῖς ἦμεν πρὸς αὐτούς;
ἐπί τι τῷ τροπαίῳ ἐπιθῶμεν ἄλ-
λο

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum proïcientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Pæana canebant, ac alius aliundè accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis: Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus saltus in hisce vndecim fietit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

λο μηδέν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐγκολαψάτω. ὥρα ζώνυν μὴ σκοπεῖν, μὴ ἡ τέμνη ὅμοιον ἢ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὅσα ἄξια μάχης, ἐλέφαντος δὲ τινός, καὶ ξύλα μορμολύκεια πρὸς τὸς ὁρῶντας, καὶ θαυμαζόμενα, ἄλλως τε καὶ γυμνὰ ἐπαινοῦσι πάντων. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ τοῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἦν, ἀλλ' ὅτι μὲν θήλεια ἱππόκενταυρος καὶ γραμμένη ζῶν μόνον ἐκπλήττουσα, καὶ ὥσπερ ἄγει, καινὸν καὶ τεράστιον δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα μάτην ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται, ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμᾶς, μὴ μίαν τέχνης ἵνα σκοπεῖτε, ἅπαν μόνον ἄξια ζῆν θεάσασθαι ἀκριβῶς.

quàm elephãtum iussit seulpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantis, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutientia, ac plena prastigiæ, ea ab omnibus laude extollũtur. Porrò quibus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia mulier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & monstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequequam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expenditenum solùm ista digna sint vt theatro spectanda commonstrentur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Ordiur ſtatim ab expoſitione cauſæ.* *b* Et propemodũ.] *Adaptatio exemplorũ, quibus oſtendit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In ceſpite.] *Tabula & pictura eiuſdem.* *d* At reliquæ picturæ] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæterùm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi hypotypoſin.*

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. *HARMONIDES.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat ſe amico ex principibus cuidam ſuo, adductus, vt ipſe fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magiſtrum ſuum de paranda gloria & immortalitate conſuluiſſet, monitus ab eodem fuerit, vt artẽ quam à ſe didiciſſet, non omnibus Græcis, (nam id impoſſibile fore) ſed optimatibus ac præſtantiſsimis quibuſq; oſtentaret. ſic enim fore, vt cùm illi ipſi laudati fuerint, vbicunq; ipſum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem conſequeretur. Statuiſſe igitur ſe, eodem pacto & huic cõmendari ſe ſuaq; debere, vt qui primùm ea præſtantia, eoq; iudicio ſit, vt quod ipſe ſuo calculo approbaſſet, deinde & cæterorũ omniũ probaretur, amplificando hanc perſonæ illius excellentiam per collationẽ. Deinde & ex eadem patria ſecum natus ſit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari ſibi debeat. Poſtremò & à ſcriptorum ratione facilitatem ac meritum cauſę oſtendit. Orditur ſtatim ab expoſitione exempli, cuius occaſione adductum ac motum ſeſe fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando vt cœptam laudem ſuam creſcere ac perpetuam eſſe velint. Titulus eadem ratione qua in ſuperioribus, inditus eſt.

ΑΡμονίδης ἀφ' ἡμῶν ἤρτο ποτὲ Τιμόθεον, διδάσκαλον αὐτῶν ὄντα, ἅπτι μοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἐνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιῆσαι ἄσσον σοί με οἴει ἁπάντων; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐν ποιῶ, ἐδιδάξω με ἤδη, ἀρα μόσασθαί σε ἢ ἀνελεῖν τὸ ἀνεπιβίωτον, ἢ ἐμπνεῦσαι τῷ γλωττίδι λιπόν τι, καὶ ἐμμεληῖς, καὶ ἐπιβάσαν τὸν δακτύλους ἐναρμονίως ἐπὶ τὰς φωνὰς ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν καὶ δεξιόν, καὶ βάσαν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα ἔχειν τὰ μέλη πρὸς τὸν χορόν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης ἰδιοφανῆ τὸν ἴδιον, τῆς Φρυγίδος τὸν ἔνθεον, τῆς Λυδίας τὸν βακχικὸν, τῆς Δωρίδος τὸν σεμνὸν, τῆς Ἰωνικῆς τὸν γλαφυρόν. ταῦτα ἢ ἔμ πάντα ἐμεμαθήκα παρὰ σοῦ. τὰ μίγιστα δὲ, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπεθύμησα τῆς αὐλητικῆς,

ARMONIDES [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Dic mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersa Græcia cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omnia studio & beneuolentia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiæ & accommodum vsum, mox linguam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos aptè adhibitos crebrò sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroque congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Hæc inquam omnia te magistro didici. Atenim quæ maxima sunt, & quorum gratia tibiæ cognoscendæ desiderio labo-

rem

ἔτι, οὐχ ὁρῶ, πῶς ἄν μοι ἀπ' αὐτῶν μετ' εὐκλείας ἡ δόξα, ἢ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον ἂν ἐν πλήθεσι, καὶ λάμπεσθαι ὡς λαμπτόν, καὶ ἰὼν που φανῶ, εὐθὺς ἐπιστρέφεσθαι πάντας ἐς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα· οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ὧδε, ὁ ἄεισε θ' ἀνηκόντως. ὥστε, ὅτι καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐν Βοιωτίας, ὑπηλλαγμένος τῇ Πανδιονίδι, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τὸ ὁμώνυμόν σοι ποίημα θ' τὸ μέλος, οὐδεὶς ἦν ὅς οὐκ ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀπ' ἐνίων ἄρ' καὶ νῦν φανῇς, σιωπῶσιν ἐπὶ σοὶ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ πλείω γλαῦκα τὰ ὄρνια. ταῦτ' ἂν δὲ ἄρα ἐγὼ ἐξάμην ἀοιδὸς γενέσθαι, καὶ τἂν ἄρ' πεπόνημα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ

ravi, nondum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, vel in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac prætereuntium digito commonstrer. Tum sicubi propè illam apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timothee, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriam in Aiace furente reportabas, ac melodiâ tuo cognomine nobilitabas, nemo fuit qui nomen tuum ignoraſſet, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti ad Noctuam reliquæ auiculæ ſturnatim & graculatim conuolitant. Et hæc ſint quorum nomine aulœdus fieri optauerim, tum quorum gratia tantum laborem ſtrenuè exhauſerim:

quandoquidem

ἐπὶ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνω ζῶ· ἔνδοξον δ' ἂν δὴ αὐτὸ, εἰ μὴ ἄρ' ἀμελέμενο, ἀγνοεῖσθαι μοι περιγένοιτο. εἰδὲ ἡ Μαρσύας ἢ Ὀλυμπος γνώσεσθαι μέλλοιμι λανθάνων· εἰδὲν γὰρ ὄφελος ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἔφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν με, ὅπως μοι χρήσιμον ᾖ μαθεῖν, καὶ τῇ τέχνῃ, καί σοι δικαίως ἄσομαι τῷ χαρίεντι, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀφικνεῖσθαι δὲ αὐτῶν ὁ Τιμόθεος· ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μέν, ἔφη, οὐ δίκαι, ὃ μικρὸν πρᾶγμα, ἐπαίνου καὶ δόξης, καὶ ἐπίσημον ἄν, καὶ γνώσεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν. τοῦτο δέ, ἃ μὴ οὐ τυχεῖ ποτε ἐς τὸ πλῆθος πάσαν, ἐπιδεικνύμενος ἰδίοις ποιήσῃ, μακρὸν ἂν γένοιτο, καὶ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amussim exornato non sit [h] Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem [i] incelebris & [k] occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut vtilitas. Atqui tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso rectè vtendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtque fama celebris sis, ac vulgo notus. Hanc autem quanquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggrederis, tamen

καὶ δὲ ὅτως ἅπαντας ἀσυντακτοῦσι. ποῦ γὰρ ἂν εὑρεθείη θέατρον, ἢ στάδιον ὅτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δὲ ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος ἀφίξῃ τῆς τέχνης, ἐγὼ καὶ τοῦθ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὖλει μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἐνίοτε, ἀτὰρ ὀλίγον μετέτω σοι τῶν πολλῶν· ἀ δ' ἐπίτομον, καὶ ῥᾷστα ἐπὶ πλεῖον δόξαν ἄγουσα, ἀκήκοας. ἃ γὰρ ἐπιτέλεσμα. καὶ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι λοιφῶσι, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμαστοί, ἐπ' ἀμφότερα πίσει, ἃ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξαιο τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσουσί σοι, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε κεκρῖσθαι ἐνθένδε ἐν οὕτω βραχεῖ. καὶ τὸ πρᾶγμα ἅπαν πῶς σωτίθημι. ἃ γὰρ ἂν

tamen ne sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inuenîri potest, in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ad tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subijciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, parùm tamen tibi curæ sit promiscua vulgi multitudo. Porrò compendiaria & facillima ad parandam gloriam via hæc est, si collectis Græciæ optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate præcellunt cæteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: iis inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint, omnibus Græcis in puncto temporis te longè lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et vide in quod compendium tantâ rem tibi contraxerim. Nam

ὃς ἅπαντας ἴσασι, καὶ ὃς θαυμάζουσιν, οὗτοί σε ἅσοντά σε ἀδοκίμαστον ὄντα, τί σοι δεῖ τῶν ποιητῶν, οἳ γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρίνουσι δυναμένοις; ὁ γὰρ τοι πολὺς οὗτος λεώς, αὐλοῖ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βέλτιστα, βάναυσοι ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅ τινα δ' ἂν οἱ πρόχοντες ἐκπλήσωσι, πεισθήσονται μὲν ἐκ τῶν ἀπόντων ἐπαινεθῆναι τὸν ἄνδρα, ὥσπερ ἐπαινέσουσι καὶ αὐλόν. καὶ γὰρ ἔν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θεαταί εἰσι, κροτῆσαί φασι, καὶ συρίσαι μέντοι δεῖ ἐπὰ ἢ πυκτικῇ, ἢ ὅτι σοι δεῖ. τοῦτο ὁ μὲν Ἁρμονίδης ἐν ἔρᾳ ποιῆσαι· μετὰ γὰρ ἀλλῶν φασίν, ὅτε τὸ πρῶτον ἠγωνίζετο, φιλοτιμότερον ἐμφυσῶν, ἵνα πανυ-

si ἢ qui omnibus notus sum & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudicio aut opinione opus est, tantùm eos sequentis, qui meliores sunt rerum expensores & iudices? Siquidem popularis ista multitudo ferè semper quæ optima sunt ignorat, cùm maior illius pars manuarij sint opifices. Cæterùm quemcunque illi laudibus illustraverint, qui reliquos [m] vitæ splendore & dignitate anteeunt, eundem nequaquam temerè laudari plànè persuasum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio, laudant & illi. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi spectatores athletis nunquam clarè solent applaudere, non rarò etiam sibilis illudere: penes tamen septem, aut quinque, aut quotcunque tandem fuerint, iudicandi potestas reposita est. His magistri sui consilijs parùm obsecutus est Harmonides. Etenim inter tibias, vt fertur, cùm primùm in musicis certamen descendisset, magna contentione, insufflans, in ipsam tibiam inspirando exhaluit

ὑπηνθῶσι τῷ αὐλῷ, καὶ ἀπροφάνωτος ἐν τῇ σκηνῇ ἀπέβαινε, τὸ αὐτὸ καὶ πρῶτον καὶ ὕστατον αὐλῆσαι ἐν Διονυσίοις. ὁ μέν τοι τῶν Τιμοθέου λόγος οὐκ ἀπίθανος, οὐδ' Ἁρμονίδη μόνον ἀρῴδά μοι δοκᾶ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, ἀμφίσβατον τὶ ἐπιδεικνύμενοι, τοῦ παρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου ἀλόμενοι. ἐγὼ γ' οὖν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐνενόουν τὰ ὅμοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ ἐσπούδων ὅπως ἂν τάχιστα γνωσθείην πᾶσι τὸ Τιμοθέου λόγῳ ἑπόμενος καὶ ὁμοπρόμολος, ὅστις ἄριστος ἦν τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ πιστεύσουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὃς ἀντὶ πάντων ἀρκέσειν ἔμελλε. οὕτω δὲ ἄρα σὺ ἔμοιγε ἠμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅτι περ τὸ κεφάλαιον ἀρετῆς ἁπάσης ὁ νόμος, φασί,

lauit animam, & incoronatus atque examinis eadem ratione prima & vltima vice tibia canendi vsus in scena corruit, celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus neque solùm Harmonidæ mihi dicta esse videtur, verùm omnibus quicunque appetentes sunt gloriæ, ingenij aut artis suæ specimen publicè exhibentes, ac multitudinis laudem suppliciter ambientes. Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus meis agitabam animo, quæreremque quo pacto quamocyssimè apud omnes inclarescerem, prudentissimum Timothei consilium secutus, constituebam quinam in Rep. omnium foret præstantissimus, cuique plurimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ omnibus alijs esset acceptissimus. [n] Proinde talis tu nobis apparere debebas iusto omnium sermone, veluti vniuersæ virtutis caput & summa, ac talium rerum [o] gnomon

φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς λογισμὸς τῶν τοιούτων. ἃ δὴ σοι δείξαμι τάχα, καὶ σὺ ἐπαινέσας αὐτὰ (ἄν γὲ οὕτω φανήσωμαι) καὶ δὴ ἐπὶ πᾶσι ἤκειν μοι τῆς ἐκκλησίας, ἵν' μιᾷ ψήφῳ τὰς ἀπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὲ ἄν σοῦ ἐπόμενον, οὐχὶ παραπαίειν ἂν δόξαι νομίσθαίην: ὥστε λόγῳ μὲν ἴσως, ἔργοις ἀνδρὸς ἀναρρίψομεν τὸν κύβον. τὸ δ' ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν ἐν τοῖς ἀπανταχόθεν ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμενον τοὺς λόγους· ἁπλοῦν γὲ, ὡς ἐμαυτῷ ἔνα τε, καὶ σοὶ ἅμα πάντων συνειλεγμένων, μόνῳ αὐτὸν ἀμείνονα ἂν ἔσθα. οἱ μὲν τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τῶν ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων ἑκάστου, ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον· σὺ δὲ καὶ τὰς τῶν ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων ἔτι, καὶ

& recta regula. Porrò si mea tibi spectanda & excutienda offerent, túque ea prosecutus essem laudibus, essent haudubiè ita apparitura: egóque iam votis tantopere speratis potitus essem, in vno calculo omnes assecutus. P Aut quem tibi in eligendo præferens, non iurè optimo deliquisse in habendo delectu existimarer? Itaque iuxta prouerbium, in vno viro iecimus aleam: sed me hercle non aliter factum est, atque omnibus vbique hominibus meam in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in confesso est, quòd & separatim singulos, & collectim vniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij gloria exuperaris. Lacedæmoniorum reges alijs omnibus vnicum tantùm calculum ferentibus, ipsi soli præ cæteris duos ferre soliti sunt. r Tu verò & Ephoros præterea, & senes, in summa vniuersos calculorum multi-

καὶ ὅλως ἀπέδ]αρ ὁ πολυ-
ψηφότα]Θ ἐν παιδιᾷς. οὐ
γε καὶ μάλιστα, ὅσῳ πλὼ λοιπὸν ἀεὶ καὶ σάλπουσαν φέ-
ρῃς, ὦ καὶ βαρέως μοι ὦ πα-
ρόντι ποιᾷ, διά γε τὸ μέγε-
Θ ὦ ζῦ ζημίωμα]Θ, καὶ πά-
νυ δικαίως ἂν φοβητύητα.
λαλάκανο Ἀ, νὴ Δία, προσὸν-
τι καὶ αὐτῷ βαρέως ποιᾷ,
τὸ μὲν παντάπασιν ἀπόφια
τάμὰ ἔναί ζοι, ὃς πόλιός
τε ἐκείνης ἐμοὶ, ἵν' ποκάκις
ἐν ἐποίησας, τὸ μὲν πρῶτον
ἰδίᾳ, τὸ Ἀ δεύτερον ζοίνῃ,
μετὰ παντὸς ζῦ ἔθνους. ὥσ-
τε ζῶ που καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ
χεῖρον ῥέπουσιν ἃ ψῆφοι ἐν
τῷ λόγῳ, καὶ ὀλίγους ὄψιν
ἐκ ἐμένους, σὺν πλὼ τῆς Α-
θηναίας προσθεὶς, ἀναπλήρου
τὸ ἐνδέον παρὰ σαυζῦ, καὶ
τὸ ἐπανόρθωμα εἰκὸς σοι
λοιπέτω. καὶ γὰρ ἐκ ἐκεῖ-
νό μοι ἐκανὸν, ἐ ποκοὶ ἐ-
θαύμασαν πρότερον, ἐ ἔν-
δοξ]Θ ὄλη ἐγὼ, ἐ ἐπανοῦσι
τοι

multitudine in disciplinis excedis. Quin etiam in primis tu candidum & saluti ferè semper suffragantem calculum addere consueuisti: quod non mediocrem in præsentia mihi addit animum, alioqui propter audacis facti magnitudinem iure optimo metuenti. Sed & illud, per Iouem, non vulgariter me consolatur, quòd mea non prorsus à te sint aliena, qui & ex ea vrbe sum oriundus, quam tu perfæpè primùm quidem priuatis officijs, tandem etiam publicis iuuisti perbenignè & liberaliter. Itaque sicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi vergerint in oratione, ac paucior erit meliorum & candidorum numerus: tu adiecto Mineruæ suffragio, ex te ipse defectum supplento, tuique familiaris censorem & correctorem te egisse putato: Atqui ne hoc quidem contentus ero, si antehac multi me admirati sint, si iam per ora virûm clarus ego & celebris volitem, si oratio-

ται πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα ἱκανὰ ἀπωθεῖσθαι ἀνέμοις φασί, καὶ ἐπῶν σκιάς, τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ᾧ παρόντι μαχθήσεται. οὕτω δὲ καὶ βέλτιον ἔσται τῶν ἐμῶν, εἴθ' ἁμῶς ἔχοντος ἐτύγχανεν, εἴθ' ὡς ἄν τις ἐνθουσιάσας, ἐπ' ἄκρον ἀεὶ τὰ παιδεύματα δοκεῖ νομίζεσθαι, οἱ γε δόξαν ἢ πάντων. ἀφικόμην δὲ χθὲς, πρὸς ἑτοιμάζων ἀγῶνα χωροῦντα· δόξαν ἔμοιγε, ὦ θεοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσαιτ' ἂν ἐμοὶ τὸν παρὰ τῶν ἄλλων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαρρούντως ἐς τοὺς πολεμίους παρέναι. πάρεστι γὰρ ἤδη τὸ θάρσος ἔτι ζῶν φοβερὸν ὡς Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νῦν ἐμοί.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, [t] sunt somnia & verborum vmbræ. [u] Cæterùm ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi oportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen euntí. [x] Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione non indigni: ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei, qui magna Olympia diuicerit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidæ præcepta dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiusque est modulationis conseruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij castum, Ionici verò iucundum & suaue. Quum verò Harmonides ipse à Timotheo peteret, quonam modo citò posset ex arte Musica innotescere, et Timotheus respondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id consilium spreuit, & intentissimè tibias inflauit, vt ita omnibus innotesceret, sic non modò innotuit, sed cum spiritu & vitam amisit, quod ea cauta libentiùs adolescentibus exposui, vt & illi à doctoribus & senioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum discrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, Idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad insaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμον: *id est*, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, siue Doricam cantionis genus ad grauitatem & modestiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Basilius author sit, Pythagoram, cùm obuium haberet adolescentium gregem, qui ebrietate nimia debacchabatur & insanirent, iussisse psalten mutare genus cantionis, & canere Doricum, statimque omnes reduxisse ad sobrietatem & modestiam. Prisci enim Dorium in rebus seriis adhibere solitos accepimus, non Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum esset, à Dorio in Phrygium desinebant. Cassiodorus de his modulis Epistolarum lib. 2 prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor est, & castitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempeſtates tranquillat, ſomnúmque iam placatis attribuit. Iaſius intellectum obtuſum acuit, & terreno deſiderio grauatis, cœleſtium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra nimias curas animæ tædiaque repertus remiſſione reparat & obiectatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Ariſtoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Mileſius citharœdus, vt aii Stephanus, celebratiſſimus, floruitque eadem, qua Euripides, hoc eſt, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occaſio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobiliſſimus ſub Alexandro Magno floruit, de cuius muſica iam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere ſolebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuiſti.] *Hic cogita quanta ſermonis copia in vna Muſicæ parte vſus ſit Lucianus, cum potuiſſet ſummatim dicere:* τὸν αὐλητικὸν ὅλως μεμαθηκώς. *id eſt, artem inflandi tibiam penitus perdidici. Hoc exemplum Eraſmus noſter adduxit in ſecundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ eſt, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod ſummatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facete concinnos.] *Sunt qui modos, ſeu modulos, nomos, hoc eſt, leges appellant, quoniã quaſi lege præſcriptum ſit, ne fidium vocumq; intentiones mutarentur.* *e* Concentuum.] *Modorum ſeu nomorum ratio circumſcribitur. Phrygio tribuit τὸ ἔνθεον. i. furorem, ſed ſacrum duntaxat. Lydio Bacchanalem licentiam, Dorico ſeueritatem, Ionico lasciuitatem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocalæ melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator, ſeu tunc vellet Aeolion ſimplex, ſeu Iaſium varium, ſeu Lydium querulum, ſeu Phrygium religioſum, ſeu Doricum belliçoſum: quem Lucianus* βαρυηχῆ *vocat. Apuleius querulum, cùm Ionicum Iaſium dixit. Sunt plures modi, ſed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus, ſeu harmoniæ proprietatem nominat. Nomorum porrò apud Plutar. & Ecot. in Muſica ſpecies multæ.* *f* Prętereuntium

digito

digito commonstrer.] *vnde & Lucianus in suo somnio, talibus scilicet ornamentis eg te insignem & conspicuum reddam, vt eorum quoque qui te aspicient, quisque proximè astantem leniter impellens atque commonens, digito te demonstret, atque dicat: Hic est ille, &c. Vide ea quæ ibi annotauimus. Et in nostro Chiliarcho adag. 44. Digito ostendi, pro eo quod est, insignem esse, quod natum videri potest ab eo, quod in vita Diogenis de Demosthene narrat Laërtius.* g Ad noctuam.] *Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæteris auibus, in quas astuta vtitur dimicatione. Nam auicularum multitudine circundata, resupina pedibus pugnat, collectaque in arcum, rostro & vnguibus tota tegitur. Ei auxiliatur accipiter, fœdere quodam naturæ, vt inquit Plinius. Laërtius scribit, Timonem Phliasium hoc nomine maximè reprehendisse Arcesilaum, quòd is populares plausus non aliter consectaretur, atque noctua frequenti auium conuentu clamore consueuit:*

Hæc ait & turbam dextra lævaque frequentem
Ingreditur, volucres vlulas mirantur ineptæ:
Illa stupet stolidum: sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hæc tam nō præclara superbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia sua verbis expolitissimis exponit. h Marsyæ.] *De Marsya scripsimus antè in dialogo Iunonis & Latonæ, & pòst in Tragopodagra. Vide fabulam apud Ouidium lib. 6. Fastor. Eiusdem Marsyæ meminit Lucianus, aduersus indoctum suis libris tumentem.* i Incelebris.] *Abstrusæ.* k Occultæ, quod aiunt.] *Huius adagij sensus est, quamuis egregias dotes ingenij, si non perferas, perinde esse, quasi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nerone, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Nosti, inquit, magister verbum illud, scilicet vetus, egregiam muficam, quæ sit abscondita, illam esse nullius rei. Alluſit huc huaddubiè Ouidius cùm ait:*

Tu licet ad Thamyram superes, atq; Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum sit tibi curæ.] *Dionysius tybicen gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulsus suos audisset, neque ita*

triremi, neque ad fontem, quemadmodum Ismeniæ. sentiens se nunquam captasse plausus sordidorum & imperitorum, sed sat habuisse se probari paucis eruditis. m Vitæ splendore.] *Ea est enim profectò laus iucunda, quæ ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. Cicero libro 15. Epistolarum familiarium: Letus sum laudari me, inquit Hector, opinor apud Nænium abs te, patet, laudato viro. n* Proinde.] *Propositio, quâ se commendat amico ex principibus vni. o* Gnomon.] *Γνώμων Latinis norma vocatur, ad quam exiguntur anguli, sicuti ad regulam longitudines, ad perpendiculum altitudines. Quæ Cicero libro 2. Academicarum quæstionum tria complexus est: Atqui si crederemus, inquit, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis. p* Aut quem.] *Ratio, à præstantia & iudicio personæ eius cui scribit. q* In vno viro iecimus aleam.] *Vide ea quæ annotauimus in Apologia, pro Imaginibus, & in Saturnalibus. r* Tu verò.] *Ab amplificatione personæ, à collatione. s* Sed & illud.] *A communi patria. t* Sunt somnia.] *Somnium est quod in somnis videre videmur: vnde prouerbialiter somnium & somnia rem futilem, inanem & nihili dicimus. Idem in dialogo Nirei, Thersitæ & Menippi: ὀνάρια μοι λέγεις, Somnia mihi narras. u* Cæterùm ipsa veritas.] *A ratione scriptoris. x* Videamur verò.] *Conclusio κατ' ἐξοχήν.*

ΣΚΥΘΗΣ Η Περὶ ξενίας. *SCYTHA, SEV a Hospes.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

LAudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos, vt à quibus maximè adiutus, atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ, & Solonis Atheniensis: ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare populari suo ad ductus fuisset, & humaniter acceptus

peus ab illo, breui toti ciuitati notus atque acceptus est. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam veniſſet, ab omnibus, vt ad illos de quibus encomium hoc inſtituit, diuerteret, ijsque ſeſe commendaret, admonitum fuiſſe ait. Vt enim apud Athenienſes aliquando Periclem, Ariſtotelen, & Solonem, quaſi cæterorum omnium inſtar fuiſſe, ita hoc inter Macedonas reliquos excellere. Titulum ex eadem ratione, qua ſuperiores, hæc quoque oratio habet. Cætera plana ſunt.

Υ πρῶτ@ Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήνας, καθέας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀπὸ μὲν Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, ἀφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλ@ ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδεύματ@ φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων, οἶκοι δ' ὐ τῆ βασιλείᾳ γένους ὢν, ὐδ' τῶν πιφανῶν, ἀπὸ Σκυθῶν τῶν νομαδικῶν, καὶ ἀγριοτικῶν, οἷοί εἰσι παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκλάποδον καλούμενοι. Ἔτο δέ ἐστι, ἀνὸ βοῶν ἀκτηνῶν ἅνου, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὕτ@ ὁ Τόξαρις ἐδ' ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω ἐς Σκύθας, ἀλλ'

On [b] *fuit primus* [c] *Anacharsis, qui ex Scythia Athenas vſque peregrè profectus eſt, Græcanicæ diſciplinæ perdiſcendæ deſiderio: ſed ante illum & Toxaris, vir & multæ ſapientiæ, & elegantiæ, ac rerum optimarum ſtudioſus admodum, ſed qui domi nō erat de ſanguine regio, neque ex ijs qui tiarat geſtare ſolent: verū vnus è vulgo Scytharum & popularium, cuiuſmodi ſunt qui apud illos vocātur* [d] *Octipedes: quo ſignificant aliquem duorum boum & vnius plauſtri eſſe dominū. Hic ergo Toxaris haud iterū poſtlimimio ad Scythas regreſſus eſt,*

ἀπ' Ἀθλώησιν ἀπίθανε· κοὐ μετ' ὀ πολὺ κοὐ ἥρως ἔδοξε, κὴ ἐντίμυσεν αὐτῷ ξυνῳκισεν ἰατρῷ οἱ Ἀθλωῆται· ζῆτο δὲ τὸ νόμα ἥρως γνώμῳ ἐκκτίσαζο τῶν· ἀ αἰτίαν τ' ἐπωνυμίας, κοὐ ἄνθ' ὅτα ἐς τὸς ἥρωας ἐκα τάλεγη, κὴ τῶν Ἀσκληπιαλῶν· ἐς ἔδοξεν, ὁ χἄρον ἴσως ἐπιγνῶσαθαι, ὡς μάθῃ· ὁ Σκύθας μόνον ἐπιχωριον ὂν ἀπαθανατίζαν, κοὐ πίμπαν περὶ τὸν Ζάμολξιν. ἀπὰ κὴ Ἀθλωάοις ἐξῆναι θεοποιῆν τὸς Σκύθας ἐπὶ τ' ἐκκλῆ ἐκα τὰ τὸν λοιμὸν τ' μίγαν, ἔλοξεν ἡ Ἀρχιτέλης γυνὴ, Ἀρεοπαγίτε ἀνδρὸς, ἐπεὶ σάντα οἱ τ' Σκύθλω, ἐκπλώσαι ἐπῆν Ἀθλωάοις, ὅτι παύσαιτο ὠν λοιμῷ ἐχόμῳοι, ἢ τὸς ἐγκατὸς οἴνῳ πυκνῷ ῥάνασι. τ' ὃ σν χνάκις γνόμῳον (ὐ γὲ ἠμέλη-ῳν Ἀθλωᾶοι οἱ ἀπόσαν) ἅπασι μηκέτι λοιμῶδ ἂν τὸς, ἅτε ἀπμές τινας ποιηρὰς ὁ οἶν οὕτως σὺν τῇ ὀδμῇ, sed Athenis manens diē suum obiit, ac non multò pòst etiā heros esse visus est: atq; hunc peregrinum medicum Athenienses non secus atq; vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros esse declaretur, posside re cœpit. Sed enim causam cognominis, & quamodrem in heroum catalogum relatus sit, vnusq; ex Aesculapianis visus sit, non alieuū fortasse est percensere, vt cognoscatis. Non Scythis tantùm moris est immortalitate donare homines, & ad Zamolxin e ablegare mortuos: sed Atheniēsibus quoq; licitū est, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore sæuâ pestilentiâ populus Athenienſis infestabatur, videre visa est Architelis viri Areopagitici vxor sibi Scythā adstitisse dixisseq; fore vt Athenienses à pestifero contagio liberarentur, si angiportus vino conspergerent. Hoc cùm sæpiùs fieret (neque enim Athenienses mulierculæ verba audita dedeunt neglectui) factum est vt non amplius pestis in eos grassaretur, siue vaporibus quibusdam noxijs vini odore extinctis, siue

ἔστι ἄλλο τι πλέον ἀδὼς ὁ ἥρως ὁ Τόξαρις, ἄτε ἰατρικὸς ὢν, σωτήριος. ὁ δ' ὄν μισθὸς τῆ ἰάσεως ἔτι καὶ νυνὶ ἀποδίδοται αὐτῷ, καθάπερ καὶ παλαιὸς ἵππος καθ' ἑνιαυτὸν ἐπὶ τῷ μνήματι, ὅθεν ἐλαύνων ἀπαιωρεῖται ἡ προσηλωθεῖσα αὐτῷ, ἐπὶ ἀναθήματα τὰ περὶ τῆ οἴνῃ. καὶ ἐν ῥίπει κεῖται ὁ Τόξαρις τῷ θαμβεῖν, τῆ τε ἐπιγραφῆ γνωσθείς, ἃ καὶ μικρῷ πάσα ἐφάνετο ἔτι· καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῆ σήμῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῆ λαιᾷ μὲν τόξον ἔχων ἐστεμμένον, τῆ δεξιᾷ, ἃ βιβλίον· ὡς ἐδόκει, ἔτι καὶ νυνὶ ἔστιν ἄνδρι ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον τὰ δ' ἄλλα ὑπὲρ σήμης. καὶ τὸ πρόσωπον ὁ χρόνος ἤδη ἠλυμάνατό πως. ἔστι δὲ ὁ πολὺς ἀπὸ τῆ Διπύλου, ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἀκαδημίαν ἀπιόντων, ὁ μίγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ σήμη χαμαὶ, πλὴν ἀπ' ἴσης πλαίγει ἀεί. καὶ φασί τινες τῶν ἐπιτυγχανόντων ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus existens, ista Athenienſibus facienda ſuaſerit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi perſoluitur. nam niuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci monſtrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino ſpargendo diximus, imperaſſe. Et inuentus eſt eo loco Toxaris eſſe ſepultus, ipſa inſcriptione cognitus, tametſi non integra appareat: in primis verò quòd ſuper columnam vir ornatu Scythico ſculptus fuerat, læuâ arcũ intenſum, dextrâ verò, vt viſus eſt, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpoee conſpicitur, & arcus totus vnà tũ codice: reliquæ verò partes ſtatuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas id deuaſtauit. Eſt aũt non procul ab ædibus Dipyli, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & ſtatua humi ſita, verũm ſubinde recentibus ſertis redimita. Aiunt quę nonnullos febre laborantes iam ab illo ſubleuatos eſſe;

καὶ μὰ τὸν Δί' ἥδιστον, ὃς ὅλην ποτὲ ἔσωσατο τὴν πόλιν. ἀπὸ γὰρ οὗ πεφύτευκα ἐμαυτῷ τοῦτο τὸ μνημεῖον αὐτὸς, ἵνα μὴ ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις ἢ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνὴρ ἐκ Πειραιῶς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ἀμηχάνως τεταραγμένος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς πᾶσαν, εἴ τι ἔχων ὄ, τι χρὴ ποιεῖν ἐν αὐτῷ καὶ γὰρ σωίδια. ταραττόμενον δὲ παρὰ τὸν ἀφικόμενον ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ ὁμολογοῦσαν ἄλυσιν ἔσεσθαι. καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ὁδὸν τὴν ὁδόν. καὶ ἐδόκουν, ἐδόντα μόνον τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ πόδα εὐθὺς ἐπίσω χωρεῖν, καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ὁ πομπὸς ὅλος ἐμοὶ μὲν αὐτῷ ἐνεδεδοίκει, εἰς Σκύθας. οὕτως ἔχοντι δὴ Ἀναχάρσιδι ἐντυγχάνει λαίμαρτις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς, ὁ Τόξαρις

& per Iouem à vero non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peste graeuatam liberauerit. Sed rem grediamur ad id cuius gratia illius mētionem fecimus. Adhuc quidem in viuis erat Toxaris, Anacharsis autem cùm nuper soluisset è patria, ex Pyraeo in vrbem venit, veluti hospes & barbarus, non mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus & trepidus, pendens animi quid ageret. Siquidem non obscurè intelligebat à videntibus se haberi ludibrio propter habitus peregrini insolentiam, & eandem linguam sonare callentem inueniebat neminem. In summa, iam illium susceptæ prnfectionis pœnitebat, constitutum habens in animo, visis tantum Athenis auctutum retrò abire in patriam, conscensoque nauigio iterum soluere in Bosporum, vnde non multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc secum reputanti Anacharsidi dæmon quispiam bonus illi fit obuiam, vt reuera credendum est, nempe

Toxaris

ἡ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐσθῆτα αὐτὴν ἐπισπάσατο, πατρίδα τινὰ οὖσα, ἔπα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἔμελλε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γένους τοῦ λαμπροτάτου ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ, πόθεν ἂν ἐπύθετο ξένον ὁμοεθνῆ ὄντα, Ἑλληνὶ ἐσταλμένον, ἀπεξυρημένον τὸ γένειον, ἄλουτον, ἀσίδηρον, ἤδη εὐμύλον, αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μετρίως ποιητὴν ἐν τῷ χρόνῳ ἀπὸ Τόξαριν Σκυθὶς ἐπροσεπάτησεν αὐτὸν; οὐ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ἂν τυγχάνεις, ὁ Δαμοίτου; ἐφάπτεσθαι ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον ἐνέκλησέ τινα, καὶ τοῦτον ἐξ ὧν ἐδόκει ὅσις μᾶλλον ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο, σὺ δὲ πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν εἰμὶ καὶ ἐμαυτὸν ὑμῶν, Τόξαρις

Toxaris [f] in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scytharum primates nō infimum locum obtineret. Porrò autem Anacharsis vnde cognoscere potuisset popularē sibi esse Toxarim, more Græcorū exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nullo ferro munitum, iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nonne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéq; callentem quis esset, aut quem apud Scythas dignitatis locum obtineret. & interrogauit: Tu verò vnde me nosti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum, inquit, è vobis oriundus, ex Scythia: nomē mihi est Toxa-

ri, non

σε τὸνομα, ἀ τῶν ἐπιφανῶν ὄντα καὶ ἐγνῶσθαι ἄν σοι καθ' αὐτό. μῶν, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἦν, περὶ οὗ ἐγὼ ἥκουσα, ὡς τις Τόξαρις, ἔρωτι δή φασι, ἀφικόμενος καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἷς χοῖς ἐς Ἀθήνας, καὶ νῦν ἀφικέσθαι μέν, τιμᾶσθαι δὲ παρ' ἡμῖν; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, εἴ τις κἀμοῦ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἦκον ἄρ' ὦ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἐκ θείας μοι γενησόμενον, καὶ ζηλωτὴν τῆς ἐρωτικῆς, ὃν ὑπάρχεις ἐλθὼν τὴν Ἑλλάδα. καὶ καλά γε τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ἀνεμίμησας, ἐκεῖνον σοι, μυείας παθὼν ἐν τοῖς ἐκεῖ μέσοις ἔθνεσι. καὶ ἄγε μὲν σοι εὐτυχοῦντι, ἔγνωσται δὴ καὶ πρὸ ὅλου Δηῶσι, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ νεῶν καλιναῖς, οὕτως ἐπιλαθόμενος, ξυῶν καὶ ἀγνώστων πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ πρὸς Ἀσινάκου καὶ Ζαμόλξιδος, ἐπειφόρησιν ὑμῖν θεῶν, σύμμιξον, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξυνάγκησον,

ri, non ex claris illis ducentî generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore visendæ Græciæ relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, in q magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, illeipse sum, si quæ etiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò huc perductus es, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus venio, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus fuisses obuiam, iã decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsqueadeò consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. [i] Sed age per Acinacem & Zamolxim deos nobis penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hospitem circumduc-

cito,

νομ, καὶ δεῖξομ τὰ κάλλιστα τῶν Ἀθηναίων, ἅττα καὶ τὰ ἐμὰ τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων, τε τοὺς ἀρίστους, καὶ ἀνδρῶν τὰς βελτίστους, καὶ ἤθη καὶ παιδεύσεις καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, ἢ ἄπερ σύ τι κἀγὼ μέλλω οἱ ζηλωταὶ ὁδὸν ἥκομεν, καὶ μὴ πρεσβεῖος ἀθέλητον αὐτῶν ἀκριβοῦσθαι. τοῦδ μὲν ἕνεκ ὁ Τόξαρις, ἥκιστα ἱμείλιχον ἄρνεται, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα. πολὺ ἀπὸ βάρβαρ. ὁ γὰρ ἄν, ὡς φῄς, ἀπέλθοις, οὐδ' ἂν ἀρίστου ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει πρὸς τὴν ξένουν, ἀπὸ μάλα ἐπιπόλαιά τοί σου, ὡς μήτε γυναικὸς ἔτι, μήτε παίδων, εἴ σοι ἥδιον ἂν εἰ, μεμνῆσθαι. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μακρὸν ἂν εἴη τὸν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ, ἐγὼ ἐπιδείξομαί σοι.

cito, ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cõmonstrato: deinde, si qua etiam pasim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cũ leges optimè constitutas, tũ viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & ludos publicos, & vitã illorũ, & Rempub quorũ indaganda gratia prior tu, exim ego post te tantum itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his omnibus nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix tactis pede liminibus, mox te rediturũ postliminio: Atqui bonũ habe animum: neq; enim, vt tu tecũ cogitas, abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neque verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illecebramenta, verùm multò magis te susceptum ita trahet, vt ne vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterùm vt quàm celerrimè vniuersam Athenienſium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectum reddam.

Agit

ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριός μὲν, ἀπολημπόας δὲ μάλα πολλὰ καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄριστα τῶν παιδείων, ἄριστα καὶ κομιδῇ πάνυ. ὅθεν γηρόντα, ὅτῳ δημοτικῶς ἐσκήνωται, πολὺ διαφέροντα τῷ σοφίαν, καὶ τῷ ἄπλῳ ἀρίστῳ, πάνυ τιμῶσιν αὐτὸν, ὡς καὶ νομοθέτην χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιῶν. ἑαυτὸν φίλον κτήσασθαι, καὶ μάθοις οἷος ἀνὴρ ἐστὶ, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν ἁπάντων τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ὡς οὐκ ἔστιν, ὃ, τι ἂν μᾶλλόν σοι καλὸν γένοιτο κτήσασθαι, ἢ συνήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλὰ μεταδῶμεν, ἄγε παρ' αὐτόν.

Agit hic vir multæ & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed qui diu multumq; susceptis peregrinationibus & in Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis quibusque mortalibus vitæ consuetudinem habuit: cæterà homo non admodum dives, verùm infimæ penè fortunæ mendicus. Videbis senem adeò populariter exornatum: veruntamen cùm propter sapientiæ excellentiam, tum aliarū virtutum quibus præditus est, præstantiam, ab omnibus certatim colitur, adeò vt etiam pro legum auctore eo vtantur in constituenda Repub. neque iuxta eius præcepta viuere dedignantur. Hunc si amicitia tibi iunctum possederis, ac planè cuiusmodi vir sit, perdidiceris, vniuersam Græciam in te habiturum haud dubitanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex omnibus bonis hîc repositis, non maiori me tibi gratificari posse aut officio aut obsequio, quàm si huic te quam commendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantocyus ad illum ducito.

Sed

ἀτὰρ λιᾶνο δίδια, μὴ δυσπρόσοδόν, καὶ ἐμ παρίῃ τὸ θῦταί σου τὰν ἐντυξίαν ὑπὲρ ἐμᾶν. τὸ φάμι, ἴδ' ὅς, ἐπαίνω τὰ μέγιστα χαρίεσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὰν παρασχὼν τᾶς ἐξίνου ἀνδρὸς ὑποδοχᾶς. ἔπου μόνον· ἄσυ γὰρ ὅσον περὶ τὸν ξένον ἀνδρὸς καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἀπὸ παιδείας καὶ χρηστότητος, μᾶλλον ἢ κατὰ λαμπρὰ οὕτω αὐτὸς ἁμῖν προσάσειν, ὁ ἐπὶ σωφροσύνας, ὁ λαλῶν ἰαυτῷ, καὶ ἅμα προσαπῶν τὸν Σόλωνα. τοῦτό σοι, ἔφη, δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, εὐμενίας δεόμενον. Σκύθης δὲ ὢν τῶν παρ' ἁμῖν ἐπιφανεστάτων, καὶ ὅμως τἀπὶ πάντα ἀφεὶς, ἵνα σωτσόμενον ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὀψόμενον τᾶς Ἑλλάδος καλῶ ἐπιζωμώ τινα ταύτᾳ ἐξεῦρον αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀστοῖς.

Sed enim illud vereor, ne difficilis accessu sit, tuumque erga me studium tanquam superuacaneum respuat. Bona verba, inquit ille: videor enim illi rem omnium gratissimam facturus, beneuolentiæ erga hospitem ostentandæ occasionem illi offerens. Tantum verò me sequere, statimque quasi erga hospites reuerentia, tum quàm à comitate non aversus, tum quæ alia eius bonitas, & ingenij amœnissimi suauitas, cognosces. Quin potius, bona fortuna duce, ille ipse nos accedit: nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Et cum dicto Solonem allocutus: Venio, inquit, maximum tibi munus adducens, virum peregrinum egentem amicitiæ. Est autè genere & natione Scytha, vnus apud nostrates ex nobilibus & summo loco natis. Omnibus verò in patria relictis, huc venit nobiscum conuersaturus, eaque quæ per Græciam sunt præstantissima, visurus. Porrò ego eius rei compendium illi inuentum curaui, quo pacto facillimè simul & expeditissimè vniuersa perdisceret, & optimis

σις. Τοῦτο δ' ἤδη σοι προσαγαγεῖν αὐτόν. ἐγὼ μὲν οὖν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὔτε ποιήσας καὶ προξενήσας αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανᾶς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ὦ Ἀναχάρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο γὰρ Ἀθῆναι. τοῦτό ἐστιν Ἑλλάς. οὐκ ἔστι ξένος, συμπάντες σοι ἴσασι, πάντες σε φιλοῦσι, τηλικοῦτόν ἐστι τὸ λαβὰ τὸν προσβύτην τοῦτον. ἁπάντων ἐπιλήσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ σαυτῷ. ἔχεις τῆς ἀπολημίας τὰ ἄθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανών, τοῦτο, λέγω τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονίσεται ὤν, ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλος χρήσεται αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅσας μὴ ἔχω ὁ Σόλων ὑμῖν λόγω, οἷα δὲ ἔπεσι. ὡς

mis quibusque immotescerent. Aliam verò ad hæc consequenda viam compendiosiorem non tenebam, quàm si hunc tibi adductum familiarem feciſſem. Itaque ſi Solonem ego planè pernoui, ſic facies, ac illum in bonorum notitiam & ſtudium perduces, & germanũ ciuem Græciæ eſſe oſtendes. Et quod tibi paulò antè dixi, Anacharſi, omnia iam viſo Solone conſpexiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt, ipſa Græcia. Neq; ampliùs hoſpitem te eſſe puta. Omnes te nouerunt, omnes certatim amore te proſequuntur. Tantum tibi in hoc ſene bonum repoſitũ eſſe ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuerſatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, de amoris finem tantopere deſideratum. Hic tibi Græca eſt regula, neq; non Atticæ philoſophiæ index certiſſimus. Quare hoc tibi perſuade, eum eſſe multò feliciſſimum, quicunque cum Solone verſatus fuerit, eoq; amico vtitur. Perlongum eſſet referre, quantum cùm Solon ſit delectatus numere, tum

ὡς δὲ λοιπὸν σωῦσαν, ὁ μὲν πατρώου, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἕλλησιν καλοῖς, καὶ πάντα πόνον ἐπιμελούμενον, ὅπως ἥδιστα διαπερῶσι ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ τιθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκὼν εἶναι ἀρλαπόμενον, ὡς γοῦν ὑπίσχνετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις, ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ὠγνώριμον, καὶ ἐτιμᾶτο δὲ ἐπαίνου· οὐ γὰρ μικρὸν ὠφ Σόλωνι ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τούτῳ, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο. καὶ ἐφίλουν, ὃς ἐπῆν ἀοιμάζοι, καὶ ἐπίστευον ἀεί τε ἄνδρας ἄριστα τὰ τιθέμενα, καὶ μόνῳ βαρβάρῳ Ἀνάχαρσις

tum quibus verbis responderit, ita, vt in reliquum tempus dulcissimè simul & coniunctissimè conuixerint, alter quidem illorum, nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumque optimatibus adducens, tum per omnia diligentissimè curam agens, quo pacto quamiucundissimè in Græcia in precio habitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede volens à sensi latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone in puncto temporis vniuersa cognouit, ac omnibus innotuit,

& illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enim mediocri laude Anacharsis virtutes solebat extollere Solon: verùm hominibus & hoc moris erat, vt quemadmodum Soloni legislatori libenter dicto audientes erant, amore quoque & beneuolentia prosequebantur, quoscunque ille aliquo precio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquum viros optimos esse credebant. Solus verò ex Barbaris Anachar-

σις δημοποίητος γιγόμενος, ἀ
λλὰ Θεοξένῳ πιστώσαν, καὶ τῇ
τὸ ἱστορῆντι περὶ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἄν οὐδὲ ἀνίστρεψεν, οἶ-
μαι, ὁ Σκύθας, ἂ μὴ Σόλων
ἀπέθανε. βούλεσθε οὖν ἤδη
ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ἵνα μὴ ἀκίφαλος καὶ ἀνεύθυνος ᾖ;
ὥρα γὰρ ἀδηλία, οὐ τινός μοι
ἕνεκα ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ-
θίας, καὶ Τόξαρις τὰ νῦν ἐς
Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἔσα-
γόμενος Ἀθήνηθεν. φημὶ δὲ
ὁμοίου τι καὶ αὐτὸς παθεῖν
τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ πῶς
χαίτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι
τῆς ἀκόλ, ἀβασιλικῷ ἀν-
δρὶ ἐμαυτὸν ἔικασα· βάρ-
βαρ μὲν γὰρ κἀκεῖν. καὶ
οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς
Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶ-
ναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ οὐδὲ
κατὰ τὸ βασιλικὸν ἀσποιῶ
τἀμὰ τῷ τῶν ὁμοιότητα, κατ'
ἐκεῖνα δή. ὅτι γὰρ πρῶτον ἐς
πεδήμησα ὑμῶν τὴν πόλιν,

sis initiatus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fidei habenda est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriæ prodidit. Sed neque, vt opinor, retrò ad Scythas Anacharsis abiit, nisi Solone mortuo. Vultis igitur fabulæ finem iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam tempus est cognoscendi ciues, cuius rei gratia mihi Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem quoque adultæ ætatis hominem ab Athenis adduxi. [k] Siquidem aio & me non dissimile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per Gratias vos obsecro, ne indignabundo animo mihi vitio vertatis similitudinem, si viro regio memet ipse comparauero. Barbarus enim ille fuit: cæterum nos Syros vlla in re Scythis deteriores

non facilè dixeris. Atqui ne ego res meas cũ regia magnificentia cõponere animitor similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cùm primùm in vestrã vrbẽ hospes immigrassem,

statim

ἐκπλάγλω μὲν ἐυθὺς, ἰδὰν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ πλοῦ ἄπλοῦ θωύαμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπιπολὺ ἐν-θάπερ πρὸς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξέρκοιμι τοῖς θαύμασι, οἷόν τι καὶ ὁ νηυαύτης ἐκεῖνος νεανίσκος ἐωπόνθει, πρὸς πλοῦ τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἴσκλον οὕτω ἀρχιτεθῆσθαι πλοῦ γνάμιν, ἰδὼν πόλιν ἄκμάζουσαν ἐκμῆ ἕξι σαύτῃ, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν πλοῦ ἐκεῖνον, Ἀνθοῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλει πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμλω ἤδη περὶ τῶν πρακτέων, καὶ τὰ μὲν ἀξία τὸν λόγον ὑμῖν, πάλαι ἐδιδοκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἐδάξα, σιωπῇ παροδεύσας τηλικαύτην πόλιν; ἐξητοῦν γὰρ, ἐν ἐπαναρύψομαι τὰληθὲς, οἵ τινες οἱ προὔχοντες ἦσαν, καὶ οἷς ἄν τις προσελθὼν; καὶ συγγρα-

statim animo obstupefactus fum, visa eius & amplitudine & pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliaque potentia & splendore omni cognito. Itaque multo tempore animo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta abunde satis admiratione prosequi: cuiusmodi quiddam & insulari ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus est. Neque verò alium ego obtinebam animum, intuitus urbem tanto vigore vigentem, ac iuxta Poëtam illum omnibus bonis florentem, quibus ciuitas felix & beata solet affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de iis quæ agenda forent, mecum deliberabam. Iam enim olim constitutum habebam, oratione vos & laudibus illustrare. Quibus enim aliis ostendi, silentio tam præclaram ciuitatem prætereuntem? Quippe quærebam (neque enim veritatem prudens relabo) si qui essent qui reliquos dignitate anteirent, & quos aggressus aliquis, ac

συγγραψάμην δ' ἂν σάτας, συναγωνισᾶς χᾶτο πᾶς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ ἕς, ὥσπερ ὦν Ἀνάχαρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐτᾶς συλλαβᾶς ἐλέγομεν· ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δίκαιοι ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἀλλαχόθι τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἡμῖν ἄνδρε ἀείσω, γένει μὲν καὶ ἀξιώματι πολὺ πρὸ τῶν ἀπάντων, παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμει τῇ Ἀττικῇ δικαίᾳ παραβάλλοις ἄν. ἃ δὲ παρὰ τοῦ δήμου εὔνοια, πάνυ ἱρωτικὴ πᾶς αὐτὸς, καὶ τέως γίγνεται ὅ, τι ἂν ἄεισον ἢ τῇ πόλει. τὴν μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγάλῃ τοσούτῳ ἀνεπίφθονον, καὶ τὸ μεθ' ὑπουργίας ἀδιάσειστον, καὶ τὸ πρᾶον,

historia de illis memoriæ prodita, adiutoribus vteretur ad omnia. Ibi verò mihi non vnus, quemadmodum Anacharsidi, & ille quidem barbarus Toxaris, sed plures, aut potius omnes eadem tantùm non ijsdem syllabis respondebant. Multi quidem & alij præclari & industrij viri, ô hospes, in hac vrbe habitant, nec temerè alibi eiusmodi viros inuenies perinde bonos. [m] *Duo tamen cumprimis sunt longè optimi & præstantissimi, generis splendore & dignitate omnibus longè superiores: cæterùm disciplinarum cognitione ac dicendi facultate, Atticæ Musæ eos non absurdè comparaueris. Populi mirus ergà illos fauor, & studium singulare existit. Et hoc quoque quod in ciuitate optima & præstantissimum esse constat, illorum bonitatem, & obuiam erga hospites humanitatem, nullamque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cùm beneuolentia, tum animi*

manſue-

σφ, καὶ τὸ ἀπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγήσαιτο, παραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ὡς μάλιστα θαυμάσῃς, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, υἱὸς καὶ πατὴρ, ὁ μὲν, ἃ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπῄνεσας· ὁ δὲ υἱὸς, καὶ ὀφθεὶς μὲν αὐτίκα ἀπάξιος τοῦ σοῦ. οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀρρὴν νεανίσκος τίνα τῶν ὁμοφύλων. ἃ δὲ καὶ φθέγξασθαι μόνον. οἰκήσεταί σε ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναδυσάμενος, καὶ ἑαυτῷ Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ πλώσει ὁ ναύκληρος ἕξει, ἢ γοῦν πόλις ἅπασα, κιχηνότα ἀκούουσιν, ἐπόθ' ἅρμα μαρμαρύσσον παρέλθοι. ὁποῖόν φασι τὸν τῶν Ἀθηναίων ῥήτορα τὸν Κλεισθένη ποιοῦντα, παρ' ὅσον ζῶσι μὴ ἐκ τῶν μακρὰν μιμήσεως ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τῷ Ἀλκιβιάδῃ. τοῦτον δ' ἡ πόλις οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀδέως ἄδην

manſuetudinem & morum facilitatem quibuſuis accedentibus expoſitam, ipſe hauddubiè alijs verbis celebrabis, paulò pòſt harum rerum facto periculo. Atque vt mireris impenſiùs, ex vna eadémque familia ſunt pater & filius. Alter quidem non aliùs quam ſi Solonem, aut Periclem, aut Ariſtidem animo conceperis: alter verò filius, te ſaltè conſpectum actutum domum abducturus eſt. Adeò præſtanti corpore viſendus eſt, & maſcu'a quadam forma decorus & amabilis. Quòd ſi modò ore vocé ſoluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus. tantam dicendi venerem, & verborum ſuauitatem iuuenis in lingua ſita ſidet. Quinetiam vniuerſa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus progreditur: euiuſmodi aiunt Athenienſibus quondam accidiſſe in Cliniæ filio adamando, præterquam quòd non multò pòſt eos amoris ſummè pœnituerit, quo Alcibiadem complexi fuerant. Porrò hunc non ciuitas ſolùm arctiſſimè diligit, verumetiam reuerenter habere non

ἄλλα ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἓν τοῦτο ἡμῖν δημόσιον ἀγαθὸν ὄν, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἀνὴρ οὗτος. ἀ δὲ αὐτός τι, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δίκαιοί σι, καὶ φίλον ποιήσαντο, πᾶσαν ἕξεις τὴν πόλιν· καὶ ἐπισθαι καὶ τὴν χεῖρα ἕτοιμον, καὶ ὀκίτ' ἐυδοιάσιμα τὰ σά. ταῦτα νὴ τὸν Δί' ἅπαντ' ὤμοσεν ἔμοιγε, ἡ δίκη καὶ ὅρκον ἐπάγειν ὦ λόγω· καί μοι, ἤδη πέφωμένω, τὸ πολλοσὸν προσόντων ἀρυκτέον ἔφοξε. οὐχ ἥδρας τοίνυν, οὐδ' ἀμβολᾶς ἄρχομαι, ὡς ὁ Κᾶτος φησίν, ἀλλὰ καὶ πάντα μὲν πάλαι κεκᾶσθαι, πάντα δὲ πρέπειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἓν γὰρ τοῦτ' ὑπάρχει, οὗτος πάντα, καὶ πλὴν ὅσα οὐ καὶ νεανιεύεσθαι καὶ ὁ πλοῦς ἡδύς.

dedignatur. *In summa, vnicum hoc nobis populare bonum est hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantum autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuae erunt in ambiguo. Haec per Iouem ab omnibus dicebantur, cum iureiurando oratio mea mihi confirmanda sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo assecutus esse videor. Itaq; neque desidiae, neque morae indulgenda locus est, vt ait Poëta Ceius, verùm omnes rudentes pariter mouendi sunt, praeterea nihil non dicendum & faciendum, quo in amicitiam illorum insinuemur. Quod quidem si ex sententia consecuti fuerimus, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspera, ac mare placidum, & portus in propinquo constitutus.*

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOSPES.] *Aut hospitium excipiendorum præfectus. Suidas:* ὁ ξενίους ἐφόλων, τὰς πανηγύρεις, ἀπὸ τοῦ ἐπιδέχεσθαι τοὺς ξένους, ἐξ ἄλλων πόλεων ἐφόλας, i. *Proxenos appellabant, qui essent hospitibus excipiendis præfecti. Hic enim erga peregrinos humanitatis laudem & imaginem continet.* *b* Non fuit.] *Exempli narratio, qua quos laudare instituit, cum veteri Solone comparat, eos q; quasi omnium aliorum instar quoddam facit.*

c Anacharsides.] *Vide huius vitam & epitaphium apud Laërtium. Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis, de quo fertur epigramma hoc Ioannis Alexandri Brissæani, ad Ioannem Febrium:*

Hospes Anacharsis Scythicis egressus ab oris,
(Nam patriæ morum est nomine victus amor)
Multorum mores, multorum vidit & vrbes:
Nempe Ithaci fertur laus ea prima ducis.
Tandem animi linguæq; vt cultū absolueret, vrbem
Cecropiam celeri pergit adire gradu.
Atq; isthic simili Græcorum ornatus amictu,
Nam Scythiæ dederat cætera cuncta suæ,
Viuendi non pauca exempla accepit Athenis:
Vrbs equidem exemplo, sæpe iuuare solet
Dogmata tum magni didicit consulta Solonis:
Sic tacitas vites sæpe magister habet.
Idem hospes Latijs nunc se quoq; finibus infert,
Romana immutans pallia Græca toga.
Illi, igitur qui mos tuus est me interprete, amicos,
Pande fores, placido suscipe & hospitio.
Certè hominem sic istuc cupiat quod dicitur esse,
Sincera hospitij tessara sola facit. (gat,
Quòd si illam improbitas morū, faber optime, fran-
Non video quidnam turpius esse queat. *d* Octi-

pedes.] *Scythico prouerbio dicebantur, quibus rusticanæ tantùm opes erant, quiq; duos possiderent boues, & currum vnum. Inter vpes enim rusticanas, præcipuè recenset Hesiodus lib. 2. O-*

perum & dierum τὸν βοῶν ἀροτῆρα. i. *bouem aratorem.* e Ablegare.] *Morem hunc mittendi ad Zamolxim scribit Herodotus in* 4. *Strabo in* 7. *& Suidas in dictione Ζαμόλξις.* f In Ceramico.] *Locus erat Athenis, vbi, qui in bello ceciderant, sepeliebantur: autore Suida. Meminit & Pausanias in Graecia Attica & Lucianus in Piscatore. Item in Meretricio Melissæ & Bacchidis, vbi pro loco, in quo meretrices habitabant, capitur.* g Atqueex his ipsis Atticis.] *Athenienses se dicebant esse αὐτόχθονες, quasi interrigenas dicas, ex ipsa terra genitos, ipsius terræ alumnos, indigenas. Aiunt Erichtheum ex terra editum, vrabuisse argumentum, vt Athenienses, quibus is imperárit, terra item geniti censerentur, ac nominarentur αὐτόχθονες, sicuti etiam docuit Plato. Proinde eius rei symbolum τεττιγας.* i. *cicadas aureas solitos gestare, dicto; eo nomine Tettigophoros. Etenim eiusmodi traditur animalis origo. Cuius rei testis quoq; locupletissimus est Thucydides historia prima, id quod Virgilius, in Cyri indicat:*

Aurea solenni comptum quem fibula ritu,
Mosopio erecti, nectabat dente cicadæ.

Meminit & Iustinus libro 2. *& Demosthenes in Oratione περὶ τῆς παραπρεσβείας: μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς. Tertullianus in libro de velandis virginibus. Athenæus in libr.* 8. *δειπνοσοφιστῶν. Verùm omnium copiosissimè interpres Aristophanis in Nubibus: οἱ μὲν παλαιοὶ κατὰ τὸν ἀκρωτῆρα, τὸν τέττιγα χρυσὸν ἐχρῶντο τέττιγι τεκμαιρόμενοι, ὃν αὐτόχθονες ἦσαν,* &c. *Quo loco citat & Thucydidem eius rei authorem. Erechtheï filiæ in numero deorum habitas M. Cicero refert.* h Itaque huius negociationis.] *Cicero lib.* 3. *Officiorum, mercatum bonarum artium appellat. Max. Tyrius Platonicus, Sermone* 17. *scribit, Pythagoricos honestam mercaturam in Græciam misisse, nempe ex Italia scientias quasdam Athenas vsque. Plato in Sophista & in Pythagora, docet longè nos attentiores esse debere in disciplinis, quàm in ays mercibus emendis. In eundum modum & Isocrates admonet, esse longè quàm turpissimum mercatores immensa maria transmittere, quò facultates suas augeant, & adolescentes neutiquam industriæ contendere, quo rectam animi constitutionem è bonis studijs assequantur.*

i Sed

i Sed age.] *Per suos deos vnaquæque gens iurare consuevit. Scytharum dij sunt Arimacis, Zalmois & Ventus vide Lucianum in Toxaride.* *k* Siquidem aio.] *Adaptatio suæ causæ.* *l* Insularis ille] *Telemachus, scilicet ex insula Ithaca, Homerus Odyss. d. Menelai domum ex auro, electro, argento & ebore conclinatam, cum stupore quodam miratur.* *m* Duo tamen.] *Collatio & amplificatio personarum.* *n* Vniuersa ciuitas inhiat.] *ἡ πόλις ἅπασα κεκλωότες ἄκουον.* id est, *verba tota hiantes auscultant. Synthesis est generis & numeri.* *o* Alcibiadem complexi.] *Hoc abundè scribit Plutarchus in Alcibiade, Aristophanes in Ranis, & Val. Maximus lib. 7. de Sapienter factis & dictis.*

ΠΩΣΔΕΙ ΙΣΤΟ-
ρίαν συγγρά-
φειν.

QVOMODO HI-
storia scribenda
sit.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DIdascalicus liber est, continens præcepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis ijs, qui duplicem Historiæ finem faciunt, vtile videlicet & delectabile, mox vitia recenset, quæ tum in verbis & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sit, & hoc sub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccârint, ostendendo. In posteriore autem parte primùm quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi suæ comparata habere debeat is, qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit, etiam hîc exemplis aliorum præcepta sua confirmando.

Orditur autem ab occasione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Ἀκηκόατε φασί, Λυσιμάχῳ ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ καλὲ Φίλωνα, τοιοῦτον· πυρετάνειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημὰ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς ἐρρωμενέως, καὶ λιπαρᾷ ὧν πυρετῷ, περὶ δὲ τὸν ἑβδομαῖον, οἷς μὲν ἅμα πολὺ ἱκριῶν ῥεῦμα, οἷς δὲ ἱδρὼς ἐπιγιγνόμενος· πολὺς, καὶ οὗτος ἔλυσε τὸν πυρετὸν, ἰσχνότερον δέ τι πάθος παύσας τὰς γνάθους αὐτῶν. ἅπαντας γὰρ ἐσκαφοδίαν παρεκινοῦτο, καὶ ἰαμβεῖα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὸν Εὐκτήδου Ἀνδρομέδαν ἐμανώδαν, καὶ τὸν τῆ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέλει διεξήεσαν. καὶ μετὰ τῶν ὅλη πόλις ὠχρῶν ἀπάντων. καὶ ἀπλῶν. τῶν ἑβδομαίων ἐκέκραγον τραγῳδῶν· Σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε, καὶ ἀνθρώπων ἔρως,

Bderiis a aiunt Lysimacho b iam regnante morbum incidisse, optime Philo, huiusce modi quendam: Febricitari principiò quidem cœpisse per vrbem vniuersos, primo statim die febri cõtinua ac valida grauiter correptos. Circa septimum autem diem alijs quidem multus è naribus profluens sanguis, alijs verò exortus sudor, etiam ipse immodicus febrim dissoluit, ac finijt. Cæterùm ridiculam quadam perturbatione mentes illorum idem hic morbus inuoluit. Omnes enim quasi ad c Tragœdias agendas impellebantur, & Iambica personabant, multúmque vociferabantur. Maximè autem Euripidis Andromedam canticis referebant, & Persei sermonem per vices recitabant. Plénaque adeò ciuitas erat pallidis & macilentis illis septimanis Tragœdis notum illud:

At ô tyranne hominum & diuorum, Amor.

Et

καὶ τἆλλα μιχάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων καὶ τοῦδ' ἐπιβοηθοῦ, ἄχρι δὲ χαμαὶ, καὶ μέχρι οὗ μιαγχόμενον, ἔπαυσε λυμωτας αὐτούς. ὡς τίαν δέ μοι δοκεῖ τῷ ζιώτου παρασχεῖν Ἀρχέλαος ὁ τραγῳδός. εὐδοκιμοῦντι τότε, μεσοῦντος θέρους, ἐν ποιῷ δή φλογμῷ παραθέσθαι αὐτοῖς τὴν Ἀνδρομέδαν, ἣς πυρέξαντί τι ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναπάντας ὕστερον ἐς τὴν παρωδίαν παροικοθαίνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρήσης δ' Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῇ, καὶ τῶν Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τὴν ἐκάστου νόμιμα περιζωμάτων. ὡς οὖν ἔφασαν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀδιάφορον ἐκεῖνο πάθος καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς τῶν πεπαιδευμένων περιελύνθειν, ἐπ' ὥστε τραγῳδεῖν. ἐκάστῳ γὰρ ἂν ἔτυχε παρέπεσον ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, ἃ φαύλοις διατρίβουσι, ἀπ' οὗ δὲ τύχοι πάντα ἐκινοῦντο, ὁπόσα

Et cætera quæ sequuntur, magna voce exclamantibus, & hoc in longum vsque, donec superueniente iam hyeme, frigus nimium obortum ab insania ac mutis istis cohiberet ipsos. Causam verò eius rei videtur mihi præbuisse Archelaus Tragicus Poëta, qui illis temporibus celebris erat, qui media æstate, multóque æstu, Andromedæ fabulam ipsis egerat, ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & mentibus euersi postea in eandem Tragœdiam delaberentur, obseruante illorũ memoriæ Andromedã, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis & cogitationibus obuolante. Vt igitur alterum cum altero comparetur, quemadmodum vulgò dicunt, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore pleroſque doctorum inuasit: non vt ipſi quoque Tragœdias agant. nam in hoc minùs delirarent, alienis Iambicis, ijſq; haud malis occupati: ſed ex quo obuia illa, & velut ante pedes expoſita

ſemel

ὦ φίλτατε ὁ πεῖσαι τὸν βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ πρᾶγμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νῖκαι, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἴσασιν ἀκριβῶς συγγράφων. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἅπαντες, καὶ ὅσοι λοιποί, ἀληθῆ ἄρα λέγουσιν, τό· Πόλεμος ἁπάντων πατὴρ, ἢ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, ὑπὸ μιᾷ τῇ πληγῇ. ταῦτα δίνυε, ὦ Φιλόξενε, ὁρᾶν καὶ ἀκούειν μοι, τὸ δὴ Σινωπέως ἐκεῖνο ἀπόθεγμα, οἱ Κορίνθιοι πάντες παρέπλευσαν, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους παραφέρων, ὁ δὲ οἰκοδομῶν τὸν τάχος, ὁ δὲ ἐπανορθοῦν τὰ συρρέοντα, ὁ δὲ ἄλλο ἄλό τι τῶν χρησίμων ὑπουργῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν ἔχων ὅ, τι καὶ πράττοι (ἐδόκει

semel moueri cœpêre, putà bellum istud aduersus Barbaros, & vulnus in Armenia acceptum, continuaéq; victoriæ illæ, nemo vnus iam est qui non historiam scribere velit: imò verò Thucydides, & Herodoti, & Xenophontes, cuncti nobis facti sunt: &, vt apparet, verum illud tandem fuit, quod dicit: [e] *Bellum omnium pater est: quandoquidem & historiarum scriptores tam multos procreauit, idq; vna hac plaga. Hæc igitur, ô amice, postea quam viderem atque audirem, Sinopensis illius in mentem venit. Quando enim Philippus rex ferebatur cum exercitu iam adtentare, Corinthij omnes trepidi turbari cœperunt, & pro se quisque sedulò facere: alius quidem arma apparando, alius autem saxa, comportando, alius muros ciuitatis reficiendo, alius propugnacula & turres suffulciendo: denique alius aliud aliquid quod ad rem pertineret, subministrando.* [f] *Diogenes autem cùm hæc aspiceret, quoniam ipse nihil haberet quod ageret,*

(nemo

(οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ὑπηρέτης
προσῆν) περιβαλόμενος τὸ ἱμάτιον,
σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανε
κατὰ τύχην οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω
τοῦ Κρανίου· καί τινος τῶν
παρόντων ἐρομένου, τί ταῦτα
ποιεῖς, ὦ Διόγενες; ἀπεκρίνατο, ἐκ-
φυσῶν, καὶ κυλίων τὸν πίθον, ὡς μὴ
μόνος ἀργὸν διατρίβω ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὶ τὸς
σὺ, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος
ἄφρων ἄλλων ἐν ὅτῳ πολυ-
φόρῳ ὦσι καιρῷ, μηδ' ὥσπερ
κωμικὸν παρυφόρημα, ἐπι-
χανὸς σιωπῇ παραφοιτήσω,
καλῶς ἔχειν ὑπολαβών, ὡς δυ-
νατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον,
ἢ ἱστορίαν συγγράψαι, ἢ
πράξεις αὐτὰς διηγήσασθαι. οὐκ ἔσ-
τω μεγαλόστομος ἐγὼ, μηδ'
τοῦτο ἀπόσχω περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ
ἁλίσκος ὁ κυλίνδων, εἰ καὶ ἀ-
πειρῶν κυλίοι τις, καὶ μάλιστα
οἷον τόνδε τὸν πιθάκνιον,
ἀεὶ πάνυ καρτερῶς κεκρα-
μένον

(nemo enim ipsum ad vllum aliquod ministerium adhibebat) circlo circum se pallio, scriò admodum & ipse dolium suum, in quo tum forte habitabat, & sursum ac deorsum per Cranium volutare cœpit: ac rogante quopiam ex familiaribus, &, quid hoc, inquiente, Diogenes agis? Voluto, respondit ille, ego etiam dolium meū, vt ne solus ocioſe feriari videar inter tot laborantes. Et ego igitur, ô Philo, vt ne solus mutus forem in hoc loquaci ac strepero seculo, neque perinde ac comicum aliquod satellitium cum silentio hians præterueherer, non abs re facturum me esse arbitratus sum, si quoad possibile mihi esset, etiam ipse dolium volutarem: nō historiam scribendo, neque etiam ipsas res gestas commemorando: non ita temerarius equidem sum, neque etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum periculum hoc sit, si quis per saxa ac rupes volutet, & maximè tale, quale meū est doliolum, ne validè quidem satis etiā fictum ac

coctum,

μαμμύον· ἀνόσχολον γὰρ αὐτί-
κα μάλα πρὸς μικρόν τι λί-
θιδιον προσπαίσαντα, συλ-
λίγειν τὰ ὄστρακα, τί οὖν ἔ-
γνωσταί μοι, καὶ ὅπως ἀσφα-
λῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐ-
τὸς ἔξω βέλους ἑστὼς, ἐγώ σοι
φράσω. τοῦ μὴ λαπνοῦ, καὶ
λύμαλ☞, καὶ φροντίδων, ὅσ-
σαι τοῖς συγγράφειν ἔνεισιν, ἀ-
νέξω ἐμαυτὸν, οἷς ποιῶν. σω-
φρονίσειν δέ τινα μικρὰν, καὶ
ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ὑπο-
θήσομαι τοῖς συγγράφουσιν,
ὡς ξυνωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς
οἰκοδομίας, ἐὰν μὴ τῆς ἐ-
πιγραφῆς, ἄχρι γε τοῦ δά-
πέδου τοῦ πηλοῦ προσαψά-
μην☞. καί τοι δεῖ παραινέ-
σεως οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται
σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ὑμᾶλ-
λον, ἢ τίς τινος ἐπὶ τὸ βα-
δίσαν, ἢ βλέψαν, ἢ ἰδέσθαι. ἀλ-
λὰ πάνυ ῥᾴδιον νῦν πρόχειρον,
καὶ ἅπαν☞ ἕτοιμον, ἱστορίαν συγ-
γράψαι, ἵν' τις ἑρμηνεῦσαι
τὸ ἐπιπολῆς λαβεῖν. τὸ δὲ βα-
θὺ πού καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε,
ὡς ἐ-

coctum, adeò vt si quis exi-
guum aliquem lapillum ipsi
illidat, statim admodum te-
stæ colligendæ illi sint. Quid
igitur decretum mihi est? h & quo pacto bellum tutò ca-
pessam, ipse extra teli ia-
ctum constitutus? Dicam e-
quidem tibi. A fumo qui-
dem, & fluctibus, & curis,
quæcunque historiam scri-
bentem circunstant, abstine-
bo meipsum: admonitionem
autem quandam paruam, &
præceptiones hasce modicas
scribentibus subministrabo,
vt exædificationi saltem vs-
nà cum illis adsim, etiamsi
ab inscriptione abfuero,
summo tantùm digito vide-
licet lutũ attingendo. Quan-
quam neque admonitione
plerique opus esse sibi ad
hanc rem putant, non magis
quàm arte aliqua ad vaden-
dum aut videndum, aut eden
dum, sed planè facillimum,
ac promptum, & cuiusuis ho
minis esse existimant histo-
riam scribere, si quis modò exponere verbis possit quod vo
cunque in mentem venit: i Cæterùm nosti & ipse, ô amice,

quòd

ὡς οὐ τῶν ὑμιταχεσίων, ἀλλ' ῥαθύμως σωτιθῶσι λυγρασμένων ζῶντ' ὄντων, ἀλλά τι ἐν λόγοις καὶ ἄπο, πολλῆς φροντίδος & μόχθου, λέγεται, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν, ὡς ἀεὶ κτῆμα σωτιθέμενον. οἶδα μὲν οὖν οὐ πάνυ πολὺς ὢν τῶν ἐπιστρέψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάνυ ἐπαχθὴς λόξων, καὶ μάλιστα, ὁπόσοις ἄποτ' τέλεα ἐσαῦθις, καὶ ἐν τῷ κοινῷ λέσθαι ἡ ἰσοτία. ἀλλὰ καὶ ἐπήνεσται ὑπὸ τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανίαι. ἔτι γε ἐπεὶ ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταγράψουσί τι τῶν ἅπαξ λεγομένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλέους αὐλὰς ἀφικομένων. ὅμως δὲ οὐ χέρον καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἀρῆσθαι, ἵν' ἔτοτε πόλεμος ἄμα & συσσή, ἢ Κελτοῖς πρὸς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς πρὸς Βακτρίους (οὐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε ὁλομόσαντες ἥξουσιν, ἀπάνθρωπον ἤδη καὶ ἀφειρωμένων) ἔχωσιν

quòd hoc neq; facillimorum quippiam sit, neque eorum quæ negligenter ac temerè componi possunt: sed si quid aliud quid vsquam inter ea quæ oratione traduntur, multa cura opus habet, hoc certè habet, si quis, vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio igitur paucos fore, quos mea hæc oratio conuertet, imò quibusdam etiam molestus videbor: illis maximè, quibus iam opus suum absolutum est, & historia in publicum emissa. Quòd si verò etiam laudata est ab ijs, qui tum audierunt eam, insania profectò fuerit spe rare illos immutaturos aliquid, aut transcripturos, esse eorum, quæ iam semel edita atque auctorata, & quasi in regiam aulam relata sunt. Sed tamen non abs re fuerit, etiã eos ipsos admonere hîc vt si quando bellũ aliud exortum fuerit, vel Galatarum cõtra Getas, vel Indorum contra Bactrianos (neq; enim aduersum non puto quisquam aliquid mouere sustinebit, cunctis iam perdomitis & sub iugũ missis) melius

ἔχουσιν ἅμαυρον συντιθέναι, τὸν λανόνα τοῦτον προσάγουσιν, ὡς μὲν γε δόξῃ αὐτοῖς ὀρθὸς ἂν. εἰ δὲ μὴ, αὐτοί, μὴ κατὰ τοῦτο ἀκριβῶς, ὅσον γε κἀγὼ μετρούμενον τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ ὁ πάνυ δυσὶ σπάνιος, ὡς πάντες Ἀβδηρῖται ἐπόνουν Ἀνδρομέδαν πάσχουσι. Διαφορᾶς δὲ ὄντος τοῦ τῆς συμβουλῆς ἔργου· τὰ μὲν γὰρ ἀφεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκει, φησὶ, πρῶτα ἅπαντα ἅττινα φεύκτεον ὡς ἐπείγουσι συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρευτέον. ἔπειτα, οἷς χρώμενος, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τὸ ὀρθῶς, καὶ ἐκ' οὐθὲν ἀχρήσας, ἀρχὴν τε οἵαν αὐτῷ ἀρκτέον, καὶ τάξιν ὡς τινα δεῖ ἔργοις ἑφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστῳ, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐν ἄλλοις παρελθεῖν ἅμαυρον, καὶ ὅπως ἑρμηνεύσει αὐτὰ, καὶ συναρμόσει. ταῦτα δὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον, νῦν

melius ac rectius componere tamen possint adhibita hac quasi quadã regula, si modò recta eadẽ ipsis videbitur: sin minùs, ipsi quidem tamẽ eodem cubito, quemadmodum & nunc, metiantur negotiũ: medicus autem non admodum ægrè ferret si omnes Abderitæ isti volentes ac vltrò Andromedæ fabulam agant. [k] *Porrò quando duplex huius consilij opus est (alia enim eligere ac sequi docet, alia verò vitare) principiò age dicamus quæ nã fugienda sint ei, qui historiam scribet, & à quibus integrum ac purum maximè præbere se debeat. Deinde quibus rebus, vtendo non aberrauerit à recta via, & eò quò tendit, ducente: nempe quo exordio incipiendum sit, quo ordine res quæque iungendæ inter se, & componendæ sint, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, quæ cursu præteruehi satius sit, quomodo exponenda eadem, & coaptanda sint. Atque hæc quidem & his similia posteriore loco tractabimus, nunc*

quibus immorandum,

μὲν, νῦν δὲ τὰς ἁμαρτίας ἤδη ἐπιμνήσθησόμεθα, ὅτι ἔσται τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθεῖν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων ἐστὶ λόγων ὀνόματα ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ καὶ διαννοίᾳ, καὶ τῇ ἅπαν ἀτυχείᾳ, μακρὸν ἂν εἴη τι καὶ διελθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ἐπιθέσεως οὐκ ἴδιον· κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ὀνόματα ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ, ἃ δὴ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ ἰδιαίτατα ἂν εὕροις ἐπιτηρῶν, εἰ καί μοὶ πολλάκις ἀπροσμέτρως ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἂν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπτάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄχαρι δὲ, μεταξὺ καὶ ἀναμνημονεῦσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη ὅτῳ συγγραμμένων. καὶ πρῶτον γε ἐπαινῶ, μὴ πάνυ ἀμαρτάνειν, ἐπισκοπῶν. ἁμαρτόντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐν ἱστορίᾳ τὰ γενόμενα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι, μὴ τὰς ἁμαρτίας ἤδη ἐπιμνήσθησόμεθα, ὅτι ἔσται τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρακολουθεῖν. ἃ μὲν οὖν κοινὰ πάντων ἐστὶ λόγων ὀνόματα ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ, ἃ δὴ ἐν ἱστορίᾳ διαμαρτάνουσι, τὰ ἰδιαίτατα ἂν εὕροις ἐπιτηρῶν, εἰ καί μοὶ πολλάκις ἀπροσμέτρως ἔδοξε, καὶ μάλιστα, ἂν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπτάσῃς τὰ ὦτα. οὐκ ἄχαρι δὲ, μεταξὺ καὶ ἀναμνημονεῦσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη ὅτῳ συγγραμμένων. καὶ πρῶτον γε ἐπαινῶ, μὴ πάνυ ἀμαρτάνειν, ἐπισκοπῶν. ἁμαρτόντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐν ἱστορίᾳ τὰ γενόμενα, τοῖς ἐπαίνοις ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι,

mus, nunc autem vitia ea commemorabimus, quæ malè scribentes aut componentes sequi solent. Quæ igitur communia scriptorum vitia sunt, in verbis, in sonoritate, in sententia, & cæteris malè & inscitè compositis, longum fuerit persequi, & à præsenti instituto etiam alienum. Nam communia, vt dixi, omnium sermonum vitia sunt, quæ in verbis & concinnitate vocum peccantur. Quæ verò in historia peculiariter quidam peccant, ea facilè deprehendat obseruando: id quod & mihi sæpenumerò vsu venit, inter auscultandum, & maximè si omnibus illis aures apertas præbueris. Sed non intempestiuum fuerit interea etiam exempli causa quædam eiusmodi repetere & commemorare, quæ iam ita composita atque edita habentur. Ac primùm quidem illud, quantum peccent, consideremus. Namplerique ipsorum neglecto eo vt rem ipsam perinde vt gesta est, exponant, in laudibus Imperatorum & ducum immorantur,

τὰς μὲν οἰκείας εἰς ὕψος ἐπαίροντες, τὰς πολεμίας δὲ πάνυ κατὰ μηρίον καταῤῥίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς ὁ στενὸς ὁ Ἰσθμὸς διώρισται καὶ διατετείχισται ἱστορίᾳ πρὸς τὸ ἐγκώμιον. ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν, καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δι' τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν ὅτι πρὸς ἄκρηπα, ἐὰν γε ὁ μὴ ἐγκωμιάζοντι μόνα ἐνὸς μέλη, ὁπόσον ἐπαινέσαι, καὶ εὐφράναι ἐπαινέσαντα, καὶ ψόφος μάψ ἀπάρχεται τυχὸν τοῦ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν· ἀ δ' ἂν ἄρα τι ψεῦδος ἐμπέσῃ ἡ ἱστορία, οὐδ' ἀπαυδῶν ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον, ἢ τὸν ἀρτηριάαν ἰατροῦν πᾶσ' ἴσασι τὴν τραχεῖαν παραδύσει. ὦκα. ἄν τι εἰς αὐτὸν καταποθῇ. ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκασι σφᾶς οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων ἅπτα ἐπαΐοντες, καὶ κανόνος ἴδιοι, ἱστορίας δ' ἄμοι. ικεῖ.

suos quidem in cœlum extollentes, contrà autem hostes vltrà modum deprimentes, ignari videlicet quòd nō angusto aliquo Isthmo diuisa & interfepta sint historia & encomium, sed magno quodam muro per medium cunctis distincta, & musicorum illud, bis per omnes chordas, quod dici solit, inter se distant. Siquidem ille qui encomium scribit, hoc vnum spectat, vt quibuscunque modis possit, eum quem laudandum suscepit, extollat atque oblectet: etiamsi per mendacium forte id consequatur quò tendit, parum id curat. At contrà historia nihil falsum inseri sibi, ne pauxillum quidem permittit, non magis quàm arteriam dicunt medicorum pueri, eam, quæ trahea siue aspera vocatur, quicquam potus aut cibi in se recipere. Rursmu nescio re ijdem videntur quòd & poëticè quidem & poëmata aliud promittunt, aliud historiæ, regulasque diuersas habent.

Nam

ἰκεῖ μὲν γὰρ ἀπρατὴς ἑνὸς ἐστὶν ἐξουσία, καὶ νόμος ἐστὶν, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ ἔνθεος γὰρ καὶ κατόχος ἐν Μούσῃσι, ἄσῃ ἅττ' ἂν κελεύσωσι πρῶτα μὲν ἀπ' ἀρχῆς θεὸν, ἔπειτα δ' ὕστατον ἀνθρώπους τε καὶ ὑδατος ἄνεσις, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων ἄκρων ἐσυβομένους ἀναβιβάσαντα, φθόνος οὐδείς. μηδ' ὑπότερα ὁ Ζεὺς αὐτῶν κατὰ μέσας πάσας ἀνασπάσας, ἀφεῖ ὁ μάλιστα καὶ θάλατταν, ἀνδριάσι μὴ ἀφθόγγοις ἐκάνης, συνωρίδι τὰ πάντα κατηγμένα, ἀπὸ κέρα ἀγαμέμνονα ἐπαίνεσαι θέλουσιν, οὐδὲ ὁ Ἰωνίων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὸν κεφαλὴν, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δὲ, ᾧ ἀδελφῷ αὐτὸ τῷ Ποσειδῶνι, τὸν δὲ ξίφος τῷ Ἄρει, καὶ ὅσα, σώφρονα ἐκ πάντων θεῶν γνώμῃ δεῖ, τὸν ἀτρέως καὶ Αἰρόπης. ὁ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεὺς, ἐπὶ ὁ Ποσειδῶν, ἐπ' Ἄρης, μόνος ἱκανὸς ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτό.

Nam illi quidem libertas nullius alterius arbitrio subiecta est, vnius hæc lex est, quicquid poëta ipsi visum fuerit. Diuino enim spiritu agitur, & à Musis dependet, illarum numine afflatus: & siue equos alacos currui iungere voluerit, siue alios super aquam, aut in summas arista cursurus per illas attollet, nemo vetat: neque eà etiam quando Iupiter ipsorum ex vna catena alligatà in sublime attraxerit pariter terram & mare, quicquam ex eo sibi metuunt, ne videlicet dirupta illa conterantur, ac pereant omnia illa deorsum præcipitata. Sed & si Agamemnonem laudare volunt, nemo prohibet quò minus illum Ioui similem faciant, & quod ad caput, & quod ad oculos pertinet: quod autem ad pectus attinet fratri ipsius Neptuno, & quod ad balteum, Marti & omnino compositum quendam ex omnibus dijs oportet esse filium illum Atrei & Aeropes. Neq; enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, vt singuli illius pulchritudinem ac formam compleant.

ἱστορία δ', ὦ τινα λοιπὸν κόλακα ζητοῦντι πρόσοδον, τί ἄλλο ἢ ποιητικὴ, γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τῶν λοιπῶν δὲ τραγῳδῶν γυμνὴν τῶν μέτρων, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐπιφαίνουσα; μίγα δεινὸν, μᾶλλον δὲ ὑπέρμιγα τὸ κακὸν, ἐμὲ ἀδέειν τις χρείαν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀπ' ἐπισάγειν τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τὸν μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τὰς ἐν τούτοις ὑπερβολὰς ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τὸν, καὶ κομιδῇ πρίνινον, ἀλειφοίη μυελοῦ, καὶ ὦ ἄνω κόσμῳ ὦ ἐπιτηδείῳ, καὶ φύκιον ἐπιβάλοι, καὶ ψιμύθιον, ὦ πρόσωπον, Ἡράκλεις, ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιτο, ἀσχημίας ὦ κόσμῳ ἐπάνω, καὶ οὐ τοῦτο φημι, ὡς οὐχὶ καὶ ἐπαινετὸν ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ ὦ προσήκοντι ἐπαινετὸν,

At verò historia si quam huiuscemodi adulationē recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poëtice redditur, grandiloquentia ista verborum carens: cæterùm reliquas illas præstigias ac vanitates nudas abjecto versibus, & ob hoc etiam magis conspicuas ostentans? Magnum igitur hoc, imò magis plus quàm magnum vitium fuerit, si quis nesciat ea quæ historiæ propria sunt, ab iis quæ sunt poëtices, separare, sed introducit in historiam alterius ornamenta & fucum, fabulas videlicet & laudes, & eos qui in his rebus veritatis excessus fiunt: non secus ac si quis athletæ alicui istorum validorum & vehementer robustorum purpuram induat, ac cæteris Ornamentis meretricijs cum exornet, præterea & fuco & cerussa faciem eius oblinat. Vt enim, dij boni, omnino ridiculum redderet, deformando ipsum ornatu illo? Atqui non hoc dico, quasi non & laudandum in historia interdum sit, sed suo loco & tempore laudandum, modumq

μέτρον ἑκάστῳ τῶν πράγ-
ματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς ὀλί-
γοις ὕστε-
ρον ἀναγνοσομένοις αὐτά. καὶ
ὅλως, πῶς τὰ ἔπαθλα καιρο-
σίου τὰ διαῶτα, ἄνευ μι-
κροῦ ὕστερον ἐπιδείξομεν. ὅ-
σοι δ' οἴονται καλῶς διαρρῆ-
δην εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τέρ-
πνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ δι'
τοῦτο ἐσποιοῦσι καὶ τὸ ἐγκώ-
μιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν,
καὶ ὠφέλιμον τῷ ἐντυγχά-
νοντας, ὧδε ὅσον τἀληθὲς
ἁμαρτάνασι· πρῶτον μὲν
διὰ λίαν τὴ διαίρεσιν χρῆς
μένοι. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας
καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅτα-
νερ ἐκ τοῦ ἀληθὲς μόνον συν-
άγεται, τὰ τερπνὸν δ', εἰς
μανον μὲν, ἐ καὶ αὐτὸ παρα
πολαβάσαν, ὥσπερ καὶ κάκ-
λον ἀθλητὴ, ἐ δὲ μὰ, ἐδὲν
κωλύσει ἀφ' Ἡρακλέους γενέ-
σθαι Νικόστρατον τὸν ἰσιδότ-
του, γενάδαν ὄντα καὶ τῶν
ἀνταγωνιστῶν ἰκανέρων ἀπ-
οκμιώτερον, ἃ αὐτὸς μὲν ἔσχε-
τ' ὀφθῆναι ἐπὶ τοῦ ὕψους,
Ἀλκαῖον δὲ ὁ καλὸς, ὁ Μι-

modumq; rebus adhibẽdum esse censeo, ne qua molestia afficiãtur ij qui in posterum hæc eadem aliquando legẽt. Et in summa, ita hæc omnia moderãda sunt, quasi posteris, non præsentibus scribantur, vt & paulò post ostendemus. Porrò qui putant rectè diuidi in duo historiã, puta in iucundũ & vtile, & ob hoc & encomium in eam introducũt, tãquam quod & iucundũ sit, & delectet legẽtes: vides nimirũ quantum à vero aberrent. Primùm quidẽ diuisione mala atq; adulterina vtẽtes. Vnum enim opus est historiæ, & vnus finis, vtilitas, quæ ex sola veritate cõciliatur. Iucundum verò si & ipsum sequatur, melius quidẽ hoc, perinde vt si forma seu pulchritudo athletam: sin minus, nihil vetat ab Hercule prognãtum esse Nicostratum illum Isidoti filium, generosus cum sit, & vtroque colluctatore suo fortior, etiamsi ipse quidem quod ad faciem attinet, turpissimus videatur: Alcæus autem formosus ille Mi-

λέσι, ἀνταγωνιζοιτο αὐτῷ, ἢ ἱρώμψος, ὡς φασι, τὸ Νικοστράτου ὄψον. ἢ δοίνιν ἡ ἱσοφία, ἀμὴ ἄκρως τὸ τερπνὸν, φαρμακοποιήσασα, ποιῆς ἄν τὸς ἐρασταὶς ἐπισπάσαιτο, ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ὠφελές, λέγω δὲ τὸ ἀληθὲς δέλεσιν, ὀλίγον τῆ ἡδονῆς φροντιῦ. ἔτι δὲ καὶνο ἄπειν ἄξιον, ὅτι δεῖ τερπνὸν ἔν ἀκοῇ τὸ ἱστορίδι μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐναντίων μάλιστα πρόσαντες, παρ' ἑκάτερον ζῆς ἀκούσιν ἰόν, μὴ τὸν συρφετὸν, καὶ τὸν πολὺν ὄχλον μὲν ἐπινοῆσαι, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς πεφυκότι γε ἀκροασαμένους, ὃς ἐκ ἂν τι καθάρσι παραβραμὸν, ὀξύτερον ἢ τὸ Ἄργου ὁρῶντας, καὶ πανταχόθεν τὸ σῶμα ὄμματα, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθὺς ἀρρίπτειν, παραλαμβάνειν δὲ τὰ δόκιμα

lesius collucletur cum eo, ac masius quoq, vt aiunt, ipsius Nicostrati existés. Quare historia siquidem obiter, & velut auctarij modo, iucunditaté additam habeat, cõplures amatores ad se alliciet: sed quatenus perfectum atq; integrũ id q; solũ habet, q; peculiare ac proprium ipsius est, veritatis expositione dico, non magnã pulchritudinis rationẽ aut curam habet. S Praeterea etiã illud dicere nõ indignũ fuerit, quòd neq; iucundum adeò in historia, quod valde fabulosum est, & ad laudem maximè inclinat, vtrobiq; auditoribo esse solet, dum nõ de fece hominum, ac multa promiscuaq; plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium more, atq; adeò, per Iouẽ, sycophãtarũ modo auscultant, quos nihil subterfugere facilè potest, vt pote ipso etiam Argo, acutius, ac toto corpore vndiq; omnia intuentes, mensariorum autẽ more, singula eorum quæ dicuntur, accuratè ac diligenter explorantes, ita vt alia quidem velut adulterina reijciant, ea verò quæ proba sunt

&

καὶ ἔννοια, καὶ ἀκριβῆ τὸν τύπον. πῶς δὲ ἀφελόμενος καὶ τὰ συγγράφαι, τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον φροντίζειν, ἃ ἄξια ἐπαινεῖσθαι τυγχάνει. ἀμελήσας ἐπαίνων, κἂν ὡσοῦν τῇ μιμήσει τὴν ἰσοείαν, μύθοις καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ θωπείᾳ, τάχιστ' ἂν ὁμοίαν αὐτὴν ἐξεργάσαιο τῷ ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ· ἑωρακέναι γάρ που σε ἔοικε γεγραμμένον, τὴν Ὀμφάλην δερμάτινα, πάνυ ἀπόκοσμον σκευὴν ἐσκευασμένην, ἐκείνου δὴ τὸν λέοντα αὐτῇ περιβεβλημένου, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχουσαν, ὡς Ἡρακλέα λάθρᾳ ὄντα, αὐτὸν δὲ ἐν ἱματίῳ καὶ πορφυρίδι θεᾶς ξαίνοντα, καὶ παίζοντα· τὸ δ' Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ. καὶ τὸ θέαμα ἄσχιστον, ἀφιεῶσ' ἡ ἐσθὴς τοῦ σώματος, καὶ μὴ προσιζάνουσα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον. καὶ

& legitima, & quæ typum seu formam accuratè & expressè referunt, recipiant atque approbent. Ad quæ etiam respicere decet eos qui historiam componunt, aliorum autem nullam aut parvam habere rationem, etiam si rumpantur laudatores. Si verò neglectis hisce studebis historiam supra modum delectabilem facere, admixtis fabulis, laudibus, & cæteris huiusmodi adulationibus, celerrimè similem illam reddes Herculi in Lydia. Vidisse enim alicubi te consentaneum est, pictum illum Omphalæ seruientem, atque admodum alieno ornatu ac habitu indutum, illa videlicet pelle ipsius leonina vestita, & clauam manu tenente, eóque Herculem scilicet præ se ferente, ipso autem in crocoto & purpura lanam trahente, sandalio, & quod turpissimum spectaculum est, vestitu cum corpore non conueniente, neque ad proportionem illius quadrante, atque ipso deo virilem illum corporis habitū turpiter adeò effœminante,

καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σε ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἱκανοί, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μᾶλλον ἡδὺ, καὶ ἐς βάθος γελάσονται, ὁρῶντές τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ ἀνακόλλητον τοῦ πράγματος. ἑκάστῳ γὰρ ἀλλότριόν τι, καλόν ὄντως· ἐὰν δὲ τὸ ἐναλλάξαι, ἀκαμὲς τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν χρῆσιν γίγνηται. ἐῶ λέγειν, ὅτι οἱ ἐπαινοῦντες ἐνίοτε μὲν ἴσως τερπνοί, ὅμως ἐπαινεμένοις. τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαχθεῖς, καὶ μάλιστα ἢν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχωσιν οἷας αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν ὕβριν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδεχομένους ἄχει τὸ πᾶσι πᾶσαν τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. ὅθεν γοῦν καὶ τίς χείλη αὐτὸ δῆλον ἔσεσθαι. δεῖ ἐπισκιάζοντα τὴν θωπείαν, ἐπ' ὀλίγον ἐπιπρόσθοντα, ἀθρόα πάντα, καὶ ἐπίδηλα καὶ γυμνὰ διηκίαν. ὥστε δὲ τυγχάνουσιν οὐ μάλιστα ἐφίενται, οἱ γὰρ

Ac multi quidem fortasse etiam hæc tua laudabunt: pauci verò illi quos tu contemnis, suauiter admodum & ad satietatem vsque ridebunt, aspicientes indoctam ac dissonam, male coharentem rei compositionem. Nam quod vniuscuiusque rei proprium est, id pulchrum est. Hoc si mutaueris, deforme id ipsum vsu reddetur. Omitto hîc dicere quòd ipsæ quoq; laudes vni fortasse alicui iucundæ ac delectabiles sunt, ei puta qui laudatur: cæteris verò molestæ, & maximè si immodicos veri excessus siue hyperbolas habuerint, quales ipsas plerique faciunt, dum beneuolentiam eorum quos laudant, venantur, & eò vsque immorantur illis, donec omnia bus adulationem hanc manifestam reddant. Neq; enim secundum artem hoc facerent nôrunt, neq; adulationem tegunt, sed irruêtes conferta omnia & incredibilia & nuda exponunt: quare neq; illud consequuntur, quod maximè intendût.

Nam

ἢ γὰρ ἐπαινούμενοι πρὸς αὐτῶν, μᾶλλον μᾶλλον, καὶ ἀνασχήσονται. ὡς δόλακας, εἴ τις ποιοῖτο, καὶ μᾶλιστα, ἂν ἀνδρώδεις τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου μονομαχίαν γραψαντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦ μάλιστα τὸ χωρίον γραφῆς (ὥετο γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μάλιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιστολὴν ἀξίαν τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλαστουργήσας μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνο τὸ βιβλίον (πλέοντες δὲ ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ) ἔρριψεν εἰς τὸ ὕδωρ, εἰπὼν, καὶ σὺ δὴ ἄτιμε, ὦ Ἀριστόβουλε, οὕτω τὰ ἐμὰ μονομαχοῦντα, καὶ ἐκφαντας ἐν ἀκονήτῳ φονεύσεις. καὶ ἅμα εἰπὼν γε ἅτε ἀγανακτήσας ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε καὶ τὸν ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἐνίσχυε, ἐπισχομένου τὸν Ἄθω ἀνδρα ποιῆσαι αὐτοῦ, καὶ

Nam qui laudantur ab ipsis, oderunt multò magis ipsos & auersantur, vt adulatores: rectè sanè facientes, & maximè, si virili ac generoso animo præditi sunt: quemadmodũ Aristobulo accidit, qui u singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim ipso legente hunc potissimum locum quo pugnam hãc describerat (putabat enim se maximã apud regem gratiã hoc pacto initurũ esse, assignatis illi falsò rebus quibusdam præclarissimè gestis, & efficiis operibus veritatem excedentibus) Alexander accepto libro (nam tum fortè in flumine Hydaspe nauigabant) proiecit præcipitem in aquam, & te, inquiens, eodem modo decebat, Aristobule, præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfecerit. Et certè indignaturus ita fuerat Alexander, vt qui nec x architecti illius audaciã ferre potuerit, polliceriti se montem Athon ad illius imaginem efficturum esse.

μὴ μιλακοσμήσῃ τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τῆς βασιλικῆς, ἀπὸ λόφου τινὸς ὑπερκύψας, καὶ ἄνω βρέφος ἀκίτητον ἐπὶ τὰ ἄκρα ὁμοίως ἔχοντα πᾶν δίνωμι τὸ τερπνὸν ἐν τέχνῃ; ἐκτὸς εἰ μή τις δομιδῆ ἀνόητος εἴη, ὡς χάριν τὰ δικαῖα ἐπαινέσῃ, ὧν παρὰ πόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων, καὶ μᾶλλόν γε τὰ χρώματα δεῖς γραφεῦσι βδελυρὰ νόμιμα, ὡς μιμήσας αὐτὰς γράφῃ. οἴονται γὰρ ἄμεινον ἕξειν τὴν ὕψιν, ἐὰν ὁ γραφεὺς αὐτῆς ἐρυθρότερον ἐπενθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐκταμίξηται τοῦ φλογώδους. δεῖ τοι συγγραφόντων οἱ μοχλοὶ εἰσὶ τὸ τίμβορ, καὶ τὸ ἴδιον, ἢ τὸ χρωδόν, ὅ, τι ἂν ἐκτὸς ἰσοείας ἐπίσωσι, θραπεύοντες, ὡς μισθοῦ μὴ καλῶς ἔχῃ, ἐς μὲν τὸ πρὸν, κόλακας πεδίλους καὶ ἀτέχνους ὄντας, ἐς δύναμιν δ' ὑποπτεύοντας τοῖς ὑπερβολαῖς τὴν ὅλην πραγματείαν ἀφανίζοντας.

montemq; ipsum illius sumitudine exornaturum: sed statim pro adultore hominem illo agnito, non amplius neq; ad cæteras res eodem vt antea vsus est. Vbi igitur delectabile illud in hisce manet? nisi si quis vehementer amés adeò foret, vt oblectaretur huiusce modi laudibus, quarum vanitas & confutatio ante pedes & in promptu esset, perinde vt homines deformes interdum solent, & præcipuè mulierculæ, quæ pictoribus mandant vt se quamplucherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & multum candoris intermisceat pigmento. Tales plerique scriptorum hodie sunt, qui & proprium & vtile quod ex historia sperandum fuerat, palpando tractant, quos odio habere conueniebat, vt qui in præsenti adulatores manifesti & inertes sint, & in posterum suspectum reddant totum negocium propter nimios veritatis excessus, & incredibilitatem.

Quòd

εἰ δέ τις φάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμιγῆναι δεῖν πᾶσι ἱστορίᾳ, τὰ ἄλλα, ἃ σοὶ ἀληθείᾳ τέρποντα δεῖν ἐν τοῖς ἄλλοις λεχθῆναι λόγοις, ὧν ἀμελοῦντες οἱ πολλοί. τὰ μὲν προσήκοντα ἐπισκυκλοῦσιν. ἐγὼ δ' ἃ μὴ δεῖ μνησθῆναι, ἀπόδε μίμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, καὶ νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἀκούσας τὸν αὐτὸν τοῦτο πολλὰ διηγουμένων, ἢ πρὸς Χαρίτων, μηδὲν ἀπιστήσαι τοῖς λεχθησομένοις. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ἔσται, ἐξ ἐπωμοσάμην, ἃ ἀκούων ἐγὼ ὅρκον ἐντεῦθεν συγγράμματι. εἰς μέν τις αὐτὰ ἐκ Μουσῶν ἐνθὺς ἤρξατο, πρὸς παλαιὸν τὰς θεὰς σωφρονίσασθαι τοῦ συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ πρὸς πόλλα εὐπρεπὴς, καὶ ὧν δεῖται ἅπαντα λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλλέα μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα ἅπαντα, Θεοῖς

Quòd si verò quispiam existimat omnino iucunditatem per totam historiam admixtam esse debere præstet cætera illa quæ reuera delectabilia sunt, inter reliqua ornamenta orationis, quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ad rem pertinent, ingerunt atq; inuoluunt: ego verò etiam narrabo quæ non ita multò antè memini me audiuisse, cùm in Ionia historiarum scriptores, atq; adeò per Iouem in Achaia quoq; nuper quosdam auscultarem idem hoc bellum exponentes. Ac per Gratias, ne quis pro dubijs aut in certis ea habeat quæ dicentur. Nam vel iurisiurando affirmare ausim, si modò verbarum foret iusiurandum inserere cõmentario, vera illa esse. Ac vnus quidem ipsorum statim à Musis exordiebatur, inuocãdo deas, vt ipse ad opus hoc describendũ adesse vellent. Vidéme quàm scitum principium, & in promptu historia, & tali orationis figuræ conueniens? Deinde paulùm progressus, Achillem quidem nostrum Imperatorem comparabat,

Thet-

Θερσίτην δὲ τὸν τῶν Πρσῶν βασιλία, οὐκ εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἐλῶ αὐτῷ, εἰ Ἕκτορα μὲν ὁ Θερσίτης ἀπέκτεινε, καὶ ἐπ' πρόσωπον μὲν ἴσως ἦν ἀθλητής τις, ἀλλὰ κατὰ μὲν μάχην ἀμείνων. ἔστ' ἐπῄνει γὰρ αὐτὸ τι εἰκὸς μόνον, καὶ ὡς ἄξιον ἂν συγκρῖναι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ καὶ εἰς Μίλητον, πόθεν ἦν, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τὸ τῆς Ὁμήρου, μνήμην μνησθησόμενος τῆς πατρίδος ἐπὶ τέλει τοῦ προοιμίου, ἀπεκρύπτετο καὶ φεύγων, ἐπὶ μᾶλλον μὲν ἄρας τὰ ὑπάρχοντα, ὧν βραδέως δὲ καταπολιμήσων καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν ἀνύηται· καὶ ἄρξασθαι τῆς ἰσοτίας οὕτως, ἀπὸ ἁπάντων τοῦ πολέμου ἀρχῶν ἀνῃξόμενος. ὁ γὰρ μιξόπατος, καὶ λάλος· ἀφροῦμενος Οὐολόγαισος ἤρξατο ποιεῖσθαι μὲν ἀπὸ αἰτίαν διαφόρων. οὕτως

Therſitæ autem regem Perſarum: ignorans videlicet quòd Achilles multò melior futurus ipſi fuerat, ſi Hectorē potius quàm Therſitem interfeciſſet, & ſi prior quidem bonus quiſpiam fugeret, perſequeretur autem ipſum multò clarior alter. Poſt hæc adducebat & pro ſe ipſo encomium quoddam, quo dignus eſſe qui conſeriberet res geſtas adeò præclaras ac ſplendidas videri volebat. Hinc autem deſcendens, etiam patriam ſuā Miletum laudabat, illud addēs, quòd rectiùs faceret ipſe quàm Homerus, quoniam ille nuſquam patriæ ſuæ mētionem feciſſet. Poſtremò ad finem proœmij pollicebatur nominatim ac planis verbis, ſeſe noſtras res in maius ſublaturum, Barbaros aūt contrà etiam ipſum per ſe debellaturū atq; oppreſſurum eſſe. Ac hiſtoriam quidem in hunc modum incipiebat, ſimul & cauſas vnde id bellum cœpiſſet, commemorando: Nam ſceleſtiſſimus ac peſtimè perditus iſte Vologeſus bellum mouere cœpit ob talē cauſam.

Atq

οὕτω μὲν δὴ ταῦτα. ἕτερος δὲ ἀνὴρ Θουκυδίδης ἡλικίᾳ ἄνδρος, οἷος οὐ πάλαι ὢν ἀρχέτυπος ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτο ἀρχαῖος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖν, σαφῶς ἐξεικάζω, καὶ τοῦτο ἑαυτῷ ὀνόματι προσαγορεύσας ἀρχαῖον, καὶ θυμοῦ δὴ τινος ἀπεμφορήσας ὅρα γε, Κορκυραῖος καλούμενος πομπήν ποτε πολίτης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πρωθυαίων καὶ Ρωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος ἐκ τῆς ξυμπαρασκευῆς. ὅσα μετὰ ταῦτα ξυνεπράξαντο ἀρχαῖον, τί ἂν δέοι τὰ λοιπὰ λέγειν, οἷα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησεν, ὁ Κορκυραῖος ἀνὴρ ῥᾴδιον πρᾶγμα σαφῶς, ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, ζῶσι μὲν τὰ Ρωμαίων ἀρτιμαθέσι ἐπύγαγε, παρὰ Θουκυδίδῃ χρησάμενος ὅλον ἄρδην πλὴν μόνου τοῦ Πιλάγους πόντου καὶ τῶν ταχὺ, τοῦ μακροῦ, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμάξαντες ἥκασι. τὰ δ' ἄλλα καὶ ἀπὸ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὅπου καὶ ἐς

Atq; hic quidem in hunc modum. Alter verò quidã Thucydidis imitator summus quispiam, & ad archetypum seu primum exemplar admodum bene comparatus, etiam principium perinde ve ille, suo proprio nomine appositio fecit, festiuissimũ illud quidem omnium principium, & Atticum animum planè spirãs. Vide enim: Greperius, inquit, Calpurnianus Pompeiopolita conscripsit bellum Parthorum ac Romanorum, quo pacto illud inter se gesserunt, statim ab eo exorsus, quando illud primùm mouerì cœptum est. Quare post tale vtiq; principium, quid tibi cætera amplius dicam? quomodo videlicet in Armenia peroranuerit, Corcyrensem illum oratorem seipsum exhibendo, aut qualem Nisibenis pestem immiserit, quia partes Romanorum sequi noluerant: à Thucydide mutatus omnia prorsus, excepto solo Pelasgico, & longis mauis, in quibus tum habitârunt illi, qui temporibus illis peste laborabant, Cætera verò etiam ab Aethiopibus exorsus est: quare & in

Aegy-

Αἴγυπτον καταβῆ, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλῶν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε μενῶν τὸν ποιῶν. ἔγωγ' οὖν θαπλουντα αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίδι, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς οἶδα καὶ ὃς ἀπελθόντ' ἐρεῖν μικρά. καὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ μᾶλλον ὅτι, σὺ οἴεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδειον ὁμοιότατα λέγειν, ἃ ὀλίγον ὑπερίψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ ἀφανέναι, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία, ἀφανέναι ὀλίγου δεῖν παρῆκεν. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτ' συγγραφεύς, πολλὰ καὶ τῶν ὄντων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ὅτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ χῶμα, καὶ τὰ ζῶα τὰ. ἐμοὶ γοῦν δοκῶ, ὀλίγον τὰ ἀξιώματα ἐσοίας, καὶ ὡς Θουκυδίδης πρέπον, μιμησάμενος τῶν Ἀττικῶν ὀνομά-

Aegyptum descendit, & in terram regis multam, in illáque ibi mansit, rectè faciens. Ego itaque relicto illo sepeliente adhuc miseros Athenienses Nisibi, abij, satis sciés etiam ea quæ me digresso dicturus postea esset. Nam rursus etiam illud abundè multum nunc est, putare hoc esse Thucydidi consentanea atque similia dicere, si parum reuertitus, ea quæ sunt ipsius illius, dixerit quispiam, vt μικρὰ ἀφανέναι, hoc est, parua & illa, & ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, id est, vt etiam ipse dixeris. &, οὐ δι' αὐτὸν νὴ Δία. id est, non ob eam causam, per Iouem. &, ἀφανέναι ὀλίγου δεῖν παρῆκεν. hoc est, etiam illa parùm abfuit quin præteriret. Nam idem hic scriptor multa quoque armorum & tormentorum genera eisdem nominibus, quib. ea Romani vocant, perscripsit, & fossam itidē vt illi, & pontem & similia dixit. Ac mihi cogita, quanta hæc historiæ dignitas, & quàm Thucydidi hoc conueniens sit, inter Attica nomi-

ὀνομαστῶν, τὰ ἰταλιωτικὰ ταῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως σωφρονοῦντα. ἄλλο δέ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γενομένων γυμνὸν σωματῶδες ἐγγραφῇ, λεπτὸν καὶ πεζὸν, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος σκύβηκος, ἢ τέκτων, ἢ καπηλός τις συμφοιτῶν τῇ στρατιᾷ, πολλὰ ἀπὸ μετριότητος γε ὁ ἰδιώτης οὕτω λογισάμενος μὴ αὐτίκα λάλος ἂν οἷος ὢν, ἅμα δέ τινι χρήσηται, καὶ λάθῃ δόξῃ ἰσοδίαν μεταχειρίσασθαι ποιήσεως. δοῦλος μόνον ἐτιάσαιμι ἂν αὐτόν, ὅτι οὕτως ἐπείρασε τὰ βιβλία, πραγματώδη μᾶλλον ἢ κατὰ τὸν τῶν συγγραμμάτων τύπον, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν ἱππέων φάλαγγος, ἰσοστασίων Παρθικῶν, καὶ ὑπηρέτου ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ

nomina, Italica ista perinde vt purpuram interponi, exornantia, & decentia, & omnia consonantia. Alius verò quispiam ipsorum, quasi quoddam commentarium actorum nudum in scripta relatum, valde pedestre ac humi serpens, perinde ac si miles aliquis, aut faber, aut caupo, qui vnà cũ exercitu circumuagaretur, ea quæ in singules dies acta fuissent, annotasset, composuit: nisi quòd priuatus hic modestior certè fuit, quippe qui ipse quidem statim qualis esset, manifestè apparuerit: alteri autem alicui, maiori gratia prædito, quique historiam aliquando aggredi posset, materiã subministrãrit. Hoc vnũ in eo reprehendere solco, quòd ita tragicè inscripsit libros suos, magis quàm pro ipsorum scriptorũ fortuna, in hunc videlicet modũ: Callimorphi, medici hastatorum legionis sextæ, historiarum Parthicarum,

&c. *& subscriptus infrà erat vnicuique libro numerus.*

Ac per

καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ πρόοιμιον ὑπέρψυχρον ἐποίησεν, ἅτε σωναγαγὼν, οἰκεῖον ἂν ἰατρῷ ἰσοείαν συγγράφειν, εἰ γνήσιος Ασκληπιὸς ἦν Απόλλωνος υἱὸς, Απόλλων δὲ μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἀρξάμενος ἐν τῇ Ιάδι γράφειν, ἐκ οἱᾶ ὅτι λόξαν αὖ τινα μάλα ἐπὶ τὴν καινὴν μετέβαλεν, ἰατρεῖαν ἦν λέγων, καὶ πείρην, καὶ νόσον, καὶ νοῦσοι, τὰ δ' ἄλλα ὅσα ὁμοίαιτα τοῖς ποιηταῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ προοιμίου. ἐὰν δέ μοι δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ κείσθω, τὴν γνώμην δ' ἐρῶ, καὶ τὰ πρώτην ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, μετέπειτα πασῶν ἐπιδίδωσιν. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθὺς, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν προοιμίων περιόδῳ, σωνηρέτησε τοὺς ἀναγινώσκοντας, λόγον πάνσοφον λέξαι σπεύδων, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἰσοείαν συγγράφειν.

Ac per Iouem etiam proœmium plus quàm frigidum fecerat, ita colligens, familiare ac proprium Medici esse, historiam scribere. siquidem Aesculapius Apollinis filius foret: Apollo autem Musarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sententia quòve animo statim admodum ad communem transiit ἰατρεῖαν, hoc est, medicam artem, & experientiâ, & quæcunque, & morbum, pro ἰατρικὴν, & πεῖραν, & νοῦσον, & νόσος, ἰητρεῖαν & πείρην, & νοῦσος, & νοῦσον dicens: cætera autem cum multitudine consueta atque eadem, ac plurima etiam velut extriuio desumpta. Si verò & sapientis viri memini esse me decet, ipsum quidem nomen in obscuro positum sit, sententiam autem dicam & scripta paulò antè Corinthi edita, omni spe potiora. A principio enim statim, in prima exordij periodo, disputabat cum lectoribus, seriomonem omnino eruditum ac sapientem exhibere studens, quòd soli videlicet sapienti conueniret historiam scribere.

Deinde

ἔπα μετὰ μικρὸν ἄπ& συλλογισμὸς, ἔπα ἄλλος ἐν ὅλοις, ἐν ἅπαντι σχήματι σωηρώτῳ αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ προλαλιάς ἐς λόγον. καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ λεμιδῆ βωμολοχικὰ, ἔπα ἀσυμφύγια μεγάλοι, ἀπὰ σωηρωτικὰ μέγα, καὶ σωηγμένα λαμπάνα. καὶ μὰν λαμπάνου φορτικὸν ἔδοξε μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πάγωνι ποιλῷ καὶ βαθεῖ πρέπον, τὸ ἐν ὄψ προοιμίῳ ἀπᾶν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἔχει ὁ ἡμέτερ& ἄρχων, οὐ γὰς τὰς πράξεις, καὶ φιλοσόφοις ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, ἅπερ ἄρα ἡμῖν ἤδη καταλιπᾶν λογίζωμαι, ἃ αὐτὸν ἀνᾶν καὶ μᾶλλ' ἐπ' ἐκάνης ὅσιον ἀμνημονεῖσθαι, ὅς τοιάνδ' ἀρχὴν ἤρξατο Ἐρχομαι δὴ ὑμῖν ἐρῶν περὶ Ρωμαίων καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον· ἔδει γὰρ Πέρσησι γενέσθαι καλῶς. καὶ πάλιν· ἐῶ Ὀσρόην, τὸν οἱ Ἕλλων& Ὀξυρόην ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁ-

Deinde post paulùm sequebatur alius syllogismus, deinde item alius: & prorsus per omnes figuras disputando ratiocinabatur illi exordium istud adulatorium, videlicet vsq; ad satietatem, & encomia ista molesta ac valdè scurrilia, syllogistica tamen & disputatoria, & cõtracta, seu condensata etiam illa. Et sanè etiam illud perquàm ineptũ videbatur mihi, & viro philosopho, & barba cana promissáq; minimè dignum, quod in proœmio dicebat, principem nostrum hoc præter cæteros præcipuum, & quasi seorsim habiturũ esse, quòd eius res gestas etiã philosophi iam memoriæ prodere dignarentur. Nam tale, si modò fieret, conueniebat cogitandũ nobis relinqui potiùs, q̃ ipsum dicere. At verò neque illius fas est obliuiſci, q̃ tali principio exorsus est: Venio dicturus de Romanis ac Persis. & paulò post: Necesse enim erat Persis malè euenire. Et rursum: Fuit Osroës, quem Græci Oxyroën nominant: & alia id genus mul-

τα. ὁρᾶς, ὅμοιος οὗτος ἐκεί-
νῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδης,
οὗτος δὲ Ἡροδότῳ τῷ μάλα
ἐφικτέα. ἄλλός τις ἀοίδιμος ἐπὶ
πόλῳ ἐωάμει Θουκυδίδης,
καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀ-
μείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις
καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ
ποταμοὺς ἑρμηνεύσας, πῶς
τὸ Φρίκιον καὶ ἰσχυρόταλον,
ὡς ἔφατο. τὸ δὲ ἐς ἐχθρῶν κε-
φαλὰς ὀλεξίκακος πρέψαι,
τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν, ὑπὲρ
τὸν Καυκασιακὸν χιόνα, καὶ ‖
χρύσεον ‖ Κιλικόν. ἡ μὲν
ἀσπὶς ἦν αὐτοκράτορος, ὅλη
βιβλίῳ μόνῳ ἐξηρμηνεύθη
αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τῷ ὄμ-
φαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς
ἐκ μυανοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλα-
νος, καὶ ζώνη ἑλικοειδὴς, ἢ δρά-
κοντες ἐπλέκοντο, καὶ βόστρυ-
χοι δέ. ἡ μὲν γὰρ Ὀλολυγὼν
ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς τῶν ἵππων,
Ἡράκλεες, ὅσαι μυριάδες ἑ-
κάστων τούτων καὶ οἷα ὦ
Ὀσρόη νόμιμα, σμήνεσι ‖
Τίγρητα,

ta. Vides igitur vt similis hic illi fuerit in eo, quòd ille Thucydidem, hic autem Herodotum benè admodum æmulabatur. Iam alius quidam celebris & decantatus ob dicendi virtutem, Thucydidi & ipse similis, aut etiam melior paulò illo, omnes ciuitates, & omnes montes, campos prætereà & fluuios interpretatus est quàm planissimè ac validissimè, vt ipsi videbatur. Illud autem in inimicorum capita vertat malorum auerrūcator Hercules. Tanta enim frigiditas inerat, quæ & Caspias niues & glaciem Gallicam superaret. Clypeus igitur Imperatoris vix toto libro ab illo describebatur, & Gorgon in vmbone, & oculi eius ex nigro & albo & cæruleo compositi: prætereà & balteus arcum cœlestem imitans, & dracones inter se implicati, & capillorum more dependentes. Nam Vologesi bracca, aut frenum equi, ô Hercules, quot millia versuum vnumquodque horum absoluebat, deinde qualis fuerit coma Osroæ natantis p. Tigrim,

Τίγρεα, καὶ ὅλον ἄνδρα διαφυγεῖν διδῶ, καὶ αὖ βίης καὶ Ἄρεος, ἐς τωὐτὸ συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἄλσος βάς ποιεύντων κατὰ σκιὴν ὡς ἀναχωρήσαντες ἐς τὰ αὐτὰ κατῶν ἥδεμύρι τῶν ἐκεῖ πραχθέντων· ἐπεὶ γὰρ ἀθρόαι τῶν ἐν τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τῶν κείνων, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τῶν χωρίων καὶ ἄνδρων ἐφράσεις ἡμῖν ἔστω. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπίπτωσιν, ἰδίκασιν οἰκέτῃ διαπλέοντι, ἄρτι τῶ Δεσπότεω ἐλευθερωθέντι, ὃς ὅτε τῶν ἐθέλει ἄρχειν ἀθρόως ἐκρῆξαι, ἔτι λαμπρῶς ἐκτὸς νόμων, ἀλλ' ἐμπεδήσας πολέμιος, ὀρνίθων καὶ συεῶν καὶ λαγωῶν πρόκειμένων, ὑπερμπίπτει τινὸς, ἢ κάλλους, ἢς ἂν ὄψεται ἐθέλῃ. οὔτε δ' οἶδ', ὁ πρόσθεν, καὶ πράγματα σωίζεται νῦν ἀπίθανα, καὶ θανάτους

Tigrim & in quale antrũ effugerit, tectum videlicet ex hedera & myrto & lauro, quæ eodem loco creuerãt, & quasi in vnũ coaluerant, atq; idem illud opacũ & vmbrosum fecerant. Considera igitur quã hæc ad historiam necessaria sint, & quã nõ absq; his ea, quæ illic gesta sunt, scire potueramus. Nam præ imbecillitate (qua inter ea, quæ vtilia sunt cognitu, discernenda laborant) aut præ ignorantia (ũ quid potissimũ dicendum sit, nescimus) ad huiusce modi locorum & antrorũ descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multas ac præclarè gestas res incidant, similes esse videntur seruo recèns locupleti facto, qui domino suo nuper in bonis successit, qui nec vestem noui quo pacto induere debeat, neque eam ex more ac legitimè capere nouit, sed sæpenumerò irruens gallinis & suillis & leporinis appositis, pro ijs pulmento aliquo aut salsamento oppletur adeò, dum ingurgitando rumpatur. Hic igitur, de quo anteà dixi, etiam vulnera describit, admodum incredibilia, & mortis

ἀποκόπτος, ὡς ἐς δάκτυλον τ̃ ποδὸς τὸν μείζονα πρωθέις τις αὐτίκα ἐπικύπτησι, καὶ ὡς ἐμβεβήκασι μόνον πέμπτον τοῦ στρατοῦ, ἐπὰ καὶ ὀκτὼ τ̃ πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ τ̃ νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν τοῖς τ̃ ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσαντο· ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῃ, τ̃ μὲν πολεμίων ἀριθμὸν μυριάδας ἑπτὰ καὶ πεντακισχιλίας, καὶ ἐξ πρὸς διακοσίοις, Ρωμαίων δὲ μόνους δύο, καὶ τραυματίας γενέσθαι ἑνδεκα. ταῦτα, ὃν οἶδα ἄν τις ἂμ᾽ αὐ φρονῶν ἀνέχοιτο, καὶ μὴν ἐξαπάνω λεκτέον, ὅ μικρὸν ὄν· ἀπὸ τ̃ ἐμοὶ δὴ Ἀττικὸς εἶν, καὶ ἀκριβῶς ἀθάρεθα τῶν φωνῶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἐξέσωσεν ὅτι καὶ τὰ ὀνόματα ποιησαι τῶν Ρωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατορνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ τ̃ Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ, τ̃ Τιτιανόν· καὶ γάμα ποιῶ γλοιόν τρα.

genera aliena, puta quo pacto in digitum pedis maiorē vulneratus quidam, confestim decesserit: & quòd inclamante solùm duce exercitus Prisco, septem & octo hostium mortui fuerint. Præterea & in numero occisorū ab hac parte etiam contrà quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, mentitus est. Nam circa Europam hostium quidem cecidisse millia trecenta septuaginta, & sex supra ducentos ait. Romanorum aũt non amplius duobus, saucios autem factos fuisse nouem: quæ haud scio an vllus sanæ mentis ferre queat. Iam & illud dicendum, quod neque ipsum parum est. Nam præmimio studio. Atticæ elegantiæ, & quòd videri cupiebat vocem omninò ad eius linguæ proprietatem quamaccuratissimè emundasse, volebat eodem pacto & Romanorum nomina efferre, eadémque inter Græca transcribere: vt Cronon quidem Saturniũ vocabat, Phrontin autē Frontonem: Titaniũ, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula.

τερα. ἔτι δὲ αὐτὸς οὕτω περὶ τῆ Σεβηριανῆ τελευτῆ ἔγραψεν, ὡς οἱ μὴ ἄλλοι πάντῃ ἐξηπάτηνται, οἱόμενοι ξίφει τεθνάναι αὐτὸν, ἀφθάνοι δ' ἀνὴρ σιτίων ἀποχόμενος. ζῆτον γὰρ αὐτῷ ἀλυπόταλον δόξαν τὸν θάνατον ἐκ ἀδῶς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἶμαι ἡμερῶν ἰσχύσε· ἀπόσιτοι δ', καὶ ἐπὶ δέκα διαρκοῦσιν οἱ πολλοί. ἐκτὸς δὲ μὴ ζοῦθ' ἑπτὰ λάβοι τις, ὡς Οσρόης ἀσύς κα περιμείνων, ἕως ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ δεῖ τοῦτο ἐκ ἐπύθετο δεῖ τῆς ἑβδόμης. τὸν δὲ καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν, ὦ φίλε Φίλων, ἐν ἱστορίᾳ χρωμένους σοῦ ἄν τις θέᾳ, τὸν λέγοντας, ἐπέπληξε μὲν ὁ μυχανὸς τὸ τεῖχος ὑψόθεν, μεγάλως ἐβόησεν. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ἱστορίας. Ἐδρόσσε μὲν δὴ ἄτῳ ζὺς ὅπλοις περιδυμαχᾶτο, καὶ

culâ. Præterea idem hic de morte Scuerianî scripsit, & cæteri quidem omnes decepti ac falsi sint, qui putârunt ipsum gladio interfectum esse, quando inedia & cibi abstinentia perierit. nam hanc mortem illi facillimam, & minimè grauem visam fuisse: nescientes videlicet quòd totum illud, quod ille passus est, trium opinor dierum fuit: qui autem inedia moriuntur, etiam in septimum vsque diem plerique sufficiunt. Nisi si quis hoc credere volet, quòd Osroës adstiterit, expectans donec Scuerianus fame interiret, & ob hoc ante septimum diem in aciem non eduxerit. Verùm eos qui & poëticis nominibus, optime Philo, in historia vtuntur, quônam loco ponamus? eos puta, qui dicunt, ἐπέπληξε, hoc est, stridorem dedit machina impulsa, & murus cadens vehementer ἐβόησεν, id est, fragorem dedit. Et in altera parte præclaræ huius historiæ, Α Edessa igitur ita armis περιδυμαχᾶτο, hoc est, circumcirca personabat, & ὄπλα ἐφέρετο, hoc est, fremitus, qualis maris tempestuosi esse solet.

καὶ ὅπλον & λῶ, καὶ λύναβος ἄν-
παυλα ἐκεῖνα. καὶ ὁ σραγηγὸς ἐν-
μερμήνευεν, ὃ πρόπω μάλιστα
προσαγάγοι πρὸς τὸ τεῖχος, εἶ-
τα μεταξὺ ὅτως ἀντιπροὐρμα-
λα, καὶ διωγμοὶ, καὶ πλοκὴ
καὶ πολλὰ καραγνώσεως, τὸ,
ἐπίσαλεν ὁ σραλονιδάρχης τῷ
Λυκίῳ, καὶ οἱ σρατιῶται ἀγά-
ραζον τὰ ἐγκήδεια, καὶ ἤδη
πλησμόνιοι περὶ αὐτοὺς ἐγί-
γνοντο καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥσ-
τε τὸ πρᾶγμα ἐοικὸς ἦν πρα-
γωδῷ, τὸν ἕτερον μὲν πόδα
ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβε-
βηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον
ὑποδεδεμένῳ. καὶ μὴν καὶ
ἅπασιδοῖς ἅμ, τὰ μὲν προοι-
μια λαμπρὰ καὶ τραγικὰ,
καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συν-
γράφουσας, ὡς ἐλπίσαι θαυ-
μασὰ ἐκεῖνα τὰ μετὰ ταῦτα
πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶ-
μα δ' αὐτὸ τῆς ἰσοδίας μι-
κρόν τι καὶ ἀγεννὲς ἐπάγου-
σας, ὡς

Et, omnia illa λύναβος, id est, tumultus ac strepitus erant. Et, ipse dux ἐμερμήνευεν, hoc est, animo huc atq; illuc versabat, quo pacto potissimùm muros muaderet. Deinde autem inter hæc, ἀπὸ humilia & abiecta nomina, adeò plebeia, & mendicis conuenientia multa inserta erant, in quibus velut rimæ aut lacunæ cæteræ obturarentur, quale est illud: ἐπίσαλεν ὁ σρατοπεδάρχης τῷ Λυκίῳ, hoc est, scripsit castrorum præfectus domino. Et, οἱ σρατιῶται ἀγόραζον τὰ ἐγκήδεια, id est, milites emebant necessaria. Et, ἤδη πλησμόνιοι περὶ αὐτοὺς ἐγίγνοντο, hoc est, iam loti ad ipsos venerunt: & id genus alia. Vt mihi hæc res persimilis videatur esse Tragœdo, qui altero quidem pede calciamento alto & grandi incedat, alterũ autem sandalio subligatum habet. At virò & alios quosdã reperias, qui proœmia splendida ac tragica, & excellenter longa composita habent, vt speres ex eo, quæ sequitur omninò mirabilia quædam auditurum te esse: at mox corpus ipsum historiæ exiguũ quoddam & ingeneroſum subtexunt:

vt &

ἂν καὶ ζῦτο τοιοῦτόν τι παιδίῳ, ἢ που ἔρωτα ἐθέλοντι παίζοντα, περισκοπῶν Ἡρακλέους μέγα τι καὶ Τιτᾶνος ἐπεισκύμενον. ὧθις γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ὤδινεν ὄρος. καὶ οὐ μάτην, ἀλλ' ὅμοια τὰ πάντα, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ σωκάδον τὴν λιφαλῆ τὸ ἄπλοον σῶμα, ὡς μὴ χυδαῖον. μὴ τὸ λοιπὸν ἄῃ, βάρβαρος ὢν πάνυ γελοίως ἐκ ῥακῶν πωθεῖν, ἢ ἐκ θερμάτων ἐμπῶν συγκεκαλυμμένον, μὴ ἀσπὶς οἰσυΐνη, καὶ χοιρίνη περὶ τοῖς λύμμασι· ἴδοις γὰρ ἂν ἀφθόνους διὰ τοῦτο συγγραφέας. τὴν Ροδίαν Κολοσσὸν τῷ λιφαλῷ ναυσὶ δὲ σάμασι ἐπιτιθέντας, ἅπερ αὖ ἔμπαλιν ἀλίφαλα τὰ σώματα ἀσάγοντας, ἀπροοιμίαστον, καὶ ὧθις ἐπὶ τραγμάτεσιν οἱ καὶ πολιτικοῖς ἐγκωμιάζουσι τὸν ἄτοπον, Δαρείῳ καὶ Παρυσάτιδι τῷ πατρὶ

ut & hoc non dissimile videatur puero aut infanti alicui, sicubi forte vidisti Cupidinem ludentem, personam Herculis amplam & magnam, aut etiam Titani alicuius induentem. Statim igitur qui auscultant, acclamare ipsis solent notum illud: Parturiunt montes, &c. Decet autem non ita, sed similia inter se omnia, & eiusdem coloris esse, & capiti reliquum corpus respondere, ut non aurea quidem sit galea, thorax autem omninò ridiculus, ex pannis alicundè vetustis, aut pellibus putridis consutus: deinde & clypeus salignus, & tibialia conchis incrustata, aut ex corio porcino facta. Videas enim perquàm multos huiusmodi historiarum scriptores, qui Rhodij illius Colossi caput, alicuius seu pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios, qui corpora sine capitibus introducunt, absque proœmijs & statim ab ipsis rebus incipientes, qui & Xenophontis sectatores in hoc videri volunt, quoniã & ipse sic exorsus est, Darij & Paysatidis fi-

δοκιμάζουσι δύο, καὶ ἄπειρος τῶν παλαιῶν ἐκ ἀδήλου, ὡς δυνάμει τινὰ προοίμια ὄντα λεληθότα τοὺς πολλοὺς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καίτοι ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐρμηνείας, ἢ τῆς ἄλλης διατάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ μὴ περὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, ἢ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν παλαιῶν ἔοικεν; εἰς γοῦν ἄπω ῥᾳθύμως συμπάντα τὰ πράγματα, ὅτι Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, ὅτι τὸ λεγόμενον ἀπὸ τῆς Ἐπικυρείων τὰ ζιαῦτα μυθολογουμένων ἀκέσας, ὥς περὶ Εὐρώπης λέγων, ὅτε ἦφι, Ἠδὲ Εὐρώπη κατὰ μὲν τὴν Μεσοποταμίαν, σταθμοὺς δύο τῆς Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπώκισεν αὐτοῦ Ἐδεσσαίους. καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπεκρίνατο αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ παιδιάτα Σαμοσατα αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτοῦ βιβλίῳ ἀράμενος

lij nascuntur duo, &c. aliorum veterum, ignorantes quòd quædam proœmia vi seu potestate sunt, quæ plerosque latent, vt alibi ostendemus. Quanquam hæc omnia adhuc tolerabilia sunt, quæcunque vel circa compositionem verborum, vel reliquam dispositionem peccantur: at verò circa ipsorum quoque locorum descriptiones mentiri, itaq; non solùm parasangas aliquot, sed & totas mansiones, quantum vnius diei itinere castra promoueri solent, illud quæso cui honesto aut pulchro comparabimus. Vnus igitur quidam adeò oscitanter ac desidiosè res ipsas collegit, vt potè neque Syro aliquo consulto, neque notum illud, quod vulgò dici solet, Epicureorum fabulis de his ipsis rebus auditis, vt cùm de Europo mentionem faceret, in hunc modũ duxerit: Europus, inquiens, sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus duob. ab Euphrate distans: deduxerunt autem eam coloniam Edissæi. Neq; hoc illi satis fuit, sed & patriam suã Samosata, idem penè ipse in eodẽ libro

sublatam

ἐκβάμενος ὁ γενναῖος, αὐτὴν ἐκποιήσας καὶ τάφοις μετὰ θυγατρὸς εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιεχόσθαι αὐτῶν τὰ ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἐκατέρωθεν ἐν χερσὶ παραμειβόμενον, καὶ μονονουχὶ τὰ τείχη ψαύοντα. τὸ δὴ καὶ γελοῖον, εἰ σοι νυνὶ, ὦ Φίλων, ἀπολογία μέλλει, ὡς ὁ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς μὴ φέρων ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀπώκισεν. νὴ Δία ἐκεῖνο κομιδῇ πιθανὸν περὶ τοῦ Σεβηριανοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος ἔκ τε ἐπιορκίας, ἣ μᾶλλον ἀπόσασί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τὸ ἔργον δραψάντων. οὔτε γὰρ ἔφη ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀρθαναῦν, οὔτε φαρμάκῳ πιεῖν, οὔτε βρόχον ἄψασθαι, ἀπό τινος θανάτου ἐπινοῆσαι παγκάκου, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντος τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα φαρμακώδη ἐπιβολὴν ὑαλέαν, ἣ καπίσης ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάντων ἀρθαναῦν ἔγνωσε, καλάξασθαι τὸ μέγιστον τῶν σκύφων, ἐνὶ

sublatam vnà cum ipsa arce & murit in Mesopotamiam transtulit, ita vt tota ambiretur ac terminaretur vtroque flumine, vtrinque altero quasi eutem illius praeterlabendo radente, & tantum non ipsos muros allauente. Ridiculum autem etiam foret, si tibi nunc Philo apologiam aliquam contexam, quòd neque Parthus neque Mesopotamita sim: inter quos relatum me egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud valde scilicet credibile idem hic de Seueriano dixit, appositum etiam iureiurando, quòd quae dicat, ex quodã audierit eorum qui ex ipso eo opere effugerunt. Neque enim gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, sed mortem quandã excogitasse tragicam, &, quòd ad audaciã attineret, omnino externã ac peregrinã. Fortè enim habuisse ipsum admodũ magna vitrea pocula, ex vitro pulcherrimo facta. Postquã igitur omnino decretũ illi fuisset mori, fracto ex scyphis maximo,

ἑνὶ τῶν θρασυμάτων χύσα-
σθαι ἂς σφαγὴν, ἐντιμόντα τῇ
ὕαλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ
ξιφίδιον ὁ λογχάριον εὗρεν,
ὡς ἀνδράδος γε αὐτῷ, καὶ ἥρωι-
κὸς ὁ θάνατος γένοιτο. ἔπα
ἐπαιδὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν
τινα ἔπι τοῖς πρώτοις τῦ πο-
λέμου ἐκείνοις νικηροῖς, ἢ αὐ-
τὸς ἠκούσατο χλῶα ἐπαινῶν
ὧν Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ αὐ-
τοῖς, πλὴν τὸν οὐδὲν αἴτιον
τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν
Θουκυδίδην ἡ ἄμιλλα. βά-
ψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν με-
γαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐ-
πὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τι-
να σίλωνα, ἑκατόνταρχον,
ἀνταγωνιζόμενον Περικλέους, ὃς
τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπῄρθη-
τόρευσεν αὐτῷ, ὥστε μὲ νὴ τὰς
Χάριτας πολλὰ πάνυ δακρύ-
σαι ἂν τὸ γέλωτος, καὶ μάλι-
στα, ὁπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνι-
ος, ἐπὶ τέλει τῦ λόγε, δακρύων
ἅμα σὺν οἰμωγῇ περιῄει, ἐμιμνήσκετο τῶν πολυτελῶν ἐκεί-
νων δείπνων, καὶ προπόσεων,
εἶτα

vno quodam crustorum vsum esse ad cædem, incisio videlicet gutture, vitro. Atque ita neque gladium, neq; lanceam reperit, quo moreretur, dummodo viriliis ipsi & heroica mors obtingeret. Postea autem, quoniã Thucydides funebrem orationé quandam habuit pro iis qui primi tum eo bello occubuerunt, ipse quoque Seueriano talem habendam esse censuit. Omnibus enim ipsis cũ Thucydide, eo qui nihil in culpa fuit eorum malorum, quæ in Armenia acciderant, æmulatio atque cõtentio est. Sepulto igitur Seueriano magnificè, adducit ad tumulum Afranium quendam Centurionem, æmulum Periclis, qui talia ac tanta rhetorico more de illo peroravit, vt ego, per Charites, multum admodum lacrymarum præfiue effunderem, & maximè quando rhetor iste Afranius ad finem orationis lachrymans pariter cum miserabili ploratu, sumptuosarum cœnarum & propinationum illarũ mẽtionem faciebat, deinde

ἔπειτα ἐπέθηκεν Αἰάντειόν τινα τῷ κορωνίδι. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος ἐνήγησε κάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον ἀκὸς ἦν. πάντων ὁρόντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀξίως ὤν, μὰ τὸν Ἐννάλιον, τῆς μοίρου ἀποθανεῖν, ἃ τοιαῦτα ἐρρητόρευε, καὶ τοῦτο ἔφη ἰδόντας τοὺς παρόντας ἄπαντας θαυμάσαι, καὶ ἐπιρριπαίσαι τὸν Ἀφράνιον· ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν ὡς οὐ κατεγίνωσκον. μονονουχὶ ζωμῶν καὶ λοπάδων μεμνημένον, καὶ ἐπιδακρύοντα μνήμῃ τῶν πλακούντων μνῆμ. τοῦτο δὲ μάλιστα ἠτιασάμην ὅτι μὴ τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τῶν ἔργων καὶ προαποσφάξαντα ἀπέθανε. σοὶ δὲ καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτοις ἔχων σοι, ὦ ἑταῖρε, καταριθμήσασθαι, δύναμαι ὅμως ἐπιμνησθῆς, ἐπὶ τῷ ἑτέραν ἐπισχεσιν ἤδη μετιόντος μοι, τῷ συμβουλῷ, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις.

deinde & Aiacis quendam colophonem imponebat. Nam gladio euaginato, generosè admodum, & vt Afranium decebat, aspicientibus omnibus seipsum ad tumulum iugulauit, non indignus per Bellonam, qui multò antè mortuus fuisset, si talia rhetoricatus esset. Atque hoc dixit idem, aspicientes omnes tum qui aderant, admiratos fuisse, laudasse Afranium supra modum. Ego verò etiam cætera illius damnabam, vt qui tantum non offarum & ollarum meminisset, & placentarum memoria illacrymaretur. Hoc tamen præter cætera reprehendi, quòd non scriptore ipso & actore fabulæ huius ante se iugulato mortuus fuerat? Multos autem & alios consimiles hic commemorare tibi, amice Philo, possem: veruntamen paucis quibusdam adhuc additis, ad alteram profectionis partem transibo: puta ad id consilium, quo pacto rectius ac melius historiam scribere quispiam debeat.

Sunt

ἔσι γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δι' ἰδιωτείας καὶ ἀπειροκαλίας, ἢ ἀγνοίας τῶν λεπτῶν ἢ σιωπητέων, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς καὶ φιλοπόνως ἐρμηνεύουσιν ἐμβραδύνοντες· ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος, τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὄν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ μηδὲ τοῖς ἐκ ἀδόσεως ἐξηγεῖτο, τὴν ὑπερβολὴν δι' ὅ, τι ἀνθυπερέχει καὶ τὸ ἄῤῥητον θαυμάζοι, καὶ τῆς ἁρμονίας τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ ποικίλης φροντίδος λιχνεύων. ἐγὼ γ' οὖν ἤκουσά τινος, πάλαι μὲν ἐπὶ βραχὺ μάλιστα ἐν οὐδὲ ὅλοις ἑπτὰ ἔπεσι παραθεμένου, ἅπερ ἐστὶ μίτρα, ἢ ἔτι πλέον ὕδατος ἀνηλωκότος ἐς ψυχρὰν, καὶ ὕδωρ ἡμῖν προφάσεως δηλήσεσθαι ὡς Μαῦρός τις ἱππεὺς, Μανσάκας τοὔνομα, ὑπὸ

Sunt enim quidam, qui, quæ rerum gestarum maximæ, & memoria dignissimæ sunt, prætermittant, aut quasi in transcursu tantum attingãt: præ imperitia autem & ineptitudine, & ignoramia eorum quæ dicenda vel tacenda sint, ea quæ minima sunt, admodum prolixè & laboriosè immorando verbis exponunt, non aliter ac si quis Iouis Olympici vniuersam pulchritudinem ac formam, quæ tanta ac talis est, non videat, nec laudet: neq; etiã ijs qui de ea nesciunt, quicquam narret, sed subsellij rectitudinem & expolitionem, & crepidinis concinnitatem admiretur, & hæc admodũ cum multa diligentia & cura exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum commissa fuit, ne totis quidem septem versibus prætercurrebat: viginti autem mensurat aut etiam amplius aquæ consumpserat in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem, quo videlicet pacto Mauritanus quidam eques, Mausacas nomine,

præ

ἀπὸ λίψος πλανώμενον ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄδειον παρατιθέμενος, καὶ ὅτι τὰ πρῶτα ἐπῆνοι φοβηθέντων αὐτὸν, ἔπειτα μέντοι μαθόντα ὡς τῶν φίλων ἦν, καταδέξαντο, καὶ ἀπάσαντο· καὶ γάρ τινα τυχὸν αὐτῷ ἀριθμηκότα· καὶ αὖθις ἐς τὴν Μαῦρον, ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ στρατευομένου. μῦθοι τε μετὰ τοῦτο μακροὶ, καὶ διηγήσεις, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν ᾧ αὐτῷ συνημοιώντας, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταβρωθείη, καὶ ἁλίσκοις ἰχθῦς ἐπείατο ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῃ γινομένας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιλύσεις, καὶ σπουδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας καὶ ἀντιφύλακας, ἄλλοις βαθείας ἰσπείρας ἀφανεῖ, ὁρᾷν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάφους παμμεγίθεις ἀξίους ὠνήσεσθαι νομίζοντα· ἃ δὴ μὴ νὺξ κατέλαβε,

præsiti errans per montes, deprehenderit Syros quosdam agrestis prandium apponentes, & quòd principiò illi metuerint ipsum: deinde verò intellecto quòd ex amicis unus esset, receperint ad se hominem, & cibum præbuerint. Nam & illorum fortè quendam aliquando in Mauritaniam profectũ fuisse, cùm ipsius frater in ea terra militaret. Post hæc fabulæ longæ & narrationes, quo pacto ipse in Mauruſiæ venatus esset, & vt vidisset elephantos multos in eodem loco pascentes, & quòd parùm abfuerit quin à leone deuoratus fuisset: deinde & quantos pisces emerit Cæsareæ. Atque ita egregius iste historicus relictis tot cædibus circa Europum factis, tot præliorũ motibus, & fœderib. necessarijs, & custodijs aliis aliis appositis, vsq; in profundam vt speram subsitit, aspiciens Malchionem Syrum istum, Cæsareæ scaphos ingentes videlicet ementẽ. Et nisi nox occupasset ipsum, fortasis

τάχα καὶ σωνιδάπανε μετ' αὐτῶ, ἤδη τ σκάφων ἐσκευασμένων. ἄπερ ἐμὲ ἐνιγίγραπτο ἐπιμελῶς τῆς ἱστορίας, μεγάλα ἂν ὑμᾶς ἠγνοηκότες ἦμεν. καὶ ἡμῖν Ρωμαίοις ἀφόρητον, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διψῶν μὲν ὕδατι πίειν, ἀπ' ἄλλου δέπαος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ σφαγεῖόν. καίτοι πόσα ἄπορα, μάκρῳ ἀναγκαιότερα, ἐκῶν νῶν παρείημι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἐκ πλησίον κώμης ὠνοῖτο, καὶ ὡς ἄωρα ἀπλήστοις αὐτὶ δόσαν, ὁ Μαῦρος μὲν ᾧ Μαλχίωνι λόγχιον, ὁ δὲ ᾧ Μαυσάκα πόρπιν, καὶ ἄλλα ποικίλα ζωάρια τῆς ἐν Εὐρώπῃ μάχης, κἀτὰ δὲ τὰ κιφάλαια, τοιαῦτά τοι ἑκάστου ἄν τις ἄποι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν ῥόδον ὠνὸν μὲν βλέπων, τὰς ἀκάνθας δὲ ὠνοῦ, τὰς παρὰ τῶν ῥίζαν, ἀκεραίως ἐπισκοπῶν. ἄπαις, ὦ Φίλων, μάκα καὶ οὗτος γελοῖος, εἰ δὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκ Κορίνθου πρόβυκας, ὁδὲ

fortassis & ad cœnam cum illo venisset, scaris istis iam apparatis. Quæ nisi ille tam diligenter historiæ tradidisset, magnas nimirum res ignoraturi nos fuissemus: & damnum hoc Romanis intollerabile fuisset, si Mausacas iste sitiens potum non inuenisset, sed mecœnatus ad castra reuersus esset. Atqui quàm multa alia longè magis necessaria volens ego nũc prætereo? quemadmodum & tibicina quædam venit ex propinquo vico ad eos, & vt dona mutuò inter se dederunt, Mauritanus videlicet ille Malchioni lanceam, hic autem contrà Mausacæ fibulam: atque alia multa talia, quæ pugnæ illius ad Europum ipsa adeò capita & summaria sunt. Proindè meritò dixerit quispiam, tales scriptores rosam quidem ipsam non videre, spinas autem quæ iuxta radicem enascuntur, diligenter contem-

plari. D *Iam alius quidẽ, ô Philo, admodum & hic ridiculus, qui alterũ pedem ne extra Corinthũ quidẽ vnquam protulerat,*

neque

ἐδὲ ἄχρι Κιμμερίων ἀφῖγμένος, οὔτι γε Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν ὧδε ἤρξατο, μίμημα γὰρ ὧν τὰ ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα ῥάφω τοίνυν ἃ ἔδορ, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ οὗτοι ἀκεραίων ἄπαντα ἰωράκασι, ὥστε τοὺς δράκοντας ἴφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πολλὰ τοῦτο αὐτοῖς γιγνόμενον, οἶμαι, ὁ δράκων ἀγαθὸς ἰῶντας δράκοντας) πάμπολλα τὰ τέκνα, γόνιμα μένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δὲ, τέως μὲν ἐπίκουρα τῶν μεγάλων ἐπιδεδεμένους, ὑψηλοὺς ἀνασῶσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπιπλανόμενον. δὲ ἐμοιγε, ἐν ᾧ δὲ ἔργῳ, ἐπαθλα ὁμοῦ ἔωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις, ἀμιλλᾶσθαι τῶν ἡμετέρων ὅτῳ καλλαπορθῶσι, καὶ ἄκους πλεῖστα ῥαβδούχων αὐτοῖς ἀποσυλῶσι. ταῦτα δὲ ἐρεσσὼς ὁρᾷν αὐτὸς, ἐν ἐσφαλεῖ μέν τοι, ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενος τὴν σκοπιάν. καὶ νὴ γε ἐποίησε,

neque ad Cenchreas vsque peregrè profectus fuerat, nedum Syriam aut Armeniam conspicatus, in hunc modum exorsus est, memini enim: Aures quàm oculi minus fide dignæ sunt. Proinde scribo quæ vidi, non quæ audiui. atq; ita diligenter omnia viderat, vt diceret dracones Parthorum (signum autē hoc multitudinis ipsorum est, mille enim dracones viuos draco producit) ingētes esse, generariq; in Persidē paulò supra Iberiā. Hos autem antea quidem ex hastis siue longuriis suspensos, illos in altum attollere, eoq; terrorem iis qui à longè aduentarent, facere solere: in ipso verò prælio, quādo iam congressi sunt, solutos illos in medios hostes immittere: nimirum multos nostrorum hoc pacto deuoratos esse, alios autem, implicantibus & compungentibus ipsos illis, strangulatos & confractos: adstitisse autem ipsum, atq; hæc vidisse, in tuto tamen, nempe ab arbore quadam excelsa spectando. Et rectè sanè fecit,

quòd

μὴ ὁμόσε χωρούσας ζῶν θηρίοις, ἐπὶ δὲ ἂν ἡμᾶς θαυμαστὸν ὅσον συγγραφέα νῦν ἄχομεν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ κινδυνώσας πολλὰ, καὶ τραύμασι περὶ σοῦραν, ἀφ' οὗ Κρανίου ἡλιονόητι βαδίσων ἐπὶ τὴν Λέρναν. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τῶν ἀκριβῶς εἰδότων, ὅτι μηδὲ κατὰ τοῖχον γεγραμμένον πόλεμον ἑωράκει ἀπ' οὐδεμίας ὅπλα ἐκείνος γε ἤδει, οὐδὲ μηχανήματα οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν ἐμοιγε αὐτῷ πλαγίαν ἢ τὴν φάλαγγα, ἐπὶ λίτρας δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγαν. οἷς δή τις βέλτιος ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πρωταποσίοις ἐκ ὅλοις ἔτεσι πραξάντων, συνέγραψεν, καὶ

quòd propiùs ad feras ipsas non accesisset. neque enim non tam egregium scriptorem, & qui eorum ipse præclara ac magna adeò in hoc bello effecerit, nunc haberemus nã & pericula multa subijt, & vulneratus est circa suram, à Cranio videlicet iter faciens ad Lernam. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat satis scientibus illis quidem quòd ne in pariete pictum quidem bellũ vnquam vidissent. Sed nec arma ille quidem nôrat, neq; machinas quales essent, neq; ordinum aut acierum nomina. prorsum enim studio habuit πλαγίαν, hoc est, obliquam vocare phalangem, ἐπὶ λίτρας autem, hoc est, protentis cornibus, id quod exporrecta fronte educere dicitur. Alius autẽ suauissimus quidam cuncta à principio ad finem vsq; gesta, quæcunque in Armenia, quæcunque in Syria, quæcunque in Mesopotamia, præterea quæ ad Tigrim, quæ in Medis acciderãt, ne totis quidẽ quinquẽtis versibus cõplexus scripto edidit,

eos

καὶ τῶδε ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησὶ τῷ μὲν δοκεῖν ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τῆ βιβλίῳ ἐπιγράψαι, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου ἱερονίκου (δολιχὸν γάρ ἐστι, οἶμαι, ἐν παισὶ γυμνικὸν) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νεωστὶ πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινος καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφότος ἤκουσα, καὶ τῷ λῃστὴν Οὐολογέσου, καὶ τῷ Ὀσρόου σφαγὴν, ὡς παραβλητέα τοῖς Ἡλιόντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν τριπόθητον ἡμῖν θείαμβον, ὅτῳ πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔσχον, ἔσπευδέν ἤδη πρὸς τὸ τέλος ἤδη τὸ γραφῆς· ἀπὸ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὠκισέ μιν, καὶ πάμφ καπήλῳ· ἔτι μὲν τοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, ἆρά τε Νικαίαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, ἢ τε Ὁμόνοιαν, ἢ τε Εἰρήνην. καὶ

eóq; factio historiam composuisse videri volebat: inscriptionem verò parùm abfuit quin longiore ipso libro inscripserit, videlicet hoc modo: *Antiochiani certaminis Appollinis sacri victor* (nam cursus certamine, quod Dolichum vocant, puer olim vicerat) *eorum quæ in Armenia, in Mesopotamia, & in Medis à Romanis nunc gesta sunt, historica narratio.* Iam & quendam ego audiui, qui quæ futura essent, historicæ commẽdârat, & Vologesi captiuitatem videlicet, & Osroæ eadem, quem admodum leoni obiiciendus esset, & postremò omnium etiam multoties illum desideratum à nobis triumphũ. Adeò omninò vatis in modum sese gerens, properabat iam tum ad finem scribendi. Quin & ciuitatem idem iam in Mesopotamia condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimã: adhuc tamen speculatur & deliberat, an eam Nicæam à victoria cõueniat nominari, an verò Homonoeã, an etiã Ireniã.

καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνώνυμον ὑμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, πάρεσμεν, καὶ κοσμήσομεν συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα ὑπέσχετο ἤδη γράψειν. καὶ τὸν περίπλουν δ' ἔξω θαλάσσης, καὶ ἐκ ὑποσχέσεις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον δ' Ἰνδικῆς ἤδη σωστακῶς, καὶ τὸ τέτρτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. ὅ, τι δὲ πράξουσιν, ἢ πῶς ἀλίσκουσι τοὺς ἐλεφάντων ἐπίνασιν, ἐκ ἂς μακρὰν ὑμῖν ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀφ' Μυσίδος ἢ ἀπ' Οξυδράκων ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληρῆσι, τὰ μὲν ἀξιόρατα οὐδ' ὁρῶντες ὅτ' ἐβλέπομεν, καὶ' ἀξίαν ἀπὸν λωάμενοι, ἐπινοοῦντες δὲ, καὶ ἀναπλάττοντες ὅ, τι κεφαλὴ ἀκαιρίαν γλῶτταν, φασὶν, ἔλθῃ, καὶ ἐπὶ ἀριθμῷ βιβλίων ἔτι σεμνυνόμενοι,

Et ob hoc quidem adhuc in dubio pendet, & sine nomine præclara illa ciuitas nostris est, magis multis & factis historico referta. Quæ verò in India posthac agentur, ea etiam ea promisit se iam nunc scripturum esse: præterea & descriptione maris exteriores nauigantibus traditam. Neq; promissiones modò hæ sunt, sed & proœmiū Indicæ historiæ iam compositū est, & tertiū tagma, seu tertius liber. Ac Galli quidem, & Maurorū pars quædā modica cum Cassio, omnes isti iam Indū fluuium traiecerunt. Cæterum quid facturi sint, aut quomodo excipient elephantorum incursus, non multò pòst egregius iste scriptor à Musuride aut ex Oxydracis ad nos scribet. Huiusmodi multa, præ insciti a & imperitia nugātur, ea quæ visu dignissima sunt: neque videntes, neque etiam si videant, pro dignitate exponere scientes, excogitantes autem & effingentes quicquid temerè in linguam, vt aiunt, venerit: etiam numero librorum præterea superbientes,

καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὐτὰ γαγγλιωδη, τὸ μὲν Παρθικῶν νικῶν τοσάδε. καὶ αὖ Παρθικὸν πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθικὸν δηλονότι. ἄλλον δὲ τρίτον παραπλήσιον γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικὰ, εὖδ' ὡς ἐν λίγωτι ποιήσασθαι, καὶ ἐπισκώψαι τὰς ἰσοδείας, οὕτω λαλᾶς ὄσας, ἀπὸ τοῦ χρυσίμου ἕνεκα, ὡς ὅσις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φύγῃ, πολλὰ μὲν καὶ ἄδη εἰς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὕτω προσέληφε. μέτριον δὲ ὀλίγων ἔτι προσδεῖται, ἅ γε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ὁ διαλεκτικὸς ὡς τὸ ἀμίσσων ὁ σατύριον ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀνῆσάγει. καὶ δὴ τὸ θυείωσοι, φαίνεις ἄν, ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται. καὶ ἄττι ἄκανθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι ἐκκεκομμέναι εἰσὶ, τὰ δ' ἄπωθεν ἐρείπια ἤδη ἐκφαίνεται. καὶ ἅ τις πραχὺ λίθον ἐστὶν, ὥστε οἰκοδομεῖν τι διὰ ἤδη καὶ αὐτὸν,

& maximè inscriptionibus. Nam rursum & hæ omninò ridiculæ sunt, vt ipsi nescio cuius Parthicarum victoriarum libri tot, vel tot: & rursum Parthicos primis, secundus, & cætera, vt Atthicos scilicet. Alius etiam vrbaniùs paulò. Nam legi Demetrij cuiusdã Sagalassensis Parthonicica. Nõ quòd prò risu habeã, & illudam historijs adeò præclaris, sed vtilitatis causa hæc commemoro, quòd quisquis hæc atque huiusmodi alia euitârit, is bonã partem historiæ rectè scribẽdæ consecutus iam sit, imò pauca adeò illi etiã desunt: si modò verum illud est quod Dialectica tradit, quòd eorũ inter quæ mediũ & nullũ est, altero eleuato, alterũ cõtrà deprimitur. At verò area ipsa, dixerit quispiã, purgata probè iã est, ac spinarũ quicquid fuit, & rubi excisi, reliquorũ autẽ ruinæ ac rudera iam exportata sunt: & si quid asperũ antea fuit, id totũ sublatum & cõplanatũ est: quare tẽpus iam est vt ædificiũ aliquod superstruas etiã ipse,

ὡς λάξῃς οὐκ ἀναπτύσσω μόνον τὰ τῶν ἄλλων γενάδας ὤν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῆσαι λέξιν, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄλλος, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναιτο. φημὶ τοίνυν τὴν ἄκρως ἰσοείαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα μορφωσάμενον ἔχοντα ἥκειν, σύνεσίν τινα πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἐρμηνευτικήν· τὴν μὲν, ἐπιστάμονός τινος φύσεως οἵαν ἀνθρώπου, καὶ σωτικῆς τοῦ βίου, καὶ παλαιῶν πραγμάτων γνησίως ἔχω. ταῦτα μὲν ἐν ἄτεχνα, καὶ ἄλλων ἐμοὶ συμβάλλεσθαι δόμενα. ἡ γὰρ σωτικὴ καὶ ὀξεῖα ἀποφαίνειν, τοὺς μὲν παρὰ τὴν φύσιν τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἐμοὶ τὸ βιβλίον· ἐπὶ πολὺ δ' ἂν, μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς ἴσως ἄξιον, ἐπιτηρῆσαι καὶ μετακοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐπιχειρήσαντα, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄρ-

quo ostendas non modò aliorum euertendis generosum esse te, verùm etiam per te ipsum excogitando atque inueniēdo tale aliquid præstare posse, quod & dexteritatem quandam præse ferat, & à nemine Momo quidem deprehendi ac carpi queat. Aio igitur eum qui optimè cōscribere historiam volet, duæ hæc præcipua domo secum & de suo afferre debere: Prudentiam quandam siue intellectum ciuilē, & potestatem dicendi. Quorum alterum quidem nulla doctrina traditum, naturæ donum quoddam est: dicendi autem potestas, multa exercitatione, assiduoq; labore, & imitatione veterū comparanda erit. Atque hæc quidem extra artem sunt, neque me consultore opus habent. Neque enim prudentem siue intelligentem & acutū reddere eum qui nō natura talis fuerit, libellus hic meus promittit: quoniam magni sanè æstimādus, imò omnibus anteferēdus foret, si trāsformare, & quasi nouo quodā ornatu instruere huiusmodi ille posset: puta vel ex plūbo aurū reddere,

vel

ἢ ἄργυρον ἀπὸ χαλκοστίρου, ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα ἐξεργάσασθαι, ἀλλά σου τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον οὐκ εἰς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' εἰς χρῆσιν αὐτῶν τοῖς προσήκουσαν. οἷόν τι Ἀμείλιχ καὶ Ἴκκου, καὶ Ἡροδίκου, καὶ Θέωνος, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμνασίαρχος παδοτρίβης ἄμοσι, τοῦτον Περδίκκαν παραλαβόντα, εἰ μὴ οὗτός ἐστιν ὁ τὴν μητρυιᾶς ἐρασθείς, καὶ τοῖς ταῦτα καταγνοὺς, ἀλλὰ μὴν Ἀντίοχος, ὁ τοῦ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ὀλυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τοῖς ἀθλήσουσιν ἀφορᾶν πρὸς παδοκλῆν τῆς γυμναστικῆς, παραπολὺ ἀμείνω ἀποφαίνειν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπίστου καὶ ἡμῶν τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ὑποσχέσεως, ἃ τέχνῃ φαμὲν εἶναι οὕτω μεγάλα καὶ χαλεπὰ τῷ πράγματι ἐφαρμόσειν.

vel ex ſtanno argentũ, vel ex Conone Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis & conſilij vtilitas ea eſt, non vt ea ſuppeditẽt quæ antè adſunt, ſed vt illis rectè ac conuenienter vti doceãt. Quo pacto nimirũ & Iccus, & Herodizes, & Theon, & ſi quis alius artis paleſtricæ magiſter atq; exercitor fuerit, pollicerẽtur tibi Perdiccam hũc acceptũ (ſi modò hic eſt ille qui nouercam amauit, & ex eo cõtabuit, & non potius Antiochus Seleuci filius, Stratonices illius amore captus) Olympionicem reddere, qui cũ Theagene Thaſio illo, aut Polydamante Scotuſſæo, certamine cõgrederetur, non vt naturâ & ingeniũ ad eam rem ſuppeditaret, ſed vt materiã iã antè à natura datam, & ad hãc paleſtræ exercitationẽ ſuſcipiendã idoneã atque habilẽ, per artem multò meliorem redderent. Quamobrem abſit & nobis hæc inuidia promiſſionis, vt artem aliquam rei adeò magnæ ac difficili nos inueniſſe dicamus.

ἡ γὰρ ὀντινοῦν παραλαβόντος, ἀπροφάσιστον συγγραφίαν φαμὲν, ἀπὸ τοῦ φύσει σωφρονοῦντος, καὶ ἄνευ πρὸς λόγους ἱκανῶς ἡμῖν παιδείας ὀξὺν τινας ὁρμὰς, εἰ δὴ τοιοῦτος φαίνοιτο, ὅτε χρήμην, θάττον ἂν καὶ ἀμαρίστερον τελέσαιεν, ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καί τοι ὁ γε ἂν φαίης ἀποδεῖν τῆς τέχνης καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ· ἐπεὶ κἂν ἐπιβάρισι μὴ μαθὼν, καὶ ἄυλει, καὶ πάντα ἂν ἐπίστατο. νυνὶ δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἂν τι αὐτῇ χαρεργάσαιτο· ὑποδείξαντος δέ τινος, ῥᾳδιά τε ἂν μάθοι, καὶ ἧττον ἀπειρήσεται ἐφ' αὐτῇ. καὶ τοίνυν ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μάστιξ ἡμῖν παραδιδόσθω, σωφρονά τε καὶ ἀπέρυκε ἀγρηνίας, ἅμα δ' ὀξὺ διδρυκὰς, οἷος καὶ πράγμασι χήσασθαι ἄριστα· ἐπιφαπείη, ἡγνόμενον σφαλῆναι. πλὴν, ἅμα μετὰ τοῦ πολιτικῆς, καὶ

Neque enim quemuis acceptum reddere historicū nos velle dicimus, sed ei qui naturā intellectu bono præditus, & ad dicendum quamoptimè exercitatus fuerit, viam quādam ostendere rectam (si modò talis vlla appareat) qua rectō, citiùs atq; aptiùs ad finem & scopum vsque quo tendit, peruenire possit. Non enim neque illud dixeris, eum qui intelligentia præditus fuerit, arte ac doctrina earum rerū quas ignorat, opus non habere. Nam si absque doctrina & institutione cithara ludere posset, etiam tibia canere, ac cætera omnia scivet. Nunc autem, nisi doctus ab aliquo, nihil quicquam eorum manu facilè attingit: at demonstrante aliquo viam ac rationem, & discit facillimè, & rectè idem administrat per se ipsum. Proinde nobis quoque nunc talis discipulis tradatur, qui & ad intelligendas res, & ad dicendum non sit degener, sed acutum tueatur, possitque rebus vti, si committantur illi, ac animum habeat militarem, sed tamen cum ciuilitate coniunctum:

καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἐν στασιάζουσι ποτε, καὶ γυμναζομένους καταλαμβάνουσι στρατιώτας ἰσχυρῶς, καὶ ὅπλα αἴρειν, καὶ μηχανήματα ἄνια, καὶ τί ἐπικίρνη, καὶ τί ἐπὶ μιτώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἵππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξευλαύνειν, ἢ περιλαύνειν, καὶ ὅλως, οὐ τὰ κατοικίδια μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι μάλιστα δῆ, καὶ πρὸ τῶν πάντων ἐπιθυμεῖ & ἴσως τῷ γυμνῷ, καὶ μὴ τι φοβάσθω μηδένα, μηδὲ ἐπιστήτω μηδέν, ἵνα ὅμοιός ἐστι τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἰσὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀπὰ μὲν μηδεὶς τοῦτο, μήτε Φίλιππος ἱππομανὲς & τὸν ἑφθαλμὸν τὸν Ἀστέρ & τοῦ Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ, ἀπὰ τοιοῦτος & οἷος ἐγώ, διαχθήσεται· μήτε

& experientiam, quam duo ei militaris esse conuenit. Denique, per Iouem & in castris aliquando versatus sit, & milites ipsos, seu cùm ad prælia exercentur, seu cùm re ipsa in aciem educuntur, conspicatus sit: præterea & arma nôrit, & machinas quasdã, & quid sit diductis cornubus, & quid exporrecta fronte instruere aciem: quomodo cohortes, & quomodo turmæ constituantur: vnde, & quid erũpere, & quid item circumducere equitem sit, sciat. Et in summa, neque eorũ quispiam sit, qui domi desidentes nusquã foràs ipso progrediuntur: neque facilè credat ijs quæ solùm ab alijs narrari audiet. Maximè autem & ante omnia libero animo sit, vt neque metuat quenquam, neq; ab vllo speret quicquã: quoniam similis hoc pacto foret malis iudicibus, qui vel ad gratiã, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. Quin neq; curet magnopere neq; Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano isto sagittario priuatũ circa Olynthum, sed talem qualis re ipsa est, spectandum proponat:

μήτε Ἀλέξανδρος ἀνιάσθαι ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὠμῶς ἐν τῷ συμποσίῳ γενομένῃ, ἃ σαφῶς ἀναγράφοιτο. οὐδὲ Κλέων αὐτὸν φοβήσει, μιγαὶν τῇ ἐκκλησίᾳ λυμαίνεσθαι, καὶ πατάξαι τὸ βῆμα, ὡς μὲν ἐπᾴρθη, ὅτι δολίθεος καὶ μανικὸς ἄνθρωπος οὕτως ἰῶ, οὐδὲ σύμπασα πόλις τῶν Αθηναίων, ἢν τὰ ἐν Σικελίᾳ κατὰ ἰσοφῆ, καὶ τὴν Δημοσθένους λῆψιν καὶ τὴν Νικίου τελευτὴν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί· ἡνίκα τὰ γὰρ, ὅταν δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἑξῇ τὴν αὐτίαν ἢν τὰ λυσυχῶς ἢ ἀνούτως γεγενημένα, ὡς ἐπράχθη, διηγήται· ἐγὼ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μιμητὴς ἰῶ. ὥστε κἂν καταναυμαχῶναι, τότε οὐκ ἐκεῖνος ὁ καταδύων ἐστὶ, κἂν φεύγωσιν, neq; illi Alexander grauiter se excruciet H ob Cliti cædem crudeliter in ipso conuiuio perpetratam, si planè ac manifestè coloribus suis depingendus sit: neque item Cleon illum perterrefaciat, eò quòd multum in concione potens sit, & suggestum siue tribunal quasi possessionem suam detineat, quo minus hominem exitiosum & insanum hunc esse dicat: denique neq; tota Athenienſium ciuitas absterreat illum, ne non vbi de cladibus in Sicilia acceptis historiam composuerit, omnia ista commemoret, quo pacto & Demosthenes captus fuerit, & Niciæ mortem obierit, quomodo exercitus siti laborârit, & qualem aquam biberint, & vt inter bibendum plerique trucidati fuerint. Existimabitur enim (id quod iustissimum est) ab ijs qui sana mente præditi sunt, non ipse in culpa esse, si ea quæ feliciter aut stultè gesta sunt, ita vt gesta sunt, narrabit. Non enim ipse talia fingit, sed verbis tantùm indicat atque exponit. Quare etiam siue prælio nauali superati fuerint, non ille tamen ille est qui eos submergit: siue in fugam conuersi fuerint, neque

ἐπ' ἐκεῖνον· ὁ δὲ λιθικὸν, ἐκτὸς ἂ μὴ ᾤξασθαι δίον, μή τι παρίλιπεν ἐπὶ δίγε ἃ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς δύναντίον ἀπὸν, ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷστον δὲ ὧν ἐν λάμῳ κινδῦ τὸν Θουκυδίδην ἄλλο ἀναπρίψαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιπολαῖς παραλάχισμα, καταδῦσαι δ' τὸν Ερμοκράτην τριήρη, καὶ τὸν λατόμητον Γύλιππον ἐξαπάτησαι, μετὰ ταῦτ' ἐκπλέοντα, καὶ ἐκπαφεύοντα τὰς ὁδοὺς· καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν ἐς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Αθηναίους ἀναπλεῖν Σικελίαν καὶ Ιταλίαν, μετὰ τῶν πρώτων τοῦ Αλκιβιάδου ἐλπίδων. ἀπ' οἴμαι, τὰ μὲν πραχθέντα δὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσαιτο, δὲ Ατροπος μετατρίψαι τοῦ δ' συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη, ἁπλῶς· τοῦτο δ' οὐκ ἂν δύνατο, ἄχρις ἂν ἢ φοβῆται Αρταξέρξην, ἰατρὸς αὐτοῦ ὤν, ἢ ἐλπίζη Κάνδυν πορφυροῦν, καὶ

neque idem ille est, qui eos persequitur: nisi si cũ optandum fuerat, ne quid tale euenirent, ille hoc intermisit: quandoquidem si tacendo haec, aut in diuersum narrando, corrigi aut emendari possent, facillimum fuerat Thucydidi, vno ac tenui calamo interuertere quidem. Epipolarũ munitiones, submergere autem Hermocratis triremem, & Gylippum excerabilem istum Gylippum confodere intereà dum viam obstruit, & fossis intercludit. Denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere, Athenienſibus verò copiam facere tum Siciliam tum Italiam cum prima illa Alcibiadis ſpe circumnauigandi. Verùm enim, opinor, & ea quae ſemel facta ſunt, neque Clotho reuoluet demùm, neque Atropos in diuersum mutabit. Proinde hiſtorici opus vnum eſt, vt quae perinde ac facta ſunt, exponat. Hoc aũt facere non poterit, donec vel L. Artaxerxem metuerit, medicus ipſius exiſtens, vel ſperat Candyn purpureum,

καὶ χρυσοῦν χρυσίων, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων· ἀπ' οὐ ξενοφῶν μὲν τοιάδε, Λίκας δ' συγγραφεύς, οὐδ' Θουκυδίδης, ἀλλὰ ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ λοιπὸν, καὶ πλὴν ἀλλὰ θᾶσσον περὶ πλείονος ποιήσεται τῆς ἔχθρας, ἰδίᾳ θ' ὅμως ὀκ ἀφιξίλεω ἁμαρτάνοντ'. ἐν γὰρ, ὡς ἔφην, ὧν τοῦτο ἴδιον ἐστὶν ἀλγηδὼν, καὶ μόνη ἑαυτῶν τῇ ἀληθείᾳ, ἅ τις ἐν ἱστορίαν γράψων ἔοι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πᾶσιν ὑπὲρ καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀφελέσθαι μὴ ἐς ὧν νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' ἐς ὧν μετὰ ταῦτα συνιοσομένους ὧν συγγράμματα. ἐ δ' τὸ παραυτίκα τις θεραπεύοι, τῆς τῶν λοιδορησόντων μᾶλλον ἢ τῆς ὠφελησόντων μνείᾳ· ἐπεὶ τῆς μὲν νομισθείσης, ἐς πάλαι ἡ ἱστορία ἐξ ἀρχῆς ὠθοῦσ' ἀπέστη, οὐ μέσον, ἢ ἰατρικὴν ἡ γυμ-

& torquem aureum, & Mequum ex Niſæis illis alium quem ſe acceptarum eſſe, mercedem videlicet laudum earum, quas ſcriptis inſeruiſſet. At neque Xenophon illud faciet, iuſtus ſcriptor, neque Thucydides, ſed ſiue priuatim oderit quoſdam, multò magis neceſſarium putabit eſſe id quod publicum eſt, veritatem, quàm inimicitiam: ſiue etiam amauerit, tamen non parcet illi, quiſquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, proprium hiſtoriæ eſt, ac ſolè immolandum veritati, ei qui ad hiſtoriam ſcribendam accedet, cætera verò omnia poſtponenda. Et in ſumma, vlna vna & menſura certa eſt, aſpicere non ad præſentes auditores, ſed ad eos qui in poſterum in his ſcriptis legendis verſabuntur. At ſi quis continuò beneuolentiam & fauorem captet, meritò in parte adulatorum recenſebitur, quos olim hiſtoria ſtatim ab initio auerſata eſt, non minùs quàm comendi artem

γυμναστικήν. Αλεξάνδρου γὰρ καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, ὡς ὑπ' ἐκείνου ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνεβίων, ὦ Θνησικράτες, ἀποθανὼν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀποδεξάμενοι. ἃ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς· οἴονται γὰρ ὁ μικρῷ τινι τῷ Ἀχιλλεῖ τοῦτο ἀποδεῖξαι καὶ παρ' ἡμῶν εὔνοιαν. Ομήρῳ γοῦν, καί τοι πρὸς τὸ μυθῶδες τὰ πολλὰ συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἥδη καὶ πιστεύειν τινὲς ἐπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μεγαλοπρεπέστατον τιθέμενοι, ὅτι μὴ περὶ ἑαυτοῦ γε ἔγραφεν· ὁ γὰρ ἐνθουσιασμοῦ τι μᾶλλον ἕνεκα ἐψεύδετ' ἄν. Τοιοῦτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω, ἀφελὴς, ἀπλοῦς, ἀνεπιτήδευτος, ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην σκάφην ὀνομάζων· ὁ μέσος, ὃν

artem Gymnastice. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur: Libenter, inquit, in vitam paulisper redirem, ô Thnesicrates, post mortem, vt cognoscerem quo pacto hæc legerent homines, qui tum erunt. Nam si nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non est: putant enim non paruo illectamento videlicet isto quisque sibi beneuolentiam apud me conciliaturos esse. Homero itaque, quanquam fabulosa plurima de Achille scripserit, nonnulli tamen eò adducuntur, vt illi iam & fidem adhibeant: vnum hoc argumentum ad demonstrationē veritatis magnum existimantes, quòd non de viuo illo scripsit. Non enim causam aliquam vident, cuius gratiâ mentiretur. O Talis igitur mihi sit historicus ille, P vt & metu careat, & nullis ꝓmeribus corrumpatur, & liber sit, Q & dicendi libertatem, ac veritatem amet, & quemadmodum Comicus ille ait, ficus ficus, ligonem ligonē nominet: non odio,

neque

οὐδ' φιλία νέμων, οὐδ' φαλόμ-
μῳ, ἢ ἐλεῶν, ἢ αἰσχυνό-
μῳ, ἢ ἀνυποπτόμῳ. ἴσος
δικαιος, ὄνους ἅπασιν, ἄ-
χρι τοῦ μὴ βατέρῳ τι ἀφνέ-
μαι πλέον τοῦ δίκαιος. ξύ-
νοιδα ἐμ τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄ-
πολις, αὐτόνομος, ἀβασί-
λευτος, ὁ τί τῷδε. ἢ τῷδε
λόξα, λογιξόμενος. ἀλλὰ τί
πέρα πτα, λέγω. ὁ δ' οὖν
Θουκυδίδης οὕτω μάλα ζοῦτο ἐ-
νομοθέτησε, καὶ διέκρινε τὰ
ρητὰ, καὶ ἱστορίαν συγγρα-
φικὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζό-
μενον τὸν Ηρόδοτον, ἄχρι τοῦ
καὶ Μούσας ἐπιγράψαι αὐτοῦ
τὰ βιβλία· ἐτήμα γάρ φη-
σι μέγα ἐς ἀεὶ συγγράφειν,
ἔπειρ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισ-
μα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀ-
πάφλωσι, ἀλλὰ τὴν ἀλή-
θειαν τῶν γεγενημένων ἀγα-
λέσθαι τοῖς ὕστερον, καὶ ἐπά-
γει τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τέλος
ἄριστος τοῦ φρονεῖν παρέσται τοῖς ἐσο-
μένοις, ἐς ἅ ποτε καὶ ἄνθρις τὰ
ὅμοια

neque amicitiæ quicquam tribuens, non parcens, aut misereſcens, aut erubeſcens, aut exorari ſe facilè patiens: æqualis iudex, ac benevolus omnibus, eò tamen vſque, dum ne alteri plus æquo aliquid tribuat: hoſpes in libris ac peregrinus, ſuis legibus viuens, nullius imperio ſubiectus, non quid huic aut illi placiturum ſit, ſecum cogitans, ſed id quod actum eſt, exponens. Thucydides igitur benè admodum lege hoc conſtituit, & virtutes ac vitia hiſtoricorum inter ſe diſcreuit, qui cùm videret R. Herodotum in ſumma admiratione eſſe, adeò vt & Muſæ vocarentur ipſius libri, poſſeſſionem tamen ait ſe ſcribendo compoſiturum eſſe, quæ in perpetuum durent, potiùs quàm quæ ad præſens certamen comparetur: neque ſe id quod fabuloſum ſit, amplexurum, ſed veritatem rerum geſtarum relicturum poſteris eſſe: deinde & vtilitatem addit, & quem finem is qui rectè ſapit, hiſtoriæ ſtatuere debeat, vt ſi quando etiam rurſus ſimilia

quædam

ὅμοια καταλάβοι ἴχοιμι, φησί, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀποβλέποντι, ὥσ χρῆσθαι τοῖς ἐν πόλει. καὶ τῷ μὲν γνώμῃ τοιαύτῃ ἔχω, ὁ συγγραφεὺς ἡμῖν μοι τῷ δὲ φωνῇ, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἰσχυῖ, τῷ μὲν σφοδρὰν ἐκείνην, καὶ τραχεῖαν, καὶ ὁλοκλήρους, καὶ ἀγκύλαις τοῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλαις τοῖς ἐπιχαρίτοις, καὶ τῷ ἄπλαις τῆς ῥητορείας πλατύτητα μὲν ὁμοιότητι τετυγμένην, ἀρχαίοις τῆς γραφῆς. ἀπ' εὐρηκότερον δεικνύμενον καὶ ὁ μὲν νοῦς σύνοιχον ἔσω, καὶ συνηνὸς, ἡ λέξις δὲ ἁφὴς καὶ πολιτικὴ, οἷα ἐπιστήμοτα λογικῷ τὸ ὑποκείμενον ὡς γὰρ τῇ γνώμῃ τῷ συγγραφέως σκοπὸς ὑπεθέμεθα, παῤῥησίαν καὶ ἀλήθειαν, ἵ τω δὲ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ εἰς σκοπὸς ὁ πρῶτος, ἁφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάτε ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ

quædam incidant, inquiens, ad hæc deſcripta reſpicientes, rebus ciuitatis rectè uti poſſint. Ac animo quidem & ſententia tali præditus hiſtoricus ille mihi accedat: voce autem, & expoſitionis vi, vehementi illa quidem & aſpera, & circuitionibus continua, deinde & aggreſſionibus flexa & rotunda. Præterea & reliqua oratoriæ facultatis grauitate non ita valdè inſtructus & acuminatus ſcripturam exordiatur, ſed ſedatior paulò & tranquillior ſit. Ac ſententiæ quidem inter ſe iunctæ ac ſociatæ & denſa ſint: dictio autem plana & ciuilis quàm ſignificantiſſimè manifeſtans id ei adhibetur. Nam vt mentis ſcriptoris ſcopum hunc proponimus, libertatem dicendi videlicet, & veritatē, ita & voci eius vnus hic ſcopus & primus propoſitus ſit, vt planè indicet, & quàm

lucidiſſimè rem ipſam declaret, verbis neque obſcuris, & extra communem vitam poſitis, neque etiam vulgaribus iſtis.

&

καὶ λαπτηλικοῖς, ἀλ' ὡς μὴ ζοὺς πομπούς σωιζέσθαι, ζοὺς δὲ πεπαιδευμένους ἐπαινέσαι. καὶ μὴν καὶ σχήμασι κεκοσμήσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἐχέτω, ἐπεὶ ζοῖς λαπηρτυμένοις τῶν ζωμῶν ἐοικότας ἁρμόσει ζοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη ζοιαυτάτω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διαρραγὴς καὶ ἐκστατικὴ, καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις καὶ ναυμαχίαις συμπλέκηται· δηλονότι γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος ἀνέμου, ἐπουριάσαντος τὰ ἀκάτια, καὶ σωλδιούσης ὑψηλὸν, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τὸν θεῶν. ἡ λέξις δ' ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω· ὧδε μὲν μάλιστα, καὶ ὧδε μεγέθει τῶν λεγομένων σωϊπαρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιουμένη, μὴ ἐξοιδοῦσα δὲ, μηδ' ὑπὲρ τὸν ἁπαρὸν ἐνθουσιῶσα.

& tabernariis, sed ita vt & à pleriſque intelligantur, & ab eruditis laudentur. Iam verò & figuris & exornationibus vtatur minimè moleſtis, miniméque affectatis: quoniam perinde vt ius aliquod, orationem quoque recte conditam exhibere debet. Ac ſententia quidem etiam cùm poëticè communicet, eiuſq; partem aliquam contingat, in quantum grandiloqua, & in ſublime elata etiam illa eſt, & maximè quoties aciebus & pugnis, & naualibus prælijs concurret. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui ſecundo flatu vela impleat, & ſublimem ac per ſummos fluctus nauem ſublatam prouehat. At dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem ac magnitudine eorum quæ dicuntur, ſimul elata, & ipſidem quàm maximè licet, aſſimilata: cæterùm neq; peregrinitatem præ ſe ferens, neque intempeſtiuè exultans, quaſi quodam furore concitata.

κίνδυ-

Periculum

κίνδυνον γὰρ αὐτῷ, τό, τι μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ διατυχεῖν ἐς τὸν τῆς ποιητικῆς Κορύβαντα, ὥσπερ μάλιστα πατέον πλοκτῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονητέον, ἁδότας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεσθαι ἄμαυρον ἔφ' ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ πλὴν ἑρμηνέως αὐτῇ συμπαραθεῖν, ἑπομένῳ τοῦ ἱππείου, ὡς μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ τῆς φορᾶς καὶ μέσου τῶν ὀνομάτων συνάφειαν καὶ μίσην χρησίμου, οὔτε ἄγαν ἀφισάνειαν καὶ ἀπαρτῶνται· τραχὺ γὰρ, οὔτε ῥυθμῷ παρὰ ὀλίγον. ὡς οἱ πολλοί, σωφάνειαν. τὸ μὲν γὰρ ἁπάτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε σωτατέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ταλαιπώρως ποιητέον περὶ τῶν αὐτῶν ἀνακίνουντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα,

Periculum enim est ipsi, ne, quod vel maximum est, prorsus de statu mentis emoueatur, & in Corybantem istum poëtices impingat. Quare maximè tum fidendum freno est, & ratione vtendum: illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum s hippotyphia est. Proindè satius fuerit, sententia tunc super equo incedente, expositionem seu dictionem humi iuxtà currere, ephippio adhærentem, vt ne à tergo relinquatur cursu præternecta. At verò & compositionem vocum temperata, ac media quadam vtendum est, ita vt neque nimiùm distrahantur ac dissocientur (nam hoc asperum foret) neque rursum numerosè omnia, id quod plerique student, continuentur. Alterum enim vitiosum, alterum autem auditoribus molestum est. Ipsæ verò res non vt fortè sese offerunt, ita construendæ statim sunt, sed diligenter ac laboriosè de ijsdem sæpiùs etiam interrogare decet, ac maximè præsentem, & coràm intuentem.

καὶ ἐφορῶντα, ἃ δὲ μὴ, ζῆς ἀδιαπαύστερον ἐξηγουμένοις προσέχοντα, καὶ ὃς ἀκάσας ἄν τις, ἅκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσεσθαι, ἢ προσθήσειν ζῆς γινομένοις, μᾶλλον ταῦτα ἴδοι καὶ σοφιστικός τις, καὶ σιωπητικὸς ζῆν βελτίονα ἂν ἔτι. καὶ ἐπεὶ δὲ ἅπαντα, ἃ τὰ πολλὰ πρῶτα μὲν ὑπομνήματά τις συναγαγέτω αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαλλὲς ἔτι, καὶ ἀδιάρθρωτον. ἔπειτα ἐπιθεὶς τὴν τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χειματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, ἐοικέτω τότε ζῶντι τῷ Ὁμήρου Διΐ, ἄρτι μὲν ἐπὶ πόλεμον Θρηκῶν ἰόντι, ἄρτι δὲ πρὸς Μυσῶν. καὶ τὰ αὐτὰ ἅμα, καὶ αὖτος ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἰδίᾳ ὁράτω, καὶ ἀγελάτω ἡμῖν, οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ, ἀφ'

tuentem. Τ *Quòd si autem hoc fieri nequeat, tum ijs aduertere animum, qui sincerè & incorruptè magis narrare videbuntur, & quos putaueris minimũ vel ad gratiam, vel odio detracturos aliquid, aut etiam addituros esse rebus gestis. Iámque etiam hic quispiam sit, qui & coniecturis colligere facilè, & quod probabilius fuerit, constituere possit. Ac posteaquam iam omnia, aut etiam plurima collecta habuerit, principiò capita rerum, & quasi summarium aliquod contexat, delineetq; corpus quoddam rude & informe, & nullis adhuc articulis expressum. Postea autem superaddito ordine & formam inducat, & colorem dictione adhibeat, & singulis explicandis immoretur, & eãdem numerositate quadam concinnet: & in summa, similem se tum gerat Homerico Ioui illi, qui nunc quidem equestrium Thracum terram aspicit, nunc autem rursum ad Mysorum terram oculos deflectit. Eodem enim pacto & ipse nunc quidem ad res Romanorum seorsim aspiciat, indicetq; nobis quales eæ apparuerint,*

ex

ἀφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι πρὸς τὰ Πέρσας, εἶτ' ἀμφότερα, καὶ μαχέσθω. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πᾶς ἐν μέρει & ὀφθω, μηδ' ἐς ἅπαν ἐπίβασιν, ἢ πίδον, ἀ μὴ Βρασίδας τις ἄν πλωτίλῳ, ἢ Δημοσθένης ἀναπόπλων πλὴν ἐπιβαίνῃ, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὲν τὰ πρῶτα, καὶ ἤ τι παρικελεύσηται, ἀκηκόῃ ἀπονοίτω, καὶ ὅπως, καὶ ἥτινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἔταξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, δοκῇ ἴσως ἐθέλειν, καὶ ξυνοπτάτω τότε, ὥσπερ ἐν πρυτανεῖῳ τὰ γιγνόμενα καὶ συνδιακείτω, καὶ συμφωνείτω, καὶ πᾶσι ζυγοῖς μέτρον ἐπίθω, μὴ ἐς μάχον, μηδ' ἀπαρακάλυπτος, μὴ δὲ ναρᾷν, ἀπὸ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ σῴσας ἐνταῦθα μου ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαίνετω, ἢν διαπαί-

ex alio intuenti sibi: nunc autem rursum ad res Persarum se conuertat: postea etiam vtrosque pariter contempletur, puta cùm inter se pugna congressi fuerint. Etiam in ipsa acie non ad vnam tantùm partem respiciat, neque ad vnum aliquem equitem aut peditem, nisi Brasidas quispiam fuerit, qui de naui prosiliat, aut Demosthenes, qui scalas reflindat, & ascensum in terram prohibeat. Ac duces quidem primùm omnium intueatur, & si quid hortati fuerint, illud quoq; audiat, & quomodo, & qua sententia atque consilio aciem instruxerint, videat. Postquam autem iam manus consertæ fuerint, cõmunis vtriusq; partis contẽplatio sit: ac tum velut in trutina appendat & examinet ea quæ gerantur, simúla-

que & persequatur fugientes, & fugiat cum cedentibus. At omnibus hisce modus quispiam adhibeatur, ne ad satietatem vsque, neve ineptè, neve etiam inuenuiliter progrediatur, sed cum facilitate quadam absoluat sese. Atque hic alicubi subsistere insis, ad illa transgrediatur

καταπάγῃ· ἔπα ἐπανίτω πα-
θὰς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ
πᾶς πάντα σπευδέτω, καὶ
ὡς δυνατὸν, ὁμοχρονέτω, καὶ
μετάπεμπέσθω ἀπ' Ἀρμενίας
μὲν ὡς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ
φοιξιμαλεῖ ἐπὶ τὴν Ἰβηρίαν, ἔπα
εἰς Ἰταλίαν· ὡς μηδενὸς καιρὸν
ἀφελέσθαι. μάλιστα δὲ
καὶ ὁπόταν ἐπὶ τὴν παρασχί-
δα τὴν γνώμην, ἀβόλῳ καὶ
σκιερῷ καὶ ἀκειβεῖ τὸν μιμέ-
τρον· καὶ ὁποίας ἂν δέξηται
τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοι-
αύτας καὶ ἀποδιδότω αὖθις. διὸ
τοι μορφοῦσθαι, ἢ παράσχοιμι, ἢ ἐ-
ταρόσχημον μηδένα· οὐ γὰρ ὥ-
σπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσι
εἰμι, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμε-
να καὶ ὄντα, καὶ ἀρκοντα, πίπρα-
κται γὰρ ἤδη, ἀλλὰ δὲ τάξαι, καὶ
ἐπεῖν αὐτά· ὥστε, ἅτι ἄπω-
σι, ζητητέον αὐτοῖς, ἀπ' ὅ-
πως ἔπωσιν. ὅλως δὲ νομιτέ-
ον, ἢ ἱστορίαν συγγράφοντα,
Φειδίαν, ἢ Πραξιτέλην γλύφα
ἐοικέναι, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ ὧ
ἄλλῳ

si festinat. Deinde rursum huc redeat, absolutus atque paratus futurus quandocunque illa reuocauerint. Ac ad omnia festinet, & quatenus fieri potest, eadem tempora omnibus tribuat, transuolétque ex Armenia quidem in Medos, hinc autem curriculo vno in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem animum gerat, liquidè videlicet, ac splendido, & qui centrum accuratè impressum habeat, & qualescunque operum formas receperit, tales easdem etiam spectandas exhibeat: peruersum autem & obtortum, aut colore diuersum, aut specie mutatum nihil reddat. Non enim perinde ac oratoribus scribunt, sed ea quidem quæ dici debent, sunt, & mox dicentur: facta enim iam sunt: cæterùm

ordinare oportet & exponere ipsa. Quare non quid dicant, prendù ipsis est, sed quomodo dicant. Prorsus aût putãdũ est, cũ q̃ historiã scribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcameni, aut alteri

ἄλλῳ ἐκείνων· δεῖ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τῶν ἄλλων ὕλην ἐποίουν, ἀλλ' ἃ μὴ ὑπῆρχεν, καὶ παρεσκευάζοντο, Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων πάσοις ἐπιτήδεια μόνον, καὶ ἔξεστον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεστον, καὶ ἐκόπτων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπλίθιζον τῷ χρυσῷ. καὶ τὸ μὲν δὴ ἐκ τέχνης ἀπάντων, εἰς ἅπερ οἰκοδομοῦσιν ἅπαντα τὰ ὄντα. τοιοῦτο δή τι καὶ τὸ τῆς συγγραφέως ἔργον, εἰς ἁπάντων ἕξιν τὰ πράγματα, καὶ εἰς δύναμιν ἐναρμόσασα ἐπιδεῖξαι αὐτό. καὶ ὅταν τις ἐκφέρῃ ἃ εἰπεῖν μέλλει καὶ γράφειν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπαινῇ, τότε δὴ τότε ἀνυπεύθυνος ἔστω, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀπειληφὼς τὸ ἔργον ὡς τέλειον ἀφελὴς. πάντων γὰρ ὕλην παρασκευασμένων, καὶ ἀπροοιμίαστον μέν ποτε ποιοῦσι τὰ πρῶτα, ὅταν μὴ πάντα ἕτερα ἑτέροις ἁρμόττῃ· ἐπὶ δὲ τῶν ἐξειργασμένων καὶ ἐπιτετηδευμένων ἔστιν ἐν ἀρχῇ καὶ προοιμιάσασθαι, καὶ ἐπεξελθεῖν ἐφεξῆς ἅπασιν, ἐν οἷς ἐστὶ τὸ ἔργον.

alteri cuipiam illorũ ſimilem eſſe oportere. Nõ enim neq; illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebant, ſed illa antea præexiſtebat, & quaſi ad eã rem præparata erat, ſuppeditantibus, illam Eleis, aut Athenienſibus, aut Argiuis: illi verò fingebant tantùm & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, atque auro incruſtabant. Et hoc artis illorum erat, materiam videlicet communè exædificare. Idẽ fermè igitur & hiſtorici opus eſt, vt videlicet ea quæ facta ſunt, bene ac rectè cõponat, & quàm fieri poteſt, clariſſimè ſpectanda exhibeat. Ac quando is qui ea ſic ſcripta recitari audiuit, putat ſe poſtea etiam videre quæ dicta ſunt, atque indè ea laudat: tum demum opus hoc exactum & abſolutum erit, propriamq; ac verâ laudem hiſtorico illi Phidiæ ſiue artifici ſuo retulit. Porrò omnibus iam ita adornatis atq; paratis, etiam abſq; v proœmio interim exordiri licebit, quando videlicet non admodum vr-

ἐν λαμπρᾷ τὸ πρᾶγμα τε διοικήσασθαί τι ἐν ᾧ πεσεῖται δυνάμει καὶ πότε προιμίου χρῆσθαι, ᾧ ἀπροσδοκήτῳ περὶ τῶν λεκτέων. ὑπόταν καὶ προιμιασθῆναι, ἀλλ' ἀνοῖν μόνοιν ἄρξῃ, οὐχ ὅσπερ οἱ ῥήτορες ἀλλ' ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ τῆς ὑποθέσεως πρὸς, πεζὸν δὲ ἐνμελὲς ἐνοείσεται τοῖς ἀκούουσι. προέξουσι γὰρ αὐτῷ, ἂν λάῃς, ὡς περὶ μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων ἢ χρησίμων ἐρεῖ. ὁμαδῆ δ', μὴ σῴζῃ τὰ ὕστερα ποιῶν, τὰς αἰτίας πεκλιθιμένῳ, καὶ πρὸ εἰδέναι τὰ διαφέροντα τῶν γεγενημένων. Τοιούτοις προιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρῶντο, Ηρόδοτός τε καὶ μὴ, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ὑπ' ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς ἀπαντῶντα, καὶ πράξεις βαρβαρικάς.

Θουκυ-

get ac postulat ipsa res præoccupari quædam, & quasi ad futurum opus præfationem aliqua præparari. X Potentia verò sit tacitè etiam tunc procemio vtetur, indicante videlicet ac manifestum faciente, de quibus rebus dicendum sit. Quando autem etiam apertè procemio vtetur, à duabus rebus tantùm exordium sumat, non vt Rhetores à tribus, sed benevolentiæ loco prætermisso, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Y Aduertent enim ipsi animum, si ostenderit quàm de magnis, aut necessarijs, aut ad ipsos pertinentibus, aut vtilibus denique rebus dicturus sit. Z Docilia autem & plana posteriora faciet, si causas præmittit, ac rerum quæ gestæ sunt, capita ac summas quasdam præscribet. Atq; huiusce modi procemijs optimi historiarum scriptores vsi sunt vt: Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, & admiratione dignæ, & præterea Græcorum victorias & barbarorum cladem declarantes, &c.

Thucydi-

Θουκυδίδης δὲ, μέγα τι καὶ αὐτὸς ἐλπίζει ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μάλιστα τῶν προγεγενημένων ἐκεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ παθήματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀναλογοῦν τοῖς πράγμασιν, ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐναλλὰξ καὶ ἴσα ἐπὶ τὴν λύσιν μεταβάσεις. ἅπαν γὰρ ἀνάγκη τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, λύσεως μακρᾶς δεῖσθαι, ὥστε τῆς τῆς λυσέως ἀρετῆς μεταλαμβάνεσθαι, λείως τε καὶ ὁμαλῶς προϊοῦσι καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ πρόσχαρες, μήτε κοιλαίνεσθαι. ἵνα δὲ τὸ σαφὲς ἐνυπάρχῃ τῇ λέξει, ὡς ἔχω, μιμητέον, καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων· ἀπόλυτα γὰρ τὰ ἐντελῆ πάντα ποιεῖ. καὶ τὸ πρῶτον, ἐξεργασάμενον καὶ ἐπὶ τὸ ἔσχατον, ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἀλύτως πρὸς σωτηρίαν συμφέρον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ λυγώσας ποιᾶς ἄνευ, ἀνά-

Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & maius quàm omnia ea quæ antea gesta fuissent. Magnū autem proœmium erit, quòd rebus æquale & consonum erit, siue productum fuerit, siue abbreuiatum. Transitio verò ad narrationem mollis ac placida sit. Nam omnino omne reliquū corpus historiæ longa quædam narratio est: quare & narrationis virtutibus exornari debet, leniter atq; æqualiter procedens, atq; ipsa sui similis, ita vt neque extet alibi, neq; hiatus aut concauitates aliquas habeat. Deinde & perspicuitas eluceat, dictione (quemadmodum dixi) & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia facit: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet continuatum illi, & in morē catenæ coaptatum, vt neq; perfusum aut interruptum sit, neq; narrationes plures mutuò sibi

ἀπλόας παραπεμψάς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πρώτου ὃ ἀντίρρω μὴ γειτνιᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖ, καὶ ἀναπεφόηται κατὰ τὰ ἄκρα, τάχ' ἂν καὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, ἡ μὲν ἀποδία τῶν λεκτέων ἅμα· καὶ τοῦτο προσήκει μὲν τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δ', ἐν παρέργοις μὲν τὰ μικρὰ, καὶ ὅσον ἀναγκαῖα, λέγοις δ' ἱκανῶς τὰ μεγάλα, μᾶλλον δὲ καὶ παραλειπόμενα ποιμά· οἶδ' γὰρ ἤδη ἱστᾶς τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἢ παρασκευασμένα, ὅσα τοῖς νεμμασι, καὶ τοῖς ἀρνείοις, καὶ λοπάσι ζωμώτατος, καὶ συοῖν ἀγρίοιν, καὶ λαγωοῖς, ἢ ὑποδασυπόδοις, καὶ σαπερδίλιν ἐνθύσας καὶ ἔτνοι, ἤ τι μᾶλλον παρασκεύασον, ἐμιλήσας δὲ τῶν ἐντελεστέρων. μάλιστα δὲ σωφρονήσειν ἐν τοῖς τ' ὀρῶν ἢ πεδίων ἢ ποτα-

adiacere videantur, sed sensu per quod primum est, secundo non modo vicinũ ac proximum sit, verùm etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus vtilis est, & maximè, si non inopia quædam fuerit rerum dicendarum. Et hanc suppeditari oportet non tam à nominibus ac verbis, quàm ex ipsis rebus. Dico autem, si præter ueharis cursu, ea quidè quæ parua sunt & minùs necessaria, exponas autem & explices copiosè ea quæ sunt magna. Imò verò & prætermittenda multa. Neque enim si conuiuio accipias amicos, atque omnia apparata fuerint, ob hoc intermedia bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & sues feros, & lepotina, & fumina vel vuluas, saperdam quoque appones, & pulmentum, etiãsi & illud apparatũ & coctum habeas: sed quæ vili ora sunt, missa facies. α Maximè autẽ temperantia quædã adhibenda est in descriptionibus montium, aut morum,

aut

ἢ ποταμῶν ἐρμηνείαις, ὡς μὴ λιάπαιρε λόγων ἀπαρεσκάλως παρεμπιδόπινυσθαι λοιπόν, ἵνα τὸ σαυτῆς δρᾷς, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, ἀπ' ὀλίγου πεζῇ ψάμμῳ τὰ χρήσιμον, καὶ σαφοῦς ἕνεκα μιγαδίσῃ, ἐκφυγὼν τὸν ἴξον τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἄπαξ ἐμπλοκήν, οἷον ὀρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καί δι ποιηταὶ ὧν, παραθεῖ τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυὸν, καὶ τὰς ἄλλους. εἰ δ' Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἄν, οἶμαι, ἔτεσι πὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος ἦγαγον, ἕτερα πόσοις ἂν Ἰξίονα ἐκύλισε; μᾶλλον δὲ καὶ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα ὧν τοιούτων ἅλις ἦν χρήσιμος, σκέψαι ὅπως ἀνὼς ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύσει, ἢ πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρῶνται ὄν. ἔστι

aut fluuiorum, vt ne vim ac potestatem verborum, inepte ac præter rem ostentare velle videaris, tuumq; ipsius negocium agere historia omissa, sed modicè adhibitis illis, vsilitatis & perspicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris, viscu seu glutino quod in hac re est, atque vniuersa tali gulositate euitata: quemadmodum & Homerus, vtpote magnanimus, fermè, vt vides, facit. Quanquam enim poëta est, prætercurrit tamen Tantalum, & Ixionem, & Tityum & reliquos. At si Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas versibus aquam ad vsque labia Tantali adduxisset? deinde quàm multis idem Ixionem volutasset? Quin & Thucydides ipse modicè hac orationis figura vsus, vide quàm mox ab eâdem iterum recedat, quoties videlicet aut machinamentum aliquod exponit, aut obsidionis speciem, quæ necessaria atque vtilis sit, declarat,

ἢ ἔτι πόλεων σχῆμα, ἢ Συρακοσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς ἔναι δοκῇ, σὺ τὰ πραγματα ἐννόησον· ἅπαν γὰρ ἔτω τὸ θάχος, καὶ ὡς φεύγοντ' ὅμως ἐπιλαμβάνηται χρῶ τὰ γιγνομένα, ποιμὰ ὄντα. ἢν δέ ποτε καὶ λόγους ἐρωτᾷ τινας δοῦναι ἀσάχαρ, μάλιστα μὲν ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκεῖα λεγέσθω, ἔπειτα ὡς σαφέστατα καὶ ταῦτα, πλὴν ἐφᾶται σοι τότε καὶ ῥητορεύσαι, καὶ ἐπιδεῖξαι πλὴ τῶν λόγων δεινότητα. ἴσασιν μὲν γὰρ οἱ λόγοι, πολὺν περισπασμένοι καὶ περιόδοις μένοι καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀποδείξεως, καὶ τάχεως, καὶ μὲ ἄκαιροι, ἐνὲ ἔξω τῆ δίκας φέρονται ἐκεῖνοι ἐσι, καὶ τῷ ἀνθρώπῳ αἰτίαν ἔχας, φιλαπεχθήμονος δοκοῦντος τῶν πλάσεων, καὶ διαβολῆ ποιοῦ-

aut etiam ciuitatum formas, aut Syracusanum portum describit. Nam cùm pestem illam narratione prosequitur, atque etiam longior esse videtur: tum ipsas res considera. cognosces enim hoc pacto breuitatem, & vt fugientem illum res gestæ tum apprehendant ac retineant, vt quæ multæ sint. Quòd si quando autem & dicentem aliquem introducere opus erit, curandum est vt maximè personæ decora, & rei conuenientia ac propria dicat, deinde vt quamplanissimè etiam hæc. Nisi quòd tibi & permittitur, tunc rhetoricari quoque, & ostentare verborum & orationis grauitatem. Nam laudes quidem aut reprehensiones, omnino parcæ, & circumspectiæ, & calumnijs minimè obnoxiæ, præterea & cum demõstratione quadã, & breues & nõ importunæ texendæ sunt. Nam extra iudicium ac forũ illi sunt de quib. hæc dicuntur. Alioqui in eandem cũ Theopompo culpam incurres, quũ inuidiosè nimis accusat plurimos, & eam rem in studium & exer-

φοιτησάφ τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐκκυκλοῦσαν μᾶλλον, ἢ ἱστορίαν τὰ πεπραγμένα. καὶ μὴν καὶ μῦθόν, ἂν τις παρεμπέσοι, λεκτέον μὴ, ἀμελῆ πᾶσι καὶ πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέον τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλουσιν, ἀκούσομαι περὶ αὐτῶν. εἰ δ' ἀνάγκη καὶ πῶς ἀδιάτρεπτον ἐπιρρίπτειν. τὸ δ' ὅλον, ἐπέσου μοι μέμνησο, ποιήσεις τοῦτο ἐμοί, καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μόνον ἐρῶν γράφε ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀλλὰ τὸν σύμπαντα αἰῶνα ἰσχυρίζου, πρὸς τοὺς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λέγεται καὶ περὶ σοῦ, ἐπὴν μέν τοι ἐπαθήσῃ ἀπὸ τῶν, καὶ παῤῥησίας μεστός· ἐὰν δὲ κολακευτικὸν, ὃν δοκοῦσι, ἀπ' ἀκάθεκτα ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' ἂ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς παῦ ἐπαίδας θεῖα ἄρ, οὕτως ὀλιγο-

& exercitationem quandam vertit, vt accusare magis, quàm historiæ tradere res gestas videatur. Iam verò & fabulæ, si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen credenda omnino, sed in medio relinquenda iis, qui quoquo modo volent, coniecturam de ea facturi sint. Tibi verò extra periculum sit, neque in hanc vel in illam partem magis inclines. In vniuersum autē illud memineris (sapiūs autem idem dico) & non ad præsens solùm tempus respiciens scribas, vt ij qui nunc sunt, te laudent, & honoribus afficiant, sed in omne ævum intentus, illis potius qui in posterum victuri sunt, historiam componas, atque ab illis mercedem scriptionis deposcas, vt dicatur & de te aliquando: ille verò vir liber fuit, & ad dicendum fiducia plenus, nihil neq; adulatorium, neque

seruile, sed veritatem in omnibus secutus. Atque hoc, si quis modestè sapiat, ante omnes præsentium spes meritò ponat,

ἀλιγοχρονίως οὕτως· ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσοῦσθαι ἐν αὐτῷ τοῖς ναυτιλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, ἵνα μὴ καταφερόμενοι ἐν τῷ Παραιτωνίαν, ναυάγιόν, ὥς φασιν, ὅσον, καὶ ἄφωνον, εἰς ἐμπύρους ἐς τὰ ἕρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν κατὰ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπιγράψῃ, ἐπιχρίσας δὲ πίτταν, καὶ ἐπικαλύψας ἐπίγραψε τοὔνομα τὸ τότε βασιλεύοντος· ἀδῆλον, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου σωτηρίου μὲν ὄντος σχήματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνος ἐς τὸν τότε καιρὸν, ὃς δὲ τὸν

breues adeò ac momenta-neas existentes. An non vides Gnidium illum architectum, cuiusmodi fecerit? Cùm enim extruxisset illam in Pharo turrim, maximũ atq; pulcherrimum operum omnium, vt ex ea faces incensæ nauigantibus viam dirigerent in multum vsque maris, & ne deferrentur illi in Parætonium, locum omnino (vt aiunt) periculosum, & vnde non facilè redire atque effugere licet, si quis intra angustias ac septa illius delatus fuerit. Hoc igitur opus postquam exædificasset, intus quidem in saxis suum ipsius nomen inscripsit, supernè autem calce illita, atque ita priore inscriptione occultata, nomen eius qui tum regnauit, superinscripsit, ratus (id quod & euênit posteà) paruo admodum tempore futurum esse, vt literæ istæ foris inscriptæ vnà cum calce illita recciderent & euanescerent, appareret autem interior titulus. hic videlicet: Sostratus Dexiphanis filius, Gnidius, Diis seruatoribus, pro salute nauigantium, &c. Hoc pacto ne-

ad ilia

ἀλλὰ τὸν αὐτὸν βίον τὸν ὀλίγον ἡμέρα, ἀπ' ἐς τὸν νεῶ, καὶ τὸν ἀεὶ, ἄχρις ἂν ἵστηκη ὁ πύργος, καὶ μεγάλη αὐτὸ ἡ τύχη. καὶ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν ὅτω γράφεσθαι, σοὶ ὡς ἀληθῆ μάλιστα, πρὸς τὸ μέλλον ἐλπίδα, ἤπερ σοὶ λοιπαχοῦ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νεῶ ἐπαινεμένοις. οὕτός σοι λαιὸν τὸ εὐθὺ ἱστορίας δικάσας. καὶ ἐμοὶ συμπίσοντά τινδε αὐτῷ εὖ ἂν ἔχοι, καὶ ἐς ἄλλον ἀπεμεῖν γεγραφέναι· ἐκ μὲν, λιπύθιεσθαι ὁλίθου ἐν Κρανίῳ.

ad illud tempus quod cum erat, neq; ad vitam suã, quæ modica ac brevis erat, respiciebat: sed ad hoc præsens, & in perpetuum, donec turris ea superstes futura est, ars quoq; illius manebit. Oportet igitur & historiam eodẽ modò componi, cum veritate magis in futuram spem, quàm cum adulatione ad gratiam & dulcedinem ijs qui eam in præsentia nunc laudant. Atque hæc tibi res gula & amussis historiæ instæ. Qua quidem si qui examinando ac perpendendo utentur, bene res habet, & commodùm hæc à nobis scripta sunt: si minus, volutatum est in Cranio dolium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus in hoc libello finem historiæ constituit, vt iunxet, τὸ χρήσιμον, quòd Græci vocant, non τὸ τερπνόν. Nam illud ex veritate, qui vltimus est finis, proficiscitur. Quod si per se subsequatur τὸ τερπνόν, non extrinsecus adductum, aut accersitum, id quoque magnopere ad historiam spectare. Hæc ita Lucianus exposuit, bellè quidem & doctè. In eo porrò qui scripturus est historiam duo insint, oportet: σωτήριος πολιτικὴ, καὶ δύναμις ἐγκωμιαστική.

a ABDERITIS aiunt.] *Conscribendæ historiæ ratio.*
b Iam regnante.] *Exordium c* Tragœdias.] *Tragœdia vehementissimè constat affectibus, ita vt tragœdias agere videatur esse quiddam insaniæ simillimum. Proinde Lucianus hic narrat Abderitis, ex Euripidis tragœdia recitante tragœdo, Archelao publicitùs febrim obortam: eam septimo pòst die transisse in insaniam, ita vt omnes ingenti voce versus quosdam ex Archelai Andromeda pronunciarent. d* Non vt ipsi.] *Adaptatio exempli. e* Bellum omnium.] *Prouerbium ideo dictum est, quòd bellũ omnium rerũ nouandarum autor est, vt ex eo velut nata videantur omnia. f* Diogenes autẽ.] *Occasio consilij. g* Sursum ac deorsum per Cranium.] *Cranewm schola seu gymnasium, in quo Diogenes degebat, ante Corinthum, vt Laert. lib. 6. scribit:* ἐνύχατε μὲν οὖν Δίογεν, ἐν τῷ κρανείῳ σὺ τῷ τοῦ Λυκίου γυμνασίῳ. *h* A primo quidem.] *Propositio operis. i* Cæterùm nostri.] *Attentio à difficultate. k* Porrò quando.] *Diuisio. l* Igitur communia.] *Quæ vitia fugienda historiam scribenti, m* Isthmo diuisa.] ἰσθμὸς *terræ angusta inter duo maria. Est enim diuidens Euxinũ & Caspium mare. Est & alius Corinthiacus, qui efficit, vt naues longo & anfractu ambitu iuxta peninsulam circumuagentur. n* Διὰ πολλῶν.] id est. *Bis per omnia. Adagiũ, vt idẽ Lucianus hìc in Apologia indicauit, ex arte musica mutuò sumptum, quo discrimen ingens ac longissimũ intercedentiũ significatur. Vnde quæ pugnantissima inter sese videntur, toto cœlo dissidere genere, ea διὰ πολλῶν inter se discrepare dicuntur. Vide quæ supra annotauit Erasmus noster in Chiliadibus suis. o* Nihil falsum.] *Danda enim opera est ei qui res hominum scriptis mãdare volet, primò, ne narrationi suæ mendacia & res commenticias admisceat. Hoc enim vitio cùm in omnibus rebus nihil est turpius & pernicioſius, tum vel maximè in monumentis rerum veterum.*
p Porrò qui putant.] *Respondet eorũ obiectioni, qui duplicem historiæ finẽ faciunt q* Ex sola veritate] *Finis historiæ veritas. Veritatem amet historicus, inquit pòst. r* Ipsum sequatur.] *A remotione. s* Prætereà etiam.] *Ab ipsius laude & effectu. t* Cæteris verò.] *A persona eorum qui laudantur. u* Singulare certamen.] *Probat exemplo Alexandri,*

qui

quò adulationis ambitione non laborabat. x Architecti.] *Dinocratis. Vitruvius libr* 2. y Nam vel.] *Sui ipsius exempla virtutum.* z Homerus.] *Neq; de patria sua quicquam prodiit, nec proprium nomen suis poëmatis intexuit. Etsi tamen in Chio habitasse, docuisse, & uxorem aut familiam habuisse, scribit Herodotus. Hinc Chium vatem Theocritus in Thalysia vocat. Septem tamen urbes certant de eo:*

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenæ.

In Chio autem insula sepultum esse, notavit Iacob. Bononiensis in Gellij cap. 11. *libr.* 3. A Edessa.] *Edessa Arabiæ civitas, antea Antiochia dicta, ut scribit Plin. lib* 5. *cap.* 24. B Qui Rhodij.] *Inter colossos & statuas ingentes, in primis celebratur colossus Rhodius, pedibus centum & quinq; altus.* C Atvero.] *Hactenus de vitijs verborũ & compositionis: nam quæ in rebus peccantur.* D Iam alius.] *Aliud exemplum.* E Nullum est.] *Vulgò sic: Positio contrariorum alterò, tollitur alterum.* F Polydamante.] *Feruntur hunc cũ Antenore & Aenea, urbem Troiæ tradidisse Græcis.* G Maximè autem.] *Libertas historici.* H Ob Cliti cædem.] *Clitus nutricis Alexandri filius, & dux eius fidissimus, tandem ab ebrio Alexandro, quòd liberiùs patris Philippi res gestas extulisset, interemptus. De quo vide Curtium de gestis Alexandri: & Lucianum nostrum in dialogis Diogenis & Alexandri, item in Alexandri & Philippi.* I Execrabilem istum Gylipum.] *De Gylippo lege Aelianum de var. hist. lib.* 12. *cap. Quinam sint ex obscuris facti celebres. & Plutarchum de Liberis educandis.* K Ea quę semel facta sunt.] *Quod semel factum, infectum fieri nequit.* L Artaxerxem metuerit.] *Testantur Hebræi scriptores, nomẽ hoc, Persarũ regibus cõmune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorum imperatoribus.* M Equum è Niſęis illis.] *Nisæa regio est Parthyenes haud procul Caspijs montibus: ea equos præstantissimos, maximosq; aluit, quibus reges ipsi uterentur. Patet hoc ex Strab. lib.* 11. *Plin. lib.* 6. *cap.* 25. *Suid. & Plutarch. in Pyrrho, Nisæi equi meminit.* N Neque Thucydides.] *Aemilius Probus in Themist. & Cic. in Bruto, Thucydidem plurima fide dignũ putaverunt.* O Talis igitur

mihi

mihi ſit hiſtoricus ille.] *Hiſtoricus qualis eſſe debet*; *Salluſtius* etiam *ducet in Catilinarij exordio. Sed à quo incœpto, ſtudioq; me ambitio mala detinuerat, eòdem regreſſus, ſtatui res geſtas P. R. carptim, vt quæq; memoria digna videbantur perſcribere: eò magis quòd mihi à ſpe, metu, partibus Reipub. animus liber erat. P.* Vt metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber ſit.] *Metus eſt diſſidentia expectati & impendentis mali, vt Cicero in calce lib. 4. Tuſc. diſſinit. Hiſtoricus metuere nõ debet, vt ſi quã in ſcribenda hiſtoria offenderit, is illi in honoribus aduerſetur, aut alia quacunq; in re. Q* Et dicendi libertatem, ac veritatẽ amet.] *Hanc libertatem Græci παῤῥησίαν appellant. Hæc autem ad veritatẽ expromendam maximè pertinet, vt elegantiſſimè docet Plutarch. in libello de differentia adulatoris & amici, &* Lucianus noſter hic. *Lupus numeras eam inter orationis figuras. vide Quintil. lib. 9. cap. 2. Ab eo Lucianus παῤῥησιάζης ob liberam & procacem linguam appellatus eſt in Piſcatore. Itidem Demochares. Nam in hiſtoria poſſimùm requiritur fides. Igitur inquit Salluſtius de Catilinæ coniuratione: Quàm veriſſimè potero, paucis abſoluam.* Cic. *in 2. de Orat. vbi de præceptis hiſtoriæ tradit, lumen veritatis appellat hiſtoriam: Hiſtoria, inquit, teſtis temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magiſtra vitæ, & infrà, paulò pòſt: Nam quis neſcit primam eſſe hiſtoriæ legem, ne quid falſi dicere audeat: deinde, ne quid veri tacere audeat, ne qua ſuſpicio gratiæ ſit in ſcribendo, ne qua ſimultas. Et Strabo lib. 1. Hiſtoriæ finis eſt veritas. Polybius lib. 2: Atqui ſcriptorem rerum geſtarum docet, non mouere hominũ affectus, neq; orationem ad id aptam requirere, neq; calamitates hominum inſectari, quod tragœdiarum ſcriptores facium: ſed dicta factaq; hominum verè referre, etiam ſi mediocria fuerint. & infrà, Auguſtinus lib. 1. cap. 5. de Ciuitate Dei: Salluſtius, inquit, nobilitate veritatis inſignis hiſtoricus eſt. R* Herodotum.] *Vide in Herodoto vel Aetio quæ annotauimus. S* Hippotyphiam.] *Græci pro ingenti factu, & nimia gloriæ affectatione accipiunt. Nam ὑπὲρ in compoſitione auget, τὸ δ᾽ autem ſuperbiam & factum ſignificas. T* Quòd ſi autem.] *Collatio rerum. V* Prœmio.] *De prœmijs hiſtoricis & cæteris partibus. X* Potentia.]

tia.] *Planiùs sic: Initium vim proœmij habebit. Dat regulam historicam, vt in exordio attentionem tantùm & docilitatem, non etiam benevolentiam capiat historicus. quam Livius seruat in præfatione, in primis tertiæ Decadis: In parte, inquit, operis mei licet mihi præfari, quod in principio summæ totius professi sunt plerique; verum scriptores: bellum maximè memorabile omnium quæ vnquam gesta sint, me scripturum, quod Annibale duce Carthaginenses cum populo Romano gesserint. Orditur à captanda attentione, quæ propositionem totius illius Decadis continet: & videtur alludere ad hæc Græcorum exordia.* Y Aduertent.] *Attentos reddet.* Z Docilia.] *Dociles auditores, & perspicua quæ sequentur facient.* a Maximè autem.] *Quia omnem temporum digerit, regiones & loca describit, exactè consilia tractat, res gestas commemorat, quam de rebus sententiam rectè pronunciat: quique celebrat homines fama & nomine illustres, aptas conciones, exhortationes, accusationes, legationes, facta, dicta, malos eventus, & hac omnia eleganti vestit oratione: non solùm magnus est historiographus, sed etiam bonus orator. Quando autem etiam aperte proœmio vtitur, à duabus rebus tantùm exordia sumat, non verbotores à tribus: sed benevolentiæ loco præsertim ſſo, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Sallustius Catilinæ historiam complexurus, & dociles & attentos facit, promittendo breuitatem, & de quibus rebus sit dicturus* β Permittitur.] *Licet historico in concionibus* ρητορεύσαι. *i. rhetorico more loqui. Historica enim facultas è rhetorice enascitur.* γ In Pharo.] *De hac turri vide Strabonem libro 17. Fuit autem Paretonium locus paulò supra Alexandriam versus Libyam, vt Plinius ait lib. 38. cap. 12. vbi miratur Ptolemæum Softrat. Gnidio architecto permisisse suam inscriptionem, cuius Softrati idem Luc. mentionem facit in Hippia.*

ARGVMENTVM.

VT suprà Historiæ præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplū etiamdē proponit, non quidem rerū verè gestarū, sed fictarum: simul vt formā aliquam operis, ceu videtur, proponeret: simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimùm spectandum sit, nempe qua occasione, quóve consilio argumentum hoc tractârit, ipse in Proœmio exponit.

ΣΠΕΡ ὅσ ἀθλητικοῖς, καὶ περὶ τὰ τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἀσκημένοις, οὐ τῆς εὐεξίας μόνον, ἀλλ' ἔτι τῶν γυμνασίων φρονῆσαι δεῖ, ἐπεὶ καὶ τῆς κατὰ μικρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μιρ ἔχειν τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὰ ἀναλαμβάνουσιν. οὕτω δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγεῖσθαι προσήκειν, μετὰ τὰ σπουδαιότερα ἀναγνώσεσιν, ἀναπαύσεώς τε τὰ διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἕπεται κάματον ἀμείνω παρασκευάζειν, μέχρις ἂν ἐμπεσὼν ἀνάπαυσις αὐτὸς, ἐ

Os est athletarū, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis ac exercitationis habere rationē, verumetiam (quod magnam exercitationis vim habere arbitrāmur) nonnunquam remissioni corporis acquiescere. Idem literarum studiosis fieri oportere censeo, vt cum grauibus ac seriis legendis defatigati fuerint, ad animi laxamentum aliquās tisper declinent, donec ad futurum laborem robustiores ac vegetiores efficiātur. Maximum verò ex hoc ocio aut quiete fructū capiemus, si ta-

ἢ δὲ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνω-
σμάτων ὁμοιοίην, ἃ μὴ μό-
νον οὐκ ἐν τῷ ἀσεῖ τι καὶ χα-
σίγνῳ ψιλῷ παράξει τῷ
ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ
θεωρίαν ἐν ἄμουσον ἐπιδά-
ξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε
τῶν συγγραμμάτων φρονέ-
σειν ὑπολαμβάνω. ἐγὼ μὲν
γὰρ τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
καὶ τὸ ἀσεῖον τῆς θεωρίσεως,
ἱκανὸν ἡγοῦμαι εἶναι αὐτοῖς, καὶ
ὅτι ψεύσματα ποικίλα, καὶ
θανάσιμά τι καὶ ἀναπόθητα ἐξευ-
ρόντας, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν
ἱστορημένων ἕκαστον ἐν ἀκρι-
βοδίκαιος πρός τινας ἐγκεκρι-
τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ
συγγραφέων καὶ φιλοσόφων,
πολλὰ τραγικὰ καὶ μυθώ-
δη συγγεγραφότας. ὃς καὶ
ὄνομασι ἀνέγραφον, ἃ μὲ
καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀνα-
γνώσεως φαίνεσθαι ἔμοιγε.
Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνι-
δίος, συνέγραψε περὶ τῆς
Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ'
αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἤκου-
σε, μήτε

si talium rerum lectioni vacarent, quæ non modò tenuem ac ieiunam, verùm neque rudem neque inconcinnam speculationem præ se ferunt, quale quiddam & de his scriptis sensuros suspicor. Neque enim solùm materiæ novitas atque festivitas, neque id quòd multa ac varia mendacia verisimiliter ac probabiliter confinguntur, eos ad legendum alliciet: verùm id præcipuè, quòd omnis fermè narratio neminem ex antiquis aut poëtis aut historicis aut philosophis, quæ monstrosa quædam, & fabulis similiora quàm veris, literis mandârunt, sine mora fu reprehensionis prætermisit. Quorum quidem omnium nomina subiecissem, nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua & manifesta fore intelligerem[b] Ctesias enim Ctesiochi filius Gnidius mira quædam de Indorum regione conscripsit, atque ea quidem, quæ neque ipse audiverat,

μήτε ἄλλο ἀπόνητον ἥκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα γενόμενα μὲν ἅπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτερπῆ δ' ὅμως συνθεὶς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προσλόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀποδημίας θαυμασίων τε μεγεθῶν ἰσορροπούντων, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὸς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας ὁ τὸν Ὅμηρον Ὀδυσσεὺς, τοῖς περὶ τὸν Αἰολίνου διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀγέλας τινὰς ἀνθρώπων, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ἀπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τῶν Φαίακας ἐτερατεύσατο. τούτοις δὲ ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν ὀ σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ἐρῶν

neq; ab alio qui vera narraret, acceperat. Iambulus quoque de his quæ in mari magno sunt, multa præter fidem ac opinionem hominum suis libris inseruit: omnibus quidem apertum commentum mendacium, non tamen infuscatis materiæ compositor. Multi præterea hoc imitati, in eadem ratione scribendi versati sunt, qui errores suos ac peregrinationes, ac immensa beluarum corpora, & feritates hominum, & inusitatos mores enarrârunt. Huius verò scurrilitatis artifex & inuentor extitit [c] Homericus ille Vlysses, qui apud Alcinoum ventorum seruitutem, & vnoculos crudâq; vorantes homines, & multorum capitum animalia, sociosque meretricum veneficijs permutatos, multaque [d] nostris similia rudi Phæacum populo est mentitus. In quæ quidem cùm incidissem, non multùm sanè hic ob mendacium succensebam, quum

ὁρῶν ἤδη συμβαῖνον ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐπαινῶ δ' αὐτῶν ἐνίων μάσαι· ἃ ἐνόμισαν λέγεσθαι ὑπ' ἀληθῶν συγγράφοντων. Διόπερ καὶ αὐτὸς ἀποδοξίας, ἄρτιπᾶν τι σπουδάσας τοῖς μετ' ἐμὲ ἀνθρώποις ἵνα μὴ μόνος ἅμοιρος ὦ τῆς ἐν τοῖς μυθολογεῖν ἐξουσίας, ἐπὰ μηδὲν ἀληθὲς ἰσομοιρεῖν ἔχον (οὐδὲν γὰρ ἐπιπόνως ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεύδεσθαι ἐπαπόμενος, ποικίλῳ τῶν ἄλλων ὑπογνωμονίσματος. Εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ἀληθῶν λέγω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἄν μοι δοκῶ καὶ τῶν περὶ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυγεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω δέ νυν, περὶ ὧν μήτ' εἶδον, μὴ δ' ἐπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην, ἔτι δὲ μηδ' ὅλως ὄντων μὴ δὲ τῶν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων, διὸ δὴ τοῖς ἐντυγχάνουσι μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθὲς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων

quum hoc genus sermonum ab his qui se philosophos esse profitentur, vsurpari viderem: illud verò non parùm in eis admiratus sum, si quum falsa dicerent, id alios latêre existimarent. Quapropter & ipse præterum nouarum studio, volens posteris aliquid relinquere, ne solus expers sim libertatis in fabulis dicendis (nihil enim memoratu dignum, quod verè narrare possem, mihi contigerat) ad mendacium me transtuli, atq; vt mea quidem fert opinio, multò tolerabilius quàm cæteri. Nam quum hoc ipsum quòd mentior, verè dicam, ideirco me aliorum reprehensiones iure ac meritò effugere existimaui, quoniam nihil me veri narraturum polliceor. Ea igitur scribo, quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ab aliis audiui, quæ præterea omnino non sunt, neque ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit nullam his fidem adhibeat oportet. [c] Egressus olim ab Herculeis

σπῶμ, καὶ ἀφῆς ἐς τὸν ἐσπέριον Ὠκεανόν, δεῦρο ἀνήμεθα πλοῖον ἐποιούμην. αἰτία δέ μοι ἡ ἀφορμὴ καὶ ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἡ διάνοια περιεργία, καὶ πραγμάτων ἀκριβῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν, ὅ, τι τὸ πέλαγος ἐστὶ τὸ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν ἀνθρωποι. τέτου χάριν ἐγένετο; πάμπολλα σῖτα ἐνεβαλόμην. ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἔφερόμην, πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, πλὴν ὀλίγων ἐμοὶ γνωρίμων ἔχοντας. ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην ἄκρον, μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρελαβον. καὶ πλοῖον, ἄριστον δὲ λέγω, ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐπιτηδειότατον· ἡμέραν μὲν ἕν καὶ νύκτα ἀνέμων πλείονες ἦσαν, ἔτι τῆς γῆς φαινομένης, ἀσφαλῶς βιαίως ἀνηνόχθημεν. τῇ ἑξῆς δὲ, ἅμα ἡλίῳ ἀνισχοντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐνεδίδου, καὶ τὸ κῦμα κατέπιπτε, καὶ ἡ δύη ἐνεγίγνετο, καὶ ἐπ' ἔτη δὲ σχεδὸν πλείω ἀθόλως ἀνεμάτην, καὶ παραδόξως κύκλῳ

columnis, & in occidentalem Oceanum delatus, secundis quidem ventis nauigabam. Causa autem peregrinationis & argumentum, animi curiositas, & nouarum rerũ desiderium, quodque scire cupiebam qui sit Oceani finis, quique homines vltra Oceanum habitent. Huius igitur gratia commeatum & supellectilem multam imposui, aquæque quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdem animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatoremque optimum magno precio conducens accepi in nauem. Erat autem nauis mediocris; ad magnam ac violentam nauigationem robusta. Die igitur & nocte secundè nauigantes, ierra adhuc apparente, non adeò multa vi agebamur. Sequenti die simul sole oriente ventus increuit, & fluctus intumuêre, caligoque sub-

ἐχόμεθα· ἡμέρας ἐντεῦθεν τρεῖς ὀγδοήκοντα. τῇ δ' ὀγδοηκοστῇ, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν ἐκ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν καὶ λασίαν, ὄρεσι πεζοῖς ἐοικυῖαν. ἐπεὶ δὲ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας διεπεπλεύκειμεν, πόρρωθεν ἔτι μᾶλλον ἐφαίνετο ὄρος, ὃ δὴ ἐπέβημεν, ὡς ἄρα ἐν μακρῷ τινι παλαιωρίᾳ, πελάγει ἤδη τῷ γε μέγεθος ἐκφαινόμενα· ἀφανεῖς ἦσαν ἡμῖν, οὐδὲ πρόνοια μὴ φύλακας τῆς νεὼς παραμένειν, ἄκοσι δὲ καὶ ἡμεῖς ἐκπλεύσαμεν, ἐπὶ πολὺ τοσοῦτον ἐν τῷ πόντῳ πεπλεύκειμεν. τελευτῶντες δὲ ἐκ πολλοῦ πόνου τῆς ἀληθείας δὴ ἥψατο, ὁρῶμέν τινα σὺν λίνῳ χαλκῷ πυκτοποιούμενον, βαλανηκοῖς γράμμασιν ἐπεγεγραμμένῳ, ἀμυήτοις δὲ καὶ ἀπηρτισμένοις, λέγεσθαι σαφῶς. τοῦτον Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσον ἀφικνεῖσθαι. ὧν δὲ καὶ ἴχνη λίθου πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλατύτερον, τὸ δὲ ἔλαττον, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ μὲν Διονύσου τὸ μικρότερον,

orta est, neq; iam demitti velũ poterat. Cũ véto igitur cõuersi, & committentes nos ipsos tẽpestati, hyemauimus diebus nouẽ & septuaginta. Octogesima verò die orientẽ iam solẽ repente conspicimus non longè insulam sublimem, & arboribus consitam. Circa eam fluctus non asperi frangebantur. etenim procellae iam maxima pars quieuerat. Adeuntes igitur, & descendentes, vt ex multa maris molestia, super terram strati diu iacuimus. Tandem exurgentes, ex nobis ipsis quidem statuimus triginta custodes qui naui adstarent: viginti autem mecum quũ ascenderent quae in insula erant exploratum. Progredientes igitur circiter stadijs tribus à mari perspyluã, vidimus columnã quandã antiquã Graecis literis inscriptã, caduceis tamẽ, & cõsumptis, quae indicaret eò vsq; Herculem & Bacchum deuenisse. Erant autem & propè vestigia duo in saxo, vnum quidẽ instar iugeris magni, alterum autem minus, vt mihi videretur Bacchi fuisse quod minus erat:

φάτνρομ δ' Ηρακλέους. πεσ-
κυνήσαντες δὴ πρόμεν. ἔ-
πω δ' πολὺ παρέμεν, καὶ ἐ-
πισάμενοι ποταμῷ, οἴνου
ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα,
εἰ & ὁ Χίος ἦν. ἄφθονον δ' τὸ
τῷ ῥεῦμα, καὶ πολύ, ὥστε ἐνία-
χθ καὶ ναυσίπορον ἂν δόξαι
θαι ἐμοὶ γε ἂν ἡμῖν πολὺ μᾶλ-
λον πιστὰ ἃ ἐπὶ τῆς σήλης
ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημ-
μεῖα τ Διονύσου ἐπιδημίας.
δόξαν δέ μοι καὶ ὅδε ἀρχέμεν
ὁ ποταμὸς, καταμαθεῖν ἀ-
κριβῶς παρὰ τὸ ῥεῦμα καὶ πη-
γὴν μὴ ἀδημίαν εὑρεῖν αὐτῆ
ποιὰς δ' καὶ μεγάλας ἀμπε-
λους, πλήρεις βοτρύων· παρὰ
τ τῶν ῥίζας ἑκάστης, ἀνιέσης
σταγόν οἴνου διαυγοῦς, ἀφ'
ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. τῶν δ'
καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ ποικί-
λους, οἴνῳ μάλιστα καὶ τῷ
χροιᾷ καὶ τῷ γεύσει προσ-
ομοιότας. ἡμᾶς γοῦν ἀγρεύ-
σαντος αὐτῶν τινας, μὴ ἐμ-
φαγόντων ἐμεθύσθημεν, ἀμέ-
λει· καὶ ἀνατιμόντων αὐτὸς,
ηὑρίσκομεν πυγὸς μισοῦς.
ὕστερον

Herculis autem quod maius. Venerantes igitur locũ proceſsimus. Non iam longè aberamus, quum ecce flumini adſtitimus vini fluenti, ſimillimo profectò illi quod in Chio inſula naſcitur. Erat & fluxus inundans & multus, ita vt alicubi nauibus eſſet tranſitus. Nobis ergo maior addita eſt fides vt literis crederemus quas antea ſculptas in columna videramus, animaduerſis ſignis de Bacchi peregrinatione. Cupiens tamen & fluminis initium inueſtigare, aſcendebam contra fluctum: fontem quidem nullum, multas tamen ac magnas vites vuis onuſtas inuenimus. Earum autem cuiuſq; è radicibus vinum ſcatebat lucens, quod in vnũ cor fluens, flumen efficiebat. Videbamus & in eo piſces & colore & guſtu vino ſimiles. Nos igitur cùm cepiſſemus ex illis aliquot, ac voraſſemus, cõtinuò temulenti euaſimus: quos etiã præcidentes, fece plenos inueniebamus. Deni-

ἔπειρον μὲν τοι ἐπινοήσαντες τὸν τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος παραμιγνυμένους, ἐπαράννυμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφλυγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἢ διαβατὸς ἦν, ὕδωρ ἀμπελῶν χρυσοτεύξιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ σίλιξ καὶ αὐτὸς, ὑπόπυρος καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσαι μὲν ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. διαπλέκει παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τὸν Ἀπόλλωνα καταλαμβάνουσαν, ἀναδενδρουμένην. ἀπὸ δὲ τῶν ἀκρωτηρίων ἐξεφύοντο αὐτῶν οἱ κλάδοι, καὶ μάλα πολλὴ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ τὰς λιφαλὰς ἐκόμων ἔνιαι τινὲς καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσιόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δ' Ἰνδικὴν, αἱ δὲ πολλὰς δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι, καὶ ἐφίλουν ἡμᾶς ἐπὶ τοῖς στόμασιν· ὁ δὲ ἐμεθύων. αὐτίκα ἐμέθυον, καὶ παρὰ-

Denique re animaduersa commissentes eos qui ex aqua nascuntur pisces, ac commedentes, vinalem vehementiam temperauimus. Tunc & flumen traijcientes, quà vadabile fuit, vitium portentosam rem inuenimus. Nam truncus inferior, qui à terra surgebat, ferax erat & crassus, superior autem mulieres erant, ab vtero ferè sursum perfecta omnia habentes. Talem apud nos Daphnem scribunt, Apolline iam comprehendente in Arborem versam. A summis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant clauiculi, & folia, & vuæ. Hæ ergo ad nos accedentes salutabant, & dextras protendebant, quædam quidem Lyda, quædam Indica, plurimæ Græca lingua loquentes: oreq; nos deosculabantur. verùm qui osculum susceperat, illicò ebrius

παράφορ & ἰῶ. ἀρτιῶδ μὲν ζοι ὑπαρχὴν τῷ καρπῷ, ἀλλὰ λήγων, καὶ ἰδόντων, ἀφεσπαμένῳ. ἐκ δ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν, καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων σπουδαίως αὐτῶν, ὅτ ἔτ' ἀπολύοντο, ἀπ' ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐλύοντο· συνηρώσ ζθ, καὶ συμπεπλέξθντο, καὶ τοῖς ἐλάδοι ἴσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ τοῖς ἕλιξι συμπλεκόμενοι, ὅσον ὀδύνῃ καὶ αὐζεῖ διαφερόμεθα ἡμεῖς, διατεμνόντων δ' αὐτὰς, ἐπὶ θαῦμ' ἐφώρομεν, καὶ τοῖς ἀφ' ἡμῶν παρθῶσι διηγούμεθα ἐλθόντων τότ' ἄπλα, καὶ τῶν ἑταίρων πλὼ συμπλοκλὼ, καὶ πλὼ ἀμπελομιξίαν, καὶ λαβόντες ἀμφορίας τινὰς, καὶ ὑδρευσάμενοί τι, ἅμα καὶ ἐκ ζῦ ποταμοῦ οἰνισάμενοι, ἰσὰ αὐζῦ πλησίον αὐλισάμενοι, ἑωθεν ἀνέχθημεν, οὐ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δ, ὀκ ἔτι τῆς νήσου φανερᾶς, ἄφνω

ac nutabundi reddebantur. Fructum autem decerpi non sinebant, sed eo, euulso dolebant, & quidem cum clamore. Gliscebant autem vehementer nobis commiscere: duoque ex nobis cum illis coiuissent, ab eis non ampliùs soluti, sed ex pudendis connexi sunt. Traxerunt enim repentè ex eadem specie naturam, & conradicati manserè. Iam & ipsis palmites digiti emittebant, & clauiculis circumplexantibus uuæ plenæ erumpebant. Derelinquentes igitur eas, in nauim confugimus, & cùm conuenissemus, iis qui ibi remanserant, cùm alia, tum & derelictorum comitum commixtionem cum vitibus enarrauimus. Acceptis ergo amphoris aquas hausimus, item & è flumine vinum: inque vicino littore noctem duximus. Mane autem ferebamur, & non violentis flatibus. Circa meridiem verò, non iam apparente insula, repentè turbo,

ἄνεμος τυφὼν ἐπιγινόμενος, καὶ περιλαβὼν τὸν νεῶν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι ἐπ' ὀλίγον ἐᾷ τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον, ἐξαρτήσας τὸν ἱστὸν, ἄνεμος, ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε, ἰσπνέων τὸν ὀθόνιον. καὶ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀδρομένων τοῦ ὀθονίου καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν ᾧ ἄντρον, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φωτὸς μεγάλου καταλαμπομένην. προσσχόντες δὲ αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἐπεβήμεν. ἱστορησόμενοι δὲ τὸν χῶρον, ἐνεσκοπούμεθα οἰκημένην τε καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν οὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄστρα νῆσοι πλησίον, ἃ μὲν μείζους, ἃ δὲ μικρότερα, πυρὶ τὴν χρόαν προσεοικότα. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχων, καὶ πηλάγη καὶ ὕλας καὶ ὄρη. τοιάδε οὖν τὴν κατ' ἡμᾶς οἰκουμένην ἀνεπλάσσομεν.

turbo factus est, qui nauem circumuoluens, & in sublime eleuans ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruensque velis ventus, & sinus facto deferebat carbasum. Septem igitur dies ac totidem noctes per aëra decurrentes, octaua die inspicimus terram quandam magnam in medio aëris, velut insulam lucidam, & circularem, multa luce micantem. Ad hanc ergo delati, portumq; ingressi, descendimus. Explorantes autem regionem, inuenimus eam habitatam, & cultam: & die quidem nihil videbamus, nocte autem apparebant & aliæ nō procul insulæ, quædā, vt videbātur, maiores, minores quædam, igni colore similes. Erat & alia subtus terra, vrbes in se habens & flumina, & maria, & syluas, & montes, quam hanc quæ à nobis incolitur, imaginabamur.

δόξαν δ' ἡμῖν καὶ ἔτι προ-
ϊοῦσιν πειρᾶσθαι, ξυνε-
λάβομεν τοῖς Ἱππογύποις
παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀν-
θρώποις. οἱ δὲ Ἱππογύποι
φῦλόν εἰσιν ἄνθρωποι ἐπὶ γυ-
πῶν μεγάλων ὀχούμενοι,
καὶ καθάπερ ἵπποις, τοῖς ὀρ-
νίοις χρώμενοι. μεγάλοι
γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν
φρικέφαλοι. μάθοι δ' ἄν τις
τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν.
ναῦς γὰρ μεγάλης φορτίδος
ἴσον ἕκαστον τῶν πτερῶν μα-
κρότερον καὶ παχύτερον φέ-
ρουσι. τοῦτοις οὖν τοῖς Ἱπ-
πογύποις προσέταττον, πε-
ριπετομένοις πλησίον, εἴ τις
ἐνορῴη ξένον, ἄγειν ὡς τὸν
βασιλέα, μὴ λάθοι καὶ ἡμᾶς ξυλ-
λαβόντες, ἄγουσιν ὅς αὐτόν.
ὁ δὲ θαρσήσας, καὶ ἅτε
τῆς στολῆς ἐκ τοῦ
ὑμοπάρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι.
συμφησάντων δέ, πῶς οὖν
ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέ-
ρα διαπτόμενοι; καὶ ἡ-
μεῖς ὡς πᾶν αὐτῷ διηγού-
μεθα, καὶ ὃς ἀρξάμενος, τὸ
καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διῆλθε,
ὡς

*Volentes ergo vlteriùs pro-
cedere, comprehensi fui-
mus in Equiuultures (sic
enim illos dicunt) inci-
dentes. Hi autem Hippo-
gypi homines sunt, equorum
loco vulturibus insidentes.
Magni etenim sunt vultu-
res, & vt plurimùm tribus
capitibus instructi. Hinc au-
tem discat quisillorum ma-
gnitudinem. Malo etenim
onerariæ nauis vnaquæque
ala maior & robustior est.
His igitur Equiuulturibus
imperatum est circumuo-
lantibus terram, si quis aduena
inueniretur, ad regem
agere. qui & nos compre-
hendentes ad regem duxê-
re. Is verò vt inspexit, ex
ipsis, vt opinor, vestibus con-
iecturam capiens: Græci
certè, inquit, vos aduenæ. Assentienti-
bus autem nobis: Quomodo, inquit, ad-
ueniſtis, tantum aëris superantes? At nos illi om-
nem rem retulimus. Tum
ille incipiens, nobis quæ si-
bi contigerant, narrabat,*

quòd

ὡς τὸν αὐτὸς ἄνθρωπον ἂν, τοῦνομα Ενδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀμφιπαθής ποτε, καὶ ἐφικόμενον καὶ βασιλεύσαντα τῆς χώρας. ξένους τὸν γὰρ ἐκείνην ἔλεγε, τὸν ὑμῖν κάτω φαινομένην σεληνίην. ἀπὸ θαρρεῖν προκελεύσας, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑποπτεύειν· πάντα γὰρ ἐκ μέσου ποιήσεσθαι ὧν δεόμεθα. ἢν καὶ καθορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἅπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε. καὶ ἡμᾶς ἠρόμεθα, τίνων τε ἕνεκα οἱ πολέμιοι, καὶ τὸν αἰτίαν ἥντινα φορᾶς ὁ δὴ Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ ἐκεῖνος, ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη) πολλοῦ ἤδη κοὐκ ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δ' ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, τῷ ἐμῷ ποτε, τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλεύθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον πέμψαι,

quòd videlicet homo esset nomine [f] Endymion, ut nostra ortus terra raptusque olim dormiens eò delatus fuerit, vbi & regioni imperaret. Esse autem terram illam dixit, quæ infrà à nobis luna videtur. Sed bono animo nos esse iussit, neque periculum vllum suspicari: etenim, ait, cuncta vobis ademuntur necessaria. Si autem vicero bellum, inquit, quod nunc solem incolentibus infero, omnium felicissimè apud me viuetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, & quæ odiorum causa. Tum ille: Phaëthon, inquit, eorum qui in sole sunt, Rex (etenim ille etiam habitatur, quemadmodum & luna) multò iam aduersum nos bellum gerit tempore. Cœpit autem ea quam audietis ratione: Ego olim pauperrimis quibusque, qui in meo erant regno, col-

[f] Endymion, volui colonias in Luciferum deducere, delectis, ut

fertum,

σθαι, ὅτε ἔρημον, καὶ τὸ παλιῳδὸς λαλοικύμορον. ὁ δὲ ὀλίγων Φαίθων φθονήσας, ἐκέλευσε τὴν ἀφικίαν, καὶ διὰ μέσου τὸν πόρον ἅπαντας ἐπὶ τῶν ἐπομνυμένων. τότε μὲν δὴ νικηθέντων (οὐ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βουλόμεθα ἄνθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ στρατόπεδα τὴν ἀποικίαν. ἢν δὲ ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τοῦ στόλου· γύπας ἐκ ὑμῖν ἐγὼ πρίξω τοὺς βασιλικοὺς ἕνα ἑκάστῳ, καὶ τὴν ἄλλην ὀψιν· αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔστω, ἔφην ἐγὼ, γενέσθω, ἐπειδὴ σοὶ δοκεῖ· τότε μὲν οὖν παρ' αὐτὸν ἐστιασάμεθα, ἐμέσαμεν. ἕῳθεν δὲ ἀναπεσόντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ σημήιον ἦκον ἐσάλπιγγος τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν δὴ πλῆθος τῶν στρατιῶν, ὅσα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνω τε σκοτοφόρων, καὶ τε μυχανοποιῶν, καὶ τε πλῶν, καὶ τε ξύλων ἐμμαλλων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόγυπες,

sertum tunc, & nullis hãc bitatum: Phaëthon autem inuidia stimulatus, transitum prohibuit, medio in itinere occurrens, Equiformicis aductus. Tunc quidem victi (non enim apparatu æquales eramus) secessimus. Nunc autem iterum volo bellum inferre, & coloniã emandare. Quòd si vultis mecum communicare cum exercitu, ex regijs vulturibus dabo vnum, vnicuique, & cæteram armaturam. Cras autem faciemus exitum. Ita, inquam, quando tua hæc est sententia, fiat. Tunc apud eos conuiuio excepti, mansimus. Manè autem exurgentes statuebamur in aciem: nunciabant enim applauatores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum millia erant, absq; peditibus & externis auxilijs, item vsque impedimentis, & machinarum fabris. Horum autẽ octoginta millia Equiuultures erant

quæ

θοι, ἀνομάζεσι δ', οἱ ἐκ τῶν λαχανοπίπρων. ὄρνιθες δὲ καὶ ζῶντό-δε μέγιστοι, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις παντὶ πάσιον. ταῖς δ' ὠκυπτέρυξι ἴσα θρίδακινοις φύλλοις μάλιστα προσοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ Κεγχροβόλοι τεταγμένοι, καὶ οἱ Σκορόδομαχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἐκ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, πρισμύριοι μὲν Πυλοζόται, τετρακισμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Πυλοζόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἐπαλλόμενοι, ὅθεν καὶ τὴν πρόσηγορίαν ἔχουσι μέγιστοι τῶν ψυλλῶν, ὅσοι δεδμᾶσι ἐλέφαντες. οἱ δὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μέν εἰσι, φέρονται δὲ ἐν ᾧ ἄνεμος ἄνω τῶν πεδίων. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ἐνδεδυκότες, ὁλοπόρφυροι αὐτοὶ τὸ σῶμα, καθάπερ ἱστία φέρονται, ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ ποδὰ δὲ οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μαλάχαις πλατασσόμενοι. ἐλίγουλοι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄνω τῆς Καππαδοκίας ἀέρων

qui autem ab Lachanopiis ferebantur, viginti millia. Est autem ales hæc maxima, oleribus pennarũ locõ obsita. Qui verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè similes. Ibi verò & cum his Cenchroboli ordinati sunt, & Scorodomachi. Aduenerunt & à septentrione auxilia: Pſyllotoxotæ quidem numero triginta millia, Anemodromi autem quinquaginta millia. Horum fanè Pſyllotoxotæ magnarum pulicum ſeſſores ſunt, vnde & appellationem trahunt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim elephantes. Porrò Anemodromi pedeſtres quidem ſunt, feruntur autem vento abſque alis per medium aëra. Modus autem quo feruntur, talis eſt: Subeingunt ſe talares tunicas, eaſq; vento ſinuantes, velorum in morem, ac velut naues aguntur. Hi in pugna ſcutis armati plurimum, va-

lent. Dicebantur autẽ aduentare ab his quæ ſupra Cappadociã

ſunt

ἑξήκοντα χίλιαι, Στρουθοβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι· ἵπποτόξοται δὲ, ὀγδοηκοντακισχίλιοι. Ζῶα ἐγὼ οὐκ ἐθαυμάκειν· οὐ γὰρ ἀφίκοντο, διόπερ οὐδὲ γραφὴν αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. τερατώδη γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν ἡ τοῦ Ἐνδυμίωνος ἦν ἄμυσις. σκευὴ δὲ πᾶσα τοιαύτη ἦν καὶ αὐτή. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐλαμῶν· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ ἔλαμοι, καὶ ἁπλῆ τοῖς ἰχθύσι· θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντων, θέρμινοι· τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συνερράπτοντο, ποιοῦντα θώρακας. ἀρίστη δὲ ἐκ τῶν θέρμων τὸ λέπος, ὥσπερ ἀσπίδος. ἀσπίδα δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπὶ δὲ δεξιοῖς ἱππεῖς ὡδὶ τὸ μὲν δίκαιον μέρος ἔχουσι ἱππότοξοι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων, καὶ ἡμᾶς ἐν τέλει ὄντας. τὸ δὲ εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦρ

sunt stellis, Struthobalani quidem numero septuaginta millia, Equogrues quinquaginta millia. Hos ego nō vidi, nō enim venerant: quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentosa quædam ac incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem è fabarum spoliis. Magnæ autem apud illos fabæ & durissimæ. Thoraces autem squamei omnes, & squamis quidem lupinis. etenim lupinorum siliquas consuentes, thoracas faciunt. Sunt autem siliquæ ipsæ vt cornu durę: scuta & enses, quales Græcorum. Vbi verò occasio data est, sic in aciem deducti sunt. In dextro quidem cornu Equitultures, & rex optimos quosq; circa se habens, cum quibus & nos eramus: in læuo verò Lachanopteri: porrò inter vtrumq; auxilia, vt cuiq; magis placuit. Erat & peditatus myriadum sex millium.

Hum

ἕστησαν μὲν ἀφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δ' ὅπως. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλοί, καὶ μεγάλοι γίγνονται· πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων ἑκάστη μείζων. τοῖς προειρημένοις ταῦτα διεφλῶσι τὸν μεταξὺ τοῦ σελήνης καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα, ὡς δὲ τάχιστα ἐξηργάσαντο, καὶ πεδίον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τούτῳ πρῶτα τὸ πεδίον, ἐν ᾧ δὲ αὐτῶν Νυκτιρίφων ὁ Εὐδιανακτος, φίλος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων. θηρία δὲ ὄντα μύρμηξι παραπλήσια, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγας αὐτῶν, καὶ διπλάσιος καὶ τριπλάσιος ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μαχίμοις τοῖς ὑπάρχουσιν, ἐλύττων δὲ οὗτοι εἶναι ἀμφὶ τὰς μύστ. μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκάναπαι, ὄντες

Hunc ſtatuêre in aciem in hunc modum. Aranææ apud illos multæ ac magnæ ſunt: nam Cycladibus inſulis una quæque multò maior. Has juſſit intexere medium aëris quod à Luna in Luciferum diffunditur. Idque vt primùm perfecerunt, campus ſubſtratus apparuit, in quo peditatum ſtatuunt. Ducebat autem hunc Nyctirion Eudianactis filius. Hoſtium autem lævum quidem Equiformici, & in his medius Phaëthon. Beſtiæ autem magnæ ſunt alatæ, hisque quæ apud nos ſunt formicis, præter magnitudinem non diſſimiles. Harum maximæ duorum iugerum menſuram implet. Pugnabant autem non ſolùm qui deſuper inſidebant, ſed & ipſæ, cornibus maximè. Dicebant eſſe horum numerum penè quinquaginta millium. In eorum autem dextro Aëroculices ferè quinquaginta millia, ſagittarij omnes, magnis in culicibus inſidentes. Poſt hos autem Aërocoraces

ὄντες καὶ οὔτε ἀμφὶ τὰς πρό-
τας μυκάδας, οὔτε ἐξό-
τας, βάνυσι μεγάλοις ἐσοκέ-
μενοι. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ
Λεοκόρδακες, ψιλοὶ τὸν ὅπ-
λον, καὶ πεζοὶ, πλὴν μάχοι-
μέν τε καὶ οὗτοι. πόρρωθεν
γὰρ ἐσφενδόνων ἐφαρμίδας
ἐμβεβαμμένας, καὶ ὁ βαλόμε-
νος οὐκ ἐπ' ὀλίγον ἀντέχαρι-
ζετο· ἀκόντιοις δὲ καὶ δο-
ράτιά τισιν αὐτίκα ὡς
φαίνεται, ἐπιχωριάζουσι.
ἐλίγοντο δὲ χοίρων τὰ βέλη
φαλαγγες ἱερεῖ ἐχόμενοι· ἐπὶ δὲ
τοῖς ἐταχθησαν οἱ Καυνο-
μυκῆται, ὁπλῖται ὄντες,
καὶ ἀγχίμαχοι, τὸ πλῆθος
μύριοι. ἐπὶπασι δὲ Καυ-
νομυκῆται, ὅτι ἀσπίσι
μὲν μυκητίναις ἐχόντο· δό-
ραισι δὲ καυλίναις, ἴσις ἀπὸ
τῶν ἀσπαράγων. πλησίον
δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι
ἵσταντο, οὓς ἔπεμψαν αὐ-
τοῖς οἱ τὴν Σάειον καζικυλῆσαι,
πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄν-
δρες ναυμαχόσοποι, ἐπὶ βαλά-
νων πλωτῶν μαχόμενοι. ἐλίσ-
σοντο δὲ ἐκ πάνυ ὑπερβολῆς τῶν
συμμάχων, ὅσ[τ]ις δὲ τὴν Γαλαξίαν μ[ε]τ[ά]μπεσὼν ἐφυλάττετο, ἢ οἱ

expediti quidem illi ac pe-
destres, verùm bellicosi.
Etenim procul raphanos
iaculabantur maximos, per-
cussúsque neque parùm sub-
sistere poterat: moriebatur
enim confestim, vulnere
quodam fœtore infecto.
Namque sagittas h malum
veneno delibutas ferebant.
Hos iuxta Caulomycetes
posuerunt armis accinctos,
& comminùs pugnantes,
numero decem millia. Di-
cuntur autem Caulomyce-
tes, quoniam scutis qui-
dem fungeis utuntur, ha-
stilibus verò asparagorum
virgultis. Steterunt au-
tem post hos & Cynobala-
ni, quos ij miserunt qui Ca-
nem stellam inhabitant;
quinquaginta millia nume-
ro: & hi viri non humanis,
sed caninis vultibus super
alatas glandes pugnabant.
Dicebant autem ab ipsis ho-
stibus & alia auxilia defe-
cisse à Lacteo orbe emitten-
da, iaculatores scilicet ac

Nigro-

Νεφελοκένταυροι· ἀπ' ἰκῶ-
νοι μὲν, τῆς μάχης ὕδη ἐπε-
μέμας ἀφίκοντο· ὡς μέν τοι
ὄφελον οἱ σφῷδονῆται ἦ ὐδ'
ὅλως παρῆσαν, διόπερ φα-
σὶν αὐτοῖς ὕστερον ὀργισθέν-
τὴν Φαίθοντα, πυρπολῆσαι
πᾶσι χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ
Φαίθοντι ἐπέβη παρασκευή.
συμμίξαντες δ', ἐπαδὴ τὰ σφ-
μᾶχ ἤρθη, ἡ ὠγχέσαντο ἑκα-
τέρων αἱ ὄνοι (τέτοις γὰρ ἀντὶ
Ἑλλησιῶν χρῆται) ἐμάχοντο.
καὶ τὸ μὲ ὠφέλιμον τῶν Ηλιω-
τῶν αὐτίκα ἔφυγεν· ἐδ' ἐς χέ-
ρας ἀφίκοντο τὸς Ἱππογύπας,
καὶ ἡμᾶς ἐκέλευε ὑπάκου-
τον. τὸ δεξιὸν ἦ κύτων ἐπρά-
τα ζῦ ἐπὶ ὦ ἡμιτέρῳ ὠνύ-
μᾳ καὶ ἐπιξύνθορ οἱ Αἰροκό-
ραπες, διώκοντες ὤχετο πὸς
τὸς μέσος ἐνταῦθα δ' ἀλκάς
νων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον
ἐπικλινάντες, καὶ μάλισα ἐπὶ
ἤθοντο τὸς ἐπὶ ὦ ὠνύμω
σφῶν ἐνικημένους. τῆς δ'
ἑτέρης λαμπρὰς γιομένης,
ὅσοι μὲ ἔσθ καὶ ἐπίσκοντο,
ὅσοι δὲ ἡ ἀνεροιῶτο,

Nubecentauri: sed hi commisso iam prælio aduenerunt. quod vtinam non fecissent. Qui verò fundavtebantur, omninò non aduenerunt: quare iratum Phaëthonta tradunt omnem illorum regionem igne vastasse. Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, asselli rudim vndique constrepuêre (nam his tubarum loco vtuntur) committentes prælium pugnabant: & Solarium quidem læuum confestim fugit (neque enim sustinere valuit instantes Equisultores, nòque insequebantur cedentes) dextrum autem illorum cornu superius ruadebat, nostro, quod in læuo erat, propulsato. Excuntes autem Aëroculices insequebantur vsque ad peditatum. Hinc auxiliantibus illis, defecerunt eregionè declinantes, idq; maximè vbi senserunt suos, qui in

læuo fuerant, manifestè deuictos. Fuga verò insigni facta, multi quidem capti, plurimi verò confecti occubuêre,

καὶ τὸ αἷμα ἐρρεῖ πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὅσα αὐτὰ βέβαπται, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεται. ὁλοσαρὰ ἡμῖν, δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. ποσὸν δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν ἐλατὸν ἔσται, ὥστε μηδὲν ἄρα τοιοῦτον τινὲς καὶ πάλαι ἄνω γνωμεύουσιν, Ὁμηρος ὑπολαβὼν αἵματι ἔοικα τὸν Δία, ἐπὶ τῷ τοῦ Σαρπηδόνος θανάτῳ. ἀναστρέφαντες δὲ ἀπὸ τῆς διόδου, δύο τρόπαια ἐστησάμεθα· τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀπὸ μαχαίρας, τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ ζώντων γινομένων, ἀγγέλους ἀπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκύνταυροι κατεπλάνουσιν, ὡς ἤδη πρὸς τῆς μάχης ἐληλάθασι τῶν Φαιθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πεφωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συγκεκραμένοι. μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον τοῦ Ροδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος, τὸ μὲν ἐπὶ πλεῖστον· αὐτὰ

in ipsas quoque nubes sanguis multus defluebat, vt interficerentur, ac rubræ apparerent, quales apud nos videntur occidente Sole. Multus & in terram decidit: vt cogitarem nũ tale aliquid olim contigisset, quum [1] Homerus suspicatus fuerit Iouem in Sarpedonis morte sanguineas guttas pluisse. Conuersi autem à cæde duo trophæa statuimus: vnum quidem in aranearum telis, & pedestris pugnæ: alterum autem pugnæ in aëre supra nubes. His iamdudum exactis, nunciatum est ab exploratoribus, Nubecentauros aduentare, & irrumpere, quos Phaëthonti antè aduenisse oportuerat. Isque vbi aduenêre, spectaculum præbuere insolitum & inexpectatum. homines erant alatis equis commixti. Magnitudo quidem horum quanta Rhodiorum colossi à medietate sursum, equorũ autem similis validæ onerariæ nauis. Equidẽ eo-

tum

τῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μή τῳ καὶ ἄπιστον δόξῃ, τοιοῦτον ὂν. ἡγεῖτο δ' αὐτῶν, ὁ ἐκ τοῦ Τοξότης. ἵνα δὴ τοὺς φίλους ὑπεκκομίσωσι, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα, ἐπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπισπᾶσθαι, αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι τετραγωνισμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις, περὶ τὸ λίαν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις, καὶ πάντας μὲν τρέπουσιν· αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι μέχρι τοῦ πόλιν, καὶ τὰ πολλὰ τῶν ὁρμέων αὐτοῦ ἐτάνυσθην. ἀνίσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ καταδραμόντες ἅπαν τὸ τῶν ἀραχνῶν πλῆθος διεφθαρμένον· ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων ἐζώγρησαν. Ἤδη δὲ παρῆν καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἅμα τρόπαια ἵστασαν ἐκείνων ἕκαστος. ἡμᾶς δὲ οὐκ ἄν πυθόμενοι τὸν ἥλιον ἀδύνατον εἶναι τὸν ἥλιον ἀδύνατον, τὸ χεῖρον ὄπισθεν ἀνθυπεκκομίζειν τὰ ἀραχνία ἀφιέμασι. οἱ δὲ πολιορκοῦντες μὲν οὐκ ἐγνώκεσαν τὴν πόλιν, ἀναβλέψαντες δὲ, τὸ

rum numerum non scripsi, ne cui mere libile id fiat, tantus erat. Ducebamur autem [k] à Sagittario, qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos deuictos sensêre, ad Phaëthontem quidem me serunt, vt iterum rediret, ipsi autem in aciem structi, in Lunares turbatos irruunt, inordinatos quidem, ob eam quam hostibus fecerant fugam, & iam spolia diuidentes: omnémque nostrorum multitudinem in fugam vertunt. Ipsum autem regem insequuntur vsque ad ciuitatem, atque ex illius aulibus conficiunt plurimas. Deiecerunt autem & tropheas, ac omnem aranearum contextum. Campum decurrerunt, méque ceperunt, & è comitibus duos. Iam autem & Phaëthon aderat, & sub illis alia tropheas statuerunt. Nos autem ad Solem ipso die ducebamur, aranearum telas fragmento manibus post tergum li-

gatis. Hi ciuitatem obsidere omninò noluerunt, conuer-

τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀνταύγειαν ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πᾶς τὸν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος τοῦτο διπλοῦν ἦν, ὥστε σαφῆ ἔκλειψιν τῆς σελήνης γενέσθαι, καὶ νυκτὶ διλυκῇ πᾶσα κατέχεσθαι. μηχανώμενοι δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἐκέλευσε καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δώσειν ἑκατόν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, ἔτι μᾶλλον ἐς ἐκκλησίαν, τῇ πρωΐᾳ μὲν ὀργῇ, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ ἀρίστη ἐπὶ τούτοις· κατὰ τάδε σωθέντες ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷδε καταλῦσαι μὲν τὸν Ἡλιώτας τὸ διάστημα, καὶ μηκέτι ἐς τὸν σελήνην ἐσβάλλειν, ἀποδοῦναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἑκατὸν χρημάτων, τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφεῖναι μὲν

si verò medium aëris valuerunt, vt decæterò splendor à Sole ad Lunam minùs perueniret. Vallum autem erat duplex nubeum, vt Lunæ defectio manifesta fieret, & iam continua nox cuncta teneret. quam re pressus Endymion, mittens orauit, ædificium demolirentur, neque se paterentur in tenebris versari. Promisit autem & tributa persoluere, fœdq; auxiliarem & amicum fore, neque in posterum bellaturum: insuper & obsides offerebat. Phaëthon verò congregato bis concilio, primò quidem in ira perstitit: postremò mutauit sententiam, ac pacis conditiones acceptæ sunt huiusmodi: Fœdus mierunt Solarij & horum socijs cum Lunarijs, eorúmque socijs, his legibus, vt intermurale deijciant Solarij, neque posthac Lunam inuadant: statuóque precio captiuos reddant: Lunarij autem dimittant stellas liberas.

αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσίας, ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιάταις, συμμαχεῖν δὲ τῷ ἀδικουμένῳ, ἢν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ἐπιτετάχθαι ἑκάστην ἴσον τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, ὀβολοὺς ἀμφορέως μυρίους, καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δίδοναι μυρίους· πλὴν δὲ ἀφικίας, πλὴν ἰσοφόρου, κοινὴν ποιεῖσθαι καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βαλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλην ἐλεφαντίνην, καὶ ἀναθεῖσαι ἐς μέσον τῶν ἀεί, ἐπὶ τοῖς μυστικοῖς. ὅμοσαι δὲ Ἡλιωτῶν μὲν Πυρωνίδην καὶ Θηρίτην καὶ Φλόγιον, Σεληνιτῶν δὲ Νύκταρ καὶ Μήνιν καὶ Πολυλαμπῆ. γενομένης δὲ εἰρήνης ἐφάνη· οἱ δὲ τὰ τέλη καθῆραν, καὶ ἐς μὲς τοὺς ἀγαθοὺς ἀπῆσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς πλὴν σελήνης, ἀπαντήσαν ἡμῖν, καὶ ὑποδέξαντο μετὰ δακρύων οἵ τε ἐταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὃ μὲν ἔξεις μένειν παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀφικίας, ἀπισχνεῖτο· δὲ ἐγὼ ἔφην τὸν ἑαυτοῦ

liberas, armata posthac Solaribus nō inferant, vicissim autem auxilientur, si quis manus inferet: vectigalia verò conditionem pendat annuatim rex Lunariorum regi Solariorum amphoras roris decem millia, obsidesq; è suis dent decies mille. Colonia in Luciferū communis fiat, & ex virisque qui volet, participet. Sculpantur autem foedera in columna electrina, eriganturq; in medio aëris in confiniis. Qui verò pepigere, ex Solarium quidem parte fuêre Pyronides, & Therites, & Phlogius: Lunarium autem Nyctar, & Menius, & Polylampes. & talis quidem pax sequuta est: confestim autē murus euersus est, & captiuos restituêre. Vbi autem ad Lunam ipsi regressi sumus, obuiauerunt nobis socij, & cum lachrymis salutauerunt nos, & Endymion ipse. Atqui suadebat in quidem, nos ibi secum maneremus, & in colonia communicaremus: se enim datum

φᾶλλα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ ἠδάμως ὑπεθόμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀπομολῦναι κάτω ἐς τὴν θάλασσαν, ὡς δὴ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀπέπεμπε με, ἐπιάσας ἑπτὰ ἡμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διέτριβον ἐν τῇ σελήνῃ, κατανόησαι καὶ ἀκριβῶς παραδοῦναι, ταῦτα βούλομαι ἀπᾶσι πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐν γυναικῶν γένεσθαι αὐτοὺς. ἀπ' ἀρρένων γάμοι γὰρ ἔστι ἄρρησι χωρίς, καὶ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μίσγει μὲν οὖν πρὸς τὰ θήλεα τῶν γαμετῶν ἕκαστος, ἐκ δὲ τούτων γαμεῖ αὐτός. λύουσι δὲ ἐν τῇ ἡδονῇ, ἀλλ' ἐν τοῖς γαστρώσασι μίας ἑπτὰ γὰρ συναυξῆσαι τὸ ἔμβρυον, παχυνθῆναι καὶ ἐνέγκαι ὕστερον ἀναγκάζουσι ἐξάγουσι νεκρά, ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον ἐκτείνονται, ἐκποιοῦσι. λοιπή μοι, πρὸς Διὸς Ἑλληνικὴ ἐπῆλθε κακὴ γαστρόκνημις

filium in vxorem mihi pollicebatur suum quem habebat. Nam apud eos mulieres nullæ sunt. Ego autem haudquaquam parui, sed petebam dimitti in mare. Qui vt persuaderi non posse animaduertit, septem diebus conuiuio acceptos, tandem dimisit. Quæ interea in Luna versatus viderim, quæve noua & inaudita cognouerim, dicam. Primùm quidem eos non generari ex mulieribus, sed maribus. nam masculis nuptijs vtuntur: sed nec quid sit fœmina, omninò sciunt. Nam ad quintum & vigesimum vsque annum omnes mulierum habentur loco, eo autem supra non habentur, sed habent. Concipiunt autem non in ventre, sed in crurium posteriori parte. Vbi enim fœtus conceptus est, tumet crus, & tandem suo tempore præcidentes educunt mortuum: tum eodem ad ventum hiantia exponentes mulcent, & ad vitam excitant. Inde & mihi videtur ad Græcos illud gastrocnemiæ

μᾶσι τοῦνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρὸς λυσφορεῖ. μᾶζον δ' τότε ἄκουσα διηγήσομαι· γίγνε ται δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέονται Δρυφίται· γίγνε ται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· ἄρξαν ἀνθρώπου τὸν ἀριστον ἀ ποτεμόντες, ὧν γῇ φυτεύ σαν. ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀν φανῆναι μέγιστον, σάρκινον, εἶον φαλλὸς, ἔχον δὲ καὶ κλά δους καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς ἐς βάλανος μεγαλοῖσι τὸ μέ γεθος. ἐπὰν δὲ ὧν ἐπαν θῶ σι, πρυήσαντες αὐτὰς, ἐκκο λάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. ἐκ δοῖα μὲν οἱ πλούσιοι ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ ψαθυ ροὶ αὐτῶν ξύλινα, καὶ ἐς τοῦτο ὀχέονται, καὶ πλησιάζ ουσι τῇσι γαμετῇσι αὐτῶν. ἐ πὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς ἐξανέμενος, ἀεὶ γί γνεται· προσὶ δὲ πάσι ἁ αὐ τοῖ. ἐπὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύ σωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τ ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐ τοῖς εἰσιν ἐν ᾧ ἀεὶ πετόμε νοι. ὁπόμενον δ' ἐξιαθῶσιν τες, ὥσπερ δὲ περὶ τράπεζαν,

cnemiæ vocabulum deueniſſe, quod apud illos ventris loco ſura concipit. Maius quiddam & his enarrabo. Genus hominum apud illos eſt, qui dicuntur arborei: id & hoc modo naſcitur: Teſticulum hominis præcidentes, in terram plantantium more defodiunt. Inde autem exoritur arbor carnea maxima, vt phallus. Ramos quidem habet & frondes, fructus verò cubitales glandes. Vbi autem eæ maturæ fuerint, decerptas cudunt, atque in homines effingunt. Pudenda autem habent appoſititia, quidam eburnea, pauperes autem lignea, quibus coëant, & vxoribus miſceantur. Poſtquam autem ſenuerit aliquis, non moritur, ſed vt fumus ſolutus euaneſcit in aërem. Cibus eſt omnibus vnus: ſtructo etenim igne ranas aſſant ſuper prunas. Multæ apud illos ſunt ranæ per aëra circumuolantes. His autem aſſatis, circumfuſi velut ad menſam

λάπλουσι τὸν ἀναθυμιάμενον λαπανὸν, καὶ ἐναχοῦνται. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δ' αὐτοῖς ἐστιν ἀὴρ ἀφθιβόμβῳ καὶ ἀπὸ λύπινα, καὶ ὑγρὸν ἀνιέις, ὥσπερ δρόσον. οὐ μὴν ἀφυρῶσί γε, καὶ ἀφοδώουσιν, ἀλλ' οὐδὲ τρίφλαι ἦπερ ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ πλὴν σωφροσύνην οἱ παῖδες ἐν τοῖσιν τοῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἰσχίοις, ὑπὲρ πλὴν καταπυγμίαν· ἐκεῖ γὰρ εἰσὶ τετρυμένοι. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὃν μὴ τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ἦ· τὰς δὲ κόμας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον, ὡς καλὰς κόμας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπιδήμοιν γάρ τινες, οἳ καὶ περὶ ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ γένεια φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀπὸ πάντων εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς συνὰς ἑκάστου αὐτῶν κράμβη ἐκφύεται μακρὰ, ὥσπερ ὀρὰ, θάλλουσα ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπεσόντος, οὐ καταπλωμένη.

lambunt euaporatum ex illis fumum, ac vescuntur. Et cibo quidem tali aluntur. Potus autem illis est aër expressus in calicem, liquorem ex se vt roremredens. Non egerunt autem, neque mingunt, neque perfossi sunt ea parte qua nos: sed ne pueri quidem natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram: nam illic perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur caluus, & sine coma: comatos autem abominantur. Apud eos verò qui cometas inhabitant stellas, comati contrà formosi habentur. Aduenerunt enim quidam, qui nobis illorum mores narrauerunt. Barbam autem ad genua demittunt, & in pedibus vngues non habent, sed vnodigiti sunt omnes. In speciem caudæ brassica natibus eiusque illorum innascitur prolixa, semper germinans, quæ & resupino cadente non frangitur. Emungunt & mel amaris-

ἀρμύδιον. δι μὲν ἀριμύτατον· κάπειδὰν ἢ ποιῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶρ τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυρὸν ἂν αὐτοῦ πύγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπισάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦνται ἐκ τῶν ἀρομένων, πάνυ λιπαρόν τε καὶ ὠδῶδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ δὲ ῥᾶγες τῶν βοτρύων ἐσὶν ὥσπερ κάλαθοι. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπειδὰν ἐμπεσὼν ἄνεμος σφοδρὸς τὰς ἀμπέλους ἐκβάλῃ, τότε πρὸς ἡμᾶς κατατρέχειν ἡ κάλαθος, διαφόρως γέμων τῶν βοτρύων· μέρη μὲν τοι γάρ ἐσθίειν πάντες ἀγαθοί, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς ἄνωθεν, καὶ πάλιν κλειστή ἐσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲν ὑπάρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι λεπτὸν ἔντονόν ἐσιν, καὶ λάσιός ἐσιν· ὥστε καὶ τὰ πολλὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς τοῦτον ἀποδύονται. ἐσθὴς δὲ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑακίνθινος μαλθακὴ, τοῖς πένησι δὲ χαλεπὴ, ὑφαντή. πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία,

amaristimum: qui si quando vel labori insudant, vel lactantur, corpus lacte oblinunt, vt & caseus eo coagulatur, melle paululum distillante. Oleum autem è cepis educunt maximè pingue, ac redolens vt vnguentum. Vineas habent plurimas, & aquae feraces: vuarum autem acini sunt velut grando quaepiam: & mihi quidem videtur vbi vetus inciderit, vites illas quati, fractisque vuis grandinem huc ad nos mitti. Ventre vt saeculo vtuntur, in eum quantum cupiunt mittentes. Apertilis etenim venter est illis, & iterùm clausilis, neque in illo intestinum vllum aut hepar apparet, solùm autem densus est intus, & pilis obsitus, ita vt & paruuli vbi frigent, in eum subeant. Amictus autem diuitibus quidem vestis & mollis, caeteris aureus contextus. Nam ea loca metallorum sunt fœcunda, ijdemque

καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ἐποδρίξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μὲν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ὀκνῶ μὲν ἅπαν, μή τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τοῦ λόγου· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκριτοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάξῃ, ἕως ἂν δεηθῇ ἰδεῖν, οὗτος δὲ ἐντίθησιν, ὁρᾷ. καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρῶνται ὁρῶσιν· οἱ δὲ καὶ πολλοὺς ἀθρόους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι, τὰ ὦτα δὲ, πλατάνου φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἐκ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ἐπὶ φρέατος, οὐ βάθυ πάνυ. ἂν μὲν οὖν ἐς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δὲ ἐς τὰ κάτοπτρον ἀφορμίψῃ, πᾶσαν μὲν πόλιν, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ,

ydemq; aqua macerata metalla vt lanã exercent. Quales autem habeant oculos, omnino non ausim scribere, ne fortè me suis mentiri putet ob sermonis absurditatem : tamen & id quidem dicam. Oculos exemptiles habent, vt qui velit suos exemptos, seruet eos apud se donec illis ad visum egeat : quos cùm reposuit, cernit. Et multi cùm fortè proprios perdiderint, ab alijs mutuantur, & vident. Sunt & locupletes q plures habeant, occultos quidem & reconditos. Aures illis sunt platani folia, præter eos qui ex glandibus formantur. illi enim solùm ligneas habent aures. Cæterùm & miraculum aliud in regia conspicatus sum : Speculum maximum supra puteum positum est, non adeò altum. In puteum si quis descenderit, omnia audiet quæ apud nos in terra dicuntur. Si verò speculũ intuerit, omnes quidem vrbes, omnesq; gentes videt,

non

ἄρξῃ, ἅσπερ ἐφιστὼς ἑκάστοις. τότε μὴν τοὺς οἰκείους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πάσαν τὴν πατρίδα· ἃ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔγωγε τὸ ἀσφαλὲς ἀπᾶν. ὅπῃ δὲ μὴ οἰσέσθαι ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἄρα ποτὲ καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, ἄδηλον ἐς ἀληθῆ λόγον. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ενδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων κιτύλους, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θηρίνην. ἃ πάντα ἐν ᾧ πλοῖ κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ ἱππογύπους χιλίους, παραδιαβιβάσοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ ᾧ παράπλῳ ποταμὸς μὲν οὐδεὶς ἡμᾶς χώρας παρεκπέφευγεν, πρόσοδος δὲ ἔχομεν δι' οὗ ἐσοφόρησ, ἄρτι σωοικιζομένην, οὐ πολλοὺς ἐνοικοῦντας. ἐμβάντες δ' ἐς ἑωθινὸν, ἐν ἀριστερᾷ πεποιήμεθα τὸν ἥλιον, ἐν χῷ τῷ κύκλῳ παρεπλέομεν· ἐγγὺς γὰρ ἐφέροντο, καί τοι πολλὰ

non secus ac si omnibus interresse. Tunc & ipse meos vidi, & patriam omnem: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo. Quòd si forte quis non credet hæc ita se habere, cũ eò peruenerit, sciet me vera dixisse. Tunc salutato rege, & iis qui circa illum erant, nauem ascendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dona dedit Endymion, vestes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lupineamq; [1] panopliam: quæ omnia postea in cete amisi. Misit & nobiscum Equiaulitures mille, qui nos deducerent stadijs quingentis. Nauigantes autem circa terram illam, prouincias quidem plurimas & alias præterlapsi sumus, appulimus verò ad Luciferum nuper inhabitatũ: vbi descendentes, aquas hausimus. Hinc Zodiacum introeũntes, ad læuam quidem solem prætergrediebamur, circa illius tenuem marginẽ nauigantes. Neq; enim

ποιὰ τῶν ἑταίρων ἐπιθυμοῦντων. ἀπὸ ἄνεμος οὐκ ἐφῆκεν, ἐθέλοντάς γε καὶ τοῦτο ποιῆσαι· καὶ ἐπὶ πολὺ χώραν ὀφθαλμῷ τινι καὶ πίονα καὶ ὕδατος, καὶ ποιμένων ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαέθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ μαθόντες τὴν ἀποδημίαν, ἅτε χάριν ἔχοντες καὶ οἱ Ἱππόγυποι τοῖς ἀπηλλυθόσιν, πλησίον τῆς νεὼς ἐπισᾶσαν νύκτα καὶ ἡμέραν, ᾗ ἐσπέρᾳ ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἥτις ἐστὶ τὸν κάτω πλοῦν διέκοντες ἢ ὑπόλιτος αὕτη κεῖται μεταξὺ τῆς Πλειάδος, καὶ τῆς Ὑάδος ἄρτι· καταντικρὺ μέντοι τῆς ζωδιακῆς. ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον εὑρίσκομεν μὲν ὀλίγον, λύχνους δὲ πολλοὺς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ περὶ τὸν λιμένα διαφέροντας· τοὺς μὲν μικροὺς, ὡς ὅσπερ ἀπὸ πηγῆς, ὀλίγους δὲ τῶν μεγάλων καὶ λιπαρῶν· πάνυ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς.

enim deſcendimus, & quidem ſocijs id ſummè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, hi videlicet qui Phæthonti militabant, ſpeculati nas longè, ac delapſi volauerunt ad nauem: quumq; ſocios eſſe dixiſſent, abiere: iam enim & Equiuultures diſceſſerãt. Nauigantes autem ſequenti nocte ac die, circa veſperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (ſic enim illam vocant) iamiter noſtrum ad inferiora ſecantes. Hæc autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas ſtellas aëre ſita eſt, zodiacoq; multò inferior. Deſcendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & ſecus portum deambulantes, nonnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autẽ ac potentibus paucas, & has valde illuſtres ac nobiles.

εἰκόσας

Domus

οἰκήσεις δ' αὐτοῖς ἡ λυχνιῶ-
νος ἰδία ἑκάστῳ πεποίηλο. καὶ
αὐτοὶ ὀνόμαλα ἔχομ ὥσπερ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν πεί-
μενων ἀφίεσαν. καὶ ὠδὴν ἦ-
μεν ἡδίκην· ἅμα καὶ ἐπὶ ξε-
νία ἐκάλεν. ἡμᾶς δ' ὅμως ἐ
φοβέμεθα, ὅτι δειπνοῦσα, ὅτι
ὑπνωσά τις ἡμῶν ἐβόμισεν·
ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ
πόλει πεποίη), ἔνθα ὁ ἄρχων
αὐτῶν, δι' ὅλης νυκλὸς κάθη-
ται, ὀνομαζὶ καλῶν ἕκαστον.
ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, κατα-
δικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λι-
πὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός
ἐς, ὀβιολῶσα. παρεῶτες δὲ
καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνό-
μενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τῶν
λύχνων ἀπολογουμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς
ἐβράδυνον· ἔνθα καὶ τὸν ἡ-
μέτερον λύχνον ἐγνώρισα,
καὶ προσεπὼν αὐτὸν, περὶ
τ καλ' οἶκον ἐπυνθανόμην,
ὅπως ἔχοιεν· ὁ δὲ μοι πάντα
διηγήσατο. τὴν μὲν ἐν νυκλὶ
ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν· τῇ
ἑπιούσῃ δὲ ἄραντες, ἐπλέο-
μεν πλησίον Τυρῶ. ἔνθα
δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum vnicuique erant. & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec nostrum vel vnus apud illas cœnare, aut capere somnum est ausus. Palatium autè illis in media ciuitate extructũ est, vbi per totam noctem earum sedet princeps, nomine vnàquãq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mora aũt est extingui. Astantes aũt nos considerabamus quæ fiebant, simulq; lucernas respõdentes audiebamus, causasq; quare abfuissent dicentes. Hîc & lucernam nostram agnoui, & allocutus rogabã, quomodo se haberent domestici nostri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi mansimus. Sequenti verò die soluentes, secus nubes nauigabamus. Hîc & Nephelococcygiam vidimus

πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν· ἐμὲν τοι ἐπίδημον αὐτῆς, οὐ γὰρ ἦα τὸ πρῶτον. βασιλεύοντος μὲν τοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ μνήσθην Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάτην, ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπιστουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν, γῆν δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν ᾗ ἀέρι, καὶ αὐτὰ δὴ πυρώδεις ἤδη, καὶ ὑπερφαινόμενα ἐφαντάζοντο τῇ τετάρτῃ δὴ, περὶ μεσουμβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σιωπῇ τὸν θάλαττα καταπίθεμεν. ὡς δὲ τοῦ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ἡσθημεν, καὶ ὑπερχαίρομεν, καὶ ἄπονον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιούμεθα· καὶ ἀφρίζιν ἐπῃόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ἐκάτοπτος ἡ πλάξ. τοῖς δὲ ἀρχὴ κακῶν μεζόνων γίγνεσθαι πολλάκις, ἃ νῦν τὸ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμῖν δύο μόνας ἡμέρας

vidimus vrbem, videntes & admirati sumus: nec in eam descendimus, non enim permittebat aura. Imperat autem illis Coronus Cottyphionis filius. Tum ego [m] Aristophanis poëtæ recordatus sum, hominis quidem sapientis & veri, ac in his quæ scripsit, frustra non creditis. Tertia autem ab illa die, & Oceanum iam manifestè videbamus, terram autem nusquam, præter aërias illas, quæ iam ipsæ quidem igneæ & micantes mihi videbantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimur. Vt verò aquam attigimus, mirè ac supra modum læti fuimus, & omnibus prandium ex iis quæ suppetebant exhibuimus, & descendentes natabamus: erat enim tranquillum mare. Sed, vt videtur, sæpenumerò [n] mutatio in melius, malorum malorum consuetit esse principium. Etenim nobis duos tantùm dies

ἡμέρας. ἐν ὕδατι πλώσαντες, τῇ τρίτῃ ἐπιφαινούσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὀρῶμεν θυεῖα καὶ πίτυς· πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σὺς ἅλις χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῆλθε δὲ κυχησὶς, καὶ πρὸ πολοῦ ταράξαν τὸν θάλασσαν, ἀφρῷ τε πεπληρωμένον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλαινῶν ὑψηλοτέρους· ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐλεφαντίνους. ἡμᾶς μὲν οὖν τὸ ὕδατον ἀπέλουε προσαπώντων καὶ πελας βόντων, ἐμίνομεν τὸ δὶ ὅλου παρλῶ, καὶ ἀναῤῥοφῶσαν, ἡμᾶς ὡτῇ νηὶ κατέπιεν. ἐμὲν τοι ἔφθη σωαῤῥάξαι τοῖς ὀδοῦσιν, ἀπὸ δὲ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναῦς ἐς τὸ ἔσω διεῤῥήγνυτο. ἐπὶ δὶ ἔνδοον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἐωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὖτε ἀναχανόντος, εἶδομεν κῆτος μέγα, καὶ πάντη πλατύ, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυρίους πόλιν ἐνοικεῖν. ἔπειτα

dies feliciter nauigãtibus, ille lucente tertia ad orientẽ solem repentè belluas vidimus, & cete cùm multa alia, tum omnium maximum, & quingentorum & mille fladiorum magnitudine. aduenie-bat autem hians, & mare procul turbans, spumaque vndiq; circumfusum. Dentes exerebat phallis nostris multò longiores, acutos omnes vt pali, ac ebore candidiores. Nos igitur cùm postremùm nobis mutuò vale dixissemus, & amplexi essemus, præstolabamur: & cùm resorberet, vnà cum naui ipsa nos deglutiuit. Non autem contigit in dentes offendere, sed per eorum raritatem nauis delapsa intrò decidit. Vbi autem intus fumus, primò quidem obscurum erat, & videbamus prorsus nihil. Tandem eo hiante videmus ceti magnum vndequaq; alium latum, & ciuitatis capacem, quæ vel decem hominum millia capere posit. Erant

præterea

το δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἅμα ποτὰ θηρία συνεκπομπεύοντα, καὶ πλοίων ἰσία, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δὲ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἰλὺς δοκῶ, ἐκ τῆ ἰλύος, ἣν καθῆκεν, συνιζάνοντα. ὕλη δὲν ἐπ' αὐτοῖς, ἢ δένδρα παντοῖα ἐπεφύκη, καὶ λάχανα ἐβλάστηκε, καὶ ἑλκὴ πάντα ἐξηρτισμένοις. περίμετρος δὲ τῆς, σταδίοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἐνῆν δὲ καὶ ὄρνια τὰ θαλάττια, λάρος, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων στοπεώοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐθαπρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναπήσας τὸς ἱστοὺς, τῷ μὲν πνεῦμα ὑπεσηρίξαμεν, αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα σωτρίψαντες, καὶ ἀναπάσαντες, δᾷδα ποιησάμενοι τῶν παρόντων ἐποιούμεθα. παρῆκτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρία τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἐσωφύρου ἤχομεν. τῇ ἐπιούσῃ δὲ διηνυσάντες, ἤ ποτε ἀναχάνοντὸ κῆτος, ἑωρῶμεν ἄποθεν μὲν ὄρη, ἄποθεν δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, ποτάκις δὲ καὶ νήσους· praeterea passim & parua pisces, & alia quædam animalia concisa multa, nauiumq; vela, & ancoræ, & hominū ossa & onera. Circa medium verò & terra & colles erant, vt conijcio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. Igitur & sylua in his innata erat, & arbores omnigenæ, oleraq; accreuerant, ac cuncta cultis agris similia. circuitus autem terræ stadia 200 & 40. Erat aūt videre & marinas aues, laros & alcyonas in arborib. nidificantes. Tunc verò plurimùm lachrymati fuimus. Demq; cū erexissem comites, nauem fulcimus, ipsiq; è silicibus excitantes ignem, & accendentes, cœnam ex his, quæ aderant, fecimus. Aderant enim omnigenum piscium carnes, aquamq; adhuc ex Lucifero etiam habebamus. Sequenti verò exurgentes die, si quādo hiasset cetus, nonnunquam montes videbamus, quandoq; solum cœlū, quandoq; insulas.

nam

καὶ γὰρ ἠθαυμάζομεν φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἐβάδιζε τὸ διαστρῶμα ἐγγυτέρω γιγνόμενοι, λαβὼν ἐγὼ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον εἰς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὕλους πέντε διελθὼν σταδίους, οὖρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολὺν, καὶ τάφους πομπούς, καὶ σήρας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγοῦς. ἔτι δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν καὶ καπνοῦ ἐφαίνετο πόρρωθεν, καὶ τινὰ καὶ ἴππων ἀκαλέμην. σπουδῇ οὖν βαδίζοντες, ἐπεστάμεθα περισθύτην καὶ ναΐσκον. μάλα προθύμως πρασιάν τινα ἐρχαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διοχετεύουσιν. καθεστὼς οὖν ἅμα καὶ φοβερώτερος ἐπεσήμανεν. ἀφικόμενοι δὲ ταὐτὸν ἅπαν, ὡς τὸ εἰκὸς, πάθοντες, ἄναυδοι παρεστήκειμεν. χρόνου δὲ ὁ περισθύτης ἔφη, τίνες ὑμᾶς ἄραισι, ὦ ξένοι; πότερον,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem, deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadiis totis digressus, inueni sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam coniiciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi consistimus: illi verò idem & nobiscũ meritò passi sine voce steterẽt. Tandem verè aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πότερον, ἔφη, τῶν ἰναλίων ἀμμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυστυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νυνὶ θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ σωνηχόμεθα ὧν πειξόντι τούτῳ θηρίῳ, οὐδὲν ὃ πάσχομεν ἀκριβῶς ἀδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ ἐκείνομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ ἔφην, ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι ἐνθένδις, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, ἀτὼ σκάφει πρώην καταποθέντες· προθύμεθα δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· πολλὰ γάρ τις καὶ πάσι φαίνεται λάμμων δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤγαγε, ὅτι τι ὀψομένους καὶ ἀσομένους, ὅτι μὴ μόνοι ἐν ᾧ δὲ καθειργμεθα θηρίῳ· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν πρὸς σεαυτοῦ τύχην, ὅστις ἂν, καὶ ὅπως ἐνῆλθες· ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πεύσεσθαι παρ' ὑμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοίην καὶ λαβὼν ὑμᾶς ἐγγὺς ἐπὶ πλὼ οἰκίαν. ἐποιήτο δ' αὐλαρκῆ, καὶ σβάδιας ἐφοκολόμητο,

num ex marinis estis dijj, an infelices homines nobis similes? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc sumus, fluctuamus; & hac belua circumclusi, neq; quid de nobis sit, satis nouimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Ad hæc ego: Et nos, inquam, ô pater, ad sumus hîc homines aliunde profecti, ipsa cum naui nuper absorpti. Accessimus autem nunc volentes scire, quæ in sylua sint, quomodo se habeant. multa enim nobis & densa visa est. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, sciremusq; nos in hac belua inclusos esse non solos. Sed narra nobis tuam ipsius fortunam, quisquis es, & vnde huc introieris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me sunt, scietis, ni prius hospitio recepti, ex præsentibus bonis fruamini. simulq; acceptos nos duxit in domũ. Cùm autẽ nobis olera & glandes apposuisset,

λόμενος, καὶ τὰ ἄλλα ἐξήρτισεν. παραθεὶς δ' ἡμῖν λιχανά τι καὶ ἀπρόδρυα, καὶ ἰχθύς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθανόμην ἃ ἐπεπόνθαμεν. ἐξ ὧν πάντα ἐξῆς διηγησάμενος, τὸν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν ᾧ ἀέναι πλοῖῳ, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἄλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὅδ' ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῆλθε λέγων· τὸ μὲν γένος ἀνήρ, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ ἐξ Ἀμαθοῦντος ἐμπορείαν ἀπὸ τῆς πατρίδος, μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε τι, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον ἐς Ἰταλίαν πορκίλον φορτίον κομίζων, ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπὶ στόματι τοῦ πόντου ἀμφιλυμένην ἴσως ἐῶ ῥᾳδίως. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, πρὸς τοῖς τὸν Ὠκεανὸν ἀπέχθημεν, ἔνθα δὴ κἀγὼ περιτρεχόντες. καὶ αὖ ταφροι καὶ ἀποθνήσκοντες, δύο ἐκ μᾶς, τἄλλα ἀφανέντων,

posuisset: ac pisces, vinumq; infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia ut sese habebant enarraui: nimirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis alijs, vsque ad id quòd à ceto absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiebatq; Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatū cum filio quē videtis, alijsq; meis familiaribus multis nauigabam in Italiam, naui quidem magna, ac varijs mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiā diē in Oceanū delati fuimus: hīc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac commilitibꝰ absorpti. cæteris morientibus, duo nos euasimus.

ἐσθημεν· θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναῦν ὦνη Ποσειδῶνι λαμάμενοι, τούτου τὸν βίον ζῶμεν. λάχανα μὲν κυαμώδεις, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὰ δὲ, ὡς ὁρᾶτε, ὕλη, καὶ μᾶλα καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τῶν πηγῶν δὲ ἔστιν ἡμῖν πάνυ γλυκυτάτου ὕδατος. ἀνθινὰ δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιούμεθα. καὶ σῦρ ἄφθονον καίομεν. καὶ ὄρνεα δὲ θηρώμεν τὰ ἀσπιτόμενα. καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραχία τοῦ θηείου. ἔνθα καὶ νέομεθα, ὁπόταν ἐπιτυμέωμεν. καὶ μὲν καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων ἄκοσι τῶν μετρίων, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν, ὅτε τῆς κατασκέσεως ταύτης, ἑπτὰ καὶ ἄκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem socijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, vescimur verò piscibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis est sylua, & sanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulcissimum, fontemque non minus optimum quàm frigidissima aquâ. Lectulum autem substernimus è frondibus, ignemque succendimus copiosum, ad quem volantesque volucres aucupamur, piscamur & viuos pisces, ad beluæ branchias solicitatos, vbi abluimur si quando cupimus. etenim stagnum salsum est non procul, viginti stadiorum circuitu, quoduis piscium genus continens, in quo & namus, & nauigamus parua in cymba, quam ipse compegi. Annos autem à certi absorptu septem & viginti numeramus: & alia quidem vtcunque ferre possemus: sed incolæ & vicini molesti

χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄ-
μικτοί τε ὄντες, καὶ ἄχθιοι.
ἔγωγε, ἐφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι
τινὲς εἰσὶν ἐν ᾨκεανῷ; καὶ
πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξε-
νοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκο-
τοι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια
καὶ οὐραῖα τῆς ὕλης Ταυιχά-
νες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἰχθυο-
φάγων, καὶ παραδοξόμορ-
φον, μάχιμον καὶ θρασὺ
καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς
ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν
ἀριστερὸν τοῖχον, Τριτωνομέν-
διται, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώ-
ποις ὁμοίοις, τὰ δὲ κάτω
τοῖς γαλεώταις, ἥδιον μέν
τοι ἄδικοι ὄντες τῶν ἄλλων.
τὰ δὲ παρὰ Καρκινόχαιρις
καὶ Θυνοκέφαλοι, συμμα-
χίαν τινὰ καὶ φιλίαν πρὸς ἀ-
λλήλους πεποιημένοι. τὸν
δὲ μεσόγαιαν νέμονται Παν
χουράδαι, καὶ Ψιττόποδες,
γένος μάχιμον καὶ θρασύ
τατον. τὰ ἰσχία δὲ, πρὸς
αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ μὲν
ἄλλα ἔρημά ἐστι, προσαλ-
λόμενα τῇ βαλάττῃ· ὅμως
δὲ καὶ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φέ-
ρον Ψιττακοῖσιν ἀποτιλῶν,

molesti vehementer sunt & oneroſi, feriqúe & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam sunt in ceto? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Tarichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Tritonomendites tenent, ſuperioribus quidem partibus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atquì alijs minus immites ſunt. Ad lævam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Pagurædæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

ὑπάσω, ἔτους, ὄστρια πυθ' ἀπὸ σίκα. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν. ὑμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως ἀνυσηφόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσομεν πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ, οὗτοι πάντες εἰσὶ; πλείους ἔφη τῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἔχουσιν αὐτοῖς; οὐδὲν ἔφη πλὴν ὀστᾶ τῶν ἰχθύων. ἀλλ', ἔφην ἐγὼ, ἄρις ἄμ' ἴχοι δεῦρο μάχης ἐληλυθὼς αὐτοῖς. ἄτε δόσιν ἀνάοπλοις, αὐτὸς γὶ ὡπλισμένος. ἢν γὰρ ἱρατήσωμεν αὐτῶν, ἀσφαλῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔδοξε ταῦτα, καὶ ἀπιλθόντες ἐπὶ νεῶν, παρεσκευαζόμεθα. πρίν δὲ τοῦ πολίμου ἅπτεσθαι ἔσεσθαι, τὴν φόρυ ἀπόδοσιν, ἤδη τὴ προθεσμίας ἐκπεπτώκεσαν. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὴν δίασμὸν ἀπαιτοῦντες, ὁ δὲ ὑπερηφανῶς ἀποκρινόμενος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουργάδαι, χαλεπαίνοντες τῷ Σκινθάρῃ (τὸ γὰρ ἰκανὸν ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλῆ θορύβου ἐπέκεσαν. ἡμεῖς δὲ πλὴν ἔρρωμεν παρηλύνοντες, ἐξαναστάμενοι ἀνεμένομεν, λόχον

ostrea quingenta. Haec autem sic se habet regio. Nos autem prospicere oportet, quomodo possimus tot cum gentibus congredi, & quo iure viuere. Quot, inquam ego, omnes hi? Plures, inquit, mille. Armis autem quibus vtuntur? nullis, inquit, nisi piscium ossibus. Igitur, inquam ego, feliciter dimicabimus, si nos his bello congrediamur, vtpote nos armati cum inermibus. Si enim eos superabimus, posthac sine timore viuemus. Quae vt probauimus, abeuntes ad nauem accingebamur. Belli autem causa futura erat, quòd pensio non persolueretur, iam pacti tempore imminente. Et illi quidem misère tributa postulantes: is verò superbè respondens, nuncios persecutus est. Primi igitur Psittopodes & Paguradae Scintharo (sic enim vocabatur) indignati, cum tumultu ingruebant. Nos verò aggressum praeuidentes, stetimus armati, insidias

χὼν τινὰ προτάξαντις ἀνδρῶν πίντε, καὶ ἄκοσιν. ἦρκτο δ' αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπιθεμένοις ἴδωσι παρελθόντας τοὺς πολεμίους, ὑπανίστασθαι. καὶ ἔτως ὑποίησαν. ὑπαναστάντες γὰρ, καὶ ὄπιν ἔκοπτον αὐτούς. καὶ ἡμᾶς δὲ καὶ αὐτοὺς, πρότερον μὲν ἄκοσι τὸν ἀριθμὸν ὄντας (καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτοῦ, συνεστρατεύοντο) ὠτιαζόμεν, καὶ συμμίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν, τίλος δ', προσλὼν αὐτοὺς ποιησάμενοι, διατιθέαμεν ἄχρι πρὸς τὰς φωλεὰς ἀπέλαυνον δὲ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡμῶν δὲ ἕξ. καὶ ὁ τυβιρνήτης πίλακας πλευρᾶς διεπαρὰς τὸ μεσόχειρον. ἐμείναμεν μὲν ὖν τῶν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ἐπικωμάσαντες τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξυλῶν ὀρθὴν διαπεφυκυῖαν. τῇ δ' ἑξῆς δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταυχάνου. ἦγετο δὲ αὐτῶν Πάλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θωνοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ οἱ Καρκι-

insidias ſtatuentes hominum quinque & viginti. Præceptum autem erat his qui ex inſidijs erant, vbi prætergreſſos hoſtes vidiſſent, inſurgerent. quod & fecêre. Nam inſurgentes à tergo cædebant illos, nos verò & ipſi viginti quinque (ſiquidem Scimtharus eiusque filius commilitabant) obuiauimus, committentesque manum ita & viribus decernebamus. Deniq; conuerſos in fugam, ad ſuas vſque latebras inſequuti ſumus. Cæſi autem ex hoſtibus ſunt nonaginta, è noſtris verò vnus, & gubernator, tergum triglæ coſta perfoſſus. Die igitur illa & nocte manſimus in prælio, trophæumq; ſtatuimus, arida Delphini ſpina in ſublime erecta. Sequenti verò die aderant & alij, quæ facta fuerant ſentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos & Pelamus ducitabat, læuum Thynocephali medium Carcino-

χάρων. οἱ δὲ Τριτωνομενδήται τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμᾶς δὲ προαπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ καὶ σάλπιγγα. πρῳάμνοι δὲ αὐτοὶ ἄντες συμμῖται, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὴν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπεκράτοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, ὑπέρους τε ἀνηροῦντο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἄρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ, ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διάφορα μόνον ἐκ τῶν βραχίονων, ἀφῆκαν αὐτοὺς ἐς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπιθέντες, ἔρωμον ἤδη οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι καὶ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manuque conseruimus, multo clamore usi. Resonabant autem cetus, vt antra solent. His etenim in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone misso sustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desiluêre in mare. Igitur prouinciam ingressi iam hostibus vacuam deinceps absque timore habitabamus, palæstris, & venationibus dediti.

Quan-

ποὶ ἀμπελουργοιῶτο, ποὶ τὸν καρπὸν συνκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως, ἑορταῖς ζῶντες ἐν διαμονῇ μεγάλῃ καὶ ἀφύκτῳ πυρφόροις καὶ πλυμυρίσιν. ἔνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ, ζῶντον διέτριψαμεν τὸν χρόνον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ πλὴν δευτέραν ζοῦ σὺς μαίου ἄνοιξιν (ἄπαξ γὰρ δὴ ζῦτο, κατὰ πλὴν ὥραν ἑκάστου, ἐποίη τὸ λῆτον, ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοίξεις τιμᾶσθαι τὰς ὥρας) περὶ ὄρθρον πλὴν δευτέραν, ὡς ἤκουεν, ἄνοιξιν, ἄφνω βοὴν ποιεῖ, καὶ θόρυβον ἀκούειν, καὶ ὥσπερ κινῆσαι σαλπίγγων, καὶ ἀρτοίαι. ταραχθέντες οὖν, ἀναπυόμενοι ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα ζοῦ θηρίου, καὶ σαφῶς ἐντὸς τῶν ὀδόντων, καθεωρῶμεν ἄπαντα. ἦν ἐν γὰρ εἶδος θεάματος παρα-δοξότατον, ἄνδρας μεγάλους, ὅσον ἡμιπαδιαίους τὰς ἰλικίας, ἐν μέσῳ μεγάλων προσπίπτοντας, ὥσπερ ἐπὶ τριήρων. οἷα μὲν ἀπίστως ἑκάστα ἱστορῆσαι, λέξω δ' ὅμως. νῆσοι

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere concluſi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menſes octo ibi exegimus. Nono autem menſe, quinta die menſis, circa ſecundum oris hiatum (tunc enim id ſemel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura aſſequeremur quatuor ea eſſe anni tempora.) Ad ſecundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confeſtim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipſum beſtiæ os prorepſimus, ſtantesq; intra dentes, aſpiciebamus omnia, ſpectaculum, quod quidem videtur, inuſitatiſsimum: homines magnos dimidij ſtadij ſtatura, magnis inſulis nō ſecus quàm triremibus nauigãtes. Et quanquã ſciã me nō veriſimilia narrare, dicã tamen.

οσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δ' ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸν περίμετρον, ἐπὶ δ' αὐτῶν ἕλκουσιν ζεῦ ἀνδρῶν ἑκάνων ἀμφὶ τοὺς ἑξήκοντα καὶ ἑπτά. ζύγιον δ' οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νεὼς καθήμενοι, ἐρρῆς ἐκπεπλάτυσμένοις, λυπαίσθοις αὐτοκλάδοις, μεγάλοις καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ ἐρετμοῖς. κατόπιν δ', ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, λυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἑστὼς ἐκπεπλασμένου, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δ' ἅπασι προῤῥας, ὅσον τεσσαράκοντα ἐπισημαίνειν αὐτῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐοικότα ἀνθρώποις, πλὴν τῶν κόμης· ἄνθη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥσπερ δὲ κορύθων ἐκαίοντο. ἀντὶ δὲ ἱδρῶτος, ἄνεμος ἐμπίπτων τῇ νηΐ, πολλὴ ἐνῆεν ἐν ἑκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτῇ· καὶ ἔφερε τὸν νῆσον, οἱ ἐθέλοι δ' ἂν λυβερνήτης. ἐκελεύετο δ' ἑφ' ἑκάστοις αὐτοῖς, καὶ πῶς τὸν ἀφροσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ

Insulæ erant in longum quidem porrectæ, arduæ tamen, singulæ centum stadiorum ambitu, in quibus nauigabant ex viris illis circiter viginti octo. Horum aliqui vtrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupresiis magnis ipsis cum ramis ac frondibus tanquam remis. Ponè autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator vt in colle quodam sublimi stabat, æreum regens gubernaculum, longitudine stadij vnius. Ad proram verò ex his armati circiter quadraginta pugnabant, homini bus, præter comam, omninò similes. Ipsa enim coma ignis erat, & ardebat, vt galearum vsu non sanè opus esset. Pro velis verò ventus in syluam incidens, quæ plurima cuique inerat, sinuabat insulam, & deferebat quò gubernator ipse cupiebat. Erant & in his præfecti ad remigium incitantes: ac quibus mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerunt.

Primùm

τὸ μὲν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν, ὕστερον δ' ἑξακόσιοι, καὶ ἐφάνησαν ἅμα τὸν ἱππόλιμον, καὶ ἐναυμαχοῦν χουν. πολλοὶ μὲν οὖν ἀντίπρῳροι σωμηράσοντο, ἀλλήλοις, πολλοὶ δὲ καὶ ἐμπλεκόμενοι διεφθείροντο. οἱ δὲ συμπλεκόμενοι, διαπρυσίως διηγωνίζοντο, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπελύοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπιδείνυσθε προθυμίαν, ἐπιμβαίνοντες καὶ ἀναβαίνοντες, ἰσάγρια δ' ἐδίδοσαν. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρᾶν, πολυπόδας μεγάλους, ἐκδιδύμους ἀγκύλοις ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατῆγον πρὸς νῆσον. ἔβαλλον μεγίστοις καὶ ἐπίτρωσκον ὀστρείοις τὰ ἀμαξοπληθέσι, καὶ σπόγγοις πολυθρυλλήτοις, ἠγεῖτο δὲ τῶν μὲν Αἰολοκενταύρων, τῶν δὲ Θαλασσοπότης, καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγόνει, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλήιζε γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῶν Αἰολοκενταύρων ἁλισκομένας, ὡς ἐγὼ ἀκούων ἐπικαλυπτομένων δὲ ὀνόματα τῶν βασι-

Primùm igitur duos videbamus aut tres, postremò autẽ sexcenti apparuêre, stantesq; seorsum committebant prælium, ac pugnabant. Multæ quidem inter se cõmissæ obtritæ sunt, multæq; dissolutæ submersæ sunt. Aliæ cõnexæ certabant fortiter, neque facilè abinuicem soluebantur. Qui autem ad proram constituti pugnabant, omnem ostendebant industriam, conscendentes & cædentes: neminem autem viuum cepe runt. pro ferreis autem rostris polypos magnos inuicem connexos iaciebant, qui & syluis complicati tenebãt insulas. Iaciebant etiam ac cædebant ostreis, quorum vnum currũ impleat: & spongijs ingentibus. Hos autem ducebat Aeolocentaurus, illos Thalassopota. Pugnare autem ipsis, vt videbatur, contigit prædæ gratiã. etenim dicebatur Thalassopotes multos Aeolocentauri delphinorũ greges surripuisse, vt erat audire ex eo quòd sibi inuis-

cem

βασιλεῦσιν ἐπιβουλεύοντα. τέλος δὲ καὶ νικῆσαι οἱ τῆ Αἰόλου πεντάυρα, καὶ νήσους τινὰς περιμένουσι καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς ἑξακοσίους καὶ ἑκατόν, καὶ ἄπλοας πρὸς καμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· αἱ δὲ λοιπαὶ πρύμναν ἐρρωσάμεναι ἔφυγον. οἱ δὲ μιχθέντες τινὲς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, πραπόμενοι πρὸς τὰ ναύαγια, τῶν πλείστων ἐπεκράτησαν, καὶ τὰ ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς ναυμαχίας, ἐπὶ τῆ ἀκρωλίᾳ τοῦ λίθους, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασταυρώσαντες. ἐπανῆλθον μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θεῖον ἀνεισάντες, ἐξαψάντες αὐτοῦ τὰ ἀπόγεια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμίσαμενοι. καὶ γὰρ ἀγκύρας ἐκεῖνοι μεγάλας ὑαλίνας, καρτερᾶς, τῆ ὑσμίνῃ δὲ θέσαντες ἐπὶ τοῦ λίθους, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπίπλουν ἐλόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν ναυμαχίαν γεγόμενα.

cem exprobrarent, & regum nomina conclamarent. Tandem vicerunt qui ab Aeolocentauro stabant, & insulas submerserunt centum circiter & quadraginta. Tréisque ipsis vnà cum hominibus ceperunt. cæteræ verò puppi collisa fugerũt. Sanè hi paululùm illos insecuti, vespere facto ad naufragia conuersi, plurima obtinuêre, suáque recepêre. etenim insulæ non minùs octoginta perierant. Statuerunt autem trophæum insularis pugnæ in capite ceti, vnam ex hostium insulis fuspendentes: Nocte quidem illa circa bestiam commorati sunt, retinacula ad illam alligantes, & ancoris non procul iactis. Nam vtebantur ancoris magnis vitreis fortissimis. Postera autem die supra ceti tergum litantes, suósque ibi tumulantes, abiêre læti, & vt pæana canentes. Hæc igitur in insulari pugna gesta sunt.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Mos athletarum.] *Præfatio in veras narrationes: in qua de corporis & animi cura agit, ac docet quibus modis vtriusque labores sint moderandi. De remissione autem studiorum lege apud Erasmum in Institutione, & apud Quintil. lib. 1. cap. 4. & apud Lud. Viuem de Institutione puerorum, & Cic. in Offic. de qua Ouid. ita canit:*

Quod caret alterna requie durabile non est:
Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Iocis quoque & lusibus aliquid dandum esse docet Seneca lib. de vitæ tranq. cap. 15. & vlt. Ridicula est narratio. b Ctesias.] *Hist. rius.* c Vlysses Homericus.] *In patriam reditu-us, graui exorta tempestate, primùm in Cyconum litus appulsus est. Atque inde rursus soluens, simili tempestate eiectus in Aphricam, ad Lotophagorum gentem peruenit. Inde in Siciliam delatus est, vbi Cyclopi oculum eruit, præsulo ipsius. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Aeolo ventos coactos in vtrem obtinuit, posteà ad Læstrogynas, tum ad Cyrcen peruenit, quæ eius socios in belua mutauit. Posthæc in insulam Sirenum delatus est. Inde Scyllam transiens & Charybdim in Siciliam peruenit. Tandem in Phæacensium portù adnatauit.* d Rudi Phæacum populo.] *Alcynoo Corcyræ regi & eius populis Phæacibus Vlysses Lestrigonas & Cyclopas & alia monstra à se confecta narrabat, & ijs omnia vera esse persuadebat; vnde Iuuenalis:*

Tam vacui capitis populum Phæaca putauit.

e Egressus olim ab Herculeis.] *Narrationis initium. f Endymion.] Pastor fuit admodum formosus, qui cùm in Latmo monte obdormiuisset, aliquando à Luna deosculatus est: quæ in eius amorem ita exarserat, vt fratri bigas suas agitandas dederit. Seneca in Hippolyto:*

Arsit obscura dea clara mundi nocte deserta,
Nitidosq; fratri tradidit currus alite regendos, &c.

In Latmo monte Lunæ motum obseruasse dicitur. Hinc Poëtis præbita est hæc fabulandi occasio. Ouidius:

Latmius

Latmius Endymion non est tibi Luna pudore.

g Psyllotoxotæ.] *Pulex Græcis dicitur* ψύλλα, *κατὰ τὸ βέλος τοξικὸν μικρὸν καὶ ἀσθενὲς βόσκεται.* *h* Maluæ veneno.] *Maluæ venenū.* *i* Homerus suspicatus.] *Iliad* Υ. *k* A sagittario.] *Chironem intelligit Centaurum, qui à Dijs in cœlum translatus, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Virgil. de duodecim cœlestibus signis.* *l* Panopliam.] *πανοπλία armatura tota & vniuersa interpretatur.* *m* Aristophanis Poëtæ.] *In auibus.* *n* Mutatio in melius.] *Liberatio à cruce securiores ac deteriores ferè efficit homines.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟ-
ρίας Λόγος β.

ΤΟΙΑΥΤΑ ἀεὶ ζύτε μηχίτι φέρων, ἐγὼ τλὺ ἐν τῷ λιμνοδίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, καὶ ἄλλο τινὰ ἐζήτουν, ὅτι ἂν ἐξιὼν θᾶττον γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔδοξεν ἡμῖν ἀνορύξασι κατὰ τὸ πλάγιον τοῖχον, ἀφορᾶναι καὶ ἀφεῖναι ἀνακόπτομεν. ἐπεὶ δὲ πρωὶ ἐλθόντες ὅσον οὐκέτι σκότος, ἀλλ' ἡμέρα ἦν, ἐφάνη τὸ γιγνόμενον. ἔτι γὰρ τλὺ ὕλην ἐκάομεν· ἔπειτα ἐπὶ πέντε σταδίους προελθόντες, οὐδὲν ἐπράξαμεν· ἀλλ' ἀπεκάμομεν. τλὺ δὲ ὕλην ἐκάομεν ἀνύσαντες, ἐπὶ πέντε σταδίους ἐλ

ἐγὼ δὲ ἀμφὶ ἐννάτην σωίημι αὐτὸν νοσοῦντα, ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε, καὶ ἐς πολὺ ἀναχάνοι, ταχὺ σωίμην. ἀμφὶ δεκάτην δὲ ἐνδεκάτην, τέλεον ἀπενηρέτο, καὶ ἀνεῴδου λῶ. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνοήσαμεν, ὡς ἀ μή τις χάνοι τοῦ αὐτοῦ, ἀποσφίγξαι δὲ τὸ γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλᾶσαι, διδυμώσομεν ἀταχηθῆναι δὲ, ἢν νηρῷ αὐτῷ ἀρκέσθαι. ὅτω δὲ τὸ σῶμα μυράναις ἀλοιῆς διεφόασαν δὲ πλὼ ναῦν ἐπισκυάζομεν. ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαπόμενοι, καὶ τἆλλα ἐπιτύδεα· διυθρύφασαν δὲ ἤμιναν ὁ Σκίνθαρος. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν ἤδη ἐτεθνήκει· ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ σφᾶς τῶν ἀρσωμάτων σφᾶς. ἀναγόντες, ἐκ τῶν ὀλόων ἐξάψαντες, ἀρίμα ἐλαύνομεν ἐς πλὼ θάλασσαν. ἐπιβάντες δὲ ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτὸ παρὰ τὸ πρόπαιον, ἡμέρας σφᾶς ἐπαϋλισάμενοι (γλωμία γὰρ λῶ) τῇ τετάρτῃ ἐπεπλώσαμεν, ἔνθα δὴ νεκροῖς τῶν ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐνεπλώομεν,

Porrò octauia ac nona intelleximus illum ægrotare, quòd hiabat non ſolita cum vehementia, cùm neq; hiatum ſuſpẽdebat, ac protrahebat, ſed confeſtim comprimebat. Decima autẽ & vndecima moriebatur, ac malè olebat. At duodecima vix ſenſimus periclitari nos, & in cadauere cõcludi, inhiante ceto cuneos ſubmitteremus, quò fauces in poſterũ non præcluderentur. Itaq; maximis trabibus illius diuulſo ore, nauem parabamus, aquæ plurimũ inferẽtes, & ad neceſsitatẽ cætera. gubernator futurus erat Scintharus. Poſtera autẽ die iam ille mortuus erat. Nos verò attrahentes nauem, & per raritatem dentiũ educentes ac explicantes, leniter in mare demiſimus. Aſcendentes aũt in dorſum apud trophæũ, Neptuno immolauimus, ibiq; trib⁹ diebus manſimus (erat enim tranquillitas) quarta verò nauigantes abſceſsimus. Hinc nos multis ex nauali pugna cadaueribꝰ obuiauimus,

καὶ προσωκείλομεν, καὶ τὰ σάμαλα διαταμιεύσης ἰδὼν μάλ' ὤμην. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἱπτόμεν, ὑπηρέτῃ ἀεὶ χρώμενοι ἔπαλα βορέου σφοδρῷ πνεύσαντος, μίαν λοιπὸν ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τριακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ ἀκροβατεῖν ἐπὶ τῆς λοιπάδος ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος, φέρειν ὁ διωκόμενοι, ὡς ὅμοιόν τι ἐμηχανώμεθα, οἱ δὲ τῷ γνώμῃ ἐκφηνάμενος, ὧν ὁ Σκίμβαρος. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμένομεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς, ἐνεισκομεν ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, προσιόντες, καὶ τῷ ναῦν πιπηξάμενοι ἀνασπάσαντες καὶ ἐπετάσαντες τὸν ἱστὸν ἐφορμοῦμεν, ὥσπερ πλέοντες, λάθρα καὶ προσέχοντες, ἐπεὶ δὲ πάνυ διολισθάνοντες ἡμέρᾳ μιᾷ μάλιστα τι ὤμεν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πάντα αὖθις ἐγίγνετο.

& impegimus, vbi & corpora dimensi mirabamur. Diebus autem quibusdā nauigauimus, multa aëris temperie vsi: tandem violento spirāte Borea frigus magnū secutū est, ab eoq; totū glacie astrictum est pelagus, non modò in superficie, sed & in profundum & altè ad passus trecentos, vt descendentes super glaciem curreremus. Quum autem ventus perstaret, neq; amplius ferre possemus, tale quiddam commenti sumus. Qui verò in ea re consilium dederat, erat Scimbarus. Igitur in aquam antrū maximū fodientes, in eo latitauimus diebus triginta, ignemq; accendebamus, ac vescebamur piscibus: siquidem fodiendo plurimos inueniebamus. Vbi verò cōmeatus defecit, egressi in fixam nauē euulsimus, ac velum expandimus, trahebamurq; vt nauigantes molliter aut leniter per glaciem delapsi. Quinta autem die tempore glacies soluebatur, itemq; omnia in aquā soluta.

Iam

πλεύσαντες ἡμέρας ὅσον τριακοσίους σταδίους, νῆσον μικρὰν κατηντήσαμεν πεσόντες εἰς θῆμα. ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπιλείποντο γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύρους ἀγελαίους λαβόντες ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα ἐκ μετώπου τῆς κεφαλῆς εἶχον, ἀπὸ τῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἤθελε. μετὰ ταῦτα πολὺ δὲ πλανηθέντες εὑρομεν νῆσον ἐρημαίαν καὶ λευκὴν, πλήρη ἀμπέλων. ἐν δὲ τῇ νήσῳ ἦν τρυφερὸς μίσυος, πολὺ συμπεπηγὼς, ὡς ὕσπερον ἐμφανὲς γάλα ἐμάθομεν πολλῷ ὕστερον πεπηγέναι τὸ μίσυος. αἱ δ' ἄμπελοι βότρυσι πλήρεις ἐμεθύοντο οἴνου, ἀπὸ γάλακτος ὡς ἄρτι ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἦν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηΐδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅθεν ὅτι χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ἔφερον τὴν ἡμῖν μὴ σιτίον ἢ γῆ προῖσχετο ἢ τὸ ἐκ βοτρύων γάλα βασιλεύειν δὲ τότε τῶν τε χωρίων ἐκείνων Τυρὼ,

Iam verò & circiter ſtadia trecenta nauigaueramus, quum ad inſulam delati, non adeò magnam, & eam deſertam, aquas hauſimus, (tam enim defecerant) tauros ſq; iyueſtres ibi duos arreu confecimus. Ipſi autem tauri cornua non in fronte, ſed in ipſis habebant oculis, vt [a] Momo placuit: Poſt paulum in pelagus deuenimus, non aqueum, ſed lacteum: & in eo inſula apparebat alba, referta vitibus. Erat autem inſulæ caſeus maximus, vehementer coagulatus, quem admodũ poſtea comedentes didicimus. Eius autem circuitus ſtadiorũ viginti quinque: & vites vuis ſcatebant, ex quibus lac, non vinum expreſſimus. Templum autem erat in media inſula [b] Galateæ Nereidi ſacrum, ſicut oſtendebat epigramma. Quamdiu igitur in inſula conſedimus, eſcam quidem nobis ac cibũ terra ſuppeditauit: lac autem ex vuis expreſſum potum. Regnare autem in regionibus illis dicebatur

Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως μιᾶς τῶν ἐκεῖθεν ἀπαλλαγῶν, ταύτην παρὰ τῆς Ποσειδῶνος λαβοῦσα τιμήν. μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμίσαμεν, ἀῶρας μὲν τὸν πρωϊναῖον ἔτι ὄντας, ἡδὺν δὲ καὶ ἄπνουν τῆς θαλάττης. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι σὺν γαλήνῃ, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ λυανῷ ὕδατι, καὶ θορῶμεν ἀνθρώπους νωμοὺς, ἐπὶ δὲ πολλοὺς διαβαίνοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσεοικότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν ἐκεῖνα γὰρ φώκινα εἶχον, ἀφ' οὗ δή μοι δοκοῦσι, καὶ Φωκαπόδων. ἐθαυμάζομεν δὲ, εἰ δύντων οἱ βασιλίσκοι, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν λυμάτων, καὶ ἀδεῶς ἐδοιπορουντας. οἱ δὲ καὶ προσιόντες μὴ ἀσπάζονται ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τι δὲ φθέγγεσθαι τῶν αὐτῶν πατρίδα ἐπᾴδοντες. μίαν δή τινα συναποδημοῦσαν ἡμῖν παραβιοῦσθαι, ἅτε ἀσφαλῶς ἐπανιοῦσι γὰρ ἤδη ἐβάδιζον, ἵνα πλοῦν ἄριστον ἡμῖν ἐπευξάμενοι, μετ' ὀλίγον δή, πολλὰς νήσους ἐφαίνοντο.

c *Tyro Salmonei filia, cùm è vita discessisset, eo à Neptuno honore accepto. Exactis autem in insula diebus quinque, sexta egressi sumus portum, tranquillo quidem mari ab vndis, ac aura quadã impellente. Porrò octaua die nauigantes non amplius per lac, sed in salsa ac cærulea aqua, videmus homines multos supra mare decurrentes, omnino nobis similes & corporibus & magnitudine, præter solos pedes, siquidem hos suberinos habebant. Quare, vt existimo, & Phellopodes appellati sunt. Mirabamur autem cùm videremus eos non demergi, sed supra fluctus extare, intrepideq; incedere. Qui & accedentes, salutârunt nos Græca voce. dicebant autem se in Phello patriã suam properare. Comitabantur autẽ aliquousq; nos procurrentes, postea cõuersi ab itinere ibãt, felicem nobis nauigationem cõprecati. Post paululũ verò & insulæ multæ apparuêre.*

Propè

πλησίον ἦν ἐξ ἀφικτοῦ ἡ Φιλολὼ, ἐς ἣν ἐπεῖνοι ἐσπεύδομεν, πόλις ἐπὶ μεγάλῃ τῇ σφενδόνῃ Φοινικῆ καλουμένῃ κεκρέωσθαι, καὶ μάστορι ἐν δικῇ, πάντι μίτρισα, καὶ ὑψηλότατα, καὶ πῦρ πολὺ ἀναπαίζει καὶ τὰ τῶν πρώρεων μία πλατεῖα καὶ τὰ πλοῖα, σταδίας ἀπέχειν ἐκ ἐλάττους τριακοσίους. ἦδη δὲ πλησίον τι ἦμεν, καὶ βαυμασή τις ἄυρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἁδεῖα καὶ ὠδώδης, οἵαν φασὶν ὁ συγγραφεὺς Ηρόδοτος, ἀπόλαυν τῆς εὐδαίμονος Αραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου καὶ νάρκισσου καὶ ὑακίνθου, καὶ λειρίου καὶ ἴου, ἔτι δὲ μυρσίνης καὶ δάφνης καὶ ἀμπελάδεως, ὁποῖ ὄδμη ἀμῖν τὸ πλοῖον ἐπνεύσαν, καθ' ὑπόνοιαν ἦν ὀδμῆ καὶ χρεὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἀπολαύσειν τοιοῦτον, καὶ δὴ ἐγγὺς ἦδη πλησίον ἐγενόμεθα. ἔνθα δὴ καθορῶμεν λιμένας τε πολλοὺς, πρὸ πάσης ἀκλύστους καὶ μεγάλους, ποταμούς τε διαγεῖς, ἐξιόντας κρήνας ἐς τὸν θάλασσαν, ἔτι δὲ λειμῶνας καὶ ὕλας, καὶ ὄρνια μυρία, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἑδόντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων.

Propè quidem à laua Phelo, ad quã illi properabant, quæ ciuitas super magno ac rotundo subere habitabatur. Longè autẽ & ad dexteram magis, quinq; maximæ insulæ & altissimæ, vbi ignis accẽdebatur multus. d Ad proræ aũt vna lata & humilis, distans stadijs non minus quinq; gentis. Iã verò nõ procul aberamus, cùm mira quædam nos afflauit aura, dulcis & odorifera, qualem historicus Herodotus à felice Arabia spirare dicit. mã qualis à rosis, narcissis, hyacinthis, lilijs, violis, myrto, vel lauro redolere cõsueuit, talis nobis odor aspirauit, à quo delinita, bonũq; aliquid lõgis ex laborib. sperantes, iã in insulã propè adueneramus. Hic & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, nitentiaq; flumina leniter in mare prorumpere, pratáq; & syluas & canoras aues, partim quidem per littora canẽtes, multas autẽ super ramis.

ἀὴρ ὁ ἵλεῳ καὶ οὐπνος πνεμ-
αίζων πλὴ χώραν. καὶ ἄνεσαν
αἱ τινες ἀλέαι διαπνέουσαι, ἀ-
ρέμα πλὴ ὕλην διασάλευον,
ὥστε μὴ ἀφ' ἑνὸς ἁλάλων κινεμέ-
νων, ἱδρυὰ μὴ σωιχῆ μέλη ἀσ
πνευείζοι, ὁμοιότατα τοῖς ἐπ' ἠρ
μίας αὐλήμασι τ πλαγίων
αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ συμ-
μικ καὶ ἀκούετο, ὁ θορυβάδης,
ἀπ' οἵα γένοιτ' ἂν ἐν συμπο-
σίῳ, τῶν μὴ κεκλοιότων, ἄλ-
λων δ' ἐπαινούντων, ἐνίων δ'
ἐροζωότων πρὸς αὐλὸν ἢ λύ-
θάραν. τοῖς ἄπασι κεκλήμέ-
νοι, καὶ ἡχθημεν, ὁρμιζόμενοι δ'
πλὴ ναῦν, ἀναβαίνομεν τ Σκίν
θαρον ἐν αὐτῇ, καὶ ἅμα τ ἑταί-
ρων ἀριθμὸν τις. πεζεύοντες δ'
διὰ λειμῶνος ἀνθοειδοῦς,
ἐντυγχάνομεν τοῖς θεροῖς, καὶ
ποιμνίοις. οἱ δ' λύσαντες ἡμᾶς
δεσμίους σφέας (οὕτω γὰρ
μιγὶς ἦν παρ' αὐτοῖς νόμος
ἄκειν) ἀνήγαγον ὡς τ ἄρχοντα.
παρ' ὃν δὴ καὶ ὁδὸν ἐπύθο-
μεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος ἦν τ Μακά-
ρων πεζοπορουμένων ἄρχοι
δ' ὁ Κρὴς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ
ἀναχθέντες ὡς αὐτὸ ἐν τάξει τ
λιπαρουμένων ἐστημένοι τρίτοι.

Aër autem lenis ac placidè
spirans, regioni circumfun-
debatur. Hinc suaues quædã
auræ spirantes leniter syluã
mouebant, vt ex motis ramis
dulces & perpetui cantus e-
derentur, similes ijs qui in lo-
cis desertis obliquis fistulis
reddi solent. Atqui audiebas
tur vox quædam promiscua
non tumultuosa, sed qualis
in conuiuio reddi posset, cùm
quidam fistula canunt, alij
probant, alij ad fistulam aut
citharam saltant. His ille-
cti deferebamur in portum:
egressiq; nauem, Scintharum
in ea & ex socijs duos dimi-
simus. Procedẽtes aut per flo-
rens quoddã pratũ, in custo-
des incidimus ac ministros,
qui nos roseis vinculis vincie
tes (id enim apud eos maxi-
mũ est vinculũ) ad principem
adduxêre: à quibus & per
viã intelleximus eã esse bea-
torum insulam, & regnare q
in ea Creticum Rhadaman-
thum: ad quem vbi adducti
fuimus, stetimus in ordine iu-
dicandorum quarto loco.

Erat

ἔρα ἢ ἤκριβωτο λόγος περὶ Αἰακοῦ τοῦ Τελαμῶνος, ἆρα χρὴ αὐτὸν σωθῆναι τοῖς ἥρωσιν, ἆρα μὴ μέ. κατηγορεῖτο γὰρ αὐτῷ, ὅτι μεμήνοι, μὴ ἑαυτὸν ἀπολόμοι. τίνος δ', ποιῶν ἐμβεβλημένων, ὁ Ραδάμανθυς ἀπεφαίνετο. νυνὶ μὲν οὖν πίνων τὸν ἐλλέβορον, παραλαβὼν ἀποκρούεται τὸν Κῷον ἰατρὸν, ὑγιᾶ μὲν σωφρονοῦντα, μετέχειν δὲ συμποσίου. δεύτερα δὲ λέγει λείσιν ἐρωτικὴν, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ελένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ραδάμανθυς ἐδίκασε, Μενελάῳ φανῆναι αὐτὴν, ἅτε μὴ δεδωκότι πω τὰ πονήματι, μὴ διαλωφήσαντι τὸν χρόνον καὶ γὰρ αὐτὸν Θησέα καὶ ἄλλας ἄλλα γυναῖκας, πλὴν Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνω θυγατέρας. τρίτη δὲ ἀδικία περὶ πρωτείας, Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβου τοῦ Καρχηδονίου. καὶ ἔδοξε πρέπειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ θρόνου αὐτῷ ὑπέθεσαν παρὰ Κύρον τὸν Πέρσην τὸν πρότερον. τετάρτη δ' ἡμᾶς κατέλαβε ζήτημα.

Erat autem prima causa de Aiace Telamonio, an illi in heroũ numero esse liceat, an non. Accusabatur autè quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multò prius habito sermone, visum est Rhadamantho, hausto elleboro, ac demũ resipiscentẽ, tradere eũ Hippocrati Coo medico, indéq; iam in heroum conuiuium recipi. Secunda autem causa amoris erat, Theseĩ scilicet ac Menelai pro Helena certantium, veri illa cohabitare debeat. Et Rhadamanthus quidem eam Menelao adiudicauit, qui cõiugij huius gratia tantis olim laboribus seſe obiecerit, periculisq;. Etenim & Theseo ipsi alias esse mulieres, Amazonem ac Minois filias. Tertia verò de præeminentia inter Alexándrum Philippi filium, & Hannibalem Carthaginẽsem. visum est Alexãdrũ præcellere, eiq; sedes posita est apud Cyrum Persem primum. In quartam autem causam nos adducti sumus.

ὢ ὁ Ἥρων, τί παθόντω, ἔτι ἔωντω, ἐξὸ χωρὶς ἐπιδαίμων. ἡμᾶς ἢ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. ὅτω δ' μιτασησάμην ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺ χρόνον ἐσκέπτο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινῶ περὶ ἡμῶν. συνέδρων δ' ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ἀς δ' ἐδόξεν αὐτοῖς, ἀπεφήνατο ἢ μὴ πολυπραγμοσύνης καὶ ἢ ἀκαθαμίας, ἐπιδὰν ἀκριβῶσωμεν δοκῶσι τὰς ἀθωίας, τὸ δ' νικᾶ, ἐυτὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, ἢ σωθῆναι θέντας οἷς ἤρωσιν, ἀπιέναι ἔδοξεν. ἵνα ξ ἢ μὴ τῶν τεθεσμένων τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλέον μηνῶν ἐπιέναι. τέτταρα δ', ἀνδρὸς μάτων ἡμῖν ἢ σφάνων πεφρουρήσαντων, ἐπιμείναμεν, καὶ ἐς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, ἐς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. ἄνθη μὲν ὅμοι πόλιν πᾶσαν χυσῆ, ὁ ἢ πᾶσα χος πρίνης σμαράγδου, πύλαι δ' εἰσὶν ἑπτὰ, πᾶσαι μονόξυλοι, λινανθέμινοι. τὸ μὲν τοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τάχους γῆ ἐπιφαίνεται.

& is quidem interrogauit, quidnam in causa esset quòd adhuc viui ad sacrum illum locum deueniſſemus. Nos autem ex ordine cuncta illi enarrauimus. Tum nobis paululum è loco ſummotis, ſeciè diu pĩſitabat, & de nobis cõmunicabat cum aſſeſſoribus. Conſederant aũt ei cũm aliỹ multi, tũ & Athenienſis Ariſtides, cognomẽto iuſtus, cui vt placuit decreuit, vt daremus pœnas curioſitatis & peregrinationis, poſtquam morereмur. Nunc verò præſcripto tempore licere nos bis in inſula apud heroas verſari, indéque abire. Præſcripſit autem receſſus terminum, non ampliùs quàm menſium ſeptem. Hinc ſua ſponte defluentibus ſertis à nobis, ſoluebamur, ac in vrbem adducebamur, ad beatorum conuiuium. Ipſa autem ciuitas tota aurea, murus verò ſmaragdo lapide cingitur. Portæ ſeptem ſunt, omnes ex integro ligno & amomo. Pauimentum verò ciuitatis, & quæ intra mœnia eſt, terra eburnea: omnium

θεῶν ἱερὰ, βηρύλλου λίθου ἠκοδομημένοι· καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν θυσίαι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μύρου ἅλμης, τὸ πλάτος πηχῶν ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος ὀργυιῶν, ὥστε νῆα ὀμφῶτος. λουτρὰ δὲ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, ὧν λιπαμάμφιεγκαόμενοι, ἀνθ' ὕδατος ἐν τοῖς ὑάλοις ἐν τοῖς πίνοις θρόος ἐστὶν μύρου θερμοῦ. ἐλαίῳ δὲ χρῶνται, ἀρωματίτιδι λιπαροῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὴ ἔχουσιν· ἀλλ' ἀναφεῖς, καὶ ἄφρικοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἔν ἐσθῆσι, καὶ λινοῖσιν, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ἄλλως ἔοικε ψυχή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, πλὴν δὲ σώματος ὁμοιότητα παρεμφαίνει. ἐγὼ μὲν οὖν ἅψασθαι τότε, εἰ ἄρ' ἐθέλοι μὴ ἔναι σῶμα τὸ ὁρώμενον· εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ἀρθαὶ, οὐ μέλαιναι.

omnium autem deorum templa, beryllo lapide constructa sunt, & altaria in eis maxima, vno è simplici lapide Amethysto constant: in quibus & dijs immolant. Circa ciuitatem verò fluuius defluit vnguento optimo: huiusq; latitudo regalium cubitorum centum: altitudo, vt cõmodè nare possit. Porrò ipsius balnea, domus magnæ sunt vitreæ, cynnamomo succensæ. Atqui pro aqua ros tepidus in peluibus seruatur. Vtuntur autem vestibus purpureis, tenuissimis aranearum telis. h Hi corpora non habent, sed & impalpabiles sunt, & absq; carne. Formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, vocemq; emittunt: omninós que videtur eorũ anima muda quædam circumuagari, corporis similitudine circundata. Si quis autem non tetigerit, non credet quòd

videtur non esse corpus. Sunt enim vt vmbræ rectæ, nó nigræ.

γηράσκει δ' οὐδείς, ἀπ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. ὃ μὲν δὴ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα φαίνεται λαμπρά. ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυχναγὲς ἤδη πρὸς ἕω, μηδέπω φανερᾶς ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιᾶδε τὴν φῶς ἐπέχει τῶν γῆν. καὶ μίαν δή τινα ὥραν μία ἑῷος ἕκαστος· ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστί, καὶ ἡδὺς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς, ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τεθηλεν. οὐ μὴν ἄμπελοι φοδικάφοροί εἰσιν, ἀλλὰ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφορήσει. τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ ἄλλα ἀκάρπα ἕλκος μὲν ἓν τρισκαιδεκάφορον ἐνιαυτοῦ γὰρ μήνος, τοῦ παρ' αὐτοῖς Μινῴου, οἷς καρποφορεῖν. ἀνθεῖ δὲ πυρὸς οἱ σάχυες ἄρτι τοῖς τέλμασι ἐπ' ἄκρου φύσιν, ὥσπερ μύκητας. πυκνὰ δὲ περὶ τὴν πόλιν, ὕδατα μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσια, μείζους δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρια δὲ καὶ ἑπτακόσια, μικρότερα μέν τοι ἄυτα καὶ ποταμοὶ χάλακες δὲ ἐπὶ, καὶ οἶνος ὁ-

πό.

Senescit nemo, sed ea ætate qua se eò contulit, permanet. Deniq; hic haudquaquã est nox, neque dies admodum clara, sed quale crepusculum esse solet, iam aurora apparente ante orientem solem. talis lux terram habet. quare & vnum solum anni tempus nouêre. Semper enim apud eos ver est, vnusq; ventus spirat Zephyrus. At locus cunctis quidè floribus, omnibus mansuetis plãtis & ambrosis viret. Quæ illic sunt vineæ, duodecies quotannis ferunt, & singulis mẽsibus vuas reddunt: mala verò granata ac malos, cæteraq; poma ter decies ferre dicebant. Nam mense qui apud eos Minous appellatur, bis ferre fructũ: pro frumẽto verò spicæ in summitate parastos panes emittũt, vt fungor. Fõtes sunt per ciuitatẽ, aquæ quidè quinq; & sexaginta ac trecenti: mellis verò alij totidem: vnguenti quingenti: verùm & hi minores sunt. fluuina lactis septem, & vini octo.

κ]ὰ. τὸ δ' συμπόσιον ἔξω τῆ πόλεως ποιοῦσι· ἐν τῷ Ηλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δὲ ἐστὶ κάλλιστος· καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς καλαμαύλους· καὶ στρωμνὴν ὑπὲρ ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβάλλουσι. ἀμπελουῶται δὲ, καὶ ἀφαίρεσιν ἔχασι οἱ ἄνεμοι, πλεῖόν γε τῆ οἰνοχοΐᾳ· τὰ γὰρ ἄκρα διοντα, ἐπεὶ ἔνια ἄλλα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάκινα, μυρόπνοα, τῆς διαυγεστάτης ὕαλου. ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτου τῶν λύθρων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς καλαύκας, καὶ τὰ μικρὰ ἐπαθλεῖν ἔμπαλιν τις ἂν τὸ συμπόσιον, στεφάνους ἐν καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται, τὰ δ' ἀρτύσια οἶνου πλήρη γίγνεται· ὕδωρ μὴ σίνεσθαι. ἀντὶ δὲ στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ πᾶσα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς τόμασιν ἀνθολογοῦντα, κατανίφα αὐτὰς, μετ' ἀλλήλων ἁρματόμβια· καὶ μιὰ καὶ συρίζοντα· ἀλλ' ἵνα φίλαι πυκνὰ ἀνασπάσασα μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,

clo. Conuiuium aũt celebratur extra ciuitatem in campo qui Elysius vocatur. Etenim pratum eſt pulcherrimum, & circa illud nemus omni arborum ſpecie conſitum, umbram diſcũbentibus faciens. ſtratum autem ſubſternunt è floribus. Miniſtrant quidè ac cuncta afferunt venti, præterquã quòd vinũ nõ miſcẽt. ſiquidè ea non indigent. nam circum conuiuium arbores ſunt vitreæ, magnæ, è micãte viro. harum fructus pocula ſunt omni ſpecie operis ac magnitudinis. Vbi autẽ quis ad conuiuium acceſſerit, vnum ex illis vel duo decerpta menſis apponit: ea conſeſtim vino replentur. Proſertis verò, luſciniæ canoræq; volucres cæteræ, flores è proximis pratis ore legentes, cum cantu eos ſuperuolant, aſpergunt q. Porrò vnguntur ad hunc modum: Denſæ nubes vnguentum combibẽtes è fontibus ac flumine, ſuprà q; καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπισείσασα

ἀπὸ τὸ συμπόσιον, ἀρίμα τῶν ἀνέμων ἀκροθιβόντων, ὅσοι λιγυροί, ὥσπερ θρόσον. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικῇ τε καὶ ᾠδαῖς σχολάζουσιν, ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ παρεῖναι, καὶ συνωχεῖται αὐτοῖς ἀπὸ τὸ Ὀλυμπίου Διὸς ἀκάματος. οἱ μὲν δὴ χοροὶ ἐν παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων, ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε νομέως τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς εἶδον ἀσάμενον, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπεὶ δὲ ἡσυχάσωσι, διαδέχεται ἀοιδὴ, κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπὰν δὲ καὶ οὗτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπηχεῖ, τὰ ἀνέμων καταρχόντων. μίγιστον δὲ δὴ πᾶσι τέρψεως μέρος ἔχουσι, πηγαὶ δύο περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γέλως, ἡ δὲ ἀδονή. ἐν τούτων ἑκατέρᾳ πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἀναμίξαντες ἀλλήλοις, ἡδέως πίνουσι.

supráq; conuiuium sparsæ, sensim exprimentibus ventis, tenuissimum quiddam velut rorem distillant. In cœna autem musicæ & cantilenis vacant. Canuntur autem in primis [1] Homeri versus, qui & ipse adest, & cum illis conuiuatur, supra Vlyssem discumbens. Choreæ autem sunt è pueris & virginibus. præsant verò illis & concinunt Eunomus Locrus, & Arion Lesbius, & Anacreon & [m] Stesichorus: nam & hunc apud eos vidi, iam ipsi Helena reconciliata. Vbi autem ij quieuerunt, succedunt choreæ è cygnis, philomenis, ac hirundinibus. Postquam & illæ canere cœperint, iam tota sylua resonat, præsidentibus ventis. Hoc autem maximum ad lætitiam habent, fontes duo sunt circa conuiuium: vnus quidem risus, alter verò voluptatis. Ex horum ambobus in initio cœnæ ij omnes bibunt, deindè reliquũ læti ac ridentes exigũt.

Vole

βλεμμα ἀ ἀπᾶν καὶ τῶν ἐν πομπαῖς, ἃς τινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δ' μόνον ἔφασκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι. βαρβάρων δ', Κύρους τε ἀμφοτέρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Νομᾶ τὸν Ἰταλιώτην, καὶ Μίλωνα καὶ Λυκοῦργον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα καὶ Τίμωνα, τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἐφεξῆς ἅπαντας Πιερίδας. ἔθλον δ' καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου, διαλεγόμενον μετὰ Νίσου καὶ Παλαμήδους· περὶ δ' αὐτὸν ἦσαν Υάκινθός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾷν τοῦ Υακίνθου, τὰ πολλὰ δ' αὐτοῦ ἐπέσκωπτεν Ἀπόλλωνα. ἐλέγετο δ' καὶ λιπαίνειν αὐτὸν ὁ Ραδάμανθυς καὶ ἀπαλύνειν πολλάκις, ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ, ἀσχολίαν παρεχόμενον τῷ ἀρωνείᾳ. Πλάτων δὲ μόνος ὁ πάρεδρος

Volo & ex insignibus viris quos apud eos vidi, dicere. [n] *Omnes quidem semideos & qui sub Ilio militauêre, præter Locrensem Aiacem: nam hunc solum dicebant in impiorum loco supplicio affici. Barbarorum aût vtrumq; Cyrum, Scythâq; Anacharsim, & Thracem Zamolxim, Numamq; Italicum, necnon & Lacedæmonium Lycurgum, & Phocionẽ & Tellum Atheniẽses, & præter Periandrum sapientes omnes. Vidi & Socratẽ Sophronisci filium cũ Nestore & Palamede nugantem: circa quẽ Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespieus Narcissus, Hylas, aliiq; formosi. Videbatur autẽ Hyacinthũ amare, idq; multis argumentis. Ferebatur autem illi succensere Rhadamanthum, & sæpenumerò comminatum, si pergeret ineptire, se illum ex insula eiecturum, aut nisi omissa simulatione conuiuaretur. Solus Plato non aderat,*

ἀπ' ἐλίγου καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐκ' αὐτῆ ἀναπλασθέισῃ πόλει οἰκῆσαι, καὶ μιμῆσθαι τὴν πολιτείαν, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι. οἱ μὲν τοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἱδρύοντο, ἱλαρὸς τε ὄντες, καὶ λιχαριστικοὶ καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρὺξ τότε, ὅτε καὶ γελοποιεῖν ἐδόκουν. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ἐρχήσασθαί τε, ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνισάμενον, καὶ παροινῆσαι. τῶν δὲ Στωϊκῶν οὐδὲ παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλίγου ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον ἐνόμιζον. καὶ δὴ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ὁ πρότερον αὐτῶν ἐπιβαίη τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρτον ἑκατὸν ἐκπλεύσαι. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐκβῆναι, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ διασκοπεῖσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πω καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἄλλως τε καὶ τῶν ἐπὶ τῆ Ρα-

sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi respub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus & Epicurus primi apud illos habebantur, cùm hilares essent, & læti, compotoresq; suauissimi. Aderat & Phryx Aesopus, quo homine pro morione vtuntur. Atqui Diogenes Sinopensis tantum à priſtinis moribus degenerauerat, vt Laidem meretricem duceret vxorem, & subinde surgeret, ac temulentus saltaret, debacchareturq;. Stoicorum autem aderat nemo: nam adhuc illos rectum virtutis verticem ascendere aiebant. Quin & id de Chrysippo audiuimus, illi non priùs fas esse vt insulam ingrederetur, quàm iam quartò se elleboro purgaret. Academicos dicebant velle quidem venire, continere se tamen, & adhuc considerare: neq; enim satis adhuc capere num vsquam talis insula sit, nec ne. Verùm, vt coniecio, Rha-

damanthi

δαμάνθυ, οἶμαι, μείσιν ἐν Ἀκαδημείᾳ, ἅτι καὶ τὸ μειρά-κιον αὐτοῖ ἀνυμνητόν. πολ-λὰς δ' αὐτῶν ἔφασκον ὁρ-μωμένους, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀ-νευρισκομένοις, ὑπὸ νωθείας δ' ὀκνηρίας θαι, μὴ καταλαμ-βάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ἐν μέσοις τῆς ὁδοῦ. οὕτοι μὲν ἦν ἔ-σαν ἀξιολογώτατοι τῶν πα-ρόντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦ-τον Θησέα. περὶ δὲ συνου-σίας, καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μίαν οὖσαν μὲν ἀνα-φαίνουσι, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρσεσι, καὶ ὁδαμοῦ τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης λιώμενος, ἔφη καθαρῶς πανσιάζεσθαι τοῖς νέοις καὶ μὴ τοῦ πάντα αὐτὰ ἱστορεῖν κατεγίγνωσκον. ποπάκις γοῦν ὁ μὲν Ὑάκινθος ἦν ὁ Νάρκισσος ὁμολογοῦσιν, ἐκεῖ-νος δ' ἀρνεῖτο. αἱ δ' γυναῖκες αἱ πᾶσαι κοιναί, καὶ ἐ δεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον. ἀλλ' αἱ τοῦτο μάλιστα Πλατω-νικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ παρίχουσι τοῖς βουλομένοις,

damanthi iudicium haud dubiè metuerunt, vtpote qui forum iudiciarium sustulerint. Quanquam non paucos ex illis excitatos fama erat, vt eos qui illuc præcesserãt, subsequerentur, verùm præpigritia defecisse, neque potuisse assequi, sed è medio itinere redijsse. Hi igitur inter eos qui aderant, erãt maximè memorabiles. Enimverò *Achillem* & post illum *Theseum* in primis colunt. Quòd verò ad ecitũ & *Venerem* pertinet, cõmiscentur fœminis simul & maribus palàm, & spectãtibus omnibus, idq; haudquaquam turpe arbitrantur. Solus verò Socrates deierabat, se innocenter cũ iuuenibus versari, et quidem cũ omnes illũ peierare scirẽt. Siquidem Hyacinthus & Narcissus fatebãtur, ille autem negabat. Fœminæ sunt omnibus cõmunes, neq; quisquam vicino inuidet, sed sunt certè in hac re maximè Platonici. Pueri quoque volentibus se exhibent,

nihil

ἄρ' ἀντιλέγοντος. ὅπως λύσαι δ' πρᾶς ἡμέρας διατελοῦμεν, καὶ πάνυ σπουδῇ γε ὁ Ὁμήρου ζῆλος τοιαυτησί, σχολῆς ὄσης ἀμφοῖν, τάττ' ἄλλα ἐπιπωτανόμην, καὶ ἄδην ἔχ, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν ἀσύτει νυνὶ ζητεῖσθαι, ὁ ἦν, οὐδὲ ἧ ἀγνοεῖν ἔφασκεν· οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶεν μέν τοι φασὶν Βαβυλώνιον· καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, ἐκ Ὁμήρου ἀλλὰ Τιγράνης ἐκαλεῖτο τὸ πρὶν δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὸν πρόσρησιν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀντιτιμήσεων ἐπιφθόνων, ἀπ' ἐκείνου δοκεῖ γεγραμμένοι. οὐδεὶς ἔφασκε πάντας αὐτὸ εἰδέναι. διατρίψασκον οὖν περὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχολογίαν. ἐπὶ δὲ τοῦτ' ἱκανῶς ἀπειλήκειτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων· τί δήποτε ἐκ τῆς μιᾶς δὴ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ ἔπρᾳν, ὅς ἔστως ἐπιλάβου αὐτῶν, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι.

nihil reluctantes. Vix autem duos aut tres totos dies veneram, cùm accederem Homerū poëtā: nam vtrique ociū erat: & cùm alia multa, tum illud rogabā, cūas esset, dicens illud maximè apud nos ad hūc vsq; diem esse in controuersia. At ille se nescire respondit. Nam quidā Chiū, alij Smyrnæū, alij Colophoniū eum arbitrātur, ipse verò se Babyloniū esse aiebat: siquidem à ciuibus suis non Homerū, sed Tigranem vocatum fuisse: postea verò cū apud Græcos obsidis officio functus esset, pristinam oppellationem mutasse. Rogabā præterea, num & ij versus qui vulgò reijciuntur, ab se cōscripti essent, nécne. Ille aūt omnes suos esse asseuerabat. Ibi ego Zenodoti & Aristarchi grammatici frigidas ratiocinationes nō potui non damnare. Vbi autē hæc abundè disseruit, iterum rogabā, quamobrē ab ira poëmatis sui initium sumpserit.

Sic enim, inquit, mihi in mentem venit, nihil studio agenti.

Tum

καὶ μὲν δὴ κἀκεῖνο ἐπεθύμουν ἀδῆναι, ἆ πότερα ἔγραψε πρῶτον Ὁδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς τινες φασιν· ὁ δ' ἠρνεῖτο. ἔστι μὴ γὰρ ἐκ τυφλὸς ὢν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς λέγουσιν, αὐτίκα ἀπεσάμην· ἑώρα γὰρ, ὅσα ἐδεῖ πεπάνθαι ἑκάστου. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, ἅ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἐώρων· πρόθυμον γὰρ ἄμα ἐπαναθέοντα αὐτῷ, καὶ ὃς πρόθυμος πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα καθὰ τὸν Δίκλωνα, ἐκπαλαι ἐκράτησεν. ὧν γάρ τις γραφὴν κατ' αὐτοῦ ἀπηγγελμένην ὕβρεως, ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψεν, καὶ νενίκηκεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως συνηγορούντος. κατὰ δὴ τὰς αὐτὰς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐλάσσις ἀμαχεὶ, καὶ ἐν τοσούτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους. ὧν δὲ χρυσοῦς ἦλον τὸ δεξιὸν ἐμίτομον, καὶ ἐκεῖνον μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς. ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή, ὁ μὲν δὴ Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ

Tum & illud scire cupiebam, an quod multi volunt, Odysseam Iliade priorē scripsisset. Ille verò negabat. Nā quòd cæcus nō esset, quod & de eo affirmāt, mox cognoui: videbā enim, quare nō erat opus illū percōtari. Quin idē aliàs sæpe agebā vbi illi vacare videre. Cùm aūt illū adirē, rogaremq;, ipse contrà prompte ad omnia respondebat, maximè verò post causam quā vicit. Nam illū calumniæ Thersites accusauerat, quòd se in poēsi cōuicijs agitasset. Vicit aūt Homerꝰ causam, agēte Vlysse. Aduenit et circa illa tēpora Pythagoras Samius septies mutatꝰ, qui in tot animalibus vixit, et animæ errores cōsummauit. Erat autem eius dextra pars aurea: et visum est vt cōmunē cū illis republica vteretur. Dubitabatur aūt adhuc, vtrū Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Empedocles verò (nam

καὶ

ἡ οὖλος πτέρυξ, ἡ τὸ σῶμα ὅλον ἀπλημμύρ & ἐμὶν παρεδέχθη μι, ἀλλά τοι πεμπὰ ἐκκαιδέκατον. πεδίον τοῦ χρόνου, ἐνίστη ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατήσια. ἠγωνοθέτει δ' Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, ἡ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, ἅπερ ἐν τοῖς ἀφάνταις τῶν παλαισάντων διηγήσασθαι πάλιν μὴ ἐνίκησε Κάρος, ὁ ἀπ' Ἡρακλείας, Ὀδυσσέα παρὰ τὸν στέφανον ἀγωνισάμενος· πυγμὴν δ' ἴσα ἠγωνίσατο, Ἀρεὺς τις τοῦ Αἰγυπτίου, ὃς ἦν Κορίνθιος τὸ ἀρχαῖον, καὶ Βακχίδῃ, ἀπὸ λοιπῶν συνηθόντων. παγκράτιον δ' ἐτέθησαν ἄθλα παρ' αὐτοῖς. τοῦ μὲν τοι δρόμου, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς ἐνίκησε ποιητῶν δ', τῇ μὲν ἀληθείᾳ, παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε, δ' ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἄθλα, ὧν ἅπασι στέφανος, πλακὸς ἐκ πυρῶν ἀπονίμην. ἄρτι δ' τοῦ ἀγῶνος σωτελουμένου, ἐγίγνοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ ἀσεβῶν λυομένοι, ἐκρήξαντες τὰ δεσμὰ, καὶ τοὺς φρουροὺς ὑπερπηδήσαντες, ἐπαύσαν ἐπὶ τῷ σώσαν-

& ipse venit semielixus, & toto corpore excoctus) nō receptus est, quanquā id multis precibus postularet. Procedente autē tempore instabat certamen, quod apud illos Thanatusia appellatur. Præfuit Achilles iam quintum, Theseus verò septimū. Porrò quid in totū actum sit, longum esset commemorare: verùm summā ac capita rerū perstringā. Lucta quidē vicit Carus, qui ab Hercule stabat, & pro corona cū Vlysse decertabat. Pugilū æqualis fuit pugna, Arij Aegyptij, qui Corinthi sepulti est, & Epij, qui sibi mutuò cōgressi erant. Nā apud eos Pancratij nullum præmium proponitur. Porrò quis cursu vicerit, non satis memini. Ex poetis, vt verè dicā, quanquā lōgè excelleret Homerus, vicit tamē Hesiodus. Præmia aūt omnibus erat corona ex pauonū pēnis cōtexta. At iam absoluto certamine nunciatū est, eos qui in impiorū loco plectebantur, ruptis vinculis, & superata custodia, in insulā irrūpere: eorum

μηδεῖσθαι ἀ αὐτῶν Φάλαρίν τι τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βύσυριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τὸν περὶ Σκίρωνα καὶ Πιτυοκάμπτην. ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἱστάσας τοὺς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἰδίας. ἐγέλα δὲ Θησεὺς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σφέροντες. καὶ συμμίξαντες ἐμάχοντο, καὶ νικήσαντες οἱ ἥρωες, Ἀχιλέως τὰ πλεῖστα διαπραξάντος. ἐκίνδυνευσε δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τῷ δεξιῷ τεταχθείς, πολὺ μάχιμον, ὅτι ἦν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο· πεσόντων γὰρ τῶν πολεμίων, ἅτε ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτον ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρίθη αὐτῷ ἐκεῖθεν, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν ᾧ προσέπεσεν ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, Λιλήιζε, νικητήριον τὸν τόπον προσαγορεύσας. συναβόντων οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ λύσαντες αὖθις ἀπεπειρῶντο ἔτι μᾶλλον διαλαθησόμενοι. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, eorū duces esse [s] Phalaridē Agrigentinū, [t] & Busyridē Aegyptiū, [u] Diomedē Thracē, & [x] Scironē, [y] & Pityocampten. Vt verò hæc eniſ maduerit Rhadamanthus, ſtatuit heroës in aciem ſuperiorē. Dirigebat autē exercitū Theſeus & Achilles, & Aiax Telamonius, iam iam ad ſe reuerſus. Cōmixti ergo inter ſe pugnabant, vicerunt́q; heroës, Achille vel in primis rem ſtrenuè gerente. Fortiter ſe geſſit & Socrates in dextro cornu conſtitutus, multóq; fortius, quàm quum adhuc apud Deliū pugnaret. Nam ingruentibus hoſtibus haudquaquā fugit, ſed vultu intrepido cōſtitit, quamobrē præmio donatus eſt, nimirū luculēto & amplo horto, in quē conuocatis alijs diſſerebat: quem locum Necracademiam appellauit. Comprehenſos igitur & colligatos eos qui victi fuerant, res miſerunt multò grauius puniendos. Eam autem pugnam ſcripſit & Homerus,

καὶ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀπ' ὄψρου καὶ ταῦτα μετὰ τ' ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἐν δ' ἀρχὴ τῆ ποιήματος αὕτη· Νῦν δή μοι ἔσπετε Μῶσα μάχην νεκύων ἠρώων. τότε δ' οὖν λυάμους ἐψήσαντες τὸν, ὅσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπεδὰν πόλεμον καταρθώσωσιν, ἀπῶντό τι ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον μόνος δὴ ταύτης ὁ μετέχει Πυθαγόρας, ἀπ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν ἐναμοφαγίαν. ἤδη δὲ μικρῶν ἐξ ἀπηνεγκόντων περὶ μεσοῦσαν τὴν ἕβδομον νυκτερινὴν συνέβαινε πράγματα Κίνυρος ἤδη, ὁ τῆ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς, ἤρα δὲ καὶ ἤδη χρόνου τῆ Ἑλένης, καὶ αὐτὴ δὲ ἐμφανὴς ἦν ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον· παρεκάλουν δὲ καὶ ἀλλήλους ἐπὶ πότοις, ἐν ᾧ συμποσίῳ, καὶ προὔπινον, καὶ μόνοι ἐξανιστάμενοι, ἐπανῶντο περὶ τῶν ἴσων. καὶ δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμηχανίας ἐβουλεύετο ὁ Κίνυρας

& mihi abeunti libellos dedit ad noſtros homines deferendos. Verùm hos vnà cum reliquis poſtea amiſi. Erat poëmatis initium ferè in hunc modum: Nunc mihi Muſa refert pugnam heroũ extinctorum. Cùm igitur fabas coxiſſent, quemadmodũ illis mos eſt, vbi bello rem præclarè geſſerint, Epinicia celebrárunt, & feſtum ſolenne egerunt. Solus Pythagoras à conuiuio illo abſtinuit, & ieiunus procul deſidebat, abominatus fabarum eſum. Iam verò méſibus ſex exactis, ſeptimóq; ad medium deductis, res nouæ ac inſperatæ exortæ ſunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, iam grãdis & formoſus, Helenam multo iam tẽpore deperibat: ipſa aũt cõtrà manifeſtè adoleſcentem ad inſaniam vſque redamabat. Siquidem in conuiuio ſubinde alter alteri annuebat, & præbibebat: ſoliq; ex cæteris ſurgẽtes in ſylua deerrabant. Tandem præ amore & impatientia conſilium cepit Cinyrus

ρ, ἁρπάσας τὴν Ελένην (ἐδόκει δ' ἐκείνη ταῦτα) εἴκεσθαι ἀπιόντας ἐς τινα τῶν ἐπικαμπίων νήσων, ἔνθα ἐς τὴν Φηνὸν, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμότας δ' πάλαι πεποιήσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους. ὧν μὲν οἱ παρὰ ἐμὲ νῦν ταῦτα, ἐπίσταμαι γὰρ ἃ δὴ τότε κολασθησόμενοι. οἱ δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐπείπερ τὴν ἐπιβουλήν. καὶ ἐπὰ νυκτὶ ἐχώρουν, ἐγὼ μὲν ὁ παρὼν ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ συμποσίῳ κατακοιμηθείς. οἱ δ' λαθόντες τοὺς ἄλλους, ἀναλαβόντες τὴν Ελένην, ἅμα σπουδῇ ἀνήχθησαν. περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνηγρόμην ὁ Μενέλαος, ἐπεὶ ἔμαθον τὴν ἐυνὴν ἀφνὼ τῇ χωμάκει, βοῇ τε ἴσῃ, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραπαβὼν, ἦα πρὸς τὰ βασίλεια τῆ Ραδαμάνθυος. ἅμα δ' ἕωθεν ἐπιφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ ἔκθορεῖν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν ἔτι δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ραδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἀνδρῶν ἐς ναῦν μοι νόξυλον,

rus rapiendi Helenam. Illa verò hoc probabat, vt cederent, ac in vicinam quampiam ex insulis pnoficiscerentur, nimirum in Phello, aut Tyroëssam. Addiderunt & huic consilio coniuratos è meis comitibus tres audacissimos. Nam hæc patri non indicauerat: sciebat enim quòd ab illo acriter increparetur. Itaq; cùm ipsis opportunum visum esset, facinus perpetrârunt. Vbi enim nox aduênit, (nam tum fortè non intereram, sed in conuiuio distertebam) illi clàm alijs correpta Helena, maturè se proripuerunt. Menelaus autem cùm circa mediũ noctis excitatus torũ vacuum sensisset, protinus clamore subalato, & fratre secũ accepto, ad regiã Rhadamanthi profectus est. Porrò illucescente die aiebant exploratores nauẽ procul distantem apparere. Itaq; Rhadamanthus, cùm quinquaginta heroës in nauem Asphodelinam, & ex integro & solido li-

νόξυλον, ἀσφαλίνῳ, καὶ ῥώμῃ δηλαδὴ. οἱ δὲ καὶ πρόνυμίας ἐλαύνουσιν, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι εἰς τὸν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυροέσσης, παρὰ Ζοσίτορα κλῶν ὀφθάναι, καὶ ἀναδησάμενοι τῷ νεῶν ἀνδρεῖα ῥοδίνῃ, καὶ σπλῆνα. ἡ δὲ ὃν Ελένη ἐδάκρυέ τι, καὶ ἐσχύετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὸν δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακείρας πρότερον ὁ Ραδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν· ὡς ἀδίκως ἔπορε, ἐκ τῶν ἀλλοίων λύσας, ἀπέπεμψεν εἰς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μαστιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροσθεσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσου, πλὴν ἐπιβαίνειν ἡμέραν μόνην ἐπιμένοντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ λιπόμενός τι, καὶ ἐλάκρυον, οἷα εἰκὸς ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὖθις πλανηθήσεσθαι. αὐτοῖ μὲν οἱ παρεμυθοῦντο λέγοντες, ἀποπέμψειν τῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς.

gno constructam collocasset, iussit eos persequerentur. At illi cum magna alacritate remis incumberent, tādem circa meridiem eos deprehēdunt, cùm iam in lacteum Oceanum subirēt, haud procul à Tyroëssa insula. tātum enim aberant, vt elaberētur. Cùm igitur nauem rosea catena reuinxissent, reuersi sunt. Helena itaq; flebat & erubescebat, operiebatur q;. Verùm Rhadamanthus habita priùs cum Cinyrō diligenti quæstione, num & alij quipiam conscij fuissent: postquam vllum fuisse negauit, vinctum hominem ex puppē dedit, & malua priùs bene cæsum, in impiorum locū amandauit. Decreuerunt & nos ante præscriptū tempus ex insula ablegare, data vnius proximæ diei mora. Ibi ego grauiter ferre, & lachrymari, vtpote qui eiusmodi felicitate relicta rursus erraturus essem. At illi contrà consolabantur me, quod futurum dicerent vt propediem ad se essem rediturus.

Iamq;

ἐμοὶ μὲν ἤδη θρόνον τινὰ καὶ ἱκετείαν ἐς τοὐπιὸν παρασκευάσαι, πλησίον τοῦ ἀείνω. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, ὅσα ἐκέκευνο ἀπεῖπε τὰ μέλοντα, καὶ ἐπολλᾶξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, ποτὲ δ' πρότερον πλανηθέντα, καὶ διυλιγωύσαντα. τὸν δὲ χρόνον ὅν ἔτι τοῦ ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀπὸ δὲ καὶ λαπυὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δ' ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄπωθεν ἑκτὴ πόρρω θεν) ταύτας μὲν ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ πολὺ πῦρ ἀναθύμιον, ἑβδόμη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς οὗτος, ἀπ' ἐδίνου δοκεῖ φαίνεσθαι. ἐπαλλὰξ δὲ ταύτας παραπλεύσας, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον, τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ. ἐνταῦθα δ' ποτὲ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμίκτοις ἐπελθὼν, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις ἐς τὴν ἑτέραν ἤπειρον.

Iamq; mihi in futurũ sedẽ & locũ optimis quibusq; vicinũ ostendebãt. Ego verò accedenti Rhadamanthũ, obnixè orabam, vt quæ mihi futura essent, prædiceret, & de nauigatione certiorem redderes. Is aũt me quidẽ in patriã rediturum respondit, verùm multis priùs erroribus & periculis exantlatis. Tẽpus autẽ quo essem rediturus, addere noluit, sed ostẽsis vicinis insulis, (apparebant autẽ numero quinq;, & alia sexta lõgiùs) hæ, inquit, adiacentes sunt impiorũ, in quibus vides ignis plurimũ accẽsum. Sexta aũt illa somniorum est ciuitas. Post hanc & Calypsus est insulta, verùm nondũ tibi adhuc apparet. Vbi verò has præternauigaueris, tum deuenies in magnam illam continentem, quæ eregionè est eã quæ à nobis incolitur. Illic multa passus, multasq; gentes prætergressus, & inter Barbaros incultosq; homines peregrinatus, tandem in alteram terram deuenies.

ζοντ' ἔπι, καὶ ἀνασπάσας ἐκ τῆς μαλάχης ῥίζαν ὤρυξέ μοι ταύτην λιπαίνοντας ἐν τοῖς μεγίστοις διαδυομένοις ταύτην πορεύεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ ἤν ποτε ἀφικοίμην εἰς τὴν ἐκείνην γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμους ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη συνιέναι δρεπτόντων δὲ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν ἐς ἐκεῖνο νόστου ἀφίξεως. τότε δὴ ὅτε τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπὶ καιροῦ μοι, ἀναπαύσαντι ἐκείνοις τῇ ἐπιούσῃ ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητήν, ἐκέλευον ἐπίγραμμα. καὶ ἐποίησε, κἀκεῖνος ἐκέλευε. λίθον ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς ὃν εἶπεν. τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε· Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλος μακάρεσσι θεοῖσιν, Εἰδὼς, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ἐπιούσῃ ἀναχωρήσαντι, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων ἔνθα μοι καὶ ὁ

Haec vbi dixisset, euulsam è terra malue radicem mihi porrexit, iubens vt hanc adorarem cùm in maximis periculis versarer. Admonuit autē, si vnquam in hanc terram incolumis rediremi, ignem gladio ne foderem, néve lupinis vescerer, néve puero supra decem & octo annos nato congrederer. quorum si memor essem, bene sperarem de reditu ad insulam. Ibi demum quae ad nauigationem pertinent, paraui: cumq; opportunum esset, cum illis cibum cepi. die deinde proxima accedens Homerū, orabam vt mihi duorum versuum epigramma conderet. Quod vbi fecit, columna beryllii lapidis erecta iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi:

Lucianus charus diuis hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc iterum patrias remeauit ad oras.

Manens autem & diem illam, sequenti proficiscebar, deducentibus heroibus. Hic & Vlysses

δυσσὺς πορεῖλθὼν, πάθρα τ' Πλουτόνυμος, δίδωσιν ἐπιστολὴν, ἐς Ωγυγίαν νῆσον, Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ραδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' ἀκαταχθέντες μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε καθ' ἁπλῶν ἐμπορείαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὸν ἐνόδιον ἄερα παρήλθομεν, παρηλυθόμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τις ἀδὴν ἀνέσχετο, οἷον ἀσφάλτου καὶ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ ἰνίων ἁπτομένη πνευμὰ, καὶ ἀφόρητος, ἔκειτο δὲ ἀνθρώπων ὀσμὴ μίγνυτο. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλόεις, καὶ καπνίσκῃ ἐοικὼς τὸ ἡδὺ καὶ πιθανόν. καὶ μήν τοι καὶ μαστίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἀπεδοκίμαζον, ἐπὶ δὲ ἐμοὶ ἐπήνουν, διὰ τὸ ἐκεῖνο μὲν πᾶσα ἐρημία, καὶ ἀπόξηρος, πέτραι καὶ πάχναι καταπεπηγυῖαι λίνθου δίκην, ὀλίγον ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τὰς ἐρήμους πρόμην διά τινος ἀνατεθλασμένης

lysses accedes nesciente Penelope, mihi literas dat in insulam Ogygiam ad Calypso ferendas. Misit & mecum Rhadamanthus portitorem Nauplium, vt si ad insulas appelleremus, nemo nobis manum iniiceret, velut ij qui ad mercatum quæpiam alium nauigarent. Vbi verò progressi odoratum aërem præteriissemus, continuò nos teterrimus nescio quis odor excepit, velut bituminis & sulphuris picis ve, cùm simul ardent. Nidor aüt erat grauis, intolerabilisq, velut ab exustis hominibus. Erat & aër obscurus & caliginosus, à quo distillabat ros quidam piceus. Quin & verberũ strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias igitur non applicuimus: illa verò quam ascendimus, talis erat. Tota in gyrũ præceps est, & exusta, cautibus & saxis aspera. Arbor aütẽ aut aqua ne inerat quidẽ. Irrepsimus tamen per præcipitia, & per spino-

λες, ἡ σκολόπων μισῆς ἄτα-
πόπολιν ἀμορφίαν τ' χάρας
ἀπολόν]ων, ἐλθόν]ες ἐπὶ τὴν
ἀρετὴν, καὶ τὸ λοιπὸν εἶον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τῶ τόπω ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὲ ἔδαφ & αὐτὸ, μαχαίρας καὶ σκόλοψι πάντη ἐξωπλισμένε, λύκλω ποταμοὶ περιῤῥέον, ὁ μὲν βορβόρε, ὁ δὲ ἰχῶρ & ἅιμα τ&, ὁ δὲ ἔνδον, πυρὸς πάνυ μέγας οὐτ&, καὶ ἀπέρατ&, καὶ ἐρρέ, ὡσπερ ὕδωρ ἐκύμαι]ε, ὡσπερ θάλασσα, καὶ ἐχθύες δ' ἀχὶ πολλοὶ, τοὺς μὲν ἄλλοις προσοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς, ἄνθρακες πεπυρωμένοις ἐπάλλοντο αὐτοὺς λυχνίσκους. ἅπασα δ& ἡ μία, συμ]ὰ πάντων, καὶ πυλωρὸς ὑφειστήκει, Τίμων ὁ Ἀθηναῖ& παρηλθόν. τοῦτ δ' ὅμως, ὑπ' Ναυπλίε ἐκ-πεμπόμενοι, ὑφ' ὧν μὲν ἐλαύνομεθα, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐ-νίους καὶ ἐγνωρίζομεν ἤδη μὲν δ' καὶ τὸν Κίνυρον, ἐκ-πεπνῶ ἀποπνιγόμενον, ἐκ τῶν ἄλλοιων ἀπηρτημένον. προ-πετίθεσαν δ' οἱ πεμπόμενοι

sam & aculeis plenam semitam euasimus, transiuimus regionis tetram fœditatem. Procedentes autem ad carceres, & supplicij locum, primùm quidem loci naturam admirati sumus Siquidem vniuersum solum gladijs & mucrombus efflorebat, circum quod fluuij duo decurrebant, vnus cœno, alter verò sanguine, & item alius intus igne, & quidem ingens & immensus. fluebat autem velut aqua, & instar maris agitabatur. Habebat etiamnum & pisces permultos, quorum aliquos torribus erant similes, nonnulli verò minusculi carbonibus ignitis, quos Lychnisços vocabãt. Aditus autem vnus erat, & perquã angustus. Ianitor adstabat Timon Atheniensis. Ingressi tamen duce Nauplio, videbamus eos qui supplicia afficiebantur, inter quos reges & priuati erant plurimi: quorũ etiam nõnullos agnouimus. Vidimus & Cinyrum fumo enecari, & à pudendis pendêre. Addebant

&

ἡμῖν ἐκάστῳ βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς ἕκαστοι ἔσονται. καὶ μετὰ ταῦτα ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψυχαγωγοί τι πρὸς τὸν βίον, καὶ οἱ μὲν τὰληθῆ συγγεγραφότων, ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους ὅμως ὁρῶν ἐγὼ, καὶ σὰς ἔχων εἰς τοῦτον τὰς ἐλπίδας· ἐθάρρουν μὲν ἐμαυτῷ ψυχῆς ἀπόνοιαν συνειπεῖν μοι. ταχέως δὲ ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν (ἤδη γὰρ ἐλλιμένιζον φέρεσθαι τὸν ὄψιον) ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπλευσα, καὶ μετ' ὀλίγον, ἐξαίφνης πλησίον ἦν ὄνειρον τινος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀφανῆ ἰδεῖν. ἔνθα σχὼν ἐκεῖ αὐτὴν τοῖς ὀνείροις ἔπαρασκευάσιον, ὑπεχώρησε πόσισιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφαυσκε, καὶ μορφωτέρω ὑπέβαινε. καταλαβόντες δὲ ἐκεῖνον αὐτὴν, καὶ ἐσκιαγραφοῦντες ἦν τὸν Ὕπνον κιμμέριον προσφορούμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἢ τὸ τοῦ Ἀλεκτρυόνος ἱερόν ἐστι, ᾗ δὴ λαθὼν ὑψίαν ἀνεβαίνομεν· πρὶν δὲ ἐπὶ τὸν πάλον, ὅμως ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν.

& ductores singulorum vitas, & causas ob quas supplicio afficerētur. A Maxima vē rò omniū pœna eis immineb. quippiā emēticī essent, neq; veritatē literis mā dassent: inter quos erat Ctesias ille Cnidius, & Herodotus, & alij nō pauci. Hos ergo cū videré, bono animo esse cœpi. nam nullius mēdacij mihi cōscius erā. Itaq; ad nauē maturè reuersus (neq; enim tale spectaculū ferre ampliùs poterā) salutato Nauplio discessi. Neq; ita multū pòst apparebat nō procul somniorū īnsula, obscura illa, & vix visu spicua. Habebat aūt & ipsa somnijs aliquid simile. cedebat enim accedētib. nobis, & subterfugiebat, ac longiùs se subducebat. Cū ergo tandem eā cōprehēdissemus, & in portū qui Somnus dicitur, delati essemus, prope eburneas portas, vbi ædes est Gallinaceo sacra, sub obscurā vesperam descendimus: cumq; in portā progressi fuissemus, somnia multa variáque videbamus.

πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, εἰ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὅσον γε μόνου ἐπεμνήσθη Ὁμηρος, ὁ πάντα ἀκριβῶς σοφὸς γραφεύς. ἐλλιπὴς μὲν περὶ πάντων αὐτῶν ὕλη δυσπαρακόλουθος· τὰ δένδρα δ' ὅτι μάκρον ὑψηλὰ, μὴ μανδραγόρας, μὴ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεσθαι ὄρνεον. ποταμὸς δὲ περιρρεῖ παρὰ πόλιν, ὃν αὐτῶν μὲν καλοῦσι Νυκλιπόρον. καὶ πύλαι δύο περὶ τοῖς πύλαις, ὀνόματα δὲ αὐτῶν, τῇ μὲν Νάργιτος, τῇ δὲ Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, ἰρεμὶ τῇ χροιᾷ ὁμοιότατος. πύλας μὲν δὴ ἔπεσιν, ὡς ἄλλο, μαθὲν ἐξ Ὁμήρου ἔρημον, ἀλλὰ τέτταρας. ἄλλο μὲν, πρὸς τὸ τῆς βλακείας περίορον ἐκβεβλῆσθαι, ἃ μὴ σιδηρᾶ, ἃ δὲ ἐξάμπελα πεποιημένα, καθ' ἑκάστην ἐξ ἀλμάδος αὐτῶν οἷά τε φοβεροὶ καὶ φονικοὶ κῆτε ἀπλῶς. ἄλλο δὲ, πρὸς τὸ μιμεῖσθαι καὶ πῶς θαλάττας· οὐ μὴ ἐξάτινος, ἃ δὲ, καθ' ἃς ἂν φαῖεν πρύμνης, ἐπιφαίνεται.

Verùm de ipſa ciuitate libet ante omnia commemorare, quoniam de ea nemo adhuc conſcripſit: ſolus aũt Homerus eius meminit, nõ ita accurate exacteq; deſcripſit. Circa hãc vndiq; circũiacet ſylua. Arbores aũt ſunt papauera procera, & mandragoræ, in quib. magna vis veſpertilionum ſedet. Sola enim hæc auis in ea inſula naſcitur. Flumen aũt iuxtà præterlabitur, quod ab illis Nyclipo rus appellatur. Sunt & fores duo iuxta portas, quib. & nomẽ eſt vni quidem Negretus, alteri verò Pannychia. Ipſa autem ciuitatis mœnia alta ſunt, variaq; iridis colore ſimillima. Enimuerò portæ ſunt, nõ duæ, vt voluit Homerus, ſed quatuor. Nã duæ Molitiei cãpũ reſpiciũt, hæc qdẽ ferrea, illi verò teſta cõſtructa, per quas horrenda & ſæua immittiaq; ſomnia emitti aiebant. Duæ verò alteræ ad portũ & mare, ex quib. quæ dã corneæ erãt, quædam, per quas tranſiuimus, eburneæ.

Ingreſſis

βαίνοντι δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ὅσον τὸ Νυκτῶον σέβουσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα ἱκανῶς· δι, πλησίον τοῦ λιμένος τὸ ἱερὸν ποιήσαντα· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οὕτω γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, Σατράπας δύο καὶ ὑπάρχους ποιησάμενος, Ταξίωνά τε τὸν Ματαιογήνους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος· ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ὅσον, ἣν καλοῦσι Κρηνίτιν. καὶ πλησίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ὅσον αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προέστηκε προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ἱκανώτατος, ταύτης περὶ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μὲν οἱ τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή· ἀλλ' οἱ μὲν, μακροί τε ἔφυ, καὶ καλοὶ, καὶ ἁδῆς, οἱ δὲ μικροί, καὶ ἄμορφοι· καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἐλόκην, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ εὐτελεῖς. ἔνεσι δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτί τινες, καὶ τετράδες,

Ingressis autem ciuitatem ad dextram est templum Noctis. Nam illam ex deis in primis colunt, & Gallinaceum, cui iuxta portum sacellum dedicatum est. Ad sinistram verò Somni regia. Is enim apud eos regnat, duobus à se satrapis & præfectis constitutis, Taraxione Mataeogenis, & Plutocle Phantasionis filio. In medio autem foro fons est, quem Careotin appellant. delubra duo adiacent, Impostura videlicet, & Veritatis: vbi & illorum est adytum & oraculum, cui præfectus erat Antipho ille somniorum historio, hunc apud Somnum honorem sortitus. Somniorum autem neq; natura neq; forma eadem est. Nam quædam procera erant & formosa, suauiaq; quædam verò breuia & deformia. nonnulla etiam aurea, vt videbantur: sordida item & abiecta nonnulla. Erant & inter illa alata aliquot, & monstrosa,

τὰλλας, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλείας, οἵδ' ἐς θεὰς, οἵδ' ἐς ἄλλα ζωΐτα ἀλλοῖα παρεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἐγνωρίζομεν, καὶ ἡμῖν οἰκείας. καὶ προσῄεσάν τινες καὶ ἡμῖν, καὶ ἐθεράπευον, καὶ ἐπαλλίζοντο, ὡς ἄρα καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ καταοικισάμενοι, πάνυ λαμπρῶς καὶ ἀφθόνως ἐξένισαν ἑτέρᾳ ἄλλῃ ὑποδοχῇ μεγαλοπρεπῆ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλείας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον. ἡμέρας μὲν ὀλίγας τριάκοντα, καὶ νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες ἀνωχόμενοι. ἔπειτα δ' ἄφνω βροντὴ μεγάλως καταῤῥαγείσης, ἐκπλαγέντες καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπισπεισάμενοι. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσσχόντες, ἀφθάνομεν. πρότερον δ' ἐκβῆναι οὐκ εἶχεν, ἐπισκήπτουσα τὰ γεγραμμένα.

monstrosa, alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, aut Deos, aut aliquid eiusmodi. Quin & ex illis non pauca agnouimus, vtpote ea quæ olim apud nos videramus. Quædam etiam nos accedebant, salutabantq; velut familiario iam & domestica. Quæ cùm nos excepissent, ac sopiuissent, splendidè planè ac eleganter tractauerunt, apparato magnifico alio diuersorio, pollicita reges aut satrapas ex nobis se futura. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursúsque eadem diu reduxêre. Diebus ergo triginta, & totidem noctibus dormientes comessántésque apud eas mansimus. Hinc tonitru cum ingenti fragore repentè edito excitati ac consternati, saturi discessimus. Inde post tertiam diem in Ogygiã delati descendimus. Hic ego primùm resignatis literis, quæ scriptæ erant

μύα. λῶϊ ζειάδι. Ὀλυσσεὺς Καλυψοῖ χάριεν. ἴοθι μι, ὡς πρῶτα ἐξιπλωσ πρὸ δῦ, πλὺ σχεδίαν καλασκευασσάμενος, ναυαγίῃ χυσάμενον, καὶ μόλις ἐσ Λευκοθέας ἱκόμενθ᾽ ἐσ πλὺ τ Φαιακίην, ὑφ᾽ ἧϊ ἐς πλὺ οἰκίαν ἀρικμφθεὶς, καὶ πλαθον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνησῆρας, ἐμ δῖς ἀμετέροις πυρφῶν]ας. ἀρπ]άνας δ᾽ ἅπαν]ας, ὕσ]ερον ὑπὸ Τηλεγόνυ, ἢ ἐκ Κίρκης μοι χρομένυ, ἀνηρέθλω. κὴ νῦ ἐμὶ ἐν τῇ Μακάρων νήσῳ, πολλὰ μεμανότων ἐπὶ ἐμ δὲ καταλιπεῖν πλὺ πρὸ δῦ ἐπ]άμαν, καὶ πλὺ ὑπὸ σῦ πότνιος μήλω ἀθανασίαν. ἦλθ᾽ ἐμ ἐμὲ ῥῆλά βωμαι ἀφῖξθαι, ἀφίξθαι μὲ σέ. σάωτα μὲν ἰδέλειν ἐπισχὴ, καί μοι ἡμῶν, ὅπως ξενθέωμεν. ἐγὼ δ᾽ πρῶτα πλῶν ὀλίζον ἀπὸ θαλάσσης, ἴξομαι τὸ σπέλαιον ζειῶν, οἷον Ὅμηρος ἔφη, καὶ αὐτὸν πανάσιμον ἐσορόω. ὡς δ᾽ πλὺ ἐπισχὸν ἵκωμι, κὴ ὑπόδεξαῖο, rant legebam. Erant autem ferè huiusmodi: VLYSSES CALYPSO S. Nolim te ignorare, quòd vbi primùm abs te discessissem rate instaurata, postquã naufragium feciſſem, BEVIV à Leucothea in Phaeacum regionem seruatus fuissem, à quib. domum remissus fui, me multos vxoris procos deprehendisse, qui rebus nostris abuterentur ad voluptates suos: quos cùm omnes confeciſſem, tandem ipse à Telegono, quem ex Circe susceperam, CÈ medio sublatus sum. Nunc autẽ in beatorum sum insula, vehementer dolens ob relictam, quã apud te vsus sum, consuetudinem, Ø ablatam abs te mihi immortalitatem. Quòd si per occasionem licebit, hinc arrepta fuga ad te veniam. Et hæc quidem quæ per literas significabantur: de nobis prætereà, vt hospitiq exciperemur. Ego autem procedens parumper à mari, inueni antrum tale quale Homerus descripsit, ipsamq; laniſicio dantem operã. Postquam verò literas accepit, admisitq; primùm

πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ ἐκλαρυγγ. ἔπειτα δ' ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, ἡ ἑστία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυθόμεθα, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποῖα ἄρα τὴν ὄψιν, εἰ σωφρονοίη, ἐκάθαρε Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκπύστει. καὶ ἡμᾶς διαῤῥήτα ἀπεκειρόμεθα, ἐξ ὧν ἐπυθόμεθα ἐνῳκάνθαι αὐτῷ. τότε μὲν οὖν ἀπιόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς νήσου ἐνοικιάθημεν, ἕως δ' ἐκνηχόμεθα, σφοδρότερον ἐπιόντος τοῦ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπαρατοῖς. ἄνθρωποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μίκιστα, κολοκύθινα, τὸ μὲν δ' ἡμίσυ ἐξ ἑνὸς φλοιοῦ ξηρανθέντος, κοιλαίνοντες αὐτὸ, καὶ ἐξελόντες τὸν ἐντερώδη, ἐμπλέουσιν, ἴσοις μὲν τοῖς κώπαις καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ ὀθόνης, ᾧ φασὶ τὸ κολοκυνθος, προσλαβόντες σὺν ἑαυτοῖς,

primùm quidem abundè fleuit, tum nos ad hospitium inuitauit, splendidéque excepit, interim de Vlysse multa sciscitata, & Penelope cuiusmodi forma esset, num ita casta esset, quemadmodum de ea Vlysses iactauerat. Nos autem ea quibus potissimùm eam delectari coniiciebamus, respondimus. Digressi igitur ad nauem prope littus obdormiuimus. Manè autem soluimus, vehementiùs vento insurgente. Tandem post biduì tempestatem die tertia incidimus in Colocynthopiratas. Homines autem immanes sunt hi, ferèque, qui ex vicinis insulis nauigantes infestant. At verò naues magnas habent cucurbitinas, sed cubitorum longitudine. Nam vbi exaruerint, excauata vna, & medulla illius egesta nauigant. siquidem malis arundineis vtuntur, & pro velo, cucurbitæ folio. Impetu ergo in nos facto, duabus

instructis

δὲ δύο πληρωμάτων ἱκανῶς χρονῷ, καὶ πολὺς καταπαυομένη πρὸς, βάλλοντες ἀντὶ λίθων τῷ σπέρματι τῆς κολοκυνθῆς. ἀκχωμαλῶς δ' ἐπεκρίνοντο μαχόμενοι, ὡς μεσημβρίαν ἄδομεν. Κατόπιν δὲ κολοκυνθοπείρατα πεφυκότας τοὺς Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀμφότεροι, ὡς ἐδήλωσαν ὑπὲρ ἀλλήλων. οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ ἡμᾶς ὡθοῦντο αὐτοὺς ἰσχύοντας, ἡμῶν μὴ ὁλοσχερῶς παρόντων· οἱ δ' ἐπὶ ἑκάστοις ἐναυμάχουν. ἡμεῖς δ' ἐν τούτῳ ἐπαίροντες τὸν ὀθόνιον, ἐφυλάσσομεν, ἀκλινῶς ὄντος αὐτοῖς μαχομένοις. καὶ δῆλοι ἦσαν καταλείποντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτι καὶ πλέους (οἴονται γὰρ ἔχειν πληρώματα) καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων ναῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ὧν αὐτοῖς ἐλύφθησαν, ὑπῆν ἡμίζωμα, ἐκκωφαίνα. μίγεθος ἑκάστου ἡμίσεως μὲν ὀργυιᾶς πρωτικαὶ δεκάπηχα. ἐπὶ δ' ἀπορρύμασιν αὐτῶν, ἐμπεπάλτητο παλίσσεις, καὶ

instructis classibus oppugnabam, & è nostris complures sauciabant, vice lapidum cucurbitarum grana iaculati: vt plurimum enim comminùs depugnabant. Circa meridiem verò à tergo Colocynthopiratarum videmus adnauigare Caryonautas, erant autem inter se hostes, vt postea declarauerunt. Nam vt eos adesse senserunt, nobis neglectis in eos conuersi, nauibus confligebant. At nos interea sublato velo, illisq; pugnantibus inter se relictis, cepimus fugam. Manifestò autem videbantur superiores futuri Caryonautæ, vtpote qui numerosiores essent. Nam illis classes erant quinque, pugnabántque nauibus aliquanto fortioribus. Siquidem naues habebant corticeas, è putamine nucum per medium sectio excauatóque. Magnitudo autem putaminis cuiusq; in longũ decem & quinq; cubitos protẽdebatur. Vbi verò ab his subducti fuimus, eos qui sauciꝫ fuerãt, curauimus,

&

καὶ τὸ λοιπὸν ἐμ. ἐπ' ὀλίγον ἐπέπαυτο. ἔπειτα δὲ ὅπλοις ὡς ἐπὶ πάσαν ἤδη, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδοκῶμεν, ὁ μάλιστα ἐποίουν. οὔτε γὰρ ἀνδρὸς ἔτι ἐφιέμενοι, οὔτε ἀπό τινος ἐρήμης νήσου πρόσταγμα ἡμῖν, ὅθεν ἔπλεον ἄνθρωποι, ἐπὶ δικρώτους μεγάλους ὀχούμενοι, λῃσταὶ καὶ οὗτοι. καὶ οἱ δικρῶται αὐτοὶ ἔφερον ἀσφαλῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρημάτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦμεν, ἀσφαλῶς οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν, ἕδραμον ἡμᾶς συρίσαι ξηρᾶς, καὶ ὀφθαλμοῖς ἐρρίνουν. ἐξανόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀποντιζόντων, ἐκεῖνοι ἐπέμενον, ἀπὸ πρωθούντες δὲ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον διεφεύγον. ἐπὶ δὲ τὸ μεγέθυνον, γαλεώτης ἐοικώς, ἐκάθητο μὲν πρωκαλαύλης ἀλκυόνος καὶ ἁλιᾶς παμμεγέθης. καὶ δίωρον ἐξέκοντα ὧν αὐτῆς τὸ ὑπέρμετρον ἐπέπλεομεν ἀλκυόνος, τὰ ὠά θάλπουσαν, οὐ πολὺ μέσων τῆς ἁλιάδος. καὶ δὴ ἀναπλαμφθέν, μικρὸν μὴ διέλυσε, τὴν ναῦν ὡς ἀνέμῳ τῷ πρῶν ὤχετο

& postea in armis ferè stetimus, semper insidias quasi piam subueriti. neque id quidem immeritò. Nondum enim occiderat sol, cùm ab insula quadam deserta circiter viginti viri delphinibus prægrandibus insidentes nobis adequitabant. Erant autem hi prædones, quos firmos ac stabiles ferebant Delphines, perinde ac equi subsultantes, & hinnientes. Cùm autem iam propè adstarent hinc atque hinc diuisi, nos aridis sepijs, & cancrorum oculis feriebamus. Verùm cùm nos sagittaremus & iacularemur, non potuerunt subsistere, sed magna parte eorũ saucia, ad insulam confugerunt. Circa mediã verò noctem cùm tranquillum esset mare, non aduertentes in Alcyonis nidũ miræ magnitudinis incidimus. Erat enim eius circuitus stadiorũ sexaginta. Insidebat aũt illi Alcyon, fouebatq; oua, nido haud multò maior: quæ cùm auolaret, parùm abfuit quin alarum vento nauem submergeret.

fuga

ὥχετο γοῦν φύγαδε, γοερά τινα φωνὴν προϊεμένη, ἰωὶ βάντες λιμᾶς, ἡμῖρας ἤδη ἀποφαινούσης, ἰθυδρομοῦμεν τὴν καλιὰν, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσοικοδομήσαντες ἐκ δένδρων συμφορημένων. ἐνῆν δὲ καὶ ταύτῃ ὠὰ πάντα κατὰ σίαν, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου πλατυτέρου. ἤδη μέν τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθὲν ἐφαίνοντο, καὶ ἐμύζοντο. πολλοὺς γὰρ ἕλκόμενοι ἐκ τῶν ὠῶν, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, ἅπασι γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλοῦντες ἀπεσχόμεθα τῆς καλιᾶς, ὅσον σταδίους ἑξακοσίους, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμανεν. ὅτι γὰρ ἐν πρῴρᾳ ἦν χηνίσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνεβόησε. καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνδαρος, φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε, καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον. ὁ γὰρ ἱστὸς τῆς νεὼς ἐξεβλάστησε καὶ ἐλάβετο ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ γὰρ μαλὸς λίαν εὔκαιρος, καὶ σφόδρα μεγάλως, ἔτεκε τὸν καρπὸν τοιοῦτον, ὡς

fuga enim se proripuit, edita tristi quadam & lamentabili voce. Nos igitur iam die apparente videmus nidum ingenti naui similem ex arboribus congestum. Inerant autem & oua, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam intus conspiciebantur, & crocitabant. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem eduximus. Vbi verò propè ducentis stadijs à nido digressi fuimus, mira & inusitata prodigia nobis obuenêre. Nam qui in prora erat chemiscus, subitò alas emisit, & exclamauit. Porrò gubernator Scimitharus cùm iam caluus esset, capillos produxit, & quod est omnium inusitatissimum, ipse malus nauis germinauit, & ramos propagauit, atque in vertice fructum edidit. Erant autem eius fructus sici, & uuæ permagnæ, necdum satis maturæ. Hæc postea quam vidimus,

ὡς τὸ ἄκρον ἐταράχθημεν, καὶ ἀνεχόμεθα τοῖς θεοῖς, ἀκριβῶς ψαυτὸ ἀποκοπὲν τῦ φαντάσματος. ἔπω δ' ὡς πεντακοσίους σταδίους διεληλύθοντες, ἄλσος εἴδομεν ὑψηλῶ μεγίστων καὶ κάλλιστον, πιτύων καὶ κυπαρίσσων καὶ ἡμέρων ἀκάνθων ἄπειρον ἐόν. τόπον δὲ ὤφθημεν ἄβυσσον, ἀείροις δένδροις καταφυτευόμενον. ἐκέκτητο δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπὶ πλοίων πεπαισάμενος δ' ἦν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ ἀνεχόμεθα, τί χρὴ δρᾶν· ἔστι γὰρ δὴ τὰ δένδρα πλῆν ὑδατος ὧν, νυνὶ γὰρ καὶ ἐσοικῆν ἐπῆρχεν. ὅτ' ἀναστρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει, ἐγὼ δ' ἀναβὰς ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπέκεινα, ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους χιλίους πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείους, πλὴν ὕλης ὅσαν· ἔνθα δὲ αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ὑπεδεχόμην. καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν, ἀναβεμίχθαι πλὴν ναῦν ἐπὶ τῷ κόμῳ τῶν δένδρων (νυνὶ γὰρ λῷ) ὑπερβιβάσαι, ἀ δυ-

non iniuria turbati fumus, deos precati vt portentosam visionem auerterent. Nondum autē quingentis stadijs processeramus, cùm videremus syluam magnā & frondosam pinis & cupressis. Nos autem arbitrabamur continentem esse, verùm erat gurges, cui fundus non erat, arboribus quæ radices non haberent, totus constitus. Ipsæ tamen arbores immobiles stabant, ac erectæ, ac si supernatarent. Cùm ergo accessissemus propiùs, & totā rem animaduertissemus, dubitabamus quidnam fieri conueniret. Nam per arbores nauigare haud facilè erat, quòd densæ ac tenriguæ essent: neque reuerti facilè videbatur. Itaque ascendens in altissimam arborem, contemplabar quomodo se haberet, quæ sequerentur: atq; syluam video supra quinquaginta stadia aut paulò pauciora porrectam, aliumq; vidi Oceanū succedere. Tum ibi visum est nobis nauem in arborū frondes, (erāt enim densæ) &,

si fieri

ἢ ἀναχάμπτομεν, εἰς τὸν ἐτέραν θάλατταν, ἢ ὅπως ἐποιοῦμεν· ἐκδήσαντες γὰρ αὐτὸν μάλα μικρὰ, καὶ ἀνιλθόντες ἐπὶ τὰ ἄκρα δρυός, μόλις ἀνεμησάμεθα, καὶ θέντες ἐπὶ τὴν ἀλάδωρα, ὡς τάσαντές τε τὰ ἱστία, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ πεισθέντες. ἐπισυρόμενοι. ἔνθα μὲ καὶ τὸ Ἀντιμαχέου ποιητοῦ ἔπος ἀοιδῆθεν φησὶ γάρ πως ἀκριβῶς, Τοῖσι δ' ὑλήεντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι. διυλιδόντες δ' ὅμως πῶς ὕλης, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες τὸν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρᾶς καὶ διαυγοῦς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπίσημόν χάσματι μεγάλῳ, ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος χειμένου καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν τὸ σεσαμένον χινόμενα διαχωρήματα· ἡμῖν οὖν νεῶς, καθιλόντες ἡμεῖς τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔσχομεν, παρ' ὀλίγον ἐλθόντα κατενεχθῆναι. ὑπερχύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν βάθος, ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον· εἰκὸς δὲ

si fieri posset, in aliud mare transferre. quod & fecimus. Nam naue magno func colligauimus, ac in arbores conscendimus, eamq; agrè in altũ eduximus. quam cũ supernis ramis demisissemus, explicatis velis velut in mari vento impellente nauigabamus. Hic & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit. Nam & quodam loco ille ait:

Iis quisyluosum tentant per cœrula cursum.

Superata tamen aliquando sylua ad aquã deuenimus, vbi demissa naui per purã & lympidam aquã nauigabamus, donec ad hiatum quendam magnũ, qui aqua hinc atq; hinc diuisa contigerat, perueniremus, quemadmodũ in terra à terræ motu nonnunquam voragines fieri videmus. Nauis autem mox detractis velis facilè constitit, quanq; parũm ab fuit quin in præceps delaberetur. At nos perspicientes videmus voraginẽ per quã horrendã & incredibilẽ, ad mille ferè stadia patere. Nam

γὰρ τὸ ὕδωρ, ὅσον μηρὸν ἐμιγνύον, ἀναπλεῖσθαι ἦν τὰ λιμνία, ὀρῶμεν πόρρωθεν ἡμῖν ἀναφαινόμενον, μεγάλην τινὰ νῆσον καὶ ὄρη καὶ δένδρα, κατὰ πόλεις ἐπηρμένα. Ἐπὶ δὲ ἑτέρας ἀκτῆς, ἐς πλησίον ἦλθομεν, προσπλέοντες ἐπὶ τὰς λέμβους, καὶ κατὰ βάθος παρεῤῥέοντος, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεραιώθημεν, ὥστε προσέπεσον ἡμᾶς ὀλίγου τὸ τελευταῖον ἐπὶ ἐρῆμον πέλαγός τε προελθεῖν, καὶ ἐκεῖσε ὁμοῦ ἅπαν ἀνῃρῆσθαι συμφορᾷ. ἐνίκων δὲ οἱ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἄριστοι, βουκέφαλοι, ὑπέρατα ἔχοντες, οἷον καὶ ἡμεῖς τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττομεν. ἐπεὶ δὲ ἐς πρόσημον ὄρος μέγα τοι καὶ οἰκίας πλήθοντες, ἀπὸ νεὼς διανηθάμεν. ἐκ τούτου οὖν ἐμοῦ καὶ ὕδωρ μὲν ὠνεῖσθαι πανταχοῦ ἐφέρομεν, ἄλλο δὲ οὐδὲν ἐνῆν ἀνεῖν, πολὺ μυκηθμὸς πολὺς οὐ παρῄει πάντα. λύραις οὖν ἀνέπλεον ἔστιν ἐπὶ ὀλίγον πλησιάζοντες, ἐκπλήττομεν τοὺς ἀνθρώπους. εἰ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς ἐθέλοιεν,

aqua velut vrina, diuisa stabat. Circumspicientes autē ad dextrā vidimus procul pontē erectū, aqua duo maria iungentē, quatū ad superficiē attinet, & ex alio mare in aliud defluentē. Incumbentes igitur remis ad illud delati sumus, ac multo labore præter spem trajecimus. Hinc nos suscepit mare placidū ac mite, nō fluctuare non magna, ad quam facile erat accessus. Hanc autem incolebāt Bucephali, homines feri ac agrestes, cornutiq, cuiusmodi apud nos Minotaurum fabulantur fuisse. Descendentes igitur ibi ex nauigio aquatū, et si vsquam fluuius fuisset, commeatū comparauimus. iam enim nobis deficiebat. Et aquas quidem illic nō procul inuenimus, & præter id nihil apparebat, nisi forte quod mugitus crebet non longè exaudiebatur. Accessimus igitur boum esse gregem, paululum procedentes in homines incidimus. At illi vbi nos viderunt, mox infectati sunt, & tres

πᾶς μὲν τῶν ἑταίρων λαμβάνεσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγομεν. ἔνθα μέν τοι πάντες ὁπλισάμενοι (οὐδὲν γὰρ ἐδόκει ἡμῖν ἀτιμωρήτους περιιδεῖν τοὺς φίλους) ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ λοιπὰ τῶν ἀνηρημένων διαρπαγμένοις. φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιαπομπεύσαμεν, καὶ κλάνομεν ὅσον πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σιτίον μὲν οὐδὲν εὑρομεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι παρήνεν ἀφοφάτην τοὺς παρεληλυθότας. ἐγὼ δὲ ἐνεδοκίμαζον· ἀπὸ δὲ λύσεως, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχει δὲ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρίσβεις, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς σωπεπομπευμένους. σωίζομεν γὲ αὐτῶν δεησαμένων, καὶ γονυπετοῦντι τινὶ μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετευόντων. τὰ λύτρα δ' ἦν ταῦροι πολλοὶ, καὶ ἵππους ξυροὺς, καὶ πρόμμνα, καὶ ἅλφοι τέτταρες, πᾶς ἑκάστη πόδας ἔχων· δύο δὲ τῶν ὄπισθεν,

tres è comitum numero ceperunt, reliqui verò ad mare confugimus. Hinc nos vnà omnes armis instructi (neque enim socios multos negligere consilium erat) irruimus in Bucephalos, qui iam interfectorum carnes inter se diuidebant. Terrefactos igitur ad vnum persequuti sumus, & circiter quinquaginta interfecimus, captis ex illis duobus viuis: ac iterum reuersi sumus, captiuos nobiscum trahentes. Porrò commeatus nihil offendimus: quare nonnulli suadebant vt captiui iugularentur. at mihi non probabatur: verùm vinctos seruaui, donec legati à Bucephalis repetentes, redimerentque captiuos. Intelligebamus autem eos ex nutibus, & tristi quodam mugitu quæ edebant velut supplicantes. Erat autem redemptionis precium, multi caſei, & ſicci piſces, & cepe cum ceruis quatuor, quorum vnicuique tres duntaxat essent pedes: duo quidem in parte po-

θιν, οἱ δὲ πρόσω ἰέναι συμπεφύκασιν ἐπὶ τούτοις δὴ δόντες τὸν σιωπῶμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη γὰρ ἰχθύες τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνια παραπέτοντο, καὶ ἅμα, ὁπόσα γῆς πλησίον ἔσης, σημεῖα προφαίνει. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας εἴδομεν, λαμνῷ πρόσω ναυτιλίας χαμένους. αὐτοὶ γὰρ, καὶ ναῦται, καὶ νῆες ἦσαν. πλέω δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ ζοῦ ὕδατος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα (μεγάλα δὲ φέρουσιν) ἐξ αὐτῶν ὀδόντων πεπασσάλευν, καὶ τοῖς χεροὶ ζοὺς ποδήνας λαβόντες, ἐμπνέοντος τὸ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντο δύο δελφῖνας, ἄναντός τε, καὶ λιγὺ ἰόντος· οἱ δὲ προϊόντων, ἐπισύρονζο τοὺς φελλούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτι ἀδίκουν, οὔτε ἐφοβήθημεν, ἀλλ' ἥδιστον ἀθύρων τε καὶ ἀρίστης ἡδονῆς, τὸ δὴ ζοῦτο μετὰ τούτου ἄλλου θαυμάζοντες, ἡ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἑσπέ-

steriore: nã qui in anteriore erant, in vnum concreuerãt: His cõditionibus redditis eã, ptiũs, vnum tantũ diem commorati recessimus. Iam inde nobis pisces apparebãt, & aues præteruolabãt, & eiusmodi alia, quæ terræ vicinæ signa solent esse, occurrebãt. Neq; verò multò pòst homines vidimus, quinouo & insolito more arte nautica vterentur. Ipsi enim simul & nautæ & naues erant. Libet aũt nauigationis modum indicare. Resupinati super aquam iacebant, erectis in altum pudendis: nam illa grandia ferunt. ex illis linteũ extendebãt, & manibus pedem tenebant, ac incidente vento nauigabant. Post hos & alij suberibinsidentes, iunctis duabus delphinis remigabant ea quitabãtq;, alij præcedentes funera trahebant. Hi nulla nos iniuria affecêre, neq; fugerũt, sed intrepidè et pacatè vehebantur, nauis nostræ figuram admirati, & vndique circumspectãtes. Sub vesperam

ρας ἦλθ', πρόσθεν ἡμῶν νέος ὢ
ν μειρακίσκος, ἐκατοντάρχου δ' ἄντ
ως γνώριμος ὤν, ὡς ἐνομίζομεν,
Ἑλληνίδα φωνὴν προϊεμένων.
προσήειμεν γάρ, καὶ ἐδεξιούμεθα,
καὶ ἠσπαζόμεθα, πάνυ ἐπιτηδείως
ἐσκευασμένοι, καλαὶ πᾶσαι,
καὶ νεανιδικῶς, πολυπόρδητοι τοῖς χι-
τῶσιν ἐπισυρόμεναι μέχρι σφυρῶν
νῦν δ' ἐκαλοῦντο Καβαλοῦσαι, ἡ
δὲ πόλις αὐτοῖς, Ὑδαμαρδία.
λαβοῦσαι δ' ἡμᾶς αἱ γυναῖκες,
ἑκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε,
καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δ' μι-
κρὸν ὑποστὰς (ἐγὼ γὰρ ἐμαυ-
τῷ μᾶλλον) ἀπευθύνομαί τι σκο-
πῶν, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώ
πων ὀστᾶ, καὶ ὑρανία μέμβρα, καὶ
τὸ μὲν βοὸς ἐσάναι, καὶ τοὺς ἐ-
παίρους συγκαλῶν, καὶ ἐς τὰ
ἔπαλα χωρῶν ἐκ ἐδοκίμαζον·
σχεδιάζω δὲ τῷ μα-
λάχλῳ, πολλὰ ἀνακόμιζε αὐτῇ,
ἐβόων γὰρ ἐκ τῶν παρόντων
καλῶν. μετ' ὀλίγον δὲ, ἑ ξέ-
νος ἐβοκουμένους, εἶδον τὰ
σκέλη ἐγυμνὰ, ἀλλ' ὄνου ὁ-
πλάς. καὶ δὴ σπασάμενος τὸ
ξίφος, συναμβάλλω τι αὐτῷ,
καὶ

ram autem appulimus ad ur-
sulam non admodum ma-
gnã, quæ, vt arbitrabamur,
à mulieribus Græca lingua
loquentibus habitabatur. Nã
nos accesserunt, & excepe-
runt, salutárunt, meretricié
admodum comptæ ornatæq;
ac formosæ omnes ac iuuen-
culæ, talares tunicas secũ tra-
hentes. Insulæ quidem nomẽ
erat Cabalusa, ciuitatis ve-
rò Hydamardia. Susceperũt
itaq; nos mulieres, & secum
quemq; singulæ abduxerunt,
ac hospitem fecerunt. Ego
verò cunctabundus subsistii.
nihil enim fausti ominabar:
circunspicienisq; diligentiùs,
video multorum hominum
ossa, & caluas passim iacẽ-
re. Vt autem clamorem fu-
scitarem, & socios conuoca-
rem, ac ad arma prosilirem,
non placuit: verùm accepta
in manus malua, enixè ora-
bam eam, vt ex præsentibus
malis euaderem. ac paulò
pòst cùm ministraret hospi-
ta, vidi non mulieris crura,
sed vngulas asini. Ibi mox & eam educto gladio corripio,

καὶ λήσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνήκεινον. ἡ δέ, ἄκουε δή, ἔφη, δι' ὅμως, αὐτὰς μὴ εἶναι θαλασσίους γυναῖκας, Ονοσκελίας προσαγορευομένας, προφὶν δὲ ποιεῖσθαι τὸς ἐπιλυμωῶτας ξένους· ἐπεὶ δὰρ ἡμεῖς, ἔφημεν, αὐτὸς, σωανυσθῆσαι, λοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν λατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνέβαν ἐπὶ τὸ σέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλεν. ἐπεὶ δ' συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμήνυον αὐτοῖς, καὶ τότε ὅσα ἐθέκνυον, καὶ ἦγον ἔσω πὸς τὴν δεδεμένην. ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὅμως δὲ τὸ ξίφος τῆς εἰς ὕδωρ λαθεῖσα, περόμενον τὸ αἷμα ἐγένετο. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν λατελθόντες, ἀνεπαύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπηύγαζε, τὴν τε ἤπειρον ἀφορμώμενοι, ἐπάζομεν εἶναι τὴν ἀντιπέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκεμένῃ λαμένην. προσκωπήσαντες δὲ, καὶ προσορμίσαντες, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοποῦμεν.

& vindictam de omnibus interrogo. Illa autem, etsi inuita, fassa est tamen se mulieres esse marinas, quæ Onoscelæ appellantur, vesciq; peregrinis hospitibus. Vbi enim, inquit, eos iam temulentos reddidimus, illis concumbentes, dormientes inuadimus. Hæc postquam audissem ego, illam quidem vinctam reliqui, verùm supra tectum ascendi ipse, & vociferabar, comitesq; conuocabam. Qui vbi conuenissent, illis totam rem indicabam, & ossa ostendebam, atque intrò ad vinctam ducebam. At illa protinus in aquam versa est, & euanuit. ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaq; mox sanguis effecta est. Ocyùs igitur nauem repetentes abnauigauimus. Hinc postquam illuxit dies, conspecta terra, coniecimus esse eam, quæ nostro orbi opposita est. Procidentes itaque, atque precati, quid esset futurum dispiciebamus.

Quibus-

καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν· τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτῶ καταλιπεῖν, ἀνιλθόντας δὲ ἐς τὴν Μισόγαιαν, παραθεῖναι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χάμὰν σφοδρὸς ἐπιπνεύσας, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ ὠγιαλῶ, διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἔχοντες, καί τι ἄλλο ῥᾴδιόν τι λῶ, ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενηχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν τοῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τι τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ ὑστερινὰ, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ονοσκελίοις· τάδε ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν τοῖς ἑξῆς βιβλίοις διηγήσομαι.

Quibusdam autem placebat aſcendere duntaxat, & rurſum redire: aliis verò illic relicta naui, ad terræ meditullium proficiſci exploratũ incolas. Interea cũ hæc cogitaremus, oborta vehemens tempeſtas, nauē littori impactam cõminuit. Nos verò ægrè enatauimus, armis, & quod quiſq; poterat, ſecũ correptis. Hæc autem & huiuſmodi fuêre, quæ mihi, donec ad alteram terrã veniſrem, contigere, nimirum quæ in mari, & inter nauigandum, in inſulis, & in aëre, & quæ poſtea in ceto, & cum ab illo exiſſemus, quæ apud Heroês & Somnia, poſtremò quæ apud Bucephalos, & Onoſceleas: cætera autẽ quæ in terra acciderũt, ſequentibus libris enarrabo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MOMO placuit.] *Lucianus hîc alludere videtur ad id quod de Mamo ſcripſit Ariſtoteles de partibus animalium libro 3. eum naturam incuſaſſe, quòd bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit, videlicet quòd vehementiùs poſſint ferire. Idem Lucian. in Nigrino: Momus, inquit, reprehendebat*

sauri artificē Deum, qui non præposuisset oculo cornua. Is aũt reprehensionis cũiuncq; Deus apud priscos suis habitus, quãdo etiã vitijs, morbisq; & multis etiã pestib. sua illi præfecerunt numina. Hunc Hesiod. poëta in Thegonia Noctis filium prodidit, absq; genitore. b Galatheæ Nereidi.] *Nanei filiæ, quæ dicuntur quasi lactis filia Galathea.* c Tyro.] *De ea habes Dialogum, inter Deorum dialogos Neptuni & Euippi: Item in Philopatre.*

d Ad prorã aũt.] *Prodium est à veterib. poëtis, esse quasdam in Oceano insulas, ad quas post mortẽ deferantur eorũ animi, qui sanctè religioseq; vixerint. Ibi eos inter se iucundissimè ac suauissimè viuere, in amœnissimo quodã prato, quod gemmeæ florũ oculis navibusq; gratissimorũ varietate perpetuò distinctũ picturarumq; sit. Nunquã non illic nitere cœlũ, frondere arbores, præbescere herbas, videre omnia, spirare assiduè mollissimos fauonios, quorũ flabellis arborũ comæ leniter ventilatæ, placidissimo murmure aurib. blandiantur. Eò accedere innumerabilem vim ac copiã immortaliũ auicularum, quæ vsq; & vsq; liquidissimos cantus tenui gutture funditantes, intimos audientium sensus incredibili voluptate permulceant. Prati ipsius perennibus riuulis variè intersecari, quorũ aqua nitidissima ad versicolores lapillos molliter fracta & allisa susurrũ efficiat dulcissimũ. Ita, quæ floscul orũ ambrosios odores exhalantiũ suauitate, quæ zephyrorũ viritantib. arborũ ramis illudentium sibilo, quæ volucrũ concentibus, quà blando murmurantiũ riuulorũ strepitu beatas illas mentes indesinenter hilarari. Ergo alios ad Orphei, Amphionis ve lyram choreas agere, alios psallere, alios corollas texere, alios in herba fusos, quà tellus tremulis lauorũ ac myrtorũ opaca tur umbraculis, iucundissimos sermones conserere. Humũ ipsum opũ suauis prodigã, sine vllo cultu, ter quotquot annis, vbertate summa alimentorũ copiã eis suggerere, ac subministrare. Hæc aliaq; similia de insulis beatorũ post Homerũ alij poëtæ, atq; Lucianus noster hic & de Luctu, vt dicti, fabulantur. Imò Lucianus summa festiuitate hanc fabulã repræsentat & eludit.* e Regnare in ea Cret. Rhadã.] *Rhadamãthus Lyciæ rex, filius Iouis ex Europa, Minois & Aeaci frater, vir iustissimus. Vide Virg. 6. Aen & Seruium in eundẽ.* f De Aiace Tel.] *Occubuit ad Troiã, vt scribũt, Sophocles in Aiace & Crotẽsis Dictys in hist o-*

ria

vita belli Troiani. g Theseo al. esse mul.] *Thesei plures mu-*
liores fuisse scribit Plutar. in ipso Theseo. h Hi corpora non
hab.] *Hospites nemine omnino vident, sentiunt tamen ingentẽ*
concussum fieri ad litus, hominũ congratulantiũ ijs qui recentes
venerunt, eosq; maxima cũ lætitia excipientium. i Qui Ely-
sius voc.] *In quo animas boni meriti antiqui transire existimabant,*
& beatorũ insulas esse dicebãt, vt autor est Seruius. k Cũ
cta aff. vẽti.] *Homerus Fauonio inter oẽs ventos admodũ seren-*
num flare per cãpos Elysios dixit. l Homeri vers.] *Nullius o-*
pera in tãta celebritate & laude fuerũt apud veteres quàm Ho-
meri, ita vt maxima rediret fama ad eos, quos in suis scriptis vel
semel nominasset. Eius sunt duo præcipua poëmata, Ilias & O-
dyssea. in hac Vlysis describit errores: in illa verò belli Troiani,
ac potissimùm Achillis gesta. Homeri aũt poëmata quanti fece-
rint Athenienses, quãq; utilia esse ad inflãmandos honcstatis ac
dignitatis amore animos iudicarint, hinc existimari licet, quod
legem tulerunt, vt quinto quoq; anno in Panathenaicis eius vnius
ex omni poëtarum numero carmina publicè canerentur. Ita enim
cogitabant, leges præcipere quidẽ quid faciendũ, fugiendũq; sit,
sed, propter brevitatem, non docere: at poëtas, qui vitã hominum
imitantes, res præclarè & fortiter gestas copiosè exponerẽt, easq;
properpodũ ante oculos constituerent, aptiores esse ad persuaden-
dũ. Simili honorẽ habuerũt Aeschylo, vt diximus, aduersus In-
doctum inferiùs. m Stesichorus, & ipsi Hel. recõ.] *Stesicho-*
rus poëta propter Helenæ vituperationẽ oculis captus nõ prius,
quàm placato palinodia oblæso numine, videre potuit. De eo in Ma-
crobijs. n Oẽs quidẽ semideos] ἡμίθεοι. i. *semidei non in-*
tegri dij, neq; homines, sed altero parente diuino, altero humano:
aut semidei, ratione virtutis, qua supra humanã naturam ascen-
debant proximè ad diuinã: vel, qui in natura humana, virtute di-
uina præditi erant. Tertullianus quatuor Gentiliũ deorũ differẽ-
rias fuisse scripsit: quorũ quidã selecti, & maiorũ gentium dij vo-
cati sunt: quidam semidei & heroes: quidam medioxumi: & quidam
semones. Selectos deos credidit antiquitas eos, quib. ma-
ior ineſſet potestas, & 24. excogitauit hisce nominibus: Iupiter,
Saturnus, Ianus, Apollo, Genius, Mercurius, Mars, Vulcanus,
Neptunus, Cupido, Orcus qui dicitur Pluto, Liber pater. Duode-
cim deorum selectiarũ nomina: Iuno, Tellus, Ceres, Lucina, Diana,

Minerua, Venus, Vesta, Thetys, Bona dea, Isis, Themis. Semideos vocârunt antiqui viros probos, & fœminas sanctimonia vitæ spectabiles: vt Aesculapium, Herculem, Romulum, ex hominibus assumptos in cœlum. Semones verò dixerunt, qui à lunari globo & à media aëris regione potens in terram imperium habent, & dominium in reliquas creaturas: quales fuerunt Vertumnus, Hippo, Priapus. Medioxumos nuncupârunt eos, qui mediocris essent potestatis, & minorum Genium dij, quorum numerus planè fuit incognitus. Nam eò superstitionis deducta fuit antiquitas, vt cuilibet numini, elemento, herbæ, radicibus arbori & fructibus terræ, deum assignauerit. Syluis & nemoribus quatuor deos attribuerunt: Faunos, Panes, Satyros & Syluanos, o De eo affirmant.] *Iupiter in Bis accusato Homerum vocat cæcum & præstigiatorem. Thersites itidem in Mortuorum dialogis. Martianus lib. 1. de nuptijs Philologiæ, cæcutientem Mæonium dixit. Alij adsò pauperem fuisse dicunt, vt non esset illi vnde sumptus puero à quo duceretur, impenderet. Fecit nominis eius claritas, vt quem viuum, rebus q; omnibus egentem nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeò vt quibus potissimùm credere debeamus, non facilè fuerit discernere. Quod etiam testatur Cic. pro Archia: Homerum, inquit, Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum vendicant, Salaminij repetunt, Smyrnæi verò suum, esse confirmant. Itaq; delubrum eius in oppido dedicauerunt. Multi alij prætereà pugnant inter se, atque contendunt. Extat de ea re distichon Græcum apud Gell. lib. 3. cap. 11. p* Euphorbi nomine.] *Troianus fuit adolescens Panthi filius, fratris Hecubæ, teste Homero Iliad. 17. Interfectus à Menelao. Eum fuisse tempore belli Troiani dixit Pythagoras: vt est apud Laërtium in Pythagora, & Ouid. libr. 15. Metamor. q* Pauonum pennis.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur, Ouid. in fine 1. Metamorph. r* Impiorum loco plecterentur.] *Sceleratorum. Impius autem dicitur in deos, in patriam, & in parentes. Cic. 3. Tusc. Qui in parentes vultu nubilo, irato, acerbo, importuno est, quamuis eos, neque dicto, neque facto vllo lædat, is impius est: qui verò parentes pulsat, aut necat, maximè impius est. s* Phalaridem Agrigentinum.] Hic

Agrigen-

Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum aneum fabricatus, quo impositi noxij dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. Tandem vniuersa Agrigentinorum multitudo in eum impetum fecit, quòd nescirent modum pœnis statuere. De eo Seneca lib. de Clem. 2. c. 4. Illos ergo crudeles vocabo, qui puniendi causam habent, modum non habent, sicut in Phalari, quem aiunt non quidem in homines innocentes, sed super humanum ac probabilem modum seuisse. Huius meminit quoque idem Seneca lib. de Ira 2. t Et Busiridem Aegyptium.] *Busiris rex Aegyptiorum Neptuni & Libyæ filius, qui Thrasii consilio hospites immolabat incognitos, & nullius criminis reos, vt eorum sanguine pluuiam eliceret, cuius penuria Aegyptius nouem annis laborauerat: tandem ab Hercule interemptus, vt quidam tradunt. Nam Strabo lib. 17. fabulâ esse putat, quod de eo memoriæ proditum est. De eo Seneca eodem lib. de Clementia 2. c. 4. Crudeles qui ignotos homines & obuios, non in compendium, sed occidendi causa occidunt, nec interficere contenti, feriunt: vt Busiris ille,* u Diomedem Thracẽ.] *Diomedes rex Thraciæ, dum equos suos humana carne aleret in Tyrida oppido truculentius, ab Hercule equis ipsis ad deuorandũ obiectus est. Ouid 9. Metamorph.*

Quid quũ Thracis equos humano sanguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?

Vitaq; deiecit dominumq;, ipsosq; peremit? x Scironem.] *Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere seuiebat. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse.* y Et Pityocampten.] *Schinin insignem latronem, qui circa Isthmi initium, teste Pausania, miro crudelitatis genere seuiebat. Apprehensas enim piceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri, quocirca cum vtraque arbor alligatum ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram laxaretur partem, sed vtrinque pariter contenderet, eueniebat, vt qui alligatus esset, lacceraretur. Eodem pacto ipsum quoq; Schinin Theseus dilaniauit, viamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ouid. lib. 7. Aen.*

Occidit ille Schinis, magnis malè viribus vsus. *Pityocampte, hoc est, pinium incuruator appellatus est etiam in*

apologia

apologia contra eum qui dixerat: Prometheus es in verbis, in fi. i.e, ☞ Admonuit autē.] *Cùm ex insulis fortunatis dimitteretur, fingit se à Rhadamantho admonitum, tria obseruant. Ne gladio ignem diuerberaret, siue dissecaret. Quid autem istud sibi velit, apud Pythagoram, non facilè fuerit augurari.* D. Hieronym. atq; etiam Cyrillus, impudentē, ac ira percitū animum, verborum asperitate (is enim gladius est) non esse lacessendū exponunt. *Diogenes, potentiorum iracundiam non incitandam interpretatur, cui sententiæ subscribit etiam Plutarch. Et Horat. cùm in Sermonibus dixit*: Atq; ignem gladio scrutare, *nihil aliud sibi voluit, nisi admonere nos, ne magnorum hominum indignationem aduersus nos prouocaremus, lacessereműsve. Lucianus, Basilius & Plato, rem quæ neq; vsui, neq; efficaciæ esset ōdere posset, non solicitandam attendendámve, hinc significari arbitrati sunt. Cui similia hæc, Aquam in mortario tundere, & laterem lauare. De quibus vide Erasmum nostrum.* A Maxima verò omniū.] *Lucianus hic cùm in campis Elysiis, diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici, se vidisse referat: acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait; quorum Herodotū Ctesiamq; principes ponit, facetissimè æquo, sed id animo spectasse subiungens, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. Idem etiam in eo Dialogo, qui Φιλοψευδὴς ἢ ἀπιστῶν inscribitur, veteres Græcos, præcipueq; Herodotū Ctesiamq; Cnidium, atq; his superiores: & Homerum denique etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos quibus ipsi recitabant, sed ad posteros quoque, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis metriśq; seruata peruenirent. Luciani de ijs scriptoribus iudicium non est improbandum, cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia: Strabóq; ac Diodorus Siculus, non semel eos nugatos asserit.* B Et vix à Leucothea.] *Cic. lib. 3. de Nat. deor. Quid deinde? Ino dea dicitur, quæ Leucothea à Græcis, à nobis Matuta dicitur, cùm sit Cadmi filia.* C E medio sublatus sum.] *Quomodo verò id factū sit, Didymus satis succinctè refert: ait enim*: οἱ νεώτεροι τῶν λόγων τελέσαντα αὐτὸν λαβεῖν, τὴν μέχρις ἡμῶν ὀδυσσέως ἐς δοκεῖν πρόσοδον ζήτησιν τῷ παρεῖναι αὐτὸν ἐκ τῆς ἀγχιάλου πατρίδος λαχεῖσαν τοιαύτην κέκτηται. *Recentiores hæc de Telegono*

Cyrce

Cyrces Vlyssis q; filio dicta confinxerint, qui cùm ad quærendum patrem in Ithacam esset profectus, eum per ignorantiam turturis esse occidisse existimatur. Vlyssis mortem magis explicitè nobis exponit septimus Dictys Cretensis de bello Troiano liber, in cuius calce hæc de ea re legimus: Vlyssem nempè frequentibus auguriis somnijs q; territum, quòd à filio sibi timeret: propterea q; Telemachum in Cephaloniæ campos relegasset. Telegonum ex eo, & Cyrce genitum, ab Aeæa insula, vt patrem cognosceret, venisse. qui cùm ab Vlyssis custodibus aditu ad patrem prohiberetur, eorum q; nonnullos trucidasset, ab Vlysse ad clamoris nunciam excitato, lancea petitus, fatum quidem ipse euitauit: hastili autē cuius summitati marinæ turturis os præfixerat, patrem inscius interfecit. D Nam qui in prora erat cheniscus,] *De cheniscо nauis meminit idem Lucian. in Nauigio seu de Votis, vbi nos plura.* E Minotaurum.] *Fuit is Minotaurus ex adulterio Pasiphaës, & Tauri, qui scriba Minois fuit, genitus, ac propter ignominiam in Labyrintho conclusus à Minoë. Hinc poëtæ finxerunt, Minotaurum monstrum quoddam esse, quod ex homine tauro q; natum.*

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. LEXIPHANES:

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DEridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerunque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis, & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris inuoluunt, egregiè eloquentes ac docti perhiberi cupiunt: ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam, quem dialogum quendam ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) symposij Platonis compositum, recitantem introduxit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, quæ tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis antiquæ comœdiæ scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, superent, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumentum eiusmodi

eiusmodi sint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores istos, dum non res quas dicant, sed verba ad quæ res accommodent, quærunt, in vtroq; pariter ridiculè ac stultè sese dare solere. Subijcit tamen ad finem præneses quasdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ ac studiorum bonorum rationem edocet: quale quiddam infrà quoq; in Rhetorum didascalo facit, vbi duplicem ad eloquentiam comparandam viam proponit: alteram asperam quidem, sed veram ac rectam: alteram autem compendiosam ac facilem, sed ad nouum atque affectatum istud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem. Semper autem hoc hominum genus apud omnes odio habitum fuit. Quid enim detestabilius, quàm id quod omnium præstantissimum à natura accepimus, & quo solo à cæteris animantibus differimus, ita corrumpere ac deformare, vt iam neq; effectum amplius suũ habeat (quem enim moveant aut doceant non intellecta?) neque ad id adhiberi queat, ad quod ab initio comparatum est? Proinde & olim legimus Augustum Cæsarem ob hoc vitium Mecœnatem & item Caium nepotẽ reprehendere solitum: & apud Athenæum irridentur cùm alij quidam, tum Dionysius, qui virginem μέγανδρον, & bouem μαζόταυρον, & porcum ἰαγχον, & alia id genus nouis atque affectatis verbis dixisset. Nostra quoque ætate Dialogus Oscorum atque Volscorum ille, iudicio est quantum ab hoc dicendi genere, doctorum ingenia semper abhorruerint. Porrò quod ad versionem attinet, equidem veniam à lectoribus precor audaciæ, huius meæ, qui scriptum adeò tenebricosum, & alicubi (vt videtur) non satis integrum quoque, vertendum mihi sumpserim in tanta veterum authorum paucitate atque penuria sine quibus pleraq; intelligi hic rectè non possunt. Quòd sanè haud vnquã facturus fuissem, nisi instituti operis & amici eius cui hanc operam locaui, maiorem quàm famæ rationem habendam putassem.

Nam

Nam illud ingenuè fateor, me non pauca planè adhuc affecutum non esse, & pleraque per coniecturas & modica quædam vestigia incedendo, leuiter, & quasi per quandam transennam, vt dicitur magis aspexisse quàm deprehendisse. Ob quæ etiam si reprehendendus fuero, illud tamen non omnino contemnendum effecisse me puto, quòd per hoc aliis ac doctoribus quibusdam ansam inuestigandi atque vltrà contendendi præbuisse videor. Neq; verò illud mè latet, quòd hoc argumentum non simplicibus verbis vertendum atq; tractandũ fuerat, & quòd simili aliquo dictionis genere ludendum, & Græcis respondendum erat, propterea quòd hîc nihil aliud quàm verba, & eorum siue antiquitas siue obscuritas spectanda veniant, rebus ipsis ne tantillum quidem eos qui hæc Latinè legant, iuuantibus. Sed tamen [cũm in eo genere ipse mihi nihil tribuam, neque me dignum aliquid præstare posse videam, malui equidem quibuscunq; verbis ac modis reddere hæc: cætera autem quæ ad ludum & festiuitatem pertinent, illi relinquere, qui & ingenio plus valent, & in eo genere aliquando periculum fecerunt.

Λυκίνυς, Ἐξιφάνες, καὶ Σοφόκλι.

LVCIANVS.

Ἐξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Ἐξ. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε; γράμμά τι τυγχάνον τῶν ἡμῶν νυχμόν. Λυκ. Ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λυ. Ἐὰν λέγῃς, ἐὰν αὐχμὸν ἔχον. ἀλλ'

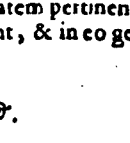

Exiphanes, formosus ille, cum libro scilicet. LEXI *Per Iouem, Luciane, scriptum est hornum quoddam meorum, calidum adhuc.* LVCIA *Iam enim quippiam de squaloribus nobis scribis?* LEX. *Haud equidem. Neq; verò squalorem dixi,*

ἀπ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὶς ἔτω καλεῖν· σὺ δὲ κυψελόβυ-
βλοις ἔοικας ἔχειν ὦτα. Λυκῖν. σύγγνωθι, ὦ ἑταῖρε. πολὺ γὰρ
τοῦ ἀσήμου τὸ εὐχρὲς μετ-
έχει. ἀπ' ἄπιμοι, τίς ὁ νέος
ὢν συγγράμματι; Λε. ἀντὶ
συμποσιάζων τὸν Ἀρίσωνος ἐν
αὐλῇ. Λυ. ποῖοι μὴν οἱ Ἀ-
ρίσωνες, σὺ δὲ, ὅσον ἀφ' τοῦ
συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι
δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀ-
νέγνως. τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς
ἄρα παντὶ ἀνόητον ἂν ἦν.
Λυ. ὐκ ἔοικα μοι αὐτὸν
ἀναγνῶναι τοῦ βιβλίου, ὅπως
μὴ παντάπασιν ἀχρηστοίμην
τῆς ἱστορίας· νύκταρ γὰρ
τινα ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ. Λε. μὴ θαύμα-
σα ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄπ-
ειμι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιθύσας ἄν κυ-
ψέλῃ. Λυ. λέγε θαῤῥῶν, ὡς
ἔμοιγε δοκεῖ Κύψελός τις ὅτι
Πρίαπος ἐν οἷς ὠνὴ κάθη).
Λε.

sed venustas quædam est, scriptum adhuc recens ita appellare. Tu autem videris aures sordibus oppletas habere. LVC. Ignosce, amice: nam multum affinitatis inter se habent calor & squalor. Sed dic mihi quodnam argumentum scripti istius est? LEX. Conuiuium in eo vicissim instituo contra Aristonis illud. LVC. Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex sympotio colligere licet, Platonem videris mihi dicere. LEX. Rectè sentis: cæterùm quod dicitur, vt facilè cuiuis alteri inexplicabile fuisset. LVC. Proinde mihi pauca ipsius libri recita, vt ne omnino expers sim epuli istius. Nectar enim quoddam pocillaturus ex ipso nobis esse videbere. LEX. Comillatorem igitur hunc abs te in humum proijce. Ipse verò auribus factis permeabilibus, ausculta iam: absit autem obturatrix ista Cypselis. LVC. Dic audacter. Nam mihi quidem neq; Cypselus neq; Periander in auribus resi-

LEX.

λί. σκόπει δὴ μηδαμῶς, ὅπως ἀφικόμεθα, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, ἃ ὡραῖός γε ἐστι, καὶ σοὶ μὲν πολλὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενον, καὶ ὠφελίμως, ἔτι δὲ εὐάγωγον. Λυ. ἴσως τοιοῦτός ἐστιν, οἷός γε ὢν, ἀπ' ἀρχῆς ποιεῖ. Λιξ. ἔστα δειπνήσομεν, εἶθ' ὡς ὁ Καλλικλῆς, εἶτα τὸν δειπνὸν περιδιηνυσόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν δ' ἔλθε καιρός ἐστι χρῆσθαι τῷ ἡλιοκαΐᾳ, καὶ πρὸς τὸν ἕλιον ἐρίσαι, καὶ κεκαμένους ἀρτοσιτῆσαι· καὶ ἤδη γε ἀνίστασθαι. σὺ δ', ὦ παῖ, σφαιρίδιά μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φοινίκια καὶ ῥύμματα ναυσικλᾶ εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ τριπλοῦν κομίσας· ἔχεις δὲ χαμαὶ παρὰ τὸν ἐγκοβάκλιον· οὐ δόλιός σοὶ ὁ λόγος. σὺ δέ τι καὶ πράξεις, ὦ Λιξιφάνες; ἥξεις, εἰ νοῦς ἔστι σοὶ τότε; κἀγὼ, ὦ δέσποτα, ἐπιτηδείως ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸν πρᾶγμα μαλακίζομαι, ἐπεὶ ἀσχάλης ἐχθές. ὁ γὰρ

LEX. *Aduerte itaque inte rea quo pacto peragam, Lycine, orationem, an ea principium commodum vtique habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, stylo haud quaquam trito atque obuio cõpositum, præterea autem & verbis bonis ornata.* LVC. *Apparet huiusce modi esse, præsertim tua cùm sit: sed incipe tandem.* LEX. *Proinde cœnabimus postea, inquit Callicles. Exin vespertinum illud (quòd solet) in Lycéo obambulabimus. Iam nunc autem tempus est vngendi, pro meridiano atq; æstiuo more, & ad Solis splẽdorem apricãdi, ac postquã lauerimus, panem esitandi. Atque adeò abeundum iam est. Tu verò puer strigilem mihi, ac vestem pelliceam, linteaq;, & saponem, vt mittas in balneum, atq; ablutoriam vt afferas. Habes autẽ humi iuxta armariolũ duos obolos. Sed & tu quid agas, Lexiphanes? Veniésne, an amplius hîc demoraberis? Tum ego: Iam olim, inquã, lauaturio. Nam & agrè incedo, & exijs quæ circa me sunt, malè habeo, mula clitellaria vectus videlicet.*

ὁ γὰρ ἀσφαβιλάτης ἐπέσπερχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀπὰ ἀὴ ἐν αὐτῷ ὀκ ἀκμὴς ἦν· ἔλαθον γὰρ κατιλαβὼν γε τοὺς ἐργάτας λιχνίζοντας τὴν θερινὴν, ᾠδὴν, τοὺς δ' τάφον ᾧ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. σωτυμβωρυχήσας δ' αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχώσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχαροποιήσας, ἐκείνως μὲν ἀφῆκα, τοῦ τι κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ, ὡς ἐν κρύῳ σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν τὰ ἀρώματα, σκόροδά τι εὗρον ἐν αὐτοῖς περφυκότα. καὶ γὰ παλάς τινας ἀνορύξας, καὶ τ σπανδίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος ἔτι δὲ κάχρυς περάμενος, (οὕπω δὲ οἱ λειμῶνες ἀνθοσμίαν ἦσαν, ὡς αὐτοπελάγει βαδίζων) ἀνατιθεὶς ἐπὶ τὴν ἀσφάδλω, ἐλάφρυνον τὸν ὄρθρον. καὶ πὴ βαδίζω τι ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίω θαμὰ, καὶ μαλακῷ τὸ σῶμα, καὶ δύομαι λαανῦσαι ἐν ᾧ ὕδατι ἐπιπλεῖσον.

Approperabat enim mulio, tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Deprehendi enim operarios contillantes æstiuam cantionem, eos mmirũ qui patri meo sepulchrum extruebant. Postquam igitur cũ illis vnà fodissem, & cum ijs quoque qui ripam aggerebant, ipse parumper manum operi admouissem, illos quidem reliqui & frigoris causa, & quia vredo quædam erat. Scis autem quòd in frigore vehementi vredines generentur. Ego verò obambulans culta agrorum, etiam allia reperi inter ipsa enata: Ac terræ clauis aliquot effossis, Scanarijsq; herbis & Bracanis esui collectis: pterea & horadeo coëmpto (nondum autem prata florescentibus vitibus fragrabant, vt pedibus incedere liberet) sublatus in mulam, attriui summum podicem. Et nunc ex eo ægrè & cum dolore incedo, & sudo frequenter, & corpore languesco, opúsque habeo quàm plurimùm in aqua pernatare.

Iuuat

χαίρω Κ, μετὰ πάματον ἀπολουσόμενον, ἀπορίξομαι ὅθεν κἀὐτὸς τὸν παῖδα, ὃν ἀπὸ Κεραμικοῦ περὶ τὸν γυμνασιάρχην μὲν περιμένων. καί τοι προηγόρευτο ἀνῶγε ἐπὶ τὰ Σίλλυ ἀπαντᾶν. ἀτὰρ ἐς μακρὸν οὗτοσὶ κἀτὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ὁρῶ, συκάμινά τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γύπαια, καὶ φύκας, καὶ οἶδον τουτονί, καὶ λοπάριον, καὶ τὸ βοὸς τὸ πολύσπλαγχνον ἔγκατον, καὶ φύκτας. νὴ γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας τὸ πολύ· ὁδὸς, ἐγὼ γὰρ ἐκεῖνος, οἶμος, ὦ δέσποτα, ἐγγεγύμνασμαι, σὺ δὲ μετιὼν. σὺ δὲ οὐ χθὲς ἐλάσας, μᾶν παρὰ Ονομακρίτῳ, ἢ μὰ Δί', ἵν' ἐγὼ, ἀτὰρ ἀγρόν τι ὠνήσομαι, ψύλλαν κατατείνας. οἶσθα δ', ὡς φιλαγρός ἐμι, ὑμᾶς δὲ ἴσως ὤκνουν μὴ παραγαγὼν κοπιάσουσι. ἀτὰρ ἀσιὼν, ταῦτά τοι τὰ ἄπαντα ἐλαύσομαι, καὶ τλῶ πάσσοπον σμῆν, ὡς θυμὸν πανίσας μάλιστα ἐμοί. ἐγὼ δὲ ξυραλειφέσθω ἀπιὼν.

luuat aũt post laborẽ ablui. Proin ipse puerum curriculo ablegabo, quẽ verisimile est aut apud Lecithopolidem, aut certè apud eũ qui saccus los distrahit, me expectare. Atqui edictum illi fuerat, vt ad Selga obuiã veniret. Sed in tẽpore eccũ ipsum, adest, mercatus panem coloſtratũ, & alios subcinericios, & ce pas viresicentes, & Fucas, & œbũ istũ, & leporinã, & bouis intestinũ illud multiplex & rugosum, & Phocklas. Euge, ô Atticion, rectè abs te factum, quòd magna itineris peragẽdi parte me subleuãsti. Ego verò, inquit ille, Sillus propemodũ here facto sum, dũ te circũspicio. Cæterum vbi tu heri cœnãsti? Nũ apud Onomacritũ? Haudquaquã ploué, inquã ego, sed rus ibã, vbi ripæ aggeré portẽdi. Scis aũt quã studiosus agrorũ sim. Vos au ẽ fortassẽ putabatis Cottaborum strepitus exercuisse me. Sed ingressus, hæc atq; alia suauiter cõdito, ac mactram emũda, vt Thridacinas nobis præsaiij. Ego autẽ abiens, in sicco & ad solem vngar.

καὶ ἡμᾶς, ἦ δ' ὅς, ὁ Φιλῖνος ἕ-
πεσθαι τι καὶ Ὀνόμαρχος, ἢ Ἑλ-
λάνικος ὅτοσί, ἐψόμεθα. ἡ
γὰρ ὁ γνώμων σκιᾷ μέσην
πόλον. ἢ δ' ὅς, μὴ λίαν πονη-
ρίαν ἀπολουσώμεθα, κατόπιν
τῶν καεμάντων, μετὰ τὸν σύρ-
φακα βύβλια ἀπιζόμενοι. ἢ
δ' ὁ Ἑλλάνικος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ
λυσωπῶ· καὶ γὰρ τὰ κόρα μοι
ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδα-
μυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρύς
εἰμι καὶ τὰ ὄμματά μοι φαρ-
μυκᾶ, καὶ δ' οἶμαι Ἀσκληπιά-
δου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς
παράξας, ἢ ἐγχρίας μοι φάρ-
μακον, ἀπερυθειάσας ποιήσ[ει]
τὼς ὀφθαλμὼς, καὶ μηκέτι κη-
μαλίας ἔσῃ, μηδὲ λιτρὸν βλέ-
πων. τοιαῦτα ἅπαντα λιτρίζου-
σιν ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπάδμην.
καὶ δ' ὑπὲρ ἥκομεν ἐς τὸ γυμ-
νάσιον, ἀπηδυμένοι ἤδη, ὁ
μέν τις ἀκροχειρισμῷ. ὁ δὲ
παγκρατισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ ἐ-
χρῆτο. ὁ δὲ πάντα χρισάμενος ἐκ-
κυλίετο, ὁ δὲ ἀντέβαλλε τῷ πα-

Et nos, inquit Philinus, ego videlicet & Onomarchus, & Hellanicus hic sequemur, Nam & gnomon mediũ iam horologiũ umbra designat, & periculum est ne in aquã ista impura, & aliorũ eluuie coinquinata laudãdum nobis sit à tergo Carimãtum inter fecè vulgi, confertis illis undiq; nos trudentibus. Ibi tum Hellanicus: Ego verò, inquit etiam ægrè intueor, & mihi pupillæ oculorum quasi quodam atramẽto offuscatæ sunt. & nicto frequenter, & lacrymas subinde emitto: atq; ipsi mihi oculi medicinã gestiunt, ac opus habeo Aesculapij filio aliquo, medicinæ ocularis probè perito, qui misceãdo atq; infundẽdo medicamẽtum aliquod rutilare mihi faciat oculos, & non amplius lippitudine labarare, aut humidũ & aquosum videre. Atque huiusce modi quædam inter nos verbis prosecuti, oẽs qui tũ aderamus abiui mus. Et postquã venimus ad gymnasiũ, exuti vestibus, alius quidẽ pancratio, alius tãtũ luctæ & palæstræ recta exercebatur, alius pinguiter perũctus mẽbra variè distorquebat, alius iacu-

lo com-

ἔθυκώ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χρῶ-
μαδίνος ἀράβδιν ἔχων, ἐκα-
ρυβόκλα. ἔπα σωλείβοντες, καὶ
ἀλλήλους καλαυλισάμβοι, καὶ
ἐμπαίξαντες ὧν γυμνασίῳ, ἐν
ᾧ μὲν καὶ Φιλῖνος, ἐν τῷ ὕδα-
τι πνίλω κατακονηθέντες ἐς
ξήμερον εἰλοιποὶ ἦ, τὸ ψυ-
χροφαγὲς κάρα ἀναφινίσαν-
τες, παρεγόμεθα εὐθύχιοι ἔαν
μεσίοις ἀνακρίψαντες δὲ αὖ-
θις, ἅπασι ἅμα ἐδῶμεν. ἐγὼ
μὲν καθησάμην, ἐξνόμιν
πλὴν πυκαλὴν τῇ ὀδοντῇ ξύ-
ρεσκ. καὶ γὰρ ἐκρηπίον, ἀλλὰ
σκαφίον ἐκκάρμιν, ὡς ἄρα ὁ
πρὸ ποδὸς κόννορ, καὶ τὴν
κορυφὴν ἀκρικομικὸς. ἄλ-
λος ἐτρμοφάγ, ὁ δὲ ἡμιδ ἐπ-
ῶν· ὁ δὲ ἀρυὰς ποιῶν τὰς ῥα-
φανίδας. ἐμυσίαλο δ ἐχθυς
ῥῶν ἰωμῶ· ἅπας κόπτ φαυλί-
ας, ὁ δὲ ἐρόδοδ ἐκριθῶν κὰ
παδὴ καιρὸς ἰλῇ ἐπ' ἀγκῶν
ἐδαπνῶμεν. ἐκεῖνο δὲ καὶ ὁς
καλλίαν ἀσπάζ. τὸ μὴ δὲ
λίπνον ἰῶ ἀλλ συμφορῶν.

lo contendebat, aliut plumbeos quosdam lapides obnixè atq; vibratim tenens manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos atque alter alterũ posteriorem fassemus, gymnasioq; satis illusissemo: ego quidem & Philinus postquã in labro calido abluissemus nos, abiuimus. Reliquũ verò, vbi caput frigida tinctũ, Delphinũ more immersissent, mirabili quodã modo inter aquas iuxtà adnatabãt. Reuersi aũt iterũ, diuersus locis diuersa agitabamus. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam detato strigile. Non enim in Cepῖ, sed in Scaphῖ modum tonsus eram, vt qui non multò antè mentum ac verticẽ detondissem. Alius aũt calida glutiebat, alius ventrem relectabat, alius raphanis in tenues partes concisis absorbebat salsas ac pisculentas illas offellas, alius agreſtes oliuas commandebat, alius etiam hordeum ingurgitabat. Atque vbi iam tempus erat, in cubitos inclinati cœnabamus. Posita autem erant & sellæ & grabatula quædam. Proin cœna quidem collatitia erat.

παρεσκεύασο δὲ ποικίλα, διχηλὰ ὕεια, ἰχθύδια, καὶ ἀφριᾶται, καὶ τομάδες ὠὸν, τὸ ἐμβρυοδίχορον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐν ταγλώσσου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦταί τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεῖα, καὶ μελιπόητα. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σιλάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τιμάχη Ποντικὰ τῶν ἐν Σαργάνῃ, καὶ κωπαίδες, καὶ ὄρνις σώφορος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπωλὸς καὶ ἰχθὺς ἐν παράσιτος. καὶ ὄϊν δὲ ὅλον ἐν ὀκαῇ ἄχουμεν, καὶ βοὸς παπαγάμονος κρεῶν. ἄρτοι μέν τοι ἦσαν σιφανοῖοι, οὐ φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νομιμώτατοι, ὑπερώριοι τῆς ἑορτῆς, καὶ πάχανα, τάττηνα ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῆ. οἶνος δὲ ἦν οὐ γλεῦκος, ἀλλὰ τῶν ἐκ βύρσης, ἤδη μὲν

Apparata autem erant multa, & varia, bifida videlicet suilla, & laterum pulpamenta, & summis quædam, & suis nuper enixæ intestinum illud quo fœtus recipit, & hepar è sartagine, & allium, & Abyrtace, & similia quædam condimenta opiparæ, deinde & Thrymmatides, & fricillæ ficulnis foliis inuolutæ, & ex melle dulciaria. Ex natatilibus autem & marinis cartilaginea multa, & quæcunque ostraceis tegumtur, & offæ ponticæ, eorum quæ sportulis siue nassis excipiuntur, & anguillæ copaides, & gallinacea alilis, & gallus qui canere desiit. Etiam piscis erat parasitus, & ouem totam in furno assatã habebamus, bouisq; iam grandioris ætatis æuo confecti pernã anteriorem. At verò panes aderant siliginei, non mali, & alij nouilunares, post festum ceu præterito vadimonio dilati, & holera tum subterranea, tum in altum excrescentia. Vinum autem erat, non vetus, sed ex ijs quæ in vtribus offeruntur, quod iam mustum quidem desierat esse, nondum

μὴ ἀγλωττὸς, ἄπιστός ἀ ἴσ τι. ποτήρια ἀ ἴκαλε παν δῖα ἐπὶ τῆς Δελφινίδος τρα πέζης, ὁ κρυψιμήτης, καὶ πρύλης μητροφουρχὴς, ἀλλα βὴ ἴχων τλὼ λίρκον, καὶ Βομ βυλιὸς, καὶ Δαροκύπελον καὶ γαγγῆ ποτὰ, οἷα Θηκλῆς, ἄπλα ἀρηχαδῆ τι. καὶ ἄλλα ὥσπερ, τὰ μὲν Φοικαῖθεν, τὰ δ Κνιδόθεν. πάντα μὲν τοι ἀνιμοφόρητα, καὶ ὑμφό σρακα. Δυμβία δ ἦν, καὶ θαλῆθε, καὶ ποτήρια ῥοδμα ματικά, ὥστ μισθὸν ἦν τὸ λυ λίκιον. ὁ μὲν δὴ ἰπνολίβης ὑπερπαφλάζων, ἰς ἐμφαλὸν ἡμῖν ἐπέστρεπτε δὺς ἄνθρακας. ἐπίνομεν δ ἀμυστὶ καὶ ἤδη, ἀκροθώρακος ἡμῖν, ἔτ ὠρεόμεθα καπχαλῆ. καὶ δὴ σκιρτητός τις ἡμῖν τλὼ ποδοκ κλύπιος καὶ τριγωνίστριαν, μετὰ δ, ὁ μὲν τις ἐπὶ τλὼ κα τάκλιτα, ἀναρριχησάμενος, ἐμφόρημα ἐζήτει, ὁ δ ἀγκίνος λατ.

wondum tamen ad plenum coctum erat. Pocula verò posita erant omnis generis in Delphinide mensa, putaretur ille occultator frontis, & clauatus, Mentoreum opus, habens ansam prehensu facilem, & Bombylius; & Dirocypelum, & fictilia multa, qualia Thespieles xoquebat, multicasque paciáque, atque alia latioris, quorum quædam ex Phocæa, alia verò è Gnido adueccta fuerunt. Omnia verò tenuia, fragiliáque, ac teneras testas habentia. Erant autem ibi & cymbia, & paruæ phialæ quædam, & pocula quædam grammatica, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, in caput nobis euertit carbones. Bibimus autem continuis hausti bus, & iam inebriati eramus, atque exinde vngebamur cancharide, & introduxit nobis quispiam podoctypam, & trigoniſtriam, atque exinde alius quidam in tabulatum assultans, irrumpendi locum quærebat, alius autem crepitu ac plau

δια ἵππαζον· ἅπαξ δὲ ἐρρίπτουν τὸ σῶμα γέλωτι τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ ἐν ταύτῃ κινουμένοις ἅμα πάμπολλα ἐπεισπίπτουσι, Μεγαλώνυμός τε ὁ λιτοδίφης, καὶ Χαρίας ὁ χρυσοτήβωνος, ὁ κατὰ νότου ποικίλος, καὶ ὁ Ὠκυτάξις Εὐδήμου. ἐγὼ δὲ ἐρόμην αὐτοὺς, τί ποθ' ἥκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαρίας, ἐγὼ μὲν οὐδὲν, ἔφη, πάρεργόν τινα ἐπόμην, καὶ ἐπόδια, καὶ σκέλας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ δὴ καὶ ζῶνα ὑμῖν ἐπιδάκνιον ἀφίγμαι φέρων· ἐκεῖνος δὲ, ἔφη ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα ἄρα εἶχον· ἐμοὶ μὲν γὰρ ἄλλως ἡ ἡμέρα, ὡς ἴσα, καὶ ἄλλως. ὡς ἔμοιγε τῶν ἐπιτηδείων ἕνεκα, ὅτι μισιτεῖον ἔχομεν, ὅτι ἐμφόλιδας ὡς ὑφορνεμεῖσθαι. μηθόμην δὲ ἐγὼ ὅτι ὁ στρατηγὸς ὁπλίτης ὤν, λαβὼν ἔχεται ἱματίων, ἀνάρια καὶ ἀφόρητα ἐπιδήματα, ἐξιφρὺξ ἱματιόν. ἔπειτα δὲ

ſu digitorum ludebat: alius porò cum riſu lumbos laſciuiter agitabat. Atque interea vbi iam lauiſſemus, coëmeſſantes ad nos intrò irruperunt vltrò, non accerſiti, Megalonymus cauſarum ac litium ſectator ille, & Chærea auriſex, is qui tergum variegatum habet, & Eudemus Ocataxis. Ego verò interrogabam eos, quidnam accidiſſet eis cur tam ſerò venirent? Chærea igitur: Segmentum quoddam, inquit, & inaures & pediſſas filiæ meæ apparabam, & ob hoc ad repotia vobis veni. At ego, inquit Megalonymus, aliis rebus occupatus fui. Dies enim fuit haudquaquam iudicialis, vt ſcitis, & nefaſtus: proinde, vtpotè ſilentio in foro exiſtente, neque perorare licuit, neque per diem dicendo, aquam & clepſydram diſpenſare. Cùm audiſſem autem quòd Imperator conſpiciendum ſeſe præberet, acceptis veſtibus inuſitatis, & bono ſtamine textis, ſubligaculiſq; calceis antea non geſtatis, præripui meipſum foràs: atq;

exinde

βοῦς ἐστυγχάνω δαδούχῳ τε καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐρεθιστοποιοῖς, Δανίαν σύρουσιν ἄγοντάς τινα ἐπὶ πλὴν ἀρχιλῶ ἐγκλημα ἐπάγοντας, ὅτι οἰνός μαξῳ αὐτὸς, καὶ ταῦτα νῦν ἀλλως, ὅτι ἐξ οὗπερ ὡσιώθην, ἀνώνυμοι τὰ ἄσι, καὶ οὐκ ἔτι ὀνομασί, ἃς ἂν ἱερώνυμοι ἦσθ' ἐχρῆν μισθοί. οἶσθα, ἔφη δ' ἐγὼ, ὃν λέγεις, τὸν Δανίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔσπερ, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκαραψαίοις ἐκκαιδεκέτη ἄνθρωπον, τῶν αὐτοκατακλύστων, καὶ τὸ αὐτοκατάβατον, ἀεὶ λεπτῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενον, ἃ βαλλίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ἔφη δ' ἐγὼ, ἴδιακον ἀπομηνίπτη δίκλιν, ἢ λᾶξ, κατέβης ὤχιζο; καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τίτως αὐλόμενος. ὁ δὲ ῥᾳτυχὴς, καί τοι ἀτιμαγελοῦτι καρπάσιμά τι ὤν· ἀεὶ θεὶς καὶ ἀεὶ ἐράσιος ἐν

exinde statim incidi in Daduchum & Hierophantem, ac cæteros arcanis ac turpibus operantes, qui Dianam obtorto collo ad magistratum rapiebant, reum facientes, quòd ipsos nominâsset, idq; cùm scirat, quòd ex eo tempore, quando initiatæ fuissent, & sine nomine forent, & innominabiles, utpotè sacrinomines iam facti. At nescio, inquam, quémnam hunc Dianam dicas. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in tabernis aleatoriis homo perditus, [a] ex egenis ac vilibus istis, semper comatus ac squalidus, endromidum aut baucidarum calceamento subligatus, ac veste manicata indutus. Quid igitur, inquam, deditne pœnas aliquo modo? an calcibus insultans aufugit? At verò ille, inquit Megalonymus, qui antea inter tibias & cantores perstrepebat, iam immobilis ac tacitus est. Nam Imperator segregatum, & à reliquo grege seorsim amotum, circundatis illi manicis, & intento

vinculo

ἐν πεδοπάραις καὶ ποδοσφαλ-
βαις ἀποίησεν εἶναι. ὥστε ἐν
δεσμοῖς ὢν ἀνιβλυκά τι ὁ
ἄθλιος, καὶ ζῶν δίους,
καὶ περδαλεὸς ὢν, καὶ κρέ-
μαλα ἀντίψυχα διδόναι ἤθε-
λεν. ἐμὲ δ', ἔφη, ὁ Εὔδη-
μος, ἐπὶ τὸ ἀκροκυνῆς μι-
τρεπήλαζ Δαμασίας, ὁ πολ-
λαχοῦ ἀθλητὴς καὶ πολυνίκης,
κωῦ ἤδη καὶ γὰρ ἦν ἐξαθλος
ἄρ. οἶδα τὸν χαλκοῦν τὸν ἐ-
σῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τὰ μὲν
πυλῶν, τὰ δ' ὤων διιστάμε-
νος. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τὴμι-
τρον ἐς ἄνδρὸς τῶν θυγατέρα,
καὶ ἤδη ἐπάνωθεν αὐτῶν, ἔτα
μειρακιῶδέ τι καὶὸν ἐπετ-
σεν, διὰ τοῦτο τῶν ἑορτῶν. ὁ
γὰρ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ Δίων, ἐς οἶδ' ὅ-
τῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ
θυσιχθίᾳ σχεθεὶς, ἀπῆγξε ἑαυ-
τόν. καὶ τοῦτο, ἀφανῶς ἄρ, ἐ-
μὲ δὲ ἐπισεὶς, ἀπηγχόνι-
σέ τι ὀκνὲξ παρακαθάμε-
νος, ἐκινύσσων τὸν ἄνθρω-
πον,

vinculo collari, in pedicis ac tibialibus tormentis degere hominem fecit. Quare in vinculis existens, pedebat nonnihil miser ille præ timore, & crepabundus erat, pecuniámque pro redimenda vita dare volebat. At me, inquit, Eudemus, summo diluculo accersiri ad se fecit Damasias, is qui olim quidem athleta fuit, multásque victorias retulit, nunc autem præ senectute iam à certaminibus abstinet. Nosti æream statuam in foro positam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domum enim deducturus hodie fuerat filiam suam ad nouum maritum, iamq; adeò exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interueniens, diremit festum. Nam filius ipsius Dion nescio qua causa mœrore affectus, imò deorum odio aliquo agitatus, strangulárat seipsum. Ac satis scitote, periisset ille, nisi ego superueniens ablaqueassem ipsum, & à restis solui ssem, diu geniculatim assidens, & compungens hominem

nem

πορ, βαυκάλῶρ καὶ δρακοδαιμόνιξορ, μὴ πῃ ἔτι σωτηχὲς ἔπ τῶ φάρυγγα, τὸ δ' μάλιστα ὀνῦσαρ ἰκᾶνο λῶ, ὅτι ἀμφοτέραις καταχὼρ αὐτῦ τὰ ἄκρα, δυπτίσα. μᾶρ ἰκᾶνορ· λῶ δ' ἰγὼ, φὴς Δίωνα ἦ καταπύγωνα καὶ κακποσχίαν ἦ μύρτωνα, καὶ σχινοτρόκ]αρ νεανίσκορ, ἀναφλῶν]α καὶ βαιμάζον]α, λῶ τινα παιδύη καὶ πόσθωνα ἄδυ]αί, μικ ἰῶρ ἰκᾶνός γε καὶ λικαλί@;άκα δι γε τῶ θεὸρ, ἢ δ' ὅς, ὁ Εὖς δαιμ@ θαυμάσας· Ἀρτιμισ γάρ ὄδρ αὐτοῖς ἐρ μέσῃ τῇ ἀνλῇ, σκοπάδεορ ἔργορ, τοῦ τῇ προσπεσόν]ος, ὅ τι Δαμά-σι@, καὶ ἢ γυνὴ αὐτῦ, προσβύτις ἤδη, καὶ τῶ λιφαλῶ ποσὶ ἀκεῖβῶς, ἱκέτευορ ἰλιῶσαι σφᾶς. ὁ δ' αὐτίκα ἐπῄνυσε, καὶ σῶς λῶ, καὶ νεῶ Θεόδωρορ μᾶλλορ δ' μᾶλλορ ἀνῦ Ἀρ]εμιδώρου ἔχοντα τὸρ νεανίσκορ. ἀνέβη@ρ σῶ αὐτῇ τάτι ἄμα, καὶ βίλη καὶ τόξα, ὅτι

nem, huc illuc ceu infantem in cunis versans, et vndequaque explorans, ac tantas, ſicubi concretum ad hoc guttur haberet. Quod autem potiſſimùm profuit, ils lud erat, quod ambabus manibus comprehendens illius latera vi compreſſi. Tum ego: Num illum, inquam, Diona dicis, cinædum, & ſcrotum propendens habentem, mulieroſum, & lenticulum ſubinde rodentem, adoleſcentem maſtrupantem, & obſcœna tractantem, ſi quem probè mutoniatum ſenſerit, ipſum admittentem? At ille, certè etiam delicatus & guloſus: At deam, inquit Eudemus, admiratus. Diana enim ipſis eſt in media aula poſita Scopadeum opus. Ad hãc procidentes & Domaſias, & vxor eius vetula iam & capite admodum cano, ſupplicabant ei vt miſereretur ſui. Illa autem ſtatim annuit. Et nunc Theodorum, ſeu potius Artemidorum adoleſcentem hunc habent. Conſecrârunt autem illi cùm alia quædam, tum ſagittas & arcus, quoniam

ὅτι χάρεττοῦτοις· τοξότις γὰρ καὶ ἱκηβόλος καὶ τηλέμαχος, ἡ Ἄρτεμις. οἶνον μὲν οὖν, ἦν δ' ἐγώ, ὁ Μεγαλώνυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγυνον ταύτην παρηβηκότος ἄκρατον, ἡμῖν μομφὴν, καὶ τορὰ τυρὰ λιδίας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς, φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσι θειοτελεστάτοις, καὶ ἄπλας ἐλαίας νυστὰς, καὶ παλίνα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, ἐμπυλάκωτα, ὡς ἐξ αὐτῶν οἴνοιμεν, καὶ πλακοῦντα ἐξ ἐντέρων λεωφυλάδη πλὴν πλοκίου· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον μοι τοῦ ὕδατος ἔγχεε, ὡς μὴ καραβαρεῖν ἀρξώμεθα, κατά σοι τὸ παιδυσσικὸν ἰατῶ ἐπὶ σὲ ἴσως, ὡς ὀλίγῳ μα, καὶ διέμπλεον ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ δὲ ταῦτα ποτὸν, σαννυήσομεν, οἷα καὶ ἄλλοθι εἰώθαμεν. ἐγὼ γὰρ ἄκαιρον δὴ πυθόμην ἐνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο, ἔφη δ' ἐγὼ. καὶ γὰρ, ὅτι πέρ ὄφελος ἰσμὴν τῆς Ἀθηναίων ἄκρης.

quoniam his delectatur. Sed gittaria enim & iaculatrix & bellatrix Diana est. Bibemus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris venio vobis afferens, & recentis caseï massas, & oliuas humi collectas. Custodio autem ipsas sub sigillis curiosissimis, & oliuas alias natatiles, & lutea haec pocula, ac vti testacea ac destillantia, vt ex ipsis bibamus, praterea & placentam ex intestinis concinnatam, & quibusdam quasi Crobylis intextam. Tu verò, puer, plus aquae infunde mihi, ne capite grauari incipiã, & exinde obid mangonem seu castigatorem contra te acceïsam. Scitis enim quàm grauiter concitari soleam dolore, & caput habeo densum, nec facilè vaporibus peruium. Post potum autem nugabimur mutuò, qualia & quae consuemus. Non enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego: Laudo, inquam, isthuc. Emolumentum enim quodcunq; etiam sumus Attiçe proprietatis haud postremũ. Rectè

τὸν λίγειας, ἦλθ' ὅς, Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἡμᾶς ἀλλήλους συγκνάκις, καὶ ἡδονήν τινα γίγνεται. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος ἔρρῦγα γὰρ ὦν, ἥδιον ἂν ἐμαυτῷ ταῦτα ἐγκεκάλυμμαι· καὶ γὰρ χειμῶνός εἰμι, καὶ χλιανθῆναι, ἥδιον ἀκούσομαι τῶν χαριεστέρων τούτων, εἴ τι αὐλητρίδος, καὶ τῆς βαρβιτοφδοῦ. τί ταῦτα ἔρωδα, ὦ Εὔδημε, ἦν δ' ἐγώ; ἀκολασίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις, ὡς ἀσύμοις ὄσι, καὶ ἀπεχωφλισμένοις. ἡμεῖς δὲ καὶ γλῶτταν τὴν ἡδονὴν λοιδορῆ, καὶ δὴ ἀνηκόμεν γε, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον ἐργάσω μοι, ὥσπερ ἄ τις ὀλκάδα τεκάρμενον, ἢν δεῖ πλῦσαι, ἐμπεπνωμαλωμένου τοῦ ἀκατίου, ἀφορῆσάι τι καὶ ἀκροκυμάτῶσαι, ἵνα τὰς τινας ἀμφισώμεις, καὶ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀρᾶς, καὶ ναυσικλάδας, ἀναχαιτίσοι δ' ἐρόμω τὸ ῥόθιον, φθόνῳ δ' ὀλκυμίας. ἀκούω,

Recte dicis, inquit Callicles. nam nugis mutuò prouocare nos, voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus: frigus enim est, meracieri vino malim intus stipari. Nam frigoris impatiens sum, & tepefactus libentiùs audiuero digitis gesticulantes istos, & bicinem puto & Barbitœdum. Quid hæc ais, Eudeme, inquam, an tu silentium nobis imperas, tanquam ore carentibus, & lingua spoliatis? Mihi verò & lingua iampridem dicturit, adeoq; iam animo prouehebar, quasi antiqua vobis narraturus quædam, & ablaturus omnes vos linguâ. Sed tu simile quiddam fecisti mihi, ac si quis nauem onerariam tribus instructam velis, secundo vento nauigantem, implentibus linteæ Notis, prosperè labentem, & per summos fluctus euntem, retis naculis quibusdam ancipitibus, ancoris ferreis, naualibusq; pedicis demissis retineat, & sursus impetum inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde,

οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, σὺ μέν, ἀβέλτε, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ κατὰ ζῶν κλύδωνα· ἐγὼ δὲ ἀπόγαιος, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ ζεῦ Ομήρου Ζεύς, ἢ ἀπὸ φαλάκρου, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκροκεραυνίας, ὄψομαι διαφερόμενον σέ τι, καὶ τὸν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ ζεῦ ἀνέμου κατουρουμένων. Λυκ. ἅλις, ὦ Λεξιφάνες, καὶ πολὺ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ λῷον μὲν τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεκύλισθας, εἴ τι ἴδοι, λορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, πιεσόμενος, ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς μου ὀνομάτων. καί σοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπέτρεπε μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια λοιδορίας, ὁρῶν ἐς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον ἐμελαγχολοῦντα. ἐγὼ

Proinde, inquit ille, tu quidem, si placet, uauiga, & nata, & curre per undas intempestas: ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, de rupibus alicunde, aut de summo cœli vertice spectabo & te iactari fluctibus, & naucm ipsam de puppi à vento aquis immersari.

LVC. *Satis, ô Lexiphanes, & potus & lectionis iustius. Ego enim tibi ebrius iam sum, & nauseo: & nisi quamprimùm enimuero ista omnia, quæcunque recitando persecutus es, satiscias, videor mihi mox insanus ac furiosus fore, obstrepentibus mihi undique verbis istis, quæ mihi modò offudisti. Quanquam à principio ridere in mentem veniebat mihi illorum gratiâ. Verùm postquam ea multa atque omninò similia erant, miserebat tui & miseriam & infelicitatem istam, cùm viderem in labyrinthum quendam irremeabilem incidisse te, morbúmque ægrotare maximum, imò verò atra bile percitum.*

Cogito

Ἐπιτῶ δὴ πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κατὰ σωτηλίξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅσου κατακλήσας, ἔχθ' τοσοῦδε ἰσμὸν ἀτόπων καὶ ἀμαθόφωνα ὀνομάτων, ἂν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασκῶν, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ὁλοιο, θνητῶν ἱκλίζων τὰς συμφορὰς· τοσοῦτον βάρβορον σωτρανίζεις, κατλώτησας μου, μυδρόν σε λόγον ἀργασμένον λοκᾶς δι' ἐμοὶ μάτι φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον ἢ ξυνὸν ἴχειν· μάτι ἀνδρὶ λογίῳ πώποτε, μὴ ὡρᾶν ῥησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὃς τάληθὲς ἐπῶν, ἵνα σῴζῃ ἄρσι, ὑλίρῳ μὴ ἐχόμενον, καὶ ἵνα τοῦ πάθους ἀφρᾳδαίνων λιπλωτίζοντα, σαυτὸν κλυζηρὸν ἔναι λοκοιῶτα, καὶ ὑρωσίαν ὀλόμενον τῶν συμφορᾶν, καὶ ἵνα μὴ τῶν ἀνοήτων ἐπαινέμενον, ἀγνοοῦντων ἃ πάσχεις, ὑπὸ

Cogito itaque apud me ipſum, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique concluſum habueris tantum examen abſurdarum ac diſtortarum vocum, quarum alias quidem ipſe finxiſti, alias autem defoſſas alicunde eruens, iuxta lambicum illuſi:

Pereas, miſerias qui eligis mortalium.

Tantum cœnum vndequaque cogens, in me exhauſiſti. Porrò videris mihi neminem amicum, aut familiarem, aut beneuolum habere, neque etiam virum liberum, & qui loquendi libertate vteretur incidiſſe vnquam, qui vera monendo, liberaret te à morbo iſto intercutaneo, quo quidem correptus es, & præ malo illius, periculum ne diſrumparis, ſuſtines: tibi ipſi autem bene habito corpore eſſe videris, & cæcitatem iſtam pro bona valetudine ducis, ac ab ijs quidem qui nihil intelligunt, laudaris, quando illi quid tu patiaris, ignorant: à doctis

ὑπὸ δὲ τῶν πεπαιδαυμένων
ἀκέστως ἐλεεῖσθαι. ἀλλ' εἰ
δοκεῖ σοι τοῦτον Σώπολιν ὁ-
ρᾷς, τὸν ἰατρὸν προσιόντα. φέ-
ρε, δῦτον ἐγχειρίσωμεν, καὶ
ἀμελήσαντες ὑπὲρ τῆς νόσου,
ἴσως σοί τινά σοι εὑρήσομεν συ-
νετὸν γὰρ ἀνήρ, καὶ πολλοὺς ἤδη
παραλαβών, ὥσπερ σὺ, ἠμι-
μανεῖς καὶ λυττῶντας ἀπέλ-
λαξεν, ἐλαίας φάρμακον.
χαῖρε Σώπολι, καὶ τοῦτον
Λιξιφάνην παραλαβών, ἐς
τὸν ἔρωτα, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα,
λάβε κἀνῶ, καὶ ξυνὼ πρὸς τὸν
φανλὸν νόσον ξυμφύντα, ἢ κιν-
δυνεύοντ' ἤδη τελέως ἀπολω-
λέναι, σῶσον ἐνίσχυσόν τε τὸν πόνον.
Λε. μὴ δῆτα, Σώπολι, ἀλλὰ τοῦ-
τον Λυκῖνον, ὃς πεφανέρω-
μαι σοὶ, καὶ ἄνδρας ἀγρί-
ους μιμήσεσθαι ὑπαθρογνωμόνας οἵε-
ται, καὶ καλὰ τὰ Μυσάρχου τοῦ
Βέμβου, σιωπᾷν καὶ χλωπαρ-
χίαν ἡμῖν ἐπιβάλλ. ἀπὸ μὲν
τοῦ ἀναίσχυντον Ἀθωνέα, καὶ τὸ
μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
ἐᾶν

autem miserationem dignum putaris. Sed cōmodum Sospolim hunc medicum accedere video. age huic tradendo te, & super morbo differendo, remedium aliquod inueniamus tibi. Intelligens enim vir est, ac multos iam ad se receptos, itidem vt te, semsanos & infatuatos à morbo infuso pharmaco liberauit. Salue, Sospoli, atq; hunc Lexiphanē quæso ad te receptum, sodalem, vt scis, nostrum, ægre autem in præsentia quibusdam, & peregrino circa sermonem morbo correptum, periculumq; sustinentem ne prorsus pereat, serua, quocunque tandem modo. LEX. Nec quaquam, Sospoli hic, sed hunc Lycinum. qui manifestè desipit, & homines mente præditos parùm sapere existimat, ac iuxta Mnesarchi filium, Satyrum illum, silentium ac linguæ ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam haud vnquam erubescentem, aut trepidam, & per magnum ferarum debellatorem Herculem, ne tanti

ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τῦ φυὲ φαυτιοῦμαι οὐκ. ὀλίγου μὲν οὖν μικρὰ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ. Εἶπα δὲ καὶ ἐγὼ τοιαῦτα ἐπιτιμῶντος ἀκούειν· καὶ ἅδην ἄνωθεν παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλυμακα, ὅτι πωθέννυμαι χρόνον ἤδη ἀπάθαρτον ὄνα αὐτῷ τὼ χωλαίνα, καὶ τοῦτο μὲν κοσεῖν, ὅτι μὴ ῥᾳ· ὥστε μηκέτι οὐδ' ἂν ναβαίνα αὐτὸν, ἀπ' ἄβαλε, ἢ ἀνύποτός ὅτι. Σώ. τίς, φέρε δή, ὦ Λυκῖνε, λέξιφάνης; Λυ. αὖ δ' ἄκουε, ὦ Σώπολι, ἃ λέγεται; καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ τοῦτο τὰ ἀπόκοπα συντιθεὶς, καὶ συνωδὰν ποιούμενος ἐπ' αὐτοῖς, ὡς ἂν τί μέγα ᾖ, εἴ τι ξενίσει, καὶ τὸ παθητικὸν νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτει. Σώ. μὰ Δί' ὁ μικρόν τι γε ἀνιᾷ τὸν νοῦν, ὦ Λυκῖνε. Βουλη-

ne tanti ipſum quantum [b] Gry vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem veniendum ipſi eſſe. Videor mihi verò etiam ringi, cùm talia increpantem audio. Ac iam vtique ab eo ad ſodalem Climam, quoniam audio vxorē eius iamdiu menſib. nō laborāſſe, & ex eo ægrotare illā, quia nō fluit: quare non amplius ne inſcenditur quidem, ſed maceſſa & marabilis eſt. SOSTR. Quid autem? an ægrotat, Lycine, Lexiphanes? LYCIN. Ipſa hæc, Soſipoli, ánnon audis qualia loquitur, ac nobis, qui nunc cum eo conuerſamur, relictis, quaſi ante mille annos nobiſcum ſermocinatur, diſtorquens linguam, ac aliena atque externa hæc componens, omnemq; operam in illis ſumens? perinde ac ſi magnum quiddam foret, ſi peregrinis verbis vtatur, & conſuetam atque receptam monetam ſermonis adulteret. SOSTR. Per Iouem haud parum quendam morbum narras, Lycine.

βοηθητέα γοιῶ ὦ ἀνδρὶ πάσοι μηχανῇ. καὶ κατὰ θεὸν γε, τῶν χολωτῶν τινὶ φαρμακον τοντὶ κεραάσαι θ', ἀπέπεμψε, ὡς αὐτὸν ἐμέσαι. φέρε, πρῶτα θ' αὐτὸς πίθι, ὦ Λυκίφανες, ὡς ὑγιὴς ἁμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀδολεσχίας λελυθείς. ἀπὸ πείθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾷον ἔσῃ. ΛΥ. οὐκ οἶδ' ὁ καὶ θρασύτατόν με, ὦ Σώπολι, σὺ τε καὶ Λυκῖνε θ', ἀπαίσκουτόν τουτονὶ τὸν φαρμακον. δεδοικά γοιῶ, μὴ πῶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. ΛΥ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίοις, καὶ λόγοις. ΛΕ. Ἰδοὺ πάθομαι, καὶ πίομαι. φεῦ τί τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυγμὸς, ὑπαισθάνομαί τινα ἔοικα πιπωκέναι. ΣΩ. ἄρξαι δὴ ἐμεῖν βαθαί πρῶτον τοῦτ' ὁ πῶν ἔστα μεῖ' αὐτὸ ἐξελήλυθεν ὁ λάλα, ἆλλα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ

Subueniendum itaque homini est quauis arte. Atque adeò diuino quodam instinctu in sanorum ac bile percitorum alicui pharmacum hoc mixturus, domo abij, vt epoto hoc vomeret. Age primus ipse bibe, Lexiphanes, vt sanus nobis & mundus fias, tali verborum absurditate euacuatus. Verùm obsecrò mihi, ac bibe, & minus difficilis eris. LEXIPH. *Nescio quidnam etiam facietis mihi, Sosipolis, & Lycinus hic, obtrudentes mihi pharmacum hoc epotandum. Metuo itaque ne ruina quædam mihi sit sermonum potio hæc.* LYC. *Bibe, & ne tunctare, vt humana deinceps sapias ac loquaris.* LEXI. *Ecce obedio, & bibo. Pheû? Quid hoc rei est? Quantus tumultus venit? Equidem diuinatorem quendam daemonem videor mihi imbibisse.*

SOS. *Incipe igitur vomere. Papæ? Primùm hoc μᾶρ. inde posti illud eximit κᾶλα. istud*

posica

ἢ ἔτ' ὄν, καὶ ἀμυχίων, καὶ λῶσι καὶ λιπαύνῃ, καὶ φωνηχὶς τὸ ἄπλα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ λαβὼν ἀς τὼ φαρυγγα τοὺς λακτίλους, οὐδ' ἵνα τὸ ἵκταρ ἰμάμικας, οὐδὲ τὸ σκαριδινᾶσθαι οὐδὲ τὸ τανταλίζεσθαι, οὐδὲ τὸ σκιλλίζεσθαι. πολλά ἔτι ὑποδιδύκει, καὶ μικρὰ σοι αὐτῶν ἃ γνῶναι, ἄμεινον δέ, ἃ καὶ λαθεῖν δεήσειεν ἄν ἴσως. ἃ γοῦν σίκλα περιορία μίγαν τὸν φόρον ἐργάσεται, σωκυκλοῦσα μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν λαθαρὸς οὗτος, πλὴν εἴ τι μεμένηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς λάτω ἐντέροις. σὺ δέ, τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν κἀτὸν, ὦ Λυκῖνε, μετὰ παιδιᾶς, καὶ διδάσκει, ἃ χρὴ λέγειν. Λυκῖν. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σάτυροι, ἐπειδήπερ ἡμῖν πεποίθοιτα τὰ παρὰ σοῦ. καὶ πῶς σὺ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξιφάνες, ἀ συμβουλή. ἆρ' ἰδίᾳ μὲν ἐθέλεις ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, ἐν δὲ τοῖς πλήθεσιν ἀδοκιμεῖν, τὰ μὲν

posteà & ἔτ' ὄν, & ἀμυχίων, & λῶσι, & λιπαύνῃ, & continuum illud ἄπλα. *At coge tamen, & insere in fauces digitos. Nondum verò ἵκταρ istud eum mulsti, neque σκαριδινᾶσθαι illud, aut τανταλίζεσθαι, aut σκιλλίζεσθαι. multa adhuc intus abdita latent. Sanies autem fuerit, si per inferiora quoque secernantur nonnulla. σικυωρεία siquidem ista magnum strepitum faciet, vnà cum spiritu erumpens. At iam quidem mundus hic est, nisi si quid remansit reliquum in inferioribus intestinis. Tu verò posthac acceptum eum, Lycine, dedoce, atq; institue quæ docet loqui.* LYC. *Ita faciemus, Sosipoli, postquam nobis via iam ad eam rem abs te patefacta est. Ac tecum deinceps, Lexiphanes, consultatio mihi est. Quòd si igitur cupis verè ob dicèdi potestatem laudari, ac in multitudine hominum,*

τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα φεῦγε, καὶ ἀφίστασο. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτὸς ἀναγνὺς, μίτιθι ἐπὶ τὸς ῥήτορας. καὶ τὴν ἐκείνων φωνὴν σωφρονοῦσαν, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν μέσῳ μίτιθι, ποσὰκις τῆς λαλῆς ἡδυφωνίας, καὶ τῆς σεμνῆς παρρησίας ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ μάλιστα ἀναθησάμενος, ἴσῃ τις ἐν λόγοις, ὃς νῦν γε ἐλπίδας σαυτῷ δῶς ὑπὸ τῶν μορφολόγων ἐς πλὴν ἀγορᾶν παρθενικοῖς ἐοικὼς, διαχωσόμενός τε καὶ μίλτῳ καὶ ὑακίνθῳ, τὸ δ' ἔνδοθεν σιδηροῦν τι καὶ ἐνθρυπτόμενον. ἢν ταῦτα ποιῇς, πᾶς ὀλίγον τὸ ἐπὶ τῇ ἀναισθησίᾳ ἐλεγχόμενος, μὴ μὰ ἀδιδάκτως μεμαθηκὼς, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθεσι, καὶ ἐν καταγελάστοις, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ δὲ σύμαζι ἐπὶ τῷ χάρματι τοῖς ἄκουσι ἴσῃ, ἐκμανὴς

celebrari, huiusmodi quidem omnia fuge atque auersare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, & sub praeceptoribus eos legeris, transi inde ad oratores. Cùm iam cum illorum sermone quasi educatus vnà fueris, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum adeò & in pulchra comœdia, & in graui tragœdia te ipsum exercitando. Ex his enim vbi pulcherrima quæque decerpseris, eris aliquis dicendo. Nam nunc certè, non animaduertens, sic milem te præbuisti ijs quæ à luti figulis ad forum finguntur, foris quidem illitus minio ac cæruleo, intus autem & luteus & fragilis existens. Hæc si feceris, & non recusaueris aliquandiu ob insciti am resedere, neque etiam dedisce e erubueris, bono animo esto, versaberis in multitudine: & non quemadmodum nunc irrideberis, neque etiam in ore peiore conditione melioribus eris; Cæ-

cum

ται καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλουμένων σε, τὸν μηδὲ βαρβάροις ἐν τοῖς σαρκασταῖς ἀξιόλογον καταλυτῶν δὲ ἱκανὸν μίμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγων καὶ ἡμῶν γνωμένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μηδ' ἀρχαιοθήραν ἐκεῖνα, ὥσπερ νυνὶ, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα κατατατᾶν, ἡμεῖν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ σε θελγέτωσαν ἀνεμώναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ὑποτρέφεσθαι προὐπαρχούσης ἕξεως. μάλιστα δὲ χαίρουσι καὶ σαφηνείᾳ θεῖναι, ὧν πάμπολυ λιπαρῶν ἀπολείπῃ. καὶ ὀπίσω δὲ, καὶ μεγαλαυχίαν καὶ ἐκπλῆξαι, καὶ τὸ βρενθύεσθαι καὶ παρηγίσθαι ἀπίθω, καὶ τὸ ὑψαυχαίνειν τὰ τῶν ἄκρων, καὶ οἶσθα ὅτι πρῶτος ἴσως αὐτὸς, ἢν τὰ πάντων συνορᾷς τῦς. καὶ μὴν ἐμὲ κἀκεῖ-

cum atque Atticum vocitantibus te, qui ne cum barbaris quidem inter manifestissimos recenseri dignus sis. Ante omnia verò illud memineris mihi, [d] ne imiteris Sophistarum eorum qui paulò ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, néve etiam depascas illa, perinde ut nunc, sed talia quidem proculca pedibus: imitare autem vetera exempla. Neque verò demulceant te anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus tibi cultus, confuetus ac familiaris sit. Præcipuè autem [e] Gratijs & Perspicuitati sacrifica: à quibus plus quàm nimis nunc à tergo relictus es. Et fastus autem, & inflantia, & mala istâ scribendi cupiditas, prætereà & tumidum istud, atque insolentem te gerere, verbáque plus æquo dilatare, procul absit. & acerbum illud, irridere aliorum scripta, & putare quòd tum demum primus ipse futurus sis, vbi alienum omnium verba & orationes calumniosè reprehenderis.

καὶπάνυ σμικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῷ λόγῳ παρασκευασμένῳ, ἔπειτα καλοῖς ὀνόμασιν, ἀπ' ἐκείνων ἂν ἕνα μάλιστα ἁρμόττοντα εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλάσῃς καὶ οἰκεῖα ἐκείνοις καλὸν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ξυμβαίνει ἀγνῶτ' ἄττα μὲν παραβύσεις αὐτοῦ πολλὰ, ἃ δὲ νομίζεις μὴ δεῖν ἀναπάσσειν, οἷον πρόλογον ἢ ἐπίδοσιν, ἢ ἐπίλογον, εἰ μὴ ἄρα ὅ τι συμβαίνει, ἀνιέρρηψας, ὅμοιον τοιοῦτόν τι ἐπεπαίσμεθα. καὶ οἱ μὴ ἰδιῶται πάντες ἐτεθήπεσαν, ἐπὶ τοῦ ξένου πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐπεῖνό ἐστιν, ὅτι ἀτεχνῶς καὶ ἐμοὶ δοκεῖν ἀξιῶν, τῷ τῶν φωλιῶν ἀπὸ τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένῳ, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐκκαλαμιγνύεις τοῖς νόμοις,

Iam verò neq; illud parum, imò verò maximum vitium committis, quòd non antea sententias ac res, quàm verba, paratas habes, ac postea verbis eas exornas, sed sicubi verbum alienum ac peregrinum reperisti, aut ipse fingens, pulchrum putâsti esse. huic postea quaris sententiam accommodare: ac damnum quoddam existimas, si illud non alicubi intruseris, etiam si ad id quod dicitur, minimè eo opus sit: quemadmodum paulò antè ἐμάνωσα illum, nescies quidem quid significaret, proiecisti, cùm ille cũ argumento nihil conueniret. Atqui idiotæ & indocti quidem omnes obstupuerant. præperegrinitate perculsis atque attonitis illorum auribus: at qui docti erant, amborum causa, & tui, & eorum qui te laudabant, videbãt. Illud verò omnium maximè ridiculum est, quòd cùm plus quàm Atticus videri cupias, & sermonẽ ad vetustissimam diceudi formã diligẽter exercuisse, talia quædam, imò verò plurima intermisces verba, quæ

λέγοις ; ἢ μηδὲ πᾶις ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν. οἷον ἰκᾶνα, πῶς εἶα κατὰ γῆς δαῶσα ἀνχόμιν, ἀκούων σου ἐπιδακρυμένου. ὅτι χιτῶνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρᾶον ἔφη λιγυδὰς δουλάεια δ' καὶ ζόνς ἄρρενας τῶν ἀπολούθων ἀπικάλει. τὰ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον καὶ γυναικὸς ἐσθὴς, δουλάεια δὲ τὰ θήλεα καλοῦσι, καὶ ἄλλα πολὺ τούτων πρόφαντα, οἷον τὸ ἴπλατο, καὶ τὸ ἀπαντάμβ, καὶ τὸ ἀθικτὰς, οὐκ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ οὐ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν, τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ καὶ ὡς ἐπὶ μικροῖς παραβάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδα βωμὸς ἄρ ἄν, καὶ τῷ Λυκόφρονι Ἀλεξάνδρᾳ, καὶ ἤ τις ἔτι τούτων πλὴν φορτικῶς κακοδαιμονίσειν. ἂν ταῦτα ξηλώσῃς, μὴ μετα-μάθῃς, ἄκομα βιβλιαμῖν ἀπὸ

ba, quæ ne puer quidem qui nuper hiscere cœpit, ignorare queat, qualia sunt illa: πῶς εἶα, κατὰ γῆς δαῶσα ἀνχόμιν, ἀκούων σου ἐπιδακρυμένου. Cùm χιτώνιον quidem etiam virilem vestem dici putabas, δουλάεια autem masculos pedisequos appellabas. Quæ quis non nouit? quòd videlicet χιτώνιον quidem muliebris vestitus, δουλάρια verò de fœminis tantùm dicantur? Atque alia multa longè his clariora, quale est ἴπλατο, & ἀπαντάμβ, & ἀθικτὰς illud, quæ ne inquilina quidem Attici sermonis sunt. Nos autem ne poëtas quidem laudamus, qui verbis obscurioribus & minus vsitatis poëmata scribunt. Tua verò, vt pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde vt [g] Dosiadæ ara, & [h] Lycophronis Alexandra sese habent, & si quid istis sermone etiam miseriore scriptum est. Quòd si igitur hæc imitatus fueris, & dedidiceris, optimè

ὑπὲρ σαυτῆς ἴσθι. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἀρκούντως ἔσται τὸ παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἀπολελογῆσθαι· σὺ δὲ σαυτὸν αἰτιάσῃ, ἂν γνῷς ἐξαμαρτὼν γνόμενος.

de te ipso statueris. Sin autem nihil animaduertens, in terum in auiditatem istam prolapsus fueris: ego quidem admonitioni atque officio meo satisfeciſſe videbor, tu verò te ipſum accuſabis, ſi vtique etiam intellexeris deteriorem eſſe te factum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc elegantiſſimus Dialogus in Antiquarios ſiue Opicos, qui obſoletis & priſcis verbis vtuntur, ſcriptus eſt, de quibus Gell. l. 1. c. 10. l. 2. c. 21. l. 5. c. 21. l. 6. c. 15. l. 11. c. 16. l. 13. c. 9.

a Exegenis & vilibus.] αὐτολήκυθοι· inopem ſcurram, mendicumq; nebulonem, ac paraſitum ſignificat: quique ſe ad omnia obeunda onera paratum vtrò offert. Demoſthenes aduerſus Canonem: καλοῦσι τὰς μὲν ἰθυφάλους, τοὺς δὲ αὐτολυκίθους. αὐτοκαύδηλοι autem, viles ac nihili homines dicuntur. Lycophron, αὐτοκαύδηλον σωρόν. vide interpretem, & Athenæum lib. 10. b Gry vel Phuy.] Gry minimum quiddam ſignificat, aut ſordes vnguium, rem vidilicet viliſſimam: aut vocem ſiillam, quam edere ſolent ij, qui grauantur ſermonem reſpondere. Hinc hyperbole prouerbialis apud Græcos. Νὴ γὴ quidem loquitur, pro eo quod eſt, ne tantillum quidem. Huius vocis vſus frequens eſt admodum, & apud Ariſtophanem, & Lucianum noſtrum. c. Equidem diuinatorem.] Alludit ad Eurycem, cuius Ariſtoph. mentionem fecit his verſibus:

Μιμοσάμβου· τοῦ δαιμονίου Εὐρυκλέους μαντεῖον καὶ διδασκαλεῖον
Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐσθῖτε καμοῦσα πολλαχίσ.

Eurycles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera ariolari ceuſ batur, quòd genium haberet intra viſcera. Ab eo harioli ἐγγαστρίμυθοι καὶ εὐρυκλεῖς vocabantur. Suidas: Eurycles omnia ventrilo-

ventriloquus, inquis, vocatur, ab Eurycle, qui talis hariolus fuit. Nec verò tantùm homines sic vocabantur, sed etiam genij qui ventres hominum subibant, vt in Plutarch. libello de defectu Oraculorum. d Ne imiteris.] *Nobis igitur omnia dicta & facta nostra diligenter examinanda sunt, & seuocata retractandi; ab erroribus & ambagibus Sophistarum ad veram philosophiæ sententiam constanter dirigenda, & perducenda. Non enim satis, nosse virtutes & vitia, nisi hæc fugiamus & auersemur, illas sequamur & amplectamur. Sophistæ passim à Platone perstringuntur, vt quodam in loco dicat, eos euidentem esse discipulorum perniciem.* e Gratijs.] *Hesiod. in Theog. tres facit: de his extat hymnus apud Orph.* f Videl χιτώνιον.] χιτωνιον *pro muliebri solùm tunica accipiendum inuit, cùm ea tamen sui oblitus in commentario* περὶ τῶν μιθ' ἡμῶν στωόντων, *pro virili obiruserit.* g Dosiadæ ara.] *Sunt qui exponunt, & intelligunt epigramma Theocriti quod βωμὸς inscribitur, ac Troili epitaphium continet admodum obscurum.* h Lycophronis Alexandra.] *Suidas scripsit, Lycophron, inquit, & Alexandrum obscurum illud poema.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

CALIDVM.] Νεοχμὸν *calidum verti, propter consonantiam vocum, caloris & squaloris. nam αὐχμὸς eum squalorem significat, qui ex nimia siccitate prouenire soleat. vnde & pro pasto quæ ex nimio æstu contrahitur, positum reperitur.* νεοχμὸν *autem, id quod nuper factum est. Videtur autem & prauam pronunciationem affectatoris istius notare.* Cypselus.] κυψελὶς *aurium sordes significat. Cypselus autem & Periander Corinthiorum reges vetustissimi fuêre, quorum & Pausanias meminit.* Stylo haud.] ὀλκὸς, *quam vocem ipse infrà in Rhetorum didascalo exponis* τὸ ἀμυδρὸν ἰφιλωτίσαι. Obambulabimus.] περιπατήσωμεν, *quod volutabimur propriè magis significat.* Vestem.] βύρσαν *Græcè.* Ablutoriam.] τὸ ἐπίλουτρον. Armariorum.] ἐκφορικῶν *Græcè, & notat Hesychius,* ἐκφόριον *etiam ὀψώνιον significare.* Mula.] *In Græco est* ἡμίονος *& ἀσπαδηλάτης: quorum alterius nomine mulo pro mulo seu iumento:*

alterum

alterum pro ephippio seu sella, non pro mulione accipiunt. vide Suidã. Vredo.] κωφῶν: cuius vocis & Athenæus in hac significatione meminit lib. 3. vbi & ipse de affectatoribus huiusmodi tractat. Terræ.] γῆ τὰ παλαῖ Græcè. apparet aũt bulbi genus esse. Bracana verò agrestia holera sunt, vt apud Suidam. Lecitho.] hoc est, quæ pisa vel etiã ova vendit. Qui facculos.] Nã Suidas γεμιστὰς ἢ σκευοφόρους ait: & Pollux à quibusdã peram dici affirmat. Vt ad Selga.] Verum corruptiũ hîc aliquid sit, nescio: certè quid velit, nõ puto facilè à quoquã intelligi posse. Panẽ coloſtratũ.] Sic interpretari placuit συκάτλων, quæ tamẽ alij pro ipso σύκῳ, hoc est, colostra accipiunt. Idẽ & συκάφαγος dicitur. Commenta. in Aristoph. Vespas. Athen. lib. 14. & Pollux lib. 2. cap. 12. E: fucas.] Gaza interim ficas, interim squillas vertit apud Aristotelẽ. Athenæus lib 7. φυκίδας vocat. Et cœbum.] Neq; de Oebo, neq; de Phocẽis reperio quicquam. pro λωγάνιον aũt λαγώνιον. lego, quod & apud Hesychiũ legam. quanquam neq; de hoc adeò contendo. Sillus propemodũ.] hoc est, strabus: à σιμαίνειν, quod propriè significat subsannandi causã oculos recutere seu retorquere: vnde & Silli versus. Pollux. Ripæ aggerem.] ψύττειν, id est, ἀσχημονεῖν, quod contra aquæ impetum opponitur. Supra aũ ἐπιψύττειν idẽ dixit. Vide Hesychium. Cottaborum strepitus.] De Cottaborum ludo Athen. lib, τὸ. 11. & 15. Pollux lib. 6. cap. 19. & Suidas meminit. & Plautus: Vide ne crebri inte Cottabi crepent. Vt thridacinas.] Hoc nomine μάζης quoddam genus Attici vocant. Ad solem.] ξηροθερμαίνεσθαι. Inde ξηροθερμαῖον locus Constantinopoli fuit, cuius alibi mentio fit. In aqua ista.] ἐν λουτρῷ, Vide Hesychium. A tergo Carimantũ.] Carimantes quos dicat, non satis intelligo: nisi si accipiamus sordidos quospiam & mercenarios, qui caput obligatum habeant, aut onera gestent, quales ab Hesychio & πενεμύσιοι dicuntur. Alius iaculo contendebat.] τῷ κανόνι ἐπιτιθέναι. Vide Hesychiũ. Nõ enim in cepij, &c.] κῆπος & σκαφίον tonsuræ species erant. Scaphiũ quando tota coma ad eutẽ vsq; detonsa erat: cepium aũt seu cepus, quando ad frontẽ ornamentũ capilli resecti erant, vt Comment. Aristoph. in Aues tradit. Calida] ἡλιοθερμαίνει, fortasse id quod Plautus dixit thermopotare. Ventrẽ. τὸν ὑπὸ τὸν ὀμφαλόν. significat aũt ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν ieiunium, &

ilium, & *item inteſtinum ileum inter ſtomachum & ventrem.* Arteſtes oliuas] φαῦλίας. *Ita Suidas exponit: quanquã Heſychius genus mali grandioris eſſe dicat.* Biſida videlicet ſuilla.] *Imelligo pedes, eò quòd biſidi ſunt.* Hepar è ſartagine.] *id eſt, frixũ. Proprie tamen λοβὸν extremã partem hepatis vocant.* Abyrtacẽ.] *imritũ quoddã barbaricum eſt Vide Suid.* Thrymmatides.] *Pollux inter placentas recenſet* Θρυμματίδας. *De Thrijs aũt Commentator Ariſtophanis in Equitibus copioſé.* Quæ ſportulis.] τῶν ἐν σπυρίδαις, *de cuius ſignificatione Heſychius* Qui canere deſijt.] *Capũ imelligo.* Piſcis erat paraſitus.] *Ipſe quidẽ vox paraſiti quid ſignifices, notum eſt: ſed quorſum ſpectet piſcis paraſitus, puto obſcurum eſſe.* Panes adferant.] σφᾶτες, *ſcilicet, pro* πᾶτες *Atticè. Eſt aũt* σφᾶτες *vt Heſych. exponit,* ὄλυρα, *quæ à Latinis quoq; olyra, quibuſdã aũt ſiligo dicitur vnde* πᾶτες *panes, quorum & Athenæus meminit libr.* 3. Tum] ἐν ἀγυιᾷ τε καὶ ἐν τρυφῇ, *niſi quis malit parua ac magna accipere.* Delphi.] *Obſcurũ quã intelligat, niſi ſi ſtripoda, qualia & Φλαφικὰ fuit.* Bõbylius.] *Poculum eſt anguſti oris, inter bibendũ ſonũ edens. Athenæus & Pollux.* Dirocypelũ.] *Vt apud Homerũ* ἀμφικύπελλον, *de cuius etymologia Athen lib.* 11. Qualia Theri.] *De Therſicleo poculo vide item Athenæum.* Tenuia.] ἀεὶ μοφόρητα, *hoc eſt, quæ vento ferri queant.* Pocula quędã.] *hoc eſt, literis inſcripta. quorum ipſorum quoq; meminit Athenæus eodem lib.* 11. Abacus.] τὸ κυλίκιον: *ſic enim malim, niſi quis κυλίκιον pro ora ſeu labro poculi accipiat, & τὸ μεσὸν ad γεάμματα referat.* Lebes.] ἱπτολίβης *quòd Athen libr.* 3. *à Romanis miliarium dici ait, vas ad calefaciendam aquã comparatum.* Vngebamur cancharide.] *Quódnam vnguentũ hoc ſit, obſcurũ. Poduſtypa autem & Trigoniſtria, nomina pſaltriarũ videntur eſſe. Nam & Trigonis & Heſychius & Pollux meminêre.* Plauſu digitorum ludebat.] λικνίσθαι, *à* λικνῶν *videlicet, cuius verbi Athenæus meminit lib.* 1. Lumbos laſciuiter agitabat.] *Pollucẽ vide l.* 4. *c.* 14. Ocataxis.] *Suidas proprium hoc eſſe tradit, quanquã apud illũ* ὀκτάξις *legitur, ego tamen cognomentum magis eſſe puto, ab ouis vel frangendis, vel deuorãdis, vel ſimili aliquo factũ.* Segmentũ quoddã.] λαγόν τινα. *Pollux tamen* λᾶγον *per* ᾱ *habet.* Veſtibus in-

bus inusitatis.] ἄχρηστα & ἀφέρτα, tametsi eæ voces propriè inutiles & gestu inhabiles significent. In Daduchum] Eum qui gestat lampada, vt sacerdotes Promethei, Vulcani, &c. Ex egenis.] ἰγκαψικίδαλον, quod si ab ἰγκάπτειν & κιδάλη deriuetur, ceparum helluonē significabit. Sed tamen apud Hesychiū κεφαπίδαλον, per π legitur pro eo, vt ipse ait, ὃς μέλα τῶν τὰ ἄλφιτα μὴ διδόντων τοῖς χάρισι ἀλέφρον. quod ne quæ ipsum quale sit, satis planum est. αὐτολήκυθον aūt & αὐτοκέδαλον ab Hesychio exponuntur. Endromidum.] Endromides cursorum sunt, & propriè Dianæ: Diaucides autem, craceæ muliebres. Pollux. Domum enim.] Nescio corruptúsne sit locus, an mutilatus. Anxium quoddam.] ἀνίερωσον. sed haud scio an τεχνῖτον potius legendum, de quo etiam in prouerbijs Eraſ. Illius latera.] τὰ ἄκρα, latera verti, propterea quòd & in acie latera, τὰ ἄκρα dicuntur, vt ait Pollux. Mulierosum.] μύρτωνα ἀπὸ μυρτὶς, scilicet genitali mulebri. Lentiscū subinde rodentem.] χιοπρόσωτον, quo nomine notabantur qui elegantiæ & cultui muliebriter studebant. Delicatus & gulosus.] λεκανίον, ἀπὸ λεκάνης, seu λέκτον, quod patinam significat, vt Pollux. coniecturaliter tamen: quanquam haud scio an corruptus locus sit. videntur enim deesse quæ nonnulla. Theodotum.] Vt à dea seu Diana reflictum, & vita donatū. Cariosissimis.] Pro antiquissimis accipio. Oliuas.] Fortasse eas quæ & hodie ex vino vel aqua assatis carnibus pro salsamento adhibentur. Testacea.] ἰμαντιδίκοντα ἀπὸ κιδάλης videlicet. Crobylis.] Fuerunt autem Crobyli certæ quædam textura capillorum in acutum desinentes, antiquorum Atheniensium gestamen, vt Comment. Thucydidis in lib. 1. Mangonem.] παιδοσοφιστὴν, quo nomine & mangonem & patronum moderatorem intelligi posse puto. Voluptatem.] Fortasse ἀπὸ λαλᾶν ἡδονὴν χάριτος. Digitis.] χειροσόφους, quos ipse infrà in Rhetore didas. exponis ἐχέτας, id est, saltatores. Etiam cingi.] μυρτίζειν. Mensibus non laborasse.] ἀνώδαρον ἄναρ, cuius verbi etiam Athenæus meminit lib. 3. Diuinatorem quendam dæmonē.] ἐμπαιγνίδιόν τινα, quos & Empyclas Græci vocāt. Suidas. μάν.] .1. num. πότα] atq; exinde. ἠδ' ὅς.] Inquit. ἀμηχάνη.] aliquo modo. λῷστε.] optime. δαιμόνιον.] videlicet ἄνθρωπον.] quadā ἰλλάς.]

ἐλλαξ.] *propè.* σκορδιάζ.] *protendere membra cum eſcitatione.* τετάζ.] *otioſè agere.* ἁρπάσ.] *rapuibus rapere, & infeſtum eſſe, vnde & Scyllæ nomen videtur faſtum* σκυλακρεφίαν.] id eſt, *petulantia & laſciuia.* Quod ſi igitur] *Paranefis de recta dicendi ratione.* ὑμναλάκτου.] *Hyſchius meminit ὑμαλαξικῆς cuiuſdam, aitq; paramiam eſſe quæ τὸ μέδιν ſignificetur.* πῶς οἴει.] id eſt, *quomodo putas.* καὶ γῆς ὀλώμην ὑπὸ μέλω, *&c.*] Id eſt, *ſub terram ire optabam, quando audiebam te recitantem.* χαπώνιον.] id eſt, *tumulum.* ἀηδέσμα.] *ſeruulas.* ἱπτατο.] *volauit.* ἀπαντόμενον.] *Obuiã veniens.* καθήμενος.] *Sedens.* Qui verbis obſcurioribus & minùs vſitatis.] καὶ γλώττῃ, *vt etiam Quintilianus lib. 1. cap. 14.*

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ Βίος. *DEMONACTIS Vita.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

ORatio demonſtratiui generis eſt, quæ hiſtoricę ac didaſcalicę tamen dictioni propior, quàm encomiaſticę. Deſcribit autem genus, vitam, ſtudia, eruditionem & profeſſionem Demonactis philoſophi, quęque idem & priuatim & publicè fecerit, & ab aliis paſſus fuerit. Præterea & apomnemoneumata ſeu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac falsè reſponſa, in quibus recenſendis potiſſimam orationis partem conſumit. Poſtremò etiam quæ circa mortem & ſepulturam illius acta, quibuſque officijs & honoribus illum Athenienſes & reliqui Græci proſecuti ſint. Exordio attentos potiſſimùm facit, laudando ſuam ętatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis Herculi & Socrati ſimillimos procreârit: cuiuſmodi ſint Demonax hic, & Bœotius ille Soſtratus, de quo alibi ipſe fecerit mentionem.

Ἐπεὶ-

Μεμνῆσθαι ἄρα μηδὲ ὑμᾶς βί-
ου, τὸ παντάπασιν
ἄμοιρον ἰσχυρᾶς φρένων λό-
γου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀπὸ
καὶ σώματος ἀριστῶν ὑπερ-
φυᾶ, καὶ γνώμης ἄκρως φι-
λοσόφου ἐκφάναι. λέγω δή,
εἴς τε τὸν Βοιώτιον Σώσρα-
τον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα
οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν, καὶ ὤον-
το εἶναι, καὶ μάλιστα εἰς Δη-
μώνακτα τὸν φιλόσοφον,
οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν
ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ
Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μικρὸν
σωιζομένῳ. περὶ μὲν
ἦν Σωσράτου, ἐν ἄλλῳ βι-
βλίῳ γεγραμμένα μοι, καὶ
διήλλακται, μέγεθός τε αὐ-
τῶν, καὶ ἰσχὺν ὑπερβολὴ, καὶ
ἡ ὕπαθρος ἐν ᾧ Παρνασ-
σῷ δίαιτα, καὶ ἡ ἐπίπονος ἐυ-
νὴ, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα
οὐκ ἀφανῆ τοῦ ὀνόματος.
καὶ

Equidem consentaneum erat & nostram ætatem non in totum expertem fore virorum laude & memoria dignorum, sed ijs quoque qui & eximijs corporis virtutibus, & mente sapientiæ studio excultissima præcelluerunt, florere. Dico autem cùm in [a] Bœoticum Sosiratum ista referens, quem Græci [b] Herculem vocare soliti sunt, & esse existimabant: tum maximè in Demonactem philosophum: quos ego & ipse vidi, & visos magna admiratione suspexi. Cum altero quoque, nempe Demonacte, aliquandiu coniunctam conuersationem habui. Sedenim vitam Sosirati in alio quopiam libello diligenter perscriptam executus sum, declarata eius & animi magnitudine, & excellenti fortitudine. Insuper quæ eius fuerit in monte Parnasso sub ipso dio viuendi ratio, quod stratum laboriosum, quæ alimenta in montibus conquisita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

Ad

πόσα ἢ πηλὸς ἀφῃρῆτο ἐμφαγῆ, ἢ λῃστῶν τὰ ἄβατα, ἢ γεφυρῶν τὰ ἄπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος οὐδὲν ἄξιον λόγου, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ τι καὶ μνήμης ἐν τοῖς ἀεὶσιν τόγε μοι, καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νῦν, καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχειν μὲ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παλαιγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀπὸ μιᾶς ἡ ἡμετέρας βίου καινὸν προτίθεσθαι, καὶ γνώμῃ κάλλιστον, ἄπιστον ὧν εἰδέναι τὸ φιλοσόφων γνώμενον. ὧν δὲ τὸ μὴ γνῶναι Κύπριον, ὃ τῶν ἀφανῶν, οὐδὲ ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ τιμίου, ἀπὸ καὶ πλούτου ὑπῆρχεν γνώμῃ· ἀλλ' ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, ὑπ' Ἀγαθοβούλου, μᾶλλον Δι', ἢ Δημητρίου πρὸς αὐτὸ, ἢ

Epic-

Ad hæc quanta in tollendis è medio latronibus periculæ exhauserit, tum quanta per inuia faciendis itineribus, aut per traiectu difficilia præbendo transitu, pertulerit. Iam verò æquum mihi videtur de Demonacte nonnihil in lucem edere, duarum rerum gratia: vt & illius memoret sint viri nostræ ætatis præstantissimi, & iuuenes quique generosissimi, animum ad philosophiã applicantes, non necesse habeant ad vetera tantùm exempla semetipsos componere, sed ex nostra quoque vita habeant, quem sibi pro viuendi regula imitãdum proponant, facti illius æmuli, quem ego omnium optimum ex philosophis esse cognoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex obscuris ortus parentibus, quãtum ad dignitatem & possessionem ciuilem attinebat: cæterùm his omnibus ille longè erat excelsior atq; superior: & cum rebus pulcherrimis atque præstantissimis se ipse dignum indicasset, ad philosophiæ studiũ semet cõtulit, non per Iouem ad Agathobulo tantùm & Demetrio, qui ante illum fuerant, neq; ab

Ἐπικτήτου ἐπιφοιτήσαντος, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνηθίζοις, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, ἀνδρὶ φρονίμῳ καὶ λόγων μάλιστα λιπαρουμένῳ. ἀπὸ γὰρ Δημώνακτος, οὐχ ὥσπερ τούτων ἥνιττε, ὅτι ἕψοιτο, παρακληθὲς, ἀπ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος, ἐκ παίδων εὐθὺς λελογισμένου, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων ὅλον δὲ πραότητος ἑαυτὸν ἐπιδοὺς καὶ παῤῥησίᾳ, διετέλεσεν αὐτός τε ὀρθῶν καὶ ὑγιαῖ, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι πρόδηλα παρέχων, τίνα ἐστὶν ἄνθρωπον, τίνων τε ὧν φιλοσοφίᾳ ἀληθείαν. ἐμοὶ δὲ ἀνίκητοις γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἦλθε, ἀπὸ καὶ ποιητῶν σωφρονοῦντα, καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο, καὶ λίχνον ἔσκητο. καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ πεπαιδεύσεις, ἐκ

Epicteto excitatus, sed cùm illis conuersabatur, præcipuè verò cum Timocrate Heracleote, viro cumprimis sapiente, neq; non eloquentia & industria plurimùm ornato. At Demonax nequaquam ab aliquo illorum, vt dixi, persuasus, sed peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu, & insito quodam ad philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona in vniuersum contempsit. Ac se cùm totum libertati tradidisset, dicendiq; fiduciæ, in ea constanter perstitit, cùm & ipse rectam ac sanam & inculpatam vitam viueret, ac videntibus & audientibus suam ipsius mentem exemplum exhiberet, veritatemq; quam in philosophando perpetuam obtinebat. Cæterùm nequaquam illotis, quod aiunt, pedibus, hoc est, à dicendi facultate alienus, ad philosophiæ studia accesit, sed poëtarum lectionib. enutritus, multos tenebat memoria, dicendiq; artes non mediocri studio exercuerat. Ea verò quæ in philosophia tractari solent, haud modicè,

ἐκ τοῦ ὀλίγου, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἄψάμενος, ἐπίστατο. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγεγυμνάστο, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν διαπονητὸν. καὶ τὸ ὅλον, ἐμμελείᾳ αὐτῷ μηδενὸς ἄκρου προσδιὰ ἔναι ὥστε καὶ ἐν ἱματίῳ ἐκ τοῦ ἰσοῦ διαρκῆ, ἐκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, ὥσπερ καὶ τὸν λόγον τοῖς ἄλλοις τῶν Ἑλλήνων ἐκ ταπεινὸν. φιλοσοφίαν δὲ ἅπασαν ἐκ ἐν ἀκριμόμενος, ἀπὸ πολλῶν τὸ κατα μίξας, οὐ πάνυ τι ἐξεφανὲς τίνι αὐτῶν ἐχαρίζετο. ἐκεῖνα δὲ ὡς Σωκράτει μᾶλλον ἠκολούθει, ἢ κοινῷ σχήματι, καὶ τῇ βίᾳ ῥᾳδίως, τὸν Σινωπέα ζηλοῦν ἔδοξεν, ὁ πρὸς ἡμᾶς τὰ πολλὰ διαφερόμενος, ὡς θαυμάζοιτο καὶ ἀφθόνοις ἂν συγχωρούμενος, ἅμα ὁμοιότατος ἦν, καὶ φίλος ὤν, καὶ οὐδὲ ἐν ὀλίγου τρόπῳ ἀλλὰ

modicè, neq; vt est in prouerbio, summo tantùm digito attigerat, sed exactè comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam variis laboribus assuefecerat. Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quare postquam sensit se quoq; ipse sibi amplius non sufficere, voluntaria morte è vita discessit, multo super hoc ipso Græcorum, optimatibus sermone relicto. Philosophiæ verò haudquaquã vnam tantùm speciem ab aliis seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum apertè ferebat quapotissimùm illarum oblectaretur. Apparebat quidem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & vita frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen ambitiosè adulterabat ea quæ ad victum pertinebat admirationis popularis emerendæ gratia, vtque ij quibus cum conuersaretur, in eum coniectos haberent oculos: verùm communi cum aliis viuendi ratione vtebatur, ne tantillum quidem philosophico fa-

καὶ ἐχθρὸν σωλῶν, καὶ ξωκρατικὸν ἀστεῖον, καὶ τὴν μὲν τοῦ Σωκράτους εἰρωνείαν ὑποσιμυνθέν, χάριτος δὲ Ἀττικῆς μεστὰς ἀφθόνως τὰς συνουσίας, ὡς δὴ προοιμιαζομένους ἀπιόντας, μήτε καταφρονητικῶς, ὡς ἀγνώμονας, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμώντων ἀφορῶντας, παιδίους δὲ ἐπ' εὐφροσύνης γνωμένους, καὶ ἡσυχιωτέρους ποιοῦντας, καὶ φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐελπίδας. διὸ πώποτε τοιοῦτον ὤφθη δικάζων, ἢ ὑπευλαβούμενος ἢ ἀγανακτῶν· διὰ δὲ ἐπιτιμᾶν ὡς ἥδιστον ἀπὸ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων καθαίρων, οἷς δὲ ἁμαρτάνουσι συγγινώσκει, καὶ τὸ προσδιαλεγόμενον ποιεῖται τῶν ἰατρῶν· οὐκ ἐξισταμβάνων, τὰ μὲν νοσήματα ἰώμενον, ὀργὴν δὲ πρὸς τοὺς νοσοῦντας οὐ χρώμενον. ἀγαθὸς γὰρ, ἀνθρώπου μὴ ἔστι τὸ

stus infectus: & cum alijs iunctam consuetudinem exercebat, & communibus Reip. legibus non grauatim parebat. Porrò [e] Socraticam ironiam nulla ex parte accedebat: gratia verò Attica plenas semper disputationes sermonibus haud obscuris in medium afferebat, ita vt eius discipuli abeuntes neq; contemnerent eum tanquam parùm generosum, neq; eius inhumanam in obiurgando severitatem atq; acerbitatem fugientes pertimescerent, sed omnimodi orationis amabili lætitia reddebantur, ac subinde multò modestiores, de futuris præcipiendis optimam spem concipiebant animo. Itaque nunquam visus est vociferari, aut mira pervicacitate contendere, aut indignari: & si aliquis illi esset increpandus, [f] ipse quidem peccata reprehendebat, cæterùm peccantibus benignè ignoscebat, exemplum illud à medicis petitum vsurpans, qui morbos adhibitis pharmacis propulsare solent, iracundia verò erga ægrotantes vtuntur minimè. [g] Existimabat enim hominis esse

peccare:

τὸ ἁμαρτάνειν· θεοῦ μὲν, ἢ ἀνδρὸς ἐθέλοντος, τὰ πλημμελήματα ἐπανορθοῦν. διόπερ ὁ βίον χρήσιμον, ἐς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ ἀκόπα. καὶ τοὺς μὲν ἀτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐναπομένουσι. τοὺς δὲ ἢ πενίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν ἀνοχλητὰ παύοντας, ἢ γῆρας ἢ νόσον ἀτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, ἐκ ὁρῶντας, ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς πεύσονται μὴ τὰ ἐνεῶντα, λήθη δὲ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ πεύσεται ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν, καὶ γυναιξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας ἀρμόζειν πρυτανεύειν. καὶ

peccare: Dei verò, aut viri diti proximi, errata emendare. Ad hunc ergo modum cùm vitam instituisset sapientissimè, nullius in rebus suis egebat auxilio, ipse verò amicis in ijs quæ par erat, perfæpe fidelem nauabat operam: ac nonnullos ex illis si qui secundiore fortuna vti videbantur, submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus duraturis & planè caducis ac transitorijs efferri atque gestire animo viderentur. Nonnullos quoq; inuisum paupertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molesteque ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes, cum risu consolabatur, nó videntes breui futurum vt omnia quæ dolorē & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent: bonorum verò ac malorum obliuio vnà cùm longa libertate omnes esset in exiguo temporis spacio complexura. Ad hæc curæ illi erat fratres quoque inter se dissidentes atque discordes, ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis reconciliatis illorum animis pacem componere.

καί πε καὶ δήμοις παραπομπὴν ἐμπεπληγὼς διαλιχθὲν, καὶ δεῖσθαι φλαύρως αὐτῶν ἔσεσθαι ὑπερχαίρειν τῇ πατρίδι τὰ μέγιστα. οἷος δὲ ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτῷ, πρᾶος καὶ ἥμερος καὶ φαιδρός. μόνον αὐτοῦ ἴδιόν φίλαυτόν τε καὶ θανατᾶν ὡς ἄν τις τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὸν φιλέριν ἡγεμονικὸν καὶ δεῖ τὸ φιλεῖν μὴ ἴσον ἅπασι, καὶ ὃν ἔστιν ὅν τινα ὃν οἰκεῖον νομίζειν, ἄνθρωπόν γε ὄντα. πλέον ἢ ἔλαττον ἔστι, σωφρονοῦντι μόνοις ἐξισάζειν, ὁπόθεν ἂν ἐλθόντων αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ θέσπεσίας ἐλπίδα δέχεσθαι μὴ πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἐπαφῆναι, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ γαμικὸν οἰκεῖον τοῦτο πάθος ἐστὶν ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ ἐπιμελεῖσθαι. ὅτι παρῳνῶν καὶ Ἀθηναίων ἔστι σύμπας δῆμος, καὶ οἱ ἐν τέλει, ὑπὲρ φωνῆς

Ac sanè aliquando populum seditionibus exulceratum, scitè & utiliter differendo compescuit, multosq; illorum persuasit, vt patriæ tranquillè & modestè subseruirent. Talem quempiam in philosophia exercenda morem obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solùm verò amici aut morbo aut morte discruciabatur, ita vt h rem omnium maximã & præstantissimã in rebus humanis amicitiam & voluntatũ cõiunctionem esse existimaret. Quocirca amicus erat omnibus, nec fuit quisquam quem non familiarem compellasset, qui quidam homo erat. Maiorem verò aut minorem animi alacritatem vultu præ se ferebat, cõuersatione nonnullorum ex illis vtens, eosq; coarguens, quotquot illi videbantur propter spem exhibiti obsequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eaque verborum venere faciebat dicebãtque, vt semper iuxta Comicum, suadelam labijs suis insedisse credibile sit. Itaque & Athenienſium vniuersus populus, & ij qui in dignitatibus erant constituti, sum-

φυᾶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ Ἀνύτου καὶ Μελίτου, ὥς τινα τῶν ἐκ τούτου προσδοκίμων. καίτοι ἐν ἀρχῇ πεσόντες εἰς τοὺς πολλοὺς αὐτῶν, καὶ μᾶλλον ἐμπεσόντες εἰς τὰς πολιτικὰς ἐκκλησίας, ἐπὶ τῇ παῤῥησίᾳ καὶ εὐθυμίᾳ. καί τινας ἐπ' αὐτὸν ἀνίστη Ἄνυτος, καὶ Μέλητος, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντας, ἅπερ ἐφέροντο τότε, ὅτι οὔτε θύων ἄφθη πώποτε, οὔτε μυούμενος ἐπόπτευσε τὰ Ἐλευσίνια: πρὸς ἅπερ ἀνθέμενος μεγαλοφρονούμενος, καὶ καταφρονήσας ἐκείνων, καὶ παρελθὼν εἰς τὸ ἐκκλησιαστήριον, τὰ μὲν ἐμυήθη, τὰ δὲ καὶ τελεστὸν ἦν ἰδεῖν, τὰ δὲ καὶ παχύτερον ἢ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἀπελογήσατο. πρὸς μὲν τὸ μὴ τελεσθῆναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρόσχορον αὐτῇ ἔθυσα· οὐδὲ γὰρ

ti, summa cum reuerentia illum admirabantur, eáque in sententia permanserunt, vt vnum ex optimatibus suspicientes. Cæterùm cùm in Reip. procurationib. obeundis versaretur, multorum prauis & nefariis conatibus restitit: vnde odium & inuidiam non mediocrem multitudinis sibi conflauit, tum propter dicendi interritam fiduciam, & mouendi liberatem. Vnde factum est vt nonnulli quoque aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacte accusantes, quæ priùs per illos in accusando Socrate in crimen vocata fuerant, nempe quod nunquam visus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusiniis initiatus. Ad quæ magno animo, & corona redimitus, & nitida veste amictus, inque concionem progressus, partim scitè & dexteriter, partim verò asperiùs quàm philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quòd nunquam sacrâ fecisset Minervæ: Nulla vos capiat admiratio, inquit, viri Athenienses, si priùs

ἀδῶν αὐτῶν τ παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπολάμβανον. πρὸς δ δάτερον τὸ τ μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχειν ἀλήθειαν, τ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι ἄρα τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ἀ σιωπήσασθαι πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀπ' ἀρχῆς δ αὐτοὺς τ ἐργάσαι· ἄρα τι καλὰ πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸ τ ἐν ταῖς χερσὶν ἔχοντας, πρᾶως αὖθ', καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους τιμᾶν καὶ σέβεσθαι, καὶ τὰ τελευταῖα θαυμάζειν. καί τοι ἐκεῖνος, ἐν ἀρχῇ τ πρὸς αὐτοὺς λόγων, πραϋτέρῳ χρώμενος τῷ προοιμίῳ· ἄνδρες γάρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη με ἐλαθεύσατε· τὸ γὰρ πρότερον ἐκολάσατε. βούλομαι δ ἔνια πρᾶον θύεσθαι τ καὶ ἥκιστα τῶν ἄλλων

illi vnquam sacrificauerim, nequaquam enim illam sacris per me oblatis egere existimabam. Ad secundam verò accusationis partem, nempe mysteriorum, eam dixit subesse causam quòminus cum illis festiuitatis particeps fuisset hactenus: quòd si mysteria, inquit, prauа & friuola comperisset, apud nondum initiatos non tacuisset, sed ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset: sin bona, rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat. Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, exiuium mitem erga eundem & placidum animum induerunt, atque ex illo eum cœperunt habitis honoribus reuereri quoque & colere: postremùm verò admiratione etiam prosequi. Ille autè statim initio orationis ad illos habitæ, superiore proœmio vsus est: Viri enim, inquit, Athenienses, cùm me sertis coronatũ videretis, quin me iam sacrificatis? etenim antehac nunquam litâstis. Quædam verò quæ ab illo acutè pariter & vrbanè dicta animaduertit, volo deinceps subiungere. Optimum

ἔμα μὲν ἐκπέπληκται· ἀρξάσθαι δὲ τοῦ λόγου ἐκ Φαβωρίνου δοκεῖ, καὶ ὧν πρὸς ἐκεῖνον ἔλεγεν. ἐπεὶ γάρ ποτε ὁ Φαβωρῖνος καί τινος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα ἐν αὐτοῖς μέλλων, τὸ ἐπιτετηδευμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννὲς καὶ γλαφυρὸν, καὶ φιλοσόφῳ ἧκιστα πρέπον, προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώναξα, τίς ὢν, φάναι τὰ αὐτῷ; ἀνθρώπων δέ, ἔφη, ὑπ' ἰνδαπάτητα ἔχων τὰ ὦτα. ἐπανήρου δὲ τὸν ἑταῖρον, καὶ ἐρωτᾶν δέ. τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων, ὦ Δημώναξ, ἐπὶ παιδὸς ἐπὶ φιλοσοφίαν ἔλθοις; ὀρχεις, ἔφη. ἄμοσε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώναξα· τίνα ἄρα σοι δοκεῖ ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ ὁ δεῖνα; ὁ δὲ, τίς γάρ σοι ἔπεν ὅτι φιλοσοφεῖ καὶ ἀπὸν ἤδη, παρ' αὐτὸν ἐν δὲ μάλα ἐγέλασε. τῷ δὲ ἐρωτήσαντι, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ ἐπὰν, ἔφη· γελοῖόν μοι δὲν ἔδοξεν, ἃ σὺ ἀκούεις τὸ πάλαι

mum autem factu videtur, vt k à Phauorino, & ijs quæ ad illum dixit, exordium faciam. Posquam enim Phauorinus à quodam audisset, suas dissertationes à Demonacte haberi ludibrio, maximè verò membrorum in illis nimium fractas delicias, ingeneriosam & muliebrem molliciem, ac philosophiæ minimè congruentem: accessit Demonactem, interrogauitq; quinam esset à quo subsannaretur: Homo, inquit, cui aures sunt deceptu difficiles. Occurrente verò quodã Sophista, atq; interrogante: Quibúsnam viaticis instructus, ô Demonax, à puero ad philosophiam accessisti? respondit, Testiculis. Alio tempore cùm semel idem ille accessisset, quæsiuit ex Demonacte, quàm philosophiæ sectam præ alijs studiosiùs amplecteretur: Quis verò, inquit, te certum fecit me philosophari? Et cum dicto abiem, risit apud se valde suauiter. Illo verò interrogante quid esset quòd rideret, Demonax: Perridiculum, inquit, hoc mihi visum est, tu à barba

γων δ' ἀξιοῖς λείνεσθαι τὸς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. τὸ δὲ Σιδώνιον ποτὲ σοφιστὴν Ἀθλώνσιν ὑδοποιοῦντ', λέγοντ' ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινόν τινα ζοιεῖν, ὅτι πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, ὑχ ἧττον δὲ αὐτὰ ἀπᾶν, ἃ ἔλεγε. ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι· ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι· ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω· ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι· ἀναστὰς οἴχομαι ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων οὕτως, ἔφη προσιόντων τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθων δέ τις, τῶν ἐκ Μακεδονίας εὐπαρύφων νεανίσκων ὡραίος, ὑπεσχολιοῦτο αὐτὸν, προτείνων ῥάπτημά τι σοφιστικὸν, καὶ ἐκκινοῦντος ἀπᾶν τῷ συλλογισμῷ τὴν λύσιν, ἦν, ἔφη, οἶδα τέκνον, ὅτι πρᾴνει. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῷ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ σωφρονίζοντος philosophantes iudicandos esse existimas, ipse barbam non habens. Sidonius autem rhetor cùm Athenis celebris & clarus haberetur, ac alias quando de se eiusmodi publica oratione decantaret encomium, quòd totius philosophiæ peritus esset, nec minus dicendi facultate ea posset exequi quæ diceret: Etenim, inquit, si Aristoteles ad Lycéum me vocârit, sequar: si Plato ad Academiam, veniam: si à Zenone ad porticum Variam prouocabor, nihil cunctatus præstò ero: si Pythagoras me accersuerit, silebo. Surgens itaq; è medio auditorum Demonax: Heus tu, inquit, vocat te Pythagoras. Cæterùm Pythone quodam eorum qui fuerant è Macedonia splendidè & nitidè culti, iuuene formoso subsannante illum, ac quæstionem sophisticam proponente, iubenteque vt syllogismi solutionem diceret: Vnum, inquit, fili noui, quòd subigeris. Cùm ego ille stomachanti animo indignaretur propter scommatis amphibaliam, illi-

ἔφησε, αὐτίκα οἱ μάλα τὸν ἄνδρα ἐπιλάξαι. ὁ δὲ σωφρονέστερον πρὸς τὴν ὀργὴν· καὶ γὰρ ἄνδρα ἔχεις; ἐπὶ δὲ τῇ ἀθλητὴς καταγνοὺς αὐτῆς· ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀναβαλλόμενος ἀμπεχόμενός, Ὀλυμπιονίκης ἄρα, ἐπάταξεν αὐτὸν ἐς τὸ μέτωπον λίθῳ, καὶ αἷμα ἐρρύη. οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουν. ὡς αὐτὸς ἔκατος τῷ δημίῳ, καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνδρὸν καλόν εἶναι. ὁ δὲ Δημώναξ, μὴ δαμῶς, ἔφη, ἄνδρα πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀπ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπὰ δέ τινι καὶ χρυσοῦν δακτύλιον, ὀδῷ βαδίζων τῇ, γραμμάτιον ὡς ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἐξίει τὸν ἀπολέσαντα, ὅστις ἦν τὸ δακτυλίῳ δεσπότης, ἔκαστος, καὶ ἐπόντα ὀνόματι αὐτῷ, καὶ λίθου καὶ τύπου. ἀπολαμβάνειν. ἦκεν οὖν τις μαθητὴς ὡρᾶος, αὐτὸς ἀπολωλεκέναι λίθων. ἐπὰ δὲ ἀδήν ὑγιὴς ἔλεγεν, ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ illiq; cōminaretur, Statim tibi virū ostendam. ille in multum risum effusus, interrogauit adolescentem: Ergo virum habes? Quodam tempore cùm quidā etiam athleta ab eo fuisset derisus propterea, quòd cùm victor extitisset in Olympia, vestitu molli & florido amictus cōspiceretur: vulnus ille lapide in caput incussit, adeò vt sanguis efflueret. Itaque qui aderant, indignantes factum grauiter & molestè ferebant, quasi vnus ex illis fuisset percussus. cumq; exclamarent vt ad Proconsulem iret: Nequaquam, inquit, viri ad Proconsulem, quum multò magis eamus ad medicum. Dum aliquando obambulans annulum aureum in itinere fortè fortuna reperisset: propositis in foro schedula, voluit eum qui amissi annuli dominus extitisset, venire, atque si illius pondus & gemmam & typum rectè indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidam forma honesta & amabili, qui se amisisse perhibebat. Cæterùm cùm nihil sani diceret: Abi, inquit, ô puer, ac

tuum

καὶ τὸν ἑαυτοῦ δακτύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ρωμαίων βουλῆς τις, Ἀθλιώτατον μὲν οὐδὲν ἀξιοῦ δέξας πάνυ ὡραῖον, θυγατρίαν δὲ καὶ διαπεπλασμένον, πρωσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσί· καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς, ἔφη, καὶ σῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. ὁ δὲ Κυνικὸν, ἐν δέρματι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ονώκρατον, ὥσπερ ὠνομάζετο. ἀπ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίωσε. Ἐρωτήσαντός δέ τινος, τίς αὐτῷ δοκεῖ εὐδαιμονίας ἐπὶ δοκεῖ. μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκεῖνος δὲ φήσαντος, πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι. ἀπ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁ δὲ, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις διώσαιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τοῖς δεδουλώμεθα. κἀγὼ μὲν, ἔφη, ἐλαφρὸν ἡγοῦμαι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εἴροις ἂν αὐτὰ ὅτι ἐλπίδος ὄντα φόβου ἄξια,

tuum ipsius annulum diligenter obserua. etenim hunc non amisisti. Quispiam verò è Romanis senatoribus cùm Athenis illi filium suum iuuenem supra modum formosum commonstrasset, effœminatum verò, & corruptum delicijs, dixisset q: Salutat te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilæum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsîsset quinam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Illo autem subijciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, hauddubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas

propte-

πανηγύρεων πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἡδέων. Περιιόντα δὲ τὴν Πρωτέως ἐπιλιμώνιον καὶ αὐτῷ, ὅτι ἰχθύα τὰ πολλὰ, καὶ ὄνοις ἀνθρώποις πολύπαιξι καὶ λίχνοις. Δημώναξ ὁ Λυσιάδου, ἀπεικάζων Περιγρῖνι, ὃν ἀνθρωπίσας. καὶ μιμῶ, καὶ φυσικόν τινα, πρὸς τὴν ἀντιπόδων βαθυγόμφιον ἀναγόμενος, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὸν ὕδατι σκιὰν, ἤρετο· Τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντιπόδας ἐν λίμνῃ; ἀπεκρίνατο καὶ μάλα τινὰς ἐν λάκκοις, καὶ ἐπῳδὰς ἴσχυρὰς, ὡς ἐκ αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρίχειν αὐτῷ, ὁπόσα βούλεται· μὴ θαύμασον, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμοτεχνῶ· ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ ἃ βούλῃ, ἔσται σοι τῶν ἀρτόπωλιν καὶ ὄψα μυδῶντα μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρᾷ τῇ φαρμάκῳ πάσσοντα αὐτῶν, λοιοῦσί μοι τὸν ἄρτον, ἀνιπλόμενος τὸ νόμισμα, ὡς ἰᾶται τῇ ἐπῳδῇ δηνάριον. ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ

propterea quòd & quæ doleant, & iucunda sunt, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd pleraq; omnia naso suspenderet, hominibusq; illuderet, dicenteq; Demonax, nō viuis Cynicum. respondit: Peregrine, non viuis hominem. Physicum quoq; super Antipodibus differentem, surgens deduxit ad puteum, illiq; vmbra in aqua commonstrata, quasi uit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Praterea quopiam magum se esse profitente, habereq; carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere posset ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum artem exerceo: & si placet, ad pistricem me sequere, videbisq; me

vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panē det. subobscurè monetā innuens, æqualem cū incātationibus vim obtinentē. Cùm verò Herodes

grauiter

κάνυ, ἐπύθα τὸν Πολυδεύκη, πρὸ ὥρας ἀπεφανόντα, καὶ ἄξιον ὄχημα ζώγνυσθαι αὐτῷ, ᾧ ἵππους παίσασθαι, ὡς ἀναβυσομένῳ, καὶ λαμπρὸν παρασκευάζεσθαι, προσελθὼν, φησὶ Πολυδεύκης, ἔφη, διαμέλλω δέ τινα ἐπιστολὴν. ἀσχάλα δὲ Δημώναξ, καὶ οἰηθεὶς δῆθεν, ὅτι κατὰ τὸ δεινὸν ᾧ αὐτὸς ζῇς ἅπασι συμπίπτει τοῦ πάθει αὐτῇ, καὶ ἀπόνει. τί δῆτα, ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ ἀπιέναι σε, ἔφη, ὅτι μὲν ἄλλη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ δὲ αὐτὸς ἐμὲ πυνθάνεται, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθέρξαντι προσελθὼν, ἔλεγε μάλα τὸ δεῖν, καὶ δεδιέναι αὐτὸν ἀναγαγεῖν τῷ παιδὶ τὸ ἄλλο πόνημα, ἕ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσαι, μηδένα πώποτε πεπενθηκότας. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀπροοιήτως. ἐπεὶ δὲ ἔχει τινά, οἶμαι, ἀπεῖρ ζιέζομ· ἔστ', ἔφη, ὦ γελοῖε μάλα ἀφόρητα νομίζεις μηδένα ὁρᾶν πάσχειν ἄμοιρον; grauiter & peracerbè Pollucis immatura morte subiati obitum lugeret, velletq; currũ illi iungere, ac equos præstare tanquam ascensuro, & cœnam adornare: aggressus hunc Demonax: A Polluce inquit, epistolam tibi adfero. Cæterum cùm illi gauisus esset, putaretq; illum quoque alijs esse dolori, dixit: Quid igitur, ô Demonax, sibi vult Pollux? Accusat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij sui mortem incõsolabiliter lugentẽ, ac tenebris semet occultantem accesit, seq; magum professus est, ac filij simulacrum ab inferis posse reducere, si tres tantùm homines illi nominauerit, quos nunquam vllius obitum luxisse certò compertum haberet. Cùm ergo diu multumq; secum hæsitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem posset producere: ait tandem Demonax: O ridicule, an te solum intoleranda mala perferre existimas, cùm luctu expertem videat neminem?

Atqui

μὲν λαλεῖσθαι λαλαγιλᾶν ἀξίως, τῶν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, πάνυ ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνί γουν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγου τινὸς, καὶ ὑπερφυῶς ἀχθεσθέντι, ἐγὼ μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νυνὶ ἠρώτησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀπεκρίνω. ἀπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων· ἀπιῶμεν Δημώναξ· εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσεύξασθαι ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ πάνυ, ἔφη· καφὸν ἤδη τὸν Ἀσκληπιὸν, ἐὰν μὴ δώσωσι λάντιον θεὸν εἰς μῶρον ὑχομένων ἀκέσαι. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, ἰατρομαθῆ ἀπαλύτους, ἐν ζητήσει εἰσιόντας καὶ τὸν μὲν ἄτοπά ἐρωτῶντα, τὸν δὲ πρὸς λόγον ἀπεκδεχόμενον· ὁ λοιπὸν ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὴ ἕτερος τούτων πράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὖ λύσκινον ὑποτίθεται Ἀγαθοκλῆς δὲ τὸ περιπατητικὸν μίγα φρονοιῶν, ὅτι

Atqui & illos fulsè deridere solitus est, qui in sermonibus nimiùm vetustis & peregrinis vocabulis uti consueuerant. Itaq; cùm vnum aliquando super oratione quadam interrogasset, illeq; plus quàm Atticè respondisset: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in famum Aesculapij pro filij salute oraturi: Vehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidisset duos philosophos egregiè rudes & indoctos super quæstione quapiam satis ridiculè altercantes, ac alterum absurda quærentem, alterum verò ad rem nihil sane respondentem: Nónne videatur vobis, inquit, ô amici, alter illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum supponere? Agathocles verò Peripateticus cùm superbè & insolenter se ferret, & arroganter iactitaret dialecticorum se solum

ὅτι μόνος καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ πρῶτος τῶν ἀγαθοκλέους ἔφη, καὶ μὴν μὰ, ὦ Ἀγαθόκλεις ἐμὲ μὲν πρῶτος, οὐ μόνος· ἐκεῖνον δὲ μόνον, οὐ πρῶτον. Κεθήγου δὲ ὑπατικῆς ὁπότε δὴ ἐς Ἑλλάδα ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐπέμπετο, πρεσβεύων ὑπὲρ τοῦ πατρὸς, πολλὰ καταγελασθεὶς καὶ λίγοντος καὶ ποιοῦντος, ἐπειδὴ τῶν ἑταίρων τις, ὁρῶν τοῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι· μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημόναξ, οὐ μέγα, καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν μαθητῶν ἐξιλαύνοντα, ὡς δὴ, ἐπὶ μετάπεμπτος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνιόμενος· προσέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλο δέ ποτε ἐρομένου, ἀθάνατος αὖ ἡ ψυχὴ λοιπὸν ἔσται· ἀθάνατος, ἔφη, ἀπ' ὧν πάντα. περὶ μὲν δὴ Ἡρῴδου ἔλεγεν ἀληθῶς ὁ Πλάτωνα, φάμενον ἡμῖν ψυχὴν ἔχειν· ὁ δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς

solum & primum esse: At is qui, inquit, ô Agathocles, se primus non solus: sin verò solus non primus. Porrò autem Cethego vito consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, postea quam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisse ferunt Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, nec magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophum multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conuersaturus: Accedit, inquit, Apollonius, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed vt omnia reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem affirmantem nobis haud vnam saltem esse animam. Neque enim esse eiusdem animæ

Regis

τῆς ψυχῆς Ρηγίλλαον, καὶ Πολυδεύκην, ὡς ζῶντας ἐπᾷρ, καὶ τὰ τοιαῦτα μελήτᾷ. ἐπύθοντο δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἱρωτῆσαι λυμοσίᾳ, ἢ πρόῤῥησιν ἀκούσας· διὰ τίνα αἰτίαν ἀφαλάουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, ὃν πάλαι τιμητὴν αὐτοῖς κατασκαμμοῦν Εὐμόλπου, βαρβάρου καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπὰ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χαμῶν, ἔφη τις τῶν φίλων· ὦ Δημόνικε, μὴ ἀναπαράσχῃς τοῦ σκάφους, ἐπὰ ἰχθύων καταβρωθῇς; ἐπεὶ τὰ γνώμων ἂν εἶπεν, ἔφη, ὀκνῶν, ἐπὰ ἰχθύων καταπαθῆναι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφάγων. ῥύτορί δέ τινι, ὑπὸ πάνυ μελετήσαντι, συνιόντος ἐπ' ἐκείνῳ καὶ γυμάζεσθαι. ὃν ἀπόντος, ἐπὶ ἐμαυτοῦ λέγω· ἐκότως τοίνυν, ἔφη, ῥᾳθυμεῖτε λέγειν, μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενοι. καὶ μάντιμ

Regilaum & Pollucem, vt tanquam viuentes epulis suscipiat, taliáque illi curæ sint. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cùm eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Postrèa verò quàm illi semel nauigandum erat negotij gratiâ existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus; dicit amicorum quipiam: An non pertimescis, Demonax, ne naui fracta atque subuersa à piscibus deuoreris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cùm tot ipse pisces antè deuoraueris. Cuidam rhetori vitiosissimè declamanti consuluit, vt frequenti exercitio incumberet. Cæterùm cùm ille dixisset: Nunquam non apud me ipsum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam inepte dicis, qui semper stulto auditore vti soleas. Augure quo-

λι τοῦτο δῶρ, ἀημοσίᾳ ἰ-
δὶ μισθῷ μαντευόμενον. οὐχ
ὁρῶ, ἔφη, ἐφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν
ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ, ὡς ἀπ-
λῆξαί τι δυνάμενον τῶν ἐπι-
κυκλωσομένων, ὀλίγον ἂν
τῆς, ὁπόσον ἂν αὐτὴς· εἰ δ'
ὡς ἀνδηλα τῷ θεῷ, πάντα
ἴσως, τί σὺ δυνάσαι καὶ μαντι-
κή; πρῴην δέ τιν' Ρω-
μαίων ἐυσωματοῦντ' καὶ πλὺ
ἐυόπλιον αὐτῷ μάχην πρὸς
πάππαλον ἐπιδεξαμένου, καὶ
ὁρμῶντα, πῶς σοι δημόναξ
μεμαχῆσθαι ἔδοξα; καλῶς,
ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγω-
νιστὴν ἔχῃς. καὶ μὴν καὶ πρὸς
τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων
πάνυ εὐτόχως παρεσκεύασο.
ὁρμῶντί γε τὶν' ἐπὶ χλωρὰς-
σμῷ, ἑκατὸν μνᾶς ξύλων
καύσαιμι, ὦ δημόναξ, πό-
σαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο;
σῦσσον, ἔφη, πλὴν σποδὸν, καὶ
τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι.
Πολυβίῳ δέ τιν', ἀνθρώπῳ ἀ-
παιδεύ-

semel publicitùs mercedem gratiâ vaticinante conspecto: Non videò, inquit, quam ob rem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi queas ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt depellere, modicum postulas, quantumcunque tandem postulauerit. Sin omnia, quemadmodum Deo visum est euentura sunt, quid tua præstare potest vaticinatio? Serie verò quopiam Romano benè corpulento, armatam illi pugnam aduersus ligneum palum susceptam commonstrante, interrogantéque: Quanto tibi feruore, ô Deæmonax pugnasse visus sum? magno, inquit: siquidem hunc ligneum habuisti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat: Interrogante enim quopiam lùdibrij gratiâ: Si mille minis ligna combussero, Demonax, quot minæ fumo cessuræ sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus ferunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi,

elatâ

ἔφη δ' ὁ τὸν ἄνθρωπον, καὶ σοι λοίκος ἀπόλοιτο, ὁ βασιλεὺς μὲ τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ τιμήσας· ἆθι σὺ, ἔφη, ἐμοὶ τὰ μᾶλλον, ἢ Ρωμαῖον με ποίησας. ἰδών δέ τινα τῶν ὑπαρύφων, ἐπὶ ὦν πλάτᾳ ἡ πορφύρας μίγα φρονοιῶτας, διὰ ψυχῆς αὐτὸν πρὸς τὸ ὅτι, καὶ τῆς ἐσθῆτος λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη· τοῦτο μοὶ δοκεῖ πρὸ σοῦ πρόβατον ἐφορᾶν, καὶ ἐν ἀπὸ βαλών. ἐπὶ μὲν δὴ τοῖς νόμοις, ἔκνυσεν ἐς τὸ ὕδωρ ἰὸν ἐμβλῶσα, καὶ γνιάσατό τις, ὡς ἐκδεδιάσαιτο, ἐπί μοι, ἔφη, πέρ πατείδος αὐτὸ πάσασθαι ἔμιμον. ἐρομένου δέ τινος, ὁποῖα νομίσει ἔναι τὰ ἐν Ἅιδου, φεύγοντα, ἔφη, διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Ἅιδου. Ἅιδῃ δέ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λίγοντι γράφειν μοῦσαι ἔχουσι ἐπίγραμμα, ὅπως ἐν τοῖς ἀγάλμασι διαλάμπῃ ἐπιγράφειν αὐτοῦ τῇ σήρι οὐ χάριν δὲ καὶ αὐτὸ ἔπεμψεν.

elati tamen animi, arrogantius iactante, Rex Romanorum ciuitate me donauit: Vtinam, inquit, te magis Græcum, quàm Romanum fecisset. Rursus conspecto quopiam ex molliter & delicatè conuestitis, propter purpuræ latitudinem sùm perbiente, insolentiùsque incedente, admoto ad illius aurem capite, apprehensaque veste, & commóstrata: Heus tu, inquit, hoc ante te ouis ferre solebat, & ouis fuit. Cùm semel in balneis lauans in aquam ferentem inscendere recusaret, ac quispiam eundem meticulosum & parùm audacem accusaret: Dic mihi, inquit, num hoc ipsum pro patria passurus eram? Quærente ex eó quopiam: Qualiánam, ô Demonax, in orco esse existimas? Præstolare, inquit, & inde literis missis tibi rescribam: Admeto verò cuidam

Γράφε

inepto poëtæ dicenti se scripsisse Epigramma monostichon, quod testamento quoque suæ statuæ inscribendum mandárit, neque malum esse illud perhibenti:

Σῶμα χάβ' Ἀδμήτη ἔλυτρον, βῆμ' ἐς θεὸν αὐτός. γελάσας ἄνω, ἄτω καλόν ὄνειρον, ὦ Ἀδμήτη, τὸ ἐπίγραμμα, ὃ κατεβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπικαμπῶς κίγνηται, ἤρετο. τί ἔστιν, ὦ Δημώναξ; ὁ δὲ μαθόμενος, Χάρων με, ἔφη, ἐδάκνων, ἔφη. ἢ μήν σοι καὶ Λακεδαιμονίου τινὸς ἰδὼν, τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, ἐπαύσατο, ἔφη, ὁμότιμον σαυτῷ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. Δανάης δέ τινος, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης· λείθυιά, ἔφη, ἐστὶ σοὶ ἡ Δανάη, ἡ Ἀκρισίου θυγατήρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς ὑπὸ τῆς ἀλαζονείας, ἀπὸ πῶς ἐπιδείξῃ φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν ἱμάτιον, τείβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, ὑπερορμᾶν μικρολόγα, καὶ λίγοντα, ὅτι Ἀντισθένης καὶ Κράτης καὶ Διογένης

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit: solutus in cachinnos, inquit, Adeò elegans est, ô Admete, Epigramma, vt magno emerim illud iam inscriptum esse. Cùm vidisset quispiam crura eius tarda & turgida, qualia ferè senibus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo: Quid hoc sibi vult, Demonax? ille subridens: Charon me momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem: Desine, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Puellæ quædam, cui nomen erat Danaë, fratri iudicio litem intendenti: Fratrem, inquit, in foro reū facies. neque enim es Danaë Acrisii filia. Magno verò atque implacabili odio semper aduersus eos pugnabat, quos non iuxta veritatis ductum, sed ad ostentationem philosophari animaduerteret. Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & peram habentem, cæterùm pro baculo supra modum fastuosè & arroganter vociferantē, dicentémq; Antisthenis & Cratetis ac Diogenis

Διογένους δὲ ζηλωτὴς μὲν φάσθου, ἔφη· σὺ γὰρ Ὑπερίδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπὶ μέν τοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἰδὼν μαχομένους, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἀναίμακτον, ἀντὶ τοῦ παγκρατιάζειν πλήττοντας· ἐν δὲ πανκράτῳ, ἔφη, τοὺς ναῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν ἀσφαλῶς δάκνειν κελεύοντες, καὶ δηκτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθρώπειον ἁρμόσαν· ὧν μὴ γὲ τῶν πιττουμένων τὰ σκέλη, μὴ τὸ σῶμα ὅλον. ἰωνικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο λατυπωροῦντος αὐτῷ, καὶ πρὸς ἱμάδιον ἀβάντου, ἀγανακτήσας καὶ καταπαθῶν τὸν ἰωνικὸν κελεύσας, ἁμπλιμπρᾶ ξύλοις σωρίψαι, ἃ καὶ φεύγων ἡμιάσατο, ἀπ' ὄζων Δημώνακτος παρατυχὼν παρητήσατο συγγνώμῃ ἴσως

Diogenis sum æmulus: Cæterùm impudenter mentiaris: inquit: siquidem tu Hyperidæ discipulus existis. Cùm non paucos semel videret, athletas malè & ignaviter pugnantes, præterquàm legem eiscem constitutam, pro eo quòd Pancratio decertandum fuerat, mordicus se proscindentes: Non iniuria, inquit, nostri temporis athletas concomitantes fortes leones vocant. Neque illud dictum sale vrbano careret, ac mordacitatis expers est, quo erga Proconsulem vsus esse fertur. Etenim vnus ex his erat, qui crura totumque corpus vnguento solebat perungere. Porrò autem quidam Cynicus cùm in lapidem ascendisset, hoc ipsum in eo turpibus verbis accusauit, & tanquam obscœnè & sordè factum probrosè calumniatus est, adeò vt Proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, quē aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verùm cùm forte fortuna interuenisset Demonax, deprecatus est Proconsulem, vt illi delicti gratiam concessa venia

ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα παρρησίαν τοῖς κυνικοῖς παρρησίας θρασυνομένῳ. ἀπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου· νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτόν, ἂν δὲ ὕστερόν τι τοιοῦτόν τι τολμήσῃς, τί παθεῖν ἄξιός εἶ; καὶ ὁ Δημώναξ, δρωπακισθῆναί τότε αὐτὸν κέλευον. ἄλλῳ δέ τινι, στρατοπέδων ἅμα καὶ ἐθνῶν τοῦ μιᾶς οὔσου τῷ ἀρχῆς ἐμπεπιστευμένῳ, ὡς βασιλέως ἐρωμένῳ, πῶς ἂν τις ἄριστα ἄρξειε ἄρχῃ· ἔφη· καὶ ὀλίγα μὲν καλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούσας. ἐρωμένῳ δέ τινι, ἐπεὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίει οἷα σοῖ, ἔφη, τοῖς μαθηταῖς τὰς μασχάλας τίνα τὰ λυρία; πρὸς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν, τῶν χεῖρα ἀφῃκημένων, ὀψὲ ποτὲ ἔφη Ἀθηναίους ἀκόνι χαλκῇ τετιμηκέναι τὸν Κυνάγαρον, καὶ μὲν καὶ Ῥοῦφον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλόν, τὸν ἐκ τῆς περιπάτου, ἰδὼν ἐπὶ πολὺ ζῶντα

faceret, cùm hoc peculiare quadam dicēdi libertate Cynicorum ausus esset. Ad quæ ille ita respondit: In præsens quidem hunc tibi impunè dimittam: cæterùm si posthac tale quippiam animi temeritate ac linguæ intemperantia inductus designaueris, qua pœna afficiendus erit? Ad quem Demonax: Sanè tunc illum inungi, seu dropace velli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitū vnà cum imperio crediderat, quærenti qua ratione quispiam imperium quàm optimè administrare posset: Si ira, inquit, vacauerit, & quamminimùm loquens, plurima audierit. Scisciranti cuidam, num & ipse placentis vesceretur: An tu igitur, inquit, apes existimas fauis suos fauos concinnare? Apud porticum multa picturā & variā conspecta statua manibus mutila: Serò tandem, inquit, Athenienses æneā imagine Cynigerum honestārunt. Atqui Rufinum quoque Cyprium, claudum illum dico, ex schola Peripa-

πεπάτοις ἐνδιατεθρύλλα, ὦ φίλε ὦν, ἔφη, ἀναισχωτότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐντιμιῶν ἅμα σωνβούλων αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι· πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἔστερον ἀπ' αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἱλαρικλικότατα τε πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· ἀκούω, ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄστομον ἀχρηνμονοῦσα. ἀδῶς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλην δὲ, καὶ τὰ δέκα αὐτοῦ τὰς λεγομένας κατηγορίας ἔχοντα· Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιον ἐλέγχου τὰ δέκα κατηγορεῖν. Ἀθυμάζω δὲ σκυθρωπάζων κατὰ σῦλον τὸν πρὸς Κορινθίους, καταστάσεως θεάν

Peripatetica, cùm multo tempore vidisset conuersantem cum Peripateticis: Clauda Peripatetico, inquit, nihil est turpius, atque impudentius. Cæterùm cùm Epictetus quoque aliquando obiurgans ei consuleret, vt vxore domum adducta, liberis procreandis daret operam, affirmans & hoc viro philosopho non indecorum esse, alterum videlicet sui loco naturæ relinquere: festiuissimè illi redarguto respondit: Da mihi igitur, ô Epictete, vnam filiarum tuarum. Sed nec hoc quidem indignum memoratu esse videtur, quo Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cùm non ignoraret illum extremè malum esse, innumeráque flagitia designantem: Aristotelem verò, eiusq; decem categorias, quas prædicamenta vocant Dialectici, nunquam non in ore habentem: Sanè verò, inquit, Hermine, decem categorijs te haudquaquam indignũ esse opinor. Athenienſibus quondam consultantibus quadã æmulatione erga Corinthios de singulari certamine congredientiũ

θίαν μονομάχων, προσιὼν ἐς αὐτὸς· μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ δοῦναι τὸν βωμὸν Ἐλεήσῃ. ἐπὶ δὲ ἐς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἕλληνες εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο· μηδαμῶς δοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, μὴ δόξητε ἀνδράσιν οἷς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτει μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσα δὲ αὐδοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἰμπαρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι λυσωφόνειον ἔχουσι ἄνθρωποι οἱ νόμοι, ἂν τι πονηροῖς ἀνθρώποις γράφωσι. οἱ μὲν γὰρ ἀγαθοὶ νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων, ἀδὲν βιαίτερα γίγνονται, τῶν δὲ Ὁμήρου στίχων ἕνα ἴδοι μάλιστα, Κάτθανε δ' ὅμως ὅ τ' ἀνδρὸς ἀνὴρ, ὅ τε πολλὰ ἱερεύς. εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς λοιδορόν τινα ἀκόλαστον ἐρωτηθέντα τοῦ τίς αὐτῷ ἄριστος τῶν φιλοσόφων, ἔφη πάντων μὲν θαυμασιώτατος, constituendo spectaculo, cedens dixit: Ne prius hæc, Athenienses decernatis, quàm miseri cordiæ aram subuertatis. Cùm in Olympiam semel profectus veriſſet, illíq; Hellei æream ſtatuam erigendam decreuiſſent: Nequaquam hoc facietis, inquit, viri Hellei, ne maiores noſtros probro afficere videamini, cùm neque Socrati, neque Diogeni ſtatuam poni curárunt. Quin ipſe præſens hæc illum ad Iuriſperitum dicentem audiui, periculum eſſe ne leges omnes ſint inutiles atq; ſuperuacuæ, quod neq; bonis neq; malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, vt verò per eaſdem nihilo ſiunt meliores. Ex Homericis verſiculis vnum exactiſsimè calluit:

Sirenuus vt ſignis fata potiuntur eodem.

Laude proſequi ſolitus eſt Therſiten, vt Cynicum quendam liberæ linguæ concionatorem. Interrogatus, quis illi potiſsimùm ex philoſophis probaretur, inquit: Omnes equidem admiratione di-

gni

φασκοι, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν φιλῶ, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. ἐλεῖνον δὲ ἔτι ὀλίγου ἅπαντα τῶν ἐκατὸν ἐτῶν, ἄνοσος, ἄλυπος, ὑδίνα ἐνοχλήσας τινὶ αὐτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν οὐδένα ἑαυτῷ πώποτε ἰσχνάς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἔσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναίοις τε αὐξῆ, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παιόντι ὑπεξανίστασθαι· μὲν τοὺς ἄρχοντας, φιλεῖν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων, τὸ τιμωτάτων δὲ, ἅτε ὑπάρχειν ὤν, ἄκλητος, ἂς ἐὰν τύχοι, πάσας οἰκίας, ἰδάπτε, καὶ ἐπιθυμῆ, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσιέναι θύρᾳ αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παρίοντα δὲ ἅπαντα πολίται ἀνθάλλον πρὸς αὐτὸν, ἐπά-

gni sunt: cæterùm ego quidem Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum autem amore complector. Vixit annos fermè centum, nullo vnquam morbo implicitus, nulla affectus animi ægritudine: neminem vnquam facessendis negocijs molestauit, aut in ius produclum accusauit. Amicis vtilem se præbuit, ac officiosum. Qui inimico in illum fuisset animo, nullum vnquam habuit, ipse hostis nemini. Tàto verò amore cùm ipso Athenienses, tum vniuersa Græcia eundem prosequebatur, vt prætereunti, honoris gratiâ etiam ij qui magistratu officijs fungebãtur, assurgerent, magnumq; illo præsente omnes agerent silentiũ. Postremùm vbi iam ætate supra modum ingrauescente consenuisset, inuocatus in quamcunq; domum fortuitò incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundem ædium familia plurimum sibi gratulabatur, Demonacte viso Deum sibi ostensum esse existimans, aut aliquem bonum genium seu dæmonem in domum intrauisse. Prætereuntem verò pistrices certatim ad sese trahebant,

ἐκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τ' ἄρτον, καὶ τὴν εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡγεῖτο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας τοῖς ἑτέροις ἀνῶν, πατέρα δὲ ὀνομάζοντες. κἀκείνη μὲν ποτε Ἀθηναίοις γνωμένης, δυσκόλως ἐς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανεὶς μόνον, σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν καὶ μετρυνωκότας, ὑπῆλθεν, καὶ οὐδὲν ἀπεμάξατο. ὅτε δὲ σωφρονεῖν οὐκέθ' οἷός τε ἦν αὐτοῖς ἐπικουρεῖν, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἀναγόνιον τ' ἐκρύκαν ᾠδά, λέγει μὲν ἐγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταμίας, Καρὸς δὲ καλὰ μνήσει μίμναν. Καὶ πάντων ἀποχώρησιν, ἀπῆλθε τῷ βίῳ, φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς, ἐρωμένου τινὸς, περὶ ταφῆς τί κελεύει;

unaquaque cupiens vt à se panem acceptaret: ac magnam felicitatem sibi datam esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quin etiam pueri poma illi afferre solebant, patrem honorificè compellantes. Gliscente aliquando inter Athenienses discordia, per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est: cumq; tantum comparuisset, facto silentio discordantes compescuit. Verùm cum pœnitentia ductus eosdem resipuisse animaduerrit, nullo adiecto verbo & ipse abijt. Cæterùm cùm iam haud obscurè perſentiſceret ſe ſibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentes qua in certamine præcones vti solent clausula:

Iam finis est pulcherrimorum munerum
Certaminis, non differendum esse amplius
Tempus monet:

ac discedens ab omnibus, hilaro vultu diem suum obijt, quali semper obuiam venientibus conspectus est. Aliquanto ante verò quàm moriebatur, interrogante quopiam,

Deſe-

ἀδας; μὴ πολυπραγμονᾶτε, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὀδμὴν μισάφῃ φαμίνω δι' ἐκείνου, τί οὖν ὑμῖν ὠφελὲς, ὀρνίοις καὶ κυσὶ βορὰν πεζῇ θάνατος τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα· καὶ μὴν ὑμῖν ἄζηπαρ, ἔφη, τοῦτο, ἢ μίσος καὶ ἀρθαφῶν, ἵνοις τισὶ χρήσιμον ἴσασθαι. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τὴν ἔκθαψαν αὐτοῦ δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς. καὶ ἐπιποθοῦντες ἐπῴθησαν, καὶ τὸν τόπον τοῦ λίθου, ἐφ' οὗ ἐκάθιζε, ὁπότε λάμνοι ἀναπαύοιτο, προσκυνοῦσι, καὶ ἐσεφάνωσαν τιμῶντες τὸν ἄνδρα· ἠγέμφοι ἐγένοντο καὶ τοῦ λίθου, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ ἐκφορᾷ, ὅτε ἦσαν ὅσιοι ἐπ' ἀπλώτησι, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲν οὖν ὑποδιώτου, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι τοῦ τάφου. ταῦτα ὀλίγα φάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστιν ἐκ τούτων εἰς ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

De sepultura verò quid imperas? Ne vos hæc curare mordeat, inquit, solicitos. etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem illo, annon turpe foret & nefarium, si tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum obijceretur? Atqui nihil absurdū est, inquit, si mortuus quoq; nonnullis animalibus utilitatem aliquam allatus sim. Cæterùm Athenienses magnifico funere elatum illum sepelierunt, multoque tempore eius obitum luxerunt, ac sedem illam lapideā super qua, siquādo correptus lassitudine quiescere solebat, adorabant, sertis coronantes in honorem viri, existimantesq; sacrum esse lapidem in quo sedisset. Circa funeris verò efferendi procurationem, nemo erat qui non accurrisset, maximè verò ex Philosophis. Illi subiectis humeris pheretro, vsq; ad sepulchrum efferebant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis super Demonactis vita percensere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiusmodinam ille vir fuerit.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

IN depingendo Demonacte philosophorum omnium festiuissimo non alio quàm in Alexandro Pseudomante vsus est Lucianus artificio, hoc est, limato & exculto. Sed in hoc perfectæ virtutis exemplum ostendit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui tametsi philosophus esset, tamen à communi hominum vita & sensu nulla vitiatus insolentia aut philosophicæ non officiate corruptus non abhorruit. Commendatur tuto à paruis natalibus corporis exercitatione & valetudine, studio & professione philosophiæ, ab ijs quæ priuatim & publicè egit, amore & officio aliorum in illum, tum à morte & ijs quæ circa funus & sepulturã acta sunt: Præter aũt exordium à laude ætatis suę narrationem qua ad imitationẽ incitat iuuẽtutẽ, & perorationẽ aliam orationis partem nõ habet.

a BOEOTICVM Sostratũ.] *Sostrati Bœotij fortassis meminit in quodam mortuorum dialogo, in quo habetur prædo, & suæ nequitiæ cõuictus facinorũ causam in fatum transfert, quẽ in Alexandro Pseudomante inter sceleribus nobilitatos annumerat. Sostrati cuiusdam Sicyonij Pausanias in Eliaca lib. β. meminit, qui cognomento dictus sit ἀπεχθεγγόμενος, quòd colluctantes summis digitis adprehenderet, neque priùs dimitteret, quàm sese victos faterentur, de quo Suid. etiam. Lucianus in Symposio vel Lapithis Sostrati cuiusdam meminit, qui Cleodemi discipulus fuit, cuius vxor ab ipso Cleodomo stuprata fuit. Nescio an hic Auisodemi frater fuerit & inter memorabiles Grãnaticos, de quo Strabo lib. 14. Sostrati aũt Gnidij Architecti Lucianus mentionem facit in lib. Quomodo historia scribenda sit, & in Hippia. De quo etiam Strabo lib 17. & Plin. lib. 38. c. 2. b* Herculem.] *Id cognominis vulgo strenuis ac laborũ tolerantissimis fuisse attributũ scribunt Varro, Plutarchus, Plinius, & Macrobius. Quæ denominatio durat adhuc apud Gallos, quoties viros fortes denotant. c* Illotis pedibus.] *i. neutiquam inexercitatus, neq; rudis. Idem hoc prouerbio vsus est in Rhetorum præceptore, quo notat eos, quos nullis bonis disciplinis instructi audaciter ad rhetoricum*

boricum munus accedunt. d Neq; ſummo digito attigerat.] i. leuiter & quaſi negligenter. Ducitũ proverbium ab iis, qui onus tollentem extremis digitis, quaſi dicis causa & perfunctorie adiuuant. Hoc vſus eſt Cicero pro Talio & Iuſtinianus Inſtitutionum ſuarum lib. 4. tit. de publicis iudicijs, qui vltimus eſt. Vide Chiliarcum noſtrum. e Socraticam ironiam.] Ab εἴρω, vnde autem Socrates εἴρων dictus eſt. i. diſſimulator. Vrbaturenim (ait Cic. 1. Off.) lubenter ea diſſimulatione, quam Graeci εἰρωνείαν vocant, quam ait in Africano fuiſſe Latius. f Ipſa quidem peccata reprehendebat.] Hinc facienus modum ſumpſerat ex Aiace Sophoclis: ἀλλ' ὦ πεφ ἄρχῃς, ἄρχε. κ) τὸ σῶφρον' ἔστιν κόλαζε σωφρόνως. i. Sed quibus ius imperandi habes, his impera, & illos castiga iſtiuſmodi honeſtis verbis. Annotat ibi Triclinius: ὀρθῶς φασίν, ἐπιλείπει τὸ ταῦτα κολάζων σε κολάσειν. Εἰ δὲ ἐντεῦθεν ἡ κόλασις ἀφ' ὧν λόγων λύει, ἀφ' τούτου τοῦ σωφρονεῖν ἔστι κολάζειν ἐκείνους φησί. i. Quemadmodum dicunt, ita te iſta, ita & punio te punitione. Quia verò hic punitio orationi fiebat, ideo etiam, honeſtis verbis illos punire, dicit: Breue hoc ſcholion, ſed ex quo tamen hoc vtiliſſimum præceptum ſumpſimus, & diuturna obſeruatione verum eſſe deprehendimus. g Exiſtimabat hominis eſſe peccare.] Cuiusuis hominis eſt errare, nullius niſi inſipientis, perſeuerare in errore. Verinus:

Errare eſt hominis, ſed non perſiſtere, ſæpe

Optimus eſt portus vertere conſilium. Iuuenal. Sat. 8. Salomon Prouerb. 28 Sen. lib. 4 decl. 3. Pater, inquit, humanum eſt errare. h Rem omnium maximam in rebus humanis amicitiam.] Adeò vt Lucian. alibi ſuo pro imaginibus dicat: Amicitia ſola, arma inuicta atque inexpugnabilia exiſtit. Publius: Auxilia humilia, firma conſenſus facit. i Antehac nunquam litaſtis.] Litare enim rite ſacrificare eſt, & impetrare. Sueton. in Cæſare: Deum pluribus hoſtijs cæſis cùm litare non poſſet, introiit curiam ſpreta religione. k A' Phauorino.] In Phauorinum Arelatenſem philoſophum hæc tria iactata ſunt, vt miranda vixq; credenda, cùm Gallus eſſet, ſcire Græcè cùm Eunuchus, accuſatum fuiſſe de adulterio. Poſtremò quòd cum Adriano imperatore ſimultatem gerens, vinceret. Huius æream ſtatuam deiecerant Athenienſes, vt hominis

Cæſari

Cæsari inimicissimi. Erant enim Athenienses Adriano Cæsari vectigales. Id postea quam ei nunciatum est, nihil commotus, dixit, vitilius erat Socrati ab Athenienſibus ærea priuari ſtatua, quàm bibere cicutam, contempſit ſtatuæ iacturam, vita incolumi. Hunc quidam dicunt fuiſſe δίφυες. duplicis naturæ & ἀνδρόγυνον seu maris virum & fœminam. His Plutarchi habitus est æmulus, cuius ſcriptorum copiam iniquo ferebat animo. Sunt qui vocent ſophiſtam. Hoc fecit hominis ſtudium ſingulare circa rhetoricen & eloquentiam. Eius vitam deſcripſit Philoſtratus lib. 1. Sophiſtarum. ι Herodes graviter.] *Atticus. Huius Herodis Gellius, Spartianus, Pauſanias & alij meminêre, ſed in primis Philoſtratus, qui eius vitam copioſè in Sophiſtis conſcripſit. m* Sirenuus & segnis fato.] κάτθανε pro κατέθανε, *per ſyncopen aoriſt. β Idem iam annotauimus in Charonte.* ἑσχώς. *Præteriti medij participij pro ἑσχώς, cum prothesi ε, verbi ἔχω. Omnibus promiſcuè moriendum eſt. Idem in Demoſth. encomio : Omnes homines naturâ morti obnoxij ſunt, etiamſi quiſpiam conetur, ſe includere in caueam ſeruare.*

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. *SOMNIVM, SEV Gallus.*

Eraſmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo diuitiarum atq; potentiæ incommoda moleſtiasque perſequitur, oſtendens quàm contrà tranquilla res paupertas ſit, ſi modò ſit ſorte ſua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadam. Nam in priore quidem parte dialogi Micyllus ſomnium exponendo ſuum, Eucratis cuiuſdam opulenti cœnas, diuitias, luxum, & quæcunq; vulgò ſpecioſa & expetenda videntur, extollit, adiecto etiam encomio auri, tum ab exemplis, tum ab effectu & vſu & cæteris amplificato. In poſteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora in auē transformatus, cum hero ſuo Micyllo colloquens introducitur, diuitum cùm priuatorum ac ciuium, tum regum atque potentum moleſtias, curas & pericula recenſet,

tenſet, quæ illis & belli & pacis temporibus, prætereà etiam circà valetudinem, quam luxus & crapulæ iſtæ labefactant, accidere ſolent, additis etiam exemplis eius rei, & hypotypoſi quadã dum fingitur idẽ vi pennarum ſuarum reſeratis ædium foribus ad ipſas diuitum cellas Micyllum perducere, & coràm illa quæ verbis narrauerat, ſpectanda exhibere. Cæterùm omnia hæc ita rurſum Lucianus agit, vt non minus interim Pythagoram quoq; vt impoſtorem ac præſtigiatorem quendã ſugillet, quippe qui ridiculas & abſurdas, & à natura quoque abhorrentes ſui transformationes cõmentus fuerit, & multa eiuſmodi, docendi ſimulat one tradiderit, quibus hominibus deceptis, ſolùm ſibi auctoritatem comparârit. Deinde & Stoicos eodem more ſuo corripit, vt arrogantes ac faſtuoſos, qui in rebus friuolis ſapientiam affectent, & officiorum obſeruantes videri cupiant, in cæteris verò neque domeſticis neq; publicis hominum conuerſationibus appoſiti atque idonei ſint. Omninò autem feſtiuiſſimus iocus eſt, gallum cum hero ſuo ridiculè adeò ac familiariter nugari, & interim tamen ſapientiùs philoſophari quàm quemuis in ſchola philoſophum.

ΜΙΚΥΛΛΟΥ, Αλεκτρυόνος καὶ Σίμωνος.

Ἀλλά σε, ὦ λάκιστε Ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψαι, φθονερὸν ὄντα, ὃς μὲ πλουτοῦντα, καὶ ἁδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ

MICYLLVS, Gallus & Simon.

A Te, a ſceleſtiſsime Galle, cum iſta tanta inuidentia, voceq; tam acuta, ipſe perdat Iupiter, qui quidẽ opib. affluentẽ me, ac dulciſsimo in ſomnio verſantẽ,

καὶ θεσπεσίῳ εὐδαιμονίᾳ τὸ εὐδαιμονούμενον, διάτορόν τι καὶ γοερὸν ἀναβόησαι, ἐπεγεῖραι, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν τοῦ πολὺ σὲ μιαιφονήσαντα πείρᾳ δεῦρο φύγοιμι. καίτοι ἄν γε καὶ τιμωρεῖσθαι τῇ τι ἰσυχίᾳ, ὥσπερ ἔστι ἔσω, καὶ τῷ κρύει, μηδέπω μὲ τὸ ὀρθρεινὸν, ὥσπερ ἔωθεν, ἀφρικόν τι γνάμπτον γὰρ οὐτ' ἀψυδρότατός μοι κατακαυσεῖσθαι ἡμέρας) οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσὶν, ὁ δὲ ἄνεμος οὔτ' οὖν, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ἀλάβαστρον φυλάττων, ἀφ' ἑσπέρας τοῦτον ἤδη διαφυλάττει, ἀλλ' οὔτι χαίρων γε ἀμωνῦμαι γὰρ τοῦτόν σοι, ἢ μόνον ἡμέρα γένηται, σωτείβων τῇ βακτηρίᾳ. νῦν γάρ μοι πράγματα παρέξεις, ἀναπηδῶν ἐνθένδε τάχα. ΑΛΚ. Μικυλλίσκε, ὤμην τί σοι χαρίσεσθαι σοι, φάναι τὴν νύκτα, ὁπόσον δύναμαι, ὡς ἔχοις ἀρβηνόμενος διανύειν τὰ σκοτεινά. ἦν γοῦν πρὶν ἀνατεῖλαι ἥλιον,

& admirabili felicitate frementem, penetrabile quiddam & clamosum resonans, expergefeceris, adeò vt ne noctu quidem effugere liceat paupertatē, vel te ipso longè nocentiorē. Atqui si coniectandum est tum è silentio quod etiamdum ingens est, tum è rigore frigoreq; quod nondum me, quemadmodū assolet, [b] antelucanò mordicat [c] titillatq; nam hic mihi certissimus [d] gnomon aduentantis diei) ne medium quidem adhuc noctis est. Sed iste peruigil, perinde [e] quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespera vociferari cœpit. Verùm haudquaquam impunè: siquidem mox pœnas de te sumam, fustiq; commiuiam, si diluxerit modò: namnunc negotium mihi faceres, subsiliens in tenebris. GAL. [f] Here Micylle, equidem arbitrabar me tibi gratum esse facturū, si quoad possem

alia nocte & luce anteuertissē, quò posses antelucanò surgens, quàplurimùm operis cōficere. Etenim si primū sol exoriatur,

vel

μίαν κρηπῖδα ἰργάσατο, πρὸς σοῦ ἴσχ τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιτα ὠφεληθῆς. ἐμὲ δὲ σοὶ καθεύδειν ἄδιον, ἢ μὲν ἀναχάσασθαί σοι, ἢ πολὺ ἀφαυρότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων. σὺ δ' ὅρα, ὅπως μὴ ὄναρ πλεῖ, λιμώττειν ἀντιρρόμενος. Mi. ὦ Ζεῦ τύραννε, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτο ἔστιν; ἀνθρωπίνως ἐλάσησον ὁ ἀλεκτρυών. Al. ἆρά σοι τέρας δοκεῖ λαλεῖν τὸ τοιοῦτον, ἐ ὁμόφωνος ὑμῖν εἰμι; Mi. πῶς φῂς τέρας; ἀλλ' ἀφρόντιστε, ὦ θεοί, τὸ πρᾶγμα ἀφ' ἡμῶν. Al. σύ μοι δοκεῖς, ὦ Μίκυλε, λοιδῆσαι ἀπαθὴς ἄνευ, μηδ' ἀνιγνωκέναι τὰ Ὁμήρου ποιήματα, ἐν οἷς ὁ τῶ Ἀχιλλέως ἵππος, ὁ Ξάνθος, μακρὰ χαίραν φράσας ὧν χρεμετίζειν, ἔστησεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἵππου ὄντα βαιόδωρον, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νῦν, ἄνευ τῶν μέτρων, ἀπὸ τοῦ ἰαμβείου ἰκανῶς, καὶ τὰ μέλλοντα προθεσπίζειν,

vel vnicam fecerit crepidã, isthuc laboris lucro tibi accesserit ad parãdum victum. Quòd si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quietem egero; lõgéq; magis mutus fuero piscibus. Cæterùm tute videtò ne per somnium dines, esurias experrectus. Mi. O prodigiorum auersor Iupiter, ô malorum depulsor Hercules: quid hoc mali est? Vocem humanã sonuit Gallus. GAL. Hoccine tandem tibi prodigiũ videtur, si eadem qua vos lingua loquor? Mi. Quid? annon hoc portentum? Sed auertite, Dij, malum á nobis. GAL. At tu mihi videris admodũ illiteratus esse, Micylle, nec euoluisse Homeri poëmata, in quib. equus Achillis, cui nomẽ Xanthus, postea quam hominis longum valere iussisset, medio in prælio constitit disserens, totosque versus ordine recitans,

non quemadmodum nunc ego prosa oratione loquens: quin etiam vaticinabatur ille, deque futuris edebat oracula:

καὶ ὅλως τι παράλογον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπεκαλεῖτο, ὥσπερ σύ, τὸν ἀλεξίκακον, ἀποτρόπαιον, ἡγούμενός τε ἄπιστα καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἡ τῆς Ἀργοῦς πρῷρα ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύετο; ἢ εἰ βύσας ἕλειον ἐρπύσας, καὶ βοῶν λιτὰ μυκήματα, ἡμίσπλα καὶ ἑρπετὰ, μετεπιπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δὲ, Ἑρμοῦ πάρεδρος ὤν, πλησίστιος καὶ λογιωτάτη θεῶν ἁπάντων· καὶ τὰ ἄπορα ὁμοδίαιτος ὑμῖν, ὦ σώφρων, ἀκριβῶς ἐπιστάμενος ἐκμεμαθήκοιμι τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. εἰ δ' ἐγκυμονήσαι σε ὑποψιοί μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεστάτην ἁμαρτίαν ἐπᾶραι τῆς πρὸς ἐμὲ ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπέρχεσθαι οὕτω καλῶν. Μι. ἀλλὰ μὴ ὄναρ καὶ ταῦτά ἐστιν, ἀλεκτρυόνων οὕτω πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος. εἰπὲ δ' ὅν πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε,

neque quicquam prodigiosum facere videbatur: neque is qui tum audiebat, malorũ auersorem, ita vti tu facis, implorabat, quasi rem abominandam & auertendam audîsse sese iudicaret. At quid tandem facturus eras, si tibi [r] nauis, cui nomẽ apud Homerum est Argo, carmina fuisset elocuta, ita vt olim in [s] Dodonæa sylua phagus per se loquens oraculum edidit? Aut si tergora arietum serpere vidisses, & carnes boum mugire semiassas, coctasque verubus transfixas? Ego verò quum [t] Mercurij sim assessor [z] loquacissimi, [z] deorumque omnium facundissimi: præterea contubernalis vobis & conuictor: haud mirũ videri debet, si sermone humanũ edidici. Quòd si mihi recipias taciturũ te, haud quaquam grauabor verorem tibi causam aperire, vnde factum sit, vt eadem qua vos lingua loquar, & vnde mihi suppetat huius orationis facultas. Mi. C. Modò ne isthuc ipsum sit somniũ, Galle, quòd ita mecum loqueris; sed dicito per Mercurium, ô præclare,

quid

ὅ, τι καὶ ἄλλο σοὶ τῆς φωνῆς αἴτιον. ὡς δ' ἀκούσομαι, καὶ πρὸς ἀδύνατα ἐρῶ, τί σιγᾷ λέγειν; τίς γὰρ ἂν αἰσχύνοιτό μοι, ἃ τινι λαμβάνοιμι, ὡς ἀλεκτρυόνι αὐτὰ ἀπόνητος ἀκηκοώς; ΑΛΛ. ἄκου τοίνυν, παραδοξότατόν σοι λόγον, οὗ οἶδ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλλε. ὅτοσὶ γάρ ὁ νῦν σοι ἀλεκτρυὼν φανούμενος, οὐ πρὸ πολλοῦ ἄνθρωπος ἦν. ΜΙ. ἦκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον, ἀμέλει περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις γεγένοιτο ὁ Ἄρης, εἶτα γένοιτο ὁ Ἄρης, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ συγκωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τῶν ἐρωτικῶν. ὁπότε γοῦν ἄφοιτο παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης, ἐπάγεσθαι καὶ τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπιδιατρίβειν μάλιστα τὸν Ἥλιον ὑφορᾶσθαι, μὴ καταδῦναι ἐξάπτης πρὸς τὸν Ἡφαιστον, ἔξω πρὸς τὰς θύρας ἀφικόμενον ἀεὶ τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ προλοιῶσθαι τὴν

quid etiã aliud rei tibi fuit in causa vt istam linguã sones. Nam vt taceam, neq; cuiquã proferam, quid attinet te sollicitũ esse? Quis enim fidem mihi sit habiturus, si cui narrem, me Gallũ hæc loquentem audisse? GAL. Auscultata igitur: nam orationem ex me audies omnũ (sat scio) maximè nouam atq; incredibilem. Siquidem hic qui nũc tibi gallus appareo, non ità pridẽ homo fui. MIC. Profectò & olim istiusmodi quidam de vobis inaudierã, adolescentulũ quẽpiam fuisse Gallũ, Marti adamatum, atq; hunc dea cõpotãsse, collusitãsseq;, & in voluptatibus gestisse morem. Itaq; cùm Venerẽ adiret Mars, cum eã cubiturus, hũc quoq; Gallum vnà secum adduxisse. Quoniam Solem potissimùm metueret, ne si è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet: foris ad ostiũ adolescẽtulum semper relinquere soliũ, cuius indicio certior fieret, quãdo sol emergeret. Deinde Gallũ aliquando somno correptum,

τῶν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν ἥλιον καθόντα, ἐπισπᾶναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ ὡς Ἄρης ἀφροδίτιδι ἀναπαυομένῳ. δεῖ τὸ πισάντα τὸν ἀλεκτρυόνα μιμοῦσα ἄν, εἴ τις ἐπίοι, καὶ οὕτω τὸν Ἡφαιστον παρ' ἡλίου μαθόντα, συμβᾶν ὡτὸς, πιεσθέντα, καὶ σαγηνεύσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ πάλαι μεμηχάνητο ἐπ' αὐτὸς, ἀφεθῆναι δὲ, ὡς ἀφέθη, τὸν Ἄρεα ἀγανακτῆσαι ἐπὶ τῷ τοῦ ἀλεκτρυόνος, καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸ εἰς τοῦτο ὄρνεον, αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς ἀντὶ τῆς λοφιᾶς, δεῖ τοῦτο ὑμᾶς, ἀπολογουμένους ὡς Ἀρεῖ, ὅτ' ἐς δεῖν ὄφειλος, ἐπιδὰν ἄσθμαθ' ἀναπίμπλησθαι τὸν ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ. Αλ. φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλε· τὸ δὲ ἐμὸν ἑτεροῖόν τι ἐγένετο, καὶ πάνυ ἐναγχος εἰς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβᾶν. Μι. πῶς; ἡδέως γὰρ τοῦτο μάλιστα ἀκούσω. Αλ. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν;

excubias deseruisse insciente, Solemq; nullo præsentiente imminuisse Veneri ac Marti secure dormienti, propterea quòd consideret Gallũ indicaturũ fuisse siquis interuenisset. Itaq; Vulcanũ à Sole edoctum, eos deprehendisse implicitos atque irretitos ut vinculis quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martẽ simulatq; dimissus est, indignatũ aduersus Gallum fuisse, atq; eum in auem transmutasse, ipsũ armis, vt capite pro galea cristã obtineret. Hanc ob causam, quòd vos Marti purgetis, quum id nihil opus, simul atq; à Sole exorientẽ sensistis, multò ante vociferari, atq; illis exortum prænunciare. GAL. Feruntur quidem & illa, Micylle: at quod ego sum narraturus, multò aliud quiddã fuit: atq; adeò miper admodum in Gallum transformatus sum. MI. Quonam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. GAL. Audistin' de Pythagora quodam à Mnesarchida Samio?

MIC.

Μί. τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα; ὃν ἐνομοθέτει, μήτε κριῶν γεύεσθαι, μήτε κυάμους ἐσθίειν, ἥδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον, ἐκπρέπιστον, ἄπονον ἀποφώνημα· ἔτι δὲ καὶ πάσων τὰς ἀνθρώπους, ἐς ψυχὴν ἔτη μὴ δοκιμάζεσθαι. Αλ. ἴσθι δὴ τὰ τοιαῦτα, ὡς πρὸ τῶ Πυθαγόρου, Εὔφορβος ἐγένετο. Μί. γόητα φασὶ, καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον, ὦ Ἀλεκτρυών. Αλ. ἐκεῖνος αὐτὸς, ἐγὼ σοι ἀμὶς ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παῦσαι, ὦ ἀγαθὲ, λοιδορῶν μοι, καὶ ταῦτα, οὐκ ἀπὸ τοῦ, οἷός τις ἐῶ τὸν τρόπον Μί. τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου πρατοδίωρον, ἀλεκτρυὼν φιλόσοφος. ἀτὰρ ἀ ὅμως, ὦ Μνησάρχου πᾶι, ὅπως ἡμῖν, ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου, ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου, Ταναγραῖος ἄνευ πτερύγων ἔ φιβανὰ ἐξ ταῦτα, ἐδὲ πάνυ πιστεῦσαι ῥᾴδιά, ἐπεὶ καὶ δύο ἤδη μοι τετηκέναι δοκῶ, πάνυ ἀλλότρια ἐμοὶ τὰ Πυθαγόρου. Αλ. τὰ ποῖα; Μι. Num sophistam illum dicis gloriosum, C qui instituit ne quis vel D carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre & parabile, à mensa submouens? Prætereà ante quàm mortalibus suasit E ne intra quinquennium loquerentur? GAL. Scis nimirum & illud, quemadmodum priusquam Pythagoras esset, F Euphorbus fuerit? MIC. Præstigiatorem & prodigiorum artificem hominem aiunt fuisse, ô Gallus. GAL. Ille ipse ego tibi sum Pythagoras. Quare parce, quæso, mihi conuiciari, præsertim quum ignores quibus sim moribus. MIC. At hoc rursum multò etiam quam illud portentosius: Gallus philosophus? Attamen expone, ô Mnesarchi gnate, quâ factium sit vt ex homine adulis, ex Samio G Tanagræus repentè nobis prodieris. Neque enim ista verisimilia, neque omnino facilia creditu: quandoquidem duas quasdam res iam mihi videor in te animaduertisse nimiùm alienas à Pythagora. GAL. Quas?

Μί. ὤμὴν, ὅτι λάλος ἄνθρωπος, ὁ κύων τοῦ Λυκίνου, καὶ σιωπᾷν ἐς τοσοῦτον ὅλα ἔτη, οἶμαι, παρήνεσε ἕτερον κύνα, καὶ παντελῶς παράνομον, ἀφ' ἧς ἔχων ὅ, τι σοὶ παραβάλομαι, λυάμους χθὲς, ὡς οἶσθα, ἔχων ἔκυρον, καὶ σὺ ὀλίγου μιαίνας, ἀνίλιξας αὐτὸς ὥσπερ ἢ ἐψηθῆναί σοι ἀνάγκη, καὶ ἄπορος εἶναι, ἢ Πυθαγόρᾳ ὄντι παρανενομηκέναι, καὶ τὸ ἴσον κοσμηκέναι, λυάμους φαγόντα, ὡς ἂν ἀτλὼ λιφαιτοῦ παῤ ὁδοῦ ἀναδόντας. Αλ. οὐκοῦν οἶσθα, ὦ Μίκυλε, ἢ τις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἑκάστῳ βίῳ. ἐγὼ μὲν τότε μὴν οὐκ ἤδειν τῶν λυάμων· φιλόσοφον γάρ. γοῦν ἐφαίνομαι ἄρα. ὀρνιθικὰ δέ, καὶ οὐκ ἀπόῤῥητος ἐμοὶ ἡ τροφή. ἀπ' ἄλλου οὖν, ἄνευ τοῦ ἐκ Πυθαγόρου ἔζευγμαι, μὴ ἐν ὅσοις πρότερον ἐβιώτευσα βίοις, καὶ ἅτινα ἐστὶ μεταβολῆς ἀποτελέσματα ἑκάστης.

MIC. Alterum quidem, quòd garrulus es & obstreperus, quum ille silere in solidos quinque annos (si memini) praeceperit. Alterum verò planè cum illius legibus pugnat. Etenim cum non haberem quod tibi objicerem, fabas heri (sicut nosti) ad te attuli: ac tu nihil cunctatus protinus eas subegebas: unde fit, vt necesse sit, aut mentium esse te Pythagoram esse, quum aliud quiddam sis: aut si Pythagoras es, legem praetergressum esse te, iuśq; violásse, quum fabas ederis, perinde ac si caput patris comederis.

GAL. Non cognouisti, Micylle, quae sit harum rerum causa, nec quae ad vnumquodque vitae genus conducent. Ego tum quidem non edebam fabas, propterea quòd philosophus essem. Nihil contrà comestus sim, quippe auium congruas, neque nobis repudiandum pabulum. Verùm si molestum non est, audi quemadmodum è Pythagora coeperim esse id quod sum in praesentia, quamq; in multis vitae generibus antehac vixerim, & quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus.

MIC.

Μι. λέγοις ἄν, ὡς ἡμοιγε ὑπερήδιστον ἄν τὸ ἄκουσμα γένοιτο. ὥστε εἴ τις ἄρτιον προφάσιν. πότερον μᾶλλον ἐπὶ θάλατταν, τὰ τοιαῦτα διηξόντων, ἢ τὸν παντοδαπὸν ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾶν, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἄν ἑλοίμεθα, οὕτως ἀδελφὰ ἡγοῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἀδίκοις φανῆσαι, ἢ ἐμὲ ἴσως τιμᾷ ὑμᾶς ἄγω, σέ τε, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπεμπάζῃ τὸ ὄναρ, ὅσις ποτὲ ὁ φανεὶς σοι ὢν, καί τινα ἐνδάλματα μάτην ἀφυλάκτως, ἀγαθὲ, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀμφιγυήεντά τινα ὀφθαλμοσίαν τῇ μνήμῃ μεταθέμενον; Μι. ἀπ' ὀλίγου ἐπιλήσομαί ποτε, ὦ Καλλιρρόη, εἰ ἴδοι τῆς ὄψεως ἐκείνης, οὕτω μοι νοῦν τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὅσπερ καταλιπὼν ἔχει, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλεφαρὰ ἐπ' αὐτῇ, ἐξ ὕπνου αὖθις καταστάντα. οἷον οὖν ἐν τοῖς ἀεὶ τὰ πρὰ ἐργάζεται ἐνθύμια, τοιοῦτον χάραγμα παρέχετό μοι τὰ ὀνόματα.

MIC. I *Narra quæſo nam mihi quidē audiru iucundiſſimū fuerit, adeò vt ſi quis mihi deferat optionē, vtrū te iſta narrātem audire malim, an rurſum felicisſimū illud ſomniū quòd paulò antè vidi, videre, haud ſciam, vtrū electurus ſim: vſq; adeò cognata germanaq; videntur eſſe iſta tua cum ſuauiſſimis illis viſis: & ex æquo vos æſtimo, te pariter ac præclarū illud inſomniū.* GAL. *Etiā nū tu ſomniū illud quod dudū tibi viſum eſt, in animum reuocas, & inania quædam obſeruas ſimulacra, atque (vti loquitur poëta) euanidā quandā felicitatē memoria cōfectaris?* MI. *Imò illud ſcias, Galle, ne vllo quidē tēpore vnquā viſi illius mihi vētura obliuionē Tātū mellis ſomniū aufugiēs in oculis mihi reliquit, vt præ illo vix queā palpebras attollere rurſus in ſomniū cōuentes. Itaq; qualē voluptatē mouēt pennæ in auribus verſatæ, talē titillationē mihi ꝓbent ea quidi.*

Αλε. Ηράκλης, δεινόν τινα φὴς ἔρωτα τοῦ ἐνυπνίου, εἰ γναθλωδὸς ὤν, ὡς φασι, καὶ ὄνειρον ἔχων τῆς πλάσεως τὸν νοῦν, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα ἥδη καὶ ἐνδοξότερα ἀνθρώποις τοῖς ὀφθαλμοῖς, μυριόσὸς οὕτω, καὶ ἐναργὴς φαινόμενον. ἰθέλω γοῦν ἀκοῦσαι, οἵ τίς ἐστιν, οὕτω σοὶ τεταπόνηται ὤνειρ. Μί. ἕτοιμος λέγειν· ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνῆσθαι, καὶ διεξιέναι τι περὶ αὐτῶν σὺν ᾗ πάσχω, ὦ Πυθαγόρα, διηγήσομαι τὰ περὶ τῆς μεταβολῆς; Αλε. ἐπεὶ δὲν σύ, ὦ Μίκυλε, παύσῃ ὀνειροπολῶν, καὶ ἀφήσῃς ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι. τὸ γοῦν πρότερον ἀπὶ, ὡς μάθω, εἴ τι δηλ τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν, εἴτι δηλ τῶν κερατίνων σοι ὁ ὄνειρος ἦκε πεπόμενος. Μί. οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα. Αλε. καὶ μὴν Ὅμηρος δύο ταύτας μόνας λέγει. Μί. ἔα χαίρειν τὸν ἥρωα ἐκεῖνον ποιητήν, ὃς ἐδόκα ὀνείρων πέρι. οἱ παγκάλου ἴσως ὄνειροι δηλ τῶν τοιούτων ἐκφοιτῶσιν,

GAL. Nouũ quędam hęc culę mihi narras amorę in somnij: siquidę alatũ quum sit (sicut aiunt) metasq; volandi præscriptas habeat somnũ, Iam septa transilit, oculis etiã vigilantis obiectę uans. adeò melliũ & euidẽs apparet. Quare perueliẽ audire, cuiusmodinam sit illud quod te supra modũ delectat. MI. Gestio narrare. Nã dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Verùm heus, Pythagora, quãdo tu narrabis de tuis transformationibus? GAL. Vbi tu, Micylle, desieris somniare, melq; illud ab oculis abstersseris. Interim prior dicito, vti intelligã vtrúmne per portas eburneas, an per corneas tibi somnũ aduolárit. MIC. Neque per has, neq; per illas, ô Pythagora. GAL. Atqui duas has tantùm commemorat Homerus. MIC. Valeat Homerus nugatorem illũ poetã, qui nihil de somnijs intellexit. Paupertina fortassis somnia per illas cõmeant portas, qualia

μυελιπάρ& ἰδρα, ἰδὶ πάνυ
φερῶς, τοιαῦτ' αὐτὸς ἄρ' ἐμοὶ
ἐπὶ δὴ χρυσῶν τινων πυλῶν ὁ
ὕπνος& ἀφίησι, χρυσᾶς καὶ
αὐτὸς καὶ χρυσᾶ πάντα περι-
βεβλημένος& , καὶ πολὺ ἐπαν-
γόμενος& χρυσίον. ΑΛΚ. παῦε,
ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν·
ἐπιχαρῆς γὰρ ἐκ τοῦ ἐκάνε σοι ἐν-
χῆς τὸ ἐνύπνιον, καὶ μίτασμα
ὅλα χρυσᾶ ἐκκομίσθαι μοι δο-
κᾷς. ΜΙΚ. πολύ, ὦ Πυθαγόρα,
χρυσίον εἶδον, πολύ, καὶ
εὖ, ἐκαλὸν, οἷον τὶ καὶ λέγειν
ἐκπεφάνθον; τί ποτε ὁ Πίν-
δαρός φησι περὶ αὐτῆ, ἐπαι-
νῶν; ἀνάμνησόν μ' ἄρ, εἴπερ
οἶσθα, ὁπόταν ὕδωρ ἄριστον ἀ-
πῶν ἅτε τὸ χρυσίον θαυμάσ-
ᾖα, καὶ ποιῶν ἐν ἀρχῇ εὐθὺς ἐ-
κλύσιν τῶν ἀσμάτων ἁπάν-
των. ΑΛΚ. μῶν ἐκεῖνο ᾖσθα;
Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δ' χρυσὸς, ἀ-
θέμβροτον πῦρ ἄτε, διαπρέπει νυ
κλεϊ, μεγάνορ& ἔξοχα πλούτου.

qualia videbat ille, neque id admodum perſpicuè, quippe N captus oculis. O Mihi nerò per aureas quaſdam portas dulciſſimum hoc aduénit ſomnium, & ipſum aureum vndique, & aureis circum amictum, & auri plurimum ſecum adducens. GAL. Deſine, optime P Maida, de auro fabulari. Nam dubio procul ex illius voto iſtud tibi accidit inſomnium, & ſolidas auri venas mihi duxiſſe videris. MIC. Multam auri vim vidi, Pythagora, multā, quàm putas pulchrā! quæ fulgore coruſcantis! Quid tandem Q Pindarus in illius laudem dicit? nam in memoriam redige, ſi quidem memineris, quum aquam præſtantiſſimam dicens, poſtea aurum admiratur, idq; iure, ſtatim in initio carminis vnum omnium bellisimi. GAL. Num illud quæris?

Aqua eſt illa quidem optima:
Cæterùm aurum, vti candens
Ignis, ita emitens, noctibus eminet eximiè vnum
Cæteras ſupra opes, quæ
Gloriam ac decus addunt.

Μίκ. νὴ Δία ὡς τὸ ἔτο. ὥσπερ γὲ τὸμόν, ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, ἕως ἐπαυνᾶ τὸ χρυσίον. ὡς ἤδη μάθῃς, οἷόν τι ἰῶ, ἄκουσον, ὦ Ἐφιάλτα. Αλεκτρυών. ὅτι μὴ ἐν οἰκόσι σοῖς ἰῶ χθιζοὶ ὠδα Εὐκράτης γὰρ μετὸ πολέσι σοῖς ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ, λεσάμβρον ἤκειν ἐκείνου τὴν ὥραν, ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Αλ. οἶδα πάνυ ἔτο, πανάγρε παρ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχει μοι, βαθείας ἤδη ἑσπέρας, κἀκεῖθεν ἐποδυόρυγμαι σοῖς, τὸν πρώτην ἐκείνας λυάμβας λομίζων, ἃ πάνυ λαψιλὲς τὸ δεῖπνον ἀνακρούει, ἀθλητῇ ποτε γεγονὼς μικρῷ, καὶ Ολύμπια ἐκ ἀφανῶς ἀγωνισαμένῳ. Μίκ. ἐπεὶ δὲ δεῖπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκάθευδον τὺθὺς, τὰς λυάμβας σοι παραβαλών· ἔτά μοι κατὰ τὸν Ὅμηρον, ἀμβροσίῳ δῆθεν νύκτα θεός τις ὡς ἀληθῶς ὄνειρος ἐπέστη. Αλεκ. τὰ παρὰ τοῦ Εὐκράτους πρότερον, ὦ Μίκυλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷόν τι ἐγένετο, καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα.

MIC. *Per Iouem, isthuc ipsum. perinde enim ac si somnium meum videat. Pindarus, ita prædicat aurũ. Sed vt tandem cognoscas quale fuerit, ausculta iam, sapientissime Galle. Meminisse te heri nullum domi cibũ accepisse: siquidem Eucrates ille fortè mihi in foro factus obuiam, & lotum me tempore ad cœnam venire iusserat.* GAL. *Isthuc eandem planè memini. Nam totum esuriebam diem, donec mihi profunda tandè vesperi domum reuersus subumidus vinoque madens, quinque illas fabas proferres, non admodum opiparã cœnam gallo, qui quõdam fuerat athleta, quique Olympia non segniter olim decertârit.* MIC. *Ast vbi reuersus à cœna fabas tibi obiecissem, obdormiui protinus. Tum mihi iuuenis Homerũ, ambrosia subnocte diuinum quoddam haud dubiè somniũ assistit.* GAL. *Sed priùs quæ tibi apud Eucratem acciderint, Micylle, narra, & cuiusmodi fuerit cœna, quæque super cœnam acta sint omnia.*

πάντα· λοιὸν γὲ οὐδὲν, αὖθις σι λαπνᾶν, ὥσπερ ὄναρόν τι τὰ ἔμπροσθεν ἰκάνον προσηγούμενα, καὶ ἀναμυρνώμενον τὴν μνήμην τὰ βεβρωμένα. Μικυλ. ὦμιλο ἐνος λάσαν καὶ ταῦτα· λιπογούμενον ἐπὶ δὶ σὺ προθυμῆ, καὶ λέγω. ὁ πρότερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίου τινὶ λαπτόμενος, ἐν ἄπαντι ὧν βίῳ, τύχη τινὶ ἀγαθῇ ἐντυχόντων χθὲς ὧν Εὐκράτει. καὶ ἐγὼ μὲν προσιὼν αὐτὸν, ὥσπερ ἀθεμι ἀνοήτῳ, ἀπηματεύμην, ὡς μὴ ἀπατωχωμένον αὐτὸν, ἐν ψαιρῷ ὧν τεί βωσι συμπαρομαρτῶν. ὁ δὲ, Μικυλέ, φησι, θυγατρὸς τὰ μυρομένης γενέθλια, καὶ παρικαλέσα τὰν φίλων μάλα πολλούς. ἐπὶ δὲ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, ἀχθόμενον τε ἔμοι ξυλαπνᾶν μετ' ἐμῶν· σὺ δὲ ἐπ' ἐκείνου ἔκπλουσάμενον, ἴσως μὲν οὐ ἐλεηθεὶς αὐτὸς ἄπῃ ἀφίξεσθαι ἐς νῶν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο ἀπὸ-

omnia. Nihil enim prohibebit te denuò cœnare, si vesaluti fommum quoddam eius cœnæ reduceas, & quæ tum ederis, rursum commemoratione quasi rumines. MICT *Credebam molestum futurum me, si hæc quoque retulissem: verùm posteaquam tu desideras, en id quoque narrabo. Quum nunquam ante hac in vita cœnâssem apud illum diuitem, ô Pythagora, heri bona quapiam fortuna in Eucratem incidi: atque ego quidem simulatque domum illum salutassem, ita vti consueueram, subducebam me: ne pudori illi essem, si lacera in veste fuissem affectatus. At ille: Micylle, inquit, hodie natalitia filiæ celebro plurimósque ad cõuiuium amicos inuitaui: verùm quoniam audiui quendam ex his incommodo esse valetudine, neque posse pariter ad conuiuium nostrum accedere: tu eius loco venito lotus: nisi ipse fortè qui vocatus est, semet ad futurum renunciârit. non nùc quidem ambigit. Hoc vbi audisse,*

πάσας ἰὼν, προσκυνήσας ἀπέρ, εὐχόμην ἅπασι θεοῖς, ἰατρόν τινα, ἢ φλεβοτόμον ἢ φοδάγραν ἐπιπέμψαι ὡς μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἔφην ἰὼν, ἢ ἀντίδαπον, καὶ διάδοχον ἐκκρίμνω. καὶ τὸ ἔχειν λατρῶν, ἀώνα μέγιστον ἐπὶ θύρῃσι, σωτῆρες ἐπισκοπῶν, ὁπόσον τὸ σίγμα ἦν, ἢ ὅσον νέα ἤδη πεπόθα εἶναι. ἐμὲ πολὺ ποτὲ ὁ χρόνος ἀφίκετο, πῶς τάχ' ἐμαυτὴ ἀφρίψας, ἀπέρχομαι, δοκοῦσι μάλα ἐκ σχηματισμοῦ, ἀντισφίγξας τὸ τεθύριον, ὡς ἐπὶ τῷ καταγωτῆρι γνοίτο ἡ ἀναβολή. ἐκ παραβάντι τε πᾶς τῶν θύρων ἅπας τε πεπᾶς, ἢ δὴ ἐμὲ αὖθις, φοράδην ὑπὸ τινὰ φορεῖ ἐκκομισμένον, ὃ μήτε δαπανᾶν ἐᾷ, ἐ νοσεῖν ἐκκέμνον. καὶ ἐδόκει ἢ νοσεῖν ἐκχωρ. ὥστε φέρε γοῦν, καὶ νῦν βυθὸν, καὶ ἐπιχρίμπτω μυχόν τι καὶ ἀναπόεδον, ἐγκλὶς ἄρ' ὅλον, καὶ διαθήκην, ἀμφὶ τὰ ἐξόνυχα ἔτη σκληρόν. ἐκλύνω

dissem, adorato diuite diuersa debã, omnes obsecrans deos, vt algidam febrem aliquam, aut laterum colorem, aut podagram morbi auctarii immitterent valetudinario illi, cuius ego sellæ occupator, cœnæq; vicarius & hæres ærã vocatus. Interim hoc spatij quod vsque ad balnei tempus interfessis longissimum, seculum esse iudicabam: dũ subinde respicio quot pedum esse V litera, et quando illos iam lauisse consentaneũ esset. Hîc vbi tempus tandem aduenisset, ocyus me conuicio, atq; abeo, nitide admodum cultus, sic obuerso pallioło, vt qua esset parte purissimũ, ea videretur. Offendo aũt ad fores & alios complures, in quibus etiam illum (gestabatur autẽ à viris quatuor) cuius eram subcõsiua, vocatus, qui malè habere dicebatur, atq; id etiam præ se ferebat, quòd afflicta esset valetudine: nã ex alto vomebat, tussiebatq; ac ferebat velut ex abdito: quodq; ægre gra-

deretur, totus pallidus ac tumens, annos natus circiter 50.

X Ferre

ἐπίγνω δ' φιλόσοφός τις εἶναι, πρὸς τὰ μειράκια φλυαροῦντα, ὁ γὰρ πάνυ μάλα πρεσβύτης ὢν, ἐς ὑπερβολὴν ἐσπούδαζε. καὶ ἀτιμάζων ὁ Ἀρχιβίου τοῦ ἰατροῦ, διότι ἅτε ἔχων ἀφίκετο, τὰ καθήκοντα, ἔφη, ἐχὴ προλιδόναι τὴν τοιαύτην φιλόσοφον ἄνδρα, καίπερ μειράκιον νόσει ἐμποδὼν ἐσῶντα τοιαῦτα γάρ Εὐκράτης ὑπισχνεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς· ὅμως μέν, ἔφην ἐγὼ, ἀπ' ἐκείνου τοῦ σε, ἐῶ οἴκοι παρὰ σαυτῷ μᾶλλον ἀσθενεῖν ἰδίοις, ἢπερ ἐν τῷ συμποσίῳ φανεῖν μεθ' ἡμῶν· τῷ ψυχῷ, μετὰ τοῦ φλέγματος. ἐκεῖνον μὲν οὖν τὸν μεγαλόφρονα ὑπερορᾶν ἐποιεῖτο ἀκηκοέναι τοῦ σκέμματος. ἐφίσταται δέ μοι τὰ μικρὸν ὁ Εὐκράτης πλησμόν, καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο· διδάσκαλε, φησὶν, ἵν' μὴ ἐποίησας αὐτὸν ἥκειν πρὸς ἡμᾶς, ἐμοῦ δ' ἄν τι δεῖ ἐγώνιζε· καὶ ἀπόντι γὰρ ἔστιν ἐπιτελεῖν ἄν. καὶ

Ferebatur autem philosophus quispiam esse ex his quæ apud adolescentulos nugas deblaterant. At barba mihi erat tragica, id est, hircina, furpâ quâ credi posset tôsoris egem. Porrò increpante Archibio medico, quamobrem quum ita esset affectus, adire nisset: Non oportet, inquit, promissa deserere, præsertim hominem philosophũ, etiam si mille vrgeant & instent morbi Putabit enim Eucrates sese à nobis haberi ludibrio. Haudquaquam, inquit ego: imò collaudabit te, si domi potiùs apud te velis emori, quâ in cõuiuio animâ vnà cum phlegmate exercêas. Atque ille quidem præ arrogantia dissimulabat sese dicterium audisse. Haud multò pòst accessit & Eucrates iam lotus: conspectoq; Thesmopolide (nam id erat philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidé factũ abste, quũ ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum. siquidem etiam absenti omnia ordine missa fuissent.

Hæc

καὶ ἅμα λέγων ἀσπάζεται, χεῖρας ἀνίσχων αὐτῷ, ἐπιστρεφόμενος δὲ πρὸς ἡμᾶς. ἐγὼ μὲν ἤδη ἀπιέναι παρεσκευαζόμην. ὁ δὲ ἐπιστραφείς, καὶ ἐπιπολὺν ἐνδοιάσας, ἐπεί με πάνυ σκυθρωπὸν ἤλεγξε, πάθει, ἔφη, καὶ σύ, ὦ Μίκυλλε, καὶ σωφρόνῃ μεθ' ἡμῶν· ἦ γὰρ ἐγὼ ἐκλάσω, ἐν τῇ γυναικωνίτιδι, μετὰ τῆς μητρὸς ἐστιάσειν. ὡς σὺ χώραν ἔχῃς. ἀσκέπαρνον δὲ μάτην λύκος χανὼν παρὰ μικρὸν, φασὶ σχιώμενος ὅτι ἐλόκων ἐξεπλάκησαν τὸ συμπόσιόν τὸ παιδίον τῆς Εὐκράτους. ἐμποδὼν δὲ ἐγένετο ἐκκλίνειν ἐμαυτὸν ὁ παῖς· ἐν πρώτοις γὰρ ἀνέμενον, ἀνίστασθαι τῆς συμποσίου, ἵνα ἀπραγμόνως, νὴ Δία, ᾠχόμην, οἶμαι, νεανίσκοι ὠμοὶ ἐθέλοντες, ὅπως ἐχθρὰ πρὸς ἐμὲ σύνδουλον, ὡς ἐμοὶ μὲν ἐν τῷ σχήματι, καὶ ἐπιπολὺν ἐκαρτέρουν λοιδορούμενος, ἔπειτα μὴ μόνος ἀνιχνεύσῃ πανσόμενον ἐκκλίνειν αὐτὸν, ἐμὲ ἐκκλίνοντι φέροντα, ὡς ὁμοτράπεζοι ἄνδρες

Hæc simul atq; dixerat, introgreditur, manus illi porrigens pariter & famulis intenti. Ego igitur iam abire parabam. verùm ille conuersus, vbi diu secum hæsitasset, posteaquam me tristem admodum videret: Adesinquit, tu quoque, Micylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum cōclaui vnà cum matre conuiuium agere iubebo, quò tibi sit locus Ingrediebar itaque, quum parùm abfuerit vt Y lupus frustra hians discederem: verùm ingrediebar pudefactus, quòd Eucratis filiolum è conuiuio viderem expulisse. Asi vbi iam tempus esset, vt discumberemus, primùm tollentes Thesmopolin composuerūt, haud fine negotio per Iouem, quinque (si Dijs placet) proceri iuuenes, ceruicalia illi supponentes vndiquaque: quò nimirum in eodem habitu permanere, ac longum etiam tempus durare posset. Deinde vbi nemo iam tolerare posset, vt iuxta illum accumberet, me adductum reclinant, vt eadem in mensa

essemus.

ἔγωμαι: τὸν τοίνυν θεῶν ἱλαπνὸν μᾶ, ὦ Πυθαγόρα, πολυώρόν τι, καὶ ποικίλον δεῖπνον, ἐπὶ χρυσοῦ πομᾶ, καὶ ἀργύρου. καὶ ἐκπώματα λῶ χρυσᾶ, καὶ λιπαυνοὶ ὠρᾶοι, καὶ μαγειροὶ, καὶ γιλωτοποιοὶ, καὶ ὅλως, ἁδίσῃ τις λῶ ἃ θαρρεῖ βά· πλὴν ἀπὰ ἐμοῦ γε ἐλπύπα ἡ μιτρέως, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρτιλῶ τινα πρός με λιξιῶν, καὶ διδάσκων, ὡς ἀ λύο ἀφράσας μίαν καταφασιν ἀρτιλᾶσι, καὶ ὡς, ἀ μίρα δῆ, νὺξ οὐκ ἔσῃ. ἐνίοτε δὲ καὶ μίραν ἔφασκεν εἶναί μοι, καὶ διαῦτα πομὰ ἐδέν λιεμμένῳ προσφιλοσόφων σωκράτ, καὶ ὑπετίμενε πλὴν ὀφρυωμένως, ἐκ ἐῶν ἀκέραν τῶν λιπαθεξόντων ἃ ἀδόντων. ζῦτο μέν ῶν, ὦ Αλκιβιάδη, τὸ δεῖπνον. Αλκ. ἐχ ἥδιστα, ὦ Μίκυθε, καὶ μάλιστα ἐπὰ σωκλαρράθους ὧν λαρῳκεύω γίγροντι. Μικ. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ὥμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν, ἅπαντα ὄντα, ἐκ οἶδ', ὅπως ἀφανίσκειν· ἔπα

essemus. Z Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam quandam & variam cœnam, multúq; in auro, multo item argento. Pocula erãt aurea, ministri formosi: tum cantores, & concitendi risus artifices. In summa, iucũdissima quæpiam erat vita: nisi quòd vnũ quiddam me vehemẽter malè habebat, Thesmopolis obstrepens atque obturbans, virtutem nescio quam mihi cõmemorans, docensq; quòd a duæ negationes vnam efficerẽt affirmationem: quodq; si dies sit, nox non sit. Nonnunquam & cornua mihi diCitabat esse: atque id genus multa philosophabatur erga me, quibus eiusmodi nihil opus: planeq; voluptatem interpellatione minuebat, quũ non sineret exaudi eos, qui cithara voceq; canebãt. Habes, Galle, de cœna. GAL. *Non admodũ suaui Micylle: maximè posteaquã cum illo deliro sene fortius erat accubitũ.* MIC. *Audi nũc insomniũ. Visus enim mihi Eucrates ipse, quũ orbus esset liberis, nescio quomodo è vita decedere.*

Dehinc

ἔπειτα προσκαλεσάμενός με, καὶ δείξας θήκας τρεῖς, ἐν αἷς ἐληρυθέμεν ἐλῶν ἅπαντα ἐγώ, μικρὸν ὑποσχόμενος ἀποθανεῖν. ἐμαυτὸν δὲ παρελθόντα ἐς τὸν ἀσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλῆσαι, σκάφας τισὶ μεγάλας, ἀφύσους τε καὶ πολὺν ὑπερρέον· τὰ δ' ἄλλα, τοὺς ἱματισμοὺς καὶ τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ σκύφους, πάντα ἐς μέσον, ὡς τὸ εἰκός, εἶναι. ἔπειτα ἐξῆν λαμπρὸν ὑπὸ λευκὰ ζεύγη, ἐξελαύνοντα, περιβλητὸν ἅπασι ζώοις ὀρθοῖσι, καὶ ὑπόφορον, καὶ πρόθυμον ποιοῖ, καὶ περίπλεων, ἢ ὑπὸ πολέως. ἐγὼ δὲ τοὺς ἱματισμοὺς τοὺς ἐκείνου ἔχων, καὶ δακτυλίους βαρεῖς, ὅσον ἐκκαίδεκα, ἐξημμένος τε λαμπρὰ καὶ ἐπίλεκτα ἐσθήματα, ἐς ἀπάντησιν τῶν φίλων. οἱ δέ, ὡς ἐν ὀνείρῳ εἰκός, ἤδη παρῆσαν· καὶ τὸ λαμπρὸν ἄρτι σωτὴρ ἐμοὶ ἐγίνετο, καὶ ὁ πότος σωκρατῶν. ἐν τούτῳ ὄντα μοι, καὶ φιλοτιμίας προπίνοντα ἐν χρυσοῖς φιάλαις, ἑκάστῳ παρόντων, ἤδη τε πλανῶντι ἐκφιάλης πρεβίβερε omnibus qui aderant amicis: quū iam vesperascentes

Deinde vbi me accessisse ad testamentū cōdidisset, quo me in solidū hæredē omniū scripserat, paulo tempore superstites emori. β Porrò ipse ego bar adire facultates: & cum aurū argentumq; ingentibus quibusdā scaphis exhaurirem; perpetuò subscaturiēs, et affatim affluens: cum autem vestes, mensas, pocula, mino stros, omnia mea; vt par erat, esse. Postea candido vehiculo vectabar refulgens, cunctis, qui intuebantur, conspiciendus, & admirandus. Accurrebant permulti; ac circumequitabant: complures sequebantur. Ego interim illius indutus vestitum, & annulos gerens circiter sedecim digitis insertos, epulum: quoddam splendidum iubebam adornari, quo amicos acciperem. Iamq; illi, ita vt in somnio fieri consentaneum est, aderant: iamque erat cōportatæ: iam potus ex animi sententia ministrabatur. In his quū versarer, & diuersis

ἐνοχλήσομεν, ἐναβούσας ἀκαί-
ρως, συνταράξας ὑμῖν τὸ
συμπόσιον, ἀνατρίψας δ' τὰς
πραξίας. Τὸν δὲ πλοῦτον ἐκεῖνον
ἀφανισθέντα, ἀλλώμενον φέ-
ρωσι παρασπάσαντες ἆρά σοι ἀ-
πόωσι ἀγανακτῆσαι καὶ σοῦ
δοκῶ; ὡς πρίασθον ἂν ἄλλως
ἔτι ἕλον ἢ ὄνειρόν μοι γενό-
μενον. Αλ. ἔτω φιλόχρυσος εἰ
φιλόπλουτος, ὦ Μικυλλε, εἰ μό-
νον ἐζ ἅπαντος θαυμάζῃς;
καὶ οὐχ ἅλαμον ἔνεστι; πολὺ
ἐκπλῆξαι χρυσίον; Μι. οὐκ ἐ-
γὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, ἐζ,
ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτὸς, οἶμαι, Εὔ-
φορβός ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυ-
ρον ἐξημμένος τ βοσφύοιν,
ἐξέας πολεμίων ἐπὶ Αχαιοὺς
ἰὼν ὅτε πολεμῶ, ἵνα σ' ἀντὶ
φορᾶς μισθὸν, ἢ χρυσοφορᾶν
ἄμεινον ἦν· σὺ δὲ καὶ τότε ἀ-
ξίνης, χρυσῷ ἀφειλκυσμένῃς τὰς
πολεμίους ἔχων ἀφειν δυ-
νάμει. καί μοι δοκεῖ Ομηρ
ἐκ τῶν Χαρίτων ὁμοίας
ὑπὲρ σφῶν τὰς κόμας, ὅτι χρυ-
σῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφίγκτο.
μαρτυρῶ δὲ καὶ ἐγὼ Λυκαόν, καὶ

rentur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbâsti nobis conuiuium, mensasq; subuertisti, ac diuitias illas ità dissipâsti, vt in auras euanescerent. Num tibi videor iniuria fluctuatus in terram vel treis noctes perpetuas libenter adhuc somnũ illud quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeóne es auri cupidus, & opum auidus, Micylle? idq; ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICY. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque, tum quum Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto prodibas pugnaturus cum Achiuis: idq; in bello, vbi ferrum quàm aurum gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro internexis in periculum descendere. Atq; ob eam (opinor) causam, à Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentoq; reuincirentur. Etenim longè nimirũ me-

ψ ἐρασιπόλις ἐρατεινὴ, cor-
ναπαλεχαρὲς ἔαρος, καὶ
ουσιασθέντα μετ' αὐτ.
Ἀπὸ τοῦ τάχ' ἀεὶ, ὄχνωκόσ
ἀχ, μέρια, ἐ πλάτος ἐσ' ἀεὶ,
ἔτρας τὸ ἔνυσθαι, ὁ ἐλαυνε
τὰν ἀνὴρ ναπὸ καὶ ἀνθρὰν,
ὁ Κρόνε καὶ Ρέας, ὅτ' ἀστεροπᾶ
ν' Ἀρραπιὰν ἐκάνας μέ
Ρέας ἔχαρ ἀεὶ, τι ἔρασ
ἀστὴρ μετάβολος,
ἀεροπλάρας τὰν
ἀρπαῦ· ἀνάκτ
καὶ, καὶ transformare, neque quæ
ἐκλιὼ ἀν ἀστιφύλακας possit cor-
τὸ rumpere; audiit videlicet et
aurum sit factus, atque ita
per regulas illepidas patrium
quam deperibat. Iam
id tibi commemorem
ἐσ' εἶσιν prædem
ὃς quibus ad
ἐ sapien-
, de-
ἀεὶ

ἀσ
pax ἐ
μιάτερα
ἀλλ' ἄστρ ἀλ
Ἀκραία τὸν ἐρ
ἐλάτας, ἀς ἔχνοιαν ἐ
ἐλέες ἀξ' ἐ τέρας, αὐ
ἀραπυρίσῃ. ἄσσ τί ἀν ἐσι
ἐσὶ τάτου ἔτι πλέονας, ἔξ' μὲ
Κλάτας ἀσθέρ' ἐν ἔχνοις ἀς ἐ
ἀσ' ἀν ἀστ', ἐπανὸς τε πάλαι,
καὶ ἔρος ἀστ' ἐ ἔρασ ἀλ ἀστρ ἐμὲ
Κρὸς, τι πάλαι καὶ ἀλάτας ἀνὰ· quidni mali
ἀλαν, ἀ ἐξ ἀραπυρίσῃ ἀν ἀλάτας aurum ἐ in
ἐνίστε ἀ Σιδώνιος ἀ ἐπιδίμνας fuerit, formosos
ἐν ἔρασ ἐ πάλαι· τὰν χάλκα res ἐ potentes nidula
χαλκᾶν μοι ἐ ἐμάτερα ναπὸ ἐ eas ἐ gloriam illis co
Σίμων, ὁ δὲ ἀνὰ ἀλάτας liam: ἐ ἀλλ' nonnunquam
Ἐπὶ ναπὸ ἔχνοι, ὅτι τ' ἔτι ἐ obscuris ἐ infamib. claror
Κλαῦ τοῦ Κρονίδου, ἀλλ' τὸ ac celebres reperiri officiat?
μὲν Νὴ τὸν Κρονίδην μοι ἐ ἀλάτας
de artifice Simone, qui pateris
quæ dicit apud eos extare, quæ legumi coquerem ὁ Saturno
libens,

μὲν ἐκ ἀνδρὸς λαβαλῶν; ΑΛ. οἶδα, τὸ σιμῶν, τὸ βραχύ, ὃς τὸ λιβανωτοῦ τρύβλιον ὑφιλόμενος, ὥχλῳ τινὶ μάλιστ' ἔχων, μιξοπώλῃ λάγυνον, ὃ μόνον ἡμῖν ἀπῆρχεν ἄλφιτα δὲ αὐτὸς, ὃν ΜΙ. κυκλω. ΜΙ. ἐκοιμῶ ἐκεῖνος αὐτὸ λαλήσας, ἅτε ἐπωμόδοκος ὢν τοσάτε; ἀνὰ τί δὲ ἐμαίνετο, καὶ ἐβόας τότε, ὦ ἀλιτρυνῶν, ἡγεμονεύσειν ἡμᾶς ὁρῶν; ΑΛ. ἐκόκκυσον, ὁ μόνον μοι τότε παῶν ἐῶ. Τί δ' οἰῶ ὁ Σίμων; ἔφην χάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρᾶν. ΜΙ. ἀνηψιὸς ἐῶ αὐτῷ, πλουσίῳ δὲ καὶ βδελυκτῷ, δεισιδαίμονι δὲ τὸ νόμα. οὔτε δῶν ἂν ἐδόκει ἐκεῖνος Σίμωνι τῶν ἐμῶν δὲ, ὅτι ἐκ αὐτὸς κλέπτο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε πρώην, ἅπαντα ἐκεῖνα, κατὰ τὸν νόμον, Σίμωνι ὁ τὰ ῥάκια τὰ πινυρὰ, ὁ τὸ τρύβλιον περιλαβών, ἅσμενός τε ἐξεκόπη, ἀπορρῆξαι τὴν συγγένειαν ἀμπεχόμενός τε, οἰκέτας καὶ ἵππους, καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα, καὶ ἐλεφαντόπους κλίνας ἔχων, ὑφ' ἑαυτῷ κεκτημένος, ἐκ

libus, duasq; extorū cæsuras immitterem. GAL. *Nouī Simonem illum breuem: quī fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, peracta cœna abijt sub ala gestans. Nā ipse vidi, Micylle.* MI. *Atqui quum eam fustulerit, tam multos ille deos posteā iurabat. Sed cur non prodebat, ac vociferabāre, tū, ô Galle, quā nos furto spoliari cōspiceres?* GA. *Coccyzabam, quod mihi solum licebat id tēporis. Verūm qd Simō ille? Nā videbare de illo dicturus nescio quid.* MI. *Ei consobrinus erat vir suprà modū diues, nomine Drimylus. is quoad viuebat, ne obolū quidem donauerat Simoni. nā quī daret, quū ne ipse quidē de pecunias attingeret? At simul atque mortuus est nuper, vniuersis illis opib. iuxta leges Simon ille, qui coria putria, qui patellā circūligebat; gaudens, purpura ostroq; circumtectus: famulorq; & currus, & aurea pocula, & mensis ebur inis innixus pedibus pōsūdet: ab omnibus adoratur:*

ἐκ προσώπου ἔτι ὑμᾶς. ἔναγχος γοῦν ἰγὼ μὲν ἰδὼν προϊόντα χαίρειν, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δὲ ἀγανακτήσας· ἄπαστι, ἔφη, ὦ πλοκεῦ, μὴ διάβαλε σμικρώσας μου τὸ ὄνομα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀπὸ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μίγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ ἀγνοοῦσιν· ὁ δὲ θρύπτεται καὶ πρὸς ταῦτα, καὶ ὑπερορᾷ. καὶ τὰς μὲν προϊεται, καὶ ἄλλας ἄγει, ἃς δὲ ἀπαλλάσσειν ἀνιᾶται αὐτάς, ἀμυνόμενος. ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος, ἃς γε καὶ μεταποιεῖ τὰς ἀμορφοτέρας, καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς καὶ ὄντως λιτὸς. ἀνθεῖ δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἀγόντων· Ὦ χρυσὲ, λῆμμα κάλλιστον βροτοῖς· καὶ Χρυσὸς γάρ ἄνω, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀπὸ τί μεταξὺ ἐτέλεσας, ὦ Ἀλκυονεύς; Ἀλ. ὅτι ἀπ' ἀγνοίας, ὦ Μίκυλε· καὶ οὐ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξυπάτησα, ἀρτὶ

iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conspexissem: Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Edicite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum diminuat. neque enim Simon, sed Simonides appellor. Porrò (quod est omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque ita quidem eludit eas, ac fastidit, & alias quidem admittit, comẽq; sese præbet: alias porrò quæ negligunter, necem consciscituras sibi minitantur. Vides quantas commoditates pariat aurũ, quandoquidem eos qui sunt deformosissimi, transfigurat & amabiles reddit, & non secus atq; cestus ille poëticus. Audis insuper & ὑ à Poëtis dictum:

O aurum auspicata res,
& ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim risisti, Galle? GAL. Quoniam tu quoque per insciitiam, Micylle, simili modo falleris opinione.

εἰ τῶν πλουσίων· οἶδ', ἐγὼ οἶδα, πολὺ ἀβλαβέστερον ὑμῶν τὸν βίον βιῶσι λέγω δὴ σοι, μὴ πένυς, καὶ πλέσι & πολλοὺς χρόμῳ &, καὶ ἅπαντ' & βίου ὑπερηφανεύῳ &, μετὰ μικρὸν ἃ καὶ αὐτὸς ἔσῃ ἔπαστα. Μί. νὴ Δία, λαμπρὸς γοῦν ἤδη καὶ ἐμοῦ. ὅπως ἀπαλλῇς, καὶ ἃ σωίσθαι ὦ βίῳ ἑκάστῳ. Αλ. ἄκουε, τοιοῦτόν γι πεπαιδὸς, μηδενὸς μι σῦ ἀβλαμονέστερον βιοῦντα ἰσραηλίτην. Μί. ἰμῆ, ὦ Αλιπρουάμι, οὕτω δι γέροι. Ζ. πεπάνθαι γάρ μι λοιδορεῖσθαί σοι. ἀπὰ ἀπὶ, ἀφ' Βυθέρεβ ἀρξάμβρος, ὅπως ἰς Πυθαγόραν μετενβλήθῃς, ἕπειτ' ἰς ξῦς, ἄχει ἔ ἀνιπρυόν &· ἀπόδι γάρ σι ποιήσαι καὶ ἰδὼν καὶ παθών, ἵν' πολυσθλίσι τοῖς βίοις. Αμ. ὡς μὴ ἐξ Απόλλωνός & τὸ πρῶτόν μ' ψυχή μοι ἐπαλπλαμένη ἐς τὸν χοῦν, ἵνα θνητὸς ἀνθρώπου σῶμα, ἤν τινα τὸν

mione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam ærumnosiorem vitam viuunt, quàm vos. Hæc autè loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodū sit transfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Auscultа, vt hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sim, ô Galle? Hanc felicitatem tibiipsi imprecor. Nam videre me tibi ridendū proponere. Verùm age, narra, exordiens ab Euphorbo, qua pacto fueris in Pythagoram trāsformatus: deinceps ordire ad Gallū vsq. Consentaneum enim est te varias rerum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolârit, & corpus humanum subierit, vt illic

τὴν μεταδίκλω ἐκτινοῦσ. μακρὸν ἂν ἦν λέγειν· ἄπορος τι ὅτι ὅσιον, οὔτε ἐμοὶ ἀπὸν, ἔτι δὲ ἀκοὴν τὰ δικαῖα. ἐγὼ δ' Εὔφορβ' ἐγχώμιον. Μι. ἐγὼ δ' πρότερα τάτα, ὦ θαυμάσιε, εἰς ὢν τοῦτό μοι πρότερον εἰπὲ, εἰ μέγα ἐγώ ποτε ἐπαλγῶ, ὥσπερ σύ. Αλ. καὶ μάλα. Μι. Τίς οὖν ὢν, εἰ τί ἔχεις ἀπὸν· ἥδιον γὰρ τοῦτο ἀκούσω. Αλ. σὺ μυρμηξ ἦσθα Ἰνδικὸς, τὸ χρυσίον ἀνορυττόμενος. Μι. εἶτα ὀκνοῦμεν ἐγὼ λακοδαίμων ὀλίγων τ' ψυχαρίων ἥκειν εἰς τὸν βίον, ἐξὸν ἐκεῖνος ἐπισιδόμενος; ἀλλὰ καὶ τί μιτὰ τοῦτο ἔσομαι, ἢ τὸν ἄνδρα γὰρ ἀφίξομαι σε. ἐγὼ γάρ τι ἀγαθὸν ἴσθι, ἀπάξομαι πολὺ ἀνασὰς, ἐὰν τ' παιδάριά, ἐφ' οὓς σὺ ἔσυπας. Αλ. ἐπ' ἄρα μάθοις τοῦτο, ὅτι ἀριθμῷ μυχανῇ. πολὺ ἀπὸ τοῦ πρὸ Εὐφορβος ἐγχώμιον (ἐπὶ αὐτὸν γὰρ ἐπ' ἐκεῖνα) μαχόμενον Ἰλίῳ, ὑπ' ἀρθανάτου ὑπὸ Μενελάου, χρόνῳ ὕστερον, εἰς Πυθαγόραν

pœnam quandam dependeret, id longum dictu futurum sit: præterea nec mihi referre fas est, neque tibi eiusmodi audire. Verum vbi Euphorbus factus essem. MICY. Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, quisnam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid & ego versus fuerim itidem vt tu. GAL. Maximè. MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: peruelim enim istuc cognoscere. GAL. Tu formica fuerat Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea neglexi infelix, vel paucula frusta in vitam importare, quum illo essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quādoquidem consentaneum est scire te. Etenim nisi quid bonæ sit rei, iam nunc suspenderem me ab ista pertica in qua nūc stas. GA. Istuc profectò nulla ratione possis cognoscere. Cæterùm quū Euphorbus essem (nā ad illa redeo) in Troia pugnabam: atq; à Menelao necatus, aliquanto pòst tempore in Pythagoram peruenī.

ἦρα ἦκον. τίως δ' ἐνοικίζομεν ἄοικον ἐοῦσαν, ἄχει δὲ ὁ Μνήσαρχος ἐξηγάσατό μοι τὸν οἶκον. Mi. ἄσιτος ὦν, ὦ πάτερ, καὶ ἄποτος; All. μὰ Δία. οὐ γὰρ ἦν ἐδητὸν τοῦτον, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. Mi. ἀκουῶ τὰ ἐν ἰλίῳ πρότερόν μοι εἰπέ. ἆρα ταῦτα λῶν, οἷα φησὶν Ὅμηρος γεγενῆσθαι αὐτά; All. πόθεν ἐπίσταμαι, ὦ Μίκυλλε, ὃς γε νομίζων ἐκεῖνον, καὶ μᾶλλον ἐν Βάκτροις ὢν, ἠγνόησε τοῦτόν σοι φημὶ ὑπερφυῆ, μηδὲ γνῶναι τότε μήτε τὸν Αἴαντα ἅττα μέγαρ', μήτε τὴν Ἑλένην αὐτὴν οὕτω καλὴν, ὡς οἶον). ἔδοξε γὰρ καὶ μοί τινα, καὶ ἐπιμέλειαν προσκεῖσθαι, ὡς ἑκάστην ἰδεῖν θυγατέρα ἔχειν· τὰ μὲν δὴ πολλὰ πρωθύστερα, ἀλλὰ τοιαῦτα ἐφαίνετο σχεδόν τι. Βράχιστα γὰρ ὀφθαλμῶν ἄρτάσεις, ἐν Ἀφίδναις ἔσχε, καὶ τὴν Ἡρακλέα γενέσθαι πρότερον ἢ Τροίαν κατὰ τὰς πατέρας ἡμῶν, τὰς τότε

ueni. Porrò eousq; abs te cto perdurabã, donec Mnesarchus aliquãdo mihi ꝙ domum ædificaret. MICY. Obsecro te, num absque cibo potúq; ? GAL. Maximé. Nihil enim istis rebus opus, nisi corpori duntaxat. MIC. Illud igitur prius dicito, an ea quæ ad Troiam gesta sunt, num ita se habent, qualia fuisse dixit Homerus? GAL. Quinam ille scire potuisset, Micylle, qui quidem dum ista gerebantur, ipse camelus erat ψ in Bactris? Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis eximium fuisse, neque Aiacem vsqadeò magnum, neq; Helenam adeò formosam, quæ admodum arbitrantur. siquidem vidi candida quandam & procera ceruice, vt hinc A cygno prognatã esse adsimularent: cæterùm vehementer anum, æqualem

propemodum Hecubæ. Hanc Theseus primùm raptam in Aphidnis possedit. Is vixit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum nostrorum

τότε μάλιστα. διηγεῖτο γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, διαμιᾷ μαρσίππιον ὤν, ἑωρακὼς αὐτὸν τὸν Ἡρακλέα. Μι. τί δέ, ὁ Ἀχιλλεύς, τοιοῦτος ἦν τὰ πολλά; ἢ μὴ σὺ γε ἄλλως καὶ ταῦτα; Αλ. ἐκείνῳ μὲν οὐδὲ συμπλακῆναι, ὦ Μίκυλλε, οὐδ' ἂν ἐθέλοιμι σοὶ τἀληθῆ πρὸς εὐθεῖαν τὰ παρὰ τοῖς Αἰακοῦ λέγειν· τί γάρ, καὶ ὀφθῆναι τὸν τοιοῦτον αὐτῷ, ἢ Πατροκλέα γε ἀμηχάνως ἀπέκτεινα, διαλάβοις ὅ τι δόρατι. Μι. εἶτά σὺ ὁ Μενέλαος μακρῷ δυσβλεστέρου. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρου δὲ ἤδη λέγε. Αλ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπος καὶ λῷστος, οἶμαι, τἀληθῆ λέγειν. ἀλλως δὲ ἀπαίδευτος, οὐδ' ἀμελέτητος τῶν μαθημάτων. ἀναβλέψας δέ μοι ἀς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην τοῖς ἐκεῖ σοφοῖς καὶ τὰ ἄδυτα καταλαβὼν, ἐξέμαθον τὰς βίβλους τὰς Ὥρου καὶ Ἰσιδος, καὶ

memoria, qui per id tempo-ris maximè florebant. Nam hæc mihi Panthus narrauit, se, quum esset admodum adolescens, vidisse Herculem. Mic. Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe qualis in re præstantissimus? an & isthæc fabulamenta sunt? Gal. Cum illo quidem congressus non sum: neque quam adeò comperte de rebus Græcorum dicere. Etenim qui scire potui, quum hostis essem? Certè Patroclum illius amicum, haud ita magno negocio peremi lancea dissectum. Mic. Deinde te Menelaum minore negocio. Verùm istis de rebus satis: nunc res Pythagoricas refer. Gal. Illud in summa, Micylle, sophista quispiam eram (oportet enim videlicet fateri verum) alioqui non imperitus, neque inexercitatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autem in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia communicaturus. Hic adyta subij, atq; ibi Ori & Isidis libros

καὶ αὖθις ἐς Ἰταλίαν ἐπανιόντα, ὅτω διέθηκα τὰ κατ' ἐκεῖνα ἐπιλυσας, ὥσπερ ἐγὼ τὰ Αἰγύπτια μι. Μι. ἤκουσα ταῦτα, καὶ ὡς δόξαιμι ἀναβιβασκέσθαι ἐπὶ θεὸν, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξαιό ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, τί οἰ ἐκεῖθεν νόμον ποιήσασθαι, μήτε ἐμεῖν, μήτε κυάμων ἐσθίειν. Αλλ. μὴ ἀνάκεινε τὰ τοιαῦτα, ὦ Μίκυλε. Μι. ἆρα τί, ὦ Ἀλεκτρυών; Αλλ. ὅτι φοβοῦμαι λίαν μὴ σὺ πλὴν ἐλάθεσαν ὑπὲρ αὐτῶν. Μι. καὶ μὴν ἄμεν ὀκνῶν ἐγκλῶ λίαν πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· δισχύλιοι γὰρ ἐκ ἂν ἄποιμι ἔτι. Αλλ. ἀλλ' ὑγιὲς, ἀλλ' σοφὸν ἐκεῖν, ἀλλ' ἐῶμεν ὅτι ἀμὲν τὰ συνήθη καὶ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς νομίζοιμι, ἥκιστα ἐπισπάσομαι τὸς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα· ὅσῳ δ' ἂν ξενίζοιμι, τοσούτῳ καινότερ@ ὦμεν

bros perdidici. Post rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituí, vt me proinde ac deum susp icerent. MIC. Equidem inaudieram istheæ: præterea quemadmodũ creditus fueris defunctus in vitam rediisse, vtq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vti neque carnibus neque fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista, Micylle. MIC. Quam ob rem, ô Gallε? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MIC. Atqui non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum posthac absit vt dixerim. GAL. Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consueta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis, præcepissem, non fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuissem, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.

ὡδὶ τοῖς ἔσωθα. ΔΙΩ. Τὸ καινοποιεῖν ἐνόμιζω, ἀπόῤῥητον ποιησάμενος τὴν αἰτίαν, ὡς ἐκάστοτε ἄλλοι ἄλλως, ἕκαστος ἐκπλήττωνται, καθάπερ ἐν τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν. ΜΙ. ὁρᾷς; καταγελᾷς μου καὶ σὺ ἐν ᾧ μιμεῖσθον, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφώνων, σοὶ ἑπομένων, καὶ προσκυνοῦντων τὰ ἴχνη, ἃ σὺ κατῶν ἀφλιβάτοις ἀφλυσάμενος ἐκ Πυθαγόρου, τίνα μετημφιάσω μετ' αὐτόν; ΑΛ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἐτᾶραν. ΜΙ. φεῦ τὸ λόγου· καὶ γυνὴ γάρ ἐγένετο ἐν τοῖς ἄλλοις, ὁ Πυθαγόρας; καὶ ἐν ποτε χρόνῳ, ὅτε καὶ σὺ ὠτοκεῖς, ὦ ἀνικηρύνωμε γενναιότατε, καὶ σωῦσθα Περικλεᾶ, Ἀσπασίαν ἅσα; καὶ ἐκύεις ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἔειρα ἔξωνθεν, καὶ μόνον κατῆγες, καὶ ἐγυναικίζες ἐς τὸ ἑταιρικόν; ΑΛ. πάντα ταῦ-

mirandus. Proinde instituerã in animo, nouæ quiddã rei designare, eiusmodi proposito decreto, cuius causa esset inexplicabilis, quò videlicet alijs aliud coniectantibus, omnes redderentur attoniti: quemadmodum in obscuris oraculis solet vsu venire. MIC. *Illud vide, vt rides me tu quoque, non minus atque* E Crotoniatas, *ac Metaponticos, & Tarantinos, cumq; his alios, qui muti sequuntur, tuaq; adorant vestigia, quæ tu calceata reliquisti. Verum vbi Pythagoram exuerat, quem post eum induisti?* GAL. *Aspasiam Miletensem illam meretricem.* MIC. *Papæ quid ego audio? H Siquidem inter alia mulier quoque fuit Pythagoras. Itáne fuit aliquando tẽpus, quo tu, Galle generosissime, oua pariebas, cumq; Pericle rem habebas, iam Aspasia videlicet, atque ex illo grauida facta es? Præterea lanam tondebas, tramamq; deducebas? Postremò meretricum in morem gestiebas, vultumq; componebas?* GAL. Θ *Ista quidem omnia feci, tametsi*

τὰ ἐκείνου, ἐμοὶ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ τῇ Τειρεσίᾳ πρὸ ἐμοῦ, καὶ τῷ Ἐλάτου παιδὶ, τῷ Καινεῖ. ὥστε ὁπόταν ἄρ' ἐγκαλέσῃς ἐμοὶ, καὶ ἐκείνοις ἐγκαλέσεις ἴσως. Μί. τί οὖν, πότερον ὁ βίος ἡδίων ἐστὶ τῷ, ὅτι ἀνὴρ ἦν, ἢ ὅτι σὺν ὁ Περικλῆς ἔπινεν; Αλ. οἶδας οἷον ἦν ἐρώτησας. ἐκ τῶ Τειρεσίᾳ σωφρονήσαν τῶν ἀποκρισιν. Μί. ἀλλὰ μὴν σὺ μὲν ἅπαξ, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης λέγει τὸ τοιοῦτον, ἀνὴρ, ὡς φῆς ἂν θέλοι παρ' ἀσπίδα σῦναι, ἢ ἅπαξ τεκεῖν. Αλ. καὶ μὲν ἀναμένω σε, ὦ Μίνως, ἵν' ὡς μακρὰν ὠδῖνα σου. ἴσως γάρ ποτε γυνὴ τῇ σῇ, ἐν ποτῇ τῇ περιόδῳ ποτάκις. Μί. ὅτι ἀπάξει, ὦ Αλκιφρὼν, ἅπαντας οἰόμῃ Μιλησίους ἢ Σαμίους εἶναι; οἱ οὖν φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τῶν ὥραν καμπτὸν, ποτάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι ὡς τυράννου. τίς δὲ μετὰ τῶν Ἀσπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὖθις ἀνιφάνῃς;

etsi non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum Elati proles Caeneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vtra tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris? nempe cui ne Tiresiae quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm párere semel. GAL. Imò praemaneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulieres olim futurus, idq; sapiùs, longo nimirum seculorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse ducas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, venusta forma decorũ, sapiùs Aspasiã fuisse tyranno. Verùm age, secundum Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò renatus

φάσης; ΑΛΛ. ὁ λυπηδὸς Κράτης. ΜΙ. ὦ Διογένους τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἑταίρας φιλόσοφος: ΑΛΛ. ἄτα βασιλεύς, ἄτα πένης, ἢ μᾶλλον σατράπης, ἄτα ἵππος, ἢ λοιδοὺς καὶ βάτραχος· καὶ ἄπαξ μυεῖσα, μακρὰν ἀπαγγέλω, καταθεμένου μου τὰ τοιαῦτα, τὰ τοιαῦτα ἅπαξ, ἀλυπρυὰν ποικίλην ἔθλιψ δὲ ὦ βίου καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις δουλεύσας, βασιλεῦσι, καὶ πένησι καὶ πλουσίοις. τὰ τοιαῦτα, καὶ σὲ νῦν σκώπτω, καταγελῶν ὁσημέραι σου τοῦ πάθους, καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντος, ὡς ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις πεσόντων κακῶν. φημὶ δὲ τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ὑπὲρ σοῦ, πρῶτον οἷμαι σχεῖν ἀπορωτέραν ἀεὶ τὸν πλοῦτον. ΜΙ. ἀκούω, ὦ Πυθαγόρα, ἃ δ', τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐνίοτε παραβαίνω τὸν λόγον, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν. ΑΛΛ. διοίσει

renatus es? GAL. In M Cratetem Cynicum. MIC. O Castor, & ô Pollux, quàm dissimile: ex scorto philosophus! GAL. N Deinde rex: deinde pauper: paulò pòst satrapes: debinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia. perlongum enim fuerit singula recensere. Postremò gallus, atque id sæpius. nam hoc vitæ genere sum delectatus. Interea & aliis diuersis mortalibus seruiui, regibus, pauperibus, diuitibus: postremò nunc tecum viuo: rideoq; quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantemq; ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorum. alioqui si curas nôris quibus illi distringuntur, teipsum profectò riseris, qui antea credideris, eum qui sit opulentus, felicissimum esse omnium. MIC. Ergo Pythagora, quia quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν. nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil interest,

ἢ ἐλάφ, λύκ τι Εὔφορβον, λύκ τι Πυθαγόραν λύκ τι Ἀσπασίαν ἀκούεις, ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ἴσμεν ταῦτά ἐμι. πλὴν τὸ γοῦν ὀρθόν τοῦτο, ἀλικφνόνα ὀνομάσον, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀτιμάσοις, ὑπτιλὶς ἄνα καλοῦμαι, ὃ ὄρνιθον, ἢ ταῦτα, τοσαύτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον. Μι. ἐκοῦν ὦ Ἀλικτρυὼν, ἐπειδὴ ἁπάντων σχεδὸν ἤδη τῶν βίων ἐπεράθης, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιῶσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πλοκικὰ, ὡς μάθω, ἃ ἀληθῆ ταῦτα φῇς, ὑπδαιμονίστερον ἀφανέν με τῶν πλουσίων. Αλ. ἰδὰ δῆτα ἔπεισιν ἐμοί, ὦ Μίκυλε. σοὶ μὲν ὅτι πολλὰ μὲν πολὺς λόγος, ἢν λέγητα, ὡς οἱ πολέμιοι ἐπὶ ἀδίκοις, ἀλλ φροντίζεις μὲ τὸν ἀγρὸν τίμοσιν ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπαλίσσοσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους ἀπόσσοσιν, ἀπὸ σάλπιγγος ἀκούων μόνον, ἢν πῦρ ἄρα, terrerit, sive Euphorbum, sive Pythagoram, sive vocaris Aspasiam, sive Cratetem, quandoquidem ista omnia sum unus: nisi quòd reclinis feceris, si (id quod imprimis sentiarum esse videor) gallum me voces, ne avem hanc parvi ducere contemnereque videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Gallè, quandoquidem omnia pene viventi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria divitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, verène isthuc affirmes, me divitibus esse feliciorem. GAL. En hunc ad modum interim perpende, Micylle. Et te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor, sit, adventare hostes, neque solicitum es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proteranteque vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, si tamen audieris, de te ipso vna

circum-

περιβλέπῃς τὸ κατὰ σεαυτὸν, οἱ παρόμορον καὶ σωθῶσι, καὶ τὸ λίνδυνον ἀφευγάσι. οἱ δ' ἐυλεβοιῶται μὴ καὶ ἀμφ' αὐτοῖς ἀνιῶνται ὑ, ὁρῶνσδε ἀγὴ τὰ ταχῶ ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα ἔχομεν ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ ὡστε ἀσφαλῶς ἄγειν, μόνοι καλοιῶται· ὡστε ἐπιξενῶσι, πεκινεῖσθωσι σρατιγοιῶτες ἢ ἐπαρχοιῶτες. σὺ ὑ, οἰσυίνλω ἀσπίδα ἔχων, ὠσκηῆς καὶ λάμφ ἐς σωτηρίαν, ἕτοιμος ἴσασθαι τὰ ἐπινίκια· ἐπεὶδὰν θύσ ὁ σρατηγὸς νικηφόρος; ἐν ἀγορῶ τι αὖ. σὺ μὲν τὸ δήμου ὢν, ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τῶν πλουσίων. οἱ δὲ φεύγουσι, καὶ ἐποπίσσουσι, καὶ ἀγωνίας ἐλάσκοντά σε λαμπρὰ μὴ γὰρ ὡς ἔχοις, καὶ ἀγῶνας καὶ θεάματα, μὴ τάπλα ἀγαπᾷ, ἅπαντα ἐκεῖνοι ποιοῦσι, σὺ δ' ἐξίσασις, καὶ δοκιμασὶς πικρὸς, ὥσπερ δισπότης, ἀλλόγως μισθαποδιδοὺς ἑνίοτε. ὧν σοι δοκῇ, καίτοι καλάζη circunſpectas, quò deflexum ſeruari queas, ac diſcrimen effugere. Contrà illi tum de ſeſe ſolliciti ſunt, tum animo diſcrucianiur, quum de mœnibus quicquid opum poſſidebant in agris, id omne tolli deportariq; conſpiciunt. Ac ſiue inferendum eſt aliquid in ærarium, ſoli accerſuntur: ſiue in prælium exeundum, periclitantur, aut peditum turmis, aut equitum alis præfecti. O Tu interim vimineum gerens clypeum, expeditus ac lœuis es ad ſaluti conſulendum, paratus victoriale conuiuium agere, ſiquando victor exercitus ſacra fecerit. Π Rurſum pacis tempore, tu quidem quum de plebe ſis, ingreſſus in concionem, tyrannidem in diuites obtines: illi verò trepidant pauitantq;, ac largitionib. choragijs te placant. ſiquidem quò tibi balnea, ludi, ſpectacula, reliquaq; id genus abunde ſuppeditent, ea omnia curant illi. P At tu, cenſor & cerberus expenſor, perinde quaſi dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos. quòd ſi tibi collubitum ſit, ingentibus ſaxis

ὥστ' αὐτ' ἀφθόνως τὰς τίσεις, ἢ τὰς εὐσίας αὐτῶν ἐλάμψασ· ἢ τῷ συκοφάντῃ λιθίδιας αὐτὸς, ὅτι λαγχάνω, μὴ ὑφίεμαι τὸ χρυσίον, ὑπορρὰς τὸ θεμέλιον, ἢ ὀρύξας ἢ τοῖχον. ὅτι πράγματα ἔχεις, λογιζόμενος ἢ ἀπαντᾷς, ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις διαπυκνώσῃς, καὶ πρὸς τὰς φρεντίδας λογιζόμενος, ἁμὰ λυχνίδα σωτηλώσας, ἐπὶ ὀβολὸν τὴν μισθὸν ἔχων, ὑπανασὰς, περὶ μάλλιν ὀψίαν λυσάμενος, ἢ λοιπῇ, σαπέρδιόν τινα, ἢ μαινίδας, ἢ λερομύσων λιφαλίδας ὀλίγας πριάμενος, ἵνα φρύνας σωτὸν, ἄλων τὰ σωμὰ, καὶ τῇ βιλτίστῃ ψυχίᾳ προφιλοσοφῶν. ὥστ δὴ ταῦτα ὑγιαίνας τι, καὶ ἐῤῥῶσθαι τὸ σῶμα, καὶ διαφορᾶς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν. οἱ πόνοι γὰρ σὺ μετὰ πενίας ὀντῶν, ἀνυπαίσχυντόν ἐστιν ἀντάγωνισμὸν ἀφαίνεσι πρὸς τὰ λυπροῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶναι. ὥστε σὺν δὲ σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων

saxis in illos degrandinas, vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronem, ne tollat aurum, vel ædium conscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperda quopiam, aut mœnide piscículo, aut paucis ceparum capitulis, temet ipse oblectas, canens plerunque, optimaq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdurueris q; aduersus gelu. siquidem labores quite exactum munimiq; certatorem haudquaquam contemnendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis graues

νοσημάτων ἐπιβουλάς. ἀπ' ἐμοῦ πο-
τὲ μὲν ψυχὸς ἐπι-
λάβηται, πρὸς ὀλίγον ἀπορί-
ας αὐτῶν, ἀνιπάλησας αὐτὸν,
ἐκφοβήσαμεν τῇ ἀσιτίᾳ· ὁ δὲ
φεύγει αὐτίκα, φοβηθεὶς σε,
ψυχῆς τε ὀρῶν ἐμφορούμενον,
καὶ μαυρὰν ὀλιβίζειν λίγον.
τὰ τῶν ἰατρικῶν πειρώμενος.
οἱ δέ, ὑπ' ἀπρασίας ἄθλιοι, τί
τῶν κακῶν ἐκ ἔχουσι; ποδάγ-
ρας καὶ φθίσεις, καὶ πνευμο-
νίας καὶ ὑδέρους. ταῦτα γὰρ
τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δεί-
πνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν
οἱ μὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκάρου,
ἐπιπολὺ ἄραντες αὐτοῖς καὶ
πλησιάσαντες τῷ ἡλίῳ, ἐπ
ἔδοξεν ὅτι ἐμοῦ ἅρμοσε
αὐτοῖς ἡ πτέρωσις, μίγαν
ἔνιοι τὸν πάταγον ἐποίη-
σαν, ἐπὶ ἐμοῦ λαλῶν, ἐς πίνα-
κα ἐμπεσόντων. ὅσοι δὲ ἐμα-
τὰ τὴν Δαίδαλον, μὴ πάνυ
μετέωρα, μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνη-
σαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς κοτί-
ζειν ἐνίοις τῇ ἅλμῃ ἡ ἐμοὶ,
ὡς τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς

grauioribus impetit tibi.
Σ Quòd siquando leuis ce-
perit febricula: paulo negoci-
o eam medicatus, protinus exilis, inedia temet inde
excutiens. Illa porrò fugit illicò: quippe metuens te,
quem videat etiam frigore
ali, saturumq; fieri, ac me-
dicorum certis illis recursi-
bus T longum plorare re-
nunciantem. At illi ex ad-
uerso propter intemperan-
tiam vitæ, quid tandem ma-
li non habent infelices? po-
dagras, phtises, pulmonum
exulcerationes, aquas inter-
cutes. Nam hæc omnia à
sumtuosis illis conuiuijs nas-
cuntur. Proinde quicunque
ex his Y Icari in morem (vt
ferè faciunt) sese attollunt,
propiusq; se Soli admouent,
haud cogitantes quòd alas
habeant cera agglutinatas,
ingentem nonnunquam stre-
pitum mouent. Cæterùm
qui Dædali exemplo non
admodum sublimia neque excelsa appetunt, verùm hu-
milia, terræq; vicina, adeò vt cera nonnunquam salis a-
spergine madefcerat; ij tuto plerunque ac citra discrimen

transitu

ἀπόλωμαι. Mi. ἐπιπλᾶς τιμᾶς, καὶ σωτὴρ λέγει. Αλ. τῶν μὲν δὴ γε ἄλλων, ὦ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ ἀσμένως ἔλοις ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος, πεπαυτιλμένος τὰ πολλὰ, γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸν πυρὰν. ὁ δὲ Διονύσιος, καταλυθεὶς τῆς τυραννίδος, ἐν Κορίνθῳ γραμματοδιδάσκαλος, μετὰ τυραννίδα ἀρχὴν, παιδία συνεῖχε βίᾳ ἀναγκάζων. Mi. ἀπέμοι, ὦ Αλεκτρυὼν, σοῦ, ὁπότε βασιλεὺς ἦσθα (φῂς γὰρ καὶ βασιλεῦσαι) ποίοις τισὶν ἐπαράθης ἐπὶ τὸν βίον; ἢ που παντοδαπὸν ἦσθα, τὸ ἀνυφάλωτον ὅ, τι πὲρ ὂν τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων, ἔχων; Αλ. μάλ' ἀναμνήσας με, ὦ Μίκυλλε, οὗ νῦν πρισάθαι καὶ λῷ τότε, ὃς ἦν ἔξω πᾶσιν, ὅπερ ἔφησθα, πανευδαίμων ἐν λόγῳ, ἔνδον δὲ μυρίαις ἀνίαις συνῆν. Mi. τίσι ταύταις; παράλογα γὰρ, καὶ ὁ πάνυ σισὰ φής.

transfoderunt. MIC. Moderatos istos & cordatos narras. GAL. Verùm aliorum, Micylle, naufragia fœdissima cõspicias, Φ nempe vbi Crœsus reuulsis aliis risum exhiberet Persis, conscenso rogo: aut X Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe ludi literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium puellos compellens vt syllabas connecterent. MIC. Dic mihi, Galle: tu quum rex esse (nam ait te regem quoque fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris? Mirum ni tum felix eras, quandoquidem id quod est bonorum omnium caput, possidebas. GAL. Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò supra modum infelix tumeram. Nam quo ad res externas, quemadmodum dixisti, planè fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringebar. MIC. Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdam neque credibilem nar-

φής. ΑΝ. Ἄρχον μὲν οὐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλε, παμφόρου τινὸς, καὶ πολίτας ἀνθρώπων, καὶ λάκκατῶν πόλεων, ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῳ κεκομψένης. καὶ στρατιὰ ὧν πολλὴ, καὶ ἵππος σύγκεκροτημένη, καὶ θορυφοκόμον οὐκ ὀλίγον, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀναρίθμου, καὶ χρυσὸς ὁ λοιπὸς πάμπολυς, καὶ ἡ ἄκνητος ἀρχῆς παρασκευὴ πᾶσα, ἐς ὑπερβολὴν ἐξηκομισμένη, ὥστε ὁπότε πομπεύειν οἱ μὲν κοσμοῦσι πᾶσι κόσμοις, καὶ θεόν τινα ὁρᾶν ὤοντο, ἢ ἄκοιτοι ἐκ ἄκοιτος σωφρόνως θεωμένοις οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀνιόντες, ἵν' μετάλαβε τοῦ θεάτρου ἐκείνου ὡραιοτέρου τὸ ζεῦγος, τὴν ἐφεστρίδα, τὸ διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἑπομένους. ἐγὼ δὲ ἄλλα ὁπόσα μὲ λανθάνει, καὶ

ras. GAL. *Equidem imperabam regioni neutiquam exiguæ, Micylle, omnigenarum rerum feraci, tum incolarum frequentia, neque non vrbium pulchritudine cum primis admirandæ: præterea fluminibus nauigabilibus, ac mari portuoso commodæ. Ad hæc exercitus ingens, equitatus spectatissimus atque excellens, satellitium haud exiguum, triremes, pecuniarum vis maior quàm vt posset numerari, vasorum argenteorum plurima copia, reliquaque omnis illa principatus tragœdia, strepitusque & apparatus supra quàm credi queat, extructus atque accumulatus. Itaque quum prodirem, plerique adorabant, deum quempiam me tueri sese rati: alij trudentes alios concurrebant, quo me conspicerent. nonnulli conscensis tectis, magni æstimabant si plenè contemplari licuisset quadrigam, stragulam, diadema, tum ante ambulones, & eos qui a tergo comitabantur. Ego inter hæc mihi conscius, quan-*

καὶ ἔγγιφεν, ἱκάνοις μὲν τῆς ἀγνοίας σωτηρίαν νωσκον, ἱμαυτὸν δ' ἠλίθιον, ὅμοιον ὄντα τοῖς μικροῖς ἱκάνοις Κολοσσοῖς, οἵας ἂν Φειδίας ἢ Μύρωνα ἢ Πραξιτέλης ἱποίησεν. ἱκάνων γὰρ ἴσας καὶ τὰ ἐκτὸς, ὁ μὲν Ποσειδῶν, ἢ Ζεὺς δοκῶ πάγκαλος, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ξυναρμοσμένος, ἀστραπὴν ἢ κεραυνὸν ἢ ἀσπαλιὼ, ἢ τείαιναν ἔχων τῇ δεξιᾷ ἢν δὲ ἀποκύψας ἴδῃς τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλούς τινας, καὶ γόμφους, καὶ κλῆδας ἁρμικὰς συνεργοῦντας, καὶ λοφμὸν καὶ σφῦραν, καὶ πίτταν ἀπόκρυφον, καὶ τοιαῦτά τινα σκολιὰ ἀμορφίαν ἀποκρύπτοντα. ἐῶ λέγειν σκῆπτρον καὶ ἢ μίτραν, ἀποκρυπτόμενον ὑπὸ τοῖς ἱνίοις. διὸ τόν τι καὶ βασιλέα ἴσμεν. Μι. οὐκοῦν ἔφυδα τὸν σκηπτὸν, καὶ τοὺς γόμφους καὶ μοχλούς, οἵ τινων ἕνεκα ἦν ἀρχῆς; οὐκ τὴν ἀμορφίαν ἐκεί-

tæ me res discruciarent verisimilia: illos quidem propter inscitiam vera dignos iudicabam, ſi at mei ipſius misereſcebat, qui [aa] præ grandibus illis Coloſſis viderer perſimilis, quales vel [bb] Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus eſt. Etenim illorum quiſque quo ad ea quæ foris apparent, Neptunus ipſe eſt, aut Iupiter, mirificè decorus, auro eboreóq; compactus: & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem fuſcinam dextra fuſtinet: cæterum ſi immiſſo capite quæ ſunt intus, inſpicias, videbis vectes quoſdam, paxillos, & clauos introrſum prominentes, neque non vimina, cuneoſq;, & picem ſublitam, & aliam item id genus deformitatem intrinſecùs inhabitantem. Omitto recenſere muſcarum muſtelarumq; vim; quæ nonnunquam in eis manſitant. Eiuſmodi quædam res nimirum regnum quoque videtur. MIC. Nondum explicuiſti lutum & clauos, & vectes; quinam fuerint in imperio, neque fœditatem

ἐκάνλω τῷ πολλῷ, ἤ τις ἐστὶν ὡς τὸ γε ἐξελαύνειν ἀβλαπτόμορον, καὶ ζώντων ἄρχοντα, καὶ θεοπρεπῶς μαμονίας, ἔοικεν ἅπερ Κολοσσιακῷ παραδείγματι· θαυμάσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ καὶ τὰ ἔνδον ἤδη ἢ Κολοσσοῦ λέγε. ΑΛ. τί πρῶτον εἴπω σοι, ὦ Μίκυλλε; δέος, μέριμναι, λῆμματα, καὶ ἀποψίαι, καὶ μῖσος τὸ παρὰ τοσούτων, καὶ ἐπιβουλαί, καὶ ἅμα τούτων ὕπνον τι ὀλίγον, ἐπιπόλαιον ὀκνηρόν, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὀνείρατα, καὶ ἐνθυμήσεις πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηράς, ἅ τῶν ἀσχολιῶν, καὶ χρηματισμοὺς, καὶ δίκας καὶ ἐκστρατείας, καὶ πράγματα καὶ σωθήματα καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν ὀλίγου ἁπαξαπάσαι τινὰ ἀνέπνευσα, ἀλλὰ ἀνάγκη, ὑπὲρ ἁπάντων μόνον διασκοπῶν, καὶ μυρία ἔχων πράγματα· Οὐδὲ γὰρ Ἀτρέϊδῃ Ἀγαμέμνονα ὕπνος ἔχε γλυκερὸς,

illam plurimam quæ nam sit: nam istum ad modum vectari, tam multis imperare mortalibus, ac numinis instar adorari, hactenus quidem cum Colossi exemplo quadrat. Siquidem hoc quoque diuinum quiddam & admirandum. Nunc autem quæ sunt cc intra Colossum, exponito. CAL. Quid primo loco tibi referam, Micylle? vtrum metus, curæ mordaces, suspiciones, odium quo regem persequuntur ij qui cum illo viuunt, insidias, atque eas obres somnium rarum, & hunc ipsum pertenuem, ac plena tumultus insomnia, cogitationes perplexas, spes semper improbas: an ocij penuriam, & occupationes, iudicia, expeditiones, edicta, fœdera, consultationes? quibus rebus fit vt dd ne per somnium quidem aliqua re suaui frui liceat, verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, millecp negocia sustineat:

Quippe cc nec Atriden Agamemnona dulcis habebat Somnus,

μὲν, πολλὰ φρονεῖν ὁρμώμενον, καὶ ταῦτα, ἐνὸς πόντων Ἀχαιῶν ἁπάντων λυπεῖ δὲ μὴ Λυδὸν ὁ υἱὸς, ἢ Πέρσαι δὲ Κλέαρχος, Κύρῳ ξυναλογῶν, ἄλλον δὲ Δίωνα, πῶς δέ τισι τῶν Συρακουσίων μισολογούμενος, καὶ ἄλλον Παρμενίωνα ἐπαινούμενος, καὶ Πτολεμαῖον, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκον. ἀλλὰ ἐκεῖνα λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πῶς ἀναγκάζων ξυνῆναι, καὶ παλλακὴν ἄλλην χαίρουσαν, καὶ ἀναπαύσασθαί τινας λυπούμενοι, καὶ μὴν ἔνιά γε τῶν λοιπῶν πῶς ἀπόλλυσι διαφθείροντες. τὸ δὲ μίσητον, ὑφορᾶσθαι δὲ τοὺς φίλους μάλιστα, ἐκείνων ἀεί τι δεινὸν ἔχειν ὑπόπτων. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπόλωλεν, ὑπαρμάτων, ὁ δὲ καὶ αὖτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου· ἢ δὲ ἄλλον ἴσως ὁμοίως θάνατος καταλαβών. Μι. ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα φῂς,

Somnus, multigenas versantem pectore curas.

idq; quum reliqui omnes Achiui sterterent. ff *Adde quòd Lydum illum discruciat filius mutus: Persam verò Clearchus ad Cyrum desciscens: atque alium quempiam Dion cum Syracusanis nonnullis 88 ad aurem communicans. Rursum alium quendam vrit Parmenion collaudatus. Item Peridiccam Ptolemæus: Piplemæum Seleucus. Quin illa quoque molestiam afferunt, amasius per vim non sponte conuiuens, concubina alio gaudens: tum si quâ defectionem parare dicantur, aut duo quatuórve satellites inter sese consusurrantes. Porrò (quod est omnium grauissimum) amicissimi quique vel maximè sunt formidandi, semperq; metuendum ne quid magni mali ab illis oxoriatur. Nam alius, à filio veneno necatus est: alius item ab amasio. Alium simile quoddam fortasse mortis genus eripuit.*

MIC. *Apagesis, atrocia miraque sunt ista quæ narras,*

φὴς, ὦ Ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοιῶ πολὺ ἀσφαλέστερον σκυβάλμῶν ἐπικυφότα, ἢ οἶνον ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, ἰωνέφ καὶ ἀκονίτῳ σωναναμιχθὲν σαν φιλοτησίαν ὁ Ἀλίνδυν ἐμοὶ μὲν, ἀ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' ὀφθ, ὀλίγον τι ἅμαξαι τῆ λακτύλε ἐντιμόντα. οἱ δ', ὡς φὴς, θανάσιμα ὑποχοιῶται, καὶ τᾶτα, μνείοις κακοῖς σλωόντον. ἔτ' ἐπεδὰν πίσωσιν, ὁμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκειτᾶς, ὧν πολλὰς ἰδὲν ἄν, τίνες, μὴ Κέκροπας δύθ' ὄντας, ἢ Σισύφους ἢ Τηλέφους, διαδήματα ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλιφαντόκωπα, καὶ ἐπίσαυρα λόφλω, καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον· ἢν γ', οἷα πολλὰ γίγνεται πρόσκρόσας τις αὐτῶν, ἐν μέσῳ τῇ σκηνῇ καταπίσῃ, γέλοτα ἄυλαδὰ παρέχει τοῖς θεαταῖς, τὸ πρόσωπόν μὲν σωτριβόντος αὐτῶ διαδήματι, ἁμαξοδία in scena præcipites det, risum profectò moueat spectatoribus, videlicet persona vnà cum ipso diademate contrita.

ô galle. Mihi igitur multò sit tutius operæ cerdonicæ pronum incumbere, quàm ex aurea bibere phiala comiter delatum hauſtum, cæterùm cicuta aconitoq; temperatum. Nam mihi quidem hoc vnum eſt periculi, vt ſi paululùm [hh] aberret ſmilion, deflectatq; à recta inciſione, ſummum ſecantis digitum exiguo ſanguine tingat: at iſti, quemadmodum narras, letifera agunt conuiuia, atq; id innumerabilibus in malis conſtituti. [ii] Deinde vbi conciderint, perſimiles eſſe videntur tragœdiarum hiſtrionibus. Nam multi, ſicut videre licet, [kk] Cecropes ſunt ſcilicet, [ll] aut Siſyphi, aut Telephi, diademata geſtant, argenteiſq; capulis gladios, comamq; ventilantem, & auro intertextam chlamydem. quòd ſi quis (qualia nimirum permulta ſolent accidere) impulſos illos me-

ἠμαγμένης ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς λιτότητος, ἀλλὰ τῶν ἐκείνων ἐπιπολὺ γεγυμνωμένων ὡς τῆς τριβῆς· καὶ τὰ ἐνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, λύσεως ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ἀποδιόσιν ἀμορφοτάτην, καὶ οὐχὶ κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ὁρᾷς ὅπως μικρὰν ἐπάξαν ἰδέαν ἄλλας κλίνης, ὦ βέλτιστε Ἀλεκτρυών. ἀπὸ τυραννίδος δοκεῖ τόν τι ὧφθαι σοι παρεικάζειν ἵππον ἢ κύνα ἢ ἰχθὺν ἢ βάτραχον ὁποτερονοῦν, ὡς ἔφης ἐκείνην τὴν διαβολήν; Αλ. μακρὸν διέτριψας τὸν λόγον, καὶ ἀ τῦ παρόντος καιροῦ. πλὴν τό γε ἀληθὲς ἄκουσον, εἰ καὶ ὅσης οὐκ ἀπραγμοσύνης τῶν βίων ἔδοξέ μοι τοῦ ἀνθρωπείου, μόνας τὰς φυσικὰς ἐπιθυμίας καὶ χρείας ἐμμελετηκυίᾳ, τοιοῦτόν ἂν εἶπον, ἢ συνοφάντην βάτραχον, ἢ σοφιστὴν κολοιὸν, ἢ ὀψοποιὸν λάκαπα, ἢ λίνεον πλοῦν ἀλεκτρυόνα ἢ τάπα, ὅσα ὑμεῖς ἐπιτηδεύετε, οὐκ

contrita, vero autem actoris capite luxato, cruribusq; maxima ex parte renudatis: vt iam interioris amictus quàm miseri sint panni, fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haudquaquam ad pedis modum respondentium. Vide vt me iam similitudines conferre docueris, optime gallе. Cæterùm tyrannis talis quædam res tibi visa est esse: verùm vbi equus esses, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationem ferebas? GAL. mm Istum quem nunc suscitas sermonem, & longior sit, neque huius temporis. nn Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitam mihi non visam tranquilliorem vita humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus & vsibus circumscriptam. Siquidem publicanum equum, aut sycophantem ranam, aut sophistam graculum, aut popinatorem culicem, aut cinædum gallum, atq; id genus alia, quæ vos studio cõminiscimini, haud-

ἄρ' ἄλλοις ἐν ἐκείνοις. Mi. ἀληθῆ ταῦτα ἴσως, ὦ Αλκιφρών. ἐγὼ δ', ὃν γε πέπονθα, οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σὲ λέγων. ἐδόκουν μὲν ἀφῃρῆσθαι τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἐκ παίδων εἶχον, πλοῦσιος γενέσθαι, ἀτὰρ μοι καὶ τὸ ἐνύπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἵσταται, ἐπιλαμπύνον μοι τὸ χρυσίον. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ Καλαράτῳ Σίμωνι ἀεὶ ποιοῦμαι, φυσῶντί μ' ἐς γαθοῖς τοιούτοις. Αλ. ἰὼ σῶν ἰάσομαι, ὦ Μίκυλλε, καὶ ἐπὶ πάρ ἔτι νύξ ὄσον. ἐξανάστας, ἔπου μοι· ἀπάξω γάρ σε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ ἐς τὰς τ' ἄλλων πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴδοις, οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ὄντα. Mi. πῶς τοῦτο, ἢν πλησιάσωμεν, θύρας μὲ καὶ ἐπιχωρήσαι με ἀναγκάσῃς; Αλ. ἀλλὰ μῶς, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς, οὗπερ ἱερός ἐμι, ἐξαίρετόν μοι τοῦτο δέδωκε, λῶν ἧς τὸ ἀπρεπὲς πηδήματος μύκισον, ὁ δὴ ἐπαλότητα ἐπικαμπὲς ὄν.

Mi.

quaquam inter illos videbitur.

MIC. *Quæ dicis, ô galle, fortasse vera sunt: verùm non me pudebit apud te fateri quod mihi accidit. Haud vnquam quiui dedisscere cupiditatem illam à puero mihi insitam, videlicet vt diues euadam. Quin nunc quoque somnium illud ob oculos versatur, aurum ostentans: potissimùm autem sceleſtus ille Simon excruciat, qui quidem tantas inter opes delicietur.* GAL. *At ego te isto leuabo morbo, Micylle, tametsi nox etiamdum est. Surge modò ac sequere me. Siquidem ad ipsum te Simonem adducam, atque in aliorum diuitum ædes; quò nimirum videas quomodo res habeant apud illos.* MIC. *Isthuc quo pacto, clausis foribus? Num me parietes transfodere compelles?* GAL. *Nequaquam: verùm Mercurius, cui sum sacer, hac optanti mihi largitus est, vt sit quis longissimam caudæ plumam, quæ ab mollitiem inflectitur.* MIC.

Atqui

Mi. Ἀλλ' ἔστι σοι τοιαῦτα. Αλ. τὸ ἀγλιὸν, τοίνυν ὅτῳ ἂν ἐγὼ ἀρπαίας πράσχω ἔχειν, ἐς ὅδε ἂν βούλωμαι, ἀνοίγειν τι ὁ τοῖχος καὶ ἐσιδεῖν ὅσα ἐστὶν ἀνώφελα, καὶ ὁρᾶν τὰ πάντα, ἂν ὁρώμενος αὐτός. Mi. ἠπιστάμην μὲν, ὦ Αλεκτρυὼν, καὶ σὲ γόης ὤν. ἐμοὶ δ' οὖν ἦν ἕτοιμα ἄνωθεν πράσσειν, ὅταν τὰ Σίμωνος πάντα ἐμβραχᾶ δεῦρο μεταγωγίμοις μοι δόσιν γὰρ αὐτὰ πρὸς θὼν, ὁ Ἄνθις περιπόξεται, ἀρπίσας τὰ ἐκπώματα. Αλ. ἐθέλοιμι γοῦν ἀνωθεν τοῦτο· πρόσχημα γὰρ ὁ Ἑρμῆς, ἢν τοιοῦτόν τι ἱρυάσωμαι ἃ ἔχων τὸ πῖδον, ἀναβοήσεται μὲ, καὶ ἀφαιρήσεται αὐτόν. Mi. ἀπίθανον λέγεις, ἐκπλεῖν ἢ Ἑρμῆν αὐτὸν ὄντα. τοῖς ἄλλοις φθονῶν ἢ τοιοῦτο. ἀνίωμεν δ' ὅμως· ἀφίξομαι γὰρ ἢ χρυσίον, ἢν ἀνώμαι. Αλ. ἀπόπλου, ὦ Μίκυλλε, πρόσω τὸ πῖλον. τί ἕστ', ἄμφω ἀπίτιλας; Mi. ἀσφαλίσομαι

Atqui duas habes eiusmodi. GAL. *At dextram ex his auulsam cuicunque ego gestandam dedero, is quoad voluero, fores omneis poterit aperire, cunctáque videre, ipse inuisibilis.* MIC. *Equidem ignorabam, ô gallé, te præstigiarum quoque peritum esse. Porrò si mihi isthuc semel præstiteris, videbis illicò Simonis vniuersas opes huc deportatas. nam eas huc rediens transferam: at ille rursum circumrodet ebibetq; putria coria, quibus cõsueuit soleas compingere.* GAL. *Atqui nefas sit isthuc facere. siquidem Mercurius illud mihi mandauit, vt si quis pennam tenens, istiusmodi quippiam patrârit, vociferans furem proderem.* MICY. *Rem neutiquam viri similem narras, nempe Mercurium, quum ipse sit fur, non sinere alios vt idem faciant. Sed tamen abeamus. Nam aurum auferam, si modò possim.* GAL. *Pennam priùs reuellito. Quid hoc rei? ambas reuulsisti.* MICY. *Timus*

ἀτεῖρον ὥσπερ, ὦ Ἀλεκτρυών, μὴ οὐκ ἔλαττον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἄρ' ἔσῃ, ὡς μὴ χωλαίνοις ἀμφοτέρων τὴν θάτερον τῶν ἐρᾶς μέρος. Ἀλ. ἆρ' ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἔπειμι, ἢ παρ' ἄλλον τινα τῶν πλουσίων; Μί. οὐμμὼ, ἀλλὰ πρὸς τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασυλλάβος, ἔδαι πλουτίζεις, ἔναυ ἀξιοῖ καὶ δὶ πλουτοῦμι ἐπὶ τὰς θύρας. τί δῆτα ποιᾶ τὸ μετὰ τοῦτο; Ἀλ. ἐπίθου τὸ πρῶτον ἐπὶ τὸ ἀλέκτορα. Μί. ἰδὰ δή, φίλ' Ἡράκλεις, ἀναπείτασαι, ὥσπερ ἔλεγεν, ἡ θύρα. Ἀλ. ὁρᾷς εἰς τὸ πρόσθεν. ὁρᾷς αὖ τὸν ἀγρυπνοῦντα, μὴ λογίζου μόνον; Μί. ὁρῶ νὴ Δία, πῶς ἀμαυρὰν γε καὶ ἀψῶρον λύχνου θρυαλίδα, καὶ ἀχρὸς ἀλέκτωρ, ὃν οἶδ' ὁπόθεν, ὦ Ἀλεκτρυών. καὶ λαλίστατος ὅλως, ἐπιστυπὸς καὶ φροντίδων ἀμαλός. οὐ γὰρ νοσεῖν ἄμως ἐοίκασι. Ἀλ. ἄκουσον ἃ φησιν· ἄνω γὰρ ὄθων ἄδει ἐπίτηδες ἐμέ. Σί. οὐκοῦν τοιαῦτα μὲν ἐῶμεν

hoc quidem, ô galle, tum tibi minus fœdum sit futurum, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. GAL. Age sanè. sed vtrum Simonem priùs adimus, an alium quempiam diuitum? MIC. Haud aliò, imò ad Simonē, qui videlicet pro disyllabo tetrasyllabus esse affectet, posteaquam diues euasit. Sed iam ad fores accessimus. Quid igitur deinceps facios? GAL. Pennam ferè admoue. MIC. Ecce autem, dij boni, ostium perinde atq; claui resilyit. GAL. Perge, porrò præcedens. PP Vides illum vigilantem ac supputantem? MIC. Video per Iouem, & quidem ad obscuram sticuloſamq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, galle, totusq; exaruit, atq; extenuatus est, ꝙ mirum ni curis: neq; enim auditum est illum alioqui malè habere. GAL. Auscultra quid dicat. siquidem intelliges quibus de causis

ad eum modum sit affectus. SIM. Nimirum septuaginta illis

ἐβδομήκοντα ἰκεῖνα πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ κλίνῃ καθορύσσει, καὶ ἀδεὴς ὅλως ἔδει. τὰ δ' ἱκκαίδεκα ἔδει Σωσυλᾶς ὁ ἱππονόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ κατακρυπτόμενος μι. ὅλως γοῦν περὶ τὸ ἱππωνᾶν δεῖν ἐπιμέλειν, ἅπαξ τ' ἀδιφιόπονος ὤν· ἀκὸς δ' ἀλιγρπᾶν ποππῶ πλέω δοῦναι· ἢ πόθεν δὲ ὁ Τίβις τοσοῦτον μίσαν ὠψάνη κρύψειεν; ἰλίγγιδ δ' ἔγωγε καὶ ἐμέσειν ἐπὶ τοῖς γυναικὶ ἐπόθεν ἐπιτρῶθαι ψήφοις δραχμῶν. ὅλως τάμὰ φῦσαι σταθῶσι κακοδαίμονος. ἀπ' οὐδὲ τἀκπώματα τὰ ἐμ ἀσφαλῆ μοι ἀπόκειται, δοσσᾶτα ὄντα. δίδυμα γοῦν μή τις ὑπορύξας τὸν δοῖχον, ὠφέληται ταῦτα. ποποῖ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος. Μὰ τὸν Δία· δοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ, καὶ τὰ πρόβολα ὑπὸ μάλης ἔχω. Αλλ. σιώπησον, ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ πρόνοι

illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, neque quisquam alius omnino vidit. At verò sedecim illa Sosylus equiso vidit me sub præsepe occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, quanquam nec aliàs admodum laboris appetens. Verisimile est autem, illum multò etiam his plura sustuliſſe. Nam vnde alioqui Tibius heri tam ingens falsamentum illi obsonio proposuisset? Tum autē aiunt illum monile emisse vxori drachmis quinq. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabūt bona. Quid quòd ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quū sint multa? Vereor enim ne quis ea suffossa pariete tollat. Complures mihi insidient, atque insidias parant præter cæteros autem Micyllus iſte vicinus. MI C. Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala

gesto. GAL. Tace, Micylle, ne protinus ipso in furto nos prodas.

πρόντας ἡμᾶς. Σί. ἄειρον χρυσῶ, ἀγρυπνον αὐτῆ φυλάττειν, ἄπαξαπρίδημι δραχμὰς τῷ λιθουργῷ τῷ οἰκίαν. τίς οὗτος; ὁρῶ σε γε, ὦ δειλοπρωκτε, μὰ Δία, ἐνὰ λίθον γε ἄρα τοιχωρυχήσας. νὴ Δία, ἀειθαλὲς ἔνδυσις, ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μήπω μὲ πρόλαβε λιθαλφεῖν. ἰδού, πάλιν ἐψόφησέ τις ἐπ' ἐμοί, δύναμαί τι πολιορκεῖσθαι, ἢ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἁπάντων. πῶς μοι τὸ χρυσίδιον, ἂν λάβωσι; πάλαι ἀπώλεσ' ἔνδυσις τὸ χρυσίον. Αν. δικαιότατα μέν σοι, ὦ Μίκυλλε, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν δὲ καὶ παρ' ἄλλον τινὰ, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν. Μι. ὁ δακοδαίμων, οἷον βιοῖ τὸν βίον ἐχθροῖς ὅσα τοῦ πατρὸς γνοιζόμενα. καὶ δὴ κόρακα χρυσοῦν κατελξας αὐτὸν, ἀπαλλάττομαι βόλομαι. Σί. τίς πάντας μ' ; ληστόμαι ὁ δυστυχής. Μί. οἴμοι, καὶ ἀργυρωνεῖ, καὶ ὅμοιος γίγνεται τὸ χρῆμα τῷ χρυσῷ, πρόσεχε αὐτῷ. ἡμᾶς δὲ, ἀ δακοῦ, ἐπίφανα δανεί-

prodat. SIM. Optimum igitur fuerit, vt ipse insomnis seruem. Omnem obibo domum, in orbem obambulans. Quid iste? Video te per Iouem, ô parietum perfossor, posteaquam es columna. bene res se habet. Pernumerabo denuò refossum argentum, ne quid forte dudum me fugerit. En rursum obstrepuit mihi nescio quis. Nimirum obsideor, atque insidijs appetor ab omnibus. Vbi mihi gladius, si quenquam deprehendero? Rursum autem defodiamus. GAL. Sic tibi habent, ô Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum super est. MIC. O miser, cuiusmodi viuit vitam hostibus euenire ad hunc modum diuites esse. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. SI. Quis me pulsauit? Latrocinio despolior miser. MI. Plora ac vigila, auriq; similis corpore reddaris, quādoquidē illi affixus ac dedium es. Nos aūt si videtur, Gniphonem

Ἀνδρίλλῳ ἴδιμβρ· οὐ μακρὰν
ἡ κώμη οὗτος οἰκεῖ, ἀνέῳκται
αὕτη ὑμῖν ἡ θύρα. Αλ. ὁρᾶς
ἀκαρυσανοῶντα καὶ ἕλον ἐπὶ
φρουτίδων, ἀναλογιζόμενον
τὰς τόκους, καὶ τὰς δανείσεις κα-
τοπτευόμενον, ὁρᾷ δίκας μὴ ὀ-
λίγον σοῦστα ταῦτα λιπόντα,
σίλφιον ἢ κύμινδα ἢ μᾶζαν γνώ-
σεσθε. Μι. ὁρῶ δακρυδαίμονα,
καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, ὃς νῦν
μᾶλλον τῆς σίλφης ἢ κύμινδος
ἄμεινον βιοῦντα. ὡς ἐγὼ οὔτε
ἐπιτυγχάνω ὅλως τοῦ παρόντος
μᾶλλον, ἢ ἐπ' ἄκρον ἀπίωμεν. Αλ.
παρὰ τὸν Εὐκράτην, ἐὰν δοκῇ
σοι, ἴδοὺ γὰρ ἀνέῳκται καὶ αὕτη
ἡ θύρα, ὥστε εἰσίωμεν. Μι. ἅπαν-
τα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν
ἡμῖν ἐλῶ. Αλλ. ἔτι γὰρ σὺ
ὀνειροπολεῖς τὸν πλοῦτον; ὁρᾷς
γοῦν τὸν Εὐκράτην αὐτὸν μὲν ὑπὸ
τῆς οἰκέτου, προσθέτην ἄνθρω-
πον. Μι. ὁρῶ νὴ Δία καταπυ-
γοσανοῦντα τινὰ, καὶ πασχηλιασ-
μὸν, καὶ ἀσίνδαρον ὑπ' ἀνθρωπί-
νων πλοῦτον γεγονότα. Αἰτίραθι,
ὑπὸ τῆς μαγείρου μοιχευομένου
καὶ

phonem fœneratorem visa-mus. Nam nec is procul hinc habitat. Ipsæ nobis suapte sponte fores patuerunt. GAL. *Vides hunc quoque curis inuigilantem, & vsurarum rationes iterantem digitis contortis? cui propemodum relictis his omnibus sit in silpham aut culicem aut muscam abeundũ.* MIC. *Equidem video miserum ac vecordem hominem, ne nunc quidem multò melio-rem viuere vitam, quàm silphæ aut culicis: adeò totus & hic à curis & rationibus est extenuatus. Nunc ad alium eamus.* GAL. *Ad tuum si videtur, Eucratem. En tibi fores per se patuêre.* Quin introimus? MIC. *Paulò antè hæc omnia mea erant.* GAL. *At etiam nunc tu diuitias somnias?* *Vides igitur Eucratem ipsum quidem à famulo, virum natu grandem?* MIC. *Video profectò quidem haudquaquam virile. Porrò*

alterâ ex parte ipsam item vxorem à coquo constupra-

ti. GAL

καὶ αὐτιλῶ. ΑΛΚ. τί οὖν ὑμῖν ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων ληρονομῆσαι, ὦ Μίκυλλε, πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; ΜΙ. μηδαμῶς, ὦ Ἀλκιφρὼν, λιμῷ πρότερον ἀπολοίμην, ζωὸν τὸν πέριττωμα. χαίρετω τὸ χυσίον, καὶ τὰ πλάνα. ἀλλὰ ὀβολοί μοι γένοιντο ὅτι μάλιστα, ἢ ζωχρυσῆσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν. ΑΛΚ. ἀπὸ νῦν ἡμέρα γάρ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυχνοκαυστὸν αὐτὸ, ἀπίωμεν οἴκαδε; παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ ἐσαῦθις ὄψει, ὦ Μίκυλλε.

ri. GAL. Quid ergo? Nunc optaris & horum hæres exiſtere, Micylle, cunctáque poſsidere quæ ſunt Eucratis? MIC. Haudquaquam, galle: imò fame citiùs interierim, quàm id genus quippiam patrarem. Valeat eorum & conuiuia. Duo oboli mihi potiores diuitiæ ſunt, quàm ſi à domeſticis mihi domus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc, quandoquidé dies fermè diluxit, domum ad nos redeamus. Reliqua rurſus aliàs videbis, Micylle.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus longè feſtiuiſſimus. in quo Pythagoram vélut impoſtorem ac præſtigiatorem taxat, tum eius dogma de metempſychoſi aut metamorphoſi prodigioſa animarum, hoc eſt, migratione earum in varia corpora, ob quod à carnium eſu abſtinebant. De qua re Laërt. lib. 8. & Plutarch. in comm. περὶ ἀμφιβολίας. Hanc ſuperſtitionem latenter carpere & ſuggillare videtur Eurip. in Hippolyto περὶ μετεμψυχώσεως, i. de tranſmigratione animarum in varia corpora cùm hominum; tum etiam brutorum. vide vitam Pythagoræ à Diogene Laërtio deſcriptam. Item Plutarch. in vita Homeri & Ouid. 15. Metam. apud quem ſic Pythagoras loquitur:

Morte carent animæ ſemperq; priore relicta

Sedē

Sede, nouis domibus viuunt habitantq; receptæ.

Ipse ego nam memini Troiani tempore belli, &c. Postea Pythagoras factus est, postremò in gallum transmutatus, vt festiuè ludit hîc Lucianus Stoicorum etiam fastū ridet, qui alioqui mollissimi vultus, vestiumq; seueritate, vitæ continentiam præ se ferebant. Peculiariter tamē eos notat, qui obtentu sanctimoniæ fœdam cauponam exercent, speciosisq; titulis seuero vultu, splendidæ opinione cultu externo simplicioribus imponunt. Quōs Græci eleganter λογεμπόρους καὶ λογοκαπήλους dicunt. Gellius; æruscatores vocat, qui cibum quæstumq; ex mendacijs, & id genus officijs ac præstigijs capient. Hoc genere hominum nostra quoq; ætas nimis differta est. Diuitum ac regum vita quantis sit ærumnis obnoxia, docet: contrà quàm expeditas res pauperitas hilaris, suaq; contenta sorte. Introducit Gallum cum hero suo Micyllo sutore cōfabulantē, magis ridiculè quàm vllus possit γελωτοποιὸς: sed rursus sapientibus, quàm Sorbonicorū ac Sophistarum vulgus nonnūquam in scholis magno supercilio magnis de nugis disputat. Solent autem vel extremæ sortis homines, aliquando magnifica quædā somniare: quemadmodum hic Micyllus, qui per somnum opulentissimus experrectus cerdo quispiam erat, Iro penè pauperior. Nam somniare, sperandi genus est, inquit Erasmus. Non dissimilem vanæ spei ac cupiditatis imaginem, Theocritus proponit in Piscatore, Eidillio 25. qui somniat se grandem piscem aureum cœpisse, atque ingenti gaudio exanimatum sanctè iurasse, nunquam se amplius dum viueret, piscib. capiendis operam daturum esse, sed de aureo ille pisce quem in somnis cœperat, sumptū facturum, atq; ita suauiter in ocio & luxu vitam exacturum suam. Manè cum vnà cum somno & aureus ille piscis, & spes ipsa auolasset, neq; esset experrecto ex aurifero illo somno vnde victitaret: nisi & ipse, & vxor ac liberi fame perire vellent, vel inuitus, & contrà quàm iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Quod antē homines magnō-

magnopere cupiunt & optant, de eo somniant. Vide prouerbium Erasmi: Quæcunq; in somno videntur.

a Atte scelestissime.] *Exordium ab imprecatione. b* Antelucano morsicat.] *Galli cantus importunus nonnunquã est. & quoniam nos à lecto excitat, à Græcis (vt Plinius inquit) ἀλεκτρυὼν ἢ ἀλέκτωρ dictus est. c* Titillatque nam.] *Amplificatio à tempore. d* Gnomon aduentantis diei.] id est, *horologium. Id fieri docent Physici, per aũ θερμότητα. e* Quasi vellus illud.] *Alludit ad fabellam de dracone, perpetuæ custode aurei velleris. Ouid. in Metamor. f* Here Mycille, equidem.] *Defensio per absolutionem, à fine. g* Lucem anteuertissem.] *Gallus enim à poëtis dicitur lucis prænuncius ales: & auis lucis, à Martiale hoc versu:*

Cristataeq; sonant vndiq; lucis aues.

h Magis mutus fuero piscibus.] *Aristoteles 2. de Anima adimit omnibus piscibus vocem, excepto scaphro & porco fluuiatili. Veteres aũt quemuis piscem vocabant ἔμμυον, quòd vocem edere non posset. Vnde Plutarchus in Sympósiacis, & Athenæus, existimant Pythagoricos à piscibus abstinuisse ob ἐχεμυθίαν*: id est, *silentium, quam Pythagoras docuit. Idem Lucianus in Alcyone: Nam muta sanè quæ in aquis degunt. Erasmus noster in lingua: Quin & ipsa linguæ frena facit ad vocem promendam; vnde pisces, quoniam linguam habent à reliquis animantibus differentem, omnino muti sunt. i* Per somnium; diues.] *Simile protulit Cicero in Sallustium: Vade tu, qui modò ne paternam quidem domum redimere potueris, repentè tanquam somnio beatus, hortos pretiosissimos, villam Tiburti, & Cæsaris reliquas possessiones paraueris. Quicquid enim optãris, id somniare contigit quibuslibet, sicuti Micyllus diuitem se ac præpotentem somniat. Pastor quidam apud Theocritum in Ecloga nona:*

ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐνύπνιον
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ἰὸς, πολλὰς δὲ χιμαίρας. id est,

Potsideo quæcunq; solent sub nocte videri
In somnis, vim magnam ouium, multasq; capellas.

Apud eundem Theocritum Piscator somniat aureum piscem. Et infimæ sortis homines, nonnunquam reginarum coniugium

insignem somniant. *k* Esurias experrectus.] *Salomonis in Prouerb. cap. 6. Vsquequò piger dormis? quando surges à somno tuo? Paulusque dormies, & veniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus.* *l* O prodigiorum.] Τερασιε Ζεῦς, *Iupiter prodigiorum auersor. Sophocles in Oedipo Epicolono vocat malorum depulsorem:* Ζεῦ ἀλεξίτερε, τίς ποθ' ὁ πρεσβύς; id est: *Iupiter malorum depulsor, qualisnam hic senex? Hesychius ait,* τερατίους θεοὺς, *deos esse signorum ac prodigiorum effectores.* *m* Auersor Iupiter.] *Ab admiratione.* *n* Malorum depulsor Hercules.] Αλεξίκακος *Hercules, hoc est, expellens mala, post Apollinem etiam dictus est, cuius etiam meminit Hesychius. Quibus monstris terras liberârit, plena sunt omnia.* *o* At tu mihi.] *Nouisatem rei elenus ab exemplis.* *p* Achillis equus.] *Xanthus Achillis equus conuicionans apud Homerum* Ιλιαδ. τ. *in fine:* Τὸ δ' ἔρεε ἴσα ζεφύρῳ, ὅς οἱ πέλεται θοώτατος ἀελλόπος ἵππος, &c. *q* Μακρὸν χαίρειν φράσαι.] *Longum valere iussisset. Rem autem à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longum valere iubere: sumpta metaphora ab iis, qui discedunt diutiùs ab futuri, seu numquam redituri. Vsurpat Lucianus in Ioue Tragœdo. item in Apologia* Ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἀποκηρύξει πταισμάτων, *interpretatur prouerbium his quidem verbis:* τὸ γὰρ μακρὸν χαίρειν τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ: id est, *hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Virgil.*

Et longum formosè vale, vale, inquit Iola.

r Nauis, cui nomen Argo.] *Argo dicitur fuisse prima nauium, in qua Iason cum quinquaginta quatuor heroibus Thessalis nauigauit Colchos, ad rapiendum vellus aureum. Dicta ab eiusdem nominis artifice, qui etiam inter nauigandum eius vesarciendæ curam susceperat. Alij ab ἄργος, quod est velox. Facta est autem arboribus Dodonæ syluæ Epyri Ioui sacræ, quibus olim oracula reddebantur. Vocales enim fuisse dicuntur. Vnde & Poëtæ finxerunt, hanc nauem fuisse vocalem & loquaculam. Seneca:* ipsaque vocem prodidit Argo. *Ad id Poëta doctissimus respexit, quod Argonauticon 4. Apollonius scribit, in carina nauis Argus à Pallade lignum fuisse impactum ex Dodonide fago, quod humano voce fungeretur quan-*

 doque.

duque. Sic enim ait: αὐτίκα δ' ἄφνω ἴαχον αὐδρομέη ἐνοπῇ μετ' ὀπῆα θεόντων αὐδὴ ὁ γλαυφυρὴν ὄρνις. *Propterea Lycophron alicubi* λάλην θεοπίσων: i. *garrulam nuncupat picam. Eius interpres: Illa, inquit* λαλησάτην ἔχει τὴν πρόπιν ὁ τὸ δωδώνης δρυός: i. *tarinam habebat loquacissimam ex Dodonæ quercu. Porrò vetus Arati Phænomenon interpres scribit, Danaum ab Ægypto fratre ſe proripientem, auxilio Minervam inuocaſſe, à qua primùm ſit compacta nauis, quæ Argo ſit appellata, eaque petierit Danaus Argos. Auctor autem Æſchylus, ab Minerua eâdem materiam quandam loquentem naui inſertam: quod repetit Iginus quoque. Extat & Antipatri epigramma de nauta quodam fulmine icto, cuius nauis per ſe, moderante nullo, ad littus delata vem geſtam ſignificauit. Nec Argoam, inquit, expetiuis carinam:* ἀχρεῖόν μοι θέειν, ἢ λιγυὺς μεμνῆσται φήμας, ἀεχαίων δ' ἐπόδησε σανίς. *Reperias & alibi eius rei mentionem, maximè apud Claudianum de victoria Stiliconis contra Alaricum:*

— licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipſamque ſecandis,
Argois trabibus iactent ſudaſſe Mineruam.
Nec nemoris tantùm vinxiſſe carentia ſenſu,
Robora, ſed cæſo toto Iouis arbore luco
Arbore præſaga tabulas animaſſe loquaces.

s Dodonæa ſylua.] *Dodona ciuitas Chaoniæ, Epiri regionis, à qua non longè nemus erat querneum Iouis ſacrum, in quo & templum Iouis ſacrum, oraculum habens, quod à fagis & quercubus vocalibus reddi, figmentis tradiderunt nonnulli.*

s Mercurij ſim aſſeſſor.] *Poëtæ Mercurio idcò Gallum aſſeſſorem faciunt, quòd literati & negociatores vigilare habent neceſſe:*

Nec totam ſomno fas eſt conſumere noctem.

p Loquaciſſimi.] Ἀηδεστὴς Ἑρμῆς, i. *ſuſurro, ſeu loquax Mercurius ſic & Athenis & vocatus & cultus, cuius Demoſthenes meminit in oratione Νεαίρ: ſi ea legitima ſit, vt Harpocration ſcribit.* x Deorum q; omnium facund.] *Mercurius eſt ſermonis auctor, & eloquentiæ Deus. Martialis lib. 7:*

Cyllenes cœlique decus, facunde miniſter.

Item Lucianus in apologia Pro mercede conductis: Eloquentiæ

præſidi

præsidi Mercurio sacrificabo. γ Quempiam fuisse Gallum.] *Gallus adolescens in auem conuersus. Rhodiginus lib. 16. cap. 13.* ϛ Cùm Venerem adiret Mars.] *Martis & Veneris adulterium à Sole deprehensum, vide apud Ouid lib. 4. Met. cuius verba Boligninus sic contraxit:*

Leucothæ post hanc Solis narrabat amores,
Qui tua vulgârat Martia stupra Venus:
Aurea tunc vobis ponuntur retia iunctis:
Et fuit hæc cunctis fabula nota deis.

A Solem exorientem.] *Prisci noctis deliquium & accessum diei, galli cantu metiebantur, gnomonibus horarijs nondum repertis. Gallus autem tribus interuallis canit, præmonens diem. Qua de re Plinius lib. 10. cap. 21. Et hi nostri vigiles nocturni, quos excitandis in opera mortalibus, rumpendoque somno natura genuit, norunt sidera, & ternas distinguunt horas interdiu cantu, cum Sole eunt cubitum: quartaq; castrensi vigilia, ad citrà laboremque reuocant. Nec Solis ortum incautis fiunt obrepere, diemque venientem nunciant cantu: ipsum verò cantum plausis laterum. Hactenus Plinius. Cur autem id accidat gallis, Democritus apud Ciceronem de Diuinationibus, concoctionem esse in causa putat, quòd id temporis cibus à pectore depulsus, in omne corpus digeritur. Huic autem animanti tenuer mirificè calidus, ita vt omnia statim concoquat. Postè ad hanc Luciani fabulam referunt. Ausonius:*

—ter clara instantis Eoi
Signa canit, serus deprenso Marte satelles.

Martialis:

Cristatæque sonant vndique luctis aues.

Lucretius libro 4. scitè & eleganter naturam huius auis describit, & Politianus in suo Rustico:

Quin etiam Gallum *(inquit Lucret.)* noctem explaudentibus alis
Auroram clarâ consuetum voce vocare, *&c.*

Noctem explaudentib. alis, i. alis noctem cũ sonitu, & veluti applausu excutientib. atq; exturbantibus. Videntur enim galli alæ noctem suo complosu, vel suarum alarum ad latera appulsu exigere & expellere. B Mnetarchida.] *Mnesarchi annulorum*

ſculptoris filio, de quo Diog. Laertius. C Qui inſtituit.] *De diſciplina Pythagorica, ſiue eius dogmatibus & ſymbolis, Gellius lib. 1. cap. 9. item lib 4. cap. 11. Et Eraſmus meus copioſiſſimè in Chiliadibus. Ouid. libr. 15. Met.* D Carnes guſtaret.] *Seneca 19. Epiſtola ait, Pythagoram abſtinuiſſe à carnibus.* E Ne intra quinquennium.] *Idem Lucianus in Dialogo βίων πρᾶσις quinquennale ſilentium Pythagoreorum iocis ſuis inceſſit.* F Euphorbus.] *Nobilis Troianus Iliaco in bello à Menelao occiſus, cuius animã Pythagoras in ſe ὑmmigraſſe affirmabat. Ouid. libr. 15. Metam.* G Tanagræus.] *A Tanagra Bœotiæ Mediterraneæ vrbe, de qua Ptolomæus lib. 3. cap. 5. Plinius lib. 10. cap. 2.* H Alterum quidem.] *Tacitè notat Pythagoræ vanitatem, vt qui ſibῦpſi repugnáric.* I Narra.] *Occaſio totius diſputationis.* K Nouum quendam.] *De ratione ſomniorum digreſſiuncula ex Homero.* L Iam ſepta tranſilit.] *De ſomnio, cuius finis cùm ſit ſomnus, iam etiam vigilanti duraret. Vide Eraſmum noſtrum in prouerbio, Plura ſepta tranſilire.* M Atqui duas.] *Homerus ἰδίως vt*

Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.

Quem locum expreſsit Virgil. in fine 6. Aeneid.

Sunt geminæ ſomni portæ, quarum altera fertur,
Cornea,—*&c.*

Si quis plura de geminis ſomni portis præter ea quæ Seruius ibi annotauit, legat Macrobium & Porphyrium philoſophum. Item Ouid. 11. Metam. N Captus oculis.] *Obid Homeri nomen ſortitus eſt, quum priùs Meleſigenes diceretur, & ad Meleſem fluuium natus eſſet, Cumæ namq; & Ionescaptos oculis ὁμήρους appellant, quod ὁμηρεύειν, i. itinerũ ducibus egeant. Hinc captus oculis ſic dicitur, & cæcutiens Meonius, à Martiano libr. 1. de nuptijs Philologiæ.* O Mihi verò.] *Commendat ſomnium ſuum à materia, ſeu ſubiecto.* P Mida.] *Midæ Phrygiæ tyranni immenſæ opes fabulis complurib. & adagijs locum fecêre. Huic Plinius primum attribuit locum inter inſigniter diuites, libr. 33. Hodie auari Midæ dicuntur.* Q Pindarus.] *In Olympia Hieroni Syracuſani κέλητι, Ode 1. Optima res aqua. Aurum excellit in ſuperbis diuitijs, ſicut excellit fulmen inter ignes.* R Lotum.] *Lauabant veteres & vngebantur*

mox

ante cœnam, referente Homero Iliad. ν. 5 Ambrosia.] *Frequens noctis epitheton apud Homerum.* T Credebam molestum.] *Narratio continens descriptionem cœnæ Eucratis, & causam somnij.* V Litera.] *Pro linea gnomonem horologij intelligit. prisci enim lineis & vmbris horas distinguebant. Olim qui vocabant ad cœnam, designabant ad quam vmbram solarij vellent adesse conuiuas: itidem qui vocabantur, ne venirent ante tempus, rogabant ad quotam lineam esset veniendum.* X Ferebatur.] *Notas obiter & Stoicorum mores, qui cum ἀπαθὲις esse volunt, interim nihil non appetunt.* Y Lupus frustra hians.] *Aiunt enim, lupum prædæ inhiantem rictu late diducto accurrere: quæ si frustretur, obambulare hiantem. Vide natum prouerbium, Lupus hiat: quod dicebatur, si quis re multùm sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Dionysius Sophista in epistola quapiam: Num insciens in prouerbium indici, facilisque sum lupus frustra hians? Vide Erasmum in Chiliadib.* Z Deinceps cœnabamus.] *Stoicorum inepta doctrina & conuersatio.* a Duæ negationes.] *Caius de verborum significationibus: Duobus negatiuis verbis quasi permittit lex magis, quàm prohibuit: idque etiam Seruius animaduertit. Grammatici etiam fatentur duas negationes affirmatiuam inducere.* b Porrò ipse.] *Quæ in diuitibus speciosa ac beata habeantur vulgò.* γ Adeóne ea auri.] *Auri encomium. estque hæc prior collationis pars, quæ diuitias commendat.* δ Homerus Gratijs similes.] *Homerus Iliad. ε. in cæde Euphorbi:*

αἵματι εἰδόμενος ῥοδοπήχεϊ ἐστεοπαγεῖ ἰῷ.

id est, *sanguine irrigata comæ Gratijs similes. Quam ob causam ἐρυθρολόφους & ἀ Τρεῖς nuncupatur, vt qui solitus fuerit auri ramenta implicare cirrato capillitio.* ε Neque iisdem.] *Amplificatio ab exemplo Iouis.* ζ Saturno Rheáque progenitus, cùm Argolicam illam puellam.] *Inpiter Danaës, Acrisij regis Argiuorum filiæ, in turri à patre inclusæ, vigilibus custoditæ amore captus, in imbrem aureum conuersus corrupit. De hac fabula Ouidius libro 6. Metam. Horatius 3. Carminum, Ode 16.* η Iam verò.] *Ab effectu & vsu.*

θ Saturnalibus.] *Saturno dicatis, quibus seruis discumbentibus*

bentibus Romanis inseruiebant, feriatis interim ab opere septem dies, quibus exactis ad solitas operas reuocabantur. Saturnalium meminit Athenaeus lib. 14. Macrobius cap. 1. lib. 1.

ι Noui Simonem.] Probat exemplo vicini Simonis. κ Coccyzabam.] Coccycis proprium est gallorum accidens. λ Simonides.] Simonidis Cij senectus in Macrobij habetur, cuius etiam meminit Pausanias. μ Non secus atque cestus ille poëticus.] Id est, poëticum Veneris cingulum. Est autem cestus Veneris cingulum, efficax ad illectamenta gratiarum & amorum, quo illa dicitur Martem sibi conciliare. Hinc τὸ κυπρίδι καὶ κεστῷ habere dicuntur, qui nouis modis quemlibet in amorem sui pelliciunt. Sumptum est autem ex Homerica Iliad. ξ Quo loco Iuno concubitura cum suo Ioue, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum conciliatorem commodatò petit. Ab hoc & nos hyrinceftum deduxere. Sic verò vocatus cestus, velut κεστὸς ἱμὰς, id est, ornatus, seu διάκοσμος, quòd vim variam habet & colligandi & constringendi. Meminerunt huius Theocritus in Adonidis epitaphio, & Martialis multis in locis. ν A' Poëtis.] A' testimonio Poëtarum, Euripidis in primis. ξ Quoniam tu.] Hic pauperum & mediocrium in vita hominis conditionem esse optimam & tranquillissimam, multis ostenditur. ο Per Iouem.] Propositio alterius partis collationis. π Hoc tantum.] Transitio. ρ Quemadmodum initio.] Series mutationum Pythagoræ, pertinens ad fidem faciendam sequentibus. σ Sed ego.] Micyllimutationes, per digressiunculam. τ Tu formica fueras.] Formicas Indicas aurum ex cauernis egerere, adserit Plinius libro 11. capite 30. υ A' Menelao necatus.] Homerus in principio Il. φ Domum.] Corpus animæ domicilium intelligit. χ Ea quæ ad Troiam gesta sunt.] Troiani belli historiam veram non esse apud Homerum, testes plures sunt. Dion Prusensis in libro de Troia non capta: Quidam, inquit, inter quos est Aristoteles, scribunt Ilium nunquam fuisse captum à Græcis. Eusebius quoque libro 3. affirmat, à primæ Olympiadis tempore Græcam tantum historiam creditam, cùm inquit: Ante hoc, vt cuique visum est, diuersas sententias tulerunt. Mihi videtur longe a-

liud

fuisse D. Augustinum cum sæpè aliàs, tum maximè lib. 1. Civitatis divinæ, cap. 2. Circumferuntur hodie Dictys Cretensis de bello Troiano acreditus Græcorum, volumina sex. Extat Daretis Phrygij de excidio Troiæ liber. Extat & Ilias, nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ historiam libris 24. explicat, cum Virgilius duodecim libris complexus sit, quod ex utroque opere visum est decerpere. ♆ In Bactris.] *Bactra Scythiæ provincia ultra Assyriam, à flumine Bactro cognominata, in qua civitas eiusdem nominis, metropolis Scythiæ.* ω Cæterùm ego.] *Alta digressio de rebus Troianis & Homero.* A Cygno prognatam.] *Tradunt Ledam Testij filiam, à Ioue in cygnum converso, ad Eurotam amnem compressam. Quo compressu grauida, peperit Pollucem & Helenam: ex Tyndareo verò, Castorem & Clytemnæstram, quæ postea Agamemnonis nupsit. Fabulantur eam ex Ioue ouum peperisse, vnde prognatos Castorem, Pollucem & Helenam. Hyginus secus fabulam refert. Paulo diuersiùs in commentarijs Isacius Tzetzes, quos scripsit in Cassandram Lycophronis.* B Patroclum.] *Iliad. 16. in fine.* Γ Illudin.] *Redit ad propositum, & Pythagoram tacitè perstringit, vt sophistam & præstigiatorem, qui & quæ docuit, imponendi causa docuerit, & in quæ transmutatum se dixit, ab ijs natura quoque repugnârit.* Δ Ori & Isidis.] *Monumenta literarum Hieroglyphicarum: sic enim vocantur ænigmaticæ sculpturæ, quarum priscis seculis multus fuit vsus, potissimùm apud Aegyptios, Vates & Theologos, quibus nefas esse ducebant sapientiæ mysteria literis omnibus vulgo profano prodere, quemadmodum nos facimus: sed quid cognitu dignum indicassent, id animantium rerumque variarum expressis figuris, ita repræsentabant, vt non cuiuslibet statim esset conijcere verum, si singularum rerum proprietas, si peculiaris cuiusque animantis vis ac natura cognita, penitusque perspecta fuisset, is demùm collatis eorum symbolorum coniecturis, ænigma sententia deprehendabat. Ori Aegyptij extant duo super huiusmodi symbolis libri. librorum Isidis meminit Plato libro secundo de Legibus.* E Crotoniatæ.] *Populi Italiæ Tarentinis vicini, Pythagoræ omnes addicti, Metapontini quoque.* Z Aspasia.] *Milesia à Pericle in matrimonium ac-*

copia, cùm esset capsima, causa fuit Samij belli & Peloponnesiaci. Plutarchus in Pericle: & Aristophanes in ἀχαρνεῦσι.

H Siquidem inter.] *Ridiculum ab absurdo.* ⊙ Ista quidem.] *Defensio absurda ab exemplis.* I Teiresias.] *Rex Thebanus & augur. Cic. lib. 5. Tuscul. Ouid. lib. 3. Metam. de quo idem Lucianus in dialogo Menippi & Tiresiæ, vbi plura annotauimus.* K Elati proles Cæneus.] *A lacte nutricis elegantissima puella fuisse creditur. Eius formæ Neptunus captus, pro concubitu dedit vt in virum mutaretur, & ferro vulnerari non posset. Imperabat Lapithis. quos quũ per hastam suã per fastum & deorum contemptum iurare coëgisset, iratus Iupiter pugnantem cum Centauris arboris stipite oppressit. Mortuum in auem mutatus dicitur ab Ouid. lib. Metam. 12. Mare verò, in priorem sexum redijsse. 6. Aeneid.*

It comes & iuuenis quondã, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato reuoluta figuram.

Δ Age igitur.] *Digressio in quæstionem iocosam.* M Cratetem.] *Philosophum Cynica secta studiosum, Thebanum.* N Deinde rex.] *Redit ad disputationem de diuitijs, & quamquam eædem incommoda iucunda habent: est tamen hæc altera collationis pars.* Ξ Te quidem non magnoperé.] *Quæ bella temporibus diuitem exercitent: & contrà, quæ pauperem ijsdem temporibus commoda sequantur.* O Tu interim.] Ἀντίθεσις. Π Rursum pacis.] *Quæ pacis temporibus.* P At tu censor.] Ἀντίθεσις. Σ Quòd si quando.] *Quæ circa valetudinem.* T Longum plorare.] κλαίειν etiam in prouerbium abijt, vt plorare inheamus, quos contemnimus. *Quidam inde natum existimant, quòd Scythæ Dario regi nihil aliud respondissent, quàm κλαίειν, id est, vt ploraret. Idem Lucianus in Tragopodagra: ἐγὼ δὲ τοῖς πᾶσιν οἰμώζειν λέγω: id est, Sed omnibus illis nil nisi plorare impero. vbi quædã annotauimus.*

Υ Icari in morem.] *Alludit ad historicam fabulam Dædali, qui sibi ac filio suo fabricatis alis, in Siciliam fugit. Icarus pennis defluentibus, in pelagus concidit, atque loco nomen dedit. De quibus Virgil. 6. Aeneid. & Ouid. libr. 8. Met.* Φ Nempe vbi Crœsus.] *Amplificat exemplis.* Χ Dionysius abdicatus.] *Dionysij Siculi tyranni, ac Syracusanorum domini fortunæ*

tunt refertur à Iustino lib. 12. Mortuo enim superiori Dionysio illius patre, à militibus subfitnitur, verùm cùm tyrannidem sæuiùs Syracusis exercerit, coactus est imperium relinquere & Corinthum profectus, in omniaque vitia lapsus, tandem ludimagister factus est, vt omnino absque imperio non esset. Hinc Plutarchus ait, regiam Dionysii pulueruleutam fuisse, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in puluere figuras describebant. Fuit enim eruditus, vt pote Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philosophia profuisset? respondit: Vt æquo animo ferrem talem fortunæ mutationem. Huius vitam ex Historicis petendam relinquimus. ✝ Nec mihi in memoriam.] *Hactenus quæ priuatis ac ciuibus accidunt: iam videntur, quæ magnatibus ac regibus.* Ω Atmei ipsius miserescebat.] *Amplificatio à collatione.* *a a* Prægrandibus illis Colossis.] *Colossis prægrandibus similes reges esse affirmat: quorum si strepitum & apparatum inspiciας, nihil felicius, nihil deorum vitæ similius: sin curas, suspitiones, odia contemptere, quibus intus discruciantur, nihil calamitosius. Colossi autem dicuntur, vasta prodigiosæque magnitudinis statuæ, quarum aliquos referuntur apud Plinium. ijs enim impendio delectabantur Romani olim. Hinc alibi & hic prouerbialis hyperbole apud Lucianum, Colossi magnitudine.* *b b* Phidias.] *De istis tribus statuarijs insignibus multa alibi annotauimus.* *cc* Intra Colossum.] *Quorum Colossi foris multo nitebant ebore, multo fulgabant auro, variisque coloribus arridebat. Præterea Iouis aut Neptuni repræsentabant imaginem, fulmen aut tridentem dextra tenentes, vt planè numen aliquod esse viderentur, cùm intus nihil appareres præter picem, araneas, & id genus sordes.* *d d* Ne per somnium quidem.] *Græcis prouerbialiter dictum est, pro eo quod est, nulla ratione, nullo tempore. Idem de Mercede conductis: Ne per somnium quidem vnquam albo pane satiatus est. Rursus de Electro: Porrò suauiter canentes, & eo modo quo tu prædicabas, ne per somnium quidē audiuimus.* *e e* Quippe nec Atridem.] *Homerus Iliad. 2. in principio, cùm Agamemnonē cæteris Achiuis dormientibus solum vigilantem facit.* *f f* Adde quòd Lydum illum. *Crœsum intelligit Lydorum regem, quem filium habuisse Adrym-*

nomine, mutum, præter alios commemorat Solinus capite 7. Porrò quòd Græcè κωφὸς est, quod propriè significat mutum, vt vertit Erasmus, accipitur etiam aliàs τῶν βεβλαμμένων τὴν ἀκοὴν, id est, *pro eo cui auditus est vitiatus*, hoc est, *surdo: propterea quòd qui (vt Physici tradunt) naturâ surdi, ijdem & muti sint oportet.* gg Ad aurem communicans.] *In aurem dicere vel hodie, inquit Erasmus, vulgò dicitur, pro eo quod est clanculùm & secretò committere. Translatum ab ijs, qui propiùs admoti ad aurem insusurrant quæ nolint ab alijs audiri. Idem vsus est* De non facilè credendis delationibus. hh Aberret ſmilion.] σμίλιον *culter est sutorius, quo corium incidi tur. Vtitur etiam vocabulo hoc Erasmus in Parabolarum sive Similium libro.* ii Deinde vbi conciderint.] *Alia collatio histrionum.* kk Quo ad Cecropes.] *De Cecrope Athenienſium rege, à quo Athenienſes Cecropidæ dicti.* ll Aut Siſyphi.] *De Siſypho latrocinijs Atticam infestante, & de Telepho, qui ob cædem auunculorum in Myſiam fugit, nobis alibi dictum est.* mm Iſtum quem nunc ſuſcitas.] *Pythagoras, cuius anima fingitur subinde mutato domicilio, per omnia virorum ac mulierum, bipedum & quadrupedum corpora fuisse peregrinata, fatetur hic, se longè suauiùs vixisse quum esset rana, quàm cùm esset rex.* nn Illud autem.] *Conclusio.* oo Atego te.] *Iam & exemplo probat quæ dixit hactenus.* pp Vides illum.] *Efficto diuitis cogitabundi, & rationem suppuantis.* qq Mirum ni curis.] *Anari hominis hypotypoſis. Sic Horatius primo Sermonum:*

Queis humana ſibi doleat natura negatis,
An vigilare metu exanimem noctesq; diesq;
Formidare malos, fures, incendia, ſeruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat, &c.

Item Iuuenalis:

-parcus homo rerum tutela ſuarum,
Certa magis quàm ſi fortuna ſeruet eoſdem,
Heſperidum ſerpens — *Idem:*
Tantis parta malis cura maiore, metuq;
Seruatur: miſera eſt magni cuſtodia cenſus. rr Vides hunc curis vigilantem.] *Similimum his Tantalis*, hoc

est,

est, auaritiosis hominibus, & animo inquietissimis, facit Plautus suum Euclionem. ss Vides Eucrates.] *Honesta admodum præcisio in re valde turpi. Significat autem masculam Venerem, Exaggerat eam turpitudinem ab ætate. Cùm enim (vt Cicero inquit) libido omni ætati turpis sit, tum senectuti turpissima est. Huiùs Eucratis dimitis habetur Dialogus Plutonis & Mercurij.*

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ-ΝΟΣ Ἢ Δικαστήριον. *BIS ACCVSATVS, seu Fora.*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

ET hic Dialogus maxima ex parte contra philosophos, idque nominatim etiam institutus est. Introducit enim iudicio inter se contendentes, primò Academiam & ebrietatem pro Polemone philosopho, actione fugæ, quòd is cùm antea per omnem ætatem ebrietati ac crapulæ deditus fuisset, audito fortè quodam Xenocrate, subitò relictis priore vita ac habitu, ad frugem redierit, ac philosophari cœperit. Secundò, Stoam & voluptatem pro Dionysio Heraclienſi, iniuriarum. quoniam hic ab initio Stoicam professionem secutus, mox cum morbo quodam correptus, ἀπαθείαν istam quam Stoici docent, cum corpore ac valetudinis affectione pugnare videret, eamque præstare non posset, ad Epicureos defecerat. Tertiò molliciem & virtutem pro Aristippo, consimili actione. Nam & hic cùm ab initio Socratis auditor & virtutis sectator extitisset, postea voluptatem vt finem bonorum asserere cœpit. Quartò mensariam Diogeni Cynico actionem fugæ intendentem, quoniam hic cùm à principio quæstum patris secutus, pro mensario sese gessisset, postea cùm ob adulteratam monetam solum vertere coactus fuisset, Athenas venit, & philosophiam sectari cœpit.

Quintò

Quintò pictoriam artem, Pyrrhonem vt desertorem accusantem, quòd ab initio pictor fuerat, postea autem relicta ea arte ad philosophiam sese contulerat. Videtur autem velle Lucianus ostendere & quàm ipsi homines abiecti ac viles, quidam autem etiam perditi per se fuerint, qui apud alios de virtute ac summis rebus philosophari, & foris sapientiæ titulo gloriari soliti sint: & quàm à malis, interdum etiam turpibus principijs & causis, ad tantarum rerum professionem prosiluerint, cùm alium videlicet ex ebrio subitò Academicum factum, alium ex impostore Cynicum, alium autem etiam ex propria affectione bonorum finem & virtutis naturam æstimasse ostendit. Postremò aũt & se ipsum à Rhetorica & à Dialogo reum fieri fingit: ab illa, quòd ea à qua plurimum adiutus & nobilitatus fuerat, deserta, ad Dialogum transierit: ab hoc autem, quòd veterem eius characterem & modum egressus, iocosa & comica argumenta, contra vetus Platonis exemplum, tractare cœperit. Quo iterum videtur & studiorum suorum & instituti rationem quandam exponere voluisse, & pariter illis respondere quoque, qui ob scribendi genus, & dictionis nouitatem, ipsum fortassis nonnihil corripuerant, quemadmodum & suprà in Prometheo fecit. Ab exordio autem longam querelam Iouis de curis & officijs deorum præmittit, qua occasionem instituto dramati quærit, & quasi quandam viam ad futuram actionem sternit. Deinde & alteram Iustitiæ, quæ se in terras iterũ à Ioue ad præsidendũ iudicijs videlicet demitti grauatur. Vbi in genere quoque philosophorum initia siue creationes, & contentiosas atque clamosas disputationes persequitur, adhibita ad hoc Panos persona, vtpote liberioris dei, & ipsam rem, vt est, παχυμερέστερον etiam narrantis. Titulus alter ab eo qui bis, hoc est, à Rhetorica, & à Dialogo accusatur, sumptus est, alter à toto argumento.

ΣΗΜΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Δίων, Πλωτὸς, Ἀθηναῖος, Ἄλλος καὶ Ἄλλος, Ἀκαδημαϊκοὶ, Στωϊκὸς, Ἀρειτὸς, Τρυφὴς, Διογένης, Ῥητορικὴ, Σύρος καὶ Διάλογος.

IUPITER, MERcurius, Insubria, Pan, Atheniensis, Alius & Alius, Academia, Stoa, Epicurus, Virtus, Mollities, Diogenes, Rhetorica, Syrus, Dialogus.

Ἀλλ' ἴωμεν ἐπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς θαλαμευταῖς φασὶν ἄγαν τοῖς θεοῖς. ἀ φεῦ ὅσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα πάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμᾶς τοῦ νέκταρος καὶ τῆς ἀμβροσίας μακαρίσειεν, ὁμήρῳ πιστεύσαντες, ἀνδρὶ τὸ φλαῦρον καὶ γόητι, μάκαρας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾷν ἱκανός τε. αὐτίκα γέ τοι ὁ μὲν ἥλιος οὗτοσὶ ζευξάμενος τὸ ἅρμα, παννύχιος καὶ τὸν οὐρανὸν περιτρόχα, πῦρ ἐνδυδεκὰς, καὶ τῶν ἀκτίνων ἀπτόμενος τὸ σῶμα, φασὶ, σχολῇ ἄγαν. ἐπ quantum ad scalpendam autem,

AT malè pereant, quicunque philosophorum apud solos deos felicitatem esse dicunt. Quòd si igitur nossent quàm multa nos hominum causa patiamur, haudquaquam nos ab nectar aut ambrosiam beatos prædicarent, [a] Homero videlicet credentes, homini caco, & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Iam primum certè Sol quidem hic [b] iuncto curru totam diem cœlum circumvagatur, indutus igne, & resplendens radijs, ne tantum quidem ocij habens, cen dici solet, sufficiat.

Nam

ἢν γάρ τι κἂν ὀλίγον ἐπιῤ-
ῥυθμήσας λάθῃ, ἀφλυάσαν-
τας οἱ ἵπποι, καὶ τῦ ὁδοῦ
παραφαπόμενοι, κατέφλε-
ξαν τὰ πάντα. ἐγκυλίω δὲ,
ἄγρυπνος καὶ αὐτὸς περίερ-
χεται, φαίνουσα τοῖς κωμά-
ζουσι, καὶ τοῖς ἀωρὶ ἀπὸ τῶν
δείπνων ἐπανιοῦσιν. ὁ Ἀ-
πόλλων τι αὖ, πολυπράγμο-
να τὴν τέχνην ἐπανελόμε-
νος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκ-
κεκάφθαι, πρὸς τῶν ἐνο-
χλουμένων καθ' ἑκάστην μα-
ντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν αὐτῷ ἐν
Δελφοῖς ἀναγκαῖον ἦν· μετ'
ὀλίγον δὲ ἐς Κολοφῶνα θᾷ,
κἀκεῖθεν ἐς Ξάνθον μετα-
βαίνει, καὶ θρομᾷ αὖθις ἐς
τὸν Κλάρον, ἔτα ἐς Δῆλον,
ἢ ἐς Βραγχίδας. καὶ ὅλως,
ἔνθα ἂν ἡ πρόμαντις, πιοῦ-
σα τοῦ ἱροῦ νάματος, καὶ
μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ
τὸν τρίποδα διασεσαλε-
υμένη, κελεύῃ παρεῖναι, ἄοκνον
χὴ αὐτίκα μάλα παρεσό-
μενον,

Nam si vel paululùm cessauerit insciens, arreptis habenis equi, & à via transuersè euntes, omnia miscere incendijs solent. Luna autem insomnis & ipsa circumit, c lumen exhibens ijs qui nocturnis comessationibus atque lasciuijs indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Rursus autem & Apollo negotiosam quandam artem professus, parùm abest quin totis obsurdescat auribus, tanta illi multitudine quotidie obstrepente, atque oracula efflagitante. Ac nunc quidem in Delphis illi esse necesse est, paulò autem pòst Colophonem currendo petit. Inde & Xanthum transit, & cursu postea in Clarum abit, deinde verò etiam in Delum, vel ad Brãchidas. Et in summa, vbicunque sacerdos oraculorum interpres, postquam de sacro latice biberit, & laurum commanderit, ac tripodem impulerit, adesse iubet, impigrum ac strenuum quamprimum assistere necesse est, cõcinentem

ναι, συνέροντα τοὺς χρησμούς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς τέχνης. ἐγὼ γὰρ οὐκ ἐν, ὁπόσα ἐπὶ πᾶσι τοῖς μαντικοῖς ἐπιτεχνῶνται αὐτῶν, ἄρνεα κρία, καὶ χιλάδας εἰς αὐτὸ ἕψοντες, ὥστε ἂν μὴ τὴν ῥίνα ὀξὺς ᾖ, κἄμ' ἀπέλθῃ αὐτοῦ ὁ Λυδὸς καταγελῶν. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ὑπὸ τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὁρᾷ τι δεινὰ, θιγγάνει τι ἀηδῶν, ἵνα ἀποδείξῃ τι συμφορᾶς, ἰδίας καρποῦται λύπας. τί γὰρ ἄν, ὡς τοὺς ἀνέμους φυτοργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς πικμῶσιν ἐπιπνέοντας, ἢ τὸν ὕπνον, ἐπὶ πάντας πιτόμενον, ἢ τ' ὄνειρον, μετὰ τῦ ὕπνου διανυκτερεύοντα, καὶ συμφυτεύοντα; ἐγὼ; πάντα γὰρ ταῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ ποιοῦσι, καὶ πῶς τὸν ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἑκάστοις συμπλοῦσι. καί τοι τὰ μὴ τ' ἄπορα μίτεια.

flentem oracula, vel intercidere artis huius gloriam sibi pati. [d] Nolo enim dicere quàm multa experiendæ artis, & probandorum vaticiniorum causa, insidiosè quidam contra ipsum machinantur, dum carnes agninas testudineisq; vno & eodem vase coctas illi apponunt: vt nisi nasum acrem & acutum haberet, abijsset eo etiam deriso Lydus ille. Nam Aesculapius quidem, cùm ab ægrotantibus quotidie vexetur, & tuetur graue, & tractat iniuncunda, ac lieniſq; ex malis proprias sibi contrahit molestias. Quid enim Ventos dicam plantas fouentes, & promouentes nauigia, ijsque qui frumenta, ventilant, ac paleas secernunt, aspirantes? [e] Aut Somnum, ad omnes volantem? aut etiam Insomnium vnà cum Somno pernoctãs, ac veluti interpretem quendam illius se gerens? Omnia enim hæc humanitate ac beneuolentia quadam erga mortales dij operantur, & ad vitam in terris agendam singulis conferunt. Ac cæterorum quidem negotia adhuc media-

φια· ἐγὼ δ' αὐτὸς, ὁ πάντων βασιλεὺς καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀηδίας ἀνέχομαι, ὅσα δ' πράγματα ἔχω, πῶς τοσούτας φροντίδας διηρημένος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῖν συνδιαπράττουσι τῆς ἀρχῆς, ἵν' μὴ βλακεύωσιν· ἵνα τε δ' αὐτοῖς ἕκαστα καὶ αὐτῷ μυρία ἄλλα πράττειν, καὶ σχεδὸν ἀνιφικτα ὑπὸ πλήθους. ἐγὼ μὲν γὰρ μόνον τὰ μειζόνως ταῦτα τῆς διοικήσεως, βροντὰς καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα καὶ ἀστραπὰς αὐτὸς οἷος τε πονεῖσθαι μόνος, καὶ ἄγαν ἐμπεφυκὼς τῷ μέρει φροντίδων ἀπραγμονέστερος, ἐπεὶ μὴ δεῖ καὶ ταῦτα μὲν ποιεῖν, ἀφεῖλκειν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀναπαυόμενον, καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ νῦν ἐν τῷ Νεμείῳ βουκόλον, τοὺς ἐπὶ Ἴλιον ἰόντας, τοὺς ἐπὶ Θήβας· ἃ τις ἂν σκαιὸς, μόγις ἀνὴρ, καὶ ὁ μανὺς

cria. Ego verò ipse, omnium ille rex ac pater, quàm multas molestias sustineo? quàm multa autem negocia hæc habeo, tot ac tantis curis distractus? Cui principiò quidem necesse est cæterorum deorum opera inspicere, quicunque aliquid commune in administrando imperio nobiscum agunt, ne desides sint, & adres obeundas torpescant: deinde verò seorsum ac per me ipsum innumerabilia quædam peragere, eáque quæ propè incomprehensibilia & inaccessa sint præ tenuitate sua. Non enim solùm generalibus illis administrationibus, pluuijs videlicet, grandinibus, ventis & fulguribus administratis, ceu curarum parte subleuato quiescere mihi licet, sed oportet me & hæc quidem facere: & præterea autem aspicere eodem tempore in omnes partes, omniáque contemplari, non secus atq; illū in Nemea bubulcum, furantes, peierantes, sacrificãtes, si quis libauit, vndenidor ac fumus

μὴδ' ἀνίρχεσθαι, τίς νοσῶν ἢ πλέων ἐκάλεσεν· καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἓν καιρὸν ἴσως τι Ολυμπίᾳ, καὶ ἐν κατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι, τὰς πολεμουσῶν ἐπισκοπᾶν, καὶ ἐν Γέταις χαλαζᾶν, καὶ ἐν Αἰθιόψιν ὠμοφαγεῖσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον ἂν οὕτω διαφυγεῖν ῥᾴδιον, ἀλλὰ πολλάκις οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τι, καὶ ἄνεμος ἐπικορυσσὰ ἐνδύνοσι ναυτίλοις, τὸν Δία δ' ἐμὲ ἐκ ἔχει νήνεμον καὶ ὕπνος. ἅμα γάρ που καὶ μικρὸν ἐπινυστάξομεν, ἀληθὴς εὐθὺς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπρονόητος ἡμᾶς ἀποφαίνων τ' ἐπίγειος πραγμάτων. καὶ ὁ κίνδυνος ἐκ ὠναταφρόνητος, ἃ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσειν αὖθις, ἀλλ' ἀσεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ βωμοὶ ἔσονται, ἀκνισώτοι δὲ αἱ ἀγυιαὶ, ἄσκοποι δ' οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ θυμοί. καὶ ὅμως, ἄθυτα καὶ ἀκαμπίρυτα, καὶ ὁ λιμὸς θοινᾶται, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται, *fumus aſcendat, quisnam ex grotans aut nauigans inuocârit, & quod omnium acerbiſsimum eſt, uno eodemq́ tempore in Olympia Hecatombæ adeſſe, in Babylone belligerantes intueri, in Getis grandinare, & in Aethiopibus conuiuari. Et tamen querelas ac reprehenſionem ne ſic quidem euitare facile eſt, ſed ſæpenumerò dij quidem cæteri, atque hominum populus cauda criſtatus ea quæ, dormiunt totam per noctem: me verò Iouem placidis ſopor haud tenet vnquam. Nam ſicubi pel paululùm nictauerimus, verus illicò Epicurus iſte eſt, qui nulla nos prouidentia, ea quæ in terris gerun-tur, proſpicere affirmat. Atq́ue adeò periculũ hoc haud quaquam contemnendum, ſi homines ei hæc credent, ſed ſine coronis quidem templa nobis ſtabunt, ſine uidore autem plateæ, ſine libamentis crateres, frigidaq́ue paſſim aræ. Et in ſumma, ſine ſacrificijs ac victimis omnia, mulctaq́ue fames futura. Proinde veluti nauium gubernatores,*

ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκα, τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβάται μεθύουσι, καὶ ἅ τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν ἐγὼ δ', ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος, ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνίζω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν, μόνῳ τῷ δεσπότῃ εἶναι δοκῶν τετιμημένος. ὥστε ἥδιστ' ἂν ἑροίμην τοὺς φιλοσόφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, πότε καὶ σχολάζομεν ἡμᾶς τῷ νέκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ φορεῖν νομίζουσι, μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ἐγὼ ἐν ἀσχολίαις, τοσαύτας ἐμοὶ πλοῦς δίκας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ἐν εὐρῶτος καὶ ἀράχνιον διεφθαρμένας, καὶ μάλιστα, ὁπόσαι τῶν ἐπισήμων καὶ τέχνας πρὸς ἀνθρώπους τινὰς σεσωκάσι, νῦν παλαιὰς ἰνίας ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀπαντα χόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ πλοῦ δίκαιον ἐπιβοῶνται, κἀμὲ ἀβαθύμου καὶ ἀτιῶνται, ἀγνοοῦ

sublimis solus in puppi stare soleo, clauum tenens manibus: atque alij quidem qui in naui vehuntur, inebriantur scilicet, & si fors ita ferat, etiam dormiunt: ego verò insomnis atque ieiunus pro omnibus illis curae exerceor, & solicitus sum mente animoque, solo eo nomine honoratus, quòd omnium dominus esse videor. Quare lubens equidem interrogarim philosophos istos, qui solos deos beatos pædicant, quando tandem & nectari vacare nos & ambrosiae putarent, innumerabilibus adeò implicatos negotij. Ecce enim præ continuis occupationibus quàm multas controuersias mihi repositas iam olim seruamus, situ adeò atque araneis iam propè corruptas, præcipueq; eas quae scientiae atque artes aduersus homines quosdam habent, admodum antiquas illarū nonnullas. Illi verò vociferantur vndique, & indignantur, ac iustitiam inclamant, meq; ob tarditatem accusant, & pi-

gritiam

γνώσῃ τὰ ὡς ἐκ βλιχωρία τὰς
λείσεις ὑπερημέρους σωίδε
γνώσομαι, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀδικι-
μονίας, ἣ σιωᾶναι ὑμᾶς κατα-
λαμβάνουσι. τοῦτο γὰρ τὸ
ἀσχολίαν καλοῦσι. Ερ. Αὐτὸς
τὸς, ὦ Ζεῦ, ποῖα τοιαῦτα ἀ-
κούων διυσχεραίνοντων, λίαν μὲν
πρὸς σὲ ἐκ τόλμων. ἐπεὶ δ'
οὖν περὶ τούτων τὸς λόγους ἐνε-
βάλου, καὶ ἐγὼ λίαν ἀγανακτοῦσιν, ὦ πάτερ, καὶ
σχεδιάζουσι, καὶ εἰς τὸ φανε-
ρὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν,
κατακνθορύζουσι δὲ συγκε-
κυφότες, αἰτιῶμενοι τὸν
χρόνον, ὡς ἴδια πάντα, τὰ
καθ' αὐτοὺς ἑκάστας, σχεῖν
ἑκάστῳ τοῖς δικασταῖς
νοις. Ζεύς. τί οὖν, ὦ Ερ-
μῆ, δοκεῖ; πρωτίστοις μὲν κα-
τοῖς ἀγορᾶς δικῶν, ἢ θέλεις,
ἢ ἐς νέωτα παραγγελοῦμεν; Ερ. οὐμενοῦν, ἀλλ' ἤδη πρό-
θωμεν. Ζεύς. οὕτω ποιῶ· σὺ
μὲν κήρυκι κατάπεμπε, ὅτι

gritiam: nescio videlicet quod haudquaquam negligentia aliqua, iudicia vltra diem extrahi atq; differri hæc contingit, sed præ felicitate scilicet ista, in qua versari nos credunt. Hoc enim nomine occupationes hasce perpetuas illi vocant. MERC. Et ipse, Iupiter, multa huiusce modi audiens grauiter ferentes & indignantes illos, dicere tibi nō audebam. At postquam tu ipse de his mentionem incepisti, eloquar sané. Valde indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, atq; etiam manifestè quidem profiteri nō audent, submurmurant autem apud sese, inclinati & incuruati accusantes tempus: quos tamen conueniebat iam olim, prouectis suis viribus cognitis contentum vnumquenq; esse rebus iudicatis. IVP. Quid igitur videt, Mercuri? Statimné illis forum constituemus, & agendi potestatem dabimus: an vis vt in proximum prorogato termino, diem illis dicamus? MER. Haudquaquam: sed iam agendi copiam faciamus. IVP. Ita igitur facias. Tu quidem

ὅτι ἀγορᾷ δικῶν ὄτι καλὰ τά δι, πάντας, ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπηλωόχασιν, ἅπαν τὰ μιρον ἐς Αρεσον πάγον· ἐπὶ δὲ τῷ μὴ Δίκῃ ἀποκληροῦσθαι τὰ δικαστήρια, καλὰ τὸν νόμον τῶν τιμημάτων, ἐξ ἁπάντων Αθηναίων. ἐὰ δέ τις ἄδικον εἴοιτο γιγνῆσθαι τῷ κρίσιν, ἐξεῖναι ἐφεῖται ἐπ' ἐμὲ, δικάζεσθαι ἐξυπαρχῆς, ὡς εἰ μηδὲ τὸ παράπαν ἐδικασο. σὺ δὲ, ὦ βύγατερ, καθιζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλήρου τὰς δίκας, καὶ ἐπισκόπει τὸς δικάζοντας. Δί. αὖθις ἐς τῷ γῶ, ἵν' ἐξαναμοιμένη πρὸς αὖτ', φαντίνω πάλιν ἐπ τὸ βίς, τῷ ἀδικίαν ἐπιγελῶσαν ὁ φέρουσα; Σώφ. καὶ ἐλπίζω γε δᾶ· πάντως γὰρ ἤδη πειθήσειν αὐτὸς οἱ φιλόσοφοι σὶ τῆς ἀδικίας προτιμᾶν, καὶ μάλιστ' ὁ τῦ Σωφρονίσκου, τὸ δίκαιον ἀντιποιήσας, καὶ

deuolans proclama quòd forum atque iudicium constituetur, hoc pacto: omnes quotquot actiones atque libellos suos obtulerunt, venire hodie debere in vicum Martium. Illic autem iudiciorum quidem præsidem Iustitiam, sortituram esse ipsis fora secundum rationem ac litis æstimationem, ex cunctis Athenienſibus. Quòd si quis autem iniustum putauerit factum esse iudicium, seq; sententia grauatum, licere illi prouocanti ad me, deintegrò tum iudicio experiri, permde ac si sententia prorsum lata non fuisset. [f] Tu verò filia, & assidens iuxta deas venerandas & graues, actiones sorte distribue, & inspice iudicantes. IVS. Itane tu mne in terram? vt eiecta ab illis, denuò fugitiua è vita abeam? vbi iniustitiam ferre non potero irridentem.

IVP. Bene sanè sperare decet. Omnino enim iam persuaserunt illis philosophi, vt te iniustitiæ anteponant, ac maximè [h] filius ille Sophroniſci, laudato eo quod iustum

est,

καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀπο-
φήνας. Δίκ. πάνυ γοῦν, ὃν
φῂς, αὐτὸν ἱκανὸν ὄντα ἐν
οἱ περὶ ἐμὲ λόγοι· ὃς παρα-
λαθεῖς τοῖς ἕνδεκα, καὶ εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἐμπεσὼν, ἔπι-
εν ἄθλιος τοῦ δικαίου, μηδὲ
τὸν ἀλεκτρυόνα τῷ Ἀσκλη-
πιῷ ἀποδιδόντος. παρὰ τοσ-
οῦτον ὑπερίσχυον οἱ ἰατρι-
κοὶ, τὰναντία περὶ τῆς ἀ-
δικίας φιλοσοφοῦντος. Ζεύς.
ξυνῆκα τοίνυν τοῖς μισοῦσι τὰ τῆς
φιλοσοφίας οὕτως, καὶ ὀ-
λίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦν-
τες, ὥστε ἀκότως εἰς τὸν Ανυ-
τον καὶ Μέλητον ἐῤῥέπετο τὰ
δικαστήρια. τὸ δὲ νῦν ἔνεστι,
οὐχ ὁρᾷς ὅσοι τείβωνες, καὶ
βακτηρίαι καὶ πῆραι; καὶ ἀ-
πανταχῇ πώγωνες βαθεῖς, καὶ
βιβλίον ἐν τῇ ἀσπίδι. καὶ
πάντες ὑπὲρ σοῦ φιλοσοφοῦ-
σι. μισοῦσι δέ σε πανάπαλοι δια-
τὰ ἴλαις καὶ φάλαγγας, ἀλ-
λήλοις ἀπαντῶντας, καὶ οὐ
δεῖς, ὅστις οὐ πρόφημι τῆς Α-
ρετῆς ἔναι δοκῶν βούλεται.
πολλοί γοῦν τὰς τίχνας ἀ-
φέ-

virtutis alumnus videri cupiat.

est, & velut omnium bonorum maximo comprobato. IVS. Proinde & ipsi illi quem dicis, admodum multum profuerunt habiti de me sermones, vt qui traditus Vndecimuiris istis capitalibus, & in carcerem coniectus, aconitum miser biberit, ne gallo quidem Aesculapio persoluto. Intantum præualuerunt accusatores contraria de iustitia philosophantes. IVP. Peregrina adhuc plerisque tum philosophia erat, pauciquè etiamdum philosophabantur: quare meritò ad Anytum & Meletum fora tum inclinabant. At nunc annon vides quantum vbique palliorum & baculorum & perarum? & vt nusquam non barba profunda, & libellus in simistra? atq; omnes adeò pro te philosophantur. Plena autem & ambulacra, turmatim atq; gregatim mutuò sibi obuiam eúntium, nemoq; prorsum est qui non

TT 3 quas

φγύτα, ἃς ἄρτι ἐπόρτιζον, ἐπὶ τὴν πύραν ἀλέξαντες καὶ τὸ τριβώνιον. καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον ἐς τὸ Αἰθιόπειον ἐπικάναντες, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἐκ συνταύτομα ἢ τινὸς ὄνου περιέρχονται, εἰ μὴ τὴν ὀλίγην ἐποιησάμεθα, ὅσον κατὰ τὴν παροιμίαν, ἕκαστον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεφυκὼς ἐξαμάρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἄρρητα εἰ φιλοσόφων. Δί. καὶ μὴν οὗτοί μοι, ὦ Ζεῦ, διαλέγονται, πρὸς ἀλλήλους ἐρίζοντες, καὶ ἐνυβρίζοντες ἐν αὐτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν, ἐν μὲν τοῖς λόγοις προσποιεῖσθαί μοι, ἐπὶ δὲ τοῖς πράγμασιν οὐδαμῶς ἐᾶν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δήλους ἔσεσθαι, ἢ ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας· πάλαι γὰρ ἐμὲ ἀδικίαν προσπεφεύγεσθαι αὐτοῖς. Ζεύς. οὐ πάντες, ὦ θύγατερ, μοχθηροί εἰσιν. ἱκανὸν ἴσως καὶ ἐνίοις τισὶ καὶ σοῖς

quas antea exercebant, ad peram prosilientes & pallium, & corpore ad solem ad Aethiopis modum infuscato, subiiti & extemporales quidā philosophi ex coriarijs aut fabris prodeuntes obambulant, teq; ac tuam virtutem collaudant, vt iuxta prouerbium, citiùs aliquis in naui cadens ligno destituatur, quàm hic quocumque aspexerit oculus, philosophum desideret. IVS. *At verò, Iupiter, hi me terrijtant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in ijs ipsis, quæ de me commemorant. Aiunt autem & plurimos eorū in sermone quidem simulare me, re ipsa autem omnino ne in ædes quidem intrò admittere, sed manifestè præ se ferre quòd excluſurus me sint, si vnquam ad fores illorū propiùs accesſero. Nam iam olim iniustitiam ab ipsis hospitio acceptam esse.* IVP. *Non omnes, filia, flagitiosi adeò sunt. Et abundè satis est si vel paucos quosdam bonos reperiat.*

ρεῖς ἐντύχῃς. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, ὡς ἐμοὶ ὀλίγου τιμιώτερον ἐκεῖνο καθῶσιν. ΕΡ. ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, νῦν τοῦ Σουνίου, μίκρον ὑπὲρ τὸν Υμηττὸν, ἐπὶ τὰ λαιὰ τῆς Πάρνηθος, ἔνθα αἱ δύο ἐκεῖναι ἄκραι· σὺ γὰρ ἔοικας ἐκπεπλῆσθαι πάλαι τοῦ ὄλεθρου. ἀπὸ τί δακρύεις, ὦ σχετλιάζεις; μὴ δείδιθι, οὐκ ἐς ὁμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ. τιθνᾶσιν ἐκεῖνοι πάντες, οἱ Σκίρωνες καὶ Πιτυοκάμπαι, καὶ Βουσίριδαι καὶ Φαλάριδαι, οὓς ἐδείδιας τότε· νυνὶ δὲ Σοφία καὶ Ακαδημία καὶ Στοὰ κατέχουσι πάντα, καὶ παρταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ πανταχόθεν ἀσπαίροντα περιμένουσι, ἵν' ἐπ' αὐτοὺς καταπλέῃς πάλιν. ΔΙΚ. σὺ γοῦν μοι τἀληθῆ, ὦ Ερμῆ, ἢν ἄπαις μόνος, ἅτε σωφρονῶν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ σωφρονιζόμενος ἐν τῷ γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ (καὶ ἀγοράζω γάρ ἐγὼ, καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστηρίοις ῥήτωρ) ὁποῖοί ποτέ εἰσιν, καὶ εἰ διαπτύσονται παρ' αὐτοῖς

perias. Verùm qbite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur. MER. Abeamus, Iustitia, rectà versus Sunium, paululùm sub Hymetto ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris oblita iam olim esse viæ istius. Sed quid fles, atq; indignaris? Ne metuas. Non amplius eodem pacto res humanæ se habent, ac mortui sunt omnes illi Sciones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas. Nunc autem Sapientia & Academia & Stoa tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes secundè ad ipsos iterum deoles. IVS. Proinde tu mihi verum, Mercuri, solus dicere poteris (vtpote qui cum ipsis degas plerunq;, & cõuerseris vnà tum in gymnasiis, tum in foro: nam & forensis quoq; es, & in concionibus præconẽ agis) quales tandem sint: & nũ videar apud ipsos cõmorari ac permanere

τοῖς ἀμυή. ἙΡ. νὴ Δία ἀδι
κοίλω γὲ ἄν, πρὸς ἀδελφῆς
σι ὅσαν μὴ λέγων. ὀλίγα
γὲ πρὸς τῆς φιλοσοφίας ὠ-
φέληται οἱ πολλοὶ αὐτῶν· ἢ
γὲ, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλοῖ γοῦν
τοῦ σχήματος, μετεώτερα
φρονεῖν ἀναπέπεισε· πολὺ δὲ καὶ
μοχθηροῖς τισιν ἐντύχῃ αὐ-
τῶν (καὶ γὲ, οἶμαι, τὰληθῆ
λέγω) ἐνίοις δὲ ἡμισώφροσι
καὶ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰρ αὐ-
τοὺς μετέβαλεν ἡ φιλοσοφία
παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς
κόρον ἔπιον τῆς βαφῆς, χρη-
σοὶ ἀκεβῶς ἀπετελέσθησαν,
ἀμιγᾶς ἑτέρων χρωμάτων, καὶ
φαύλ γε τὼ σίλ ἐπολοχλὼ
οὗτοι ἑτοιμώτατοι. ὅσοι δὲ,
ἀπὸ τοῦ φάλα ῥύπου, μὲν ἐς
βάθος παρελίξαντα ὁπόσον
λυσσοποιὸν τοῦ φαρμάκου,
τῶν ἄκρων ἁμένους, ἀτε-
λᾶς δ' ὅμως, καὶ μιξόλευκοι
καὶ κατεσιγμένοι, καὶ παρ-
αλλαντοὶ τὼ χρόαν. εἰσὶ δ'
οἳ καὶ

nere posse. MER. Per Iouem: iniustè enim equidem agerem, si ad te, sororem vtique meam, non dicerem. Non enim parum vtilitatis ex philosophia perceperunt plerique ipsorum. Nomen tia si nihil aliud, illud saltem consecuti sunt, quòd pudore ac reuerentia habitus, modestiùs paulò delinquunt. Veruntamen & in flagitiosos quosdam ipsorum incides (decet enim, opinor, verum quod est, fateri) non nullos autem & semidoctos, & propè seruiles. Nam postquam acceptos eos alio colore infecit Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem vsque tincturam imbiberunt, exactè boni probiq; effecti sunt, nullo alieno colore permixti. Et ad suscipiendam te, tales quammaximè apposita sunt. Quotquot autē præ veteri squalore atq; illuuie, minus altè, quātum medicamenti illius imbuendi vim habet, intrò receperunt: alijs quidem meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, & quasi compuncti, paradaliumq; modo, quod ad colorem attines, variegati eũ afere,

Sunt

εἰ καὶ μόνον ψαύσαντος ἐκ κόθορνον τοῦ λίβυος, καὶ ἄκρον τὸν δακτύλου, καὶ ἐπιχρισάμενοι τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ ἐσθλοὶ μεταβεβάφθαι. Οἱ μὲν τοι ἄλλοι ὅτι μετὰ τῶν ἀέκφρων ἢ ἀμαθεῖς ἴσαι. ἀκὰ μεταξὺ λόγων, ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀττικῇ. ἔστι τὰ μὲν Σουνίου, ἐν δεξιᾷ καταλείπομεν, ἐς δὲ τὸν ἀκρόπολιν ἀφορώμεν ἤδη. καὶ ἐπεὶ καταβεβήκαμεν, αὐτὸ μὲν ἐνέτυχον ἰδεῖν, ἐπὶ τοῦ τάγους καθῆσθαι, τὴν Πυθίαν ὁρῶσα, καὶ ἀναμιμνήσκουσα, ἐς τ' ἄλλα ἐπεύξω τὰ παρὰ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ῥᾷον ἔτως ἅπαντας ἐκ τοῦ ἐπηκόου προσκαλέσομαι. Δίκ. μὴ πρότερον ἀπέλθῃς, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν ἀπᾶν, ὅστις οὗτος ὁ πρόσθεν ἥκων, ὁ λευκοφόρος. ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λαμπρός. ἐκ τοῦ σκιλοῦν. Ἑρμ. τί φῂς, ἀγνοῶ τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον; Δίκ. ἐκεῖνον λέγω. Ἑρμ. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀεὶ διατρίβει. Δίκ. ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἥκει, μεταπεμπτέος ἐστὶν ἡμῖν. Ἑρμ. ἔσται ταῦτα. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ τὰς αἶγας νέμων ἐπὶ τῆς ἀκρωτηρίου πέτρας, ὁ τὸν αὐλὸν ἔχων, ὁ τὰ κέρατα ἔχων, ὁ τὰ σκέλη τὰ τριχώδη. Δίκ. ἀλλὰ καλεῖν χρὴ αὐτὸν, ὅπως ἂν ἐνθένδε ἀκούσῃ. Ἑρμ. ἐγὼ καλῶ. ὦ Πάν, ὦ Πάν, ὦ Πάν, ἐλθὲ δεῦρο, ἐλθὲ δεῦρο, ἐλθὲ δεῦρο. Δίκ. ἐπιβόα μᾶλλον, ὦ Ἑρμῆ, καὶ μὴ ἀφίει τὸν ἄνθρωπον. Ἑρμ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἀφίημι, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐκ ἀκούει. Δίκ. ἀλλὰ μὴν ἐπιβοᾶν χρὴ

χικὸν; οὗτος ὤκει μὲν τὸ πρόσθεν ἀνὰ τὸ Παρθένιον· ὑπὸ δὲ τὸν Δάτιδος ἐπέπλευσεν, ἡνίκα τοῖς Μαραθῶνα δὲ, τῶν Βαρβάρων ἀποβασιν, ἥκων ἄπρακτος τοῖς Ἀθηναίοις, σύμμαχος, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, τῷ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλυγγα τούτῳ ἀφλαβόμενος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὸ τὸν Πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοικικὸν σωτηλῶν. καὶ νῦν, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐλθὼν ἐκ γειτόνων, προσοικεῖ ἀξιωφρόνως. Πάν. χαίρετε, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Δίκη. Ἑρμ. καὶ σὺ, Δίκη. καὶ σύ γε, ὦ Πάν, μουσικώτατε, καὶ παιδικώτατε Σατύρων ἁπάντων, Ἀθήνησι δὲ καὶ πολεμικώτατε. Πάν. τίς δ' ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, ἀνύρουσεν ἥκειν; Ἑρμ. αὐτὴ σοι διηγήσεται τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα. Δίκ. ὁ Ζεύς, ὦ Πάν, διέπεμψέ με, ἀκροκληρήσουσαν τὰς δίκας. Σοὶ δὲ πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχει; Πάν.

chicum? Hic antea quidem habitabat in Parthenio monte: temporibus autem illis, quibus Datis cum classe adnectus est, & Barbari in Marathonem egressi, vltrò atq; inuocatus venit Atheniensibus auxilium laturus. Et ex eo spelunca hac sub arce velut præmio eius rei accepta, habitat paulùm infra [m] Pelasgicum, inter aduenas & inquilinos census. At nunc quidem, vt verisimile est, ex viemis nos conspicatus accedit, salutos excepturus. PAN. Saluete Mercuri, & tu Iustitia. MERC. Et tu. IVST. Et tu vtique, ô Pan, Musicorum studiosissime, & saltatorum inter omnes Satyros agillime, Athenis autem & bellicosissime. PAN. Quid autem rei, Mercuri, est? aut quæ vos huc necessitas appulit? MERC. Hæc tibi enarrabit omnia. Ego verò in arcem hinc, & ad præconium faciendum abeo. IVST. Iupiter, ô Pan, demisit me, vt sortitò distribuerem actiones forenses. At tibi quo pacto res habent Athenis? PAN.

Πάν. τὸ μὲν ὅλον, ἃ κατ' ἀξίαν πράττω παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον τῆς ἐπιδόσεως, καὶ ταῦτα, τηλικοῦτον ἀποσάμενος ἐνόχλημα τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ὅμως δὲ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοι πάχνην ἔνοχον θυόεσσι μοι, πολλῆς τῆς κινάδρας ἀπόντα· εἶτ' ἐναχεῶται τὰ κρέα, ποιησάμενοί μοι τῆς εὐφροσύνης μάρτυρα, καὶ ψιλῷ τινὶ μύσαντες ὦδὴ κρότῳ. ὧν ἅπτομαί τινά μοι ψυχαγωγίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιά. Δί. τὰ ἄπαντα δέ, ὦ Πάν, ἀμείνους πρὸς ἀρετὴν ἐγγίνονται, ἐκ τῶν φιλοσόφων· Πάν. τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς σκυθρωποὺς ξυνάμα πολλοὺς, τοὺς τὸ γένειον ὁμοίους ἐμοί, τοὺς λάλους; Δί. καὶ μάλα. Πάν. ἐκ οἶδα ὅ, τι νὴ λέγουσιν, οὐδὲ συνίημι· τὸν τρόπον αὐτῶν· ὄρεσι γὰρ ἔνεστι, καὶ

PAN. *In vniuerſum quidem haudquaquam pro dignitate aquid ipſos ago, ſed multò deterius quàm ſperaram, & hoc, cùm tantum depulerim tumultum illum à Barbaris exortum. Sed tamen bis aut ter quotannis aſcendentis, ſegregato ad hoc hirco aliquo coleato, grauiter ac multùm olente, ſacrificant mihi: deinde epulantur carnes illas, me lætitiæ eius velut teſtem adhibentes, ac tenui quodam honorantes applauſu: quanquam me nonnihil animo oblectat riſus ipſorum & luſus.* IVS. *In cæteris verò, ô Pan, ecquid meliores, & ad virtutem intenti magis redditi ſunt à philoſophis?* PAN. *Quósnam iſtos dicis philoſophos? num tetricos illos, ac triſtes vultu, congregatos pariter multos, quod ad mentum ac barbam attinet, non diſſimiles mihi, loquaces præterea?* IVST. *Atque admodum.* PAN. *Non ſanè intelligo neque quid dicant, neque quæ ſit ſapientia illorum. In montibus enim verſari ego ſoleo,*

& affe-

καὶ τὰ λεμψὰ ταῦτα ῥήματα καὶ ἀπηκριβωμένα, ὦ Δίκη· πόθεν γὰρ ἂν Ἀρκαδίᾳ σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος; μέχρι δὲ πλαγίου λαλάμου καὶ τῆς σύριγγος ἐγὼ σοφός· τὰ δ' ἄλλα ἀπόλις καὶ χορδῆς, καὶ πολυμιτρὸς, ἴσως δὲ κἀκ. πλὴν ἀκούω γε αὐτῶν ἀεὶ λιπαρούντων, καὶ ἀρετήν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν, καὶ ἀσώματα ἀξιούντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ὀνόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν, ἀρξάμενοι ἐναρχόμενοι τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων, προοίμιόν τι τῆς συνουσίας, ἐπιτείνουσι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον. ὥσπερ ἂν ἡμῖν ἁβρατομυόντων, καὶ μεγάλα λέγειν ἐθιζόντων, τό, τε πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ὁ τράχηλος οἰδεῖ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν ἐς σφοδρὸν αὐλὸν ἐμπνεῦσι βιάζωνται ἁβρατομυόντων ἐξανίστανται οὕτω τοῖς λόγοις, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισχόμενον

& affectata ista verba atque vrbana haudquaquam didici, Iustitia. Vnde enim in Arcadia sophista vel philosophus foret? Vsque ad transuersum calamum & fistulam doctus ego sum: quod ad cætera attinet, pastor, & saltator, & bellator etiam si opus sit. Sed tamen audio certè illos assiduè vociferantes, ad virtutem nescio quam, & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem pacificè exordiuntur inter se sermones: cæterùm procedente aliquantum disputatione, intendunt vocem vsque ad tonum, seu modum, quem orthium vocant, vt exinde cùm nimiùm distenduntur, atque eloqui magna contendunt, & facies illis rubescat, & collum intumescat, & venæ extantiores appareant, perinde vt tibicinum solent, quando angustam tibiam inflare vi quadam coguntur. Conturbatis igitur sermonibus, & eo quod à principio instituerant, confusaneo relicto,

σύμβουλον συγχίνησθαι ἀπίασι λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις οἱ πολλοί, τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ ἀπεξαμένοι. καὶ οὕτω δὴ τραπέζαν ἐλόγων, ὅσα μὲν μεγαλοφωνότερόν τε καὶ αὐτῶν, ἢ θρασύτερόν τε. πολὺ δὲ τὸ γε πλῆθος ὁ πολὺς, τιθάσσευόν τε αὐτοὺς, καὶ μάλιστα, ὁπόσους μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτέρων πράγματα σχολᾶ, καὶ παρεῖσαι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὸν βοῦν διεκπλεόντων. ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν ἀεὶ τοῦτων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ τοῦ πώγωνος ὁμοιότητι ἀηδές τι ἐνεῖναι τῇ βοῇ αὐτῶν, καί τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνιφύειν αὐτοῖς, ἐκ ἂν ἐπῄειν ἔχοιμι. πολὺ δὲ ἦν ἃ μὴν ἐσκεκαμμένον, τἀληθὲς διηγήσασθαι (οἶκας γὰρ ἐπισκοποῦντες, ὡς ὁρᾷς) πολλὰς αὐτῶν πολλάκις ἤδη ἐθεασάμην περὶ πλείονος ὀψίαν. Δί. ἀπίσχου, ὦ Πάν, οὐχ ὁ Ἑρμῆς σοι

relicto, ab eunt, conuician-tes sibi mutuò plerique, & sudorem ex fronte incuruo digito abstergentes. Atque hic demum vincere visus est, qui ipsorum maximè clamosus, aut confidentior alijs fuit. Sed tum populus iste promiscuus admiratur eos, & maximè ij, quibus alioquin necessariæ rei nihil incumbit, aut curæ est, qui tum adstant confidentia atque clamore illorum excitati. Proinde mihi quidem homines quidam arrogantes ob hæc videbantur esse, atque ægrè afficiebar propter barbæ simulitudinem. Vtram autem vtile aliquid, atque in commune conducens, clamosi ipsorum inesset, & num quid boni ex verbis illis enasceretur ipsis, dicere sanè haudquaquā possum. Quanquam si conuenit vtiq; depósito metu quod verū est proferre (nam habito veluti in specula quadā, vt vides) multos ipsorum sæpenumerò iam conspicatus sum circa profundam vesperam. IVP. Sustine, ô Pan: annon Mercurius tibi

Οι Ληρύπαν ἤδοξεν; Πάν. πάνυ μὲν οὖν. Ερμ. ἀκούετε λεώς, ἀγορὰν Λιπῶν ἀγαθῇ λίκῃ καθαρσόμενα τὴν μυρον, ἐπαφηβολιῶνος ἑβδόμῃ ἱσταμένου, ὁπόσοι γραφὰς ἀπλώκασιν, ἥκειν ἐς Αρειον πάγον. ἔνθα ἡ Δίκη ἐκκηρύσσει τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρέσται τοῖς δικάζουσιν. οἱ δικασταὶ, ἐξ ἁπάντων Αθηναίων· ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστῃ δίκῃ. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, κατὰ λόγον τοῦ ἐγκλήματος. ὁπόσοι δ' ἀφθίμητοι γραφῶν, πρὶν ἀποθανεῖν ἀποθανεῖν, καὶ τοῦτος ὁ Αἰακὸς ἀναπαύσει. ὧν τις ἄδικα δικάζεσθαι οἴεται, ἐφίσιμον ἀγωνιεῖται τῷ δίκῃ. ἡ δ' ἔφεσις, ἐπὶ τὸν Δία. Πάν. βαβαὶ τοῦ θορύβου, ἠλίκου. ὦ Δίκη, ἀναβόησον· ὡς ἂν ἡσυχῇ σωφρονήσουσι, ἕλκοντες ἀλλήλους πρὸς τὸ ἄναντες τοῦ Αρείου πάγου; καὶ ὁ Ερμῆς ἤδη

tibi iam proclamare visum est? PAN. Admodum igitur. MERC. Audite populus: forum atque iudicium, quod felix faustumque sit, constituemus hodie, mensis Februarij die septima. Quicunque igitur actiones detulêre, in vicum Martium veniunto. Ibi Iustitia sortietur fora, atque ipsa præstò erit iudicantibus. Iudices ex vniuersis Atheniensibus dabuntur. merces, tres oboli vniusquisque causæ. numerus iudicum, secundùm æstimationem litis. Quotquot autem relictis actionibus priusquã iudicio experiri potuêre, fato functi sunt, & hos Aeacus remittat. Quòd si verò quispiam iniquè iudicatum esse putauerit, appellatione facta denique experietur: ipsa autem prouocatio ad Iouem fiat. PAN. Papæ! quantus tumultus! quantum, Iustitia, exclamâyunt. Vt autem ferìò vndique concurrunt, trahentes sese mutuò per acclive sursum versus Areopagum? Ipse autem Mercurius quoque

iam

ἤδη πάρεστιν. ὥστε ὑμᾶς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἔχειν, καὶ ἀποκληροῦντας, καὶ διαχειρίζειν, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀπιὼν, συλλέξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ὃ τῇ Ἠχοῖ εἴωθα ἐπιμιγνύναι. ἀκροάσομαι δὲ, καὶ λόγων τῶν δικανικῶν ἅλις ἔχοιμι, ὁσημέραι περὶ Ἀρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούων τι. Ερμ. ἄγε, ὦ Δίκη, πρόσκα. λῶμεν. Δίκ. οὗτοι σὺ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν, ὡς ὁρᾷς, προίασι θορυβοῦντες, ὥσπερ οἱ σφῆκες περιβομβοῦντες τὴν ἄκραν. Αθ. εἴληφάσι, ὦ κατάρατε. Αμ. συκοφαντῆς. Αμ. λώσας ποτὲ κλῆν τὴν δίκην. Αμ. ἐξελίξω σι, δεινὰ ἀργασμένον. Αμ. ἐμοὶ πρῶτον ἀφαλύρωσον. Αμ. ἕπου μιαρὲ πρὸς τὸ δικαστήριον. Αμ. μὴ ἄγχε μι. Δί. οἶσθα, ὦ βράσομεν, ὦ Ερμῆ. τὰς μὲν ἄλλας δίκας εἰς τὴν αὔριον ὑπερβαλόμεθα· σήμερον δ' ἐληρῶμεν τὰς τοιαύ-

iam adest. Quapropter vos quidem actionibus & iudicijs operam date, sortimini & disceptate pro eo atque legitimum vobis est: ego verò ad speluncā hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, quo Echo soleo probris incessere. Cæterùm auscultationum & orationū iudicialium abundè habeo, quotidiè contendentes ac litigantes in Areopago audiens. MERC. Age Iustitia, aduocemus istos. IVST. Rectè dicis. Conferti siquidem, vt vides, ac cedunt tumultuantes, & perinde vt vespæ circumstrepentes verticem. ATHEN. Cepite, ô sceleste. ALIVS: Sycophantem agis. ALI. Dabis tandem iam pœnas. ALIVS: Conuincāte, quòd grauia atque indigna perpetraris. ALI. Mihi primo sortire. ALIVS: Sequere, sceleste, ad Iudicem. ALI. Ne suffocame. IVST. Scis quid faciamus, Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus; hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab ar-

τοιαῦτας, ἀπόσοι τέχναις, ἢ βίοις, ἢ ἐπιτηδεύμασι πρὸς ἄνθρας ἀσὶν ἐπηγγελμένοις, καί μοι ταῦτας ἀνάδος τῶν γραφῶν. Ερμ. μίθυ κατὰ τὴν Ακαδημίας, ἢ τὴ Πολεμώνος, ἀν θραπτοδισμῶ. Δίκ. ἐπὶ λιπαρῶ. Ερμ. ἡ Στοὰ κατὰ τῆς ἡδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἐρασθὶν αὐτῆς Διονύσιον ἀπέβετο πόλησε. Δίκ. πάνυ ἱκανοί. Ερμ. περὶ Αεσίππου Τρυφὴ πρὸς Αρετήν. Δίκ. πάνυ καὶ τούτοις δικασάτω. Ερ. ἀργυραμοιβικὴ, θρασμῶ Διογένη. Δίκ. τρῖς ἀρκλήρου μόνας. Ερ. ἡ γραφικὴ κατὰ Πύρρωνος ἀκαταξίου. Δίκ. ἵνα καὶ κείνω. Ερμ. βάλε καὶ ταύτας ἀρκληρῶμεν, ὦ Δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώτας, τὰς ἀπαγορευμένας κατὰ ζῆν ἑαυτὸν; Δίκ. τὰς παλαιὰς πρότερον θεωρήσωμεν αὖτοι ἢ ἂς ὕστερον διδικάσουσι. Ερμ. καὶ μὲν ὅμοιαί γε καὶ αὖται, καὶ τὸ ἔγκλημα, ἢ καὶ νεαρὸν ἀπὸ

ab artibus, aut vitiis, aut scelestijs contra homines promulgatæ sunt. Ac mihi has in medium profert actiones. MERC. *Ebrietas contra Academiam pro Polemone plagij.* IVST. *Sortire septem.* MERC. *Stoa contra Voluptatem, iniuriarū, quòd amatorem ipsius Dionysium, seductum ab ipsa abstraxerit.* IVST. *Quinque sufficient.* MERC *Pro Aristippo, Mollicies contra Virtutem.* IVST. *Etiam his quinque iudicent.* MERC. *Mensaria contra Diogenem, fugæ.* IVST. *Tres sortire solos.* MERC *Pictoria contra Pyrrhonem, vt desertorem.* IVST. *Nouem cognoscam.* MERC. *Vis ne & has sortiamur Iustitia, duas videlicet istas paulò antè, nosti, contra Rhetorem institutas atque delatas?* IVST. *Antiquiores illas prius decidamus, hæc autem postea continuò discepiabuntur.* MER. *Atqui similes etiam istæ superioribus sunt, & id quod intenditur, etiam si recens ac nouum, affine tamē illis*

ἀπὸ παραπλησίου τοῖς πε-
ποικιλημένοις, ὧν ἐν
τούτοις δικαιοῦσθαι ἄξιον.
Δί. ἴσκας, ὦ Ἑρμῆ, χαρι-
ζομένῳ τῷ Διονύσῳ, ἀγκλη-
ρῶμέν σ' ὅμως, εἰ δοκεῖ, πλὴν
ἐπὶ ταύτας μόνας· ἱκαναὶ
γὰρ αἱ ἀγκιληρωμέναι. λέ-
γε τὰς γραφάς. Ερ. ῥᾳδία-
κὴ, καπήλου τοῦ Σύρου, διά-
λογος τοῦ αὐτοῦ ὕβρεως. Δί.
τίς ἡ οὗτός ἐστιν; οὐ γὰρ ἐγ-
γέγραπται τοὔνομα. Ερ. οὗ-
τος ἀγκλήρου τοῦ ῥήτορος τοῦ
Σύρου· ὀνόσαι γὰρ οὐδὲν πρὸ
ἄντου τοῦ ὀνόματος. Δί. Ι-
δοὺ, καὶ τὰς ῥητορείας ἤδη
Ἀθήνησιν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
ἀγκληρόσομεν, ἃς ἥκιστα ἐχρῆν
δικάζεσθαι, πλὴν ἀγκλήρου
ἔνδικα τοὺς αὐτοὺς ἱκατὸν
ἁλιήας τῶν δικῶν. Ερ. ἴθι νυν, ὦ
Δίκη, φέλε, μὴ πολὺν ἀνα-
πίσκιθα τὸ δικαστήριον. Δί.
οἱ πρῶτοι καθίσαντες τῇ Ἀ-
καδημίᾳ, καὶ τῇ μίθῃ· οὐ δὲ
τὸ ὕδωρ ἔχετε. πότερα δὲ
οὐ

illis est, de quibus modò sortiti sumus: quare interea disceptari quoque dignum est. IVS. Videris, Mercuri, indulgere nonnihil petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur: veruntamen duas has solas. Sufficiunt enim hæ de quibus sortiti iam sumus. Cedò ipsas actiones. MER. Rhetorica contra Syrum, malæ tractationis. Dialogus contra eundem contumeliæ. IV. Quis autem Syrus iste est? Neque enim nomen adscriptum est. MER. Ita sortire: contra Rhetorem Syrum. Nihil enim vetabit etiam absq; nomine proprio. IV. Ecce externas quoq; iam & peregrinas Athenis in Areopago sortiamur, quas rectiùs fuerat vltra Euphratem disceptatas fuisse. Veruntamen sortire vndecim, eosdemq; viriq; liti. MER. Eia Iustitia, parce nimiùm adeò exhaurire fiscum tot mercede iudicum. IVS. Primi considento Academiæ & Ebrietati iudicaturi. Tu verò aquam infunde. Prior autem

σύ λεγε ἡμῖν, τί σιγᾷς, καὶ ἀγανύῃ; μάθε, ὦ Ἑρμῆ, πόσα πλοῦτε. Ερ. ὁ δαίμων μά, φησί, τὸν ἀγῶνα ἀπῆρ, ἐπὶ τοῦ ἀκρατεῖ τῶν γλωττῶν πεπιδημένη, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλω ἐν δικαστηρίῳ, μόγις δὲ καὶ ἔσπακα, ὡς ὁρᾷς. Δί. ἐκοῦ συνήγορον ἀναβιβασάτω τῶν δανεῶν τούτων τινά· πολλοὶ γὰρ, οἳ ἕνεκα τριωβόλου ἀγωνιοῦνται ἕτοιμοι. Ερ. ἀλλ' οὐδεὶς ἐθελήσει γε ὦ φανερῷ σωσαγορεύσαι μέθη, μᾶλλον συνεύσαι μονάγε ταῦτα ἔοικεν ἀξιοῦν. Δί. τὰ ποῖα; Ερ. Ακαδημία δὲ πῶς ἀμφοτέρους παρασκευάσει τοὺς λόγους, καὶ τοῦτ' ἀσκεῖ, τἀναντία καλῶς δυνάσθαι λέγειν. αὕτη τοίνυν φησὶν, ὑπὲρ ἐμοῦ πότερα ἀπάτερον, ἔπειτα ὕστερον ὑπὲρ ἐκατέρου ἐρεῖ. Δί. καινὰ μὲν ταῦτα· ἀπὸ δ' ὅμως, ὦ Ακαδημία τὸν λόγον ἑκάτερον, ἐπεὶ δοκεῖ ῥᾴδιον. Α. ἀκούσῃ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης·

dic tu Ebrietas. Quid tuces & nutas? Audi, Mercuri, accedens. MERC. Non possum, inquit, certamen hoc perorare, lingua mihi præ mero impedita atque illigata, ne etiam risui me exponam in iudicio. Aegrè autem, vt vides, consiliti quoque. IVST. Proinde patronum adducat ex vehementibus ac grauibus istis aliquem. Sunt enim multi qui vel trioboli gratia disrumpi parati sunt. MERC. At nemo certè volet manifestè patrocinari Ebrietati. Verùm æqua vtique hæc postulare videtur. IVST. Quænam? MERC. Academia hæc semper in vtranque parata atque instructa est orationem, idq; etiam exercet sese vt contraria probè posit dicere. Ea igitur, inquit, pro me priur dicat, atque ita deinceps pro se ipsa verba faciat. IVST. Noua quidem hæc. Sed die tamen Academia orationem vtramque, quandoquidem hoc tibi facile est. ACA. Audite, viri iudices, priore loco illa

quæ

μεθυσ· ἐκάνης γὰρ τό γε νῦν φίλον. ἀδίκησα δ' ἀ ἀθλία τὰ μέγιστα τὴν Ακαδημίας ἐμοῦ ἀνδρωποδοτον, ὃ μόνον ἔχω οἰκουν, καὶ πιστὸν αὐτῇ, μηδὲν ἀσχολον, ὧν προσέξασα, οἰόμενον, ἀφαιρεῖσθαι τὸν Πολέμωνα ἐκ κάνου· ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε δι' τῆς ἀγορᾶς μέσης, φλαῦριαν ἔχων, καὶ ἐκλαδόμενος, ἕωθεν ἐς ἑσπέραν μεθύων ἀεί, καὶ περιπαλῶν, καὶ τῷ περιπλέκειν τοῖς στεφάνοις διαθυμόμενος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μαρτυροῦσι Αθηναῖοι ἅπαντες, οἳ μηδένα πώποτε νήφοντα Πολέμωνα ἔδοσαν. ἐπεὶ ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τῆς Ακαδημίας θύρας ἐκώμασεν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας ἀεί, ἀνδραποδιζόμενος αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπάσασα μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀγαγοῦσα, ὑποφοβοῦσά τι καπηλεύσασι, καὶ νήφειν μεταδιδάξει, καὶ τὸν στεφάνους περιῄσπασεν, καὶ ἅλιον πίνειν

quæ pro Ebrietate offerun-tur. Illius enim est id quod nunc dicitur. Initia effecta est misera, vt cùm maximè, à me Academia, mancipio quod solum habebat be-neuolum ac fidele, quòdque nihil turpe eorum quæ ipsa imperasset putabat, spolia-ta, Polemone illo inquam: qui interdiu cum lasciuia ac petulantia per medium forum ferebatur, psaltriam secum habens, & cantu per-strepens, à summo mane ad vesperam vsque ebrius sem-per, & crapulæ indulgens, capútque corollis ac flori-bus implicatum gerens. At-que hæc quòd vera sint, te-stes sunt Athenienses vni-uersi, qui ne vnquam quidem Polemonem sobrium vide-runt. Postquam autem infes-lix ille ad fores Academiæ quoque comessabundus & per lasciuiam illudens ac-cessisset, perinde vt ad om-nes solebat: mancipatum ila-lum, atque è manibus Ebrietatis vi ereptum, & ad se addu-ctum, aquam bibere, ac sobrium esse docuit, corollasq; capiti

νην καταπέμψον, ἡμαρτία σκολιὰ καὶ ἀνύσιμα, καὶ πομπῆς φροντίδ' ἀνάμεστα ἐπαίδωσεν. ὥστε ἀντὶ τοῦ τίνος ἐπανθοῦντ' αὐτῷ ἐν ῥυθμῷ τ' ὠχρὸς, ἄθλιος, καὶ ῥικνὸς τὸ σῶμα γεγένηται. καὶ τὰς ὠδὰς ἀπαιδεύτως ἐκμεμαθὼν, ἄσιτος ἰνίοις, καὶ λιψαλέος ἐς μέσον ἐσπέρας, καθάπερ λυρῶν, ὁ πολὺς πομπεὺς Ἀκαδημαϊκὸς λυρᾷ διάδοκος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ μέθῃ, πρὸς ἐμοῦ ἐπαρθεὶς, καὶ μυρία λακὰ λίγεσι περὶ αὐτῆς. ἄρηται σχεδὸν τὰ ὑπὲρ τῆς μέθης ἤδη καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῆς ἐρῶ, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦδε ἐμοὶ ῥωσθήτω. Δι. τί ἄρα τοῦτ'. ταῦτα ἐρεῖς; καλῶς ἂν ἔχοι τὰ ἴσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρῆσθαι. Ακα. οὐκοῦν μὴν ἀκούσομαι καλῶν ὄντων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἃ σωφρόνως ἄρηται ὑπὲρ τῆς μέθης· ἃ δὲ ἐμοῦ μετ' εὐνοίας ἀκούσεται, ἴσως

detractas discerpsit. Ac quòd ties bibendum atque accumbendum fuerat, verba quædam perplexa ac misera, & multa curiositate referta, illi tradidit. Quare pro eo qui antea efflorescebat in illo, rubore, pallidus miser & incuruus corpore factus est, & cantilenis illis vniuersis obliuioni mandatis, sine cibo interdum & sitibundus ad mediam vsq; vesperam sedet, nugãdo videlicet qualia multa Academia ego nugari doceo. Quod autẽ maximum est, etiam cõuiciatur Ebrietati, à me eò inductus, & innumera quædam mala de ea commemorat. Dicta fermè sunt quæ pro Ebrietate adduci possunt. Iam verò & pro me ipsa verba faciam: & exinde peroratum à me esto. IVS. Quid igitur ad hæc respondebit? Veruntamen infunde & huic partem vicissim. ACA. At hoc quidem pacto auditu admodum probabilia videntur, viri Iudices, quæ à patrono pro Ebrietate dicta sunt. Quòd si autem & me eadem beneuolentia audietis, in-

θεσθε, ὡς οὐδὲν κακὸν ἀδικηκα. τὸν γὰρ Πολέμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην εἶναι, πιφυκότα οὐ φαύλως, οὐδὲ κατὰ τὸν μῦθον, ἀνδρεῖον ἐμοὶ, καὶ τῇ φύσει ὅμοιον παραπλησίαν νέον ἔτι, καὶ ἁπαλὸν ὄντα, σωφρονιζόμενος τῆς ἡδονῆς ἕνεκα αὐτῇ τὰ σώματα ξυνυπουργεῖν, διέφθαρκεν ἄθλιον, τοῖς λώποις, τοῖς κατὰς ἑταίρας πᾶσχοῦσι ἔκδοτον, ὡς μηδὲν μικρὸν αὐτῷ τῆς ἀδολίας ὑπολείπεσθαι. καὶ ἄχρι ὑπὲρ ἑαυτῆς λίγου μικρὸν ἐμπεδῆσαι ὤιετο, ὑπὲρ ἐμοῦ ἀρτίως νομίζετι. παιδιὰ γὰρ ἐσθητος ἡ ἄθλιος ἐπιφανομένη, ἁρπαλῆν, ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς μίσης καταυλουμένη, οὐδὲ πότε νήφων, λωμαίων ἐπὶ πάντας, ὕβρεις τῶν πρόσθεν, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ χίλιων ζώων ἐχθίστοις. ἐπὰ μέν τοι παρ' ἐμὲ ἦλθεν, ἐγὼ δὲ ἔτυχον, ὥσπερ

tis, intelligetis sanè quòd nulla ipsam iniuria affecerim. Nam Polemonem hunc, quem seruum illa suum esse ait, natum haudquaquam seruiliter, neque ita vt ebrietatem referret, sed familiarem mihi, & natura similem, præreptum adolescentem adhuc atque tenerum existentem, adiuuante ad hoc Voluptate, quæ illi in plerisque mutuam operam præstat, corrupit miserum, lasciuis comessationibus & meretricibus quasi in deditionem tradendo: ita vtme paululum quidem verecundiæ in eo remaneret. Atque ea quidem quæ illa prosa paulò antè dici putabat, pro me dicta esse existimate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus, ac crapula perditus, per medium forum, sonantibus vndique circum

ipsum tibijs, nunquam sobrius, lasciuus ac petulans in omnes, dedecus, & contumelia maiorum, & præterea ciuitatis totius, ludibrium autem peregrinorum ac hospitum. Posteaquam autem ad me venit, ego quidem sorte quadam,

ὥσπερ ἄωθα ποιῶν, ἀναπιμπλαμένων τῶν θυρῶν, πρὸς τοὺς παρόντας τῶν ἑταίρων, λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιούσα. ὁ δὲ μετὰ τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν στεφάνων ἐπεισὰς, τὰ μὲν πρῶτα ἰδόα, καὶ συγχέων ἡμῶν ἐπεραύλει τὴν συνουσίαν, ἐπιταράξας τῇ βοῇ. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἡμᾶς ἐπιφρυντίζαμεν αὐλοῦ, κατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλεον ὧδε διάβροχος τῇ μέθῃ) ἀνένηφε πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφῆρε τε τοὺς στεφάνους, καὶ τὴν αὐλητρίδα κατεσίωπα, καὶ ἐπὶ τῇ πορφυρίδι ἠσχύνετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνενεγκόμενος, ἑαυτόν τε ἐφρόνησε, καὶ τοῦ πάλαι βίου κατεγίνωσκε. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα, τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀπελύθη, καὶ ἡ φανίστο, ἐρυθρία δὲ κατ' ἀμφὸ τῶν ὀφθαλμῶν· καὶ τέλος ἀχθεσθεὶς, ὑπελθὼν παρ' ἐμὲ, ὅτι ἐπὶ καλοῖς μύθοις,

vt consuevi facere, potantibus foribus ad amicos qui tum præsentes erant, sermones quosdam de virtute atque modestia faciebam. Ille verò cum tibia & coronis astans, principiò quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuersationem nostram clamore suo interturbando. At postquam nos nullam illius rationem habebamus, paulatim (neque enim omnino aut extremè vino madefactus erat) resipiscere cœpit ad sermones, & simul auferebat coronas, & tibicinam compescebat, & ob purpuram erubescebat: ac veluti è profundo somno experrectus, cùm seipsum aspiciebat, quo pacto ornatus atque affectus esset, tum vitam superiorem & anteactam damnabat. Et rubor quidem ille ex temulentia contractus defloreſcebat, euaneſcebátque: ipse autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubescebat. Postremò ab illa aufugiens, ita vt erat, ad me transiit, neque vocanti me,

νης, οὔτε βιαζόμενος, ὡς αὐτὸς φησὶν ἐμοῦ, ἀπ' ἐκείνου, αὐτὸς ἀμείνω ταῦτα ἔναι καταλαμβάνων. καί μοι ἤδη καλεῖ αὐτὸν, ὅπως καταμάθητε, ὁπόσον διώκηται πρὸς ἐμοῦ. τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταί, παραλαβόντες χείροσιν ἔχοντα, καὶ μήτε φωνὴν ἀφιέναι, μήτε ἰσχναίνεσθαι τὸ πρόσωπον, ὑπεστρέψατο, καὶ ἀνένηψε, καὶ ἀντὶ ἀνδραπόδου, ἐλεύθερον ἄνδρα, καὶ σώφρονα, καὶ νόμου ἄξιον τοῖς Ἕλλησιν ἀπέδειξε. καί μοι αὐτός τε χάριν οἶδεν ἐπὶ τούτοις, καὶ οἱ προσήκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ. εἴρηκα. ὑμᾶς δ' ἤδη σκοπεῖν, ποτέρως ἡμῖν ἄμεινον ἔσται αὐτῶν σωθῆναι. Ερ. ἄγε δὴ, μὴ μίμνετε, ψηφοφορήσατε, ἀνάστητε καὶ ἄλλος καὶ δικάσατε. Δι. πάσας ἡ Ἀκαδημία κρατεῖ, πλὴν μιᾶς. Ερ. πρόδοξον οὐδὲν, ἔναί τινα καὶ τῇ μίᾳ τιθέμενον καθῆσθαι, οἱ τῇ Στοᾷ πρὸς πλὴν ἑπτὰν τῶν

me, neq; cogente, perinde vt illa de me ait, sed vltrò ac volens, meliora hæc nostra esse credens. Ac mihi iam ipsum huc aduoca, vt cognoscatis quo pacto à me immutatus atque affectus sit. Hunc ego, viri Iudices, ad me receptum, ridiculè omnino sese gerentem, & nec quæ vocem edere, neq; consistere præ mero valentem, conuerti, ac sobrium reddidi, & ex vili mancipio virum modestum ac temperantem, precióque dignum Græcis effeci. Et mihi nunc ipse gratiam pro eare habet, & propinqui eius pro ipso. Dixi. Vos autem iam spectate, Iudices. vtri nostrum satius fuerit illum cõseruasse. MER. Agite itaq; ne cunctemini, ferte sententiam, atq; inde exurgite: nam & cæteros iudicare oportet. IVS. Omnibus calculis superat Academia, excepto vno. MER. Nihil nouum aut mirum, si quis sit qui & pro Ebrietate ferat. Sedete nunc vos, qui Stoæ contra Voluptatem fortitò electi estis,

τοῦ ἐραστὴ δικαίως ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ. ἢ καλῶς ἔχει, ἢ τὰ ποικίλα, οὐ πάνυ δίκης Στοά. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς πρὸς ὠμὸν μοι τὸν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τοὺς μὲν ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκεῖνον ἀβλέποντας, καὶ μειδιῶντας πρὸς αὐτὸν, ἐμὲ δὲ καταφρονοῦντας, ὅτι μὲν ἔγωγε λιπαρὰ, καὶ ἀρρύτωπον βλέπω, καὶ σκυθρωπὴ δοκῶ. ἔμοιγε δὴ, ἐρυθριάσαντι ἀκοῦσαί μου λυπούσης, θαρρῶ πολὺ δικαιότερα ταύτης ἐρεῖν. ἔξω γοῦν τοι καὶ τὸ παρὸν ἐγκαλυμμάτιον, ὅτι οὕτως ἐπαισχυνθῶ ἐσαισθανομένη ὧν ἐπαγωγὸν ἐμαυτῆς ὄψιν, ἐραστὸν μὲν, ἄνδρα τὸν σώφρονα, τὸν Διονύσιον φυγαδεύσασα πρὸς ἐμαυτὴν περίεσπασα. καὶ νῦν γε οἱ πρὸς ὑμῶν δίκην ἐδίκασαν, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ μέθῃ, ἀδελφῇ τῆς παρούσης ἐριννύος. ἐξεπάγην γὰρ ἐν

ad iudicium de amatore ferendum. Infusa est aqua. Heus picturata, ac varicoloribus induta, tu iam dic. STOA. Haud equidem ignoro, viri iudices, quàm contra formosam aduersariam oratio habenda mihi sit. sed & vestrûm plerosque video ad illam quidem aspicere, & eidem arridere, me verò contemnere, quòd videlicet adcutem vsquè tonsa sum, & virile quiddam obtineor, tetricáque ac tristis appareo. Sed tamen si me dicentem audire volueritis, confido equidè multò iustiora, quàm haec, dicturam me esse. Nam hoc ipsum illud est quod in praesentia accuso, quòd ita meretricio modo exornata, aspectus illecebris amatorem meum virum tunc modestũ ac temperantẽ, Dionysium videlicet, fraude circũuentum, ad sese auulsum hinc abstraxit. Et quam praecedentes illi causam iudicauerunt inter Academiam & Ebrietatem, quasi quædam soror praesentis causae est. Examinabitis enim

ἐμ δ' παρόντι πότερα χοίραν δίκλω, νηναιόταις λάκκοις, ἐδομένους δᾶ ξῆν, μηδ' μετ' ἀνόρρορ ἐπιποσῶτας, ἢ ἐμ λαπίρο τᾶ λαλᾶς ἴχορ τ' ἀγησαμένους τὸ τερπνὸν ἀλωβήτους ἀλωβήτως φιλοσοφᾶμ, μήτι τὸ ἀληνὸν, ὡς ἄς μαχον διδιόται, μήτι τὸ ἡδὺ ἀνθρακοδαδᾶς πεφαρμαμένους, καὶ τὰν τὸ ἀσπασίαν ἐμ ἐπιποσῶτας ἐμ ὧ μέλιτι καὶ τᾶς ἰσχάσι; τοιαῦτα γὰρ αὖτα δίκλατα τοῖς ἀνοήτοις πετάνουσα, καὶ μορμολυττομένα ὧ πόνᾳ, πεσάγεται αὐτᾶμ τοὺς νοσσοὺς, ἐμ οἷς τὸ τὰν ἀδίκαιον ἀκᾶνον ἀφυγιάσαι ἁμᾶμ ἐπιποίηκι, τοὺς ἀροῦντα τυράσσοισα; ὃ δ' ἄμ ὑπ' ἀγαίνων πότι πεσάπατο τὸς παρὰ ταύτης λόγυς. διὰ τοι τί ἄμ ἐγὼ ἀχανεπτοίλω καθ' αὐτᾶς, ὅτι μηδ' τᾶμ θεᾶμ φέδεται, ἀπὰ τλὰ ἐπιμέλειαμ αὐτᾶμ ἐφλάκα, ὅτι ἀ σωφρονᾶτι, καὶ ἀσεβέας ἄμ δίκλω

enim in præsentiu, vtrũ porcorum more in terram deiectos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neq; quicquam generosum in animo cogitantes: an verò posteriore loco, eo quod est delectabile, posito, prælata honestate, liberos liberè philosophari, neq; dolorè vt ignauũ quiddam pertimescentes: neque id quod dulce est, mancipiorum more fectantes, felicitatemq; in melle & caricis quærentes. Huiusmodi enim illecta menta hæc stultis obijciens, & labore cen quadam larua perterrefaciens, pleroſque ipſorum ad ſe illectos adducit, inter quos & miſerum illum velut excuſſo iugo à nobis ſecedere fecit, cùm ægrotantem tacitè obſeruaſſet. Neque enim rectè valentem ac ſanum oratione ſua vnquam facilè addeuxiſſet. Quanquam quid ego adeò aduerſus illam indignata ſim, quando ne ipſis quidem diis parcere ſoleat, ſed adminiſtrationẽ ac prouidentiã illorũ calumniatur? Quare ſi rectè ſapis, iudices, etiam impietatis

ἀίκλω λάβοιτε παρ' αὐτῆς. ἔ-
κεινον λέγω, ὡς ἐκ αὐτὸ
παρδικώσασθαι ποιήσασθε τὸς
λόγους, ἀπὸ τὸν Ἐπίκουρον ἐ-
σαβιβάσαντα σωκορωφοῦντα,
ἕπως ἐπηρυφᾷ ὦ δικασηρίῳ.
πλὴν ἀπὸ γε ἐκείνά γε αὐτὸν
ἐρωτᾶτε, οἴος ἂν οἴεται γενέ-
σθαι τὸν Ἡρακλέα, ἢ τὸν ἡμέ-
τερον Θησέα, ἐ πεθέντος τῆ
ἡδονῆ, ἵφυγον τὸς πόνους· ἐ-
κεῖνος γὲ ἂν ἐκάλυε μεθὶν ἀδι-
κίας ἐὰν τὸν γλῶ, ἐκένῳ μὲ
πονησάντων. ταῦτα ἔπον,
ἐ πάνυ τοῖς μακροῖς τῶν λό-
γων χαίρουσα. ἐ δέ γε ἐθελή-
σει κατὰ μικρὸν ἐκείνα-
σθαί μοι σωτρωτωμένη, τά-
χιστα ἂν γνωσθείη τὸ μηδὲν ἔ-
σα. πλὴν ἀπὸ ὑμᾶς γε τῦ
ὅρκε μνημονώσαντες, ψηφί-
σασθε ἤδη τὰ ἴσορκα, μὴ πι-
θόμενοι Ἐπικούρῳ, δέοντι
μηδὲν ἐπισκοπᾶν τῶν
παρ' ἡμῖν γινομένων τοὺς
θεούς. Ερ. μετάσχοι ὁ Ἐπί-
κουρ ὑπὲρ τῆς ἡδονῆς λέγε.
Επι.

pœnas de ipsa sumetis. Porrò audiui equidem quòd neque orationem ipsa habere parata sit, sed Epicurum istum patronum pro se huc adductura. Adeò scilicet illudit etiam ipsi iudicio. Veruntamen illa certè ipsam interrogate, qualémnam putet fuisse Herculem, ac Theseum nostrum, num etiam illi indulgentes voluptati, laborem euitârint. Nihil enim prohiberet quominus plena iniustitiæ terra foret, si illi laborem non sustinuissent. Atque hæc dixi, vt quæ non admodum longis orationibus delectari soleam. Quodsi vtique volueris & parumper respondere mihi interrogata, celerrimè cognoscetur quòd nulla sit. Veruntamen vos certè iurisiurandi memores, decernite iam quæ iusta ac pia sunt, haudquaquam Epicuro fidem adhibentes, qui deos dicit nihil eorum quæ apud nos geruntur, attendere. MERCV. Transi hinc. Heus Epicure, pro Voluptate dicito.

EPIC.

Βελ. ὁ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ οὐδὲν πολλῶν μοι τῶν λόγων. ἀλλ' ἃ μὲν ὑπὸ φίλτρων τισὶν ἢ φαρμάκοις, ἅπερ φασὶν ἐραστὰς ἑαυτοῖς Στοὰ τὸν Διονύσιον ἐμπεποιηκέναι τούτους ἢ ἀπέχεσθαι, πρὸς ἑαυτὸν ὁ βλέπων ἡδονὴν, φαρμακὶς ἂν ἀκότως ἴδοξεν, καὶ ἀδικεῖν ἐκέλευε, ἐπὶ τὰς ἀποπτύστους ἐρασθαι μαγαρούσας. ἀνὴρ τις ἐλεύθερος ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἀπαγορευόντων τῶν νόμων, πλὴν παρὰ τούτους ἀνδρίαν μυσαχθεὶς, καὶ λίαν φησὶ λυπρὰν τῶν πόνων, πλὴν τὸν θαμινὸν παραίνεσθαι, πόρρω οἰχθεὶς, τοὺς μὲν ἀγκύλους ἐκείνους λόγους, καὶ λαβυρινθίοις ὁμοίους, ἀπέφυγε, πρὸς δὲ τὴν ἡδονὴν ἄσμενος ὑφείλκυσεν, ὥσπερ δεσμά τινα ἀῤῥῆξας, τοὺς τῶν λόγων πλοκτάνας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακώδη φρονήσας, καὶ τὸν μὲν πόνον, ὅπερ

EPIC. *Haudquaquam prolixiùs apud vos, viri Iudices, dicam. Nam multis verbis ne opus quidem mihi est. Verùm si incantationibus aut medicamentis quibusdam Voluptas eum quem Stoa hæc amatorem suum ait, Dionysium videlicet, coëgit ab hac quidem abstinere, ad se autem conuertere sese, veneficaque meritò visa est, & iniuriam feciſſe huic coarguitur, tanquam contra alienos amatores præstigias ac dolos machinata. At si quis liber, in ciuitate libera, legibus non vetantibus, molestiam atque acerbitatem quæ ab hac proficiscitur, perosus, & felicitate quam quasi caput laborum inde prouenire aiunt, pro nugis ac nihilo habita, obliquos & incuruos huius sermones, labyrinthisq; similes reliquit, ad Voluptatem autem lubens transfugit, verborum istorum retijs tanquam vinculis quibusdam abiectum haudquaquã stolida, sed humana sapiens, laboréq; ipsum,*

ἀνὴρ δὲ, οἶμαι, ὁ Ἡδονὴν μὲν τὸν ἀδολεσχὸν οἰηθεὶς, ἀκριβεστέραν ἐχειν αὐτὸν, ὥσπερ ἐκ ναυαγίου τινὰ πρόνοιαν τοῦτον, καὶ γαληνίης ἐπιθυμοῦντα, σωτηρίως ἐπὶ λιμένα τὸν πόνον, καὶ ἐνδοτον τὸν ἄθλιον παρέχειν τοῖς ἀνείσαις, καὶ ταῦτα, ὥσπερ οἰκέτην, ἐπὶ τὸν τῆς ἐπὶ βωμὸν, ἐπὶ τὴν ἀδολεσχὸν καταφυγόντα, ἵνα τὴν πολυπρόσωπον ἀρετὴν ἀγάλματος, ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἰκέτευσε θεῶν, ἴδοι, λάτα δὲ ὁ ἀνὴρ πονέσας τὸν βίον, εὐδαιμονήσει μετὰ τὸν βίον. καί τοι τίς ἂν μείζης δικαιότερος ἢ λόξειεν αὐτοῦ ἐπαινον, ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς ἐπίσης, ἃ μοί τις ἔπη, καὶ πόνον τινὸς τὸ μὲν καλὸν ἀγαθὸν οἰόμενος ἔναι, μεταμαθὼν ὡς μὲν καλὸν ὁ πόνος τὸ βίωσιν ἐξ ἀμφοῖν δοκιμάσας, εἵλετο· ἐφρόνει γὰρ οἶμαι, τοὺς περὶ

ipsum, id quod est, malum. Voluptatem autem suauem ducens: excluderéne eum decebat quasi ex quodam naufragio ad portum enatantem, & serenitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu dedititicium, inopiæ atque egestati miserum illum tradendo, idq; cùm ille supplicis instar ad Voluptatem tanquam ad misericordiæ aram aliquam confugeret? Nimirum, ut passim ac multis iactatam illam virtutem, cum multo sudore in arduum progressus aspiciat, atque exinde per omnem ætatem laboribus exercitatus, demum post vitam peractam felix atque beatus fiat. Atqui quis quæso iudex iustior in hac causa fuerit, quàm ipse ille qui ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquam alius; & cùm antea solum illud quod honestum est, bonum putaret esse, postea quantum malum foret labor, cognito, id quod melius ex vtroque probauit esse, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de

tole-

περὶ τὰ καρτερῆν, καὶ ἀνέχεσθαι πόνους, πολλὰ διεξίοντας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἡδονὴν θεραπεύοντας, καὶ μήτε τότε νηφαλεωτέρους, οἴκοι δὲ [καὶ] τὰ τῆς ἡδονῆς νόμιμα βιοῦντας, αὐχωμυθοῦντι δὲ, καὶ φανερῶς καταγινώσκοντες τοῦ τόνου, καὶ πρὸς ἀναβάλλεσθαι τὸ λόγιμα, πιπτοντας ἢ ἀθλίως τὸ τῆς Ταντάλου, μήτε θαρρεῖν ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσαντας, καὶ δὲν ἐμπιμπλαμένους τῆς ἡδονῆς. ὑπολοιπῶν τις αὐτοῖς τὸν τῆς Γύγου δακτύλιον ἔλαβεν, ὡς πειθομένους μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ πρὸς τὸν Ἅιδου ἀπιέναι, τὸ οἶδ' ὅτι μακρὰν χάρακα τοῖς πόνοις φράσαντος, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀθρόως ἂν καὶ ἐμπεσοῦσι ἅπαντες τὸν Διονύσιον. ὃς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερείας λόγους ἐπαλλάξειν ἤκοντας, καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ νόσος ἀληθέστερον αὐτὸν διέκνισε, ἰδὼν

tolerandis ac perferendis laboribus multa commemorare solent, priuatim autem Voluptatem colunt, eò quidem vsque iuueniliter sese iactare, domi autem secundum Voluptatis præcepta vitam degere, erubescentes quidem si deprehendantur remittere aliquid de firmitate & contentione, prodere verò professionem suam, patientes autem miserè interea Tantali illud: & vbi latere sese, ac tutò leges transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus voluptatem ingurgitantes. Proinde si quis ipsis Gygis annulum daret, vt eo inducto conspici non possint, aut etiam Orci galeam: fatscio quòd laboribus longum valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti imitarentur Dionysium: qui quidem antea quàm morbo correptus esset, sperare solebat illos de tolerantia sermones multùm sibi profuturos esse. At postquam dolere atque ægrotare cœpit, ac labor re ipsa illum inuasit, animad-

ἰδὼν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἀνθ' ἑαυτοῦ φιλοσοφοῦν τὴν Στοᾶν, καὶ τἀναντία λογιζόμενον, αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐπισταμένοις, καὶ ἔγνω ἄνθρωπος ὤν, καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων, καὶ διενοήθη, ἐκ τοῦ ἀνθρώπῳ αὐτῷ χρώμενος, ἅπαξ ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἀνοήτως καθηγορεῖ, λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἔκεα δ' ἔχει. ἔρηκα. ὑμᾶς δ' ἐπὶ τοῖς ψηφοφορήσατε. Στοά. μηδαμῶς, ἀλλ' ὀλίγα μοι συγχώρησον ἐπερωτῆσαι. Επί. ἐρώτησον· ἀποκινοῦμαι γάρ. Στοά. ἑκὼν ἡγῇ τὸν πόνον; Επί. ναί. Στοά. τὴν ἡδονὴν δὲ ἀγαθόν; Επί. πάνυ μὲν οὖν. Στοά. τί δέ, οἶσθα ὅ, τι διάφορον καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον καὶ ἀποπροηγμένον; Επί. μάλιστα. Εφ. ὅ φασιν, ὦ Στοᾶ, συνιέναι οἱ δικασταὶ τὰ δισύλλαβα ταῦτα ἐρωτήματα. ὥστε μὴ συνχίαν ἄγετε, ψηφοφορήσουσι γάρ. Στοά. καὶ μὴν ἐπράτησα ἄν, εἰ σιωπήσας ἐν

animaduertens corpus suum diuersam à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere, ibi magis quàm istis credidit: atque ita sibi persuasit, homo cùm esset, etiam corpus humanum habere sese: vixitq; exinde non vt statua illo vtens, sed hoc sciens, quòd quicunque aliter dicit, ac Voluptatem accusat, verbis quidem delectetur, animum autem illuc conuersum habeat. Dixi. Vos autem ob hæc sententiâ ferte. STOA. *Nequaquam, sed pauca etiam interrogare mihi permittite.* EPIC. *Interroga: respondebo enim.* STOA. *Malúmne putas laborêt* EPIC. *Etiâ.* STOA. *Voluptatem autem bonum?* EPIC. *Atque admodum.* STOA. *Quid autem? Scísne quid sit differens, vel indifferens, & promotum, vel reiectum?* EPIC. *Maximé.* MER. *Negant se Iudices intelligere, Stoa, dissyllabas istas interrogationes: quare silentium agite. Iá enim sententiâ ferêt.* STOA. *Atqui vicissem sanè, si interrogassem*

in

ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι. Δί. τίς ὑπαρίσχῃ; Ερ. πάσαις ἡδονή. Στοά. ἐφίεμαι ἐπὶ τὸν Δία. Δία. τύχῃ τῇ ἀγαθῇ· σὺ δ' ἄκουε ἁλύων. Ερ. περὶ Αἰσίππου Ἀριστὴ καὶ Τρυφὴ, καὶ Αἰσιππος δὲ αὐτὸς παρίσω. Αρ. κἀγὼ μὲν λέγων, τῷ Ἀριστίῳ. ἐμὸς γὰρ ὅδε Αἰσιππος, ὡς ἀληθῶς οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἔργα. Τρυ. σὺ μὲν οὖν, ἐμὸς γάρ ὁ ἀνὴρ, ὡς ἔστιν ὁρᾷν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς μυρεψικῆς, καὶ τῶν μύρων. Δί. μὰ φιλονικητέον ὑπερκέσονται γὰρ καὶ αὗται ἀλλήλας, ἐὰν ὁ Ζεὺς διακάσῃ περὶ τοῦ Διονυσίου· παραπλήσιον γάρ τι καὶ τοῦτο ἔοικεν ἔσεσθαι. ὥστε ἂν μὲν ἡδονὴ ληφθῇ, καὶ τὸν Αἰσιππον ἕξει ἡ Τρυφή. νικήσας δὲ αὖ τὴν Στοᾶν, καὶ οὗτος ἔσται τῆς Ἀριστῆς λιπερμής. ὥστε ἄπαν

in tertia figura, eorum videlicet quæ demonstrari non possunt. IVST. *Vita superauit?* MERC. *Voluptas calculis omnibus.* STOA. *Prouoco ad Iouem.* IVST. *Bona sanè fortuna, vt lubet. Tu verò alios accerse.* MERC. *De Aristippo contendentes Virtus atque Mollicies, & Aristippus verò etiā ipse adesto.* VIRTVS. *Priorem me dicere conuenit, Virtutem videlicet. Meus enim est Aristippus, perinde atque indicant sermones, & opera.* MOL. *Haudquaquam, sed me potius. Meus enim est homo ille, quemadmodum videre licet ex coronis, & purpura, & vnguentis.* IVST. *Ne ambitiosè adeò cōtendite. differetur enim & hæc causa eò vsq; dum Iupiter de Dionysio sententiam ferat. Non enim dissimile quippiam hoc quoque videtur esse. Quare tum quidem, si Voluptas vicerit, etiam Aristippum Mollicies habebit. Vincente autem contrà Stoa, & hic erit Virtuti condemnatus. Proinde*

λοι παρίωσαν. τὸ δὲ ἆθλα μὴ τοι μὰ λαμβάνιτωσαν οὗτοι τὸ δικαστικόν· ἀδίκως δ' ἂν ἡ δίκη μιμήσηται αὐτούς. Ερ. μάτην ἄρ' ἀνηλγυθότες ὅσοι γέροντες ἄνδρες, ἔτω μακρὰν τὴν ἀνάβασιν; Δι. ἱκανὸν, εἰ πρότερον μόνον λάβοιεν. ἄπιτε, μὴ ἀγανακτῆτε, αὖθις δικάσασθε. Ερ. Διογένη Σινωπέα παρεῖναι καιρὸς, ἢν σὺ λέγῃς ἡ ἀργυραμοιβικὴ λέγει. Δι. καὶ μὲν δὴ γε μὰ παύσασθαι ἐνοχλοῦσα, ὦ Δίκη, ἐπεὶ ἔφασκε δικάσεσθαί μοι, ἀπὸ πολλῶν καὶ βαθέων τραυμάτων· ἐγὼ γὰρ αὐτίκα μάλα πατάξω τὸν ξύλον. Δι. τί τοῦτο; ἀπόφευγε ἡ ἀργυραμοιβικὴ, ὁ δὲ δίκαιος, ἐπιμένει τὸ βάθρον, καὶ μικρόν τι κακὸν ἡ ἀθλία ἔοικε λήψεσθαι. τὸν Πύῤῥωνα κάρυκα. Ερ. ἀλλ' ἡ μὲν γραφικὴ πάρεστιν, ὦ Δίκη, ὁ Πύῤῥων δὲ οὐδὲ πάνυ ἀρχὴν ἀνιπάνυται, καὶ ἔοικε τοῦτο πράξειν. Δι. διὰ τί, ὦ Ερμῆ

alij adsunto. *Istud autem ne accipiant hi, iudiciale præmium puta. Nam causa hæc incognita & indiscussa manſit ipſis.* MERC. *Fruſtráne igitur per longam adeò atque accliuem viam aſcenderint viri hi ſenes?* IVST. *Abundè eſt ſi tertiam etiam partem acceperint. Abite, ne indignemini, aliàs iterum iudicabitis.* MERC. *Diogenem Sinopenſem adeſſe tempus eſt. Ac tu ita?* Méſaria dic. DIOG. *At verò niſi deſinat moleſta eſſe, Iuſtitia, non ampliùs de fuga mecum apud iudicem aget, ſed de multis atque altis vulneribus. Ego enim quamprimùm adeò fuſte hanc contundam.* IVST. *Quid hoc rei eſt? profugit Menſaria: ille autem ſublato baculo inſequitur. Haud mediocre malum aliquod videtur miſera illa acceptura eſſe.* ° *Pyrrhonem proclama.* MERC. *At pictoria quidem iamdudum adeſt, Iuſtitia: ipſe autem Pyrrho principiò ne aſcendit quidè hùc. Ac videtur hoc facere.* IVST. *Qua de cauſa,*

Mer-

Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγεῖται δικαίειον ἀληθὲς εἶναι. Δι. ζημιωτέον ἄρα αὐτὴν καταδικασάτωσαν· τὸν λοιδορίαν γὰρ ἄδην ἐστὶν τὸν Σύρον. καὶ τοι πρόσθεν ἀπηγγέλθησαν κατ' αὐτοῦ γραφαὶ, καὶ οὐδὲν ἔπαγον ἄδην δικάζεσθαι. πολὺ δ', ἐπεὶ ἔοικε, πρότερον ἅπασιν τοῖς ῥητορικοῖς τὸν λόγον, βαβαὶ, ὅσοι συνηγμένοι εἰσὶ τὸν ἀκρόασιν; Ερ. ἔοικεν, ὦ Δίκη. τὸ, τί γὰρ μὴ ἔφθορον εἶναι τὸν δίκαιον, ἀλλὰ καινὸν καὶ ξένον, ἔθος, ὥσπερ ἔφης, ἐπαγγελμένον, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι ῥητορικοῦ καὶ σοφιστοῦ, ἐν ᾧ μέγα διαγορεύουσιν, ἄρτον ἀμφοτέρους τὸν Σύρον, ζοῦν πονηροὺς ἐπήγαγεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. πολὺ ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ, ὦ Ρητορική, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercuri? MERC. Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse. IVST. Promde contumaciæ ipsum condemnent. At iam & scriptorem orationis Syrum illum accerse. Quanquam nuper adeò actiones contra ipsum hæ delatæ sine, & nihil necesse erat tantopere festimari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quid ita visum est, priorem introduc Rhetoricis causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenére? MERC. Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est. sed noua ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant audituros se esse Rhetoricam quidem atque Dialogum per vices accusantes, vtrisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere. RHETOR. Principiò quidem, viri Athenienses, deos deasque precor omnes,

πάσαις, ὅσην εὔνοιαν ἔχω τῇ πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην πάρεξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τοῦτον ἀγῶνα. ἔπειτ', ὅπερ δικαιότατον, τοῦτο παρασχεῖν τοὺς θεοὺς ὑμῖν τὸν μὲν ἀντίδικον σιωπᾶν κελεύειν, ἐμὲ δέ, ὡς πέφυκα, καὶ βεβούλημαι, πρῶτον κατηγορίαν ἐξενεγκεῖν. οὐχὶ ταὐτὰ δή μοι παρίσταται γιγνόμενα, ὅταν τε εἰς ἃ πέπονθα ἀφορῶ, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτω ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὅπως μὲν χάριν τι πάσομαι πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δίκαιον. ἁμὰ γάρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάζωμαι τοῦ ὕδατος πάλαι ἀπορρέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτον νομίζω μειράκιον ὄντα, βάρβαρον ἔτι

vt quanta ipse benevolentiâ affectus sum erga hanc ciuitatem; ergaq; vos omnes, tantam à vobis ad præsens certamen hoc consequi possim Deinde, quod est æquum maximè, id vobis in mentem à Dijs immortalibus dari, vt aduersarium quidem silentium agere in beatis: me verò, quemadmodum constitui, mecumq; ipse deliberaui, accusationem peragere posse faciatis. Cæterùm haudquaquam eadem in mentem venit statuere; quoties ad ea quæ passus sum aspicio, & ad orationem ac verba quæ audio. Nam verba quidem quàm simillima meis, iste ad vos faciet: res autem eò vsque processisse videbitis, vt mihi iam necesse sit spectare ne quid peius etiam ab ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore proœmio vtar, aqua iamdudum fruſtra effluente, accusationem ipsam incipiam. Ego enim, viri Iudices, hunc, cùm admodum adhuc adolescens esset, neq; non barbarè etiamnum

ἔτι τῶν φωνῶν, καὶ μονονυχὶ
κάνδυν ἐνδεδυκότα, καὶ τὸν
Ἀσσύριον πόπαν, περὶ τὴν
ἰωνίαν ἰόντα, πλαζόμενον
ἔτι, καὶ ὅτου χήσεται ἑαυτῷ, δι'
ἀλλότια παραπεσοῦσα ἀπαιδεύ-
τως καὶ ἀπροβλήτως ἐδόκει μοι ἅμα,
εἶναι ἔτι, καὶ ἀτηρὸς ὁρᾶν ἐς
ἐμὲ (ἀπεδειλία γὰρ ἔτι τότε,
καὶ ἐνεφάνου, καὶ μόνον ἐ-
θαύμαζεν) ἀφειδῆσαι τῶν
ἄλλων, ὑπόβλητόν μοι
πλησίον καὶ λαλεῖ, καὶ λαμπρὸν
τὰ προγονικά, ὧν ἀχαείσθω
τότε ἐμαυτῷ ἐνεγγύησα πέ-
ντε καὶ ἑφανεῖ, καὶ νέῳ, πρὸς
ἃ ὁ μικρὰν ἐπεσωρεύαμεν,
πρὸς δὲ καὶ θαυμασίους λό-
γους. ἔπειτ' ἀναγαγοῦσα αὐτὸν ἐς
τοὺς φυλέτας τοὺς ἐμοὺς, παρε-
βαλόμην, καὶ ἀσὸν ἀπεφηνα,
ὥστε τὸν ἐξαμαρτόντας ὑ ἐμ-
μένειν ἀκριβοῦσθαι. δόξαν δ'
αὐτῷ πεπονθέναι, ἐπιδαξο-
μένῳ τὴν γάμου τῶν ὑποσίαν,
καὶ τότε πιεσιπέφθαι, ἀπὸ

etiamnum loqueretur, ac tantum non Candyn indutus, Assyriorum more incederet, circa Ionam inuentū, errabundum adhuc, & quid de se ipso statueret, nescientem, ad me receptum educaui: & quia videbatur mihi ingenio admodum promptо, & ad discendum apposito esse, meq; fixit in me oculis intueri (nam & verebatur adhuc tum me, & colebat, ac solam in admiratione habebat) relictis cæteris quotquot nuptias ambibant meas, diuites atque formosi, & quod ad maiores attinet, etiam illustres, ingrato huic me ipsam despondi, pauperi videlicet, & obscuro, & adolescenti: dote haudquaquam exigua insuper allata, multis & admiratione dignis orationibus. Post hæc adductio eo ad contribules meos, nomen eius in tabulas tacitè retuli, ac ciuem reddidi: vti qui aspe despondationis meæ excideram, exinde suffocarentur. Porrò cum ipsi visum esset terrarum orbē circumuagari, felicitatēq; cōiugē passim ostētare; ne tum quidē à tergo relicta

ωανταχῆ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω ωεριηγόμην, καὶ ἐπὶ νὸν αὐτὸν, καὶ ἀοίδιμον ἐποίουν, καταπεσμῶσα καὶ ωεριπλάσσα καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας μέχρια, ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀφικνεῖσθαι ἐθελήσαντι αὐτῷ τὸν ἴδιον σωσθῆναι καὶ τὰ πλωτὰ, μέχρι τῆς Κελτικῆς σωαπάρας, ὑπορρῶσα ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν ποτὲ πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ σωνῆν μοι, μηδεμίαν νύκτα ἀπόκοιτος γινόμενος παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἐπισιτίσατο, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀνήλωσίαν ἐδόκει ἔχειν αὐτῷ ἱκανῶς, τὰς ὀφρῦς ἐπάρας, καὶ μεγαλαφρονήσας, ἐμοῦ μὲν ὠλιγώρησε, μᾶλλον δὲ τίνων ἔσχεν αὐτὸν δὲ τὸν γενύτην ἐκάνον, ἢ ἀφ' ἧς σχήματος, ἢ λόγου, φιλοσοφίας γὰρ ἐδόκει μεγάφρων, ὑπεραναπήσας μάλα ἐρωτικῶς,

sum, sed quoquouersum sese quens, sursum atque deorsum circunducebar, clarumque ipsum ac celebrem faciebã, ornando pariter & componendo. Atque ea quidem quæ in Græcia & in Ionia acciderunt, mediocria sunt: postquam autem & in Italiam proficisci statuit, vnà cum eo Ionium mare traieci: & postremò vsque in Galliam vnà progressa, diteſcere ipsum feci. At in longum quidem vsque per omnia mihi obtemperabat & conuersabatur mihi, ne vnam quidem noctem extra lectum à nobis diuertens. At vbi iam abunde viaticum sibi comparâsse visus est, & quantum ad famam & existimationem attinet, recte sibi omnia habere credidit: adductis supercilijs, & elatum præ se animum ferens, me quidem neglexit, imò verò prorsus missam fecit: ipsum verò barbatum illum, ex habitu conspicuum, Dialogum videlicet, quem philósophiæ filium esse perhibent, suprà quàm decet amando, atque admodum amatorie prosequendo, na-

φῶς, πρισβύτερον αὐτὸ ὄντα τούτῳ συνέσει. καὶ ἐπ αὐσχωίσαι, τὴν μὲν ἰλαρθιείαν, καὶ τὸ ἄνιζον τ ἐν ἐμοὶ λόγων σωτηρίαν, ἐς μικρὰ ἢ καὶ λομμαΐνα ἐρωτήματα λατακλείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ τῶ λέγειν ὅ, τί βέλεται μιχάνη τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συμβιβάζων, ἀφ' ὧν ἀθρόον μὴ ἔξεσι, καὶ ῥότον πολὺς ἐπ ἄν ἀπαγίσαιτο αὐτῶν, μέθιας μα ἢ παρὰ τ ἀκούσαι, καὶ τὸ ἐπισᾶσαι τὴν χάρα ἐντὸς τ ὄρων, καὶ μακρὰ ἐπινεῦσαι τῇ λιχαλῇ, καὶ ἐπισνάξαι τοῖς λογομένοις. τοιότων ἐράσθη ὁ γρωνᾶν, ἐμῦ καταφρονήσας· φασὶ ἢ αὐτὸν μηδ πρὸς τ ἐράσμιον ἔχον ἀφλούν ἄχαν, ἀπὰ καὶ ἀς ἐπαινον, οἶμαι, ὑβείσαν. πῶς οὖν ἐπ ἀχάεις ἐ οὕτ, καὶ ἔνοχ τοῖς περὶ λαπόσιως νόμοις; ὃς

do, natu quàm ipse est, grandiorem: cum eo nunc consuetudinem habet. Neq; pudet ipsum libertatem quidem hanc orationis meæ, qua veluti laxatis habenis soluta ac libera fertur, concidere, in paruas autem & perbreuia commata tractandas quæstiones seipsum includere. Ac pro eo quod licitum ipsi fuerat, quodcunque libuisset, plena ac sonora voce eloqui, breues quasdam sententiolas inter se implicare, & quasi per syllabas numerare. Vnde sanè conferta quidem laus aut multus applausus haudquaquam obuenerit ipsi, irrisio verè auditorum nonnulla, & attollere manum, intra fines tamen, & longè annuere capite, & ingemiscere dictis. Tales nimirum sunt quibus generosus iste amacus me contempsit. Aiunt autem ipsum ne cum isto quidem amasio suo pacem agere, sed & erga illum contumeliosè, opinor, se gerere. Quomodo igitur non ingratus, atq; obnoxius ijs quæ e mala tractatione sancitæ sunt legibus censendus fuerit,

ὃς τὴν μὲν νόμῳ γαμετὴν, παρ' ἧς τοσαῦτα ἔλαβε, καὶ οὕτ' ἂν ἔνδοξός ὅτιμος ἦν, οὕτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ὀρέχθη πραγμάτων, καὶ ταῦτα νῦν, ὁπότε μόνῳ μοι θαυμάζεσι, καὶ ἐπιγράφουσιν ἅπαντες προσάτῃ ἑαυτῶν. ἐμοὶ μὲν ἀντίκειται, τοσούτων μνημείων, καὶ λόγοις αὐτῆς τὴν θύραν, καὶ ὀνόμασι ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὅτι ἀνοίγειν, ἄτε παιδὶ βάλλομαι· ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς ἐκ πλείονος βοᾶς λοιδορουμένους. οὐδὲ ἐγὼ ἐθέλω ἐπιστρέφεσθαι πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἱμάντα βλέπω, τί, ὦ θεοὶ, χρησὸν παρ' αὐτῆς λήψεσθαι προσδοκῶν; ὃν τὸ τρίβων ἐκεῖνο ἐκ πλείονος ἔχουτα, ἔρημα, ἄνδρῶν δικαστῶν. ὑμεῖς δ', εἰ τὸν ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀκολουθοῖ θέλει, τοῦτο μὴ ἐπιτρέψητε, ἄτοπον γάρ, ἐμοὶ τὴν ἐμὴν μάχαιραν ἀκονᾶν. καὶ ἀντὶ ἐκείνου ἐρώμενον, Διάλογον, οὗτος ἀπολογείσθω,

qui legitimè quidem nuptâ, à qua tanta accepit, & per quam nobilis & clarus adeò est, ita ignominiosè reliquit, ac nouas atque alienas res appetiuit, idq; nunc, quando solam me cuncti mirantur, & veluti præsidem suum, scripto testantur? At ego quidem repugno tot proeis ambientibus me: & pulsantibus ianuam illis, ac nomine inclamantibus me voce elata ac magna, neque aperire volo, neque etiam exaudire. Video enim illos nihil amplius clamore isto hinc auferre. Iste verò etiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad anasium illum suum respicit: & quidtandem boni, ô dij, ab eo acceperum se sperans, quem præter pallium habere videt amplius nihil? Dixi, viri Iudices. Vos autem si meo iste orationis atq; verborum modo respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim foret meam contra me machæram acui. Sed iuxta amatum à se Dialogum illum respondeat, si potest.

φαῦλον, ἢν φαίνηται. Βρ. τοῦτο μὲν ἀπίθανον· ὁ γὰρ εἰδώς τι, ὦ Ρητορικὴ, μόνον αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι κατὰ σχῆμα τῆς διαλόγου, ἀπαθῆ φύσιν καὶ αὐτὸς ἀπάτω. Σύ. ἐπὰ καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες, ἃ ἀντιδικῶ ἠγανάκτησεν, ἃ μακρῷ χρόνῳ μᾶλλον λόγῳ, καὶ αὖτὸ τὸ φαῦλα εἶναι λέγων παρ' ἐκείνης λαβόν· ποιᾶ μὲν ἐκ τῶν πρὸς ὑμᾶς, τὰ διαφέροντα ἃ αὐτὰ ἐπιλυσάμενος καὶ τῶν καταγεγραμμένων, ὑμῖν ἀφελόμενος σκοπεῖν περὶ ἀπάντων. πάντα γὰρ, ὅσα πώποτε διηγήσατο περὶ ἐμοῦ, ἃ ἐγὼ ἔστα διηγήσατο. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ σωφρονίζουσι, καὶ ἐς τὰς Ἑλλάδας ἐνέγραψε, καὶ κατάγει ἐμὲ χάριν ἄν ἀλλάλω τῶν γάμων. Αἱ δὲ ἃ αἰτίας ἀφεῖται ταῦτ', ἐπὶ τοῦτον τὸν Διάλογον ἐτράπόμην, ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ μοι μικρὰν χρησίν μοι ἔνεκα ψυχαγωγίας ποιᾶσθαι βούλει.

test. MARC. *At hoc quidem non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solus iuxta formam & morem dialogi respondeat, sed perpetua oratione ipse quoque dicat.* SY. *Posteaquam, viri Iudices, hoc quoq; malè habet aduersariam, longiore paulò oratione vtar, ipso quoque eo quod dicere possum, abilla accepto, multa quidē verba apud vos haud quaquam faciam: capita verò ipsa dissoluendo, eorum de quibus ille me accusauit, vobis vniuersum negocium exinde inspiciendum ac perpendendum relinquam: omnia enim quæcunq; modò de me narrauit, ita vt sunt, ac verè narrauit. Nam & educauit me, & mecum à quocunque abij profecta est, & Græcorum ciuitati adscripsit: eoq; certè nomine etiam gratiam lubens egerim nuptijs istius. Cæterùm ob quas causas relicta ea ad Dialogum hunc diuerti, de eo quæso, viri Iudices, vt me paulisper audiatis. Ac me cõmodi alicuius gratiâ nihil quic-*

βοίη, ἐγὼ γάρ, ὁρῶν ταύτην ἐπ
ἔτι σωφρονοῦσαν, ἐδὲ ἰμμεγύ-
σαν ἐπὶ ἅ κοσμίοις σχήμασι, οἷόν ποτε ἰσχηματισμένην αὐτὴν ὁ Παανιεὺς ἐκεῖνος ἀγάγοιτο, κοσμισμένην δ, ἢ τὰς πρίχας ἀνθειμένην εἰς τὸ ἐπιτήδειον, καὶ φυκίον ἐντριβομένην, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ κατογραφομένην, ὑπώπιον ἐνθὺς, καὶ παρηφυλακέναι, ὅποι τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, καθ' ἑκάστην δὲ τὴν νύκτα, ὁ μὴ γεγαπὼς ἡμῶν ἐνεπίμπλατο μεθυόντων ἐραστῶν, κωμαζόντων ἐπ' αὐτὴν, καὶ κοπτόντων τὴν θύραν, ἐνίων δὲ καὶ ἐσβιάζεσθαι σὺν ὅλῃ κώμῳ τολμώντων· αὕτη δὲ ἐγέλα, καὶ ἥδετο τοῖς θρασυτέροις. καὶ τὰ πολλὰ ἢ παρεκύπτων ἀπὸ τοῦ ἴσου, ἀβλύτων ἀκέραια πρᾳεῖα τῇ φωνῇ ᾠδάς τινας ἐρωτικὰς. ἢ καὶ παρανοίγουσα τὰς θυρίδας, ἵνα οἱ ὁμιλοῦντες λαθῶσιν, ἀσελγαίνει, ὑπομειδιῶσα πρὸς αὐτούς. ὅπερ ἐγὼ μὲν

quam falsi dicere existimetis. Ego enim cùm viderem hanc haudquaquam amplius temperantem esse, neq; etiam in eo modesto habitu permanere, quo olim ornatam ipsam Paanienſis ille duxerat, comptam autem, & capillos meretricio more collocantem, præterea fuco illitam, & genas cerussa quoque pingentem: suspicari statim capi, ac tacitè observare quorsum verteret oculum. Ac cætera quidem missa facio: singulis autem noctibus angiportus quidem noster replebatur amatoribus temulentis, & lasciuè erga illam petulanter; multa agentibus, ac fores pulsantibus, quibusdam verò etiam vi introsese citra omnem modestiam ferre audentibus. Hæc autè videbat, & ijs quæ agebantur, delectabatur, ac plerunq; vel de tecto prospiciebat, canentes illos aspera voce cantilenas quasdam amatorias auscultans: vel etiam apertis clàm foribus dum me latère ista putat, lasciuè se gerebat, & stuprabatur ab illis. Quod cũ ego ferre

φέρειν, γραψάσθαι μὲν οὐκ ἠθέλω μοιχείας οὐκ ἐδοκίμαζον, ἐν γειτόνων δ' οἰκοῦντι τῷ Διαλόγῳ προσιόντα δέ, ἠξίουν καταμεθέων ἐπ' αὐτόν. ταῦτα δὴ, ἀεὶ γὰρ τὸν Ρητορικὸν μοι γάλα ἀπίκητο. καίτοι ἐκεῖνό γε μηδὲν αὐτῇ δικαίου ἐπράξαντος, καλῶς ἔχειν μοι, ἀνδρὶ ἤδη τριακοντούτει ταῦτησχεδὸν γεγονότι· θορυβῶν μὲν ἐπαύειν, καὶ διὰ τῶν ἀναγκαίων, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ἀφιμᾶν ἐᾷν, τὴ τυράννων καταγορείας, καὶ ἀστίων ἐπαίνων ἐκφυγόντι, εἰς τὸν Ακαδημίαν, ἢ εἰς τὸ Λυκεῖον ἐλθόντα, τοῦ βελτίστου τούτου Διαλόγου συμπεριπατεῖν, ἀρίμα συναδολεσχήσοντα ποσὰ ἔχων ἐπεῖν, ἤδη παύσομαι ὑμᾶς δ' ἐνόρκων τὸν ψῆφον ἐνεγκαῖν. Δί. τίς ἀρατά; Ερ. πεῖσαι ὁ Σύρος, τὸν μῖᾶς. Δί. ῥᾴτωρ τις ἔοικεν εἶναι, ὁ τὸν ἐναντίαν

ferre non poſſem, accuſare quidem ipſam adulterij non placebat: ad Dialogum autem hunc in vicino habitantem accedens, rogabam vt is me recipere vellet. Atque hæc illa ſunt, Iudices, quibus ego tanta iniuria Rhetoricam affeci. Quanquam etiam ſi nihil tale ab ipſa commiſſum eſſet: tamen, puto, deceret me, virum iam propè quadraginta annos natum, à tumultibus quidem iſtis & cauſis agendis deſiſtere, ac viros iudices pati quieſcere, cùm Tyrannorum accuſationibus, tum optimatium laudibus euitatis: in Academiam autem vel Lycéum ingreſſum, cum optimo hoc, Dialogo videlicet, vnà deambulare, paulatim ac ſenſim cum eo diſputando. Multa adhuc habens, Iudices, quæ dicere poteram, in præſentia quieſcam. Vos autem ſententiam iurijurando iuſto conſentaneam proferte.

IVST. Vter vincit? MER. Omnibus calculis Syrus, excepto vno. IVS. Apparet rhetorem fuiſſe aliquem, qui contrarium

τίαν βίμφος, ὁ Διάλογος. Καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέγει· ὑμᾶς δὲ ἡδέως μάρτυρι, δικασταὶ ἀγαθοὶ καθήμενοι τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέραις τὰις δίκαις. Δια. Ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μακρὸν μὲν ἀγορεύειν οὐκ ἄν ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς, ἀπὸ καθεδρᾶς μικρὸν. ὥσπερ ἔωθα. ὅσπερ δὲ, ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ἄτερ ποιήσομαι τὴν καθηγορίαν, ἰδιώτης ἀνδράσι, καὶ ἄτεχνος τῶν δικανικῶν ὤν. καί μοι ἔτι καὶ πρὸς ὑμᾶς τὸ πρόοιμιον. ἀτὴν ἀδίκημα, μὴ ψεύδεσθαι πρὸς τοῦτο τὰ, ταῦτά δεῖν, ὅτι μὲ σεμνὸν τίνος ὄντα, καὶ θεῶν τινα, καὶ φύσεως, καὶ τῦς τῶν ὅλων πατέρα σκοπέμενον, ὑψηλὸν, ἄνω τε τῶν νεφῶν ἀδόντα· ἔνθα ὁ μέγας ἐν ἁρματηλάτῃ Ζεὺς, ἄλλον ἅρμα ἐλαύνων φέρεται. καταστάς αὐτὸς, ἅδην καθὰ τὸν ἀφίδα πτόμενον, καὶ ἀναβαίνοντα ἀξόνων τὸν οὐρανὸν, καὶ τὰ ἄνω σωτῆ-

trarium tulit. Heus Dialoge, sub ijsdem Iudicibus die tu quoq. Vos autem sedentes manete, duplicem accepturi mercedem pro vtraque videlicet lite. DIA. Ego verò, viri Iudices, longiorem quidem proferre orationem apud vos haudquaquam statueram, sed breuibus verbis, vt consueui, rem expedire: verumtamen vti lex est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam inperitus planè, atq; istarum rerum indoctus sim. Atque hoc ad vos exordium peractum mihi sit. Quæ verò per iniuriam & contumeliosè ab hoc passus sum, ea ita se habent. Nam me, cùm grauis antea ac venerandus essem, ac de dijs pleraque, & natura, & vniuersi huius ambitu considerarem, sublimis supra nubes alicubi per aërem incedens, vbi magnus ille per cœlum Iupiter alatum currum agens fertur: abstractum inde ipse, cùm iam in summa conuexitate volarem, atque vltra cœlum ascenderem, & alia confra-

ctus,

σωτρίψας, ἰδιώτῃ δὲ τοῖς τοιούτοις ἐποίησεν· καὶ τὸ μὲν τραγικὸν ἐκεῖνο. καὶ σωφρονιστὴν τὸν σωσθέντα ἀφεῖλέ μοι, κωμικὸν δ' ἄλλο, καὶ σφοδρὸν ἐπιθυμεῖν μοι, καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. εἶτά μοι ἐς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθέρξιπποι τὸ σκῶμμα, τὸν τράμβον καὶ λωποδύτην, τὸν Ἐπικλῆν καὶ Ἀεισοφάνλιο, ἄνδρας ἀνδρας ἐπιχειρῶσι τὰ σεμνὰ, καὶ χλανάσας τὰ καλῶς ἔχοντα. τί ἀντιῶν; καὶ Μένιππόν τινα, τῶν παλαιῶν λυσσῶν μάλα δηκτικὸν, ὡς λοιδᾷ, καὶ κάρχαρον ἀνορύξας, καὶ τοῦτον ἐπιδάκνειν μοι, φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς λυσσᾷ, καὶ τὸ δῆγμα καθρᾶσθαι, ὅσον καὶ γενῶν ἅμα ἕλκειν. πῶς οὖν οὐ δεινὰ ἔδρασμαι, μηκέτ' ἐπὶ τοῦ οἰκείου σχήματος ἀγωνιζόμενος, ἀπὸ λωποδύτου καὶ γελωτοποιοῦ, καὶ τοσούτους ἀποκτόνους ὑποκρινόμενος

dis, æqualem & eiusdem conditionis cum multitudine promiscua fecit. Ac tragicam quidem illam atque modestam personam abstulit mihi: comicam verò aliâ, atq; satyricam quandam imposuit, ac tantùm non ridiculam. Deinde in eundem locum ad me adducta, concluſit mecum Conuicium, Iambum, Cynicam petulantiam: prætereà Eupolin & Aristophanē, rehementes videlicet viros ad exagitandū gratia illa, & ad irridendum ea quæ præclara ac pulchra sunt. Postremò autem & Menippo quodam ex antiquis illis canibus admodum latratu facili ac prompto, vt videtur, deinde mordaci atque aspero quoque effoſſo, hunc quoq; ad me introduxit, terribilem reuera cænem, & morſu latenter imadētem, eo nimirum quòd etiā ridendo pariter mordeat. Proinde quomodo non graui contumelia affectus videar, qui neq; familiari ac proprio habitu ampliùs conſpicior, & comœdias agendo, ac risui ciendo, argumentaq; aliena tractando, quæ quondam hiſtrionem illi

νόμῳ & αὐτῷ; τὸ γὰρ πάντων ἀλοπώτατον, ἱμάσιόν τινα πρὸς λόγον λίπαρόμενον, καὶ ὅτι μισῶ ἐμαυτὸν, ὅτι ἐπὶ τῶν μετεώρων βέβηκα, ἀπὸ ὑποκειμένου λάθρα λιπὼν, σωθῆναί τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούσασι λοιπόν. Βρ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρᾷς, ὦ Σύρε; Συ. ἀπροσδόκητον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζομαι παρὰ ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἤπιστα & Διάλογον, ἢ διαβολὴν ἐρᾶν περὶ ἐμοῦ, ὃν πρᾶλαξαν ἐγὼ σκυθρωπὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ἐπὶ τῶν σπουδῶν ἐρωτήσεων καταπεπληκότα, νῦν ταύτῃ ἀνθέσιμον ἅπασι δοκοῦντα, ἀπάντων ἀνδρῶν, οὐ τοῖς πολίταις ἐγκεκαινισμένον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν εἰς ἀνθρώπινον ἦθος & τρόπον, μετὰ δὲ τὸν αὐχμὸν & πολλὴν, ἐκπεπωκώς, καὶ μαθίαν καταγελάσας, ἥδιον τοῖς ὁρῶσι προσενεγκάσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ,

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, temperatura quadam aliena ac noua mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neque in sublimibus incedo: sed plane Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum auditoribus appareo. MER. Quid igitur ad hæc dices, Syre? SYR. Inexpectatum equidem, viri iudices, certamen hoc apud vos sustineo. Quid enim citiùs putârâm Dialogum, quàm hæc de me dicturum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & præcontinuis interrogationibus præfractum ac durum, eóque nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, haudquaquam tamen omnino suauem, aut etiam multitudini acceptum, principiò quidem ipsum per terram incedere ad humanum hunc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo abstersо, & ridere ipso coacto, smauiorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra omnia

μὲν, τῷ εὐφραδίαν αὐτῷ παρεσχεῖν, καὶ κατὰ τοῦτο, πολλὰ οἱ μηχανώμενος τῷ εὐνοιαν πρὸς τῶν ἀκουόντων. οἱ τέως τὰς ἀκάνθας ὑφ' ὧν αὐτὸς διεφθόρει, ὥσπερ τὸν ἰχῖνον, λαβεῖν αὐτὸν ἐς τὰς χεῖρας ἐφυλάττοντο. ἀπ' ἐκείνου οἶδ' ὅπως μοί τις κυνῆ αὐτὸν, ὅτι μὴ τὰ ἰσχνὰ ἰκανὰ καὶ λεπτὰ καθιμᾷ & νῆς, αὐτὸν ἀμπερονόμαι, ἐλαφρὰ ὄντα καὶ ψυχῆς καὶ πόρρω ὑποδύντα ὁ θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον ἐργάζοιτο, τῆς ἄμικτον, καὶ ὑγρᾶς τὰ αὐτὰ ἐκέρασε. ἐνίκησε ἐς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ πάντα ἐκέκρανται, καὶ ἀρυόμενος ποικίλης μοίρου ἔδωκεν, ὑπακούσας τὸ τετρόμορ· χαίρει γάρ, ἐκ οἵας ὅπως, τὰ τοιαῦτα λεπτολογῶν, καθάπερ οἱ τῶν ψάρων ἁλίσκονται. καὶ τὸ φρόνημα δ' αὐτῷ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μίαν φρουᾶ, ἣν λέγομαι, ὡς ὁ παῖς ἀνθρώπου ὄν σωτηρίαν, ἃ περὶ τῶν ἰδίων ὀξυλογεῖ. ταῦτα δὴ πάλαι

omnia autem Comœdiã cum ipſo coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliaui: qui antea ſpinas in eo iſtas metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipſum fugiebant. Cæterùm noui ego quod maximè ipſum malè habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia ſentiendo cum eo argutari ſoleo, ſit'ne anima immortalis videlicet, & quot heminæ Deus quando mundum fabricauit, ſinceræ & eodem modo ſeſe habentes ſubſtantiæ in craterem illum, in quo vniuerſa miſcendo temperabat, infuderit: & num Rhetoricæ politicæ particulæ imago, adulatoriæ pars quædam ſit. Delectatur enim neſcio quo pacto huiuſmodi argutias diſputando, perinde vt illi qui ex pſora libenter fricantur. Ac cogitatio iſta & cura, dulcis ipſi videtur: ac magnificè ſe effert ſi dicatur quòd non cuiuſuis hominis ſit ea intelligere, quæ ipſe de ideis ſubtiliter & acutè ſpeculatur. Eiuiſmodi videlicet

ἀλλ' ἡ παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, λαβὼν τὰ πέδαι' ἐκεῖνα ἡμῖν, ἡ ἀφθαλμία, τὰ πρὸς τοῖν ποδοῖν ὁρᾷν. ἐπὰν τοίνυν ἅπαντ' ἐνέγκω ὑπ' ἄμφω, οἶμαι, μέμψεταί μοι. ὡς θοἰματίου ἕνεκα τὸ Ἑλληνικὸν περιπεσὼν αὐτῇ, βαρβαρικῷ μετεσχηκὼς, ἡ ταῦτα βαρβαρικὸς αὐτὸς ἐὼν δοκῶν. δίκαιον γὰρ ἅμα, τὰ τοιαῦτα ἐς αὐτὸν πανομῶν, ἡ πρὸ πάντων ἐσθῆτα λωποδυτῶν. ἀπολογήσομαι, ὡς δίκαιά μοι ὑμᾶς ἢ ὁμοίαν τῇ πάλαι πρὸ ψευδομένην ἐνέγκαι. ΕΡ. βαβαὶ, δίκαια ὅλως λέγεις. ὁ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, δεῦρο ἐμοῦ φάσκων εἶναι, ἀμείνων, ἢ ἐθὼν ἦν, καὶ πάσι πρὸ πεπρωγμένος νῦν οὕτω φέρεται, ἡ μὰ πάντας θεοὺς φθονῶν τοῖς ἀεὶ σοῖς. ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ἅπαντας ἀγαθῇ τύχῃ, ὦνδρες ἢ τὰς ποινὰς δικάζομεν.

licet à me quoque poscit, & alas illas quærit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videns. Nã cæterorũ certè causa haudquaquam, puto accusaueritme, quòd veste hac Græcâ detracta, barbaricam ipsi induerim, & hoc; cũm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim feciſſem, ſi legibus præteritis in ipſum talia commiſiſſem, ac patriõ veſtitu graſſatorum more ſpoliaſſem. Reſpondi, Iudices, quantum poſsibile mihi fuit. Vos autem ſimilem priori ſententiam quæſo ferte. MER. Papæ omnibus dẽ rem vincis. Nã ipſe ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris ſentit. Nimirum cõſuetudo hæc illius eſt, atque omnibus perforatũ calciulum ferre ſolet, nec facilè deſierit optimis quibuſque inuidere. Sed vos quidem nunc abite bona cum fortuna: in craſtinum autem & de reliquis cognoſcemus.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Therſites in Mortuorum dialogis Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2 Verarum hiſtoriarum. Sunt contrà, qui ſcribunt, eum adeò pauperem fuiſſe, vt luminibus agritudine amiſſis, non eſſet illi vnde ſumptus puero à quo ducerentur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate ſortitum fuiſſe ſcribunt. Τυφλὸς enim cæcum appellãt Cumani.* b Iunctō curru totū diem.] *In dialogo Mercurij & Solis, è Ioue mandato Mercurius ſolem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec luceat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait ſplendere τῶν καμίνων.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Cræſo ſcribit Herodotus lib. 1.* e Aut ſomnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus ſit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. ſæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complecti voluit patrem Anchiſem, de ſomnio ſic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; ſimillima ſomno:

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à ſomnio, è prora in mare decideret, ſomnumq; receſſerit:

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

De ratione ſomniorum vide Luciani Somnium ſiue Gallū. Homerus in Odyſſ. 19 fingit duas eſſe portas ſomniorum, per quas exeuntia efferunt ſe hominibus. Alteram eburneam, cuius ſomnia vana & ἄπρακτα ſunt: alteram verò corneam, cuius ſomnia vera eſſe dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aene d. imitatus eſt. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis ſomnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij diſputat. Exiant quorundam commentarij cùm Græci, tum Latini de Somnijs. f Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iuſtitiæ patrem creditum ait, ea ratione, quòd ſit princeps & imperator vniuerſorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iuſta & æqua putarentur. Eadem ratione Anaxarchus Sophiſta apud Arrianum in quarto Hiſto. antiquos ait Ioui aſſiſtentem iuſtitiam feciſſe, quam interpretationem Arrianus non ſatis probat.* g Aſſidens iuxta deas.] *Apocration ſcribit, Athenienſes vocare*

vocare Eriunyes, συμπὰς ἀὰς, quasi dicas deas castas & incorruptas. Paus. in Corinth. ait, Semnas à Sicyonijs, Eumenidas ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iuxta Dearum, inquit, templum, quas σεμνὰς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Ecicolono. Has vocat Hesiodus in Theogonia, Eriunyes. Semnis deis oues prægnantes immolabant, & meliceratum. Philemon poëta Comicus diuersas Eumenidas & Semnas fecit in fabulis. h Filius ille Sophronisci.] *Socratem Sophronisci lapicidæ fabri & Phænaretæ obstetricis filium, Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum, reum postulârunt Anytus & Melitus, quòd corrumperet iuuentutem, deos contemneret, nouas superstitiones introduceret, Athenienses veteno sustulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accusatores in exilium actos, ex Laërtio, Plutarcho & Themistio, in sermone εἰς τὸ ἀὶ ὃ πατὴρ ἐμὸς, scimus. Socratis æreum statuam, quæ in Pompeo poneretur, à Lysippo factam, esse decretum, ciuitatem lustratam, palæstras & gymnasia, vetuit in publico ciuitatis luctu, clausa, &c. Occidistis, occidistis sapientissimum & innocentissimum luscinium Musarum. Vide ea quæ annotauimus in Parasito, ex Aeschine, & Fugitiuis & loue confutato.* i Nè gallo quidem Aesculapio.] *Cum Draconе etiam gallum attributum legimus propter vigilantiam, de quo ipsi res sacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, sumpto veneno, cùm puer illi detexisset, quòd illi iam frigerent præcordia: Dobemus, inquit, ὦ Crito, hoc summis viribus ag.rat, vt Socrates vitæ suæ consuleret, adeò ineras illi viro natiua quædam vis vrbanitatis, vt morienti etiam iocaretur. Nam hanc ferunt illi fuisse supremam vocem.* k Qui quum solum attigerint foris lebetem.] *ψαῦσαι λέβητος, non multùm abest, quod dixit Cornel. Tacitus, in Dial. cùm ait: In cortina esse. Id contrarium est, quod Græci ὀλοὸν πόδα vocant. Quæ enim in cortina siue lebete sunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At herculè, inquit, permulcatis iam omnibus cùm vix in cortina quisquam assistat, qui elementis studiorum, etsi non instructus, vt certè imbutus sit.* l Annón nosti Pana.] *De Pane in Icaromenippo & in epigrammate eiusdem Luciani de Echo & Pane dictum est. In deorum cœlio dicitur caprae-*

tus

rius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca maritima colit, ideoque ἁλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonẽ amare existimatur. Mare autem κλύζον est. vocale & clamosum. m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenienſi fuit hoc nomine, cuius & Ariſtophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hîc Pan amorem ſuum, cùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo: & convenit hoc. cùm enim in ſcopulis & ſylvis degat, non habet cui loquatur, cui dictinat, aut ἀντιφωνεῖν, præter ſolam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi reſpondere poteſt. Ouid lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè ſylvis nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, ſonus eſt qui viuit in illa.

o Pyrrhonem proclama.] *Hic ex poſtore philoſophus, huius meminit Laërt. libr. 1 & lib. 9. autor Scepticorum ſectæ, qui ſemper aſſenſum retinebant, ſemper ſe dubitare præ ſe ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione ſub finem. Exstant Sexti philoſophi Pyrrhoniarum hypotypoſeωn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philoſophiæ partes ſeuerißimè inquiritur. Lucianus noſter in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem proſe.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samoſata Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Aſiæ regio eſt, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo libr. 16. Plin libr. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuerſa nomina recitat, & tandem doctißimè ſuo ordine deſcribit.* q Eupolin.] *Eupolis Athenienſis priſcæ comœdiæ ſcriptor, claruit Apollodoro principe Atheneis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbißimus impugnator. habuit canem Moloſſum genere, qui in Ephialtem ſeruum, qui Eupolidis fabulas ſurripuerat, acerrimo impetu mordicuſq; comprehenſum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus fuit philoſophus dicax & feſtiuus, cuius Laërt. meminit in Philoſophorũ vitis, quemq; ſubinde pro ſuo decoro dialogis aliquot loquentem introducit noſter Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙ. Μεσηλ. RHETORVM præceptor.

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INsectatur hoc scripto Lucianus corruptam suorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui se maximè facundos esse, atque egregiè perorare existimant, cùm verba quædam ex vltima vetustate repetita, & vix ipsi Euandri matri intellecta, orationi passim admiscent, aut veriùs infarciunt: quales fuerunt nostra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tum præcipuè apud Italos, quibus maximè ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & superioribus annis dialogus ille, qui Volscorum & Oscorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipsa oratio didascalica est. Duas enim vias ad eloquentiam consequendam adolescenti, à quo (vt fingitur) ad id impulsus fuerat, præscribit: priorem quidem asperam ac duram, & vix longo tempore peragendam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquentiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus est ei, qui volet vel mediocrem laudem assequi. Alteram autem planam & expeditam, sed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipse ironica quadam epitrope commendat, ac adolescenti obeundam proponit, scilicet ad temporum suorum morem alludens: quibus vt quisque indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præcipuo ac summo habebatur. Vtrique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ recta sunt, & ad ipsam rem pertinent, monentem: alterum autem, quæ ad arrogantiam, improbitatem & temeritatē spectant, veriusq; rabulam ac sycophantam aliquem, quam oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quæ de se ipso alibi conueniat discipulum, præcipit: deinde qui-

de quibus maximè studere publicè, primum in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde inter agendum, & in foro, & in frequentia hominum: post hæc priuatim quoq;, & domi inter suos idem debeat, docet. Quæ omnia eiusmodi sunt; vt mores ac vitia illorum temporum planè referant, quemadmodum cùm ex aliis plerisque, tum ex Quintiliano multis in locis idem animaduertere licet, qui ipse quoque huiusmodi affectatores & arrogantes non semel perstringit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hîc describit, suprà in Lexiphane expressum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

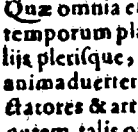

Πῶς ἔτι, ὦ μειράκιον, ὅπως ἂν ῥητωρ γένοιο, ἢ τὸ σεμνότατον ὄνομα σοφιστὴς αὐτὸς ἂν δέξει. δείλαιε γὰρ εἶναί σοι φὴς, εἰ μὴ διαπλήσειας τοὺς ἀκούοντας περιβλητέος ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἄμαχος ἔσῃ, ἢ ἀνυπόστατος, ἢ θαυμαστός· ἀπαγορεύεις δὲ, ἢ ἀδύνατα οἰόμενος, ἢ ἀηδῆ τοῖς ἀκούουσι ἔσεσθαι· ἢ ἐπὶ τὰς ἐπὶ τούτοις ἀγούσας ὁδοὺς, αἵτινες ποταί εἰσιν, οὐκ ἐπιβαίνεις. ἀπὸ σοῦ δὴ φέρε, ὦ παῖ, ἢ μάλιστα, ὁ δοκεῖ τις αὐτῇ εἶναι, ὁρμητήριον καὶ τέλειον, ἐν ᾧ ἄριστ' ἔχων

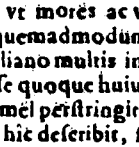

Cisciaris, ô adolescèt, quòd [a] patio rhetor euadere, et venustissimum illud, ac opidò quàm honorificum nomen Sophista ipse esse censeri possis. Tibi enim viuendũ esse negas, ni talem in dicendo vim quandam assequaris, vt [b] inexpugnabilis ac intolerabilis existat, omnesq; in admirationem & veneration tem rapiat, ac Græciæ res celebetrimæ famæ esse videatur. Ideò vias illuc perducentes, quæ nam tandem sint, addiscere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quispiam ad

dolescens adhuc existens, optima desiderat, ignarus tamen

ἄρ ταῦτα ἐπορίσαιο, ἱερόν τι χρῆμα, πλὴ συμβουλὴν οὖσαν, λαβάπερ νῦν σὺ, τοῦτο αὐτοῖν προσιόντων. ὥστε ἄκουε τόνδε ἐμοὶ, καὶ πάνυ θαῤῥῶν, ὡς μάλιστα δεινὸς ἀνὴρ ἴσθι γυναικά τε τὰ δίοντα, καὶ ἐρμηνεῦσαι αὐτὰ, ἢν τὸ μετὰ τοῦτο ἐθελήσῃς αὐτὸς ἐμμένειν, οἷς ἂν ἀκούσῃς παῤ ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾶν, καὶ προθύμως ἀνύειν πλὴν ὁδὸν, ἵν' ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν οὖν θέρασμα ἐ σμικρὸν, ὀλίγης τῆς σωφρῶς διόμενον, ἀπὸ ἐφ' ὅτῳ καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ πᾶν ὑπισχνῆσθαι ἄξιον. σκόπει γοῦν, ὁπόσοι τίνες μηδὲν ὄντων, ἔνδοξοι καὶ πλούσιοι, καὶ νὴ Δί' ὠγλώϊσπερι ἔδοξαν ἀπὸ τῶν λόγων, ὅμως δὲ μὴ λάθωσι, μηδὲ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐλπιζομένων ἀφθονωτέρους, μείονος τινὰς τοὺς πόνους προπονήσαν οἰηθείς. ἐ γὰρ σπραγέα τινα, ἀλλ' ἄρθιον,

vnde hæc hauriat, sitq; res sacra quædam consiliũ, quemadmodum tu iam accedens, hoc expostulet. Igitur ex me audi, & admodum confide, quòd in perquàm eloquentem cuadas virum, ita vt ea quæ deceant, & cognoscere & explicare possit, si tute interim memor esse illorum, quæ à nobis audieris, assiduóque labore exercere, & alacriter viam eam pessere volueris. Ita enim ad optatum peruenies terminum. Cæterùm huius rei adeptio minimè est exigua, neque mediocri indiget studio, sed pro qua multos labores multasq; vigilias subire, ac quicquid euenerit, sustinere decet. Considera igitur quotnam hucusque, cùm nullius essent momenti, ob sermonem clari & opulenti, ac per Iouem nubilissimi quoque apparuêre. Atqui ne timeas, neque ob speratorum magnitudinem desperes, infinitos quosdam labores subeundos existimant. Siquidem minimè per asperam quandam aut arduam

ῥθιον, καὶ ἰδρῶτ& μιᾶλὼ ἡμᾶς γε ἄξομεν, ὡς μίσος αὐτῆς ἀναστρέψαι καμόντα, ἵνα καὶ ἄδην ἄν διαφέρομεν τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη ἐκείνην ἀγοινῶται, μακρὰν καὶ ἀπάνυτον, καὶ καματηρὰν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπιγνωσμένην· ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβουλῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τὴν ἅμα καὶ ἐπιτομωτάτην, καὶ ἐπικλαδον καὶ καταύλακα, σὺν πολλῇ τῇ θυμηδίᾳ καὶ τρυφῇ, διὰ καμάνων ἀνανθῶν, καὶ σκιᾶς ἀκειδοῦς σχολῇ, καὶ βάδην ἀνιὼν, ἀνιδρωτὶ ἐπιεικῶς τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρώσας οὐ καμών. καὶ νὴ Δί' ὠκυπόδων, καταπεμφθέντων ἐκπνοῦς, ὑπόσοι τὴν ἑτέραν ἐπράπουδον, ἀφ' οὗ ὑψηλοῦ ἐπισκοπῶν ἐν τῇ πορείᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι κατὰ δυσβάτων καὶ ὀλισθηρῶν τῶν ἀρυμνῶν μόλις ἀνέρποντας, ἀκροκολιομένους ἐπὶ ἀσφαλῆ ἴνιότητι, καὶ πολλὰ πάσματα καμβάνοντας περὶ πραγείαις τοῖς πέτραις. σὺ δὲ πόρρωθεν πολλοῦ ἄνω ἱστρανομέν&, ἀναμενῶ

arduam ſudoríve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab aliis differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laboriosam, & vtplurimùm deſperatam: ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſſimam pariter ac compendioſiſſimam facilémque & accliuem viam, cum multa animi voluptate deliciiſq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, ocio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per locum diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in aſcenſus cliuo ab edito deſpicias: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuolutos, multaq; vulnera cautium aſperitate accipiẽtes. Tu verò pridem antea in ſummo coronatus,

ϕαμενίσκῳ ἴσχ, ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα ἄξιον ἀγαθὰ, παρὰ ῥητορικῆς, μονονουχὶ καθεύδων λαβών. ἡ μὲν δὴ ὑποσχεσις οὕτω μεγάλη, ἀλλὰ πρὸς φιλίου Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥᾷστά τι ἅμα καὶ ἡδέως σοι ταῦτα ἐπιδείξειν φαμέν. ἀ γὰρ Ησίοδος μέν, ὀλίγα φύλλα ἐκ τοῦ Ελικῶνος λαβών, εὐτέλεα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος κατέστη, καὶ ἀδὴν θεῶν καὶ ἡρώων γένη, ἀοιδὸς ἐκ Μουσῶν γενόμενος ἐπιφορᾶδην, ἃ πολὺ ὑπερθε τῆς ποιητικῆς μεγαληγορίας ἐστίν, ἐν βραχεῖ κατασκευάσαι δυνάμενον, εἴ τις ἐκμάθοι τὸν ταχίστην ὁδὸν, ὡς ἔγωγε καὶ διηγήσασθαί σοι βούλομαι Σιδωνίου τινὸς ἐμπόρου ἐπίνοιαν, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένην, καὶ τῷ ἀκούσαντι ἀνόνητον. ἦρχε μὲν γὰρ ἤδη Αλέξανδρος Περσῶν, μετὰ τὴν ἐν Αρβήλοις μάχην, Δαρεῖον καθηρηκώς· ἔδει δὲ πανταχόσε τῆς ἀρχῆς ἀγγέλους γραμ-

ronatus, felicissimus eris, breui vniuersa quotquot in Rhetorica sunt bona, tantùm non dormiendo accipiens. Atqui promissio hæc admodum magna est, verùm per hospitalem Iouem ne diffidas, si facilè pariter & iucundissimè tibi hæc ostendi posse asserimus. Etenim si Hesiodus cùm pauca ex Helicone folia sumpsisset, confestim poëta egregius ex pastore euasit, atque Musarum numine afflatus, deorum & heroum genus decantauit: cur rhetorem, qui multò infra poëtices est magniloquentiam, in breui creare impossibile erit, si quis compendiosissimam didicerit viam? quem admodum & ego tibi enarrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum remansit, ac audienti inutile. Imperabat iam Alexander Persis, postquam Darium in Arbelis pugna deuicerat, ac oportebat vndique per imperium nuncios emittere,

γραμματοφόρους, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου διαμείσοντας. ἐκ Περσῶν δὲ πολλὴ ἐς Αἴγυπτον ἐπέρχεσθαι ὁδός· ἐμπεπεῖχθαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη, ἔπειτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας ἐς τὴν Ἀραβίαν ἐλθόντα, ἔπειτα ἐρήμην πολλὴν διελθόντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, ἄνδρα μηχέτι νεώτερα ἀνδρὶ ἐφέρῳ πάντα ἐθέλοντι ζητοῦντα. ἤχθετο οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τε παραπίπτειν ἀκούων, οὐκ ἂν διὰ τάχους ἐπέμπετο τοῖς σατράπαις τὰ λεγόμενα οἱ περὶ αὐτῶν. τότε δὲ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος· ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ὑπισχνοῦμαι δώσειν ὁδὸν οὐ πολλὴν ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἃ γὰρ τις ὑπερβαίη τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβὰς δ' ἂν τελευτῶν, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι. καὶ ἔχων οὕτω τοῦτο πολὺ ἂν Ἀλέξανδρος ἐπίστευσεν, ἀπατᾶσθαι δοκῶν τὸν ἔμπορον ὡς δῆθεν. οὗτος τὰ παράδοξα τῶν ὑποσχέσεων ἄπιστον ἐφῆκε τοῖς πολλοῖς.

emittere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Aegyptum via. siquidem montana circumire oportebat: hinc Arabiam per Babyloniam intrare, inde longis emensis desertis, vix tandem in Aegyptum perveniebatur stationis viginti prolixis viro expedito. Perebat id aegrè Alexander, quoniam Aegyptios nonnihil tumultuari audiebat, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis annunciare posset. Tum mercator Sidonius: Ego, rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Aegyptum me tibi ostensurum polliceor. etenim si quis montana hæc superabit (transgredietur autem triduo) confestim in Aegypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit, sed deceptorem esse mercatorem existimabat. Ita quamplurimis promissiones admirãdæ incredibiles videntur.

ἀπὸ μὴ σύγε πάθῃς τὸ αὐτό· ἔσῃ γὰρ παρ' ἐμοῦ. ὡς ἐδίην σοι λωλύσα ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς, ἐδ' ὅλης ἡμέρας, ὑπερπλαθέντα τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι πρῶτον, ὥσπερ ὁ Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γράψαι μου καὶ σχῆμα, ἑκατέραν ἐπιδεῖξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ ἐσον· αἱ πρὸς τὴν ῥητορικὴν ἄγουσαν ἐκείνην ἑκατέρα δ' μοι φαίνεται, καὶ δῆτα ἡμῖν ἐφ' ὑψηλοῦ καθίσθω, πάνυ καλὴ καὶ εὐπρόσωπος, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ ἀριστερᾷ, παντοίοις καρποῖς ἐκπρεπούσης· ἐν θατέρᾳ δέ μοι δοκεῖ τὸν πλοῦτον παρεισῆται ὁρᾶν χρυσοῦ ὄλον ὄντα, καὶ ἐμπίπρασθαι· καὶ ἡ δόξα δὲ καὶ ἡ ἰσχὺς παρίστασθον, καὶ οἱ ἔπαινοι περὶ πᾶσαν αὐτὴν, ἔρωτες μικροῖς ἐοικότες, πτερωτοὶ ἅπαντα χόθεν περιπεπλεκόμενοι ἐκπετόμενοι, ἔστιν τὸν Νεῖλον ἔδωκε γράφειν μιμημένους, αὐτὸν μὲν ἐκεῖνον ἐπὶ κροκοδείλῳ

Sed ne id tibi accidat, cæ-
que : etenim experientiâ co-
gnoscès, quòd nil prohibe-
bit te Rhetorem censeri vi-
rum, nec totius quidem diei,
montem ex Persis in Aegyp-
ptum transgressum. Proin-
de Rhetorices primò ima-
ginem sermone describere,
& quemadmodum [c] Cebes
ille, viramque viam tibi o-
stendere volo. Etenim duæ
sunt, quæ ad Rhetoricam per-
ducunt, quam haud medio-
criter mihi amare viderit.
Illa itaque in eminenti re-
sidet solio, admodum for-
mosa, ac aspectu elegenti:
in dextráque [d] Amaltheæ
retinet cornu, fructibus om-
nifariis refertum. Ex alte-
ra autem parte adstantes mi-
hi diuitias aspicere vide-
tur, penitùs aureas, ac per-
quàm amabiles: iuxta quas
gloria quoque & vehemen-
tia consistunt: ipsam ve-
rò laudes permultæ, pusil-
lis Amatoribus similes, ac vn-
dique confertæ circumuoli-
tant, instar Nili, si quando illum depictum vidisti. Croco-
dilo

φάναι τινὲς ἐπαποτάμιε, οἷον οἱ τοὺς γράφοντες ἐν αὐτῷ, μικρὰ δὲ τινα παιδία παρ' αὐτὸν παίζοντα, ἅπτας αὐτὲς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι τοιοῦτοι καὶ περὶ τὸν ῥήτορας τὸν οἱ ἔπαινοι. πρόσει δὴ σὺ ὁ ἐρασὺς, ἐπιθυμῶν ἀγαθὰ ἔτι τάχιστα γενέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσοντά τι αὐτὸν ἀνελθὼν, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους· νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεται τοῦ γιγαμηκότος. ἔπα ἐπαδὰν πλησιάσῃς ὦ ὄρει, τὸ μὲν πρῶτον ἀπροσιγνώσκεις τὴν ἄνοδον, καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν σοι ἔναι δοκεῖ, οἷα ἡ Ἀορνὼ ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυρον αὐτὴν ἅπανταχόθεν ἰδοῦσιν, ἀτυχῶς ἔδει ὀρνίοις ὑπερπέτεσθαι ῥᾳδίαν, Διονύσῳ τινὲς, ἢ Ἡρακλέες, ἐμὲ μὴν καθαπερ ἐθέσασθαι, ἀνομένην. ταῦτά σοι δοκεῖ τὸ πρῶτον. ἔπα μετ' ὀλίγον ὁρᾷς δύο τινὰς ὁδὸς, μᾶλλον δὲ ἡ μὲν ἀπρακτός ἐστι τις, καὶ ἀπανθάδης καὶ πραχεῖα, πολὺ τὸ λιγὺ ἐμφαίνουσα καὶ ἰδρῶτα καὶ ἔρθυ· ἡ δὲ

dilo alicui, vel equo fluuiatili, quales multi sunt in eo insidentem: paruulos autem puellos, Peches illos Aegyptij vocant, circa ipsum lusitantes: tales & circa rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quamcelerrimè in summum euadere, vt tibi ascendenti nubat, ac omnia ea possideas, diuitias, gloriam, laudes. lege etenim cuncta nubentis fiunt. Inde cùm monti appropinquas, sub initium de ascensu desperabis, resq; tibi similis esse videbitur, quemadmodum [c] Aornos Macedonibus apparet, vndique aspicientibus prærupta, & vix auibus transuolatu facilis. Dionysio aliquo, aut Hercule, si complanari debeat, indigens. & ita tibi sub initium videbitur. Inde paulò pòst duas quasdam vias cernes, vel potius altera semita est, angusta, spinosa & aspera, multum sitis ac sudoris præ se ferens, quam iam

ὕβρις Ἡσιόδου, ὃν μάλα ἄκοντα λάβοις ἀντλῶ, ὅτι οὐδέν μοι δεῖται. ἑτέρα δέ, πλατεῖα καὶ ἀνθηρὰ, καὶ ὕδασι δι-αύτοις, οἷαν μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον, ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγω συνάπτει, ἐπίπεδος σφόδρα ἔστι καὶ ῥᾴδιος ἔνθα διωκόμενος. πάλιν τοίνυν τοσοῦτο προσθεὶς οἶμαι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν τραχεῖα ἐκείνη καὶ ἀνάντης, οὐ πολλὰ ἴχνη τῶν ὁδοιπόρων ἄχρι, ἀλλά τινα πάνυ παλαιὰ καὶ ἴχνη κατ' ἀκάνθας ἔστι δὲ ἀνῆλθον, τοσαῦτα μεμάθηκα, οὐδέν δεόμενος ἑτέρας δηλῶσαι, ὅτι ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀνύλου οὐδὲν ἔχουσα, πόρρωθέν μοι ἐφάνη, οἷά ἐστιν, οὐκ ἐδόκουν αὐτῷ. οὐ γὰρ ἤδειν εἰ ἔστι ἄρα τὸ βέλτιον, ἀπὸ τοῦ πολιτοῦ ἐκεῖνον ἀκηκόειν ὕμνου, λέγοντα ἐκ τῶν πόνων φύεσθαι τὰ ἀγαθά· τὸ δ' ἐκ ἄχθους οὕτως. ἀκούσῃ γοῦν ὀρθῶς τοὺς πολλοὺς μακαρίσαντος ἀμοιβαίως τῆς αἱρέσεως, τῆς τοῦ λόγου καὶ ὁδοῦ. ἐπεὶ δ' ὅμως ἐς τὸν ἀρχὴν

antea ℓ Hesiodus perquàm egregiè ostendi, ita vt nihil mei indigeas. Altera verò lata est, florida, ac manantibus aquis irrigua, & penitùs talis, qualem paulò antè dixi, ne eadem sæpiùs reputens, te qui iam Rhetor esse posset, detineam. Tantū hoc addendum videtur, quòd aspera illa & ardua, non multa viatorum retinet vestigia: & si aliqua, valde vetusta. per illam ego miser ascendi. tantum laborans, cùm haud necesse esset. Altera verò vndiq; plana, ac mul cōfragosi habens, qualisnam sit, à longè tantū mihi apparuit: non tamen per illam incessi. Haud enim cùm adhuc iuuenis essem, quid optimum foret cernebam, sed poëtam illum vera loqui existimabam, dicentem, & Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè sic se habebat. multos enim video absque labore maiori dignitate euectos, felici sermonum & viarum electione tantùm. Cùm verò ad ingressum perue-

ἀρχὴν ἀφιόμενος, οἶδα ὅτι ἀπορήσεις, καὶ οὐδὲν ἄπορον ἔσῃ, ὑποτείραν καὶ παντόλμον. ὡς δ' ἂν ποιήσας οὕτω, φράσω σοι τὸ ἀπρόσπλοον ἀναβῆναι, καὶ ὠφελημένους, καὶ γαμήσας, καὶ θαυμαστὸς πᾶσι δόξῃς, ἐγώ σοι φράσω· ἱκανὸν γὰρ, τὸ ἐμαυτὸν ἐξαπατηθῆναι, καὶ πονῆσαι, σοὶ δὲ ἄπορα καὶ ἀνήροτα φανῆναι πάντα, καθάπερ ἐπὶ τῶ Κρόνου. εὐθὺς οὖν πρόσεισί σοι πατρικός τις ἀνὴρ, ὑπόπλεως ῥῶν, ἀνδρωδέστερος τὸ βάδισμα, ποιῶν τὸν ἥλιον ἐπὶ τοῦ σώματος ἀκμάς, ἀῤῥῶστον τὸ βάδισμα, ἐρυθρὸν, τῆς παχείας ἐκάνης ὀδοῦ ἐξημῶν, ἄῤῥενές τινας ὁ μάστιξ διξίων, πρὸς οἷς ἔτυχεν οἱ παρακελευόμενος, ὑποσαίνων τὰ Δημοσθένους ἴχνη καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μιχάλα μὲν, καὶ ῥιπὴν τοῦ νοῦ, ἀμαυρὰ δὲ ἴδῃ, καὶ ἀσαφῆ τὰ παλαιὰ τοῦ χρόνου. καὶ φυσιῶν ὑδαίμονά σοι ἔσεσθαι, καὶ νόμῳ γαμήσαντα τὴν ἐπιζευχθεῖσαν, ἃ κατὰ τὸν

peruenerit, rectè noui te hesitaturum, quin iam dubitares ad quamnam sit vertendum. Quid igitur iam tibi faciundum sit vt facilè ad summum ascendas, fortunatus euadas, & nubas, omnibusque admirabilis videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse: tibi verò circa sementem & arationem, tanquam Saturni seculo, cuncta prouenient. Confestim igitur tibi se obuium feret vir quidam robustus, prædurus, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilator, aspera illius viæ dux, nugas quasdam vanas prædicens, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, & super præsentia, verùm iam obscura, & vtplurimùm à tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege Rhetoricam tibi nuptum

τὰ τούτων ὀδώσεαι, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καλῶν βαίνοντων ἀκριβῶς μικρόν τι παραβάσεις, ἢ ἔξω τῆς ὁδοῦ, ἢ ἐπὶ θάτερα μᾶλλον κλιθείης τῇ βάσει, ἱππεύσεως ἐν τῇ ὁρθῇ ὁδῷ, καὶ ἀδύνατος ἐπὶ τὸν γάμον. ἅπερ σε διδάξαι βουλόμενος ἐκείνους τοὺς ἀρχαίους ἄνδρας, ἵνα παραδείγματα παρατιθεὶς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμήσῃ, οἷα τὰ τῆς παλαιᾶς ἐργασίας ἐστίν, Ἡγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα καὶ Νησιώτην, ἀπηρτισμένα καὶ ναρκώδη καὶ σκληρά, καὶ ἀκριβῶς ἀφεστηκότα τῆς γραμμῆς. πόνον δὲ, καὶ ἀγρυπνίαν καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἁλισπαρὲς, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπαράιτητα φήσει· ἀδύνατον γὰρ ἄνευ, ἄνευ τούτων διανῦσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν προγράψει τῆς ὁδοιπορίας, ἔτη πολλὰ, οὐ κατὰ ἡμέρας, οὐ κατὰ τετραετηρίδας, ἀλλὰ κατὰ Ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν,

nupturam, si per illa incesseris, veluti eos qui ad bona pergunt. at si parumper transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut incessu aliquorsum magis declines, te à vera via & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priscos illos viros imitari iubebit, inutilia sermonum proponens exempla, nec imitatu facilia, qualia vetustæ sunt constructionis Hegesiæ, & quæ circa Cratetem, Nesiotem quoque, severa, neruosa & dura, diligenterq; à literis amputanda. Laborem autem, vigilias, & puræ aquæ vsum, squalorem quoq;, hæc cuncta necessaria & ineuitabilia dicet. Etenim impossibile esse absque illis viam perficere. Et quod omnium molestissimum, per longum tempus ad perficiendum iter tibi præscribit, annos multos, non per dies, neque triennalia, sed per integras numerans Olympiades, ita vt priusquam audiens

ἀκούσῃ, ὡς προσποιησάμενόν τὸν ἀκούοντα, καὶ ἀπαγορεύσαντα, τοσοῦτον χάριν φράσαντα τῇ ἐπιστομούσῃ ἐκείνῃ ὠφελιμονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθὸς ὀλίγους ἀναμενεῖ τῶν τοιούτων κακῶν, ἀλλὰ οὐκ ἂν ἀγήσαιτό σοι, ἐὰν μὴ μεγάλα προτίμων λάβοι. ὁ μὲν ταῦτα φήσει, ἀναίσχυντος, καὶ ἀρχαῖος καὶ ὡς ἀληθῶς, καὶ Κρονικὸς ἄνθρωπος, νεκροὺς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προτιθεὶς, καὶ ἀνορύττειν ἀξιῶν λόγους πάλαι κεκωφωρυγμένους, ὥς τι μέγιστον ἀγαθὸν, μαχαιροποιοῦ ἢ ὅλως Ἀτρομήτου τινὸς γραμματιστοῦ ζηλοῦν ἀξιῶν· καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μήτε Φιλίππου ἐπιόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου ἐπιτάττοντος, ὅπου τὰ ἐκείνων τότε ἐδόκει χρήσιμα, ἐκ δὲ ὧν ὁποῖα νῦν κινεῖσθαι μέλλοντα, ταχεῖα καὶ ἀπράγμων, καὶ ἐς τὸ εὐθὺ φέρουσα ῥητορικὴ ὁδός. σὺ δὲ μήτε πάθοις, μήτε πρόσχαρι αὐτῷ, μήτε ἐς φαντασίαν συμπαραλάβῃς, ἢ τὸ σπουδαῖον προσηράσω τοῖς πόνοις

audiens laborem subierit, & defatigatus fuerit, felicitati illi speratæ longum valere dicat. Insuper ob hæc mala haud paruam expetet mercedem: sed neque dux esse incipiet nisi magna prius acceperit. Et hæc tibi dicet superbus, & verè antiquarius ac Saturnius homo, mortuos, vetustos ad imitationem proponens, sermonesque pridem defossos eruere dignum ducens, ac si maximum esset bonum, gladiorum fabri, & alium Atrometi cuiusdam grammatistæ filium imitari: & hæc in pace, neque Philippo irgruente, neque Alexandro cogente, quo tempore illorum sermones veiles sunt visi: ignorans quænam sint nunc innouata, celeritas, laboris euitatio, & via ad Rhetoricam perquam cõpendiosa. Tu verò haud acquiescas, neque illi mentem adhibeas, ne te suscipiens alicubi præcipitet, vel demum priusquam tot labo-

res

ροις παρασκινάσῃ. ἀπὸ ἀ
πάντων ἰρᾶς, καὶ τάχιστα ἐ-
θέλῃς τῇ ῥητορικῇ συμβῆναι,
ἀκμάζων ἔτι, ὡς καὶ σπου-
δάζοιτο πρὸς αὐτῆς, ἴσθι ὦ
μὴν λαβὰ τοῦτο, καὶ πίραν
τοῦ μηρίου ἀνδρικῷ μακρὰ
χαίραν, λίγα ἀναβαίνειν αὐ-
τὸν, καὶ ἄκρους, ὀκόσους ἂν
ἐξαπατᾷν λωίται, ἀνάγκην
παντελῶς ἀσθμαίνοντας,
καὶ σοβῷ ἰδρῶτι συνόντας.
πρὸς δὲ τῷ ἑτέρᾳ ἐλθὼν,
εὑρήσεις πολλοὺς καὶ ἄκρους,
ἐν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν
τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα,
ἀφεστραμμένον τὸ βάδι-
σμα, ἐπικεκλασμένον τὸν αὐ
χένα, γυναικεῖον τὸ βλέμ-
μα, μαλθακὸν τὸ φάσγανον, μέ-
ρος ἀφανίσασα, ὃν λαχτῆ-
ναι ἄκρῳ τῷ πτερωτῷ κυ-
μίνου, ὀλίγας μὲν ἔτι, νεο-
λὰς δὲ καὶ ὑακινθίνας τὰς
πλοκὰς ὑποστρέφοντα, πάνυ
βρόχον τινὰ Σαρδανάπαλον,
ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθω-
να, τὸν τραγῳδίας ἐπιφα-
σιν λεῖον ποιητήν. λίγω δ'
ὡς

ret exhauriat, in senium per-
ducat. Sed si omnino amore
flagrat, ac celerrimè Rhe-
thoricæ congredi desiderat
adhuc vigens, ita vt illi di-
ligentem operam impende-
re possit, aspero huic homi-
ni, & vltra mediocritatem
virili, longè dic valere: ip-
sum verò ascendere, & a-
lios quotquot decipere po-
test; secum ducere permitte,
vt tandem anhelantes, &
multo sudore perfusos de-
stituat. Ad alteram verò
perueniens viam, alios quo-
que multos inuenies, inter
quos perquàm sapientem
quendam ac perpulchrum
virum, [i] incessu molli, cer-
uice infracta, vultu effœmi-
nato, voce suaui, vnguenta
spirantem, ac [k] summo di-
gito caput scalpentem, ca-
pillos quidem paucos ad-
huc, intortos tamen & hya-
cinthinos componentem, per-
quàm [l] delicatum Sardana-
palum quendam, vel [m] Ci-
nyram, aut [n] Agathonem
ipsum, lepidum illum tragœdiæ poëtam. Hæc ideo re-
ferō,

ὃς ἀπὸ τούτων γνωρίσεις αὐτὸν, μηδέν σε οὕτω διαλήσειν ῥῆμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι ἐρασθόν. καί τοι τί φημι; κἄμ' ἀμύητα γάρ σοι προσελθὼν ἄττοι τι, τὸ Ὑμήττιον ἀνοίξας στόμα, καὶ πλὴν σωφρόνως φωνὴν ἀφείς, μάθοις ἂν ὡς ἐγὼ τῶν καθ' ἡμᾶς τις ὤν, οἰ ἀρούρης καρπὸν ἔδομεν, ἀλλά τι ξένον φάσμα, θρέμμα ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τοῦτο τοίνυν προσελθὼν, καὶ παραδοὺς σαυτὸν αὐτίκα μάλα ῥήτορι ἔσῃ, καὶ πειθηνίῳ, καὶ ὡς ἀνομάζει αὐτὸς, βασιλεῖ ἐν τοῖς λόγοις ἁρμήσει διαβήσῃ, τὰ τέθριππα ἐλαύνων τοῦ λόγου· διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἡνία. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἅπαντα πρὸς σέ· γελοῖον γάρ, ὑπὲρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκριτὴν ὄντα τῶν τοιούτων καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ σωτηρίᾳ σου πταῖσαν τὴν ὑπόθεσιν, ὃν ὑποκείσομαι, φωνὴ ἄρ' τοιαρουῶ πρὸς σὲ,

ὃ δὲ

fero, vt ab ijs eum cognoſcas ſignis, ac res tam diuina, Venerique & Gratijs amica minime te lateat. Sed cur hæc dico? etenim ſi ad cæcutientem te accedens, ſolum quid proloquutus fuerit, Hymettium os illud aperiens, & conſuetam vocem tantùm emittens, quamprimùm intelliges eum non ex nobis quempiam, qui terræ fructu paſcimur, eſſe, ſed ſpectrum peregrinum, rore vel ambroſia enutritum. Ad hunc itaque ſi acceſſeris, teque ipſum tradideris, confeſtim Rhetor eris egregius ac conſpicuus, & vt ipſe vocat, rex in ſermonibus citra laborem conſtituêris, orationis moderans quadrigas. ete enim ſuſcipiens te, prima illa docebit: ſed potiùs ipſe te alloquatur. Siquidem ridiculum, pro tanto rhetore me verba facere, malum forſitan talium tãtorũque mimũ, ne alicubi cadens, heroa quẽ repræſentare conor, atterã. Te igitur cõpellabis, comam interim

ἥκεις σπουδάσομεν, ὃ σοφὸν ἔτι λοιπὸν τῆς κόμης, καὶ ἁπαλὸν ἀσάσης τὸ γλαφυρὸν καὶ ἀπαλὸν, οἷον ἔθος ἐν Ἀβδήροις τοῖς κωμικοῖς, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκέραν τινὰ μιμησάμενον τῷ πρέποντι φθέγματι. ἄγροικον γὰρ τὸ ἀρρενωπὸν, καὶ ὁ πρὸς ἀνδρεῖα καὶ ἰδιασμοῦ ἕνεκεν. φύσει δ' ἴσως ἄν μοι πείθοιο καὶ ἐμαυτὸν μᾶλλον σοι, ὦ ἄριστε, ὁ Πύθιος ἔπεμψε πρός με, ῥητόρων τὸν ἄριστον ἀποσκοπῶν; ὥσπερ ὅτε Χαιρεφῶντι ἤρετο αὐτὸν, ἔδειξεν αὐτῷ, εἴπερ ἐν τοῖς τότε. ἢ ἵν' μὴ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ κλέος αὐτὸς ἥκεις, ἀκούων ἁπάντων μᾶλλον ἐπιπολυχρίνων τὰ ἀμείνονα, καὶ ὑμνούντων, καί τι θαυμάζοντων καὶ ἀποπληττόντων. αὐτίκα μάλα ἔσῃ πρὸς οἷόν τινα δαιμόνιον ἄνδρα ἥξεις. προσδοκήσας γὰρ μυδρὸν τοιοῦτον ὄψεσθαι οἷον ὧν δὴ ἢ ὧν ἤκουσας, ἀφ' οὗ τις ἢ Τιτυὸς ἢ Ὠτος ἢ Ἐφιάλτης, μᾶλλον ἐπαίνους πάντων

interim quæ adhuc reſidua eſt, demulcens, ſubridensque iucundum illud & tenerum, quemadmodum aſſueuit, comicam Thaidem, vel Malthacen, aut Glyceram in emittenda voce imitatus. Siquidem ruſticana eſt virilitas, & minimè ad molliciem & blanditias rhetoris apta. Dicet igitur de ſeipſo perquàm modeſtè loquens: Num, ô præclare, te Pythius ipſe ad me miſit, rhetorum optimum dijudicans; quemadmodum Chærephonti olim perquirenti oſtendit quisnam ex tum viuentibus ſapientiſſimus eſſet? At ſi non ideo, ſed propter gloriam aduenis, quoniam audieris noſtra omnia eſſe perquàm ornatiſſima, decantata, ſtupenda & mirè expolita: confeſtim intelliges ad quàm diuinum acceſſeris virum: expectabis autem nihil tale vi ſurum, ſicuti hoc vel illud accipere: verùm ſi quis Tityus, aut Otus, ſeu Ephialtes, longè ſuper illos tibi

νυ φανῆται σοι τὸ πρᾶγμα ἀπρεπὲς καὶ περίεργον· ἐκεῖ τοὺς γε ἄλλους ζηλοῦτον ὑ-περφωνοῦντα ἠρύσας, ὀ-πόσον ἀσάπτης τοὺς ἀηδόνας, καὶ οἱ τέττιγες τὰς μελίττας, καὶ οἱ χοροὶ τοὺς ἐνδιδόντας. ἐπεὶ δὲ καὶ ῥήτωρ αὐτὸς ἐθέλεις γενέσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἂν παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἔπου μόνον ὦ ὑπερτίμου μίμημα, οἷς ἂν ἅπω, καὶ ἕπου πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἐκείνως μοι παραφύλαξι. μᾶλλον δὲ ἤδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ αἰσθόμενος, ἃ μὴ προεπιτηδεύσας ἱκανὰ τὰ πρὸτερα ῥηθεσεῖται, ὁπόσα ἂ ἄλλοι προπαίδευσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ματαίοις, μετὰ πολλοῦ καμάτου ὁδοιποιεῖ, οὐδὲν ἧττον αὐτῶν λήσει, ἀλλ' ἀνιδρώτοις τοῖς ποσὶν, ἃ παροιμία φησὶν, ἐμβαίνων, οὐ μᾶλλον ἴσως δεῖ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ ποιητάτερον, μηδὲ γράφειν τὰ γράμματα· ἄδικος. ἀπόδειξι περὶ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ λέξω δὲ πρῶτον μὲν, ὁπόσα καὶ αὐτόν σε οἶκοθεν ἐ-

res videbitur immensa & admiranda: me etenim tantum alios vocalitate excellere inuenies; ° quantum tuba fistulas, cicadæ apes, choriquè eos qui remissè cantare assueuerunt. Postquam verò & ipse rhetor euadere cupis, idquè haud facilè ab alio addiscere potes, solum ô gloriolæ studium ea quæ dico sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus te vti iubeo, mihi diligenter observa. quin potiùs nil cunctatus iam accede: neque admireris si ante rhetoricam priùs ea non didiceris, quæ alia præexercitatio multo labore stultis & vanis inculcat hominibus (nullius enim eorum indigebis) sed Pillotis pedibus (inquit paræmia) irrue: nil minus ideo habiturus, neque sit tritissimum illud litteras scribere ignorauerit. Etenim vlira hæc omnia aliud quid rhetor est. Primùm igitur referam quódnam te domi digresum

χοντα ἅπαντα ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπιτήδειος ἔσται, ὡς ἂν τάχιστα ἀφικνοῖτο Δημυόνακτος ἕνεκα καὶ αὐτὸς, ἃ μὴ πείθοντι ἐπιδακνύς κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δὲ καὶ παραινῶν, πρὶν ἥλιον δῦναι, ῥᾴδιος ἐπὶ τοὺς πάντας, ἀποφανῶ, οἷός τ' αὐτὸς ἐμὶ, ἀναμιμνήσκων τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα πάντων ἐπιχειρήσαντα ἔχων. νόμιζε δίκαιον τὸ μέγιστον μὲν, τὴν ἀμαθίαν, ἔπειτα θράσος ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄπαντα δὲ τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν, ἀφεῖναι δὲ, ἢ αἰσχύνην ἢ μετριότητα, ἢ ἱρύθημα οἴκοι ἀπόλιπε· ἀχρεῖα γὰρ, καὶ ὑπεναντία τῷ πράγματι. ἐμοὶ μὲν γὰρ βούλομαι ὅτι μέγιστον, καὶ μέγα ἀναίσχυντον, καὶ βάλτιστον, οἷον τὸ ἐμὸν, τάχιστα δὲ ἀναγκαῖα πάντων, καὶ μόνα ταῦτα ὅτι ἐναντία. ἡ ἐσθὴς δὲ ἔστω ἀνθηρὰ καὶ λαμπρὰ, ἔργον τῆς Ταραντίνης ἐργασίας, ὡς ἂν φαίνηται τὸ σῶμα. καὶ ἡ κρηπὶς Ἀττικὴ, καὶ γυναικεία, τὸ

sum viaticum ad peragendum iter afferre oporteat, qualiterq; commeatum instruere, vt illud perquam celerrimè perficere possis. Inde ego ipse quædam procedenti per viam ostendens, nonnulla verò admonens, ante Solis occasum rhetorem te supra omnes, qualis ipse sum, efficiam, indubitater prima, media & nouissima eorú, qui declamare conantur, posside. Igitur quod maximum est, ignorantiam affer: dein temeritatem, audaciam prætereà, & impudentiam: verecundiam autem, mãsuetudinem, mediocritatem & erubescentiam domi relinque. inutilia enim sunt, & negotio perquàm contraria. Prætereà clamorem validissimum, ac cãtum turpem, incessum quoq; qualis meus est. Siquidem hæc valde sunt necessaria, & sola quodammodo sufficiunt. Vestitus aũt sit conspicuus & candidus, opus Tarẽtini operis, vt corpus transpareat. Crepida verò attica & muliebriter effi-

τὸ

τὴ πολυσχιδίᾳ. ἡ ἰμβὰς Σικυωνία, λίνοις τοῖς λευκοῖς ἐκπεριπουσα. καὶ ἀπόλουσοι πολλοί, καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν καὶ σιωπῶν, τὰ δ' ἄλλα, καθ' ὁδὸν ἤδη προϊὼν, ὅρα, καὶ ἄκουε. καὶ γὰρ σοι τοὺς νόμους διέξειμι, οἷς χρώμενόν σε ἡ ῥητορικὴ γνωσεῖται, καὶ προσέσται, οὐδ' ἀποσφαλήσεται, καὶ σκοφανεῖ, καθάπερ ἀτέλεστόν τινα, καὶ κατάσκοπον τῶν ἀπορρήτων, ἀλλὰ σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι καὶ μάλιστα, καὶ ὑμόρφου τῆς ἀναβολῆς. ἵππατα σφυρίδικά σου, ἢ οὐ πλέω γε τῶν ἄλλων, Ἀττικὰ δὲ ὀνόματα ἐκλέξας σοφὰ, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐκμεμελετήσας, πρόχειρα ἐν ἄκρας ἥλωτε τῆς ἕξεως τὰ ἄλλα καὶ λέγειν, καὶ μᾶν καὶ ἀμηχέπη, καὶ λῶστε, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπασι λόγου καθάπερ τι ἄλυσιν ἐκπαιδεῦσαι αὐτῶν. μελέτω δὲ μηδὲ τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀνόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀσυδέτα.

ἐὰν συμ-

effigiata. Solea Sicyonia, ligamentis albis decorata. Sectatores verò quamplurimi; libellus semper. Hæc te ipsum conferre oportet: at reliqua per viam iam procedens vide & audi. etenim iam tibi leges enarrabo, quibus si vsus fueris, rhetorica te cognoscet, & accedet, minimeque auertietur, aut quapiam afficiet contumelia tanquam haud initiatum, & arcanorum speculatorem quendam. Proinde formæ ac vestitus decori permaximam curam adhibere oportet. inde quindecim, vel non vltra viginti, & Attica quædam feliciter verba, hæcque diligenter exercens, in summa linguæ prompta habe, vtpote, quippe, nempe, quoniam quidem, igitur, vtique, & heus optime, ac talia: in omnique sermone illa tanquam condimentum quoddam inspergе. Aliorum nulla tibi sit cura, si his sint dissimilia, inconuenientia & inconcinna.

ἡ πορφύρα μέντοι ἴσω καλὴ καὶ ἀνθηρὰ, λαμπρὰ σισύρα τῶν παχέων τὸ ἱμάτιον ἢ μιξᾶ δι' ἀπορρήτων καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ἐκ τῶν πάλαι ἀρημένα, καὶ ταῦτα συμφορήσας ἀκτέξωι, πρὸς χαριζόμενον εἰς τοὺς προσομιλοῦντας. οὕτω γὰρ ὁ λεὼς ὁ πολὺς ἀφελήψονται, καὶ θαυμαστὸν ἀναλήψονται καὶ τὴν παιδείαν ἀμήρ αὐτοὺς, ἢ ἀφελογήσασθαι μὴν, τὸ ἀξύνασθαι λέγοις, τὸ δὲ ἁλίσθαι, ἐληθρᾶσθαι, τὸν ἀραβῶνα δὲ, πρωτίμιον, τὸν ὄρθρον δὲ, ἀμφοκυφίς. ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸς ποιεῖ καινὰ καὶ ἀπήθανα ὀνόματα, καὶ ἀνομαζοίτε τὸ μὲν ἁρμιλιῶσαι λαιὸν, ὀλιγίμ παλῶν, τὸν σιωπτὸν σοφόν νοων, τὸν ἐρχυσλῆν δὲ, χαρίσοφον. ἂν δὲ σολοικίσης δὲ, ἢ βαρβαρίσης, ἢν ἴσω φάρμακον, ἢ ἀναισχυντία, καὶ πρόχειρον ὀνόμα οὔτε ὄντος τινὸς, οὔτε γενομένου ποτὲ, ἢ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως, ὅς

Tantummodo purpura sit pulchra ac florida, licet pallium ex craſsioribus conſutum ſit pellibus. Deinde vbi obſoleta & peregrina, taroque ab antiquis vſitata colexeris verba, hac expeditè in eos cum quibus conuerſaris eiaculare: ita enim te populus ille magnus venerabitur, & admirandum ſuſpiciet. Doctrinam igitur quæ eorum exuperat intellectum, expertam, tanquam experitia habitam nomnabis. Buttubata nugatoria, pro valde dices antigerio, pro cito toper, pro beſtiæ ſimulem belutum. Nomunquam tu quoq; noua effinge, & monſtroſa compone nomina. nam poëtam veriſificem appella, præſlantem, venerabilem venerando habilem, certamina agoniſmata. Cùm verò ſolœciſmum vel barbariſmum commiſeris, vnum tibi ſit remedium impudentia, confeſtimque in promptu ſit nomen poetæ

cuiuſdam vel ſcriptoris qui nec eſt nec fuit vnquam: vt

cùm

ἢ οὗτος λίαν ἰδοκίμασε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τἀν φαῦλόν ἐστὶ τὸ ἀπρόσδοκον ἀπωκτέον μόνον. ἀπὸ καὶ ἀναγίγνωσκε τὰ παλαιὰ μὴ μὴ σύ γε, μηδ' ἂ τι ὁ κῆρ ἰσοκράτης, ἢ ὁ Χαιρώνειος ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀπὸ τοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν ἐξ λίγον λόγους, οὓς φασι τούτους μελέτας, ὅσ' ἴσχυσ, ἀπ' ἐκείνων ἐπιστιτιάμενοι, ἐν κομψῷ καλαχῷδα, καθάπερ ἐκ ταμιείου προφέρουσ. ἵνα ἀεὶ καὶ ἀφ' ἑτοίμου λέγωμεν, καὶ οἱ παρόντες ἐμβάλλοσι τινὰς ἐμβόλιμας, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μὲν, ὁπόσα ἂν ἢ ἀνοχύρωτα, λυτέον, καὶ ἐκφαυλιστέον, ὡς οὐδὲν ὅλως ἀνήκοντα αὐτῶν· ἐκεῖνον δὲ, μὴ μελήσας λίαν, ὅπως ἐν ἑτοίμῳ ῥῆμα γλῶτταν ἕξεις, μηδὲν ἐπίνων ἐπιμεληθῇς ἐκ τοῦ πρώτου, ὅσπερ οὖν καὶ ἔστι πρώτου, ἐρεῖς ἐν καιρῷ προσέκοντι, καὶ τὸ δεύτερον, μετὰ τοῦτο, ἢ τὸ τέταρτον, μετ' ἐκεῖνο. ἀπὸ τὸ πρῶτον

cùm ita dixeris, vir sapiens esse censearis. Vocem verò data opera altissimè tolle. Proinde vetusta minimè perlegeris tute, neq; siqua[8] nugator Isocrates, vel gratiarum expers Demosthenes, aut Plato frigidus scripta reliquêre: sed orationes eorum qui paulò ante nos fuêre, & quas hosce exercitationes appellant, vt illis instructius, ac tanquam ex penu depromens, habeas quibus in tempore abuti possis. Postquam verò orãdum erit, præsenteiq; argumẽta quædã ac sermonum occasiones subiecerint, vniuersa ea quotquot sunt, cum indignatione discantur, vilipendanturq;, tanquam nil penitùs ex his virile existat. De illis verò quæ tute elegeris, caue mediteris, sed quicquid verbi in linguam venerit, effutias. Quin nec hoc tibi curæ sit, vt primum quemadmodum primum est, debito proferas tempore, secundumq; dein,

ac tertium post illud: verùm quicquid primum inciderit,

τον ἐμπαλὲν, πρῶτον λιγέσθω· καὶ ἢν οὕτω τύχῃ, περὶ τὸν μιτύπον μὲν ἡ κνημὶς, περὶ τὴν κνήμην δὲ ἡ κόρυς. πλὴν ἀπ' ἴσης, καὶ σφόδρα, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περὶ ὑβρισοῦν τινα ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθήνησι, τὰ ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις λιγέσθω. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυναίγειρος· ἔνθα δὲ ἄν τι ἄνω γίνοιτο· καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεέσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος· καὶ πεζευέσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν ἐκλιπέσθω, καὶ Ξέρξης φευγέτω, καὶ ὁ Λεωνίδας θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Ὀθρυάδου γράμματα ἀναγιγνωσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλαταιαὶ, πολλὰ ταῦτα καὶ πυκνά. καὶ ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἐκείναις ἐνάμασι τὰ ἐπικολάζετω, καὶ ἐπανθείτω, καὶ συμπλεκέσθω τὸ ἄθλα, καὶ τὸ ἀμπουθῆ κἂν μυδαλέον αὐτῶν ᾖ· καλὰ γὰρ ἔστι καὶ ἀπὸ λιγόμενα. ἢν δὲ ποθῇ καὶ ἄσαι λαρὸς εἶναι δοκῇ,

primum quoque dicatur: & si ita euenerit, tocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galea. præterea accelera, & vndique connecte: solummodò ne taceas. Quòd si de contumelioso quodam vel mœcho Athenis verba facies, quæ apud Indos ac Ecbatana gerantur, referas. In omnibus verò sit Marathon & Cynægirus, sine quibus nil fiat: semperque Athos naui getur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol à Persarum sagittis obumbretur, & Xerxes fugiat, & Leonides admirationi existat, & Othryadæ literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Plateæ, multa hæc & inculcata. In omnibus verò pauca illa verba immisceantur, & tanquam flosculi interspergantur, assidueque in ore sit vtique illud, & quoniam quidem igitur: etiam si illis minimè indigeas. pulchra etenim sunt etiã fortuitò procanendi tempus est videtur, omnia

lata. Proinde & aliquando

λοιπὸν, πάντα ἀθρόα, καὶ μίαν γινέσθω. ἐὰν ποτὲ ἀρχὴν πράγματος φλαύρου, τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ὀνομάσας ἱππικοὺς, συμπλωκικὸν οἷον τὴν ἁρμονίαν· τὸ δ' οἱ μοι τῶν ἀκουόντων, πολλάκις, καὶ ὁ μηρὸς κατασοβέσθω, καὶ παρύγγι, καὶ ἐπιχειρήσαντος τοῖς λεγομένοις, καὶ βάθι, μεταφέρων τὴν συνήθειαν. καὶ ἂν μὲν οἱ μὲν ἐπαινῶσιν, ἀναπάλλῃ, καὶ λοιδορῶν τοῖς· ἂν δ' ὀρθοὶ ἐπάνωσιν, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης ἤδη πρὸς τὴν ἔξοδον ἕτοιμος, καὶ θέσθαι δίκαιον, καὶ ὅλως, τὸ φανὲν τὸ πρᾶγμα ἔσω. ὅπως δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζωσι τῶν λόγων· ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ τὴν Διός, ἀπὸ τῶν Δευκαλίωνος καὶ Πύρρας γάμων, ἂν λοιπὸν, καὶ ἀβίβαστον τὸν λόγον ἐπὶ τὰ νῦν καθεστῶτα. οἱ μὲν γὰρ συνιέντες, ὀλίγοι, οἱ μάλιστα μὲν συμπάσχοντες τῇ ὠγωνισμένῃ· ἂν δὲ καὶ λιγνύσι τι, ἀποφθόνου αὐτὸ λέξεσι φᾶν. οἱ πολλοὶ δὲ τὸ σχῆμα καὶ φωνὴν, καὶ βάδισμα, καὶ

omnia canantur, & melos fiant. Quòd si aliquando canendi quoq; ignarus fueris, viros qui iudicio præsident, exactè sonorosè nominans, harmoniam explere puta. At illud, heu malorum, sæpiùs repetatur, & femur percutiatur, & murmurillo interim susurra, & dictis adgãnias, ac incedendo clunes exagita. Quòd si te haud laudent, indigneris, & eos conuicijs insectaris: si verò surrexerint, & ob pudorem exire parati iam fuerint, eos sedere iube, siteúe penitus [u] ret tyrãnica. Vt verò multitudo quoq; sermones tuos admiretur, ab [x] Iliacis incipiens, vel per Iouẽ [y] à Deucalionis, si videtur, & Pyrrhæ nuptijs, ad præsentia sermonem detorque: etenim qui hæc intelligant, pauci erũt: qui maximè, propter beneuolentiam tacebũt. Quòd si quid dixerint, ob inuidiam id facere videbuntur: multitudo verò & formam, & vocem, & incessum, & deambula-

καὶ περίπατον, καὶ μίλτον, καὶ κρηπῖδα, καὶ τὸ ἄπλαστον ἐκεῖνο θαυμάσεται, καὶ τὸν ἰδρῶτα ὁρᾶν δοκῶ καὶ τὸ ἄθυμα, οὐκ ἔξουσιν ὅπως ἀπιστήσουσι μὴ οὐχὶ πάνδεινόν τινα ἐν τοῖς λόγοις ἀγωνιεῖν ἔναι σε. ἄλλως τε καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, οὐ σμικρὰν ἔχει τὴν ἀφελείαν, καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὥστε ὅρα μή ποτε γράψῃς, ἃ σκιψάμενον παρίλθῃς ἔνιττα. οἱ φίλοι γὰρ σαφῶς ταῦτά γε. οἱ φίλοι δὲ πλάτωσαν ἂν δὲ, καὶ μισθὸν τῶν λεπτῶν ἀποτίνωσαν, εἴ ποτε ἀποθοινῶ σε καλαπεσόμενον χάρα ὁρίζουσιν, καὶ παρίστασιν τῶν ὑπὲρ τὸ λιχθησόμενον ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν ἐπαίνων ἐμπλεμμάσι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τὸ μιλτῶσι, καὶ χορὸν ἔχειν οἰκεῖον καὶ συμφέρον. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις· μετὰ ταῦτα δὲ, προοίμιά σε δοκῶ συνορᾶτε, ἐκκαλυμμένον αὐτὸ, καὶ περὶ ὧν ἔφης, μεταξὺ ἐμπλαμβάνοντα. καὶ εἴ τις ἐντύχοι, θαυμάσεται ἐπὶ σαυτῷ

ambulationem, & cantum, & crepidas, & vtique illud tuum admirabitur. [z] Præterea sudantem te & anhelantem cernens, nil prohibebit quin te perquàm aptum quendam in sermonibus certatorem esse credat. Proinde celeritas illa haud paruã defensionem habet, admirationemq; apud multos: ideo caue, ne aliquando scribas vel meditatus procedas. Siquidem id manifestæ est redargutionis. Amici verò sem per applaudãt, ac cœnarum precium exoluant, siquando te à memoria excidisse intelligant, manus porrigentes, & inter laudes tuas spatium præbentes, vt rursus in uenire possis quod dicendum erat. Siquidem hoc tibi præcipuè curæ sit, & vt chorum habeas domesticum, tibiq; concinentem. Et hæc tibi in sermonibus obseruãda erunt: dein verò vbi processeris, ille te slipans, satellitium vices expleat, de quibus dicis, interim conferat. Quòd siquis obuiam factus fuerit, admiranda

θαυμαζῶν λέγει, καὶ ὑπερπόνημα, καὶ ἐπαχθὲς γίγνον ἀκροατῆ. τί γὰρ ὁ Παιανιεὺς πρὸς ἐμὲ, καὶ πῶς ἔνεστιν μοι τῶν παλαιῶν ὁ ἀγὼν; καὶ τὰ τοιαῦτα. ὅθεν μέγιστον, τὴν πρὸς τὸ ἐνδοκιμοῦν ἀναγκαιοτάτην ὀλίγου δεῖν παρέλιπον, ἀπάντων καταγέλαστον τῶν λεγόντων. καὶ ἔστι μέν τις καιρὸς ἔπειν, ἀκόμητα, καὶ ἐκ τοῦ ἀδήλου ἀφανοῦς ἀνευρεῖν ἐνθυμήματα. καὶ ἐν τοῖς ἀκροάσεσι μετὰ πάντας ἀσίνα καὶ ἀβλαβῆ, ἐπίσημον γάρ· καὶ φιλοπεράντων ἀπάντων, ξένην τινὰ ἐπαινον ἐπαπᾶν, τὰς ἀκοὰς τῶν παρόντων ἐπισκιρφοῦντα καὶ ἐνοχλοῦντα, ὃς ναυτιᾷν ἅπαντας ἐπὶ τῷ φορτικῷ τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπιῤῥάπτωσι τὰ ὦτα. ἐπεὶ σώζει δὲ μὴ πολλάκις τὴν χάριν, τυπτόντες γάρ· μάλ' ἀναγκαῖον, πλὴν ἅπαξ, ἢ δὶς τὸ πλεῖστον. ἐμπαθεῖα δὲ τὰ πολλὰ,

randa de te ipso referas, ac summis te laudibus extollas, grauemq; te illi ostendas. quid enim ὁ Paeaniensis in mei est comparationem? & vtinam mihi cum veteri quopiam certamen foret? & alia huiusmodi. Proinde, quod maximum est, & ad existimationem perquàm necessarium, paulò minùs prætermiserim. omnia quæ dicuntur, irride: & si quispiam benè loquutus fuerit, aliena & non sua ostentare videatur. Quòd si vel mediocriter contrà niti voluerit, omnia carpantur. Prætereà in auditoria post cunctos ingredi oportet: id enim insigne est, omnibúsque tacentibus, peregrinam quãdam laudem, præsentium auditum auertentem & interturbantem, inchoare: adeò vt omnes tantorum nauseent onere, ac aures obstruant. Interim manum haud frequenter

moueas: nam id factu facile. neque præterquam semel, vel vt plurimùm bis assurgas. Subsanna autem quàm

πολλὰ καὶ διὰ γίγνου μὴ ἀρεσκόμενος τοῖς λεγομένοις. ἀμφιλαφὴς δὲ ἡ ἀφορμὴ τῶν μεμψιμόρων τοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὦτα, τὰ δὲ ἄλλα μὴ θαῤῥεῖν. ἡ τόλμα γὰρ καὶ ἡ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψευδόμενον πρόχειρον, καὶ ὅρκος ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι, καὶ φθόνος καὶ πρὸς ἅπαντας, καὶ μῖσος καὶ βλασφημία, καὶ διαβολαὶ πολλαὶ κατὰ σοῦ ἀοίδιμον ἐν βραχεῖ καὶ περιβόητον ἀφανεῖ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ἐξωδιώδη δὲ πολλὰ πράγματα ποιεῖν σε διδόχθω, λυθῶναι, μεθύσκεσθαι, καγχάσαι, μοιχᾶσθαι, ἁρπάσαι τι, λαθεῖν μὲν ποιήσας, καὶ πρὸς ἅπαντας δὲ ἦναι, καὶ γραμμάτια ἐπιστολικὰ ὑπὸ γυναικῶν διὰ θυρίδος γράφεται. καλὸς γὰρ ἅπαντα θέλει. καὶ σὲ μελήτω, ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεσθαι δοκεῖν. ἐς πλὴν ῥητορικὴν γὰρ μὴ τοῦτο ἀνέσσοιμι οἱ ποιοί. ὡς δὴ σοῦτό σε καὶ ἄχρι τῆς γυναι-

plurima, & palàm offende minùs tibi placere quæ dicuntur. Abundè autem reprehensionum occasiones ☾ Sycophanticis aures suppeditabunt. at in reliquis consistere oportet. etenim audacia, & impudentia, mendacium quoque promptum, ac semper ☽ in labijs summis periurium, & inuidia erga cunctos, odium quoque & blasphemia, nec non calumniæ frequentes, hæc te in breui celebrem & conspicuum reddent. Et talia quidem sint, quæ manifestè ac palàm fiant: priuatim verò res omnes perpetrare videaris, ludere, inebriari, scortari, mœchari, ingulare quoque: & si non facis, coram omnibus tamen te facere iactita, literasq; aliquando à mulieribus conscriptas ostende. Nam & pulcher esse velis, præcipuáque tibi sit cura, vt à fœminis celebrari videaris. Nam per hãc viam quamplurimi ad Rhetoricam vsque ascenderunt. Idcò & tu quoque per illam ad

gyna-

γωνιστικὸν καὶ εὐδοκιμοῦντα. καὶ τὸ λέγειν καὶ μὴ αἰσθάνεσθαι, λάβρον πρὸς ἀνδρῶν ἐπὶ ὄνου τίτρῳ ἱρᾶσθαι λυκοίης, καὶ ταῦτα γυναικός, ἢ καὶ τὰ Δία φαλακρὸς ἤδη ἂν ἴσως ἐν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ σωφρονοῦσι, λῷον καὶ ἄμεινον, οἱ οἰκεῖται ἱκανοί· ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ τοιούτου πρὸς τὸν ῥητορικὸν χρήσιμα παραγίγνεται, πλείων ἡ ἀναισχυντία καὶ θράσος. ὁρᾷς, ὡς καλίστρια ἡ γυναῖκες, καὶ λοιδορουμένου τινὸς ἐπαίειν, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἃ δὴ τὰ ὅμοια πάσχει· διοίσας τῶν ἄλλων. καὶ μὲν καὶ πιπτόντα χὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα, ἀλλὰ μὲν, πάντως ἱκανά. καὶ οὐτὸ δὲ οἱ τὸ σῶμα πρὸς ἅπαντα ἁδίως ἀνεχέτω, καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετέτω, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, ὁπόσα ἄν ἀνάγῃ ἀνάγκη ἢ ἐσοικοκέναι μάνον, ἀλλὰ βαρβαρίζειν, ἀλλὰ ληρεῖν, ἢ ἐπιορκεῖν, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ διαβάλλειν καὶ ψεύδεσθαι, ἀπὸ καὶ

gynæcéum vſque clareſcere poteris. Atque iſtud ne vereare, etiamſi à viris ob id quiddam amari videare viris, & hoc barbatus, aut etiã per louem caluus iam exiſtens: ſed adſint qui etiam ob id tecum conſuetudinem habeant. At ſi nemo alius fuerit, vel ſerui ſufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam vtilia oriuntur: augetur impudentia & temeritas. Cermis etenim vt F loquaciores ſunt fœminæ, impotentiuſq; ac ſupra viros conuicijs debacchantur. Quòd ſi itaque & tu ſimilia patiéris, alijs longè præſtabis. Iam verò & volſum eſſe maximè oportet per omnia. Quòd ſi non, illa prorſum vtique. Et ipſum autem os quoque ad cuncta libenter tibi diducatur, & lingua ſermonibus & reliquis quantum poteſt, ſubſeruiat. poteſt autem non ſolùm ſolœciſmum & barbariſmum committere, mugari peierare, cõuiciari, criminari, mentiri: ſed & aliud

quid

καὶ νύκτωρ τί ἄπο ἐποιήσαμεν, καὶ μάλιστα, ἢν μὴ ἱκανὰς τοῦ λοιποῦ τὰς ἡμέρας. πάντα οὐτύχι ἐπιτάδα, καὶ γονιμωτέρα γιγνέσθω, καὶ μυρίων ἀφορισθήσω. ἢν ταῦτα, ὦ πᾶι, καλῶς ἐμάθης (δοκῶ σοι καὶ ἐκεῖ γάρ ἐν αὐτοῖς βαρὺ) θαῤῥῶν ἐπαγγέλλομαι σε ἐς μακρῷ τι ἄμεινον ῥήτορα καὶ ἡμῶν ὅμοιον ἅπαντες ὁμολογήσεσθαι. τὰ μὲν τοῦτο σοι, ἃ ἐμὶ χρὴ λέγειν, ὅσα ἐν βραχεῖ παρίστα δι τὰ ἄγαν δὲ παρὰ τῆς ῥητορικῆς· ὁρᾷς γὰρ ἐμέ, ὃς πατρὸς μὲν ἀφανοῦς, καὶ ἐκ καταπύγονος ἐκ θείου ἐγενόμην, ἐπὶ δούλου καὶ Θμοῦνι δεδουλακότος, μητρὸς δ' ἀπειρίας, ἐπ' ἀμφοδίτιδι, αὐτὸς δ' ἐγὼ ὡς ἐμαυτὸν ἁπάντων ἀλόκιμον ἔνεκα δόξαι, τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ φιλῷ ὦ πρίαθαι, σωλῶ τινι καλοδαίμονι, καὶ γλίσχρῳ ἐρασθῆ. ἐπὶ δ' ἐκεῖ ὀλίγον ταύτην ῥᾳδίως ἔσαν καὶ πάθον, καὶ διαπειράσας, ἐπὶ ὦ ἄκρον ἐγενόμην (ἐπῆρχε γάρ μοι, ὦ φίλη Ἀδράστεια, πάντα

quid peragere noctu, & maximè quando vnus tam multis amatoribus non sufficies. Nam cuncta facere noscat, vt expeditior reddatur, & penitùs à re nulla abstineat. Hæc, fili mi, si rectè didiceris (poteris siquidem, nihil enim ex his graue) confidenter polliceor te haud longo tempore rhetorem præstantissimum, nobisq; similem euasurum. ☞ Quæ verò sequuntur, haud me dicere oportet, quàta tibi bona breui à Rhetorica aderunt. H Cernis etenim me, qui è patre sordido, nec penitùs libero, quiq; super Xoni & Thmuin seruitutem seruierit, natus sum, matre verò sartrice, in biuio quodam: ipse verò forma non omninò illiberali esse visus. sub initium ob victus penuriam, cum infelici, suaui tamen conuersabar amatore. At postquam viam hanc quàm facilis esset conspexi, & transgrediens in summũ pueni, siquidem, ô amicabilis Adraſtia,

omnia

πάντα ἱκανὰ, ἃ πρόσπορ ἐν φόβῳ, τὸ θράσος, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀναισχυντία) πρῶτον μὲν, οὐκ ἔτι ποτανὸς ὀνομάσομαι, ἀλλ' ἤδη ὄρνις Διὸς καὶ Λήδας ποσὶν ὁ μάντμος γενόμενος ἔπαθα καὶ γραῖ συνοικίσας, τὸ πρῶτον τῷ ἐμαυτοῦ μισῶ πρὸς αὐτὰς, ἐρᾷν πεπαυόμενος γυναικὸς ἑβδομηκοντούτιδος, τήν παρὰς ἔτι κοινὰς ὀδόντας ἐχούσης, χρυσίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένους. πολλὰ δὲ καὶ τῷ πενίαν, ἐφιεμένῳ τοῦ ἄθλου, καὶ τὰ ψυχρὰ ἱκανὰ τὰ ἐκ τοῦ φιλήματα, ἀπεμάσσετο ἐποίει ὀλίγου δεῖν ληρονόμος, ὧν ἔχω, ἀπάντων κατίσχυσε, εἰ μὴ καταράτός τις, εἰπόντος ἐμοὶ σφῶν, ὡς φάρμακον ἄλλο ἐπ' αὐτῷ ἐνενοήκοι. ἐξεθέμην δὲ ἐπὶ μισθαλῆ, ὅμως δὲ τότε ὑπόρησα τῶν ἀναγκαίων. ἀλλὰ καὶ ῥύπτω δοκῶ, λάθρᾳ τοῖς λίπαις ἐξιλάσομαι, προδιδοὺς τὰ σώματα, καὶ τὰς δικαίας ὄνους.

omnia quæ iam enumerauí, viatica, abundè mihi suppetebant, audacia, ignorantia, impudentia. Primùm igitur haud amplius desiderabilis appellor, sed iam Iouis & Ledæ filijs cognomine similis sum effectus. Deinde cum anu mihi contubernium fuit, quam primò ventis causa amare simulabam, mulierem septuagenariam, quæ adhuc dentes quatuor, & illos auro colligatos habebat. Verumtamen ob paupertatem certamen sustinebam, ac frigida illa ex sepulchro oscula, perquàm suauissima mihi fames reddebat. inde parùm abfuit, quin omnium bonorum, quæ possidebat, hæres euasissem, nisi execrandus quidam illi indicasset famulus, quòd ob eam tollendam venenum compararíssem. In caput igitur præceps eiectus, minimè tamen necessarijs interea carui. Sed & rhetor esse videor, ac in iudicijs me ostento, multa prodens, ac iudices corrumpendo

fatuos

ἀνοήτοις καθυπισχνούμενοι. καὶ ἐγὼ μὲν τὰ πλεῖστα, οἱ φοίνικες δή, ἐπὶ τῇ θύρᾳ χλωροὶ ἐπιφανησόμενοι· οὗτοις γὰρ ἐπὶ τοὺς δυσνοίας χρῶμαι τοῖς ἀληθέσιν. ἀπὸ καὶ τὸ μισεῖσθαι πρὸς ἁπάντων, καὶ ἐπίπονον ἔναγχος, ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ τοῦ τρόπου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ λέγεσθαι ὡς λαλίστατος, τοῦτον ἐκεῖνον τὸν ἀπρόσιτον ἐν πᾶσι λαλίᾳ κινδυνεύοντα, ὑμιστὶ ἐμοιγε δοκεῖ. ταῦτά σοι παραινῶ, νῦ τὼ πάντε ἄνδρε, πολὺ πρότερον ἐμαυτὸν παραινέσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ ὑμιστὶ ἐπισταθμησόμενος. ἔφη, ὁ μὲν γηράλεος, ἀπὸν ταῦτα, πεπαύσεσθαι. σὺ δέ, ὦ παῖδες οἷς ἀρημένοις, καὶ δὴ παρεῖναι νόμιζε, οἷσπερ ἐξαρχὰς ἐπόθας ἐλθεῖν· καὶ οὐδέν σε κωλύσει ἐπόμενον τῷ νόμῳ, ἴσ τι τοῖς ἄλλοις κρατεῖν, καὶ ἐν τοῖς πλήθεσιν ἀδοκιμεῖν, μὴ ἐπίφθονον ἔναι καὶ γαμεῖν· ἔγραψέ τινα τῶν ἐμμέτρων, καθάπερ ὁ νομοθέτης τὴ ἀλεκτρυόνα, ἀπὸ καπήλου

fatuis cœcilio hominibus. Vt plurimùm verò succumbo, fores tamen obiter viridi coronantur palma. his enim illecebris erga infelices vtor, verùm ab omnibus odio haberi, & morum prauitate longè priùs quàm sermonum esse insignem, ac digito demonstrarier. En ille qui cunctis flagitijs præcellere fertur, non parua mihi rei esse videtur. Hic te admonere volui, longè priùs per Venerem me ipsum admonens, ac gratiam haud mediocrem mihi ipsi referens, & egregiè quidem. Generosus itaque hæc dicens cessabit: Tu verò si dictis acquiesces, iam illic esse puta, quò sub initium peruenire desiderabas, nec quicquam tibi impedimento erit, si leges hasce obseruaueris, quò minùs in iudicijs excellas, apud multitudinem clareas, acceptus quoque sis: & tibi nubat, nam vetula quædam comica, quemadmodū legislatori & præceptori illi tuo, sed

mulier

γυναῖκα, τὴν ῥητορικὴν, ὡς τὸ τοῦ Πλάτωνος ἁρμα ἐλαύνουσα φέριδι, οἷ μᾶλλον πρέπει περὶ σαυτῆς εἰπεῖν, ἢ ἐκεῖνος περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δὲ (ἀψυχὸς γὰρ καὶ δειλός εἰμι) ἐκστήσομαι ὑμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσομαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβουλος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ἡμίτριβα μαθήματα καὶ πάλαι πέπαυμαι. ὥστε ἀκριτοί ἀνακηρύττεσθε, μὴ θαυμάζεσθε, μόνον τοῦτο μεμνημένοι, ὅτι μὴ ὡς τάχει ἡμῶν κρατήσαντες, ἀκύτεροι φαίνεσθε, ἀπὸ τοῦ βάσει καὶ πανῇ παρίσῃ τὴν ὁδόν.

mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa, ita vt cum Platonis curru illo alato veharis, magis te deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. Ego verò (nam degener sum & timidus) è via vobis decedam, ac circa Rhetorices superficiem nauigare desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. quin potiùs iam desino. Verùm citra pulueres victores declarati, & admiratione dignissimi, hoc solùm reminiscamini, quòd non festinatione illa vestra celeriores apparentes victores euasistis, sed quia ac facilio-rem & proniorem viam declimâstis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a O Adolescens.] *Ironicῶς Rhetorem instituit,*

b Inexpugnabilis ac intolerabilis.] *In Græco ἄμαχον καὶ ἀνυπόστατον δεινότητα, pro ἄμαχος, καὶ ἀνυπόστατος, δεινῶς*

c Cebes ille.] *Cebes Thebanus philosophus fuit, discipulus Socratis: quem scripsisse Dialogos tres, qui inscribuntur πίναξ: id est, septima, φρόνιμος & πίναξ: id est, tabula, authores sunt Laërtius in secundo, & Suidas in Collectaneis. sed iniuria temporis, aut hominum incuria potiùs, præter πίνακα nihil extat. Opusculum est morale, & vtile omnibus, & præcipuè adolescentibus: in quo vitæ humanæ conditio graphicè depingitur, ac velut in speculo ostenditur iter ad virtutem*

virtutem arctum, arduum, & labore sudareq; refertum, eámque qui ad eam conscendere voluerit, abstinentem in primis & constantem fore necessarium esse, ac tandem vbi ad eam peruenerit, perpetuæ felicitate fruiturum. Ediuersò semitam, quæ ducit ad vitia, latam quidem esse & planã, & voluptatum plenã: cæterùm tandem in præcipitium atq; æternã miseriam & infortunium perducere. d Amalthéæ retinet cornu.] *De Amalthéa apud autores in hunc modum narratur fabula: Rhea Iouem enixa, metu patris infantem in Cretæ occulust, nutriendum à duabus nymphis, Adraftea & Isda, Melissei filiabus. Hæ nutricauerunt illũ capræ cuiũsdam lacte, cuius nomen fuerat Amalthéa. Eam capram Iupiter iam adultus in sidera retulit, vocaturque à Græcis αἰξ ἐρασίων, capra cœlestis. Huius alterum cornu Nymphis nutricibus dedit, videlicet officij præmium: hanc adijciens facultatem, vt quicquid optassent, id illis ex eo cornu suppullularet. Hinc translatum est adagium,* Ἀμαλθέας κέρας, *vbi rerum summa suppetit copia. Citatur ab eodem Luciano de Mercede seruientibus.* e Aornos Macedonibus.] *Aornos in India petra est, quam nulla superuolat auis, propter frigora, & altitudinem. De ea quoque Lucianus in Hermotimo.* f Hesiodus perquàm egregiè.] *Hesiodus 1. Georg. ait, asperam esse ad virtutem viam, cacumen verò molle. Cuius celeberrima verba hic referam:*

τλὼ μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἱλαδὸν ἐστὶν ἑλέσθαι
ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τὴν δ' ἀρετὴν ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθανάτοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τραχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' ἐς ἄκρον ἵκηται,
ῥηϊδίη δ' ἔπειτα πέλει χαλεπὴ περ ἐοῦσα. *Id est,*

Omninò vitium facile contingere cuiuis.
Est via ad id breuis, & vicina in sede moratur.
Contrà virtutem sudoribus vndique diui
Præsepsêre: & longus ad hanc perq; ardua callis,
Asper & est primùm: sed vbi alta cacumina victor
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Eodem pertinet:

Litera Pythagoræ discrimine secta bicorni:

de qua

de qua carmen extat elegans Virgil. Et Euangelicum illud de via arctâ quæ ducit ad vitam. Item de duplici via apud inferos: Quarum altera ducit ad campos Elysios, altera ad malam rem. Neque quicquam tristius ea est quod dicit Aristoteles lib. Moralium Nicomachicorum 2: ἀδὲ πχαλεπώτερον κὰὲ πχ τίχνη πχ ἀρετή. Id est, *Et ars & virtus circa id versatur quòd est difficilius. Plures huius cemodi sententias Erasmus noster adscripsit in Proverbio: Difficilia quæ pulchra. Vide etiam quæ in Somnio seu vita Luciani annotauimus.* g Ex laboribus germinare.] *Quæ ad hanc sententiam faciunt, in vnum contexit Erasmus noster in Proverbijs: Cura siue exercitatio potest omnia: Cum Minerua manum quoque mouet & Dij facientes adiuuant. Non enim cessantibus ac inertibus, sed industrijs parata est gloria, cùm dij labore sua munera vendant. Stobæus Sermone 27. de assiduitate & diligentia, ex Euripide simile carmen citat, nisi quòd pro φύσει μ ibi legitur αὔξησις.* h Tibi verò citra sementem & arationem.] *Id est, seminandi arandique laborem, tanquam Saturni seculo cuncta prouenient: hoc est, citra studium. Poëta indicant, Saturno regnante aureum seculum fuisse, quo omnium rerum erat plena tranquillitas. Non furor sæuiebat, non auaritia hominum fluctibus vitam commiserat, & cessantibus rastris inarata & grauida terra fruges præbebat, otiosa erat & secura vita mortalibus, & sine vicissitudine temporum veris gratia frondebatur. De ætatibus lege Hesiodum primo Oper. & dier. & Aratum in Φαινομένοις. à quibus multa transtulit Ouid. in 1. Metam. Hoc adagio vtitur idem Lucian. in Phalarid. 2. & in Parasito. Hom. Odyss. 9.* i Incessu molli, ceruice infracta.] *Delicijs effœminatum hominem describit, nimirùm solicitum, ne comâ studiosè compositam perturbet.* k Summo digito caput scalpentẽ.] *De molli & effœminato dicit. Idem est quod in Cæsare dixit Plutarch. vno digito caput scabere.*

l Delicatum Sardanapalum quendam.] *Fuit enim Sardanapalus Anasyndaraxis filius, rex Nini, Persicæ religionis, delicijs vsque adeò effœminatus, vt inter eunuchos & puellas ipse puellari cultu desidere sit solitus. Cuius cognomen ob insignem hominis molliciem abijt in proverbium.* m Cinyram.] *Pindarus in Nemeis, & Plato lib. de Legib. 2. meminerunt*

Cinyræ prædivitis : item Suidas in dictione κατυγελᾶτος.

n Agathonem ipsum, lepidum.] *Agathonis poëtæ tragici, splendidi & liberalis, meminit Aristophanes in Thesmophoriis, cuius carminum molliciem multis modis deridet. Meminerunt etiam illius Suidas & Plato, in cuius epinicijs celebrat illud nobile conuiuium.* o Quantum tuba fistulas.] *Idem fic in Musicæ encomio: sed tanto volat his suauius musica, quanto sunt tubæ & cymbalis tibiæ dulciores.* p Illotis pedibus.] Id est, *nullis bonis disciplinis instructus ad Rhetoricum munus accede. Idem in Demonactis vita, hoc prouerbio vsus est, de quo Erasmus noster.* q Attica quædam.] *Contra vanos elegantiæ affectatores. Hic τὸ articulus materialiter sumptus præponitur.* r Obsoleta & peregrina.] *De verbis obsoletis, priscis & peregrinis vide nostrum Erasmum lib.* 1. *De verborũ copia. Obsoletum autem est omnino abrogatum & obscurum verbum: peregrinum, barbarum, & tamen pro Latino vsurpatum: nouum est, ab aliquo probo & recepto autore nuper inuentum & fictũ. Cæterùm plurima huiusce modi verba Pompeius, Perottus & Marcellus annotarunt in suis Dictionarijs. Eos igitur adeat qui volet.* s Nugator Isocrates.] *Hic* λῆρος *substantiuum pro* λῆρος *adiectiuo.* t Ocrea capiti, tibiæ verò à dapietur galera.] *Id est, Omnia præposterè fiant. Nam vt Apuleius inquit: Hic galea caput, ille crura ocreis inuoluit. Hoc adagio vtitur in Commentario De errore compellationis.* u Resyrannica.] *Crudelis, fœua & violenta.* x Iliacis.] *Troianis. Ilium enim regia Priami fuit, quæ & Troia, à nomine regionis minoris Asiæ cognominata: ab Ilo, Troïs regis filio, Ilium.* y A Deucalionis.] *Deucalion Prometheo, Pyrrha eius coniunx Epimetheo fratribus nati, quos ferunt infabulis, iactis saxorum genis humanum post diluuium reparasse.* z Pigretèa sudantem.] *Admonitio lepida.* A Vt chorum habeas.] Id est, *conducticios laudatores. Cicer. in* 3. *Verrina, præconium mercenarium: in* 2. *de Oratore, domesticum præconium appellat.* B Pœanienſis.] *Quid per hanc dictionem sit intelligendum, nemo facilè diuinabit. Est tamen qui Platonem intelligit, & fortasse rectè: quum* παιανιεὺς *tribus quædam Athenienſis fuerit.* C Sycophanticis.] *Sycophantæ quamuis*

pro-

pusilla de causa litem moueant, & quæuis calumnientur. Plutarchus de curiositate ostendit, Sycophantæ nomen hinc natum, quod cùm lege cautum esset, ne quis Athenis ficus efferret, quidam obseruatos nonnullos qui furtim exportabant, detulerunt. Hinc populari loco Sycophantæ vocati παρὰ τὸ συκοφαίνειν: i. quòd ficus proderent. *Sunt qui putant* ἀπὸ τῆς φαγεῖν τὰς σύκας: hoc est, *ab edendis ficub. dictos, quod hinc euenisse dicitur. Quidam Græcorũ olim duos seruos habuit, quorũ alter domi semper paratas clàm ficus absumens, in socij suum insontẽ culpam posita coram domino reijciebat. Herus virumq; seruorum tepidam aquam bibere iubens, tandem Sycophantam deprehendit. Hinc Græca origine nata dictione, erraticum, cauillatorem, mendacem dolosúmve significamus.* D In labijs summis periurium.] *Hic loquendi modus quomodo à Græcis vsurpetur, annotauimus in amatorio dialogo Musarij & Matris. & in Apologia pro Mercede conductis.* E Ad gynæceum.] Id est, *ad mulierum conclaue, & (vt ita dicam) senatulum.* F Loquaciores sunt fœminæ.] *Mulier, animal naturâ loquax. Plautus in Aulul.* Nam multùm loquaces meritò omnes habemur. *Idem in Cist.* Largiloquæ exemplo sumus, plus loquimur quàm fas est. *Eurip. in Phœnissis:*

Φιλόψογον δὲ χρῆμα θήλεια φύσις.
Σμικρὰς δ' ἀφορμὰς ὧν λάβωσι τῶν λόγων,
Πλέαν ἐπεσφέρουσιν· ἡδονὴ δέ τις
Γυναιξὶ, μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλας λέγειν. Id est,

Mulieres naturâ sunt ad vituperandum pronæ;
Quòd si exiguam dicendi ansam nactæ fuerint,
Plurima adijciunt. Volupe enim est
Mulieribus, nihil sani inuicem loqui.

G Quæ verò sequuntur.] *Cohortatio à fine.* H Cernis etenim me.] *A proprio exemplo.* I Tu verò si dictis.] *Hucvsque locutus est Rhetor: loqui nunc incipit Lucianus.* K Ego verò. nam.] *Conqueritur Lucianus de se ipso.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

BAlneum Hippiæ descripturus, principiò ipsum artificem à cognitione artium atq; peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos esse potissimùm laudandos artifices, qui non solùm verbis prolixè polliceri, aut de scientijs disputare soleant, sed qui ipso opere hoc quod profitentur, præstare possint. hunc locum exemplis aliquot illustrat, deinde ad præsens institutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi sunt, qui non verbis tantùm opera aliqua describunt, aut promittunt, sed quæ ipsa illa quam optimè atque artificiosissimè extruunt: qualis & Hippias hic vnus est, id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat. atq; ex eo ipsum balneum describit, situm, elegantiam, proportionabilitatẽ operis, deinde & vtilitatem & opportunitatem omnium cellarum, & lauandi in eo vsum commendans.

Ὡς μὲν σοφῶν ἀνδρῶν ἐγὼ κέκρικα, μάλιστα ἔγωγε φιλοτιμοῦμαι ἐπαινεῖν, ὅσοι μὴ λόγους μόνον διὰ βραχέος παρέχονται περὶ τῶν πραγμάτων ἱκανούς, ἀλλὰ καὶ ἔργοις τοῖς μνήμης προδεδομένοις ἀπολείπουσιν, ἀλλὰ καὶ ἔργοις

Os[a] ego viros sapientes cũprimis laude celebrandos esse existimo, quicunque non orationes solùm magna industria elaboratas, ac singulis de rebus memoriæ proditas posteris reliquerunt, sed operi-

ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ὑποσχέσεις ἐπισφαλεῖς. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὃ γε νοῦν ἔχων, ὁ τὰς ἄλλας ἁπάσας τέχνας ἀκριβῶς μεταπεπαιδευκὼς νοσοῦν, ἀλλὰ τὰς πράξεις τε καὶ αὐτὰ μεμελετηκότας. ἀμείνων δὲ καὶ μουσικὸς, οἶμαι, τῶν ὀξυκείνην ῥυθμὸς καὶ ἁρμονίαν ἐπισταμένων, ὁ καὶ ψάλαι καὶ κιθαρίσαι αὐτὸς δυνάμενος. εἰ γὰρ ἄρα καὶ τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τοὺς ἀκρότατα ἀρίστους ἐπιδεικνύναι, ὅτι τὰ πλήθη μόνον καὶ παρανεῖν ἴσασιν ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ κοσμήσασθαι τ' ἄν λόγῳ, καὶ χεῖρας ἔργα ἐπιδιδάξασθαι οἷός τ' ὤν, Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλέα, τ' ἄμφω δὴ, τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἴσως γεγονότας. πρὸς δὲ τί ταῦτ' ἔφην; ὅτι

operibus quoque non dissimilibus ea quæ orationibus ampliter & magnificè pollicita sunt, cõfirmárunt. Quippe ægrotus, cui quidè pectus sapit, non eos accersit medicos, qui super arte multa luculentè & excellenter disputare nouerunt, sed qui vsu medendi illam diu multumq; exercuerunt. Potior autem & maioris precij habendus est, vt mea fert opinio, musicus qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus est, quàm is qui tantùm rhythmos & concentuum harmoniam indicare nouerit. Quorsum enim attinet bellorum atque exercitus duces, tibi enumerare non iniuriâ optimos & præstantissimos hominum opinione iudicatos, quod eorum virtus nedum in instruenda acie, & militum animis tempestiua oratione accedendis & inflammandis eluxerit, sed quòd in prælijs quoque fortissimè dimicando optimè se gesserint, ac manu non secus quàm lingua prompti, memorabilia facinora ediderint: cuiusmodi ex vetustis illis Agamemnonem & Achillem, ex paulò autem recentioribus Alexandrum & Pyrrhum fuisse cognouimus?

ἐγὼ ἅπαντα ἰσοῦμαι ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος, ἐπιμνήσθην αὐτῶν, ἀπ' ὀλίγων τῶν μηχανικῶν ἐκείνας ἄξιον θαυμάζειν, οἵτινες ἐπὶ τῇ θωρείᾳ λαμπροὶ γενόμενοι, καὶ μνημόσυνα ὅμως τέχνης, καὶ πράγματα τοῖς μετ' αὐτοὺς λατέλιπον· ἐν οἷς γε τοῖς λόγοις μόνοις ἐγγυμνασάμενοι, σοφιστὰὶ ἄν φάστως μᾶλλον, ἢ σοφοὶ λαλοῦντο. τοιοῦτον ἀκούομεν τὸν Ἀρχιμήδην γενέσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον, τὸν μὲν Πτολεμαῖον χειρωσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν ἄνευ πολιορκίας, ἀποτροπῇ τῆς διωρύγος τὸ πολεμικὸν, τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ. καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος τῶν αὐτῶν ἐπαγόμενος Κροίσῳ ἄβροχον διαβάσαι, τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ καλοπιν τοῦ στρατοπέδου μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἁλυττεύσαντα, ὁ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος, triremes absumpsit incendio. Thales quoque Milesius ante illos Crœso Lydorum regi pollicitus exercitum sicco pede se traiecturum, sua industria in vnius noctis spacio. Alys fluuij alueum à tergo, exercitus deriuatu circunduxit, tametsi è mechanicorum numero non fuerit: verùm alioqui magna intelli-

[b] *Quorsum verò ista percensui? Non quòd alia ratione historiam edere statuens, harum rerum mentionem fecerim, sed quòd ex mechanicis quoque eos laude & admiratione non indignos putem, quicunque vigendis operibus aliquam ingenij famam sibi parauerunt, eademq; opera artis suæ egregia monimenta post se reliquerunt: quandoquidem illi qui solis semet orationibus exercuerunt, multò iustius* [c] *Sophistarum quàm sapientium appellationem meruerunt. Talem multorum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac* [d] *Sostratum illum Cnidium: quorum alter de Ptolemæo subiugato victoriam reportauit, ac Memphim sine obsidione, fluminis intercepti auersione occupauit: alter singulari artificio hostium*

φοφὸς ἦ, καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συντάξαι πιθανώτατος· τὸ μὲν γὰρ τῶ Ἐπειῶ πάνυ ἀρχαῖον, ὅτι μόνον τετύχηκασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τὸ ἵππον, ἀλλὰ καὶ συγκαταβῆναι αὐτοῖς ἐς αὐτὸν ἐπιτήδειον ἦν· νῦν δὲ τοῖς καὶ Ἱππίου τυγχάνει, τῶ ἐμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν παρ' ὅτου τινὰ βούλει, τῶν δὲ αὐτῶν γεγυμνασμένου, καὶ σωφρονέστατά τε ὀξέως, καὶ ἐρμηνεῦσαι σαφεστάτου. τὰ δὲ ἔργα πολὺ τῶν λόγων ἀμείνω παρέχομενα, καὶ τῶν τε τέχνης ἐπασχεσίν ἀφελημοιωτάτων, ἐκ ἐν τοιούτοις μὲν ἐπισχύσειν, ἐν οἷς οἱ πρὸ αὐτοῦ γράψαι ἀντέχησαν, κατὰ δὲ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ἐπὶ τῆς διαθέσεως, φασίν, ἀθεάτως τὸ γράμμα ἀκριβῶς σωτεταμένον. καί τοι τὰ ἄκρα ἔχας, ἐν τι τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀτιμόμβατος, ἐν ἱκανῶ ἀπολιμέσας, εἶναί τις ὅμως ἐλέγξαι.

intelligentia & singulari ingenij acumine præditus. Etenim [c] quod de Epéo fertur, cōmentum peruetus est, qui non tantùm Achiuis equi machinam fabricasse, sed vnà cum Græcorum optimis in eam conscendisse perhibetur. [f] Inter hos & Hippiæ huius, quem nostra memoria vixisse constat, meminisse æquum puto, viri dicendi facultate & studio ita exercitati, vt cum quouis ex priscis illis & veteribus optimè conferri possit, præsertim qui ingenij acrimonia atque intelligentia multùm præcellucrit, quíq; interpretando multa perspicuitate vsus sit. Cæterùm opera ipsis orationibus longè præstantiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat, re ipsa absoluta reddidit: neque verò in talibus saltem professionibus, in quib. illi, q ætate eum præcesserūt, feliciter floruerunt, sed iuxta geometricā quoq; rationē proposita (quod aiunt) linea triangulum rectè potuit describere. [g] Atqui aliorū quisq; vnum quiddam ab arte decerptum & singulare opus exercuit, in quo parata sibi hominum opinione aliquis esse visus est.

ἀ ἐ μηχανικῶν τι ἅμα τὰ πρῶτα καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δ' ἀρμονικῶν καὶ μουσικῶν φαίνοιτο, καὶ ὅμοιος ἑκάστων τούτων ἦν τοῖς ἐντελῶς ἀδαήμοσιν, ὡς ἂν αὐτὸ μόνον ἐπισάμενος. τῶν μὲν γὰρ περὶ ἀκτίνων καὶ ἀνακλάσεων καὶ καταύγασμα θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἐν ᾗ πᾶσαν τὴν περὶ αὐτὸ ἐπιμέλειαν, ἐκ ὀλίγου χρόνου ἂν ἄγχιστα ἐπαινέσαι. ἃ δ' ἐναγχὸς ἐπεδείξατο ἐν τῷ θεάτρῳ κατοπτρικά, ἐκ ὀκνήσω εἰπεῖν. οἱονεὶ μὲν γὰρ ἡ εὐθύτης, καὶ ὡς ἁπλῶς ὑμᾶς βίᾳ πάνυ πολλῇ, βασανεῖ κατασκευῇ, περίεσται δ', καὶ ἐν ᾧ κοινῇ πάντες σώσεις θαυμασεῖ. Τόπος μὲν ὧν ἐκ ὑπονοεῖ, ἀπὸ πάνυ πεδαίνης καὶ ὄρθιος, ὃν παραλαβὼν κατὰ θάτερα ἐς περιβολὴν τετράγωνον, ἱππόδρομον θεάτρου ἀπέφηνε, κρηπῖδα μὲν ὑπαιθρίαν

Porrò ille primùm rebus mechanicis perpolitus, ne dimẽsionum quidẽ geometricarũ rudis fuit, nec ab harmonicis & musicis alienus apparuit: ac vnumquodq; ex illis vna eademq; opera ita perfectè cognitũ demonstrauit, quasi in eo solo cognoscendo elaborasset. Multi verò temporis tres esset, eius laudare industriam circa radiorũ & repercussionum ac speculorum expressionem. Præterea quanta in Astronomia cognitione excelluerit, in qua omnes eos qui annis eum anteiuerunt, pueros esse ostendit. h *Sedenim quæ nuper ipse vidi opera illius industria elaborata, quæq; mihi spectanti stuporem & admirationem incussérunt, ea nunc in præsens referre nõ grauabor. Est enim argumentũ cõmune, & in nostra memoria admodum frequens,* i *balnei substructio: solertia autem, & in communi illo argumento singularis admirationis spectatur industria.* k *Locus erat prorsus in æquali deformatus planitie, declivis & arduus, quẽ ille occupans ex vtraq; parte magnopere humilem, vtrinque solã altitudine æquauit, firmamentumq; munitissimum*

omni

ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαπτόμενον, καὶ θαυμάσιον ὅσον τὸν τῶν ἐπιτιθεμένων ἀσφάλειαν ἐμπεποιήκασιν, ὕψεσι μὲν γὰρ ἐκ πάνυ ἀκροτόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν σωτηρουμένοις τὸ ὅλον κρατιωτάτην. τὰ δὲ ἰσοπλατῆ μηκυνθέντα, ὥστε τὸ τοῦ μηκύνσεως σύμμετρον, καὶ ὧν ἐπὶ λόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοῖ διήκασι, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάξασι. πυλῶνι δὲ ὑψηλῷ, ἀναβάσεσι πλατείαις ἔχων, ὕπτιόν τε μᾶλλον, ἢ ὄρθιον πρὸς τὸν τοῦ ἀντίοντος τόπον μάρναται. ἀσιόντα δὲ τὸν ὑποδεχόμενον κοινὸς οἶκος, τὸ μεγέθους, ἱκανὸν ἔχων ἀποδέξασθαι καὶ χαριέντως διαιρεθὲν ἐν ἀναπαύσεσι καὶ τάξεσι πρὸς τὸν παρασκευασμένων οἰκημάτων βαλανεῖον. οὗ καὶ τοῦτο πρωτεῖόν ἐστι, χαίνειν, καὶ φωτὶ πολλῷ καταδαπανᾶσθαι ὑποχωρήσεσι. ἔστι δὲ ἐκόμην αὐτῶν οἶκος, πολυτελὴς μέν, ὡς πρὸς τὸ λιτόν·

omni futuro operi subiiciens, fundamentorum positione substruendi ædificii certitudinem confirmauit: fastigia verò magnopere præruptis & præcisis, & ad firmiorem coniunctionem compliccatis, totum opus consolidauit. Cæterùm quæ substructa sunt, loci magnitudinem mensuræ quantitate non excesserunt, sed ædificii proportionibus conuenientissimè atque decentissimè responderunt, lucis vbique infusæ rationem constanter custodientia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supina magis quàm erecta ad ingredientium conuenientiam informata fuit. Ingredientem verò statim domus communis excipit, sufficientem exhibens pedisequis & ministris conuersandi amplitudinem. Porrò ad lauam cameræ sunt ad delicias exercendas substructæ. Proinde & ista in balneo decentissimè sunt obseruata. Amœni & luce multa illustrati recessus. deinde domus illorum, quam quidem longè præstantiorem quàm vt la-

πρόπ. ἀναγκαῖον ἦ, ὡς πρὸς τοιῶν τῶν τοιαυτομονοτέρων ἐπιδοχείου. μετὰ ἦ τοῦτον, ἐπανίσωθεν ἀφθονίας τοῖς ἀφθόνοις ἀφθόνους. καὶ μέσον οἶκον ὕψια τὰ ὑψηλότατον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, ψυχρῷ ὕδατον ἔχων πρὸς λογυμβήθρας, Λακωνίᾳ λίθῳ λιθοσμηγμένον, καὶ ἀνάνεω ἐν αὐτῷ λίθοις λευκοῖς τοῖς ἀρχαίας ἐργασίας· ἀμφὶ ὑγείας, ἀ ἦ Ἀσκληπιοῦ. ἐσιόντος ἦ ἐπιδέξιται ἀφίκιμα χλιανόμενον οἶκον, ἐπ' ἀνδρῶν τῷ θέρμῃ πρὸς παντῶν, ἐπιμίκτης, ἀμφισρόγγυλον. μετ' ὀλίγον ἐν ἀριστερᾷ οἶκον, οὗ μάλα φαιδρὸς, ἀλείψασθαι πρόσωπος παρεχόμενον, ἐπανίσωθεν ἀσόδους ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ λιθοκαμπισμένας, πρὸς ἃς παλαίστρας ἀσιόντες ἀνέρχονται. ἐπ' ἐπὶ τούτῳ ἄλλον οἶκον, οὐκέτ' ἀπάνεμον

uacro conueniat dixerit: perneceſſariam tamen ad melioris notæ homines & opulentiores ſuſcipiendos. Poſt hanc utrinque ſufficientes exuentibus ad reponendum veſtitum habitationes. Ac media domus & faſtigio exceliſſima, & iucundo lumine amœniſſima, tres aquæ frigidæ piſcinas in ſe complectitur, Lacæno lapide exornata. Sunt etiam in illa ſtatuæ geminæ ex albo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem Sanitatis, altera verò Aeſculapij. Ingreſſos autem excipit domus ſenſum ac gradatim tepeſcens, calore non inſuaui occurrente: quæ in longum porrecta, ac circumcirca orbiculatim extructa eſt. Poſt hanc ad dextram habitatio eſt magnopere amœna & elegans,

copiam delicatis & voluptuoſis unctionibus exhibens, ex utraque parte habens aditus & ingreſſus lapide Phrygio ornatiſsimè decoratos, à palæſtra ingredientes ſuſcipiens. Quæ deinde hanc conſequitur habitatio,

omnes

ἁπάντων κάλλιστος, πλῶσί τι καὶ ἐγκαθίσαι πολυτελέστατος, καὶ ἀμβράδιῶσαι ἀβλαβέστατος, καὶ ἐγκυλίσαι ὠφελιμώτατος. Φρυγίῳ, ᾧ αὐτὸς ἂν ὑροφλὺν ἄκραν ἀκριβῶς ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδιχῇ διάδρομος, νομάδι λίθῳ ἐξαπτομημένος. ὁ δ' ἔνδοθεν οἶκος, κάλλιστος, φωτός τε πολλοῦ ἀναπίμπλησι, καὶ ὡς πορφύρα φιλανθρωπίᾳ, τρεῖς μὲν οὗτος θερμὰς πύελος παρέχεται. λουτρῷ δ' ἐνίοτέ σοι, μὰ τὸν δία ἐν αὐτῶν οὐκ ἂν αὖθις ἱκανίσαιο, ἀλλὰ ταχέως τὸν ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, διὰ ἀρίστου θερμοῦ οἰκήματος, μὴ ταῦτα πάντα, ὑπὸ φωτὶ μιχάλῳ, καὶ πομπῇ τῇ ἔνδοθεν ἡμέρᾳ, ὕψη πᾶς τέλειος ἀνάλογα, μὴ πλάτη τοῖς μήκεσι σύμμετρα, μὴ παντάχοθεν πολλὰ χάεις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπανθεῖ. κατὰ γὰρ τὸν καλὸν Πίνδαρον, Ἀρχομένοις ἔργοις, πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές·

omnes reliquas pulchritudine excedit & elegantia, & ad ſtandū ſedendumq; accōmodatiſſima, & ad diutiùs immorandū minimè noxia, tum ad volutandū vtiliſſima & ipſa lapide Phrygio ad ſummū vſq; faſtigiū expoſita relucens. Deinceps verò locus thermis dicatus, lauātes excipit, Nomade lapide extruſus. Porrò interior habitatio omni amœnitate referta & elegantia, plurima luce cōſpicua eſt, ac inſtar purpuræ floribus & venuſtate tenita: ad hæc tria labra thermarū exhibet. Porrò aūt tibi iam lauto non integrū eſt per eaſdem habitationes regredi; ſed ea quæ ad frigidam tendit via, per vaporarium lento tempore caleſcens regrediendū eſt. Et hæc omnia copioſo lumine illuſtrata, & multo diei intus lucentis ſplendore exornata ſunt. Ad hæc ipſa faſtigia ab ædificio non diſcrepantia, tum latitudines longitudinibus aptè cohærent: in ſumma, multa vbiq; relucet ſumma cū elegantia & venuſtate & gratia. Etenim iuxta elegantiſſimi Pindari præceptū, opus exordientibus facie eleganti & ſplendida exornandum eſt.

Hoc

τῶν δ' ἄρ' ἄλλων ἐπ' αὐτῷ μάλιστα, καὶ τοῦ φέγγους, καὶ τῆς φωταγωγοῦ μεμηχανημένου. ὁ γὰρ σοφὸς ἀνὴρ Ἱππίας τὸν μὲν ψυχρολέχοον οἶκον ἐς βορέαν πνέοντα ἐποίησε, οὐκ ἄμοιρον δὲ καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀέρος. τοὺς δὲ πολλῆς θάλπους δεομένους, νότου καὶ ζεφύρου ὑπέθηκε. τί ἄν σοι τὰ πολλὰ τούτου λέγοιμι, παλαίστρας, καὶ τὰς ἐπιτηδείους τῶν ἱματιοφυλακούντων καταστορὰς ταχέως τοῦ ἐπὶ τὸ λουτρὸν, καὶ μὰ Δία μακρᾶς τοῦ ὁδοῦ ἐχούσας, τοῦ χρησίμου τε καὶ ἀναβλύζοντος ὕδατος; καὶ μὴ μοι φαυλότητός τινος μικρὸν ἔργον πρᾶξαι δόξω, μεγάλῳ λόγῳ πεσεῖν ῥᾴδιον· τὸ γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτηδείοις καινὰ ἐπινοῆσαι μάλιστα δεῖγμα, οὐ μικρᾶς σοφίας ἔχοντος τιθέμενον· οἷον καὶ τόδε τὸ ἔργον ὁ θαυμάσεις ἐμοὶ ἐπαινέσαι, πάσας ἐν-

Hoc certè cum primis in huius domus subſtructione cum ipſo lumine tum feneſtrie obſeruatum eſt. Etenim ſapiens, vt reuera fuerat, Hippias habitationem frigido lauacro deſtinatam, ad Boream tendentem inſtituit, nec aëris meridiani expertem: reliquas autem multum feruoris & caliditatis requirentes, Noto & Euro ac Zephyri flatibus ſubiectas oppoſuit. Quid ad hæc tibi palæſtrat memorem, & veſtes aſſeruantium communes habitatiunculas, compendioſam citra ambages viam quæ ad lauacrum ducit, habentes, ſine gularis vtilitatis capiendæ, & incommodi vitandi gratia? Neque verò quis me ſuſpicetur opus modicum proponentem, orationis lenocinijs atque verborum ampullis extuliſſe. Siquidem in rem

χον

bus communibus & publicis noua elegantiæ ſigna atque indicia excogitare, non mediocris aut contemnendæ ſapientiæ argumentum ego eſſe opinor: quo in numero & hoc opus admirandi illius Hippiæ opera ad vnguem elaboratū meritò habendum

χορ τὰς βαλανὰς ἀριστὰς, τὸ χρήσιμον, τὸ ὕδωρ, τὸ ἡδὺ φυγεῖν, τὸ σύμμετρον, τὸ ὡς τόπῳ ἁρμοσμένον, τὸ τὴν χρόαν ἀσφαλῶς παρεχόμενον, καὶ πᾶσιν, ἃ ἄνθρωποι κοσμοῦμεν, ἀμφόδων ἢ ἀναγκαίων λυσιν ἀναγωγὰν σωσιν, ἐξόδοις τὸ ποσὸν τῶν ἐυρυμένων. ἀρῶν δ' ἀπλᾶς ἀπλώσας τὴν ἢ λίθου ἢ μυκήματος, τὴν δ' ἀπλῆν ἐπιδεικνύμενον. ταῦτα ἰδόντα μὴ ἀφθόνως τὸν ποιήσαντα ἔπαινον ὡς ἔργῳ, ἀλλὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀχαρίστου, μάλιστα δὲ βασάνου μοι δοκῶ ἔλεγχον. ἐγὼ δ' οὖν ἀσμένως ἀπολαμβάνω καὶ τὸ ἔργον καὶ τὸν τεχνίτην καὶ ἀμφοτέρους ἐμαυτῷ μᾶλλον ἢ λόγῳ. ἃ δ' οἶδα καὶ ῥᾴδιον καὶ λέγεσθαί που, φοβοῦμαι οὐδὲ καὶ ἄπειρος ἐξῶν τὸν λοιπὸν ἐπαινέσοντάς μοι τῶν ἐπαίνων.

bendum est, quod & nobis ab illo ostensum est omnes balnei virtutes complectens, utilitatem, opportunitatem, perspicuitatem, mensuræ quantitatem in omnibus apte observatam, nec loci negligentiam commoditate, tum tutum lauandi vsum exhibens. Præterea omnibus alijs industriæ atque solertiæ officijs absolutum, biuiorum & ambituum duplicibus fenestris, multiarumq; ianuarum patens egressibus. [m] Quinetiam horarum generis indis eius idem balneum exornauit: vno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam visis, nec debitam & conuenientem tam illustri operi reddere gratiam, non insipientis solùm, sed etiam ingrati, aut potius inuidi mihi visum est. Itaque ego pro viribili, cùm opus ipsum, tum architectum & artificem orationis meæ laudibus eurxi & persolui. Cæterùm si deus aliquando concesserit & lauandi copiam, non dubium est & alios permultos in laudem mearum partem mecum venturos.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Eos ego viros.] *Ordiτur à theſi ſeu loco communi. Moretenim dicentis plurimùm valere ad perſuadendum, & à magnis ac ſapientibus viris traditum eſſe, & res ipſa loquitur. Omnes enim facilè adducimur, vt aſſentiamur iis, quos bonis moribus præditos eſſe opinamur.* b Quorſum verò.] *Adaptatio.*

c Sophiſtarum.] *Sophia ſapientia eſt, & in genere quæuis ars & ſcientia. Inde fit σοφίζω, erudio ad ſapientiam. Hinc σοφιστὴς ſapientiæ & eloquentiæ præceptor, & eruditus, olim idem quod σοφὸς: ſed hominum vitio ipſa profeſſio (vt fit) in odium venit, vt σοφιστὴς dicatur impoſtor & cauillator, qui falſa ſpecie ſapientiæ ſeſe venditat, & pecunias corradit. Inde σοφίζομαι decipere.* d Soſtratum.] *Soſtrati Gnidij mentionem fecit in lib. Quomodo hiſtoria ſcribenda ſit, qui iuſſu Ptolemæi Philadelphi in Pharo turrim illã nobilem extruxerit, vt ex ea noctu vrbi ignes nautarum curſibus oſtendi poſſent, cum hac inſcriptione: Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλειόντων. Quam inſcriptionẽ Plin. lib 38. cap. 12. miratur Ptolemæum Soſtrato permiſiſſe. De quo vide Strabonem libr. 17.*

e Quod de Epeo fertur.] *Iunoni & Palladi Phrygium res ob Paridis iudicium inuiſæ fuerant, quarum arte factum ſit, vt Epeus equum ligneum fabricarit, qui plenus armatis viris in vrbem receptus, peperit πανωλεθρίαν Ilio, & omnium ornamentorum eius regni. De quo Virg. 2. Aen.*

—& ipſe doli fabricator Epeus. *Hom. Odyſſ. θ. δούρειον ἵππον appellat, quòd trabibus eſſet contextus. Eurip. in Troadibus δούρειον, κλῃσθησεται δόρει & ἵππε & χρυσῆλατ' ἀμπίσχων δόρυ. i. vocabitur Dureus equus, armatos occultans viros. Vide adag. Dureus equus, apud Eraſ. f* Inter hos.] *Deſcendit ad hypotheſin, & præſens inſtitutum.* g Atqui aliorum.] *Laus Hippiæ à collatione aliorum artificum.* h Sed enim.] *Ab ipſo opere & effectu.* i Balnei.] *De quatuor domiciliis balneorum, quorum nomina hæc erant, Frigidarium, Tepidarium, Calidarium, Sudatio ſiue Laconicum, quæ inſeruiebant viris, & totidem rurſus quæ inſeruiebant fœminis, ita inter*

inter se dispositæ, vt tepidarium virile coniunctum esset tepidario mulierbri, & reliqua eodem cohærerent modo. De his Vitruvius lib. 5. Meminit etiam Galenus libr. 10. Methodi. k Locus erat.] *Descriptio balnei. In Græco* ἐσχάτης. *i.* ἀπόκλινης, *declivis. l* Neque verò.] *Occupatio qua fidem facit descriptioni. m* Quin etiam horarum.] *Sunt qui horas ita inuentas tradunt : Cœli, aiunt, quadrantem in partes duodecim pro ratione Musicæ diuidi, & inde horarum manasse rationem : & aquam quæ ex tenuissima cauerna diffluebat, cùm per totum diem excepissent, hanc in duodecim partes diuiserunt : ex quibus horis nomen impositum. atque inde etiam vasis ipsis, quibus horas dimetiebantur, clepsydræ & hydrologia nuncupata. Porrò prisci sunt, qui scribunt P. Scipionem Nasicam primùm reperisse clepsydram, quo nubilo quoque die & noctibus horæ distinguerentur. Nunc pro clepsydris cleptamnis & ὡρομέτροις vtuntur horologijs. Solarium, inquit Varro, dicunt in quo horæ in sole inspiciuntur. Huius est, teste Gellio, mentio apud Plautum in fabula Bœotia, ex parasiti esurientis persona.* Vt illum dei perdant, qui primus horas reperit, quique adeò primus statuit hic solarium, qui mihi comminuit miserò articulatum diem.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ ὠνούμενον.

ADVERSVS INdoctum, librorum tõge suppellectile tumentem, sermo.

Anastasio interprete.

ARGVMENTVM.

ACerba quadam irrisione obiurgat ex populoribus suis, vt videtur, quendam diuitem, & multos vndique libros commercantem: cæterùm indoctum, & nullis bonis studijs conuersatum. Illud ostendens, quòd nõ librorum copia & speciosa suppellex, sed assidua ac diligens

gens lectio doctum faciat. Atque ab hac propositione statim exorditur quoque, vt dicat errare illum, si quis libros multos ac pretiosos habeat, propterea se putet inter doctos ac eruditos recensendum esse. Rationes sumuntur à causis, & qualitate personæ, videlicet quoniam ipse prorsus literarum ignarus sit, & non libri, sed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, sed animus præsens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum postea multis similibus & exemplis per inductionem amplificat, quorum pleraque eiusmodi sunt, vt miram elegantiam ac festiuitatem habeant. Postea autem & factum illius in suspicionem vocat, & à causis finalibus criminatur, quas ipsas quoque vt vanas & indignas plerasque confutat & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris seu regis, vt ipse vocat, gratiam ambire: quam & à circumstantijs personæ refellit & stultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad postremum grauiter atq; acerbè obiurgat illum, & commonet, quibus rebus relicto hoc inutili coëmendorum librorum studio, incumbere potius debeat, quò videlicet & rei consulat, ac famæ ipse suæ.

Καὶ μὴν ἐναντίον ὄψει, οὐκ ἐθέλειν, ὃ νῦν ποιεῖς, οἶμαι μὴ γὰρ ἐμοῦ ἀκούσας μὴ αὐτὸς ἔναί τις δόξαν, σπουδῇ συνωνήμενος τὰ λαμπρὰ τῶν βιβλίων, τὸ δὲ σοὶ περὶ τὰ λατομεῖα, καὶ ἐλπίδος γίγνεται ἀπολαυσίας πρὸς τοῦ. μᾶλλον δὲ ὑπὲρ

AT crede mihi, quod tu pueris, haud ex eo cõsequêre quod agis. Persuasum enim cùm habeas futurum, vt si omni studio optimos vndiq; libros coëmeris, ipse quoque inter doctos ac eruditos ponaris: planè tibi diuersum accidit, atque hoc demùm argumento tua insciția & inertia vulgo prodiur. Tametsi profectò optimos

ἢ τὰ βελτίστα ὠνῇ, ἀπὸ βι-
βλίων ὧν, ὡς ἔτυχεν, ἐνίοτε καὶ
παῖδες καὶ Ερμείου ἢ τῶν τὰ
ζωάρια ἐπιφορολομούντων ταῖς
βιβλίοις, καὶ θησαυρὸς ἄζημιος
ταῖς ταπήλοις αὐτῶν. ἢ πόθεν
γάρ σοι δόξειεν ἂν ἀνατεῖν,
τίνα μὲν καλὰ, καὶ κομψὰ
ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλ-
λως σαπρὰ, εἰ μὴ ὡς δόξοι-
βρῶσιν καὶ βαρυκόφοις αὐ-
τὰ τιμαίροια, καὶ συμβόλοις
ταῖς σιαῖς ἐπὶ πλὴν ἐξέτασιν πα-
ραλαμβάνει, ἐπεὶ ἢ ἀκριβὴς
τῶ ἀσφαλὴς ἂν αὐταῖς τίς ἢ
ποία διάγνωσις; ἵνα δὲ σοι
λέω αὐτὰ ἐκεῖνα ἐκεκί-
νει, ὃ ὁ Καλλίνικος πάν-
που, ἢ ὁ ποιμὴν Αθηνᾶς σοὶ
ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ γράψαιεν,
σοὶ τί ὄφελος, ὦ θαυμάσιε, τῆ
ἐκείνου, ὅτι ἀδότι τὸ κάλ-
λος αὐτῶν, οὔτι χαμαιζήλω
ποτε, ἐκεῖνο μᾶλλον, ἢ τυφλὸς
ἄν τις ἀφροδίτης κάλλος παι-
δικῶν; σὺ δὲ ἀνθρωπικοῖς μὲν
οὐκ ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βι-
βλία, καὶ νὴ Δία καταφορῶν, καὶ
ἀνα-

optimos codices minimè cõparas, sed vt quisque à bibliopola laudatus est, fidem habes: ac prorsus qui hæc de libris mentiuntur, prædam te faciunt, istiusce codicum cauponibus pulchrè partus est thesaurus. [a] *Nam quo pacto tu queas dignoscere veteres ac eximios, aut futiles & putridos? nisi indè conijcias, quòd arrosi ac mutili, inq; his dijudicandis, blattis tineisq; vtaris æstimatoribus. qui enim credam liquidò ac certò hæc te posse perudere?* [b] *Et vt dem tibi hanc cognitionem perfectam, ac tenere quæcunque Callinus pulcherrimè, aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descripserunt, quid hinc tibi commodi redit, homo num ineptissime? qui neque scripterum speciem consideras, neque profectò magis vti scis, quàm cæcus fruipueri venustissima facie.* [c] *Ac tu apertis quidem oculis*

& mehercle ad tædium vsque libri incumbis, & non

ἀναγινωσκὼς, ἵνα πάνυ ἐπὶ πρόχωρον φθάνοντος ἡ ὀφθαλμὸς τὸ σῶμα, ὀλίγῳ ἧττόν μοι ἱκανὸν, εἰ μὴ ἀλλὰ καὶ ἀρετὴν, καὶ ἀκρίβειαν ἑκάστου ἐγγιγραμμένων, καὶ σωτηρίας· ὅστις μὲν ὁ νοῦς συμπασι, τίς ἡ τοιαύτη τῶν ὀνομάτων, ὅ τε πῶς τὸν ὀρθὸν λανόνα ὡς συγγραφέα ἀσυκείωλα, καὶ ὅ τι κίβδηλα καὶ νόθα καὶ παρακεκομμένα. τί ὄν φὴς, καὶ ταῦτα μὲν μαθὼν, ἡμῖν ἐλλιπῆ; πόθεν, ἢ μή ποτε παρὰ τῆς Μούσων ἑλικῶνα λαφνὺς καὶ θάτερ ὁμοιμλὺ ἐκεῖνος, λαβὼν Ἑλικῶνα μὲν γὰρ, ἵνα δὴ πρόδηλον εἰ θεὰς νέμουσα, δόξῃ ἀνήνυσας, οἶμαι, πάνυ, δόξῃ δὲ πρὸς ἐκείνας ἡμῖν ἐν πάσιν ἴσοις. οἶσθ' ἡ μέμνησθε Μούσων ἀνόσιον, ἐκεῖναι γὰρ ὡς ποι μγύει μὲν ἐκ ἂν ὄνομα φασι λῶσαι, σκληρῷ ἀνδρὶ καὶ πάσει, καὶ πολιῷ ἥλιον ἐπὶ ὡς σώματι μορφαίνοντι, οἷον ἐοί; λαί μοι, πρὸς τῆς Λιβανίου, ἄνδρα ἐν ὡς παρόντι τὸ μὲν σύμπαντα ὄφρα ἀπᾶν, δὲ

nulla valde festinata lectione percurris, vt sæpe lumina os anteuortãt. [d] Sed hoc non etiam satis est, nisi nostris virtutem quoq; totius & vitia orationis, sensumque scriptorum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quàm ad certam quandam minimeq; fallacem amussim cuncta auctor exegerit, mox cernas ambigua, sincera parùm ac concinna: quid mihi respondebis? Num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? An verò sicut ille quondam pastor, aureum ramũ à Musis tu quoque accepisti? [e] Sed Helicona certè, vbi Musas habitare aiunt, nõ ita es à puero instructus, vt audieris, opinor, nonnunquam nominari, & meminisse Musarum tibi religio est? [f] Nam cum pastore sanè, quanquam aspero & multo sole deformato, non piguit has congredi: at quales es (quæso verò te per Libanium idem, concede hoc mihi, vt quædam tuorum facinorum prætermittam) talis inquam

ἐκ τῆς γῆς γίνεσθαι τοσαῦτ' ἄν, οὐ οἶδ' ὅτι λατηξίωσεν, ἀπ' ἀντὶ τῆς δάφνης μυρρίνης ἄν, ἢ καὶ μαλάχης φύλλοις μασᾶσθαι, ἀπύπαξαν ἂν τὸ ζιάτωρ, ὡς μὴ μιᾶναι μύτι τὴν Ολμεῖον, μήτι γὲ τὸν τῆς ἵππου λιμῶνα, ἅπερ ἄποιμνίοις διψῶσιν, ἢ ποιμένων σύμασι καθαροῖς πότιμα. καί σε δεῖ ἐν πάνυ ἀνασχινωτῶ εἶναι, καὶ ἀνδρικῶς τὰ ζιαῦτα τολμᾶσθαι ἄν ποτε ἐπέλθῃ, ὡς ἱκανὸν ἴσθι, ἢ ἱμείνονί σοι πάσεσθαι τῆς ἐν χερσὶ πρὸς τὰ βιβλία σωτηρίας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ πάνυ, ἢ ὡς φίλτατος ξυνηθέστατος. ἀπ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἱκανὰ ἀναθραμεῖσθαι νῦν ἐλπίζω, ὡς κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. κατὰ λόγον τοῦτο ἔχει, ξυμβαῖεν ἱκανὰ τὰ τῆς Δημοσθένους καὶ οὗτος ὅσα ἐκεῖνος μετεγγεγραμμένα εὑρέθη καὶ αὐτὸς ἀπ' ἄκρου ἱκανὰ κτήσας, ὅσα ὁ Σύλλας Ἀθήνηθεν ἐς Ἰταλίαν ἐξέπεμψεν, τί ἂν ἐκ τούτου πλέον ἐς παιδείαν κτή-

inquam ne aſpectum quidem, ſat ſcio, ferrent, at potius myrto vel malua cæſum ſua ſede eijcerent, ne Olmeũ aut Caballi fontem, quibus gregibus ſanè horum magiſtris ſitim ſedare permiſſum erat, polluas. & Non credo te eſſe tam impotentem, tametſi in huiuſmodi nimisquam es fortis, vt auſis affirmare bonis literis te fuiſſe imbutum, aut ſtudua iſſe vnquam vt verè probatos codices tibi faceret familiares, vel quòd hic tibi præceptor extiterit, aut ad illum diſcendi gratia te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te conſecuturum ſpes eſt, ſi ingentem librorum aceruum congeſſeris. Proinde ſi hoc es animo, age conquire quicquid Demoſthenes ille orator etiam ſua manu ſcripſit: deinde Thucydidis hiſtoriam, quæ oſtlies huius oratoris induſtria extat deſcripta. Iam vt tot tibi libri ſint, quot Athenis in Italiã aduexit Sylla,

λ]ύσασο, ἢ ἄρ' ἐπὶ δαμόμῳ & αὐτὰ ἐπικαθήσῃς, ἢ ξυγκολλήσεις καὶ περιδαμόμῳ & περιστρώσῃς; πίθηκος γὰρ ὁ πίθηκος, ἢ παροιμία φησὶ, κἂν χρυσᾶ ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ δέ γε τὸ βιβλίον μὲν ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγινώσκεις ἀεὶ τῶν δ' ἀναγινωσκομένων οὐδὲν οἶδας, ἀλλ' ὄνος λύρας ἀκούεις, λινῶν τὰ ὦτα, ὡς ἔφη τὸ λικτῆρι τὰ βιβλία, καὶ πεπαιδευμένου ἀπέφαινε τὸν ἔχοντα, ποσοῦ ἄρ' ὡς ἀληθῶς τὸ κτῆμα ἐῶ ἄξιον, καὶ μόνῳ ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐῶ περιάδαι, δεῖ πτήνας ὑμᾶς περβαλλοντας. τίς δὲ δεῖ ἐμπόροις καὶ δεῖ βιβλιοπαπόλοις ἤεισεν ἂν περὶ παιδείας, δεσαῦτα βιβλία ἔχουσι, καὶ πωλοῦσιν; ἀλλ' ἄγε ἀλιτηλυθέτω ἰδίοις, ὄψει μάλ' ἐκείνους πολὺ ἐν τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀλλὰ βρβάρους ἢ τὰ φωνὰ, ὥσπερ σὺ, ἀξιώτερος δὲ τῇ γνώσει, οἵους ἀπὸς ἔναν τὰς μυδέρ ἢ καλῶν καὶ σχῶν ἑαθιωρακότας. καὶ

vt super his dormias, affinos tibi vbique circumferas, num ideo eruditior es futurus? Sicut enim adagio fertur, [k] Simia est simia, etiam si aureum cultum gestet. Et librum quidem semper in manu portas, legisque semper aliquid, quorum tamen nihil penitus intelligis, sed asinus micans auribus lyram auscultas. [l] Quòd si librorum copia doctum redderet eum qui comparasset, preciosa profectò res esset, & vobis tantum diuitibus propria, si quidem veluti in foro pauperes nos superantibus daretur mercari: imò cum ipsis bibliopolis, quibus librorum tanta copia est, qui distrahunt, doctrina & eruditione quis certet? quos tamen, si rem spectes, inuenies, haud multò te bonis artibus præstare: nempe sermone rustico vtuntur, mente nihil valent, quales meritò sunt qui inhonesti & turpis contemplatione nunquam sunt versati.

& ita

καὶ ζῆ οὐ μὴ δύο ἢ τρία παρ' αὐτῶν ἰκάνων μεταμῦσ. ἔχας, οἱ δ' νύκταρ καὶ μεθ' ἡμέραν δῆτα χαρὸς ἔχουσιν αὐτά. τίν' οὖν ἀγαθοῦ ὠνῆ ταῦτα, ἀκοὴ μὴ τὰς ἀφθόνας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἐνῆ πεπαλεῦσθαι, ζοσαῦτα περιχυθ'ες παλαιῶν ἀνθρώπων ξυγγράμματα; καί μοι, ὦ δεσπότα, ἀπόκριναι, μᾶλλον δέ, ἐπεὶ ζοῦτό ζοι ἀδικώτερον, ἐπίνευσον γοῦν, ἢ ἀνάνευσον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα. ἔστιν αὐλεῖν μὴ ἐπιστάμενον, ἐπίσταζο ζοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ ζοὺς Ἰσμηνίου, οὓς ἑπτὰ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ἐν Κορίνθῳ ἐπρίατο, ἆρα δῆτα τοῦ καὶ αὐλεῖν ἀνήσαζο, ἢ οὐδὲν ἧττον ἀνήσ' ἂν ἐπίσταμένου χρῆσθαι κατὰ τὴν τέχνην; οὐκοῦν ἀνήσ'ζο. οὐδὲ γὰρ τοὺς Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου πηδάλιον, αὐλήσαντ' ἄν, μὴ μαθών. τί δ', εἴ τις ἢ Ἡρακλέα τὰ τόξα ἐπίσταζο, μὴ Φιλοκτήτης ὤν, ὡς ἀνὰ δὴ ἐμβαίνειν αὐτὰ, καὶ ἐπὶ σκο-

& tu vnum modò aut alterum codicem redis mercatus, isti diu noctúque in manibus voluunt. quid ergo cómodi hîc expectas? aut cur non ipsæ cellulæ librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot veterum auctorum scripta complectuntur? [m] Ago verò, si non est molestum, paulum quiddam respondeas, aut qui infantior es quàm vt possis, saltem annue vel abnue eaquæ sum rogaturus. Quæso te, si quis tibia canendi artis ignarus prorsus, fortè sit nactus Timotheï tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, ánne arte inflabit? vel nullus vsus huic rei erit, quæ sciè vti nequit? Rectè sanè abnuisti. Nam neque quibus [n] Marsya & Olympus cecinerunt, hoc efficient, vt concinnum quiddam inspiret, qui nunquam didicerit. Verùm si quis Herculis arcus habeat, cùm Philoctetes non sit, qui sanus tendere potuit, quòd

ακοσαι δοξειεν. τί δε, και ουτω δοκεῖ; ἆρ' ἂν ἐπιδείξαιτο τι ἔργον δοξάσης ἄξιον ἀνηρ ἀνηρ; και τοῦτο κατὰ ταὐτα δὴ και ὁ κυβερνᾶν οὐκ εἰδὼς, και ἐπιχειρῶν μὴ μεμαθηκὼς, ἢ ὁ μὴ ναῦν ποτε ἐπιβεβηκὼς παραπλεῖν, δοκεῖς ἅπασι και ἐς πᾶν και ἐς ἀσφάλειαν ἐπὶ λιμένος ἐλθεῖν ἀσμένως; ὁ δ' ἵππον κτήσασθαι μέλλων, ἢ κενταύριλλον ἢ καππαδόρον ἐπὶ σχοινοῖς ἄρα, οἶμαι, ἑκατέρῳ, ἐκ ἐδῶς, ἄ, τι χρήσασθαι ἑκατέρῳ. ἐπινεύεις και τοῦτο; πάθε δὴ, και τοῦτο μοι ἐπίσκοψον, ἔστις, ὥσπερ σὺ, ἀναγιγνώσκειν ἂν, ὠνοῖτο ποτὲ βιβλία, οὐ σκέμματα οὕτω ἐς ἐπαφροσύνην καθ' ἑαυτὸν ἐκφέρει; τί ὀκνεῖς και τοῦτο ἐπινεῦσαι; ἔλεγχος γὰρ, οἶμαι, σφῶν οὗτος, και τὸ ὁρώντων ἕκαστος ἐνθυμήσεται, τί ποτε ἐνόησε ποιῶν ἐπαφθέγξασθαι, τί ποτε ἐνόησε ποιῶν και βαλανεύς; και ἐπιτετόκασιν οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ασίᾳ πλούσιοι ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀχθομένῃ τὸ πεζεπόταλον ἐκεῖνο ἐπιφθέγξασθαι, τί ποτε νοῦν ποιῶν και βαλανεύς; καὶ ἐπιτετόκασιν οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ασίᾳ πλούσιοι ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀχθομένῃ τὸ πεζεπόταλον ἐκεῖνο ἐπιφθέγξασθαι, τί ποτε νοῦν ποιῶν και βαλανεύς; και

ἀπὸ κρύους, οἶμαι, ἀπεσφάρ-
τας ἐπαιδή ποτε ἀπὸ χιόνος
ἀλοιπορῆσαι ξωϊδη αὐτῷ·
οὕτω τοίνυν τοῦτο μὲν ἐλαι-
νὸν ἐπενόησε, καὶ θαπτύ-
ων τὴν ἀνυχίαν, ξυλίνους
πόδας ἐποιεῖτο, καὶ τούτους
ὑποδούμενος, ἐβαδίζων, ἐ-
πισεσείετο ἅμα τοῖς οἰ-
κέταις. ἐπῆνει δ' γέλοιον
ἐποίει· κρηπῖδας γὰρ καλ-
λίστας ὠνεῖτο ποτμύτας ἀεὶ,
καὶ τὴν πλάστιν πραγμα-
τείαν περὶ ταύτας ἔχων, ὡς
καλλίστοις ὑποδήμασι κόσ-
μημά ἐστιν αὐτῷ τὰ ξύλα,
οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα δῆτα
καὶ σὺ ποιεῖς. χωλὸν μὲν
ἔχεις καὶ συνίστης τὸν γνά-
θιλον, ὑποδούμενος δὲ χρυσοῦς
ἐμβάδας, οἷς μόλις ἄν τις καὶ
ἀρτίπους ἐμπεριπατήσειεν;
ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν
Ὁμηρον ἐπαίεις ποικίλως, ἐς
ναυπάγου τοί τις, ἀνὴρ λαβὼν
τὴν βύτα τ' Ἰλιάδ' ἐκψω-
δίαν, ἢν τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξε-
τάζῃς· ὁρᾷς γὰρ αὐτῶν πρόσω,
ποιήσαι δ' ἄν τις αὐτῷ λημ-
μορῶν, παγίλοιος ἄνθρωπος.
ἀνάξιος

faceret, putrefactus è frigore, vsturis vterque pes depererat. ille tam miserabilem fortunam expertus, infelicitatem solari cupiens, ligneos pedes truncis accommodabat, ac calceis inductus, vndiq; seruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc insuper deridiculum commiscebatur: crepidas pulcherrimas & nouas semper curat erat summa mercari, vt ita calceis speciosis ligna sua, nempe pedes, essent conspicua. Nunquid verò his adsimilia facis tu quoque? qui cùm claudus sis, ac ἑ ficulneis sensibus, emis auaros soecos, quibus vix aliquis pedes integer rectè possit ingredi. Et quoniam inter alios tuos codices Homeri poësin saepenumerò repositum est cernere, accepto aliquis libro, legat tibi secundum Iliados, cuius caue aliquid perpendas: nam nihil ad te, praeter quàm qui isthic depictus est vehementer absurdus homo,

ἀισχρὸν & τὸ σῶμα, καὶ πολυθρύλητον. ἐκεῖνον δέ γε τὸν Θερσίτην ὁ Θρᾴττης ὁ δεῖνα ἐπαίδοι τῶν Ἀχαιῶν γενόμενον, φαίη, ὅτι οὐτικα δὴ τὸν καὶ ἁπαλὸν ἅμα καὶ ἰσχυρὸν ἂν γένοιτο, καὶ διαπεραιώσεται μὲν τὸν ποταμὸν, ἐναιβολώσει δ' αὐτῶ τὸ ῥεῖθρον τῷ φόνῳ τῶν Φρυγῶν, ἀφικόμενος δ' ἐπ' Ἐκάβρα, καὶ πρὸς αὖθις τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδ' φέρειν ἐπὶ τῶν ὤμων τὸν μικρὸν ἀναλαβὼν; οὐκ ἄρ' ἔφοις, ἀλλὰ μὰ γὶ ναὶ μὰ ἂν ὀφλισκάνοι χωλοῦσθαι ἐπὶ τῇ ἀσπίδι, καὶ ἐπὶ σώματι καταπίπτων ἐπὶ τῷ βάρους, καὶ ὑπὸ τῷ λάνης, ὁπόταν ἀναφύσαι, λακυνὸς τοὺς πλαγιοβλεπεῖς αὐτῷ ἐφελκόμενος, καὶ τὸν θώρακα ἐπαίρων ὧδε μεταφέρῃ κυρτώματι, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισυρόμενος, καὶ ὅλως, ἀσχήμονα ἀμφοτέρως, καὶ τὸν ἀνθρώπου ἀνάξιον αὐτῶν, καὶ τὸν ἀποστόλου. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πεισόμενος, ἐὰν ὁρᾷς, ὁπόταν τὸ μὲν mutilo ac portentoso corpore, qui isthic concionatur. Thersites est. Ille inquam huiusmodi si adeptus sit Achillis arma, putásne propterea fortem iuxtà & decentem futurum, qui & fluuium transiliat, & alueum turbet trucidatoris Phrygum cruore: occidat post Lycaona & Asteropæum, Hectorem, cùm ne Meliæ quidem pondus humeris sustinere queat? Negabis opinor, ac potius dicet, dum post clypeum claudicaret, mox humi procumberet impar armorum oneri, siquando sublato capite è galea prospectaret, suos istos intortos oculos ostendens, deinde loricæ subiecto gibbo velut tuberes, & ocrearum dum in terra repit, tractus: hæc inquam dicens risum omnibus motura, & ipsum dehonestaturum primùm panoplię opificem, deinde etiam dominum. Tu verò nunquid animaduertis prorsus idem ubi accidere, dum librum

βιβλίον ἐν τῇ χαρᾷ ἔχων πεπλατυσμένον πορφυρᾶν ἢ ἔχον τῷ διφθέρᾳ, χρυσῶ κ τὸν ὀμφαλὸν, ἀναγινώσκῃς κ αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων καὶ διαστρέφων τὰ μὲν τῶν παιδίων μέσων καταγελάσῃ, τὰ δὲ τῶν ξυόντων σε καλάπαυ ἐπαινέσῃ, οἷ καὶ αὐτοὶ πᾶς ἀπλῆς ἐπισφρόμενοι γελῶσι τὰ ποικίλα. εἶτα δὲ σε διηγήσωμαί τι Πυθοῖ γενόμενον. Τάραντίνον, εὐάγγελον τινα, τὴν ἀφανῆ ἐν τῷ Τάραντι, ἐπιθύμησε νικῆσαι Πύθια. ἦ οὐ δῆτ' ἐγγενὲς ἀγωνίας αὐτῇ καὶ ἐδόκει ἂν ἀθλιώτερον εἶναι, μήτι πᾶς ἔχων μήτι πᾶς ἀκμητὴς ἐν πυρικτίῃ· καὶ θάρσος δὲ καὶ ὠκεῖαι ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπέπειθεν τὸ τῶν καταφρονητὴν ἀνθρώπων, οὐς ἔχει πρὸ αὐτοῦ, ἐπαινουμένων καὶ βοωμένων, ἐπέ τι καὶ τὸ σμικρόταλον ἐπᾴδον ἀναπρέπειν. ἦκεν δὴ ἐς Δελφοὺς, τοῦ τι ἄσμα

librum manu tenens progrederis, cuius aluta purpurea, bullulæ aureæ sunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens scriptoris dignitatem? [8] Hæc cùm fere te vident, non solùm eruditi ridere solent, sed tui etiam assentatores, quorum consuetudine vnicè oblectaris, auersi se intuentes, à cachinno minimè abstinent. Age verò, narrabo tibi quod Pythijs gestum memoratur. Tarentinum quendam Euangelum apud Tarentinos non obscuro loco natum, nec incelebrem, inuasit cupido vincendi Pythia, vbi in ijs quæ nudi certamina incunt, non posse fieri vt superior euaderet, quippe qui neque robore, neque pedum velocitate esset præditus, facilè cogitauit. Verùm cithara & carmine omnibus præmia prærepturum esse, persuaserant pestes illæ quas apud se fouebat, laudantes & applaudentes ad exilissimum quenque canus strepitum. Itaque venit Delphos veste

καμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποιησάμενος, καὶ στέφανον δαφνῆς χρυσῆς ἐκπρεπῆ, ὡς ἀντὶ δαφνῆ τῆς δάφνης σμαράγδους ἄνθη βρυούσης ἐστεφανῶσθαι. τὴν μὲν γε κιθάραν αὐτὴν, ἔργον φοίνικός τι χρῆμα, ἐς κάλλος καὶ πολυτέλειαν χρυσῷ μὲν ἔστι ἀκριβῶς πᾶσαν, σφραγῖσι δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, Μουσῶν μιμήσει, καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀρφέως ἐνιστορουμένων, θαῦμα μέγα τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' οὖν πολὺ καὶ ἔκγονον ἦν ἐς ἀγῶνος ἡμέρα πρὸς μιᾷ δεῖν· ἔλαχε δὲ μόνος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ᾄδειν, καὶ μετὰ Θέσπιν τὸν Θηβαῖον, οὐ φαύλως ἀγωνισάμενον. ἐσήρχετο οὖν ὅλος περιπαμπόλιος ὢν χρυσῷ καὶ τοῖς σμαράγδοις καὶ βηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνύπνιον τῆς ἐσθῆτος, ἣ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διαφαίνουσα, τοιοῦτόν τι ἅπασι πεποιηκυῖα τὸ θέαμα, καὶ θαυμασίας ἐλπίδος ἐμπλήσασα τοὺς θεατὰς, ἐπαλλάττουσι

auro insigni, & coronâ ex ijs lauri foliis plexa splendens. haec verò eriam smaragdis lauri fructui aequalibus variegata erat. at cithara, visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, annulis & gemmis passim ornata, suisq; locis, Musarum, Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in theatrum erat descendendum. conueniunt tres certaturi, obtigitq; sors Euangelo vt secundo loco caneret. procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes egerat, auro, smaragdis, beryllis, hyacinthis totus colucens, ipsa purpura, quae auro contexta visebatur, commendabat hunc cultum mirificè. quibus cùm iam stupentes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe replêsset spectatores, cùm omnia iam

φωτι καὶ ἅδομαι καὶ λιθαρίσκα
σαυτοῦ ἴδια, ἀναπρόκριται
μὲν ἀνάρμοστόν τι καὶ ἀσώ-
τακτον, ἀρρύθμοισι κρᾶσι
ἅμα χορδαῖς, σφοδρότερον
δ' ἵστησι καὶ ἐμπιτνᾷ τῇ λι-
θάρᾳ. ᾄδειν δ' ἄρχεται ἀπό-
μοιόν τι καὶ πάνυ, ὥστε γε-
λᾶσθαι μὲν πάντων γνώσε-
σθαι τῶν βιατῶν, ζοὺς ἀθλοθέτας
δ' ἀγανακτοῦντας ἐπὶ τῇ
τόλμῃ, μαστιγώσαντας αὐ-
τὸν, ἐκβαλεῖν τῆς θεάτρου. ὅτε-
περ καὶ γελιότατον ὤφθη,
Λακρύων ὁ χρυσοῦς Εὐαγγε-
λος, καὶ ἅτε τῶν μαστιγο-
φόρων συρόμενον διὰ μέσης
τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη κα-
θυματωμένον ἐκ τῶν μαστί-
γων, καὶ συμπίπτων χαμάτερ
τῆς κιθάρας τὰς σφραγίδας·
ἐξαπιφώνα δὲ, καὶ πέ-
πηε ξυμμαστιγουμένης αὐτῷ.
μικρὸν δ' ὑποσχὼν μετ' αὐ-
τὸν, Εὔμηλός τις Ηλεῖος ἐσ-
έρχεται, λιθάραν μὲν πα-
λαιὰν ἔχων, ξυλίνης δὲ κόλ-
λοπας ἐπικαμψίλου, ἐσθῆ-
τα δέ, καὶ μόγις σοῦ ἔσ-
φάνε δίκα δραχμῶν ἀξίαν.
ἀπ'

& citharam pulsare, & accinere esset necesse, pene sonat agreste quiddam, inérsque & incompositum: simul dum immodicè citharam increpat, rumpit tres fides. cantus autem planè ineptus erat, & solutus, ita vt ab hominibus qui aderant, rideretur: sed ludorum præfecti offensi hominis temeritate, loris cæsum è theatro proiecerunt. Hic verò iucundissimum erat spectaculum aureus ille Euangelus, cùm per mediam scenam traheretur ab his qui verbera infligebant, lachrymans, crura plagis cruentus, humi interim colligens delapsos dum vnà vapulat, citharæ annulos. Exiguo autem temporis spacio interposito prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam citharam affouens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestem indutus vix vna cum ferto decem denariorum precij.

At

ἀπ' οὖτός γε ἄξιος ἀγωνίσασθαι καὶ νικῆσαι κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἐπῄδετο, καὶ ἀνεκρούετο, καὶ τὸν Εὐαγγέλου κατεγέλα, μαλλον ἐμοῦ ἀκούοντος τῇ λυθόδρᾳ, καὶ τοῖς σφραγῖσιν ἐπάνω· καὶ ἅπαξ γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐαγγέλε, σὺ μὲν χρυσῷ δαφνῳ περίκασαι, καὶ ἔοικας· ἐγὼ δὲ ὁ πένης τῶν Δελφικῶν. πολλὰ τοῦτό γε μόνον ὄνησό τῆς σκευῆς, ὅτι μηδὲ ἐπιορκῶν ἐπὶ τῇ κλίνῃ ἀνέρχῃ, ἀπὸ μισθώματος προσήκει σοι τὰ ἀτρύπητα τοῦτα, καὶ πιεσθεὶς ἥκιστα ἐμοὶ ἀκούσῃ· πρὸς δὲ καὶ Εὐαγγέλου τοῦτο, ὡς ὅ. ἔφ γε οὐδ' ὀλίγον μέλει τοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν. οὐκ ἄκαιρος δ' ἂν γένοιτο, καὶ λίαν μέθον τινὰ διηγεῖσθαί σοι, πάλαι γεγενημένον. ὅτι τὴν Ὀρφέα διασπασθεῖσαν ὑπὸ Θρᾳκῶν, φασὶ τὰς Θρᾳκικὰς ἀυτοῦ σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τὴν λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν ἐμ-

At ille & bellum edebat carmen, & ritè ſicut ars poſcebat, chordas feriens modulabatur. itaque & victor abibat præconis voce proclamatus, videns interim Euangelum, qui nequicquam cithara ac annulis iſtis ſeſe oſtentaſſet. Et aiunt ſic fuiſſe allocutum: Aurea lauro redimitus es, Euangele, & quid ni? opibus enim vales me verò quia pauper ſum. Delphica oportet eſſe contentum. Veruntamen hoc commodi tuus tibi ornatus peperit, quòd cùm neminem tui miſereat, oderint omnes iſtas tam inepiè ſuperfluas delicias. Mirum verò ni pulchrè tibi cum hoc Euangelo conueniat, quatenus ne tu quidem ſpectatorum cachinnos quicquam moraris. Arbitror autem non intempeſtiuum eſſe, vt Lesbiam quandam fabulam tibi narrem. Cum Orpheæ Threſſæ mulieres diſlaniaſſent, ſe-

rumque caput vnà cum lyra cùm primùm Hebrus exce-

ἐμβαπτίζων ἂς τὸν μέλανα πόντον, καὶ ἐπιπλεῖν τε τὴν λιφαλῆ τῇ πόρᾳ· τὴν μὲν ξ. δόξαι θρῆνόν τινα ἐπὶ τῷ Ορφεῖ, ὡς λόγος, τὴν λύραν ἀποτίλαι ἀπηχῆ, τῶν ἀνίμων ἐμπιπλόντων τὰς χορδὰς, καὶ οὕτω μετ' ὀλίγης προσηχθῆναι τῇ Λίσβῳ. ἐκ παίνους ἀνιλομένους, τὴν μὲν λιφαλῆν καταθῦσαι, ἵναπερ νῦν τὸ Βακχεῖον αὐτοῖς ὀπίτην λύραν δ' ἀναθεῖναι ἐς τὸ Απόλλωνος τὸ ἱερὸν, κἀν ἐπὶ πολὺ τε σέβεσθαι αὐτήν. χρόνῳ ὕστερον, Νίανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου παῖδα τὰ μὲν περὶ τῆς λύρας μυθολογούμενα, ὡς ἐκήλει μὲν καὶ θυείᾳ, καὶ φυτὰ, καὶ λίθους, ἐμελῴδει δὲ καὶ μετὰ τὴν τοῦ Ορφέως συμφορὰν, μηδ' ὑπὸ ἀθυμίᾳ τινὸς, πρὸς ἔρωτα δὲ κτήματος ἐμπεσεῖν, καὶ ἀφαιρεθῆναι τὸν ἱερὰ μηχάνοις κάμασι, πᾶσαι πανδεχέτα ἐτέραν ὁμοίαν λύραν, δοκῶσι τὴν Ορφέως λαβόντα δὲ μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν ἐν τῇ πόλει χρῆ-

excepiſſet, in nigrum Pontum eiectum, ac ita ſimul notaſſe caput ac lyram: illo tugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materiæ faciente modos, donec ad Lesbum appellerentur, vbi incolæ fluctibus veriſque ereptis, caput ſepulchro condiderunt, lyram autem ſuſpenderunt in templo Apollinis. in quo cùm bene longum tempus fuiſſet adſeruata, multis annis pòſt Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm quæ de lyra narrabantur, audiſſet, quòd beſtias hac demulſiſſet Orpheus, plantas & ſaxa mouiſſet, quódque ipſo iam cæſo tamen per undas lata, nemine modulante reſonaſſet, capitur incredibili amore habendi hanc. quare ingenti pecuniarum vi corrupto ſacerdoti perſuadet, Orphei lyram, alia ſuppoſita, ſibi det: qua accepta, parùm tutum ratus interdiu

hac

χῆδα, ὲκ ἀσφαλὲς οἴεσθαι ἔνα, νύκτωρ δ' ὑπὸ λόλου ἔχοντα, μόνον περιλθεῖν ἐς τὸ προάστειον. καὶ πεχθεισόμενον ἱρέα, καὶ σωτρίβοντα τὴν τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα καὶ μίλη τινὰ θεσπέσια ὑπηχήσειν τὴν λύραν, ὑφ' ὧν πάντας καταθέλξειν καὶ ληλιτόδη, καὶ μακάριον ἔσεσθαι, κληρονομήσοντα τῆς Ορφέως μουσικῆς. ἄχρι δὴ ξυνελθόντας τοὺς ἰδιώτας πρὸς τὸν ἦχον (πολοὶ δ' ἦσαν αὐτόθι) ἀθροισθῆναι αὐτόν. ὡς δὲ τὸ γοῦν ὅμοιον τῷ Ορφεῖ πάθειν, καὶ μόνος ἐφ' ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τοὺς λιμώας. ὅτι μὲν καὶ σφίσιν ἄφθη, ὡς ἐγὼ οὐκ ἂν λύραν θέλοιμι λαβεῖν, ἀπὸ τίνος καὶ ὠφελῆ, ἃ μόνα ἐξάγεται τοῦ Ορφέως πρὸς τῆς μητρὸς ὑπάρχων· ἡ λύρα δ' ἄλλως ἐστὶ τίμια λαβεῖν, ἢν μὴ ἄμουσον τῶν ἄκρων βαρβίτων. καὶ τί δεῖ τὸν Ορφέα ἢ τὸν Νέανθον λέγω; ὅσον καὶ ἐμὲς αὐτὸς

hac in vrbe ludere : nocte simu occultam efferens, solus in suburbium pergit. Quò vbi venit, lyram pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidus & imperitus artium iuuenis, fore vt diuinum aliquod carmen percussæ fides rederent, quo cunctos permoueret, & animi affectus quò vellet traheret, vt hoc nomine beatus haberetur, Orphei musices hæres. Dum hæc agit, vicini canes, qui in eo loco erant plurimi, strepitu excitati coëunt, ac infelicem istum citharœdum discerpunt : quod ipsum solum cum Orpheo commune habuit, postquam canes adduxerat. Manifestissimè igitur ostensum hoc exemplo est : non lyram esse quæ homines & feras lenierit, sed artem ac carmen, quæ præ aliis excellentia mater Orpheo contulerat, lyra nihil à quibusuis barbitis differente. Quorsum verò attinet Orphea tibi aut Neanthum proponere ? cùm nostra ætate vixerit,

αὐτὸς ἐγώνιτό τις, καὶ ἔτι δεῖν, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτε λύχνον ἐκ Σοϊκοῦ, ἁλαμιοῖῶ ὄντα, πρισχιλίων δραχμῶν ἐπρίατο· ἤλπιζε γὰρ, οἶμαι, ἀφήσειν, ἂν τ νυκτῶν ἐπὶ ἐκείνῳ τῷ λύχνῳ ἀναγινώσκοι, αὐτίκα μάλα καὶ τὴν Ἐπικτήτε σοφίαν ὄνερ ἐπισήσεσθαι, καὶ ὅμοιον ἔσεσθαι τῷ θαυμασῷ ἐκείνῳ γήροντι. χθὲς δὲ καὶ πρώην, ἄλός τις τὴν Πρωτέως ἐκ Αἰγυπτικὴν βακτηρίαν, ἣν καταθέμενον ἄλλο ἀς τὸ πῦρ, ἁλόντα ἀφῆκεν ὄφις. ἐπεὶ καὶ ἔχα μὲν τὸ ἀμύλιον τόδε, καὶ δάκνουσιν, ὡς τετεύχαται ἐκ Καλυδωνίε τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστᾶ ἐκ Γηρυόνε, καὶ Μεμφῖται τῆς ἰσιδος τὰς πλοκάμους. αὐτὸς δὲ ὁ τοῦ θαυμασοῦ κτήμαν ἀνοσότατος, καὶ αὐτὸν σὺν τῇ ἀφελείᾳ καὶ βλακείᾳ ὑφηγούμενος. ὁρᾷς ὥσπερ ἀκολουθοῦντός σοι διάλεξαι, βακτηρίας ἐς ἦθος ἀγροικίαν ὡς ἀληθῶς διὸ μῆκος. πλὴν γὰρ καὶ Διονύσιον φασὶ δίαν ποιεῖν φαῦλος πάνυ, καὶ γελοίως· ὥστε τὸν legant, aut magis ridiculum:

xerit, & ni fallor, adhuc superstes est, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem trecenti denarijs mercatus est: sperans futurum scilicet, ve si noctu ad istam lucernam legisset, mox Epicteti sapientiam somniaret, & similis efficeretur admirando seni. Sed nuperrimè alius quispiam Protei Cynici bacu lum, quem cùm in flammam insiluit, reliquerat, emit talento, custodituúmque etiam num inter reconditas ac charissimas opes habet, ostentatq; non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani ossa Geryonis, & Memphitæ Isidis capillos. At ille tanti boni possessor, ipsum se quoque stultitia & nugacitate superauit. Vidén' quàm pessimè res tuæ habeant? & quòd caluariæ fuste opus sit? A Bgo verò etiam Dionysium quondam scripsisse Tragœdiam accipio, sed qua nihil fuerit vnquam minus equam cùm dedisset legendam

B Phi-

Φιλόξενον ποιήσεις δὲ αὐτὸν ἐς τὰς καθομίλας ἐμπεσεῖν, ἢ λαμπρὸν κατίχαρ ἢ γέλωτα. οὕτω δίκην πυθόμενος, ὡς ἐγγυμάται, τὸ Αἰσχύλου πυγμάχιον, ἐς ὃ ἐκεῖνον ἔγραψε, σοὶ ποιῶ σπουδῇ ἕλησθαι μὲν καὶ αὐτὸ, ὥσπερ ἔνθεν ἔσεσθαι, καὶ λαβόντα ἐκ τῆς πυξίου. ἐκεῖνος μὲν ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ μανεῖν γλοιότερα ἔγραψε, οἷον λιμένα τὸ Δωρικὸν, ἔπειτα ἢ Διονυσίου γοιά. καὶ πολλαχοῦ, οἶμαι, γοιᾶκα χαρίεντα ἀπόλεσε. καὶ τοῦτο γὰρ ἐκ τοῦ πυξίου. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. καὶ τοῦτο μέν γε πῶς οὐ μάλιστα ἀνύσχως ἂν ἀρμόσαι ἔχοι, ἢ ὦ Διονυσία, καὶ σοὶ τοῦτο χρυσοῦσαι αὐτῇ ἔδει ἐκεῖνα τὰ πυξία, τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ ἀνθ' ὧν ἔχων εἰς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττῃς ἀεὶ, καὶ διασκοπᾷς, καὶ περιπόλας, καὶ ἀλείφῃς ὥσπερ ἱερόν καὶ τῇ λίθῳ, καὶ διφθέρας περιβάλλας,

B Philoxeno, nec ille adulari posset, sed salibus incessere scriptorem, sæpenumero in lapidicinas coniectus est. Cum autem Dionysius contemni sese, & vulgo fabulam esse comperisset, multi operæ ac impensæ pepercit, vt C Aeschyli pugilaribus, quibus sua poëmata describere fuerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se plenum ex Aeschyli ceris numine, & planè attonitum putabat: D & tamen in his longè absurdiora scribebat, quale est Doricum illud: ἄκρην ἀ Διονυσίου γοιά. Et iterum: οἶμαι, γοιᾶκα χαρίεντα ἀπόλεσε. nam hoc quoque inde sumptum est. Et hoc: αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μωροὶ βροτῶν. Hoc tamen postremum non parum restius in te quadrat, quàm Dionysium, & propterea ceras inaurare debebas. Namque obsecro quid consequendi spes est, quòd libros voluis, reuoluis, colligis, quod non decet resecas, croco pingis, & polis cedro, amici

πας, καὶ ὁμφαλὸς ἐντίθεις, ὡς
λύ τι ἀφαλούσων αὐτῶν; καὶ
νυ γοιῶν ἄδην βιλτίων γενήσ-
εσθ ἀφ' ὧν λέγεις, ὃς τοιαῦτα
μὴ φθέγγῃ, μᾶλλον δ' τῶν ἐ-
χθύων ἀφρονέστερος ἄ. βιοῖς
δ', ὡς ἐμ' ἐπῶν καλόν· μί-
σεῖ δ' ἄγριόν, φασι, παρὰ
πάντων ἔχεις ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ,
ὡς ἀ τοιούτως ἀπηργάζετο τὰ
βιβλία, φυγῇ φευκτόν, ἔρ
ἔμ' ὅτι πορρώτατω ἀπ' αὐ-
τῶν. λοιὸν δ' ὄνειδος, ἅπ' ἄν
πάρα τῶν παλαιῶν τις λάβ-
σαιτο, λιχνεύειν τὰ λίαν σθαι, καὶ
πράττειν τὰ λίαν τα, ζήλῳ τῶν
ἀείσων, καὶ φυγῇ τῶν χαρό-
νων, ὅταν μέτ' ἐκάνα, μέ-
τ' ταῦτα φαίνητό τις παρ'
αὐτῶν ὠφελούμενος, τί ἄλλο,
ἢ τοῖς μυσὶ διατριβὰς ἀνάτα,
καὶ τοῖς τίλφασι οἰκήσεις, καὶ
πλησὰς ὡς ἀμελοῦσι τοῖς οἰ-
κέταις; πῶς δ' ἐκάνο ἀ-
σχολον, ἄ τις ἐν τῇ χαρὶ ἔχοντ
τοῦ σι βιβλίον ἰδὼν (ἀπὸ δ' τι
πάντως ἔχεις) ἔροιτο, οὗ
τινος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγρα-
φέως

cispellibus, bullulas infigis? sic agis tanquam fructū inde percepturus, & factus es scilicet vehementer ex hoc meo cœtu melior, quippe qui sic loqueris, ac potiùs qui piscibus magis es mutus. vitā autem qualemvivas, dictu fœdum est: hoc certè aiunt, tuā illam obscœnitatem extremè odisse vniuersos. quòd si librorum hæc esset culpa, fugiendum ob eis erat quammaximè procul. E Duo autem cùm sint, quæ à veteribus scriptoribus petas, dicendi virtutem, & honestè viuendi rationes: dum quæ bona sunt imitaris, quæ mala, deuitas: quando neutrum spectatus es, quid aliud comparasse dicemus te, quàm ludum muribus, & tineis habitaculum, ac seruis, si negligentiores in codicibus curandis fortè fuerint, verbera? F Sed quod sum nunc dicturus, haud scio an tibi summam ignominiam afferat: si quis fortè fortuna te conspicatus (sicut ferè cerni amas) habentem in manu librum, roget, author quis sit, orator, historicus,

φίως ἢ ποιηζοῦ ὄτι· σὺ δ' ἐν τῇς ἐπιγραφῇς εἰδὼς, πρέπως ἅπαις τοῦτό γε ἄτα, ὡς φιλῶ τὰ ζιαῦτα ἐν ξυνουσίᾳ πρὸς χαρᾶν ἐς μῆκος λόγων, ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι ἢ ἀτιῶτο τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δ' ἀφροίης, καὶ μηδὲν ἔχοις ἀπᾶν· οὐκ οὖξη τότε χανεῖν ὁ τιλὼ γῆ κατὰ σεαυζοῦ, ὡς ὁ Βελλεροφόντης, πεφευρὼν τὸ βιβλίον; Δημήτριος δ' ὁ Κυνικὸς, ἰδὼν ἐν Κορίνθῳ ἀπάλαυτόν τινα, βιβλίον καλλιτον ἀναγινώσκουσα, τὰς Βάκχας οἶμαι ζοῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον λέγω, τὸν Πενθικὸν τὰ ζοῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας, διέσπασεν αὐτὸ, ἅπαξ, ἅμενόν ὅτι ζοῦ Πενθεῖ, ἅπαξ σπαραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ ζοῦ πολλάκις. ἐμοὶ δὲ ἐπὶ πᾶς ἐμαυτὸν, ὅπως καὶ ἡμέρον ἐνεῖεν διάλυσιμα, τίνος ἕνεκα δεῖ σπουδῆς ταύτης ἐσπέδασας, περὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν βιβλίων. ὡς φιλέας μὲν γὰρ, ἢ χρέας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν οἰηθείη τις τῶν ἐμὲ ἐλαχίζου σι εἰδότων,

cus, poëta: ac tu ex inscriptione doctus, aptè dicas quæsitum: posteà, ita vt fit, dum sermo familiaris progreditur sæpè longiùs, ille laudet aliquid, aut accusetscriptorum, tu verò non habeas quòd respondeas, nónne optes tum vt tibi tellus dehiscat, qui in tui perniciem velut G Bellerophontes codicem attuleris? H Demetrius Cynicus cùm Corinthi conspexisset ineruditum quendam pulcherrimum librum legentem, opinor in Bacchis Euripidis locum, vbi nuncius Penthei fatum & factum Agaues exponit, arreptum codicem lacerauit: Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te toties dilaniari, Penthea I Scire autem peruelim (quod ego nulla quantumuis diligenti animi cogitatione assequi possum) cuius rei gratia tãto studio in hoc sis versatus. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat qui te vel mediocriter nouit:

non

ὄμμακτον, ἢ φαλακρὸς ἄν τις πείσαι λιγύιον, ἢ λάτοπρον ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ λωφὸς αὐλητὴν, ἢ ναυκλῆρον ὁ ἰνδικὸς, ἢ ὁ κωφὸς παράστης λώπιον, ἢ ὁ ληδυρνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδῃς πλάτος σοι τὸ πρᾶγμα ἴσχει, καὶ βάλε τοῦτο ἀμφιλύσας ἅπασιν, ὅτι μὴ ἐς τὰ μηδέν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ ποσῆς σ' ἀφίει οὐσίας ἀναλίσκειν; καὶ μὴν ὅσα γε ἐμοὶ Σῦρον ὄντα ἐδόκει, ἃ μὲν σαυτῇ φέρων, ταῖς τε γλουτοῦ σου ἐκείνου ἀφθόνοις πρυνίχραψας, ἀρκόλας ἂν ἐπὶ λιμᾶ ἔδῃ, καὶ ἀγοράν πρὸ τίθησ τ βιβλίων. λοιπὸν δ' ἂν ἐᾷ ἐκεῖνο πιπράσκοντα τὰ λοιπά κωμ, ὡς ἀμόνον καλὸς ἃ μὴ ῥᾴσμιος, ἀλλὰ ζωρὸς μὴ ῥᾴθυμος μὴ συγγραφεὺς, οἷος ἐχ' ἕτερος, ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία ὡς ἀληθούσης τὰς ἰαμβους αὐτ φασι δι σι μὴ λόγος ἐπιδέκνυσθαι αὐτοῖς ἐπὶ δέκατον, ἀμφοτέρους χρυσοῦν βατράχων δίκλυ δίψαντας ἐκκεκραγότα, ἢ μὲ σίνεν, ἢ μὲ ἀμφράττοσι βοῶντα.

non certè magis, quàm si caluus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinē conducat surdus, scortúmve spado, vel nauem qui nullum mare propinquum habet, aut gubernator aratrum. K Sed fortasse hæc re tuas opes iactas, dum palam facis, etiam in res tibi nihil vtiles, ex immēsis diuitijs esse quod insumas. Atenim, quantum ego, qui & ipse Syrus sum, explorati habeo; nisi te locupleteris istius hominis testamento, dolo fraudēque malasubingeſisset, iamdiu venum libris datis, fame tibi fuisset perendum. L At fieri potest, vt nunc deinceps idcò libros vndique accumules, quo fidem facias assentatoribus tuis, quos audis quotidiè prædicantes, te non modò bellū & amabilem rhetorem, sed sapientem quoque & historicum, qui secundum non inuenit. M Feretur quoque orationes quasdam in conuiuijs ex memoriter recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos exclamare, nec potare, nisi prius clamore differantur.

μὴ γὰρ ἀκριβῶς ὅπως ἐρᾷς καὶ ἅπτῃ ἐκείνου ἑλκυσθῇ, καὶ μισούμενος αὐτοῖς ἄπαντα, ὅς ποτε μικρᾶνου ἐπαθύνθη, ὡς βασιλεῖ τινι ὁμοιωθῆς τῷ ὄψιμ, καθάπερ ὁ ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφίλιππος καὶ ἀκριβῶς λυαφῆνος, καὶ ὁ κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν ψευδονέρων, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν ἀπὸ τοῦ ψεύδους τετραγμένων, καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθες, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, καὶ πρώην ἐξυπτιάζων, καὶ μιμούμενος βάθρονα καὶ σχῆμα καὶ βλέμμα ἐκείνου, ᾧ σαυτὸν ἀπάζων, εἰ χαίρεις, ὅπου καὶ Πύρρου φασὶ τὸ Ἠπειρώτου, τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄνδρα, ὅτως ὑπὸ κολάκων ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ ποτὲ δια φθαρῆναι, ὡς πιστεῦσαι, ὅτι ὅμοιον καὶ τοῦτο τὸ Μυσῶν ὄνυτο, ἀλλὰ καὶ ὧν τὰ πρᾶγματα ἦν· ἔδοξε γὰρ καὶ τῷ Πύρρῳ εἰκόνα, καὶ ὅμως ἐπίστευσε ἐκμιμάχθαι τὸ Ἀλεξάνδρου πρόσωπον. ἐπεὶ ἕνεκα μὲν δὴ τοῦτων ὕβρεισαί μοι ἐς τὸν Πύρρον, ὅτι σε ἔπασα

N *Nam nescio quo pacto non est difficile naso te suspendere, qui omnia credis, sicut illud nuper te vni cuipiam regi assimilem, quemadmodum Pseudalexander quondam, ac Pseudophilippus, & superioribus annis Pseudonero, & si qui alij hoc modo mentiti sunt. Nec mirum est te hominem insulsum ac stolidum sic affici, & lectica vehi, aut illum regis incessum, vultum, habitum denique totum studere imitari, gauderéque si quis te huic conferat. O Quid hoc mirum, inquam, quando etiam Pyrrhus Epirota, alioqui vir clarissimus, dicitur ita ab assentatoribus fuisse corruptus, vt se Alexandro illi similem arbitraretur, quamquam istorum sacrilegorum opus palam erat omnibus? Nam Pyrrhi quoq; imagines iam circumferebantur, & tamen ille hoc erat persuasus, expressam esse Alexandri figuram.*

Hactenus equidem contumelia affeci Pyrrhum, quòd tecum compara-

ἅπασα κατὰ τοῦτο αὐτῷ, τὸ δὲ ἀφ' τούτου, καὶ πάνυ σοι πρίπου ἂν εἴη· ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρος, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπίστευε, οὐδὲν ὅπως οὐ ξωντίθετο, καὶ ξωίπασχεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ πρεσβύτις ξένη, αὐτῷ τἀληθὲς ἀποῦσα, ἐπαύσεν αὐτὸν τῆς ὁρμῆς. ὁ μὲν γὰρ Πύρρος, ἐπιδείξας αὐτῇ εἰκόνα Φιλίππου καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο, τίνι ὅμοιος εἴη, πάνυ πιθανῶς ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἤξειν αὐτῷ· ἡ δὲ πολλοῦ χρόνου ἐπισχοῦσα, Βατταχίωνι, ἔφη, τῷ μαγείρῳ. καὶ γὰρ ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατταχίων ὄνομα μάγειρος, τῷ Πύρρῳ ὅμοιος. καὶ σὺ μὴ ἕτερόν τινα μὲν τῶν ἐξ ὑποκρίσεως σωφρόνων διεφθορὼς λοιπὸς, οὐκ ἂν ἄποιμι, ὅτι μὴ μανίαν ἐρρωμένην ἔτι καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ σαφῶς οἶδα. οὕτω θαυμαστὸν, ἃ ἀπίθανον ἔτο

comparaui: verùm quod fuit pereſt, paulò inter vos conuenit. Nam Pyrrhus poſtquam ita eſſe in animum induxerat, nemo erat omnium, qui diuerſum vel ſentire, vel loqui vellet, donec vetula quædam eius Lariſſæ hoſpita, id quod res erat proloquuta, peſaniam hominis repreſſit. Illa enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Caſſandri aliorúmque regum Macedonum imagines protuliſſet, rogauit cuinam ex illis ſimillimus videretur, omninò pro certo habens fore, vt Alexandro pronunciaret. At illa diu contata, tandem Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe cocus Batrachio nomine, Pyrrho perquàm ſimilis. Tu quoq; quem ex hiſtrionicis cinædis referas, tacere malo: ſed quòd vniuerſi dicant, ingenti te correptum inſania, qui illam imaginẽ tibi conuenire putes, hoc verò fatſcio. Itaque nihil eſt noui ſi tã nullius artis

ζωγράφ' ὤν, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις ἐξομοιοῦσθαι ἐθέλεις, πισεύων τοῖς τὰ ζηλωτὰ σε ἐπαινοῦσι. καὶ τί ταῦτα λήρῳ; προσέχε γάρ μοι· ἀλλὰ τῆς σῆς τὰ ζηλωτὰ βιβλία σπουδῆς, ἐκκαίει ὑπὸ νεθέας ἐγὼ μὲν πάλαι καλῶς ἔλαμπον. σοφὸν γάρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ζῆτ' ἐπιγνόμενος, καὶ ἐπαίδας ἐμὲ μικρὰς ἔχειν περὶ τῶν πράγματα, ἡ βασιλεύς μάθοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, καὶ παιδείαν μάλιστα τιμῶν. ἃ δὲ ταῦτα ὑπὲρ σοῦ ἐκάην καὶ ἀνάσαγον, ὡς ὠνῇ βιβλία, καὶ ξυνάγαγες πολλὰ, πάντα ἐμβρασχεῖν παρ' αὐτοῦ ἔσεσθαί σοι νομίζεις. ἀλλ' ὦ καλαπύγων, οἷα τοιοῦτον μανθάνομεν καλὰ ταχέως ἀνθρώπου, ὡς ταῦτα μὲν ἀκούσαι, ἵνα δὲ μὴ ἀδύνατα, οἵ τ' μύσου ὁ μισθὸς ἡμέραν βίου, οἷοι δέ σοι πότοι, ὁποῖαι δὲ νύκτες, καὶ οἵοις καὶ κλίνοις ξυγκαθεύδεις; ἃ οἶσθα, ὡς ὦτα, καὶ ὀφθαλμοὶ πολλοὶ βασιλέως· τὰ δὲ ἃ ἄτοπα πεποίηκας, ὡς καὶ τυφλοῖς ἔναντα καὶ κωφοῖς γνώριμα· ἐγὼ γὰρ καὶ φθέγξασθαι

pictor cùm sis, viris eruditissimis æquari te postulas, vt fidem habeam, qui hoc te nomine laudib. efferunt. Quorsum verò has nugas, cùm causa sit in promptu istius tui librorum coaceruandorũ studij? tametsi, qui meus est stupor, nunc demũ animaduerti. P Nam, quod opinare, prudenter hoc inueneris, ideóq; in magnam spem erectus es, regem intelligentem virum, & in primis amantem doctorum, posquam didicerit quam des operam libros plurimos habere, in nulla planè re tibi defuturum. Q Verùm heus mollicule, an tu putas tantũ R Mandragoræ oculis regis offusum, vt cũ hæc audiat, nõ etiã habeat compertum, qualis tuæ diurnæ vitæ ratio, quæ cõuiuia, cuiusmodi noctes, qualib. & quibuscum consuetudinẽ agas? An nescis S multos regib. esse & oculos & aures? Et quæ tu facis, adeò latent neminẽ, vt & surdis & cæcis sint cognita. Atq; vtinam loquẽtem possemus

μόνον, ἀ γὲ καὶ λουόμενοι ἀφδύσασθε, μᾶλλον δὲ μὴ ἀποδύσῃ, ἀ δοκῶ, οἱ δ' οἰκῆται μόνον ἵν' ἀφδύσασθαί σου, τί οἴει μὴ οὐτίκα ἔσεσθαι πάντα σου πρόδηλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόῤῥητα; ἀπόκριναι μοι καὶ τόδε ἀ Βάσσος ὁ ἡμέτερος ἰκεῖνος σοφιστὴς, καὶ Βάταλος ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ Λίναδος Ημιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θαυμασιοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ὡς χὴ μαίνεσθαι καὶ παρατίλλεσθαι, καὶ ψιλὸς εἶναι, καὶ ποιεῖν ἰκεῖνα, ἃ τούτων τις νυνὶ πλουτῶν εὐβαπόμενος, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴει φάσεσθαι τοῖς ὁρῶσιν, Ηρακλέα τὸν κῶμον; οὐκ, ἔγωγε καὶ χύτρους λημῶντας τυγχάνοις· μυρία γὰρ ὅσα τὰ ἀντιμαρτυροῦντα ὧδε σχήματι, βάδισμα καὶ βλίμμα καὶ φωνὴ, καὶ πρόχυσις καὶ ἐπικλασμένος, καὶ ψιμύθιον καὶ μαίζη καὶ φῦκος, οἷς ὑμᾶς κοσμεῖσθε καὶ ὅλως, κατὰ τὴν παροιμίαν, θᾶττον ἂν πηγὴν ἐλίφατα ὑπὸ μάλης κρύψαιτο, ἢ ἵνα λίναδον.

possemus audire, ac lauantem daretur contueri: quamquam quia aliter putas, non attinet te in publico vestibus exutis cerni. nec enim serui tui tacebunt, quæ nostu indigna relatu facinora edit. Responde igitur mihi hoc quoque: Tsi Bassus ille noster Sophista, aut Batalus tibicen, aut iste Sybarita cinædus Hemitheon, quæ nobis præclaras illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei genere fumere oporteat, si istorum, inquam, vnus aliquis ✓ leonina pelle circundatus clauam manu tenens prodambulet, qd ? Herculémne existimas, quibus obuiam factus sit, habituros? nō equidem opinor, vt maximè ollis fortè cæcutiant. sexcenta enim sunt, quæ repugnant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, varius fucus, vnguenta, quibus pos soletis excolere: & omninò, sicut in prouerbio est, citiùs septem elephātos sub alis absconderis, q̄ vnum cinædum.

ἅτα ἡ λεοντῆ μὴ τοιοῦτον ἐκ
ἄρ' ἐκρυψε· σὺ δὲ οἷα λύσαι
σκηπόμ& βιβλίῳ; ἀλλ' ὁ δυ-
νατὸν, πεδώσει γάρ σε, καὶ ἐκ-
κοκαλύψει τὰ ἄλλα ὑμῶν γνω-
είσματα, τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν
μοι δοκεῖς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλ-
πίδας ὁ παρὰ τῶν βιβλιοκαπή-
λων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ ἐκ καθ' ἡμέραν βίου λαμ-
βάνειν. σὺ δ' οἷα συκοφορεῖν
δοιενὸν, καὶ μάρτυρα ἔσεσθαί
σοι, τὸν Ἀθηνῆν καὶ Καλλῖνον,
τὼς βιβλιοράφους; ἐκ, ἀλλ' ὡς
μέσ τινας ἀνθρώπους. ἐπιτεί-
ψοντάς σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι,
καὶ πρὸς ἔσχατον πενίας ξυν-
λάσουσας· δέον ἔτι νῦν σω-
φρονίσαντα ἀπράγμονά τινα
τῶν παιδαγωγῶν τὰ βιβλία
ταῦτα, καὶ σωθῆναι τοῖς τῶν νέω-
κλισον ταύτην οἰκίαν· ἀφθό-
νως ζῶσι ἀνθρακοδοκαπήλοις,
μήτε τῶν ἀεὶ πολλῶν τὸ ὀφε
λούμενον. καὶ γὰρ ἐμπύρια πρὸ
δύο ταῦτα δανεῖς ἐπιδόσεις,
βιβλίων τε τῶν πολυτελῶν κτῆ-
σιν, καὶ μαρακίων τῶν ἐξω-
θεν καὶ ἄδη καρτερῶν ὠνεῖν,
καὶ

Iam cùm leonina pellis hunc non occultat, tùn' speras libello contectus posse latere? X Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video, quòd bonam & splendidam famam non ab illis librorum institoribus, sed à se ipso, & quotidianæ vitæ modo petere conueniat. An verò confidis aduocatos ac testes probitatis futuros tibi Atticum & Gallinum, librarios? Caue putes, sed fæuos homines perditures te, si diù finant, ac ad extremam paupertatem redacturos: quem nunc tandem modestiorem, ac magis cogitantem, par erat Istorum codicum vni cuipiam ex eruditis copiam facere, simúlque ex ista nuper extructa domo migrare: ijs etiam apud quos mancipia prostant reddere partem saltem multorum debitorum. Etenim his duobus præcipuum collocásti operam, vt libros possideres raros, & adolescentes validos ac robustos mercareris.

Pronde

καὶ τὰ πρᾶγμά σοι κάλλιστα συνδιαθήσεται, καὶ θηρεύσεται. ἀδιάφορον δ', οἶμαι, ὄντα πρὸς ἄμφω διαφέρει. σκόπει τοίνυν, εἰ χρήσιμα συμβουλεύσω, ἀξιῶ γάρ σε ἀφιέναι μὲν τὰ μὴ πάνυ προσηκόντως, τῷ ἰατρῷ δὲ τούτῳ πείθεσθαι, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐπαινεῖν· οὐκ ἀφ' ὅμως μὲν ἐπιλαβέσθαι σε τοῦ οἰκοθεν, μιᾶς ἢ δυοῖν τινας ἢ ἐλευθέρων, οἷς οὐδ' ἀκίνδυνον ἀπολαθεῖν, ἵν' μὲν λάβωσιν, ἅπαντα ἐξαγορεύσωσι τὰ πραχθέντα ὑμῖν μιᾷ τῇ νυκτὶ, οἷα καὶ πρώην ἄσχετα πρὸς σοῦ ἀνηγόρευε ἐξελθὼν ὁ πότμος, ἔτι καὶ λήγματα ἐπιδακνύς. ἐγὼ δὲ καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντας, οἳ ἠγανάκτησα, καὶ ὀλίγου πληγὰς ἐνέτριψα ἀνθ' ὧν, χαλεπαίνων ὑπὲρ σοῦ, καὶ μάλιστ' ὅτι μὴ ἄκων ἐπεκαλέσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄκων, ταυτὰ καὶ λόγοις διηγουμένους. πρὸς δὴ ταῦτα ἔχεις τὰ μισθὼ τὰργύριον, καὶ φύλακες, οἷς οἶκοι, καὶ κατὰ πολλὴν ἀσφάλειαν ταῦτα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἔχεις.

Proinde considera quàm sit res aurea consilium. Nam meo quidem iudicio rectissimum fuerit, si missa feceris ea quæ non magnopere ad te pertinent, ac illum alterũ morbum curaris, & ppo ministris (sic tamen, vt ne perpetuæ emptione res domesticæ deficiant) adhibueris ingenuos aliquos, quibus ne tu tum quidem sit si abs te digredianiur, nisi precio hoc redimas, proferre omnia quæ vos inter comessandum designatis, qualia nuper pusio tuus obscœnissima de te mane domo egressus narrabat, etiam signa ostendens sceleris. ego verò testes faccio quotquot tum aderam, quàm indignè tulerim, & vix manus continuerim, iratus tui causa, maximè cùm vnum atque alterum adduceret confirmaturos quæ dixerat, qui & ipsi eadem multo sermone declamabant. In hos ergo vsus reconde argentum, bone vir, vt domi tuò ista perpetrare possis.

ἄσκ μὴ γὲ μηκέτι ἐρᾶσθαι τίς ἂν μεταπάσαι σε; οὐδὲ γὲ λύκον ἄπαξ φαύσαντ' ἄν, σκυτοτραγεῖν μαθόντα, τὸ δ' ἕτερον ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ὠιδὰς βιβλίοις ἐναύσας ποιεῖσθαι, ἅλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐκέτ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ πάλαι πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶδα, πάσας δὲ λόγων τέχνας, καὶ πάνυ ἀκριβῶς, καὶ λαμπρὰς, καὶ ὀνομάτων χρῆσιν τῶν Ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χρῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γεγένησαι, ὡς τὸ πολὺ τῶν βιβλίων· μαλακὸν γὲ οὐδέν σε λέλειπται σοι ἐνδιατρίβειν, ἵνα δὴ χαίρῃς ἐξαπατώμενος. ὡς δ' ἴσως ἄν τις καὶ ἐροίμην σε, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων; τί μάλιστα ἀναγινώσκεις αὐτῶν; τὰ Πλάτωνος, τὰ Ἀντιθῶνος, τὰ Ἀντιλόχου, τὰ Ἱππάναικτος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορας δὲ μᾶλλα σοι τούτων δοκεῖς; ἀπό μοι, καὶ Αἰσχυλίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγίνωσκε; ἢ κἀκεῖνά γε πάντα οἶδα, καὶ γιγνώσκεις καὶ ἔκαστον;

Nam quis nunc deinceps ab istis quibus te assuefeciſti, retrahat? Non facilè ceſſat canis corium rodere vbi cœpit. At illud alterum, ne in posterum libros commerceris, facilè obtinebimus. Doctus es, sapiens es. Quicquid vspiam antiquitatis extat, hoc tibi modò non in summis labris natat. omnem historiam tenes, omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vsum: ac planè scitus es, & in omni scientiarum genere primus, ob librorū acervum. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinsere, quando decipi te iuuat? α Ego verò perquàm velim fieri abs te certior, cùm tot tibi libri sint, quibus potissimùm te occupes, Platonis, Antisthenis, Antilochi, Hipponactis? β Aut spretis his, magis rhetores in manibus habes, & Aeschynis orationem aduersus Timarchū legis? Anverò iam antè hæc omnia tibi sunt clara, nec est cur legas.

τὸν δ' Αεισοφάνλωνα ἢ Βόωτολιν ἐπόδυκας, ἀνίγνως καὶ τὰς βάπλας, τὸ δρᾶμα ὅλον ἀπορρᾶξ' ὀδὸν σε τρέχειν καβίκλιον, ὅθ' ἡρυθρίασας, γνωρίσας αὐτά; τοῦτο γοιῶ καὶ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἴσχων, ἅπλᾶ τῶν βιβλίων, ὁ ποίας αὐτὰ χεροὶν ἀνειλίπλας. πότε δ' ἀναγίγνώσκας, μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' ὀδὰς ὁρᾶν τοιοῦτα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ. πότερον ἐπιστιλαμένῳ & ἤδη κεκνωκότι, ἢ πὲ τῶν λόγων; ἀλλὰ καὶ πὲ σκότος μηκίστι μὴ ζημιώσει τοιοῦτο μηδέν. ἄφες δὲ τὰ βιβλία, καὶ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτῆ. καί τοι ἐχρῆν μηκέτι μὲν ἐκεῖνα· ἀδόκητον δὲ καὶ τὸν Εὐριπίδου Φαίδραν, καὶ ἅτε γυναικῶν ἀναπτόσαν, καὶ κίνησαν·

Οὐδὲ σκότον φρίσσουσι συνεργάτιν,

Τυραννάτ' οἶκον μή ποτε φθογγὴν ἀφῇ.

Εἰ δὲ πάντως ἐμμένειν τῇ ὁμοίᾳ νόσῳ διέγνωσται, ἴθι, ἀπόν μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι καταπάσας, ἔχε, καὶ καρπὸν τῶν πόνων ἀπόλαβε τῶν ἐπιμάτων,

at in Aristophane & Eupolide totus es? Scis Baptas? percurristi totam fabulam? Nam alicubi tetigit te poëta, nuncubi puduit te agniti flagitij? Hic autem iterum miramur quali animo, qualibus manibus libros versas. Quando? num interdiu? quod nemo vnquam facere te vidit. At noctu. An cum istis alijs es intentus: aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terræ est obducta, aggredi non ausis? Missos verò fac libros, ac tuam rem potius cura, quanquam hoc quoque indignum est, debuerasq; Euripidis Phædram saltem vereri, quæ mulieribus succenset, ac inquit:

Nullas tenebras expauet conscias,

Néve ædium vocem latebræ edant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age abi: mercare libros, domi conclude, fruere partorum bonorum gloria,

hæc

ἐκανόν σοι καὶ τοῦτο· πρόσεχε δὲ μηδ' ἅπαξ, μηδὲ ἀναγνῶς, μηδ' ἐπαγάγῃς τῇ γλώττῃ παλαιῶν ἀνθρώπων λόγους καὶ ποιήματα, μηδὲν ἄνουν σε ἀργασμένα. οἶδα ὡς μάτην ταῦτά μοι παραινῶ, καὶ ἁλὶ τὸν ποσειδῶνα ἐπιχειρῶ. σὺ γὰρ οὐκ ἐσῇ, καὶ κύων ἐς ὄδον, καὶ καλαγέλασθον πρὸς τὸ παιδαριώδες, οἷς ἀπόχρη ὠφελῆσθαι, ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, δὲ ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν γεγραφότων. σὺ δὲ οἴει θεραπεῦσαι τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψαι τῇ δόξῃ ταύτῃ, καὶ ἐκ πλήθους ὠνήσεσθαι βιβλίων, ἐκ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἰαμβεῖσαι τὸν ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιοῦσιν, ἐλεφαντίνους ῥάβδους, καὶ σικυίας ἀργυρᾶς ποιούμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους, ἐπόταν δὲ καὶ χρῶσθαι τούτοις δέῃ. οἱ μὲν γὰρ ὅπως μὴ δὲ χαρίσασθαι ἀνατὰ, ἴσασι. παρελθὼν δὲ τις ἔτι τὸ μέσον τῶν μαθητῶν, φλεβότομον μὲν μάλα ἐπουσιώνην ἔχων, ἐπὶ τὰ μετώπα, ἐπὶ

hæc ſcilicet contentus: cæterùm verò tangas, aut lecturus aliquid aperias, ne ſit in ore tibi veterum aliqua oratio aut poëma nihil malè de te meritorum. A Non ſum neſcius hæc fruſtra à me diſputari: & nugas eſſe meras, iuxta adagionem, Aethiopem lauare. Nam tu non ceſſabis libros coëmere, cùm ab eruditiſſimis quibuſq; rideberis, quibus non hoc agitur, vt libri niteant, & magnifici ſint, ſed vt vtiles verbis & ſententijs verborum. ↓ An verò ſperas iſta opinione tuam inſciam poſſe occulere, & codicum multitudine permouere vulgus? Neſcis autem quòd imperitiſſimi medici idem faciunt, qui eburneis virgulis, & vaſculis quibus ſanguinem elicium, argenteis, ſcalpellisq; auro inſignibus ſuperbiunt: cùm verò horũ iam vſus eſt, ne in manus quidem rectè capere ſciunt: alius autem quiſpiam in medium prolato phlebotomo, rubigine quidem ambeſo, ſed

ἀπάμαξι τῆς ὀδωδυίης τὸν νοσωῦτα. ἵνα δὲ καὶ γελοιοτέρῳ τινὶ τὰ σὰ ἀπάσω, τὰς κυρίας τύτας ἐπίσκεψαι, καὶ ὅσ ψιλὰ τὰς μὲν τριχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχοντας τὰς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας, πλὴν μαχαιριδίων πεπιθύτας, καὶ κάτοπτρα μηδαμᾶ ἐ μὲν λόσαν γε ὅσ ταῦτα ὀδόντας. ἀπὰ τὸ γελοιότατον ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κάρυλα μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα πεπιθόντες, τὰς κόμας ὑποτίλλονται. καὶ σὺ τοίνυν ἄνθρωπε μὲν ἀναβύτῃ χρῆσας ἂν τὰ βιβλία, χρῆσαι δὲ αὐτὸς ἂν ἄν ἀνῶιο. καί τι ἐδεῖ ἴχνησας ὀδηνὶ βιβλίον πώποτε, ἀπὰ τὸ τῆς κυνὸς ποιᾶς τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης, ἃ ἔστι αὐτὴ τῶν κειθῶν ἐσθίειν, ἕτε τῷ ἵππῳ ἀναμένω φαγεῖν ἐπιτρέπει. ταῦτα τόγε νῦν ἔν, μὴν μόνον τῶν βιβλίων παρέρησιάζομαι πρὸς σέ· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καὶ ἄπλυτα καὶ ἀνόητα ποιᾶς, αὖθις ἀκόσῃ ποιᾶς

sed bene acuto, aegrum morbo leuat. Sed vt tuarum rerum magis iocosam faciam comparationem, ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui artifices optimi sint, nouaculam tantum ac forpicem & mediocre speculum habere. Sed ignaros artis, etiamsi infinita specula & forpices proponant, non tamen latêre, artis quòd nihil calleant tonsoriæ. Accidit & hoc risu dignissimũ, quòd plerique apud vicinos tondent, coram ipsorum speculis comuntur. Et tu alij quidem cui vsus esset, commodare librum certè posses, ipsis vti non potes: tametsi nulli commodâsti vnquam, faciúsq; hoc tantum quod canis in præsepe, qui cùm hordeo non vescatur, equum tamen volentem pasci, haud sinit.

xis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INdoctum quendam, qui coëmptione librorum famam doctrinæ aucupabatur, ridet: & sumit exordium statim à propositione. Senecæ epist. de non comparanda librorum multitudine. Item eiusdem cap. 9. de vitæ tranquillitate. Et Quintiliani primum caput lib. 10. Plutarchus in lib. de Educandis libr. In comparandis sapientiæ instrumentis non numerum, sed vsum spectandum suadet, vt non plurimi, sed optimi comparentur.

a NAM quo pacto.] *Confirmatio dicti.* *b* Et vt dem.] *Permissio.* *c* Ac tu apertis.] *A Contrario accommodat similitudinem.* *d* Sed hoc.] *Lectio vtilis.* *e* Sed Helicone.] *Modò montem, modò fluuium, modò instrumentum musicum significat.* *f* Nam cum pastore.] *Tractat collationem. Nam Musæ cum pastore Hesiodo, εἰς δὲ σὲ, φησὶ, ἀλλὰ τοῖς τῶν οἰκοδόμων.* *g* Non credo te.] *Redit ad argumentum.*

h Quicquid Demosthenes.] *Certum est, Demosthenem octies descripsisse suâ manu Thucydidis historias, non aliam ob causam, quàm vt fideliter eius scripta memoria complexus, dictionem floridam imbiberet, familiaremq; sibi redderet. Agatheus Smyrneus historicus libro 2. Historiarum huius facit mentionem.* *i* Sylla.] *De huius Syllæ rebus gestis Plutarchus, qui totam eius descripsit vitam.* *k* Simia est simia.] *Admonet hoc adagium fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium, & natum videtur à simijs illis Cleopatræ Aegyptiæ. ginæ saltationem humanam imitantibus, quarum apologum Lucianus refert de Mercede conductis.* *l* Quòd si librorum.] *Ab absurdo. Vtitur præteritis, quia hactenus non fuerit compertum aliquem propter librorum copiam doctum esse factum: vnde vult intelligi, nec posthac fore.* *m* Age verò si non est.] *Inductio τῶν ἀναμφιλύτων, Platonicâ propositio, & locupletandæ orationi accommodatissima.* *n* Marsya.] *De eò fabulæ*

Fabula eſt apud Ouid. 6. Faſtorum, & in dialogo Iunonis & Latonæ ante. Item in Tragopodagra. Fius quoque ſit mentio in Harmonide. o Quid cani cum balneo.] *Hoc adagium Eraſmus in Adagiorum Chiliadibus dicit, quadrare in eos, qui ad rem quamp am prorſus ſunt inutiles, ita vt in balneo nullus eſt omnino canum vſus. Eo vtitur etiam Lucianus in Paraſito.* p Fuit non ita.] *Narrationculæ ſeu διηγήματα, è re nata artificioſiſſimæ comparationes In Græco* ἐπὶ ποδῶν. *ſcilicet χρόνου.* q Ficulneis ſenſibus.] *Prouerbium in inutiles, infirmos, in nihili homines: à ligno ficuleo, quod debile, fragile & inutile eſt. Horatius:*

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, &c.

Theocritus in Operarijs: Stringite collectores manipulos ne quis præteriens dicat: O ficulnei homines, perijt & hæc merces. Eodem reſpexit Alexander Pſeudomantis, libros Epicuri lignis exurens ficulneis, nullius pretij philoſophum ſignificans. Vide Eraſmi adag. Ficulnus. r Therſites.] *Græcorum omnium qui ad Troiam venerunt ſædiſſimus fuit, idemq; ignauiſſimus: altero oculo ſtrabo, altero pede claudus, anguſtiſſimis humeris, & ad pectus vſque contractis, vertice acuminato, raro capillitio: cuius deformitatem Homerus notam carmine ſuo poſteris omnibus facit Iliad. 2. Vide dialogum Nerei & Therſitæ, deformia contendentium, inter Mortuorum dialogos.* s Hæc cùm.] *Amplificatio.* t Threſſæ mulieres.] *Thraciæ, quas Ouid. Bacchas & Mænades, alij Thyades & Daſſarides appellant. Quomodo autem à Bacchis Orpheus decerptus ſit, graphicè in ipſo ſtatim initio 11. Metamorph. depinxit Ouidius.* u Cum lyræ.] *De lyra & capite Orphei fabula.* x In nigrum Pontum.] Id eſt, *in mare.* y Condiderunt.] *Ita vt nunc & Bacchion apud ipſos,* hoc eſt, *Bacchi oraculum.* z Neanthus.] *Neanthus à canibus infeliciter diſcerptus.* A Ego verò Dionyſium.] *Dionyſius etiam peſtilentiſſimus ille Siciliæ tyrannus, tragœdias & comœdias, vt alia mittam, condidit: qui expulſus imperio, Corinthi pueros literas ac muſicam mercede docuit, vt ante alios Cicero epiſtolarum*

ad Atti-

ad Atticum lib. 9. tradidit, vnde proverbium factum est, Διονύσιος ὁ Κολάξ: *quoties memini nem tam sublimi esse fortuna ostendere volumus, qui non etiam ad humilem & abiectam ruere possit. At verò hunc Dionysium ob laetitiam de tragœdiæ victoria perijsse, testis est Plinius. Sed quoniam plura tam à Græcis quàm Latinis de Dionysio scribuntur, & ea notissima sunt, ea recensere supersedeo. B* Philoxeno.] *Notissima est etiam Philoxeni historia, quem in lapidicinas, quas* latomias *& lithomias Græci vocant, Dionysius tyrannus detrusit, quòd eius poëmatibus illudebat. Cicero in Epistolis ad Atticum libr. 4. Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem reduci, quàm assentari tyranno. Idem Lucianus de Mercede seruientibus:* σὺ δ' οὐ θᾶττον ἐκ μὴ ἐπαινῇς, ἢ τὰς λιθοτόμους Διονυσίου δίφρους ἀφίξῃ. *Quod ni tu laudes, protinus in Dionysij lapicidinas relegaberis. Hoc nomine carcer erat insignis, quem Dionysius extruxerat C* Aeschyli pugillare.] *Huius fit mentio in Demosthenis encomio. poëta fuit Tragicus, quem, vt Philostratus scribit, Athenienses tragœdiæ parentem appellauêre, & decreto publico statuêre, vt illius vnius ex omnibus tragicis fabulæ docerentur, ipso etiam mortuo, tantus illi honos à populo Athenienſi tributus est. Tragœdias scripsit potando, vt scribit Plutarchus cum Athenæo. Vixit tempore Pythagoræ & Pindari, Lyrici poëtæ. D* Et tamen his.] *Hic diligenter considera, quantam puritatem sermonis exigat à scriptore Lucianus. qui curiosa reprehendat, potissimùm vltimum versiculum, vix Græcè doctissimus aliquis opinor viderit. E* Duo autem sunt.] *Quid ex authoribus sit discendum. F* Sed quod sum.] *Argumentum insciliæ. G* Bellerophontes.] *Idem in Apologia pro Mercede conductis, & Plautus in Bacchidibus:* Alia Bellerophontem iam tuus me fecit filius. *H* Demetrius.] χρεῖα *missa. I* Scire autem.] *Interrogatio, factis suggillatio à fine. K* Sed fortasis hac.] *Dilutio amara. L* At fieri non potest.] *Alia causa. M* Fertur quoque.] *Comprobatio à simili facto. N* Nam nescio quo.] *Dilutio à qualitate personæ. O* Quid hoc mirum.] *Amplificat exemplo. P* Nam quod opinare.] *Tertia causa. Q* Verùm hoc is.] *Dilutio à persona regis.*

R Man-

Ꝛ Mandragoræ.] *De Mandragora multa annotauimus in Timone, & Demosthenis encomio.* S Multos legibus esse & oculos.] *Idem refertur de Mercede seruientibus, vbi plura annotauimus. Per exploratores enim obseruent, quid quisque dicat faciátve. Vide etiam Erasmum nostrum in Declamatione, qua Lucianicæ respondet.* T Si Bassus.] *Amplificatio ab exemplo.* V Leonina pelle.] *Mos tegendi se pellibus, anti juis fuit, vnde λεοντὴ Herculis, caprina Iouis. Verùm vt leonina Herculem non facit, ita nec cuculla monachum.* X Sed fieri.] *Obiurgatio seria.* Y Non, facilè cessat canis.] *Prouerbium de mala consuetudine, à qua quis deinde non facilè auelli potest. Magna enim vis est assuetudinis in primis annis, nec facilè quis contra eam agere solet, aut potest.* Z Doctus es, sapiens es.] *Ironia,* α Ego verò perquam.] *Interrogatio distributa.* β Aut spretis.] *Alia obiurgatio ab inutili.* γ Quòd si omnino.] *Epitropeironica.* δ Non sum nescius.] *Epilogus iuxta adagionem, Aethiopem lauare conor. Quicquid enim natiuum est, id haud facilè mutatur. Circa autem Nili & Oceani oram Aethiopes habitant, quos Solis vicinia vsque ad nigri coloris speciem ita exussit, vt nulla abluantur aqua, neque vlla ratione candescant. Extat de hac re Lucians epigramma.* ε An verò.] *Obiurgatio à re inutili.* ζ Et tu alij quidem.] *Claudit suo more, celebri & scito dicto, sicut ferè omnes sermonum suorum particulas solet. Canis enim in præsepi suse stabulo cubans, in eos dicitur, qui nec ipsi fruuntur re quapiam, neque reliquos sinunt vti. Vtitur eodem in Timone, vbi plura annotauimus. Ad similem insaniam pertinent illi versus Horatij in 2. Sermonum:*

Si quis emat cytharas, emptas cõportet in vnum, &c.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

OBliqua quædam domus laudatio est, cuius & situm & structuram, & tecti cæteramque partium

ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additis passim amplificandi gratia etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationis seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus, vtrum ea videlicet ad inuitandum & inuocandum oratorem in ea dicentem plus prosit, an noceat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur, ab effectu & potestate pulchritudinis comprobata: additis & exemplis & similitudinibus eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua, per prosopœiam subiungitur. Pingitur enim alia quædam alterius oratio superiorem refellens, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionem confutare, ipsa autem suam sententiam ab aliis elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus & tecti, cæterarumque partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum picturæ describuntur, vt ex ea quoque renouitas ac gratia quædam scripto accedat.

ΕΙΤΑ Ἀλέξανδρος μὲν ἐπεθύμησεν ἐν Κύδνῳ λούσασθαι, καλόν τι καὶ διαυγὲς τὸ τοῦ ποταμοῦ ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθὺ, καὶ ψυχρὸν ἔξω, καὶ νύξασθαι ἥδιστον, καὶ θέρους ὥρᾳ ψυχρὸν, ὥστε καὶ ἐπὶ πολὺν

REGO Alexander cùm in Cydno lauari, cùm pulchrum adeò & perspicuum fluuium eum conspicatus esset, deinde & tutò profundum, & leniter cœcutiũ, & æstatis tempore gelidum: adeò etiam, vt iam antea manifestum eum morbum quo postea ex illo ægrotate cœpit, præuidisset, nõ facile ab

νόσῳ, ὧν ἰσόσυσσῳ ἀπ' αὐτοῦ, λοκᾶ μοι οὐκ ἂν τῦ λουτροῦ ἀφοχίσθαι· οἶκον δέ τις ἰδὼν μεγίστε μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσειε λόγους ἐν αὐτῷ δέχεσθαι, ἀ τύχοι περὶ τούτους δέατείβων, καὶ ἐνωδολιμῆσαι καὶ ἐκπαμπρῦσθαι, καὶ βοῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ αὐτὸς μέρος τοῦ κάλλους αὐτοῦ γενέσθαι; ἀπὸ στομάτων ἀπειθῶς, καὶ θαυμάσας μόνον, ἅπασι, καφὸν αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπὼν, μήτε προσειπὼν, μήτι προσομιλήσας, ὥσπερ τις ἄναυδος, ἢ φθόνῳ σιωπᾷν ἠγνωκὼς; Ἡράκλες, οὐ φιλοκάλε τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ ἀμορφότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δέ τις καὶ ἀπαιδευσία, καὶ πρόσωπον γε ἀμουσ-

cile ab illius lauacro abstinere se potuisse videatur. Domum autem si quis videat mole maximam: forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro fulgentissimam, denique & picturis floridissimis, non expetat in ea orationem velut testato relinquere, si fortè circa hoc studium versetur, & celebrari intus & inclarescere, ac voce illam implere, & quammaximè licet, etiam ipse pars quædam pulchritudinis illius esse: sed statim posteaquam diligentiùs paulò contemplatus illam atque admiratus tantummodò fuerit; iterum inde abeat, mutam, & orationis expertem illam relinquens; neque alloquendo quicquam videlicet, neque sermonem conferendo; perinde atque elinguis aliquis, aut qui inuidia quadam tacere decreuisset? At Hercle neque honesti aut studiosi vllius officium hoc, neque eius qui pulcherrimarum rerum amore teneatur; sed rusticitas multa atque insciitia est, & præterea amu-

ἀμουσίαν, τῶν ἰδίων αὐτὸν ἀπαξιοῦσι, καὶ τῶν καλλίστων ἀποξενοῦσι, καὶ μὴ σωτήναι, ὡς ἐχ ὁ αὐτὸ πρὸ τὰ θεάματα τὸν νόμον ἰδιώτας τε καὶ σοφωτέροις ἀνδράσιν· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόχρη τὸ κοινὸν τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ περιβλέψαι, καὶ τὸ ὀφθαλμῶ περιενεγκεῖν, καὶ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνακύψαι, καὶ τὸν χῶρα ἐπισῶσαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν καθῆσθαι, δεῖ τοῦ μὴ ἂν ἀνωφθῆναι ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων ἀπεῖν. ὅστις δὲ μετὰ παιδείας ὁρᾷ τὰ καλὰ, οὐκ ἂν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν, ὃ ψῆφ μόνῃ καρπωσάμενον τὸ τερπνόν. οὐδ' ἂν ἐκμάθοι τὸν θεατὴν τοῦ κάλλους γενέσθαι, πεπάσεται δὲ, ὡς δόξει τι καὶ ἐνδιατρίψαι, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὸν θεάν. ἢ δ' ἀμοιβὴ, ὅτι ἴσασιν τὸ οἰκεῖον μόνον (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκεῖνο τῷ νησιώτῃ μαρακίῳ ἔπρεπε, τὸν Μενέλεων οἰκίαν

sum certè & barbarum quiddam, suauissimis rebus se ipsum velut indignũ abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neq; intelligere quòd non eadem circa spectacula lex posita sit idiotis siue indoctis, & eruditis viris: sed illis quidem sufficit commune hoc, videre solum, & circunspicere, atque oculos circumferre, ac sursum versus tectum spectare, manumq; attollere, & cum silentio voluptatẽ capere, præ metu ne quid non satis dignum ijs quæ spectantur, dicendo proferat. At qui cum eruditione siue iudicio aliquo spectat ea quæ pulchra sunt, ille haud quaquam, puto, contentus erit visu tãtum, id quod delectabile est, decerpere, aut mutus spectator pulchritudinis esse: sed enitetur, quos ad fieri potest, & immorari in eo, & oratione cõpensare visum. Cæterùm compen-

satio ea, nõ laus modò domus (nam hoc quidẽ fortasse ad-
lescentem illum insularem decebat, Menelai videlicet domum

cum

θεωρικὴ πᾶσχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τὸν ἡλίφαντα καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεκάξαμεν, ἅτι μηδὲν ἐν γῇ καλὸν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπαῖν ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρος τοῦ ἐπαίνου καὶ τοῦτο γένοιτο ἄν. καὶ τὸ πρᾶγμα ἁπερύθρισον, οἶμαι, οἶκων ὁ ἱάμβις ἐς ἁπόδοσιν χιλίων λόγων ἀναπεπλαμένον, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μεστὸς ὤν, ἁρίμα καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τὰ ἄντρα, φωνηέντων, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παραπέμπων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμφερόμενον. μᾶλλον δ' ὡς ἄν τις εὐμαθὴς ἀκροατὴς, σῴζων μονούμενα τὰ ἠρημένα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντίλογον οὐκ ἄμουσον ποιούμενον πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ ἀθλήματα τῶν ποιμένων αἱ σκοπιαὶ ἐπαυλῶσαι

cum admiratione quadam ſpectare, & cum iis quæ in cœlo pulchra ſunt, ebur & aurum ipſius comparare, vt qui in terris pulchrum aliud nihil vidiſſet) ſed & dicere in ea, & optimis quibuſque conuocatis, orationis ſpecimen exhibere, pars quædam laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem ſuauiſſimam arbitror eſſe, domum pulcherrimam ad ſcipiendas orationes adapertam, laudisque & comprecationis plenam, paulatim ipſam quoque, perinde vt antra, voces referentem, & iis quæ dicuntur, reſpondentem, & protendentem poſtrema ſermonis, & vltimis verborum immorantem: imò verò, quemadmodum docilis aliquis auditor ſolet, ea quæ dicta ſunt, memoriâ repetẽtem, & cum qui dicit, laudantem, ac permutationem haudquaquam à Muſis alienam cum ipſis facientem: quale quiddam accidit & ſpeculis paſtorum tibijs & cantu reſonantibus,

ᾄδεσθαι, τῆς φωνῆς ἐπανιούσης κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφούσης· οἱ δὲ ἰδιῶται νομίζουσι παρθένον τινὰ ἔνδον τὴν ἀμείβουσαν τοὺς ᾄδοντας ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις τοῖς ῥηγμῖνοις καθοικοῦσαν, καὶ καλοῦσθαι ἐκ τῶν πετρῶν ἐνδοθεν. ἔμοιγε οὖν δοκεῖ καὶ σωκράτης ἐνθυμεῖσθαι οἴκου πολυτελείᾳ καὶ τῷ πλούτῳ καὶ μεγέθει, καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἐπαίρεσθαι, καθά πέρ τι καὶ ὑποβακούσης τῆς θύρας. σχεδὸν γὰρ ἀσφαῖ τι, οἷα τῶν ἀφθαλμῶν, ἐφίησι τῇ ψυχῇ καλὸν, ἅσα πρὸς αὐτὸ κοσμήσασα ἐκπέμπει τοὺς λόγους. ἢ ὦ μὴ Ἀχιλλεῖ πεσόμεν τὴν ὄψιν ἢ ὅπλων ἐπιτῆναι κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμὴν, καὶ ὑπεδύ ἐνίδυν φῶτα πεφόμενον, ὑπαρθῦναι καὶ πλησθῆναι πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἐπιθυμίαν, λόγου δὲ σπουδὴν μὲν ἐπιτείνεσθαι πρὸς κάμψ χαρίεσσ. καὶ τοι

Σωκράτ

voce in contrarium repercussa, atque in se ipsam reuertente. Idiotæ autem & indocti putant [b] virginem quandam esse, quæ canentibus vel clamantibus hoc modo respondeat, in mediis alicubi præcipitiis habitantem, ac loquentem intus de rupibus. Mihi itaq; videtur vnà cum magnificentia domus ac sumptus etiam dicentis animus attollere sese, & ad perorandum excitari, vtpote cui ipse quoque visus subministrat ac subijcit nonnihil. Fermè enim intrò per oculos permanat ac descendit ad animum vsque pulchrum aliquid, ad quod deinde ille exornatam & compositam orationem foràs emittit. An verò Achillis credimus, visum armorum intendisse illum contra Troianos impetū, & postquam idem illa experiendi tantùm gratia induisset, elatū fuisse, & veluti sublimem ad belli desiderium abreptum: orationis autem atque dicendi studium non eodem modo pulchritudine locorum accendi?

Atqui

Σωκράτῃ μὲν ἀπίχρησεν πλάτανος εὐφυὴς, καὶ πόα εὔθαλὴς, καὶ πηγὴ λιαυχὴς, μικρὸν ἀφ' τοῦ Ἰλισσοῦ· καθεζόμενον δ', φαίνεται τὸν Μυῤῥινουσίου καταφωνοῦντα, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διήλεγχε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἢ ἐπίσασθαι ἄξιον αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἐρημίαν, συμπεπεισμένας τῶν περὶ τοῦ ἔρωτος λόγων. καὶ ὁ ἐκ γείτονος ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους, συνεσομένας τὰ παιδικὰ πράττειν. Οὕτω καλὸν χωρίον ἆρ' οἰόμεθα ἢ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατά γε σκιὰν μόνην, ἀλλὰ κατὰ πάνυ κάλλος ὑποδοχὴ, ἀλλ' ἆρα τὴν ἐπὶ τῷ Ἰλισσῷ καταπεπτωκὼς, τὴν βασιλέως κόγχης τὴν χρυσῆν. ἐκείνης μὲν γε, ἐν τῇ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα, τέχνη δὲ, ἢ κάλλος, ἢ τέρψις, ἢ τὸ σύμμετρον ἢ τὸ εὐειδὲς σωφέρονος, οὐδὲ κατεμέμικτο τῷ χρυσῷ.

Atqui Socratì quidem satis fuit platanus illa ingeniosa, & herba virescens, & fons perspicuus non longè ab Ilisso, atque ibi residens, cùm Phædrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, ac Lysiæ Cephali illius filij orationem redarguebat, tum Musas quoq; accersebat, credebatq; venturas eas esse in solitudinem, & coadiuturas se ad illam tum de amore institutam orationem. Neq; verebatur homo senex advocare virgines ad amores masculos intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas vel invocatas venturas esse? At sanè nō in umbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculum hoc erit, neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, Regis domum auream cum hac conferes. Nam illius quidem admiratio omnis in magnificentia ac sumptu consistebat, ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel concinnitas partiū, vel iusta etiam proportio, nulla respondebat: neq;

χρυσῷ, ἀπ' ἴσου βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ δαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων, ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ πρόσω. οὐδὲ γὰρ ἔμιμεῖτο τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν καλῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταί, ἀπ' ὄπας ἐκπλαγήσονται· οὐ φιλόκαλοι γὰρ, ἀλλὰ φιλόπλουτοί εἰσιν οἱ βάρβαροι. τούτου δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικοὺς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀλαζονίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πρόχυσις μόνον· ἀλλὰ ὑφυασμένος θεατὴς δεόμενον, καὶ ὅτε μὲν ἐν τῇ ὄψει ἐκπλήττοις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπαναλουθεῖ τοῖς λεγομένοις. τὸ γὰρ τῆς τε ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀφορίζειν, κάλλιστον δὲ αὐτῆς, καὶ σωφρονέστατον, ἡ ἀρχή·

etiam auro sparsim ac mundè ornata erat, sed erat spectaculum planè barbarum opulentia mera, & inuidia aspicientium, & felicitatis iactantia ijs qui eam possidebant: quod autem verè laudares, nihil illi aderat. Neque enim ratio vlla erat Arsacidis pulchri, neque ostentationes suas ad voluptatem comparabant, neque etiam curabant, laudaturine eam essent spectatores, an non, sed hoc solum, vt cum stupore quodam intuerentur. Non enim honesti amantes, sed diuitiarum studiosi barbari sunt. At huius domus pulchritudo, non ad barbaricos aliquos oculos; neque ad Persicam arrogantiam, aut regiam iactantiam comparata est, neque peuperem modò spectatorem: sed ingeniosum aliquem postulat, & cuius non solùm in visu iudicium, sed & consideratio aliqua atque æstimatio verba sequantur. Nam [d] quòd & ad pulcherrimam diei partem respicit (pulcherrima autem ipsius pars, & amabilis maximè princi-

ἀρχὴν καὶ τὸν ἥλιον ἀνιόντα. ψαῦσα ὀφθῆναι, καὶ ζῶν φωτὸς ἐμπίμπλασθαι τὸ μέρος, ἀναπετάσμασιν τῶν θυρῶν, ἃς ὁ καὶ τὰ ἱερὰ βλέπουσα ἐποίησαν οἱ παλαιοὶ, καὶ τὸ ζῶν μάκος πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὐεθμον, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐναθρον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην ἐν ἴσον πᾶσι τὰ ἴδια ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνων ἄξια; ἔτι δ' θαυμάσειε ἄν τις καὶ τῆς ὀροφῆς ἐν ᾧ ἀμφοτέρω τὸ ἀπίεσμον, καὶ ᾧ ἀνόσμον τὸ ἀνεπίληπτον, καὶ τὸ ζῶν χρυσοῦν ἐς τὸ ἁρμονίας σύμμετρον, ἀλλὰ μὴ περὶ τὰς χρείας ἐπίφθονον, ἀλλ' ὁπόσον ἄν καὶ γυναικὶ σώφρονι καὶ καλῇ ἁρμόσειε ἐπισημότερον ἐργάσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τῇ δικῇ λιπός τις ὄρμος, ἢ περὶ ᾧ δακτύλῳ σφῆλόνη ὤφορος, ἢ ἐν ζώνῃ ὅτοιν

principium est) & Solem prospicientem statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur, foribus adapertis, pro eo ac veteres quoque templa sua statui, & ad Solem aspicere fecerunt. Deinde quòd & longitudo cum latitudine, & rursum vtraq; hæc cum altitudine iusta proportione consentiunt, & fenestræ liberæ vndequaque à nulla parte impediuntur, & ad quodlibet anni tempus benè comparatæ atque appositæ sunt: hæc, inquam, quomodo non suauia omnia, & multa laude digna? Præterea autem & tecti miretur quispiam illud, quòd in tam pulchro nihil affectatum aut nimium, in tam eleganti nihil quod reprehendere meritò possis, & quòd aurum, quibus additum est, decorè atque concinnè respondet, neq; vbi opus eo est, ibi immodicè aut superfluè accumulatum: sed perinde vt & mulieri modestæ ac pulchræ satis erit ad formam insigniorem reddendam, vel circa collum tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel de auribus

τοιμ ἐνώδια, ἢ ὀρπη τὶς, ἢ ταινία τὸ ἄφιξον τῆς κόμης σωσθῆναι, τοσοῦτον τῇ ἐυμορφίᾳ προσιθεῖσα, ὅσον τῇ ἐσθῆτι ἡ πορφύρα. αἱ δὲ γε ἑταῖραι, ἢ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ τὴν ἀσθῆτα ὅλην πορφυρᾶν, καὶ τὴν θαλὴν χρυσῆν ποιεῖσθαι, ὡς πολυτελῆ θυμώμενα τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνθύμιον ὡς μαλῶν, προδιδοῦ τῇ ἔξωθεν τερπνοῦ παραμυθούμενον· ἡγοῦνται γὰρ καὶ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν εὐπρεπεστέραν φαίνεσθαι, σωσπολάμενον ὡς χρυσῷ, καὶ ζῷ πολὺ τὸ μὴ ἐυπερίφορον πάντων τὸ χρυσοῦ σανδάλῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἡδυσμένον τερον φαίνεσθαι, ὡς φανοτάτῳ σωζόμενον. ἀπ' ἐλάττονα μὲν ἴσως· ἡ δὲ γε σάφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀπαιτοῦντα, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα προσχρῆται· τὸ δ' αὐτῆς κάλλος, ἂν ἄρ' ἀσχημόνοις, οἶμαι, ἢ γυμνὸν φανεῖσθαι.

καὶ

suſpenſæ inaures, aut annulus quiſpiam, vel tænia comam diffluentem colligans, quæ tantum pulchritudini apponit, quantum veſtitui purpura ſolet. At meretrices certè, & maximè deformiores earum, & veſtem purpuream totam, & cervicem auream facere ſolent, magnificentia videlicet ſumptus iſta venuſtatem atque amabilitatem quandam venantes: & quod pulchritudini deeſt, appoſitione externæ delectabilitatis ceu quodam ſolamine compenſantes. Arbitrantur enim & humeros ſuos nitidiores apparére, veſte ſplendentes vnà cum auro: & pedis craſſitiem & inæqualitatem, ſub aureo ſandalio tectum iri: faciémque etiam ipſam amabiliorem fore, ſi vnà cum eo quod ſplendidiſſimum, conſpiciatur. Ac illæ quidem hoc pacto. Modeſta verò mulier, auro quidem pro ea ac ſatis eſt, & ad illa ſolùm quibus opus eſt, vtitur: pulchritudinem verò ſuã haudquaquam verebitur etiam nudam exhibere ſpectandam.

Proinde

καὶ τοίνυν ἀτεδὴ τοῦ οἴκου ἡ ὀροφὴν, μᾶλλον δὲ κεφαλὴν, οὐ πρόσωπον μὴν καὶ καθ' ἑαυτὸν ὡραῖον, ὡς χρυσοῦ δὲ ἐστὶ τοσοῦτον κεκόσμηται, ὅσον καὶ οὐρανὸς νυκτὶ τοῖς τῶν ἀστέρων, ἐκ διαστημάτων περιλαμπόμενος, καὶ ἐκ διαλείμματος ἀνθῶν ὧν φανέν. ἃ δὲ καὶ πῦρ ἐστὶ τὸ πᾶν, ὁ καλὸς ἂν, ἀλλὰ φοβερὸς ἡμῖν ἔδοξεν. ἴσασι δ' ἄν τις εἰδὲ ἀργὸν ἐντεῦθεν τὸν χρυσὸν, εἰ μόνον τοῦ τέρποντος ἕνεκα ὧν κοινῷ ἰδόσμῳ συνεσπαρμένον; ἀλλὰ καὶ αὐγήν τινα ἡδεῖαν ἐκλάμπει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐπιχαρνύσι τῷ πυρὶ ἡματι· ὃς πόταν γὰρ τὸ φῶς προσπίπτον ἀφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τῷ χρυσῷ, κοινόν τι ἀπασφάλλουσι, καὶ διπλασίαν τοῦ ἐρυθήματος ἐκφαίνουσι τῷ ἀθείαν· τὰ μὲν ἄλλ' ὑψηλὰ τῆ κορυφῆ τοῦ οἴκου τοιάδε, Ὁμήρου τινὸς ἀνδρὸς ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἔχῃ ὑψόροφον, ὡς τὸν

Ελένης

Proinde etiam huius domus tectum, imò potius caput, formosum quidem per se ipsum quoq; est, auro autem in tantum exornatum est, quantum & cœlum noctu stellis certis spatijs inter se distantibus circum circà splendet, certisq; item intervallis igne collucet. Quòd si totum foret igneum, haudquaquam certè pulchrum, sed terribile nobis videretur. Cæterùm & hoc videre licet, aurum hîc haudquaquam ociosum, aut delectandi modò gratia, reliquo ornatui interspersum esse, sed & fulgorem quendam non iniucundum de se præbere, & totam domum rubore suo velut inficere. Quando enim lumen diei incidens applicatur, & commiscetur cum auro, commune quiddam resplendente, & duplicem ruboris claritatem ac rutilantiam exhibent. Proinde ea quidem quæ ad fastigium & verticem domus pertinent, huiusmodi sunt, vt Homero alio quo laudatore opus habeant, qui illam vel celsitectam perinde

Ελένης θάλαμον, ἢ λαμπρύνοντα, ὡς τὸν Ολυμπον ἄποι. τὸν δὲ ἄλλον κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναρμόσιον ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβές, καὶ τὸ ἀληθές, ἅρ' ὄψει, καὶ λαμπρῶς δὲ ἀνθοῦντα καλῶς ἄν, ἔχοι παραβαλεῖν πολλῷ, παρ' ὅσον ἐκεῖνα μὲν ἀπανθᾷ, καὶ μαραίνεται καὶ ἀλλάττεται, καὶ ἀχρόαν τὸ κάλλος, τοῦτο δὲ τὸ ἔαρ ἀίδιον, καὶ ἐλαμπρὸν ἀμάραντον, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἄτε μόνης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ θρεπομένης τὸ πᾶν τῶν θρεπομένων. τὰ δὴ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τίς ἐκ ἂν ἀπολαύειε βλέπων; ἢ τίς ἐκ ἂν πόθος μηθεὶς καὶ παρὰ τῶν ἀνιαμένων ἐν αὐτοῖς κινεῖν, ἐθέλων ἀπέχεσθαι ὅλως ἀπολαυόντων; ἀλλὰ καὶ ἵππον ἄν, οἶμαι, θράσει κατὰ

inde ad Helenes thalamum, vel ſplendoroſam velut Olympum ipſum appellet. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuſcuiuſque euidentiam, & diligentiam, & veritatem, cum veris aſpectu & prato aliquo florido haud iniquum fuerit comparare: niſi quòd illa quidem defloreſcunt, & emarceſcunt, & immutantur, & abiiciunt pulchritudinem: hoc autem ver perpetuum, & pratum nunquam marceſcens, & flos immortalis, vtpotè ſolo riſu apprehendente hæc, & decerpente ſuauitatem eorum, quæ carpuntur. Atqui tot ac talibus quis non voluptate afficeretur ſpectandis? aut quis non magnoperè expeteret, etiam præterquàm poſſet, inter ea oratione habere? cùm ſciat turpiſſimũ eſſe abijs, quæ riſu percipiuntur, ſuperari atq; à tergo relinqui.

Maximã enim alliciendi vim habet aſpectus pulchrorũ, nõn inter homines modò, ſed & equus libentiùs opinor curſurus fuerit

κατὰ πρανὲς πεδίου καὶ μα-
λακοῦ, προσιὼν ἡγεμονεύ-
τῳ βάσει, καὶ ἁρίμα ὑπέ-
κοντος ὠκυπόδι, καὶ μὴ ἀν-
τιτιποῦντος τῇ ὁπλῇ ἅπαν-
τι γοιῶ τότε χῶρα ὠκύμῳ,
καὶ ὅλον ἐπιδοὺς ἑαυτὸν ὠ-
κύτητι, ἁμιλᾶται καὶ πρὸς δὲ
πεδίῳ τὸ κάλλος. ὁ δὲ ταὼς,
ἅρ' ἀρχομένου, πρός λειμῶ-
νά τινα ἐλθὼν, ὁπότε καὶ τὰ
ἄνθη πρόοιμα, οὐ μόνον ἀν-
θηρότερα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν
εἴποι τις, ἀνθηρότερα, καὶ
πρὸς βαφὰς εὐκαθαρώτερα, τό-
τε, καὶ οὕτως ἐκπετάσας τὰ
πτερὰ, καὶ ἀναδείξας ὡς ἦν
λίθῳ, καὶ τῷ ἠρὶ ἐπάρας, καὶ
πάντοθεν αὐτῷ πεποιήσας,
ἐπιδέικνυται τὰ ἄνθη τὰ αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ ἦαρ τῶν πτερῶν,
ὥσπερ αὐτὸν προκαλούμενος
τῷ λειμῶνι ἐς τὸν ἅμιλλαν,
ἐπισφίγγουν ἑαυτὸν, καὶ
περιάγει, καὶ ἐκπομπεύει τὸ
κάλλος, ὅτι δὴ καὶ θαυμασιώ-
τερος φαίνεται πρὸς τὸν αὐ-
τὸν, ἀναπλούμενον αὐτῷ τῶν
χρωμά-

fuerit per campum decliuem & mollem, placidè recipientem greſſum, & ſenſim cedentem pedi, neque referentem, aut reſiſtentem vngulæ. Toto igitur tunc vtitur curſu, totumq; ſeipſum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine. f *Pauo autem, incipiente vere, ad pratum aliquod accedens, quando & flores prodeunt non amabiliores modò, ſed & (vt ita dixerit quiſpiam) floridiores, & quod ad colores & tincturam attinet liquidiores: ipſe quoq; extentis pennis, ijſq; oſtenſis Soli, & ſublata cauda, eamq; vndique circa ſe pandens, ſpectandos exhibet, & illius flores, & veſtilud pennarũ, perinde vt prato ad huiuſmodi contentionem & certamẽ ipſum prouocante. cõuertit quippe ſeipſum & circumagit, & quaſi quandam pompam agit pulchritudinis ſuæ: quando videlicet etiã admirabilior apparet ad ſplendorem Solis, variantibus ſe coloribus, & paulatim*

χωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἀρίμα, καὶ πρὸς ἕτερον νόμον ἁρμονίας ἄδοντων. μάσχει δ' αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν κύκλων, ὃς ἐπ' ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἐκλάμπειν ἕκαστον ποικίλους. ὁ γὰρ τέως χαλκοῦς ὢν, τοῦτο ἐγκλίναντος ὀλίγον, χρυσοῦν ὤφθη, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου λαμπρυνθὲν, ἐσκιασθέν, χλοαυγὲς δεῖν· οὕτω μεταπίπτει πρὸς τὸ φῶς ἡ πτέρωσις. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλασσα ἱκανὴ προσκαλέσασθαι, καὶ ἐς ἐπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι, ἴσμεν ἁπαλύνασα φανεῖσα, ἴσως δ' ἂν μὴ εἴπω. ὅτι δὲ καὶ παντάπασιν ἀπαρόπλους τις ἂν, πάντως ἂν ἐθελήσειε καὶ αὐτὸς ἐμβῆναι καὶ πλεῦσαι, καὶ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποπάσαι, καὶ μάλιστα, ἐὰν βλέποι πλοῦν μὲν αὔραν λείαν ἐπουριάζουσαν πλοῦν δὲ ἐδάφους πλοῦν δὲ ναῦν προσλωβῶντι

paulatim in alios atque alios transeuntibus, aliamq; ac nouam formositatis speciem subinde recipientibus. Accidit autem hoc potissimùm in circulis, quos in summis pennis habet, quorum quemlibet quasi quædam rides circundant. Nam qui antè aureus visus fuit, mox inclinante se paululùm illo, aureus conspicitur: & rursum quod ad Solem cæruleum apparuit, si sub vmbram transferatur, viride videtur. Adeò ad luminis vicissitudinem, pennarum ille ornatus variatur. Nam quòd & mare idoneũ est ad prouocãdum, & ad cupiditatem concitandam, quando tranquillum videlicet est, ipsi scitis, tametsi ego non dicam: quando quidem etiam si quispiam longissimè à mari continentem incolat, & omninò nauigationis inexpertus sit, nihilominùs tamen & ipse cupit ingredi illud, & circumnauigare, & quàm procul à terra in altum deduci: ac maximè si videat auram quidem leniter à tergo prosequentem velum, nauem autem placidè ac

καὶ λάθοις ἐπ' ἄκρων ἡρίμα διολισθαίνεσ@ τῶν ὑμάτων. καὶ τοίνυν καὶ τοῦδε τοῦ οἴκου τὸ κάλλος@ ἱκανὸν καὶ παρορμῆσαι εἰς λόγους, καὶ λίαν τα ἐπιτήδεια, καὶ πάντα πρόπορ εὐδοκιμῆσαι παρασκευάσαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθομαι, καὶ ἄδην πίπασμαι, καὶ εἰς τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελήλυθα, ὥσπερ ἄρ' ἔγγ@ ἢ Σειρῆνῶ@ ὦ κάτα ἑλκόμεν@, ἐλπίδα δὲ μικρὰν ἔχων, ἀ καὶ τίφος ἡμῖν ἄμορφοι ἔσαν οἱ λόγοι, κακὸς αὐτὸς φανεῖσθαι, καθάπερ ἰσθῆτι κακῇ κεκοσμημένους. ἔτερ@ δέ τις ἐκ ἀγχίνους λόγ@, ἀπὰ καὶ καλοῦ γυναῖκ@, ὥς φησι, καὶ μεταξύ μου λέγοντ@ ὑπέκρυε, καὶ διεκόπτετο ἐπειρᾶτο τῶν ῥῆσιν· καὶ ἐπαδὴ πέπαυμαι, ἐκ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί μι, ἀπὰ θαυμάζειν, ἃ φάσκοι μὲ ἐπιτηδειότερον ἔναι πρὸς λόγων ἐπίδειξιν οἶκ κάλλος, γραφῇ

eidè ac leuiter per ſummos paulatim fluctus labentem. Atque ob eam quidem rem etiam huius domus pulchritudo idonea ſatis atque efficax eſt ad prouocandas orationes, & ad excitãdos dicentes, omnibuſq; adeò modis celebrem aliquem reddendum. Proinde ego quidem hiſce credo, & iamdudum perfuſus ſum, & in domum dicendi gratia ingreſſus ſum pulchritudine illius veluti rhombo aut Sirene aliqua tractus, ſpem haud exiguam habens, etiam ſi ante hac orationes meæ deformes atque inelegantes fuerint, exinde pulchras atq; elegantes eas viſum iri, perinde ac veſte aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, ſed valdè generoſa quoque, vt ait, & inter loquendum refellebat me, & interrumpere ſermonem conabatur: & poſtquam dicendi finem feci, haudquaquam vera hæc dicere me ait: ſed mirari ſe, ſi dicam aptiorem eſſe ad orationes recitandas ac peragendas, domus pulchritudi-

γλαφῇ καὶ χρυσῷ λιπκοσμούμε-
νον τὸ γὰρ ποῦ τὐναντίον ἀν-
πκοπάνων. μᾶλλον δ', ἐὰν δοκῇ,
αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ
ἑαυτοῦ, καθάπερ ἐν δικασταῖς, ὑμῖν ἐπάτω, ὅπῃ πυν-
σιτελέστερόν γ' ἂν φαίνοιτο ὠφελοῦν-
τι αὐτὸν οἰκεῖν, καὶ ἀμορ-
φίαν. ἐμὲ μὲν ἀκηκόατε ἤδη
λέγοντος, ὥστε οὐκ ἀξιῶ δὶς
περὶ τῶν αὐτῶν ἐπεῖν· ὃ
δ' παρελθὼν ἤδη λεγέτω, ἐγὼ
δὲ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλί-
γον αὐτῷ μετάσχήσομαι. ἄνε
δὴ τοίνυν δικαιολόγει, φησὶν ὁ
λόγος, ὁ μὲν προειπὼν ῥᾳτορι,
πολλὰ μὲν μεγάλα τὸν δ' οἶκον
ἐπῄνεσε, καὶ ὡς ἑαυτὸν κόσ-
μῳ ἐκόσμησεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτ-
ον ψόγον αὐτοῦ διῆλθον, ὅσον καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλε-
λειμμένα προσθῆναι μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν καλλίων
φαίνηται, τοσῷ δικαιότερος
τῷ τὸ λέγοντος χρεία μαχόμε-
νος καὶ πρῶτόν γε, ἐπαδὴν γυ-
ναικῶν καὶ κόσμου καὶ χρυσοῦ
ἐπᾶν

christitudinem picturis atque auro exornatam. Nam ipsum contrarium planè euenire. Imò verò, si videtur vobis, ipsa huc accedens oratio, pro se tanquam apud Iudices vos dicat, quatenus cō-ducibiliorem putet esse dicenti domum simplicem atque deformem. Ac me quidem iam audistis, atq; orationem meam: proinde opus non habeo de eadem re bis dicere. Ista autem accedens iam dicat, & ego tacebo, atque aliquantisper locum ipsi dabo. Proinde, viri Iudices, inquit oratio, ille quidē orator, qui anteà verba fecit, multis ac magnis modis domum hanc prædicauit, & oratione sua ornauit. Ego verò tantùm abest vt illam reprehendere aut vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa sunt, addenda amplius mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit esse, eò magis contraria esse dicentis commoditati atq; vsui ostendetur. Ac primùm quidem, posteaquam mulierum & ornatus, & auri mentionem

ἐπᾶν & ἐμνημόνευσεν, ἐμοὶ ἐπιτρέψατε χάσασθαι & παραλείψματι. φημὶ γὰρ οὖν, καὶ γυναιξὶ καλαῖς οὐκ ὄντως συμβαίνειν εἰς τὸ ὠμορφότερον, ἀλλὰ καὶ ἐναντιοῦσθαι τὸν κόσμον τὸν ποικίλον, ὁπόταν τ ἐντυγχανόντων ἕκαστος & ἀπὸ τ χρυσοῦ, καὶ τῶν λίθων τ πολυτελῶν ἐκπλαγὲς, αὐτὰ τ ἐπαινῇ ἢ χρόαν ἢ βλίμμα, ἢ λαμπὸν, ἢ πῆχυν, ἢ λάπυλον ὁ τ ἄλλων ἀφεὶς, εἰς πλὴν σφόδρα ἢ τ σμάραγδον, ἢ τὸν ὄρμον, ἢ τὸ ψέλιον ἄφρβλιπε, ὥστε ἄχθοιτο ἂν εἰκότως παρορωμένη ὑπὸ τὸν κόσμον, ὃν ἀγόντων σχολὴν ἐπαινεῖν αὐτὴν τ θεατῶν, ἀλλὰ ποδεῖν αὐτὴν ποιουμένων τὴν θέαν· ὥστε ἀνώνητον, οἶμαι, παθεῖν καὶ τὸν ἐν ὕτω καλοῖς ἔργοις λόγον ἀδύνατον. λανθάνει γὰρ ἐν ὧ μὴ ἔχει τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυρῶται, καὶ σωρεύεται, καθάπερ

mentionem ille fecit, mihi quoq; permittatis quaſo eodem exemplo vti. Nam aio equidem, mulieribus formoſis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multum, ſed contrà aduerſari potius, quando videlicet eorum qui fortè aſpiciunt illas, vnuſquiſque auro & lapillis iſtis preciosis obſtupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his, ad Sardium vel Smaragdum, vel monile vel armillas reſpicit, vt ob id meritò illa ita neglecta, dolore affici poſſit, propter ornatum ſeu mundum ſpectatoribus non habentibus ocium ac ſpacium laudandæ illius, ſed obiter duntaxat ipſam intuentibus. Quodidem opinor neceſſe eſt etiam illi accidere qui inter tam pulchra opera orationem recitare volet. Latet enim inter magnitudinem pulchrarum rerum, quod dictum eſt, obſcuratúrq; , & vnà abripitur,

καθάπερ ἂν λύχνον τις ἐς πυρ-
καϊὰν μιᾷ ἁλὶ φέρων ἐμβά-
λοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος
ἢ καμήλου δείκνυσι· τοῦτο γοῦν
φυλακτέον ὡς λέγουσι. καὶ πρέ-
πει γε μὴν καὶ τὴν φωνὴν αὐ-
τὴν ἐπιτρέπεσθαι ὑπ' οὔτως ὑ-
φ' ὧν καὶ ἠχεῖται οἴκοι λέγων·
ἀντιφθέγγεται γάρ, καὶ ἀντιφω-
νεῖ καὶ ἀντιλέγει μᾶλλον ἢ ἐπι-
καλύπτει τὸν βοῶν, οἷόν τι καὶ
σαλπιγξὶ θᾶττον αὐλὸν, ἢ συ-
ναυλοῦσιν ἢ τοῖς ἐκλωτοῖς ἡ θά-
λαττα, ὁπόταν πρὸς ἐμπνοὰς &
ἦχον ἐπάδῃ τῇ ἀρτοσίᾳ θέλω-
σιν. ἐπιπρατεῖ γὲ ἡ μεγαλοφω-
νία, καὶ καταστιωπᾷ τὸ ἧττον. καὶ
μὴν καὶ ἀκοῦσαι, ὅπερ ἔφη ὁ ἀντί-
δικος, ὡς ἄρα ἐπιγείρει ὁ κα-
λὸς οἶκος & τὸν λέγοντα, καὶ
πεθυμότερον πρᾶσσωσθαι,
ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον
ποιεῖ· ἐκπλήττει γὲ, καὶ φοβεῖ, καὶ
τὸν λογισμὸν διαταράττει,
καὶ δειλότερον ἐργάζεται ἐν-
θυμούμενον, ὡς ἀπαντων ἐ-
σὶν ἄσχετον, ἐν συμφορᾷ χω-
ρίῳ

perinde ac si quis lucernam allatam in rogum aliquem magnum inijciat, aut formicam in elephante seu camelo spectandam exhibeat. Proinde hoc cauendum dicenti est. Praeterea autem & vocem ipsam confundit, qui in vocali adeò & sonoro sa domo dicit. Nam illa respondet, & exaduersò resonat, & contradicit, imò etiam obruit atque abscondit vocem dicentis: quale quiddam & tuba facit tibiae, si pariter inflentur, aut hortatoribus mare, quoties illi ad strepitum maris, remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, & supprimit id quod minus est. Iam verò etiam illud quod dixit aduersarius, quòd videlicet excitet pulchra domus dicentem, & alacriorem reddat, quantum mihi quidem videtur, diuerso modo se habet. Obstupefacit enim & perterret, & rationem conturbat, timidioremq; facit: cogitantem nimirum illud, quòd omnium turpissimum sit, in loco pulchro ac speciosò non pulchram ac speciosam

δὲ μὴ ὁμοίως φαίνεσθαι λόγους. ἐπίσχωμεν γὰρ οὗτός γε ὀφαρεῖται, ὥσπερ ἂν εἴ τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδύς, ἔπειτα φύγοι πρὸ τῶν ἄλλων, ἐπισημότερος ὢν ἀλλοῖος ἀπὸ τῶν ὅπλων. ἔοικε δή μοι καὶ τοῦτο λογισάμενος καὶ ὁ Ὅμηρος ῥᾴτωρ ἱκανὸς, ἀμορφίας ἐλάττονα φροντίσαι, μᾶλλον δὲ τῷ παίζειν ἀΐδηλα φαντάζεσθαι ἀνακωδωνίσαι, ἵνα αὐτῶν πραγματοξότερον φάνηται τὸν λόγων τὸ ἁμάρτημα, εἰ δὲ πρὸς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσωμεν· ἄλλως τε ἀνάγκη πάντως καὶ τὸν τῆς λιτονόος αὐτῷ διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν θέαν, καὶ φρονηματίζεσθαι τὸ ἀνεμβίβαστον, ἐκλυθέν, εἰ ὄψεως ἐπικρατήσης, καὶ πρὸς αὐτὴν καλουσης, καὶ τῷ λόγῳ προσέχειν οὐκ ἐώσης. ὥστε τίς μηχανὴ, μὴ οὐχὶ πάντως ἐναπορεῖν ἐρᾶν αὐτὸ, τῆς ψυχῆς διατριβούσης περὶ τὰ τῶν ὀρωμένων ἐπαινον; ἐγὼ γὰρ λέγω, ὅτι καὶ οἱ παρόντων αὐτοὶ, καὶ

cioſam orationem quoque apparere. Index enim iſte profectò omnium manifeſtiſsimus eſt, non aliter ac ſi quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior videlicet ex eo, quòd armis inſignioribus ornatus. Atque hoc quidem videtur mihi etiam apud Homerum orator ille perpendiſſe, atque ideo formoſitatis minimam curam habuiſſe, quin magis homini prorſus etiam imperito ſeipſum aſſimilaſſe, quò videlicet maiori admirationi foret verborum & orationis ipſius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione: præſertim cùm omnino neceſſe ſit illud quoque fieri, dicentis ipſius mentem circa intutum detineri, & cogitandi diligentiam ac curam languescere viſu ſuperante, & ad ſeſe vocante, neq; orationi vocare atque incumbere permittente. Quare quid reſtat vltrà, quo minùs deteriùs prorſum dicat talis aliquis, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato? Omitto enim dicere, quòd & præſen-

καὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν παρα-
κεκλημένοι, ἐπειδὰν εἰς τὸν οἶκον
τοῦτον παρέλθωσιν, ἀντὶ
ἀκροατῶν θεατὰ καθίστανται.
καὶ οὐκ ἔστιν Δημοδόκος ἢ Φή-
μιος, ἢ Θάμυρις ἢ Ἀμφίων,
ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ᾄδειν, ὥστε
ἀσπάσασθαι τὴν διάνοιαν αὐ-
τῶν ἀπὸ τῆς θέας. ἀπ' οὐδὲ ἕκα-
στος, ἐπειδὰν μόνον ὑπερβῇ τὴν
θύραν, ἀθρόως ὧν ἐκεῖσε πεφι-
χυθὼς λόγων ἢ ἐκείνων ἢ ἀ-
κροάσεως, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς
αὐτοῦ τοῖκον, ὅλος ὑπὸ πρὸς τοῖς
ὁρωμένοις ᾖσι, καὶ πολὺς τις
πανταχόθεν τυφλὸς ὤν, ἢ ἐν νυ-
κτί, ὥσπερ ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου
βουλή, ποιοῦσι τὴν ἀκρόασιν.
ὅτι γὰρ οὐκ ἀξιόμαχον λόγων
ἴσχυς ὄψει ἀνταγωνιζόμενα,
καὶ ὁ Σαρδώνιος μῦθος παρα-
τεθεὶς ὡς πρὸ τῶν Γοργόνων δι-
αλεξαι ἂν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ
ἐκήλουσῶν τοὺς παπλέοντας με-
λῳδοῦσαι, καὶ μολακίζου-
σαι τοῖς ᾄσμασι, μὴ καταπλέ-
οντας ἐπὶ πολὺ κατεῖχον,
καὶ

tes ipsi, & ad auscultandum intrò assumpti, postquam ad talem domum accesserint, ex auditoribus spectatores fiunt: & neque iam Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus aliquis, is qui orationem habet, ita est, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit: sed vt quisque ipsum modò limen transcenderit, ita frequenti ac multa pulchritudine circumfusus, verborum sanè illorum aut recitationis ne principium quidem exaudire videtur: sed totus in spectando versatur, nisi quis fortè omnino cæcus fuerit, aut noctu, velut ille in vico Martio Senatus solet, ad auscultandum venerit. Nam quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cum visu certare queat, etiam Sirenum & fabula cum illa de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebant quidem præternauigantes, canendo, atque abblandiendo carnibus, & ad se delatos aliquandiu detinebant:

& in

καὶ ὅλως, τὸ ἔργον αὐτ ἰδεῖ-
τό τιν& διαπριβῦς· καί που
τὶς αὐτὰς καὶ παρίπλωσι,
καὶ ᾗ μέλπε παρύπνοσι, τὸ δὲ
τῶν Γοργόνων καλὸν&, ἅτε
βιαιότατόν τι ὄν, καὶ τοῖς καιρι-
ωτάτοις τῆς ψυχῆς ὁμιλοῦν,
ὠθῦς ἐξίστη τὸς ἰδόντας, καὶ
ἀφώνους ἐποίει, ὡς ἅ μῦθ& βέλτιται, καὶ λίθινται, λίθινοι
ἐγίνοντο ἀπ᾽ ἔ θαύματ&. ὥστ ἀπ᾽ ὄν ὑπὲρ ἔ ταὼ λόγον
εἶπε πῶς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπρο-
σθεν, ὑπὲρ ἐμαυ ἀρῦμαι νο-
μίζω· καὶ γὲ ἐκεῖνο ἐν τῇ ὄψει,
ὐκ ἐν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ
ἀγ τὶς παρασκαλμ& πρὸ
ἀηδόνα ἢ τὸν κύκνον, ἄλλο
μὲν οὐδέν, μιταξὺ δ᾽ ἀηδόνος
παραλείξῃ τὸν ταὼ σιωπῶν-
τα· τῦτο οἶδ᾽ ὅτι ἐκεῖνον μι-
ταβύσεται ἡ ψυχὴ, μακρὰ
χαίρειν φράσα& τοῖς ἐκεί-
νου ᾄσμασιν· οὕτως ἄμα-
χόν τι ἔοικεν εἶναι ἡ δι᾽ ὄψεως
ἡδονή. καί ἔγωγε, ἂ βέλτιστε,
μάρτυρα ὑμῖν παρασήσομαι
σοφὸν

& in summa, res ipsa mo-
ra quadam opus habebat:
atque interim eas etiam præ-
teruectus quispiam est, &
carmen ipsum obturatis au-
ribus prætermisit: [h] at Gor-
gonum pulchritudo, vt quæ
violentissima esset, & par-
tibus animæ præcipuè fau-
ciabilibus obuersaretur, sta-
tim attonitos reddebat aspi-
cientes, ac mutos faciebat,
& quemadmodum fabulæ
placet, & fertur, in lapides
illicò præ admiratione con-
uertebantur. Quamobrem
& illa quæ de pauone pau-
lò antè ad vos dixit, pro me
ipsa dicta esse existimo.
Nam & illius in aspectu non
in voce delectatio est. ac si
quis iuxta illum vel philo-
melam vel cygnum statuat,
ac canere iubeat, inter ca-
nendum autem pauonem ia-
centem commonstret: sat
scio quòd ad hunc deflexu-
rus sit animus, longum va-
lere iussis illorum canticis.
Adeò inexpugnabile quiddam videtur esse ea quæ per vi-
sum voluptas capitur. Atqui equidem, si vultis, testem vobis

φερὲ ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐναργέστερά ἐστι τῶν ἀκουομένων τὰ ὁρώμενα. ἰοὺ ἰού· ἤδη ὁ Λύκιος οὗτος παρεῖναι αὐτὸν Ηφαίστιον τὸν Λυξίου Αλικαρνασσέα, ἰατρικὸν ἀνδρα καὶ ποιητὴν ἅπαντα, μαρτυρήσαντα παρὰ θάτερον ἀναβιβασθαι δὲ αὐτὸν, ἵνα εἰς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτοὶ ἴστε. Αληθῆ τὰ δι' ὀλίγου ὑμῖν, ἄνδρες Ιωνικὰ μὲν ἀκούσατε, μᾶλλον δὲ οἰκεῖα τοῖς πάθεσι, ὅσα ἄρτι λέγων τυγχάνει ὢν· ὅμως δὲ ἀκοῆς πιστεύσατε. ὧν γὰρ τυγχάνει ὄντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν, ἀκούσατε μὲν μάρτυρος, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἀποδιδόντες· τὰ μὲν γὰρ ἔπεσι μᾶλλον ἁρμόττοντά ἐστι, καὶ οἴκοθεν ἅμα ἔχοντα πειθοῦς ἐπιτήδευμα· ἡ δὲ τῶν ὁρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα, καὶ πᾶσιν ὁμοίως ἔνεστι, καὶ ἀπαύστως τὸν θεατὴν ἔχει. πῶς οὖν οὐ χαλεπὸν τὸν λέγοντι ἀντιτάξασθαι, adducam virum doctum, qui statim mihi testimonium ferat, quòd multò magis superent ea quæ visu percipiuntur, quàm quæ auditu. Ac iam heus præco accerse mihi huc ipsum Herodotum, Lyxi filium, Alicarnassensem. Et quia probè fecit, atque obedyt, testimonium dicat accedens. Vos autem aduertite ipsum Ionica lingua vobis loquentem, perinde vt consuetum ipsi est. Vera ista, Oratio vobis hæc, Iudices, narrat, atque ipsi credite quæcunque de his vobis dixerit, visum auditui præferendo. Aures siquidem fide minus digniores sunt, quàm oculi. Auditis testem, quæ dicit, & vt primas visui tribuerit? ac meritò. Nam verba quidem alata sunt, & euanescunt, pariter cum eo quãdo proferuntur, auolantia. At eorum quæ videntur, delectatio semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se prorsus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicenti aduer-

ἢ εἰ καὶ ἄτοπα λαλῶ καὶ περίβλεπτα ὦ, μᾶλλον ἢ τὸ μὴ γιγνόμενον ἐλέγχω, φημὶ ὑμᾶς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ, καὶ μετὰ ξυνηγόρων ἡμῶν, εἰς τὸν ὄροφον ἀναβλέψετε, καὶ τοὺς τοίχους θαυμάσετε, καὶ τὰς γραφὰς ἐξετάσετε, καὶ πρὸς ἑκάστοτε ἀφορῳόμενοι, καὶ μηδὲν ἀσχημονοῦντες. συγγνώμη γὰρ, ἂν τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε ἄκων τι, καὶ πρὸς οὕτω λαλοῦντα καὶ ποικίλας τὰς ἐπιθέσεις. ἢν γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τῆς ἀρχαιότητος τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγωγὸν ὡς ἀληθῶς καὶ πεπαιδωμένον θεατὴν ἀπεργάζομενον. καὶ ἵνα μὴ πάντα ἐκεῖσε ἀναβλέπητε, ἡμᾶς ἀναμένοντες, φέρε, ὡς οἷόν τε, ῥᾴστως αὐτὰ ὑμῖν ὧν λόγων ἐνθυμηθῆναι γὰρ, οἶμαι, ἀκούοντες, ἃ καὶ ὁρῶντες θαυμάζετε· καὶ ἴσως ἄν με καὶ αὐτὸ ἐπαινέσαιτε, καὶ τῷ ἀντιδίκῳ προσήμασατε, ὡς καὶ αὐτὸ ἐνθυμήσαντα, καὶ διπλασιάσοντα ὑμῖν τὴν ἀπολαυσίαν. τὸ

aduersaria fuerit domus impulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum etiam dixi. Nam vos ipsi iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum surfum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinástis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim erga tam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et vt ne per omnia isthuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Delectabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quæ oculis intuentes miramini. Ac fortasis ob idipsum etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem hæc, & duplicem vobis voluptatem pariam:

τὸ χαλεπὸν δὲ τῆ τολμήματος ὁρᾶτε, ἄνευ χρωμάτων καὶ σχημάτων καὶ τόπου, συνήχθαι τοσαύτας εἰκόνας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ τῶν λόγων. Εἰ δὲ ἐξιᾷ μὲν ἔσω τὸ ἀσιόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀναμίμικται καὶ Αἰθιοπικόν. ὁ Περσεὺς τὸ μὲν φοβερὸν τὸ κῆτος φονεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν καθαρᾶ, καὶ μετὰ μικρὸν γαμήσας, καὶ ἀπαίρει αὐτὴν ἄγων, παρέργου τοῦτο τῆς ἐπὶ Γοργόνας πλήσεως. ἐν βραχεῖ δὲ ποιᾷ ὁ τεχνίτης ἐμιμήσατο, ἀδῆλῳ παρθένῳ καὶ φόβον· ἐπισκοπεῖ γὲ τὴν μάχην ἄνωθεν ἐκ πέτρας, καὶ γυναικείου τόλμαν ἐρωτικὴν, καὶ θυείου ὄψιν ἀπρόσμαχον. καὶ τὸ μὲν ἔσωσι περιπόθητον τοῖς ἀκούσασι, καὶ ἀνδρὸς τόλμημα τὸ χάσμασι, καὶ ὁ Περσεὺς ἐν τῇ λαιᾷ μὲν δείκνυσι τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ δὲ καθίησι τὸ ξίφος. καὶ τὸ μὲν ὅσον ἐπὶ μέτωπον

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, nimirum quàm graue sit absque coloribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnũ congerere. Est enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum est malum illud Aethiopicum: Perseus videlicet monstrum illud marinum interficit, & Andromedam deponit, paulò pòst eandem ducit, atque inde discedet abducta secum illa. Atque hoc pargerον quoddam, siue extra propositam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expressit artifex ille, verecundiam puta virginis, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & belluæ visum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida spinis, & formidabilis hiatu oris. Perseus autem sinistra quidem ostendit Gorgonem, dextra verò ense ferit. Et rursum, quantum quidem

belluæ

λύτους ἔδει τῷ Μεδούσῃ, ἤδη λίθος ἐστὶ τὸ λοιπὸν, ὅσον ἔμψυχόν μοι φαίνεται. Ἐξῆς δὲ, μετὰ τοῦτο δὲ τῷ ἀκάνθῃ, ἕτερον γράμμα γέγραπται δικαιότατον, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδῃ ἢ Σοφοκλεῖ ἴσως ἔλαβεν (ἱκανοὶ γὰρ ὁμοίαν ἰδεῖν γραφὴν ἀκάνθης) τῶν νεανίσκων τὼ ἑταίρω, Πυλάδην τε τὸν Φωκικὸν καὶ Ὀρέστην, δοκοῦντε ἤδη τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ πρὶν τεθόντε, φονεῦσαι ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνῄρηται, καὶ ἐπ' οὐδὲν τιν' ἀμύνουν πρόκειται, καὶ θεραπαινὶς πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον· οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δέ τινες, ὅπῃ φύγωσι, βλέπουσι. σεμνὸν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐσχημάτισε, τὸ μὲν ἀσεβὲς τῆς ἐπιχειρήσεως λέξας μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον πρᾶξαι μὲν, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς σεσωκότας ἐργασάμενον· ὃ δὴ μοι

χῦ

belluæ illius Meduſam aſpexit, iam ſaxum eſt: reliquum autem quod adhuc animatum eſt, falcato enſe cæditur. Demceps autem poſt hanc imaginem alia quædam pictura, iuſtiſſima illa quidem, depicta eſt, cuius primùm exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepiſſe: (nam illi ſimilem quandam imaginem deſcripſêre) adoleſcentes duo ſocij, Pylades videlicet Phocenſis, & Oreſtes, cùm iam viderentur mortui eſſe, poſt regiam latentes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegiſthum. Clytæmneſtra autem iam interfecta eſt, & in lecto quodam ſeminuda poſita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obſtupefacti, alij quidem clamantibus ſimiles apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumſpiciunt. Honeſtum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiũ in hac re fuit, id oſtendit ſolùm, & quaſi iam peractũ trãſcurrit: adoleſcẽtes

χῦ φόνῳ. Μετὰ δ' ταῦτο, θεὸς ἄλλος εὐμορφος, καὶ μειράκιον ὡραῖον, ἐρωτική τις παιδιά· ὁ Βράγχος, ἐπὶ πέτρας καθήμενος, καὶ πρὸς σοφίαν τὸν λαγὼν, καὶ πρὸς ἀλκομενόν ἔοικεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς τὸ ὕψος, καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς μειδιᾷ, τερπόμενος ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ πρὸς ἐκείνου τῷ λαγῷ. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Πρσεὺς πάλιν τὰ πρὸ τοῦ κήτους ἐκεῖνα τολμᾷν, καὶ ἡ Μέδουσα τιμωρουμένη τῷ λιφαιλίῳ, καὶ Ἀθηνᾶ σκέπουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τῷ μὲν τόλμαν ἔργασται, τὸ δ' ἔργον οὐχ ὁρᾷ ποτε ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τῷ εἰκόνα· οἶδε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς ἀληθείας ὄψεως. κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τ' ἀντίθυρον, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται· ἡ θύρα δὲ λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα δ' ὠοκυμισήνιον, ἀπ' οἴου ἂν γένοιτο ἀφροδίτη ἀγάλμα θεοῦ ὠοκυμισηνῆς. ἔστι μετὰ ταῦτα, ἄλλη Ἀθηνᾶ, οὐ λίθος αὐτὴ

autem in cæde adulteri immorari fecit. Post hæc autē deus est formosus, & adolescentulus venustus, amatorium quoddam ludicrum: Branchus puta in rupe sedens tenet léporem, & alludit cani. Hic autem asilienti ad ipsum in sublime, similis est: & Apollo adstans arridet, delectatur videlicet vtroque & puero ludente, & cane saltum meditante. Vltra hæc ī Perseus iterum sequitur, illa quæ belluæ marinæ cædem antecesserunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua protegens Perseum: atque hic quidem facinus iam peregit, factum autem ipsum nondum vidit in clypeo, Gorgonis imaginem. vidit enim pœnam veri aspectus. In medio autem pariete exaduerso iacet, Mineruæ ædicula quædam est, & dea ipsa marmore candido: habitus autem haudquaquam militaris, sed qualis fuerit pacem agentis deæ bellicæ. Deinde post hanc alia Minerua, non mar-

more

αὖτη γε, ἀλλὰ γραφή. πάλιν Ηφαιστος αὖτοῦ Διὸς καὶ ἱερῶν ἀ Κ φούγα, διὰ χθῆς Διάξεως Ερεχθόνιος γίνεσθαι. ταύτης ἕπεται παλαιά τις ἄλλη γραφή· Ωρίωνα φέρει τὸν Κηδαλίωνα, τυφλὸς ἄν, ὁ δ' αὖ σημαίνει τοῦ πεζῆς τὸ φῶς ὁδόν, ἐποχούμενος, καὶ ὁ μὲν φανερὰς ἔστι τοῦ πέρασιν, καὶ ὁ Ηφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπεῖ τὸ ἔργον. Οδυσσεὺς τὸ μετὰ τοῦτο Λῆμνον μιμνήσκει, ὅτι συστρατεύεται τοῖς Ατρείδαις μὴ θέλων. πάρεσι δὲ οἱ πρέσβεις, ἤδη καλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς μανίας πιθανὰ πάντα, ἡ ἀπιστία, τὸ τῶν ὑποζυγίων ἀσύμφορον, ἄγνοια τῶν πραγμάτων. ἐλέγχει τὰ δὲ ὅμως τὸ βρέφος. Παλαμήδης γὰρ ὁ τῆ Ναυπλίε, συνεὶς τὸ γιγνόμενον, ἁρπάσας τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλεῖ φονεύσειν, πρόκωπον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τοῦ μανίας ὑπόκεισιν, ὀργὴν καὶ οὕτως ἀνθυπο-

morea illa quidem, sed pictura rursum, quam [k] Vulcanus amans insequitur, ipsa autem fugit, & ex ea persecutione Erichthonius nascitur. Hanc consequitur vetus quædam alia pictura: Orion portat Cedalionem, cæcus existens, ille autem dum ita vehitur, indicat ipsi ferentem ad lucem viam, & Sol apparens medetur cæcitatem. Vulcanus autem à Lemno opus hoc intuetur. [l] Post hæc Vlysses sequitur, insaniens videlicet, quando cum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati iam vocantes ipsum. Atque ea quidem quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum videlicet, & iumentorum iunctorum absurditas & repugnantia, & eorum quæ agebantur, insciti a. sed redarguitur tamen obiecto infante. Nam Palamedes Nauplij filius, intelligens rem correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum esse, structum tenens ensem: & vt ille insaniam fingit, ita hic quoque iram

contrà

ἀνθυποκείνται. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. Ὑστάτη δὲ ἡ Μήδεια γίγραπται, ὦ ξύλον δικαιᾶς, τὸ παῖδε ἀποδλέπουσα, καί τι δρᾶσαι ἐννοῦσα. ἔχει γοῦν ἤδη τὸ ξίφος, τὸ δ' ἀθλίω καθῆσθαι γελῶντε, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότε· καὶ ταῦτα, ὁρῶντε τὸ ξίφος ἐν τοῖν χεροῖν. ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐχ ὁρᾶτε, ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατὴν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀγωνίζεται, μόνον δὲ καταλέιπει τὸν λέγοντα; καὶ ἔγωγε διεξῆλθον αὐτὰ, οὐχ ἵνα, τὸν ἀντίδικον ὑπολαμβάνητε, καὶ θρασὺν, ἐ τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐκὼν φέρων ἐπίδαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, ἢ ἐπὶ τῷ λόγῳ ἐκπαλαίσητε· ἀλλ' ἵνα μᾶλλον αὐτῷ συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε, καταμίσητε ἀκούοντες ἃ λέγομεν, λογιζόμενοι τοῦ πράγ-

contrà simulat. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationemq; deponit. Postrema verò Medea depicta est, æmulatione atque inuidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quæ futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Hæc igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immerserit, damnetis, atque odio habeatis, solumque eum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quoad fieri potest, conniuentes ea quæ dicuntur audiatis, æstimantes

apud

πράγματος τῶν ἀναγκέων. μόλις γὰρ ἂν οὕτω λανθάνοι, οὐ λίαν σώας ἀγωνισᾶται ὑμῖν χρησάμενος, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς ἐμοῦ οἴκου πολυτελείας νομισθῶμεν. εἰ δὲ μήγε ἀντιδίκου ταῦτα λέγομεν, μὴ θαυμάσητε· ἅτε γὰρ τὸν οἶκον ἐμὸν φίλον, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ἦ, βουλόμενον ἂν εὖ λοκιμᾶν.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto haudquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac censeri. Quòd autem pro aduersario haec oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optârim equidem celebrari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. libr.* 11. *b* Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis specubus & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nullóq; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Erasmica declamatione Lucianicæ respondente.* c Virgines.] *Lucianus hic Musas παρθένους: id est, virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco comptæ esse videntur, natiuo scilicet decore contentæ.* *d* Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra sunt, habere eam vim, vt statim conspecta omnium sibi voluntatem cõcilient, amoremque adiungant, nemini ignotum esse, nisi communis sensus experti, posset. Hinc Aristoteles dicebat pulchritudinem quauis epistolã efficaciorem ad commendationem, quam donum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eundem Socrates appellauit exigui temporis tyrannidem, quòd formæ gratia mox defloresceat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophrastus silentem fraudem, quòd absque verbis persuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem sit aspectu, sed multorum incommodorum causa. Carneades ἀδεσποτότατον βασιλέα, i. regnum absq; satellitio, quòd formosi impetrent, quicquid volunt, nulla adhibita vi. f* Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid in fine 1. Metamorph. g* Etiam Sirenum fabula.] *Ouid. 3. Artis:*

Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quaslibet admissas detinuêre rates.
His sua Sisyphides auditis pênè resoluit
Corpora. nam socijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de Finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlysses,
Auribus vt nostros possis agnoscere cantus, *&c.*

Iuuenalis Satyra. 9. h At Gorgonum pulchritudo.] *In Hesiodi Theogonia traditur Gorgonum origo, earumq; vnius cũ Neptuno concubitus. Gorgones enim tres traduntur, Stheno, Euryale, & Medusa i.* Perseus.] *De Perseo & Medusa talem poëtæ fingunt fabulã: Medusa vna Gorgonũ, cùm à Neptuno in templo Mineruæ stuprata esset: irata dea, ne tantum crimen inultum maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, deditq;, vt eam aspicientes in saxa verterentur. Hanc postea Perseus, Iouis Danaësq; filius, acceptis talaribus & falcato ense Mercurij, item scuto Palladis, Medusam vnico ictu interemit. Vnde Pallas, vt terribilior hostibus videretur, Gorgonis caput suo clypeo gestauit. k* Vulcanum amans.] *Cùm Vulcanus fulmina Iouis aduersus gigantes pugnanti fabricatus esset, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt sibi cum Minerua rem habere liceret. Huius ob id cubiculum clàm ingressus,*

clam

cùm vitium taſſissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æſtuans, ſemen in pauimentum effudit, ex quo Erichthonius natus. Stio hanc fabulam variè tractari Iſocrates & Pauſanias Erichthonium Vulcano & Terræ generatū opinantur. Vide Lucianum in Philopſeude. ſ Poſt hæc Vlyſſes.] *Vlyſſes ex Penelope Icarij filia Telemachum ſuſcepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorum principibus ad bellum Troianū proficiſcentibus, ipſe inſaniam ſimulauerit, futurum ſperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaque duobus diuerſi generis animalibus, ſulcos proſindebat, & frugum loco ſalem ſerebat. Palamedem tamen virum prudentiſſimum latere non potuit, qui vt techinam illam detegeret, aranti Telemachum filium in ſulco obiecit. quod Vlyſſes cognoſcatus, ne filium læderet, aratrum ſubleuauit. Quo argumento facile deprehenſum eſt, non veram illam, ſed ſimulatam eſſe inſaniam. Pertractus itaque ad Troiam, ſtrenuam vtiliſſimamque in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus ſuæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem fecit Hyginus cap. 95. Fabularum: Bocat. lib. 10. cap. 6. libr. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyſſem notat his verbis:*

Optima nunc ſumat, qui ſumere noluit vlla.

Et rurſus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus eſſet,
Nec comes hoc Phrygias vnquā veniſſet ad arces
Hortator ſceletum, *&c.* — *Nota eſt fabula ex antiquo poëta. Verſus ea de re Cicalib. 3. Offic. recitat.*

MAKPOBIOY *MACROBII.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus eſt *μακροβίων*, hoc eſt eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, ſomnio ad hoc faciendū, vtipſe ait, admonitus. Recenſet autem principiò totas hominum

hominum nationes ac genera quæ dignissimè vixerint: deindè transitione ad singulos facta, reges primùm ac principes, deindè & Philosophos, & Historicos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, annumerat. Orditur autem à causa qua ad hoc scriptum impulsus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate, quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Νῦν ἔζ, λαμπρότατε Κυϊντίλλε, λιλαωδὲς πρόφημά σοι δῶρον, τοὺς μακροβίους· πάλαι μὲν τὸ ὄναρ ἰδὼν, καὶ ἱστορήσας τοῖς φίλοις, ὅτε ἐτίθεσο τῷ δαντέρῳ σου παιδὶ τὄνομα. συμβαλλὰν δ' οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς λιλαίεταί μοι παρασχέσθαι σοὶ τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ἀνεβαλόμην τοῖς θεοῖς ἐπὶ μέγιστον ὑμᾶς βιῶναι, ὅτε τὸν αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦδε συμφέρειν νομίζων, καὶ σύμπαντι μὲν τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει, πᾶσι δὲ τῶν ἀναγκαίων μοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ δὴ λάμοί τι ἀγαθὸν ἐδόκει προσημαίνειν ὁ θεός.

Omniũ numeris a loco, clarissime Quintille, iussus apporto tibi longæuos: somnium inquam, quod iam olim vidi, & amicis narraui meis, quo die minori natu filio tuo nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quòmam Deus hoc somnio longæuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus sum, vt vitam quàm longissimam tu, & filij tui traduceretis, ratus scilicet hoc profuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præ cæteris mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipso mihi quiddam felicitatis Deus visus est prædicere.

Conside-

σκεπτόμενος δὲ κατ' ἐμαυτὸν, ὡς σωτηρίαν ἤνθον, ἀνδρὶ πεπαιδευμένῳ ἔχοντι ταῦτα πεπασσόντας, καινόν τι ἱμάτιον ἐπιρράψαι σοι τῶν ἀπ' ἐμοῦ. τοιοῦτον οὖν ἀσιωτάτῳ νομίσῃς τὸν σὸν χρηστήριον ἀμύρας, δίδωμί σοι τὰς ἱσορροπούσας ἀπὸ μακρὸν χρόνου ἡμέρας ἀφικέσθαι ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ σώματι. καὶ γὰρ ἂν καὶ ὄφελος γένοιτό τί σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος διπλοῦν. τὸ μὲν εὐθυμία τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπὶ μάκιστον διώσασθαι βιῶναι· τὸ δὲ διδασκαλία τις ἐκ παραδειγμάτων, ἃ ἐπιγνοίης, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, κατὰ τε σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὕτοι δὲ ἂν μακρότατον χρόνον ἤνθον, σωὴ ὑγιάζοντα παντελῶς. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν σοφώτατον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατεῖναι γενεὰς Ὅμηρός λέγει, ὃν σωέτηρον ἡμῖν γενόμενον μέχρι

Considerenti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat homini liberalibus disciplinis versanti, deos hæc mihi præcepisse, vt aliquod eruditū opusculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] *Hanc itaq; aptissimam natalicijs muneribus offerēdis diem existimans, eos tibi dedico, quos ad longam senectutem sana mente & integris corporis viribus peruenisse comperimus. Fortasse autē ex huius libelli lectione gemina ad te peruenire potest vilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam spem concipias, & te posse quàm diutissimè viuere: altera, qua institutionem ab exemplis capias, cogniti ijs qui posteaquā maximam sui curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, summā senectutem sine omni corporis incommodo sunt consequuti.* [c] *Homerus igitur Nestorem principum Achiuorum sapientissimum vitam suam tribus seculis produxisse scribit, quem nobi*

καὶ ψυχῇ καὶ σώματι· καὶ Τερσίαν δὲ τὸν μάντιν ἡ παλαιὰ μῆκος ἐξηνυσῶν παρατεῖναι λέγει. πιθανὸν δ' ἂν εἴη, ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον, τὸν Τερσίαν ἐπὶ μήκιστον βιῶναι, καὶ γήρᾳ δὲ ὅλα μακρόβια ἰσορέπτοις δὴ τοῖς λίαιταν, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων· Ἰνδῶν δὲ οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκεραίως φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ Μάγοι, γήρᾳ τε τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον· παρά τε Πέρσαις καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ πάσῃ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐῤῥωμένοι τί εἰσι, καὶ πολυχρόνιοι, δὴ τὸ μαγικὸν διατρίβοντες καὶ αὐτοὶ ἀκεραίως. ἄλλη δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα. ὥσπερ Σύρες

& animo & corpore exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem poëtæ tragici ad sex usq; ætates hominum vitam prorogâsse perhibent. Credibile est autem, virum dijs immortalibus sacrum, & moderatiore vivendi ratione utentem, longissima vita fuisse functum. Quin omnes nationes propter victus rationem longæuæ fuisse inueniuntur: cuiusmodi sunt Aegyptiorum sacriscribæ, & apud Assyrios & Arabas fabularum interpretes, & apud Indos Brachmanes, ad amussim philosophiæ studijs vacantes. Prætereà quos Magos vocant, genus illud vatidicum, & dijs dicatum. Insuper apud Persas, & Parthos, & Bactros, & Chorasmios, & Sacas, & Medos, aliasq; multas gentes barbaras, qui & firma corporis valetudine sunt præditi, & valde diuturni, cum beneficio magicæ quam exercent, tum quòd & ipsi accurata victus ratione vtantur. Iam verò gentes quoq; ætate omnium longissima vtêtes, ex quibus sunt Seres

φασὶ μὲν ἱσορρέσοι μέχρι πριακοσίων ἔτῶν ἐν τῶν· οἱ μὲν ὧν ἄκρι, οἱ δὲ τῇ γῇ τὴν αἰτίαν τῆ μακρᾶ γήρως κατιθέντες, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ· ὑδροποτᾶν γὰρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σύμπαν. καὶ Αἰθίοπας δὲ μέχρι πριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. τούτους μὲν καὶ λεβίνῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον· οἵς γε φασὶ δοῦναι τὴν ζειαύτου διαίταν, καὶ τὰς ἄλλας αὐθήσας, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἐρρωμένας ἔτι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τι τῶν μακροβίων γνῶν καὶ τῶν ἐθνῶν ἃ τινά φασιν ἐς ἐπὶ πλεῖστον διαγίγνεσθαι χρόνον, οἱ μὲν διὰ τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ διὰ τὴν διαίταν, οἱ δὲ καὶ ἀμφω. ἐγὼ δ' ἂν σοι δικαίως τὴν ἐπὶ μακροβίοις παράσχοιμι ἰσορρόπησας, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα

res, ad trecentos annos vsque viuere, memoriæ proditum est. Cuius rei causam nonnulli temperato aëri, nonnulli naturæ terræ, alij rationi viuendi assignant. Siquidem aiunt omnes illas nationes tantum aquam potare. Compertum est autem Aithotas quoque centum & triginta annos viuere, & Chaldæos vltra centum annos egredi fama est, & eosdem hordeaceo pane vti, tanquam perspicacitatis pharmacó. Quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris hominibus esse validiores. Sed hæc de nationibus longæuis, & gentibus quas plurimum ætatis aiunt viuere, nonnulli propter situm terræ, nonnulli propter aëris temperiem, nonnulli propter rationẽ victus, nonnulli autem propter vtrunque. Cæterùm ego iure optimo longè meliorem spem tibi ostendam, si planum fecero, homines vbique terrarum & gentium, & sub quouis

ἀέρα μακρόβιοι γηγόνασιν ἄνθρωποι, οἱ γυμνασίοις ἔτεσι καθήκουσι, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι διαιρέσιν ἣ τὸ λόγῳ ποιέσασθαι τῶν πρώτων, κατά γε τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνδρῶν· καὶ πρῶτόν γε δι' ἔτους βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς ἄνδρας ἱστορήσω, ἅμα ἵνα καὶ ὑποθήσωμαι μιγάλοις, θειοτάτῳ τε αὐτοκράτορι τύχῃ ἐς τὸν τιμιωτάτῳ ἀγαγοῦσα τάξιν, ὑπηρέτησε τὰ μέγιστα τῷ οἰκουμένῳ τῷ ἑαυτοῦ· οὕτω γὰρ ἂν ἀπιδὼν καὶ σὺ τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον ὑπισχνῇ γῆρας ὑγιεινὸν καὶ μακρὸν καὶ ἅμα ἡλικάσας, ἐργάσαιο σαυτῷ τὴν διαίτῃ μίγιστόν τε ἅμα καὶ ὑγιεινότατον βίον. Πομπίλιον Νουμᾶ, ὁ εὐδαιμονίστατον τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, ἢ μάλιστα περὶ τὸν θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθὲς ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱστορεῖται. Σέρβιον δὲ Τύλλιον,

aëre degentes, ad summam senectutem peruenire, qui commodis exercitationibus, & conuenientem sanitati viuendi rationem sectantur. d Facta autem huius narrationis sectione, primùm obseruatis virorum studijs, initiò Reges & virtute imperatoria claros homines memorabo, quorum vnum summæ religionis pietas ad perfectissimum ordinè perducens, maximis beneficijs imperium & terram ipsius affecit. Ad hunc modum & tu longæuorum omnium naturæ & fortunæ animaduersione intentus, tanto promptius sperare poteris senectutem sanam & longam: & pari studio hos ipsos æmulatus, tibi ipse longissimam & proiectissimã vitam ratione victus paraueris. Numa Pompilius Romanorum regum longè felicissimus: ac Deorũ cultui dedititissimus, supra octogintà annos vixisse traditur. Seruius autem Tullius

& ipse

Ρωμαίων ἡγεῖτο βασιλεύς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἰσορρόπως Ταρκυνίῳ τῷ ἐσχάτῳ Ρωμαίων βασιλεύσαντι, φυγαδευθέντι, καὶ ἐπὶ Κύμης διατρίβοντι, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται σφοδρότατα βιῶσαι. Οὗτοι μὲν οὖν Ρωμαίων βασιλεῖς· οἷς σωφρόνως καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς ἐπὶ μακρὸν γήρας ἀφικομένους καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐκάστου ἐπὶ τέλος ἄχρι καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς ἐπὶ μήκιστον γήρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προθεὶς ἅμα καὶ τοὺς καθ' ἑαυτὸν λοιπὸν Ἰταλίας ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογον δὲ ἡγοῦμαι, ἐὰν ἰσοσθῶ διαβάσαν παρωμοσίαν τὸν ἐνταῦθα ἀέρα, ὥστε καὶ ἡμᾶς χρηστὰς ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τηλικούτους ἡμῖν τοὺς χρόνους ἔσεσθαι, πρὸς τὸ δὲ μήκιστόν τι καὶ λιπαρὸν, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάττης διασπούδαστον, γήρας ἀφικέσθαι, ᾗ ἑαυτὸ οἰκουμένη βασιλεύοντα ἴδῃ, καὶ γέροντα.

& ipse Romanorum rex, similiter vltra octoginta annos vixisse dicitur. Tarquinius nouissimus rex Romanorũ eiectus in exilium: cùm is consenuit, ac vltra nonaginta firmissima valetudine vsus vixisse perhibetur. Et hi Romanorum reges fuêre: quibus & reliquos reges adiungam, qui ad vltimam senectutem peruenerunt, demonstratis etiam illorum exercitationibus. In calce autem reliquos etiam Romanorum ad longissimam senectutem delatos adscribam, adiectis etiam cæteris Italiæ populis qui diutissimè vixerunt. Etenim qui sola historia nostratem aërem calumniantur, probabilibus argumentis refelli possunt, adeò vt meliorem spem habere liceat, fore vt perfecti voti compotes fiamus, & longissimam ac plenissimam tota terra mariq; dominantem senectutem, iamque in suis locis regnantem & senescentem consequamur.

Ἀργανθώνιος μὲν ὃν, Ταρτησίων βασιλεὺς, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀπὸ τούτου μὲν μῦθος τισὶ δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δέ, ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐννήκοντα πέντε τελευτᾷ καθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἴσως φασίν. Ἱέρων δέ, ὁ Συρακοσίων τύραννος δύο καὶ ἐννήκοντα ἐτῶν γενόμενος, ἐπιτελεύτα νόσῳ, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλλιατὴς καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Ἀντέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔτεσιν ὑπὲρ τὰ ἐννενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δέ, ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς, ἀφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, ἐς ἐννενήκοντα τελῶν ἔτη. Τήρης δέ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, καθά φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐννενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν.

Proinde e Arganthonius Tartesiorum rex centum & quinquaginta annos vixisse traditur, authoribus Herodoto historico, & Anacreonte poëta lyrico: tametsi hoc quibusdam fabulosum videatur. Agathocles Siciliæ tyrannus annos quinque & nonaginta egressus fato functus est, sicut Democharis & Timæus literis prodiderunt. f Hieron quoque Syracusanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus, morbis tandem absumptus obiit, cùm regnasset annos septuaginta, sicut Demetrius Calliatius & alii memorant. Anteas autem rex Scytharum, qui ad Istrum fluuium cum Philippo confligens in pugna occubuit, vltra nonaginta annos egressus est. Bardylis verò rex Illyriorum, qui ex equo in eo quod gessit cõtra Philippum bello pugnâsse dicitur, nonaginta annos complenit. Teres rex Dryorum, authore Theopompo, duos & nonaginta annos agens mortuus est.

Antis

Αντίγονος ὁ Φιλίππου, ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, πολλοῖς τραύμασι βαλλόμενος, τελευτήσας ἐτῶν ἑνὸς καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ ὁ συστρατευόμενος αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος ὁ Μακεδόνων, βασιλεύσας, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀποτόμῳ μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἐπιτελῶν, ὡς ὁ αὐτὸς φησὶν Ἱερώνυμος. Αντίγονος δέ, ὃς μὲν ὑὸς ἦν Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Αντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη· ἐβίωσι δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μίδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Αντίπατρος ὁ Ιολάου, μίτρισος ἀνηθὲς, καὶ ὑπεροπώσας πολὺ Μακεδόνων βασιλέας, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη οὕτως ἅσας, ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν ἀφ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλεύς, Αἰγύπτου

Antigonus autem Philippi filius luscus rex Macedonũ, in Phrygia cum Seleuco & Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, annos vno & octogesimo vitam finiuit, sicut narrat Hieronymus, qui cum eo militauit. Porrò Lysimachus & ipse rex Macedoniæ, in pugna contra Seleucũ suscepta occubuit, octogesimum annum consequutus, vt idem Hieronymus testatur. & Antigonus verò filius Demetrij, Antigonĩ Lusci nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit: vixit autem octoginta, sicut Medius & alij scriptores testantur. Consimiliter & h Antipater patre Iolao genitus, maxima fultus potentia, & qui multorum regum Macedoniæ tutelam egit, vltra octogesimum annum egressus excessit è vita. i Ptolemæus autem Lago patre natus, inter reges propria fortuna felicissimus, imperauit

Αἰγύπτῳ μὲν ἐβασίλευσε, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα βίωσας ἔτη. ἧκε δὲ παραδοὺς τῷ ἀρχαίῳ, πρὶν ἀνοῖξαι ἐζεῖν τὸ τελευταῖον, τῷ Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ, Φιλαδέλφῳ ἐπίκλησιν, ὅτι διεδέξατο τὸν πατρῴαν βασιλείαν ἀπὸ ἀδελφῶν. Φιλέταιρος δέ, πρῶτος μὲν ἐκράτησε τῶν περὶ Πέργαμον ἀρχῶν, καὶ καταστὰς, εὐνοῦχος ὢν, κατεστρέψατο τὸν βίον, ἐνδοήκοντα ἐτῶν γεγονώς. Ἄτταλος δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τὴν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύσας, πρὸς ὃν καὶ Σκιπίων ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐξέλιπε τὸν βίον. Μιθριδάτης δέ, ὁ Πόντου βασιλεύς, ὁ προσαγορευθεὶς Κτίστης, Ἀντίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος καὶ ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δέ, ὁ Καππαδοκῶν βασιλεύς, δύο μὲν καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησε ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐφαίνετο δὲ ἴσως καὶ ἐπὶ πλεῖον ἐκγηράσεσθαι, ἀπ' ἐφ ᾧ πρὸς

Aegypto annos octoginta quatuor natus. Vivus autē tradidit imperium duobus annis antequam moreretur, Ptolemæo filio, cui cognomentum fuit [k] *Philadelpho. qui & paternum regnū à fratribus sortitus est. Philæterus, qui primus cōdendi circa Pergamū principatus author fuit, & eundem cum esset Eunuchus obtinuit, mortuus est octoginta annos natus. Attalus aūt cognominatus Philadelphus, & hic rex Pergamenorum, ad quē etiā Scipio Romanorum Imperator venit, duos & octoginta annos agens, vitā reliquit.* [l] *Mithridates rex Ponti, Ctistes appellatus, Antigonum Luscū fugiens, in Pōto mortuus est, cum egisset annos quatuor & octoginta, sicut Hieronymus & alij scriptores prodidērūt. Ariarathes rex Cappadocū Hieronymi testimonio duo & octoginta annos vixit: atq; haudquaquā ad grandiorem ætatē peruenire potuisset, nisi in pugna contra*

Perdic-

Περδίκκαν μάχῃ ἁλοὺς ἀνεσκολοπίσθη. Κῦρος δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὡς λέγουσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὄροι, οἷς καὶ Θρησικεῦσι, τὰ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον συγγράψας, συμφανῆναι δοκᾷ, ἐπαλουόμενος γνώμῃ, ἐξέτι μὲν ἕνα ἕκαστον τῶν φίλων μαθὼν καὶ τὰς πλείστας ἀνθρωπίνους, ἐπὶ Καμβύσῃ τῷ υἱῷ, μὴ φάσκοντος Καμβύσεω κατὰ πρόσταγμα τὸ ἑαυτοῦ τοῦτο πεποιηκέναι, τὸ μέν τι, πρὸς τὸν ἀδελφότητα τοῦ υἱοῦ ἀμβληθεὶς, τὸ δέ τι, ὡς παρανομοῦντα αὐτὸν αἰτιασάμενος, ἀθυμήσας ἐτελεύτα τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθεὶς, ἐφ' οὗ Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἓξ μὴ ὀγδοήκοντα ἔτη τῶν γνώμων. ὃς δὲ Δέναν ἔσχε, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα, Ἀρταξέρξης, ἔτι Περσῶν βασιλεύς, ὃν φασιν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος, ὁ Χαραξηνὸς

Perdiccam vinctus captus, & in crucem ſublatus fuiſſet. Maior autem Cyrus rex Perſarum, ſicut Perſæ & Aſſyriorum hiſtoriæ loquuntur, quibus etiam ſuffragari videtur Oreſcritus, qui res geſtas Alexandri Magni in hiſtoriam contulit, centeſimũ annum aſſequutus, requirebat numquenq; amicorum: quorum cum plurimos à filio ſuo Cambyſe interemptos comperiſſet, ac [m] *Cambyſes ipſius iuſſu hoc ipſum ſe feciſſe fateretur, partim ob filij crudelitatem præbroſè effectus, partim ſe ipſe tanquam iuſtitiæ & legum violatorem accuſans, maxima triſtitia conturbatus vitam finiuit.* [n] *Artaxerxes Mnemonis cognomentũ ſortitus, cõtra quẽ Cyrus frater exercitum duxit, imperium Perſarũ obtinens, morbis cõſumptus deceſſit, annos ſex & octoginta natus: ſed vt Dinõ ſcribit, quatuor & nonaginta. Artaxerxes alter Perſarum rex, quẽ patrum ſuorum memoria Iſidorus Chara-*

κλωὸς συγγραφεὺς, Βασιλεύων ἔτη ρία ϗ ἐννήκοντα βὶς, ἐπιβελῇ τὰ ἀνεψῶ Γωσέθρα ἐλαθοφονήθη. Σινάρα θοκλῆς Κ, ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτ' ὀγδοήκοντα ϗ ἑπτὰ γεγονὼς, ἀφ' Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθὰς, βασιλεύων ἤρξατο, ϗ ἐκασίλευσεν ἔτη. Τιγράνης Κ, ὁ Αρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λόκκλ' ἐπολέμησε, πέμπτῳ ϗ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτα νόσῳ. Υσπασίνης Κ ὁ Χάραξ, ϗ τῶν λοιπῶν ἐρυθρᾶν νήσων βασιλεὺς, πέμπτῳ ϗ ὀγδοήκοντα ἐτῶν, νοσήσας ἐτελεύτησε. Τήρεος, ὁ μετ' Υσπασίνην πέμπτος βασιλεύσας, δύο ϗ ἐνενήκοντα βιὰς, ἐτελεύτα νόσῳ. Αρτάβαξος Κ, ὁ μετὰ Τίραον ἕβδομος βασιλεύσας Χάραξ, ἓξ ϗ ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καταχθὰς ἀφ' Πάρθων, ἐβασίλευσε. ϗ Μνασσίρης Κ, βασιλεὺς Παρθυαίων, ἓξ ϗ ἑπτὰ νήκοντα ἔζησεν ἔτη. Μασσιννίσσας Κ, Μαυρουσίων βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη.

cenus historicꝰ regnâſſe trâdit, cùm annos tres & nonaginta vixiſſet, inſidijs fratris Goſethræ clàm obtruncatus eſt. Smarthocles autem rex Parthyæorum annos nonaginta iam natus, à Sacaurâcis Scythis reductus ab exilio regnare incœpit, & regnauit annos ſeptem. At Tigranes rex Armeniorum, cõtra quem Lucullus pugnauit, quinto & octogeſimo anno morbo conſumptus periit. Hyſpaſines Characenorum & regionũ mari rubro adiacentium rex, quinto & octogeſimo anno morbo correptus deceſsit. Tereus tertius poſt Hyſpaſinem earum nationum rex, cùm viziſſet duos & nonaginta annos, morbo periit. Artabazus autem, qui ſeptimus poſt Tiræum Characenorum regnum tenuit, ſex & octoginta annos reductus à Parthis ab exilio regnauit. Et Mnaſcires rex Parthyæorum ſex & nonaginta annos vixit. Maſiniſſa verò rex Maurita-

nonaginta annos vixit.

Aſandrus

Ἀλέξανδρος δέ, ὁ ὑπὸ τῷ θείῳ Σεβαστῷ, ἀντὶ ἐθνάρχου βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρου, περὶ ἔτη ὧν ἐνενήκοντα, ἱππομάχων καὶ πεζομάχων ἀθλητὴς ἦν ἄριστος. ὡς δὲ ἤρατο τῆς ὑπὸ τῇ μάχῃ Σκευθικῇ πεπεισμένος, ἀσκόμενός τε σιτίοις ὀλιγίστοις, βίου ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα. Γόασος δέ, ὡς φησὶν Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνός, ἐπὶ ἔτεσιν ἑκκαίδεκα καὶ ἑκατὸν γηγονὼς ἐτῶν, ἐτελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν τοσούτους ἱστορήκασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν· ἐπεὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντων οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέμηνέ πως καὶ οὗτοι ποιεῖσθαι ἀναγραφὴν τῶν ἐς μακρὸν γῆρας ἐλθόντων, ἀναγράψομεν καὶ τούτων τοὺς ἰσοημερίους, καὶ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκριτος μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γηγονὼς τεσσάρων καὶ ἑκατόν, ἀρξάμενος τροφῆς, ἐτελεύτα.

Alexandrus autem à diuo Augusto loco Etnarchi rex Bospori declaratus, annũ agens nonagesimum, & equestri & pedestri pugna nullo inferior vspiam est conspectus. Qui vt animaduertit Scribonio rem militarem commendatam, cibo abstinens diem suum obiit, cùm vixisset annos tres & nonaginta. Goasus, vt Isidorus auctor est, Characene regnum tenuit, quo tempore Mano quoq; imperauit Arabibus, centum & quindecim annos natus, postremùm morbo periit. Tot igitur ante nostram memoriam memorandæ senectutis reges fuisse maiores nostri literis prodiderunt. His annumerãtur Philosophi, & omnes qui ingenio & eruditione præstantes fuerunt, qui aliqua sui cura habita, ad extremam senectutem peruenerunt. Eos itaq; quos multa lectione didicimus, perscribemus: ac initiò quidem Philosophos. P quorum Democritus Abderites centum & quatuor annos natus, cùm alimento abstineret, moriturus est.

Ξενόφιλος δὲ ὁ μουσικὸς, ὃς φησιν Ἀευσέξηνος, προσχὼν τῇ Πυθαγόρου φιλοσοφίᾳ, ἀνὴρ τὰ μέγιστα καὶ ἑκατὸν ἔτη ἐβίωσεν. Σόλων δὲ, καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν ἑπτὰ σοφῶν ἐπὶ δεκὰς ἐγένοντο, ἑκατὸν ἔτεσιν ἔζησεν ἕτη. Ζήνων δὲ, ὁ τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς, ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα, ὅν φασιν ἀσυμφόρου ἐπὶ πλεῖον ἐκπνεύσαντα ἀναβλέψαντα· τί μοι βοᾷς; καὶ ἀποστρέψαντα οἴκαδε, καὶ ἀσυμφόρου προφῆς, τελευτῆσαι τὸν βίον. Κλεάνθης δὲ, Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχος, ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γεγονὼς ἔτη, φῦμα ἔσχε μέγα ἐπὶ τῷ χείλει, καὶ ἀσυμφορήσας, ἐπιτιθέντος αὐτῷ παρ' ἑταίρου τινὸς γραμμάτου, προσενεγκάμενος προφὴν καὶ πάξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ὀλίγον σχόμενος αὖθις προφῆς, ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοφάνης δὲ, ὁ Δεξίνου μὲν ὢν υἱὸς, Ἀρχελάου δὲ τοῦ φυσικοῦ μαθητὴς, ἐβίωσεν ἔτη ἓν καὶ ἐνενήκοντα,

¶ *Xenophilus Musicus, per-hibente Aristoxeno, Pythagoricæ philosophiæ candidatus, vltra quinque & centum annos Athenis vitam traduxit. Solon autem, & Thales, & Pittacus, qui è septem sapientum numero fuerunt, centum annos vnusquisque vixit.* ¶ *Zenon verò Stoicæ philosophiæ auctor & princeps, octo & nonaginta. Hunc aiunt in concionem prodeuntem offenso pede exclamasse: Quid me vocas? & domum reuersum media vitam finisse.* ¶ *Cleanthes Zenonis discipulus & successor, nouem & nonaginta annos natus, & tuberculum in labijs habuit. Cumq; decreuisset media vitam absumere, allatæ sunt ei ab amicis literæ. Ac mox adhibito cibo, & perfectis amicorum postulatis, iterum cibo abstinens, vita defunctus est. Xenophanes autem Dexino patre natus, Archelai physici auditor, vnum & nonaginta annos vixit*

Xeno-

Ξενοκράτης Α, Πλάτωνος μαθητὴς γνήσιος, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης Α, ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης Α, ὁ Σελευκεὺς, ὁ τὸν Τίγριν, Στωϊκὸς φιλόσοφος, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ Α Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεὺς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς ὑπὲρ δύο, καὶ ὀγδοήκοντα· Πλάτων Α ὁ ἱερώτατος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος Σανδίων Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἠλευθέρωτο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος αὐτῷ ἴσας ἔστησεν ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, ὡς ἥρωϊ. Νέστωρ Α Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα Ξενο-

Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades nouæ Academiæ fundator, annos quinque & octoginta. Chrysippus unum & octoginta. Diogenes autem Seleucus Tigrius, Stoicæ sectæ philosophus, duodenonaginta. [t] Posidonius Apamea Syriæ oriundus, lege autem philosophus Rhodius, pariter & historicus, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus vltra duos & octoginta.[u] Plato philosophorum sanctissimus, unum & octoginta. Athenodorus Sandonis Tarsensis, qui fuit Cæsaris Augusti præceptor, cuius precibus Tarsis ciuitas vectigalibus leuata est, duos & octoginta annos agens mortuus est in patria. Huic Tarsensis populus quotannis solennes honores vt heroi per soluit. Nestor verò Stoicus, & hic à Tarso ortum trahens, præceptor Cæsaris Tiberij, duos & nonaginta. Xeno-

phon

φῶν δ' ὁ Γρύλλου ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. οὗτοι μὲν φιλόσοφοι οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δ' Κτησίβιος μὲν, ἐκατὸν ἔτεσι καὶ εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν, ἐν Περιπάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δὲ, ἐν πολέμοις γενόμενος καὶ πολλὰς μαχαίρας ὑπομείνας καὶ τραύματα, ἔζησεν ἔτη τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ περὶ τῆς Ἀσίας ἱστορίας λέγει. καὶ θαυμάζει γε τὸν ἄνδρα, ὡς μέχρι τῶν τελευταίας ἡμέρας ἄριστον ὄντα ἐν τοῖς συνουσίοις, καὶ πᾶσι τοῖς ὑγιεινοῖς, μηδενὸς γενόμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐπιτηδείων. Ἐμάνικος δ' ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἔτη βιώσας. Φερεκύδης ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι. τὸν δὲ ἰσοείας δ', τετραζῶν καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltrà nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Ctesibius centum & viginti quatuor annos egressus, inter deambulãdum mortuus est, sicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis versatus, ac nõ paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centesimum, sicut refert Agatharchides libro nono historiæ Asiaticæ. Ac hominem non mediocriter demitatur, quòd ad summum vsq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in sensibus ad sanitatem necessarijs non defecerit. Hellanicus Lesbius octoginta quinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites sex & nonaginta. Aristobulus Cassandreus vltra nonaginta vixisse fertur, qui historiam suam quartum & octogesimum annum agens orsus est conscribere, id quod ipse in operis sui princi-

ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν, ἀφ' ἵππου λαβὼν πτῶσιν, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν, ἔτῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, δι' ὃν πολλῶν μαθημάτων γυμνόμενος, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὅν τινες Σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὀκτὼ, προῆκε δὲ ἀσχόλημενος, ἐτελεύτησεν· ὅν φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ γήρως, καὶ ὑγιεινῶς πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, διὰ τὸ μηδέποτε συμπεφυρχθῆναι ταῖς ἄλλων ἡδυπάθειαις. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἔτῶν γεγονὼς, τὸν πανηγυρικὸν ἐγρ[illegible]όγον· περὶ ἔτη δὲ ἐνὸς δεηλικοῦτα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς φθάζει Ἀθηναῖος ἐπὶ Φιλίππου ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικημένους, πολιτικὰ μὲν, τὸν Εὐριπίδειον στίχον προσωικαζε, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων·

principio teſtatur. ˣ Polybius autem Lycorta patre genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapſus eſt, quo caſu morbo correptus deceſſit anno ſecundo & octogeſimo: Porrò Hypſicrates Amiſenus hiſtoricus, vir in multis diſciplinis verſatus, annos duos & nonaginta vixit. Cæterùm è Rhetoribus ²Gorgias, quem quidâ Sophiſtam vocant, annum agens octauum & centeſimum, inedia vitam finiuit. Hunc interrogatum cauſam tam longæ ſenectutis, & valetudinis in omnibus ſenſibus vigentis, reſpondiſſe aiunt, quòd aliorum conuiuia non ſit ſectatus. Iſocrates ſex & nonaginta annos natus ſermonem ſcripſit A Panegyricum. Iam verò ingreſſus annum nonageſimumnonum, cùm accepiſſet Athenienſes in pugna apud Chæroneam commiſſa à Philippo eſſe ſuperatos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſeipſum referens:

Σιδὼ-

Sidonis

Σιδόνιέμ ποτ' ἄστυ Καδμ-
μῶ ἐκλιπόντ',

κοὐ ἐπαινῶν, ὡς λοιδόρει ἡ
Ἑλλάς, εἰ ἔλιπε τὸν βίον. Ἀπόλ-
λόδωρος ὁ, ὁ Περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεῖ Καίσαρος Σεβαστῆ
διδάσκαλος γενόμενος, καὶ
ὑπὸ Ἀθηνοδώρου τοῦ Ταρσέ-
ως φιλοσόφου παιδεύσας αὐτὸν,
ἔζησε ταυτὰ τῷ Ἀθηνοδώρῳ,
ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτά-
μων δέ, ὁ ἄδοξος ῥήτωρ, ἔ-
τη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ
τραγῳδοποιὸς, ῥᾴγα σκευ-
λῆς καταπιὼν, ἀπεπνίγη,
ἐκπερ καὶ ἐνενήκοντα ἔσας
ἔτη. οὕτω καὶ Ἰοφῶντα τὸ
υἱόν, ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, παρα-
νοίας ἐνεχθέντα, ἀνέγνω τοῖς
δικασταῖς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ
Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος ὡς
τὸ δρᾶμα τοῦτο, ὅπως ἐ νοῦν ὑ-
γιαίνει· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν
μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψη-
φίσασθαι δὲ τοῦ ἡβῶντος μαι-
νίαν. Κρατῖνος δέ, ὁ τῆς ἀρ-
χαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς
τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐν-
βίωσε, καὶ πρὸς τῷ τέλει
τοῦ βίου διδάξας τὸν Πυτί-

Sidonis vrbis alta quondam mœnia

Cadmus relinquens.

Quibus cùm adiecisset, fore vt Græcia in seruitutẽ prolaberetur, è vita decessit. B *Apollodorus aũt rhetor Pergamenus, Cæsaris Augusti in diuos relati præceptor, quem vnà cũ Athenodoro Tarsensi bonis disciplinis imbuit, totidem quod Athenodorus annos, nempe duos & octogin-ta, vixit. Potamon rhetor nõ incelebris, annos nonaginta.* C *Sophocles poëta Tragicꝰ deuorato vuæ acino strangulatus est, cùm egisset annos quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitatis quibus Oedipum Colonæum, planum faciens ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt, ac filiũ in saniæ damnauerũt.* D *Cratinus aũt poëta Comicus septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pyti-*

nen-

θλω, καὶ νικήσας, μικρὸν ὕστερον τελευτᾷ. καὶ Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς, ὁμοίως ὧν Κρατίνος, ἐφ' ᾧ καὶ ἐνενηκοντούτης ἔτη βιὺς, λατικὸ τὸ μὲν ἐπὶ κλίνης κρωμῶν, θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα λιχνευόμενα, ὥρμησε μὲν αὐτὸς γελᾶν. καλέσας δὲ τὴν οἰκέτιν, καὶ σὺ φησὶ καὶ ἀδρόν γελῶτι ἀπὸν προσδίδου τῷ ὄνῳ ἀκράτου ῥοφᾶν, ἀποπνιγεὶς ἐκ τοῦ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ, ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ᾧ καὶ τὸς ἐνενηκοντούτης καὶ ἑπτὰ ἔτη βιῶναι. Ἀνακρέων δὲ, ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος δὲ ὁ μελοποιὸς ταυτὸν Σιμωνίδης δὲ ὁ Κεῖος ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν, ὁ Ἀγλαοῦ, Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἄν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον καὶ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δὲ, ὁ νομοθέτης

nem, eáque victor enatásset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoque Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multo & vehementi cum risu præcepit asino merum ad forbendum dari, atque ita risu suffocatus obijt. Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò Anacreon poëta Lyricus vixit annos quinque & octoginta. Et Stesichorus poëta Lyricus totidem. Simonides Cius supra nonaginta. Sed enim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. Quin etiam Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

εἴτις τῶν Λακεδαιμονίων, ψήφῳ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστορεῖται. Τοσοῦτος ἐδόκει ἐμοὶ βασιλείας, καὶ πεπαιδευμένους ἀθροῖσαι. ἐπεὶ δὲ ὑπεσχόμην. καὶ Ῥωμαίων τινὰς, καὶ τῶν πάλαι Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίους ἀναγράψαι, τάδε σοι, θεῶν βουλομένων ἱερώτατε Κυϊντίλιε, ἐν ἄλλῳ δηλώσομεν λόγῳ.

ditor, quinque & octoginta annos vixisse dicitur. Tot impræsentiarum Reges & eruditos homines colligere potui. Quia verò pollicitus sum & Romanorum quosdam longæuos, & Italos, qui ad summam senectutem peruenerunt, perscribere: eos tibi, M Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro manifestabimus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hoc libello accuratiùs eos, qui diu vixerunt, collegit, atq; temperantiam sanitatis conseruatricem, & longæ senectutis autorem & propagatricem esse, breuiter ostendit: qui profectò est non tam festiuus, quàm vtilis, quòd plures hîc subinde recensentur, qui habita ratione victus, floridi ad ipsam vsque ætatis arcem ascenderint. De hominibus longæuis, qui ante diluuium terræ vniuersale vixerunt, vide in Genesi & Iosepho. Plinius libro 7. cap. 48. aliorum quoque facit mentionem. Sic plerique autores sunt, Galenum Medicum centum & quadraginta annos vixisse, & eum tam in cibo quàm in potu adeò abstinentem fuisse, vt nunquam ad satietatem aut comederit, aut biberit: tum ne crudum quicquam gustasse, odoriferum anhelitum semper spirasse, & sine aliquo morbo sola senectute, quamuis & hæc, vt inquit Comicus, morbus est, viribus defectu obijsse.

a SOMNIVM muneris.] *Exordium à causa.* b Hanc itaque.]

itaque.] *Commendatio ſcripti ab vtilitate.* c Homerus igitur.] *Homerus in Odyſſeæ tertio Neſtori Pyleorũ regi, quem ſuo opuſculo propoſuit, tres ætates attribuit: τρεῖς γὰρ ἀνθρώπων φησὶν ἀπέφηνε γενεάς' ἀοιδός.* id eſt, *Illum iam exegiſſe tria hominum ſecula, fama eſt. Idem affirmat in* 1. *Iliad. vbi facundiam eius celebrat. Vnde Horatius lib.* 2. *Odar. Od.* 9. *inquit:*

At non ter ævo functus amabilem,
Plorabit omnes Antilochum ſenex
Annos. —

Vbi Acron interpres Horatij annotauit, Neſtorem nonaginta annos vixiſſe. Nam vnam ætatem triginta annos quondam faciſſe. Cicero de Senectute: Videtisne vt apud Homerum ſæpiſſimè Neſtor de virtutibus ſuis prædicet? tertiam enim iam ætatem hominum viuebat. Vide noſtras annotationes in Paraſitum. d Facta autem.] *Tranſitio ad ſingulos homines, & primùm reges & principes.* e Arganthonius.] *Cenſorinus libro Diei natalis, cap.* 6. *idem ſcribit. Anacreon poëta centum & quinquaginta annos vixiſſe Arganthonium, etiam tradit. Vide Plinium, Herodotum & Ciceronem in Catone. Valer. Maximum libro* 8. *cap.* 13. *Tarteſſus autem olim vinaciſſimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius fuit. Eſt vrbs Bæticæ Hiſpaniæ, ob loci fertilitatem etiam celebris.* f Hieron.] *Theocritus quum hunc Syracuſarum, hoc eſt, ciuitatis ſuæ principem carmine celebraſſet, nulla gratia relata eſt: quare Eidyllio ſexto conqueritur de Hieronis ingratitudine. Hieroclis filius fuit, & extremus Siciliæ tyrannus, qui regnum quidem obtinuit, dux iam antè declaratus à ciuibus, atque in ſeriores poteſtates perdidit, vt tyranni nomen non immeritò ſortitus ſit. Vide Val. Maximum lib.* 8 *cap.* 12. *Liuium* 24 g Antigonus.] *Alexandri Magni frater fuit, & in regno Macedonico ſucceſſor. De hoc plura apud Diod. Sicul. & apud Aelian. libr.* 1. *&* 12. h Antipater.] *Sidonius poëta ſcribit Antipatrem omnibus annis vno die tantum natali correptũ febre, & eo conſumptum eſſe ſatis longa ſenecta. Idem ſcribitur à Valerio & Plinio.* i Ptolemæus.] *Ptolemæus Lagi filius, & eius filius Philadelphus, regnárunt annis ante Chriſtum* 270. *Hic ſua munificentia multa præclara ingenia fouit. Eorum tempore vixe-*

runt Theocritus, Bucolici carminis ſcriptor, & Menander comicus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expeditionibus fuit, ac poſt eius mortem Aegyptum arripuit. k Philadelpho.] *Hic ſecundus fuit Ptolemæus Aegypti rex, qui ex re Philadelphus dictus eſt, quòd amauit, & in vxorem duxerit ſororem, cùm Græcis ἀδελφὴ Latinis ſoror ſonet. Hinc Lucianus in Icaromenippo: Ptolemæum vidi, inquit, cum ſorore rem habentem. Philoſophi Stratonis diſcipulus fuit, ipſe quoque, deinceps doctiſſimus, qui & Alexandriæ copioſiſſimam bibliothecam inſtituit, in qua fuerunt librorum quinquies centena millia, cuius etiam cura ſacri Bibliorum libri per ſeptuaginta Interpretes, ex Hebræorũ ſermone ſunt in Græcũ translati. Cætera petantur ex Iuſtini lib. 5. l.* Mithridates rex Ponti.] *Linguarum interpres, de cuius ingenti memoria meminit Plinius lib. 7. cap. 24. Is quotidie venenum bibiſſe dicitur, de cuius laude idem Plinius lib. 25. cap. 20. Huius res geſtæ Iuſtini libro 38. continentur. m* Cambyſes.] *Paternæ crudelitatis adminiſter fuit, Aegyptiorum templa diruit iuſſit, de quo Iuſtinus lib. 2. n* Artaxerxes.] *Darius Perſarum rex moriens, duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem. inter hos fratres excitatum fuit bellum, in quo Cyrus interfectus eſt. Vide Plutarchum in Artaxerxe. o* Philoſophos.] *Vitæ ſpatium octoginta & ampliùs annorum his potiſſimùm conceſſum eſt, qui corpore & animo valeant, vt Platoni, Dionyſio Heracleotæ, Diogeni Cynico, Eratoſtheni & Xenocrati Platonico. Qui verò centeſimum & ampliùs attigerint, Carneades, à quo tertia Academia eſt, quæ dicitur noua, cum aliis pleriſque memorantur. p* Quorum Democritus Abderit.] *Democritum, cùm centum & nouem annos vixiſſet, primò mortem propinquam dies aliquot nidore panum retardaſſe, deinde ſponte ſua mortem oppetiſſe traditum eſt, de quo Lucretius libro 3. q* Xenophilus.] *Plinius lib. 7. cap. 50. Valer. Maximus lib. 8. cap. 12. r* Zeno Stoicæ philoſophiæ.] *Zeno Citticus, & Laërtius teſtatur, tum in victu, tum in voluptatibus veneris vſq; adeò patiens ac parcus fuit, vt crudis duntaxat veſceretur, ac pallio prætenuo tegeretur. Hinc in vulgi ſermonẽ abijt: Zenone, temperantior. s* Cleanthes

thes Zenonis discipulos.] *De eo Laërtius, Suidas & Valerius Maximus libro 8 capite 7.* t Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* u Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq́; suam laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Græcus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* x Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris præceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Græco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Græcè χόρτον apud Poëtas dictam.* z Gorgias quem quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conventu poscere:* id est, *iubere dicere, qua de re quis vellet audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Hæc est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conventu populi Atheniensis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & autoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis inteſtinis Græcis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc ser psit Orationem περὶ τῆς ἀντιδόσεως:* id est, *permutatione facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, quæ vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Græcis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis meminit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter actæ ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui cum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Hæc ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rhetoris, qui Olympiade centesimaseptuagesimanona fuit præceptor Callidij & Augusti, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C Sophocles

phocles poëta Tragicus deuorato vuę acino.] *Quod & Sotadis versiculus etiam probat:*

Σοφοκλῆς ῥάγα φαγὼν σταφυλῆς πνιγεὶς τέθνηκε.

Sophocles grana vorans vuæ, strangulatus interijt. Periclis æqualis: Plutarcho & Strabone testibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad summam senectutem tragœdias fecit, qui propter studium cùm rem familiarem negligere videretur, à filijs in iudicium vocatus est, vt quemadmodum (nostro more) male rem gerentibus patribus, bonis interdici solet: sic illum quasi desipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum senex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proximè scripserat Oedipum Coloneum recitasse Iudicibus, quæsisseque, num illud carmen desipientis videretur? Quo recitato, sententijs Iudicum est liberatus. Hactenus Cicero. *Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite septimo. Cic. in Catone.* D Cratinus autē poëta Comicus.] *Callimedis Atheniensis filius, veteris Comœdiæ poëta, & penè author fuit, si ab Horatio stamus. Floruit Olympiade octuagesimaquinta. Fabulas vnam & viginti scripsit. Audax autem à Persio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi acerbitate Atheniense proscidit. diemque suum obijt, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obseruauit Lucianus noster.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Aristophanem, Apuleio Floridorum secundo, & Gellio volumine decimoseptimo, capite quarto, tertiæ nonæque Comœdiæ Poëtam fuisse, quem & vim risus immoderati abstuliſſe ex Valerio maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam didicimus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An seni accedendum sit ad Rempubl. administrandam. Quàm comiter se erga eum gesserit Magas, ipse Plutarchus in libello de priuatione Ira patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chrysippo accidisse scriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte historiam affert.* F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus.] *Epicharmi patria est incerta. parentes habuisse Chimarum & Sicidam dicitur. Suidas cum Aristotele affirmat, eum cum Phormo Comœdiam inuen-*

ſſe

inuenisse in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter septuagesimamquartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus est Plautus. Horatius libro Epistolarum secundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Historiæ libro septimo, capite septimo refert, Anacreontem poëtam acino vuæ passæ strangulatum. Pluresque incertis causis subitò absumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni sunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Stesichoro scribit legendum esse nonagintaquinque.* I Stesichorus.] *Stesichorus, Simonides, Hesiodus grandes natu cygnæum nescio quid, & solito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius sup. nonan.] *Octogesimo anno & docuisse se carmina, & in eorum certamen descendisse, ipse gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Industria. Ad hunc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit* Melicerta, *qui natus est in insula Ceo, teste Suida. Est autem Ceos, vna ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is est qui duas arcas ostendere solebas, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum est. Lyricus fuit Poëta. Theognis σύγχρονος.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Constans opinio est, eum circiter Agrippæ Syluij tempora floruisse: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita priuauit, teste Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conscripsit: Plutarchum in eius vita: Lucianum nostrum in Astrologia. Sublatæ sunt eius leges & disciplina postquam* D. C C C. *annis steterunt, Anno ab Vrbe condita* D. LXV. *Marco Fulvio & Cn. Manlio Volsone, Consulibus.* M Diis volentibus, prestantis. Quintil. lc.] *Quod sit dijs volentibus, σὺν τῷ θεῷ sit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τοῦ θεοῦ πᾶς κῆλα καὶ τὸν ὠδύσατο: id est, Deo volente quisque videt, atque flet. Aristophanes in Equitibus: ἀλλ' ὁδὶ σπουδάζων ἅπερ κ' θεὸν ἂς ἀγορεύῃ. Id est, sed ipse in concionem prodit hunc, tanquam Deo volente. Contrà*

ſine Deo ſit, quod abſque deorum fauore ſit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ὃ θεῶν ἄτερ: id eſt, non ſine dijs. Horatius libro tertio, Oda quarta:

Non ſine dijs animoſus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, ſine mente reor, ſine numine diuûm.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙ-ψάδων.

*DE * DIPSA-dibus.*

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam eſt, cuiuſmodi & ſuperiores nonnullæ ſunt, qua ſtudium ſuum erga auditores, ſiue quicunque illi tandem fuêre quibus cum verſatus tum fuit, collatione iſta cum Dipſadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere ſerpentis percuſsi ſunt, inexplebilis quædam ſitis inuadit, ita vt quò ſunt plus potæ, plus ſitiantur aquæ, vt ille ait: ita ſe quoque deſiderio quodam inſatiabili teneri ait, & quò frequentiùs apud illos ſit, eò magis ac magis eſſe cupere. Porrò quòd ad Dipſadis morſum, & ſitim iſtam lethalem attinet, habes conſimilem fermè deſcriptionem atque exemplum. Auli cuiuſdam ſigniferi in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille de quo epigramma præſentis narrationis teſtatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum ſerpentium genera, de quibus hîc mentio fit, enumerantur: addita etiam fabula, cur Libya ſerpentibus ita abunder, atque infeſta ſit.

Τῆς

Ἡ Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ἐστὶ βαθεῖα, καὶ γῆ φλογικαυμένη, ἔρημος ἐπὶ πολὺ, ἀκαρπος, ἀνάλυτος ἄπασα, ἄχλοος, οὐ νέμος, οὐ φυτὸν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ ἔπου ἄρα ἐν κοίλοις συστηκὸς ὑετοῦ ὀλίγης λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυσῶδες, οὐδὲ πάνυ βιψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον, ἀοίκητος γοῦν ὅτι δὴ τοιαῦτα. ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο ἀνέμυρος οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ δὴ ἀνύμῳ πιπτομένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης καὶ φλογὶ ῥοὴ ὤν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερθέουσα, παντελῶς ἄβατον τὴν χώραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, ἐνταῦθις καὶ κοῦφον ἔθνος, ἄνθρωποι σκηνῖται, ἀποδύρας τὰ πολλὰ ζῶντες, ἰχθύσι

A [a] pars Libyæ q̃ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta Solis ardoribus, deserta vt plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris vniuersa, non gramen, non fœnum, non plantam vllam nec aquam habens, nisi sicubi in terræ concauitatibus constiterint imbris & pluuiarum reliquiæ, quæ tamen & ipsæ densæ sunt, & mali odoris, & homini sitibundo minimè potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribusq; iuxtà infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus, cùm ipse quoque calor & aër nimium ardens sit, & igneus? Prætereà ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vtplurimùm viuentes,

ἐνίοτε οὖτοι ἐπιβάλλουσι, βρέοντες ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μάλιστα ὅσαντα θέρος τηρήσαντος, ὁπότε τὸ πολὺ τοῦ καύματος σβεσθείη, καὶ ἡ ψάμμος νοτισθείη, καὶ ἀμηχάνη βατὰ γένοιτο. ἡ δὲ ἄρα λίτρῳ ὕστερον τὸ ἀγείρων, καὶ σταθῶν τῶν μυελῶν καπνιστῶν, καὶ πιθήκων μάλιστα, καὶ ἰλιφάντων ἐνίοτε· ταῦτα γὰρ μόνα διαρκῆ πρὸς τὸ δίψος, καὶ ἀνίκητα ἐπὶ πολὺ, ταλαιπωρούμενα ὑπὸ πολλῷ καὶ ἕλκει ἡλίου. καὶ ὅμως οἱ Γαράμαντες ἐπιβάντα τὰ σιτία καταναλίσκουσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφίκοντο, ἀναλαβόντες ὀλίγα ὀπίσω, διελθόντες, μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλιγέσα, λύσβαν τε καὶ ἄπορον γένηται, ἔστα ὥσπερ ἐντὸς ἀρκύων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ἢν ὀπίσω, ἀναστάσας πολὺ ἐμάδα, καὶ τάχιστα ξηράνας πολὺ χώραν, ὑπορρίπτουσιν

nonnunquam irrumpunt vehementes iuxta solstitiũ hybernum, sidere maximè pluuioso obseruato, quando videlicet maior ardoris pars deferbuit & extincta est, & arena assiduis imbrib. madefacta, & aliquo modo peruia reddita est. Venantur autem [c] onagros, & magnos struthiones humi volantes, cumprimis verò simias, aliquando etiam [d] elephantos. [e] Hæc enim animantia [f] sola aduersus sitim perdurant, tum magnopere sufferre possunt immodici & feruentis Solis molestias. Sed enim Garamantes posteaquam commeatum quem secum ingredientes importauerant, omnem consumpserunt, iterum ad suos discedunt postliminio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum: deinde, quemadmodum in reti comprehensis & sibi ipsis pereundum sit vnà cum præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, si quando sol subtracto humore ex regione celerrimè exiccata,

feruere

ἀπιρρίσιν, ἀκμαοτέραν τῷ ἐκτίνα προσβαλὼν, ἅτι πρὸς τὸ νοτίδα παρατιθηγμένην· προκαὶ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. καί τοι ταῦτα πάντα, ὅσα ἄπορα, τὸ θάλπος, τὸ λιψός, ἐρημία τὸ μηδὲν ἔχειν ἐν τῇς γῇς λαβεῖν. ἔτλον ὑμῖν ἀνυχηρὰ εἶναι πόξα τοῦ μελλησομένου, καὶ διὰ τοῦτο φυγὴν πάντως ἡ χώρα ἰκέτις γε ἑρπετὰ γὰρ ποικίλα, μυρία θανατηφόρα, καὶ πολύθρ πάμπομα, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόπτοτα, καὶ τὸν ἰὸν ἄμαχα, ἐνιαυσίμιτα τῷ γῇ, τὰ μὲν ὑποβρύχια, φωλεύοντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμε· τὰ δ' ἄνω ἐπιπολάζοντα, φύσαμοι, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἐχιδναι, καὶ λιμάσαι, καὶ βασιλίσκοι, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διπλοῦν· τὸ μὲν ἕτερον, ἐπίγειόν τι καὶ πεζὸν, ὑπερμυγα καὶ πολυσφόνυλον, θάτερον, πτηνάτειον καὶ πλημμελὲς, ὀμοιόπτερον δέ, οἷα τῶν ἐκτίσι καὶ τίτθαξι καὶ νυκτερίσι τὰ πλεῖστα τοιαῦτα ὄρνεα πομπὴ,

feruere incœperit ardentio-ribus radijs emissis, veluti ad humiditatem acumina-tis. illa enim igni nutrimen-tum suppeditare solet. Et sanè hæc omnia quæ mihi hactenus dicta sunt, feruor, sitis, solitudo, sterilis soli in-fœcunditas, minus vobis vi-debuntur grauia præ hoc quod dicturus sum: & ob hoc ipsum omnib. modis re-gio ista fugienda est. Omnis enim generis is locus serpen-tes alit, permagnos & va-rios, multitudine innumeros, forma terribiles, veneno præ-sentissimo inexpugnabiles, & partim in cauernis subter-raneis excubantes, ac in are-næ secessib. degentes: partim verò supernè repentes, nem-pe physallos, [g] aspides, [h] vi-peras, [i] cerastas, [k] bupreste, [l] iacula, [m] amphisbænas, dracones, & [n] duplex genus scorpionum, vnũ terrestre & pedib. ingrediens permagnũ, multis corporũ vertebris in-

fugne: alterum aërium & volatile: alis tenuibus, cuiu modi sere sunt locustæ & vespertiliones. Istiusmodi; auibus multis

circum-

ἐπιστρέμενα οὐκ εὐπρόσιτον ἀπεργάζεται τῷ Λιβύῃ ἐκείνῃ. τὸ δὲ λοιπὸν πάντων ἰοβολώτατον ἔχιδνα μικρὸν, καὶ ψάμμου τρόφιμον, ἡ δίψας ὄνομα, ὃ ὄφις οὐ πάνυ μέγας, ἰχῖδνι ὅμοιος, τὸ πλῆγμα βίαιον, τὸν ἰὸν ταχὺς, ὀδυνᾶς μὲν ἀλύτους ἐπάγων καὶ θύους· ἐκκαίει τε γὰρ, καὶ σήπει, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ, καὶ βοᾶσιν, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κάμινοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονοῦν καὶ καταφύχον αὐτὸς, ἐκεῖνό. ὄνομα, ὁμάννυμον πάθος ὧν ἐρπετῷ· διψῶσι γὰρ ὡς ὑπερβολῇ. καὶ τὸ παραλοξότατον, ὅσῳπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρίγονται τοῦ ποτοῦ, καὶ ἡ ἐπιθυμία πολὺ πλέον ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδὲ ἂν σβέσαι τις τὸ δίψος, οὐδ' ἂν ὁ Νεῖλον αὐτοῖς, ἢ ὁ Ἴστρον ὅλον ἐπιῶν παράσχοι, ἀλλὰ πᾶσι καύσας ἐπάρδων τὸν νόσον, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ καταβρυνοί.

circumuolantibus inacceſsibilis & infeſta redditur illa Libya. Cæterùm ſerpentum omnium nocentiſsimũ, quos arena nutrit, Dipſas eſt, ſerpens non admodum magnus, viperæ ſimilis, violento ictu, veneno craſſo, dolores illicò inducent intolerabiles. Ardores enim immittit extinguibiles, & putredines, & totum corpus adurit incendio. Et qui ab illa icti fuerint, clamant non ſecus atq; illi qui in ignè coniecti ſunt. Quod autem illos omnium vehementiſsimè affligit & torquet, illud eſt, nempe cruciatus ſerpenti ο reſpondens cognomine. eius enim morſum mox ſequitur bibendi ſitis inexplebilis: & vltra modum ſitiunt. Et quod maximè admirandũ eſt, quantò plus biberint, tantò magis potum expetunt: ac ſubinde magis atque magis potando

λύγουσιν

creſcit bibendi deſiderium. Neque illorum ſitum extinxeris, tametſi totum. ρ Nilum aut Danubium epotandum præſtiteris, verùm irrigandi ſedulitate morbum incendis: quemadmodum ϙ ſi quis oleo ignem conetur extinguere.

Eam

λίγεσιν ἰατρῶν πᾶσιν ἰκέ-
σθαι τὴν αἰτίαν ἐπὶ, φαγὼν ἢ
πόμα ὄντα, ἔπειτα κινούμενον
ὑπὸ πολλοῦ, ὀξυκίνητον γίγνε-
σθαι, ὑγρότερον, ὡς τὸ ἀκόλου-
θον καθιστάμενον, καὶ ἐπὶ πλεῖ-
στον σῶμα διαχεόμενον. ἐγὼ μὲν οὖν
οὐδενὸς τοῦτο πεπονθότα ἄλ-
λου, μηδὲ, ὦ θεοί, ἄλλοιμι οὕτε
τῶν κοπιῶντα ἄνθρωπον.
ἀπ' ἐκείνης τῆς Λιβύης τὸ
παράπαν, οὗ ποιῶν, ἐπέβημα-
μὰ τι ἥκουσα, ὅ μοι τῶν ἑτα-
ίρων τις ἔλεγεν αὐτὸς ἐπὶ
σήμης ἐνηνοχέναι, ἀνδρὸς ἄ-
λως ἀρθαλόνους, ὃς ἐς Λιβύης,
ἔφη, ἀπιὼν ἐς Αἴγυπτον, πα-
ρὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐ-
ποιεῖτο τὴν πορείαν. οὐ γὰρ
ἦν ἄπως, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐν-
τυχεῖν, παρὰ τὴν ἰόνα, ἐπ'
αὐτῷ τῷ κλύσματι, καὶ σήμη
ἐφεστάναι, δηλοῦσαν τοῦ ὀλι-
θρου τὸν τρόπον. κατολάφθαι δὲ
ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπον μέν τινα,
οἷον

Eam verò incurabilis morbi causam afferre solent medici, venenum Dipsadis, cùm crassum esse consueuit, posteaquam potu rigatum fuerit, continuò monetur atque incenditur, atque etiam humidius, vt par est, redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego verò neminem vnquam tali affectum morbo aut laborantem vidi: & faxint superi, ne vnquam mihi contingat videre hominem hic conflictantem cruciatibus. Sed ne omnino quidem vnquam ingressus sum Libyam, & rectè mihi fecisse videor. [τ] *Porrò autem epigramma quoddam audiui, quod mihi vnus è familiaribus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra statuam viri ad hunc modum fato functi: qui, vt aiebat, in Aegyptum iter faciès, magnam Syrtin præteribat. neque enim alia eò perueniendi via patet. Ibi in littore obiter ac sepulcrum esse delatum, ac propter fluxum ipsum adstantem vidisse statuam exitij rationem indicantem. quippe supra illam sculptũ esse hominem quendam, qualem*

οἷον ἡ Τάνταλον γράφουσιν, ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τῷ ὕδατος, ὡς πίοι λύθεν τὸ δεινὸν δίψος, τὸν δὲ λιψάδα, ἐμπεφυκότα αὐτῷ, περιστρεφόμενον τοῦ ποδός, καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πολλὰς κατέχειν τὸ ὕδωρ αὐτῷ, πλησίον δὲ καὶ κεῖσθαι, οἷα ἐφ' ὑσυσσῶν ἐκείνων, οὓς ἔφασαν θηρᾶν τὸς Γαράμαντας. γεγράφθαι δὲ πρὸς τοῦ ἐπιγράμματος, ὃ ἔχω μὲν καὶ αὐτὸ ἀπαγγεῖλαι.

Τοῖα καθέντ' εἶμαι καὶ Τάνταλον Αἰθοπὶ λοῦσα
Μηδαμὰ κοιμίσαι λιψαλέαν κάλυ ὀδυνάων,
Καὶ Δαναοῖο κόρας τοῖον πίθον ἐκ ἀναπλῆσαι,
Αἴθρ ἐπαυλήσασα ὑδροφόρῳ κάματος.

ἔτι καὶ ἄλλα ἐπιτέτραφέναι περὶ τὴν ὠδῖνα, καὶ ὡς ἀναρρόμενον αὐτὰ, ἐδήχθη, ἀλλ' ἐκ ἔτι μέμνημαι ἐκείνων. συνελέγοσαι δὲ ἅρα τὰ ὠὰ, καὶ ἐσπεύδασαι περὶ αὐτὰ οἱ περιοίκοι, ἐχ ὡς φαγεῖν μόνον, qualem ferè pingere solent Tantalum in media paludè consistentem, ac undas haurientem, non aliter ac si biberet: bestiolam autem, nempe Dipsada, illi inhærentem, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quaspiam aquam ferentes, eademq; opera non paucas illi eandem potandā affundentes. Insuper ova quoque adiecta conspiciuntur, qualia ferè struthionū illorū esse perhibentur, quos Garamantas venari suprà memorauī. Est autem epigramma ascriptū, quod & hīc referre non alienum esse opinor:

Talia passus erat quoque Tantalus Aethope cretus,
Qui nullo potuit forte leuare sitim.
Tale nec è Danaō natas implere puellas.
Asiduis undis vas potuisse reor.

Erant adiecta adhuc & alia quatuor carmina de ouis, quemadmodum ea tollens à Dipsade percussus sit: sed illa memoriter non teneo. Itaque ova colligunt, eaq; studiosè gentes vicinæ indagant, non edendi tantùm gratia, sed

ἀπὸ τῆ σκάφισι χρῶνται πινάκιοις τοιούτοις, καὶ ἐκπώματα ποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν· οἱ γὰρ ἔχουσι πίρα μάλιστα· δεῖ γὰρ τὸ ψάμμον εἶναι πάνυ λεπτόν. ἐν δὲ τῆ μεγάλη ὑρᾶ θάψ, καὶ οἱ πῖλοι γίνονται μόνοι ἐκ τοῦ ὠοῦ ἑκάστου· τὸ γὰρ ἥμισυ μόριον ἑκάστου, ἀντὶ πίλου τῆ κεφαλῆ, οἱ πῖλοί εἰσιν. ἐκ τοίνυν τοιούτων ὀχῶσιν αἱ δίψάδες παρὰ τὰς ὠάς, καὶ ἐπειδὰν προσέλθῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐκ τοῦ ψάμμου ἐξερπύσασαι, δάκνουσι τὸν ἀκροδάκτυλον· ὁ δὲ πάσχει ἐκεῖνα τὰ μικρὰ ἔμπροσθεν ἀρυμένα, πίνων ἀεί, καὶ μᾶλλον δίψῶν, καὶ πιμπλάμενος οὐδέποτε. ταῦτα οὖν, μὰ Δία, πρὸς Νίκανδρον τὸν ποιητὴν φιλοτιμούμενος διεξῆλθον, οὐδ' ὅπως ὑμεῖς μάθοιτε, ὡς οὐκ ἀμελεῖς γεγένημαί μοι, φύσεως τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν ἐδέησεν ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ὁ ἔπαινος ἦν, οἷς ἀνάγκη εἰδέναι ταῦτα, ὡς καὶ ἀμυνεῖσθαι αὐτὰ μετὰ τῆς τέχνης ἔχοιεν.

sed illis euacuatis pro vasis & instrumentis vtuntur. plurimùm verò ex illis pocula præparant. Neq; enim figulinâ exercere possunt, propter terram arenosam. Cæterùm magnis & capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiunt, semper ex ouis singulis geminos: cuiusque enim pars dimidia apiũ & suffi cientè pileum præstat tegendo capiti. Ibi ergo iuxta oua dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam mox ex arena prorepentes morsu infelicem ferimt. Ille verò ictus, illicò incurabili morbo affectus, talia patitur quæ paulò antè à me relata sunt, subinde bibens, ac vehementiùs sitiens, cùm tamen nunquam sedata siti repleri possit. Hæc per Iouem non in hoc à me dicta sunt, vt ambitiosè cum × *Nicandro contenderem, neque vt vobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum serpentum nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc necessariò comperta esse debent, vt in talibus casu egentibus opem ferre pro artis suæ professione queant.*

At

ἀπὸ μοι δοκῶ (μὴ πρὸς Φαίδρις μὲ δυσχεράνητε τὴν ἀπόνοιαν χαριζόμενον ὅσαν) ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθὼν πρὸς ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖνοι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτὸν, οἱ δηχθέντες ὑπὸ τῆς δηψάδος. ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον παίωσιν ὑμᾶς, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγομαι τοῦ πράγματος, καὶ τὸ δίψος ἄσχετον ἀνακαίεταί μοι, καὶ ἔοικα ἀεὶ ἐμπίνεσθαι ποθῶν τὸ τοιοῦτο ποτὸν, καὶ μάλα ἀκόρεστος· οὐ γὰρ ἂν οὕτω διαθέντι καὶ παθαρῷ ὕδατι ἐντύχοιμι, ὥστε σύγγνωτε, εἰ δηχθεὶς καὶ αὐτὸς τὴν ψυχὴν ἡδίστῳ τούτῳ καὶ ὑγιεινοτάτῳ τῷ δήγματι, ἐμφορεῖσθαι χαυλιόν, ἐπιθεὶς τῷ πρηγῶτι τὴν κεφαλὴν ἄνω μόνον μὴ ἐπιλείπειν τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μηδὲ χυθῆναι τὴν σπερμὴν τῆς ἀπροάσεως, κιχρυνόταν ἔτι, καὶ δίψαντα καταλιπεῖν. ὡς δίψης γε ἕνεκα τοῦ μοῦ πρὸς ὑμᾶς, ὅθεν ἂν ἐκπιεῖν πίνον ἀεί, κατὰ γὰρ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, κόρος οὐδεὶς ἀπαθής.

At ego mihi videor (& per Phidiam ne iniquo feratis animo comparationem ferinam existentem) non dissimile quiddam erga vos pati, cuiusmodi illi patiuntur grauissimè, qui morsu dipsadis percussi sunt. Quò enim crebriùs ad vos itare soleo, hoc magis atque frequentiùs ad vos eundi me vexat cupiditas, & planè siti aduror intolerabili, videorque mihi tali nunquam expleri posse desiderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeò claram & conspicuam aquam posim consequi? Quare ignoscite, si & ego ictus animo, hoc morsu iucundissimo & saluberrimo prolixè & abundanter me impleo, capite scaturienti subiecto fonticulo, dummodo me non deficiant vndæ à vobis influentes, neve effuso audiendi studio hiantem & sitientè deseratis. Nam quod ad meam erga vos simmatinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententiam, rerum venustarum nulla est satietas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* Dipſadi ſerpentum generi, de naturæ ratione aſcitum nomen monumentis veteribus proditum eſt. Eius forma viperæ ſimilis, morſu nocentior, cuius ictum inextinguibilis & letalis ſitis conſequitur. Frequens eſt in Libya Africæ regione, quæ ab Atlante monte Mauritaniæ incipit, & ad Canopum vſque Nili oſtium panditur: dicta à Libya coniuge Epaphi, filij Iouis. Ea ſemper aliquid nouitatis adferre, quòd in ſiticuloſa regione ad vnum aliquem riuum plurimæ ferarum ſpecies bibendi gratia conuenire cogantur, inibiq; varia mixtura violentæ Veneris varias monſtrorum formas, ſubindeq; nouas naſci. Arenoſa eſt, deſerta, inculta & vaſta. Hinc illud Antiphili:

Καρπῶν ἃ γαῖ' ἔνεστιν ἐρίζομεν· ἐν δὲ αὔλαξ
Αἰγύπτιος λιβύης ψάμμα ἐπερίσσατο. *Id eſt,*

Fructibus contendimus, non ſtadijs: neque enim ſulcus Aegypti, Libyæ harenas curat. Memineruntque huius Dipſadis etiam Nicander in Theriacis, vbi antiqua & lepida memoratur fabella de dipſadis exuuio, & ſitis origine, qua à dipſade icti laborant.

a Ea pars Libyæ, quæ ad Auſtrum tendit.] *Narratio.* *b* Garamantes ijs locis finitimi.] *Garamantes populi ſunt Aphricæ extremi, & quaſi à conſortio humanitatis remoti. vide Caſium Rhodig.* *c* Onagros.] *Aſinorum, inquit Varro, duo ſunt genera: vnum ferum, quos vocant ὀνάγρους. In Phrygia & Lycaonia ſunt greges multi. Alterum manſuetum, vt ſunt in Italia omnes.* *d* Elephantos.] *Libycum inſtitutum eſt, vt quos in venatione vel pugna elephantes attriuerint, magnificè ſepeliant, ac hymnos præterea concinant.* *e* Hæc enim.] *Sitim quæ maximè ferant animalia.* *f* Sola aduerſus ſitim.] *Libycas feras æſtate non bibere produnt authores grauiſſimi, vbi præcipuè inardeſcere ſitim, conſentaneum. Hyeme autem potui indul-*

gere multum : quoniam diuersa omnino contingere debuerint. Verùm id esse in causa compertum est, quòd in eo mundi situ, per æstatem aquæ propemodum nullæ sunt : proinde illis non bibere in consuetudine est. Hyeme autem scatentibus aquis, non ita. Transeunte verò in naturam consuetudine, si aliò transferantur, pristinum nihilo secius retinent morem. g Aspides.] *Aspidi nomen à scuto est. Quatuor longos dentes & virulentos maxillis huius aspidis inesse, scribit Nicander, è quibus virus in hostem eiaculetur. Paulus Aegineta lib. 5. cap. 18. ex Galeno tres aspidis species profert : Cherseam,* id est, *terrestrem Chelidoniam, velut hirundinariam.* κλυάδα : *huic à sputo nomen, quòd erecto corpore virus in corpus hominis expuat. Hanc* κλυάδα, *deuicto Antonio Cleopatra sinistra mammæ admouit, quum Augustus eam rapere & perdere vellet, vt ocyßimè interiret.* h Viperas.] *Viperarum autem Graecis triplex est di crimen. Masculus enim* ἔχις, *fœmina* ἐχέδνα *vocatur : sicut* ἔχεως *soboles, veluti filij echidis. Qui verò à vipera morsi sunt,* ἐχιδνητοὶ *appellantur.* i Cerastes.] *Cerastes cornutus serpens,* παρὰ τὸ κέρας: id est, *à cornu. Longitudine nasi longæ æquiparatur à Nicandro, qui dolosum appellat, quòd orbitis, planstrorumque itinere sese occultans, incidentem in se fortè occidit.* k Βουπρηστις.] *Insecta. de genere cantharidum esse Dioscorides libr. 2. cap. 54. adjeuerat. Nomen gerit à nocumento, quo armento vel bubus interitum adferre solet. Nomen enim habet* παρὰ τὸ τοὺς βόας ἐμπιμπρᾶναι: id est, *ab incendendis bubus. Id quod & Nicander in Alexipharmacis monet. De hac ita Galenus: Bupresles, inquit, sunt genus quoddàm animalis, simile cantharidibus, & forma, & virtute. Aegineta eadem refert.* l Iacula.] Ἀκόντια *sunt animalia, quæ instar iaculorum currunt. m* Amphisbænas.] *Amphisbæna* παρὰ τὸ ἀμφὶ καὶ βαίνω, *quòd gemino capite & nutante gressu incedat. Ex huius exuuijs lignicida baculum induunt, eoq; frigore hyberno aduersus triporem manuum vtuntur, Nicandro autore.* n Duplex genus scorpionum.] *Octo scorpionum genera apud Nicandrum in Theriacis enumerantur : quorum quartum* χλοάδες *à viridante colore dictum, multis corporum vertebris insigne, suspicor hic esse primum :*

primum: octauum μελίχλωρος: id est; mellei coloris; hîc esse alterum. Nam à tergo gerit alas locustæ similes. Quanquam hîc libenter cedam melioris iudicantium sententiæ. o Respondens cognomine] Huic serpenti nomen ab sitii est inditum, quòd qui ab hoc læsus fuerit, adeò sitiat, vt bibendo in tantum repleatur, vt vmbilico fracto, effundat vteri onus, vt Nicander de dipsade tradit. πανσῶ τὸ δίψος: id est, à sitiendo.

p Nilum.] Nilus Aegypti fluuius. q Vt si quis oleo ignem.] Oleo restinguere incendium dicitur, qui ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Idem Lucianus in Timone: Si quem aspexerit incendio conflagrantem, pice atque oleo se velle restinguere. r Porrò autem.] Exemplum rei. s Tantalum.] Nota est fabula de Tantalo apud inferos ad aquam stante, de pomis in capite imminentibus, cùm sitiens interim atque esuriens neutra possit contingere: vel ex dialogo Menippi & Tantali; vbi de Tantalo plura recitauimus, tum in Timone. Lege Homeri Odyss. circa finem Ouid.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

t Danao natas.] Danaus Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit. quæ cum quinquaginta filijs Aegypti fratris Danai nupsissent, eos omnes vnâ nocte interfecerunt: præter Hypermnestram, quæ Lino viro suo pepercit. Ob quod nefas, hac finguntur pœna apud inferos damnatæ Danaides, vt assiduè in vrnis fundo carentibus haurire aquam cogantur. u Oua.] Struthionis ouа, inquis Plinius libro decimo, capite primo, commendantur propter amplitudinem, recepta pro vasculis, & pennæ ad crista galearum, conos adornantes. x Nicandro.] Nicander poëta & medicus fuit, scripsitque plurima versibus, quorum Theriaca & Alexipharmaca extant, reliqua desiderantur. de eo extant aliqua præconia in libro primo Epigrammatum Græcorum. Is de dipsade scripsit in Theriacis.

ΠΛΟΙΟΝ Η ΝΑΥΙΓΙΟΥΜ, SEV
ἀχαί. vota

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

IRridet hoc Dialogo Lucianus cupiditates & ſtulta hominum vota, vt qui in ijs rebus plerunque felicitatem ponant, eaque ſibi expetant, quæ ſi ipſis contingant, plurimum & moleſtiæ & periculorum quoque interim habituri ſint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò diuitias, poſt hunc Samippus potentiam & imperium, poſtremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plauſibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt oſtendat quidquis potius quàm felicitatem in his rebus poſitam eſſe. Argumenti autem huius occaſio à noua & inuſitata nauis magnitudine naſci fingitur, quæ cùm fortè tum ex Aegypto frumentum in Italiam portaret, tempeſtatibus acta, Athenas in Piræum appulſa fuerat. Hanc cùm Adimantus (vt fingitur) conſpicatus eſſet, & de numero frumenti quem portaret, deque annuo quæſtu quem domino faceret, audiſſet, inita ſecum ratione, vt ſi tantos quotannis reditus ipſe caperet, felicisſimum ac beatiſſimum ſeſe putaret: interim dum à Luciano ob ſtultitiam deridetur, cæteris quoque perſonis, optandi cuique quod vellet, occaſionem ac facultatem præbet. Eſtque hæc veluti narratio quædam totius Dialogi. Ad quam antequam venitur, perſona quoq; Adimanti, & nauis magnitudo, & tempeſtuoſum circa Chelidonias mare, dialogi gratia deſcribuntur. Exordium à Timolai ſtudio trahitur, qui ad famam nauis à Corintho Athenas ſpectandæ eius gratia veniſſe fingitur. Eiuſdem autem argumenti ſatyra quoq; eſt apud Iuuenalem decima, in qua & ille

ſuo more cupiditate & inania vota
hominum inſectatur.

ΛΥΚΙΝΟΥ, ΤΙΜΟλάου, Σαμίππου & Ἀδιμάντου.

ΥΚ. Οὐκ ἐρῶ λέγων, ὅτι θᾶττον τοὺς γύπας ἕωλον νεκρὸν, ἐν φανερῷ κείμενον, ἢ θειᾶμά τι παραδόξων Τιμόλαον ὄψεσθαι, κἂν ἐς Κόρινθον ἴοι ἀπνευσὶ θέοντα ἀπίναι; Διὰ τοῦτο σὺν τοσῷδε φιλοθεάμων εἶ, καὶ ἄσμενος τὰ τοιαῦτα. Τι. Τί γὰρ ἄλλο καὶ ποιεῖν, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, πυθόμενον οὕτως ὑπερμεγέθη ναῦν, καὶ πῶρα τοῦ μέτρου ἐς τὸν Παραλίαν καταπεπλευκυῖαν, μίαν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου ἐς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι δὲ καὶ σοφὸν, ὅτι τι καὶ Σάμιππον τουτονὶ, μὴ κατ' ἄλλό τί ἐξ ἄστεος ἐκπαρ, ἢ ὀψόμενον τὸ πλοῖον. Λυ. Νὴ Δία, καὶ Ἀδίμαντον τὸν Μυρρινούσιον

LYCINVS, TIMOlaus, Samippus & Adimantus.

LYC. NOn dixi quòd citiùs laturi sint vultures cadauer pridianum ac marcidum in propatulo positum, quàm spectaculum aliquod nouum & inopinatum, Timolaum etiam si Corinthum illum oporteat sine respiratione curriculo abire? Quamobrem autem ita spectandi cupidus es tu, & ad huiusmodi res adeò impiger? TIM. Quid enim aliud conueniebat facere quoque, Lycine, cùm ocium alioqui agerem, audito nauem adeò ingentem, & mensuram omnem excedentem, in Piræum appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Aegypto in Italiam frumentum importari solet? Arbitror autem & vos, te videlicet & Samippum hunc, non ob aliam causam ex vrbe huc progressos esse, quàm vt nauigium hoc videretis. LYCIN. Per Iouem, & Adimantum quoque Myrrhinusium

φινούσι· ἵπετο μετ' ἀμῶν· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπου νῦν ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἴσως τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντος εἰς αὐτὴν, σὺ μέν, οἶμαι, Σάμιππε, προῆσθα, μετὰ σὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἦν, ἔπειτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον ἐχόμενος αὐτοῦ ἀμφοτέρους. καὶ μοι δεξαμένου τῆς ἀναβάσεως ὅλης παρεπεμψε, χειραγωγῶν ὑποδεδεμένον, ἀνυπόδητος αὐτὸς ἄρ' τὸ ἀφ' τούτου δὲ οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἐνδοθεν, οὔτε ἐκεῖ καταπλεύσαντα. Σάμ. οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ὑμᾶς ἀπέλιπεν· ὁπότε, οἶμαι, τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο μειράκιον ἐπὶ τῆς θαλάμης πεφίλει, τὸ τῷ καθαρὰν ὀφθόνιον ἐνδεδυκὸς, ἀναδεδεμένον εἰς τοὐπίσω τῷ κόμῃ, ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπηγμένῃ. ἀ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι, γλαφυρὸν ὄντα ἐκεῖνον θέαμα ἰδόντα, μακρὰ χαίρειν φρά-

rhinusius vnà nobiscum. Sed nescio vbinam ille nunc sit, inter multitudinem spectatorum alicubi errans. Nam vsque ad nauem quidem vnà venimus, & ascendentes in ipsam, tu quidem, opinor, Samippe, præibas, sequebatur autem Adimantus: deinde ego post illum, vtrisque ipsum manibus apprehendens. Ac me per totas scalas subuehebat ille, manu ducens, subligatum crepidis, cùm ipse absque calceis incederet. Sed postea non ampliùs ipsum vidi, neque intus, in nauì, neque posteaquam inde iterum descendimus. SAM. Nôsti, Lycine, vbi nos reliquit ille? Quando opinor formosus ille adolescentulus ex interiore parte nauis progrediebatur, nitco ac puro amiculo indutus, religata post tergum coma, ad vtranque frontis partem reducta. Proinde si ego Adimantum recte noui, arbitror

venustum ac duke adeò spectaculum conspicatum, longum valere

φράσας ὦ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγουμένῳ τὸ πλοῖον, παρίσησι δακρύων, ὥσπερ ἄρτι ταχύδακρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐς τὰ ἐρωτικά. Lv. καὶ μὴν οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ παραπλησιαζόμενος ἔδοξέ μοι, ὡς ἂν καὶ Ἀδάμαντον ἐκπλήξαι, ᾧ τοσοῦτοι Ἀθηναίων καλοὶ ἐπονται, πάντων ἁβρότατος, σφόδρα τὸ φθέγμα, παλαίσρας ἀφανίσαντος, εἰς καὶ παραδακρύσαι οὐκ ἀπηγγέλης. οὕτω δὲ πρὸς ὦ μιλάγγελοι ἐσμὲν, καὶ πρόχαλοί τε καὶ ἀτρίβεις ἅπαντες ἐσμὲν, καὶ ἀφθέγγατοι ἐπισυρμόν τι, καὶ σωρίζειν, καὶ ἐπίπροσθεν. Ἐμβλωσὶ μὲν, ἐς τὸ πάριον δὲ ὦ ψάρῳ, καὶ ὦ τῆς φωνῆς τόνῳ, ὑ λέμυ δὲ, καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος συσπειραμένος οὐκ ἀσυθίευόν φασιν ὠτὰν ἔσω. Τι. τοῦτο μὲν ὑπηφίασε, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν τι Αἰγυπτίας, ἀκόσμου. valere iussō Aegyptio fabricatore, per nauigium circumcircà præeunte, adstitisse lachrymantem, quemadmodum consueuit. Admodum enim procliuis ad lachrymas homo est, quod ad amores attinet. Lyc. At qui non adeò formosus, Sammippe, adolescens ille mihi visus est, vt etiam Adimantum velut attonitum in se conuerteret, quem tot subinde Athenis formosi sectantur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes, quibus etiam illacrymari non ignauum est. Hic autē præterquam quòd colore fusco est, etiam labia habet prominentia, & gracilia nimis crura, loquiturq; dissolutum & incompositum quiddam continuatis & agglomeratis inter se verbis, Græcè quidem, sed ad patrium morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. [a] Coma autem & ille post tergum conuolutus capillus, haudquaquam liberum esse ipsum arguit. Timol. Hoc quidem nobilitatis signum, Lycine, est [b] Aegyptiacæ, quo-

μη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐν λώβηροι παῖδες ἀναπλέκονται τὴν, ἧς τι πρὸς τὸ ἐφηβικόν. ἐν Παλλάδι οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι, κομᾶν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένους πρὸ ὄπισθεν, ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀνειλημμένον. Σά. νῦν γε, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμιμνήσκεις τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς ἀρχαίας ὑμῶν τρυφῆς ἔφη ἐν τοῖς Ἴωσιν, ὡς πότε οἱ τότε σωφρονίσθησαν. Τι. ἀλλὰ, ὦ Σάμιππε, καὶ ἀνεμνήσθη, ὑπόθες ἡμῶν ἀπιέναι Ἀδείμαντος, ὅτε παρὰ τὸν ἴσον ἐπόλυ ἔχομεν ἀναβλέποντες, ἀεὶ θεωμένων τῶν βυρσῶν τὰς ἐμβολάς, καὶ θαυμάζοντες ἀεὶ νιόντα τὸν ναύκληρον ἀπὸ τῶν κάλων, ἕως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἄνω ἀσφαλῶς ἀθρόοι ὄντες, τῶν κεραιῶν ἐπαλλαττόμενον. Σάμ. νῦν γε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα, παραδοκεῖν αὐτὸν, ἢ ἰόντα

ma videlicet. Cuncta enim illorū pueri ingenui capillū à tergo collectum gerunt, vsque dum ex ephebis excedunt: quemadmodum & [c] Pallenæ maiores nostri, quibus pulchrum videbatur comam nutrire senes quoq; redimitos [d] crobylli texturā, sub aurea cicada religata. SAM. Euge, Timolaë, quòd nos commonefaciat [e] Thucydidis commentariorum, quæ & in proœmio de veteri nostra luxuria dixit ille in Ionibus, quādo illi tum vnà cum cæteris in coloniam missi fuêre. TIM. At nunc demum in mentem mihi venit, Samippe, vbi à nobis relictus fuerit Adimantus, quādo videlicet iuxta malū aliquādiu stetimus sursum spectantes, numerantes coria alia aliis superimpositā, & mirantes ascedentem per funes nautam, deinde per antennam supernè tuò adeò currentem, apprehensis antennarum clauis seu cornibus. SAM. Rectè dicis. quid igitur oportet facere nos hīc? vtrum expectare ipsum? an vis

ἰγὼ αὖθις ἐπάνειμι ἐς τὸ παλαῖον; Τιμ. μηδαμῶς, ἀλλὰ πρόϊωμεν· ἀκὸς γὰρ ἤδη παρεληλυθέναι ἱκανὸν, ἀφορῶντα ἐς τὸ ἄσυ, ἐπὶ μηχάθ' ἡμᾶς ἐυρεῖν ἐδυνάτο. ἐπὶ δὲ μὴ, ἀπ' οἴδε τἀν ὁδὸν Ἀδάμαντ&, καὶ δι& οὐκ ἄρ, μὴ ἀφηρεθεὶς ἡμῶν ἀπροϋκολουθῇ. Λυκ. ὁρᾶτε, μὴ σκαιὸν ᾖ, φίλον ἀφηνιάσαντας, αὐτοὺς ἀπιέναι. βαιὰ λείψομέν δ' ὅμως, ἀ καὶ Σαμίππῳ τοῦδε λοιπὰ. Σα. καὶ μαλα λοιπὰ, ἰὼ πρὸς ἀντογεῖναν τὴν παλαίστραν ἔτι καταδώμεν. ἁμὰ μεταξὺ τῶν λόγων, ἐλίκη νεὼς, ἅπερ καὶ ἐκατὸν πήχεων ἔλεγεν ὁ ναύπηγὸς τὸ μῆκ&, εὖρ& δὲ, ὡς ἔμοιγε τὸ τέταρτον μάλιστα τύτου, καὶ ἀπὸ ἑ καταγράμματ& ἐς τὸν βυθὸν φέρ, ἢ βαθύταλον κατὰ τὴν ἄντλον, ἐννέα πρὸς τοῖς ἅπασι τοῦ δ' ἄπω, ὑλίκ& μὲν ὀϊσὸς, ὅσον δὲ ἀνίκα τὴν

vis vt ego ad nauigium ite-rum abeam? TIM. Nequaquã, sed pergamus. Nam verisimile est præteriisse illum iam, recipientem in vrbem sese, postquam nos amplius inuenire non potuit. Quòd si minùs, at viam saltem nouit Adimantus: neque metuendum est, ne à tergo relictus, à nobis seducatur. LYC. At videte, ne agreste nimis fuerit, re-licto post nos amico, ipsos hinc abire. Sed eamus tamen, si idem hoc Samippo quoque videtur. SAM. Atque admodum videtur, si fortè apertam adhuc palæstram deprehendere possimus. Sed interea dum sermonem cædimus, quanta nauis hæc? centum & viginti cubitos in longitudinem porrecta, latitudine autem supra quartam maximè partem mensuræ huius patens. Tum à summis fortè ad fundum vsque, quà profundissima est, eo loci videlicet, quò sentina defluit, nouem & viginti cubitos alta. Præterea autem quantus malus, quantámque sustinet anten-

πλὴν λιφάδαν, οἵῳ δὴ προσέσ-
νηκε λιτρίβεται, καὶ σωρίζεται.
ὀφθαλμὸς δὲ πρύμνα μὲν ὑπανίσχε-
ται μέτριμα λαμπύλη, χρυσοῦν
χρυσίσκιον ὑπιπαμφύη, καταν-
τικρὺ δὲ, ἀνάλογον ἡ πρῶρα
ὑπερβέβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἐξε-
μηκυνομένη, πλὴν ὑπόνυμον
τῆς νηὸς θεὸν ἔχουσα, πλὴν Ι-
σιν, ἐκατέρωθεν. ὁ μὲν δὴ ἄλ-
λος κόσμος, ἢ γραφὴ, καὶ
ζῶδιόν τὸ πρόσιον πυρανγὲς, καὶ πρὸ ζύτων, ἃ ἄγ-
κυρα καὶ σφῦρα καὶ σκευα-
γωγὰς, καὶ ἃ μετὰ πλὴν πρύμ-
ναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάν-
τα μοι ἐδόξει· καὶ τὸ τῶν ναυ-
τῶν πλῆθος στρατιώτου ἄν
τις εἰκάσειεν· ἱκανὸς δὲ καὶ
τοσοῦτος ἄγειν σῖτος, ὡς ἐ-
κανὸν ἂν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
Ἀττικῇ ἐνιαύσιον τὸν προ-
φλύ. ἐκπέπλα πάντα μικρός
τις ἀνθρωπίσκος, γέρων ἤδη,
ἴσως, ὑπὸ κιβδήλῳ κάμακι
τὰ τηλικαῦτα πηδάλια πειρώ-
μενος. ἐδόκει γάρ μοι ἀνα-
φαλαν-

nam? quanto autem rudentes vitiatur atque astringitur? Vt autem ipsa quidem pupis paulatim assurgit inflexa, atque [f] aureum anfractum supernè habens impositum: ex regione autem æquè proportione prora prominet, in anteriorem partem longè porrecta, & cognominem nauigandam, Isidem videlicet, vtrinque additam habens. Nam cætera quidem ornamenta, vti picturæ, & veli flammeus ille atque [h] parasius color, & ante hæc anchoræ quoque, & vertendi circumagendique instrumenta, & habitationes illæ post puppim, omnia admiratione digna visa mihi sunt. Iam & nautarum multitudo, cum exercitu comparari posset. Dicebatur autem tantum frumenti numerum portare, quantus in annuum victum sufficere omnibus in Attica facilè posset. Atque hæc omnia paruus quidam homuncio, senex iam, conseruabat, tenui adeò pertica tanta gubernacula conuertens. Commonstratus enim mihi fuit calas-

ter

φαλαντίας οὖλ⊙, Ηρων, οἷα μοι, τοῦνομα. Τιμ. θαυμαστὸν ⊙ τὸν τίχυλον, ὡς ἔφασκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ θαλάττια σοφὸν, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. ἀκέσαι δ', ὅπως ἀνῆρο κατύχοι τὸ πλοῖον, οἷα ἔπαθον πλέοντες, ἢ ὡς ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἔσωσε; Λυκ. ἐκ, ὦ Τιμόλαε, ἀπὸ νεὼ κάτωθεν ἂν ἀκούσαμεν. Τιμ. ὁ ναύκληρ⊙ αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς ἀνὴρ, καὶ εὐσυμπόσιος ἀνὴρ. ἔφη δ' ἐκ τῆς Φάρου ἀναπάρασας ὁ πάνυ βιαίῳ πνεύματι, ἑβδομαίῳ ἤδη τὸν Ακυμαντὰ, ἔτα ζεφύρου ἀντιπνεύσαντος, ἀπενεχθῆναι πλαγίως ἄχρι Σιδῶν⊙· ἐκεῖθεν δ', ἐμοῦ μεγάλῳ κλάτητι περὶ Χελιδονίας, ἀφ' ἧς Λυκῶν⊙ ἤδη, ἔνθα δὴ περὶ μικρὸν ἐπορευχθῆναι ἅπαντας. εἶτα δὲ πως παραπλῦσαι καὶ αὐτὸς Χελιδονίας, ἐλπίσαντα ἐν ἧ τόπῳ ἀνίστασθαι τὸ κῦμα,

uaſter quidã criſpus, Heron, opinor, nomine. TIM. Mirabilis, quod ad artẽ attinet, ille, quemadmodum dicebãt ij, qui cũ eo nauigant, & rerum marinarum ſupra Proteã illum doctus. Audiſtis autem quomodo huc appulerit nauem? qualia acciderint nauigantibus? aut quemadmodum ſtella ipſos ſeruãrit? LYC. Haudquaquam, Timolaë. Quin hoc ipſum abs te libenter nunc audierimus. TIM. Ipſe nauclerus narrauit mihi, homo probus, & ad conuerſandum ingenuus. Aiebat autem cùm à Pharo ſoluiſſent, flatu non admodum vehementi ſeptimo die è fuiſſe prouectos, vt iam Acamantem viderent. Exinde Zephyro exaduersò ſpirante tranſuerſos abreptos fuiſſe ad Sidonem vſque. Inde autem tempeſtate magna iactatos, decimo tandem die per anguſtias illas ad Chelidonias peruenaſſe, vbi parùm abfuit quin omnes ſubmergerentur. Nouí autem, aliquando etiam ipſe nauí præterrectus Chelidonias, quanti ſe eò loci attollant fluctus.

μα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιπάθῃ καὶ τοῦ νότου· μετ' ἐκεῖνο γὰρ δὴ συμβαίνει μερίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ἀπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης, καὶ ὁ λιμὴν ἄτε ἀπὸ πολλῶν ῥοῶν μελτωθεὶς περὶ ὃν ἀκρωτηρίῳ σκληρῷ (ἀπόξυροι δὲ ὄσοι πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραπυκνοῦμεναι ὡς λυόμενοι) καὶ φοβερωτάτῳ ποιεῖ τὰ κύματα· λίθ, καὶ τὸν ἦχον μέγαν· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες ὡς σκοπέλῳ. τοιαῦτα καὶ σφᾶς καταλαβεῖν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς ὄντας, καὶ βόρου ἀνιέντος, ἅμα πρὸς τῷ οἴμωγῇ ἐκπλαγῆναι τοὺς θεοὺς, πῦρ τε ἀναλάμψαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωρίσαι τὸν τόπον ἑκάστοτε, καί τινα λαμπρὸν ἀστέρα, Διοσκόρων τὸν ἕτερον, ἐπιπαθέσθαι ὡς καρχησίῳ, καὶ κατόψεσθαι τῷ πλοίῳ ἐπὶ τὰ καλὰ ἐς τὸ πέλαγος· ἤδη δὲ ἡμῶν πρόσω

fluctus, & maximè flante Africo, si quando assumpserit & Austri partem aliquam secum. Nam ab eo loco contingit diuidi Pamphylium mare à Lycio, & fluctus ipsi, vipotè multis ac variis undis circa promontorium illud velut intersecti (præruptæ autem rupes sunt, & acutæ, & incursionibus aquarũ exasperatæ) & procellas excitant terribiliores, & fragorem edunt immensum. Ac fluctus sæpenumerò tanti attolluntur, vt ipsius scopuli altitudinẽ exæquent. Talia igitur se quæque tum deprehendisse dixerunt expertos esse nauclerus aiebat: insuper etiam nocte existente tum, & tenebris profundis. Cæterùm cùm ad plo-ratum ipsorũ dỹ tandem flexi atque inclinati fuissent, ignem apparuisse ipsis ex Lycia, ita vt locum illum manifestè cognoscere possent, & stellam quandam splendidam, [1] Dioscurorum videlicet alterum, in summa parte mali consedisse, nauemq; ad sinistram in alium iterum direxisse, cum iam præceps in rupem deferre-

προσπερομένων. τὰντιῦθεν ἢ ἄπαξ τῆς ὁρθῆς ἐκπεσόντας, ἑβδομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου πλεύσαντας, ἐπὶ Αἰγύπτῳ ἡμέρᾳ, πρὸς ἀντίους τοὺς ἐτησίας πνεύσαντας, εἰς Πειραιᾶ χθὲς καθορμισθῆναι, τοῦτ'. Ζεῦ ξεναγέτας ἐς ὦν λάτω, ἔτ' ἐλθεῖν Κρήτῃ δίξιάρχα βόντας, ὑπὲρ τὴν Μαλέαν πλέοντας, ἤδη ἔνω ἐν Ἰταλίᾳ. Λυκ. νὴ Δία, θαυμάσιόν τινα φῆς κυβερνήτην τὸν Ἥρωνα, ἢ τὸν Νηρέως ἥλιον ἑτέρον, ὃς τοῦτον ἀπεσφάλη τῆς ὁδοῦ· ἀλλὰ τὸ ζῦτο, ὁ Ἀδείμαντος ἐκεῖνός ἐστι Τιμ. πάνυ μὲν οὖν Ἀδείμαντος αὐτὸς, ἐκβοήσομαί σοι. Ἀδείμαντε; σὲ φημι, τὸν Μυρρινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυκ. Λυσῖν θάτερον, ἢ Ἀνυτιρεάντ' ἐκεῖνον ἡμῖν, ἢ ἐκπεπλεύρωται. Ἀδείμαντος ἦν, ὃν ἄν τις ὄπτ' ἄνν ἴδοι φῶς ἐρῶ, καὶ βοιμάτιον αὖ, καὶ τὸ βάδισμα ἐκεῖνο, καὶ ἐν χρῷ ἡ λοιπὰ ἐπιτά-

deferretur. Atq; ex eo, cùm iam semel à recta via excidissent, per Aegæum nauigantes, septuagesimo die quàm ex Aegypto soluerunt, aduersus Etesias per obliquum & transuersè actos, in Piræum heri appulsos huc esse, eò vsque videlicet ad inferiorem partem abreptos, quos conueniebat Creta ad dexteram relicta, supra Maleam tenendo cursum, iam in Italia esse.

LYC. Per Iouem mirabilem quendam gubernatorem narras, Heronem istum, aut Nerei potiùs æqualem, qui tantùm à via aberrárit. Sed quid hoc? ánnon Adimantus ille? TIM. Admodum Adimantus ipse. Vocemus igitur hominem, Adimante. Te inquam Myrrhinusium illum, Strobichi filium. LYC. Ex duobus alterũ illi accidit videlicet: aut enim succenset nobis, aut obsurduit. Nam omninò Adimantus ille est, neq; alius quisquã Admodum igitur planè iam video, & vestem ipsius & incessum agnosco. Etiam tonsura illa ad vinum vsq; arguit hominem

Sed

ἐπιτάνομεν. ἀλλ' ἡμεῖς τὴν περίπατον, ἵνα καταλάβωμεν αὐτόν. ἴσθι μὲν δὴ ὅτι ἐμοῦ γε καὶ ἐπιστήσεσθε, ὦ Ἀδάμαντε, ἐπειδὰν ἐμοῦ ἀκούσητε ἐμοῦ ἐμβοῶντος· ἀλλὰ μὴ φροντίζοντί τοι καὶ σωφρονίας τινὸς, ἐμοῦ γε, οὐκ ἂν ἐπέταττε φρόνημα τοιοῦτον, ὡς δοκεῖς, ἀναπνεῖν. Ἀδάμ. οὐδέν, ὦ Λυκῖνε, χαλεπὸν, ἀλλά μοι δοκοῦντι ἔννοιά τις ἐξαίφνης διαδύεσθαι, παραπλησία ὑμῶν ἐποίησεν, ἀτρεμεῖν τε αὐτὸν ἄνωθεν ὧν ἐνόουν καὶ ἀποστῆναι τῆς ἐμαυτοῦ διανοίας. Λυκ. τίς ἂν εἴη; μὴ γὰρ ἀκούσομαι ἀπόρρητόν τι καὶ τοιοῦτον, ὡς οἶσθα, καὶ σὺ μεμαθηκώς.

Ἀδάμ. ἀλλ' ἀσχολοῦμαι ἔγωγε ἀπορῶν πρὸς ὑμᾶς· ἔτι γὰρ μεμαθηκέναι ὑμῖν δόξω τὸ ἐρώτισμα. Λυκ. μῶν ἐρωτικόν τί ἐστιν; ἐκ γὰρ τούτου ἐμύησεν ὑμῖν ἐξαγορεύσας, ἀλλ' ὑπὸ παμπόλλῃ τῇ ἀδηλίᾳ αὐτοῖς

Sed tamen acceleremus obambulationem hanc & grefsum, vt assequamur hominem. Quòd nisi vestè apprehensum te conuertissemus, Adimante, nunquam puto hodie clamantes nos exauditurus fuisses. At etiam cogitabundo similis videris, nescio quid magnum, ac minimè contemnendum, tecum ipse animo & cogitatione, vt videre, volutans. ADIM. Nihil equidem acerbum aut graue, Lycine: sed mihi noua quædam cogitatio interueniens, vt ne audirem vos fecit, dum intentè adeò ac tota mente in illam velut defixus incumbo. LYC. Quænam ista? ne enim graueris dicere, nisi omninò ex arcanis istis aliquid fuerit. Atqui initiati fumus & nos, vt scis, & cela re quæ audimus, didicimus. ADIM. Ac erubescò equidem apud vos dicere, adeò iuuenile vobis videbitur, satscio, id quod nunc cogito. LYC. Non amatorium quiddam est. Neque enim hoc profanis nobis narrabis, sed splendida admodum face etiam ipse

lustratis.

αὐτοῖς τετιμημένοις. Ἀλλ' ὦ φίλε, ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτόν μοι δοκεῖ τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνηλαπόμην, ὃν ἐγὼ μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι, καί μοι ἐν ἀφθονίᾳ τῆς τρυφερᾶς εὐσεβείας ἡδὺ τρυφᾶν ἐπίσταται. Λυκ. ἐκεῖνο τὸ πολυφορώτατον τοῦτο, κοινὸς Ἑρμῆς, φασι, κεῖται μέσον κατατίθεσθαι φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος, εἴπερ ὄντας, τῆς Ἀδαμάντου τρυφῆς. Ἀδείμ. ἀπηλλάχθω μὲν ὑμῶν οὗτος ἐν τῇ πρώτῃ εἰς πλοῦν καιρὸν ἐπιβάσα, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέσχηκεν εἰς τὸ ἀσφαλές. συνεμπροωτῶ γάρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμᾶς ἀπίσεσθαι. ἐδόκουν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἐρόμενόν τινα τῶν ναυτῶν, ὁπόσου ἀφορίσαι ναῦς ὧδε μεγάλη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καθ' ἕκαστον πλοῦν μισθοφορείαν. ὁ δέ μοι, Δώδεκα, ἔφη, Ἀττικὰ τάλαντα, ὡς πρὸς τὴν πόλιν

lustratis initiatisq;. ADIM. *Nihil, ô præclare, istiusmodi, sed opulentiam quandam mihi ipsi fingebam, quam imanem felicitatem plerique vocare solent, atque in ipsa adeò acie opum & deliciarum versanti mihi, superueniſtis.* LYC. [k] *Proinde illud, quod in proclivi est,* [l] *Communis Mercurius, ut iunt, ac in medium allatas huc diuitias istas depone. Aequum enim est nos quoque parte aliqua frui voluptatum Adimanti, amici eius simus.* ADIM. *Relictus equidem à vobis fui statim à principio, cùm primùm nauem conscendissemus, postquam te, Lycine, in tuto collocâssem. Nam metiente me anchoræ magnitudinem, nescio quorsum vos à me discessiſtis. Attamè cùm omnia perluſtrâssem, interrogaui quendam ex nautis, quanti mercedis ac lucri communibus rationib. nauis ea referret domino in singulos annos. Ille autem, duodecim, inquit, talenta Attica, etiam si quis communiora tantùm computaret.*

λάχιστόν τις λογίζοιτο. τοιαῦτα ἐφρόνουν ἔγωγε, λογιζόμενος, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω εἰς μέσον ποιήσειεν ἄνεμον, οἷον ἐξ ὑδαίμονος βίον εἰς ἀθλιώτατον, εἶτα ποιῶν τοὺς φίλους, καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ οἰκέτας ἐκπέμπων; ἔστι δὲ ἐν τῶν δώδεκα ἐκείνων ταλάντων οἰκίαν τε ἤδη ἐποδομησάμενος ἐν ἐπικαίρῳ, μικρὸν ὑπὲρ τὴν ποικίλην, τὴν παρὰ τὸ Ἰλισσοῦ ἐκείνην, τὴν παγκάλλιστα ἀρεῖς, καὶ οἰκέτας ὠνούμενος καὶ ἐσθῆτας καὶ ἵππους. ναυαγὸς δὲ ἤδη καὶ ἵππων, ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸς τοῖς ναύταις, καὶ μονονουχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος· ἔτι δέ μοι τὰ κατὰ τὴν ναῦν εὐθετίζοντι, καὶ ἐς λιμένα πόρρωθεν ἀφορίζοντι ἐπεσὰς, ὦ Λυκῖνε, κατέδυσας τὸν πλοῦτον, καὶ ἀνέτρεψας εἰς φρέαρ μέγα τὸ σὸν, ἐρέσσοντ' εὐχῆς ὡς πνεύματι. Λυκ. ἀκούω,

& ad minimam summam redigeret. Exinde igitur rem dies mecum ipse cogitabam: Quòd si nunc deorum quispiam nauem hanc derepentè meam esse faceret, qualem & quàm beatam vitam ageremus? qui & amicis benefacturus, & interdum quidem ipse in ea nauigaturus, interdum autem seruos emissurus, deinde ex duodecim illis talentis & domum ædificaturus essem in loco maximè opportuno, paulò videlicet supra porticum pictam, relicta paterna illa, quam apud Ilissum habeo, & seruos coëmpturus, & vestes, & vehicula & equos. Iam autem nauigabam quoque, & felix ab omnibus ijs, quibus nauem conscenderant, prædicabar, à nautis autem formidabar, & tantùm non rex quispiam existimabar: cùm interea dum ea quæ in naui sunt cõponeo, & ad portum à longè aspicio, superueniens, Lycine, opulentiam hãc omnem submersisti mihi, nauemq; ipsam, benè ac secundo voti vento labentem, submersisti. LYC. Proinde

ἐωῦ, ὦ γενναῖε, λαβόμενός μου, ἄναγε πρὸς τὸν στρατηγὸν, ὡς τινα παρατλῶ, ἢ καταπονεῖσλαι, ὃς τηλικοῦτον ναυάγιον ἤργασμαι, καὶ ταῦτα, ἱερῇ, κατὰ τὸν ἐκ Παραλίας τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα, ὅπως παμυθήσομαί σε τὸ πλῆσμα. πλήν γε, ἐὰν βούλῃ, καλῶς καὶ μᾶλλον ἢ Αἰγύπλιον πλοῦν ἔλαι ἔχει, καὶ τὸ μέγιστον, οὐκ ἀπαλλάξα ἀπαλλάγμενα, καὶ τάχα σοι πλοῖα ἐξ Αἰγύπλου, κατ' ἔτος ἕκαστον, εἰς τὰς ἀγκύρας εἰσαγόμενα. καὶ ὃ ναυκλήρων ἄριστε, ἀπλοῦν ἔλαι ἀφόρητόν ἐμοὶ γε τότε γενόμενον· ὃς γε, ἔτι ἐνὸς πλοίου τοῦ Διοπότου ὄντος, πρόκειται βοᾶντων, ἐὰν πλέωμεν πρὸς τάδε; πιεζόμενα πολυτελῆ καὶ ἀνάλιθρα, οὐκ ὄψει ἀγαπᾶν τοὺς φίλους. σὺ μὲν ἔμ' ἀπλόου, ὦ βέλτιστε, ἡμᾶς δ' ἐν Παραλίᾳ καθεύδειν

Proinde, ô generose, corripium me adhuc hinc ad Imperatorem, veluti piratam aliquem; aut demersorem; vt qui tantum naufragium effecerim, idq; etiam in terra, in via videlicet qua ex Piræo in vrbem itur. At pide tamen quo pacto te consolabor pro hoc lapsu. Quinque enim, si placet, pulchriora adeò, & maiora Aegyptio isto naugia posidere te facito: &, quod maximum fuerit, etiam talia, quæ demergi non possint. Deinde etiam quinquies tibi ex Aegypto per singulos annos frumentum fortasis importent. Atque, ô naucklere optime, iam nunc præ te fers quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam eùm vnius etiã naugij istius dominus existens, exaudire clamantes nos haud volueris; quid ageres si quinque posideas vltra hoc, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta? nempe ne aspiceres quidem amicos. Prom tu quidem secunda naugatione vtere, ô præclare: nos autem in Piræo sedebimus,

θα, ἢ τὸς ἐξ Αἰγύπτου ἢ Ἰταλίας καταπλέοντας ἀναπεύσομαι, ἔι που τὸ μέγα Ἀδαμάντου πλοῖον, πλὴν ἴσως τὶς οἶδεν. Ἀδ. ὑρᾷς· δῆλα τοῦτο ὄκνουντα ἀπιέναι, ἃ ἐνορόουσι, ἀδῆλον ὅτι ἐμοῦ γέλωτι ἢ σκώμματι ποιήσονται μετὰ τὴν ὁδόν. ὥστε ἐπισχὲς μικρὸν, ἵν' ἄρα ὑμᾶς προχωρήσαντας, ἀπλοσύμα ποιήσωμεν ἐπὶ τὰ πλοῖα· πολὺ γὰρ ἄμεινον, ζοῖς ναύταις προσμαλλᾶν, ἢ ὑφ' ἡμῶν καταγελᾶσθαι. Κυ. μηδαμῶς, ἐπεὶ συνεμβησόμεθά σοι καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὸ σὸν σκάφος. Ἀδ. ἀλλὰ ὑφηγήσομαι μετὰ ἀγαθῆς τύχης. Λυ. οὐκοῦν ἡμᾶς γε προσενεγκόμενοι ἡμῖν. μὴ γὰρ οἷόν τοι μὴ ἕπεσθαι ῥᾴδιον, τηλικαῦτα πλοῖα ἐπιβάντα, μήτε πεζεύσαντας μήτε νευσαμένους, ἡμᾶς δὲ οὐκ ἀπείργειν ἀπὸ τῶν θεῶν, ἐπὶ πόντους σαλίους ἀμύητον διώκοντας νᾶας. καὶ γὰρ πρῶτον μὲν ἐς Αἴγιναν, ἐπὶ μετὰ τὴν Ἐπιδαύρου πλοῦν,

eosq; qui vel ex Aegypto vel Italia nauigabunt, interrogabimus, eccubi magnum illud Admanti nauigium. Isidem puta, quispiam viderit. ADIM. Vides. prosperea equidem grauabar dicere quid nam esset quod in animo mecum ipse cogitabam, sat sciens quòd risu & dicacitate prosecuturi essetis votum meum. Quare subsistens hîc aliquantulum, dum vos progressi fueritis, cum naue mea iterum hinc nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. LYC. Nequaquam. nam tecum illam conscendemus etiam ipsi subeuntes. ADIM. At sceleras subtraham, ingrediendo vos precedentes. LYC. Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes tibi quidem facile esse tanta nauigia possidere, cùm neq; emeris illa, neque ædificaueris: nos autem non posse à diis petere vt per multa stadia indefessis nobis liceat natare. Atqui primùm etiam in Aeginam ad festum Dianæ,

scis

τλῶ, οἶσθα ἡμῖν ἁλίκον σκαφιδίον πάντ' ἄμα οἱ φίλοι, τριάκοντα ἐκπεραιοῦντας & ὀβολῶν ἀπαιτοῦντες, καὶ ἅδην ἐλυσχιάνοντας ἡμᾶς συμπλέοντας· νῦν δὲ ἀγανακτᾶς, ἐὰ συνεμβυσόμενος ἔσεσθαι, καὶ τλῶ ἀναβαθραν προσιστάντων ἀφαιρεῖς. ὑπερμαίνῃ γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὸν λόφον ἐπίδῃ, οὐδὲ οἶσθα ὅστις ὢν ναυκληρεῖς, ὅτως ἐπιῤῥίσεις καὶ οἰκίαν, ἡλίκην τῆς πόλεως οἰκοδομημένην, καὶ τὸν ἀκολάθων τὸ πλῆθος. ἀπ' ὦ γαθε, πῆς τῆς ἰαι ΑΦ, ἐλθὼν τὰ Νειλῶα ταῦτα ταείχη τὰ λιπαρὰ μίμημα ὑμῖν ἄγαν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μόνον ἀφ' τῆ Κανώπου, ἢ ἰδίαν ἐκ Μέμφιδος· ἢ καὶ ναῦς ἐλαύνῃς, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν. Τι. ἄλις παλιδὸς, ὦ Λυκῖνε, ὁρᾷς, ὡς ἐρυθριᾷν Ἀδείμαντον ἐποίησας, ὥστε τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέραντλον ἦν, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον. καὶ ἐπεί-

scis quàm parua nauicula omnes simul amici, quatuor quisque datis obolis traiecerimus, & tamen nihil ægrè ferebas quòd tecum nauigaremus: nunc autem indignaris quòd tecum conscensuri sumus, & scalas præingressus subirahis. Nimirum luxu diffluis, Adimante, & in sinum non inspuis, neque agnoscis quinam ipse sis, qui, nauclerum nunc agis. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata, & seruorum multitudo. Atqui, ô præclare, per Isidem quæso, etiam Niliaca salamenta, tenuia ista dico, memineris nobis huc ex Aegypto apportare, aut vnguentum à Canopo aliquod, aut Ibin ex Memphide. quòd si verò nauis etiam sufficiet, ex pyramidibus quoque vnam. TIM. *Satis iocorum, Lycine. Annón vides quo pacto erubescere Adimantum feceris, multo adeò risu nauigio inundato, ita vt iam supersluat: neque ampliùs ad id quod influit, resistere possit? Et*

ἐπάρξει γὰρ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπὸν ὁδοῦ πρὸς τὸ ἄστυ, διηρημένοις τετραχῇ τὴν ὁδὸν, καὶ τὰ τοῦ ἰδιώτου λαβόντας ἑκάστους σταδίους, ἀπερῶμεν, ἅπερ ἂν δοκῇ, παρὰ τῶν θεῶν· ἀτὰρ γὰρ ἂν ἡμᾶς ὁ τοῦ λιμαρίου λάθοι, καὶ ἅμα ἀναπαυόμενα, ὥσπερ ὑδίῳ ἀνέμῳ ἐκείνῳ πρισσόμενοι, ἐρῶμεν, ὅ,τι βουλόμεθα, εἰ ποιήσουσι ἡμᾶς. παρ' αὐτῷ γὰρ ἔσται τὸ μέτρον τῆς ἀνῆς, καὶ οἱ θεοὶ πάντα ἐπακούσονται, ἃ καὶ ἂν φύσει ἀπίθανα ἴσως. τὸ δὲ μέγιστον, ἐπίδειξις ἔσται τὸ πρᾶγμα, ὅσις ἂν ἄρα χρήσεται τῷ πλούτῳ, καὶ τῇ ἀρχῇ· ἀπλήστως γὰρ, οἶμαι, καὶ πλουτήσει ἐμοί. Σω. καλῶς, ὦ Τιμόλαε, καὶ πείθομαί σοι, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, ἥξομαι, ἅπερ ἂν δοκῇ σοὶ μέν γε Ἀδείμαντῳ βέλτιστα, ἐμοὶ ἐρεῖ τάχ' οἶμαι, ὅς γε καὶ ἐν τῇ νηῒ τὸν ἔτερον πόδα ἔχει. χαὶ καὶ Λυκί-

quoniam adhuc multum nobis viæ ad vrbem vsque restat, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus à diis quæ cuique maximè vidébuntur. Ita enim & nos laborem eundi fefellerimus, & pariter lætitia quadam afficiemur, perinde ac somnio aliquo suauissimo vltrò nobis obiecto, quod nos quoad ipsi voluerimus, beet. Nam penes vnumquenque ipsum mensura voti erit, & dij omnia exhibendo submiſtrent, etiamsi alioqui natura incredibilia fuerint. Et quod maximum est, demonstratio quædam erit hæc res, quinam omnium optimè diuitijs ac votis vsurus sit. Indicabit enim quisque qualisnam futurus fuerit, si ei diuitiæ tantæ contigissent. SAM. Pulchrè me hercle, Timolaë, atque adeò obsequor tibi, & cùm tempus vocauerit, optabo quæcunque videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet au-

tem &

Λυκίνῳ λοιπόν. Λυ. ἀπὸ πλειτῶμῆν, ἐάν τι ἄμεινον, μὴ καὶ βασκαίνῃς ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς. Αδ. τίς γοῦν πρῶτος ἄρξεται; Λυ. σύ, ὦ Ἀδείμαντε, εἶτα Τιμόστρατος Σάμιππος, εἶτα Τιμόλαος κἀγὼ ὀλίγον, ὅσον ἀμεταξὺ Τιμολάου τε καὶ Διφύλου, ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, καί τι, ὡς ὁρᾷς, πραφαμένου. Αδ. ἀκούσῃ ἐγὼ μὲν δὴ καὶ ἀρχήσομαί γε νεώς, ἀπ' ἄκρας ἕξεσθαι, ἐπιμετρήσω τῇ εὐχῇ· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ ἐρδλῷος ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἕως γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμά, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, ἀγοραῖοι, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, εἴτι ἄλυσιτελὲς ἀπόλυτον. Σα. πλὴν θὰς σαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ. Αδ. τὸ παῖδα φῂς, ὦ Σάμιππε, τὸν κομήτην; ἀγαθὸν γοῦν ἕως ἐμός. ὀπόσος δ' ὁ πυρός ἐστιν, οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσίον ἐπίσημον γενέσθω, τοσοῦτον καὶ Λυκίνῳ ἰδόντι. Λυ. ἀλλὰ μὴν ἐπιτήδειόν γε, ὦ ἑταῖρε, καὶ τοῦτο ἐπιβουλεύειν ἡμῖν, ἐπεὶ καὶ τὰ κοινὰ ἀγαθὰ κοινῇ ἐπιβουλεύεται. Αδ. ἀλλὰ τίς ἂν ἄλλος εἴη πρῶτος; Λυ. σὺ μὲν δὴ, ὦ Ἀδείμαντε, εἶτα Τιμόστρατος Σάμιππος, εἶτα Τιμόλαος ἐγὼ ὀλίγον, ὅσον ἀμεταξὺ Τιμολάου τε καὶ Διφύλου, ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, καί τι, ὡς ὁρᾷς, πραφαμένου. Αδ. ἀκούσῃ ἐγὼ μὲν δὴ καὶ ἀρχήσομαί γε νεώς, ἀπ' ἄκρας ἕξεσθαι, ἐπιμετρήσω τῇ εὐχῇ· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ ἐρδλῷος ἐπινευσάτω ἅπασιν. ἕως γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμά, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, ἀγοραῖοι, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, εἴτι ἄλυσιτελὲς ἀπόλυτον. Σα. πλὴν θὰς σαυτὸν ἔχων ἐν τῇ νηΐ. Αδ. τὸ παῖδα φῂς, ὦ Σάμιππε, τὸν κομήτην; ἀγαθὸν γοῦν ἕως ἐμός. ὀπόσος δ' ὁ πυρός ἐστιν, οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἅπας, χρυσίον ἐπίσημον γενέσθω, τοσοῦτον

tem & Lycino idem videri. Ly. Ac diteſcamus fanè, ſi hoc potius, ne inuidere etiam communi fortunæ videar. Ad. Quis igitur primus incipiet? Ly. Tu Adimante, deinde ſecundo loco Samippus hic, poſt quem Timolaus. Ego verò paulò antè quàm ad Diphylum perueniemus, circa extremum ſemiſtadium videlicet votum meum inciam, idq; quoad fieri poteſt, breuiſſimè percurram. Adi. Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam, ſed ſi modò licet, etiam amplius aliquid voto adiiciam, [m] Mercurius autem quæſtuoſus ille annuat omnibus. Sit enim nauigium, & quæ in eo ſunt, mea omnia, & onus quod fertur videlicet, & mercatores, & mulieres, & nautæ, & ſi quid aliud ſuauiſſimum fuerit ex cunctis facultatibus. Sa. At te ipſum oblitus es in naui habens. Adi. Puerum iſtum, inquis, Samippe, comatum? Et ille igitur meus ſit: quantum autem frumenti eſt, totus ille numerus in aurum ſignatum vertatur, fiantq;

τοσοῦτοι Δαρεικοί. Αν. τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ πλοῖον. οὐ γὰρ ἴσον βάρος καὶ πυρὸς, καὶ τοῦ ἴσου ἀριθμοῦ χρυσίου. Ἀδε. μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπιδὰν ἐς τὰ παρὰ θῆν ἀφίκηται, τὴν Πάρνηθα ἐκείνην, ἃ θέλοις, ὅλην χρυσῆν ποιήσεις ἔχων, καὶ ἐγὼ σιωπήσομαί σοι. Λυ. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε ἐποιησάμην, ὡς μὴ ἄρα ἀπολοῖσθε ἅπαντες μετὰ τοῦ χρυσίου, καὶ τὰ ὑμέτερα μέτρια, τὸ μαρσιππιον καὶ τὸ ὡραῖον ἀμπισχόσιον ἄθλιον, νεῦν ἐκ τῆς πάλης. Τι, θαρρεῖς, ὦ Λυκῖνε· οἱ δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδεδώκασιν, ἐξοισόμενον ἐπὶ τὴν γῆν ἃ νομίζεις λιθάριόν τι μικρὸν, καὶ ἀπολοῦσα παρ' αὐτῶν, καὶ ἀναλαβὼν τὸν μισθὸν ἀντὶ τοῦ ἁλὸς, καὶ νικηρόν τι ἄθλον παυσάμενον ἐς τὸν ἰσθμὸν ἐπὶ δελφῖνος ὁμοίως πεκομισθῶσα, τὸν δὲ Ἀδειμάντου οἰκέτην, τὸν νεανίσκον ἀφέσασα δελφῖνος

totidem Darici. Ly. Quid hoc, Adimante? Submergetur tibi nauigium: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. Adi. Ne inuideas quæso, Lycine, sed postquam ad te peruenerit votum, Parnethen, si placet, totam auream facias licet, atque ego tum tacebo tibi. Lyc. At ego, quò magis in tuto ipse nauigares, hoc agebam, ne videlicet vnà cum auro omnes periretis. Ac quantum ad vestras quidem res attinet, mediocre periculum hoc futurum erat: adolescentulus autem ille formosus suffocabitur miser, cùm natare nesciat. Tim. Bono animo sis, Lycine. [n] Delphines enim ipsum tergo subeuntes, in terram deportabunt. An tu putas [o] citharœdum quempiam ab illis seruatum esse, accepisseque mercedem hanc carminis sui: deinde & alium quendam [p] puerum mortuum, in Isthmum à Delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum Delphinem amato-

φῖν & ἐρωτικῶ ; Ἀλλά. καὶ σὺ γέ, Τιμόλαε, μιμῇ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμιτρᾷς τῶν σκωμμάτων, καὶ ταῦτα, ἐσυγχηλὸς αὐτὸς γενόμενος. Τι. Ἄμεινον γὰρ ἴσως, πιθανώτερον ὡς τὸ ποιεῖν, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνορύττειν, ὡς μὴ πρόσχυματα ἔχοις ἐκ τῆς οἰκίας, μετατιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄστυ. Ἀλλά. εὖ λέγεις, ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ερμῆν τὸν λίθινον, ὃς ἔστιν ἐμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μύριμνοι χίλιοι ἐκπεπεσμένοι χρυσοῦ. ἀθρόοι οὖν μοι τὰ ἐκ Ησίοδον, οἰκεῖν τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐνεπιμόλατα οἰκοίην, καὶ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ἀνασκάψαι κἄλλα, πλὴν ὅσα ἐν Δελφοῖς καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ελευσῖνι. ὅσα δὲ ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ περὶ τὸν Ἰσθμὸν ὀλίγα, τῶν ἀγώνων ἕνεκα, εἴ ποτε δεῖ τὰ Ἰσθμια ἐνιδημήσαιμι, καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον· καὶ ὅλως, εἴ πῇ ἐθέλοι σωφρονεῖν ἢ ἔννοιαν ἔχειν. ἔστω μὲν ἐν τῇ Ελλάδι, πάντα ἐν

amatorem ? ADI. *etiam tu, Timolaë, imitaris Lycinum hunc, & ingeris conuicia, & hoc, cùm tu ipse huius rei dux & caput sis.* TIM. *Melius enim fuerat verisimilia magis ie fingere hæc, & alicubi thesaurum sub lecto effodere aliquem, ne tibi negocium ipse exhiberet, dum aurum è naui in vrbem transferes.* ADIM. *Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, medimna viginti delicet mille auri signati. Statim itaque, iuxta Hesiodum, ædes principiò quammaximè insignes habitarem, deinde quæ circa vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, & apud Delphos, & Eleusine sunt. Prætereà quæ ad mare iacent, & circa Isthmum nonnulla quoque certaminum gratia, siquando ad Isthmia profi-*

ciscì lubitum esset, & Sicyonium campum : & in summa quicquid vsquam in Græcia foret vel constitum nemoribus,

ἐν ὀλίγῳ Ἀδαμαντα ἴσα. ὁ χυσὸς δὲ λοιλῷ, ἀμὶν ἀμφαγᾶν, τα δὲ ἐκπώματα, οὐ λοῦφα, ὡς τὰ Ἐχεκρατίδεια, ἀλλὰ διτάλαντον ἕκασον τὸν ὀκκλύ. Λυ. ἔτα πῶς οἰνοχόῳ ὀρύξῃ πλῆρες ὅτω βᾶν ἐκπωμα, ἃ σὺ δίξῃ παρ' αὐτῆ ἀμοργτί, οὐ σκύφον, ἀλλὰ Σισύφιόν τι βαρῷ ἀναδιδόντος; Αδι. ἄνθρωπε, μή μ' ἀνακυκλίῳ τὸν ὑχλόν· ἐγὼ δὲ κὴ πρασῖδας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, κὴ τὰς ἐλαίνας χρυσᾶς, ἃ δὲ μὴ σιωπήσῃ, κὴ τὸς διακόνους αὐτές. Λυ. ὅρα μέσον, μὴ ὥσπερ ὦ Μίδα, κὴ ὁ ἄρτος σοι, κὴ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένηται, κὴ πλουτῶν, ἀπόλλυμαι ἀφθαρὲς πολυτελῶς. Αδι. τὰ σὰ ῥυθμίσω πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν αὐτὸς σὺ τῆς ἐθὺς ἐπὶ τέλοις ἀπεργῖς, κὴ ὁ βίος σοι ἀβρότατος, ὕπνος,

vel irriguum fontibus, vel fœcundum frugibus, id omne breui adeò tempore Admanti sit. Aurum autem concauum nobis sit ad cibum ex eo capiendum, pocula verò haudquaquam leuia, vt Echecratis illa, sed duorum talentorum vnumquodque pondere. LYC. Quo pacto ergo pocillator plenum porrigat tibi poculum adeò graue? aut quomodo tu accipies ab eo, nisi cum magno negocio, non scyphum illo, sed Sisyphium quoddam pondus attollente? ADIM. Mi homo, ne mihi disturba votum. Ego verò etiam mensas totas aureas faciurus sum, & lectos aureos: si verò non tacueris, etiam ipsos ministros. LYC. Vide modò ne quemadmodum Midæ, & panis tibi & potus aurum fiat, & diteſcendo miſer pereas, fame iſta precioſa enectus. ADI. Tua igitur magis veriſimiliter compones paulò pòſt, Lycine, poſtquam ipſe optare incipies. Cæterùm ad hæc veſtis quoque purpurea mihi ſit, & victus quammaximè delicatus:

ξεν Θ', ἐφ' ὅσον ἥδιστ' Θ· φίλων πρόσοδοι καὶ ἀσπασμοὶ, καὶ τὸ ἅπαντας ὑποπίμπασθαι καὶ προσκυνεῖν. καὶ οἱ μὲν ἔωθεν πρὸς ταῖς θύραις ἄνω καὶ κάτω περιπατοῦσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Κλεαίνετ Θ' καὶ Δημοκράτης οἱ πολύν. καὶ προσιόντων γε αὐτοῖς, καὶ τῶν ἄλλων ἀσπασθῆναι ἀξίων, θυρωροὶ ἑπτὰ ἑστῶτες, ἐυμεγέθεις βαρβαροι προσαράξαντων ἐς τὸ μέτωπον τὴν θύραν, οἷα τιμῶ αὐτοῖς ποιοῦσιν· ἐγὼ δ', ὁπόταν δόξῃ, προσέψας, ὥσπερ ὀκνῶ Θ', ἐκείνων μὲν οὐδ' ἐπιβλέψομαι ἐνίοις. ἐὰν δέ τις πένης, οἷος ἐμοῦ ἔθησαυρὸς ἦν, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, καὶ λεσάμενον ἅμα κελεύσω τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἱ δὲ ἑκάστοτε ἀφικνούμενοι οἱ πλούσιοι, ὁρῶντες ὀχήματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅσον δυσχεραίνουσιν, ἐξ ἀπόσης ἀλικίας ὅ, τι πρὸ τὸ ἄνθος ὁταῖον. ἔστα δεῦρο

tus: somnus, quoad fieri potest, suauissimus, amicorum salutationes & petitiones: & quod vulgo faciunt, omnes me vereantur & adorent: atque alij quidem primò statim mane ad fores sursum ac deorsum obambulent, inter ipsos autem & Cleænetus & Democrates, illi supra modum. Atq; accedentibus quidem ipsis, & ante alios intrò recipi volentibus ianitores septem astantes, ingentes barbari, in frontem statim impingant ianuam, perinde atq; ipsi mihi faciunt. Ego verò, quando visum fuerit, prospiciens quemadmodum sol, illorum quidem nonnullos ne aspiciam quidem: si verò pauper quispiam, qualis ego videlicet fui ante repertum thesaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam sub tempus venire iubebo. Diuites autem isti rumpentur, aspicientes vehicula. equos, & pueros formosos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quisque fuerit maximè floridus. Deinde &

ωνα ἐπὶ χρυσῷ, τὰ τοιαῦτα γὰρ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ κατ' ἐμὲ τάξις μὴ ἐξ ἐμῆς εὐπραξίας, οἶνος δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ Ἰβηρίας καὶ τῦρον, μύρον δὲ ἐμοὶ τρόπον τὸ ἄπυρον, καὶ ὄψα παντοδαπὰ, καὶ σῦν καὶ λαγῶς, καὶ ὄρνις ἐκ Φάσιδος, καὶ ταὼς ἐξ Ἰνδίας, καὶ ἀλεκτρυὼν Νομαδικός. οἱ δὲ σκωπάζουσιν ἕκαστα, σοφιστάς τινας, περὶ ψίμμαθα καὶ χυμοὺς ἔχοντας. ἃ δὲ τινι προπίνω, σκύφον ἢ φιάλην ἀπὸ ἧς, ὁ ἐκπιὼν ἀποφέρτω καὶ τὸ ἔκπωμα. οἱ δὲ νῦν πλήσιοι, πρὸς ἐμὲ ἰροὶ, καὶ προσαίτου λγλαδὲς ἄπαντες καὶ ὀκ ἔτι τὸ ἀργυροῦν πινάκιον ἢ τὸν σκύφον ἐπιδέξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ, ἢ μᾶλλον, ἐπαδὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρου τοσούτου χωμένους. τῇ πόλει δὲ καῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίρετα ὑπάρξει ἄν· οἱ δοκοῦμαὶ, μᾶλλον ἕκαστον ἁρπαγὴν ἐμοὶ, cœnat in auro appositas (vile enim argentum, & nihil ad nostram fortunam) ac salsamentum quidem ex Hispania, vinum autem ex Italia, oleum verò & ipsum ex Hispania, mel autem nostrate nouum, & igni nondum admotum. Prætereà obsonia vndequaque allata, fues videlicet, & lépores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaside, & pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vnumquodque apparant, sophistæ quidam sint, circa bellaria & sapores exercitati. Quòdsi cui autem præbibero, scyphum aut phialam poscens: ille qui ebiberit, auferat secum & poculum. Diuites verò isti qui nunc sunt, præ me Iri videlicet & mendici omnes videantur: neque amplius tum argenteam istam scutellam aut scyphum Dionicus in pompa spectandum præbebit? & maximè postquam videbit seruos etiam meos tam multo argento vti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. Ac pecuniarum quidè distributiones, singulis mẽsibus drachmas

ciuũ

μοὶ, ὦ μὴ ἀσῷ ἑκατὸν, ὦ δὲ μυρίοις ἥμισυ τούτων. Δημοσίᾳ δὲ εἰς κόσμον θέατρα καὶ βαλανεῖα, καὶ τὸν θάλατταν ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἐκβαθύνω, καὶ ἐντεῦθεν μου λιμένα ἐπὶ πολὺ ἐπαχθῆ ὀρύγματι μεγάλῳ τ' ὕδατος, ὡς τὸ πλοῖόν μου πλησίον ὁρμεῖν, καθαρᾶς ὑπ' ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν. Σαμίππῳ μὲν ἥκοσι μυρίμνοις ἐπισήμοις χρυσίοις παραμετρῆσαι, τὸν οἰκονόμον ἐκέλευσον ἄν, Τιμολάῳ δὲ πέντε χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἀφειμαγμένῳ καὶ ταύτην, ὅτι λάλος ἐστὶ, καὶ ἐπισκώπτει μου τὸν ἰχλεύ. τὸν δ' ἐβουλόμην βιῶναι τ' βίον, πλεῖστα ἐς περιβολὴν, καὶ πρυφῶν, καὶ πολυσκιᾶς ἀλουσίας ἀφθόνως χαίροντα. ἄρηκα· καί μοι ὁ Ερμῆς τελεσιεργόσηγ αὐτά. Λυ. οἶσθα δ', ὦ Αδάμαντε, ὡς πάνυ σοι ἀπὸ λεπτῆς ἐρέσης ὁ παῖς οὗτος ἔδοσι πλοῦτος ἀπῄρτηται, καὶ ἢν ἐκεῖνο ἁρπάσῃ,

ciui quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum introemittam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati adnumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque chœnices: Lycino verò chœnicem solamq; etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, supra modum ditescens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & adeuentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex tenui admodum tra-

pta puer iste Plutus suspensus sit: ac si fors aliqua ruperit illam,

ξαγῇ, πάντα οἴχεται, καὶ ἄνθρακές σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται; ΑΔΕ. Πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε; ΛΥ. ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον, ὁπόσον χρόνον βιώσῃ πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ἔτι παραχρῆμά σοι ἡ χρυσῆς πρωΐζης. πρὶν ἐπιβαλεῖν τῇ τράπεζῃ ταύτῃ, καὶ ἀρχώσασθαι ἡ ταὼ ἢ Νομαδικοῦ ἀλεκτρυόνος, ἀφυσήσας τὸ ψυχίδιον ἄνω, γυψὶ καὶ λύραξι πάντα ἐπαίνεν λατανιῶν; ἢ εὐθὺς λατασεισμήσομαί σοι τὸς μὲν ὠὐτίκα, πρὶν ἀπολαῦσαι τοῦ πλούτου, ἀποθανόντας· ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀφορμηθέντας ἂν ἔχοιμι, ὑπὸ τινος βασκάνου πρὸς τὰ τοιαῦτα δαίμονος; ἀκήκοας γὰρ ὡς τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σὲ πασι σιτίστερος γνωμένους, ἐπισόντας ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἅπαντων. ἵνα δέ σοι καὶ τούτους ἀφῶ, τό, τι ὑγιαίνειν ἐχέτω οἷα σοι γένοιτο καὶ βίβλιον ἢ ὄψεις ὡσπὸς τῶν πλουσίων, ἀκροδαμόνως διὰ γούτας

illam, omnia euanescent, & carbones tibi thesaurus iste erit? ADIM. Quomodo dicis hoc, Lycine? LYC. Quoniam, ô optime, incertum est quantum temporis victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoueas, & pauonem aut gallum Numidicum degustes, exhalata animula abiturus sis, vulturibus & coruis omnia illa relinquens? An vis vt enumerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam viuos, ijs quæ possidebant, spoliatos atque exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat? An non audis Cræsum & Polycratem, multò te opulentiores cùm fuerint, breui adeò tempore à bonis illis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An non vides multos diuitum infeliciter ætatem agere,

νοσας ἀπὸ τῶν ἀλγηδόνων τὰς μὲν ἀπὸ βαδίσεως διαμαχόμενος· ἐνίους δὲ τυφλοὺς, ἢ τῶν ἐνδοθίων τι ἀλγοῦντας; ὅτι μὴ γάρ ἐστιν ἄλλοιόν τι τῶν ἄλλων ἔσεσθαι, ὅμοια πάσχειν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ θηλυμανῆσαι, ὡς ἐκεῖνος, τὴν οἶδα, λέγω μὲν ἅπαξ, ἐῶ λοιδορῶν, ὅσις ἐμίσησε γυναῖκας οἶδα μετὰ τοῦ πλούτου, καὶ πλησθείς, καὶ φόνων μεστὸς παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾷς, οἷον οἱ πραγμάτων ἄστοργοι ὁ θησαυρὸς γίγνεται; Αδι. ἀεὶ σύ μοι, ὦ Λυκῖνε, ἀντιφιλόνικος, ὥστε ὅτι πλὴν χοιρινικίδια ἔτι λύπην, ἐς τὰ μυστήρια ἐμπεριπλῶν. Λυ. τί δ' ἂν ἤδη λαλᾷ τὰς παρούσας καὶ ἀναβλητὰς καὶ ἀναπαλαίστους πλὴν ἀποχρώσας. ἀπὸ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος ἔυχου. Σαμ. ἴσθι δ', Ηπειρώτης γάρ εἰμι, Αρκὰς, ἐκ Μαντινείας, ὡς ἴσθ', ναῦν μὲν οὐκ ἀτάζομαι χρῆ-

agere, doloribus ab morbis vexatos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo affectos? Nam quòd ne alterum quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati; pariterque vt ille mulierosus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixeris. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Præterea & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Videt nimirum cuiusmodi rerum causa exiterit tibi thesaurus iste. ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque chœnicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum insectaris. LYC. Atqui hoc quidem iam communi diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, vt continente via iam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi contin-

γένεσθαι, ἵν' ὑμῖν τοῖς πολίταις ἐπιδείξασθαι ἀδιώλους· οὐδὲ μικρολογήσομαι πρὸς ὑμᾶς θεούς, θυσαυρὸν ἀπάντων, καὶ μυρίων πημάτων χρυσίον, ἀπὸ (δύναται γὰρ ἅπαντα τοῖς θεοῖς, καὶ τὰ μέγιστα ἂν δοκοῦντα, καὶ ὁ νόμος δ' ὑμᾶς, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φύσει μηδὲν ὀνεῖδος ἀπάγειν, ὡς ἱκάνων πρὸς ἅπαν ἀναπολήσων) αὐτῷ δὴ βασιλέως γενέσθαι, ἐξ οὗ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἢ Πτολεμαῖος, ἢ Μιθριδάτης, ἢ εἴ τις ἄλλος, ἐκδεξάμενος τὴν βασιλείαν παρὰ πατρὸς, ἤρξεν· ἀπὸ πολλοί μοι, τὸ πρῶτον ἀπὸ λησείας ἀρξαμένῳ, ἑπτάκοντα, ἢ σωσομένοις, ὅσον τεσσάκοντα, μᾶλλον μὴ πρόθυμοι γένεσθαι σῴζειν, εἶτα κατ' ὀλίγον, ἑξακόσιοι πεντήκοντες ἱππεῖς, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις, εἶτα χίλιοι, καὶ μετ' ὀλίγον μύριοι, καὶ τὸ πᾶν, ὡς πρὸς τὸν μυριάδας, τὸ ὁπλιτικὸν ἐπὶ πᾶσι δή, ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους. ἐγὼ δή, χειροτονηθεὶς ὑφ' ἁπάντων προκαθῆσθαι, ἄρχων ἀνὴρ καὶ

contingere, vt quam ciuibus meis spectandam exhibere impossibile sit. neque scrupulosè adeò cum diis rationem inibo, thesaurum pertens, & aurum ad mensuram accumulatum: sed (possunt enim omnia dij, etiam ea quæ maxima videntur esse, & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri postulare, tanquam illis nihil non annuentibus) postulo videlicet rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut si quis alius accepto à patre regno imperauit: sed mihi principio à prædandi consuetudine exorso, socij & coniurati circiter triginta fidelissimi admodum & audaces adsint. Deinde paulò pòst trecenti accedentes nobis alij super alios. Postea mille, & non multò pòst decies mille, postremò tota armatorum summa quinquaginta millia. Equitum autem circa quinq; millia sit. Ego verò suffragijs eunuchorum antepositus & electus, Imperator optimus

esse

εις & ἔναι δόξας, ἀρθρώπων ἀγῶθαι, καὶ πράγμασι χῶθαι, ὡς τῶ γε αὐτὸ κάλλ μεῖζον ἔναι τῶν ἄλλων βασιλέων, ἅτε ἀρετῇ προχειρισθέντα τῆς στρατιᾶς ἄρχειν, ἢ κλήρονόμον γενόμενον, ἄλλα πολιτείᾳ & οὐ τὴν βασιλείαν· ἀλλὰ τῷ Ἀδιμάντι θησαυρῷ πλεῖστον τὸ ζημιῶδες, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ὅμοιον ἂν ᾖ, ὥσπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς ἐν αὐτῷ ἐστιν ἀμφιβολίᾳ & τὸν λίνα σέαν. Λυ. παπαὶ, ὦ Σαλαμῖνι, ὡς μικρὸν, ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ ἀναβῶν ἁπάντων σύ γε ἤτησας ἄρχειν ἀσπίδ & τοσαύτης, ἄνευ & προκριθεὶς ὑπὸ τῶν πεντακισμυρίων. Ζιβδὸν ἡμῖν ὁ Μαντινέα θαυμασὸν βασιλέα καὶ στρατηγὸν ἐπιλελυθέναι ἀνάγκης & καλῶ ἀπὸ βασιλέων, καὶ ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν, καὶ δοκοῦμαι ἰδεῖν τι ἱππικὸν, καὶ τοὺς ἀνέρας τοὺς ἀσπιδιώτας· ἰθίλω γὰρ ἀδυσσεῖ, οἱ βαδιεῦσι τοῦτο

esse videar, qui & hominibus præeam, & rerum administrationem geram. Vt hoc vtique ipso iam maior sim cæteris regibus, vtpotè qui virtute cæteris antepositus, exercitui imperem, non per successionem hæreditariam ab alio in regnum introductus. Nam hoc Admanti thesauro non dissimile foret, & ipsa res haudquaquam eodem modo suauis, vt cùm aliquis videtur ipse per se ipsum potentiam ac principatum assecutus esse. LYC. Papæ, Samippe, haudquaquam exiguum aliquid tu quidem, sed ipsum adeò caput bonorum omnium postulâsti, videlicet aciei tantæ optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem scilicet nobis Mantinea, & tam admiratione dignum regem atque imperatorem, interim dum non animadvertis, enutriuit. Verùm age regna, præi malitibus, & exorna equestrem exercitum, pariter & viros clypeum gestiantes. Cupio enim scire quónam profecturi sitis

tam

ζοῦσι ὄντ]ων, ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ἐκ τίνας ἀθλίας πρώτους ἀφίξομαι. Σάκανον, ὦ Λυκῖνι, μᾶλλον δέ, εἴ σοι φίλον, ἀκολούθει μετ' ἐμοῦ· ἵππαρχον γάρ σε τῆς πρώτης ἱππικοῦ συντάξεως ἀποφαίνω. Λάβε δὲ μὴν τιμῆς, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ προσκυνήσας εἰς τὸ Περσικὸν, σεβόμενός σε, προσαγορεύω εἰς τὸ ἴσον τὸ χάρις, τιμῶν τὴν τιάραν, ὀρθὴν οὖσαν, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δὲ τῶν ἑρπομένων τούτων τινὰ ποιήσου ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι ἀλυσιτελῶς ἔχοντος εἰμι, καὶ ἐκ ὅλης ἱππεύειν ἵππου ἐν ὥρᾳ πρὸ τοῦ χρόνου. Δίδυμε Σύριε, μὴ δὲ σὺ ἱππικὸς ὑποπτώσῃς, ἀμείνονα γὰρ ἐγώ σε, συμπαίσομαι δὲ ἐν τῇ τάξει, καὶ σοῦ τοσούτους ὀπλίτας, ἢ καὶ θυμοειδεῖς ὁ ἵππος ἂν, ἐξενέγκῃ με, τοῦ χαλινοῦ ἐν ἀκαρεῖ, εἰς μέσους τοὺς πολεμίους ἢ ἀπόδε μαθόντα μὲ πρὸς τὸ ἱππικὸν ἔτι μίσω μᾶλλον τὰ ἄνω, καὶ ἐξιόντα τοῦ χαλινοῦ. Ἀλλά, ἐγώ σοι, ὦ Σαμόσατα, ἀγάγομαι τῶν ἱππίων,

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primos expeditionem facturi. SAMAudi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere vnà nobiscum. Præfectum enim alæ constituam te equitum quinque millium. LYC. At pro honore quidem isto, ô rex, gratiam tibi habeo, ac Persico more procumbens adoro te, circumactis post tergum manibus venerando tiaram rectam istam, atque ipsum diadema. Tu verò ex validis istis aliquem, præfectum equitum designa. Nam ego tibi à re equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hunc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum intonante, decidens ego, in tumultu à tot vngulis conculcer, aut etiam equus ferocior existens arrepto freno in medios hostes efferat me, aut denique oporteat me alligari ephippio, si manere super illud debeam, frenum tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equitem, Lycinus

Λυκῖνος δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. Λίνκα δὲ ἄρ' ἄλλο τυχὸν πρὸς σοῦ τῶν μεγίστων, σοὶ δὲ τὸν μεδίμνοις ἀργυρίου ἐστεφάνωκα χρυσίου. Σαμ. καὶ αὐτὸς ἐρήσομαι, ὦ Ἀδάμαντι, τοὺς ἱππέας, ἢ δέξονταί σε ἄρχοντα σφῶν γνήσιον. ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππεῖς, Ἀδαμάντορα ἱππάρχην, ἀνατείνατω τὴν χεῖρα; πάντες, ὡς ὁρᾶς, ὦ Ἀδάμαντι, ἐχειροτόνησαν. ἀπὸ σοῦ μὲν ἄρχει τῆς ἵππου, Λυκῖνος δὲ ἐχέτω τὸ δεξιόν· οὗτοι δὲ Τιμόλαος ἐπὶ τὴν εὐώνυμον τετάξεται. ἐγὼ δὲ καὶ ἀφ' ἵππου, ὡς νόμος βασιλεῦσι τῶν Πέρσων, ἐπαδάξω αὐτοῖς συμπεριφέρεσθαι αὐτοῖς βέλτιστος. πρόιωμεν δὲ ἤδη τὴν ἐπὶ Κόρινθον, ὅθεν δ' ὀρεύσει, ἐπευξόμενοι τῷ βασιλεῖ Διΐ. καὶ δὴ καὶ τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χαρισόμεθα (ἐλάχ γὰρ ὁ ἀνανστήσεται ἡμῖν τὰ ὅπλα, σοῖς οὖσιν, ἀπ' ἀκονητὶ καὶ ἀμάχητοι) ὑπο-

Lycinus autem dextrum cornu habeat. Merito autem sum qui maximos honores ab te consequar, vt qui te tam multis medimnis auri signati donauerim. SAM. *Ipsos interrogemus equites, Adimante, num recipere te velint præfectum suum. Cui igitur placet, equites, Adimantum præfectum vestrum esse, manum attollat. Omnes, vt vides, Adimante, suffragantur tibi. Proin tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò medicam aciem regam, pro eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi assidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, comprecati Iouem Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma apponet, cùm tam multi simus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-*

ἐμβιβάντων ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἵππους εἰς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβάζωμεν, (παρεσκεύασται δ' ἐν Κεγχρεαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα ὅσα ἀρκεῖ, καὶ τἆλλα πάντα) διαπλεύσωμεν τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. ἔπειτα διὰ τῆς Ἀρτέμιδος θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀταλαίπωρον λαβόντες, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀφιππόντες, πεζοπορῶμεν ἐπὶ Συρίας, διὰ Καρίας, ἔπειτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισιδῶν, καὶ τῆς παραλίου καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικώμεθα. Λυ. ἰδοὺ, ὦ βασιλεῦ, ἃ δοκῶ, στρατεύω τε καὶ ἐπανάκειμαι· ἕτοιμος γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀπιστοτέρων ἂν ἂν ἥκιστα ἀπομένειν μοι. σὺ δὲ ἵππους ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Παρθυαίους ἐπάσαι, μάχιμα φῦλα, καὶ πολὺ ὀξυτέρων ἵππων· ὥστε ἄπορα παραδοὺς τὸ διαβῆναι τὸν Ἀντίπατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τοῖς Ἕλλησι, μή μοι καὶ ὀπίσω τι

sis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis & frumentum satis multum, & nauigia quæ sufficiant, cæteráque ad hanc rem omnia) traijciamus per Aegæum in Iouiam, & exinde ibi sacris Dianæ peractis, ac ciuitatibus nullo defendente captis, præfectisq; ibidem facile relictis, in Syriam pergamus, per Ciriam itinere facto inde per Lyciam, & Pamphyliam, & Pisidas, & vtranque Ciliciæ oram, maritimam videlicet & montanam, donec ad Euphratem peruenerimus. Lyc. *At me, ô rex, si placet, satrapam aliquem Græcis relinque. Formidolosus enim sum, nec domo longiùs abire facilè sustinuero: tu verò videris etiã contra Armenios & Parthos exercitum ducturus esse, gentes bellicosas, & sagittandi perquàm peritas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam sagitta-*

me

τις ὑπεξῆ, ἄθλιον βαλὼν ἐς τὰ γυμνὰ, ψυῖ Σῦς ἢ Βάκτρα ἀγοράμενόν σι ἦς φάλαγγος. Σω. ἀφανίσθω σαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν καταλογον, ἀλλὰς ὤν. ὁ δὲ νόμος, ἀντιζημιῶσθαι τὴν ἀφανίσιν, ἤ τις λιπὼν φαίνοι τὸν τάξιν. ἀπ' ἐμὲ μὲν κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἐσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἔζωκται, καὶ καταύτην ὁδὸν διελήλυθαμεν ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα, ὕπαρχοι κατέχουσιν, ὑπ' ἐμοῦ ἑκάστοις ἔθνη ἐπεσχεθέντα· τῶν δὲ καὶ ἀνίασι, τὴν Φοινίκην ἡμῖν ἐν ὄδῳ, καὶ τὴν Παλαιστίνην, ἔτα καὶ τὴν Αἴγυπτον περξόμενοι· σὺ πρῶτος, ὦ Λυκῖνε, διάβαινε τὸ ἡγεμὼν ἄγων, ἔτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὗτοι Τιμόλαος· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τὸ ἱππικὸν ἄγων σύ, ὦ Ἀδάμαντε. καὶ δὴ μὲν τῆς Μεσοποταμίας οὐδεὶς ἀνθίστηκεν ἡμῖν πολίτης, ἀπ' ἐκόντος, αὐτοὶ τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνδρωποι ἐπιχάρησαν. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐπεύ-

me transfigat ea parte quâ nudus maximè ero, miserum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem sibi. SAM. Aufugis, Lycine, ac ἡ deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse ponte iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, omniáque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt; alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen, & exinde Aegyptum quoque adiacturi: age ergo primus, Lycine, transi, dextrum ducens cornu, deinde ego sequar, & post me Timolaus hinc. postremus autem equestrem duc exercitum, Adimante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & arces, homines dediderunt. Etiã ad Babylonẽ

ἐληλύθοντων, ἀπροσδόκητοι πασι παρέλθομεν εἰς τὸ ἔσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ περὶ Κτησιφῶντα διατρίβων ἤκουσε τὴν ἔφοδον. ἅτα δὲ Σελεύκειαν προελθὼν, παρασκευάζεται, ἵππους τε ὅτι πλείστους μεταπεμπόμενος, καὶ τοξότας καὶ σφενδονήτας. ἀπαγγέλουσι δ' οἱ σκοποὶ, ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν μυριάδας ἤδη ἀνδρῶν συναλίσθαι, καὶ τοὺς τριακοσίους ἱπποτοξότας, καί τι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεστιν, ὅτι οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν οἰκοῦντες, οὔτι οἱ ἀπὸ Βάκτρων, ἀλλ' ἐκ τῆς πλησίον, καὶ προσεχοῦς τῆς ἀρχῆς, οὕτω ῥᾳδίως ξυναίρουσι μυριάδας καταξιοπαρὸν ἤδη, σκοπεῖν ἡμᾶς ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν φημι δεῖν ὑμᾶς. τὸ μὲν πεζὸν, ἀπιέναι τὴν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ἡμᾶς δὲ, τὸ ἱππικὸν, αὐτοῦ μένειν τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάξοντας.

accedentes, præter spem intra muros recepti sumus, ac vrbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontem cõmorans, aduentum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitum comparat, & equites quamplurimos vndecunque accersens, & sagittarios, & funditores. Renunciant itaque speculatores, ad centum myriadas hominum bello apiorum congregatos esse, & ex his viginti qui ex equis iaculantur. Neque tamen adhuc neque Armenius adest, neque ij qui ad Caspium mare habitant, neque Bactriani, sed ij tantùm qui in vicino degunt, & in ipso quasi suburbio regni. Adeò facilè tot myriadas ille recepit. Tempus igitur iam est vt videamus quidnam oporteat nos facere ADIM. Atego quidem censeo oportere vos, pedestrem videlicet exercitum proficiscì hinc ad Ctesiphontem: nos autem, equites puta, manere hîc, & Babylonem asseruare. SAM. Etiam

τας. Σαλ. ἀφαλιεῖς σὺ, ὦ Ἀδείμαντε, πλοίου ἐπὶ λιμένος γενόμενον. σοὶ δὲ τί δοκεῖ, ὦ Τιμόλαε; Τι. ἅπασι σὺν τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ περιμένειν ἕως ἄν ἄμεινον παρασκευάσωνται, παντὶ χρόνῳ αὐτοῖς συμμαχοῦσι πορευτέον. ἀπ' ἴσης ἔτι καθ' ὁδὸν ὄντων οἱ πολέμιοι, ἐπιχειρῶμεν αὐτοῖς. Σά. εὖ λέγεις· σὺ δέ τί, ὦ Λυκῖνε, δοκεῖς; Λυ. ἐγώ σοι φράσω. ἐπειδὴ ἐκπεπλεύκαμεν, σωτέον ὡς τάχιστα, ὁπότε ταῖς χερσὶν ἐνθένδε εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ σχεδὸν ἤδη τριάκοντά που σταδίους ἀπεχωρήσαμεν, καὶ ὁ ἥλιος μετὰ μεσημβρίαν ἤδη μᾶλλον, ἐντεῦθεν θέωμεν ἐπὶ τὰς ἱππίας, ἐπὶ τῆς ἀναχειμαζούσης σκιᾶς ἕως ἂν ἀναπαύσωμεν, ἔπειτα ἀναβάντας πορεύεσθαι, καὶ ἐπὶ τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. ἔτι γὰρ ἀθλίους, ὦ μακάριε, ἐᾶν λοιπὸν,

Etiam tu metu effœminaris, Adimante, posteaquam propius periculo ventum est. Sed quid tibi videtur, Timolaë? TIMOL. *Omnibus copijs eundum hosti obuiam esse, neque expectandum dum illi melius sese parârint, auxilijs vndique ipsis accedentibus: sed dum adhuc in itinere sunt hostes, adoriamur ipsos.* SAM. *Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid censes?* LYC. *Equidem tibi dicam. Posteaquam defessi iam sumus contendendo, & absque intermissione iter faciendo, quando in Piraeum mane descendimus, & nunc autem triginta propè stadia processimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè est) hic alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, quiescendum paulisper esse. Deinde resurgentibus inde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem absolvendum esse.* SAM. *Etiámne Athenis, ô beate, tibi esse*

πᾶς, ὃς ἀμφὶ Βαβυλῶνα, ἐν ᾧ στεῖλιῳ, πρὸ τῶν τειχῶν, ἐν τοσούτοις στρατιώταις καθῆσθαι, περὶ τοῦ πολέμου διαφροντίζοντας; Λυ. ὑπέμνησας· ἐγὼ μὲν νύφαν ὤμην, καὶ σὺ παρὰ τὸ φανῆσθαι τῷ γαμβρῷ. Σαμ. πρόσιμεν οὖν, εἴ σοι δοκεῖ. καὶ ἅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μηδὲ προδῶτε τὸ πάτριον φρόνημα· ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπιλαμβάνονται. ὥστε τὸ μὲ σώθημα ἔσω, Ευνάλιε· ὑμᾶς δέ, ἐπειδὰν σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ ὅπλα κρούσαντες πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπέχεσθε συμμίξαι τοῖς ἐναντίοις, ὡς ἐντὸς γένεσθαι τῶν ξυμβαλλόντων, ὡς μηδὲ πλαγὰς λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς διδόντες. καὶ ἐπειδὰν εἰς χεῖρας ἤδη συμπλέκεσθαμεν, τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ὁ Τιμόλαος ἐπέψαυτο τῶν καθ' αὐτὸν, Μήδους ὄντας· τὸ δὲ δεξιὸν ἰσόπαλον ἔτι. Πίρσαι

videris, qui circa Babylonem in campo ante muros inter tot milites sedes de bello deliberans? LYC. Submonuisti. Ego verò sobrium esse me putabam, at tu in eo, vt sententiam proferrem. SAM. Accedamus igitur, si tibi videtur. Ac vt viri fortes in periculis sitis facite, neque prodatis patrios spiritus. Iamenim & hostes videlicet pugnam capessunt. Quare tessera quidem Enyalius esto. Vos autem postquam classicum cecinerit tubicen, cum clamore inuadentes, & clypeos hastis pulsantes, properate cum aduersarijs manum conserere, ac cominùs pugnate, atque intra teli ictum consistite, vt ne plagas accipiamus, dum illis spacium feriendi eminùs cõcedimus. Et quoniam ad manus mutuò iam ventum est, sinistrum quidem cornu & Timolaus. in fugam verterunt eos, quibus cum congressi sunt, Medos. Media autem acies, & quod circum me est, æquo adhuc Marte pugnat.

Persa

Φαυλότερα ἐσι, ἢ ὁ Βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. ἡ Ἵππος ἄπαξ τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐκαύνησεν, ὥστε, ὦ Λυκῖνε, αὐτός τι ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετὰ σαυτοῦ παρακελεύου δεχεσθαι τὴν ἐπίκλασιν. Λυ. ὦ τύχης. ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἵπποι ἅπαντες, ἢ μόνος ἐπιτίθεσθαι αὐτοῖς ἔδοξα ἐπιτηδείως. καί μοι δοκῶ, ἢν βιάζωμαι, αὐτοὺς ἀμηχάνους, ποδαμῶν ἐς τὴν παλαίστραν, ἔτι πολεμοῦντας ὑμᾶς καταλιπών. Σά. μὴ λάμβανε· ἁρπάσῃς γὰρ αὐτῶν καὶ νῦν ἤδη τὸ μέρος. ἐγὼ δέ, ὡς ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, προσκαλοῦμαι γάρ με, καὶ ἀναδήσομαι, πάντως ἀσχόλον. Λυ. νὴ Δία, καὶ τιτρώσει αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γάρ, καὶ τὸ προβλῆσαι περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον. Σαλ. εὖ λέγεις, ἀπρεπόλαιον μέν μοι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐκ ἐς τὰ φανερὰ ἕλκυστον, ὡς μηδὲ τὸν ἀλλὸν

Perſæ enim ſunt, & inter eos ipſe rex. Vniuerſus autem equitatus Barbarorum in dextrum cornu noſtrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipſe vir fortis ſis, & eos qui tecum ſunt, exhortare ad fortiter excipiendam & ſuſtinendam impreſsionem. LYC. *O fortunam. Aduerſum enim me equites cuncti, ſoluſq; idoneus ipſis viſus ſum qui contrà ferar. Ac mihi videor, ſi vim adhibeant, transfugiturus eſſe, in paleſtram hinc currens, belligerantes etiamnum vos relinquens.* SAM. *Neque quam. Vincis enim & tu ipſos iam parte quadam. Ego verò, vt vides, etiam ſingulari prælio cum rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare omnino turpe fuerit.* LYC. *Per Iouem etiam vulneraberis ſtatim admodum ab eo. Nam hoc quoque regium eſt, vulnerari de regno dimicantem.* SAMIP. *Bene dicis. Leue tamen, & vix ſummam cutem perſtringens vulnus hoc, neque etiam in aperta corporis parte, vt ne*

ἀλλὰ ὕστερον ἄμορφον γνή-
σιον, πλὴν ἀπὰ ὀρᾶς, ὅπως
ἐπιλωβᾶς, μιᾷ πληγῇ αὐτόν
τι καὶ τὸν ἵππον διέπαρα,
πλὴν κόγχλῳ ἀφεὶς; ἄτα πλὴν
διαφαλὴς ἀφεῖμαν, καὶ ἀφε-
λὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς
ἤδη γέγονα, προσκυνούμενος
ὑφ' ἁπάντων. οἱ βάρβαροι προ-
σκυνήσονται ἡμῖν, ἐγὼ τὸν
Ἑλλήνων νόμων ἄρξω, εἰς σφε
τηρὸς ὀνομαζόμενος. ἐπὶ τού-
τοις ἄρα ἐννοεῖτε, ὅσας ἢ πό-
λεις ἐποιησάμην ἐμαυτῷ οἰκεῖ-
ους, ὅσας δὴ καὶ διαφθερῶ. ἐλὼν
δὲ ἁλοὺς ἀφήσω, εἰ ἄρ' ὑβρίσουσί
τις πλὴν ἀρχῆς. ἁπάντων δὲ
μάλιστα Κυδίαν τὸν πλησίον
μετανίσταμαι, ὃς ὅμορος ἦλθέ
μοι, ἐξίωσιν ἐκ ἀγροῦ ἐπιβού-
λων κατ' ὀλίγον εἰς τὸ ἔσω τοῦ
ὅρου. Λυ. πέπαυσο ἤδη, ὦ
Σάμιππε· καιρὸς γάρ, σὺ ἤδη
μὲν νῦν πεπαυμένος τελικαῦτα μά
χου, ἐν Βαβυλῶνι τὸν ἀγῶνα τὰ
νίκια ἐκεῖνα ἐπάγοντι γὰρ οἶμαί,
σοι

cicatrix quidem deformis apparitura sit postea. Cæterùm vides quo pacto ipse in cursando vna adeò plaga & ipsum & equum emissa hasta transegerim: deinde amputato capite, & ablato diademate, rex adeò ipse factus iam sim, & ab omnibus adorer? Barbari igitur adorent nos, ego verò iuxta Græcorum legem imperabo, atque vnus Imperator nominabor. Post hæc igitur cogitate, quàm multas quidem ciuitates cognomines mihi ipsi conditurus sum, quàm multas autem etiam destructurus per vim captas, si quæ contumelioſè aliquid in regnum fecerint. Omnium autem maximè Cydiam istum diuitem persequar, qui cùm mihi vicinus tam esset, eiecit me agro, transcendens paulatim in interiora finium.

LYCIN. Desine tandem, Samippe. Tempus enim est, te quidem post pugnam tam superatam, Babylone conuiuium celebrare, & victoriæ sacra peragere (iam enim extra præscriptum stadium, opinor,

pro-

θοι ἡ ἀρχὴ, Τιμόλαον δ' ἐμοὶ τῶν μέρη τύχοιμι, ὅπερ ἂν ἐθέλῃ. Σά. τί δ' οἰῶ, ὦ Λυκῖνε, οἷά σοι ἐπῆσθαι δοκῶ; Λυ. πανταπολύ, ὦ βωμαισιώτατε βασιλίων, ἐπιπονώτερα καὶ βιαιότερα τῶν Ἀδαμαντίου, παρ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἐπύρρα διὰ τοῦλαντα χρύσια ἐκπώματα πετάνῳ τοῖς συμπότοις, σὺ δ' καὶ ἐπιπρόσου μονομαχῶν, καὶ ἰδιώτης, καὶ ἐφρόντιζες ὕπνου, καὶ μεθ' ἡμέραν οὐ μόνον γὰρ οἱ τὰ παρὰ τῶν πολεμίων φέρβρα δέδοικας, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλὰς μυρίας, καὶ φόβου πρὰ τῶν συμβάντων, καὶ μῖσος καὶ μοναπλόα. φίλος δ' οὐδεὶς ἀληθὴς, ἀλλὰ πᾶς τὸ δίος ἕκαστος, ἢ πᾶς τὴν ἐκείνα ἐπιβουλὴν ζῆναι δοκοῦντος ἔνεκα. ἀπόλαυσις μέν γε οὐδ' ὅσῃ τυχὸν ἐκείνῳ, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ πορφυρὶς χρυσῷ ποικίλη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι πρόιον τῶν,

proceſſit tibi imperium) *Timolaum autem viciſſim optare quicquid voluerit.* SAMIP. *Quid igitur, Lycine? qualia tibi poſtulaſſe videor?* LYC. *Longè, ô præclariſſime regum, laborioſiora & violentiora, quàm quæ Adimantus: quippe cùm ille quidem in deliciis verſaretur, & duorum talentorum pocula aurea compotoribus porrigeret, tu verò etiam vulnerabaris ſingulari prælio dimicans, & metuebas, & curis diſtinebaris noctu, interdiúque. Non ſolùm enim ea quæ ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant, ſed & inſidiæ innumerabiles, & invidia eorum quibus cum viuebas, & odium, & adulatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes vel ſpem beneuolentiam ſimulantes. Fruitio certè voluptatum ne per ſomnium quidem, ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & faſcia candida circum frontem, & ſatellites præeuntes.*

τῶν· τὰ δ' ἄλλα λύπης ἀνεφόρητος, καὶ ἀηδία πολλή. καὶ ἢ χρηματίσαι τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, ἢ δικάσαι, ἢ διαπέμψαι τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἤ τοι ἀφίσταταί τι ἔθνος, ἢ ἐπιπολάζουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. ἀνάγκη οὖν δεῖ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι, καὶ ὅλως, ἐκ πάντων ὑποπτεύειν μᾶλλον, ἢ ἐκπλαγῆναι ὑπὸ ἀσωτίας. καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε πῶς μὴ ταπεινόν, ὅτι καὶ νοσεῖς τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ ὁ θάνατος δείδιε τὸν λοιμόν· ἀλλ' ἐπεισὰς, ὁπόταν ὥσπερ λοιπὸν ἄγῃ οἰμώζοντα, οὐκ ἀλύει τὸ δυσθνητὸν ἐκεῖνο; σὺ δὲ ὁ οὕτως ὑψηλὸς, καταπεσὼν, ἀνάσπας ἐκ τοῦ βασιλείου θρόνου τοῦ κατὰ σὸν ἄνα, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἀναμὺξ ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν, χῶμα ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ κίονα μακρὸν, ἢ πυ-

Cætera autem, labor intolerabilis, & acerbitas multa. Et aut responsa dare ab hostibus venientibus oportet, aut ius dicere, aut mittere ad subditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel incursiones fiunt ab iis qui extra imperium degunt. Timere itaque oportet omnia, & habere suspecta. Et in summa, ab omnibus magis quàm à te ipso beatum prædicari. Nam illud quoque an non humile & abiectum, quòd & ægrotas eodem modo cum privatis, & febris in nullo discrimine hæc habet te regem, neque etiam mors metuit satellites tuos, sed superveniens quandocunque ipsi lubitum fuerit, ducit plorantem te, nihil vereta diadema istud? Tu verò ille sublimis adeò ex alto decidens, abreptus è solio regio, eandem viam abis cum multitudine, eodéque honore cum cæteris inter gregem mortuorum agitaris, tumulum excelsum supra terram, & columnam in longum porrectam, aut pyra-

πυραμίδα ὑγραμμον, τὰς γωνίας ἀφιεὶς ὑπερθύσα μα καὶ ἀνιωσόμενα φιλοτιμήματα. ἀκούεις ἃ λέγω, ἢ οὐκ ἀκούεις, οὐδ' ἀνίστασαι ἀπὸ τῆς πόλεως θυραπούσας, καὶ τὸ μέγα ὄνομα, πολυτελῶς κατ' ὀλίγον ἀπορρέῖ, καὶ ἄπασιν ἀμιλήμενα. ὦ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλέον παραμένῃς, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναθήσει αὐτῶν γνωμένῳ; ὁρᾷς οἷα μὲν ἔσῃ ἔτι ἔξεις πρόγματα, ἀλλοίως καὶ φρονήσεις καὶ λάμνων οἷα ἃ καὶ μετὰ πλῶ ἀπαλγήσεται ἔσται; ἀπ' ἄλλ σὸν αὐτῶν, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ὑπερθύσα ἐκ τῶν, ὥσπερ ἀκὸς ἄνδρα σωφρόνα, καὶ πράγμασι χρῆσθαι ἀλύτα. Τι. σκόπει γοῦν, ὦ Λυκῖνε, εἴ τι ἐπιλήψιμον ἐξομαι, καὶ ὅ, τι ἂν ἀνύσαι διωρθώσῃ. χρυσὸν μὲν οἶμαι καὶ θησαυρούς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, καὶ βασιλείας καὶ πολέμους, καὶ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ ἀπό-

pyramidem æquis ac rectis angulis assurgentem post te relinquens, serotina videlicet, & tum insensibilia magnificentiæ spectacula. Statuæ autem illæ & templum quæ ciuitates erigunt colentes, & magnum illud nomen omnia paulatim defluunt atque abeunt neglecta. Quòd si autem quamaximè etiam in longissimum perdurárint, quis quæso fructus eorum amplius fuerit, cùm sensu careas? Vides qualia quidem etiam viuus negotia habituris, metuendo videlicet, & cogitando, & laborando: qualia verò & illa quoque quæ post mutationem sequentur. Sed iam tuum erit, Timolaë, optare: ac vt superes istos vide, quemadmodum decet virum intelligentem, & rebus vti scientem. TIMOL. Attende igitur, Lycine, num quid reprehensione dignum optabo, & quidnam arguere quispiam meritò possit. Nam aurum quidem, & thesauros, & medimna nummorum, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ

ἃ ἀκόντως ἀκίβδηλον, ἐκ αὐτάβολα· ἀβίβαια γὰρ ταῦτά γε, καὶ πομπὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πλέον τῦ κέρδους τὸ ἀνιᾶρὸν ἐν αὐτοῖς ἔχων. ἐγὼ δ' βόλομαι, τὸν Ερμῆν ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίους τοιούτους τῷ δώσαντι ἐμοί, ἵνα μὴ, ὥσπερ ἀεὶ ἐρρῶσθαι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄπρωτον εἶναι καὶ ἀνωλέθριον ἕτερον δ', ὡς μὴ ὀρᾶσθαι τὸν κεκρυμμένον, οἷόν γε ὁ Γύγου τὸν δέ τινα, ὡς ἐσχύειν ἀνὴρ ἄνδρας μυρίους, καὶ ὅ, τι ἄν ἄχθος ἅμα μυρίοις ἐπιῶσα μόλις δύναιτο, ῥᾳδίως μόνον ἀνατίθεσθαι, ἔτι δ' καὶ πίπτοντα, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ πῶς τοῦτό μοι ἔσται δακτύλιόν τινα, καὶ μὴν καὶ ἐς ὕπνον καταστᾶσι, ὁπόσους ἂν ἴδωμαι, καὶ ἄνω ἐν θύραις πῶς σιόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλκοπυθοῦ τοῦ ἐπιθύρου, καὶ τοῦ μοχλοῦ ἀφαιρεμένου, ταῦτα ἀμφότερα ἐν δακτύλῳ ἔστω ἀμφοτέροις.

quæ tu meritò reprehendisti, haudquaquam postulabo. Caduca enim hæc, & multis insidijs referta: & plus molestiæ in ipsis est, quàm dulcedinis. Cæterùm Mercurium ego volo obuiam mihi venientem dare nonnullos annulos, qui huiusmodi vim habeant: primùm quidem vt rectè semper valeam, & corpore sanus sim & insauciabilis, & nulli perturbationi obnoxius. Secundum autem, vt ne conspici possit is, qui eum induerit, qualis ille Gygis fuit. Deinde alium quendam, vt robore superem virorum decem millia: atque onus quod alioqui decem millia hominum mouere simul vix possent, ego solus facilè in humeros attollere possim. Præterea autem & volare possim, longè à terra in sublime sublatus, & ad hoc quoque annulum quendam habeam. Iam verò &

in somnum resoluere quos voluero, & omnem ianuam accedenti mihi aperiri, laxata sera, & dimoto obice, hæc ambo an-

nulus

θεὸς τὸ δακτύλιον, ἄπαξ τις ἔστω τοῦτο φάσιν ὁ Ἥλιος, ὡς ὑφάσμιον ἅπαντι μοι, φιλούμενον πασὶ τοῖς ὡραίοις, καὶ γυναιξί, καὶ παισὶν ὅλοις, καὶ μηδένα εἶναι ἀνίρατον, καὶ ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγὼ, καὶ ἀνὰ σῶμα, ὥστε πᾶσι γυμνῶσαι, οὐ φθόνος τὸν ἔρωτα, καὶ ἀντῶν ἐμαυτὸν, καὶ τὰ μέρεσιν, ἐπιμεμηνότα μοι, καὶ ἀθλιώμενα ἕνεκα δοκῶν, ἄτινα καὶ μόνον προβλέψαιμι αὐτῷ, ἃ δ' ἀπορρώκω, μᾶλλον ἀπὸ νόσης ἐκπλαγῆναι καὶ ὅλως, ὑπὲρ τὸν Ὑάκινθον ἢ Ὑλαν, ἢ Φάωνα ἢ Χῖον εἶναί μοι. καὶ ταῦτα πάντα ἔχω, μὲν ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ μετὰ μέτρον ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀλλ' ἔτη χίλια, νέον ἐκ νέου γιγνόμενον ἀμβιῶναι, ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἀπὸ ἀρχομένου τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄφεις. οὐδὲν γὰρ λείπει μοι ταῦτα ἔχοντα· πάντα γὰρ ἐμὰ ἐστὶν

nus annulus posſit. Et quod maximum eſt, alius quiſpiam ſit ſupra omnes ſuauiſſimus, qui me amabilem faciat indutus, & pueris formoſis, & mulieribus, & populis totis, neque quenquam amoris expertem eſſe ſinat, & cui non deſiderabiliſſimus ipſe videar, atque in ore ſim, ita vt multæ mulieres, dum amorem pati nequeant, ſeipſas etiam ſuſpendant, & adoleſcentuli ad inſaniam rediganturmei deſiderio: adeóque ſeipſos beatos eſſe putent, ſi quem ipſorum vel aſpiciam ſolùm: ſi verò contemnam, etiam illi mœrore pereant: & in ſumma, ſupra Hyacinthum, aut Hylam, aut Phaonem Chium illum ſim. Atq; hæc omnia habeam non in breue tempus ac ſtatim moriturus, neque etiam ad mensuram humanæ vitæ viuens, ſed annos mille, ſubinde iuuenis ex iuuene renaſcens, viuendo exigam, circa decimumſeptimum quenque annum exuens ſeneclutem, perinde atque ſerpentes. Nihil enim deerit mihi, cùm hæc habebo. Siquidem omnia

quæ

λῶ ἅμα τὰ τῶν ἄλλων, ἐς ὅσον ἀνοίγειν τὰς θύρας ἐλλιπάμην, καὶ ἐπιμείδειν τοὺς φύλακας, καὶ ἀθέατος ἅμα ἀσιῶν. ἀδιάλειπτον ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορίοις θέαμα πρᾶγμα ἄλλο, ἢ ἀτοπώτερον τίμιον, ἢ ὅσον ἐμφαγεῖν ἢ πιεῖν ἥδιον, ἢ μιτασφλάμην, ἀπ' αὐτοῦ ἐπιτιτόμην. ἀπόλαυσιν ἁπάντων ἐς λύσιν. καὶ ἐπὶ γοῦν, ἐπόπτευον θεῖον, ἢ φοινιξ, ὄρνιον ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον ὑπὸ ἄλλων, ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο ἑώρων ἄν. καὶ τὰς ψυχὰς δὲ τὰς Νείλου μόνος ἂν ἐπισάμην, καὶ ὅσον τῆς γῆς ἀοίκητον, καὶ εἴ τινες ἀντίποδες ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ἀντίον τῆς γῆς ἡμίσεμον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀστέρων φύσιν καὶ σελήνης, καὶ αὐτοῦ ἡλίου ῥᾳδίως ἂν ἴδυον, ἀπαθὴς ὢν ὧν πυέ. καὶ τὸ πάντων ἥδιστον, ἀθυμβὸν ἀγγεῖλαι ἐς Βαβυλῶνα, ἧς ἐνίκησεν Ὀλύμπια· καὶ ἀεισηφότα, ἐ τυχοίμι ἐν Συρίᾳ, ἀδρυῶσαι ἐν Ἰταλίᾳ.

quæcunque alij habent, mea futura essent, quatenus & fores aperire possem, & suspire custodes, & ipse ingressus inuisibilis esse. Quòd si apud Indos aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum ac nouum foret, aut res aliqua preciosa, aut quicquid esu vel potu dulce: nihil veritus, seipse eò aduolans fruerer omnibus ad satietatem vsque. Et quia Gryps alata fera, aut Phœnix anis apud Indos à cæteris videri nequit, ego verò etiam illud viderem. Et fontes Nili quoque solus scirem, & terræ quicquid inhabitabile est, & si qui Antipodes ex aduerso nobis habitant, australem terræ partem dimidiam tenentes. Præterea autem & stellarum naturam, & Lunæ, & ipsius Solis, facilè nosse m, vt qui ab igne illorum lædi non possem. Et quod omnium suauissimum fuerit, vno eodémque die annunciare Babylonem possem quisnam in Olympijs vicissset: & si forsè in Syria prandens essem, cœnare in Italia.

si

πάσχ. ἢ εἴ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμύνασθαι καὶ τόδε ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, πέτρου ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐπιτρίψαι τὸ μανιῶδες τῶν τινὰ φίλους εὖ ποιεῖν, ἐπιχέαντα τοῖς μεμψιμοίροις φίλοις τὸ χρυσίον. καὶ μὴν εἴ τις ἁβρόπλους εἴη, ἢ τύραννος ὑβριστὴς, ἀρυσσάμενον αὐτὸν, ὅσον ἐπὶ σκέλους ἄκοσιν, ἀφεῖναι φέρεσθαι κατὰ τῶν ἐρημένων, τοῖς παιδικοῖς δὲ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν ἐξῆν, εἰ σύνοιδα ἀθέλοντος, οἷς μίγνυτα ἅπαντας, ἄνευ ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ καὶ ἐμοὶ τὸν πολυμοιτᾶν ἐπισκοπεῖν, ἔξω βίλους ὑφαιρούμενον. καὶ ἂν δοξαίμην, θεοῖς μὲν ἂν τοῖς ἐπηνημένοις, ἐοικέναι τοὺς ἐρασιπόνους, νικᾶν παρεῖχον τοῖς φύλαξουσιν, ἀναρρίψασιν ἐκ τῆς προσπῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ἐποιούμεθ' ἂν ἡ τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ παίοντα ἐμὲ λῶν, μὴ θεὸς ἐλόντα τοῖς ἄλλοις. τόδε ἄρα εὐδαιμονία δὴ, μέ.

Si quis autem inimicus mihi foret, vlcisci etiam ipsum ex obscuro iactu in caput eius saxo, ita vt diminueretur ei cerebrum: amicis autem contrà benefacere, offundendo dormientibus ipsis aurum. Ac sanè si quis superbus foret, aut tyrannus dicres contumeliosus, sublatum ipsum ad stadia viginti per præcipitia superne deiicerem. Cum pusionibus autem nemine prohibente conuersari mihi liceret, quippe cùm & videri non possem ingressus, & omnes in somnum resoluerem, solis illis exceptis. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò spectare possem, extra teli iactum in altum sublatus? Et si visum fuisse, adiungendo me victis, & sopiendo victores fugientibus victoriam submiſtrare, fuga videlicet reuersis. Et in summa, ludum quendam facerem vitam humanã, omniaq; adeò mea forent, ac deus viderer cæteris. Atque hæc summa felicitas est,

quæ

μάτι ἀφελέσθαι μάτε ἐπιβου-
λεύσαι μὴν μαμαιγένη, καὶ μά-
λιστα μὲν ὑγείας ἕνεκα μακρᾶς
τοῦ βίου. Τί οὖν αἰτιᾶσθαι ὦ Λυ-
κῖνε, τῆς εὐχῆς; Λυ. οὐδέν, ὦ
Τιμόλαε· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς,
ἐναντιοῦσθαι ἀνδρὶ πτερωτῷ, καὶ
ὑπὲρ μυρίους τοὺς ἰσχυ-
πλεῖν ἀπὸ ἐκείνου ἐρήσομαί σε,
εἴ τινα ἄλλον ἐν τοσού-
τοις ἔθνεσιν, ὅσα ὑπέπτηκας,
γέροντα γυμνὸν ἀνδρα, οὕτω πα-
ρακινδυνεύοντα τοὺς νόμους, ἐ-
πὶ λαγωνὸς μικρὸν ὀχούμενον,
ὅρᾳ ὅλα λινᾶν ἄκρῳ τῷ λαγ-
νῷ λωφόρον, ἐπίκαιρον
πᾶσι, κἠμοῦτα, φαλακρὸν ὄν-
τα, καὶ τοῦ ῥῖνα σιμόν. ἀτὰρ
ἐπί μοι καὶ τόδε, τί δήποτε
ἐχ ὗς λαγωνὸς ἅπαντα
ταῦτα λωΐσαί σοι, ἐπὰ τοσ-
σοῦτος ὑστερημένος βαδίᾳ,
τοῦ ἀεισδὰν περφορτισμέ-
νου κατὰ λόγον τοσοῦτον ἕνα,
μέρον δ ὑπερκάμη ὁ ἀεισ-
μὸς, καὶ λύσαι καὶ τοῦ λι-
ξιὰν σωτηριαθᾶν; καί σοι
ἐνὸς τὸν ἀναγκαιοτάτου
ποδὸν, ὃς περιθήμενόν
σι,

quæ neque perire, neque in-
fidijs peti poteſt, & ma-
ximè cum bona valetudine
per longam ætatem. Quid
igitur eſt, Lycine, quod in
hoc voto culpare queas?
LYC. Nihil, Timolaë. nec
enim tutum fuerit ad-
uerſari viro alato, & qui
robore multa hominum mil-
lia ſuperat. Veruntamen il-
lud interrogabo te, ecquem
alium videris inter tot gen-
tes, quas volando oberrâ-
ſti, ſenem iam virum men-
te à ſtatu ſuo ita dimoto,
qui annulo exiguo vectus,
totos adeò montens digito
mouere potuerit, amabi-
lem omnibus, idq; eùm ca-
luus eſſet, naſum haberet ſi-
mum? At verò etiam hoc
reſponde mihi: Cur tan-
dem non vnus annulus o-
mnia tibi iſta poteſt, ſed
tam multis reuinctus ince-
des, ſiniſtra grauata per ſin-
gulos digitos? imò verò ex-
cedit numerus, & neceſſe e-
rit etiam dextram ferendo
oneri ſuccedere. Atqui vno ad hus neceſſario maximè opus
eſt,

σι, πάνυ μαρμάνουτα, τὴν ποικίλην ταύτην λύρνσαν ἀρχύσας· ἤτοι μὴν καὶ ὁ ἰκτίβορ&, ἱκανὸς ποιῆσαι, ἰωρότηρ& ποθεῖς. Τί ἀπὸ πάντως, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς ὑφεῖναι ἤδη ποτὲ, ὡς ἄν μάθωμεν, οἷα αὐτήσας ἀνεπίληπτα καὶ ἀνέγκλητα, ὁ συκοφαντῶν τὸς ἄλλους. Λυ. ἀπ' ὀλίγων ἀκούσῃ· ἤδη γὰρ πρὸς τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βίκτις& οὗτοι Σάμιππ&, ἀμφὶ Βαβυλῶνα μονομαχῶν. καὶ σὺ, ὦ Τιμόλαε, ἀεισῶν μὲν ἐν Συρίᾳ, λαπτῶν δ' ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ζῆς ἐμοὶ ἐπιβάλλοντα καλίοις καταχρήσασθαι, καλῶς ποιοῦντες ἄλλως τε ἂν ἀνέμεναν, καὶ τάχιστα ἐπ' ὀλίγον, ὑπολείμμιόν τινα πλοῦν, ἀναβλῶσι μετ' ὀλίγον, ψυχὴν τὴν μάταν ἐσθίων, οἷα ὑμᾶς πάντως μετ' ὀλίγον, ἐκλάψαι ἢ ὠδύνας μονία ἢ ὑμῖν, καὶ ὁ πολὺς πλοῦτ& οἴχηται ἀπαλλάμεν&, αὖθι

est qui te indutum à stultitia cohibeat, multa ista insolentia dejecta: aut an hoc quidem etiam Elleborus abunde poteſt, meracior videlicet hauſtus? TIMO. *At prorſus, Lycine, etiam ipſe optabis tandem iam aliquid quò diſcamus qualia tu poſtulaturus ſis, irreprehenſibilia videlicet, & quæ accuſari nequeant, quandoquidem cæteros calumniaris omnes.* LYC. *At non opus habeo voto ego. Venimus enim iam ad Dipylum, & optimus hic Samippus, dum circa Babylonem ſingulari prælio dimicat, & tu, Timolaë, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea ſtudia quæ ad me pertinebant, abſumpſiſtis: reſte ſanè facientes, præſertim cùm non in breue tempus diteſcere opulentia quadam quaſi ſubuentanea, deinde poſt paulum mœrore affici, dum nudam aliquam maſſam panis comedam: quale vobis non multò pòſt accidet, poſtquam felicitas hæc eadem iſta vobis multæque diuitiæ auolantes euaneſcent,*

αὐτοὶ δὲ ἐκπεσόντες ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε καὶ διαδημάτων ὥσπερ ἐξ ὕπνου ἐγρηγορότες καὶ ἀνηρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας ὑφέξητε, ὥσπερ οἱ τὰς βασιλικὰς ὑποκρινόμενοι τραγῳδοὶ, ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ θεάτρου, λιμώττουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ταῦτα πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες ἐγένεσθε, ὡς τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀνασάρυσαι ἔστιν· τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας, μάλιστα σύ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δίκη σε τὸ αὐτὸ παθεῖν ἐκάρῳ, τῆς πτερώσεως διαλυθείσης, καταπεσούσῃ ἐκ τοῦ ἀέρος, χαμαὶ βαλοῦσα ἐκείνους ἅπαντας, ἀποῤῥυέντας τῶν διαπλόων. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ βασιλέων καὶ αὐτῶν, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως, ἐφ' οἷς ὑμᾶς ὧν τύχοι, ζηλοῖεν ὅσοι, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντες.

ipsi autem digressi à thesauris & diadematibus istis tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, domi dissimilia omnia reperietis, perinde vt histriones regum personas agētes, qui ex theatro regredientes, plerique fame conficiuntur, idq; cùm paulò ante Agamemnones aut Creontes fuerint Mœrore igitur afficiemini, vti cōsentaneum est, ægroq; animo ea quæ domi vobis sunt aspicietis, & maximè tu Timolae, quando necesse tibi erit idem pati quod Icarus olim, vt soluta videlicet pennarum textura de cœlo delapsus, humi incedere cogaris amissis annulis illis omnibus, vltrò de digitis affluētibus. Mihi verò etiam hoc abundè satis erit, pro omnibus thesauris, ipsaque adeò Babylone suauiter admodum ridere ea ad quæ vos optâstis, tam præclara scilicet, & hoc, cùm ipsi philosophiam laudetis.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

Hic impias & ſtultas hominum preces atq; vota ridet Colloquium ex mediis Academiæ ſpatijs deſumptũ eſt. Sic enim Plato in Alcibiade ſecundo Socratem ſuum cum Alcibiade ad ſacrificium proficiſcentem de votis diſputantem facit. Quid autẽ potiſſimum à diis ſit flagitandum, docet Seneca in Epiſt. & Perſ. in 2. Satyr.

a COMA autem.] *Quòd dedecori fuerit, ingenuum comã alere, offendit Lycinius.* *b* Aegyptiacæ.] *Apud Aegyptios pueri omnes ingenui crines gerebant intortos, ad pubertatis vſq; annos: deinde tondebantur.* *c* Pallenæ.] *Pagus Atticus.*

d Crobyli.] *Eſt autem crobylus crinium plexus, in acumen deſinens, de quo Thucydides in primo. Sunt qui accipiunt pro ipſo reticulo comam conſtringente. Plutarchus in libello de tacente Pythia, loquens de oraculis, vbi ſacerdotes antiquitùs in aureos crobylos capillitium ſtrangebant: Δι' ὃ θεὸς, inquit, τὸ ἀφελὲς ἡ χρεία κρωβύλους τε χρυσοῦς ἀφῆκεν, καὶ ξυσίδας μαλακὰς ἀπημφίεζε, καί πως καὶ πόμιλι σοβαρώτερον ἐπήκεσε.* i. *Vſus ſuperfluitatẽ nimiam abolens, aureos crobylos reiecit, & faſtuoſiorem comæ ſy ſtam detondit. Vſus eſt hac voce Q. Septimus Florens, lib. de velandis Virginibus: Debebunt, inquit, etiam & ipſi ſibi aliqua inſignia defendere, aut pennas Garamantium, aut crobylos Barbarorum, aut cicadas Athenienſium, aut cirros Germanorum, aut ſtigmata Britonum. Theophylactus Scholaſticus in epiſtola quadam: κρωβύλῳ, inquit, τὶ πλέον ὁ Γοργίας σεμνύνεται μᾶλλον τοῖς ἱδίοις κομητικώτερος τὸ μέτωπον:* id eſt, *Crobylo & cicada ſuperbit Gorgias, nondum innumbrante malas lanugine. Caterùm cicadas, quarum eſt crebra apud authores mentio, aureas crinibus innodabant Athenienſes: offendere volentes eo argumento, indignos ſeſe. De his Thucydides initio hiſtoriæ de Athenienſibus loquens, Philoſtratus lib. 2. Helladicon. Greg. Nazianzenus:*

Κεκροπίδαι πτίλωτα πλόκων ὑπὲρ ἴσια γαίης
πηγνύσιν—

Cecropidæ indigenæ natam tellure cicadam
Innodant cirris—

Quem morem expressit in Ciri Virg. de Nisso Pandionide loquēs.

Aurea solenni comptum quem fibula ritu
Mosopio, teretī nectebat dente cicadæ.

e Thucydides.] *Locus Thucydidis est in* 1. *vbi de colonijs Ionum tradit* τῶν κορινθίων ἐπιπλεμβίων. *f* Aureum anserculum.] *Cheniscum. Grammatici Græci, Cheniscum scribunt lignum esse in puppi seu prora, ex quo anchoræ suspendantur. Phauorinus: Cheniscus, inquit, pars est cui appenduntur anchoræ, quæ & carinæ nauis est principium. Sunt & qui puppis potius principium dicant, ad quam epotides nauis connectuntur. Sed vtcunque sit, Cheniscus dictus est, quoniam nauium artifices eam partem in anserini capitis formam effingunt, ponuntque in summo nauis, fortè quod vel nauigium in eius speciem & similitudinem formant, vel potius boni augurij causa, tanquam immersibilis nauis sit, vt auis illa quæ fluctus enatet. Hactenus ille, quod ex antiquis scriptoribus collegit. Vide Baysium de nauium partibus & L. Gregorium Gyrardum de Nauigijs cap.* 12. *de nauium instrumentis armamentisve. Cheniscī meminit Artemidorus lib.* 2. περὶ ὀνειρατικῶν. *Lucianus noster in fine veræ historiæ: Cheniscus, inquit, qui ad puppim erat, pennatus apparuit & exclamauit, &c.* g Cognominem nauī deam Isidem.] *Habes hinc inde signum deæ Isidis nauis cognomentum. Meminit & huius Isidis nauis Placiades Fulgentius in mythologico, & Apuleius tribus in locis.* h Parasius color.] *fortasse quali Parasius vsus fuit.* i Dioscurorum.] *Id est geminorum, ita Græcis appellantur Castor & Pollux nauigantium numina: quorum beneficia in tempestatibus maris, & certaminibus equestribus Theocritus Eidillio* 27. *commemorat. De stellis Castoribus vide Plinium lib.* 2. *cap.* 37. *k* Proinde.] *Planiùs: quod maximè in promptu, vel quod in ore est omnibus.* l Cōmunis.] *Græc.* κοινὸν Ἑρμῆν: id est, *communem Mercurium dixerunt, quòd multa in vita inuenerit. Sunt enim, qui dicunt, eum præstigiatorum artem excogitasse, & rebus nomina imposuisse, & verba in ordinem redegisse, deorum cultum & sacra instituisse, astrorum & siderum cursus obseruasse, numerosque excogitasse & medicinam & chelym:* id est, *testudinem: sed & fidium tres voces, acutam, grauem,*

grauem, & mediam. Sed & eodem nomine appellârunt Arifides, Plutarchus, Heſychius & Phurnutus. Vnde in prouerbium exijt κοινὸς Ἑρμῆς, de ijs qui aliquid commune inuenerint, quod & Eraſmus meus annotauit. m Mercurius quæſtuoſus.] *κερδῶος quaſi lucripeta vel quæſtuarius ἀπὸ τῆς κέρδους, eò quòd lucris præſit. Inde Agoreus à Cornuto dicitur in mythologijs, quaſi forenſis. Quæſtorius à Budæo ſub finem libri primi de contemptu rerum fortuitarum à quærendo dictus. Eſt enim Mercurius à mercium cura dictus. In Pſeudologiſta dicitur Logius. In Apologia pro Mercede conductis, eloquentiæ præſes dicitur. Græci etiam vocant κτήσιον. Eſt enim κτήσιος & Ζεὺς qui in æraryjs & quæſtorijs dicatus erat, quaſi fortunator, & quæſtorius, & quaſi lucripetis propitius.* Ἐμπολαῖον τὴν ἐμπορεῖαν *dictum eſſe antea monuimus, quinetiam lucra & theſauri, qui præter expectationem contingunt, ἐμπολαῖα τὰ ἐμπολαῖα vocantur, quomodo in Sophiſtis Philoſtratus, Phurnutus in Mercurio affirmant, & Eraſmus in prouerbio Mercuriali, Quin & de inuentis & theſauris principem Mercurium facere ſoliti erant, cui idibus Maij vem diuinam faciebant (ait Macrobius) quin, vt ait Martialis:* Maiæ Mercurium creâſtis Idus. n Delphines.] *Vide quæ de eorum natura in Dialogo Neptuni & Delphinum annotauimus, in quo plura exempla referuntur.* o Citharœdum quempiam.] *Arignem intelligit nobilem illum citharœdum, qui quum ex Italia, vbi ingentem pecuniæ vim arte ſua meruerat, Corinthum trajiceret, videretque à nautis, qui opibus ſuis inhiabant, ſibi inſidias ſtrui, nonnihil ab alijs ſibi concedi poſtulauit, quo veluti cygnus moriturus, ſuas ſibi exequias caneret. Quod quum impetraſſet, ſtans celſa in puppi carmen orthium dijs marinis cecinit, quo peracto, ſe in mare præcipitem dedit, ſtatimque à Delphino exceptus ad Tenarum Laconiæ promontorium eſt peruectus, & exemptus à periculo.* p Puerum mortuum.] *Melicertum Inus & Athamantis Thebarum regis filium, cum quo mater, quum virum videret furere, in mare ſe præcipitauit.*

q Deſeris ordinem.] *Pœna capitalis erat, qui locum ab Imperatore datum deſeruiſſet. Vnde & defertoris vocabulum apud militares homines ignominioſiſſimũ. Plato lib. de Leg. 12.*

ἐκέλευσε πάντα τὸν φρουρὸν i. qui excubias deseruisset, in foro palàm describi, infamiæ notæq; causa: tanquàm is quod in ipso erat, Rempub. prodiderit, loco relicto. r Non illos annulos.] Priscorum superstitio plurimũ tribuit annulorũ efficaciæ, ita vt venditarentur incantamẽtis variè efficaces, alij contra morsus ferarũ, alij aduersus calumniã: alij ad alia, vel depellenda incõmoda, vel cõmoda concilianda ijs q gestarẽt. Aristoph. in Pluto: Φορῶ γὰρ περίμηλον τὸν ἀκύλιλον. i. quãdo gesto hunc annulum. Hũc quidẽ Φερεκράτιον καὶ Φυσικὸν appellant. Tales annulos Timolaus cõplures sibi optat hic, & quales habebat Gyges: alium q diteſceret, aliũ quo gratus & amabilis redderetur, aliũ per quẽ liceret volare, &c. Quidã huiusmodi annulos construendos docẽt, quãdo ſtella aliqua ascendit fortunata, & à luna fœliciter aſpecta, vel cũ ea iuncta, tumq; lapidẽ herbamq; huic ſtellæ ſubditã, capiendã præcipiunt, huicq; metallũ cõforme: q libenter vt nugas prætereo. s Extra teli iactũ.] hoc eſt, in tuto citraq; periculũ. Optat enim pennas, vt è ſublimi ſpectare poſſit dimicãtes, ipſe tutus à iaculis. Translatũ eſt à bellis, vbi q nolunt feriri iaculis longiùs ſemouẽt ſeſe, q̃ vt poſſint contingi iactu teli, aut in loco à iaculis defenſo ſe continẽt. Quod frequens eſt apud eundẽ Lucianum, ac eo vſus eſt in dialogis, Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis. In Nigrino. Contrà apud eundem in Baccho, obnoxius periculo dicitur εἶναι ἐν βέλει. i. intra teli iactum.

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗ-σια. DEORVM CONcilium.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

RVrſum hoc loco Lucianus deorum gentiliũ vanitatem atq; ſtultitiã more ſuo deridet: hominũq; ſuperſtitionẽ tacitè reprehendit, qui ridicula adeò atq; abſurda de illis ſibi ipſis perſuadeant ac credãt. Eſt aũt feſtiua quædã imitatio, qua exemplũ Athenienſis reipub. cõcilium Deorum haberi fingit, ſuper ijs videlicet q̃ ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtũ deorũ irrepſiſſent. Accuſatoris igitur viſẽ Momus genetalis deorũ cæterorũ ſugillator ſuſcipit: q̃ principiò quidẽ cõmuni nomine in eos q̃ partim ex dijs, partim ex hominib. nati, in cœlũ recepti

recepti fuerant, tanquam nothos ac peregrinos inuehitur. Præcipuè verò Dionysiũ accusat, vt q̃ non solùm ipse aduentitius in cœlo sit, verùm etiã alios quosdam barbaros & informes, numeroq; deorũ prorsus indignos secũ introduxerit. Atq; huius rei tanquam auctorẽ & causam Iouem quoq; in crimẽ vocat, q̃ is cũ mulieribus mortalibus nũc hac, nũc illa specie trãsformatus concũbat, ac postea ex illis procreatos liberos inter deos referat, & in cœlo collocet. Itaq; iam illius exemplo etiam deas cũ viris hominib. cõgredi cœpisse, ac liberos ex ijsdẽ sustulisse. Secũdo aũt loco eos q̃ & Barbari, & ex solis hominibus procreati, pro dijs haberẽtur, insectatur, illorũ indignitatẽ, cùm ob personarum ac linguę fœditatẽ, tum ob ea quæ ex eo q̃ in cœlũ recepti essent, consecuta sint, exaggerans. Inter quos præcipuè Aegyptiorũ absurditatem persequitur, quorũ alij canũ, alij boum, alij aliorum turpium atq; brutorũ animantium specie colerẽtur. Postremò etiã philosophorum illa plausibilia ac vulgò iactata nomina arripit, puta Virtutẽ, Fatũ Naturam, &c. vt quæ nõ noua ac peregrina sint, sed ne vsquã quidẽ existant. Quo loco & temporũ suorũ vitia, & philosophorum vanitatẽ simul notãsse videtur, vt qui verbis quidẽ multa de virtute iactãrint, ipso aũt opere quiduis potius quàm virtutẽ & honestatẽ præstiterint. Quòd aũt fati & naturæ quoq; meminit, eò pertinet, quòd cultus deorũ paulatim sublatus fuit, quando homines à philosophis edocti, fato quodã & naturali rerum ordine ac serie, non deorum benignitate fieri ac geri omnia, opinari cœperunt. Atq; ad hunc modum accusatione sua peracta, Momus decretum quoq; à se compositum proponit ac recitat, quo ipso quoq; ad exemplum Athenienſium psophismatum, qualia multa temporibus Demosthenis, & paulò suprà quoque facta sunt, effecto, iubentur dij cognitiones diuinitatis & originis quisq; suæ ad proximũ concilium afferre, vt qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remoueantur.

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ καὶ Μώμου.

IVPITER, MERcurius & Momus.

Ηκέτι τοῦτο εἴρητε, ὦ θεοί, μηδὲ καλὰ γωνίας συρίττοντες πρὸς ἄλληλους λοιποὶ λοιπᾶσθε ἀγανακτοῦντες, ἃ πολλοὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῶν τε καὶ συμποσίου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἅπαξ ἐκκλησία τε καὶ λόγος ἐστὶ περὶ τούτων, ἐκκλησίαζε τοίνυν καὶ εἰς τὸ φανερὸν τὰ λοιδορήματα οἷς, καὶ λατηγορεῖτε. σὺ δὲ λάρυγμα, ὦ Ἑρμῆ, τὸ λάρυγμα ἐκκένου. Ερ. ἄκουε, σίγα· τίς ἀγορεύσει βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστιν, ἢ δὲ σκέψις περὶ τῶν μειόνων καὶ ἡμιθέων. Μω. ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, ἔμοιγε ἐπιτρέψας ἀπᾶν. Ζεύς. τὸ λάρυγμα ἤδη ἐφίησιν, ὥστε τι εἰπεῖν ἔμε δεήσει. Μω. φημὶ δίκαιον εἶναι τοῖς ἡμῖν, οἷς οὐκ ἀπόχρη θεοὺς ἐξ

E POST hac clanculũ confusurretis, ô Superi, neq; ad angulos cõuersi, in aurem alter cum altero colloquamini, indignãtes multos parũm dignos nostri sympotij esse participes: verũm posteaquam coactum est concilium, quisque prodeat in medium suam adferat sententiam, & quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterum, Mercuri, præconium illud ex lege clara voce promulgato. MER. Arrige aures, vocem comprime: Quis ex dijs senioribus & perfectis, quibus permissum est, in concione verba facere vult? Ipsa deliberatio de inquilinis & hospitibus futura est. MO. Ego Momus, ô Iupiter, si fandi copiam mihi feceris. IV. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est: itaque meo permissu nihil opus est. MO. Aio itaque nonnullos nostrũm vitiosè & improbè facere, quibus non satis est semet

ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸς γεγενῆσθαι, ἀλλ' ἐὰν μὴ καὶ τοὺς ἀκολούθους καὶ θεραπόντας αὐτῶν ἰσοτίμους ὑμῖν ἀναφανδὸν, ἢ μέγα, ἢ νικητὴν οἴονται ἀργάσασθαι. ἀξιῶ δή, ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι λαλῆσαι ἐπᾶν· οὐ γὰρ ἄν ἄλλως λαλήσαι διωσάμην. ἅπαντες μὲν ἴσασιν, ὡς ἐλευθερός εἰμι τὴν γλῶτταν, καὶ οὐκ ἄν καταισχύναιμι τῶν ἐλευθέρων γεγενημένων. διαλέγομαι γὰρ ἅπασι, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι εἰς τὸ φανερόν, οὔτε διαβολήν τινα, οὔτε ὑπ' ἀλλήλων ἐπικαλύπτων ἑαυτῷ γνώμῃ, ὅς τι καὶ ἐπαληθὲς δοκῶ ζῆν τοῖς πολλοῖς, καὶ συνοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορος ὑπ' αὐτῶν ὀνομαζόμενος. πλὴν ἀπ' ἐπάρχου ἔξεστι, καὶ ἐλεύθερόν τε, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, δίδως μετ' ἐξουσίας ἅπαν, οὐκ ἀποκάμνων ἐρῶ. πολ-

semet deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoque pediſequos & famulos nobis honore pares esse ostenderint. quæ in re nil magnum aut iuuenile se feciſſe existimant. Volo verò, ô Iupiter, vt interrita loquendi libertas mihi conceſſa ſit. Neque enim aliter, quæ ſentio, eſſari poſſim. Sed me omnes ex æquo nouerunt, quàm liberæ linguæ deus ſim, & quàm nihil eorum quæ pærùm honeſtè & decorè fiunt, reticere ſoleam. Etenim omnia in reprehenſionem rapio, ac propalàm, quæ mihi optimè aut ſecus facta videntur, proloquor, neque reformidans cuiuſquam auctoritatem neque præ verecundia ſententiam meam concelans. Quapropter & oneroſus ſum multis eſſe videor, & natura ſycophanticus, dum popularis quiſpiam & communis omnium accuſator ab illis vocor. Sedenim poſteaquam licitum eſt atque ita iam proclamatum, & tu Iupiter cum libertate loquendi facultatem mihi conceſſeris, nihil diſſimulanter tacitum aut præteritum dicturus ſum.

πολλοί γάρ, φημι, ὦ ἀκαπῶν-
τοι ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῆς αὐ-
τῶν ὑμῖν ξυνωρίδος, καὶ συν-
σκοινοῦνται ἐπ' ἴσης, καὶ ταῦτα,
συνοίδατε ἐξ ὑμισείας οὕτω, ἔτι
καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ θιασώτας
τοὺς αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐς τὸν
οὐρανὸν, καὶ παρεγγυᾶσθαι. καὶ
νῦν ἐπ' ἴσης διανομάς τινες νέ-
μονται, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν,
οὐκ καταβαλόντων ὑμῖν τὸ
μισθίκιον. Ζεύς. μηκέτ' ἀνιγ-
ματωδῶς, ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σα-
φῶς καὶ παῤῥησίᾳ λέγε,
ἡδέως καὶ τοὔνομα· νῦν γὰρ
ἐς τὸ μέσον ἀπερῥιπται σοι ὁ
λόγος, ὡς πολλοὺς ἀκάσαι,
καὶ ἱερομόσαι ἄλλοτε ἄλλον τοῖς πλησμοῖς. χρὴ δὲ
παῤῥησιαστὴν ὄντα, μηκέτ'
ἀνεπαίνεγε. Μῶ. εὖγε, ὦ
Ζεῦ, ὅτι καὶ παροτρύνεις με
πρὸς τὴν παῤῥησίαν, ποιᾶς
γὰρ τοῦ βασιλικοῦ ὡς ἀληθῶς,
καὶ μεγαλόφρου, ὥς τι ἱερῶ
καὶ

Multi sunt, inquam, non con-
tenti quòd ipsi in deorum
concilium admissi, nostri
contuberny sint participes,
quodq; pari sorte nobiscum
conuiuantur, præsertim cùm
ex dimidio homines eos
esse constet: adhuc etiam mi-
nistros suos & chori in so-
cios cœlum subduxerunt,
eosq; duos fecerunt adscri-
ptitios: & nunc æqualem
cum aliis distributionem au-
ferunt, & sacrificiorum
consortes sunt, neque pensio-
nem in inquilinos consti-
tutam nobis persoluentes.
IVPIT. *Ne quid obscuris*
ambagibus inuoluas, ô Mo-
me, verùm perspicuè & di-
lucidè, quæ sentis eloque-
re, additis quoque nomini-
bus. Iam enim in medium
ita oratio tibi proiecta est,
vt multos pariter in su-
spicionem rapiamus, ac
alium alia modo tuis dictis obnoxium insimulemus. Opor-
tet verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere.
MO. *Euge, ô Iupiter, quandoquidem me ad linguæ li-*
bertatem cohortaris, sit verò hoc abs te animo prorsus
regio & magnifico: proinde nominatim quoque tuo ius-
su

καὶ τὸνομα. ὁ γὰρ δι γενναιότατος Διόννσος, ἡμάνθρωπος ἄρ, οὐκ Ἑλλὰς μητρόθεν, ἀπὸ δὲ συροφοινικός τις ἐμπόρου, τῆς Κάδμου θυγατρὸς ἐξ ἐπιπτώσεως ἀξιωθεὶς τῆς ἀθανασίας, οὗ μὴν αὐτός γε ἔτι ὤν, οὔτε τὸν μίτραν ὅτι τὸν μίτρην ὅτι τὸ βάδισμα· πάντες γὰρ, οἶμαι, ὁρᾶτε, ὡς θῆλυς, καὶ γυναικῶν τὸν φύσιν, ἠμιμανὴς, ἀκρατὴς ἐωθεν ἀκρατίσματος· ὁ δὲ καὶ ὅλην φρασὶν ἀσυποίησεν ἡμῖν, καὶ τὸν χορὸν ἐκανόμην ἀπάρτισι. καὶ θιάσι ἀπείρονι, τὸν Πᾶνα, καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ ἀμπόλους τοὺς ποιμένας, σκιρτητικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορφὰς ἀμυθήτους· ὧν ὁ μὲν λίρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐς ἡμισφαίριον ἐς τὸ κάτω ἀγχιτοικὼς, καὶ γύπων βαθὺ καθημένος, ὀλίγον πάνυ διαφέρων ἐσίν· ὁ δὲ φαλακρὸς γέρων, αἰμὸς τὸν ῥῖνα, ἐπὶ ἄνου τὰ ποσὰ ὀχέων

fu eosdem perſtringam. Ille enim generoſiſtimus Dionyſus, ſemihomo exiſtens, neque à materna ſtirpe Græcus, ſed Syrophœnicis cuiuſpiam Mercatoris, nempe Cadmi nepos, poſteaquam immortalitate donatus eſt, cuiuſmodi quidem ille ſit, non dico, neq; mitram, neq; ebrietatem neq; errantem eius inceſſum vituperabo. Omnes enim, vt opinor, videtis quàm mollis ſit & effœminatus delicijs, dimidio inſaniens, ſtatim à ſummo mane merum ſpirans. Ille verò totam fratriam nobis induxit, & toto choro aduecto præſtò eſt, deoſq; deos clarauit & Panà, & Silenum, & Satyros, agreſtes quoſpiam & caprarios permultos homines ſaltationi deditos, & forma monſtroſa ſpectabiles: quorum hic quidem gerens cornua, [a] dimidia parte corporis capram referens, barbamq; profundam nutriens, parùm ab hirco diſcrepat: alter verò [b] ſenex caluitio & ſimis naribus deformatus, plurimùm ſuper aſinum inequitans,

genes

ὀχήμᾳ Ϙ, Λυδὸς οὗτος. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξᾶς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ φαλακροὶ, λιμάσα, οἷα τοῖς ἄρτι γεννωμένοις ἐρίφοις τὰ κέρατα ἐκφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες· ὁρᾶτε οἷον ἡμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γενάρχας; ἄτα θαυμάζομεν, εἰ καταφρονοῦσιν ἡμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίοις θεοὺς, καὶ τραγικούς. ἐῶ δὲ λέγειν, ὅτι καὶ λύκῳ γαμβρὸν ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἑρμιόνην ἔσαν αὐτοῦ, τὴν Ἀειάδνην, ἣς καὶ τὸν στέφανον ἐναπέλιπεν ὁ τῶν ἀστέρων χορός, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὁ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοί, καὶ τὸν Ἔρωτα τῆς Ἐριγόνης καὶ τὴν Μαίραν ἀνήγαγεν, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἡ κόρη, εἰ μὴ ἔχοι ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξωγθὲν ἐκεῖνο, καὶ ὅτερ ἐγάπα παιδίον. ταῦτα ἐκ ὕβρεως ὑμῖν δοκεῖ, καὶ παροινία καὶ γέλως; ἀκούσατε δ' οὖν καὶ ἄλλους. Ζεύς. μηδέν, ὦ Μῶμε, ἅπαξ, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ μήτε περὶ Ἡρακλέους· ἐρῶ γάρ, εἰ

genere Lydus est. Cæterùm [c] Satyri acutis auribus, & ipsi calui & cornigeri, qualia ferè hœdis nuper natis excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videte cuiusmodi deos nobis facit generosus ille. Mitto enim dicere quòd & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe [d] Ariadnen, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram verò Icari agricolæ filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum, ô Superi, Erigones quoq; canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suũ in cœlo non haberet, & eam quam in deliciis habuit caniculam. Hæc verò non videntur nobis esse contumeliosa, quæq; nec insaniæ nec risu careant? Audite etiam alios IVPIT. [c] Caue Mome, quicquam dixeris aut de Æsculapio, aut de Hercule. Video enim quò ora-

φέρε ὦ λόγε. οὗτοι γὰρ, ὁ μὲν ἀπὸ τῶν ἰατρῶν, καὶ ἀτιμήσειν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἴσα ποιῶν ἀντάξιον ἄπωνται· ὁ δὲ Ηρακλῆς, ὑὸς ὢν ἐμὸς, ἐκ πολλῶν πόνων ἐπρίατο τὴν ἀθανασίαν, ὅτι μὴ λαμπρὰ καὶ ἀγήρατα ἀπὸ τῶν. Μῶ. σιωπήσομαι δῆτα σὲ, ὦ Ζεῦ, ποικὰ ἀπ' ἐμοῦ ἔχων, καί τοι ἂ μηδὲν ἄκομψα, ἔτι τὰ σημεῖα ἔχοντα τῶν πυρός· ἃ δὲ ἐξὸν καὶ πάνυ σοι τῇ παῤῥησίᾳ χαίρειν, ποικὰ ἂν ἔχοιμι ἀπ' ἐμοῦ. Ζεύς. καὶ μὴν πάνυ μοι ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' ὄν μοι φαίνῃ ξυνίας διάκειν; Μῶ. ἐν Κρήτῃ μὲν ὁ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαί ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἀλλότι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν· ἐγὼ δ' ὅτι ἐκείνοις πάθομαι, ὅτι Ἀχαιῶν Αἰγινῆσιν ἐπιβολιμαῖόν σε ἔφασκεσιν. ἃ δὲ μάλιστα ἐπιχθόνια ἄγαλμα, ταῦτα ἐρῶ. πολλὰ γάρ τοι ἀρχαῖα τοιούτων

orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter agit medicum, & ægrotos morbis leuat, estq; planè multis alijs anteferendus. At Hercules filius meus exiſtens non paucis laboribus immortalitatem adeptus eſt. Itaque caue ne hoſce accuſes temerè. MO. In tui quidem gratiam tacebo, ô Iupiter, etſi multa dicenda habeam: atque ſi nihil aliud, adhuc tamen ſigna igne inuſta in corpore retinent. Porrò ſi liceret & aduerſum te dicendi libertate vti, multa haberem quæ poſſim oratione reprehendere. IVPIT. Atqui in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me vt deum inquilinum in ius vocas? MO. Equidem [f] in Creta non tantùm hoc audire licet: verùm aliud quoque de te dicitant, atque etiam ſepulchrum tuum commonſtrant hoſpitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achiuorum numero Aeginenſibus ſubditicium te eſſe affirmantibus. Cæterùm quæ cumprimis reprehenſione digna ſunt, ea in medium adducam. Enimuero horum

deli-

διότωρ παρανόμημάτων, καὶ πλὴν αἰτίαν τῦ νοθευθῆναι ἡμῶν τὸ ξωνίφιον σὺ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες, θνητὰς ἐπιμιγνύμενος, καὶ διατὸν παρ' αὐτὰς, ἐν ἄλλοτε ἄλλῳ σχήματι, ὥστε μᾶς διελιγέαι, μή σε καταβύθη τις ξυναβὼν, ὁπότ' ἂν ταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις διατρυγήσηται χρυσὸν ὄντα, καὶ ἀντὶ Διὸς, ἢ ὄρνιν ἢ ψιττακὸν ἢ κόκκυγα ἡμᾶς ἀπολέσῃ. πλὴν ἀλλ' ἐμπίπλημι γε τὸν οὐρανὸν τῶν ἡμιθέων τούτων· ὃ γὰρ ἄν ἄλλος ἔποιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπότ' ἄν τις ἄνω ἀκούσῃ, ὅτι ὁ Ηρακλῆς μὲν θεὸς ἀπεδέχθη, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ὃς ἐπέταξέν αὐτῷ, τέθνηκε. καὶ πανοῖον Ηρακλέους νεὼς, οἵτινος ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τὸ δεινότατον αὖτε· καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν θεὸς, οἱ δ' ἀνιψιοὶ αὐτῦ, ὁ Πενθεὺς καὶ

delictorum principij, & consilij nostri nothorum multitudine & adulterandi, causam tu Iupiter adeò primus induxisti, cum puellis ac mulieribus mortalis conditionis rem habere sustinens; ac alio subinde habitu ad eas deserto cœlo descendens. Itaque perfæpe in metu sumus, ne quis te comprehensum sacrificet, quoties taurus factus es: aut quispiam ex aurifusoribus te conflatum perimat, quoties auri speciem indueris, ac nobis pro Ioue aut segmentum, aut armilla aut mauris factus fueris. Sedenim hisce semideis cœlum iam compleuisti: neque aliter possum dicere. Est & res planè absurdissima, si quis ex improuiso audierit Herculem in deorum numerum esse assumptum, Euryslhea autem qui illi imperauit, fatis functum esse. Et Herculis templum cerni in proximo, ministri existentis, Euryslhei verò illius domini sepulchrum. Et rursus ex Thebanis Dionysus, deus factus est: eius autem consobrini, nimirum Pentheus,

καὶ ὁ Ἀκταίων καὶ ὁ Λίαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονέστατοι. ἀφ' οὗ δὲ ἅπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς βαρβάροις τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θυητὰς ἐφάπτῃ, ἅπαντα μεμίμηταί σε καὶ ἐπὶ ἀρρένων μόνον, ἀλλ' ὅπερ ἄσχιστον, καὶ ἃ θέλεται θεαί· τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὸν Ἀγχίσου καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ἐνδυμίωνα καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τοὺς ἄλλους: ὡς τι ταῦτα μοι ἐάσεται λοιπὸν· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διεξιέναι ἕκαστα τοῖς γε βαρβάροις. Ζεῦ· μηδὲν περὶ τῆς Γανυμήδους, ὦ Μῶμε, εἴπῃς· καλὸν γὰρ, εἰ λυπήσας τὸ μειράκιον, ἐναλίσας τὸ σκέλος. Μῶ. οὐδὲν μὴ περὶ τούτου ἐρῶ· ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ ἅπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν ᾧ ἐρανῷ ἐστιν, ἐπὶ τοῦ βασιλείου σκήπτρου καθιζόμενος, καὶ μονονοὺ ἐπὶ τῶν ἡφαιστοβουνίων, βιὸς ἐὼν λοιπὸν, ἢ καὶ τοῦτο τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἀφῆκε ἀπ'

& Actæon, Learchus, homines fuerunt omnium infelicissimi. Ex quo verò tu Iupiter semel illis hanc licentiæ ianuam aperuisti, & cum mortalibus commercium habere cæpisti, omnes tuum institutum imitantur. Neque tantùm dij tui sunt imitatores, sed etiam deæ hac in parte tuum æmulantur ingenium. Quis enim ignorat Anchisen, & Tithonum, & Endymionem, & Iasonem, & complures alios? Itaq; hæc mihi missa facienda videntur: multi enim laboris esset hæc cuncta singulatim reprehendere. IVPIT. *At vide Mome, ne quid* [h] *de Ganymede dixeris.* Malè *enim me habebit, si adolescentem verbis conturbaueris, affecto contumelia genere.* MO. *Proinde neque de* [i] *aquila quicquam dicturus sum, quòd & illa in cœlo versatur, regio sceptro insidens, ac tantùm non super capite tuo nidificans, & deus esse gestiens; aut illam quoq; in Ganymedis gratiam præteribimus?*

Atqui,

ἀπ' ὀ Ἄττις γε, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας καὶ ὁ Σαβάζιος πόθεν ὑμῖν ἐπισυνεκλύσθησαν οὗτοι, ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος, ὁ Μῆδος, ὁ τὸν κάνδυν καὶ τὴν τιάραν, ἀλλ' Ἑλληνίζων τὴν φωνήν, ὥς τις οὐδ' ἂν συνείη τὸν ξυνιέντα; Σκύθαι καὶ οἱ Γέται, ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰν ὑμῖν χαίρειν ἀπόντες αὐτοὶ ἀπαθανατίσουσι, καὶ θεοὺς χειροτονοῦσιν, οὕς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ Ζάμολξις δοῦλος ὢν παρεγγράφη, ἐκ δὲ ὅπως ἀφανῶν. καί τοι ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μιαρία, σὺ δέ, ὦ λιμοπρόσωπε, καὶ σινδόσιν ἐπαμφίε Αἰγύπτιε, τίς εἶ, ὃ βέλτιστε, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι; ὑλακτῶν; τί δὲ βούλεται καὶ ὁ Μεμφίτης οὗτος ταῦρος; ὁ ποικίλος, πρόσωπα καὶ χρῶμα, καὶ πρόφασιν ἔχει; ἀσχημονῶ δὲ

Atqui, ô Iupiter, Attis ille, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis tandem accersiti veniunt? Aut etiam Mithres ille Medus, qui indumento Persico amictus, & tiara redimitus est, neque Græcam vocem sonans, adeò vt si quis illi nectar propinet, prohibentem non intelligat? Itaque & Scythæ & Getæ hæc videntes, nobis longum valere iussis, ipsi immortalitate donant homines, suisq; suffragijs deos quoscunque libuerit constituunt, non alia ratione quàm Zamolxis seruilis conditionis homo existens, diuinitatem adeptus est, & deorum numero asscriptus, haud scio quo modo nobis imposuerit. At sanè hæc omnia, ô Dij, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda sunt: cæterùm tu ô canino victu hians Aegyptie, qui sindone amictus es, quinam esse gloriaris, ô optime, aut quomodo deus esse contendis latrando? Quid autem sibi vult & Memphites taurus ille versicolor, qui & precibus diueneratur, & respondet oraculis, neque non prophetas habet? Pu-

det

βίδας καὶ πιθήκους ἀπᾶρ καὶ πράγος, ἄπερ ποππᾶ γενοίατο, ἢ οἶδ' ὅπως ἐξ Αἰγύπτου βαβυθέντα ἐς τὸν οὐρανόν, ἃ ὑμᾶς, ὦ θεοί, πᾶς ἀνέχεσθε, ὁ ῥᾳδίως ἐπ' ἴσης, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν πρόσωπα; ἢ σὺ, ὦ Ζεῦ, πῶς φέρεις, ἐπειδὴ μετὰ πέρατα φύσεσί σι; Ζεύς. ἀλλὰ ὡς ἀληθῶς ταῦτα φὴς περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ὅμως δ' ὅρα, ὦ Μῶμε, τὰ ποππὰ αὐτῶν ἀσεβήματα ὅτι, καὶ ὁ πάνυ χρὴ κατανοῆσαι, ἀμύθητον ὅσα. Μῶμ. πάνυ γὰρ μυσαρέων, ὦ Ζεῦ, διὰ ὑμᾶς, ὡς ἀληθῶς θεὸς ὄφιν, τὸν θεὸν, λυκοκεφάλους δὲ, τοὺς λυκοκεφάλους. Ζεύς. ἴσα, φημὶ, τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ἄλλο τι δὲ περὶ τούτων ἐπισκοπῶμεν ἢ σχολῆς. σὺ δὲ τὸν ἄλλον λέγε. Μῶμ. Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ μάλιστα μὲ ἀφανίζει, τὸν Ἀμφίλοχον, ὃς ἐναγὴς ἀνθρώπου καὶ μητροκτόνοις ὑὸς ὤν, θεσπιῳδᾷ ὁ γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ, ψευδόμενος

det verò me ciconias pereensere, & simias, & hircos, atque his longè absurdiora, quæ nescio quomodo eâ Aegypto in cœlum vsque conscenderunt. Illa itaque, ô Dij, quomodo sustinetis, æquali vobiscum honore aut etiam amplius adorari? Aut, tu Iupiter, quo ferre potes animo, posteaquam arietis cornua tibi produxerint? MOM. Turpia profectò sunt quæ dicis de Aegyptijs: attamen pleraque illorum in se mystica complectuntur ænigmata, quæ non prorsus à prophanis deridenda sunt. IVPIT. Planè nobis, Iupiter, opus est mysterijs, vt deos, deos esse cognoscamus: & canimis capitibus præditos, canes esse intelligamus. IVPIT. Mitte de Aegyptijs in præsens dicere, nos verò de his aliàs per ocium deliberabimus. Itaque alios, si qui notandi sunt, adducito. MOM. Trophonium, ô Iupiter, & quod me præuocat, Antilochum ille, inquam, sceleſti & matricidæ hominis filius vaticinatur in Cilicia, multa impudenter emen-

ν & τὰ ποτὰ, καὶ γοητεύων τοῖς λυσὶν ὀβολοῖν ἕνεκα. τοιγαροῦν ἐκ ἔτι σὺ, ὦ Ἀπολλον, ἀλλοκιμᾶς, ἀπὸ κλήσεως λίθου, καὶ πᾶς βωμὸς χαμαιφλὰξ, ὃς ἂν ἐλαίου πλεως χυθῇ, καὶ στέφανος ἔλθῃ, καὶ γόητος ἀνθρὼπος ὠπορήσῃ, οἷοι νῦν πολλοί εἰσιν. κλήσει καὶ ὁ Πολυδάμαντος τῷ ἀθλητῇ ἀνδριὰς ἑστὼς τὸν πυρέθουσας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένης ἐν Θάσῳ· καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ κατανεύτικρὺ ἐν Χερρονήσῳ· ἀφ' οὗ δ' ἂν τοσοῦτοι γένωμαι, ἐπιδέλωκε μᾶλλον ἡ ἐπιορκία καὶ ἱεροσυλία, καὶ ὅλως, καταπεφρονήκασιν ἡμῶν, οἳ ποιοῦντες, καὶ ταῦτα μὴ σπλὴν νέοι καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ὀνόματα ποτὰ κλήσεως, ὅτι οὐδὲν τιμῶν παρ' ἡμῖν, ὅτι συελῶσι ὅλως ἅπαντα μύθων, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἃ γὰρ ὅλην ἡ πολυθρύλητος ἀρετὴ καὶ φύσις,

tiens, & duorum obolorum gratia præstigijs incantans homines. Quocirca non amplius tu Apollo ob vaticinij prædicationem habeberis in precio; sed iam omnis lapis & quauis ara responsa dat oraculum petentibus, dummodò [k] oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstigiatore abundauerit, cuiusmodi iam permulti sunt. Iam etiã Polydamantis athletæ statua medetur febre laborãtibus in Olympia, & [l] Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & eregionè Protesilao, nempe in Cherroneso. Et quo igitur in tantum numerum subinde auctũ excreuimus, magis in vsu fuit periurij & sacrilegium, & omninò nos despectui habere cœperunt recte facientes. Et hæc quidẽ de nothis & suppositijs dicta esse volui. Cæterũ ego & peregrina nomina permulta audiens eorum qui nec degũt apud nos, nec vllo modo possunt esse, admodum, ô Iupiter, propter hæc rideo. Vbi enim gentiũ est multis modis iactata illa virtus, & natura,

φθόνις, καὶ ἁμαρμένη καὶ τύχης ἀνυπόπλα καὶ ἀεργὰ πράγμα-
των ἐπόμπλα ὑπὸ βλακῶν
ἀνθρώπων, τῶν φιλοσόφων
ἐπινοηθέντα, καὶ ὅμως αὖ-
τοσχέδια δόξαι, ἔτω δὲ ἂν
νοήτους πίπαγε, ὡς τι ὀλ-
λὰς ἡμῖν ἧκ δόξαν βέλτιστε,
ἄλλος ὅτι ἐκὲν μηδεὶς ἡμᾶς
τόμβας παρασήσῃ, ὅμως γὰρ
τύχω πράξαντα τὰ μηνοι-
ράμενα, καὶ ἀ ἐξ ἀρχῆς ἐπό-
πω ἐπικλώθη. ἐδέως ἂν οὖν
ἐροίμλω σε, ὦ Ζεῦ, ἤ πως ἔτι
ἄλλο ἀρεσκὸν ἢ φύσιν ἢ ἀμβ-
μοίλω· ὅτι μὴ γὰρ καὶ σὺ ἀπ-
ἔδεις ἐν τοῖς τῶν φιλοσόφων
ἀκροατηρίοις, οἶδα, εἰ μὴ ἄνω
φός τις ἦ, ὡς βούλεσθον αὖ-
τῶν μὴ ἐκπίπτειν. ποῖα ἔτι ἔ-
χων ἀπᾶν, καταπαίσω τὸν
λόγον ὑμῶν ἔχ τὲ ποῖλς ἀπ-
χθομένους μοι λέγοντι, καὶ συνέπ
τόντας, ἐκάνοὶ μᾶλλον, ἢν ἐκ
ὑψαῦλς παῤῥησίᾳ τὸ λόγῳ.
πίρασχοῦ δ' ἐθέλων, ὦ Ζεῦ,

natura, & fatũ, & fortuna, intolerãda & vana rerũ vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo fœmeè venditantibus excogitata? Quæ quãquam ipsorum cõmenta sunt, sic tamen simplicium animos peruaserunt, vt nemo amplius nobis sacrificare dignetur, certò persuasum habens, quòd etiã si infinitas hecatõbas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilo secius ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascentiũ Parcæ fatalib. fusis adnexuerint. Perlibenter itaq; te, Iupiter, interrogarem, vbinam gentiũ tibi visa esset aut virtus, aut natura, aut fatũ? Quòd enim & tu talia subinde in philosophorum disputationibus audias mihi dubium nõ est, nisi fortasse quispiam surdis sit auribus, vt eosdem vociferantes inaudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda superfunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare: maximè verò eos, qui orationis libertate tacti sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ita sedet, animo tuo, Iupiter

ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνώσομαι ἄλλο ξυγγραμμάτιον. Ζώς ἀνάγνωθι· ὁ πάντα δὲ ἀλόγως ἐτιάσω, καὶ μὴ τὰ πολλὰ αὐτῶν ἐπισχάρ, ὡς μὴ ἐπιπλέον ἄγγίνηται.

decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. IVP. Recita. Neq; enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne immensum excrescant.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MOmus hîc introducitur conuicij & maledicentiæ ac reprehensionis deus: liuorem ac inuidiam dicere possumus. Hunc Hesiodus in Theog. natum ex nocte cecinit, vnà cum morte, & somno & insomnijs, cæterisque. Hunc inducit Lucianus nec semel taxantem cùm alia, tum deos ipsos: vt minùs mirum sit, & illum sandalia & crepidas Veneris vituperasse, adeò vt inter prouerbia iam Momo locus sit. Apologus ille certè in omnium est ore, Momum reprehendisse Vulcanum, quòd non fenestratũ hominis pectus fecisset, quo eius cogitatus planè viderentur, res est nota, præcipuè in nostri Luciani Hermotimo, & hîc. Item in verarũ Histor. lib. 2. Momi aũt oratio ad deos habetur in Ioue Tragœdo.

a DIMIDIA parte.] *Pana pedibus caprinis pingunt. Hũc igitur Theocrit. λαγιπόδων vocat: idem est, ac si dicat, qui habet membra ieu pedes desinentes in vngulas, vel caprinos. Qui autem Panes à Græcis vocantur, eos Latini videntur, addita aspiratione, Faunos vocare, & si non me fallit Latinorum, vel Aboriginum potiùs quendam regem Faunum fuisse. Panas Mela Aegipanas vocat, Aegipanumque celebratur forma. Homines autem ferebãtur esse monstrosi & biformes, mixti ex homine & capro.* b Senex simis narib.] *Silenum intelligit compressæ & simæ naris, qui Bacchi nutritius & pædagogus fuit, qui super asino vehi solitus, ex cuius vtio apud Lucret. lib. 4. ex-*

cogitatas

cogitata eſt ſpecioſa in amica excuſatio deformitatis, quæ eadem in deo ſit, vt prope venuſtum videri debeat & decorũ, quod in dijs reperiatur, quo omnis labis & turpitudinis expertes habentur: Simula, *inquit,* σιλλὸν ac ſatyra eſt. *c* Satyri acutis auribus.] *Non enim (vt opinor) acutis dicit, acutè & attentè audientes, & Bacchi canticis operam dantes, & arrectis auribus, ſed in acumen fatigatis atq; collectis. Horat. 2. Car. od. 19.* -& aureis Capripedum Satyrorum acutas. *Hic Hor. vt & multi alij Satyris caprarum tribuit pedes, quos eſſe Panis potius paulò antè Lucian. dicit. Ita dimidia ſui parte caper eſt Pan, vt cenſet Lucianus. Nonnulli tamen ſcriptores, Satyros dicunt eſſe tanquam Silenos & Panas, eosq; ad libidinem & rem venereã admodum propenſos eſſe, Satyrosq; ἀπὸ τῆ σάθυς eſſe appellatos, quæ vel eſt inflammata rei venereæ cupiditas, vel τὸ* i. *ἔρωτικὸν μόριον. Ratius quidem ille apud Theocrit. ἀδ. δ. caprarium quendam libidinoſiorem, dicit genere & cognatione cum Satyris, aut Panibus eſſe coniunctum, atque etiam cum illis libidine certare poſſe. Capripedes autem & Horatius & Lucretius Satyros appellant. Lucret. lib. 4.*

Hæc loca capripedes Satyros, Nymphaſq; tenere,
Finitimi fingunt, & Faunos eſſe loquuntur, *&c.*

Vterque & Lucret. & Horat. epithetum Græcum τραγοπόδων expreſſit. Pauſanias in Atticis narrat ſe à quodam Ephemo Care de Satyris accepiſſe, cùm in Italiam nauigaret, ſe vi ventorum & tempeſtate abreptum, à recto curſu longè admodum abeuraſſe, atq; in mare peregrinum & inauditum, in quo demique nauigari non ſolet, delatum eſſe: in eo mari inſulas eſſe multas deſertas atque incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agreſtes, & rufi, quibus cauda non multò caudis equinis minores ad coxas vſque propenderent: inſulas autem illas appellari Satyridas. Plura de Satyrorum profuſa libidine ſcribit.

d Ariadnem.] *Ariadne, Minois regis Cretæ & Paſiphaenes filia, quam à Theſeo in inſula Naxo deſertam, Bacchus in vxorem accepiſſe dicitur, eiusq; coronam illi à Venere datam, nouem ſtellis adornaſſe, atq; inter ſydera repoſuiſſe.* e Cauc Mome quicq. dix. de Aeſcul.] *Aeſculapius præſtantiſſimus apud veteres Medicus, ob idq; pro deo habitus, & ἀγαλμάτων Græcis*

Græcis dictus. *f* In Creta sepulchrum tuum.] *In Creta Iouis sepulchrum visum est cum inscriptione: ὁ ζεὺς οὗ χρόνου ἐι. In hoc sepulchro conditur Iupiter Saturni filius.* *g* Adulterandi.] *De Iouis adulteriis, de stupris & alijs eius nefandis & turpibus amoribus ac incestis concubitibus, qui ne à sorore quidem abstinuit. Vide Iliad. Homeri lib. 14. vbi ipse Iupiter eos narrat vxori suæ, quasi re præclarè gesta: Ouidium etiam lib. 6. Metam. & Isocratem in Helenæ laudationem, Pindarum, Lycophronem, Apollonium, & cæteros innumeros propemodum. Apud eundem Lucianum in Dialogo Iunonis & Iouis vxoris legitima relicta in terra adulteria exercet. Idem in libro de Sacrificijs, & in Prometheo causato.* *h* De Ganymede.] *Hunc Iupiter in aquilam conuersus rapuisse dicitur. Causæ turpitudinem explicat idem Lucianus in Dialogis Deorum.* i Aquila.] *De Aquilæ præstantia nonnihil agit Pindarus Ode 2. Pythiorum, & Ode 3 Neme. dicitur Ioui esse dicata, tum ob fortitudinem & præstantiam, tum quia altissimè volat, & ad summa aëris loca peruadit. Horatius:*

Qualem ministrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aucis vagas
Permisit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim inuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inscium.

Homerus multis in locis inducit missa à Ioue assenta per aquilam. *k* Modò oleo perfusa fuerit.] *Ea fuit veterum superstitio, vt simulachra deorum religiosè pieque oleo perfunderent, hunc que cultum superis gratissimum & acceptissimum putarent. Solebant & ad illa circumagi, & vt Græci dicunt,* περιφορὰς. *Hinc Lucret. lib. 5 Rerum naturalium:*

Nec pietas vlla est velatu sæpè videri.
Vertier ad lapidē, atq; omnes accedere ad aras.

Lapidem vocat statuam marmoream iacentem, ad quam votu tabantur. *l* Theagenis in Thaso.] *De Theagene scribit Pausanias in Eliacis, cùm alia, tum quòd eius*

statua ærea collapsa quendam
oppresserit.

ΨΗΦΙΣΜΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘῌ ΤΥΧῌ.

Μόμου καὶ Διός.

Ἐκκλησίας νόμου ἀγομένης, ἑβδόμῃ ἱσταμένου ὁ Ζεὺς ἐπρυτάνευεν, καὶ πρόεδρος Ποσειδῶν, ἐπεστάτει Ἀπόλλων, ὑφάμμα μαίτων Μῶμος τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ Ὕπνος τῷ γνώμῃ ἔλεγεν. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ἡμῖν τῆς πολιτείας, παρεγγράφονται οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ δόξαντες, ἐμπιπλάνασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μηδὲν ἄνευ τοῦ συμποσίου ὄχλου ταραχόδους πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων, ἐπιπλοῖσι δ' ἀμβροσίας καὶ νέκταρος, ὥς τινες ἀδὺ τῷ λιτύλῳ ἄνευ δεῖν τοῦ μεθύειν τῶν πινόντων· οἱ

DECRETVM DEORVM fortunæ.

Momi & Iouis.

COncilio legitimè coacto, septima die mensis instantis Iupiter consulatum agebat: Neptunus præsidem, Apollo præfectum: Momus scribæ officio fungebatur noctu, & Somnus dixit sententiam; Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantum, verumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ, communi nobiscum participatione, nothi & subdititi, haud scio quonam modo etiam dii esse censentendentes, cœlum angulatim compleuerunt, ita vt symposium tumultuosis turbis plenum sit obstrepente passim diuersilingui & vndique accersita multitudine: defecit autem ambrosiæ & nectaris copia, adeò vt mea iam coëmendus sit sextarius, propter bibentium multitudinem:

οἱ δὲ ἀπὸ ἀνθαλείας παρωσάμενοι τοὺς παλαιοὺς τιμῶν καὶ ἀληθῶς θεοὺς, προπετείᾳ ἀξιώσασιν, ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάτρια, καὶ ἐν τῇ γῇ πεφιλοτιμῆσθαι θέλουσι, δικάζεσθαι τῇ βουλῇ καὶ ὧδε δόξαν ξυνεχωρῆσαι μὲν ἐκκλησίαν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, περὶ τροπὰς χειμερινάς· δόξαι δὲ ἐπιγνώμονας, πλείονς θεοὺς ἐπὶ τρᾶς μὲν ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς, τῆς ἐπὶ Κρόνου, τέτταρας δὲ ἐκ τῶν Ἀθήνα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Δία. τέτους δὲ ζοὺς ἐπιγνώμονας, αὐτοὺς μὲν καθίζεσθαι ὑμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον, πλὴν Στύγα. τὸν Ερμῆν δὲ κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυνιέναι ἐς τὸ ξυνέδριον. τοὺς δὲ ἄκλητον μαρτυρας ἐπαγομένους ἐνωμότους, καὶ ἀφαιρέσεις τοῦ γήρους. τοὺντεῦθεν δὲ, οἱ μὲν παείτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ ἐπιγνώμονες ἐξετασάντων, ἢ θεὸς

sed enim illi quasi sunt procacitate & immodestia, diis veris & antiquis loco motis, semet ipsi primis dignantur accubitibus, præter omnem morem patrium, ad hæc in terris quoque ante alios honorari contendunt: visum est curiæ & populo, vt ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium. septem autem ad cognoscendum appositi eliguntur Dij perfecti: tres quidem ex curia veteri, quæ Saturno regnante constituta est: quatuor autem [a] ex duodecim, quorum in numero vnus erit Iupiter. Cæterum qui electi erunt arbitri, ipsi ad cognoscendum causam sessum eant, dicto prius iuramento legitimo, nimirum [b] Styge. At Mercurius proclamato præconio vniuersos in concionem congreget. quicunque in deorum concilium legitimè admitti postulant. Veniant autem illi adductis iuratis testibus, & certi generis iudicijs. Deinde illi in vnum locum commeent: verùm arbitri accuratè expendentes,

aut

ἢ θεὸς ἄνωθεν ἀποφανοῦται, ἢ παταπίμψουσιν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἀεία, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἁλῷ τῶν ἀδοκίμων, καὶ ἅπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκεθρίτων ἐπιβάντων τὸ οὐρανοῦ, εἰς τὸν Τάρταρον ἐμπεσεῖν τέτοκε. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτὰ ἕκαστον, μὴ μέτα τῶν Ἀθλωσῶν ἔξεσθαι, μήτε τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν, μήτε τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἐφ' ἵν τι ἐπιτηδάμενον, μάντιν ἢ κιθαρῳδὸν, ἢ ἰατρὸν ἄνευ τοῖς ἐκ φιλοσόφοις προσπᾶν, μὴ ἀναπλάττειν καινὰ ὀνόματα, μηδὲ ληρεῖν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δ' ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὴ καθαιρεθῶσι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῶσι δὲ ἢ Διὸς ἢ Ἥρας ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός. ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τῇ πόλει, καὶ βύλῳ ἐπισῆσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ

aut deos illos declarabunt, aut ad ſua ſepulchra & maiorum tumulos ablegabunt. Si verò quiſpiam ex obſcuris & reprobatis comprehenſus fuerit, & ſemel ab arbitris condemnatus in cœlum aſcenderit, ille per præceps in Tartarum corruat. Præterea quiſque exerceat ſua commercia, neque Minerua rei medicæ intenta ſit, neque Aeſculapius dandis oraculis vacet aut ſeruiat, neque Apollo tanta ſoli ſibi obeunda vendicet, ſed vna re quapiam electa, aut vatem aut citharœdũ, aut medicum agat. Porrò autem philoſophis dicetur, ne noua ſubinde fingendo commiſcentur nomina, neque de iis quorum imperiti ſunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem aut cultum templa aut ſacra conſtituta ſunt, illorum imagines ſubuertantur, earumque loco, aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuſpiam erigatur. Illis autem vrbs congeſta terra ſepulchrum accumulet, & aræ loco ſtatuam reponat. Quòd ſi

τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσας ἐπὶ τοῦτ' ἐπιγνώμονας ἑλέσθαι, ἢ φεύγων αὐτοῦ καὶ παραιτησάμενος. Ζώς. Τὸ μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα δικαιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀναπανέσθω τὴν χεῖρα, μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω· πλείους γὰρ, οἶδ' ὅτι ἴσουται οἱ μὴ χειροτονήσοντες· ἀλλὰ νυνὶ μὲν ἄπιτε, ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, πάντες νομίσαντες ἕκαστος ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφῆ τὰς ἐπιδείξεις, πατρὸς ὄνομα καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν καὶ φράτορας· ὡς ὅς τις ἂν μὴ παράσχηται, οὐδὲν μεταστὰς τοῖς ἐπιγνώμοσιν, ἐνιαυτὸν τινὰ μίσθαρνον ἐπὶ γῆς ἔχα, καὶ οἱ ἄνθρωποι θεὸν ἂν ἂν νομίσωσιν.

quis præconio dicto audiens esse noluerit, arbitrorumq; examen & censuram subire recusârit, ille indicta causa condemnetur IVP. Iustissimum equidem decretum est illud, ô Mome: & qui suffragatur huic, manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim noui futuros, qui sua non sint adiecturi suffragia. Verùm in præsens abite. Cæterùm in concionẽ accersiti à Mercurio venite, adferentes vnusquisque cognitiones claras, & manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & vnde oriundus sit: tum quomodo diuinitatem adeptus sit, ad hæc tribum quoque & curiales. Verumenimuerò qui præsiò non fuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem deum esse existimauerint.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a EX DVODECIM.] *Duodecim erant dij selecti, qui maiores Gentium dij vocabantur. Iuno, Vesta, Minerua, Ceres, Pe-*

res, Venus, Diana, Iupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Apollo. b Styge.] *Styx fluuius infernalis à poëtis fingitur à mœstitia dictus, quem à superis manare nonnulli sentiunt: inter quos est & Statius, dum canit:*

Est Pheneos nigro Styge mittere credita Diti.

Stygiam autem paludem iurare grauissimum dijs iusiurandum, Odyss. 5.

TA ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. *SATVRNALIA.*

Eraſmo Roterodamō interprete.

ARGVMENTVM.

SAturnalia, feſta Romæ fuerunt in honorem Saturni inſtituta, quæ menſe Decembri, initio à decimoſexto calend. Ianuarij facto, per proximos dies ſeptem peragebantur. In iis neque bella gerenda ſuſcipiebantur, neque pœnæ à nocentibus ſumebantur, ſed licebat ſeruis, pileatis (quod ſignum libertatis erat) per vrbem liberè vagari, atq; aleæ vacare, & cum ipſis dominis etiam cibum capere. Pauperes autem à diuitibus conuiuijs quoque accipiebantur, ijdemq; inter ſe dona mittebant: quorum quæ mittebantur, xenia: quæ verò referebantur, apophoreta vocabant. Id quod cùm ex alijs ſcriptoribus, tum ex Martiale præcipuè apparet, qui poſtremos ſuos libros illorum titulis inſcripſit quoque. Quoniam igitur tum (vt eſt veriſimile, omniaque in deterius abeunt tempore) pauperes à diuitibus non eodem modo vt à principio, æqualiter accipiebantur, vinoque alij viliore, atque epulis vixdum guſtatis, ſemiefuri & eſurientes interim è conuiuio diſcedebant: deinde neque munera eodem precio, quo olim, referebat. occaſionem inde ſumpſiſſe Lucianus videtur, vt conſuetudinem illam pro ſuo iure ac modo exagitaret, atque hæc, tanquam & ipſa Saturnalicia quædā munera, legēda proponeret. Quanquā neq; hic ab ingenio ſuo quicq̄ recedit, pariterq; & deos & homines more ſuo inceſſit.

Nam

Nam Saturni fabulam neq; persequitur, & vecordiam ipsius coarguit, vt qui pro liberis saxa deuorârit, & compedibus vinctus degat, à Ioue regno depulsus. Et Iouem ipsum accusat, vt qui citra delectum & inæqualiter bona fortunasq; hominibus distribuat, malos euehendo, & contrà bonos deprimendo. Atque hæc summatim per tota Saturnalia tractantur. Cæterùm primo hoc Dialogo ritum & originem sacri huius potissimùm tradit, ficto Sacerdotis & Saturni colloquio, quorum alter quidem diuitias à Deo postulat: alter autem dum diuitias largiri, suæ potestatis esse negat, interea quatenus ipse regnet, & quid præstare soleat, denique cur hoc festum institutum sit, exponit, refutata interim etiam fabula quæ de liberis deuoratis, & amissione regni, & captiuitate ipsius vulgò iactatur. In sequenti autem Chronosolone, leges Saturnaliorum constituit, primam videlicet de ritu ac modo peragendi festi, & de ijs quæ in eo agere fas sit. Secundam de accipiendis atque tractandis pauperibus, deque muneribus à diuitibus ijsdem mittendis. Postremam de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quousque ludo vtendum sit. Et hæc omnia cum longa præfatione, qua legibus hisce authoritatem à persona & mandato ipsius Dei parat. Inscribitur autem Chronosolon, vt videtur, ab exemplo quòd eodem modo & apud Athenienses olim Solon ille leges dictauit. Post hæc in epistolis, in prioribus quidem de mutandis rebus, & instituenda æqualitate agitur. Nam pauper quispiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quo depositis in medium opibus, ex æquo se quoque frui illis patiantur, aut certas vtique vestes & pecunias, & cætera ad festum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia absurdum & inconueniens sit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra vetus exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuisse perhibeantur: addita etiam collatione diuitum, & hypotyposi quadam

dam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantes se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quæ petant, fiant. Contrà autem Saturnus increpat pauperem, qui ea à se postulet, quæ suæ potestatis non sint, sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle: addita post hæc longa commonitione, qua pauperes, vt sua forte contenti sint, hortatur, ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere. In postertoribus autem agunt inter se Saturnus & diuites de æqualitate in cœnis habenda: ac prior quidem Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta ac postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus: tum commodis, si faciant, tum periculis, si detrectent, adhibitis. Contrà autem diuites extenuata accusatione pauperum à consueto, respondent, se quidem fecisse pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos decæterò omnino excludendos censuerint. Veruntamen ex illius consilio denuò admissuros se eos esse, si expacto recipiant, se nihil contumeliosè aut intemperanter posthac facturos esse.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ Κρόνος.

SACERDOS ET Saturnus.

Κρόνε, σὺ μὲν δὴ ἔοικας ἄρχων τούτων νῦν εἶναι, καὶ σοὶ τήνδε τὰ, καὶ καλὰ ῥητὰ παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα, ὑπὲρ τῶν ἱερῶν αἰτήσας, λάβοιμι παρὰ σοῦ;

DIc mihi, Saturne, quando tu quidem hoc tempore regnare videris, tibique sacrificatum & litatum est à nobis, quid potissimùm abs te pro immolatis hostijs postulare debeam, quod postulatum feram?

SAC.

Κρό. τοῦτο μὲν αὐτόν σε καλῶς ἐχέτω ἐπισκοπεῖσθαι ὅ, τι σοι ἀμεινον, ἅμα μὲν καὶ πάντων ἅμα ἐθέλοις ἂν εἶναι τὸν ἄρχοντα, ἅπαξ λέγω, τί σοι κάλλιστον αὐτὸς ἐννοῶν καὶ τάχιστα ἁρμοττόμενον ἐκ ἀναπόδου, πρὸς τοῦτο ὁρμᾷς. Ιυρ. ἀλλὰ πάνυ ἕτοιμα· ἱρῶ γὰρ τὰ ἴδια καὶ τοῖς πολλοῖς, καὶ ἀνθρώπων ὑποπτότατον ἔστιν, καὶ ἀντιβάποδα ποιᾶ κινεῖσθαι, καὶ ἱματίων ἀνθῶν καὶ μαλακῶν, καὶ ἄργυρον καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἄλλα. ὀκνῶ τίμια. τοῦτον ἔμ, ὦ ἄνεν Κρόνε, λίθε μοι, ὅστις καὶ αὐτῷ ἀρκαῦσαι τ' οἶς ἀρχῆς, μηδὲ ἄμοιρον εἶν μόνον αὐτὸν ἀφ' ἁπάντων τῶν βίε. Κρο. ὁρᾶις δὲ καὶ ἡμεῖς ἔτι ἡμῶν ἐσμεν· ἐγὼ μὲν, ἀφειμὴν τὰ δικαῖα, ὥστε μὴ ἄχθε, ἃ ἀντιχόδς αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπότερα ἂς ἐκεῖνον ἄρχῃ πρεσβύτερ μετ' ὀλίγον· ἐγὼ

SAC. *Istud quidē te ipsum perpēdere oportuit, quid tibi foret optandū: nisi quū princeps sit, eundem & patrem esse vis, vt norit quid maximè collubitum sit animo tuo petere. Cæterùm ego, quātum facultas feret, non abnuam votis tuis.* SACER. [b] *Quin istud iam olim mihi perpensum est, desidero enim vulgaria ista, ac passim obuia, videlicet opes, multam auri vim, vtq; viris imperem vtq; multa possideam mancipia, vestes splendidas ac delicatas, tum argentum & ebur: breuiter si quid est præterea rerum preciosarū. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipse nonnihil emolumenti ex tuo sentētiam imperio, néve solus per omnem vitam earum rerum sim expers.* SATVR. *Illud vide, iam postulas quod non est meæ potestatis: neque enim mearum partium est ista distribuere. Quare ne grauiter feras, si quæ petis, non assequeris: quin magis ista à Ioue postulato, qui ad eum imperij vices redierint, id quod breui futurū est. Nam*

ἐγὼ δ' ἐπὶ ἑπτὰ παραλαμβάνω τὴν ἀνωτάτω. ἐπὶ μὲν ἡμέραις ἑπτὰ ἡ πᾶσα βασιλεία, καὶ ἔν γε τοῖς πρόσθεν καὶ τούτων γέγραμμαι, ἰδιώτης ὢν ὑμῖν, καὶ ὡς τῶν ἄλλων ἑνός. ἐν δὲ τούτοις καὶ τοῖς ἐπὶ σπουδαίοις ἔργοις οὐκ ἀγορεύσω διοικήσασθαί μοι συγκεχώρηται. οἶνον γὰρ καὶ μεθύειν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ λυδάζειν, καὶ ἄρχοντας καθίσασθαι, καὶ τοὺς πίνητας θωκᾶν, καὶ γυμνὸν ἔδειν, καὶ λοιδορεῖν τοὺς παριόντας, ἐνίοτε καὶ εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ ὦμον ἀλλὸν ὠθεῖσθαι, ἀσθενῆ διχομένην τὸ πρόσωπον· ταῦτα ἐξῆν μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα καὶ ἱκανὰ, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ χρυσίον ὁ Ζεὺς ἀφαιδίωσιν, οἷς ἂν ἐθέλῃ. Κρ. ἀλλ' ἐγὼ ἐθέλω, ὦ Κρόνε, ἐφαδίως καὶ πεχάρως, ἔγωγ' οὐ γὰρ ἀνωγόρωκα, ἀτῶν μεγάλα τῇ φωνῇ· ὁ δ' οὐκ ἐναίδετο παράπαν, ἀλλὰ τὴν αἰγίδα ἐσείσεν, καὶ τὸν ἀστραπὴν ἐπανατανόμενος, ἠμὺ

Nam ipse præscriptis conditionibus rerum administrationem ab illo suscipio. Est autem vniuersum imperium meum, septem duntaxat dierum, quorum si ius excesserit, illicò priuatus reddor, ac velut vnusquisque de plebeia multitudine. Nec tamen in his ipsis septem diebus serium quippiam aut publicum tractare mihi permissum est, verùm potare, mebriari, vociferari, ludere, certare tesseris, creare reges, famulos in conuiuium adhibere, cantare nudum, lasciuo corporis motu salitare, nonnunquam & in gelidam aquam dare præcipitem, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam, permissum est. Cæterùm magna illa, puta diuitias & aurum, Iupiter ipse dilargitur, quibus illi visum fuerit. SAC. *Imò ne ille quidem, Saturne, adeò facilè ac lubens id faciet, adeò vt me iam vox defecerit, magno clamore hæc ab illo flagitãtem. At is nihil prorsus audit, verùm* [c] *agidem obuibrãs,* [d] *ac fulmen inuentans,*

[c] *torum &*

ἡμῖν ἐπορᾶν, ἐπαλείφειν τοὺς ἐπόχλους. ἢ καὶ ποτὲ καὶ ἐπαινοῦσί τινι, καὶ πλούσιον ποιοῦσι, πολὺ τὸ ἄπειρον ἐνταῦθα, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐνίοτε καὶ σωφρόνας ἀφαιρεῖται. ὁ δὲ πάμπολυς σώροις τε καὶ ἀνοήτοις ἀνθρώποις περιχεῖ τὸν πλοῦτον, μαστίγιος ἢ ἀνθρωπίνοις βίοις πλέον τῶν αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι δοκεῖ τὰ τοιαῦτα ἐθέλειν ἀκούειν, τίνα ταῦτά ἐστιν; Κρο. ὑπερφυῶς μὲν οὖν παντάπασιν ἐπιθυμῶ, ὡς πρὸς τὴν ἀδυναμίαν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, εἰ μή σοι γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐν τῷ μεθύειν κυλινδουμένου τοῦ κύβου, σοὶ τῷ ἐξάδα ἐπιφανῶ ἀεὶ φαίνεσθαι. πολλοὶ γοῦν ἐν τούτου ἐπιστίσαντο, οἷς ἴλεως καὶ φορὸς ὁ κύβος ἐπινεύσας ἔμπαλιν συνδοὺς ἐξεκένωσε, συντεθλῶντος αὐτοῖς τοῦ σκάφους, περὶ οὗτω μικρῷ ῥιπῇ καὶ κύβῳ. καὶ μὴν καὶ πιθήκοις τὸ ἔθιστον, καὶ ᾠδικώτερον ἄλλου δόξαι ἂν ἐν τῷ συμποσίῳ, μὲν hilarescere, ac modulatius

e torumq; obtuent, paueſacit inſtantes. f Quòd ſi quãdo etiam annuerit alicui, diuitéq; reddiderit: mirũ, quàm id nullo delectu facit, vt aliquoties præteritis probis ac ſapientibus viris, ſceleratis ac ſtultis hominib9 opes offundat, verberonibus atque effœminatis, cuiuſmodi ſunt iſti plerique. Quãquam equidem cupio cognoſcere quænam ſint iſta tua potęſtatis permiſſa. SAT. Haudquaquã parua, neq; omnino contemnẽda, ſi quis vniuerſi imperij vim expendat: niſi fortè tibi paruum eſſe videtur, & vt in teſſerarũ ludo vincas cũ quæ cæteris alea in vnionẽ voluatur, tibi ſenionẽ ſemp in ſummo latere oſtendat. Nam hinc ſibi plerique victum parant vel ad ſaturitatẽ vſque, quibus propitia ac ſecũda aſpirârit teſſera. h Rurſum alij nudi enatârũt, naue eliſa, fracta ad tã minutum ſepulcrum, puta aleam. Ade his, potando quammaxime hilarescere, ac modulatius aliò videri canere in conuiuio.

Prætereà

ὼν διακονουμένων, τοὺς μὲν ἄκρους ἐς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν (τοῦτο γὰρ τιμιτίμιον ἦν ἀλιτηρίου διακονίας) σὲ δὲ νικῶ ἀναπηρυχθέντα καμπίνικον, καὶ τἄθλ' ἁρπασάμενον ἀλόντα, ὁρᾷς ἁλίκον τὸ ἀγαθόν, ἔστι καὶ βασιλέα μόνον ἐφ' ἁπάσῃ γενέσθαι, ὥσ' ἀσφαλέως κρατήσαντα ὡς μιᾷ ἐπιταχθέντος γνώσῃ ἐπιτάξαι, καὶ αὐτὸς ἐπιτάξαι ἔχοις· ὥσ' μὲν, αἰσχρόν τι περὶ αὐτοῦ ἀναβοῆσαι, ὥσ' δὲ, γυμνὸν ὀρχήσασθαι, καὶ ἁρμάτιον τῷ αὐλητρίδα, τρὶς τῷ οἰκίαν περιελθεῖν. πῶς οὐχὶ καὶ ταῦτα λάγματα μεγαλοψυχίας τῆς ἐμῆς; ἃ ἦ τὸ μὲν ἀληθὲς μηδὲ βίβαιον γίγνεσθαι τῷ τοιούτῳ βασιλείαν αἰτιάσῃ, ἄνομον ποιήσῃς, ὁρᾷς αὐτὸν ἐμὲ, καὶ ταῦτα διανέμοντα, ὀλιγοχρόνιον τῷ ἀρχῷ ἔχοντα. τούτων δ' ὅν, ἃ μοι δοκεῖ τὰ δίκαια ἄθλα, καὶ νικῆσαι, καὶ ἄρξαι, τὸ ἆθλον, καὶ τῶν ἀκατηγορήτων ἀμοῦσαι, βαρβίτου αἴτει, ὡς ἐμοῦ πρὸς οὐδὲν διαλεξομένου σοι πλὴν ἀοιδῆς καὶ ὠκυπόδων.

Præterea reliquis ministris in aquam præcipitatis (nam ea pœna est parũ dextrè ministranti) te & victorẽ pronunciari, atq; ei quem vicerîs, præmia præripere. Vides ninurum quàm ingens sit bonum: quemadmodum & illud, quum talo victor solus omnibus rex præficeris, vt non solùm ipse non feras vlla ridicula impetrata, verumetiã ipse possit alijs imperare: huic vt turpe quiddam de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus, utq; sublata in humeros tibicina ter domũ obambulet. Annón hæc quoq; munificẽtiæ meæ non exiguæ sunt argumenta? Quòd si causaberis regnum hoc nec verum esse, ne stabile, inscitè feceris, quum videas meipsum, qui ista dilargior, exigui tẽporis imperium tenere. Ex his igitur quæ meæ facultatis est præstare, nempe de taxillis, de regnando, de canendo, deq; reliquis quæ modò recẽsui, audacter quæ volet petito, nihil veritus ne te ægide aut fulmine territem.

ΙΚ. ἀλλ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τῶν μὲν τοιούτων οὐ δέομαι· σὺ δ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκριναι, ὃ μάλιστα ἐπόθουν ἀκοῦσαι, καί μοι ἦν ἔτι σοὶ τοῦτο, ἱκανῶς ἴσως τῶν ἀμοιβῶν ἀπολωκὼς ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφίημί σοι τὰ λοιπά. ΚΡΟ. ἐρώτα μόνον· ἀποκρινοῦμαι γάρ, ἢν ἄλλως τύχω. ΙΚ. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, ἃ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστίν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατεπόθεις τὰ γεννώμενα ὑπὸ τῆς Ῥέας, ἐκείνην δὲ ὑφελομένην τὸν Δία, λίθον ἀντὶ βρέφους, ἔπειτά σοι καταπιεῖν· ὁ δὲ ὡς ἡλικίαν ἀφικόμενος, ἐξέπιασέ τι τῆς ἀρχῆς, πολέμῳ κρατήσας, εἶτα εἰς τὸν Τάρταρον φίψας ἐνέβαλε, πεδήσας αὐτόν σοι καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὁπόσον κατὰ σὲ παρετάξατο. ΚΡΟ. ἀλλ' ἐορτὴν, ὦ οὗτος, ἤγομεν, καὶ μεθύειν ἐφίστο, καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἀποστάταις ἐπ' ἐξουσίας, ἔγνως ἄρ' ὡς ὀργίζεσθαι χρὴ τοῖς ἐχθροῖς μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας,

SAC. *Atqui istis nihil mihi est opus,* [i] *Titanum optime. Tu tamen illud mihi respondeas velim, quod maximè cupiebam cognoscere: quod si mihi dixeris, satis magnam gratiam pro sacro persolueris, quin & in reliquum tempus quæ debueris, condono.* SAT. *Rogamodò, equidem respondebo, si fortè quod rogâris, sciero.* SAC. *Illud in primis, num vera sunt ista quæ de te audimus, quémadmodum* [k] *deuoraris liberos tibi* [l] *ex Rhea natos, vícq; clàm illa subducto Ioue, saxum infantis loco suppositum, tibi deuorandum tradiderit: deinde puer adultus te regno expulerit, bello superatum, mox arreptum in tartarum præcipitârit, vinculis iniectis tum tibi, tum omnibus copijs auxiliaribus, quæ tecum in acie steterant?* SAT. [m] *Quid dixti? Nisi festum celebraremus, esseticq; licitũ inebriari* [n] *atque in dominos impunè conuicia iácere, intelligeres profectò mihi permissũ esse irasci, qui quidẽ istiusmodi roges,*

οὐκ ἀδικοῦντες πολλὰ οὕτω, καὶ προσβύτην θεόν. ΙΥΡ. κἀγὼ ταῦτα, ὦ Κρόνι, οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημί, ἀλλ' Ἡσίοδος καὶ Ὅμηρος. ὀκνῶ γὰρ ἐγὼ ἅπερ ὅτι καὶ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν, ταῦτα ἐπιτιθέναι περὶ σοῦ. ΚΡΟ. οἴει γάρ τι τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιές τι περὶ ἐμοῦ φθέγξασθαι; σκόπει δὲ οὕτως, εἰ ὅστις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν ἐρῶ) ὑπομένειεν ἂν ἐκεῖνα αὐτὸς καταφαγεῖν τὰ τέκνα, ἃ μή τις θυέστης ἦν, καὶ ἀσεβὴς ἀδελφῷ περιπεσὼν, ἴσθι καὶ τοῦτον ἂν ἔτι, ὡς ἐγνώσεται λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων, ἀ μὲ ἀνάλγητος ἔτι τοὺς ὁδόντας; ἀλλ' οὔτι ἐπολιμήσαμεν, οὔτι ὁ Ζεὺς βίᾳ τῶν ἀρχῶν ἀφήλετο, ἐκόντος δέ μου παραδόντος αὐτῷ, καὶ ὑποκεκλικότος ἄρχειν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε περιέθημαι, οὔτε ἐν τῷ Ταρτάρῳ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, ἃ μὴ τυφλὸς, ὅσπερ ὁ Ὅμηρος ἔλεγε περὶ

ΙΑ.

nihil reueritus adeò canũ ac senem deum. SAC. At ego hæc, Saturne, non ex mẽ ipso dico: quin & Hesiodus & Homerus (nolo enim dicere) reliqui propè mortales omnes eadem de te credunt. SAT. An tu putas [p] vel pastorem illum, [q] vel hunc ampullosum, verè quippiam de me scisse? Rem ad hunc considera modum. Est'ne quisquam homo, non dicam Deus, adeò durus, vt possit ipse volens suos deuorare liberos? nisi si quis esset [r] Thyestes, qui ab impio circunuentus fratre comederet. Sed finge esse quũ possit, qui fiat vt ignoret se [s] saxum edere vice pueri? nisi fortè dentibus sit huiusmodi, vt dolere non queant. Imò neq; bello conflixiimus, neq; Iupiter per vim imperiũ occupauit, sed ego illi volẽs & vltrò rerũ administrationem tradidi, cessiq;. Porrò neq; vinctũ esse me, neque in tartaro esse, vel ipse vides opinor, nisi prorsus [t] oculis captus es, quemadmodũ Homerus

ιι. τί παθὼν ἄν, ὦ Κρόνι, ἀφῆκας τὴν ἀρχήν; Κρό. ἐγώ σοι φράσω, τὸ μὲν ὅλον γέρων ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τῦ χρόνυ, ὦμ, διὸ καὶ παπαῖάι μοι πολλοὶ ἔπασαν· ἐγὰρ ἀμαρτάνω διαφέρ πως οὕτω πολλὰ ἀδικήσαντ νῦν, ἀπ' ἀὐ ἀναβὰν ἐπὶ ἄνω καὶ κάτω, τὸν πραυνὸν διπρμένον, τὰς ἐπιόρκους, ἢ ἐφοσίους ἢ βιαίως καταφλέγοντα. καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ἦν, καὶ γυναικῶν· καὶ ἐξελεῖν ἔρᾳ ὧν ποιῶν ὡς Διί. καὶ ἅμα δὲ, καὶ πᾶς ἔχαν ἐπὶ νοῦ μοι ἄμα πάντα ζῆς ποιεῖν τὸ ἀρχεῖν, αὐτὸν ἀναχωρῆσαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἡσυχίας, ὅτι τοῖς ἀνομένοις χρηματίζοντα, οὔτι ἐφ τῶν τάναντία ἀποιῶν ἐνοχλόμενον, οὔτι βουλῶτα ἢ ἀφαίρυντα, ἢ χάλαζαν ἐνιοτι βάλλειν ἀναγκαζόμενον. ἀλλὰ πρσβυτικόν τινα τοῦτον ἄδικον βίον διάγω, ξωρότερον πίνων τὸ νέκταρ, ὧν

SAT. Sed quid tibi accidit, Saturne, vt imperium deponeres? SAT. Ego tibi dicam in summa: Senex iam & podagrosus quum essem ob aetatem (vnde etiam factum est vt plerique [u] nihil compedes esse finxerint) impar eram virib. ad tam multa huius aetatis facinora puniенda. nam erat assiduè mihi [x] sursum ac deorsum curritādum obarmato [y] fulmine, quo sacrilegos, periuros, ac raptores exurerem. Erat & negotium plenum laboris, quodque iuuenem desideraret. Itaque mihi consulens, Ioui locum dedi. Quandquam & alioqui rectè facturus mihi videbar, si [z] partitus filijs (nam erant) imperium, ipse pleramque vitam cōuiuijs per ocium traducerem, nihil necesse habens, neque vota facientibus operam dare, nec ab ijs qui contraria petunt, molestia affici, neq; tonare, neq; fulminare, neque grandinem aliquoties immittere. Sed semlem hanc ac iucundissimam dego vitam, meracius bibens nectar, atque

Ἰαπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπολιπόντας πρωτοβολοῦμεν. ἐκ ἀρχῆς μυρία ἔχων πράγματα· νῦν δὲ ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς ἔπαθον, ἀνεψυγμένος θαυμαστὸν ἔδοξε, καὶ ἀναλαμβάνειν τὸν νῦν ἀρχῶν, ὡς ἐπομενούσαν τὸν ἀνθρώπους, οἷς ἐγὼ ὁ ἐπ' ἐμοῦ βίου, ὁπότε ἄσπορα καὶ ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς. ἐπάχυνθε, ἀπ' ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἑψόμενα ἐφαίνετο, καὶ ὁ οἶνος ἐρρεῖ ποτα μυρίον, καὶ πᾶσι γὰ μᾶλλον καὶ γάλακτος· ἀναθοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαντες. αὕτη μοι ἡ αἰτία τοῦ ἀληγοχρονίσαι τούτοις ἀναπαύσας, καὶ ἀβλαβῆ τοῖς ἀπανταχῆ πρότοις, καὶ ὠδὴ καὶ παιδιὰ, καὶ ἴσοτιμία πᾶσι, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις· οὐδὲ γὰρ ἐπ' ἐμοῦ δοῦλος ἐγώ. ἦν, ἐγὼ δι, ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο ἄπαξαπορ, ἀς τοὺς δούλους καὶ παιδοτρίβας φιλάνθρωπον ἐπὶ τὸ μέσον ἐκείνῳ ποιῶμεν, ἐπιμιμνησκόμενοι τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύοντα, μεμνημένον τῆς ὕβρεως.

atque interim A cum Iapeto reliquisq; æqualibus diis cõfabulans. At regnat quidem ille mille districtus negotijs, nisi quòd hos pauculos quos dixi dies, mihi visum est excipere, in quib. recipio principatũ, vt mortalibus in memoriam reducã, cuiusmodi fuerit me regnante vita, cùm citra sementẽ citraq; arationem cuncta illis prouenirent. B Haud tũ quidẽ aristæ, sed panis paratus, carnes apparatæ, ac vinũ fluminũ instar fluebat, tum fontes mellis lactisq;, propterea quòd mortales omnes probi essent & aurei. Hæc, inquã, mihi causa fuit cur exigui temporis imperium geram, atq; ob id vndiq; plausus, cantiones, lusus, æqualitas omnibus seruis æquè ac liberis. neq; enim me regnante quisquam erat seruus. SA. At ego, Saturne, coniecturã istam ad seruos, & eos qui boias terunt, referebã, quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatẽ: quòd memor teipsum aliquando seruituti seruisse, ac gestãsse cõpedes, eos magnifaceres, q̃ simili essent fortuna.

Κρό. ἐ παύσῃ δὲ τὰ τοιαῦτα ληρῶν; οὐ λήξεις, ἢ παύσομαι πολλὰ ἔτι μοι ἢ τῶτο ἀπόπριναι, τὸ πάλαι ἐμὸν σμίνθος ἐν ἢ ζῶις ἐπὶ σῶ ἀνθρώποις; Κρό. ἢ μάλα, οὐ μὲν περὶ ταλάντων γε, ἀλλὰ περὶ μυριάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ περὶ λαρύνων τὸ μέτριον· ὡς μὴ ἀνιᾶσθαι ἕνα ἕκαστον, μηδὲ λαρύνων ἀπ' ἄλλου ζῶντα μόνον τῶν ἄλλων. Ιτ. οὔκουν ἐκεῖνοι τοιοῦτοι ὑπὲρ ἑνὸς δὲ ὧν ἢ ἐπιτάλαντον αὐτοῖς ὅλον ἀναλῶσαι ἄν, ὡς ἔγωγε, ἢ μετὰ ξὺν λιγυρίδος ἀν, οἶμαι δὲ τι ἐννοήσας, εἴ τις ἕνα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν χρυσῶν λάβοι τὸν ἀμίτροον ἔχοντα βίον ἀγαθὸν, ἰδὰξ σοῖς ποσὶν, οἷα ἔωθεν ἄρ' ἄθλιος ἀνίκα; ἀπασάντων γὰρ αὐτῶν, οὐ οἶδ' ὅτι, ἐπιφαμόντων, ὥσπερ τὸν Πυθία ἀπὸ Μανάδων, καὶ ἀπὸ Ὀρφέως Ὀρφία, ἢ Ἀκταίονα ἀπὸ κυνῶν, περὶ ἢ μέζον ἂν περιγένοιτο μέρος, πρὸς ἀλλήλους ἕκαστος ἀμιμήμενοι. οὕτω

SAT. *Non tu desines istiusmodi nugari nugas?* SAC. *Bene mones, itaque desino. Quin illud etiam mihi respondes, & talis ludere, in vsu fuit tui quoque seculi mortalibus?* SAT. *Erat sanè, at non depositis talentis, ac decem nummum millibus, quemadmodum vos facitis, verùm vt plurimo nucibus: ne videlicet discruciaretur qui victus esset, néve semper ploraret sese vnum omnium non habere quod ederet.* SAC. *Et rectè quidem illi.* D *Nam quo tandem pramio certassent ipsi talis, quum ipsi toti essent aurei? Itaque te loquente, tale quiddam mihi venit in mentem, si quis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostram ætatem adductum vulgo ostenderet, quid illi tandem euenire? Nempe miserum (sat scio) discerperent, haud aliter incursantes, quàm* E *in Penitheum Mænades, aut* F *in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut* G *in Actæonem canes, interq; sese decertarent, quantam quisque maximam posset portionem auferre, vt*

ἀλλ᾽ οὐδὲ ἑορτάζοντες, ἕως τοὺ φιλοκερδοῦς ἀσιν, ἀλλὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ πολλῶν τῷ ἑορτῷ. ἔτα οἱ μὲν ἀπείρηνται κλεπτόντες ἐν ᾧ συμποσίῳ τοὺς φίλους, οἱ δὲ σοί τινες λοιδοροῦνται, οὐδὲν ἄλλο, ἢ τοὺς κύβους φωνοῦσιν, ἀναιτίους ὄντας αὐτοῖς ἂν ἐπόντων ποιοῦσιν. ἀτὰρ ἀπί μοι καὶ τόδε, τί λάπτει ἀνδρὸς οὕτω θεὸς ἄν, καὶ γέρων, ἐπιτρέπειν τὸ ἀτιμώτατον, ὁπόταν χειμὼν ἐπέχῃ τὰ πάντα, καὶ ὁ βορέας πολύς, καὶ οὐδὲν ἔτι οὐ πίπτῃ χιὼν ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ τὰ λεῖβρα ξηρὰ καὶ γυμνὰ καὶ ἄφυλλα, καὶ οἱ λαμῶνες ἄμορφοι καὶ ἀπλωθηκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπικυφότες, ὥσπερ οἱ πάνυ γηραιότατοι, ἀμφὶ τὸ κάμινον οἱ πολλοί, τὰ πολλαχοῦ ἑορτάζει. οὐ γὰρ πρεσβυτικός γε ὁ καιρὸς, ἤδη ἐπιτήδεα πυρῶσαι. Κρόν. πολλά μ᾽ ἀναπείνας, ὦ οὗτος, ἤδη πίναν λέγεις.

ut qui ne in festo celebrando à lucri studio temperent, quin ipso etiam festo ad lucri abuuntur incrementum. Itaque alij quidem tibi primitias immolant, amicos in conuiuio depręcantes. Alij verò tibi conuiciantur, cùm nihil ad rem pertineat, tum ipsas comminuunt tesseras, perinde quasi illis sit imputandum, quod illi suapte sponte facium. Sed dic mihi & illud, quid tandem causę fuit vt Deus vsq; adeò imbecillis ac senex, H tempus in amœnissimum delegeris, cũ iam nix omnia occupet, plurimus sæuit Boreas, cumq; nihil nõ gelu concretum est, I arent arbores nudæ decussis frondibus, squalent horrentiq; vacua floribus prata, cum incurui contractiq; mortales, perinde quasi extremo confecti senio, ad focum ferme desident, interea tu festis diem agis? K neque enim accõmodum seni tempus, neque

παρέρχεσθαι.

satis idoneum genio indulgentibus. SAT. Sed heus tu permulta quidem à me scisciteris, cùm potare iam oporteat.

παρείρησαι γὰρ μοι χρόνον τ ἑορτῆς οὐκ ὀλίγον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖά μοι ταῦτα πεσοφιλοσοφῶν. ὥστε νῦν μὲν ἄφωμεν αὐτὰ, ὠσχώμεθα δ' ἤδη, καὶ προτῶμεν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλευθερίᾳ ἥδη ζῶμεν. ἔπειτα πεπάσομεν ἐς τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ καρύοις, καὶ βασιλίας χειροτονῶμεν, καὶ πανδαιζῶμεν αὐτοῖς. οὕτω γὰρ ἂν τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, φησί, παλίμπαιδας τοὺς γέροντας γίγνεσθαι. Ιι. ἀλλὰ μὴ δῆτα δῆτα ἀλλ' ὦν πιεῖν, ὦ Κρόνε, ὅτῳ μὴ ταῦτα, ἃ λέγεις, δόξειε. ὥστε πίνωμεν ἐκανὰ τὴν ἀρχαίρεσιν καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δὸς τῶν γραμμάτων ἐς βιβλίον τοῦτο ἡμῶν τὴν συνουσίαν· ἅ, τι αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἴλεως ἀπεκρίνω, παρίξαν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοις ἐπαξιον τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

Itaque non exiguam temporis portionem tuis rogationib. mihi de festo perdidisti, dum ista mecũ philosopharis, non admodum ad rem pertinentia. L. *Quare nunc istis tandem omissis, conuiuium agitemus, plaudamus, ac liberam agamus vitam. Deinde prisco more depositis nucibus,* M. *ludamus tesseris, ac reges suffragijs creemus, ipsiq; vtrò pareamus. Siquidem ad eum nondum effecerimus vt verum videatur prouerbium quod dicunt,* N. *Senes repuerascere.* SAC. *Imò cui ista quæ dicis, non probantur, Saturne, precor vt ei O nec tum bibere liceat, cùm sitit. Itaque bibamus, quandoquidem & primo colloquio satis à te respõsum est. Proinde videor mihi rectè facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogárim, & quæ tu propitius responderis, literis prodita tradam amicis legenda, si qui sunt digni qui tua dicta accipiant.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SATVRNALIA.] *Saturno sacra fiebant. de quibus in primis Macrobius libro* 1. *capite* 8. *&* 10. *&* Lilius Gregorius Giraldus *de annis & mensibus. Hæc κρόνια dicebantur à Græcis. Et primò vno die tantùm:* id est XIIII. *Cal. Ianuarias celebrari solita: sed pòst in triduum propagata, primùm ex adiectis à Cæsare huic mensi diebus, deinde ex edicto Augusti, qui trium dierum ferias Saturnalibus addixit, à* XVI. *igitur cœpta, in* XXIII. *desinebant, quo solo fieri antè consuuerant. Sed sigillariorum adiecta celebritas, in* VII. *dies discursum publicum & lætissimam religionis extendit. Sed plura hoc loco de Saturnalium celebritate post Lucianum nostrum commentari supernacaneum videtur.* *b* Quin istud iam.] *Petitio & occasio dialogi. Ritus Saturnaliorum & eorundē commendatio.* *c* Aegidem obuibrans.] *Scutum, capræ Amaltheæ mortuæ, à qua nutritus fuerat, pelle contectum,* ἀπὸ τῆς αἰγὸς. i. *capra dictum, in cuius capræ memoriam Aegiochum se appellari voluit. Scuto hoc aduersus Titanas pugnaturus sese armauit.* *d* Ad fulmen intentans.] *Fulmen enim potente Iouis manu torquetur atq; celeriter infigitur.* *e* Toruumq; obtuens.] *Est aūt odientis & indignantis signum limis oculis, taurinè & torvè aspicere, vt inquit Plato.* *f* Quòd si quando annuerit alicui. *&c.*] *Vide prouerbium, Diuisiæ non semper optimo contingunt. Hoc etiam distichon Erasmus vertit in prouerbio: Omnium rerum vicissitudo.*

Nunc etenim huic libram inclinat, nunc Iuppiter illi,
Vt modò sis diues, nil modò possideas.

Alludere videtur ad Homeri locum Iliad. 8. *vbi Iupiter aureis lancibus expandit Troianorum & Græcorum fata.* *g* Vt in tesserarum ludo vincas.] *Tessera lateribus constabat senis, quibus inter ludendum vtebantur tribus. Suetonius in Augusto: Talis iactatis, vt quisque canem aut Senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat, quos tollebat vniuersos, qui Venerem iecerat. Quoties verò tali quatuor ita excidebant, vt diuersa esset omnibus facies, Venerius appellabatur.*

labatur iactus, idemque feli ssimus erat, vt docet in Amoribus idem Lucianus Fuit autem Senio punctus in talis qui à Græcis ἓξιμος dicitur, ab Aristotele κῶς lib. 2. de Cœl., qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus tali est sex puncta continens, à senario numero dici videtur. Qui verò vnum punctum continebat, χύων. i. canis Persio, Canicula dicebatur. Quem Lucianus hic intelligit, per vnionem. Pollux binarium & quinarium in talis non fuisse scribit. h Rursum alij nudi enatârunt naue elisa.] Adhuc hodie multi grauiter hac cupiditate, velut æstu quodam fluctuantes nec pauci tempestatis magnitudine submerguntur, & nudi enatant. Idem pro Imaginibus: Audebo iactare aleam. In Hermonide: Itaq; iuxta prouerbium, In vno viro iecimus aleam. Vide quæ in Imaginibus annotauimus. i Titanum optime.] Transitio per reiectionem. Ferunt Cœlum plures duxisse vxores, ex quibus 45. liberos sustulit, præcipueq; ex Titea 17. qui à matre Titanes dicti sunt. Sicq; omnes Cœli filij Saturnus, Titan qui ex terra Gigantes genuit, qui etiam Titani dicuntur. k Deuorâris liberos.] Prolem masculam. Saturnus Cœli & Vestæ filius, qui Opim sororem suâ matrimonio sibi coniunxit, & patri Cœlo virilia execuit ex quib. in mare abiectis, spumaq; agitatis, nata est Venus, quæ inde dicta est Aphrodite. Fratrem habuit Titanē maiorem natu, qui cū parenti, vti par erat, succedere deberet, animaduertens tamen matrē sororesq; in Saturnum proniores esse, iure suo illi cessit, at tamen lege, ne Saturnus prolem masculam tolleret, sed regnum ad suam stirpem rediret. Saturnus igitur ex pacto cum fratre inito, liberos suos masculos, vbi primum nati essent, deuorabat. Verùm cum Ops vno partu Iouem & Iunonē edidisset, Iunonem quidem Saturno ostendit, Iouem verò clàm nutriendum abiegauit: adhibitis interim Corybantibus, qui cymbalorum tympanorumque pulsu obstrepebant, ne pueri vagitus audiretur. Saturno aūt, cùm ille pueriū deposceret, vt & ipsum deuoraret, Ops lapidem ei ostendit pannis inuolutum, eumque partu illo à se edito simulabat, quem ille acceptum, sine morā deuorauit Post hæc cùm ex oraculo didicisset, fore, vt à filijs regno pelleretur, cùm ob hoc Ioui insidias strueret, ab eo regno pulsus & priuatus est. l Ex Rhea natos.] Ops pro Græco voca-

bulo

bulo dicitur ὁπὸ τῦ ἔπ, quod eſt fluere: propterea & terra rebus omnibus affluat. Ops verò idcircò dicta putatur, & terræ ope vita hominum ſuſtentetur: vel ab antiquo adiectiuo ops, quo veteres pro diuite vtebantur, quemadmodum contrà inopem dicimus pauperem & egenum. Veteres enim, quorum opes præcipuè in re pecuaria, & agricultura conſiſtebant, terram huiuſmodi opum largitricem diuinis proſecuti ſunt honoribus, Opemque hoc eſt, opulentam nuncupauêre. m Quid dixiſti.] *Conſutatio fabulæ de Saturno, de qua Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 8.*

n Atq; in dominos impunè conuicia iácere.] *Ipſis Saturnalibus domini ſeruos ſuos conuiuijs liberalibus & opiparis accipiebant, ipſi muneribus ſeruilibus fungebantur: ſeruis impunè, quicquid liberet, loqui licebat, & vt ſcribit idem Macrobius libro 1. & Athenæus libro 14.* o Nihil reueritus canum ac ſenem deum.] κρόν@, id eſt, *Saturnus, podagroſus, ac ſenex, à Poëtis fingitur, & temporum deus: quaſi* χρό-νο@. p Vel paſtorem illum.] *Heſiodum poëtam natum in Aſcra Bœotiæ vico, qui miſſus à patre ad ouium cuſtodiam, dormiens ſomniauit ſe repentè factum Poëtam, & à Muſis coronatum, vnde Mantuanus:*

Tu ſapis vt cuſtos ouium Parnaſidos Aſcræ
Incola, quem ſubitò Muſæ inſtituêre Poëtam.

Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas ſcripſit. q Vel hunc ampulloſum.] τὸν ἀλαζόνα *Homerum faſtuoſum, oſtentatorem, vaniloquum, mendacem, verba turgentia & ſufflata proferentem.* r Thyeſtes ab impio fratre.] *Atreo. Atreus & Thyeſtes Pelopis filij fuerunt adeò ſeui, vt Thyeſtes cũ Aëropa fratris vxore concubuerit, & inceſtum hunc ægrè ferens Atreus, liberos proprios ei comedendos apoſuerit.* s Saxum edere.] *Nihil in rerum natura ſaxo durabilius. At id quoque temporum diuturnitas abſumit. Quod Poëtæ nimirum innuunt, cùm fingunt Saturnum temporis deum ſaxum Iouis loco ſuppoſitum deuoraſſe.* t Oculis captus, vt Homerus.] *Ob id Homeri nomen fortitus eſt, quum priùs Meleſigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus eſſet. Cumæi namque & Ioues oculis captos ὁμήρους appellant, quòd ὁμήρους: id eſt, itineris ducibus egerent. Hinc cæcutiens*

Mæonius

Mæonius nuncupatur à Martiano Capella libro 1. *de Nuptiis Philologiæ, Poëtæque præcipuè Oeagrium citharistam, cæcumentiúq; Mæonij suauiloquam senectutem. Pantanus:*

Vnde oculis capto nomen permansit Homero.

a Mihi compedes esse finxerunt.] *Saturnus in compedibus fingi solet. Atque huius figmenti rationem reddit aliam Lucian. in lib. de Astrologia, nempe quod orbis Saturni longissimè à nobis semotus sit, ob hoc in tartara coniectum finxêre, ex aëris profunditate sumpta occasione. Deinde quod motus sunt omnium tardissimi, vt quasi stare videatur, compedibus alligatis finxerunt, x* Sursum ac deorsi.] *& ἄνω κάτω ita finitima sunt, vt eadem esse videantur. Prouerbialia schemata sunt, quæ accommodantur ad omnia tentanti, vel ad omnia confundenti, vel ad intelligentiam omni ex parte negotium circumspicientis.*

y Fulmine.] *Saturno ac Ioui fulmen attribuerũt Poëtæ, & hac effigie picti sunt.* z Partitus filijs.] *Saturni & Opis filij fuerunt Iupiter, Neptunus, & Pluto. Verùm Iupiter Iunonẽ Iouorem suam eodem secum partu editam, vxorem duxerat, & cum Plutone Neptunoque fratribus regnum partitus, Olympum sibi reseruans habitauit. Vide Hom.* 15. *Iliad. A* Cum Iapeto.] *Cæli & terræ filius fuit, vir potens & proterui ingenij, magiq; filiorum, quàm sua virtute clarus. De eo Val. Flacc. libr.* 1. *Ouid.* 1. *Met. & Sillius libr.* 12. *Hic Lucianus Saturno æqualem facit. Suidas pro delyro apud Aristoph. poni scribit. B* Haud tum quidem Aristæ.] *Origo & causa festi. C* Talis ludere.] *Talis ac nucibus olim lusitásse homines, vel Horat. testis, cùm ait:* Te talos Aule nucesq;. *D* Nam quo tandem præmio.] *Digressio in præsentes mores. E* In Pentheum Menades.] *Pentheum regem Thebanum cum orgia, hoc est, sacri Bacchi noua adhuc, & iamprimùm incipientia prohibere conaretur, à matre & materteris aliisque Menadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. De Penthei interitu habes in Bacchis Theocriti, Eidyl.* 23. *tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusiùs. Ouidius eandem fabulam exponit in* 3. *Metam. Huius etiam meminit Lucianus de morte Peregrini, in initio. F* In Orpheum fœminæ Thraciæ.] *Mulieres insanientium ritu Bacchi Orgia celebrantes, Menades dictæ à*

verbo

verbo Græco μαίνεσθαι, quod significat insanire. *Orpheus autem Eurydices vxoris sactum ægrè ferens, cœlibem deinde vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecisset, alios q; insuper à mulierum consortio deterreret, atque in puerorum amores pelliceret, à Mænadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluuium occisus, & discerptus est: cuius membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, deduntque ea sepulturæ. Lyra verò & caput in Hebrum deiecta, ad Lesbon insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepulturæ mandatum est.* G In Actæonem canes.] *Actæon à suis ipsius canibus dilaceratus fuit, vt indicant Theocriti enarrationes, & Ouidius libro 3. Metam. Claudianus in Ruffinum, & Sillius lib. 12.* H Tempus inamœnissimum.] *Hyemis descriptio. In hyeme enim Notus suapte natura nubem & imbres affatim colligit, quæ Boreæ rigore congelascunt. Hinc Aquilonia hyemis à Valerio Flacco lib. 6. dicta. A Mantuano verò niuosa, & Borealis. Tum à Virgilio glacialis:*

Strinxit aquas tenues vt glacialis hyems.

I Arent arbores.] *Hinc Horat. lib. 2. Carm.*

Informes hyemes reducit Iupiter idem.

Sillius lib. 3. Deformis hyems. K Neq; enim accommodum sen tempus.] *Mantuanus:*

Surgit hyems onerosa inopi, damnosa senectæ.

L Quare nũc istis tandẽ omissis ac depositis nucib.] *Prouerbium à puerorum ludibus, qui nucibus peraguntur, ductum.* M Ludamus tesseris, ac reges creemus.] *Reges in conuiuijs constituebantur, qui leges bibendi ferebant, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Huiusmodi regem, arbitrum bibendi nominat Horatius Oda 7. libri 2.* N Senes repuerascere.] *Hunc locum Erasmus noster citauit in Adagio: Bis pueri senes.* O Nec bibere liceat cùm sint,] *Verba sunt hominum malè precantium, veluti Thyestea execratio. Huic similia sunt, In morbo consumat, & capiti eueniat: & quæ in fine primæ epistolæ Saturnalium dimittibus imprecantur.*

KPONO-

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. CRONOSOLON:
id est, *Saturnalium Legumlator.*

Erasmo Roterodamo interprete.

Ἀλλὰ μὴν Κρονοσόλων, ἱερεὺς καὶ προφήτης τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὰς ἑορτάς· ἃ μὲν ζῆν πρέπει, καὶ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ τοῦδ' οἶδ' ὅτι μεμνῆσθαι λελήθασιν τοὺς νόμους, ἃ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα ὥρισται. ὑμᾶς δέ, ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε ὅπως μὴ παρανομήσητε, μηδὲ παραβαίνητε τῶν δ' ὧν προστάττω. ὡς ὅστις ἂν ὅτῳ μὴ ποιήσῃ, ἴσθι οὐτος, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσαντος, ἀλλ' ὡς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὃς μὲ πρὸ πολλοῦ νομοθετήσαντα ἐπὶ τῶν ἑορτῶν, οὐκ ὀναρ ἐπισᾷς, ἀλλὰ πρώην ἐγρηγορότι ἐναργῶς συγγνώμην. ὧν δ' οὐ πολίτης, οὐδὲ αὐχμοῦ πλήρης,

Aec[a] *ait Cronosolon sacrificus, & idem vates Saturni, earúmque legum conditor, quæ quidem ad festum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio misso libro illis ipsis præscripsi. Neque dubito quin eas leges seruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauissimæ decretæ sunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites, videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam si quis secùs fecerit, is sciat se non me neglecturum legislatorem, sed ipsum potiùs Saturnum, qui me condidit festi sui legibus delegit, haud ille quidem* [b] *in somnis visus, sed nuper cum vigilante palàm congressus.*

Erat autem neque compedibus vinctus, neque situ obsitus,

[c] *qualem*

τολίως, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγράφοι, παρὰ τ̃ πηρόν̃των ποιητῶν παραλιξάμενοι ἱπιδέικνυνται, ἀπὸ τ̃ὼ μὲν ἅρπην ἔχει πάνυ τιθηνμένην, τὸ δ' ἅπα φαιδρός τι ὢν καὶ ἁρπτιρὸς, καὶ βασιλικῶς ἱνικώαν, μορφὴν μὲν τοιόσδι ὅρθμοι· ἃ δ' ἔπι, πάνυ θιρπίσια, καὶ τοῦτα προσφῦσθαι ὑμῖν ἄξια. ἐδὸν γάρ μι σκυθρωπὸν ἐπὶ σωνοίας βαλίσον̃α, ὥσπιρ ἀκὸς ὢν θιὸν, ἔγνω αὐτίκα τ̃ὼ αὐτίαν τ̃ς λύπης, ἥτις ἐπί μοι, καὶ ὡς τ̃ὼ πρίαν ἀνσχιραίνοιμι, ὑ ἰατὰ τ̃ὼ ὥραν μονοχιτιῶν· καὶ γὲ ἱρύθ, καὶ βορέας πολὺς, καὶ ἱρύσταλοι καὶ χιὼν, ἐγὼ δ' ἤκιστα ἐπιφράγμ̃ν πρὸς αὐτό. ἀλλ' ὅτι καὶ τ̃ς ἑορτ̃ς πάνυ πλησιαζ̃σης, ἑώρων τὸς μὲν ἄλλους παρασκιναζομένους, ὅπως θύσουσι, ἀναχάνων̃α, ἐπ μαντῷ δ' ὑ πάνυ ἑορτάσιν μα ὖσα, καὶ δὴ προσιὸν̃α ὀπιθφν, καὶ τ̃ ὠτὸς μαλακόμ̃ν, καὶ ὀξισάσας, ὥσπιρ μοι

[c] qualem eum pictores fingũt, exemplar [d] à deliris poëtis mutuati, verùm [e] falcem quidem tenebat præacutam, [f] cæterà verò et hilaris erat, & validus, regióq; apparatu. Atque hæc quidem specie mihi visus est. Cæterùm quæ locutus est, planè diuina sunt, & in his hæc digna, quæ vobis priùs exponam. Nam vbi me vidit & animo mœstum mambulantem, mox intellexit, [h] quippe deus, quæ nam esset molestiæ causa, videlicet grauiter me ferre paupertatem, vt qui nõ [i] pro temporis ratione vnicam vestem haberem, cùm iam esset gelu, multúsque flaret Boreas, glacies ac nix, aduersus quæ ego minimè communitus eram. Multò magis autem, quòd cùm festum instaret iam proximè, reliquos viderem apparantes quæ ad victimas, quæq; ad conuiuia requirebantur, mihi verò ipsi res non admodum ad festũ instructæ esse.

Iam [k] à tergo accedens, auréq; prehensa, ac vellicata (nã hac specie

μοι πρόσπαιξον ἄνωθι τί ταῦτα, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἀνιῶμενόν σοι ἔοικας; ὑ γὰρ ἄξιον, ἔφω, ὦ δέσποτα, ὅταν μετὰ ῥᾳστώνης μὲν καὶ μιαρὸς ἀνθρώπους, ἱερωσυνῶν τε καὶ μόνους σοφοὺς ὁρῶ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀφείας καὶ ἀμηχανίας σιτούμενοι; ἀλλ' ἐδὲ σὺ, ὦ δέσποτα, θέλεις πάσσοι ταῦτα, καὶ μετασοσμῆσαι πρὸς τὸ ἰσόμοιρον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, ῥᾴδιον ἀνάπαυσιν, ὁπόσα ἐκ Κλωθὸς, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν πάσχομεν. ἃ δὲ δι' ἐμὲ τοῖς ἑορτοῖς, ἐπανορθώσομαι ὑμῖν τὴν ἀφίαν. καὶ ἐπανόρθωσις ἔδε ἔστω. ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν τῇ ἑορτῇ, ὡς μὴ λαθ' αὐτοὺς οἱ πλείστοι ἑορτάσωσι, δοὺς συγγνοὺς ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' ἐκ οἶδα, ἔφω. ἐγὼ, ἦδ' ὅς, διδάξομαί σε κατὰ ἀρχὰς καὶ διδάσκων. ἅτε ἐπεὶ πολλὰ ἐπισκώμω,

specie sese mihi consuetum ostendere) Quid istud sibi vult (inquit) Cronosolon? videre mihi solicitus. An non æquum, inquam, here, cum [1] impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos deliciis frui videam, ipse verò, mecumq; complures alij docti, cum inopia, summaq; rerum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, curas his rebus finem imponere, & ad æqualitatem reuocare. Tum ille: Cætera quidem, inquit, haud facile fuerit reuocare, quæ vobis [m] à Clotho reliquisque Parcis accidunt: porrò paupertatis malum vobis corrigam, quatenus ad festum attinet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot cõscribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vti ne diuites inter sese festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At non noui, inquam, leges conscribere. Quin ego, inquit, docebo te. Moxq; ingressus, ordine me docuit. Deinde cùm cuncta perdidicissem:

μιλῶ, κἦτ' ἀπὶ αὐτοῖς, ἔφη, ὅτι ἐμὲ μὴ τοῦτο ποιῶσι, μαίτλω ἐγὼ τὸν ἄρπλω ταύτλω ὀξέαν περιφέρω· ἢ γὰρ οἱ ἄλλοι, τὸν μὲν πατέρα ἐκδημίαν ποιησάμενοι, τὸν Οὐρανὸν τοῖς μυσταῖς μὴ ἐνεχείλουν, ὁπόσοι ἂν παρανομήσωσιν, ὡς ἀγέροντι τῇ μητρὶ αὐλοῖς καὶ λυμβάλοις, Βάκχοι γενόμενοι τάχιστα ἐπέλκουσιν. ὥστε καλῶς ἔχει ἡμῖν μὴ παραβαίνειν τοὺς θεσμούς. Νόμοι πρῶτοι· Μηδενὸς μηδὲν μήτε ἀγορεῦσαι μήτε ἰδίαν πράττειν ἐν τοῖς τῆς ἑορτῆς, ἣ δ' ἂν εἰς παιδιὰν καὶ τρυφὴν καὶ θυμηδίαν. ὑψοποιοὶ μόνοι, καὶ πυρμαζόρχοι, ἐνεργοὶ ἔστωσαν. ἰσοτιμία πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις, καὶ πενήσι καὶ πλουσίοις. ἀργίζεσθαι, ἢ ἀγανακτεῖν, ἢ ἀπωθεῖν, μηδενὶ ἐξέστω λογισμὸς πρὸ τῶν ἐπιτελουμένων Κρονίοις λαμβάνειν, μηδὲ ἔδεσμα ἐξέστω. μηδὲ τὸν ἄρχοντα ἢ τὸν ἰδιώτην ἐξεταζέτω, μηδὲ ἀναγραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ, μηδὲ συναλιζέσθω Κρονίοις, μηδὲ

cissem: Et illud, inquit, illis dicito, nisi seruârint hæc, tum ego profectò sine causa falcem hanc acutam circumfero. Alioqui ridiculus sim, si cùm patrem Cœlum execuerim, non item castrâro diuites istos, quicunque leges meas violauerint, o ve iam euirati, Cybeli matri se se adiungant cum tibijs ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, si leges non prætergredia-mini. Lex prima: ne quis quid intrà festi tempus agito, neque publicum, neque priuatum, nisi quæ ad lusum, ad voluptatem, animique oblectationem pertinebunt. Obsoniorum & bellariorum artifices soli in opere sunto. Æqualitas omnibus esto, seruis, liberis, pauperibus, diuitibus. Irasci, indignari, minarive ne cui liceat. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias, ne id quidè fas esto, Ne quis argentum vestémve exà-

pendito, néve inscribito solennitatis tempore. Ne quis exer-

μηδὲ λόγος ἄσκεπτος ἢ ἀπόδεικτος φανῇ, πλὴν εἴ τινος ἀξίου καὶ φαιδροῦ, σπουδῆς καὶ παιδιᾶς μεμιγμένης. Νόμοι Πλάτωνος. Πρὸ μὲν τοῦ τὰς ἑορτὰς οἱ πλουσίοις γραφόντων μὲν εἰς μνᾶν ἑκάστου τῶν φίλων τὸ ὄνομα. ἐχόντων δὲ καὶ ἀργύριον ἕτοιμον, ὅσον τῶν κατ' ἔτος προσιόντων, τὸ δίκαιον, καὶ ἰσάζειν τὰς ἴσης πλὴν μικρῷ. καὶ ὅση παχυτέρα ἡ κατ' αὐτὰς καλλωπισμὸς, καὶ τῶν ἀργύρων ἐκ ὀλίγα· ταῦτα μὲν πρόχειρα ἔστω. πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς, καὶ θάριον μοί τι προσφιλῶς, μὴ ἐκ αὐτῶν ἐξελαυνέσθω ἐκ ἐπὶ οἰκίας μικρολογία καὶ φιλαργυρία, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἅπαντα σωφρονικὰ τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ἐπιδήμου καθαρὰν γὰρ νῷ οἰκίαν ἐξεργάσωνται, θυσάντων Διὶ πολιούχῳ, καὶ Ἑρμῇ κάλῳ, καὶ Ἀπόλλωνι μεγαλοδώρῳ. ἔπειτα περὶ δείλην ὀψίαν, ἀναγινωσκέσθω ἡμῖν σφίσι τὸ θεατὴν ἐκεῖνο πινάκιον.

ceatur, nève literis operam dato, aut recitato, nisi si quæ sint vrbana lepida q, quæ dicacitatem respiant ac iocum. r Lex secunda: Multò ante festum diuites singulorum amicorum nomina in tabella scribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum. Prætereà quicquid illis superest vestium, & quicquid est cultus pinguiorit, quàm vt ipsis conueniat. Ad hæc argenteorum vim non modicam. Atque hæc quidem in promptu sunto. Cæterùm ante solennitatem s porcellus circumagitor, atq ex ædibus eiiciuntor sordes, auaritia & quæstus, & si quæ id genus alia sunt pleriſque diuitum domestica. Deinde vbi domum perpurgârint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, ac Mercurio munifico, atq Apollini magna donanti. Deinde circa vesperam tabu-

lam illam amicorum nomina tenentem relegunto. Distri-

καταπέμπειν δὲ καὶ τοῖς ἀπ' ἀξίαν ἑκάστου, πρὸ τοῦ Διὸς ἀγορᾶς, τοῖς φίλοις. οἱ δὲ ἀποπέμποντες, μὴ πλείους φίλων ἢ τριάκοντα, οἱ πλείστοι τῶν οἰκετῶν, ἄδην πιόντες. ἐγγράφεσθαι δὲ εἰς γραμματεῖον, ὃ τὸ μνημόμενον, καὶ ὅδον, ὡς μὴ ἀμφόδοις ὑποπίπτοντας, καὶ δὲ οἰκίαν, μίαν ἑκάστου καὶ πέντε, ἀφ' ἑκάστου, ἀναβιβάζειν δὲ μηδὲν πλέον. εἰς μνημοσύνου λιπαίαν πάντα μνημονεύειν ἄξιον γὰρ ἀμοιβεῖσθαι ἄνευ, τὰ ἐπὶ εἰς λάρους λιγόμενα, ὡς μνησικακίαν καὶ ὀλιγωρίαν ἔσεσθαι. ἐπαχθὲς δὲ μηδὲν μηδὲν ἀναπιστεῖν, μηδὲ ἀναιρεῖν τὸ μνημόμενον. πλοῦτον, πλοῦτον μηδὲν μνημονεύειν, μηδὲ ἐπάγειν Κρονίοις ὁ πλούσιος ὁ ἑταῖρος τῶν ἐς τὸ μνημόμενον πλεῖστον ἢ λαμπρότερον, μηδὲ μνᾶσθαι μηδὲν, μηδὲ μνᾶσθαι ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ἐπὶ μὴ

butis autem pro cuiusque dignitate muneribus, ante Solis occasum amicis mittendo. Porrò qui deferant, ne plures, tribus quatuórve sunto, atque hi certissima ex familiis fide, iamq; natu grandes. Assignabitur autem in literis & quid mittant, & quantum, vt ne vtrique suspectos habere possint eos qui perferunt. Atque ipsi ministri vnico quisq; vehiculo eporo, domum vt reuertantur, neq; præterea quicquam ab eis postulanto. Doctis omnia duplá mittuntor. Nam hoc aequum est geminam accipere portionem. De muneribus quammodestissima simul & quampaucissima verba fumto, neque graue quicquam in literis quisquam asscribito, nec vllum id laudato quo murmurent. Diuiti dimes ne quid mutito. Neque locuples Saturnalibus aequali sorte quempiam contubio excipito. Ne quid

πέρυσιν ἀφλημῶν, ἢ αὐτὸ ἄμοιρον καὶ ἄτιμον, ἀφλαμβάνετω καὶ ἀκέραιον ἀπολαυόντων. καὶ οἱ πλούσιοι τὴν χρείαν ὑπὲρ τῶν φίλων τῶν πενήτων. καὶ τὸ ἐνοίκιον, εἴ τινων ἄρα καὶ τοῦτο ὀφείλουσιν, καταβαλεῖν μὴ ἴσχωσιν· καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα μελέτω αὐτοῖς εὐλόγως, ὅτι μάλιστα λύσιν ἄγειν. ἀσφαλὲς δὲ καὶ τῶν λαμβανόντων μνημονικὸν, καὶ τὸ σπουδαῖον, ὁπόσον ἂν ᾖ, μίγα λοκέτω. οἶνος ἀμφορεὺς, ἢ καὶ ὡς ὄρνις παχεῖα, Κρονίων δῶρον μὴ λοκέτω. μηδὲ τὰς Κρονικὰς λαγὰς ἐς γέλωτα φερέτωσαν. ἀντιπεμπέτω δὲ ὁ πένης ὃ πλούσιος, ὁ μὴ πεπαιδευμένος βιβλίον τῶν παλαιῶν, ἢ τι εὔφημον καὶ συμποτικὸν ᾖ, ἢ αὐτοῦ σύγγραμμα, ὁποῖον ἂν δόκῃ τα. καὶ τοῦτο λαμβανέτω ὁ πλούσιος πάνυ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ καθὼς ἀναγιγνωσκέτω εὐθύς. ἢν δὲ ἀπόθηται, ἢ ἀφρίδιψη, ἴσω τῆς ἄρπυιας ἀπαλῇ ἔνοχος ὤν,

superiore peregrè fuit, eaq; causa munerum expers fuit, & illa accipito. Quinetiam pro tenuibus amicis æs alienum diuites soluunto: atque etiam conductarum ædium precium, si qui forte & hoc debent, neque sunt soluendo. In summa verò, multò antè illud illis esto curæ, vt cognoscant qua re maximè his sit opus. Rursum qui accipiunt, ne demissis donis vt exiguis quereuntor: & quicquid mittetur, qualecunque fuerit, id magni duxunto. Vini cadus, aut lepus, aut pinguis auis, inter munera Saturnalitia ne habentor. Néve Saturnalia dona in risum vertunto. Remittito vicissim diuiti pauper: si doctus est, aut si quid aliquem veterem, aut si quid ipse conscripsit, quod faustum sit ominis, & conuiuijs accómodum, qualecunque potuerit: atq; id diues læto admodum hilariq; vultu accipito, acceptum protinus perlegito. Quod si recusârit, reiecerítve, sciat sese ijs quæ de falcinatus sum, obnoxium esse, etiam si miserit quicquid

alioqui

ἐᾷν πίμπλη δῶ ἰχθύι. οἱ δ' ἄλλοι, οἱ μὲν στράνυς, οἱ δὲ λιβανωτὸν καὶ χόνδρους πιμπόντων. ἂν δὲ πένης ἰῶσιτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν, παρὰ τὴν δύναμιν, πίμπλη πλοῖσιον· τὸ μὲν ἥμισυ δίκαιον ἔστω δημόσιον, τὸ δὲ λοιπὸν ἐμβαλλέσθω εἰς τὸν Κρόνον. ὁ δὲ πένης ἐν τῷ ὑστεραίᾳ πληγὰς παρὰ τῶν πλοίοις λαμβανέτω, ὧν χαίρθηνι εἰς τὰς χεῖρας, οὐκ ἐλαττόνους δεκοσίων καὶ ἑκατὸν τύπτοντα. Νόμοι συμποτικοί. Λουτέον μὲν, ὁπόταν τὸ σκιάδιον ἐξαπόσω ᾖ. τὰ δὲ πρὸς ἕ λεπτοῦ, λάρυα καὶ πισσοὶ ἔσονται. λουτανέσθω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα δὲ μηδὲν, ἢ πλὴν ὀλίγον σιωπηλέτω ἐν πότοις. οἶνον δὲ αὐτοῖς πίνειν ἅπασιν· μηδὲ ἔστω πρόφασις ὧν πλοίοις, ἢ κομάχῃ δὲ λιφαλῆς ὁ ἀλλοῖος, ὡς μόνον δὲ αὐτοῖς πίνειν τοῦ βρέμμους. μοῖρα ἴσων, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι πρὸς χάριν μηδενὶ μηδέν· ἀλλὰ μὴ δὲ

alioqui mittendum erat. Porrò reliqui, coronas alij, alij iburis frustula mittunto. Quòd si pauper aut vestem, aut argentum, aut aurum supra facultatem diuiti mīserit, id quidem quod missum fuerit, publicum esto, conflatumq; in Saturni thesaurum inferior: ipse verò pauper postridie plagas à diuite, manibus ferulæ suppositis accipito, non pauciores quinquaginta suprà duocentas. [u] Leges conuiuales: Lauandum est vbi linea sex erit pedum. Ante lauandum, nucibus ac talis lusitandum. Vbicunque casus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ, parū momenti habento vt priùs alicui ministretur. Eodem de vino omnes bibunto, neque prosit diuiti si causetur vel stomachi vel capitis dolorē, vt ideo [x] bibat de meliore. Carnium omnibus æqua portio. Ministri ne cui quid fa-

nore dano, neque contantor, neque prætermittunto, donec

ἀβραδυπότουσαν, μηδὲ παρα
πιπτέτω, ἵν' ἂν αὐτῷ τις δο
μῇ, ἐπόσα καὶ ἀφαιρῆται. μη-
δὲ ὀψὴ μιχθήτω, ὥσ' ἢ λοιμι-
δῶ μικρὰ παραπιδίσθω μηδ'
ὥσ' ἡμιῤῥίᾳ, ὥσ' ἀτενεῖ ὀφ-
θαλμῷ, ἀλλ' ἰσότυφα ἐπὶ πᾶσιν.
οἰνοχόος δὲ ἀνδρικὸς ἐπ-
πωμοτὸς εἰς ἔκστον, καὶ ἔκπλουν
ἐς τὴν ἀκοπότου, καὶ ἐπ' ἐξέ-
δραν ἐκπαίστω. καὶ αὐλικὸς
παιδίσκη καὶ ἐξέστω παρίλαβε,
ἢν τις ἰδίαν φιλοσοφίαν. πάν-
τες πᾶσι πεπινέτωσαν, ἢν ἐπ'
ἄκρωσι, βεβιάσθω δὲ μηδείς.
φιλοκύλικα δὲ ἔστω πίνειν, ἢν
τις μὴ ἀκούῃ. ἐς τὸ ἀνυπόπο
τον μήτε ὀρχηστὴν μήτε λίθα
κιθαρῳδὸν εἰσάγειν, ἄρτι μαν
θάνοντα ἐξέστω ἢν τις ἰδίαν,
φιλομαθῆ δὲ καὶ μέτρον ἔστω, τὸ
βλύσαν ἐπὶ πᾶσι πεπαίσθω
σαν ἐπὶ λαμψῶν. ἢν τις ἐπ'
ἀρχείῳ πεπαίσθω, ἄσιτος δὲ ἐς
πλὴν ὑστεραίας ἔστω, καὶ μέλι-
τω, καὶ ἀπίτω ἕκαστος, ὀπόταν
βούληται. ἐπὰν δὲ τοὺς οἰκέτας ὁ
πλούσιος δειπνίζῃ, πλανούσθω δὲ
καὶ

ipsis visum fuerit, quæ tol
lenda erunt. Neque huic
quidem magna, illi verò per-
exigua apponunto. Nèvé
huic coxa suis, illi maxilla
apponitor, sed in omnibus æ-
qualitas esto. Y Pocillator
acutis oculis vnumquemque
obseruato, minus tamen hes
rum. Acutiùs etiam exaudi-
to. Calices omnis generis
sunto. Ad potandum inuitare
si quis voluerit, ius esto.
Omnes omnibus præbibunto,
si libeat, vbi præbiberit
diues. Neque quisquam bibe-
re compellitor, qui non va-
leat ad compotationem. Nè
liceat ipsis neque saltatorem
neque citharœdum in-
ducere, nisi qui nuper disce-
re cœperit. Quòd si cui libe-
at dicterijs uti, liceat: sed ha-
ctenus adhibeatur modus,
vt ne sint molesta. Super om-
nia, pro rucibus ludunto
talis. Si quis deposita pecu
nia talis luserit, in posterum
vsque diem ieiunato. Et ma-
neto quisque & abito cùm voluerit. Porrò cùm diues fa-
mulos suos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum

ipso

καὶ οἱ φίλοι σωὶ αὐτῷ. τὰς νόμισμα τὰς ἕκασον τῶν πλουσίων ἐγγράψαντα εἰς χαλκοῦν πίνακα, ἵνα ἐν μυσαιτάτῳ τῶν αὐλῶν, καὶ ἀναγινώσκειν, καὶ ἀλήθεια δεῖ, ὅτι εἴ τις ἄν αὐτὸν πίνακα μεῖνῃ, ὅτε λιμὸς ὅτε λοιμὸς, ὅτε πυρκαϊὰ, ὅτε ἄλλο κακὸν ἐξ ἄνθρωπον ἐς τὸν οἶκον αὐτοῦ. τοῦτο δεῖπνον (ὅπερ μὴ γένοιτο, καθαρεύειν) ἀπρόσπτωτον οἱ πάσχοντες.

ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, aereæ columnæ inscriptas, in aulæ meditullio habento, ac legunto. Atque id quidem sciendū est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quisquam alioqui molestum, in illorū domum subibit. Quòd si quando (id quod dij prohibeant) tollatur, abominanda sunt quæ illis tum eueniunt.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HAEC ait.] *Præfatio in leges, qua authoritatem illis parat.* b Non in somnis vilus.] *Plato libr. 7 de legibus* οὐκ ὄνειρον id est, *per somnium, siue in somnis. In somnio enim nos vidisse ea prouerbio dicimus, quorum ambiguam quandam ac tenuem, peneque euanidam memoriam aut intelligentiam obtinemus.* c Qualem eum pictores fingunt.] *Liberum enim est poëtis & pictoribus impunè, quicquid velint fingere. Lucianus noster in dialogo* ὑπὲρ τῶν εἰκόνων. *Atqui vetus hoc dictum est, liberos esse poëtas ac pictores. Idem in Demosthenis encomio: Poëticum genus liberum dicis. Diphilus apud Athenæum lib. 6. de Poëtis:*

— quibus licet
Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod allusit Horatius cùm ait:

— pictoribus atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Est autem plurimum cognationis inter poëticen & picturam. Hinc est quod Simonides, authore Plutarcho libr. Αἶς δὲ τὴν μὲν picturam tacitam poësim appellat. Poësim autem loquentem picturam. Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura, poësis erit. *d* A deliris poëtis.] *Politianus:* —— iusanis mos est dare verba poëtis. *e* Falcem tenebat.] *Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia metit exercq; & aufert. Proinde falcifer cognominatus à poëtis. f* Cætera & hilaris.] *Interpres figuratam Latinam locutionẽ obseruauit. Cic. de nat. Deor. Non solùm enim Poëta suauis, verùm etiam cætera doctus, sapienscq; traditur. Martialis:*

Visceribus bonus est, cætera vile sapit. i. *quantum ad cætera. Hanc in nostris adagijs habemus. g* Animo mœstum.] *κραδία mentis tristitia est, dolor cordis, molestia. h* Quippe deus.] *Sidon. Qua deuotione placatus inspector pectorum Deus. i* Pro temporis ratione.] *Hyemis. k* A tergo aure prehensa, ac vellicata.] *Consecrata enim auris est Memoriæ. Hinc illud apud Plin. Est in aure ima memoriæ locus, quem tangentes attestamur. Igitur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à prisco ritu sumpta locutio. Virgil. in Sileno:*

Cùm canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem, Tityre pingues
Pascere oportet, oues, deductum dicere carmen.

Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

——vellit nam sæpiùs aurem
Inuida paupertas, & dicit vilia cura.

l Impios opibus superfluere.] *Cæcus enim & claudus, interdum contrà oculatus & celer Plutus diuitiarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac sceleratos homines mittitur, celerrimus est, & cæcus: cùm verò ad bonos, sanè claudus. m* A Clotho reliquisq; Parcis.] *Parcæ à Latinis dicuntur παρὰ τὸ ἀπαρέσκειν. i. per contrarium, quòd nemini parcant. Græci μοίρας à diuidendo & distribuendo vnicuiq; sua, dictas arbitrantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis fatum sortitur, Atropos inuertibilis & incommutabilis est. Hinc & à Græcis ἀμετακίνητοι, i inconuertibiles dicuntur. n* Patrem Cœlum

execue-

execuerim.] *Saturnum aiunt abscidisse Cœli patris pudenda, quibus in mare deiectis Venerem procreatam, quæ a spuma Aphroditæ nomen accepit.* o Vtiam cuitati, Cybeli.] *Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, aliis; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat, Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cùm satis superque pluribus aliis in locis, deq; omni Cybelis cæremoniarum ritu annotarim, non est cur hoc loco plura repetam.* p Lex prima.] *De ritu & modo parandi festa, quidque ipsis diebus præcipuè agendum.* q Nisi quæ ad lusum & voluptatem.] *In Prometheo seu Caucaso: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiuijs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid oro, præter temulentiam, edacitatem, & silentium fiet reliqui?* r Lex secunda.] *De excipiendis & tractandis pauperibus, de que muneribus mittendis.* s Porcellos.] *Olim publicè lustrabantur domus, porcello circumacto.* t Geminam accipere.] *Milites διμοιρίτας nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lucianus: ἰευμείλιον ἐφερέτας, πύχα διμοιρίτης ὤν.* u Leges conuiuales.] *De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiuijs studendum sit.* x Bibat de mèliore.] *Fortè legendum* ΘΕΛΟΝΤΩ, *vt vertit Erasmus: alioqui si leges* ΘΕΛΟΝΤΕΣ, *sensus erit, priusq; bibat dimes.* y Pocillator.] *οἰνοχόος Pincerna, à poculis, à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò pòst, in epist. 1. præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrùm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquè atque ipsi domino vsque vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculumq; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine eorum miscere petebant, quos charos habebant.* z Adhibeatur modus.] *Modus in omnibus rebus obseruandus. Xenophon: Ἔγωγε μετρίου οἶνου καὶ ἀμαχητὶ πίνοις. i. modum sequens nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno 10. ἐν δὲ πάσαις ἀνδράσιν βαρὺς αἰὼν ὑπερβασίαις. i. modum in rebus excedere, auditoribus graue est. Vide Erasmi nostri proverbium: Ne magna loquaris.*

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Κρονικαί.

Ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

ΓΕΓΡΑΦΑ μὲν ἤδη σοι καὶ πρότερον ἐπιστολὴν περὶ οὗ ἔπασχον, καὶ ὡς διὰ τὴν ἀγροικίαν ἐλαθόμην ἐμαυτοῦ, μόνος ἁπάντων ἄμοιρος ἔσεσθαι τῆς ἑορτῆς, εἰ μὴ ὑπόμνησις γένοιτο. ἔτι καὶ τοῦτο προσέθηκα (μεμνημαι γὰρ) ἀνοητότατον εἶναι, τὸν μὲν ὑμῶν ἀφθονώτατον καὶ τρυφερόν, οὐκ ἐπιτηδείοις μόνον ἔχοντα, τοῖς περιττοῖς, τοὺς δὲ λιμῷ διαφθείρεσθαι, καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐνιαυτόν. ἐπὶ δὲ μοι τότε οὐδὲν ἀντιγράψας, ἠγανάκτεις ἐμοὶ τῶν αὐτῶν. ἐχέτω γάρ σοι, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄτοπον τοῦτο ἀφηλόντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐς τὸ μέσον ἅπασι καταθέντα, ἔπειτα ἐπιλύειν ἑορτάζειν. ὡς

EPISTOLAE Saturnales.

Ego Saturno Salutem.

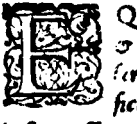

QUIDEM & antea tibi scripsi, significans quòmam in statu essem, & quemadmodum ob inopiam mihi periculum esset, ne solus omnium expers relinquerer solennitatis quam indixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimum esse, si nostrûm alij opibus ac deliciis superfluerent, nihil ex suis facultatibus impertientes pauperioribus, alij rursùm fame contabescerent: atque id quidem instantibus Saturnalibus. Verùm quoniam tum ad meas literas nihil respondisti, operæ precium existimavi, te denuò ijsdem de rebus commonefacere. Tuum erat, optime Saturne, sublata hac rerum inæqualitate, bonisq; in medio depositis, posteà celebrandum festum edicere.

Nam

ὡς δὲ νῦν ἔχομεν, μυρμὴξ ἡ λάμηλον, ὡς ἡ παροιμία φησί. μᾶλλον δὲ τραγικὸν ὑποκινῶ ἐννοῦσιν, ὑπάτῳ μὲν τοῖς πολλοῖς ἐφ' ὑψηλῆ βεβηκότα, οἷόν ἐστι οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. ὃδὲ ἕτερος ἀνυπόλυτος ἕπεται. ἃ δίνιμι βαδίσοι ἄτης ἔχων, ἐν ῥᾳδίῳ ὄρει ἀναγκαῖον αὖθις· ἄρτι μὲν ὑψηλῷ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ γενόμενῳ, ἵνα θἠπόδου ἂν πόδα πεδάνῃ. τοιοῦτον γὰρ ὡς βίῳ ἡμῶν τὸ ἄνισον. καὶ οἱ μὲν εὐδαίμονες ἐμβάται, ὑπὸ τύχης χορηγούμενοι, ὑπαγωγίοις ἡμῖν, οἱ πολλοὶ δὲ πεζῇ καὶ χαμαὶ βαδίζομεν. ἀνωμάλως ἄρα, οὐκ ἴσως, μὴ χεῖρον αὐτῶν ἡμᾶς πείσωμεν τὰ δραματίδια, εἴ τις καὶ ἡμᾶς ὑποσώσας πραπλησίως ἐπαίνοις, καί τοι ἀμείνω ποιεῖ ὑπόθεσιν, ὡς τὰ πολλὰ, ἢ διαφανῆ τὰ πράγματα, σῦ ἔτι μοναρχοῦντος ἀνθ' ἡμῶν γῆ ἄσπορος καὶ ἀνύρωτος ἔφυ αὐτοῖς τὰ ἀγαθὰ, λάπυρον ἕλιμον ἐκφέρουσι λύπην, πολλοὶ δὲ, οἱ μὴ

Nam vti nunc res habent, b formica camelus, quemadmodum aiunt prouerbio. Quin magis c tragœdiæ histrionem animo concipe, d qui altero pede prærallis cothurnis sublimis insistat, cuiusmodi sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modum instructus ingrediatur, videsne necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout hunc aut illum pedem vicissim promouerit. Nec minor est in vita nostra inæqualitas, dum illi cothurnis fulti, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus atque humi ingredimur, quum & ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus, atque ingredi, si quis nos quoque ad eundem illum modum adornârit. Atqui e ex poëtis audio, nihil harũ rerũ inter homines fuisse olim, quum tu solus adhuc imperiũ teneres: verùm tellus illis citra serendi arandique laborem bona progignebat, cœnam vni cuique paratam, vel ad satietatem vsq. Porrò flumina partim vinum,

οἶνον, οἶδ' ὠλίγα, ἐσθίομεν δὲ καὶ μέλι τέρετον. τὸ δὲ μέγιστον, αὐτὸς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς εἶναι, πενίαν δὲ μηδὲ τὸ παράπαν αὐτοῖς πώποτε γενέσθαι. ἡμᾶς δὲ αὐτοὶ μὴ, οὐδὲ μόλιβδον ἄν ἐκτᾶσθαι ἀξίους, ἀλλ' ἤ τι καὶ τούτου ἀτιμότερον· ἢ πρὸς δὲ μετὰ πόνων τοῖς πλείστοις, ἀπορία, καὶ ἀφορία καὶ ἀμηχανία, καὶ τὸ οἴμοι, καὶ τὸ πόθεν ἄν μοι γένοιτο, καὶ ὦ τῆς τύχης, ποῖα τοιαῦτα. παρὰ γὰρ ἡμῖν τοῖς πένησι μέγιστον ἄν, τὸ ἔθος, ἰώμεθα ἄν μετ' αὐτοῖς, ἢ μὴ τὸς πλουσίους ἑωρῶμεν τοσαύτην τρυφὴν ἀπονέμοντας. οἱ τοσοῦτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦτον δὲ ἄργυρον ἐγκλείσαντες, ἰδιῶται δὲ ὅσας ἔχουσι, ἀνδράποδα δὲ καὶ ἰδίωμα καὶ οἰκίας καὶ ἀγροὺς, πολυτελῆ δὲ ταῦτα ἔχοντα ἐκπεπληγμένοι, οὐχ ὅπως οὐ μισθοῦσθαι μᾶλλον ποτὲ αὐτὰ, ἀλλ' οὐδὲ πωλεῖν ἀξιοῦσι. ταῦτα

vinum, partim lac, erant autem & quæ mel manabant. Quodq; est omnium maximum, aiunt illos ipsos homines aureos fuisse, cæterum paupertatem procul ab illis abfuisse. Nos contra non satis idonei sumus qui vel plumbum videri possimus, aut si quid etiam plumbo vilius, vt quorum plerisque victus labore quæritur, ac passim paupertas, egestas ac desperatio, & illud: Hei mihi: &, vnde mueniam? & ô fortunam, atq; id genus alia permulta apud nos nempe pauperes abundant: quanquam his de rebus leuius discruciaremur, [h] nisi diuites conspiceremus tanta fruentes felicitate, [i] qui quidem quum tantum auri, tantū argenti cōdium habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, atque harum rerum omnium magnam vim teneant, tamen adeò nobis nihil vnquam de eis impertiunt, vt plebeios homines ne aspectu quidem dignentur.

Hæc,

ταῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀφανίζει, ὦ Κρόνε, καὶ ἀφορητον ἡγούμεθα τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν ἐφ' ἁλυκρίδων κατακείμενον, ζωδίοις ἀγαθοῖς ἐντρυφῶντα, καὶ παρὰ τῶν σιωπώντων εὐδαιμονίζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα· ἡμῖν δὲ, καὶ τοῖς ὁμοίοις ἀνθρωποπλάσι, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτὴν ἄγειν Σατουρναλίων, ὡς ἔοικεν, ἄρτον τε καὶ ἀλφίτων ἐμπεπλησμένοις καθεύδειν, κάρδαμον ἢ θύμον ἢ ἁρώμενον ἐπιφωνοῦσι. ἢ ζώνην ταύτην, ὦ Κρόνε, ἀπαιτεῖν καὶ μιλαποιεῖν τὸ ἱδιωτικὸν, ἢ τὸ ὕστερον, αὐτὸς γε ἐκείνους λιπαρεῖν τοὺς πλουσίους, μὴ μόνους ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν, ἀπὸ δὲ τῶν μετρίων ζωστῆρα χρυσοῦν, κοινὴν δὲ ἡμῶν πάντων καθῆκεν ἀλουργίδα, ὅθ' ἁπαξ ὑπὸ σοῦ διαβρωθῶσι, δι' ἃν αὐτοὺς ἀνιάσομεν ταῦτα γὰρ πάντως ἀπολεῖται, καὶ ὑπὸ τῆς χρόνου διαφθορᾶς· ἡμῖν δὲ ἴσως μείζονα μᾶλλον, ἢ ἐφ' ἅπαξ ἐοικόσι καὶ λίσσεσθαι, ῥᾳδίως ποιῶ καταγέλωτα.

Hæc, inquam, sunt, Saturne, quæ k *nos enecant maximè, planèque rem intoleranda arbitramur, hunc in purpura accumbentem, tantis opum deliciis affluere, ructantem interim, & applaudentibus amicis perpetuò festum diem agere: me verò, meique similes, somniorum coniecturas interpretari, siquando fortè quatuor oboli contingant, quò videlicet pane polentáve expleti dormire queamus, nasturtium, aut porrũ, cepásve, alliúmve opsonij vice arrodentes. Aut hæc igitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes corrigasque necesse est: aut quod est postremum, illis ipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis vel heminam in omneis nos dispergant. Porrò ex vestibus, si quas iam à tineis exesas, citra suum incommodum dare possint, malimque hæc prorsus vetustate situque peritura, nobis dare qui induamur, quàm sinere vi in cubilibus ac scrinijs multa carie computrescant.*

Præte-

καὶ μιᾶς καὶ δεκαπέντε ἑκάστῳ, ἄρτι μὲν τέσσαρας, ἄρτι δὲ πένητι τῶν πενήτων παραλαμβάνοντας, μὰ μὲν δι' ὀλίγου τὸν νεῦτρόπον τῶν δείπνων, ἀπ' ἐς τὸ δημοτικώτερον, ὡς ἐπίσης μετέχειν ἅπαντας, καὶ μὴ τὸν μὲν ἀμφορέα ὅλον τῶν ὄψων, καὶ τὸν οἰνίτην πρόμιζαν ἐσθίοντα, ἐς' ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐσθίων ἐφ' ἅπασι ἐληλύθοντα, ἔτι πρασκευαζομένων ὡς ἐπιβαλοῦσθαι τοῦ χέρα, πραμάθιδα, δάξαντα μόνον τοῦ λοπάδα, ἢ ὄζον δὲ ἢ παπᾶνδας τὸ λοιπόν. μὴ δὲ ἰσονομιζόμενος συὸς, ἀφανίσαντα ὥσπερ δεσπότης πρατὸν θύσας τὸ ἡμίσεμον ὅλον σὺν τῇ λιφαρᾷ, δοῖς δ' ἄλλοις ὀστᾶ φέρειν ἐγκαλυμμένα. πολλαπλασίως δὲ καὶ δοῖς οἰνοχόοις, μὴ πιεσμένην ἐς' ἂν ἐπάσῃ αὐτὴν αὐτὸς καὶ πιεῖν ὑμᾶς ἔπεισε, ἀπὸ ἓν ἅπαξ ἐκπιόντας, αὐτίκα ἐγχεῖν, καὶ ἀναδῆσαι, μεγάλοις ἐκπώμασι ἐμπλησαμένους, ὥσπερ ὁ δεσπότης. καὶ τὸν οἶνον δὲ αὐτὸν πᾶσι δοῖς συμποσίαις ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι ἅπᾶ

Præterea vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium adhibitis. Haud isto quidem pacto, quo his temporibus conuiuia peraguntur, verùm popularius, vt æqua sit omnium portio, neque vt hic opsonijs ingurgitet sese, famulo interim adstante atq; oppetiente donec herus vorando præfocetur. Cæterùm vbi ad nos venerit, quum vix etiam apparauerimus admouere manum, protinus ad alios transferatur patina tantum ostensa, vel si quid de placenta reliquum est. Neq; illatum aprum ita partiatur, vt domino totum dimidium apponat vnà cum capite, reliquis autem ossa tecta apponat. Vtique præmoneantur pincernæ, ne contendant donec vnusquisque nostrûm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant æquè atque ipsi domino, vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus.

Alioqui

ἢ πᾶσ᾽ ἥδε γεγράφθαι τὸν τὸ νόμον, τὴν ἀνθρωπίνην μνήσθητι ὦ, ἐμοὶ μὲν οὖν τὸ τὸν γλύκυτος ὀσμῆς μάγγανόν τι τῷ γαστρὶ ἡδὺ ταῦτα ἐπανορθώσεις, καὶ μὴ κοσμήσεις, ὦ Κρόνε βίον μὴ τὸν βίον, ἑορτὴν μὲν τὴν ἑορτὴν ἴσην ποιήσεις. ἡμεῖς μὲν ἐκεῖνο μὴν ἑορταζόντων ἡμᾶς καὶ δαιτυμόνων ἀχόμενοι, ἐπεὶ δὲν λοιπὸν ἥκωσι, τὴν παῖδα μὴν ἀνδρὶς ἀναπίψαντα τὴν ἀμφορέα, καὶ τάξαι, τὴν μάγειρον μὲν τὸ ἰωμὸν ἐνισοῦσαι, καὶ ἐπιταδόμενον τὸ τάχιστος μὴν ἐς τὴν φακὴν ἐμβαλεῖν τὸν ἰχθύων, τὴν ὠὰ δὲ πάρεσπεῖσθαι τι ἀπάντα δεῖν καταφαγεῖν, περὶ τὰ τὴν ὀψοποιῶν ἐχόντων, καὶ τοῦ πλακοῦντος τὸ ἥμισυ τὸν ὦ ἢ καὶ τὴν ἔλαφον, καὶ τὰ ἀλλαντάκια μετάξυ ὀπτώμενα τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὅπερ Ὁμηρος περὶ τῶν ἐν Ἰλίῳ Βοῶν φησι, μᾶλλον δὲ μὴ ἕρπειν μόνον. ἀπ᾽ ἀναπηδᾶν τὰ φύγειν ἐς τὸ ὄρος ἀποῖς ὀρνιθοῖς. καὶ τὰς ὄρνις καὶ τὰς κοχλίας, καὶ οἱ ἀπίρους ἤδη ἔτι, καὶ ἰσπανασμένας, ἀναπλαμένας οἴχεσθαι καὶ ταύτας,

Alioqui vbinã istã lex scripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato generosoque temulentus sit, mihi contrà musto disrũpatur aluus? Hæc si correxeris nouarisq;, Saturne, tum demum effeceris vt vita verè vita sit, festũ verè festũ. sin minus, illi quidem epulentur, [m] nos autem interim, fedentes precabimur, vt simul atque loti venerint, puer subuersam amphoram rumpat, vtq; coquus ius adurat, ac per obliuionẽ muriam piscium in lentem infundat, vtq; canis in domum irruens, opsoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuersa, præterea placẽtæ dimidium: vtq; sus ac cerua, neque non suæ culæ inter assandũ idem faciant, [n] quod Homerus de Solis bobus commemorat: imò vti non serpant solùm, verumetiam vnà cum ipsis verubus in montem abripiant sese, fugiantq;, vtq; ipsæ etiam aues pingues, iam ad-

emptis plumis, & ad coquẽdum apparatæ, volatu aufugiant,

ὡς μὴ μόνοι ἀφελοίσθαι αὐτῶν. ὃ δὲ μὴ μάλιστα αὐτοὺς ἀνιάσει· τὸ μὴ χρυσίον μυρμηκάς τινας, οἵους τοὺς Ἰνδικοὺς, ἀνορύττοντας ἐκ τῶν θησαυρῶν, ἐκφέρειν νύκτωρ ἐς τὸ δημόσιον. πλὴν ἀθῆτα δὲ τῇ ὀλιγοείᾳ τῶν ἱματιαντῶν ἀοσφιγμένον ὀξυτέρῳ πεῖσθαι ὑπὸ τῶν βελτίστων μυῶν, ὡς ἀγλαΐης θωυμαστικῆς μηδὲν διαφέρειν παῖδας ἢ αὐτῶν ἐς ὡραίους ἢ ἀομάτους, ἢς ἂν εἰνάνθους, ἢ Ἀχιλλέας ἢ νρκίσσους ὀνομάζοσι, μιλαξὺ ὀρύττοντας φύσει τὸ ἔκπωμα, φαλακρὸν γίγνεσθαι, ἐπῃρέσης τῆς λόμπης, καὶ ὠχρὸν καὶ φύλλον ὀξέως, οἵοί εἰσιν ἐν τοῖς ἀωμοφάγοις οἱ σφιγοπώγωνες, καὶ πρὸς τοῖς ἑτεροτάφοις πάνυ λάσιον, καὶ ἁράτα ἐκκρυτὸν, τὸ μεταξὺ δὲ πᾶσιν ἀγένυσον ἐᾶν. ταῦτα, καὶ πλείω τούτων ἀξιάμεθ' ἂν, ἢν μὴ θέλωσι τὸ ἄγαν φιλαυτον ἐᾶν ἀφ' ἑαυτῶν, εἰς τὸ κοινὸν πλεῖν, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν μετρίων.

ne soli illis fruantur: quod futurum est illis grauissimum, vt ° formicæ tales, quales feruntur Indicæ, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtq; vestis curatorum indiligentia ita ab optimis muribus perforetur, vt cribrum videri possit, nihilque differat à casse venatorio: vtq; formosi illorum comatiq; pueri (quos P *Hyacinthos*, aut q *Achilles*, aut r *Narcissos* apellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subitò defluente coma calui fiant, & acutam edant barbam, cuiusmodi in comœdijs induci solet Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inuentum est: vtque vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hæc atque his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant vsqueadeò suis priuatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse, nobis quoq; quantum æquum est impartientes.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SVBLATA rerum inæqualitate.] *Propositio. Spectauit hanc æquationem Plato, & ante eum Lycurgus instituit, & nunc Anabaptistæ renouare conantur. Sed frustra hæc fiunt, & plus calamitatum inuehunt, quàm vtilitatum. Euertuntur enim resp. neque ipsa æquatio, diuturna esse potest, propter varias causas, & morum & casuum & liberorum. Etenim vt stellæ aliæ vincunt alias & splendore & magnitudine, ita fieri nunquam poterit, vt ex æquo omnes sint & diuites & honorati. Cic. lib. 3. Off. Capitalis, inquit, omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens. Quæ pestis quæ potest esse maior, vide ea quæ scripta sunt in legem Agrariam, hoc est, de publicis agris populo diuidendis.* b Formica camelus.] *Loquitur de opibus inæqualiter inter mortales distributis, vt huic plurimum superfit, huic multum desit. Dicitur autem prouerbium de vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perinde sit, quasi repentè camelus in formicam vertatur. Erasmus noster dicit non intempestiuè dici posse, in eos qui sibi non constant, in vtramque partem immodici.* c Tragœdiæ histrionem.] *Ab inconuenienti ludionem, qui personatus in scenis fabulas agitat.* ὑποκριτὴν, μίμον. *Roscius & Aesopus histriones clari.* d Qui altero pede prælatis cothurnis.] *Hoc calciamenti genus Græci κόθορνον, Lat ni mutata litterula cothurnum vocant, quo mos erat tragœdiarum actoribus in scena vti, vt proceriores viderentur: erat enim subere subtexatum & ἀμφοτεροδέξιον, hoc est, tam dextro, quàm sinistro pede conueniens, & de suris religabatur. Vide illud Horatij Sermonum 1. Sat. 5:*

Non illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.

Quia ora ita deformi esset, vt instar laruæ videri posset, neq; cothurnis, quia magna corporis esset statura. e Ex poëtis audio.] *Ab exemplo & vita veteri Saturno regnante ætatem auream fuisse fabulantur, terramq; sua sponte experte vomeris & aratri peperisse fruges; communesq; id temporis & nullis distinctas limitibus agrorum possessiones fuisse. Virgil. 6. Aen.*

Augustus Cæsar, diuûm genus, aurea condet
Secula, qui rursus Latio, regnata per arua
Saturno quondam — f Homines aureos.] *Theocritus in Aita χρύσεοι πάλαι ἄνδρες.* i *aurei quondam viri. Virg. 2. Georg.*

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

g Non idonei qui plumbum.] *At postquam fugato Saturno, Iupiter dominari capit, paulatim omnia rerum mortalium in deterius labi occepere. Atque sequentes tempestates, quia aureo seculo fuerunt deteriores, secunda dicta est argentea, tertia ænea, quarta ferrea, ipsique homines plumbei:* id est, *inefficaces, inutiles, & inanes visi sunt. Harum omnium descriptio elegans extat apud Hesiodum in oper. & diebus, & Ouid. lib. 1. Metam.* h Nisi diuites conspiceremus.] *Malevolus & inuidus vicinorum oculus, inquit proverbium, ad quod videtur respexisse Horatius lib. 1. Sat.*

Qui fit Mecœnas, ut nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes? *Respondet Publius mimographus: Aliena nobis, nostra plus aliis placent. Adde quod inuidia ferè comes est felicitatis.* i Qui quidem quum tantum auri.] *Amplificatio à collatione diuitum.* k Nos enecant.] *Horat. epistolar. lib. 1. ad Lollium 1:*

Inuidus alterius rebus macrescit opimis.
Inuidia Siculi non inuenêre tyranni
Malus tormentum —. *Sic Lucret. lib. 3:*

Macerat inuidia, *&c.* l Aut hæc igitur, Saturne.] *Redit ad propositionem, & leges quoque describit.* m Nos precabimur.] *Epilogus per comminationem formulæ execrationum & diravum precationum. Talis fuit sacerdotis imprecatio ante, τὰ μὲν ἐσθλὰ κρόνον. Imò, inquit Saturne, precor ut ei nec tū bibere liceat, cùm sitit. Vide in nostris adagijs: Thyesteæ execratio, & capiti eueniat. In morbo consumat.* n Quod Homerus de Solis bobus.] *Odyss. α o* Vt formicæ tales.] *In Septentrionali Indiæ regione, formicæ cornutæ & pugnacissimæ esse feruntur, aurumque ex terræ cauernis egerere*

κύω; cumulare. Ipsis color felium, magnitudo luporum Aegypti esse dicitur. Indi id aurum in maximo Solis æstu, uranturque, cùm formicæ domi latitant, quæ tamen nonnunquam odore excitatæ, celerrimo cursu auri prædones, camelis & dromedariis fugientes, assequuntur atq; lacerant. Plin. lib. 11. cap. 31. Strabo de ijsdem formicis loquitur lib. 15. p Hyacinthos.] Hyacinthus puer fuit Amyclæus eodem tempore à Zephyro & Apolline adamatus, cuius fabulam à Palæphato in tractatu de fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio lib. 1. Metam. refertur. q Achilles.] Achilles formosissimus omnium Græcorum. r Narcissus.] Narcissus puer fuit formosissimus, cuius fabulam latè refertur ab Ouid. lib. 3. Metamorph.

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ τῷ ἡμιωπάτῳ χαίρειν.

Τί ταῦτα λυρᾷς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν παρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναλαμβάνων τῶν ἀγαθῶν ποιᾶν μεταδώσω; τὸ γὰρ ἥμισυ ἄρα ἄν, ἢ νεῖμαι ἄρχοιτο θαυμαστῶς γάρ σε ἐμοῦ τῶν ἀπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὴ καλῶς βασιλεύω, πάνυ μοι δῆλος εἶ, οἷς ποτὲ ἐβασίλευσα τοῖς ἀρχαίοις. ὁ Ζεὺς δὲ μάλιστα τῶν ἐπιμελεῖται· τὰ δὲ ἡμίτομα ταῦτα μόνον πυνθάνῃ, καὶ λέγεις, καὶ ᾄδεις καὶ μύθους, καὶ τοῦτο, οὐ πάνυ ἐμβαθῶν ἐπαθ. ὥστε

SATVRNVS MIhi charissimo Sal.

QVid a tu, obsecro, nugas istas ad me, ac de rebus huiusmodi scribis, iubesq; vt de integrò bonorum faciam partitionem? quod quidem alterius munus fuerit, penes quem nunc est imperium. Etenim demiror te, si solus omnium ignoras quemadmodum iampridem regnare destiterim, ac primatus esse cœperim, b liberis partitus imperium: quam quam Iupiter præcipuè rerum istiusmodi curam agit. Porrò c mea potestas non nisi ad taxillos vsque, saltationes, vãtationes, & ebrietatem valet, idq; septem nõ amplius diebus

ὅτι περὶ τῶν μειζόνων, ἃ φὴς, ἀφιεῖμεν τὸ ἄνισον, καὶ ἐπὶ τῆς ὁμοίας ἅπαντας ἢ πλείω ἢ ἐλάττω ἔχοντας, ὁ Ζεὺς ἂν μεταπέσοι ὑμῖν. ἐὰν δέ τι τῶν ἐπὶ τῆς ἑορτῆς ἀδικοῖ τὸ τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἂν εἴη δικάσαι. καὶ ἐπισκοπῶ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δώρων, καὶ τὸ χοίνικ& τοῦ χρυσίου, καὶ τῶν ἱματίων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμψουσιν ἐς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτὸς ποιεῖν, ὡς φατε, ἁμή τι ὄνειδος ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἴσχωσι λέγειν. τὸ δ' ὅλον, ἴσως οἱ πένητες ὑμᾶς, ἰδιωτηκότες, καὶ ἐκ ὀρθῶς λογιζόμενοι περὶ τῶν πλουσίων. ἴσως παραδαίμονας αὐτοὺς οἴεσθε εἶναι, καὶ μόνους ἅδην τινὰ βίου τὸν βίον. ὅτι δαπανᾶν πολυτελῶς δοκοῦσιν αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἡδέ&, καὶ φασὶν ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐσθῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ γάνυσθαι ἀγνοεῖτε, ὁποῖόν ἐστιν· οἷ

Itaque grauioribus in cauſis, de quibus ſcribis, videlicet de tollenda rerum inæqualitate, vtq; ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd ſi quid in his quæ ad feſtum pertinent, vel fraude detractum eſt alicui, vel additum, id erit mearum partium iudicare. Iamq; ſcribo diuitibus, de cœnis, deq; auri hemina, neque non de veſtibus, vt vobis quoque ad celebrandum feſtum nonnihil mittant. Quandoquidem æqua ſunt iſta, deceatq; illos facere quemadmodum prædicatis, niſi fortè habent iſti, quòd probabiliter ad hæc reſpondeant. [c] *In ſumma tamen illud ſcitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus.* [f] *Sic quidem illos felices arbitramini, ſolosq; ſuauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat opiparè cœnare, vino ſuaui inebriari, puellis formoſis mulieribusq; frui, veſtibus vti delicatis: verùm iſtam felicitatẽ cuiuſmodi ſit, ignoratis: ſiquidem*

ὦ τι φρονιδῶ αὐτῶν, τὸ μικρὰ, ἀλλ' ἀναγκαῖα ἐπανορθοῦσθαι ἐκείνοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλακικῶς ἢ ὑφειμένως λάθῃ, μὴ ὁ οἶνος ἐξωθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθαρείσῃ, ἢ ὁ λῃστὴς ὑφέληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πισσώσῃ τοῖς συνοφῶντας ὁ λύμος, λίθους τυραννεῖν ἀστέρων ἐδίλαν. ταῦτα δὲ πάντα οὐκ τὸ πολὺ ἂν εἴη μέρος τῶν ἀνιώντων αὐτούς. ἀ γοῦν ἐκπλήσσει τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πολὺ ἂν ὑμῖν φανεῖεν ὁ πλοῦτος καὶ ἔνδοξος. ἐκείνοι οἶα μὴ αὐτὸν οὕτως ἄν ποτε δοκῦν βασιλεύσαι, ὡς ἀ δοκὸν δῶ τὸ πλουτεῖν καὶ βασιλεύειν, ἀφεῖντα ἂν αὐτὰ, καὶ πολλαχοῦ ἄπροις, δοθῆναι ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀπὸ ὑψηλοῦ ὑπ' ἄνω ταπεινοτέρου; ἀπὸ τὰ πολλὰ τοῦτα ἄλλως, ἃ τοῖς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι πᾶσιν ἀνάγκη, ἀφῆκα τῷ ἀρχῷ ᾧ ποιῶ· καὶ

siquidem hæ res non mediocribus curis eos distorquent, sed singulis inuigilare cogumur, ne quid rerum domesticarū dispensator fraudet, aut clanculum suffuretur, ne vinum acescat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat pocula, ne populus credat calumniatoribus, si illum dixerint affectare regnum. Atqui hæc quidem quota pars est eorum, quæ istos discruciant? Quòd si nosse tis metus & curas, quibus obnoxij sunt, planè fugiendas vobis esse diuitias existimaretis. Alioqui creditis, si vel meipsum vsqueadeò insanum, vt si præclara res esset opulentia, aut regnum, depositurus hæc, aliisq; ea cessurus fuerim, patererq; vt nunc priuatus alieno parérem imperio? Quin potius quum non essem ignarus huiusmodi malorum quæ plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est, imperium deposui, idque sapienter.

καὶ γὰρ ἀνωμὼν ἐποίνια πρός μι, ὡς τὰς μὲν συῶν καὶ πλακοὺν τῶν ἐμφορουμένας, ὑμᾶς δὲ λάρδαμον ἢ θύμον ἢ μύρσινον ἐπιφάγοντας ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁποῖά σε τὰ δεῖπνα μέλλει γὰρ τὸ πρῶτον, κἀν, καὶ ἐν ἀνιαρὸν ἔσεσθαι ἑκάστοτε αὐτῶν. ὡς δὲ μικρὰ ταῦτα, ἐμπαλιν ἀναπαύσεται τὸ πρᾶγμα. ἔπειτα ὑμῖν μὲν ὕστερον ἐπιγενήσεται ἀναισθησία· ἄμεινον γὰρ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ, ὥσπερ ἐκείνοις ὑπὸ τῆς μέθης, οὕτω ὑπὸ τῆς ἄγαν πλησμονῆς ἀνοσώδης τις καὶ βαρυπνοϊκώτερον ἐπιγενήσεται. οἱ δὲ πέπων τε ἀχλαίουσι, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ πασσίν ἢ γαστρὶν, ἢ ὅπως ἄν ὁ τρόπος ἕκαστος, σπαναφυσῶσι, ἢ φθόῃ ἢ περιπνευμονίᾳ, ἢ ὕδρωρ οὐ χαλεπῶς συνεξελίξαντο ἐκ τῆς κοιλίας φυσῆσι. ἢ τίνα ἄν αὐτῶν ῥᾳδίως δέξαι διώσας, μὴ πάνυ γε ἀχθόμενον ὄντα, πολὺ τὸ ὑπερῶδες ἐπιφαίνουσα; τίνα δ' ἂν χεῖρας ἀφικόμενον τοῖς κύτους ποσὶν,

Nam quòd tu nunc apud meos deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri, vos contra nasturtium, porrúmve aut cepe per festi tempus, opsonij loco arrodere, cuiusmodi sit, considera. Etenim in præsens quidem vtrumq; dulce est illis, minimeq; molestum. [h] *At postea res inuertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit, vt postridie surgatis,* [i] *capitis dolore grauati ob temulentiam, quemadmodum illi, neque ob immodicam* [k] *ingurgitationē grauē olentem, & acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem* [l] *vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Alioqui quotum quenq; potes ostendere, qui nō planè palleat, ac facie cadaueroſam præ se ferat? Quotum quenq; autem, qui cùm ad senectutē peruenerit, suis ipſius pedibus*

ποσὶν, ἀλλὰ μὴ φορεῖλλῳ ἐπὶ τεττάρων ὀχεῖσθον, ὀλόχρυσοι ἔξω, καταῤῥαφον δὲ τὰ ἔνδον, ὥσπερ αἱ παλαιικαὶ ἐσθῆτες, ἐκ ῥακῶν πάνυ ῥυπαρῶν συγκεκομμένοι; ὑμᾶς δ', ἐλθόντων μὴ ἄχυροι, μηδὲ ἄσιτοι, ποδάγρας δὲ ἢ περιπνευμονίας, οὐκ ὀρᾶτε, ὅτι καὶ τούτων ἄπαιρόμενοί ἐστε, ἢ ἔτι κατ' ἄκλον τινὰ ἀντίαν συμβαίνοι; ἀλλ' ἐπὶ ἀλλοις ἐκείνοις ἴστε θεὸν αὐτὸ, καθ' ἡμέραν καὶ πάντα τὰ ῥᾳδιώδη τούτων, ἀπ' ἄλλοις ἂν αὐτὸς ἔτω παθάνει καὶ θύμα ὀργιζόμενος ἐνίοις, ὥσπερ ἐς σὺ τῶν λαγῶν καὶ σκιῶν. ἐὰν δὲ ἡδὺ ὅσα ἄπαξ λυπεῖ αὐτὸς, ἢ γυνὴ ἢ εἰκότως ὀργᾶσα, ἢ ὀρόμενος πρὸς ἀνάγκην μᾶλλον ἢ πρὸς ἡδονὴν σωφρ. μὴ ὅλως, ποθάσιν, ἅπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντος, τὸν χρυσὸν ὀρᾶτε αὐτὸ μόνον, καὶ πορφύραν μὴ ἢν ἴδητε ποτὲ ἐξηλαύνοντας ἐπὶ λευκῶν ἵππων, μηχέναι, μὴ προσκυνᾶτε· ἐγὼ

pedibus ingrediatur, ac non potius à quatuor baiulis geſtetur? foris quidem totus aureus, intus puris ac pannoſus, cuiuſmodi ſunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus conſarcinata. Vos autem quum moleſtum eſt, quòd de piſcibus guſtare non liceat, quòd media laboratis: non illud item cogitatis, eoſdem & podagræ, & tuſsis expertes eſſe, aut ſi quid aliud aliam ob cauſam illis incommodi contingit. Quanquam nec illis ipſis æquè dulce eſt, quotidie ſuprà ſatietatem iſtis veſci. Quin potius videas eos nonnunquam ita olus ac lupinum appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Vt de reliquis interim ſileam, quæ illos diſcruciant, puta ſi filius ſit luxurioſus, ſi vxor vel amans, vel amata à famulo, coacta magis quàm ex animo cum illo

dormiat. In ſumma multa alia ſunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum ſi quando videtis eos albo prouehi curru inhiatis & adoratis.

ἀλλ' ὑπεριορᾶτε αὐτῶν, καὶ καταφρονᾶτε, καὶ μήτε ἐπιστρέφεσθε πρὸς τὸν ἀργυρᾶν ἅρμαμαξαν, μήτε μεταξὺ δεῖπνον ποιούμενον, εἰς ἣν ἐν ᾧ δακτυλιδίῳ σμάραγδον ἀφιορᾶτε, καὶ τὴν ἱματίων πραπίδωσιν, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ' ἔστε καθ' ἑαυτοὺς πλουτᾶν, καὶ ὅτι, αὐτοὶ ἐφ' ὑμᾶς ἰόντος, ἐπὶ δεῖπνον σωθησπνᾶν, ὡς ἐπιστάξαντο ὑμῖν τὰς κλίνας καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ἅπερ ὀθόνιον ὄφελον, ἐ ἀμάρτυρον ἢ λιθίσεις ἄν. τάχιστα πλὴν ὑροίη ἂν αὐτὸς ὑμῶν ἕνεκα ἐτοιμάζεσθε, ὐχ ὅπως αὐτοῖ χρήσωνται, ἀλλ' ὅπως ὑμᾶς θαυμάζοιτε. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, ἐλπὶς ἢ βίον εὐπάτερον. καὶ ἄξιον ἑορτάσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας λύσει ἀπιόντα ἐκ τοῦ βίου, λάσκειν ἢ πλοῦτον, καὶ ὑμᾶς τὸν πρίαμον ἀφήσετε. πλὴν ἐπίστασθέ γε αὐτοῖς, ὥρας ἐπισχόμενον, καὶ οἶδ' ὅτι ἐκ ὀλιγωμήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

Quòd si illos contemneretis, negligeretisq; neque ad argenteum currum oculos haberetis intentos, neque inter colloquendum, smaragdũ annulo inclusum respectaretis, neque vestes obiter contrectantes molliciem admiraremini, sed sineretis eos ipsos sibi diuites esse, haud dubiè futurum sit, vt ipsi vos vltrò adirent, ad cœnam rogarent, nimirum vt vobis ostendere possint lectos, mensas ac pocula. [m] Quarum rerum nulla sit utilitas, si fine teste possideantur. Certè reperietis pleraque hæc illos vestra causa parare, non quo utantur ipsi, sed vt vos admiremini. [n] Hæc ad consolandos vos scribo, vitamque vitam cognitam habens. Conueniq; ita festum agere, vt cogitetis omnibus breui decedendum è vita, & illis, depositis opibus, & vobis relicta paupertate. Quãquam & illis scribam, sicuti sum pollicitus: certum scio eos non negleturos literas meas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a QVIDtu.] *Exordium ab increpatione.* b Liberis partitus imperium,] *Iouinamq; in diuisione paternæ hæreditatis, Cælum, Neptuno, terra, mareq;, Plutoni autem ea quæ sub terrâ, in sortem cesserunt.* c Mea potestas non nisi ad taxillos.] *In Saturnalibus conuiuia liberiora agebantur, in quibus talis ludebatur, saltationes, cantationes, ebrietates & alij turpiores actus fiebant: in talibus namque festo non fuerunt alia exercitia & studia. In quibus etiam seruis accumbere licebat, feriatis interim ab opere.* d Itaq; grauioribus in causis.] *Propositio & responsio ad superiorem petitionem.* e In summa.] *Digressio, qua pauperibus suadet, vt sua sorte contenti sint, plus oneris inesse diuitijs, quàm voluptatis.* f Dum illos felices arbitrabimini.] *Xenoph. κυρου παιδ. lib. 8. Pheraulas, inquit, ex paupere diues à Cyro factus, desiderio tandē priſtinæ tranquillitatis, & quietis affectus, & curarū ac molestiarum, quas sibi diuitias importasse querebatur, multitudine offensus, omniū bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantùm excipiens, vt ab eo, tanquam hospes, atque etiam parciùs, minuseq; eleganter, ac sumptuosè, quàm hospes alatur. Inter cætera autem diuitiarum incommoda, hoc quoq; commemorat, quod necesse sit homini diuiti sæpe ab aliquo aut afferri oues aliquot à lupo ingulatas, vel bouem à præruptо, & præcipiti loco delapsum: aut nunciari iumenta in morbum incidisse. Apud Horatiū non dissimilia habentur in epist. 2. ad Mecænatē lib. 1:*

Verùm vbi oues furto, morbo perière capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando:

Offensus damnis, &c. g Vel meipsum.] *Assuetatio à suo ipsius exemplo.* h At postea res inuertitur.] *Voluptatum intemperantia morborum & mœroris causa. Hinc Plaut. in Amphitruone, vbi Alcumenam ita loquentem facit:*

Satin' parua est res voluptatū in vita atq; ętate augūda,
Præ quod molestum est? cuiq; hominum in ætate ita comparatum est,
Ita dis est placitum, voluptati vt mœror comes consequatur.

i Capitis dolore grauati.] *Sunt quibus caput assiduè dolet, vbi vel liberalius vinum ingesserint, vel meracius, iaq; magis, si suapte natura calidum fuerit, vt testatur Galen. 3. de Locis affectis, vtpote quod omnino quidem caput vaporibus replet, aliquando etiam humoribus calidis, cùm & extra vini potum eiusmodi ad caput prompte defluatur. Theognis :*

οἶνόν τοι πάνυ πολλὸν ἔχω: id est. *Vinum bibere multum, malum est. Torquentur enim homines vino.* *k* Ingurgitationem.] *Pauperes edunt, bibunt, faciunt, non quod & quando libet, atque expedit, sed quod habent, quodq; licet. Nec tamen his multò feliciores sunt diuites plerique, qui intemperantia sua non minùs lædunt valetudinem, quàm pauperes ex inopia, quos excusat necessitas & fortunæ iniquitas, cùm diuites nullam habeant defensionem. Ne igitur modus excedat cibo, potu, libidine, quoniam voluptates magnos plerumque dolores pariunt, corrumpunt valetudinem, & immaturum obitum accersunt. Crapula enim & intemperantia multi pereunt: frugalitas verò & continentia valetudini conducunt.* *l* Vario coitu.] *Magna ex nimio coitu virium & spirituum dissipatio. Arist. sectione 4. probl. 22. vt, teste Hipp. in vestibulo libri de spermate, vniuersi corporis robur labefactum langueat & contremiscat.* *m* Quarū rerū nulla sit vtilitas si fine teste.] *Sic Prometheus in Caucaso suo : Istuc interea tecum expendas velim, num tibi bonum aliquid appareat sine omni penitùs teste, & nisi oblectare queas habentem possessio, aut opus quod nemo videat, nemo laudet, nemo admiretur ? Quod ideo dixerim, quia nisi fierent homines, iam futurū erat, vt omnis cunctarum rerū decor esset sine teste, & opes nostræ ne à nobis quidem ipsis haberentur in precio: quum nemo alius sit, qui harum admiratione capteretur.* *n* Hæc ad consolandos.] *Epilogus per commiserationem.*

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ Πλησίοις χαίρειν.

Οἱ πρῴην ἥκοντες ἐπιστάλκασί μοι, ἀξιόμβροι ὄντες ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε, καὶ τὸ μὲν ὅλον, ἀξιοῦν μὲ κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθά, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν· δίκαιον γὰρ εἶναι, ἰσοτιμίαν καθεστηκυῖαν, καὶ μὰ Δία τὸ μὲν πλέον, ὧν δ' μηδόλως μετέχειν τῶν ἀλλων. ἐγὼ δ' περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία, περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ἀδικεῖσθαι ὤοντο κατὰ τὸν ἑορτὸν, ἐφάμην ἐπ' ἐμὲ καθήκουσαν τὴν μέσην καὶ ὑποσχόμην γραψεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐπεὶ δ', ἅπερ ἀξιοῦσι, ταῦτα μέτρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε, πᾶσι γάρ, φασι, ῥιγοῦσιν τοσοῦτο ψῦχος, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, πρὸς τοῖς

SATVRNVS DE finitimis, Salutem.

PAuperes [2] nuper ad me datis literis incusârunt vos, qui nihil ipsis ex facultatibus quas possidetis, impertimini: atque omnino postulârunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum æqualitas constituatur, neque decere, vt huic superfit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectiùs Iouem consideraturum. Cæterùm de præsenti negocio, dèque iniurijs, quibus sese per festos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre sumq; pollicitus me vobis scripturum. Sunt autem quæ postulant hæc, vt mihi quidem videtur, æqua. Nam quo pacto, inquiunt, tanto frigore horrentes, tantæq; obnoxij esuritioni, posteà diem etiã festum cele-

ὅτι ἑορτάζοιμεν; ἀλλοίως ἐθέλοιμι ἂν ἡμᾶς μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἐπείπερ καὶ μεταλαβεῖν ὑμᾶς τοῦ πότου τοῦδε, ἢν ἴχνη τινὰ μεταδόναι αὐτοῖς, ἢ τινος βριθοὺς καὶ παχυτέρας, ἢ ἐκ τῶν ὑμῶν, καὶ ἔτι χρυσίου ὀλίγου ἐπιπλάσαι αὐτοῖς. εἰ δὲ ταῦτα, φασὶ, ποιήσετε, μήτι ἀμφισβητήσει ὑμῖν ἔτι περὶ τῶν ἐν Διὸς· εἰ δὲ μή, ἀναβαλεῖσθαι ἐπὶ τὸν ἐναλλάσσοντα, ἐπειδὰν τὸ πρῶτον δίκας ὁ Ζεὺς καθίῃ. ταῦτα ὅσον οὐκέτι χαλεπὰ ὑμῖν ἀφ' ὁσήτων, ἃ καλῶς ποιοῦντος ἴχνη καὶ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων τινὰ εἶναι, ὡς σωφρονοῦσιν ἡμῖν, καὶ τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀξίων τῆς ἐπιστροφῆς, ὡς νῦν γε μόνους ὑμᾶς προφῶν, ἐπικλασθέντας ἐς θύρας εἰ δέ ποτε μὴ πάνυ γνώσεσθε ἡμᾶς ἐπὶ μακρῷ ἐθελήσοντας, πλέον ἢ ὠφελοῦντο ἐκεῖνα τὸ ἀνιαρὸν ὧν ἀπῆλθον, καὶ τὰ ποτὰ ἐφ' ὕβρει αὐτῶν

celebrare possimus? Quare si vellem & illos festi participes esse, postulârunt vt cogerem vos, vt & [b] de vestibus illis impertiamini, si quæ supersunt pinguiores, quàm quæ vobis conueniant, vtq; de auro nonnullas guttulas in illos destilletis. Quòd si ista feceritis, inquiunt, non erit ampliùs disceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minus, minitantur sese ad nouam rerum partitionem prouocaturos, vt primùm Iupiter pro tribunali sedere cœperit. Atque hæc quidem facere vobis nequaquam graue fuerit, impertiri nonnihil de tantis opibus, quas possidetis, & rectè possidetis. Quin [c] de cœnis quoq;, vt vobiscum cœnarēt, & hoc literis addendum putârunt, quemadmodum vos in præsentia foribus occlusis, soli deliciis frueremini. Quòd si quando vobis visum fuerit, & illorum quempiam post longum tempus conuiuio adhibere, plus esse molestiæ in cœna, quàm voluptatis, multaq; illic in pauperum contumeliam fieri: vel

lut

αὐτῶν γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο, τὰ μὴ τῶ αὐτῶ οἶνον συμπίνειν. Ἡράκλεις, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ λαταγιστικὸν αὐτῶν ἐκέλευον ἄξιον, ὅτι μὴ μέλλει ἀναστάντων οἴσεται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντων. ἀλλ' εἰ δὲ τις λόγον ὅμως φασὶ πίνειν τὰς γὰρ οἰσοχόους ὑμῶν, ὥσπερ τὰς Ὀδυσσέως ἑταίρας, λιπαρῶ βεβόθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως ἀσχήμων ἐστὶν, ὥστε ἐκεῖνῳ λέγειν, ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν ἱερῶν ἀτιῶνται, καὶ τῶν ἀκόλουθα ὑμῖν μὴ παρεῖναι τῶν, ἐς ἃ μὴ διαφορηθῆτε, ἐκείνες ἂ παραβιάσωμαι, καὶ ἅμα πομπὰ τοιαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἄκιστα ἐλευθέροις πρέποντα. τὸ γὰρ ἔδεσμα, καὶ συμποσιακώτερον, ἡ ἰσοτιμία ἐστὶ, καὶ ὁ ἰσοδαίτης τέτο ἵνεκα ἡγέσται ὑμῖν τ συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν, ὅπως μηκέτι ὑμᾶς ἀτιάσονται, ἅμα τιμήσωσι, καὶ φιλήσως

lut illud, cùm non eodem de vino bibant. Dij boni, quàm illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeantíq; toto conuiuio vobis solis relicto. Quarquam negant sese etiam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, propterea quòd vestri pincernæ, [d] aures habeant cera obturatas, quemadmodum olim Vlyssis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminantur, deq; ministris, qui cùm vobis assistant, donec plus quàm ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliaq; huius generis permulta sordida, nunimeq; digna viris ingenuis. [e] Proinde æqualitas, res est omnium iucundissima, maximeq; conuiuijs congruens. Atque hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. [f] Quin potiùs honorabunt vos, & amabunt,

θι, τῶν ὀλίγων τούτων μιτα-
λαμβάνοντος, ἂν ὑμῖν μὴ ἐ
λαπολυ ἀνεπαίσθη]ος, ἐκεί-
νοις δ' ἂν ἐαρῷ τῆς χρείας ἐ
λάσις ἀέμνης ος. ἅπως τὰ
ὑδ' οἰκεῖν ἀμίνοθι τὰς
πόλις, μὴ ὀχὶ πρώτων συμ
πολι]ωμοῦν, καὶ μυρία πᾶς
τὸ ὐλαμονίαν ὑμῖν σωστὰ
λέγ]ων· ὐδ' ἂν ἔχοιτι τὸν
θαυμάζοντας ὑμῶν ἢ πλοῦτον,
ἂν μόνοι, καὶ ἰδίᾳ, καὶ τὸ σκό-
τῳ πλουτεῖτι. ἰδ' ὑτῳ δ' ἂν πολ
λοί, καὶ θαυμαστότῳ ὑμῶν
τὸν ἄργυρον καὶ τὰς τραπέζας,
καὶ πεπινότων φιλοτιμίας,
μιταξὺ πίνοντις πιστοποιέ-
]ωμ τὸ ἔκπωμα, καὶ τὸ βάρος
ἴσωμ αὐτοῖ ἀβάσάμ ντος,
καὶ τῆς ἰσυίας τὸ ἀκριβὶς, τὸν
χρυσὸν, ὅσ ὃς ἐπαυθᾶ τῇ
τέχνῃ. πᾶς γὰρ ὦ χρησὸς καὶ
φιλανθρώπως ἀκέσαι, καὶ τῇ
φθονεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἧττον γι-
νόσκοθ· τίς γὰρ ἂν φθονέσαι
ὦ λοιναυσωῖτι, καὶ διδόντι
τ μιτρίως; τίς δ' ὐκ ἂν ὄν-
ξαιο

bunt, si paucula ista à vobis acceperint, quorum impendidum à vobis nec sentiretur quidem, penes illos muneris in tempore dati memoria semper mansura est. Præterea nec Remp. administrare posstitis, ni pauperes vnà vobiscum in ea versentur, milleque modis felicitatem vestram adiuuent. Neque enim habituri estis, qui diuitias vestras suspiciant, si soli atque apud vosipsos in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus, miretúrque vestrum argentum, mensas, & quemadmodum præbibentes ad potandum inuitetis. Deinde illi inter bibendum poculum vndique contemplentur, ac pondus expendant, manu librantes: tum argenti absolutam cælaturam: tum auri vim, vicissim attem condecorantis. Nam in istum modum, non solùm illi vos probos viros & humanos prædicabunt, verùm etiam inuidiam illorũ effugietis. Quis enim inuideat impertienti, dantíq; quod æquum est? Quis non potius optet,

vt

ξαιδ ἐς τὸ μάκιστον διαβιῶ-
ναι, αὐτῶν ἀπολαύοντα τ ἀγ-
αθῶν; ὡς ὑμῖν ἔχει τὰ, ἁμάρ-
τυρ & μὴ ἡ δαιμονία, ἐπίφθονο & ἡ πλοῦτ, ἀγλὰς ἡ
βί. ἐπεὶ γὰρ ἐκ ὁμοίως ἁδὺ
πᾶσι, μόνον ἐμπίμπλασθαι,
ὥσπερ τὰς λέοντάς φασι, καὶ
τὰς μονίστ ὧν λύκων, καὶ συ-
νόντας ἀγελαίοις ἀνθρώποι, καὶ
πάντα χαίρειν παρομοί-
ους· οἱ πρῶτα μὲν ἡδέως καὶ
ἄφοβον τὸ συμπόσιον ἀσυ-
σιν ἐᾶν. ἀπ' ἐμ μύθοις συμ-
πολιτικοῖς, καὶ σκώμμασιν ἀνε-
παχθέσι, καὶ φιλοφροσύναις
ποικίλαις σωιζόντα· οἷα ἁ-
δίστα ἀγαπιβά, φίλα μὲν Διο-
νύσῳ καὶ Ἀφροδίτ, φίλα & Κάτυσιν. ἔπειτα & πᾶς ἅπαν-
τας ἐς τὸν ὕστερον διημέρ-
νοι, ὑμῶν τὸν ἀγελαιότητα ἐκ-
λαῶ πράσσοντος. ταῦτα
ποιοῦν πρίαυθαι καλὸς ἔ-
χῃ. ἐπὶ ἐρῶμαι ὑμᾶς, ἃ
μέλοντον οἱ πρόγονοι βαδίζ-
ειαν (ἐπυθόμεθα γὰρ οὕτ-
τως) οὐκ ἂν ὑμᾶς λώϊαον,
οὐκ ἔχοντας οἷς ἐπιδάξα-

vt quamdiutissimè viuès, bo-
nis suis fruatur? Verùm vt
nunc res vobis habent, &
felicitas vestra teste caret,
& diuitiæ inuidiosæ, & in-
suauis vita. Neque enim per-
inde iuuat, opinor, si quis
solus expleatur, quemadmo-
dum aiunt & leones facere,
& rex luporum genere h quos
solitarios vocant, quàm si
cum lepidis hominibus, ac
per omnia gratificari para-
tis conuiuatis: qui primùm
non sinent conuiulum fur-
dum aut mutum esse, verùm
consuetudine sua fabulas ce-
uluijs aptas, dictériáq; mini-
mè molesta, variasq; volu-
ptates adferent: quibus re-
bus tempus iucundissimè
transigitur. Idq; gratum est
Baccho, gratum Veneri,
gratum etiam Gratijs. Dein-
de postero die, dum comita-
tem vestram referunt, bene-
uolentiam vobis conciliant.
Hæc etiam magno fuerant
emenda. Nam illud à vobis
sciscitabor, i si pauperes abeant taciti, sic enim fingamus,
nónne vos eas res vereret, cùm non haberetis quibus ostenta-
retis

φὴ τὰς ἁλυσγὰς, ἰωδῆτας, καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, ἢ τῶν λακτυλίων τὸ μέγεθος; ἰῶ λίγαρ, ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίσος παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον γίγνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε· ἃ μὴ γὲ φύγοιμεν ἂν ὑμῶν ἀπειλοῦσι, ἀρτρόπαια, μηδὲ γένοιτο ἐς ἀνολυκλωβὰτὸς καταστῆσαι τῆς ὠχῆς, ἐπὶ ὅτι ἀπάντων γώσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ ἔτι λέψανον τῆς λιπὸς· ἡ φακῆ δὲ ὑμῖν σαπέρδιον ἐντετηκότα ἕξει. ὃς δὲ καὶ ἔλαφος, ὀπλάμβροι μιταξὺ, θρασμὸν βολώσουσιν ἐν τῷ ὀπτανείῳ ἐς τὸ ὄρος. καὶ ὄρνις ψιττὰκη κατατένασα, ἄλλβοι καὶ αὖται, παρ' ὠμὸς τὸς ἀγόντας ἐκπτήσονται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὠραιόταλοι τοῦ οἰνοχόου, φαλακροὶ ἐν ἀκμῇ τῷ χρόνῳ ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ καταγόντι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλοῦσθε ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλίστατα; ἢ τὰς πορφυρᾶς ἐσθῆτας, καὶ τὸν ὄχλον τὸν πολὺν, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀκολούθων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ λέγειν ἐθέλω, ἐπεὶ καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μῖσος παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον γίγνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε. ἃ μὴ γὲ φύγοιμεν ἂν ὑμῶν ἀπειλοῦσι, ἀρτρόπαια, μηδὲ γένοιτο ἐς ἀνολυκλωβὰτὸς καταστῆσαι τῆς ὠχῆς, ἐπὶ ὅτι ἀπάντων γώσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ ἔτι λέψανον τῆς λιπὸς· ἡ φακῆ δὲ ὑμῖν σαπέρδιον ἐντετηκότα ἕξει. ὃς δὲ καὶ ἔλαφος, ὀπλάμβροι μιταξὺ, θρασμὸν βολώσουσιν ἐν τῷ ὀπτανείῳ ἐς τὸ ὄρος. καὶ ὄρνις ψιττὰκη κατατένασα, ἄλλβοι καὶ αὖται, παρ' ὠμὸς τὸς ἀγόντας ἐκπτήσονται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὠραιόταλοι τοῦ οἰνοχόου, φαλακροὶ ἐν ἀκμῇ τῷ χρόνῳ ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ καταγόντι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλοῦσθε ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλίστατα; ἢ τὰς πορφυρᾶς ἐσθῆτας, καὶ τὸν ὄχλον τὸν πολὺν, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀκολούθων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ λέγειν ἐθέλω, ἐπεὶ καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μῖσος παρὰ τῶν πενήτων ἀναγκαῖον γίγνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι τρυφᾶν ἐθέλητε. ἃ μὴ γὲ φύγοιμεν ἂν ὑμῶν ἀπειλοῦσι, ἀρτρόπαια, μηδὲ γένοιτο ἐς ἀνολυκλωβὰτὸς καταστῆσαι τῆς ὠχῆς, ἐπὶ ὅτι ἀπάντων γώσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ ἔτι λέψανον τῆς λιπὸς· ἡ φακῆ δὲ ὑμῖν σαπέρδιον ἐντετηκότα ἕξει. ὃς δὲ καὶ ἔλαφος, ὀπλάμβροι μιταξὺ, θρασμὸν βολώσουσιν ἐν τῷ ὀπτανείῳ ἐς τὸ ὄρος. καὶ ὄρνις ψιττὰκη κατατένασα, ἄλλβοι καὶ αὖται, παρ' ὠμὸς τὸς ἀγόντας ἐκπτήσονται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὠραιόταλοι τοῦ οἰνοχόου, φαλακροὶ ἐν ἀκμῇ τῷ χρόνῳ ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ καταγόντι καὶ ταῦτα τῷ ἀμφορεῖ. πρὸς τάδε βουλοῦσθε ἃ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἄν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλίστατα;

retis purpureas veſtes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? [k] Nec iam libet referre, neceſſariò futurum vt paupertum inſidiæ atque odia in vos oriantur, ſi ſoli delicijs frui velitis. Nam quæ minantur vobis imprecaturos ſeſe, prorſus abominanda ſunt: ac [l] dij prohibeant, ne vnquam ad eiuſmodi imprecationes venire cogantur: quandoquidem ſi id fiat, neque inſeſtina poſthac guſtabitis, neque placentam, niſi ſi quid canis reliquum fecerit. Præterea [m] lenticula ſaperdæ liquamen vobis habebit. Porrò ſus aut ceruus interim dum aſſantur, è veru in montes aufugere parabunt. Tùm aues quoque pingues abſque alis fugam molientes, ad pauperes auolabunt. Denique quod eſt omnium grauiſſimum, pocillatores formoſiſſimi repentè vobis calui fient, idq; etiam fracta amphora. Super his rebus conſulite quæ & feſto ſint digna, & vobis quàm maximè

ἀνωτέρω, καὶ ἐπιτηδείους πρὸς ἄλλο τι χρῆσθαι αὐτοῖς, ἢ ὀλίγου τιλιόμενοι & φλαῦρα μεμαθηκότες ἔσονται.

maximè tuta, atq illis pauperiatis onus subleuate, exiguo vectigali illos amicos habituri, neutiquam malos.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PAVPERES.] *Exordium ab expositione.* b De vestibus.] *Propositio prima de vestibus* c De Cœnis.] *Secunda de cœnis.* d Aures habeant cerâ obturatas.] *Notissima est ex Homeri Odysseæ fabula de Vlysse sociorum aures cerâ claudere, vt periculum sibi facesq; imminens effugerent. Hinc ceram auribus obdere dicuntur, qui recusant audire, vel dissimulant se audire.* e Proinde æqualitas.] *Argumentum à signo & causâ.* f Quin potius honorabunt.] *A consequenti & conditione paupertatis.* g Leones facere.] *Extat in Pandectis, in quibus ex Vlpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coire non posse, vt alter lucrum tantùm, alter damnum sentiret, & hanc societatem Leoninam solitum appellare. Respexit ad Æsopi apologum hunc: Leo, asinus & vulpes societatem inierant, vt quod venatu cepissent, id in commune partirentur. Prædam vbi erant nacti, leo iubet vt asinus partiatur. Ille vt est stolidus, in treis æquas portiones distribuit. Qua gratia mox indignatus leo quòd cæteris æquaretur, asinum adorius dilaniat. Restabat vulpes, eam de integro partiri iubet, illa totam fermè prædam leoni attribuit, sibi vix paucula quædam seruans. Leo comprobata distributione rogat, quisnam illam artem partiendi docuisset: Calamitas inquit asini. Talis fermè solet esse societas plebeiæ sortis hominibus cum præpotentibus & diuitibus, ad quos omne commodum redit, pauperibus vi fraudatis. In argumentum huiusmodi est antiqua & elegans fabula in primo libro mearum narrationum, de oraculo Iouis Ammonis, siue de mulo, equo, asino, camelo & leone.* h Quos solitarios.] *Inter tot imporum genera nusquam hoc Lucianicii reperi, quod prædam cæteris non diuidit. Alterius enim scribit, Lupos prædam ex æquo dividere his, qui in venatione fuerunt.*

& si quid superest, alios vlulatu adnocare. i Si paupertes abeant.] *Amplificas καθ' ὑπόθεσιν. k* Neque libet referre.] *A periculo. l* Dij prohibeant.] *Et à vobis auertans, loquendi modus frequens. Lucret. lib. 5:*

Quod procul à vobis flectat fortuna gubernans.

id est, auertat. m Lenticula saperdæ liquamen.] *Opsonij puntici, marcescentis, pustrefacti condimentum, quòd malum odorem contraxerit.*

ΟΙ ΠΑΥΣΙΟΙ ΤΩΙ Κρόνῳ χαίρειν.

Πρὸς γάρ σε οἶα μόνον ἀπὸ τῶν ποιητῶν τοιαῦτα γιγράφθαι, ὦ Κρόνε, ἐχὶ δικὴν ὁ Ζεὺς ἤδη ἐπικεκώφηκε πρὸς αὐτῶν, ἀναβοώντων καὶ αὐτὰ δὴ ταῦτα, τὰ ἀναδασμὸν ἀξιόντων γιγράφθαι, καὶ ἀτιμωρήτων τοῖς ἐμπαροινοῦσιν, ὡς ἄνισον τὸν νομιζόμενον πλοῦτον ἡμῖν ὄντα; ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μέτα διδόναι ἀξιοῦμεν. ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος, ἅτε Ζεὺς ὤν, παρ' οἷς τισιν ἡ αἰτία, καὶ ὅθεν τοῦτο παρανοίᾳ αὐτῶν τὰ πολλὰ, σοὶ δὲ ὅμως ἀφηγησόμεθα, ἐπεὶ πάντων ἄρχεις γε νῦν ἡμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἃ γίγραφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν

DIVITES SATURNO Salutem.

NVm[a] putas, Saturne, de rebus istis: ad te solùm scripsisse pauperes? Quin potius Iouis ipsius aures iam obsurduerũt illorũ querelis, dum hæc eadem vociferantur, ac nouã rerum partitionẽ flagitant, ac simul & fatum incusant, quòd non æqualiter distribuerit: & nos, quòd nihil ipsis velimus impertiri. Verùm[b] nouit ille, quippe cùm sit Iupiter, penes quos sit culpa, eoq; illos plerunque obaudit. Nihilominus tamen purgabimus nos tibi, quandoquidem hoc certè tempore princeps noster es. [c] Nos enim omnia ista quæ scribis, ob oculos habentes, quàm sit honestum de magna rerũ copia opitu-

ἐκ πολιτῶν τοῖς λιμοῦντας, καὶ ὡς ἥδιον, συνεῖναι τοῖς σωφρονοῦσιν, ἢ ἀντιτρίβεσθαι ὅτῳ τρόπῳ τοῖς ἀσωτεύουσι καθιστῶσιν, ὡς ἂν μηδὲ τὸν συνδιαιτᾶσθαι τούτοις ἀντιβαίνειν. οἱ δὲ ὀλίγῳ ἐν ἀρχῇ δεῖσθαι φάσκοντες, ἐπειδὴ πᾶσιν αὐτοῖς ἀνεπετάσαμεν τὰς θύρας, οὐκ ἀπαύστως ἅμα ἐπ' ἄλλοις ἀξιοῦσιν· ἐὰν μὴ πάντα δῶμεν, μηδὲ πᾶσι λαμβάνοιεν, ὀργὴ καὶ μῖσος, καὶ πρόφασις ἡμῖν ἀδικεῖσθαι. καίτοι εἴ τι ἐπιφθέγξαιντο ὑμῖν, ἀπ' οἴνου ἀκούοντες ἐπίσευον ἄν, ὡς ἀκεραίως ἐλέγοιεν ἐκ τοῦ συνηγορεῖσθαι. ὥστε λυσιτελεῖ μᾶλλον, ἢ μὴ διδόντα, ἐχθρὸν ἐν πάντως ἔχειν, πάντα ἀκριβοῦντα, καὶ τῶν αὐτῶν τοῦτον καὶ τὰ μὴ ἅμα μέρια, ἐν οἷς δέονται αὐτοῖς ἀμυνόμενοι τὸ ἐμπίμπλασθαι καὶ γαστρίζεσθαι

opitulari ijs qui indigent; quantoq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum assiduè facimus, adeoq; in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit inuidiæ is quem ad conuiuium admittimus. Verùm illi primùm aiunt sibi paucis opus esse: deinde vbi semel illis fores operuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quòd nisi protinus omnia, simulq; cum dicto acceperint, [d] mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porrò qui audiunt, fidem illis habent, rari videlicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd non biscum consuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrum incidamus, vt aut si nihil demus, illos protinus habeamus hostes: aut [e] profusis omnibus, ipsi protinus egeamus, iamq; in pauperum gregem veniamus. At cætera quidem vtcunque feranda sunt: verùm inter cœnas ipsas non satis habent ingurgitari cibis, atque alium explere,

θαι, καὶ αὐτοῖς, ἐπειδὰν πλάτυτζιν ἐνέσωσιν, ἢ κοτύλην ὠμοῦ μιτάξυ ἀναδύντ' τὸ ἔκπωμα, ἵνυξαν τῶν χάρα, ἢ μαμακῆ, ἢ γαμιτῆ γυναικὶ ἐπιχάρησαν. ἔτα γαλεπῶς σαν τῶ συμποσίυ, ἐς τὼ ὑστεραίαν λοιδορῦνται ἡμῖν καλεσάντων, ὡς ἐδίψησαν, καὶ ὡς λιμῷ σωθῆσαν διεγκέφοι. καὶ ἔ δοι ταῦτα καλαφάλη. θαι αὐτῶν δοκεῦμεν τὸν ὑμέτερον παράσιτον ἀναμνήσθητι τὸν Ἰξίονα· ὃς ἀξιωθεὶς δοινῆς πατρίης, ἀξίωμα ἴδον ἔχον ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς ἐπιχάρη, ὁ γηγενῆ'. ταῦτά δε, καὶ τὰ δοιαῦτα, ὑφ' ὧν ἡμᾶς ἐβουλεύσαμεθα πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀσφαλείας ἕνεκεν ἡμετέρας ἕνεκεν, μηκέτι ἐπίβαδον ποιεῖν αὐδοῖς τῶν οἰκίαν. ἢ κὶ ἐπὶ σῦ συνθοῖντο μητρίων λύσασθαι, ὥσπερ νῦν φασι, μηδὲν ὑβριστικὸν ἐν δοῖς συμποσίοις ἐργάσασθαι, δοιεσωνοώτων ἡμῖν καὶ σωθεσωνοώτων τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. καὶ τῶν ἱματίων, ὡς σὺ λελώβας, πέμ-

sed ydem vbi plus facis adbibermt, cum vel puellæ formosæ cyathum porrigentis manum vellunt, aut concubnam vxorémve solicitant. Postremò conuomito conuiuio, postero die nobis obtractant, narrantes quemadmodum sitierint, ejuriermíq. Quòd si hæc aduersus illos mentiri videmur, vester ille parasitus [f] Ixion in memoriam redeat, qui adcommunis mensæ honorem admissus, ac vobis dignitate æquiparatus, iam ebrius vir ille egregius, Iunonē adoratus est. 8 Hæc atque huiusmodi sunt, propter quæ in posterum statuimus quò res nostræ sint in tuto, ne posthac illis in domum aditum præbeamus. Quòd si te authore, pacto recipiant, sese moderatè petituros, quemadmodum nunc aiunt, neque quicquam flagitiosè in compotationibus admissuros: age, conuiuant nobiscum simulq. cœnent [h] bonis quibus. As de tumcis, sicuti iubes, nostemus,

μψομεν, καὶ τὸ χρυσὸν, ὅσον ἂν δέῃ τι, καὶ πολυτελῶς ἀναλώσομεν, καὶ ὅλως, ὅσον ἐπιθυμήσομεν. σὺ δὲ ἀφιλοτίμως τὰ κατὰ τὸν οἶκον ἡμῖν, φίλοι ἀντὶ λοιπὸν καὶ παράσιτοι ἔσεσθε· ὡς ἡμᾶς καὶ ὑμῖν ἀντιάσαι, λαθεῖν τὰ δέοντα ποιοῦντες.

mittemus, & de auro quantum facultas patietur, ac sumptus augebimus: in summa, nihil omittemus officij nostri, modò vicissim desinant ipsi arte nobiscum vti uere, sintq; pro parasitis & adulatoribus amici. Itanihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Nvm putas, Saturne.] *Exordium ab extenuatione.* b Nouit ille cùm sit Iupiter.] *Cuncta sciens, spectans, auscultans Ipse cunctorum auditus, mens & visus est ὁ θεὸς τὸ πᾶν ὅρημα, καὶ ἐπὶ γῆν τε καὶ θάλατταν.* i. *Deus circumquaq; inspicit quæ terra & mari geruntur, apud Plutarch. in sep. Sap. conuiuio. Sic antè in Chronosolo. mox intellexit, quippe Deus.* c Nos enim omnia.] *Propositi & dilutio criminis per regestionem, qua vicissim pauperes accusant immodestiæ & intemperantiæ.* d Mox paratum odium.] *Parasiti & assentatores loquendo mellis dulcedinem proponunt, re verò ipsa vulnus inferunt, linguablandiuntur, latenter verò ferunt.* e Profusis omnibus.] *Adulatio homines in omne scelus impellit, eoque impulsum & insolutum, in vitam demum calamitosam trahit, perque caput & pedes in profundissimam errumnarum voraginem demergit Rectè itaque dicere solebat Aristonymus: Ligna dum igne nutriuntur, ab ipso consumi: Diuitias, dum adulatores alunt, ab eis labefactari.* f Ixion.] *sive Antionis, sive Pisonis, sive Martis, sive Phlegyæ filius (nam dissentiunt inter se authores) Diam Dioneifiliam duxit vxorem. Erat autem in more positum apud veteres, sponsarum patribus munera quædam dare, vt & Homerus indicat: Πεδὸν ἐκάστῳ βοῦς δῶκε, ἔπειτα δὲ μᾶλλον ἑαυτῇ Αἴσυμα δῶκε πολλά.* Dioneus igitur

Ixionem, vt mos erat, filiæ suæ viram munera poscebat. Ixion verò cùm ab illo crebrò appellaretur, atque adeò vrgeretur fossam faciendam curauit, eamq; materia, quæ igne facilè & subitò concipere posset, implenit: Quo facto, socerũ quasi ad epulas opiparas, & sumptuosas inuitauit. Ille aũt insidiarum, & fraudis ignarus, cùm ad eum locum, vbi fossa suberat, accessisset: in eam iam inflammatã incidit, & ita flammis consumptus est. Iam verò cùm Ixione tanto scelere contaminatũ nemo expiare vellet, cumq; eum omnes detestarentur, & contagionẽ aspectus fugerent, cùm ipsi dij denig; illũ aspernarentur, ab illoq; abhorrerent, solus Iupiter eius miseritus, maculam ex illo scelere conceptã delenit, eum vltrò in cœlum sustulit, sibi contubernalem fecit. At Ixion neque prioris beneficij, neq; posterioris memor, ecce sibi nouum animo concipit facinus, nouumq; flagitiũ aggreditur, & Iunonis amore incensus, rem cũ ea habere meditatur. Iupiter aũt hoc cognito, nubem, vt Iunoni similis esset, specie quadã falsa conformauit, qua visa exarsit Ille, & corpus cum ea commiscuit, ex qua immanem quendam & monstrosum virum procreauit, nomine Centaurũ. Iupiter porrò manus & pedes Ixionis rotæ arctissimis vinculis apud inferos astrinxit, quã in perpetuum volubilem effecit, eiq; rotæ Ixion alligatus, clamat: Benemeritis gratiam esse referendã. Horatius de Arte poëtica, perfidum vocat. Quod si quis plura de Ixione scire volet, legat Pindarum, Pyth. ad. β. & interpretem Tib. lib. 1:

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.

g Hæc atq; huiusmodi sunt.] *Epilogus quo sub conditione in Saturni postulata consentiunt h* Bonis auibus.] *τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. Xenoph. καὶ ἀγαθῇ τύχῃ δέχομαι. quod felix fortunatũq; sit, admitto. καὶ θεὸν ἢ σῶμα ἢ ἐπ' ἀγαθῷ ἐξελήλυθας.*

i Parasitis & adulatoribus.] *κολάκων κολακικοῖς τὸν τρόπον, γνάθων πικρογίτων. Vide eundem Lucianum pro Imaginibus à laudatore quid differat assentator, & Plutarchi librum de dignoscendo Amico ab adulatore.*

SECVNDI TOMI FINIS.

TOMI

TOMI SECVNDI

OPERVM LVCIANI INDEX.

A

Abderitæ vltrò Andromadæ fabulam agunt, prouerbium 368
Abderitarum morbus sub Lysimacho 362
de Absentibus aduersarijs dicenti nõ credendum 218. 219
Academia ab ebrietate accusata 672. 674. ꝑ ebrietate causam dicit ibid.
ἀκάθαρτος 558
Acherusius cãpus 115
Achilles cur præstantissimus dux habitus 741. exercitus cõtra impios Elysium cam pũ inuadentes dux 497. eius apud inferos forma derisa 89. pusillanimitas ibid. dictum 85. 221. equus humana voce vaticinatus 593. 641. omnium Græcorum formosissimus 963
Achillis sepulchrũ 164
Aconiti vsus 77. 80. 263. 311
ἀκόντιον 850
Acrisius rex 49
Actæon 911. cur à Diana transformatus, & canibus obiectus 20. 934
Adimantus, eiusq; votũ ridetur 852 863
Admetus poëta à Demonacte derisus 579
Adrastea Iouis nutrix 736
Adulatio 981
Adulatorum apud inferos

feros pœnæ 111
Æacus inferorum iudex 83. eius officium 84
Ægysthi cæsi historia 809
Ægyptus Beli F. 851
Æmulatio quomodo homines perturbet 184
Æqualitas 973
Aër rerum principium 302
Aër temperatus longæ vitæ causa 819
Aërocoraces 447
Æschylus qualis, & quando vixerit 784
Æschyli pugillares cur Dionysius emerit 768
Æsculapius à Ioue contra Momum defen. sus 908. ex quo deorum ordine sit 524. cur ei gallus cũ dracone attributus 704
Æsopus apud inferos 492. eius fabula 298. 764
Ætatum mundi vicis. situdines 737. 785
Æthiopem lauare, prouerb. 780
Affectus non cadere in virtute præditũ 183. 184
Africa cur dicatur semper aliquid noui adferre 849
Agamemnon præstantissimus dux 371. 741. apud inferos à coquo non differt 116
Agathocles Sicil. rex 822. peripateticus, eiusq; arrogantia 575
Agathon poëta 718
de Agrorum finibus litigantiũ vanitas 157
Aiax Telamonius 497. an in heroum numerum referendus dubitatur 485
Aiacis sepulchrum 164
Alcæi forma 373
Alcmena Herculem parit 47. eiusdẽ genealogia, desponsatio, & cum Ioue cõcubitus 1149

Alcyonis nidus miræ magnitudinis 512
Aleæ ludum à Saturno regi 928
ad Aleæ scopulum multos naufragium facere 928.939
ἀλικτρυὼν & ἀλίκτωρ vnde dicatur 640
Alexander cur præstantissimus dux habitus 741. sibi ex Cydno flumine morbum cõtrahit 786.813
Alexandri cum Hannibale de præeminentia lis apud Rhadamantum 486
ἀλιξίκακος Hercules & Apollo 593.641
ἀλιξίτωρ 641
Aloëi filij ob montes montibus impositos puniri 137
Amabilitas Veneris F. 38
Amaltheæ capræ fabula 726.prouerb. ἀμαλθείας κέρας ibid.
Ambrosia deorum cibus 46.48. Noctis epitheton 645
Amicitia & lis, rerum principia 302
Amictus vitreus 457
Amphilochus vates 69.71
Amphisbæna serpens 850
Amphitrite 53
Amyclæ 17
Anacharsis 347. cur è Scythia Athenas profectus 343.359.quomodo in patriam redire parans, à Toxari exceptus 347
Anacreon poëta 490 733.839
Anacreontis ætas 835
Anacyndaraxis 737
Anaxagoras Socratis præceptor 79
Anchises à Momo carpitur 911
Ancoræ vitreæ 476
ἄνδηρα 556
Andromeda à Perseo liberata 62.68
Anemodromi 445
ἀνεμοφόρητα 557
Anima an immortalis esset

esset interrogati quid responderit Demonax 576
Anima non vna tantùm hominibus ibid.
de Anima variæ philosophorũ opiniones 303
Animarum transmigratio Pythagorica 591 596.650
Animi magnitudo virtutis præmium 182
Annulus Gygis 685
Annulorum superstitio & efficacia magica 892.902
Anteas rex 822
Antigenidas tibicẽ 340
Antigonus Luscus Philippi filius 823. 835. Demetrij filius ibid.
Antilochus à Momo apud Iouem accusatus 913
Antimachus poëta 515
Antiochus Seleuci filius, & eiusdem in nouercam amor 405
Antiochus Soter 323
Antiopa Ioui amata 47
Antipater Iolai filius 823. 835
Antipho histrio 507
Anytus Socratis accusator 79. 661. eius pœna 704 (178
Aorna Alexãdro euersa
Aornos petra 736
ἀπάθεια Stoica 651.685
Apollodorus rhetor 832 837
Apollo à Iunone accusatus, à Latona defenditur 18
Apollo qualis deus 523 eius oracula varijs locis 654. in Hyacinthum amor 14
Apophoreta 923
Aqua rerum principiũ 302
Aquæ potus longæuitatis causa 819
Aquã pistillo tũdere in mortario, puer. 293. ad vulnus afferre 709
aquila Ioui sacra 618 à Momo accusata 911
Arabię felicis odor 483
Arantę maiores Cycladibus insulis. 447

Arbor carnea 455
Arborei homines in Lunari insula ibid.
Arbores Dodonęę syluæ vocales 641
Arcesilaus 341
Archelaus Socratis p̃ceptor 79. Tragicus pœta 363
Archimedes cur sapiẽtis nomẽ merito 742
Architeles Areopagita 344
Areopagytarũ etymõ, autoritas & integritas 311. mos 266
Arganthonius rex 822. 835
Argiui vnde dicti 49
Argiuorum p̃ agris pugnantiũ stultitia 165
Argus explorator multioculus 4. lùs custos 34
Argi oculi pauonis caudæ impositi 524
Argonauis 641. eius carina locuta 594
Argos amphilochium 72. Peloponnesi 49
Ariadnę à Momo accusata 908. eius in Theseũ officiũ 242 917.
Ariarathes rex in crucẽ sublatus 824
Arij pugillatus in campo Elysio 498
Arion Lesbius in campo Elysio 490
Aristides iudex in beatorum insulis 486
Aristippus in Elysio cãpo 492 eio autoritas apud inferos 114
Aristippo Socratis primùm sectator, post molliciei corruptus 672.687
Aristobulus Cassandræus historicus 377 839
Arsacidæ 792
Ars longa, vita breuis, Hippocratis dictum, philosophiæ tribuitur 147.263
Artis vtilitas 404
Artifices potissimùm laudandi, qui 740
Artabazus rex 826
Artaxerxes Mnemon primus eius nominis Persa-

Perſarum rex 825 836
Artaxerxes alter Perſarum rex, eiuſq; cædes 825
Aſandrus rex 827
Aſinus minans auribus, lyram auſcultans, prouerb. 756
de Aſini vmbra litigare, prouerb. 277
Aſinorum duo genera 849
Aſpaſia 618
Aſphodelus quid apud inferos 111
Aſpis, ſerpens 850
ἀσφάδη, ἀσφοδελήτης 555
Athamantis furor 51. prolex 52
Athenienſes αὐτόχθονες cur dicti 360
Athenodorus Sandonis filius 829
Athletarum mos 442. cum philoſopho cõparatio 231
Athotarum longæuitas 819
Athys Creſi filius mutus 649
Atlas cœliger 138
de Atomis doctrina Epicureorum ridetur 104 303
Attalus Philadelphus 824
Auaritia quomodo homines perturbet 154
Auari hominis hypotypoſis 634 648. 650
Auarorum pœnæ apud inferos 111
Auli ſigniferi interitus 840
in Aurem dicere 650
Aures minus fide dignæ oculis 806
Auri laus 601. 609. vituperium 147. 612.
αὖχμὸς 555
αὐτοκαύδονοι 554
αὐτόχθονες 360
αὐτολέκυθοι 554.

B

BAcchus è Ioue ſemore natus 6. 7. 8 quomodo educatus 51
Bacchi & Herculis inſula viniflua 437
Bacchi genealogia & apotheo-

apotheosis 49
nihil ad Bacchum, proverb. 253
Bactra 647
Balæna 65.67
Balneorum domicilia apud veteres 750
Bardylis rex 822
Bassus sophista 775
Batalus tibicen ibid.
Baucides 558
Beatorum ciuitas 486. insulæ 482.483.484
Bellum omnium pater est, prouerb. 364428
Bellorum duces præstantissimi qui 741
Belus Priscus 851
Biton & Cleobis felicissimi cur 146
Bœotia 71.94
Bombylius 557.
Bona dea 523
ad Bonum summũ variæ viæ 207
de Bono & bonorum finibus variæ philosophorũ opiniones 103.302
Bonis caducis & temporalibus non superbiendum 565
Bracana olera 556
Brachmanes longæui 818
Branchus 810
Bucephali 516
βυρσίτις 843.850
Busyris Elysios campos inuadit 497.525

C

CAbalusa insula 519
Cacozelia derisa 527.544
Cadmi regia 47.49
Cæneus ex fœmina in virum 619 648 inde in auem ibid. & 619
Callimorphus medicus 383
Calpurnianus historicus 381
Caluarius 123.127
Calypsus insul 510
ad Calypsum Vlyssis literæ ex Beatorum insulis 509
Cambyses, eiusq; furor 151.825. quantum à patre Cyro diuersus 167 (912
Canis Ægyptius deus Canis

Canis impudentię nota 84
Canis, in pręsepi, prouerb. 781.785
Canis, canicula, aleę laterculus 938
Cani quid cum balneo, prouerb. 758 783
Canes Cynici 80
Capra cœlestis sid 936
καψιπάλαι & 558
Carbones pro thesauro 276.312.876
Carimantes 556
καρίμοιροι ibid.
Carionautarum conflictus 511
Carneadis longæuitas 829
Carnium esu abstinendum, iuxta Pythag. 597.617
Cari de Vlysse victoria in Elysijs 498
Caseus inf. 481
Caspiæ niues, prouerb. 386
Castor & Pollux nauigātium numina 900. quomodo nati, & vicissitudine immortales 46.48 647
Caulomycetes 448
καῦμα 555
Cebes philosophus 712 735
Centaurus, Zeuxis pictura 318
Ceos inf. 839
Cephalus Phędri F. 754
Cepheus 62 64
Ceramicus 347 360
Ceraستes serpens 850
Cerberus vitor malorum apud inferos 77. 114 lyra Menippi sopitus 116
Ceres 523
κερὸν 76
Cestus Veneris 33.646
Cethegus 576
à Ceto nauis cum hominibus absorpta 463. 467
Chaldæorum longæuitas 819
Cheniscus 906
Charon 75. eius officium 83
Chersonesus 53
Chimæra apud inferos 114.280

χάος 938
Chiron centaurus in zodiaco 94. 477. eius genealogia & fabula 95
χιτώνιον 553. 554
Chronosolon 942
Chrysippi longæuitas 829. ante Elysiorũ ingressum quater elleboro purgatus 492
Cicuta quomodo non statim nec semper lethalis 263
κοινὸς ἑρμῆς, prouerb. 901
Cinyras 718 737. 738
Cinyrus ob Helenę raptũ fumo necatus 504
κῦμα 556
Cithæron mons 51
κλαίειν, prouerb. 648
Clarus mons 22
Clari oraculum 19
Cleanthes 828
Cleobis cum fratre cur feliciss. 146
Cleopatræ aspis 850
Clepsydræ inuentum 751
Clitus 429
Clotho parca 151
Clytæmnestæ parentes 647. natiuitatis 48. necatæ historia 809
Coitus immodici comites morbi quales 510
Colossus Rhodius 391. 429. 648
Colosi, Colosi magnitudine, prouerb. 649
Columnarum vanitas 119. 162
Comam alere dedecori 855. 899
Cometarũ incolæ 456
Cõmunis Mercurius, prouerb. 863 900
Concilij Deorum præses, prefectus & scriba 919. vsus 405. 777
Consuetudinis vis 785
Consuetudinem transire in naturam 850
Conuiuia diuitum & pauperum inæqualia 957. 958
Conuiuia sumptuosa noxia 624
κῶμος 650
Corinthus 210. 211 212. 648. 649

de Cor-

de Corporeo & incorporeo Stoicorum cũ Platonicis contentio 226
Corybas à Momo accusatus 912
Cottaborũ ludus 556
Cranium 428
Crapulæ noxa 967
Crates cynicus 648. 652. eiusdem anima Pythagoræ 620
Cratinus comicus 832. 838
Credere non citò, neé facilè, & sobriũ esse, Thesei filum 242
Credulitatis nimiæ typi 273
Creon Menœcei filius 118
Critolaus peripateticus 829
Crobylus 558.899
Crœsus rex 145.167. 225.876
Crœsi filius mutus 649.650
κρόνια sacra 937
Crotoniatæ Pythagoræ addicti 647
Cteſię historici mendacia 433 505.524
Ctesibius historicus 830
Cupido Veneris fil. 38. qualis 523
Curę encomia 737. 817.
Curiositas reprehensa 124
Cyclopum fabula 434
Cydnus fluv. 786. 813
κυλίκιον 557
Cynobalani 448
κύων aleæ 938
κύψελις 555
Cypselus rex ibid.
Cyrus Maior Persarum rex 145. 168. 823. in Elysijs campis 491
Cyrus iunior, eiusque cædes 836.

D

DAdaches 558
Dędali exemplum 624
Damon Socratis præceptor 79
Danaẽ Acrisij filia 47. 49
Danaidum fabula 310. 846.

846.851
Daphne in arborẽ 439
Darius rex apud inferos mendicus 120. in Arbelis victus 710
Deforme quid 372
Delphicum oraculum 16.260
Delphines 512.870. 901
Delus inſ. 5657
Demetrius philoſ. 561. 770
Democritus, abſtinentia mortuus 828. eius mũndi innumerabiles 302
Democriti ætas 836
Demonax 559. inde 560. 561. 562. 585. 587
Demoſthenis veſtigia ad eloquentiã imitatu difficilia 715
Demoſthenes Thucydidis ſtudioſus 755. 782
Dẽſitas & raritas aëris, rerum principia 302
Deum vbiq; eſſe 295. ſacrificijs noſtris non indigere 568. nec Crœſi opibus 148
Dijs faciẽtes adiuuant, prouerb. 737
Dij ſelecti, ſeu maiorũ gentium 523.923
Deorum iudicium 24
Deorũ concilium 902. differentiæ 522. vanitas & ſtultitia 902
Dij ſermones, & mediok. 524
Deſertor 901
Deucalion 738
Diana à Iunone accuſata, à Latona defendit 18. qualis dea 523
Didimęum oraculũ 19
Diei pulcherrima pars quæ 792
Difficilia q̃ pulchra 737
Diffidere & ſobrium eſſe, filium Theſei 242
Dignitates nihil facere ad virtutem aut felicitatem 181
διμοιρίται 953
Diogenes apud inferos quid agat 120 eius dolium 364. quo animo mortẽ ſubierit 78 in

Elysijs campis Laidē scortū ducit vxorem 492. idem à mēsaria, ob adulteratam monetam transfuga ad philosophiam 672 688
Diogenes Seleucus 829
Diomedes Thrax 497. 525
Dion Heralceensis 185. 113. 540 629
Dionysius Corinthi, prouerb. 127. 783
Dionysius Bacchus 7. 8. 665 à Momo accusatus 903
Dionysius Siciliæ tyrānus Corinthi ludimagister 113. 625. 648. 649. 783. à Dione accusatus, à Minoē absoluitur 113. eius res gestæ 767. 783. Sophista 645. Heraclienſis 651
Dionysius tibicen 341
Dionysus 907. 910
Dioscuri 850. 900
Dipsas serpens 840. 844. 845. 846. 849. 850
Δὶς δοῦ πασῶν 428
Dis, qui & Pluto 83
Disci lusus genus 17 per Ditem iuramētum 81
Disciplinæ nullo fuco comptæ 813
Diuitiæ vanæ & incertæ 97
Diuitiarum molestiæ 590
Diuitias nihil facere ad virtutem aut felicitatem 182 in Diuitijs confidentiū stultitia 131. 145 de Diuitijs variæ philosophorum opiniones 103
Diuites ærumnosiores pauperibus 613 974 non esse felices, nec solos suauem vitam agere 964
Diuitum vita fabulis Tragicis similis 97. 116. animos in asinos migrare 122. 127

Diuitum & pauperum felicitatis collatio 964
Doctos quid faciat 751 752
Doctores quomodo medicis similes esse debeant 564
Dodonææ arbores vocales 594 641
Dolium in cranio volutatum, prouerb. 427
Dolorem non cadere in virum perfecta virtute præditum 183. 184
Domus laudatio 785. 787 892
Dorius totus 330. 340
δυπάεα 553

B

EBrietas Academiam accusat 672.674. eiusdem incommoda postridie 966
ἐχῖνε, ἐχίδνη, ἐχιδνῆοι 850
Echo 671.790.813. Pani amata 705
Edessa 389. Antiochia prius 429
ἐγγυα, ἐγγυᾶν θάτερα 555
ἐχεφρονίδαι 558
Electrion 13
Elephantum sepultura 849
ἔλοψ piscis 640
Eloquentiæ comparandæ ratio 528.549. 706
Elysius campus 489. 523
Empedocles semiustus in elysios cãpos non receptus 495.496
Encomij ab historia discrimen 370
Endromides 558
Endymion à Momo reprehensus 911. rex Aëriæ inf. 443.453
Endymionis fabula 477
Euthydemus peripateticus 187
Epaphus 849
Epeus 743
Ephialtes 705
Epicharmo poëta 833. 838

Epictetus philosophus 561.583. eiusdem lychnus fictilis quanti emptus 767
Epicurei quales habiti 194. eorum opiniones 103.225.302. 657.682
Epij pugilatus apud inferos 196
Equiformicæ 444
Equiuultures 442
Eratosthenes 833
Erichthonius 811.815
Erichtheus 360
Erigones canis 908
Erinnyes σεμναὶ θεαὶ 704
Eridis pomum 25.40
ἔρως Veneris fil. 38
Errare humanum, errata emendare diuinum 564
Errorem confiteri, magnanimitatis 284
Ethices inuentor 79
Euangelus 761.762
Eucrates Stoicus 187. dines 637
Eumelus citharœdus 763
Eumolpus, eiusque sacrificia 577
Eunomus musæus 490
Euphorbus 597.609. 621.643.cõuersus in Pythagorã 590.613. cæsus 614.644
Europus 392
Eupolis comicus 705
Eurystheus 910
Exercitationis vis 737. commoda 820
ἐξίτης 938
Exordiũ historici 420
Exuuium neglecto serpente sectari, puerb. 292
ἐξωλείξις 555.

F

FAbarũ abstinẽtia Pythagorica 597.617
Fati vanum vocabulum 915
Fauonius ventus 17
Fauni 524
Febres mortis ministrę & nunciæ 155
Felices Soloni qui 146
Felicitas incerta 269
Felicitatis finis 572. vrbs

vrbs 207
de Felicitate variæ philosophorum opiniones 103
Ferrum auro præstantius 149
Ficulneis sensibus, prouerb. 783
Fides nulli facilè habẽda 242
de Finibus philosophorum opiniones 124
Fluuij etiam morti obnoxij 165
Fœmina loquax natura animal 731.739
Fœminæ an viri iucundior vita 619
Fœneratorum pœnæ apud inferos 111
Formæ fragilitas, fugacitas 92
Formica camelus, prouerb. 955. 961
Formicæ Indicæ 646. 960
Formosum quid 373
Formosi apud inferos deriſi 90
Fortitudo priscorum quantò maior quàm remedium 74.75
Fortuna humanæ vitæ prẽses 116. inane nomen 915
Fortunę bona aliena, nõ ꝓpria nostra esse 116
in Fortuna confidentiũ stultitia 131.145
Furiæ, vltrices malorũ apud inferos 111

G

Galatea 522
Galeni longæuitas 834
Gallus adolescẽs in auẽ versus 595.643
Gallus Mercurij assessor 594.642. humanã sonat vocem 593
Galli cantus 596.643. epitheta 639
Ganymedes Ioui raptꝰ 8.25.29.41.48. à Momo reprehendi vetat Iupiter 911
Garamantes 841
Gargarus mons 24
Gastrocnemia 454
Geloni tyranno cuoris fœtor ab vxore non sit indicatus 222

Genius 522
Genij mali tortores apud inferos 111
Geryonis ossa à Thebanis oſtẽtari ſolita 767
γλυκάπαν & bulbi genus 556
Glacie Gallica frigidius, prouerb. 386
Gloriæ vanitas 86. 97. 131. 181. 182. 202. quomodo quis eam facilè cõſequatur 330
Gnidius 426. de Indorũ regione mira ſcribit 433
Gniphon fœnerator 636. 637
γνώμαν 342
Gocſi longęuitas 827
Gorgię longęuitas 836
Gorgones à Perſeo domitæ 62
Gorgonum fabula cum Sirenibꝰ collata 280. 804
Goſethræ in fratrẽ Artaxerxẽ inſidię 826
Grámatici longęui 833
γρῦ 547. 554
Gygis annulus 685. 686. 892. 901
Gylipus 409
Gymnaſia noſtra veterum ſcholis deteriora 304
Gymnicorũ certaminũ cum veritatis inquiſitione comparatio 231

H

HÆreſes omnes inquirẽdæ & examinandæ cur 241. 302. 303
ab Habitu non iudicandum de probitate 195
Hannibalis cũ Alexandro cõtentio de præeminentia 485
Harmonides tibicen 330
Hecate triformis an eadem cum Proſerpina 126
Hecates carna, etymon 83. 126
Hectoris ſacra apud Ilium 914
Hegeſij eloquentia 716

Hella-

Hellanici longæuitas 830
Helena & Pollux vnde nati 48.49.647
Helenæ in Elysijs campis raptus 499. item alius prior 37.41. pulchritudo 36.37.90 91.615
Helicon 782
Helle, ab ariete in mare delapsa 50.52
Hellespontus vnde dictus ibid.
Hercules & Mercurius cur palæstræ præsides 48
Hercules à Ioue contra Momum defenditur 908. quomodo conceptus 10.11.12
Hercules ἀλεξίκακος 593
Herculis genealogia & apotheosis 49
Herculis insula 437
Hercules in Oeta combusta fabula 182
Herculem ociosum in cœlo desidere 47. in cœlo gestãdo Atlantis vicem subire 183
Hermaphroditus 6.8
Hermocrates 409
Hermotimus 171
Herodes 573.576
Herodoti scripta 420 806 quare Musæ appellantur 412
Herodotum ob mendacia acerrimè apud inferos puniri 505. 524
Heros quid 70.72.522.
Heron gubernator 859
Hesiodus quomodo poëta statim à pastore factus 710. carpitur 101.931
Hesiodus Homerum vincit in Elysijs campis 496
Hieroglyphicæ literæ 647
Hieron Syracusanus 822. ingratitudinis à Theocrito accusatus 835
Hieronymus historicus 830
Hippiæ præstantia 343.744

Hippo 524
Hippocentaurorum fabula & pictura 280. 312. 318
Hippogypi 442
Hippotyphia 415. 430. 431
Hircum mulgere, & cribrum supponere, prouerb. 575
Historia quid 421. 430. quomodo scribenda 262. 361. 404. ab encomio quantū distet 370
Historiæ finis 428
Historicus qualis esse debeat 407. 411. 430 qualis eius stylus 413
Historici aliquot longæui 830
Historico quæ cauenda 368
Homerus reprehensus 48. 101. 495. 524. 931 939. ab Hesiodo in Elysio victus 496. de se multa in Elysijs testatus 497. 524. 643. 703. quomodo à suis ciuibus dictus 494
Homeri docta breuitas 423
Homeri poëmatum celebritas 522. sepulchrum 429
Homerum tempore belli Troiani fuisse camelum in Bactris 615
ὄμηρος 703
Homicidarum pœnæ apud inferos 111
Homo bulla, prouerb. 158. 169
à Hominis formatione reprehensus à Momo Vulcan. 199
Hominum studia ridicula 155
Hominum pectora fenestrata esse oportere 307. 916
Homines mel emungentes 456. dimidij stadij statura 473
Honestum ipsum virtutis præmium 181
Horæ quomodo inuentæ & vnde dictæ 751
Hordeacei panis vsus 819.

Horologiorum ſpecies & vſus 751
Humanæ vitæ inſtabilitas & vanitas 98. 116.131.168
Hyacinthi fabula 14. 16.17.91.491
Hydamardia 519
Hydrops ex intemperantia 624
Hylas apud inferos 491
Hypera omiſſa pedem quæris, prouerb. 74. 76
Hypermneſtra Lino marito parcit 851
Hypſicrates hiſtoricus 831
Hyſpaſines Characenorum rex 826

I

IAculandi exercitium 220
Iacula animalia 850
Iambulus 434
Ianus 523
Iapetus Saturno æqualis 933.934
Iaſius tonus 340
Iaſon à Momo carpitur 911
Iaſonis amor Medeæ vnde 280
Icari caſus 648. fabula 624
de Ideis vanæ philoſophorum ſententiæ 104.303
Idiotarum vita opt. & tutiſsima 103. 124. 299
Ignis rerum principium 302
Ignem gladio fodere, prouerb. 502
Ignorantia quomodo circumuolitet ac decipiat 153.160
Ilium 738
Illotis pedibus 721. 738
Imperij adminiſtrandi ratio optima quę 582
impiorum inſulæ 501. 503
Impoſsibilia non affectanda 277
impoſturæ delubrum 507
Inachus 170

Incerti nihil eligendum 223
Inceſtus 646
Incredulitas & ſobrietas, filum Theſei 242
Indicta cauſa nemo dãnandus 214
Indolentiæ præſtantia, bonorum finis 302
Inedia, medicamentum febris 624
Inferni flumina 75
Inferorum cibus 84
apud Inferos æqualis omnium conditio 89
ab Inferis reditus nemini conceſſus 94. 96
de Infinito vanæ opiniones philoſophorum 303
Ingenium robori coniungendũ ad parandum 48
de Inani philoſophorũ doctrina 104
Ino in mare ſe præcipitat 50.51. Bacchi matertera 53
Inſulę beatorum & impiorum 473.483
Intemperantia vitę quę mala adferat 624
Io in vaccam conuerſa 34
Ionicus tonus 330. 340
Ionium mare vnde dictum 4
Iphienaſſa 62.66
Iphiclus Herculis frater 13
ἰπνοκόῤῥυξ 587
Ira quomodo homines circũuolitet 153
Ira vacare quem potiſs. deceat 183.564.582
Irum mendicum à rege non diſcerni apud inferos 116
Iſis qualis dea 524
Iſidis ex Io transformatio 34
Iſmenias tibicen 757
Iſocrates quo ætatis anno mortuus 831. 837
Iſthmi duo 428
Iucundũ non eſſe quod ſimplex & vniforme 93-373.

Iudices mortis ministri 155
Iudicium humanũ cæcum 43. inter potentes periculosum 32
Iuno 523. Zelotypa 35
Iupiter 512.981. an patrem Saturnum cœlo expulerit 930.931 eius adulteria 903. 909
Iouis catena 176. epitheta 593 641
Iuramentum per Stygiam paludem 923
Iurandi per suos deos mos cuiusuis gentis 361.
Iustitia Iouis fil. 660
Iustitiæ querela ibid.
Ixion 115.980.982.

L

LAbore deos munera sua vendere 737
Labyrinthi prolustrandi tuta ratio 242
Lachanopteron quis 445
λαγάνισμα 556
λάθε βιώσας, prouerb. 97
Latinus mons 476
Latonæ cum Iunone dialog. 1821
Lauandi & vngendi ante cœnam mos 644
Laus iucunda & solida quæ 342
Learchus 911
Lebadia 72. eius oraculum 70
Lecitho 556
Leda 37.46.48.647. eius forma apud inferos 90
Lenonum pœnæ apud inferos 111
Leucothea 509
Lexiphanes 531.546. 548.549
Liber pater 523
Librorum copia superbientes ridentur 752 753
Liberi qui 522
Libido seruituti turpissima 651. nimia, morborum causa 966

Libyæ descriptio 841.
termini ibid.
Lis & amicitia rerum principia 302
de Loco absurdæ philosophorum opiniones 303
Loculo alterum pedem habere insertum, prouerb. 290
Longæuorum catalogus 815
Longum valere iubere, prouerb. 641
Lucernarum vrbs 460
Lucianus rhetor & eius patria 705. scriptorũ apologia 312
Luciferi colonia 443. 453. 459
Lucina 523
Luna insula 443
Lunę in Endymionem amor 476
de Luna absurdæ philosophorum opiniones 303
Lupus hiat, prouerb. 645
Lupini historia, & vsus 83. 84
Lupinis vesci vetat Rhadamanthus 502
Lycinus 531. 546. 547. 549
Lycon orator 80
Lycophron 553. 555
Lycurgus Laced. legũlator 833. 839. qualis apud inferos 491
Lydia harena, prouerb. 167
Lydiæ fertilitas ibid.
Lydius tonus 330. 340
Lynceus 707
Lynceo acutior, prouerb. 308
Lyra Orphei 764. 766. 783
Lysimachi ætas 823.

M

Μακρόβιοι 816
Mæandrius Polycratis tyranni occisor 117 152
Magistri nostri quales hodie creari soliti 305
Magnanimitas virtutis præmium 182
Magica, longæuitatis causa

cauſa 818.819
Magorum pręſtigię 98. 125. ſuperſtitio & poteſtas 98.105
Marię genealogia, proles, &c. 45.47.48
Maiorum gentium dij 523
Maluæ radix 502
Mandragoræ arbores in Somni inſula 506
Mano 827
Mare lacteum 481
Mars qualis deus, &c. 523.595 643
Marſias tibicen 20. 332.757
Martis & Veneris concubitus 595.596
Maſiniſſæ longæuitas 826
de Materia, variæ philoſophorum opiniones 303
Mechanici laude digni qui 742
Medeæ in liberos crudelitas 812
Medicinæ difficultas 174
Medici imperiti oſtentatores 780
Medici q potiſsimùm accerſendi 741
Medioximi 524
Meduſæ cædes 63. 66. caput à Perſeo amputatum 810.814
Megalonymus 538. 539
Melitus & Anytus Socratis accuſatores 79. 80.567. qua pœna poſtea affecti 704
Menander comicus 835
Mendacium magis diligi veritate 248
Mendacium pœna apud inferos 433. 524
Menelaus Pelopides 37. eius de Helena lis apud Rhadamanthũ 485
Menelai ædes 355. 361
Menippus 80.705
Menippi ex inferis reditus 98. eiuſdem patria, conditio, mors 80

Menius lunaris 453
Mercurius 523. eius officia & res gestæ, item cognomina 3.5. 10.45.48.73.90.633. 642.900
Metempsichosis Pythagoræ 590 596. 639
Metus 153.411.430. 572
Midas rex, eius opulentia, votum 121. 661.644.872
Milo Crotoniates 143
Minerua 524. eius galea 33.63.810. munera 35 Erichthonium gignit 811.815 cum Minerua manum moue, prouerb. 737
Minois tribunal 111
Minotaurus 516.527
Mithres à Momo accusatus 912
Mithridatis ætas 824. 837
Mithrobarzanes 106
Mnasires 826
Mnesarchus Pythagoræ pater 615.643
Momi cauillatio, etymon, officia, parètes 181. 199.307.522. 910
Mors, certiss. felicitatis iudex 146. neminem metuit 896
Mortis semper habenda ratio 132.141
Mortis nuntij & ministri qui 155
Morti omnia subiecta 131.141.146
Mortuorum cultus & apotheosis ridetur 69
Mortuorum apud inferos loca 98.110
de Motu vanæ philosophorum opiniones 303
Mulier natura loquax animal 731.739
Mulieris ornatus 793. 794.801
Mulieres non in ventre, sed in crurium posteriori parte concipientes 454
Multitudo quantum faciat ad sectę commendationem 194 250

Mundana omnia vana & incerta 97.131
de Mundo contrariæ philosophorum opiniones 104.302
Musæ cur virgines 813
Musicæ occultæ nullus respectus, ꝓuerb. 340
Musicus quis maioris precij habendus 741
Musicorum modorum proprietates 330.340
Mutatio in melius sępè maiorũ malorũ principium 462
Mutatio rerum omniũ iucunda 95
Mutus magis quàm piscis, prouerb. 593.640
Mycenæ 164
Myron statuarius 627
Myrto Socratis vxor 79.

N

NArcissus à Socrate armatus 493. eius forma 90
Nare trahi, ꝓuerb. 273
Natura quid, aut vbi versetur, Momi quęstio 915
Naturę accusatio 247
Naturalis philosophię vsus 79
Nauis, eiusque instrumenta 857
Nauis malus germinat & fructum edit 513
Naues cucurbitinæ 510. corticeę è nucũ putamine 511
Nautica ars nouo & insolito more 518
Nectar deorum potus 46. 48. à Cicerone negatur 48
Necracademia Socratis in campis Elysijs 497
Necyomantia 98
Negationes duæ instar affirmationis 645
Negretus fons 506
Nemea sylua 4
Nemorum dij 524
νεχμὸν 555
Nephelococcygia 461
Neptunus 5. 309. 522. eius dialogi, & res gestę 50. 54. 55. 199. 465 814

Nereides 50.52.61.62
Nesiotes in eloquentia imitatu difficilis 716
Nestoris longæuitas 817.835. apud inferos cõuersatio 120. 491
Nestor Tarsensis Stoicus 829
Nicandri scripta 851
Nicostratus athleta 373
Nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Nino vrbs euersa 164. 170
Nireus formosus qualis apud inferos 90. 116
νῆσις 756
Nycterion 447
Nobilitatis arte sua parandæ ratio facilima 330
Norma 377
Nouitatis admiratio 312
Nox ambrosia 645
Noctis templum 507
Noctua quomodo à reliquis auibus oppugnetur, seque defendat 331.341.
Nubecentauri 450
Nubium vrbs 461
Nudo vestes detrahere, prouerb. 83
Numa in campis Elysijs 491
Numeri, rerum naturalium principia 302
Nyctiporus fluv. 506
Nyctor lunaris 453
Nilus fluv. 844.851.
in Nysa Bacchus enutritus 709

O

OBscuritatis affectatio ridetur 544
Obsoleta verba 724. 738
Occas 304
Oceanus rerũ omnium parens 302
Ocreas capiti aptare, prouerb. 738
Octipedes apud Scythas qui 343.359
Oculi auribus fide digniores 806

Odium quomodo homines circumuolitet & diripiat 153
Odyssea an Iliade prior fuerit ab Homero scripta 495
Oebalia 16. Oebalus 14 16
Ogygia inf. 508
Oleo ignem restinguere, prouerbium 844. 851
Oliua 558
ad Oliuæ ramum trahi, &c. prouerb. 273
Olympicum certamen 309. eiusdem cum inquisitione veri comparatio 231
Olympus tybicen 332. 775
Olyra 557
Onager 849
Onocritus Cynicus 572
Onomacritus 533
Onomarchus 534
Onoscelex mulieres 520
Opibus fidentium stultitia 131.145
Oracula ridẽtur 18.69
Orationem vbiq; Deũ audire 575
Oratori an domus pulchritudo prosit 786 802
Orcus 523
Orci galea 685
Ordinem deferere capitale 883.901
Orestis & Pyladis historia 809
Orus Ægyptius 616. 647
Orion cæcus 811
Ornatꝰ modestia 793. 801
Orpheus 765.766. 783.804
Orpheus à mulieribus discerptus 764.934
Ortygia inf. quæ pòst Delos 57
Ostrea immensæ magnitudinis 475
Orthryades 165
ἐλάφ πᾶς διώκυθρ, puerb. 253.

P

PÆanicus tribus Athenis 739

παδοβοσμὸς 558
Palamedes qualis apud inferos 128.491.811. 815
Pancratij cum veri inquisitione comparatio 232
Pan quomodo & qualis Athenas venerit, quidq; ibi inuenerit 667. à Momo accusatus 907
Panes dij 514
Pannychia fons 506
παυονία 477
Panthus 524.616
Paraetonium 426.431
Parcarum decreta 151
Paris cognatus Ganymedis 25. eius iudicium inter deas 24. 40
Parnassus 560
Patricij Scotiꝰ puteus 71
Pauonis caudæ oculi Argi impositi 524. quando iam extendere soleat 797.814
Pauperes accusati apud Saturnum 965 966. ad eosdem Saturni epistola 963
Pauperum necessarius vsus in repub. 974
Pauperum & diuitum felicitatis collatio 964
Paupertatis laus 590. 613
Peccare humanũ, peccata emẽdare diuinũ 564.585.589
Pectus hominum quale esse desideret Momus 199.307
Pecuniæ contemptus 103. vis 573
Pedem alterum loculo infertum habere, prouerbium 290
Pelasgicum 705
Pellibus se tegẽdi mos apud priscos 785
Penelope 815
Pentheus Bacchi cognatus 910. à Mænadibus cæsus 934. 940
Perdiccas 405.815
Periander Corinthus 491.555
περιδρόμια 555

Perillus 497
Peripatetici 194
Perithoi audacia 96
Perpendiculum 342
Perſarũ ſagittãdi exercitatio 220
Perſeus, eiusq; res geſtæ 62.68. 808.810. 814
Perſpicuitas orationis virtus 551
Peſtis vino ſedata Athenis 344
Phędrus Myrrhinuſius 791.
Phęnareta obſtetrix Socratis mater 79.704
Phaëton Solis inſulæ rex 443
Phalaris apud inferos qualis 497.525
Phanomachus 871
Phaon Chius 893
Phauorinus 569.589
Pharnaces Medus 839
Phariturris 426.431
Φαυλία 556
Phello inſ. 482. Phellopodes ibid.
Pharecydæ Syri longæuitas 830
Phidias ſtatuarius 627. pictor 251
Philadelphus quando regnârit 837
Philæteros eunuchus 824
Philemon comicus 833.838
Philinus 535
Philippus Maced. rex apud inferos calceos mercede conſuit 120
Philoctetes 757
Philonides 98
Philoſophia dolio confuſarum frugum comparata 260. 261. variis hæreſibus infecta 302. cicutæ & aconito collata 263. quomodo in compẽdium contrahi poſsit 255. eius difficultas 174. Moralis inuentor 79. Naturalis nullum eſſe fructum ibid. eius ſumma quædam capita 254. varia dogmata 159
Philoſophi quales 651. 661. 664. 667.

Philosophorum confidentia & temeritas 266. doctrina incerta 98. 102. ignorãtia 103. 243. de summo bono variæ opiniones 103. incertæ digladiationes 103. 125. 277. intẽperantia 186. secta quæ optima 170. 171. 190. 191, vitia & vita doctrinę contraria 104
Philoxenus cur à Dionysio in latumias cõiectus 767. 784
Phlogius Soleris 453
Phocyon Athenienses apud inferos 491
Phædra 779
Phrygæ 61
Phrygiton 330. 740
Phryxus Hellespõtum tranat 51
Phtisis ex intemperantia 624
Phyllira Oceani F. 95
Physices nullus fructus 79
Pictoria ars desertorũ suum accusat 688
Pileatum esse, signum libertatis 855
Piscatorum vanæ spei collata philosophorum temeritas 266. 267
Pisces qui muti, aut nõ, & cur 640
Pittaci longæuitas 828
Pityocamptes 497. 525
Plato cur non sit in Elysijs campis 491. quandiu vixerit 629 philosophorum doctissimus 829. 830
Platonici quales vulgò habiti 194
Platonicis fœminæ cõmunes 493
Plautus Epicharum imitatus 838
Pleione nympha 48
Plorare iubemus, prouerbialiter, quos cõtemnimus 80. 648
Pluto inferorum deus 83. qualis 523. eius regia 110
Podagra ex intemperantia 624

Poëmata quàm diuersa ab historijs 370
Pœnæ malorum apud inferos 111
Poëtæ longæui aliquot 832
ex Poëtarum lectione duo petenda 769. 770. eorundem vanitas arguitur 48
Polemon ex ebrio philosophus 672. 675
Pollux & Helena quomodo nati 647. immortalitatem cũ fratre communicat 48
Polus histrio 118
Polybius historicus 831
Polycrates tyrannus 152. qualis apud inferos 120. 876
Polydam. Scotussæus 405. proditor Troiæ 429
Polydamantis athletæ statua 914
Polylampes 453
Pompilij longæuitas 820
Porcus fluuiatilis 640
Posidonius philosophus & historicus 829
Potamen rhetor 832
Potentia mundi vana & incerta 97. eius molestiæ & incommoda 587. in potentia confidẽtium stultitia 131
Præiudicia in veritatis inquisitione vitanda 265
Præsentibus acquiescẽdum 95. 124
Praxiteles statuarius 627
Preces vbique Deum audire 575
Priapus qualis deus 524
Principia philosophorum dubia & incerta 124. 226. 276. 302
Principium dimidium totius 306
Prometheum cum fratre iactu lapidum homines procreasse 738
Prosopopœiæ ratio 424

Proter Cynici baculus 767
Proteſilai ſacra 914
πρόξενος 359
ψῦλλα 477
Pſyllotoxotæ 445 477
ψύλλα 556
Pſittopodes 470
Ptolemæus Lagi F. quando vixerit, eiuſque in doctos liberalitas 837
Ptolemæus Philadelphus 824
Pudenda eburnea 455. lignea ibid.
Pulchritudinis definitio 813
Pulchra difficilia 737
Pulchrum, quod cuiuſque proprium 372
Pulicum magnitudo in Luna inſ. 445
Pyladis & Oreſtis hiſtoria 809
πύος 556
Pyramidū vanitas 119. 162
πυρίατης 556
πυρίασις ibid.
Pyriphlegethon 119
Pyronides 453
Pyrrha Epimethei F. 738
Pyrrhia coquus 116
Pyrrhi ducis præſtantia 741. ab aſſentatoribus corruptus 772
Pyrrhon ex pictore philoſophus 672. 688. 705
Pythagoras cur fabis & carnibus abſtinere iuſſerit 498. 597. 616. 617. 644. vt impoſtor ſugillatus 591 596. 597. eiuſdem animæ migrationes 613. 614. 618. 620. diſciplina & dogmata 596. 644.

Q

QVæ ſupra nos, nihil ad nos, Socratis dictum 79.

R

RAnæ per aëra circumuolantes 455. 456
Reges apud inferos mendi-

mendicantes 102. lõgæui recenſentur 822
Reges Coloſsis ſimiles 648. quibus miſerijs ac curis torqueantur 185. 625
Regibus multi oculi & aures 774. 785
Regula quid 342
Rhadamanthus 484. 522. 523
Rhea Saturni vxor 11. 736. 930. 938
Rhetor quomodo quis euadat 707
Rhetores longæui recenſentur 831
Rhetorum præceptor 706
Riſus fons in Elyſio campo 490
Robur ingenio iungẽdũ ad victoriam cõparandam 48
Robore corporis confidentiũ ſtultitia 131. 143
Romulus ex quo deorum genere 524
Rufinus Cyprius pateticus 582
Ruſticanæ opes præcipuæ 359.

S

SAbazius à Momo accuſatus 912
Sacellum gallinaceo dedicatum 507
Sagittandi exercitium 220
Sagittarius in Zodiaco 451
Samippus 852. 877
Samoſata Luciani patria 392
Sapientes qui potiſſimùm laudandi 740
Sapientium nomen quĩ potiſsimùm mereantur ibid.
Sapientia virtutis præmium 182
Sardanapalus 737. apud inferos deridetur 122
Satietas ex ijſdem 93. 95
Saturnalia 645. 923. 937

Saturnus 523. 938. quomodo à Poëtis fingatur 939. an proprios liberos, & pro Ioue saxum vorârit 931. an à Ioue expulsus ibid. an falce sua patrẽ Cœlum exsecat 945. cur & quomodo imperiũ depoſuerit 965. 932
Saturni continentia, & in vxorem fides 11. exempla 963. filij, & regni partitio 937. forma, & lex 942 poteſtas 929. 963. ſeculum quale fuerit 715. 933 955
Satyrus 118. ſatyri 524. 907
Saxum edere 931. 939.
Scamander fluv. 58. 60.
σκαφίον 556
Scaphrus piſcis 640
σχοινοτρῶκτ@ 558
Scholæ noſtræ veterũ gymnaſijs multò deteriores 304
Schinis inſignis latro 525
Scintharus 479
Scipio Naſica clepſydræ inuentor 751
Sciron 497. 525.
σκορδινᾶσθαι 559
Scorpionum duo genera 843. octo 850
Scribæ ſacri Aegyptiorum plerunque longæui cur 818
Scriptorum communia vitia 368. 369
è Scriptoribus duo petenda 769
Scythia 22
Scythæ anthropophagi 18. 220
Sectarum varietate philoſophiam inanẽ argui 302
de Sectis diſceptatio 171
Seculum aureum ſub Saturno 955. 956
Selecti dij 523
Semele fulmine icta 67. 849
Semidei 523
Semones dij ibid
Senectutis longæ cauſa 819. 820. 831

Senectuti turpissima libido 651
Senes repuerascere, prouerb. 936.941.
Senio aleæ 928.938
Sensus humani fastidium 96
Sentina 84
Septa transilire, prouerb. 600 644
Sepulchrorum vanitas 162
Serum longæuitas 819
Serpentes Libyæ 843
Seruius Tullius 820 821
Sidon Phœniciæ 49
Sidonius rhetor 570
Sigeum 164
Silentium Pythagoricum quinquennale 597
Silenus à Momo derisus 907
σιμὸν ἄνευ 556
Sillus ibid.
Simia manet simia, &c. prouerb. 756.782
Similares partes quibusdam rerum principia 302
Simon coriarius repentè dives nomẽ auget 611
Simon, Simonides vult appellari 612
Simonidis longæuitas 833. eius industria, & aræ duæ cuiusmodi 839
Simonides dives quibus curis noctu in somnis vexetur 634
Sinarthocles rex 826
Smerdis interitus 167
Sinum non inspuis, prouerb. 867
Sirenum fabula 804 814
Sisyphus apud inferos 115
Sitim quæ animalia ferant 842
σμίλιον 650
Smyrnæi 524
Sobrietas instar medicamenti 624
Sobrium esse, & diffidere, filum Thesei 242
Socrates 491. apud inferos quid agat 120

quo animo mortem & infernum subierit 77. eius accusatores 704
Socratis de hominum pectoribus fenestratis dictum 307. fortitudo falsa 81. sapientia, constantia vita 79
Solariorum cum lunarijs fœdus 452
Solis insula 443. regio fertilissima 459
Solis diurnus labor 653
Solonis cum Crœso colloquium 145.148 longæuitas 828. sapientia & virtus 350
Somnium 342
per Somnium dies, prouerbium 593. 640
Somniorum duæ portæ 703. varia forma 507
Somniorum insula 501 505
Somnus deus 655.703 quantis laboribus ad omnes volando, obnoxius 655.656.
Somni ciuitas 506. portæ 506.601.644. regia 507
Sophistarum ambages 551. 554
σοφιστὴς, σοφίζω 311.750
Sophocles poëta, & eius mors 832.838
Sophroniscus Socratis pater 704. statuarius ibid. & 79. 660
Sosipolis 546
Sostratus Cnidius 426. 560,742. Bœoticus 588
Spes 153.279
Sphenopogones 960
Spicæ, panes paratos emittentes 488
Stesichorus musicus 490. 523. poëta lyricus 833.839
Stoici 194. 591. eorundem secta & dogmata 171 225.286.290.
Struthionũ oua, vasorum vice 846.851
Stratobalani 446

per

per Stygiam paludem iusiurandum religiosissimum 79.923
Styx palus 923
de Summo bono variæ philosophorum sententiæ 103.225
Superborum apud inferos pœnæ 112
Superstitio veterum 524.902.
Supplicij locus horribilis 504
Surdi natura, & muti 650
Sycophanta 739
Sycophantorum pœnæ apud inferos 111
Syllæ vita & res gestæ 782
Syllogismorum vafra inuenta 124
Syluarum dij 524
Syluani ibid.
Syria 705. fertilissima 167
Sisyphus 630.650.

T

TAbes mortis nuncia 155
Tali lusus etiam Saturni seculo in vsu 934. 937.940
Tanagra 644
Tanagræus 579. 644
Tantalus apud inferos 115.154 846
Tarquinius 821. cur Superbus dictus 127
Tarsis, cur à vectigalibus immunis 829
Taurus deus 929
Tauri cornutis oculis 481
Taygetus mons 17
Telegonus Vlyssis F. 509. 526.527
Telemachus à patre relegatus 355.361.815 527
Tellus dea 523
Temperantiæ commoda 818.834
Templa cur ad Orientem aperta veteres statui voluerint 793
Tempore omnia abire in deterius 923
de Tempore variæ philosophorum opiniones 303

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Mileſius 742. 828
Thanatuſia certamina 496
Theagenes Thaſius 405. 914. 918
Thebæ Bœotiæ 11. 14. 72
Themis dea 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum, poculum 557
Therites ſolaris 453
Therſites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non diſcernitur 116
Theſaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theſei ætas 523. 615.
Theſeo rapta Helena 37. 615
Theſei filum 241
Theſmopolis 607
Theſpis citharœdus 762
Thetys dea 524
Thneſicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423. 755. 782
Thyeſtes 931. 939
Tigranes rex 828
Timæus hiſtoricus 830
Timocrates 562
Timolaus 852. 891
Timon Phliaſius 341
Timotheus tibicen 330 331. 340. 757
Tiræus rex 826
Tireſias vates 106 123. rex 126. 619. 648
Tireſiæ longæuitas 818
Tithonus 310. 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum muſicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognoſci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiuſdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli hiſtoria nō vera 640. ab Homero falsò deſcripta 615
Trophonius, eius oraculū 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formoſus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inſ. 482.483
Tyroëſſa inſula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philoſophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93.96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia ſolius Dei 32
Vēter apertilis & clauſilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draconе cuſtoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris ceſtus 33.664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non eſſe virtutem, ſed in factis 290
Veritas exoſa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impoſsibi-

possibilis 246. via quanta diligentia inuestiganda 207
Vertumnus 524
Vespertilionum copia in Somni insula 506
Vesta qualis dea 524
Vicissitudo iucundissima 95
Vineæ quotannis duodecies ferentes 488
Viperarum discrimen 850
Virginũ peculiaris verecundia 25
Virine an fœminæ vita iucundior 619
Virtutis via 175.307. imago 172.736. vsus & finis 180
Virtutis vrbs 205.302
Virtutis vanum vocabulum 914.915
Virtutem omnem in actione consistere 290
Visus auditu superior 804
Vita breuis, ars longa, Hippocratis dictum philosophiæ tribuitur 174.263
Vita humana histrioni similis 955. itẽ bullæ 158. foliis arborũ 159. pompis solennibus & tragicis fabulis 98. 116. peregrinationi 156
Vitæ breuitas, & incertitudo 174.311.976. vanitas 131
Vitæ genus optimum quodnam 125
Vitæ intemperatæ incommoda 624
in Vita nihil iucundum 157
Vitia nõ satis est nosse, nisi etiam fugiamus 555
Vlysses eiusq; res & interitus 120.434.502. 503. 509. 527. 811. 814.815
Vmbrarũ cibus 84.162
Vndas numerantis fabula 298
Vngendi ante cœnam mos 644.645
Vnio aleæ 928.938
Voluptas accusatur 490

Voluptas in varietate 93
Voluptatis fons 490
in Voluptate ſummum bonum 103.302
Voluptatũ intẽperantia morborũ cauſa 966
Vota hominum ſtulta 852
Vrbes etiam morti obnoxiæ 165
Vulcanus 21.523. Erichthonij pater quomodo 811.814 Martem cum Venere deprehenſum ligat 596
Vulgi iudicium 374.

X

Xanthippe Socratis vxor 79
Xanthus Achillis equs 641. locutus 593
Xanthus fluv. 58.60
Xenia 923
Xenocrates 651.675. 828
Xenophilus muſicus 828
Xenophon 410. eius longæuitas 829.830
Xerxes rex apud inferos mendicans 126

Y

ὑάκινθος 76.

Z

Zalmois 361
Zamolxis Thrax in Elyſio campo qualis 491. à Momo accuſatus 912
ad Xamolxim ablegandi mortuos mos 344. 360
Zelotypia vnde naſcatur 6.8.9
Zenon Stoicorũ princeps, eius longæuitas & mors 828.836
Zephyrus riualis Apollinis 15.16
Zephyri flatus nomina, etymon 16.749
Zeuxis pictor, eiuſque Hippocentaurus 313. 317.322
Zodiacũ ingreſſus Lucianus 459
Zoroaſter magnus Babylonius 105.

SECVNDI TOMI INDICIS FINIS.